38.969.

FLACARA

Nr. 12 (20) OCTOMBRIE 1953

①

②

③

Scutul credincios al cuceririlor poporului

Ca și în alți ani, și în anul acesta, la 2 Octombrie, poporul nostru muncitor a sărbătorit pe bravii săi ostași, în cadrul tradiționalei Zile a Forțelor Armate ale R.P.R.

Această zi coincide, anul acesta, cu împlinirea a zece ani dela înființarea primelor unități ale Armatei noastre Populare, unitățile diviziei „Tudor Vladimirescu". Această divizie a fost constituită la 2 Octombrie 1943, pe teritoriul Uniunii Sovietice, cu sprijinul și aprobarea Guvernului Sovietic, din rândurile prizonierilor români care și-au manifestat dorința să lupte pentru eliberarea României de sub jugul ocupației fasciste.

Divizia de voluntari „Tudor Vladimirescu" este prima unitate militară românească pusă în slujba poporului. Făurirea ei este rodul sprijinului frățesc, internaționalist, acordat de către guvernul și poporul sovietic poporului nostru și al muncii organizatorice și educative desfășurate de Partidul Comunist Român în rândurile prizonierilor de război aflați în U.R.S.S.

Luptând în cadrul frontului II ucrainean, ostașii diviziei „Tudor Vladimirescu" și ai celorlalte 14 divizii românești care au participat la războiul antihitlerist au adus o contribuție prețioasă la sfărâmarea mașinii de război hitleriste, luând parte la 383 bătălii și lupte și capturând peste 100.000 prizonieri. In aceste lupte s'a reînodat firul secularelor legături ale prieteniei de arme dintre poporul român și cel rus și s'a cimentat frăția de arme româno-sovietică.

Lupta Partidului Comunist Român pentru organizarea diviziei „Tudor Vladimirescu", prima unitate a Armatei noastre Populare, pentru organizarea și înarmarea gărzilor patriotice muncitorești și pentru mobilizarea armatei române la războiul antihitlerist, constitue o etapă importantă în activitatea de făurire a armatei de tip nou a Republicii noastre Populare.

Armata noastră Populară, făurită după exemplul glorioasei Armate Sovietice, are nobila misiune de a sluji cauza apărării libertății și independenței poporului nostru muncitor.

Increderea fără margini a poporului muncitor în armata sa își trage rădăcinile din faptul că această armată a fost creată și educată de partid. Cei ce muncesc știu că Armata noastră Populară este constituită și comandată de fii ai poporului muncitor, legați prin toate fibrele de popor și capabili oricând să-și jertfească și viața, dacă va fi nevoie, pentru a-și apăra patria.

Armata Populară Română este pentru ostașii săi o adevărată școală a patriotismului proletar și a frăției internaționaliste a celor ce muncesc. Ea este în acelaș timp o școală a educației cetățenești a militarilor, care în patria noastră se bucură de cele mai depline drepturi politice. Armata noastră Populară este o armată creată nu pentru scopuri de agresiune și cotropire, așa cum sunt create și educate armatele statelor burgheze, ci pentru apărarea patriei, a libertății și păcii poporului. Ea este un instrument de pace, făurit și călit de popor, capabil să pună stavilă poftelor de cotropire ale celor ce râvnesc la bogățiile patriei noastre. Tocmai deaceea, fiecare om al muncii din țara noastră iubește cu dragoste fierbinte Armata noastră Populară și consideră ca fiind o mare cinste să facă parte din cadrele ei.

1. Trebue să-ți cunoști bine tunul și să știi să-l mânuești la perfecție. Artileriștii noștri își desăvârșesc zi de zi măestria militară.

2. Ca să devii un bun luptător, pregătirea militară trebue să fie împletită cu cea politică. In umbra copacilor pădurii din apropierea taberei, a început ora de studiu a lecției politice. Lectura e interesantă și atrăgătoare, iar ostașii ascultă cu mult interes.

3. Repaos în unitate. După o zi de muncă, ostașii își petrec în mod plăcut și instructiv timpul liber. Jocul de șah oferă momente emoționante, cântecele acordeonului te fac mai vesel, iar ziarul îți aduce vești din activitatea tovarășilor de arme și din tot ceeace se petrece în țară și peste hotare.

1954

FLACĂRA
Proletari din toate țările, uniți-vă!
REVISTĂ BILUNARĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ
Nr. 12 (20) – OCTOMBRIE 1953

IN INTÂMPINAREA ALEGERILOR

Decretul cu privire la alegerea deputaților în Sfaturile Populare și vestea fixării datei alegerilor la 20 Decembrie au umplut de bucurie inimile oamenilor muncii din patria noastră.

Bucuria celor ce muncesc izvorîște din conștiința faptului că — stăpâni pe soarta lor — ei pot astăzi să-și rostească deschis cuvântul în conducerea treburilor obștești și să participe ei înșiși, nemijlocit, la aceasta. Ea izvorîște din hotărîrea cetățenilor de a face ca în Sfaturile Populare să fie trimiși cei mai vrednici oameni ai muncii din orașe și sate, oameni devotați până la capăt cauzei scumpe poporului muncitor, construirea socialismului și apărarea păcii; oameni care să contribue din toate puterile lor la realizarea scopului esențial al politicii Partidului Muncitoresc Român, ridicarea necontenită a nivelului de trai material și cultural al maselor.

Incă din ziua apariției Decretului, oamenii muncii au prins să-l citească și să-l discute cu viu interes. In secția table a uzinelor „Boleslaw Bierut“ din București, vestea apariției în presă a acestui decret a fost adusă de stahanovistul Gheorghe Tănase (fotografia din dreapta sus). „In ultimele alegeri, tovarășii din uzina noastră au ales doi oameni vrednici de cinste. Să ne pregătim ca și acum să alegem dintre noi pe cei mai merituoși. Și să întâmpinăm alegerile, dând patriei produse tot mai bune, tot mai ieftine și mai multe!“ — a spus el tovarășilor săi de muncă.

Libertatea propagandei electorale este pe deplin asigurată cetățenilor Republicii noastre. Presa, radio-ul, sălile de întrunire sunt astăzi bunuri ale întregului popor. Cetățenii folosesc din plin libertățile și drepturile garantate prin Constituție. Ei au și început să se adune — în întreprinderi, la punctele de agitație și în întruniri cetățenești în cartiere și sate, — pentru a discuta cuprinsul Decretului. Fotografia din medalion reprezintă un grup de agitatori, muncitori și tehnicieni dela uzinele „23 August“ din Capitală, care, după terminarea orelor de muncă, merg la punctul de agitație Nr. 14 din șoseaua Mihai Bravu. De aci, agitatorii se răspândesc apoi în străzile cartierului, pentru a citi cetățenilor Decretul și a-i explica prevederile. Iată, mai departe, în fotografia din dreapta jos, un grup de muncitori, funcționari și gospodine din strada Mieilor, ascultând explicațiile pe care agitatorul Constantin Stănescu, tehnolog la uzinele „23 August“, le dă cu privire la conținutul Decretului.

In fotografia din stânga jos, putem vedea un alt grup de cetățeni, de astă dată salariați dela „Energo-trust“ Nr. 1, precum și pensionari din raionul Grivița Roșie, discutând la punctul de agitație Nr. 61 din bulevardul 1 Mai.

Pentru cei ce muncesc, aceste adunări constitue nu numai un prilej de discutare și de adâncă înțelegere a caracterului profund și consecvent democratic al puterii noastre de stat, dar și un prilej de manifestare a dragostei și recunoștinței față de Partid, sub conducerea căruia ei și-au cucerit libertățile, un prilej de a-și lua noi angajamente în munca lor, pentru a întâmpina și cinsti, așa cum se cuvine, marea sărbătoare a întregului popor, ce se va desfășura la 20 Decembrie.

23 AUGUST
PUNCTUL DE AGITAȚIE

RĂSPUNDEM

Cu nemărginită bucurie și încredere a primit poporul nostru cuvântul partidului, înfățișat de iubitul nostru conducător, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, în ajunul sărbătorii celei de a 9-a aniversări a eliberării patriei. In programul de măsuri economice adoptate de Plenara lărgită a C. C. al P. M.R. — măsuri cu neputință de închipuit în țările capitaliste unde traiul celor ce muncesc se înrăutățeste dela o zi la alta — oamenii muncii din țara noastră au văzut exprimarea clară a intereselor lor vitale, faptul că omul muncii și nevoile sale materiale și culturale stau în centrul preocupărilor partidului nostru și ale guvernului țării.

Chemării la lupta pentru creșterea necontenită a nivelului de trai material și cultural al poporului pe drumul construirii socialismului, i-au răspuns cu înflăcărare oamenii muncii din toate ramurile de activitate, angajându-se să traducă în viață sarcinile date de partid. Angajamentele lor se prefac zi de zi în fapte, sprijinind într'o măsură din ce în ce mai mare politica partidului și guvernului, politică ce are la bază grija pentru îmbunătățirea și înfrumusețarea vieții oamenilor.

Despre felul cum au primit cuvântul partidului, despre felul cum sunt hotărîți să pună în aplicare sarcinile ce le revin, vorbesc mai jos cititorilor „Flacării" oameni ai muncii din diferite ramuri de activitate.

ANCHETĂ PRINTRE CITITORI

Urmăm cu dragoste și încredere cuvântul partidului

Dimineața, în drum spre Sfat, mă întâlnesc cu zeci și zeci de cunoscuți, cetățeni ai raionului: muncitori, țărani muncitori, învățători, ingineri... Se întâmplă ca unii să aibă acelaș drum cu mine. Mergem alături și discutăm despre realizările la care cu toți am contribuit.

„Tovarășe secretar, frumos obor am mai durat noi... Ce mai fântână are!"... „Tovarășe deputat, îmi spune mereu câte-o tovarășe, ce curat e la creșa nouă, ce îngrijire li se dă acolo copiilor!"

Unii îmi vorbesc de noua fabrică de unt, alții de noua fabrică de mezeluri care s'a construit în raionul nostru, cu alții discut despre străzile ce s'au pavat nu de mult, despre electrificarea satelor Balaci, Miroși...

Intr'adevăr, multe s'au făcut în ultima vreme în raionul nostru. Și toate în folosul oamenilor muncii din raion, pentru îmbunătățirea și înfrumusețarea vieții lor. Eu și tovarășii mei deputați suntem mândri că am contribuit la realizarea lor, că am reușit să antrenăm la aceasta massele largi de cetățeni. Și ne crește inima când vedem că le sporește pe zi ce trece încrederea în noi.

Iată, problema canalizării orașului Roșiorii de Vede. E una din problemele care frământă cel mai mult pe cetățeni. Ne-am ocupat temeinic de ea; astăzi avem întocmite planurile, devizul, și vom începe curând lucrările necesare de forare. Deasemenea, pentru înflorirea vieții culturale, pentru înfrumusețarea vieții cetățenilor, noi ne-am gândit să clădim un teatru orășenesc în Roșiorii de Vede.

Am strâns materialele în cea mai mare parte și vom porni curând la construirea acestui teatru cu o capacitate de 800 locuri.

Și nu-i de mirare că sunt mulți cetățeni care-mi spun: „Să se dea prima lovitură de târnăcop și vom veni cu mic, cu mare, să punem umărul la clădirea teatrului nostru".

Am vorbit numai despre realizări. Dar mai sunt și lipsuri și înspre lichidarea lor ne îndreptăm noi atenția. Partidul ne învață să punem în centrul preocupărilor noastre omul și nevoile lui materiale și culturale. Și noi ascultăm și aplicăm cu dragoste și încredere cuvântul partidului.

N. VOCHIN
Secretar al Sfatului Popular Raional
Roșiorii de Vede

Mă gândesc la frumusețea anilor ce vin

M'am apucat să lucrez zidăria la casa asta frumoasă acu o săptămână. E a tovarășilor Șerban Georgescu și Gheorghe Bucurescu dela „Grivița Roșie". Statul le-a dat un împrumut să și-o construiască, iar întreprinderea i-a ajutat cu materiale și mijloace de transport. Ei lucrează aici cot la cot cu mine, tot timpul lor liber. Abia așteaptă să o vadă terminată. Le-am făgăduit că într'o lună toată zidăria va fi gata și am să mă țin de cuvânt. E a doua casă la care lucrez eu aici, pe acest loc viran din Dămăroaia și, după câte îmi dau seama, mult nu va trece până când pe întinderea asta golașă vor răsări și alte case. Lucrez cu multă tragere de inimă; e atât de plăcut să ridici cu mâinile tale casă pentru două familii de muncitori, să ajuți și tu la înfrumusețarea vieții lor. Deaceea mă străduesc să lucrez cât mai bine, să ridic o zidărie trainică și să folosesc chibzuit materialele. O economie importantă am făcut folosind carbid ars, la prepararea mortarului. Carbidul ars — căruia nu i se mai poate da nicio altă întrebuințare — l-au primit Șerban Georgescu și Gheorghe Bucurescu tot dela întreprindere. Amestecându-l cu var, am făcut un mortar strașnic — parcă-i beton, nu alta.

Inalț tot mai sus pereții, cu fiecare zi ce trece, și mă gândesc cu bucurie la frumusețea anilor ce vin, la casele ce vor fi construite de stat până la sfârșitul cincinalului, pentru 50.000 familii, la atâtea alte case proprii pe care mulți oameni ai muncii și le vor ridica în anii ce vin. Și, vă spun drept, aș vrea parcă să am mai multe brațe, ca să pot lucra mai mult.

Ludovic KISHÁZI
Zidar

Am să dau fraților mei dela orașe tot mai multe produse agricole

Pe țăranul mijlocaș Marin Brânză din Chiajna, comună din apropierea Capitalei, l-am întâlnit într'o după masă, tocmai când ieșea dela cooperativa satului unde vânduse produse ce-i prisoseau cumpărându-și diferite lucruri de îmbrăcăminte.

„M'ai prins întâmplător prin sat la ora asta, tovarășe ziarist. Cât e lumină afară, robotesc cu ai mei pe la câmp. Cu nevastă-mea Tinca și cu băiatul. La porumb, la grădină... Să vezi numai ce grădină frumoasă am! Roșii, ceapă, castraveți, fasole... Pentrucă veni vorba, să-ți spun că zilele astea am avut o bucurie: agronomul mi-a salvat fasolea. Cum? Da, căpătase un soi de pureci. A venit agronomul dela Sfat s'o vadă. Mi-a dat niște prafuri, care în câteva zile au îndreptat fasolea. S'o vezi ce frumoasă e. Așa-mi place mie: ori scot zarzavaturi frumoase, ori mă las de grădinărie. Păi nu mi-ar fi rușine să duc la oraș, la piață, zarzavaturi pipernicite? Cum mi-ar fi, să vând gospodinelor lucruri rele? Doar muncitorii 's frații noștri, ne ajută. Trebue să-i ajutăm și noi, să-i aprovizionăm.

De-aia, pe lângă ce vând la cooperativă, mai duc și la oraș. Mai ales acum, îmi convine asta, de când a dat guvernul Hotărîrea cu scutiri și reduceri de impozite și taxe pentru noi, individualii, și pentru colective, așa cum e și Hotărîrea care scade 50 la sută din taxele pentru desfacerea în piețe. Drept să spun, ăsta e un ajutor frumos.

Tovarășul Gheorghiu-Dej a amintit în discursul lui că partidul ne va da nouă, individualilor, și alte înlesniri, ajutor mult mai mare decât până acum. Eu sunt hotărît să răspund așa cum se cuvine, să muncesc mai bine ca să scot cât mai mult de pe pământul meu, pentru cei ce muncesc la orașe.

Ei, dar s'a făcut seară de când tot vorbesc... Și am grămadă de treburi. In zori îmi fac vânt la oraș, cu roșii... Trebue să-mi pregătesc lăzile, căruța... Cine știe când m'oi întoarce mâine seară, că după ce dau roșiile, vreau să colind magazinele să-i iau Tincăi bluză și flanelă, lui fiu-meu pantaloni și de cămăși... Bunăseara, s'auzim de bine".

Să le pară tovarășilor mâncarea și mai gustoasă

Am și eu acasă o lampă de gătit ca acelea pe care le facem noi aici, la „Metaloglobus". Și nu numai eu am; de lămpi de acestea se folosesc multe gospodine printre care și tovarășe din fabrica noastră. Tocmai deaceea, pentrucă știm că lămpile pe care le lucrăm vor fi folosite tot de oameni ai muncii, ne dăm toată strădința să le facem cât mai bune și mai trainice. Aproape 220 de operații sunt necesare dela sosirea tablei în fabrică, până ce lampa de gătit este gata. Fiecare operație este făcută cu grijă de tovarășii mei din fabrică. Iată-i de exemplu pe Marin Năstase care face prelucrarea bazinelor și pe Jana Lăzărescu dela „prese excentrice". Ei sunt doi din cei mulți care lucrează la noi în fabrică cu atenție și grijă deosebită pentru calitate.

Munca fiecărui tovarăș din fabrică se vede aci, la noi, la „asamblare și control". De majoritatea lămpilor care ne vin să le montăm și să le controlăm n'avem să spunem decât lucruri bune. Mai sunt însă unii tovarăși care ne mai trimit bazine prost lipite, „ciuperci" defecte, etc. Le respingem și le trimitem înapoi. Am înființat în fabrica noastră și o vitrină de rebuturi unde expunem piese din acestea prost lucrate. Mulți dintre cei criticați au început să lucreze mai bine. Acum ei luptă împreună cu noi ca în fabrică să nu mai fie nevoie de „vitrină", ca să dăm oamenilor muncii numai lămpi de calitate superioară, la preț din ce în ce mai ieftin.

In munca noastră pentru a da lucru de calitate ne mai lovim și de unele greutăți pe care ni le fac tovarășii dela alte fabrici. Iată, spre exemplu, vopseaua. Ea ne vine dela fabrica

PRIN FAPTE

„13 Septembrie". Parte din ea e de proastă calitate: când se usucă, crapă și se cojește. Noi i-am criticat pe tovarășii dela această fabrică și credem că ne vor trimite de-acum încolo numai vopsea bună.

Oamenii muncii așteaptă dela noi lucruri cât mai bune și mai frumoase. Și noi vom da numai asemenea lucruri. Să le pară mâncarea și mai gustoasă celor care gătesc pe lămpile făcute de noi.

Voicu ECATERINA
Stahanovistă la fabrica „Metaloglobus"

Sunt bucuros să lupt pentru înfrumusețarea vieții oamenilor

E o mare bucurie să poți contribui la înfrumusețarea vieții oamenilor muncii, să le pui la îndemână mijloace de culturalizare, să contribui la educarea lor patriotică. Dorința noastră, a colectivului de tehnicieni și muncitori dela întreprinderea „Radio Popular" este aceea de a pune la îndemâna oamenilor muncii cât mai multe și mai ieftine aparate de radio. Noi ne mândrim cu faptul că în această întreprindere — în trecut un simplu atelier de montaj al trustului olandez „Philips" — am reușit să producem până în prezent câteva tipuri de aparate de radio, că în curând vom produce primul radio-receptor la care majoritatea pieselor sunt fabricate în țară. Acest lucru ar fi fost imposibil de realizat fără ajutorul multilateral pe care l-am primit din partea Uniunii Sovietice, prin experiență bogată, piese de cea mai bună calitate, mașini speciale, instrumente de măsurat.

Colectivul nostru este pătruns de importanța sarcinilor pe care partidul și guvernul nostru i le-au pus în față. Numeroasele invenții și inovații ale muncitorilor noștri dovedesc dorința lor arzătoare de a mări producția, de a îmbunătăți calitatea, de a reduce prețul de cost al aparatelor de radio pe care le producem.

Eu, ca tehnolog-șef al întreprinderii, lupt împreună cu colectivul de tehnicieni și muncitori să găsim noi metode de lucru, prin aplicarea cărora să contribuim la realizarea sarcinilor de onoare ce ne revin.

Lascăr CIPEK
Laureat al Premiului de Stat, tehnolog-șef la întreprinderea „Radio Popular"

Stahanovistul Derj Ion se gândește la călători...

L-am cunoscut pe stahanovistul Derj Ion decorat cu Medalia Muncii, în hala nr. 1 de montaj a atelierelor centrale I. T. B. Lucra la un vagon nou de tramvai. I-am dat bineţe, ne-am strâns mâna prietenește, apoi l-am rugat să ne povestească ceva din munca lui.

— Ce muncesc? ne-a răspuns zâmbind. Iaca, tocmai cercetam încăodată frânele vagonului ăstuia. In câteva minute va ieși din ateliere, iar mâine va circula și el pe linia 13. Il vezi? In el pot călători peste 100 de persoane. E mândria noastră. E al treizeci și șaselea vagon-motor construit la noi. Fiecare din aceste vagoane este mai bun decât cel făcut înaintea lui pentrucă de fiecare dată ne-am străduit să-l îmbunătățim, să-l facem mai frumos. Iată-l pe ăsta. Ne-am gândit să-l facem cât mai confortabil pentru ca să se simtă bine călătorii în el. Mereu suntem cu gândul la călători. Chemarea partidului la lupta pentru ridicarea nivelului nostru de trai ne face să ne înzecim grija.

Noi însă lucrăm cu grijă și la repararea vagoanelor vechi, pentru menținerea pe linii a întregului parc circulant de vagoane în cea mai bună stare. Nu putem răbda să le vedem stând în depou; locul lor este pe linii, să transporte călătorii, oameni ai muncii. Echipa mea lucrează la repararea frânelor cu aer comprimat și la întreținerea suporturilor pentru arcuri, a „trucuri"-lor, cum le spunem noi. Dacă e nevoie, construim „trucuri" noi, ca vagonul să poată fi dat mai repede în circulație.

Știi, când văd uneori, în orele de aglomerație că rămân călători pe jos, prin stații, parcă mă simt și eu vinovat. Deaceea, mă străduiesc ca prin munca mea și a echipei să-i ajutăm pe călători să ajungă mai ușor la lucru dimineața, să nu întârzie, să nu piardă vreme așteptând tramvaiul.

Ne vom da și noi toată puterea noastră de muncă

Am citit cu toții Expunerea tovarășului Gheorghiu-Dej, în care sunt arătate Hotărîrile luate de recenta Plenară lărgită a Comitetului Central al Partidului. Din cuprinsul ei ne-am dat mai bine seama cât de mult putem contribui și noi, meseriașii care lucrăm în cooperative de producție, la ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc.

Iată, la noi în cooperativă se fac multe lucruri. Dela diferite aparate complicate de laborator până la placheuri și cuie de cismărie. Mai mult însă se lucrează mașini de gătit, tigăi din tablă galvanizată, tăvi și alte articole de menaj din tablă. Secția noastră termo-electrică produce și ea ceainice, reșouri, rezistențe pentru mașini de călcat.

Cu gândul că toate acestea merg în mâna oamenilor muncii, meseriașii care lucrează la noi în cooperativă se străduesc să dea lucru cât mai bun. Fiecare șurub, fiecare lipitură, cele mai mici lucruri, puțin importante în aparență, sunt făcute cu multă atenție. Până acum nu ni s'a întâmplat să ni se întoarcă, din cauza calității slabe, vreun produs pe care l-am executat. Cu toate acestea noi nu suntem încă pe deplin mulțumiți. Nu suntem mulțumiți pentrucă am putea să dăm mai multe produse, de mai bună calitate și, ceeace este important, la un preț cât mai ieftin. Până acum n'am putut duce o luptă organizată și susținută pentru reducerea prețului de cost, n'am aplicat și noi metode înaintate sovietice; trebue să începem munca și în această direcție. Avem și utilaj învechit. Dar acum am văzut din Expunere că vom fi ajutați de statul nostru, prin repartizarea de utilaj din fondurile centrale.

O muncă frumoasă, largi posibilități de a contribui la lupta pentru bunăstarea poporului muncitor, ne stau în față. Și vom face ca munca noastră să dea cele mai frumoase roade.

R. RUBIN
locțiitorul președintelui cooperativei „Micii meseriași metalurgiști".

Voi munci în așa fel încât locatarii să se simtă cât mai bine

De 18 ani sunt portăreasa blocului din strada Nikos Beloiannis nr. 1. Inainte vreme, când locuiau aci doar fabricanți, bancheri și moșieri eram tare umilită. Treceau pe lângă mine, ei, nevestele și copiii lor și mă priveau ca pe o mătură sau un preș...

Astăzi locuiesc aci în bloc oameni ai muncii ca zidarul Alexandru Cutaș dela Uzinele „23 August", muncitori ca Anghel Elisabeta, Holt Dumitru, Mândruț Gheorghe, intelectuali, oameni de știință... Numai ce-i aud când pleacă la serviciu: „Bună dimineața, tovarășă Maria!" Și copiii lor... Tare mi's dragi. Să-i vezi cum zburdă, cum mă întreabă câte și mai câte, cum îmi povestesc de școala lor, de notele pe care le iau. Pe cei mai mici vin să-i ia în fiecare dimineață mașinile și-i duc la cămine...

Mi-e plină inima de bucurie când trebăluiesc în bloc. Și câte nu sunt de făcut! Să strălucească lună scările și intrările; lumina și ascensorul să meargă ca ceasul, să nu rămână vreun geam spart, să fie apă caldă la orele fixate. Muncesc în așa fel încât când vin locatarii dela lucru să le fie drag să intre în bloc.

Am stat de vorbă cu mulți din ei despre reducerile de prețuri ce s'au făcut la apă, canalizare, electrică. „Vezi, tovarășă Maria, altă dovadă de felul cum se 'ngrijesc partidul și guvernul de noi" — mi-a spus tovarășul Cutaș.

— Așa e — i-am răspuns gândindu-mă cu drag la toți oamenii muncii, la locatarii blocului nostru. Pentru ca aceștia — chiriașii blocului nostru — să se simtă cât mai bine, să le fie plăcut când vin acasă eu voi munci mai bine, mai cu grijă zi de zi.

Maria SADAK

La fiecare 3 minute și 42 de secunde...

„Am citit și noi cu bucurie și dragoste Expunerea tovarășului Gheorghiu-Dej" — ne spune maistra Elena Guruianu, responsabila bandei de lucru nr. 4 din sectorul VI al Fabricii de Confecții „Gh. Gheorghiu-Dej". — „Am citit-o și am primit cu însuflețire sarcinile pe care partidul ni le pune, în lupta pentru ridicarea nivelului de trai al tuturor celor ce muncesc.

La banda noastră lucrează 55 de muncitoare care confecționează hăinuțe și paltonașe pentru copii. Toate lucrăm cu drag de parc'am lucra chiar pentru copiii noștri. Micuții pentru care facem paltonașe nu's ai noștri, drept e; dar sunt copiii țării, ai tovarășilor noștri și deaceea ne străduim să le dăm cât mai multe hăinuțe, cât mai trainice și mai frumoase.

Banda noastră de lucru dădea până de curând 120 de paltonașe pe zi — câte unul la fiecare 4 minute. Cunoscând însă sarcinile pe care ni le-a dat partidul și dorind din toată inima să le îndeplinim, noi ne-am hotărît să lucrăm mai bine, să ridicăm productivitatea muncii. Și iată că hotărîrea noastră a dat roade: acum dăm în medie zilnic 10 paltonașe peste plan, reducând timpul de executare a unui paltonaș la 3 minute și 42 secunde.

Noi știm că fabrica noastră și-a luat angajamentul ca anul acesta să creeze cu 30% mai multe modele de confecțiuni pentru copii decât a creat anul trecut. Vom sprijini realizarea acestui angajament, străduindu-ne să executăm cât mai bine și mai frumos aceste modele, ca să placă mamelor care le vor cumpăra și micuților care le vor purta".

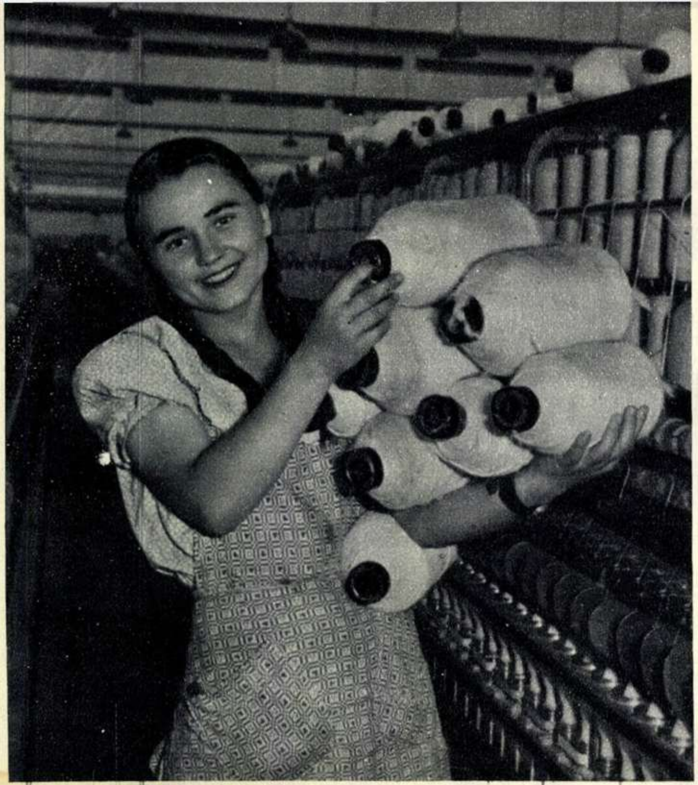

Mezina promoției

In toamna anului 1949 mergeau în cântec spre oraș mulțime de oameni. Veneau din Vlădeni și Frumușica, din Storești, din Flămânzi și din alte sate răscolite cu decenii în urmă de clocotul lui 1907: la marginea Botoșanilor, acolo unde începe șoseaua către Ipotești, se deschisese un mare șantier. După o hotărîtă încordare a oamenilor și mașinilor, pe un maidan imens, năpădit de bălării, pe care de douăzeci de ani lâncezeau cărămizile unei proiectate școli normale, s'au clădit în scurtă vreme hale încăpătoare pentru o filatură și o țesătorie modernă. O astfel de uzină n'au visat-o nicicând în trecut pălmașii acestor locuri, vlăguiți de boieri și de vechili, lăsați în voia soartei, fără de imaș și fără de ogor. Și unde a fost înălțată uzina! Intr'un oraș în care se cuibărise omida boierească, într'un oraș căruia i se spunea cu ani în urmă „târg boieresc“ fiindcă era „luminat“ pe atunci de candelabrele bairamurilor dela curți și fiindcă era „civilizat“ de claxoanele automobilelor lui Ghica și Mavrocordat...

— Uite așa se leagă firul: repede și totuși cu grije

...Intr'o bună dimineață nu s'a mai auzit duduitul betonierelor și nici scârțâitul macaralelor. Șuierul sirenei a spintecat cerul orașului: Uzinele Textile „Moldova“ își începeau viața. Și de atunci firul bumbacului trece mereu prin vâjâiala neostenită a flaierelor, ringurilor...

Numai la doi ani dela vestea adusă de sirenă, într'o zi de sfârșit de August, pe poarta uzinei intra întâia promoție a școlii textile din oraș. Absolventele promoției „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ veneau ca la ele acasă căci în cei doi ani de studiu și de practică cunoscuseră bine fiecare ungher din uzină...

*

Atunci când Aglaia Ira, mezina promoției, a intrat ca lucrătoare în secția de filatură a uzinei, tehnicieni ca Vlad Georgescu deprinseseră temeinic montajul ringurilor sovietice; alții, ca Petru Sumănaru, erau absorbiți de schițele și de proiectele lor de inovații, iar în holul cu tapete colorate, la loc de cinste, fuseseră înrămate portretele Elenei Gheorghe și Elenei Condratov, cele dintâi stahanoviste ale noului combinat textil.

Pentru tânăra Aglaia, rămasă dela opt ani fără părinți, departe de frați și surori, uzina deveni un adevărat cămin iar colectivul o adevărată familie. Pe fata aceasta scundă, cu părul castaniu împletit în două cozi scurte, cu un licăr ager în privire, la început mulți n'au băgat-o în seamă decât ca pe un „spiriduș de fată“. Dela o zi la alta însă Aglaia a izbutit să devină din ce în ce mai stăpână pe cele două părți de ring ce i se încredințaseră. Dela inginera Anania Aspasia învăță să curețe valțurile de scamă — dușmanul calității. Observa atentă munca tovarășelor mai vechi din secție, cerceta necontenit mașinile, drumul firului printre cilindrii moi de catifea. Socotea în minte câte țesături s'ar face din firele pe care le dădea și i se părea că sunt puține pentru câți cumpărători le așteptau. Gândurile acestea îi sporeau siguranța mișcărilor, repeziciunea. Dela un timp, în secție începu să se vorbească despre ea altfel decât ca despre un „spiriduș de fată“.

— E spirt fata asta. Leagă firele în 3 secunde, spuneau inginerii, maiștrii.

— E printre primele în întrecere... Aplică metoda Ciutchih... Am putea să-i luăm exemplul.

Mezina a fost într'adevăr printre primele muncitoare din filatură care a folosit această metodă înaintată sovietică, cu gândul să dea fire de cât mai bună calitate. In secție, alături de Aglaia și de multe tinere din promoția ei, făceau acum practică „bobocii“ — fetele din promoția următoare a școlii profesionale — și ele trebuiau deprinse dela bun început cu strădania pentru fire bune.

— Nu se leagă așa firul, Aneto! Il îngroși în locul ăsta... Gândește-te ce urât are să apară în țesătură... — o auzeai pe mezină spunând câte unui „boboc“.

Și trecu vremea. Veniră zile pline de bucurii pentru mezina promoției: dădea zilnic câte trei kilograme fire de bună calitate peste plan. Fruntașă la 16 ani — căci devenise între timp fruntașă — nu se mulțumi însă cu acest succes și luptă mai departe învățând, învățând mereu.

Intre timp Uzinele Textile „Moldova“ își măriseră simțitor volumul producției: se trecuse la lucrul în trei schimburi. Veneau mereu mașini noi: șiragul verde al ringurilor sovietice creștea necontenit. Intrecerea lua forme noi, superioare; schimburile fură organizate în așa fel încât fiecare să cuprindă fruntașe în aplicarea metodei Ciutchih și a altor metode înaintate, ca să poată antrena în folosirea acestora și pe celelalte muncitoare.

In întrecerea socialistă, calitatea firului deveni un obiectiv de seamă. Se dădură tuturor muncitoarelor perii și pensule pentru înlăturarea prafului și scamei, șorțuri cu buzunare speciale în care să strângă toate căpătâiele de fire. Calitatea preocupa toate secțiile filaturii.

Uzinele Moldova produceau din ce în ce mai multe fire și din ce în ce mai bune.

*

Era în ziua când mezina împlinise 17 ani... A fost tinerește sărbătorită. Tovarășele de promoție i-au dat flori albe ca firele de bumbac și i-au urat succese noi: „Să te vedem curând stahanovistă, fruntașo!“ După schimb s'au dus la club. Au discutat despre muncă, despre planurile lor de viitor, despre felul cum își vede fiecare căminul. Și-au amintit apoi de o colegă de promoție care după școală plecase să lucreze la Lugoj. Și i-au scris o scrisoare:

„Ce bine ar fi fost, dragă, dacă rămâneai și tu cu noi! Uzina noastră trimite trenuri și trenuri de fire în toată țara. Desigur că și fabrica voastră face asta, dar a noastră e nouă-nouță și-i nespus de plăcut să lucrezi în ea. Noi suntem fruntașe, scriu ziarele despre noi, și primim scrisori în care se arată că firele noastre sunt din ce în ce mai bune. Te sărutăm și îți dorim sănătate și spor la lucru. Prietenele tale dela Botoșani“.

Ceeace scriau textilistele colegei lor dela Lugoj nu erau rânduri de laudă searbădă. La redacția ziarului de uzină „Firul păcii“ se primiseră scrisori dela Sibiu, București, Arad, Iași și alte întreprinderi textile din țară, prin care muncitorii își arătau mulțumirea pentru calitatea mereu mai bună a firelor sosite dela „Moldova“. O asemenea scrisoare a fost citită într'o ședință fulger a schimbului mezinei.

— Ne scriu tovarășele dela Sighet, dela „Unitatea“, le-a spus atunci secretarul organizației de partid. Auziți: „Torsiunea, egalitatea firului cât și nuanța lui, ne dau posibilitatea să producem numai tricotaje de calitatea întâia“. Pentru asta, tovarășelor, meritați toată lauda — a urmat secretarul. Ajutați din plin la ridicarea bunei stări a poporului.

Fețele filatoarelor străluceau de bucurie și mândrie.

— Numai că, tovarășelor, mai e ceva — se auzi din nou vocea secretarului. — N'am primit numai scrisori de mulțumire. Am primit și... altfel de scrisori: de nemulțumire. Uite, o să vă citească una tovarășa Ira, că ea chiar a primit-o.

Aglaia se ridică roșie ca macul.

— E dela o tovarășe dela Lugoj...

Citi doar câteva rânduri luate din mijlocul scrisorii de răspuns pe care o primise chiar în acea zi dela colega de promoție care-i scrisese:

...„Mi-am cumpărat un jerseu alb, tricotat, cu fire venite dela voi, dela Botoșani. E foarte frumos; aveți dreptate cu calitatea firelor voastre. Sunt ca spuma laptelui, n'au ingroșeturi și subțieri, se simte că's trainice. Dar jerseul are un cusur: e cam scump, 150 de lei. Pesemne că și firele voastre au preț de cost ridicat..."

Mezina împături scrisoarea și privi roată la tovarășele ei:

— Ei, ce aveți de spus?

Tăcere. Apoi cineva recunoscu cu jumătate de gură:

— Ce să spunem! Cam are dreptate...

Dela această recunoaștere timidă discuția ajunse acolo unde trebuia să ajungă: toți, toate, fură de acord că existau multe posibilități pentru reducerea prețului de cost al firelor. Și ședința — pe care toți o țin minte de parcă ieri ar fi avut loc — s'a terminat cu însuflețite angajamente.

*

Stahanovistă! Parcă mai ieri i-au urat tovarășele de promoție să devină stahanovistă și acum iat-o purtând acest titlu de onoare. In vitrinele orașului i-a apărut portretul, așa cum arată: cu codițe castanii și cu ochi vii, ageri. Megafoanele de pe centru și din parcul bătrânului târg îi spun numele și vorbesc de faptele ei, cea mai tânără stahanovistă a uzinelor „Moldova". Aglaia Ira, mezina promoției, urcă repede treptele vieții noi... „Spiridușul de fată" care intrase ieri sfioasă în uzină, a devenit stahanovistă, a crescut odată cu uzina.

„Hei, Aglaie, să nu te îngâmfezi, să nu te culci pe lauri. Să fii mare la fapte și mică la înfumurare", își spunea mezina.

A devenit curând instructor la școala profesională la care învățase. Și vorbea cu înflăcărare promoției noi:

— Vedeți, și eu când eram ca voi visam să devin stahanovistă. Mă cam speriam că-i drumul lung și greu dar... voință să ai să înveți... și dragoste de muncă.

Mezina nu spunea vorbe goale; muncea cu sârg și învăța mereu: din cărți, dela oameni, dela viață.

— Din ce se compune prețul de cost, cum putem să-l reducem, tovarășe ingineră?

Intrebarea asta nu-i dădea pace. Angajamentele dela ședința în care se citise scrisoarea trebuiau îndeplinite. Trebuia să cunoască bine mijloacele prin care să le îndeplinească.

— Aha... vasăzică, prin creșterea productivității muncii... metode sovietice... economii... rezerve interne... da, înțeleg... trecerea la mai multe părți de mașină... Da... sunt lucruri pe care le-am învățat și la școală dar e bine să te mai sfătuiești... Mulțumesc, tovarășe ingineră...

Iși analiză temeinic și în spirit critic munca și-și dădu seama cu bucurie că supraveghind cu grije fiecare fus dela două părți de mașină și având grije de curățenia acesteia ca de sănătatea unui copil, tot îi mai rămâne timp liber.

— Odată cu constatarea aceasta, hotărîrea era luată: „trec la trei părți de ring. Să-mi folosesc din plin timpul".

Și a trecut. Dar nu singură. Le-a convins și pe Domnica Haras, Teodora Paraschiv, Daria Ivanov și pe alte tinere să mai ia câte o parte de ring.

— Ajutăm la scăderea prețului de cost. Noi, promoția să fim în frunte.

— In frunte! — i-au răspuns mezinei, fetele.

In toată fabrica începuse o îndârjită bătălie pentru reducerea prețului de cost. „Să facem cât mai multe economii" — spunea lozinca ce apăruse pe peretele secției. Și ca răspuns la îndemnul ei, multe filatoare — și printre primele Aglaia Ira — și-au deschis conturi personale de economii, iar echipele ce se formaseră pentru valorificarea deșeurilor nu stăteau o clipă locului.

— Domnico, Domnico, tot cu năravul tău vechi... Am să te dau la „Ghimpele", și-ți fac și o caricatură cum desfășori atâta fir de pomană pe șorț când legi firul, în loc să-l lipești așa...

Asemenea discuții avea mezina cu unele filatoare și nu se lăsa până nu le lămurea pe deplin. Incepu să dea câte patru kg. de fire peste plan, dar i se părea puțin. I se părea că nu dă atât cât poate pentru lupta la care porniseră.

— Uite, toți sunt frământați — își spunea. Mustață a făcut un dispozitiv care asigură alimentarea neîntreruptă a cardelor... Avădanoaiei — multă inimă are băiatul ăsta — a luat inițiativa ca în secția de mecanică să se construiască cărucioarele pentru transportul baloturilor de bumbac care înlocuiesc munca oamenilor și fac treaba mai bine... Steliana Butnaru dă acum 10 kg. fire zilnic peste plan și a înscris în contul de economii 1.500 lei... Numai eu nu dau cât pot... Care's cauzele?

Mezina a cercetat adânc lucrurile și a început lupta pentru îmbunătățirea muncii ei. A cerut să-i fie cronometrat din nou timpul de legare a firului. După ce a văzut rezultatul și-a dat seama că, punând mai multă îndemânare, economisindu-și mișcările, poate smulge secunde prețioase la această operație. Și a reușit. A reușit să lege firul în numai două secunde.

Pe urmă, s'a gândit la schimbarea levatei. Și-a dat seama că și acolo poate fi îmbunătățită munca și economisit timpul. Dar cum? S'a sfătuit cu „promoția", cu stahanovistele mai cu experiență și au hotărît să se ajute între ele — între vecinele de mașini — la scoaterea levatei.

In acest timp, munca s'a îmbunătățit mult. Simțea ea, mezina, și de bucurie îi venea mereu să cânte. Dar n'o simțea numai ea; o arătau și rezultatele: începuse să dea zilnic câte 8 kg. de fire peste plan și-i crescuse contul personal de economii.

— Bravo, mezino, lupți, nu glumă, i-a spus când a auzit acestea maistrul.

— Lupt maistre — că am pentruce — i-a răspuns veselă mezina.

*

Zorii unei zile ce se anunță însorită... Sirena sună prelung și vesel. Schimbul de noapte s'a terminat. Muncitoarele încep să plece... Uite un grup vesel.

— Haidem, Aglaie — se aude o voce tânără.

Mezina mai are însă să-i spună ceva schimbului despre felul cum au mers niște fuse. Iat-o, acum e gata!

— Haidem, „promoție"! Haidem și noi acasă.

Grupul ăsta nu cuprinde, bineînțeles, toată promoția. Sunt doar câteva: ea, mezina, Filareta Bulică, Aspasia Gângă, Virginia Doronecanu. Dar parcă ar fi o promoție dacă le-ai socoti după râsul și voioșia pe care o împrăștie. Trec pe la vestiar, își schimbă hainele de lucru, rămân puțin la cantina cea nouă, unde-și iau ceaiul, apoi ies în curte unde le întâmpină florile cu petalele desfăcute, stropite cu rouă.

Firul trebue să aibă grosime egală peste tot. Numai așa iese din el țesătură de calitate bună.

— Ați văzut gazeta de perete? — le 'ntreabă deodată o voce, din spate. E meșterul.

— Ce scrie?

— Nu știu — le răspunde el șugubăț. Duceți-vă să vedeți.

Aleargă cu toate la gazeta de perete. Și află din ea o veste minunată... „Pe trimestrul acesta prețul de cost a fost redus cu 17,9 la sută".

— 17,9 la sută! Am contribuit și noi la victoria asta, „promoție"!

*

Sunt cifre care, oricât de reci sunt prezentate de aspectul lor aritmetic, cuprind în ele o lume de fapte și trăiri atât de bogate încât îți încălzesc sufletul și nu-ți mai ies din minte. Așa este cifra aceasta la care se gândește acum mezina, în drumul ei spre casă, pe strada străjuită de castanii bătrâni. Strada Lahovary... La ora asta, în zori de zi, cu ani în urmă, pe trotuarul ăsta, poate chiar prin acest loc, mergeau împleticindu-se beți-morți, spre trăsura ce-i așteptase toată noaptea, boierul Jean Miclescu și confrații lui întru exploatare și desfrâu...

Acum, pe aici, în zori de zi, trece mândră și demnă fata aceasta de 17 ani, căreia îi strălucește fața de fericire și care poartă în inimă o victorie proaspătă, dobândită în lupta pentru bunăstarea poporului.

In căminul școlii profesionale textile. Aglaia Ira povestește o întâmplare hazlie. Ea vine des în mijlocul noii promoții.

LENINGRAD
ORASUL CULTURII INAINTATE

de

I. GOLOVANI

Leningradul este unul din cele mai mari centre culturale ale Țării Sovietice. In acest oraș s'au creat și au fost adunate remarcabile valori culturale, minunate opere de artă, în care s'au concretizat geniul creator și înfățișarea spirituală a poporului rus; ele constitue în acelaș timp o dovadă convingătoare a înfloririi culturii sovietice socialiste.

Unul dintre cele mai mari muzee sovietice, cunoscut sub numele de „Ermitajul de Stat", expune aproape 2.000.000 de piese. Inainte de Revoluție, numărul lor era de trei ori mai mic. Muzeul s'a extins într'atâta, încât vechea sa clădire a devenit neîncăpătoare și, dacă înainte Ermitajul era un fel de anexă a Palatului de Iarnă, astăzi dimpotrivă, palatul — această somptuoasă reședință a foștilor țari ai Rusiei — pare o anexă a Ermitajului.

In minunatele săli ale palatului, construit acum două sute de ani după proiectul vestitului arhitect Bartolomeo Rastrelli, și în galeriile Ermitajului sunt expuse lucrări care se bucură de o faimă mondială.

Vizitatorii întârzie mult în sălile secției de istoria culturii ruse. Atenția le este atrasă în mod deosebit de galeria lui Petru I, întemeietorul marelui oraș de pe Neva, cu care poporul rus se mândrește de un sfert de mileniu.

In imensa sală „Gheorghievschi", în locul tronului țarilor se află o hartă în relief a Uniunii Sovietice, construită din 45.000 de pietre scumpe și având o suprafață de 27 de metri pătrați.

In secțiile de istoria culturii și artei popoarelor din Orientul sovietic și de peste hotare, ca și în sălile rezervate culturii lumii antice, în expoziția permanentă a meseriilor artistice din India sunt expuse descoperiri arheologice extrem de interesante, cu piese în multe cazuri unice, mostre de scriere antică, valoroase opere de artă din antichitate, din Evul Mediu și din zilele noastre.

In galeria de pictură a secției de artă a Europei occidentale sunt adunate opere strălucite ale corifeilor artelor plastice, pictori și sculptori de faimă mondială: Leonardo da Vinci, Rafael, Tizian, Rembrandt, Rubens, Velasquez, Michel-Angelo, Falconet, Canova, Houdon și alții.

Accesul la toate aceste valori de neprețuit, — înainte de Revoluție îngăduit doar unui grup restrâns de privilegiați, — este astăzi un bun al poporului.

Muzeul rus de Stat. Aci stârnesc un viu interes monumentele de artă ale Rusiei vechi, cu un specific ce dovedește caracterul național al creației maeștrilor și artiștilor trecutului. Podoaba colecțiilor de icoane o constitue lucrările lui Andrei Rubliov, strălucit pictor din secolul al XV-lea.

In fața vizitatorilor se perindă creațiile marilor pictori ruși: O. Chiprenschi, K. Brüllow, Alexandr Ivanov, V. Vasnețov, V. Suricov, V. Serov, tablourile lui Aivazovschi, care a zugrăvit cu o neasemuită poezie viața mării, pânzele lui Șișchin, care a înfățișat minunat pădurea, peisajele lirice ale lui Levitan, sub al cărui penel măestru natura rusă prindea viață și înflorea în toate culorile.

In muzeu sunt expuse numeroase pânze terminate, studii și schițe ale lui I. E. Repin. Printre alte opere ale acestui mare pictor rus se află aici tablourile cu renume mondial: „Luntrașii de pe Volga" și „Zaporojenii".

1. Cheiul Petru cel Mare.

2. Institutul Politehnic „M. I. Calinin"

3. Muzeul Istoric Militar „A. V. Suvorov"

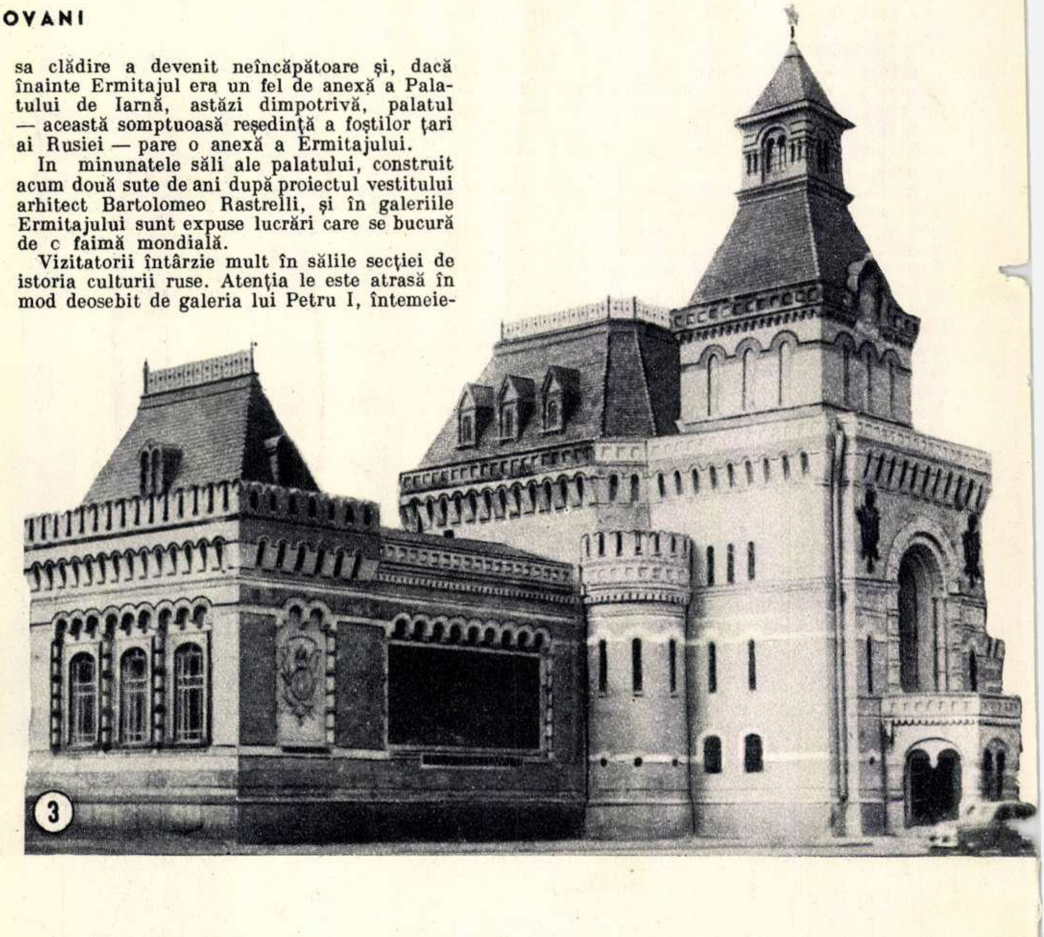

In sălile în care sunt expuse tablourile maeştrilor sovietici ai picturii domneşte întotdeauna o mare însufleţire. Această secţie a muzeului se îmbogăţeşte necontenit cu noi lucrări ale pictorilor consacraţi sau ale tinerilor de talent.

Dar nu numai în muzee sunt adunate valorile culturale de nepreţuit ale Leningradului. In oraş sunt mii de biblioteci, puse la dispoziţia celor mai largi pături ale populaţiei. Sunt biblioteci cu caracter general, apoi biblioteci pentru copii, şcolare, academice, pe ramuri de ştiinţă, tehnice, bibliotecile cluburilor. O mândrie a Leningradului o constitue cea mai mare bibliotecă a oraşului, Biblioteca publică de Stat „Saltâcov-Şcedrin" care posedă astăzi peste 12.000.000 exemplare din diferite ediţii de cărţi şi publicaţii.

Biblioteca satisface zilnic cererile a mii de vizitatori, care umplu sălile ei spaţioase, special amenajate. Dar nu numai locuitorii Leningradului se bucură din plin de comorile bibliotecii publice „Saltâcov-Şcedrin". Mii de cititori din numeroase oraşe ale Uniunii Sovietice primesc cărţi şi informaţii bibliografice din partea bibliotecii. Ea menţine un strâns contact cu foarte multe biblioteci de peste hotare, iar colaboratorii ei desfăşoară o importantă activitate ştiinţifică. Biblioteca „Saltâcov-Şcedrin" reprezintă un adevărat focar de cultură, destinat poporului.

Când se lasă seara, sălile bibliotecilor se umplu de numeroşi cititori. In sala de conferinţe a Societăţii pentru răspândirea cunoştinţelor politice şi ştiinţifice din Uniunea Sovietică — secţia din Leningrad — se adună numeroşi auditori. Incep reprezentaţiile cinematografice care atrag mulţi spectatori, se animă intrările teatrelor, ale caselor de cultură, cluburilor, intrările Filarmonicii, circurilor, ale sălilor de concert.

Leningradul are 14 teatre muzicale şi de dramă. Cel mai vechi dintre ele este Teatrul Academic „A. S. Puşchin", pe a cărui scenă au jucat, în cei 120 de ani ai existenţei sale, numeroşi actori străluciţi, care şi-au înscris numele în istoria teatrului rus. Alt teatru de dramă, „Maxim Gorchi", înfiinţat cu participarea activă a marelui scriitor sovietic Alexandr Bloc, şi-a început activitatea după Revoluţia din Octombrie. El a format o întreagă pleiadă

Palatul lui Petru cel Mare — podoabă a artei ruse. Fântâna arteziană „Volhov".

Sala de malahit a Palatului de Iarnă. Coloanele, pilaştrii şi şemineurile sălii sunt îmbrăcate în minunatul malahit din Ural, într'o nuanţă de un verde intens. Ornamentele plafonului, ale uşii şi numeroasele aplicaţii din lemn sunt aurite.

Vedere a prospectului Nevschi din Leningrad după reconstrucţie.

de artişti valoroşi şi a montat numeroase spectacole de mare succes, care au rămas în amintirea celor care le-au vizionat.

Cele două teatre, de operă şi balet — Teatrul Academic „S. M. Chirov" şi Teatrul Mic de Operă — au totdeauna sălile pline. Teatrul „Chirov" îşi începe cea de-a 93-a stagiune. De istoricul acestui teatru, sunt strâns legate numele multor vestiţi cântăreţi, dirijori, muzicieni şi dansatori ruşi. Aici sunt prezentate atât spectacole clasice, cât şi opere şi balete create de compozitori sovietici. Teatrul Mic de Operă îşi măreşte şi îşi îmbogăţeşte şi el repertoriul. In imensa sală — cu coloane albe — a Filarmonicii dau concerte interpreţi din Leningrad precum şi dirijori, cântăreţi, pianişti, violonişti şi violoncelişti, care vin din alte oraşe ale ţării şi de peste hotare. Aceste concerte atrag necontenit pe amatorii de muzică.

Spectatorii din Leningrad frecventează cu plăcere Teatrul de Comedie muzicală, Teatrul de Dramă, Teatrul Nou, Teatrul Tânărului Spectator şi altele. Fiecare dintre ele are preocupările şi planurile sale proprii, de creaţie.

O viaţă intensă pulsează în cluburile, palatele şi casele de cultură din Leningrad. Intelectualii, atât de numeroşi la Leningrad, — scriitorii, actorii, compozitorii, pictorii, arhitecţii, savanţii, inginerii, pedagogii, medicii — se adună împreună cu familiile la cluburile lor, unde discută probleme de muncă, de creaţie sau petrec ore plăcute de odihnă. Intotdeauna se desbat chestiuni interesante şi deaceea domneşte însufleţire la Casa Scriitorului „Maiacovschi", la Casa oamenilor de ştiinţă, la Casa Artei „Stanislavschi", la Casa Propagandei Tehnico-Ştiinţifice, la Casa Cinematografiei, la Casele Arhitectului, Actorului, Profesorului, Medicului.

Palatul de cultură este un aşezământ de tip nou, apărut după Revoluţia din Octombrie. Primul palat de acest fel, care poartă numele lui Maxim Gorchi, a fost construit acum un sfert de veac la Leningrad, cu prilejul celei de a zecea aniversări a instaurării Puterii Sovietice. Fiind prima instituţie de acest fel, el a devenit un model pentru palatele de cultură create pe scară largă în toată ţara. Astăzi, palatul de cultură „Maxim Gorchi" se bucură de o excepţională popularitate în rândurile locuitorilor Leningradului şi mai cu seamă în rândurile populaţiei cartierului Chirov (fost Narva). Aici oamenii vin să se odihnească, să se distreze, să înveţe.

In cele treizeci de cercuri diferite ale palatului — de muzică vocală, de muzică instrumentală, de coreografie, de dramă, ş.a. — activează aproape două mii de oameni. De curând, colectivul de coreografie al palatului de cultură „Maxim Gorchi" a prezentat pe scena sălii mari a palatului, sală cu o capacitate de 2.200 de locuri, baletul „Floarea de piatră" de compozitorul A. Fridlender, realizat pe tema basmelor din Ural ale lui P. Bajov. In acest spectacol în patru acte, rolurile sunt interpretate de muncitori dela uzina „Chirov", de funcţionari dela instituţiile din oraş, de studenţi. Baletul se bucură de un succes binemeritat în rândurile spectatorilor.

In palatul de cultură „Chirov", în casa de cultură din cartierul Vâborg, în casa de cultură a cooperaţiei de producţie, în casele de cultură „Ilici" şi „G.A.Z.", în numeroase cluburi muncitoreşti funcţionează sute de cercuri pentru adulţi şi copii, cercuri de muzică, artă, literatură, construcţii, sport, şah, lucru manual ş.a.; se ţin conferinţe, se organizează excursii, se reprezintă spectacole.

Aşa se desfăşoară viaţa culturală a Leningradului de astăzi.

Marele oraş este şi un centru de seamă al marii industrii sovietice. In fotografie: secţia de montare a uzinei de maşini electrice „Electric". Aici se montează agregate de sudură pentru marile şantiere ale comunismului.

Scăpat dintre chingile munţilor Făgăraş, pârâul Şinca şerpueşte domol printre sălcii.

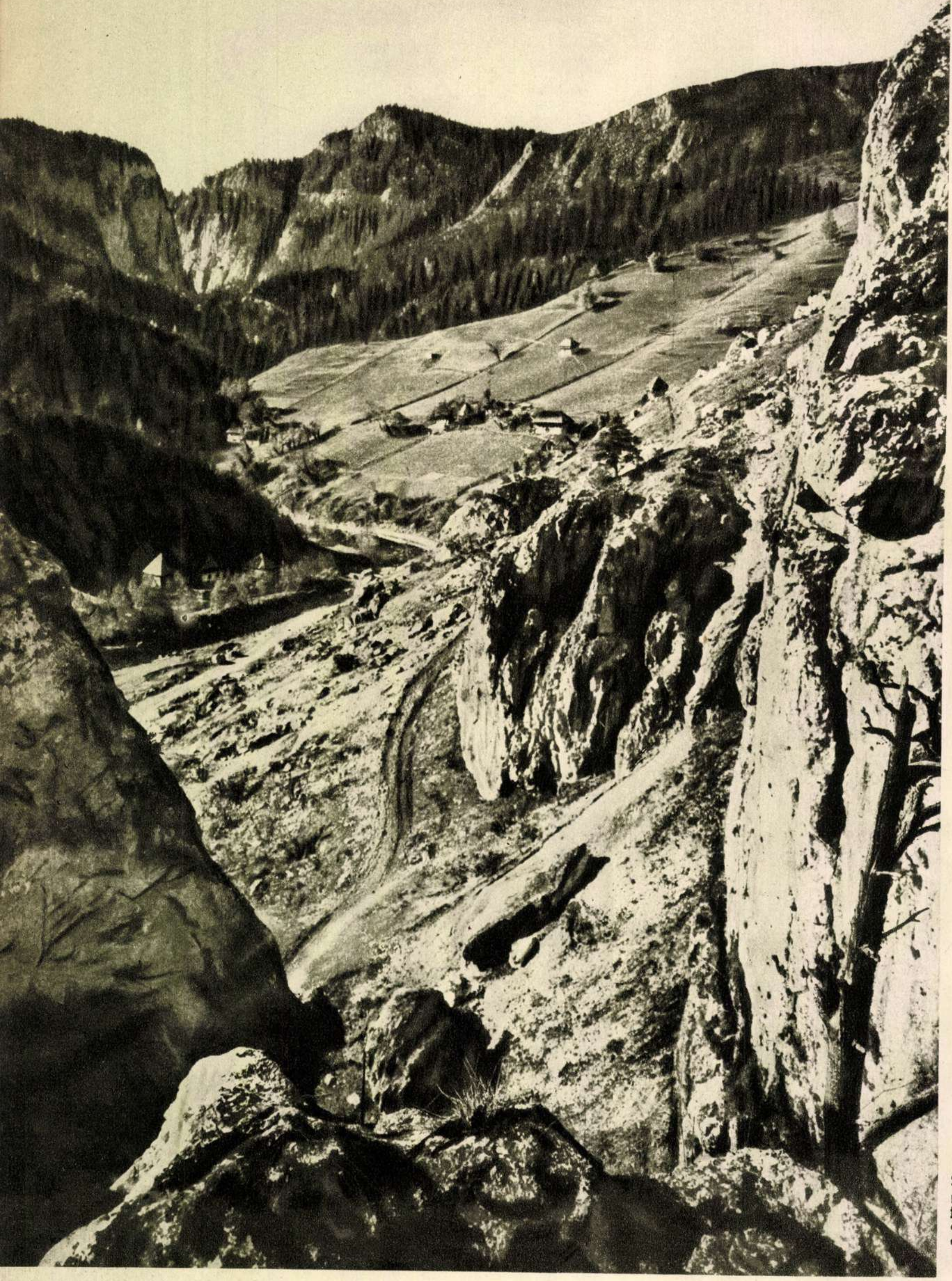

Şlefuite de vânturi şi ploi, stâncile se înalţă semeţe, străjuind cărările de munte ce duc dela Rucăr la Cheile Dâmbovicioarei.

Inceput de an

IN INVĂŢĂMÂNTUL DE PARTID

CURSANŢII

In ziua aceea, Elisabeta Preda dăduse cu mult peste normă. Maşina de tricotat sbârnâia cuminte sub privirile ei atente. Se pregătea s'o predea din mers tovarăşei din schimbul următor, când fu chemată la sediul organizaţiei de bază.

Termină lucrul şi plecă de îndată. Sui iute scara, la primul etaj. Intră. Inăuntru erau câţiva tovarăşi. O întâmpinară zâmbind cald, aşa cum ştiu comuniştii să zâmbească. O poftiră să şadă. Vorbi întâi Ion Şulea, secretarul organizaţiei de bază.

— Iată dece te-am chemat, tovarăşă Preda. Dumneata eşti un om bun în producţie şi ai primit pe merit titlul de stahanovistă. Noi am vrea însă ca dumneata să înveţi mai mult. Dacă vei studia marxism-leninismul vei fi mai luminată, vei putea da şi mai mult ajutor la mobilizarea oamenilor din secţie. Iată, în curând va începe noul an şcolar în învăţământul de partid. Noi ne-am gândit că poţi şi meriţi să fii încadrată într'o formă de învăţământ. Să ştii că nu va fi uşor de învăţat. Dar o să te ajutăm... Materialul trebue bine studiat, trebue să pătrunzi adânc conţinutul lui. Dar mai ales să aplici în practică, în viaţă, tot ce vei învăţa.

Pe faţa Elisabetei apărură două roze iar ochii-i negri căpătară o nouă strălucire. Simţi dintr'odată măreţia clipei. Acesta e partidul: te ridică, te ajută să creşti, să înveţi o meserie, să fii fruntaş în muncă, să-ţi faci o viaţă mai bună. Iar acum te dă la învăţătură mai înaltă. Să înveţi din cărţile partidului. Să sorbi din înţelepciunea partidului. Să devii demn de a fi membru al partidului.

Incercă dar nu reuşi să spună tot ceeace simţea:

— Am crescut în anii regimului nostru şi de când mă ştiu tot cu cartea în mână am fost. Intâi la şcoala elementară, apoi la şcoala textilă din Sibiu iar acum de când am venit în fabrică învăţ în cadrul organizaţiei U.T.M. O să învăţ bine, tovarăşi.

Le-a strâns apoi mâinile şi a plecat cu inima plină.

Curând după ea a venit în birou Soare Constantinescu, cel care ştie să repare atât de repede maşinile atunci când se defectează.

— Să-mi fie greu să învăţ? — răspunse el tovarăşului Şulea. Doar de atâţia ani trec mereu dintr'o şcoală în alta... La învăţătură e ca şi în meserie: întâi am fost ucenic, apoi practicant şi pe urmă lucrător... Anul trecut am învăţat cu drag din istoria partidului. Mai ieri am studiat expunerea tovarăşului Gheorghiu-Dej. Mi-am luat notiţe şi mi s'a întipărit totul bine în minte. Am înţeles cât de importantă e făbricuţa asta a noastră, cât de mult aşteaptă oamenii muncii dela noi, să le dăm tricotaje de calitate superioară. Acum vreau să învăţ şi mai mult.

In ziua aceea, a aşteptat cu nerăbdare şi Maria Manu să fie chemată la biroul organizaţiei de bază, dar n'a fost chemată. Cine ştie, s'or fi gândit tovarăşii că e prea în vârstă, că n'ar avea ţinere de minte, că i-o veni greu să mai înveţe... Dar după câteva zile, în adunarea de partid, când secretarul a citit lista celor ce vor studia în învăţământul de partid şi nu s'a auzit strigată, Maria Manu a cerut cuvântul.

— Şi eu vreau să studiez, tovarăşi. E drept că am multe munci, că sunt responsabilă de brigadă şi am şi gospodăria de îngrijit. Şi iarăşi e drept că nu mai am douăzeci de ani. Totuşi, vreau şi eu să învăţ căci în statutul partidului nostru stă scris că fiecare membru de partid are datoria să înveţe şi să înveţe mereu.

S'a ridicat atunci şi zugravul Vasile Dumitru să ceară să fie încadrat şi el în învăţământul de partid.

Acum, Maria Manu şi Vasile Dumitru, Elisabeta Preda şi Soare Constantinescu se pregătesc pentru începerea cursurilor, ca şi toţi cursanţii dela fabrica de tricotaje „Bela Breiner", ca şi toţi elevii şi cursanţii din oraşele şi satele patriei noastre. Ei vor învăţa cu râvnă şi dragoste din operele clasicilor marxism-leninismului, din nemuritoarea învăţătură — izvor al tăriei şi înţelepciunii partidului. Iar miile de pagini studiate în anul ce vine se vor transforma în milioane şi milioane de fapte patriotice, în mii şi mii de iniţiative creatoare, toate puse în slujba ţelului suprem al politicii partidului: viaţa fericită a celor ce muncesc.

Andrei BART

Tov. Ion Şulea, secretarul organizaţiei de bază dela fabrica „Bela Breiner", împreună cu Estera Gold şi Ciavici Iulia, membri în biroul organizaţiei de bază, discută cu tânăra cursantă. Pentru prima oară în viaţa ei, stahanovista Elisabeta Preda va studia în cadrul învăţământului de partid.

Iată-i la Librăria Noastră nr. 17 pe tovarăşii Iorga Nicolae, matriţier fruntaş, Doina Vătafu, radiofonistă, şi Ionel Răducanu, matriţier stahanovist dela fabrica „Radio Popular". Ei îşi aleg cărţile necesare studiului.

La conferinţa de încheere a cursului de pregătire a propagandiştilor din raionul Tudor Vladimirescu din Capitală.

Un propagandist trebue să înveţe şi să cunoască de cinci ori mai mult decât cursanţii săi. Cu ajutorul partidului — care a organizat cursuri de vară de pregătire a propagandiştilor — aceştia vor putea da cursanţilor un sprijin tot mai calificat. In fotografie: un aspect dela cursul de pregătire a propagandiştilor din raionul Griviţa Roşie.

↓

Trăiască Partidul Muncitoresc Român

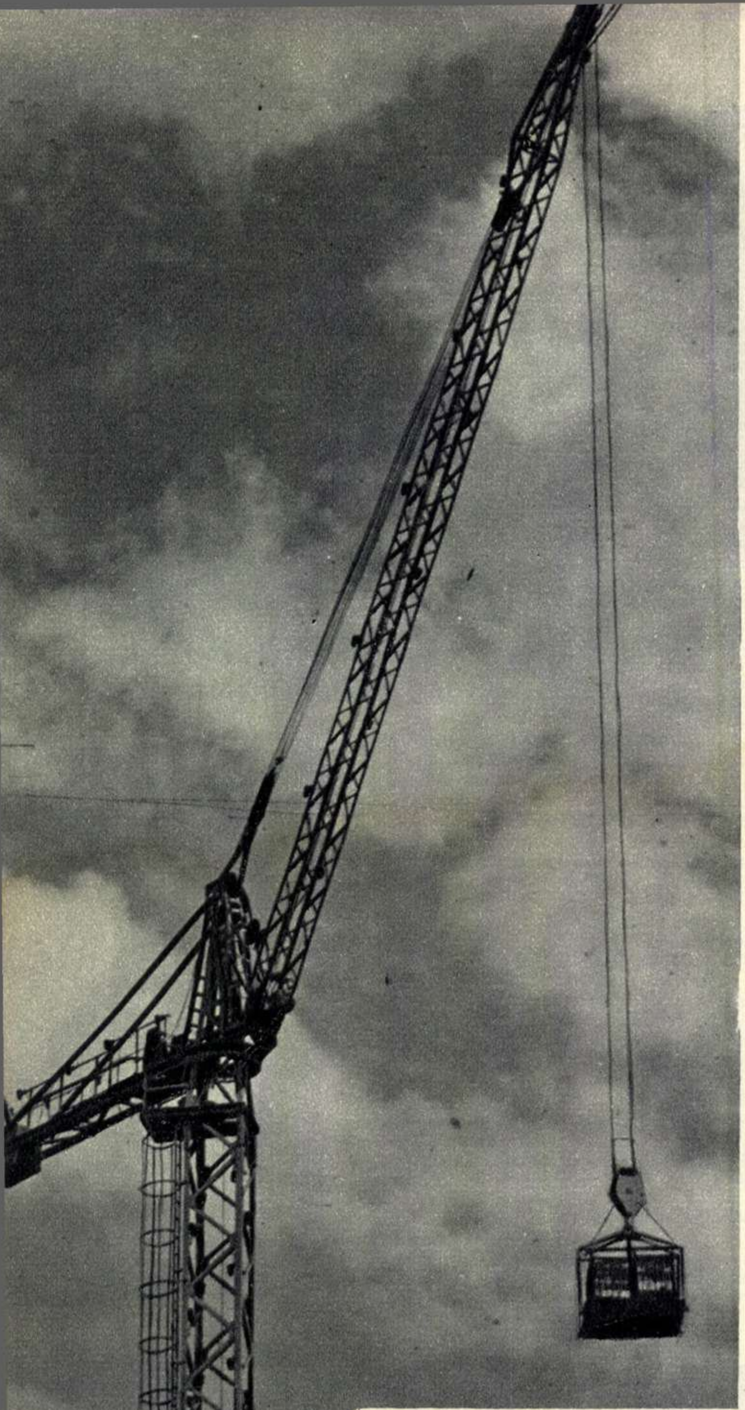

PENTRU BUNAST

... Am ales din nenumăratele însemnări cuprinse în această carte de onoare a Expoziției Economice a R.P.R. doar câteva. Am simțit că iau dintr'o mare, doar câteva picături, dar picături cum e cristalul, în care-am regăsit gânduri fierbinți și simțăminte a mii și mii de oameni.

Prima însemnare, cu litere avântate încrezător, e a unei filatoare dela „Dacia". Sunt — se simte — cuvinte necăutate, de om care n'a scris poezie dar trăiește poezia măreților fapte dela noi. Spune: „...Avem cu ce ne-mândri. Toate acestea noi le-am făcut, cu mâna noastră. Și pentru pace le-am făcut..."

A doua însemnare, cu litere înșiruite ca mărgelele, a fost scrisă într'o frumoasă zi de Festival, de algerianul Gaidi. Sună așa: „Vizitarea acestei Expoziții ne-a îngăduit să constatăm imensele progrese realizate de România — altădată atât de înapoiată — în domeniul industrial. Numai într'un regim popular se pot obține asemenea realizări". Cea de a treia însemnare, îngemănată cu a doua, a fost scrisă tot în acea zi tinerească a Festivalului, de pariziana Lidia Bloch. Spune: „Sosită din Franța unde se închid uzinele, unde nu se face nimic pentru îmbunătățirea și ușurarea muncii și vieții lucrătorilor, sunt foarte impresionată de realizările poporului român..."

Am lăsat la urmă a patra însemnare — scrisă larg, cu litere apăsate, de forjorul dela „23 August"...

Am făcut aceasta pentrucă din adevărul pe care-l cuprinde ea se trag minunățiile despre care vorbește Expoziția; pentrucă din el izvorăsc patosul creației poporului nostru, succesele muncii sale pașnice, poezia faptelor lui de uriaș și cântecul vieții lui din zi în zi mai pline. Uite ce scrie: „Cu părintele nostru înțelept, cu partidul în frunte, am făcut din nimic toate lucrurile astea mândre. Și în toate, în tot ce facem, avem ajutorul și experiența bogată sovietică".

Și tot forjorul dela „23 August", poate că îmbrățișând încă odată cu privirea măreața Expoziție, a mai

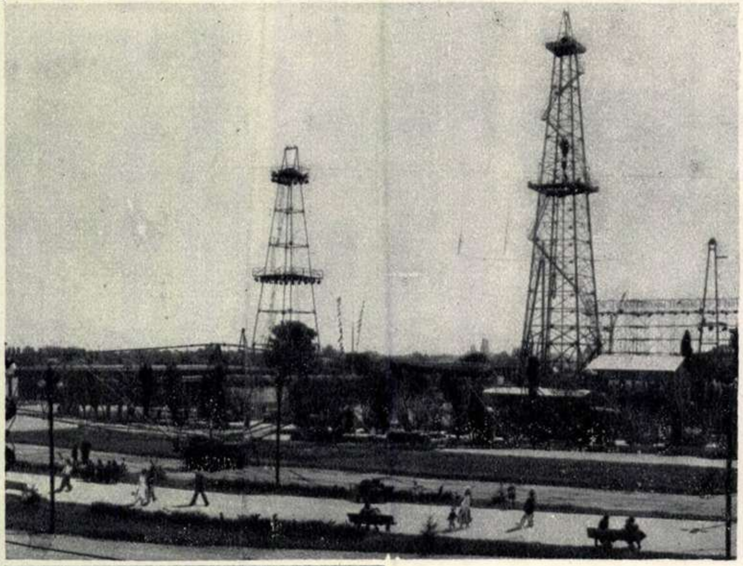

Diferite agregate, construite în întreprinderile noastre, pot fi văzute de departe dominând împrejurimile expoziției.

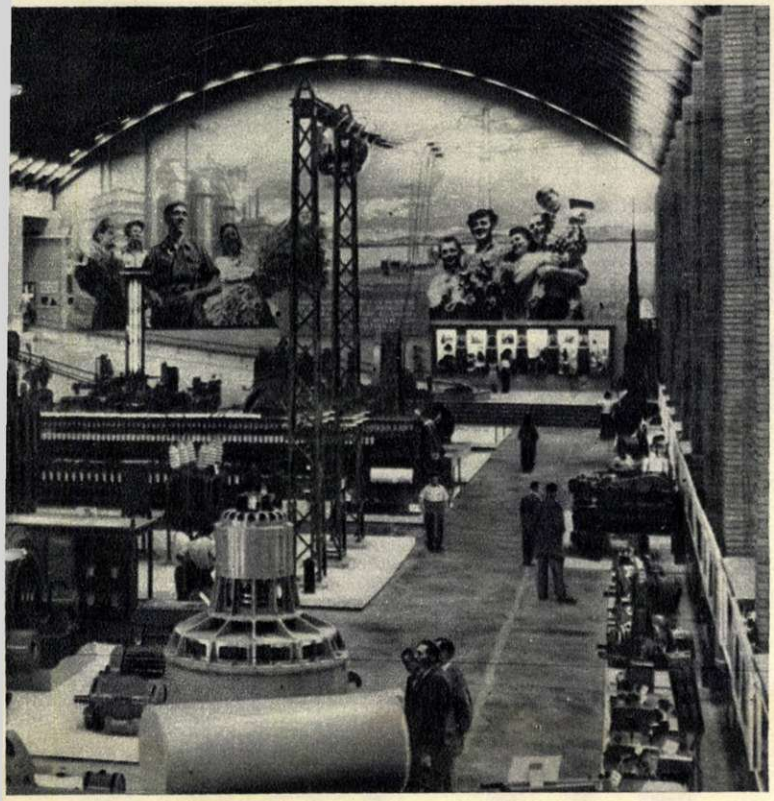

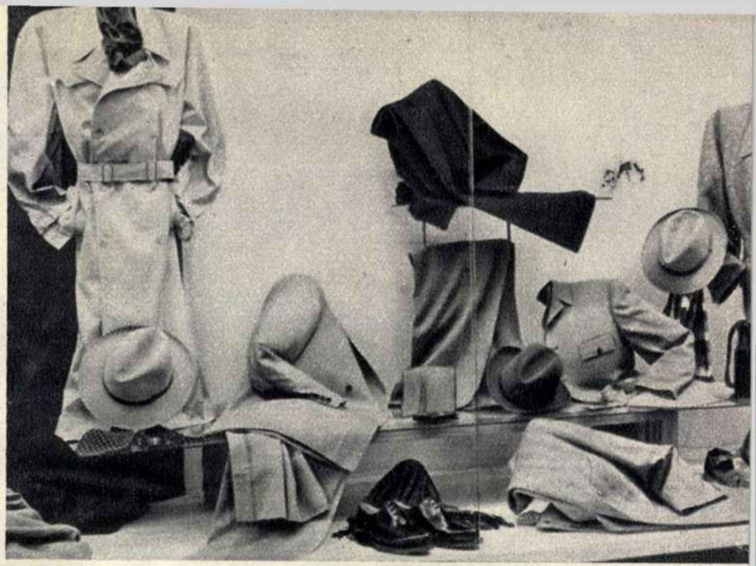

Articole produse de fabricile de confecții. Sunt produse din ce în ce mai variate, dovadă a străduinței muncitorilor din industria de confecții de a satisface nevoile și cerințele mereu crescânde ale masselor largi ale populației.

AREA POPORULUI

scris: „Expoziția aceasta e ca o oglindă a muncii noastre, a grijii pe care ne-o poartă partidul". Apoi, a plecat cu inima plină, cu entuziasmul înoit, și pe lângă el au trecut intrând în expoziție alți mii și mii de oameni...

Iată-ne și pe noi în fața, dealungul acestei oglinzi, acestui tablou frumos care te impresionează, te bucură și te avântă deopotrivă. Iată, aici, în fața intrării expoziției o sondă în foraj ce-și înalță turla spre cer. Ți se umple inima de bucurie: acest „făt-frumos" e zămislit la noi, în fabricile noastre, de industria noastră. Ii vezi silueta înaltă și ți-o închipui înfiptă pe dealurile Prahovei, pe colinele mulcome ale bătrânei Moldove, pe coperișul de pământ al noilor zăcăminte de petrol din Oltenia, din regiunea Pitești... Vezi șiruri lungi, sute de asemenea sonde, și-ți vin în minte, ca un șuvoi de lumină, cuvintele din expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, cu prilejul celei de a 9-a aniversări a eliberării patriei noastre: „La sfârșitul anului 1955, se vor extrage peste 11 milioane tone țiței". Peste 11 milioane de tone de țiței pentru industria noastră, ca să producă mașini, bunuri de larg consum pentru cei ce muncesc.

Iată mai încolo alte două siluete impunătoare: o macara-turn și o macara-catarg... In urmă cu ani, denumirea lor ne era necunoscută și ele înșile ar fi constituit apariții de domeniul basmului, al fanteziei... Și iată-le aici — și pe atâtea șantiere — iată-le... în „carne și oase", semețe și vorbind dela sine despre forța industriei noastre socialiste. Aici, afară, sub imensa desfășurare a cerului și pe fondul verde al gazoanelor, puternicul tractor K. D. 35, combainele, semănătoarele, plugurile și celelalte mașini agricole ce-l înconjoară îți sugerează o impresionantă armată pașnică, pornită în ofensiva pentru pâine și belșug.

— Semănătoarea asta am făcut-o la noi în fabrică — spune un tânăr din spate, nevestei lui, dar cu o voce care se vrea auzită nu

In stațiunile experimentale din țara noastră au fost obținute noi soiuri de cereale. Tot în aceste stațiuni a fost cultivat grâul ramificat, obținut după învățătura marelui savant agrobiolog sovietic Lâsenco. In medalion: un grup de tineri cercetând spicele acestui grâu al viitorului.

In fotografia din dreapta: o nouă mașină pe care o fabrică industria noastră. Cu ajutorul ei sunt udate mari întinderi de pământ; ea dă ploaie artificială. In fotografia din stânga: fabricile noastre produc azi mii de aparate de radio pentru oamenii muncii.

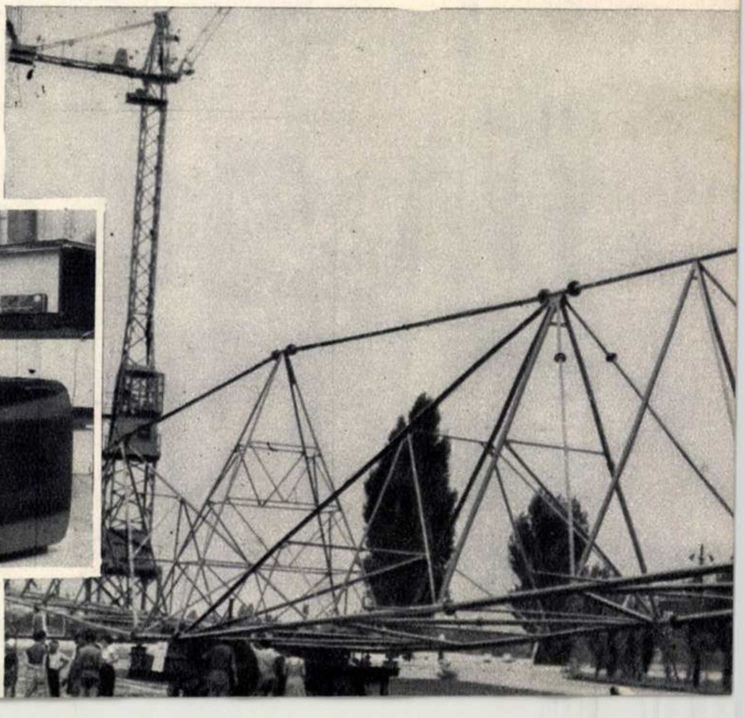

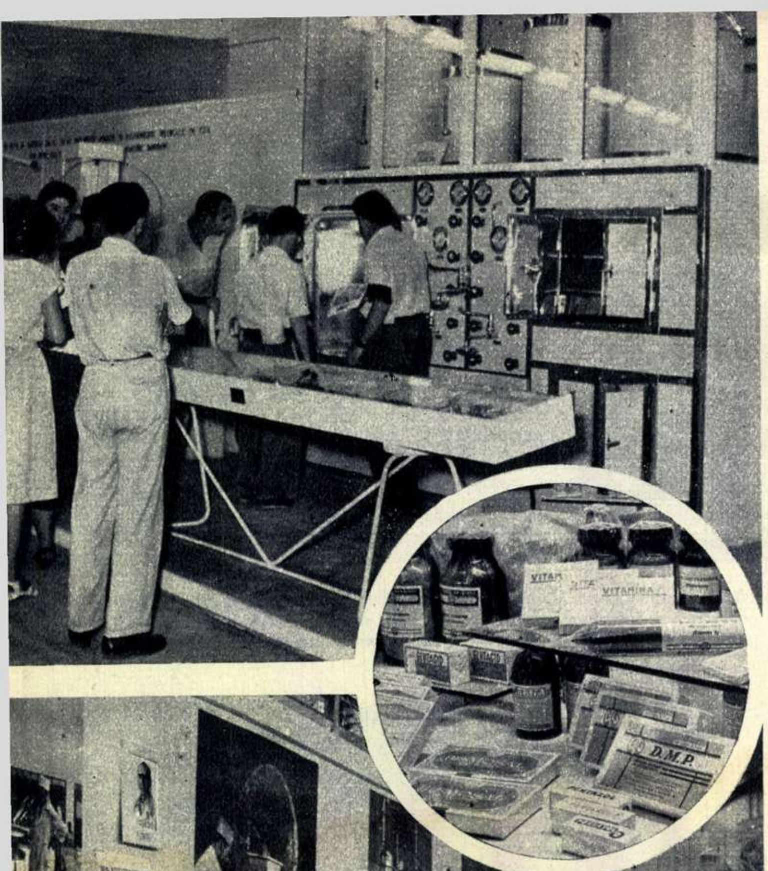

Inzestrarea spitalelor şi a instituţiilor de ocrotire a sănătăţii cu medicamente şi cu cel mai perfecţionat utilaj sanitar constitue o preocupare permanentă a statului democrat-popular. In cadrul expoziţiei sunt prezentate diferite tipuri de utilaj medical fabricat de industria noastră. In medalion, o parte din vitrina unde sunt expuse produse farmaceutice ale industriei noastre.

O parte a expoziţiei care cuprinde felurite tipuri de aparate destinate întreprinderilor ce produc bunuri alimentare, cantinelor, etc. Aici sunt expuse: maşini de tocat carne, de frământat, de spălat vasele, aparate frigotehnice, etc.

Un grup de cetăţeni cer relatări despre tractorul românesc. In fund: mecanicul unei combaine fabricate în ţara noastră, explică vizitatorilor modul de funcţionare a maşinii.

numai de femeie. Cei din jur îl aud, şi-i îndreptăţesc mândria.

In minte îţi răsar, profilate pe zorii unei proaspete zile de vară, imense coloane de maşini, răscolind nesfârşite tarlale, chemându-le la rod. Şi tălmăceşti coloanele acestea prin cifre grăitcare: 9.680 de tractoare, 2.850 semănători, 1.440 secerători-legători, 2.970 cultivatoare — toate ale S.M.T.-urilor — 4.400 tractoare şi nenumărate alte maşini ale gospodăriilor de stat. Multe din ele sunt venite din Uniunea Sovietică; dar multe sunt construite la noi, de oamenii noştri harnici cu ajutorul experienţei sovietice

Intrăm acum în pavilionul central. Iată oglinda, tabloul muncii unui popor liber, a cărui energie creatoare a fost descătuşată. Oaspeţii din străinătate, veniţi la noi la Festival, au rămas uimiţi de lucrurile acestea măreţe pe care le-am înfăptuit în numai câţiva ani. Iată, produse ale industriei noastre grele, baza dezvoltării tuturor celorlalte ramuri de industrie. Iată, maşini fabricate pentru prima dată în ţară, iată, maşini cu ajutorul cărora se ridică şi se vor ridica în ani, fabrici noi şi construcţii pentru bunăstarea şi fericirea poporului. Vezi strungurile dela „Iosif Ranghet", maşinile complicate dela „Steagul Roşu", rulmenţi variaţi şi strălucitori, motoare electrice uriaşe şi atâtea alte produse ale industriei metalurgice şi electrotehnice şi te gândeşti cu bucurie la folosirea care li se dă, mereu spre îmbunătăţirea vieţii celor ce muncesc.

Aici, unde s'au oprit ca fermecate două tinere, sunt expuse maşini textile. Ringuri fabricate la Câmpulung, flyere, carde...

Te poartă gândul de-aici, prin secţiile atâtor filaturi unde alături de puternice maşini sovietice au răsărit în anii din urmă mii şi mii de maşini fabricate la noi, ca să producă fire pentru noi, pentru cei ce muncesc.

— Ei, Leană, ce zici de ele, că tu eşti „specialistă în ringuri..." auzi de-alături vocea unui bărbat.

Ea, Leana, nu ia în seamă gluma lui. Priveşte cu seriozitate ringul şi răspunde ca pentru sine:

— Asta-i ring, odată şi jumătate!

Admirăm tehnica înaltă şi măestria cu care sunt construite diferitele maşini pentru industria alimentară şi intrăm acum în „împărăţia" lemnului înfruntat şi înfrumuseţat de rindea: standurile cu mobilă. Ce plăcut e, când vii dela lucru, să iei masa într'o asemenea sufragerie, să te joci cu micuţul tău, să-l duci la culcare în camera asta luminoasă şi să te retragi apoi o oră în biroul atât de primitor de alături, ca să citeşti o carte, să studiezi pentru o inovaţie! Desigur, aşa au gândit muncitorii care au făcut această mobilă. Au ştiut c'o fac pentru ei, pentru tovarăşii lor din alte fabrici şi deaceia a ieşit aşa frumoasă.

Aici în faţa standurilor cu articole casnice de larg consum, întâlneşti multe gospodine, logodnici...

— Alaltăieri, ba mint... Luni am fost şi eu în oraş cu Manole, că luase salariul, şi-am cumpărat un servici ca ăla verde. Aici e minunat; dar să-l vezi de aproape, nu te rabdă inima să-l mai laşi în magazin... Să ne fi văzut pe noi, pe mine şi pe Manole... Ne-am întors de vreo patru ori să-l „privim" şi, până la urmă l-am luat să-l „privim" acasă...

De alături auzi vocea unui tânăr:

— Mioaro, pentru viitorul nostru salonaş... zău, nu zâmbi... să luăm mâine o vază ca aceea...

Trecem acum prin pavilionul industriei uşoare şi al artizanatului şi vedem lucruri minunate. Toate acestea câte le vezi aici, în jurul tău, au devenit în anii noştri, prin grija partidului pentru viaţa oamenilor muncii, realităţi pline de bucurie. Iată, în vitrina aceea, confecţii; cele mai variate şi mai frumoase modele. Dincolo, încălţăminte de toate felurile şi lucrată cu o excepţională măestrie. Iată lenjerie, mătăsuri, ţesături de bumbac, stofe, haine, blănuri... Vorbesc dela sine despre dezvoltarea industriei noastre de bunuri de larg consum, despre grija partidului pentru om şi împlinirea nevoilor sale. Numai în 1952 s'au produs cu 90% mai multe ţesături de bumbac, cu peste 180% mai multe tricotaje de lână, cu 167% mai multă încălţăminte de piele decât în anul 1938. Şi viaţa, faptele şi cifrele ce însoţesc anii, nu stau pe loc. Faptele şi cifrele cresc. Iată-le în 1955, an până în care industriei de textile şi de încălţăminte i se vor aloca investiţii de circa 1,2 miliarde lei: producţia de ţesături de bumbac va atinge 250 milioane m. p., cea de ţesături de lână, 32,5 milioane metri patraţi, cea de ţesături de mătase, 19 milioane de metri patraţi. Mii şi mii de hectare s'ar putea acoperi cu imensele valuri de ţesătură! Din ele ne vom face haine, rochii, paltoane, îmbrăcăminte pentru copii.

Iată pavilionul industriei alimentare şi pavilionul industriei cărnii, peştelui şi laptelui. Câtă muncă se depune şi pe făgaşul acesta pentru mulţumirea deplină a consumatorilor. Conserve de carne şi peşte, paste făinoase, roate de caşcaval, brânzeturi, dulciuri, compoturi; gândul te poartă prin fabricile de produse alimentare unde muncitorii noştri luptă cu hotărîre pentru îndeplinirea sarcinii încredinţate de partid: aceea de a da cât mai multe produse poporului.

Iată-ne mai departe, admirând cu bucurie în inimi, frumosul tablou-oglindă al muncii şi realizărilor noastre paşnice. Iată pavilionul agriculturii, care vorbeşte de lumea nouă a satelor noastre în care au răsărit zorii socialismului. Acestea toate sunt produse ale mândrelor unităţi socialiste din agricultura noastră. Uite grâu ramificat, cu mare productivitate la hectar, crescut la noi, de noi, după ştiinţa învăţatului sovietic Lâsenco. Uite spice dela gospodării de stat şi colective, şi uite spice născute dintâi la noi, în staţiunile noastre experimentale. Iată şi secară cum n'au văzut în trecut ogoarele secătuite, iată bumbac — da, bumbac crescut la noi — şi iată în grădina miciurinistă din spatele pavilionului, soiuri de legume şi fructe pe care nici nu le-ai bănuit cu ani în urmă.

Părăsim Expoziţia, oglinda aceasta vie a realizărilor noastre pe drumul construirii socialismului. In juru-ne lumea e plină de încredere: ce-am făurit până azi, ne îndreptăţeşte să credem că vom înflori, că vom desăvârşi mâine muncind şi luptând cu hotărîre sub conducerea partidului.

MINA MECANIZATA

de Elena ŞINCAN

Bătrânul Ion Gaiovschi lucrează în mină de peste 40 de ani. Şi această mină în care a muncit întreaga lui familie — bunicul, tatăl şi el, dela 14 ani — o numeşte el acum, a doua lui casă.

— La noi — obişnueşte el să spună — nu mai seamănă nimic anul ăsta cu ce-a fost anul trecut. Mereu se face ceva nou; munca noastră devine din ce în ce mai uşoară.

Mi-am amintit aceste cuvinte ale bătrânului miner într'o dimineaţă, când mă pregăteam să cobor în mina „Gh. Gheorghiu-Dej" din Lupeni. La gura minei, se încolonau zgomotos şirurile de vagonete goale şi vagonetele cu material pentru armare. Trenul subteran, tras de o locomotivă electrică mică, gonea, purtându-şi călătorii spre puţul din centru. Aici, ascensorul coboară spre adâncurile pământului pe cei din schimbul doi.

— La ce sector vă opriţi?

— La sectorul doi.

Din ascensor cobori într'o galerie largă, betonată, unde din loc în loc sclipesc becurile electrice cu lumină mată. Te descurci şi fără lampa de sus.

Cât ai făcut până'n abataj? Zece minute. Cu ani în urmă, bătrânul Gaiovschi se târa pe brânci, până la locul de muncă, vreme de cinci ore; în vremurile acelea nopţile lui, ca ale tuturor minerilor, erau fără somn şi chinuite. Se sculau la ora 3, pregăteau lămpile, luau târnăcopul în spate, burghiul, ciocanul, iar prin buzunare dinamita şi bucata de pâine. La gura minei, scoteau de sub zăpadă sau din apă lemnele groase pentru armare, cu care se târau în mină.

Atunci, zilele erau lungi şi tot atât de negre ca şi nopţile. Cei doi Gaiovschi— tatăl şi fiul — stăteau în genunchi, băteau cu ciocanul în burghiul înfipt în stratul negru, adunau cu palmele cărbunele în nişte troci pe care le purtau în braţe, se târau pe brânci până la vagonetele de lemn. Şi mai departe, vagonetele erau împinse de oameni şi apoi trase de nişte bieţi cai până la lumina zilei.

Şi iată acum mina de azi, în care toate, toate vorbesc de grija adâncă a partidului faţă de cei ce cu mâinile lor scot aurul negru pentru ca uzinele şi fabricile ţării să meargă...

Incep să se audă zgomotele înfundate ale perforatoarelor electrice şi pickhamerelor. La dreapta şi la stânga, sclipesc straturile de cărbune. Dintr'odată abatajul se lărgeşte. Se aude un ţăcănit ritmic, neîntrerupt; e una din havezele sovietice, condusă de mecanicul Ştefan Hampli. Abia poţi distinge sub ea, lanţul rotund din capăt, care se învârte şi taie cu furie rădăcina stratului de cărbune. Haveza se plimbă în sus şi în jos, pe o lungime de abataj de 60 metri, dezrădăcinând stratul de cărbune pe o lăţime de 1,40 m. Ea înlocueşte munca a zeci de oameni. Banda craţerelor lunecă pe lângă ea, purtând cărbunele până'n gura vagonetelor. Priveşti toate acestea şi-ţi aminteşti de munca istovitoare din mina în care trudea odinioară Ion Gaiovschi. Acum multe s'au schimbat: haveza a luat locul târnăcopului, craţerele automate locul vagonetelor, iar trenurile şi conveierele locul caravanelor trase de cai. In curând va străluci, până'n cel mai îndepărtat colţ al minei, lumina electrică.

In mina de odinioară în care trudea Gaiovschi, te sufoca praful de cărbune; în mina de azi, datorită sistemelor de ventilare, aerul este curat şi bun. Are tot dreptul bătrânul Gaiovschi să spună că nu-şi mai recunoaşte pe zi ce trece „casa"!... Mergând acum prin mină înţelegi din ce în ce mai bine cuvintele lui, înţelegi mândria cu care el vorbeşte de schimbările ivite dela o zi la alta. Şi, ai impresia că faci două călătorii: una, în îndepărtaţii ani negri care au lăsat urme adânci pe faţa lui Gaiovschi şi alta, acum, în mina mecanizată, cu stahanovistul Gaiovschi, pe al cărui piept străluceşte Ordinul Muncii clasa I-a şi care simte că întinereşte pe zi ce trece în condiţiile noi, minunate, pe care partidul şi regimul de democraţie populară i le-au creat.

Iar dacă mergi la abatajul frontal al orizontului 18, dacă stai de vorbă cu fiul bătrânului Gaiovschi, cu Iosif, faci şi o a treia călătorie: în viitor. Acest tânăr cu ochi albaştri, adânci, îţi va spune: „Vreau să trec la combaină. Ne vin acum combaine din Uniunea Sovietică".

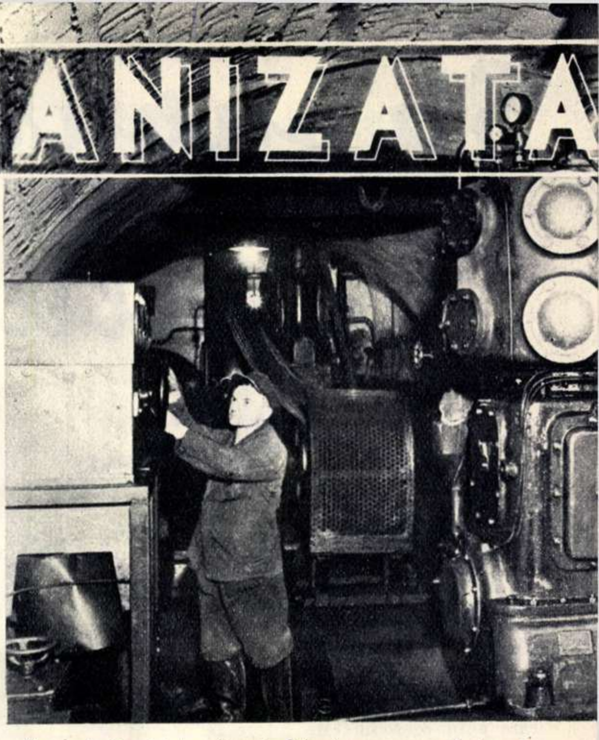

O adevărată uzină în adâncuri... Sala de compresoare furnizează aerul comprimat pentru ciocanele de abataj şi pentru aerisirea minei.

MINA
GH-GHEORGHIU-DEJ

Din abataje ies la suprafaţă zeci de vagoane pe oră, trase de puternice locomotive electrice.

Două generaţii de mineri, care muncesc azi cu aceeaşi înflăcărare: Ion Gaiovschi, veteran al Văii Jiului şi fiul său Iosif (fotografia din dreapta — jos).

Peste o jumătate de oră, se vor schimba şuturile. In vagonete speciale, minerii pătrund în mină. Odihniţi, ei îşi vor îndrepta toate eforturile spre extragerea a tot mai mult cărbune.

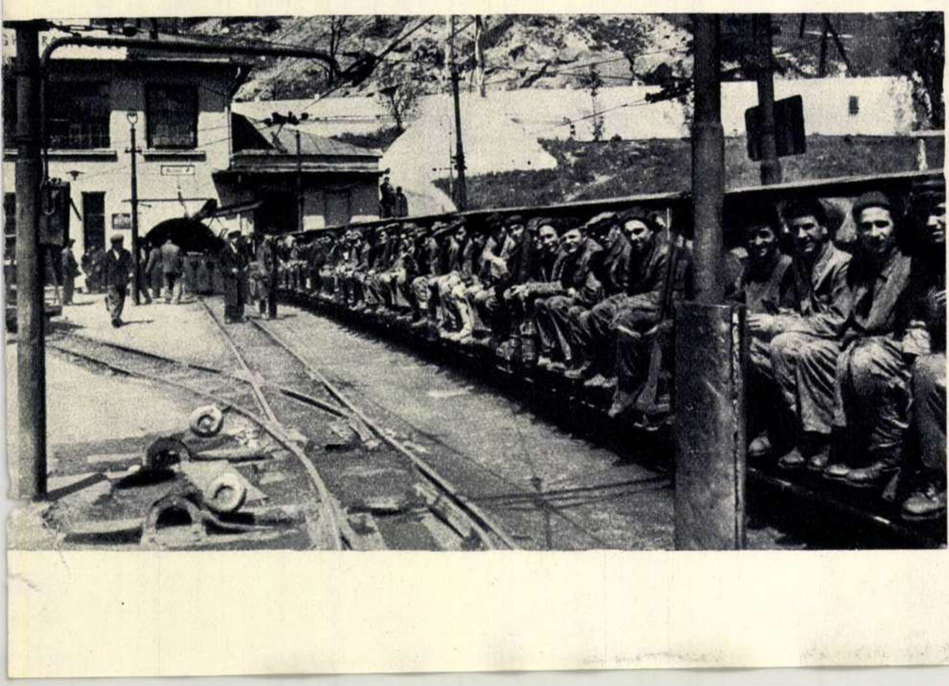

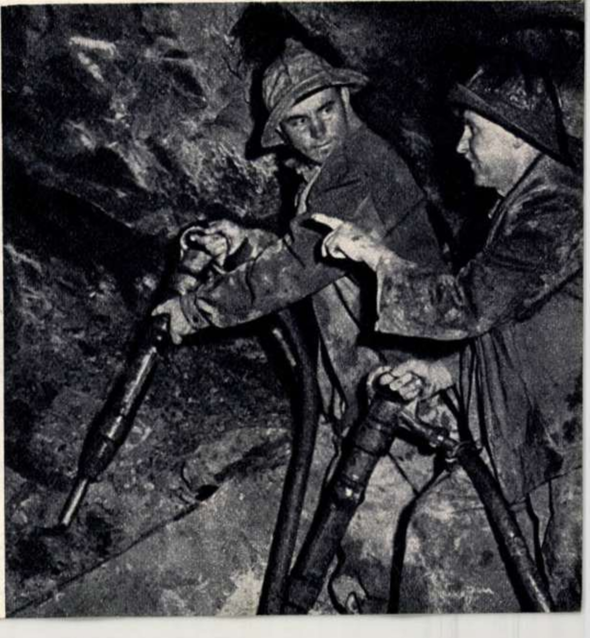

S'a supărat băiatul

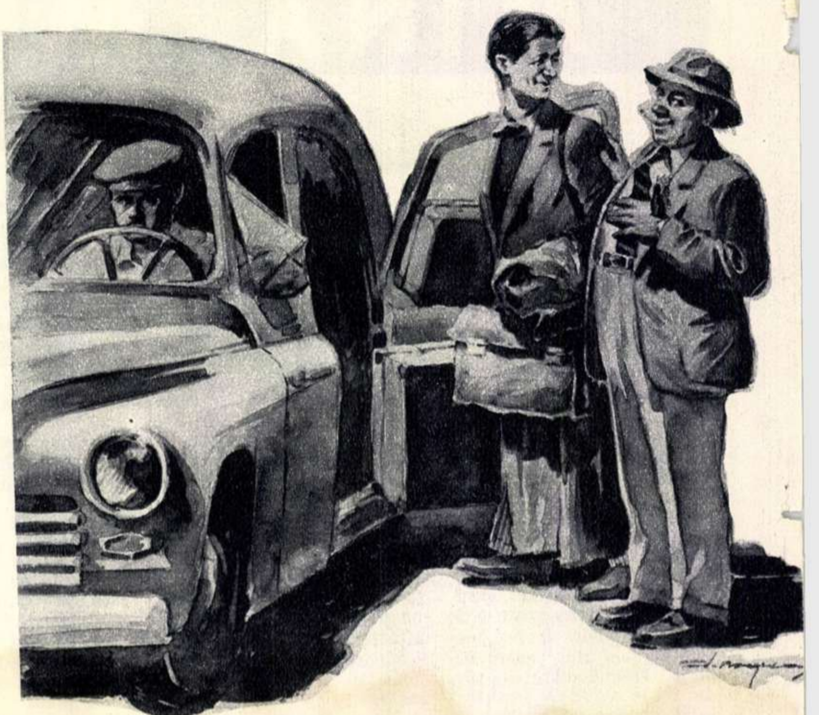

Schiță satirică

de N. FOCȘA

L-am întâlnit acum vreun an pe Ștefan Georgescu, coleg din cursul inferior al liceului. Trecuse mult timp de când nu ne mai văzusem. Mi-am dat însă seama că Fănică era neschimbat: acelaș băiat bun, săritor, îndatoritor.

Tocmai îi spusesem că trebue să mă reped până la Orașul Stalin.

— Când? m'a întrebat.

— Azi-mâine. O treabă nu prea urgentă. Mă duc pentru câteva ore să-mi văd nevasta, care e în concediu. Mă întorc în aceeași zi înapoi. Voiam tocmai să mă interesez la gară să văd când pleacă un tren ceva mai puțin aglomerat.

— Dece să te mai interesezi la gară?...

— Dar unde? La biroul C.F.R.? Nu-i tot aia?

Fănică zâmbi, amuzat de naivitatea mea:

— Nici acolo, nici dincolo!'

— ? ! ? !

— Pleci cu mașina... Cu mașina mea!

— Bravo, Fănică. Ți-ai luat mașină?

— Ei, și tu: „mi-am luat"! Nu mi-am luat. Mi-a dat-o statul.

— Zău?!...

— Zău! Sunt și eu o bucățică de director, așa că am mașină la dispoziție. Cred că am dreptul, nu?

— Ai, Fănică, cum să n'ai! Și o folosești cum vrei?

La întrebările mele fără rost, Fănică începu să-și cam iasă din pepeni.

— Ce-i aia „cum vrei"? Dacă mi-a dat-o statul, doar n'o s'o țin în garaj... S'ar supăra și Costel!

— Costel? Dar ăsta cine mai e?

— O să-l cunoști. Costel e șoferul meu. Un băiat minunat: plin de perspective. Mă ocup personal de creșterea lui. Dece n'aș spune-o? Țin la el ca la un frate, ca la un fiu...

N'am vrut să-l refuz pe Fănică și cu atât mai puțin să-l supăr pe Costel, așa că a doua zi goneam spre Orașul Stalin într'o „Pobeda" de toată frumusețea.

In mașină, numai eu și Costel. Din vorbă în vorbă, am aflat că într'adevăr Costel e mai tot timpul împreună cu familia Georgescu. Când nu e cu Fănică, e cu Marioara — tovarășa Georgescu.

— Și cum te împaci cu dânsa? îl întrebai curios.

— Nu știți, vorba ceea: când mă mai necăjește dânsa, când mă mai supăr eu... Altfel, femeie de treabă, grijulie nevoie mare; nu cumva să mă plictisesc. „Costele, ia vezi, dacă ai un moment liber, du-te și adu-mi rochia dela croitoreasă; ...dacă n'ai ce face, vino după masă pe la noi, poate „spargem" niște lemne." Le născocește mai dihai ca un inovator. Totuși m'am ales cu ceva depe urma ei!...

Costel nu putu să-și oprească un zâmbet amar și continuă:

— Eu fac în fiecare zi piața împreună cu „dumneaei": câte odată, însă, este ocupată, așa că mă duc singur la piață. Incet, încet m'am deprins să văd când e bun un ou și când nu, care roșii-s de salată și care de bulion și câte altele... Și de unde acum doi ani abia eram în stare să deosebesc un morcov de un pătrunjel, acum mă duc duminica la piață în locul nevestei.

„Bravo, Costele, îmi spune ea. Imi place că te califici la locul de muncă!"...

A fost primul exemplu concret al felului în care familia Georgescu îl crește pe Costel.

De-atunci am aflat mai multe fiindcă — dece n'aș spune-o? — mă obișnuisem să-i cer destul de des mașina lui Fănică, iar dânsul — v'am mai spus-o — e băiat bun, săritor, îndatoritor...

De Anul Nou, însă, am avut prilejul să constat personal câtă înțelegere avea Fănică pentru Costel, pentru fericirea familiei lui.

Ne înțeleseserăm mai mulți prieteni să petrecem revelionul la Predeal. Duminică la 6 dimineața ne-am întâlnit toți pe peronul Gării de Nord. Fănică și Marioara erau amândoi puși la punct ca doi adevărați schiori: bocanci, pantaloni de schi, hanorac și, bineînțeles, câte o cipilică pe vârful capului. E drept, Fănică nu prea are el mutră de sportiv și mai ales cipilica îi stătea caraghios. Dar n'are niciun rost să-l judeci pe om după fizionomie.

— Numai schiurile vă lipsesc — le spune unul din grup.

— Vine! vine! — îi răspunse plin de bună dispoziție Fănică.

Intr'adevăr, după câteva minute, apăru și Costel, transpirat ca un cal după derby, purtând două perechi de schiuri în spate.

— Bună, Costele, îi spusei eu, bucuros că-l văd. Mergi cu noi la Predeal?

Până să-mi răspundă Costel, mă lămuri Fănică:

— M'am gândit că n'are niciun rost să-l iaú de sărbători dintre ai lui. Omu-i obosit. I-am spus chiar, că, după ce ne cară schiurile, să se ducă și să se culce din nou. Să stea și el cu familia.

Câtva timp nu mi-a mai trebuit mașina lui Fănică. Intr'o zi i-am telefonat din nou că am nevoie de ea. După jumătate de oră, alergam cu „Pobeda" pe bulevard. Costel era cam tăcut, nu prea avea chef de vorbă.

— Ce-i Costele, parcă nu ți-s boii acasă? — îl întreb eu.

— Azi nu mi-s ei, mâine nu sunt eu!

— Nu pricep!

— Iar mi-a dat tovarășul Georgescu mâna!

Hotărît lucru, Costel era tare supărat. Se vedea și după felul răspicat în care pronunța: „to-va-ră-șul Georgescu..."

Am încercat să-l liniștesc.

— Nu văd ce e rău în faptul că tovarășul Georgescu ți-a dat mâna! E un gest foarte firesc, mai ales că știu că ține la dumneata.

— Poate aveți dreptate, dar vedeți că dânsul nu-mi dă mâna decât Sâmbăta...

— ... fiindcă trece mai mult timp până vă vedeți din nou.

— Da' de unde! Imi dă mâna totdeauna Sâmbăta când vrea să mă anunțe că Duminică are nevoie de mine!

Mi-am dat seama: Costel nu era în toane bune, așa că m'am hotărît să-l las în pace, să-i dau timp să se liniștească.

Deabia după două zile, când am vorbit din nou cu Fănică, m'am dumirit că lucrurile se agravaseră rău de tot. Tocmai îi telefonasem să-mi dea mașina să mă reped până la Sibiu.

— Imi pare rău, dragul meu — mi-a răspuns el — că te refuz pentru prima și, sper pentru ultima oară, dar la noi în instituție se întâmplă lucruri nemaivăzute. Ieri tocmai voiam să trimit mașina să-mi ducă acasă niște lemne...

— Lemne?

— Da! Lemne! Ce, și tu te miri? Nu multe, vreo câteva sute de kile. In zece-douăzeci de transporturi le terminam. Când să plece mașina, vine Costel la mine.

— „Nu pot să plec", zice. — „Dece?" — „Nu e de acord comitetul de întreprindere". — „Ce vorbești, dom'le? Păi, parcă și tu ai fost ales în comitet". — „Tocmai... și ne-am gândit că mașinile nu e bine să circule decât cu foaie de parcurs și numai în interesul instituției. Veneam la Dvs. să facem această propunere cu care suntem siguri că veți fi de acord!"

Fănică se opri o secundă să-și tragă răsuflarea. Redarea discuției îl enervase de parcă ar fi avut-o din nou în realitate.

— Ei, ce spui, dom'le, ce obrăznicie?

— Ce să spun? Să ți-o facă tocmai băiatul pe care-l creșteai!... Mi-ai luat piuitul!

Dar Fănică nu e omul să se sperie cu una cu două. Mi-a spus-o dela obraz:

— Ție ți-o fi luat piuitul, că ești, scuză-mă, cam slab de înger. Eu însă, domnule, nu mă las. Când am dreptate, merg și până la dumnezeu, măcar că nu există. Ține minte: peste cinci zile pleci cu mașina la Sibiu! Te chem eu la telefon. Desființez eu birocratismul ăsta stupid!

*

A trecut de atunci o lună. Fănică nu mi-a mai telefonat. Am plecat la Sibiu cu trenul, că aveam o treabă ce o amânasem prea mult și nu mai puteam să aștept. Acolo, pe cine întâlnesc? Pe Fănică într'o „Pobeda" minunată.

— Tu aici? l-am întrebat mirat.

— După cum vezi! mi-a răspuns Fănică triumfător. Costel nu s'a lăsat. De atunci, ca să-l învăț minte, nu mai folosesc mașina nici măcar în interes de serviciu.

— ? ! ! !

— Vrei să știi ce-i cu mașina asta? Mai nimica toată — spune Fănică, pozând nepăsarea. Mai are omul și amici. Am încercat la unul, n'a vrut. Am încercat la al doilea, la fel. Până în cele din urmă însă tot am scos-o la capăt: un alt amic, director și el, mi-a pus mașina lui la dispoziție.

... De! Așa e Fănică. Bun, săritor, îndatoritor, dar și — când e cazul — ambițios nevoie mare... Dacă i se înfundă odată, încearcă a doua oară; când i se înfundă a doua oară, încearcă a treia. Până când?...

ACTUALITĂTI DIN U.R.S.S.

Pentru un moment combaina se oprește. O mașină frânează alături de ea... Este bufetul ambulant al cooperativei din Noul Cuban. Combainerii care lucrează pe ogoarele colhozului „Drumul lui Lenin" din ținutul Crasnodar, se strâng în jurul camionului. O băutură răcoritoare, câteva sandviciuri mâncate cu poftă și oamenii pornesc din nou la lucru, cu forțe noi. Iată încă o dovadă a grijii Partidului Comunist și a statului sovietic pentru oamenii muncii...

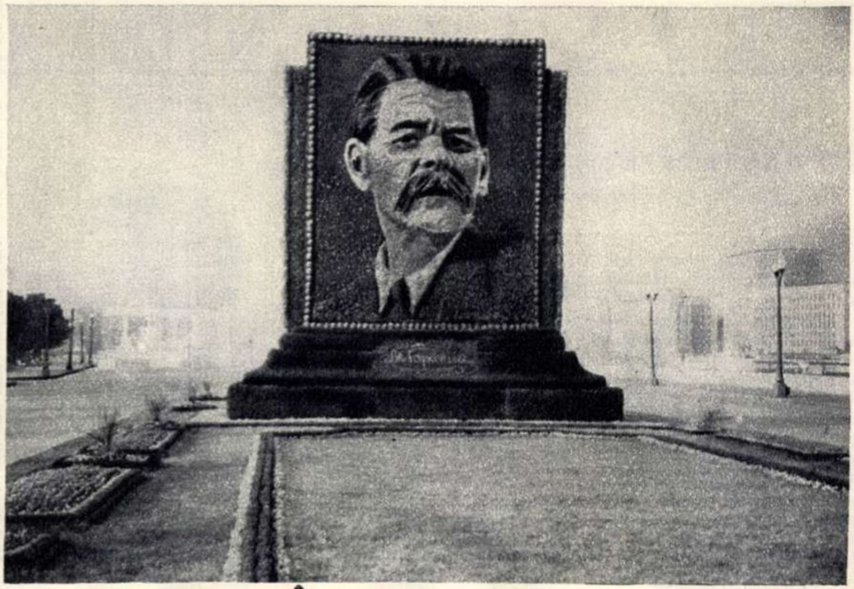

La intrarea în Parcul Central de cultură și odihnă „Gorchi" din Moscova se poate vedea un portret uriaș construit în întregime din plante. Este portretul marelui scriitor sovietic al cărui nume îl poartă parcul. La realizarea acestui portret au lucrat horticultorul - decorator A. Beliaev și arhitectul parcului V. Savilov. Ei au reușit să redea cele mai mici detalii ale expresivei figuri a lui Gorchi ca, de pildă, ridurile abia perceptibile ale frunții și privirea scrutătoare de sub streașina sprincenelor cărunte. Plantele ce compun portretul sunt: mușcate, begonii și numeroase soiuri de alte plante ornamentale.

De obicei portretele din flori se construiesc pe plan orizontal. Dar acest portret al lui Gorchi este ceva cu totul nou, fiind construit pe plan vertical. Este primul portret din flori executat în acest fel.

800 mii de plante cu flori sau frunze de cele mai diferite culori și nuanțe — verde, roșu aprins, cărămiziu, cenușiu, galben, argintiu — au constituit paleta pictorului decorator.

O cameră mare, cu pereții acoperiți de tablouri, cufundată în penumbră. Intr'un colț, strânși în jurul mesei luminate de o lampă cu picior, câțiva oameni întrețin o discuție prietenească. Sunt invalizi din Marele Război pentru Apărarea Patriei, absolvenți ai unei școli speciale de artă din Moscova, care stau de vorbă cu profesorii lor. Ei vorbesc despre viață, despre creație, despre planuri de viitor...

Festivitatea de absolvire s'a terminat de mult, însă tinerii pictori n'au plecat încă. Ei nu se îndură să se despartă de profesorii lor, de tovarășii lor de muncă, de atelierele devenite, în șase ani de studiu, o a doua lor casă.

Școala a luat ființă în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei. De când funcționează, peste 140 de oameni au absolvit cursurile ei. Unii dintre cei înscriși au și participat cu lucrările lor la expozițiile unionale de artă. O parte își continuă studiile la Institutul de artă de Stat „V. I. Suricov", din Moscova, alții lucrează cu succes în domeniul specialității alese,— pictura, machetarea, etc.

ORAŞUL VULPILOR

Pe malul râului Ciulâm, unul din afluenții fluviului Obi, în desișul pădurii de molift, a luat ființă acum șase ani o așezare neobișnuită. Până astăzi această așezare încă nu are o denumire oficială, nici nu este trecută pe hartă. De obicei i se zice „Orășelul Vulpilor de pe Ciulâm".

Departe de clădirile destinate instituțiilor și locuințelor, acolo unde moliftii sunt mai înalți și desișul este mai mare, pe o întindere de 3 hectare se află crescătoria. Căsuțe minuscule, așezate pe piloni, aliniate una în fața alteia, formează secțiile și compartimentele de crescătorie, asemănătoare unor străduțe și cartiere de oraș. Pe lângă aceste căsuțe, direct pe pământ, sunt așezate cuști spațioase.

La ora 7 dimineața și la 7 seara, vulpilor li se distribue hrana. O mare animație începe în orășel la sunetul gongului, bine cunoscut de animale: oare ce se dă azi la masa de seară? „Populația" se împarte pe „categorii"; unele sunt hrănite cu carne proaspătă sau conservată, altele cu crisalidele viermilor

de mătase, cu carne tocată, cu ouă de găină, lapte, hrișcă sau untură de pește...

Bucătăria crescătoriei de vulpi este un adevărat laborator. Hrana pregătită aci este supusă unei minuțioase analize la microscop și dozată cu ajutorul cântarului farmaceutic. „Bucătari șefi" sunt zootehnicieni, specialiști: ei compun rația, în prezența lor se repartizează hrana.

In urma îndelungatelor observații făcute aici, s'a stabilit că obținerea unor blănuri de bună calitate depinde de felul în care au fost hrănite animalele.

— Intr'o oarecare măsură — ne arată directorul crescătoriei, V. P. Mogucev — valoarea mare a blănurilor pe care le predăm statului se datorește felului în care hrănim vulpile. In sistemul Uniunii centrale a cooperativelor zootehnice, crescătoria noastră ocupă primul loc în ceeace privește sortarea blănurilor de vulpi și numărul de pui obținut dela fiecare femelă. In anul 1950 două treimi din întreaga cantitate de blănuri predate au fost de calitatea I-a, în anul următor, 81%, iar în anul 1952, 89%.

Crescătoarea Evdochia Uscova a realizat anul acesta indici record, reușind să obțină o medie de cinci pui de vulpe dela fiecare femelă.

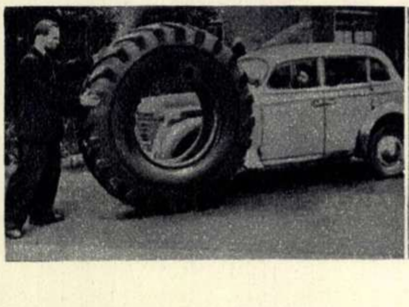

Patru oameni stau foarte comod în automobilul „Moscvici". Priviți însă fotografia: ce mică pare mașina în comparație cu pneul unui camion de mare tonaj! Este un cauciuc ce îmbracă roțile camioanelor autobasculante de 25 tone, produse de uzina de automobile din Minsc. Pneurile au un diametru de 1,70 metri și o greutate de 350 kg. Aceste pneuri sunt produse în serie la uzina de cauciucuri din Iaroslavl. In curând colectivul acestei uzine va produce cauciucuri de dimensiuni și mai mari.

RĂSFOIND CĂRŢILE

Poezia vieţii noastre noi

Dan Deşliu: „Versuri alese" — E.S.P.L.A.

Fiecare nouă poezie semnată de Dan Deşliu stârneşte un interes viu în rândurile numeroşilor săi cititori. Numele acestui poet a intrat în conştiinţa masselor, care aşteaptă scrisul său cu interes şi simpatie. Iată dece, apariţia culegerii intitulată „Versuri alese" constitue un adevărat eveniment literar. Acest volum, apărut în excelente condiţii tehnice, reuneşte poeziile cele mai reprezentative pentru creaţia lui Dan Deşliu, poezii publicate începând din 1947 până astăzi. Toate acestea sunt bine cunoscute cititorilor — ele au apărut mai întâi în ziare sau reviste, iar unele au fost tipărite în numeroase ediţii succesive ce s'au epuizat toate, demult.

Cititorii regăsesc aici mult îndrăgita baladă „Lazăr dela Rusca", poemul „Minerii din Maramureş", poeziile „Poem pentru „Scânteia" luptătoare", „In numele vieţii, semnează!", „Daruri pentru Stalin", „Sus, pe un munte, lângă Tbilissi", „Cuvântul poetului la un Congres de pace", „Cociedo", etc. Toate aceste lucrări vorbesc oamenilor muncii despre ceeace au ei mai scump, despre U.R.S.S. — marea ţară a socialismului—despre patria noastră, Republica Populară Română, în necontenită înflorire, despre lupta măreaţă a poporului muncitor pentru apărarea păcii şi făurirea unei vieţi fericite, despre faptele eroice ale celor mai buni fii ai ţării noastre.

Când îşi făcea debutul în poezie, Dan Deşliu exprima în versuri energica năzuinţă de a-şi dărui întreaga sa forţă şi întregul talent, poporului muncitor, scriind cântece în care massele de oameni ai muncii să-şi regăsească fizionomia lor spirituală:

S'o sorbi până'n străfunduri, să o cuprinzi întreagă,
această sevă tare, ţâşnită din ogor,
din sufletul puternic şi cald de muncitor,
şi una cu poporul s'o cânţi pentru popor
aşa ca fiecare să poată s'o înţeleagă!

Cei ce urmăresc cu dragoste dezvoltarea poeziei noastre încearcă un sentiment de mândrie astăzi când, străbătând cele aproape 300 de pagini ale volumului „Versuri alese", reîntâlnesc zeci de poezii valoroase, ce reprezintă înfăptuirea aspiraţiei poetului de a dărui poporului cântece, pe care acesta să şi le însuşească, să se slujească de ele în lupta sa.

Cât de cunoscute şi cât de mereu noi şi proaspete răsună versurile minunate din „In numele vieţii, semnează!"

...suntem milioane de fraţi înfrăţiţi
voinică voinţă de oameni cinstiţi,
mai dârză ca moartea, — mai tare!

Optimismul luminos, încrederea neclintită în victoria forţelor păcii se transmit cititorilor cu o putere artistică deosebită, deoarece în fiecare stih al acestei poezii se simte fremătând inima poetului, elanul său, indignarea sa împotriva celor ce uneltesc împotriva păcii popoarelor. In această intensă participare a poetului la faptele înfăţişate se recunoaşte în cea mai mare măsură forţa poeziei lui Dan Deşliu. In tot ce scrie, acest poet pune o pasiune înflăcărată, un patos al tinereţii descătuşate, izvorît din adâncul sufletului. El vorbeşte despre faptele oamenilor muncii ca despre ceva ce-l priveşte direct, ca despre ceva al său. Sentimentele şi aspiraţiile acestora găsesc în conştiinţa lui un răsunet profund; cântându-le, poetul îşi cântă propriile sale sentimente şi aspiraţii.

In „Daruri pentru Stalin", „slăvind prinosul vieţii către al ei părinte", poetul vorbeşte despre oamenii simpli din diferite colţuri ale pământului ca despre nişte fraţi iubiţi. Această frăţie îi dă o putere de neînvins — poetul se simte o părticică din uriaşa forţă a apărătorilor păcii, a luptătorilor pentru o viaţă nouă:

E-atât belşug de viaţă puternică şi treazà
în oamenii aceştia, stăpâni pe viitor,
de parcă tot seninul din blonda amiază
a înflorit din ochii şi gândurile lor
Şi zarea se străvede ca un ogor întins
şi inima zvâcneşte ca într'un vârf de munte
şi înţelegi temeinic că eşti de neînvins
în marea păcii oaste cu Moscova în frunte!

Infăţişând eroismul, demn de luptătorii legendari, al prizonierilor nord-coreeni din insula Cociedo, poetul retrăieşte ura şi mânia lor neîmblânzită faţă de aceia care au deslănţuit războiul împotriva paşnicei „ţări a dimineţilor liniştite". Glasul său se contopeşte cu al lor, chemând ostaşii păcii să vegheze pentru ca cercurile imperialiste agresive să nu întindă pârjolul războiului peste alte ţări doritoare de pace:

Tovarăşi dragi, veghiaţi cu luare-aminte
şi focul morţii nu se va întinde!

DAN DEŞLIU
Laureat al Premiului de Stat

...Ostaşi ai păcii, — fraţi de pretutinde,
staţi vieţii scut, cu patimă fierbinte!

In „Lazăr dela Rusca" şi „Minerii din Maramureş", Dan Deşliu a zugrăvit în imagini cuprinzătoare ceeace patria noastră are astăzi mai minunat — oameni de tip nou, capabili de fapte eroice. Lazăr Cernescu, ţăranul comunist care a murit ucis de chiaburi, întruchipează conştiinţa celor mai înaintaţi ţărani muncitori, ce se îndreaptă cu încredere spre gospodăria colectivă, ca spre făgaşul ce duce la belşug şi bunăstare. Poetul exprimă în versuri fermecătoare aspiraţia lui Lazăr de a vedea unite ogoarele înguste ale ţăranilor muncitori individuali într'un imens ogor obştesc. Dan Deşliu a ştiut să desvăluie cu măestrie izvorul din care Lazăr îşi soarbe tăria în lupta pentru întărirea „ogorului mare" şi încrederea în izbânda acestei lupte:

Acolo la tine-acasă,
şade o carte pe masă...
Cartea ceea cea mai dragă
fraţilor din lumea'ntreagă,
cartea unde-ai învăţat
cum să lupţi înverşunat
împotriva răilor,
pentru-ai tăi, pentru popor.
Cartea unde orice rând
luminează sângerând
şi'n orice slovă din toate
inimă de om viu bate:
armă, flamură şi zid,
Cartea Marelui Partid...

Cât de puternică e credinţa ce-l însufleţeşte pe erou se vede în scena în care, torturat de chiaburi, el le strigă ucigaşilor, vârându-le groaza în sânge:

— Alei, neam de chiaburoi,
noi suntem ăi tari, nu voi!
Ura toată strânsă stivă
de ne-aţi pune-o dimpotrivă,
tot am face unul mare
din măruntele ogoare.
Că poporul dacă vrea
nu-l opreşte nimenea!...

Un caracter asemănător aceluia al lui Lazăr e caracterul lui Toader din „Minerii din Maramureş". Şi acesta pune mai presus interesele patriei, ale poporului muncitor, deasupra oricăror interese personale şi când salvarea unui compresor, necesar bunei funcţionări a minei, nu e posibilă decât punându-şi în joc viaţa, el nu ezită nicio clipă, ci înfruntă umbra morţii cu bărbăţie. Acest moment tragic e surprins cu artă:

...Munte, munte, brad bogat,
trăznetul te-a sărutat,
piatra că ţi-a sângerat?
Parcă s'a lăsat un nor
pe lumina ochilor,
şi din cerul înroşit
soarele s'a prăvălit
şi tot muntele căzu,
dară compresorul, — nu!

Şi „Lazăr dela Rusca", şi „Minerii din Maramureş" au în centru câte un moment tragic. Orientarea lor generală este însă de un robust optimism. Sacrificiul eroilor nu trezeşte în cititor sentimentul groazei, ci acela al măreţiei, al admiraţiei entuziaste faţă de oamenii ce-şi iubesc atât de mult patria încât nu pregetă să-i dăruie însăşi viaţa lor. Aceasta e o mărturie a tăriei patriei şi poporului nostru, a ofensivei năvalnice a vieţii noi, a triumfului ei. Viaţa noastră nouă, socialistă, birue; ea nu poate fi înfrântă! — iată ideea de bază a acestor poeme şi a întregii creaţii a lui Dan Deşliu. Forţa artistică, puterea de convingere cu care poetul ştie să transmită masselor această idee măreaţă face ca versurile sale să fie atât de populare; ea asigură durabilitatea lor.

D. MICU

CĂRŢI ŞTIINŢIFICE ŞI DE ŞTIINŢĂ POPULARIZATĂ

Pentru ţara noastră care construeşte socialismul, introducerea în agricultură a celor mai recente cuceriri ale ştiinţei are o însemnătate deosebită. Volumele: „Crusta solului şi combaterea lui" de A. I. Caspirov, apărut în Editura Agro-Silvică de Stat, şi „Solul, însuşirile şi viaţa lui" de N. A. Cacinschi, tipărit de Editura de Stat pentru Literatură ştiinţifică, sunt de un real folos muncitorilor, tehnicienilor din sectorul agricol, colectiviştilor, ţăranilor muncitori, în lupta pentru sporirea recoltei.

Cartea „In lumea plantelor tehnice" de ing. Octav Bilicescu, publicată de Editura Tineretului şi volumul „Crearea unui soi nou" de A. V. Petrov, apărut în Editura Agro-Silvică de Stat, fac cunoscute noi metode ştiinţifice necesare dezvoltării multilaterale a agriculturii.

In broşura „Termoficarea şi centralele electrice de termoficare" de S. I. Belinschi, apărută în Editura Energetică de Stat, sunt descrise procesele şi fenomenele care dau naştere căldurii şi energiei electrice, precum şi construcţiile şi instalaţiile centralelor electrice de termoficare.

Volumul „Tânărul radioamator" de V. G. Borisov, tipărit de aceeaşi editură, se adresează cercurilor largi de radioamatori începători. Ea cuprinde un istoric al radiofoniei, noţiuni elementare de radiotehnică şi peste douăzeci de descrieri de construcţii de aparate.

Au mai apărut: „Frigul artificial" de N. S. Comarov, „Zece modele" de A. Abramov, „Ochiul şi soarele" de S. I. Vavilov, „Ţiţei devonian" de S. Muhametşin şi altele.

Lucrările apărute contribue la îmbogăţirea cunoştinţelor tehnice şi la ridicarea nivelului cultural al oamenilor muncii.

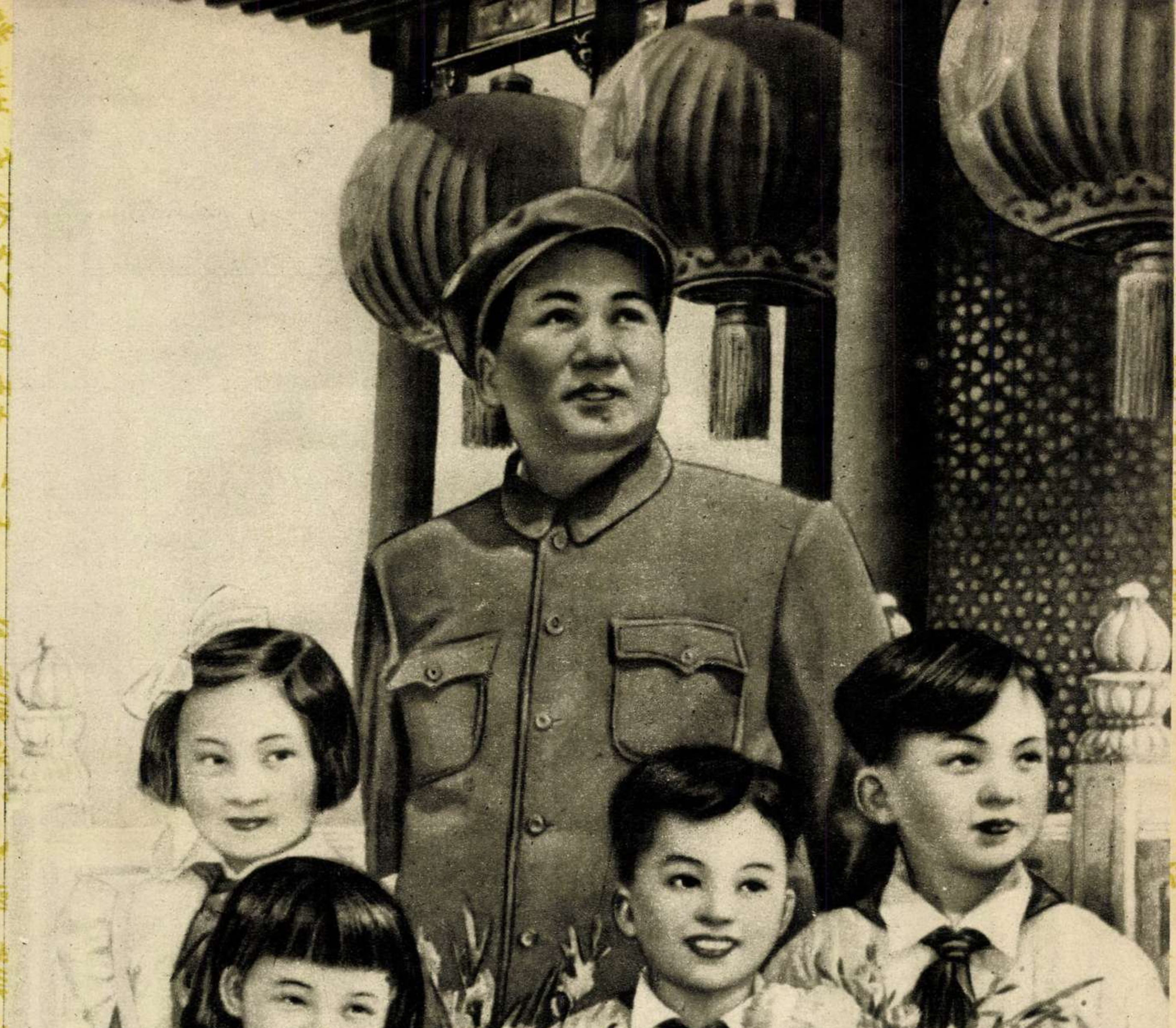

Marele conducător al poporului chinez.

DIN PICTURA CHINEZĂ CONTEMPORANĂ

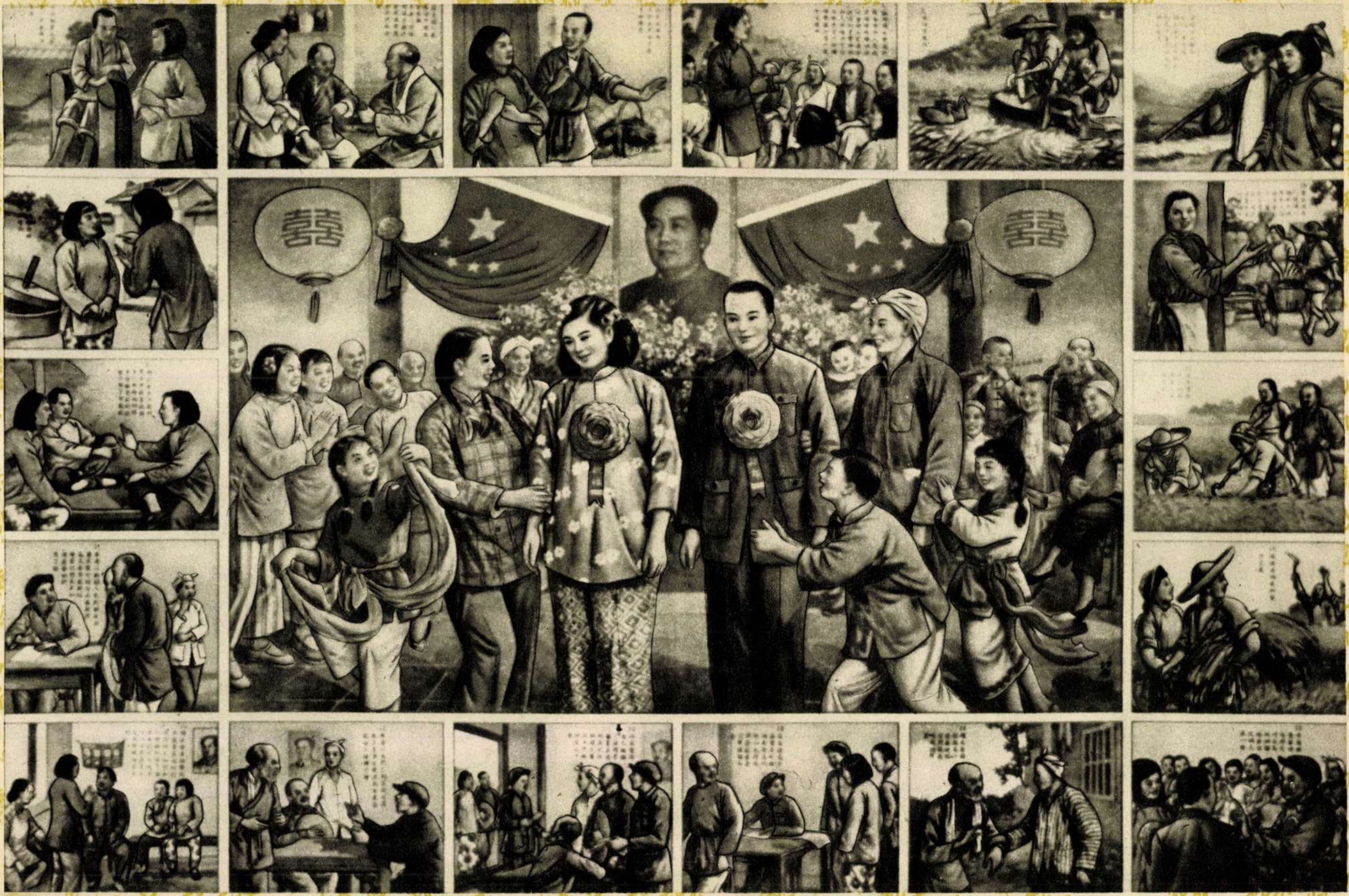

LEI ŢÂN-MIN

Căsătorie după propria voinţă (1950)

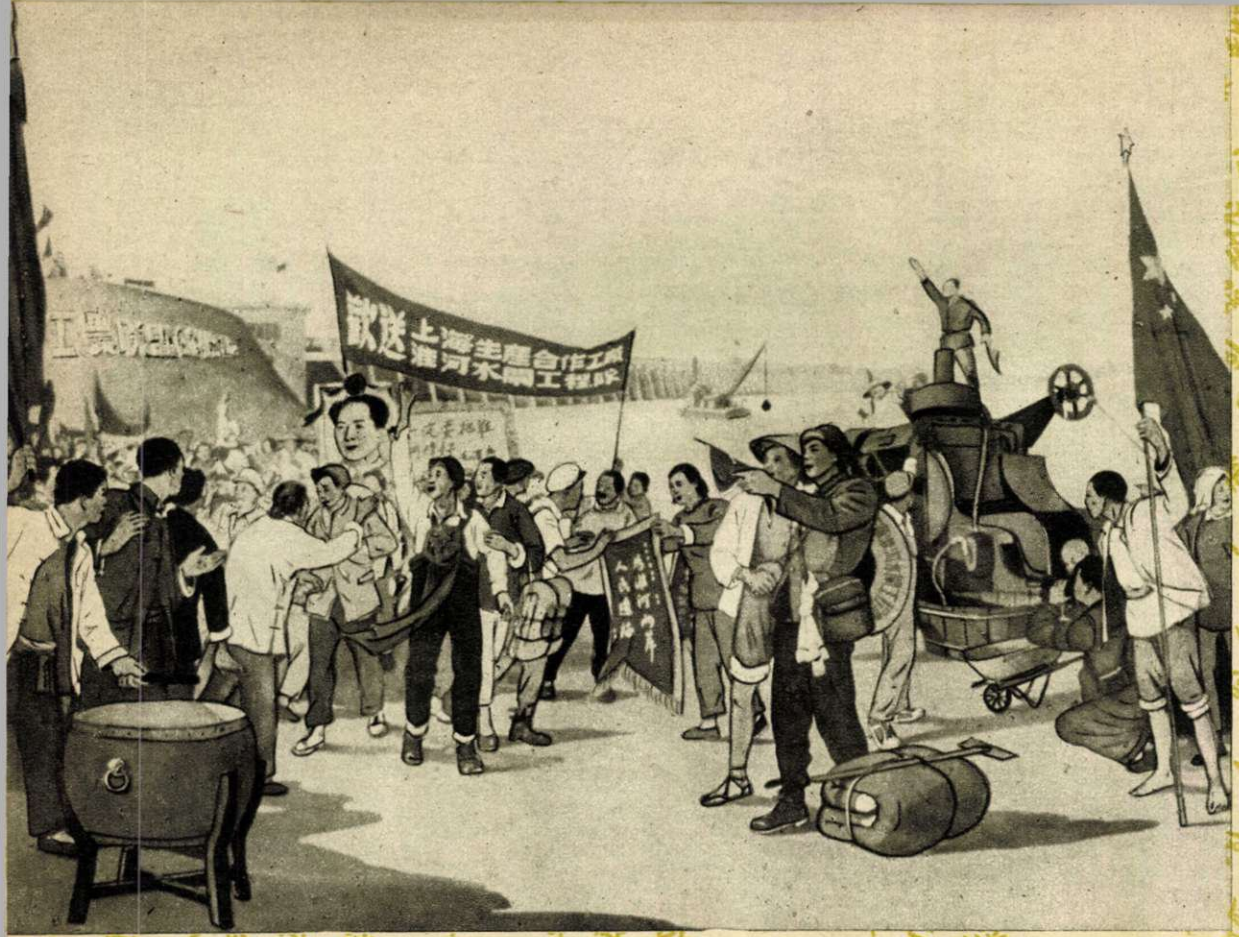
歡送上海美產合作工廠
淮河水利工程隊

CIAN HUI-SIN şi **ŢIAO S-MIN.** Imensă este puterea alianţei dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare! (1951)

GI MEI-HUÂN. Când voluntarii chinezi trec prin satele coreene. (1951)

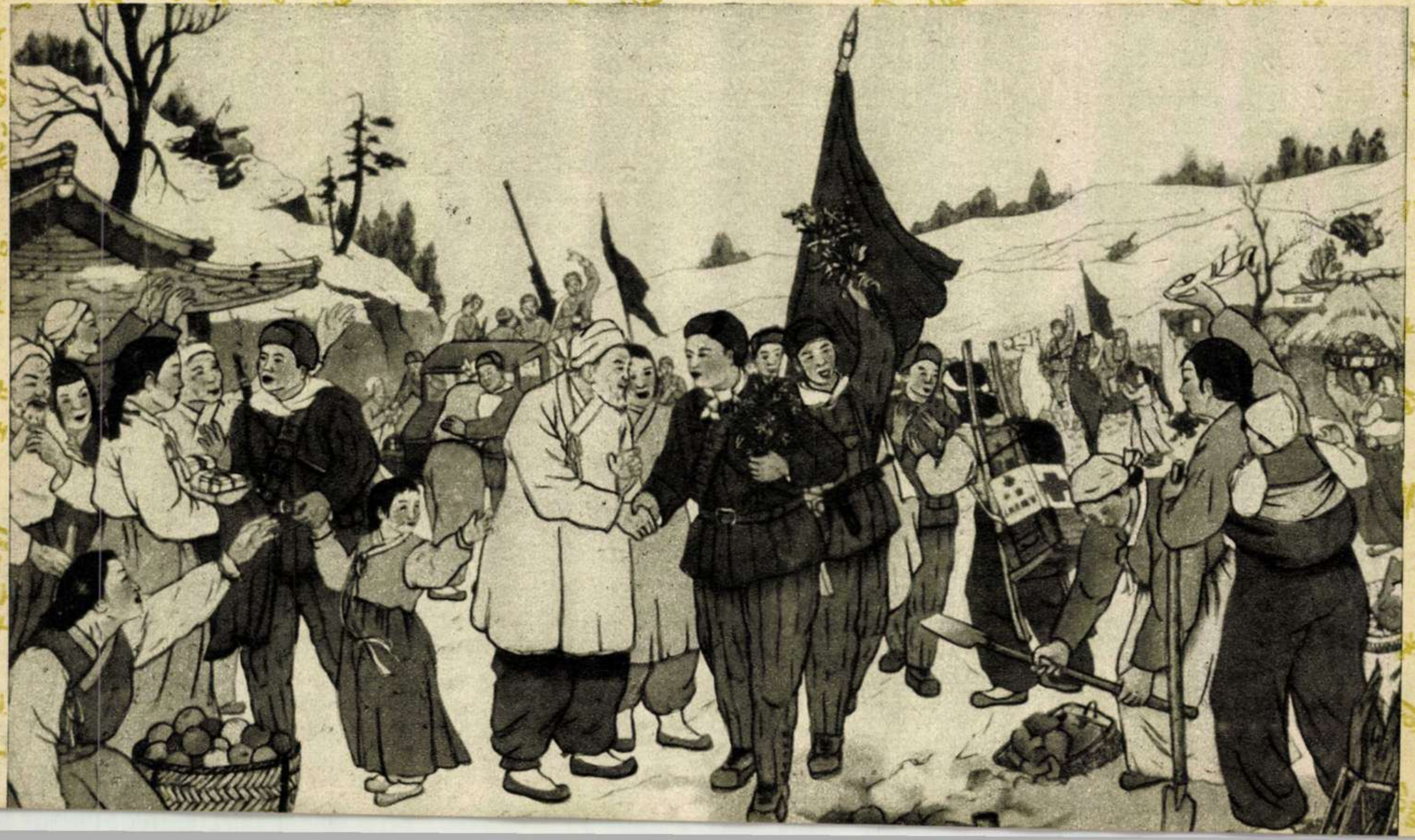

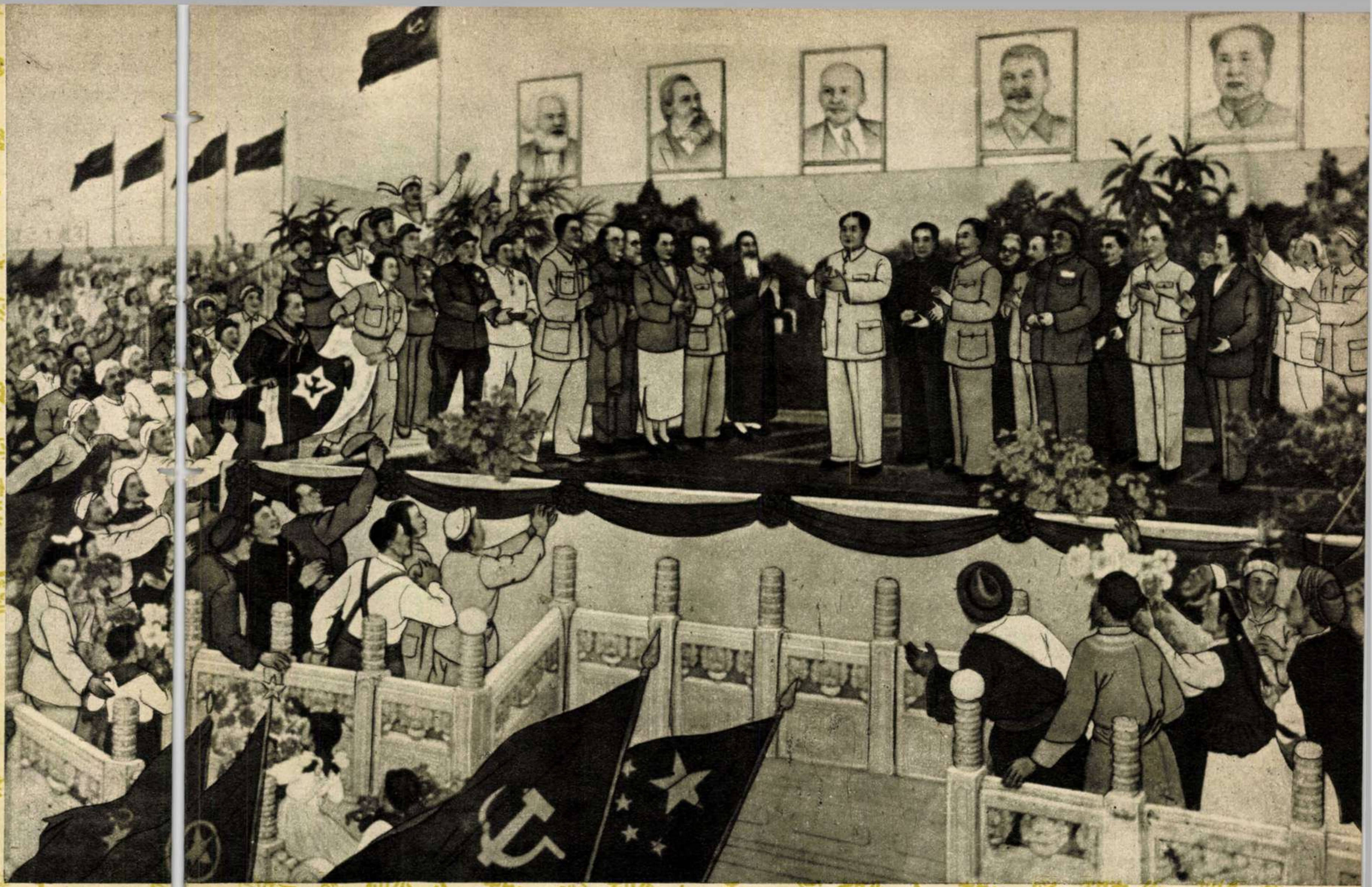

HOU I-MIN şi **DÂN ŞU.** Adunarea festivă în cinstea celei de a 30-a aniversări a Partidului Comunist Chinez. (1951)

CIAN IEN. Palatul de cultură al oamenilor muncii. (1951)

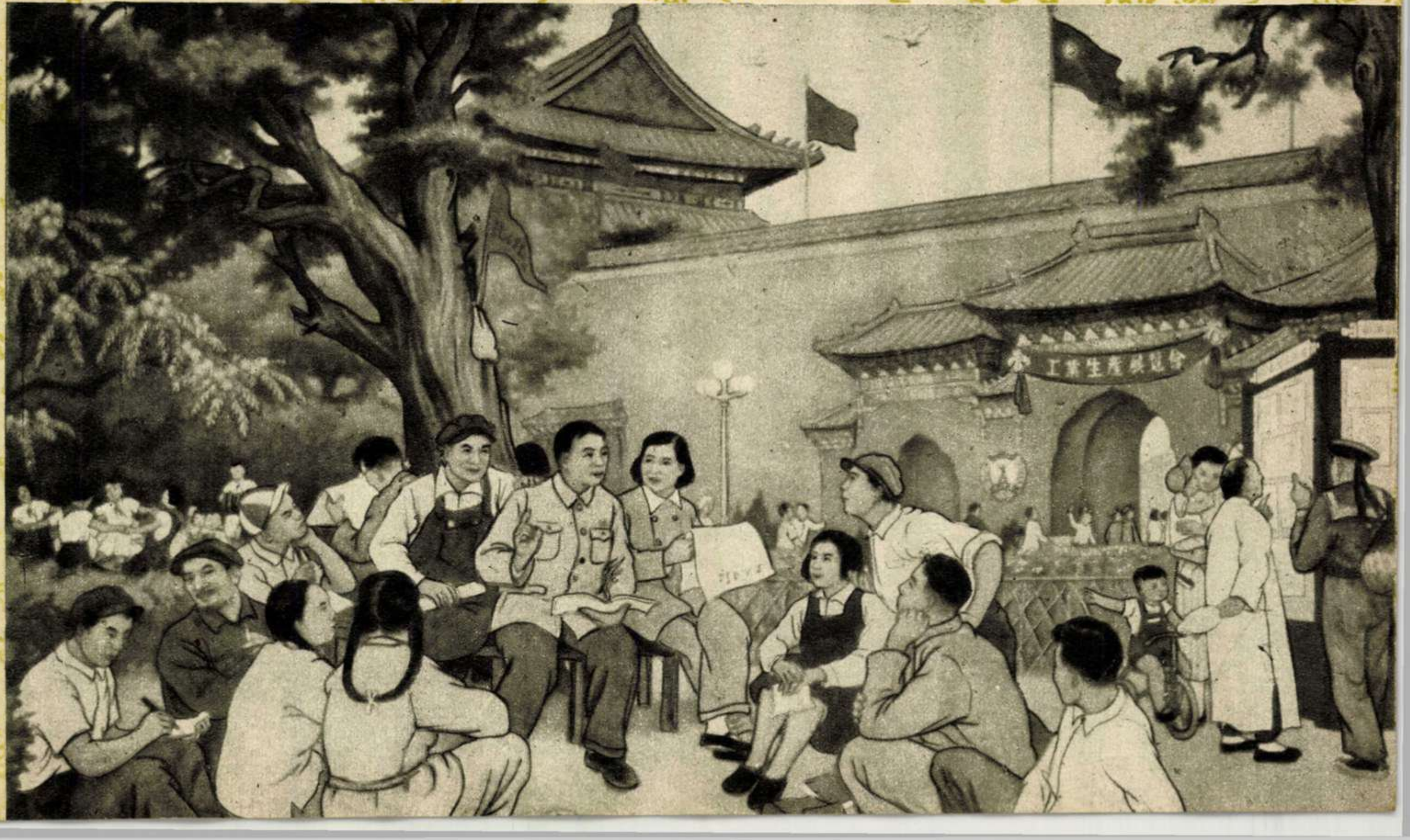

PRIN CHINA POPULARA

— Note de călătorie —

de

Ladislau TARCO

Mă aflam în trenul ce străbătea pământul bătut de vânturi al Manciuriei. Unul dintre tovarășii chinezi care ne însoțeau mă chemă la fereastra vagonului.

— Privește! E Zidul Chinezesc.

Intr'adevăr, peste văi și dealuri, cât vedeai cu ochii, șerpuia uriașul și străvechiul zid cu turnurile sale de strajă. Părea solid și totodată grațios, nepăsător în fața secolelor ce s'au scurs peste el.

— Acest zid a fost înălțat — ne explică tovarășul nostru chinez — ca să apere China de cotropitorii străini.

Odinioară, marele Zid Chinezesc avea 6.000 km. lungime. El a fost construit prin munca mai multor generații care au pus piatră pe piatră în câmpii și munți, prin semipustiuri și prin holde de gaolian 1), pe o lungime de mii de kilometri. Totuși, dacă în trecutul îndepărtat zidul a servit ca zăgaz în fața năvălirilor dușmane, el n'a mai putut constitui o stavilă în fața năvălitorilor din secolul XIX și XX, deoarece China era scoasă la mezat de înseși clasele stăpânitoare dinlăuntrul țării. Feudalismul, aliat cu capitalul birocrat, a deschis larg porțile Chinei în fața cuceritorilor, care au înfipt steagul negru al înrobirii coloniale și pe fanze 2), și pe pagodele străvechi.

Scribii burgheziei, căzuți în extaz în fața „exotismului“ marelui Zid Chinezesc, au încercat din totdeauna să convingă lumea că gigantica construcție istorică ar fi servit tendințelor poporului chinez de „izolare de restul lumii“, că zidul ar fi fost construit cu scopul de a feri China de influențele culturii înaintate. Dar însăși istoria a desmințit aceste „teorii“ stupide.

Poporul chinez, în timp ce opunea o rezistență înverșunată înrobirii sale de către cotropitorii străini, deschidea larg porțile Chinei în fața ideilor înaintate. Astfel, ideile Marii Revoluții Socialiste din Octombrie nu numai că au pătruns în China, înrădăcinându-se în inimile celor ce muncesc, dar ele au ridicat la luptă întregul popor chinez, l-au călăuzit la victoria asupra regimului reacționar, care se sprijinea pe baionetele imperialismului.

Și acum, când sub conducerea Partidului Comunist Chinez, în frunte cu Mao Țze-dun, poporul chinez și-a făurit patria sa liberă și independentă, în apărarea Chinei populare se înalță un nou și puternic zid, uriașul zid al celor aproape 500 milioane de chinezi, care-și apără libertatea, dreptul de a trăi o viață demnă și de a construi un viitor luminos.

Cu repeziciune uimitoare se schimbă fața Chinei. Acolo unde până nu demult sălășluia înapoierea medievală, se înalță azi fabrici și uzine moderne. Țara întreagă este un imens șantier. In fotografie: construcția unei uzine uriașe din Nord-Estul Chinei.

VIZITÂND O FABRICĂ DIN PECHIN

Era o după amiază însorită, când am pornit pe străzile Pechinului, spre „Fabrica de unelte agricole din Nordul Chinei“. La tot pasul întâlneam vestigii ale trecutului ce vorbesc despre vechimea și măreția culturii chineze. Pechinul, deși întemeiat cu opt sute de ani în urmă, este astăzi un oraș tânăr. Tânăr prin pulsul viu al vieții noi pe care o trăiește, prin schelele uriașe ale construcțiilor, prin entuziasmul și vigoarea oamenilor muncii care construesc și învață. In vecinătatea zidurilor și porților împodobite cu figuri fantastice, cu șerpi și dragoni, se văd fabrici, ateliere mari, se aude zumzetul mașinilor — simfonia muncii creatoare.

Iată-ne la fabrica de unelte agricole din Pechin.

Când răsfoiesc acum caietul cu note de călătorie, privirea mi se oprește asupra a trei nume chinezești: Cian Sin-li, Oi Un-li și Sun Ciu.

Cian Sin-li își depășește regulat norma cu sută la sută. Când îl întreb ce metode folosește în muncă, el ne face semn să așteptăm. Apoi pleacă și se întoarce grăbit, aducând cu el o carte. Ni se traduce titlul cărții: „Organizarea ritmului muncii după grafic“ de I. M. Juriev.

— „Toată secția noastră studiază această carte“, ne spune tovarășul Cian. „Și el o studiază“, adaugă, arătând cu mâna spre un tânăr cu o pălărie mare de paie; e Oi Un-li, un muncitor în vârstă de 19 ani, care depășește norma cu 60 la sută.

Pe tovarășa Sun Ciu am întâlnit-o la secția de strungărie. Ea ne-a povestit că încă de copilă a intrat muncitoare la fabrica de plăpumi, al cărei proprietar era generalul gomindanist Cian Sâ-i. Lucra 14—15 ore pe zi, pentru un salariu de batjocură, fără niciun fel de asistență medicală sau protecție a muncii...

La aceste condiții mizerabile de muncă și de viață — existente în toată China pe vremea dominației gomindanului și a imperialiștilor — se mai adăugau și capriciile personale ale patronului. Acesta nu îngăduia, bunăoară, ca muncitoarele pe care le exploata, să se mărite. „Căsătoria abate gândul dela muncă“, pretindea el cu cinism. Muncitoarele care totuși se căsătoreau erau aruncate în stradă, pradă foamei.

Astăzi, muncitoarea Sun Ciu trăiește cu totul altă viață. Fabrica unde lucrează este un bun al întregului popor muncitor. Ea a primit dela întreprindere o locuință bună, spațioasă, în care stă împreună cu familia. Are la dispoziție cabinet medical, club, bibliotecă. Vine la serviciu cu bicicleta pe care și-a cumpărat-o nu de mult. In muncă, aplică metoda sovietică Covaliov, depășindu-și regulat norma cu 70 la sută.

Când am întrebat-o ce o îndeamnă să muncească astfel, ea ne-a răspuns scurt:

— Nu am uitat trecutul. Eu știu să-i urăsc din toată puterea pe imperialiști...

Am vizitat fabrica. In timp ce mergeam din secție în secție pe lângă mașinile împodobite cu lozinci, inginerul-șef ne-a povestit că înainte de eliberare fabrica producea mitraliere pentru trupele gomindanului. Patronul fabricii de mitraliere a fugit odată cu gomindaniștii. După eliberare, întreprin-

---

1) Un soi de cereale.

2) Căsuțe chinezești.

„Tu n'ai să cunoşti viaţa amară de rob Viitorul tău este numai lumină şi fericire !" —spune Ma-Gai-Cen micuţei sale nepoate.

derea, reconstruită şi modernizată, a fost transformată în fabrică de unelte agricole. Volumul producţiei a crescut şi creşte continuu. In 1952 — de pildă — fabrica a produs de 5 ori mai mult decât în 1950... Aceasta, pentrucă muncitori asemenea lui Cian Sin-li, Oi Un-li şi Sun Ciu, însufleţiţi de dragoste faţă de patrie şi de ură faţă de imperialişi, fac din muncă o chestiune de glorie, de vitejie şi de eroism.

Ferma din Ho-Nan

In împrejurimile oraşului Canton, apele Fluviului Perlelor (Si-Kian) udă culturile de ceai, plantaţiile de palmieri, de lămâi şi portocali, de bambus, de trestie şi de orez, prin nenumărate canale.

Ne-am plimbat aici printr'o plantaţie de fructe tropicale, uimiţi de tot ceeace vedeam. Pădurea de arbori de banane, cu frunzele cât omul, livezile de mandarini ce răspândeau un parfum îmbătător, erau pentru noi lucruri nemaiîntâlnite. Ne aflam la gospodăria de stat (ferma) Ho-Nan.

Istoria plantaţiei, pe care ne-a povestit-o directorul fermei, este pe scurt, următoarea: pământurile erau proprietatea generalului gomindanist Li Fu-li, fostul şef al provinciei Guandun. Pe atunci producţia fermei lua drumul străinătăţii... întorcându-se apoi în China în ambalaj american sau englez. In anii ticălosului regim al lui Cian Cai-şi, se importa din Statele Unite până şi orez.

Muncitorii agricoli ai fermei din Ho-Nan cultivă astăzi peste 25 specii de fructe. Pe timpul lui Li Fu-li se cultivau în mod rudimentar doar banani, măslini şi lămâi. Acum se dă o adevărată luptă pentru folosirea celor mai înaintate metode ştiinţifice. Colectivul muncitorilor învaţă, face experienţe, face totul pentru a spori cantitatea şi pentru a îmbunătăţi calitatea producţiei; el ştie că roadele muncii lui nu se mai scurg în buzunarele colonialiştilor străini.

Sate vechi — viaţă nouă

Tânărul Li Sun este dintr'un sat din provincia U Nan, situată la frontiera cu Birmania. Despre copilăria amară pe care a îndurat-o mi-a vorbit pe îndelete:

— Eram nouă copii în casa părintească: patru băieţi şi cinci fete. Fiecare dintre noi, cum împlinea nouă ani, trecea să muncească la moşierul Sâ Pin-lin. Se dusese vestea că cine-l slujea pe acesta primea doar bătaie şi batjocură. Mai mult: dacă ţăranii nu predau la timp produsele lor moşierului, acesta îi pedepsea fără milă.

Mulţi dintre prietenii tânărului Li Sun au fost ucişi de vătafii boierului: după ce i-au bătut până la sânge, călăii i-au aruncat în prăpastie, de pe muntele de lângă satul Cie-Min. Cele văzute cu proprii săi ochi şi cele îndurate pe propria sa piele, l-au îndârjit pe Li Sun; l-au făcut să-i urască de moarte pe impilatori.

In Mai 1949, Li Sun s'a alăturat unui detaşament de partizani, participând la atacul asupra oraşului Lan Than-Sie din care gomindaniştii fură alungaţi cu câteva zile înainte de sosirea Armatei Populare de Eliberare.

Argatul flămând şi batjocorit de ieri este astăzi elev al unei şcoli superioare din Pechin. Acolo l-am întâlnit pe Li Sun, care mi-a spus: „In satul meu natal s'a făcut reforma agrară, s'a făcut şcoală. Moşierul a fugit. Am auzit despre el că ar fi ofiţer în bandele lui Cian Cai-şi..."

Se poate oare măsura ura acestui tânăr faţă de tot ce se leagă de cuvântul gomindan? Ura faţă de banditii ciancaişişti şi protectorii lor?

In satul Kao-Kan, pe care l-am vizitat cu prilejul călătoriei în Nord-Estul Chinei, ţăranii muncitori au înjghebat o gospodărie agricolă. Din cele 167 de familii din sat, 127 au devenit colectiviste. Gospodăria colectivă are bibliotecă, şcoală, echipă artistică, creşă. Sunt colectivişti, ca de pildă Cia-Ko-Sun, care la împărţirea recoltei primesc câte 5.000 kg. grâne.

Am pus, în mintea mea, imaginea satului Kao-Kan din Republica Populară Chineză, alături de imaginea satului Kao-Kan din vechea China. Pe atunci, ţărani fără pământ, ţărani roşi de boli şi lihniţi de foame — astăzi gospodărie colectivă, şcoli serale, creşe...

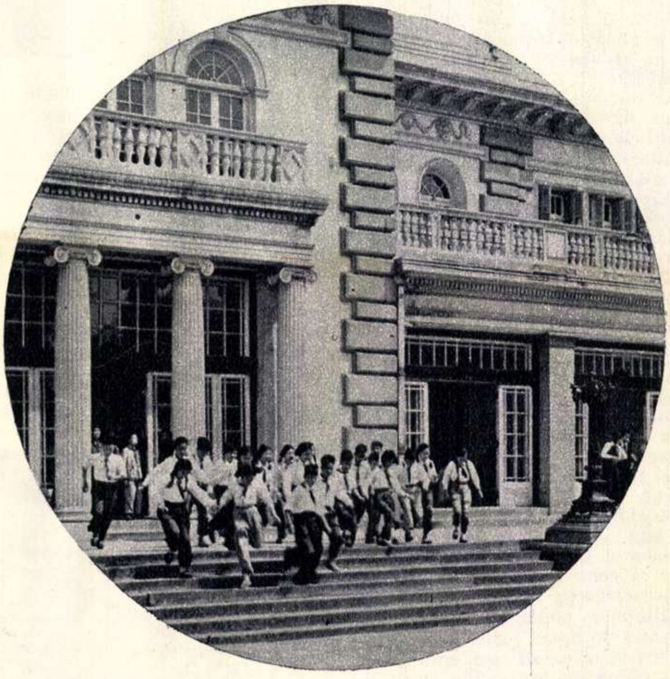

China eliberată pentru totdeauna, copilul gustă şi el din bucuria vieţii noi, fericite. In fotografie: un grup de pionieri ieşind plini de voioşie din Palatul Tineretului, care s'a inaugurat la 31 Mai 1953.

Pe atunci, robi, care pentru a trăi de azi pe mâine îşi trimiteau bătrânii să cerşească la oraş; azi câte 5.000 kg. grâne, la împărţirea recoltei, după munca depusă...

Punând faţă în faţă cele două vieţi ale satului Kao-Kan, am înţeles pe deplin strălucirea din ochii lui Cian Ciân Fa, preşedintele colectivei, atunci când ne spunea, întâmpinându-ne la intrarea în sat:

— Bine aţi venit în Kao-Kan... In Kao-Kanul cel nou!...

. . . .

... Prin câmpii şi munţi, prin semipustiuri şi prin holde de gaolian, şerpuieşte, lung de mii şi mii de kilometri, străvechiul Zid Chinezesc. Inălţându-şi spre cer turnurile de pază pe jumătate dărâmate, îţi vorbeşte parcă de tristeţea vremurilor ce nu se vor mai întoarce.

Voi, făuritorii glorioşi ai Chinei noi populare, binemeritaţi bucuria acestei zile sărbătoreşti, când tânăra Republică Populară Chineză păşeşte în al cincilea an de existenţă. Pe feţele voastre luminate de veselie, ca şi pe stindardele purpurii pe care le fluturaţi în vânt, se citeşte hotărîrea voastră nezdruncinată de a păşi mereu înainte, spre noi şi noi izbânzi.

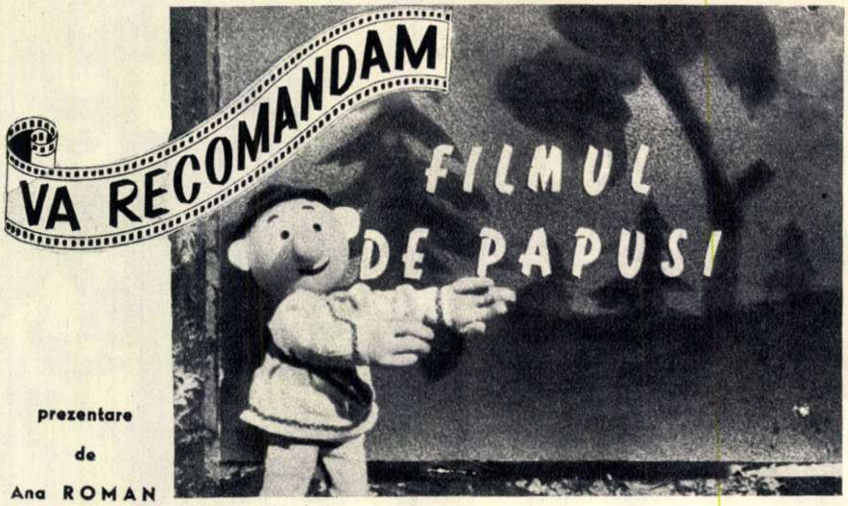

VA RECOMANDAM

FILMUL DE PAPUSI

prezentare
de
Ana ROMAN

... La început au existat: un aparat vechi de luat vederi, un reflector improvizat, 60 de metri de peliculă și... câțiva artiști pasionați.

Așa începe povestea creării unei noi ramuri cinematografice, cea mai tânără din țara noastră: filmul de păpuși. Primii pași au fost făcuți cu curaj de grupul de artiști condus de Bob Călinescu, doar cu câțiva ani în urmă. Și iată că pe ecranele noastre a și putut fi văzut rodul eforturilor lor creatoare, primul film de păpuși: „Vulpea păcălită". Istoria creării acestei noi ramuri cinematografice, cu un rol însemnat în educarea tinerei generații, vorbește dela sine despre grija cu care statul democrat-popular urmărește și încurajează orice inițiativă creatoare.

Vitrina - muzeu

Există într'una din încăperile studioului „București" o vitrină-muzeu în care se odihnesc câțiva „actori" confecționați din cauciuc, lemn, metal și pânză. Păpușile acestea îți pot povesti ele singure, dacă știi să le privești cu atenție, drumul străbătut de creatorii acestei tinere ramuri cinematografice. Iată-i pe veteranii filmului de păpuși, bătrânii Fluture și Cățel, care se mândresc a fi fost primele creații ale colectivului de artiști. Acrobațiile Cățelului în goană după Fluture n'au avut alt rost decât de a demonstra posibilitățile de „animare" a păpușilor, de realizare a unui film deosebit de dinamic, cu păpuși, care par prin excelență statice. Păpușa cu fustița înfoiată, rândunica albastră cu scrisoarea în cioc, vestitul Păcală, care e înfățișat pe emblema filmului, mardeiașul electoral al trecutului, cu bâta în mână și cu bandajul pe un ochi, ștrengarul moțat cu ochii veșnic mirați, sunt eroii altor filme experimentale ca: „Patinaj", „Scrisorica", „Alegeri de altădată" și „Răzbunare", încercări în care s'au format tinerii ce sunt acum cadrele de bază ale colectivului: Julieta Badvelian, Elena Călinescu, N. Niculescu, Olimp Vărășteanu.

Privirea îți întâlnește apoi figuri cunoscute, îndrăgite mult de tinerii spectatori ai filmului „Vulpea păcălită": Veverița, Găina, Vulpea, Cocoșul. Chiar și ochiul vizitatorului neinițiat în tainele filmului de păpuși sesizează evidenta deosebire dintre primele păpuși, realizate cu naivitate și stângăcie, și cele din „Vulpea păcălită" sau cele care vor interpreta rolurile principale din noile pelicule în pregătire. A existat la început tendința greșită de a se ignora specificul acestui nou gen de actor — păpușa — căutându-se a se confecționa păpușile și a le anima prin copierea naturalistă a proporțiilor corpului omenesc și prin imitarea servilă a jocului actorului-om.

Dacă filmul „Voinic și Zmeu" nu a reușit, dacă filmul „Vulpea păcălită" a avut lipsuri serioase, aceasta se datorește încercării neizbutite de a rivaliza cu filmul jucat. Și nu puține au fost învățămintele pe care tânărul colectiv le-a tras din studierea atentă a filmelor sovietice de păpuși — ca „Noul Gulliver", al regizorului Ptușco, de pildă — și a relizărilor cinematografiei cehoslovace, cu o veche tradiție în acest gen de film.

Ințelegându-se până la urmă că stilizarea trăsăturilor păpușii și uneori exagerarea lor caricaturală nu vin în contradicție cu principiile realismului socialist, ci dimpotrivă, ajută la caracterizarea personagiilor, s'a ajuns la realizarea unor actori-păpuși cu o puternică individualitate, cu capete de o remarcabilă expresivitate.

Birocratul din filmul de păpuși „Veniți mâine !"

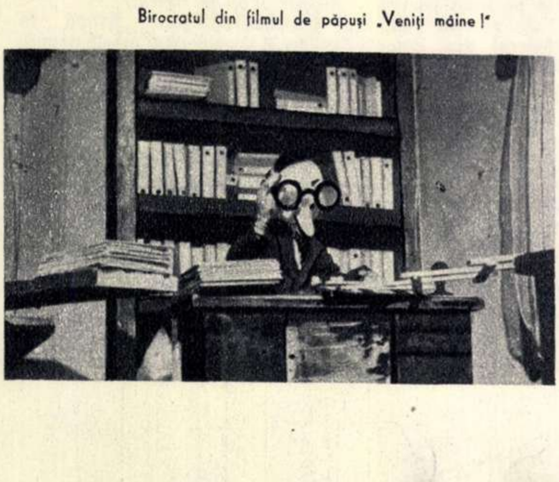

Taina actorului - păpușă

Fiecare dintre noi s'a întrebat, desigur, cum prind viață păpușile din film, cine le pune în mișcare și cu ce mijloace. Nu se văd sforile ce ne-ar face să le credem marionete, și nici mișcate cu mâna nu par a fi, căci merg pe picioare și evoluiază liber pe scenă. Care e atunci taina? Pentru a o afla trebue să pătrundem însă pe platoul de filmare, unde se realizează acum filmul „Veniți mâine!"

Pe platoul de filmare, vechea noastră cunoștință, Păcală, păpușa în straie mocănești, stă sub lumina orbitoare a reflectoarelor, în zumzetul molcom al aparatului de filmat și pare să-și joace rolul, supravegheată de doi tineri în halate albe. Desfășurând un sul de hârtie cât toate zilele, Păcală prezintă acum un nou film. In clipa asta el ne invită cu un gest al mâinii să citim inscripția de pe hârtie. E titlul filmului satiric în curs de realizare „Veniți mâine!"

Intinde mâna — spuneam — dar, în realitate, mișcarea aceasta, care pe ecran se desfășoară în timp de o secundă, se obține mult mai greu decât ne-am fi închipuit.

Având unul din picioare fixat pe planșeul decorului, Păcală stă acum într'o poziție ciudată: al doilea picior a atins deabia podeaua, în timp ce mâna pare că a început să schițeze gestul. Asistentul a apăsat pe buton, obiectivul cinematografic a înregistrat această imagine și din nou se aude zumzetul aparatului. Acum intră în acțiune adevăratul actor — artistul animator, care dă viață păpușii. El îi joacă de fapt rolul, îi modelează mișcările după indicațiile regizorului. Mâinile sale îndemânatice au schimbat acum poziția piciorului și a mâinii lui Păcală, l-au înșurubat pe podea în altă poziție și s'a făcut o nouă fotogramă. Diferența față de prima e aproape imperceptibilă cu ochiul liber, dar câteva zeci de astfel de imagini vor complecta gestul și — proiectate pe ecran cu viteza de 24 de imagini pe secundă — vor da spectatorului iluzia unei mișcări continue. Scena despre care e vorba nu durează pe ecran mai mult de 10 secunde. Filmarea ei a pretins însă multe ore de muncă minuțioasă, din care nu știi ce e mai important: calculul complicat al fazelor mișcării, sau interpretarea creatoare a gestului și a mimicei.

Deabia acum începem să înțelegem dece e nevoie de câteva luni de muncă pentru realizarea unui film a cărui vizionare nu durează mai mult de zece minute. Pentru filmul „Veniți mâine!" au fost fotografiate zeci de mii de imagini diferite, din care au rămas în montajul definitiv circa 14 mii. Ele ne povestesc despre necazurile lui Nea Cutare — cetățeanul cu cererea — în luptă cu racila birocrației.

Filmele satirice de actualitate la care se lucrează în prezent, „Veniți mâine!" și „Păstrați curățenia!" au relevat imensele resurse care stau în fața creatorilor filmului de păpuși, pe calea valorificării trăsăturilor specifice ale genului.

In filmul „Păstrați curățenia!" vom vedea pățaniile unui tânăr îndrăgostit care primește pedeapsa cuvenită pentru indiferența lui față de curățenia orașului.

O incursiune într'un domeniu nou se va face cu filmul „Domnu' Mărăcine". El ne va introduce în lumea feerică a florilor, unde Domnu' Mărăcine încearcă zadarnic să-și impună dominația.

Valorificarea folclorului, a moștenirii noastre clasice și a tradițiilor teatrului românesc de păpuși constitue deasemeni o preocupare vie a colectivului de creație a filmelor de păpuși. Astfel, vom avea prilejul de a vedea realizat în viitorul apropiat filmul „Dece n'are ursul coadă", după cunoscuta poveste a lui Creangă.

O simplă joacă de copii pare — la prima vedere — activitatea creatorilor filmului de păpuși. Dar cât de serioasă și migăloasă e munca lor! Ei se străduesc să realizeze filme puternic educative, de bună calitate. Ei știu că, pentru a cuceri dragostea publicului și mai ales a celui format din copii, trebue să adâncească caracterul popular al artei lor, să folosească minunatele bogății artistice ale poporului, să traducă într'un limbaj artistic original conținutul vieții noastre noi, ideile care sădesc în om trăsăturile viitorului.

Nea Cutare, cetățeanul cu cererea din filmul „Veniți mâine !".

Bob Călinescu între decorurile filmului „Păstrați curățenia"

Cazul Doctorului Eberhard

ICH SUCHE
ARBEIT
BIN DR MED.

„Caut de lucru, sunt medic". Cu o astfel de inscripție atârnată de spate, acest medic cutreeră străzile München-ului în căutare de lucru. El este unul din cei peste 30.000 medici șomeri din Germania occidentală

Piesa care urmează nu este o operă comică. Este o tragedie cu dedesubturi scandaloase. Acțiunea se petrece în Berlinul occidental în 1953. Decorul înfățișează Curtea cu jurați din Moabit.

PREȘEDINTELE: *(după ce a citit cu glas tare actul de acuzare, se adresează acuzatului)* Acuzat, fii atent. Ridică-te și privește cuviincios onorata Curte!... Și nu-ți mai tot holba ochii prin sală că n'ai ce să vezi pe acolo!... Vasăzică te numești Eberhard Stephan și te-ai născut la Frankfurt pe Main în anul una mie nouă sute trei. De profesie — scrie aici — ești doctor în medicină. Ba chiar mai mult, ești academician. Cu alte cuvinte ești un om cult... Să-ți fie rușine!... Domnul avocat dorește să spună ceva?

AVOCATUL: Domnule președinte. Profesia clientului meu nu are nicio legătură cu obiectul acțiunii de față. Și, de altfel, clientul meu nu este singurul academician căruia trebue să-i fie „rușine" azi!

PROCURORUL: *(sărind de pe scaun enervat)* Ce vreți să spuneți prin asta, domnule avocat?

AVOCATUL: *(înclinându-se)* Exact ceeace am spus, domnule procuror!

PROCURORUL: *(după ce s'a gândit mult și profund)* Aha! Mda!

PREȘEDINTELE: Și acum să ne spună acuzatul cum a putut un medic, un învățat, un a-ca-de-mi-cian, s'o apuce pe căile pierzaniei și să decadă până într'atât, încât să atingă treptele cele mai de jos ale degradațiunii morale!

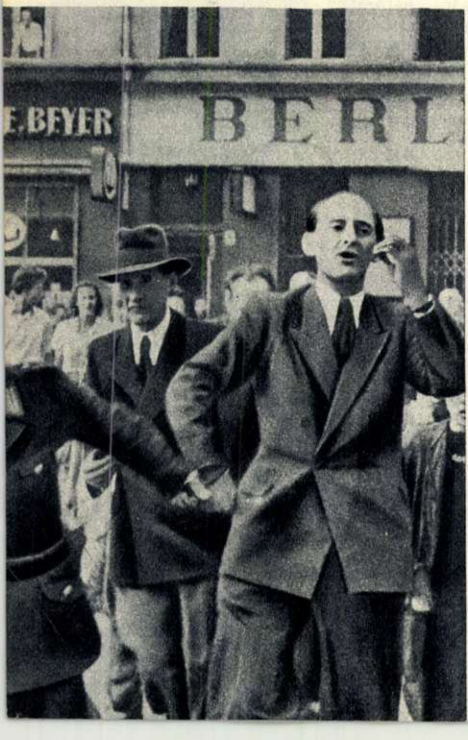

Cunoscutul savant atomist, profesorul Havemann este arestat de poliția lui Adenauer, în Berlinul occidental. Nu este nici primul nici ultimul caz de arestare samavolnică a unor cetățeni, a căror singură „vină" este aceea de a fi militat pentru o Germanie unită, democrată și pașnică.

ACUZATUL: *(tușind jenat)* Ce să vă mai spun, domnule președinte? Domnul consilier, ajutat de domnul procuror, a stabilit în mod cert că m'am născut. Ce a urmat dela nașterea mea și până azi, este scris în actele din dosar. Totuși, dacă doriți... Iată, pe scurt, istoria vieții mele: Am urmat liceul... apoi universitatea... la Heidelberg... Mi-am dat teza de doctorat cu mențiunea „foarte bine"... Apoi războiul... După război mi-am reluat clientela și cabinetul meu era veșnic plin. Totuși, pe lângă consultații, mi-am găsit timp să mai scriu și câteva lucrări științifice în legătură cu medicina. Imi mergea bine și mie, și familiei mele, în mijlocul căreia trăiam liniștit și...

PREȘEDINTELE: Curtea n'are timp să asculte intimitățile dumitale familiare și nici nu înțelege să se lase impresionată de ele! Să trecem la fapte. Explică-ne, cum e cu putință ca dumneata, medic, un învățat, un a-ca-de-mi-cian să fii arestat în luna Februarie a anului curent pentrucă cerșeai în fața gării Zoo, fără a poseda permisul oficial de cerșetor?

ACUZATUL: Explicația se poate rezuma într'o singură frază: Cauza decăderii mele, domnule președinte, este una din consecințele ciopârțirii Germaniei și a nenorocitelor stări de fapte care decurg din această scindare.

PROCURORUL: Domnule președinte, mă opun acestui sistem de apărare al acuzatului, care încearcă să-și transforme incapacitatea profesională într'o chestiune politică. Noi nu facem politică aici! *(și adresându-se acuzatului din boxă)* Ai înțeles? Nu facem politică!

AVOCATUL: Rog pe domnul procuror să mă ierte, dar eu consider că faptul că un medic și poate și alți intelectuali ai Germaniei occidentale sunt obligați să cerșească pe străzi, constitue fără îndoială o problemă... extrem de politică.

PREȘEDINTELE: Nu, nu, nu! Am spus nu! Nu admit ca cerșetorii și spărgătorii să facă politică!

VOCI DIN SALĂ: Atunci Adenauer dece face?

APRODUL: Gura!

PROCURORUL: *(urlând)* Domnule președinte, având în vedere că se caută să se dea un caracter politic desbaterilor, cer ședință secretă și evacuarea sălii!

PREȘEDINTELE: *(se consultă în șoapte cu judecătorii, apoi cu glas tare)* Curtea admite cererea domnului procuror. Să se evacueze sala!

AVOCATUL: Asta înseamnă suprimarea democrației! Eu protestez, domnule președinte!

PREȘEDINTELE: Iar eu îți retrag cuvântul, domnule avocat. In această incintă numai eu hotărăsc cine suprimă democrația.

VOCI DIN SALĂ: Dumneata și americanii!

APRODUL: Gura! Și mai repede afară, cărați-vă.

. . . .

PREȘEDINTELE: Insfârșit, liniștea a fost restabilita: Și acum, acuzat, răspunde sincer și nestingherit de nimeni: cum se face că un om, posedând cultura dumitale, cerșește totuși la un colț de stradă?

ACUZATUL: Domnule președinte, deși foarte trist, este totuși foarte simplu: după reforma monetară din 1948, clienții mei s'au rărit din ce în ce mai mult. Majoritatea pacienților mei au devenit șomeri... N'au mai avut oamenii bani nici pentru cele ale gurii, necum să mai vină la doctor. In 1951, datoram fiscului zece mii de mărci occidentale. La începutul anului următor am fost nevoit să-mi concediez și ultimul asistent. Chiria nu mi-o mai plătisem de opt luni. Iar când casa mi-a fost rechiziționată de americani, care au transformat-o în cazarmă, m'am mutat în adăpostul dela Brockenheim, împreună cu cei trei copii ai mei. Soția mea n'a venit cu noi... S'a otrăvit cu veronal.

PREȘEDINTELE: Acuzat, îți atrag din nou atenția să nu mai deviezi dela fondul procesului, încercând să impresionezi Curtea cu intimități familiare! Fii obiectiv, te rog!

ACUZATUL: *(cu amărăciune)* Da, da, desigur... obiectiv! Dormeam cu copiii pe stradă... Am vrut să-i dau la un orfelinat... Dar mi s'au cerut optzeci de mărci occidentale pe lună pentru fiecare copil. M'am adresat până și guvernului federal din Bonn și am cerut de lucru, sau cel puțin un ajutor. Totul a fost zadarnic. Mi s'a răspuns: Ești un om cult! O să știi să te descurci și singur! Atunci am auzit că în Berlinul occidental s'ar mai găsi câte ceva de lucru pentru medici, ca de pildă bătutul covoarelor, sau alte ocupațiuni de acest fel. Impreună cu alți trei medici, am hoinărit zile în șir prin Berlinul de vest în căutare de lucru.

PREȘEDINTELE: Și, bineînțeles, cei trei colegi ai dumitale au deja posturi în momentul de față! Sau sunt și ei cerșetori?

ACUZATUL: Nu. Ei s'au făcut spărgători și au fost condamnați până acum, odată la o lună și a doua oară la trei luni închisoare. Eu când am văzut că am ajuns muritor de foame, m'am dus la poliție și l-am rugat pe comisar să-mi dea, la alegerea lui, sprijin, sau un revolver. Iar el, în „marea lui bunătate", mi-a dat un permis de cerșetor!

PREȘEDINTELE: Ei vezi! Chiar dumneata recunoști grija autorităților, care ți-au dat un permis de cerșetor. Și în acelaș timp trebue să recunoști că cerșitul este cea mai bună dovadă că oamenii au bani, de vreme ce pot dărui cerșetorilor.

ACUZATUL: *(ironic)* Bineînțeles! Dar permisul de cerșetor l-am vândut pentru o marcă occidentală. Poate o să vi se pară curios, dar aveam absolută nevoie să mănânc o bucată de pâine, ca să am putere să stau la un colț de stradă cu mâna întinsă.

PREȘEDINTELE: Și astfel ai comis două delicte: In primul rând, pentrucă ai înstrăinat un document oficial și strict personal în scopul de a-ți crea un beneficiu suplimentar, și în al doilea rând, pentrucă ai cerșit fără permis de cerșetor, ceeace te face pasibil de pedeapsă.

ACUZATUL: Nici nu mă îndoiam de asta, domnule președinte.

(Curtea se retrage pentru deliberare și se întoarce după cinci minute. Toți se ridică.)

PREȘEDINTELE: Având în vedere și considerând actele depuse la dosar, precum și declarațiile inculpatului;

Având în vedere și considerând verdictul afirmativ dat de domnii jurați;

Curtea condamnă pe acuzat la o lună închisoare.

Totodată, având în vedere că inculpatul a compromis permisul de cerșetor, care este un act public, Curtea, întemeindu-se pe preceptele Dreptului, hotărăște, ca, după ispășirea pedepsei, inculpatul să nu poată căpăta un nou permis de cerșetor!

(După „Berliner Zeitung")

ROADELE UNEI POLITICI DE PACE.

N'au trecut decât patru ani de când a luat ființă Republica Democrată Germană, această măreață înfăptuire a milioanelor de patrioți germani, iubitori de libertate și pace.

In acești ani de construcție pașnică, tânăra Republică a repurtat succese mari și însemnate în toate domeniile.

Una din cele mai grăitoare mărturii ale politicii de pace dusă de Republica Democrată Germană este grija față de om, lupta pentru satisfacerea nevoilor materiale și culturale ale celor ce muncesc.

In timp ce, în Vestul Germaniei, în mult trâmbițatul „paradis“ al lui Adenauer, mizeria și șomajul iau proporții catastrofale, aici, în Republica Democrată Germană, viața oamenilor muncii devine pe zi ce trece mai frumoasă, mai îmbelșugată.

Noua linie trasată recent de către Comitetul Central al Partidului Socialist Unit din Germania (P.S.U.G.) a însemnat o cotitură radicală în direcția unei și mai hotărîte ridicări a nivelului de trai al populației.

Printre măsurile de mari proporții luate de partid și guvern în vederea creării unei abundențe de produse de larg consum, un rol de seamă îl are hotărîrea Consiliului de Miniștri al R.D. Germane în legătură cu directivele privind elaborarea proiectului de plan al economiei naționale pe anul 1954. Potrivit acestei hotărîri, întreaga producție industrială a țării și în primul rând producția mărfurilor de larg consum și a produselor agricole va fi considerabil mărită. Aplicarea în viață a noii linii trasate de partid își dă roadele pretutindeni în Republica Democrată Germană. In Berlinul democrat, și în celelalte orașe ale Republicii, magazinele și piețele sunt aprovizionate cu mari cantități de alimente și mărfuri de bună calitate, la prețuri accesibile tuturor. Intregul aparat al Organizației Oficiale de Comerț (H.O.) este mobilizat pentru o cât mai bună deservire a populației dela orașe și sate. Uriașele cantități de alimente și mărfuri ce sosesc în fiecare săptămână din Uniunea Sovietică aduc deasemeni o contribuție esențială la satisfacerea pe scară largă a cerințelor masselor populare.

Măsurile luate de partid și guvern pe baza noii linii și generosul ajutor sovietic determină pe zi ce trece creșterea nivelului de trai al masselor largi populare din R. D. Germană.

Oamenii muncii din R.D. Germană sunt conștienți de faptul că bunăstarea și viața lor fericită sunt indisolubil legate de politica de pace dusă cu fermitate și consecvență de guvernul țării.

Fotografiile din această pagină redau aspecte ale abundenței de alimente și mărfuri din Berlinul democrat, Capitala Republicii Democrate Germane.

După o raită prin magazinele Berlinului democrat. Pe chipul acestei tinere femei se citește bucuria cumpărătorului care a găsit tot ce îi era necesar în magazinele pe care le-a vizitat.

Magazinul de pescărie din Schönhauser Alee oferă clienților bunătăți de tot felul. Responsabilul magazinului este mândru că face parte din rețeaua comerțului de stat.

25
VERKAUF
VON
Fiſchen u. Fiſchwaren
IM AUFTRAGE
der HO

Marile magazine din R. D. Germană au deschis în fabrici standuri cu cele mai bune mărfuri, pentru ca muncitorii să-și poată face cumpărăturile mai rapid și mai comod.

Un magazin de mezeluri. Cumpărătorii sunt serviți cu promptitudine și conștiinciozitate.

DOTT.
NON
ENZIAMENTI
'46

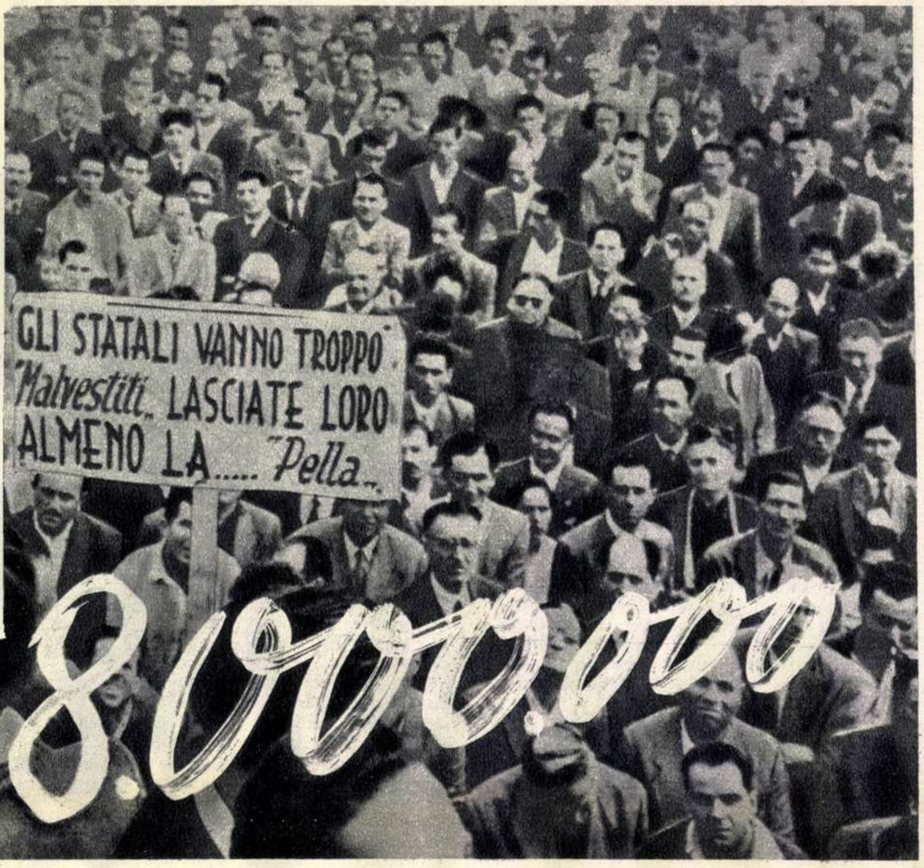

Opt milioane de oameni ai muncii din Italia au încrucişat braţele, refuzând să reia lucrul până când marii patroni nu vor accepta să ducă tratative cu reprezentanţii muncitorimii, în vederea sporirii salariilor. Uriaşa grevă de o zi, deslănţuită la 24 Septembrie, înscrie una din cele mai glorioase pagini din istoria clasei muncitoare italiene.

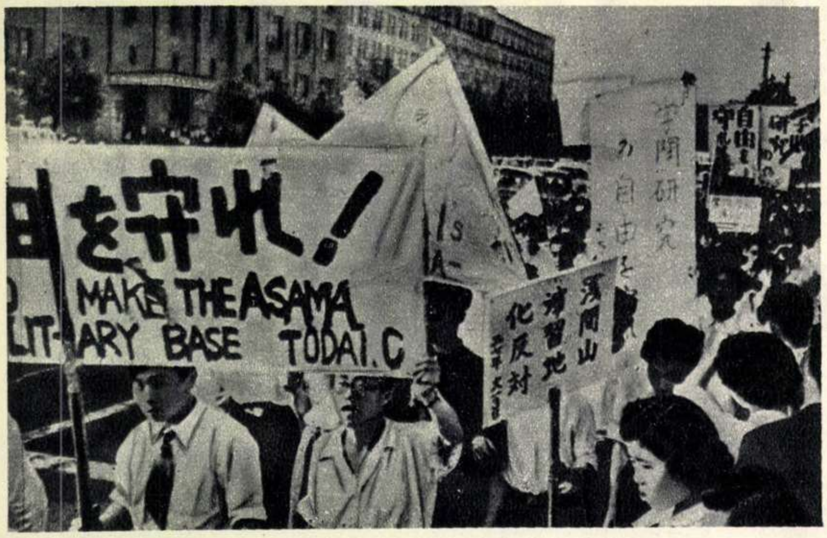
日を守れ！
MAKE THE ASAMA
LIT-ARY BASE TODAI.C
学問研究の自由を
浅間山演習地化反対

Impotriva transformării Japoniei într'o bază americană

Jugul ocupaţiei americane apasă tot mai greu pe grumazul poporului asuprit şi exploatat al Japoniei. Impotriva aservirii colonialiste a Japoniei şi a transformării ei într'o bază militară agresivă a S. U. A. se ridică întregul popor japonez dornic de pace. Fotografia noastră redă un aspect al demonstraţiilor populare anti-americane, care au avut loc recent pe străzile oraşului Tokio. In ciuda măsurilor represive ale poliţiei nipone şi ale trupelor de ocupaţie, mulţimile de manifestanţi şi-au ridicat glasul împotriva transformării insulelor japoneze în baze de război americane.

Dovezi grăitoare

Spre deosebire de tratamentul inuman aplicat prizonierilor de război coreeni şi chinezi în lagărele americane ale morţii, prizonierii de război americani şi de altă naţionalitate s'au bucurat de un regim omenos, civilizat, în tot timpul detenţiunii lor în lagărele din R. P. D. Coreeană. In fotografia din stânga (jos): generalul-maior William F. Dean, fostul comandant al diviziei 24 de infanterie americană, citindu-şi corespondenţa în timpul cât a fost deţinut într'un lagăr din R.P.D. Coreeană. In dreapta (jos): în faţa comisiei mixte de Cruce Roşie formată din reprezentanţi ai ţărilor beligerante şi ai altor state neutre, delegaţii a 880 prizonieri americani, englezi, australieni, etc., din lagărul nord-coreean Nr. 3, vorbesc cu recunoştinţă despre tratamentul omenos ce le-a fost aplicat de către autorităţile R.P.D. Coreene.

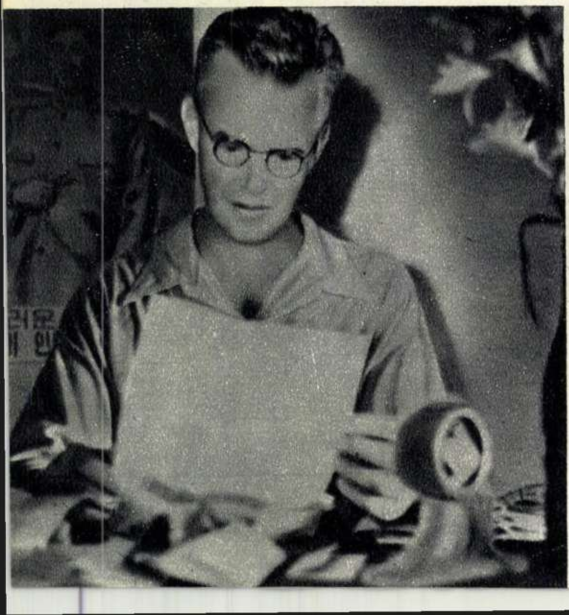

Târgul de toamnă dela Viena, la care au luat parte zeci de țări din Europa, s'a încheiat la 13 Septembrie. Pavilionul sovietic a înregistrat și la acest târg internațional un strălucit succes. In cele opt zile cât a durat târgul, pavilionul U.R.S.S. a fost vizitat de aproape o jumătate milion de oameni. In fotografie: grupuri de vizitatori austriaci și străini îndreptându-se spre grandiosul pavilion sovietic.

Teroare colonialistă în Maroc

După detronarea samavolnică a Sultanului Marocului de către ocupanții francezi, au fost arestați peste 20.000 patrioți marocani. In fotografie: trupe colonialiste patrulând cu arma în mână pe străzile orașului Casablanca.

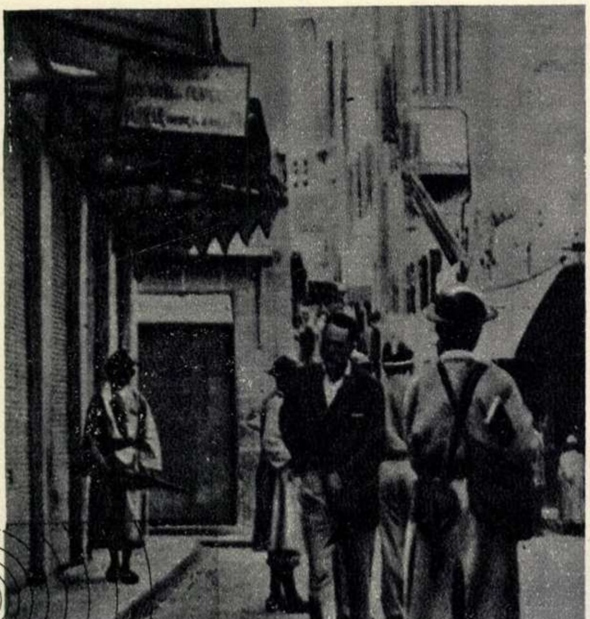

Până în urmă cu câțiva ani, pe aceste locuri erau numai ruine: urmele sinistre ale barbariei hitleriste. Astăzi se înalță aici, ca un simbol luminos al muncii pașnice a poporului polonez, clădirile impunătoare ale Pieții Constituției din Varșovia. Și acesta este numai un aspect al reconstrucției capitalei Poloniei noi. Luna Septembrie a fost transformată de oamenii muncii din Polonia într'o Lună a Construcției Varșoviei. In această lună, au fost obținute însemnate succese pe drumul transformării Varșoviei într'un mare oraș socialist.

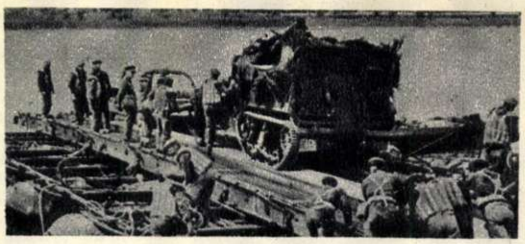

Manevre militare atlantice

La numai câteva zile după simulacrul de alegeri pus la cale de Adenauer, în Germania occidentală au și început mari manevre militare atlantice, cu caracter agresiv. In fotografie: un tanc american este îmbarcat pentru traversarea unui râu în regiunea Köln.

Adevărata față a fascismului

Sub acest titlu, revista „Neue Berliner Illustrierte" publică o serie de fotografii, care demască pe revanșarzii hitleriști. Că la Bonn se află la putere un nou Hitler, o știu bine patrioții germani. Ei au făcut să se vadă și mai bine aceasta, adăugând la chipul noului dictator Adenauer, de pe afișul electoral de mai jos, câteva amănunte, ca mustața, părul, etc. In fotografiile din dreapta (de sus în jos): 1) Odiosul criminal de război hitlerist, Feldmareșalul Kesselring, în 1942, la comanda diviziilor de asasini S.S. 2) 1947, în boxa de acuzați, în momentul când a fost condamnat la moarte. 3) Iată-l însfârșit în Septembrie 1953, reapărut în postura de... candidat în alegerile americane pentru Bundestagul lui Adenauer.

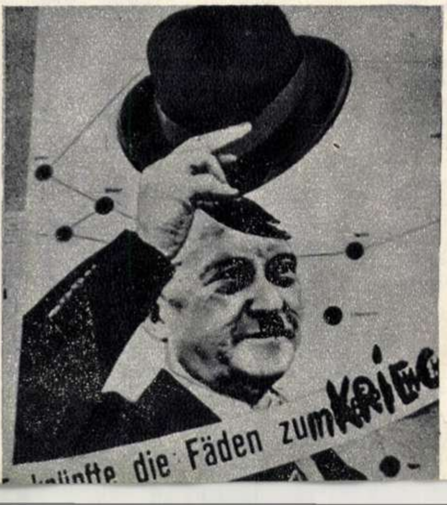

1942: Kesselring, Nazi-Generalfeldmarschall
1

1947: Kesselring, als Kriegsverbrecher zum Tode verurteilt
2

Kesselring (Mitte), Bundestagskandidat der FDP
3

SCENA

Teatrele Capitalei și-au deschis porțile

1

2

3

Publicul bucureștean poate vedea pe scenele Teatrului Național două spectacole realizate de colectivul de tineret al acestui teatru; piesa sovietică „Floarea purpurie" de Carnauhova și Brausevici (fotografia 1) și „Viață nouă" dramatizare de Miloslav Stehlic după „Poemul pedagogic" de Macarenco (fotografia 2). Ambele spectacole, montate în cinstea celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților au fost premiate — în cadrul concursului de teatru organizat în Capitală. „Cazul Bennet" de Radu Boureanu și Horia Deleanu aduce pe scenă, în imagini artistice grăitoare, aspecte din lupta pentru pace dusă de americanii cinstiți. Fotografia (3) reprezintă o scenă semnificativă din spectacolul montat cu această piesă pe scena Teatrului Armatei.

In sălile de repetiție ale teatrelor din Capitală se desfășoară în aceste zile o activitate intensă. A început noua stagiune și colectivele artistice și tehnice ale teatrelor muncesc cu însuflețire. Și în anul acesta, publicul spectator va putea vedea o serie de spectacole valoroase, creații ale dramaturgiei noastre originale, minunate piese ale autorilor sovietici și clasicilor ruși; va putea cunoaște prețioase comori ale dramaturgiei clasice universale.

In cursul lunii Octombrie vor fi prezentate în sălile „Studio" și „Comedia" ale Teatrului Național „I. L. Caragiale" cinci premiere, dintre care două vor fi ale unor piese originale. Prima este „Schimbul de onoare" de Mihail Davidoglu, piesă care înfățișează lupta oamenilor cinstiți dintr'o întreprindere metalurgică, împotriva elementelor dușmănoase, strecurate printre cadrele de conducere ale acesteia. Cea de a doua e comedia „Mielul turbat" de Aurel Baranga, o ascuțită satiră îndreptată împotriva birocratismului față de promovarea invențiilor și inovațiilor oamenilor muncii.

Teatrul Național va mai reprezenta, în sala Studio, piesa „Ultima oră" de Mihail Sebastian, care satirizează moravurile presei burgheze. Deasemeni reprezintă și minunatul basm dramatic „Floarea purpurie", de scriitorii sovietici Carnauhova și Brausevici și poate fi văzută premiera piesei „Viață nouă", dramatizare de scriitorul ceh Miloslav Stehlic după „Poemul pedagogic" al lui Macarenco.

Și la Teatrul Municipal s'a muncit cu râvnă pentru pregătirea noii stagiuni. Astfel, colectivul teatrului prezintă cu succes în fața spectatorilor premiera piesei „Vassa Jelesnova" de Maxim Gorchi. In această valoroasă lucrare, marele scriitor sovietic înfățișează pe de o parte putregaiul societății burgheze ruse, iar pe de altă parte, forțele noi care aveau să înalțe steagul revoluției proletare pe a 6-a parte a globului. După această premieră va urma piesa „Lumina dela Ulmi" de Horia Lovinescu în care se pune problema scriitorului de tip nou.

Teatrul Armatei a prezentat de curând premiera piesei „Cazul Bennet". Autorii, Radu Boureanu și Horia Deleanu, evocă în această lucrare aspecte ale luptei pentru pace a oamenilor cinstiți din S.U.A. „De partea cealaltă" de scriitorul sovietic A. Barianov, este titlul celeilalte premiere de succes ce poate fi văzută pe scena Teatrului Armatei, care va mai reprezenta în curând piesa clasică „Avarul" de Molière, în regia lui Gh. Jora, având în rolul lui Harpagon pe actorul C. Ramadan. In curând, Teatrul Armatei va deschide stagiunea sălii din 13 Septembrie cu piesa „Vlaicu - Vodă" de Al. Davilla.

Și celelalte teatre din Capitală și-au deschis porțile la începutul lunii Octombrie. In repertoriul Teatrului Tineretului se află, între altele, piesa originală „Simeon Albac" de Silvia Andreescu și Teodor Mănescu, și comedia „Libelula", de scriitoarea sovietică M. Baratașvili.

La Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești s'a reprezentat în premieră „Vara furtunoasă" de Valeriu Luca și se pregătește „Sfârșitul escadrei" de Corneiciuc, iar la Teatrul Evreesc de Stat, „Familia Grünwald", de Ludovic Bruckstein, scriitor în limba idiș din R.P.R.

In cursul acestei stagiuni, mii de oameni ai muncii se vor îndrepta, seară de seară, către sălile de teatru unde vor gusta din frumusețea unui spectacol cu o tematică interesantă și instructivă, prezentat la un înalt nivel artistic.

ECRANUL

„Nu-i pace sub măslini" este titlul filmului progresist italian realizat de regizorul De Santis, cu colaborarea actorilor R. Vallone, L. Bosé, M. G. Francia. Acțiunea filmului se petrece în lumea păstorilor și agricultorilor din La Ciociaria — una din regiunile Italiei centrale — și constitue un protest curajos împotriva exploatatorilor din satele italiene.

Culeş de bumbac la G.A.S. din comuna Belitori, regiunea Bucureşti. Ţânţu Marioara împreună cu tovarăşii ei de muncă s'au dovedit buni culegători. Degetele lor strâng cu grijă puful alb care în curând se va transforma în mii de metri de pânză pentru cei ce muncesc.

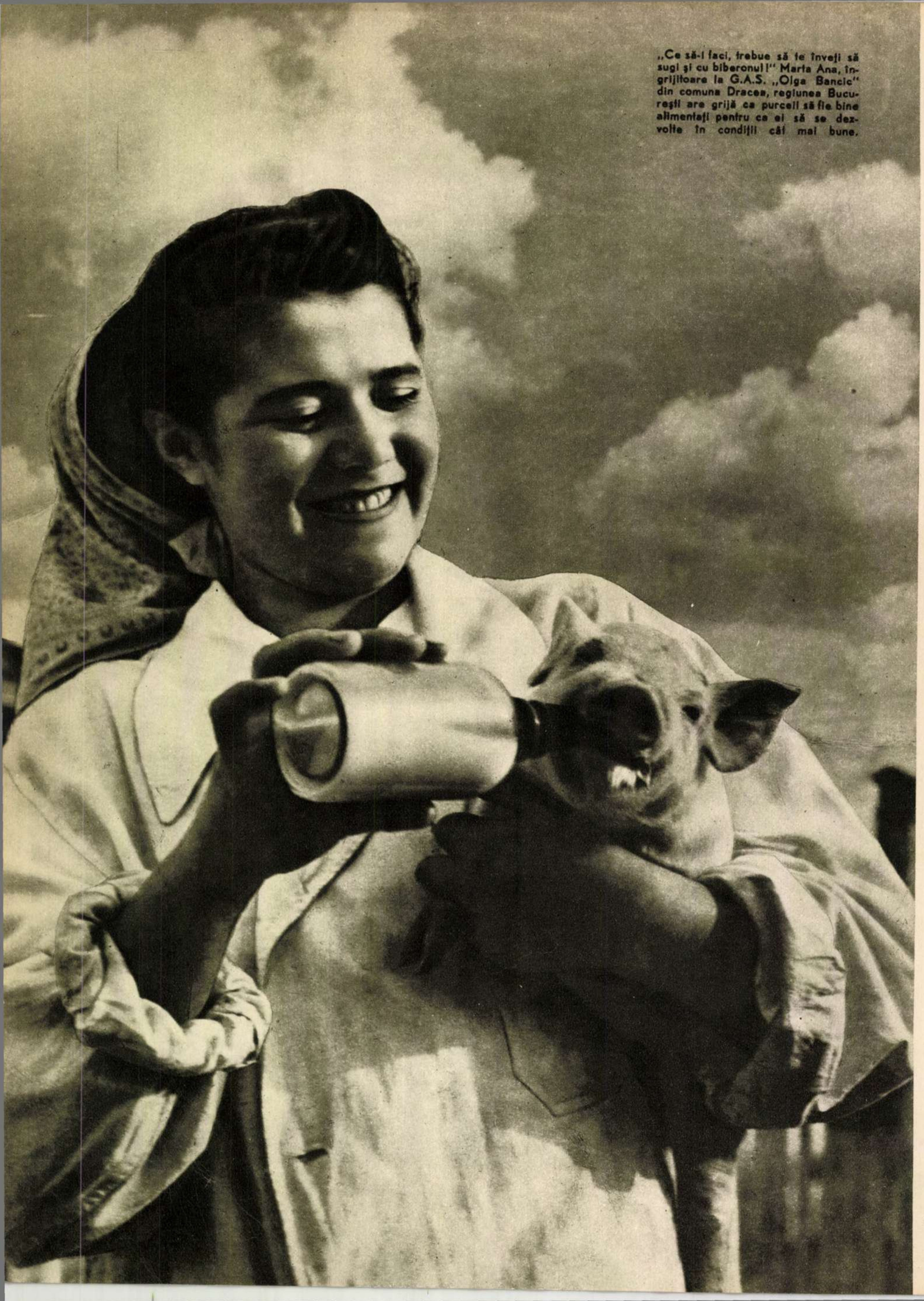

„Ce să-i faci, trebue să te înveţi să sugi şi cu biberonul!“ Marta Ana, îngrijitoare la G.A.S. „Olga Bancic“ din comuna Dracea, regiunea Bucureşti are grijă ca purceii să fie bine alimentaţi pentru ca ei să se dezvolte în condiţii cât mai bune.

Lumini pe Razelm

de

Traian COŞOVEI

Pe Razelm, vâslind vreodată, noaptea, vei zări, în depărtarea apelor, lumini. „Iată case, iată ferestre luminate, târle, ori popasuri pescăreşti“ — vei spune, grăbind într'acolo, ca înspre un liman. Şi luminile acelea vor licări mereu mai departe, te vor chema tot mai adânc în întunecimea apelor — ca nişte ferestre luminate, ca nişte târle ori serbări pescăreşti — fără să le poţi ajunge: sunt numai pescari, în bărcile lor, cu năvoade, cu felinare la provă, umblând peste valuri...

Când uriaşa rozetă a asfinţitului tremură învăpăiată, cufundându-se încet, colectivul de opt brigăzi de năvodari din Tulcea întunecă gura Dranovului cu bărcile lui şi'n larmă de vâsle, de strigăte şi cântece, cu stoluri de pescăruşi neastâmpăraţi roind pe deasupra, năvodarii pornesc în larg.

In picioare, la cârmă, în bărci, atamani — vestiţi în toată Delta — ca: Mihail Titov, Carp Zaharov, Vasile Simionov, Petre Anton şi ceilalţi toţi, scrutează ageri întinderea orbitoare; cu mişcări iuţi, întinzând braţele, arată anumite locuri chibzuite de fapt cu mult înainte: toanele — locurile unde vor arunca năvoadele. Apoi, împărţindu-se în grupuri de câte patru năvoade, pornesc spre larg: la dreapta, către Holbina; pe mijloc, spre muntele nevăzut — Doloşman; pe stânga, către Portiţa. Atacă Razelmul...

*

In drum, către toană, atamanul Mihail Titov a descoperit pe faţa apei şuvoaie tulburi: o goană ascunsă săgetează fundul şi 'nvolbură nămolul. Atamanul s'a ridicat sus pe cerdacul bărcii, să vadă mai bine. Un zvâcnet s'aude pe sub apă... Năvodarii i-au priceput încordarea de pe faţă: se apleacă şi ei şi cercetează apa.

— Repede! Repede! Repede!... şopteşte atamanul.

Fără cel mai mic sgomot, pescarii săr la locul lor, fiecare. Năvoadele sunt aruncate cu iuţeală, grupul de opt bărci se desface, bărcile aleargă — descriind cercuri largi, după cum face semne Mihail. In vreme ce cealaltă cetvirea [1]) îşi continuă înaintarea în larg, năvodarii lui Mihail grăbesc tragerea năvoadelor: toate patru năvoade au făcut un cerc larg, aproape perfect, şi acum bărcile se adună încet spre centru.

Se întâmplă uneori şi aşa: trec pe sub Razelm, în călătorii, cârduri de crap şi plătică; ai dat peste ele, le'nconjuri cu năvoadele şi le scoţi. Dintr'o asemenea toană scoţi cât într'o săptămână.

Năvodarii deapănă funiile, învârtindu-le pe nişte vârtejuri de lemn ca ale fântânelor. Siguri de reuşită, încep să se liniştească, spun poveşti. Un student dela Institutul piscicol, ridicat de partid dintre pescari, istoriseşte:

—„Ne-au dat o problemă: să calculăm viteza unui tren, viteza omului şi a câinelui. Şi un absolvent dela „comercială“, cum a lucrat el, a scos viteza câinelui de 80 km., viteza trenului de 5 km...“ Pescarii râd cu hohote. Dau rând altuia: „Studentul ăsta al tău seamănă cu năvodarii dela Uslina — povesteşte atamanul Mihail. Astă vară, tocmai ne pregăteam să venim încoace, la Razelm. Intrăm la inginerul Şişu Aurelian, în birou. Citea o adresă, un raport. Citea şi se prăpădea de râs. „Auziţi! zice el, fluturând scrisoarea. Auziţi, ce scriu pescarii dela Uslina: că n'au peşte! ha-ha-haa! ... Şi se porneşte iar pe râs. Râdem şi noi. La Uslina n'au peşte?! „N'au peşte! Dece râdeţi? abia vorbea inginerul. Poate n'au săracii — nici pentru borş. Să le trimitem biscuiţi, marmeladă! halva! ha-ha-ha!...“ Pe urmă se aşează serios la birou: „Ascultaţi — zice — rupeţi din colectivul vostru trei brigăzi şi duceţi-vă la ei, acolo“. Ne-am dus trei brigăzi şi'n două săptămâni, cu ce-au pescuit şi ei, s'a scos planu'. Era crap mult, da 'ei habar n'aveau. Pe urmă au învăţat ei...“

Incet, pe nesimţite, bărcile s'au apropiat, s'au legat una de alta, năvodarii au înfipt pari grei în fundul Razelmului. In plasele năvoadelor încep să vină cârduri de peşte mărunt: crapi mari, răzleţi, se arată până în gura năvoadelor şi o zbughesc la fund, împroşcând apa.

— Facem vagonu'n noaptea asta...

— Să nu ne îngâmfăm — răspunde cu tâlc atamanul. Astea-s semne vechi încă. Un an, doi... şi o să pescuim după metode ştiinţifice. O să creştem peştele în bazine, adevărate hambare naturale. Cât trebue, atâta scoţi...

Plasele foşnesc aspru, plutele sună înăbuşit. Jocul peştilor în gura năvoadelor e tot mai des, mai întărâtat. Cu pieptul proptit pe colţul bărcilor, năvodarii trag din răsputeri. Şi îndată, mai repede decât s'ar fi aşteptat cineva, sclipeşte la faţa apei fundul matiţei [2]) izvorul de argint viu al peştelui. Dar izvorul e plăpând, seacă repede. Pescarii l-au scos în bărci fără vorbă. Toate patru năvoadele au scos cam la fel. Atamanul Mihail tace. Tac şi pescarii. Trec pe sus, fâlfâind somnoros, ultimele păsări, către mare, iar din înălţimi luna împarte cărări — cărări de aur, spre fiecare barcă.

— Hai? viteza câinelui! da viteza peştelui? — rupe cineva tăcerea, râzând în ciudă.

— Au fost cârduri de crap ori plătică. Au tulburat apele, dar au scăpat din încercuire...

— Ne-au înşelat! Glasul atamanului e posomorît. Apa e mută, nu spune unde-i peştele — mai zice el. Apoi în gând: „Apa e mută — da' atamanu'?“

Năvodarii şi-au agăţat felinarele de proră, vâslesc izbit şi tac. Au pierdut din timp şi trebue să silească. Atamanul simte că tăcerea lor şi iuţeala cu care pescarii gonesc bărcile sunt parcă mustrări pentru el.

Abia acum se uită pe zarea neagră a apelor: în larg, unde s'a dus cealaltă cetvirea, se văd licărind lumini: alunecă, se duc, se apropie unele de altele ca într'un cadril şi iar se desfăşoară vioi... „Ei au să prindă mai mult, — gândeşte Mihail. Acolo-i Carp, acolo-i Anton şi ceilalţi“. — Nu i-ar părea rău să prindă aceia mai mult — pentru aşa ceva se duşmăneau pe vremuri — acum ei sunt strânşi în cel mai frumos colectiv din Deltă. Dar e o chestiune de prestigiu, de onoare — pentru fiecare brigadă — să nu prindă mai puţin decât celelalte.

— Nu-i nimic — norma tot o scoatem noi în noaptea asta. Poate un vagon!

Au intrat în larg şi largul, cu apele lui mai adânci, mai întunecoase le trezeşte nădejdile, le redă vioiciunea.

Unde să oprească? Unde să arunce? Apele sunt peste tot la fel: numai ochii lor, numai experienţa lor ştie să deosebească o parte a apelor de celelalte. Unde să arunce? Ce vânt bate? Ce obiceiuri are peştele la vremea asta, unde-i place lui să se strângă? Aici, pe Razelm, ca şi pe întunecatul Dranov, ca şi pe Mare la Gorgova ori la Matiţa — sute de pescari căliţi în furtuni de tot felul chibzuesc să „arunce“ în toana cea mai bogată. Nu-i uşor pentru Mihail Titov, responsabil la patru năvoade, să îndemne 44 de oameni: „aruncăm aici“ şi să se întâmple să nu prindă. Să nu prindă nimic se întâmplă foarte rar, dar după fiecare toană — chiar când au prins şi un vagon — aşa-i inima pescarului, să nu fie pe deplin mulţumită: „Eh, puteam prinde şi mai mult“... „Să fi aruncat altfel... Puteam ieşi mai bine“...

E bun el Razelmul, e bun şi Dranovul: ascund în apele lor peşte bun — crapul, somnul, plătica, şalăul. Dar numai furtunile îl răscolesc şi-l scot din ascunzătorile lui, în calea năvoadelor. Au bătut furtuni şi au împins cârduri de crap şi şalău înspre Sarichioi. Au prins năvodarii de-acolo peşte bun. Foarte bine, dar e vorba: ei ce-au pus azi pe masa poporului?

Aceste gânduri îi trec prin minte atamanului Mihail, în timp ce au aruncat a doua oară năvoadele şi le trag încet.

Ce era la Dranov înainte? O şatră de colibe deşelate, cherhanale boiereşti, o cârciumă cu rachiuri. „Pâine aţi adus?“ întrebau pescarii flămânzi, supţi de ape. „Nu, dar avem papacioc“, [3]) râdeau negustorii. Şi oamenii îşi dădeau peştele pe băutură, beau să uite de foame, de foamea lor şi a celor lăsaţi acasă. Beţi, se încăerau între ei — învrăjbiţi de cherhanagii; beţi, plecau în Razelm şi nu se mai întorceau. Astăzi e aici, la Dranov, un adevărat centru pescăresc; dimineaţa răsună peste pacea stufăriilor cântecele aparatului de radio. Două cabane moderne îi aşteaptă la venire, cu o sută de aşternuturi albe ca nufărul. Năvoadele sunt noi, bărcile smolite, solide; pot bate furtuni, ploi; au pelerine, cizme. Un vaporaş le-a remorcat convoiul de treizeci de bărci, dela Tulcea până aici, o sută şi ceva de kilometri. Nu şi-au mai rupt mâinile la babăici [4]) sute de oameni, o zi şi o noapte.

Mai sunt încă la Dranov colibe — colibe solide, făcute cu pricepere, înalte şi curate — dar colibe. Mai sunt lucruri de făcut la Dranov. Şi pentru toate aceste lucruri care trebuesc făcute, străduesc pescarii. Şi năvodarii, şi preparatorii dela cherhanale, şi vaporaşele „Pavel Tcacenco“

---

[1]) Cetvireaua e o formaţie de patru năvoade.

[2]) Sacul de colectare a peştelui, a fiecărui năvod.

[3]) Rachiu.

[4]) Babăici — vâsle

PASTEL

de Eugen **FRUNZĂ**

Laureat al Premiului de Stat

S'au culcat de mult lăstunii...
Dorm gorunii
Aplecați, în spuma lunii...

Impietriți în zări pierdute
– Umbre mute –
Norii par niște redute...

Doarme totu'n mări afunde
Nu știu unde –
Nicio șoaptă nu-mi răspunde...

Și cum stau'n a nopții barcă
Lin mă'ncarcă
Liniști, fără margini parcă...

O prieteni, știți voi oare
Cum dogoare
In amiezi aprinsul soare?

Svonul apelor pe-aproape
Când spre ape
Turme trec să se adape?

Știți voi vântul ce se-alungă
Peste luncă,
Șoimul ce din sbor se-aruncă?

Marea'n legănări măiastre
Dulci-albastre,
Jarul cântecelor noastre?

Știți voi dorul viu ce'nvie
Pâini din glie,
Basm din piatră și mistrie?...

Cine nu le știe, – iată:
Fermecată
Inima-mi arzând se-arată!

De-o atingi, țâșnește-afară
Foc și pară:
Sfântă dragoste de țară.

TOAMNA

de Ioan **HOREA**

Prietene, mai toarnă înc'un pahar de vin!
Ne bucurăm de toamna cu nopți și zile calme
Și nu purtăm în sânge nici lacrimi, nici venin,
Ci fructul veseliei îl ridicăm pe palme.

Trecu și vara asta și suntem mai bărbați.
E încărcat pământul și rodul e ales.
Peste hotar de aur, curând o să străbați
Ca să vestești porumbul că-i vremea de cules.

Ovăzul de pe câmpuri l-am adunat în clăi...
Și tare mă îndeamnă să scriu o elegie:
Nu peste mult și bruma se va lăsa pe văi
Și vântul o să-și sune tălăngile prin vie...

Să mergem împreună, spre seară, la colibă,
Și la păzit de vie să frigem cucuruzi,
Alăturea de luna tăcută ce se plimbă
Atât de jos că parcă tăcerea i-o auzi.

Prietene, e vremea cu fructul împlinit
Sub frunzele de viță ce-și desvelesc arama;
Când svonurile nopții coboară liniștit
Și se aprind lămpașe să lumineze crama.

In toamna asta parcă întreg pământu-i copt.
Hai să cinstim cu pace belșugul împreună!
Atâta rău să fie oricând și peste tot
Cât rău găsești în struguri și'n liniștea din lună.

și „Litcov" cu echipagiile lor, toți sunt prinși într'un schimb de onoare care durează întregul sezon, fără întrerupere...

*

... Năvoadele și-au mai repetat de două ori cadrilul de lumini sprintene: a doua și a treia toană au fost mai bogate.

— Două roți dela vagon le-am făcut deacum! își urmărește gândul lui pescarul acela.

Incepe a patra toană. Răsună undeva, aproape, tălăzuirea mării. O boare sărată, umedă, mereu schimbătoare, împrăștie țânțarii — destul de rari aici — înmoaie hainele, țigările, chibriturile. Intr'un popas de câteva minute, pescarii își scot din colțul bărcilor mâncarea: pește fript, pâine, slănină, sau plăcinte.

Au aruncat năvoadele și le-au scos pentru a patra oară. Glasul acela a mai vestit: „o roată la vagon", și felinarele descriu din nou largi cercuri pe Razelm: se aruncă a cincia toană. Atrași astfel mereu înainte, dela o aruncătură la alta, au înaintat adânc pe apele fără margini. Clipește undeva părelnic un far, iar luminițele care s'au ridicat acum înaintea lor, pescarii nu mai pot ști dacă sunt din colectivul lor, ori năvoade străine ce umblă pe-acolo, ori sunt luminile electrice dela Jurilovca.

Invăluiți în nemărginirea nopții, grupuri-grupuri, pe bărcile lor, năvodarii cântă. Numai o inimă de pescar poate spune ce simte aici, în mijlocul măreției apelor, când asculți deaproape cântecul cuprinzător al mării: când presimți, dincolo, pe uscat, uriașa, calda bătaie de inimă a patriei. Pescarii deapănă plasele, cântă, respiră cu nesaț mirosul bineștiut, dulce, al nămolului din fundul cald al Razelmului

Intr'o parte a cerului, în fund de tot, fulgeră des și tăcut din senin. Un cârd de crapi sburdalnici s'au strâns parcă acolo, se joacă, sar într'una într'un năvod nevăzut, sclipindu-și la lună spinările roșcate.

— Aici, la Dranov — povestește studentul-pescar — e gata încă o cabană modernă, cu băi, sală de cinematograf; aducem un motor electric — vom lumina Dranovul.

Atamanul Mihail e tăcut; toana aceea dela început a rămas în el. Nimic nu-i mai place, toate îl nemulțumesc.

— Planu-i depășit! Da'planu' ăsta-i mic — se amestecă el în poveștile năvodarilor. Ar trebui să-l facem de trei ori, ca să-i spunem „plan". Și peștele pe care l-am prins îi mărunt... Și vremea-i prea blândă. Pentru peștele mare trebuesc furtuni. Ne trebuesc furtuni să-l răscolim...

Năvodarii râd. La toate le găsește astăzi pricină atamanul. Și somnul — al dracului somn! Cel din Razelm stă cu mustățile ascunse în nămol, nu vine. Dar ăsta, uite-l cum se lipește de tine, cum te desmiardă, și dă să te adoarmă.

— Sari, al dracului! sari!... ție nu ți-e somn! — amenință atamanul către un laban 5) greoi care-a sărit; a întins vâsla la vreme și plesnindu-l pe laban, ca pe-o minge, l-a dărâmat înapoi, în năvod — spre hazul pescarilor.

*

Muncit, răscolit de plasele năvoadelor, Razelmul își încruntă apele. Acum, spre ziuă, frumoasa arhitectură a nopții pare că se năruie. Năvodarii cântă tot mai stins — numai să n'adoarmă. Și legănarea valurilor sporește somnul. In clipele scurte, cât nu trag la rame, câțiva adorm cu capul aplecat spre fundul bărcii, ca și cum ar asculta foșnetele, alunecările tainice de sub apele Razelmului. Au ridicat cu brațele lor mii de tone de apă, au cutreerat în cadrilurile lor măestre, 30—40 km. și acum, la a șasea toană îi doboară somnul. Dar nu se lasă.

A șasea toană — mai grea decât toate celelalte cinci la un loc. Vâslele au bătut mai greu, mai pe loc apa. Vânatul a fost bogat:

— Și n'a rămas vagonul cu trei roți!

— Da' ei în larg au prins mai bine! răspunde zădărit atamanul.

Unii năvodari râd de firea atamanului lor; ar vrea ca tot Razelmul și vânturile și cârdurile de pește — toate să asculte de el... Acum, că au terminat de aruncat toate toanele, oamenii s'ar odihni. Ar lăsa bărcile în ancoră măcar un ceas. Dar peștele trebue dus cât mai proaspăt la cherhana: toți într'un gând, fără întârziere se pregătesc de plecare — bărcile se înșiră harnice spre Dranov. Luna a asfințit într'un morman de cărbuni sângerii; peste mare urcă flăcările răsăritului. Pline cu pește, bărcile s'au afundat mult, merg mai greu. Dinspre larg se înșiră încoace și celelalte luminițe; vin cu viteză și, judecându-i după cum vâslesc de repede, năvodarii lui Mihail fac presupuneri: „Is ușurei — n'au pește. Prea îs sprinteni".

La cârmă, atamanul luptă și el cu somnul. Dacă stă în picioare, adoarme; se așează — iar îl fură somnul. Ca să nu adoarmă, ia apa cu ispolul 6) din Razelm, gustă fără chef și își spală fața cu barbă ascuțită, roșcată. Cântă încet, fără meșteșug. Ascultându-l pe ataman cântând acum, dinspre ziuă, îți vine să crezi că nici nu știe vreun cântec și născocește o melodie, care să-l ție treaz. In mintea lui se întoarce însă deodată gândul care l-a necăjit toată noaptea: cârdul de plătică de aseară. Cârdu'ăsta care i-a amăgit, se preface în mintea atamanului în șiruri lungi de cutii de conserve, care se adună, se înalță în piramide sclipitoare pe rafturile magazinelor. Vede femei, oameni mulți, strânși să cumpere. Și deodată totul dispare: atamanul se simte vinovat de parcă i-ar fi amăgit el pe oameni. Mormăie în barbă înciudat: trec, așa, pe sub Razelm cârduri, te'ntâlnești cu ele... ești vrednic, le prinzi... N'o mai ieși vreunul? Ochii lui nu se mai micșorează a somn, ci a iscoadă: „Nu s'o mai ivi?"... Stă ghemuit la cârmă, zici că adoarme, dar ochii lui scrutează apele până departe, împrejur. Din urmă gonesc bărcile celorlalte brigăzi — și-au pus de gând să-i ajungă, se văd aproape; n'au bărcile ușoare — vin la trei perechi de babăici.

— Vor să ne'ntreacă! dau semnal de alarmă pescarii lui Mihail. — Pe spate, voinici!... vor s'ajungă înainte la cherhana!...

Babăicile se'ngroapă adânc, bărcile smucesc înainte. Cei din urmă chiuie, foarte aproape. Dar Mihail îngroapă vâsla — a crescut parcă dintr'odată acolo la cârmă și face semne: „Liniște! Dați repede, repede". Pescarii au înțeles comanda: două câte două alături, bărcile fulgeră în cerc larg, năvoadele sar electrizate în apă, se'ntind pe fund. Mihail face semne și atamanilor care vin în urmă și le-arată pe unde s'arunce. Șaisprezece bărci au închis în câteva minute un cerc larg — bărcile se văd mici pe marginea lui.

— Ah, acum nu mai scapă! — râde Mihail. Lasă cârma și ajută. Mult o să ne necăjească?... Mult o să ne rugăm de doamna plătică să poftească la noi?! — Sporovăește, îndeamnă și ajută, râzând ca un copil. In cercul care se îngustează repede, sar șalăi, bibani, și-și arată spinarea plătici sperioase.

— Nu ne mai scapă! repetă mereu atamanul. Ușor, ușor! Repede!...

Ușor și cu băgare de seamă năvoadele sunt depănate, apropiate. Cârdul nărăvaș, sălbatec începe să se sbată furios, izbindu-se în plasele tari. Cu coșuri, cu cârlige și plase, pescarii încarcă în bărci. Bărcile sunt pline ochi. Optzecișiopt de oameni, în picioare în bărcile lor, se bat aici, deasupra Razelmului, cu cârdurile de pește, în larmă de strigăte, de cântece, în pulberi de solzi și apă. Pe deasupra se sbat iar pescărușii, alarmați, veseli și ei, coboară uneori printre pescari, înhață pește și fug, țipând.

— Bărci! bărci multe să vie! strigă Mihail către un grup de bărci care-au plecat încărcate la cherhana. Și radio! măăi! să dea drumu' la radio! ce cântă așa încet? Să dea drumu' să se audă! Și voi — se'ntoarce spre năvodari — țineți bine de năvoade și cântați. Cântați să răsune tot Razelmul!...

---

5) Laban — specie de chefal mare.

6) Ispol — lopățică de lemn folosită la scoaterea apei din barcă.

GHEORGHE LAZAR

INAINTAȘ AL CULTURII ROMÂNEȘTI

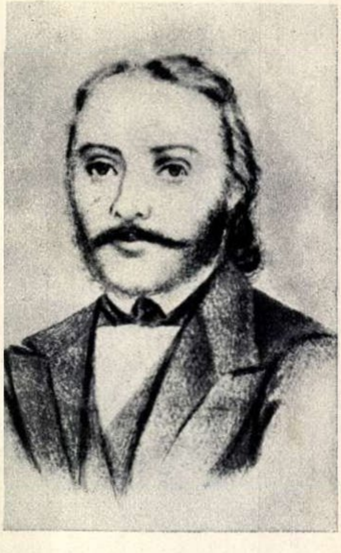

S'au împlinit recent o sutătreizeci de ani de când s'a stins, în satul lui natal, unde fusese nevoit să se întoarcă abandonându-și opera începută, Gheorghe Lazăr, întemeietorul primei școli superioare în limba română.

Prin ideile și prin activitatea sa, Lazăr continuă mișcarea patriotică a școlii ardelene. Ca și înaintașii săi, Micu, Șincai sau Maior, faptele și scrisul acestui înaintaș al culturii noastre sunt pătrunse de un patriotism cald și curat, ce mărturisește dorința de a contribui la ridicarea poporului său.

Fecior de țăran, Gheorghe Lazăr s'a născut la Avrig în 1779. Dragostea de carte și însușirile deosebite în această direcție i-au dat putința, cu prețul unei munci îndârjite, să-și urmeze învățătura întâi la Sibiu și Cluj, apoi la Viena. Pe lângă studiile teologice, a făcut — lucru caracteristic în ce privește pasiunea lui pentru știință — studii de matematică superioară. Cunoștințele sale „matematicești“ aveau să-l ajute mai târziu să întemeieze școala dela Sfântul Sava.

Gândirea progresistă a arhidiaconului și profesorului de seminar Lazăr s'a ciocnit de îndată cu atitudinea retrogradă a înaltului cler. De aici, conflictul cu episcopul Moga, conflict care amintește de câte au avut de îndurat la vremea lor Șincai și alții din partea celuilalt episcop retrograd Ioan Bob. Silit să părăsească Ardealul, Lazăr trecu munții, stabilindu-se la București.

Aici începu el să lupte pentru realizarea visului său mai vechi: înființarea unei școli înalte în limba română. Până atunci, cosmopolitismul marilor boieri se manifesta în convingerea că limba cultă nu poate fi decât greaca — româna, limba poporului, fiind socotită cu totul neprielnică pentru înalta învățătură. Greaca juca în această vreme ceeace avea să fie peste câteva zeci de ani franceza pentru „high-life“-ul pestriț. Era limba folosită de stăpânitori, limba în care dregătorii de toate gradele conversau, făceau curte femeilor, scriau versuri. Școli în limba română existau puține, doar pe lângă biserici, și predau cunoștințe sărace.

Pentru a izbândi în țelul său, Lazăr s'a sbătut doi ani. A încercat prin multiple mijloace să dobândească sprijinul minților luminate, nepregetând să redacteze și un manifest în care arăta ce rușine e pentru un popor... „să nu aibă și el o școală mai de treabă, o Academie cu știință chiar în limba maicăi sale, ci să se lase mai slab, mai scăzut și mai batjocorit decât toate celelalte limbi și popoară ale feții pământului...“

Școala dela Sfântul Sava s'a deschis în 1818. Scopul ei principal, datorită căruia Lazăr obținuse concursul unor boieri, era să creeze ingineri hotarnici. Se învăța însă acolo, pe lângă matematici și istorie, geografie, filosofie. Lazăr avea de clădit totul din temelii. Manuale nu existau. Lazăr a alcătuit singur un șir de manuale de istorie, de geografie, de matematici, rămase însă în manuscris. Abia după moartea lui s'a tipărit abecedarul intitulat „Povățuitorul tinerimii“. In el, ca și în manifestul scris înainte de deschiderea școlii, găsim din nou afirmată ideea sa că se pot forma oameni de știință români.

Școala dela Sfântul Sava, pe lângă meritul de a fi fost prima școală în care se țineau cursuri în românește, exprima prin țelurile și programul ei de învățământ poziții progresiste — tendința către studiul științelor naturii. Școala aceasta în care se învăța trigonometria ori istoria universală se opunea școlilor boierești de limba greacă, cu caracterul lor abstract și scolastic, rupt de viață.

Din cuvântul scris al lui Gheorghe Lazăr s'au păstrat, în afară de „Povățuitorul tinerimii“, două discursuri. Patriotismul luminat se îmbină în ele cu denunțarea vehementă, într'o limbă expresivă și limpede, foarte deosebită de jargonul artificial al latiniștilor de mai târziu, a mizeriei și întunericului în care era ținut poporul său:

„Negreșit i-ar căuta în palaturile cele mai mari împărătești și i-ar afla în vizuinile și bordeiele cele proaste și încenușate; i-ar căuta în scaunul stăpânirii și i-ar afla amărâți sub jugul robiei, i-ar căuta proslăviți și luminați, și cum i-ar afla? Rupți, goli, amărâți și asemănați dobitoacelor, de tot căzuți în prăpastia orbirei“.

Școala lui Lazăr își închise cursurile în 1821. Când în 1822 el încercă s'o redeschidă, se lovi de rezistența sporită a protipendadei. Plin de amărăciune, Lazăr părăsi țara și se întoarse în Ardeal, la Avrig, unde avea să moară peste un an.

Numele și opera lui se păstrează însă vii în rândurile făuritorilor culturii noastre progresiste. Astăzi suntem în măsură să înțelegem și să verificăm adevărul spuselor lui, atunci când cu întemeiată mulțumire și încredere în viitor arăta că „a semănat grâul cel curat și fără neghină“.

Silvian IOSIFESCU

Cercetări științifice în regiunea Iași

La numai 5 km. distanță de Iași, pe o terasă a Bahluiului, cu prilejul unor săpături, s'au făcut importante descoperiri arheologice din vremea orânduirii comunei primitive și din perioada prefeudală. La o adâncime de 80 cm., pe o suprafață destul de întinsă, au fost găsite urmele unei vechi așezări omenești. Primele cercetări întreprinse de arheologii filialei din Iași a Academiei, au stabilit că este vorba despre un sat din vremea orânduirii comunei primitive — epoca neolitică, cu o vechime de aproape 4000 de ani.

Obiectele găsite aparțin unei culturi materiale, specifică acelor timpuri, caracterizată prin vase de lut ars, pictate. După vasele găsite, cât și după alte obiecte, această așezare se încadrează în cultura materială denumită Cucuteni, după localitatea cu acelaș nume, situată lângă Tg. Frumos.

Continuându-se săpăturile, alte indicații au venit să confirme presupunerile arheologilor. S'au descoperit astfel resturile arse ale locuințelor construite din chirpici și lut, specifice acelei epoci. Deasemenea s'au descoperit gropi adânci de 1—1,5 m. făcute de locuitori pentru a-și procura lutul necesar construcțiilor de locuințe. Aceste gropi erau apoi întrebuințate pentru depozitarea proviziilor sau a resturilor provenite din vânaturi, ca și a vaselor sparte, oaselor de animale, etc.

In unele din aceste gropi au fost găsite cioburile a numeroase vase de lut ars, pictate. Câteva dintre ele au putut fi refăcute cu precizie de către specialiștii Muzeului de Antichități din Iași.

In apropierea uneia dintre gropi s'a găsit un obiect de aramă, ascuțit la unul din capete, folosit probabil de către locuitori la prelucrarea pieilor. Aceasta constitue o prețioasă indicație în legătură cu una din îndeletnicirile oamenilor din acea vreme. Este interesant de menționat că asemenea descoperiri se mai cunosc pe teritoriul Moldovei ca și în R.S.S. Ucrainiană. Descoperirile de acest gen făcute de către arheologi în Ucraina aparțin culturii materiale Tripolie, cu care se înrudește cultura materială Cucuteni. Din aceasta, reiese că încă din acele vremuri oamenii din aceste ținuturi aveau legături între ei.

In aceeași regiune, mai spre Vest, continuându-se săpăturile, a fost descoperită o altă așezare omenească, datând din prima epocă a fierului, de circa 2800 ani vechime. Primele obiecte găsite sunt câteva resturi de vase lucrate cu mâna.

In afară de aceasta, s'au descoperit urmele unui cimitir de pe vremea perioadei prefeudale, secolul III-IV din era noastră. S'au găsit în cimitir schelete în poziție întinsă, diferențiindu-se de scheletele din alte epoci, când corpurile omenești erau înhumate chircite. Până în prezent au fost descoperite 18 morminte; 2 schelete au și fost cercetate. La unul din schelete s'au găsit în dreptul încheieturilor mâinilor două brățări de bronz cu capetele deschise și îngroșate.

Cercetările ce se vor întreprinde de către arheologi sunt menite să stabilească, între altele, modul de viață al oamenilor din Nordul Moldovei în epocile respective. Aceste săpături se încadrează în lucrările inițiate de Academia R.P.R. care din anul 1949, a început vaste cercetări arheologice în Moldova și în special în Valea Jijiei.

N. MUNTEANU

Piese arheologice descoperite cu prilejul săpăturilor făcute în com. Hăbășești-Iași.

SPORTUL CUTEZĂTORILOR

Crestele ori cât de abrupte ar fi ele nu constitue un obstacol de neînvins pentru alpinistul încercat. In clișeu: un participant la primul campionat de alpinism pe echipe al țării noastre efectuează coborîrea în rapel.

Ai prins a pleca pentru prima oară la munte într'un colectiv alcătuit din tovarăși de muncă. Drumul până la cabană, ca și plimbările făcute în împrejurimile ei, întoarcerea plină de veselie și cântec, toate acestea ți-au lăsat amintiri de neuitat. Dorința de a trăi din nou în mijlocul naturii ți-a stăruit până ce ai ajuns să faci o altă excursie turistică și apoi alta. Și atunci când ai înțeles cu adevărat măreția muntelui, i-ai devenit prieten credincios. Ai început să mergi pe poteci mai ascunse, mai grele, să te cațări pentru a ajunge în locuri de unde priveliștea-i mai încântătoare, mai dătătoare de mulțumire. Ai ajuns în cele din urmă să cucerești creste înalte și piscuri semețe, să poți privi de pe unele coame alpine regiuni întinse din mândra noastră țară. Turismul te-a ajutat să-ți apropii mai mult tovarășii de muncă, să cunoști oameni noi. In acelaș timp te-a ajutat să cunoști plante noi și chiar unele viețăți pe care nu ai fi visat să le întâlnești vreodată. Datorită lui, ai reușit să-ți dai seama mai bine și de felul în care se va schimba vremea, ai învățat să te orientezi mai bine pe teren, uneori fără ajutorul unor instrumente de precizie. Mergând mereu la munte, respirând în voie aerul înmiresmat și rece, străbatând mereu alte văi și șiștoace, încercându-ți puterea, curajul și agilitatea atunci când te-ai cățărat pe stânci, odihnindu-te în poieni sclipind de nestematele florilor alpine, sorbind din șipote apă venită pe fir de stâncă — ai devenit un om mai puternic, mai stăpân pe forțele tale, mai optimist și mai hotărît în învingerea greutăților. Bucuriile ți s'au înmulțit. La locul de muncă ai început să dai rezultate mai bune.

Și așa, tot mereu drumeț pe căi de munte, ai aflat și rostul uneia din treptele superioare ale turismului: alpinismul. Nu ți-a fost greu să-ți dai seama dece acest sport este numit pe bună dreptate de oamenii sovietici „sportul Nr. 1". I-ai văzut la început pe alpiniști prin gări: tineri purtând un echipament sportiv cu totul special și ducând cu ei materiale tehnice grele: corzi (frânghii), de diferite dimensiuni, un fel de inele de oțel care se deschid și se închid cu ajutorul unui arc (carabiniere), ciocane scurte dar având un cap metalic foarte rezistent, cuie late și lungi, bine ascuțite (pitoane), precum și multe alte materiale care sunt folosite pentru cățărat. Alpiniștii mai întrebuințează în escaladele lor și scărițe, un fel de ochi mare de frânghie, bine înodat la un capăt, care-i ajută să se sprijine la înaintarea în perete. Costumele lor, după cum ai văzut, sunt confecționate dintr'un material solid, și au mai multe buzunare. Bluza este uneori prevăzută cu glugă. In timpul cățăratului, alpinistul e încălțat cu așa numitele „espadrile". Acestea sunt ghete din piele moale și suplă, având talpa din pâslă sau dintr'un alt material a cărui aderență la stâncă face să crească securitatea alpinistului.

Ai fost și în Bucegi, desigur. Chiar de curând când te-ai dus să urmărești primul campionat de alpinism pe echipe al țării noastre. Vestea acestei deosebite întreceri sportive nu ți-a dat pace până ce nu ai ajuns la baza Peretelui Horoabelor, aflat în vecinătatea minunatei Văi a Ialomiței. La cabanele aflate pe această vestită vale alpină, la „Padina", ca și la „Colții", la „Horoabe", ca și la „Bucegi" și „Peștera", erau atunci, între 24 și 31 August, sute și sute de turiști și iubitori ai alpinismului veniți să urmărească desfășurarea întrecerii cutezătorilor.

Și după cum ești și tu încredințat, prima întrecere alpină a țării noastre a arătat tuturor spectatorilor măestria cățărătorilor noștri. In primul rând, ai remarcat — ca toată lumea dealtfel — că înaintarea în perete s'a făcut în condițiile unei deosebite griji pentru viața omului. Regulamentul competiției nu a îngăduit aventura, — atât de frecventă în țările capitaliste, unde alpinistul, căruia nu i s'au creat nici cele mai elementare condiții de pregătire tehnică, trebue cu tot dinadinsul să dea „senzații tari" chiar cu riscul vieții sale. Alpiniștii care au luat parte la acest prim campionat de alpinism al țării noastre au avut, datorită experienței sovietice, toate condițiunile tehnice pentru a realiza escalade curgătoare și pentru a efectua coborîri (rapeluri), în aceleași bune condițiuni. Diferitele prevederi și obligații regulamentare au contribuit și ele, în bună măsură, la asigurarea securității alpiniștilor, la asigurarea desfășurării întrecerii în cele mai bune condițiuni,

Ai asistat, apoi, desigur, la festivitatea de închidere a campionatului. Ai avut atunci prilejul să vezi că tricourile de campioni ai țării au fost îmbrăcate de alpiniști tineri, foarte tineri. Niciunul dintre ei nu trece de 21 de ani. Alpiniștii asociației „Voința", câștigătorii acestui campionat pe echipe al R.P.R., au fost felicitați, printre alții și de unul dintre cei mai buni alpiniști ai patriei noastre, antrenorul echipei Casei Centrale a Armatei, Emilian Cristea. Ai auzit ce li s'a spus: „Ați fost cei mai îndrăzneți, cei mai destoinici. Ați câștigat pe merit întrecerea. Vă urez noi frumoase succese". In imediata apropiere a alpiniștilor dela „Voința" s'au situat în clasament și alți alpiniști tineri, cei dela „Progresul" și mulți alții care au dovedit calități de seamă.

Nu-i așa că ai plecat din Valea Ialomiței păstrând convingerea fermă că alpinismul este un sport minunat? Caută deci și fă-i pe cât mai mulți tovarăși de-ai tăi să înțeleagă acest lucru. Arată-le că această disciplină sportivă le oțelește caracterul și trupul, că-i va ajuta în munca pentru construirea unei vieți din ce în ce mai frumoase.

H. BOLDUR

In cele mai perfecte condiții de securitate o tânără participantă execută o traversare în rapel în cadrul aceluiaș campionat.

ZIUA DE ANTRENAMENT A LUI IOSIF SÂRBU

— răspuns unui cititor —

Tovarăşul Bergher · Iulius, electrician la fabrica „VULCAN" — purtător al insignei G.M.A. gradul I — a adresat o scrisoare redacţiei noastre prin care ne-a cerut să publicăm un articol despre ziua de antrenament a maestrului emerit al sportului Iosif Sârbu — campion olimpic şi recordman mondial de tir.

Atunci când ai scris, dragă cititorule, cerând să ţi se împărtăşească felul meu de pregătire, te-ai gândit desigur la metodele cărora le datorez acel „400 din 400", prin care am adus patriei primul titlu de campion olimpic.

Trebue să-ţi spun dela început că totul se bazează pe muncă.

Incep ziua de antrenament, aşa, ca mai toţi sportivii, printr'un uşor program de înviorare şi prin controlarea bătăilor inimii, a greutăţii şi a dispoziţiei de antrenament.

După masa de dimineaţă, pornesc cu arma subsuoară spre poligonul „Dinamo". Aici îmi întâlnesc tovarăşii de echipă, trăgătorii Casei Centrale a Armatei. După cercetarea caietului de antrenament, în care am înscrise sarcinile fiecărei zile, îmi pregătesc materialul. De pildă, montez arma pentru poziţia de tragere culcat. Din acest moment, toată atenţia îmi este îndreptată spre elementele care compun tragerea în diferitele ei etape. Astfel, îmi aşed singur patul de pe care am să trag, îmi găsesc cea mai bună poziţie, îmi prind cureaua armei, apoi execut câteva exerciţii... de încălzire. Deloc curios. Ca orice alt sportiv care trebue să se obişnuiască cu o serie de mişcări din timpul întâlnirii ce urmează, la fel şi eu execut, cu cea mai mare atenţie, 15-20 de trageri fără cartuş. Aşa, încep să-mi îndrept atenţia către ţinta din faţă, să-mi stăpânesc respiraţia, să doresc să fiu cât mai aproape de centrul ţintei. Următoarele „trageri" le fac cu ajutorul unei serii de tuburi goale, în acelaş scop şi, mai ales, pentru verificarea şi revizuirea deprinderilor. Ştiu că de corecta executare a acestor pregătiri va depinde în mare măsură succesul antrenamentului, succesul participării mele la concursuri. Deabia acum va răsuna din puşca mea, detunătura primului cartuş.

După primele 5-10 focuri, pentru reglaj, încarc arma pentru focurile de efect. Cam din 2 în 2 minute arma trimite în ţintă câte un glonte. Numai această tragere durează o oră şi 45 de minute! In total, din momentul în care am ajuns la poligon şi până la ultimul foc, trec deobicei 3-4 ore. Privind prin lunetă, un tovarăş de echipă îmi anunţă rezultatul loviturilor, poziţia lor, trecându-le totodată în caietul de antrenament. Este o colaborare de care nu mă pot lipsi şi de care nu trebue să se lipsească niciun trăgător. Inainte de a încheia, notez în caiet cu ce cartuşe am tras, în ce condiţii atmosferice, cât a durat tragerea, rezultatul obţinut şi, însfârşit, concluziile antrenamentului. Tot acest material va fi de folos elementelor tinere de a căror pregătire mă ocup, iar mie îmi va arăta în orice moment stadiul pregătirii.

Aşa îmi petrec deobicei ziua de antrenament.

Ţi-am spus toate acestea pentru a face din tine unul din partenerii mei de sport, poate unul din cei care mă vor întrece cândva.

Iosif SÂRBU,
maestru emerit al sportului din R.P.R., campion olimpic şi recordman mondial de tir.

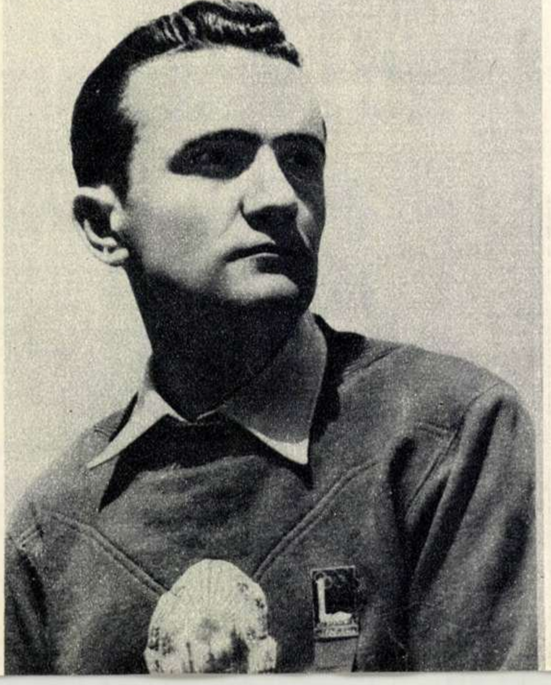

Paraşutiştii (dela stânga la dreapta): N. Climov, D. Aristov şi V. Mariutchin, după ce au stabilit recordul unional pentru aterizare exactă.

EXACT IN CERC

Până de curând paraşutistul cobora, fără să conducă paraşuta, deplasându-se neputincios în direcţia în care bătea vântul. Aterizarea pe locul dinainte stabilit era considerată ca ceva întâmplător.

Dar sportivii sovietici nu sunt dintre acei care să se fi supus — chiar şi în această direcţie — voinţei oarbe a vânturilor. Ei au căutat în permanenţă să înveţe să conducă paraşuta şi au reuşit.

După numeroase experienţe s'a stabilit că scurtarea unor sfori de suspensie provoacă aplecarea cupolei paraşutei şi permite reglarea exactă a direcţiei aterizării. De sub acea muche a paraşutei care e mai ridicată aerul iese şi cupola se deplasează într'o parte cu o viteză de 1—1,5 m. pe secundă. In felul acesta paraşutiştii pot să aterizeze în punctul dorit.

Lucrul acesta a permis unor sportivi dela Aeroclubul Central al U.R.S.S. „V. P. Cicalov"—ca maestrul emerit al sportului S. Corobov, maestrul sportului A.Calinin şi V. Ivanov — să sară dela o înălţime de 600 m. şi să aterizeze la 42,1 metri de centrul unui cerc cu diametrul de 150 metri.

După aceasta, maeştrii sportului C. Luşnicov, D. Jornic şi P. Storcenco au aterizat la 32,88 metri de centrul cercului. Dar nici acest rezultat nu a stat mult timp în picioare. O echipă în frunte cu cunoscutul paraşutist V. Romaniuc, maestru emerit al sportului, N. Gladcov, maestru emerit al sportului şi N. Jucov, maestru al sportului, a obţinut un succes şi mai mare, aterizând la 30,33 metri de centru. Trei sportivi din Sverdlovsc — A. Storojev, V. Zaharov şi D. Muhaciov — au micşorat distanţa la 18,17 metri, iar echipa sportivilor DOSAAF, compusă din P. Cosinov, I. Fedcişin şi P. Storcienco, maeştri ai sportului, a aterizat la 12,43 metri de centrul cercului.

Un strălucit rezultat a fost obţinut de echipa compusă din N. Climov, V. Mariutchin şi D. Aristov, maeştri ai sportului, care au sărit dela o înălţime de 1.500 m. şi au aterizat la 17,33 m. de centrul cercului.

Echipa compusă din Galina Piasetchi, maestră emerită a sportului, V. Silvestrova, maestră a sportului şi A. Mişustina, sărind dela o înălţime de 600 metri, a atins pământul la o distanţă de 19,48 m. de centrul cercului.

Aceste trei rezultate au fost omologate de comisia de aviaţie sportivă a Aeroclubului Central al U.R.S.S. ca noi recorduri unionale

P. STORCIENCO
Maestru al sportului al U.R.S.S.

O FABRICĂ TÂNĂRĂ

La câţiva ani după naţionalizare, s'a înfiripat la Sibiu un mic atelier de articole sportive din lemn. Atelierul de atunci a crescut, s'a dezvoltat şi a devenit o adevărată fabrică: „Iprofil Republica".

Această fabrică tânără produce, pentru prima dată în ţara noastră, rachete de tenis, schiuri lamelate, crose de hochei obişnuite şi lamelate şi alte materiale sportive.

Mândria colectivului fabricii de articole sportive din lemn este producţia în serie a unui tip de rachetă de tenis, de calitate superioară. Noua rachetă este alcătuită din 27 piese lucrate din lemn special de bună calitate, care îmbinate şi încleiate într'un anumit fel, o fac mult mai rezistentă decât unele tipuri de rachete fabricate până acum. Această rachetă de tenis este creaţia tâmplarului Nagy Adalbert precum şi a tehnicianului Hugo Koch, a mecanicului Ewald Paulini şi a altor muncitori ai fabricii. Acum, fabrica produce anual mii de rachete. O altă realizare a fabricii este producerea în serie a schiurilor lamelate, rod al iniţiativei şi străduinţei colectivului din care fac parte, printre alţii, muncitorul Nagy Adalbert şi tehnicianul Hugo Koch.

Realizările colectivului dela „Iprofil Republica" contribue efectiv la înzestrarea sportului cu materiale de calitate superioară.

I. VELOVAN

LA SÂMBĂTA DE JOS

La herghelia din Sâmbăta de Jos ziua de muncă începe la ora șase dimineața. Atunci, din corpul de clădiri albe, așezate pe o colină scundă — odată cu muncitorii care coboară spre grajduri la cai — pornește în obișnuita sa inspecție de fiecare dimineață și maistrul de herghelie Marin Pălăngeanu.

*

El se oprește întâi la grajdul Nr. 1. E văruit proaspăt și strălucește de curățenie. Din boxe îl întâmpină cei șapte armăsari pepinieri — „capii de familie" ai hergheliei. Trupurile lor svelte, de culoarea zăpezii, strălucesc, iar cozile, ca niște fire mătăsoase, n'au o clipă astâmpăr.

In fața boxei Nr. 4, Marin Pălăngeanu s'a oprit.

— I-ați mărit rația lui Siglavy? — întreabă Pălăngeanu pe îngrijitorul de cai.

Calul, auzindu-și numele, a întors capul; l-a privit atent pe maistru, cu ochii săi umezi și inteligenți, apoi și-a aplecat gâtul frumos arcuit, cu coamă lungă și deasă, spre fânul proaspăt din față.

Acesta este cel mai tânăr cap de familie.

De câte ori trece pe lângă el, Pălăngeanu își amintește de noaptea în care s'a născut Siglavy. A trebuit să alerge atunci în mijlocul nopții până 'n satul vecin după un medic veterinar.

Venirea pe lume a lui Siglavy a adus moartea mamei. Acum, de câte ori îl scoate din grajd și-l privește, spune oamenilor din jurul lui:

— Mama lui era tare frumoasă! Din neastâmpăratul ăsta am scos un lipițan cu care ne putem prezenta și la o olimpiadă.

Intre timp, în țarcurile cu iarbă proaspătă, împrejmuită de un gard alb, au ieșit la plimbare, alături de mamele lor, mânjii tăciunii abia născuți. Ei sburdă, sprinteni, cu câte un căpăstru de sfoară subțire pe cap, pentru a se obișnui din timp cu hamul.

Prin fața țarcului se strecoară printre brazii înalți, Sâmbăta, o apă limpede și vijelioasă. Dincolo de râu, aleargă, liber și plin de voioșie, „tineretul" hergheliei — cârlani dela șase luni la trei ani. Aci își trăiesc ei anii „adolescenței".

Zilnic, o bună bucată de vreme își petrece în acest sector și doctorul veterinar Baciu, un tânăr înalt, îmbrăcat într'un halat imaculat. El dă o atenție deosebită generației anului 1952; cu acest „contingent" tânăr încep lucrările de perfecționare a rasei lipițane; viitorul cal lipițan va avea talia mai ridicată, va fi bun nu numai pentru călărie, cum era în trecut, ci și pentru tracțiune. Doctorul urmărește cu emoție apariția calităților noi ale mânjilor noi născuți. Fiecărui mânz în parte i se întocmește un act de naștere după care este urmărită creșterea lui.

In timp ce maistrul Pălăngeanu zăbovește prin țarcurile mânjilor, pe manejul din mijlocul hergheliei a ieșit la antrenament „contingentul 1949". Caii au fost scoși din grajduri, înhămați la șarete ușoare.

Antrenorul dă un semnal, apasă pe cronometru și caii pornesc în trap mărunt, regulat, pe pista manejului. In urma lor rămân doar noruleți subțiri de praf. Zi de zi ei se obișnuiesc cu zăbala, cu trasul la hulube, cu frâul, se obișnuiesc să răspundă chemărilor omului care îi mână și, treptat, treptat, își pierd din năravurile „copilăriei", devin blânzi și supuși: cresc niște lipițani „instruiți".

Una dintre șarete s'a desprins dintre celelalte și a ajuns prima la sosire. S'a oprit. Teodor Munteanu privește cu bucurie la cronometru.

— Gheorghe, calul tău a făcut 5 secunde mai puțin ca ieri — îi spune el băiatului negricios cu mișcări vioaie.

*

Și caii dau examene... Prin fața comisiei de examinare au trecut în vara acestui an tinerii „contingentului 1949". Cei mai buni lipițani au rămas în herghelia dela Sâmbăta pentru reproducție, iar ceilalți, de care herghelia poate fi deasemenea mândră, au ieșit pe porțile mari de fier, sprijinite de stâlpii groși ca de cetate, luând drumul gospodăriilor colective, al gospodăriilor agricole de stat și al depozitelor de armăsari. Nu va trece mult timp și lipițanul svelt, alb, ager, cu ținută mândră — crescut prin munca neobosită a muncitorilor dela Sâmbăta de Jos — va deveni un cal cunoscut în toate colțurile țării.

Elena RĂDUCU

COCORUL ȘI RACUL

FABULĂ INDIANĂ

Ilustrații de A. POCH

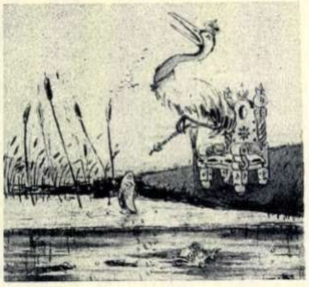

Se afla într'o vale frumoasă un lac liniștit. Trăiau aici și pești, și raci și alte mici vietăți ale apei.

Intr'o zi se ivi pe lac un cocor. Era un vântură-lume nerușinat, căruia — la gândul tuturor bunătăților din lac — îi râdea inima.

Se duse cocorul la bătrânul crocodil, împăratul lacului, și-l întrebă, supus, dacă îi îngăduie să deschidă pe malul împărăției sale, spre binele locuitorilor, un mic negoț cu mirodenii.

Crocodilul își dădu consimțământul, iar cocorul se așeză deîndată, asemeni unui negutător cinstit, pe malul lacului.

Intr'o zi crocodilul muri — și fiii săi, care cu toții ar fi vrut să devie împărați, se luară la bătaie, ucigându-se unul pe altul.

Cocorul, socotind că i-a venit și lui apa la moară, vorbi peștilor și racilor, spunându-le că el ar reda împărăției liniștea și bunăstarea dacă ei l-ar alege împărat. Peștii și racii se învoiră și-l aleseră.

Din clipa aceea Măria Sa Cocorul începu să înghită în fiece zi sumedenie de pești și de raci, cu toate că — de ochii lumii — se arăta foarte grijuliu față de bunăstarea supușilor săi. Dar cu cât mânca mai mult, cu atât mai lacom se făcea.

Și într'o zi îi veni în gând, o viclenie.

Se așeză mâhnit și turburat pe tronul său de pe marginea lacului, și așteptă așa până ce vreo câțiva supuși veniră să-l întrebe ce-i lipsește.

— Doisprezece ani de secetă vor veni și niciun strop de apă nu va mai rămâne în lacul acesta minunat. Imi sângeră inima când mă gândesc la voi — răspunse cocorul. Nu departe de aici, adânc în munte, se află un alt lac, cu multă apă. Aș putea să vă port, câte unul, într'acolo.

— Mii de mulțumiri, prea milostive împărat — strigară, recunoscători și înspăimântați, supușii. De mâine chiar să pornim.

Chiar din ziua următoare, cocorul luă câte-un pește în plisc prefăcându-se a porni spre celălalt lac. Bine înțeles supușii săi nu ajungeau în celălalt lac ci'n burta lacomă a prefăcutului cocor.

Și-așa sosi și ziua în care, peștii fiind cu toții „scăpați", au ajuns racii la rând.

— Hai să pornim — vorbi cocorul către primul rac.

— Cum vrei să mă porți, Măria Ta? întrebă acesta.

— La fel cum am purtat și peștii: în plisc, răspunse cocorul.

Dar racul era mai prevăzător din fire. Știa bine că pliscul nu e departe de stomac. Deaceea îi spuse cocorului:

— Măria Ta, iartă-mă, dar eu sunt fricos. Mi-e teamă că în timpul sborului ai putea să mă scapi din plisc. Dece nu m'aș prinde cu cleștii mei de gâtul Măriei Tale?

Cocorul se gândi că — la urma urmei — lucrul cel mai de seamă era să scoată întâi racul din apă. Deaceea, se învoi.

Racul se agăță cu cleștii de gâtul cocorului și o porniră la drum.

După o vreme, când lacomului cocor i se păru că a cărat îndeajuns racul agățat de gât, se opri pe-o stâncă și-i spuse: „acum dă-ți drumul".

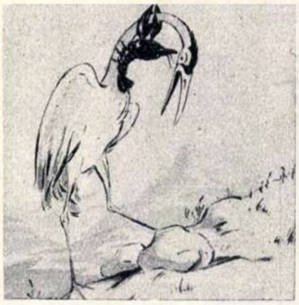

— Dar unde-i apa? întrebă racul.

— Apa? râse batjocoritor cocorul. Singura apă pe aici e cea care mi se adună în plisc când mă gândesc cu câtă plăcere am să te mănânc!

- Măria Ta ești foarte isteț — răspunse racul. Dar nu atât de isteț pe cât ai crezut și nici eu nu-s atât de neghiob pe cât ți-ai închipuit. Du-mă pe dată înapoi, altfel îți retez beregata.

Cocorul își dădu seama că și-a găsit nașul și deaceea vorbi cât se poate de prietenos:

— O, nobile domn rac, eu am glumit doar. Dar voi face cum dorești.

Și purtă racul înapoi, la lacul de baștină.

Când însă îi dădu drumul în apa mică de pe mal, cu gândul să-l înhațe înainte de a se fi putut pierde în adâncuri, simți o durere crâncenă în beregată. Intr'o clipită racul îi retezase gâtul cu cleștii lui ascuțiți.

— Sfârșitul unui împărat rău vine foarte adesea pe neașteptate, spuse racul tovarășilor săi, când le povesti întâmplarea.

In românește
de A. MIRCEA

ŞAH — ŞAH — ŞAH — ŞAH

O frumoasă întâlnire prietenească

Intre 4 şi 7 Septembrie s'a desfăşurat în Capitală cea de-a patra întâlnire internaţională prietenească de şah între echipele de juniori ale R.P.R. şi R.P. Bulgaria.

După cum era de aşteptat, matchul acesta a provocat cel mai mare interes în rândurile şahiştilor noştri, dintre care foarte mulţi au fost prezenţi în zilele de joc în sala Floreasca, pentru a urmări partidele, mutare cu mutare.

Echipa reprezentativă a juniorilor R.P.R. a obţinut o frumoasă victorie, depăşind pe juniorii bulgari cu 13½ : 10½, după ce la jumătatea matchului, aceştia din urmă conduceau cu 6½: 5½. La obţinerea acestui rezultat valoros au contribuit în mare măsură cele două fete din echipă, Margareta Andreescu şi Maria Albuleţ, care au câştigat toate cele patru partide jucate. Deasemeni, o comportare excelentă au avut tinerii Dunăreanu, Botez, Mititelu şi Suteu, care au jucat partide de certă valoare. Trebue menţionată şi revenirea campionului R.P.R., Victor Ciocâltea, care după ce a pierdut prima partidă, şi-a mobilizat resursele şi a câştigat-o pe a doua printr'un joc bun. Victoria obţinută în această întâlnire internaţională confirmă progresele înregistrate de mişcarea noastră şahistă în ultimii ani. Ea are astăzi în tinerii şahişti care ne-au reprezentat, o rezervă însemnată de forţe noi, care merg acum pe calea însuşirii măestriei şahiste. Iată mai jos, o interesantă partidă din această întâlnire.

Indiana veche

Alb : Mititelu (R.P.R.) Negru : Peltecov (R.P.B.)

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. h3 (O mutare mai puţin uzitată în această poziţie. Mutările obişnuite sunt 5. Cf3, 5. g3 sau 5. Ne2) **5... 0-0 6. Ng5 Cbd7 7. Nd3 c5 8. d5 Ce5** (Impotriva sistemului ales de alb era mai bună organizarea unei contra-acţiuni pe flancul damei, cum a procedat Suteu în partida sa cu Aianski, din turul II) **9. Cf3 C:d3 + 10. D: d3 Cd7 11. Dd2 Te8 12. 0 - 0 a6 13. Nh6 Nh8 14. Cg5** (Cu aceasta albul începe operaţiile active pe flancul regelui. El pregăteşte înaintarea decisivă a pionilor „e" şi „f". Negrul, care a întârziat cu contra-acţiunea pe flancul damei nu mai reuşeşte să întreprindă ceva efectiv, în timp util) **14...Da5 15. a3** (Pentru a împiedica 15... Db4) **15...b5 16. f4!** (Albul alege calea justă: în interesul atacului el sacrifică un pion, pentru a realiza mai curând străpungerea în centru) **16...b: c4 17.e5!** (Pregăteşte combinaţia care urmează. Negrul trebue să ia pionul, deoarece altfel urmează decisiv e5-e6) **17...d: e5 18.C:f7!** (Vezi diagrama. Cu acest sacrificiu se deschide complect poziţia regelui negru, care rămâne expus unui atac puternic) **18...R: f7 19. f: e5+Cf6 20. Df4!** (Ameninţă D: c4) **20... Nf5 21.e: f6 e: f6 22. D: c4 Db6 23. Tae1 Tac8 24. g4 Nd7 25. d6 + Ne6 26. T: e6!** (Un nou sacrificiu care decide imediat partida) **26... T: e6 27. Ce4! g5** (Nici alte mutări nu salvează) **28. C: g5 + Rg6 29. Dd3 +** şi negrul a cedat deoarece la 29... R: h6 urmează 30. D: h7 + Rg5 31. Dh5 mat.

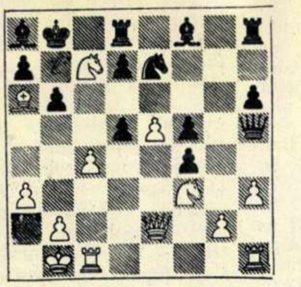

O interesantă emisiune de timbre în R. P. Ungară

De curând poşta maghiară a pus în circulaţie o frumoasă serie de timbre de 10 valori, reprezentând aspecte ale faunei R. P. Ungare.

Cele 10 valori, toate destinate pentru „poşta aeriană", sunt următoarele: 20 f. de culoare verde-brun (veveriţa); 30 f. de culoare brun-roşcat şi sepia (ariciu) ; 40 f. de culoare verde-brun (iepure de câmp); 50 f. de culoare brun-sepia (nevăstuică); 60 f. de culoare verde-sepia (vidră); 70 f. de culoare verde deschis şi brun-roşcat (vulpe); 80 f. de culoare verde-brun (cerb lopătar); 1 Ft. de culoare verde şi brun-roşcat (căprioară); 1,50 Ft. de culoare galben-negru (mistreţ) şi 2 Ft. de culoare galben-portocaliu şi brun (cerb).

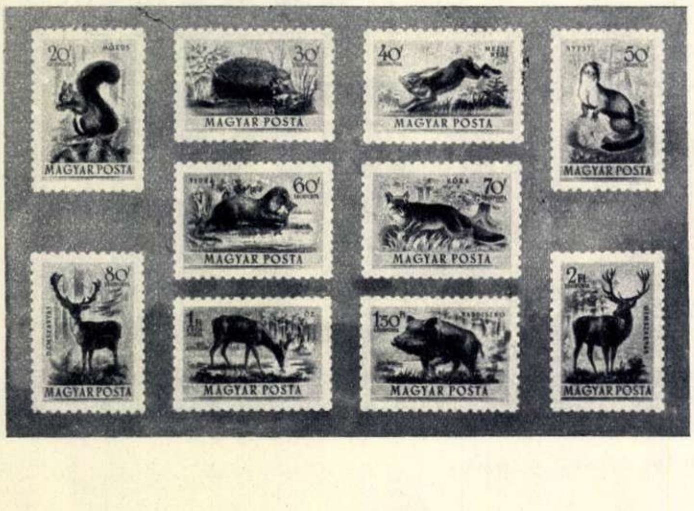

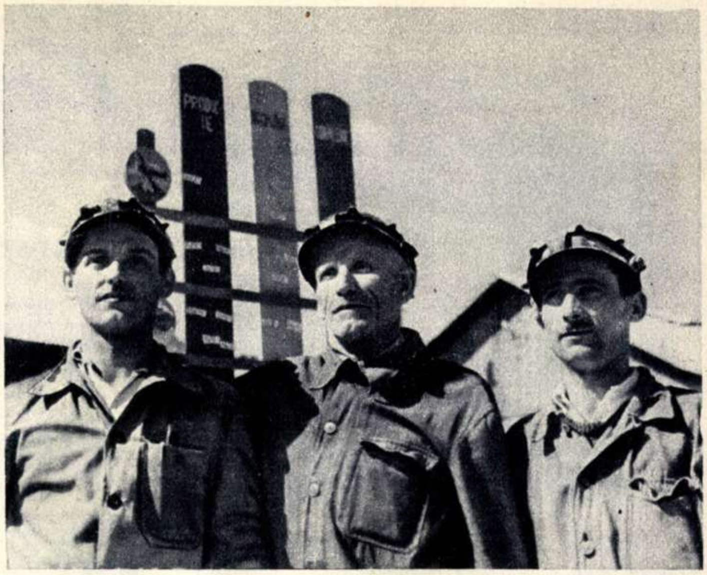

CONCURSUL NOSTRU DE FOTOGRAFII

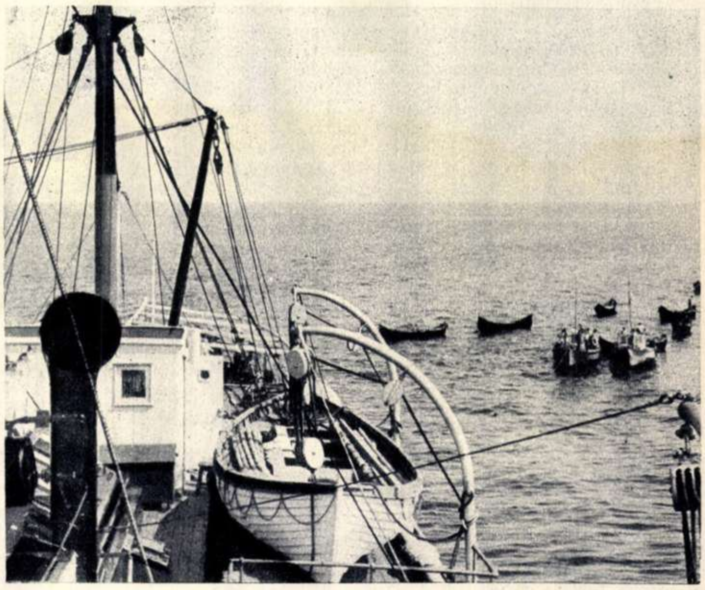

In cadrul concursului nostru fotografic, numeroşi participanţi sunt preocupaţi ca, prin imaginile fotografice realizate să redea aspecte cât mai variate din viaţa şi lupta oamenilor muncii din ţara noastră pentru construirea socialismului şi apărarea păcii.

Fotografia de sus, executată de tov. Mircea Novac, fotograf amator din Bucureşti, reprezintă pe minerii Ion Feher, şef de brigadă, Petru Feher, stahanovist, decorat cu „Medalia Muncii" şi „Ordinul Muncii" clasa III-a şi Mezei Francisc, stahanovist, trei vrednici constructori de pe şantierul Hidrocentralei „V. I. Lenin" dela Bicaz. Prin munca lor, aceşti harnici mineri apropie ziua în care energia electrică furnizată de această hidrocentrală va trezi la viaţă nouă zeci de sate moldovene şi va pune în mişcare noi fabrici şi uzine ce vor îmbogăţi producţia de bunuri de larg consum pentru poporul nostru muncitor.

Fotografia de jos ne-a fost trimisă de tov. Friedman Nicolae, fotograf profesionist din Bucureşti, care a prins în obiectivul aparatului său momentul când, pe mare, după terminarea lucrului, pescarii de larg se îndreaptă spre nava-bază.

După cum vor observa şi cititorii, cele două imagini prezintă o seamă de calităţi artistice şi tehnice.

Faptul că tovarăşii de mai sus au pus în centrul preocupărilor lor oameni ai muncii sau aspecte din viaţa şi munca lor este o calitate a acestor fotografii. Şi ceilalţi participanţi la concurs vor putea obţine fotografii de valoare artistică, prezentând imagini ale vieţii noi din patria noastră.

Concursul nostru se încheie la 1 Martie 1954.

Reamintim deasemenea că premiile fixate la acest concurs sunt următoarele:

Un premiu	I	de	lei	2.000
Un premiu	II	de	lei	1.200
Un premiu	III	de	lei	500

Cinci premii a câte un abonament pe un an la revista „FLACĂRA".

Toate premiile vor fi însoţite de câte o diplomă.

ELANUL

O linişte adâncă coboară peste taiga adormită.

Din tufişuri apare discret un fel de cerb mare, cu coarnele lăţite ca nişte lopeţi scurte şi rotunjite. E un animal lung până la 3 metri, şi înalt la greabăn de 2 metri, având o greutate dela 200—300 kilograme. Culoarea sa e cafenie-roşcată. Botul i se prelungeşte cu nişte buze enorme, care atârnă în jos.

Este elanul, cel mai puternic animal din pădurea nordică, de răşinoase, din taiga siberiană, din pădurile nordice ale Europei şi Asiei şi din pădurile canadiene. In ţara noastră elanul nu există astăzi, dar a existat în cuaternar; s'au găsit la noi diferite fosile şi coarne rămase dela acest animal.

Elanul îşi duce viaţa în cirezi de 15—20 capete, care pasc mai mult în timpul nopţii. Mănâncă frunze şi muguri de salcie, de mesteacăn, frasin, cetină de molid şi pin — ca şi coaja şi ramurile copacilor tineri, producând astfel pagube pădurilor.

S'a încercat în diferite ţări să se domesticească elani tineri. La început animalele păreau că se desvoltă dar apoi slăbeau şi mureau.

In Uniunea Sovietică experienţele de genul acesta au fost încununate cu un succes deplin şi astăzi elanul este considerat în taigă un animal domestic, întocmai ca şi renul.

Prof **Raul CĂLINESCU**

POEŢII NOŞTRI

Cine sunt autorii următoarelor versuri, şi care sunt titlurile poeziilor din care ele au fost spicuite?

Pentru fiecare răspuns exact se acordă câte două puncte.

●

Va fi o toamnă grasă şi doldora de rod!
Hambare ghiftuite de grâne or să geamă,
Şi butii pântecoase s'or grămădi la cramă,
Şi cântece voioase vor creşte din norod.

●

Octombrie, tovarăşi...
Ciudaţi mai sunt poeţii:
Ei spun că-i primăvară
Când sus pe cer, nămeţii
De plumb, se-adună iarăşi
Vârtejuri, frig şi brumă...
Dar, nu greşeşte visul,
Şi nu greşesc poeţii.

●

Dacă gonesc din urmă nori de smoală,
Cu tunete şi biciuri de lumină,
E că le vreau, pe mâne când se scoală,
Copiilor, o zare mai senină.

Concursul „Flacării"

METAGRAMĂ

(3 puncte)

Dintr'o stâncă de calcar
Iese-un animal polar;
O schimbare dacă-i faci,
Intr'o pastă îl prefaci.

BIVERBUL BIROCRATULUI

(4,5)

(1 punct)

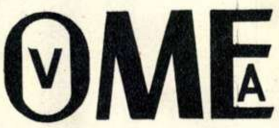

CRIPTOGRAFIE

(3,3,3,4)

(1 punct)

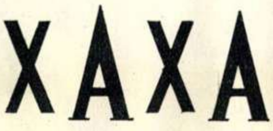

MONOVERB

(4—8)

(3 puncte)

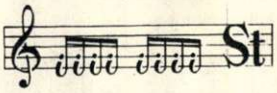

CRIPTOGRAFIE

(5,2,5,5)

(2 puncte)

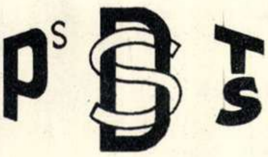

METAGRAMĂ

(3 puncte)

Iei vopsea dintr'un pachet
Şi-o transformi într'un poet
Vezi însă că de greşeşti,
Un obstacol nimereşti...

COPERTA I-a: Culeş de mere la Gospodăria de Stat Läică (regiunea Piteşti). Recolta a fost abundentă. In fotografia noastră: tânăra fruntaşe Niculina Popescu.

COPERTA IV-a: Lac de munte în Carpaţi.

MONOVERB

(6—11)

(1 punct)

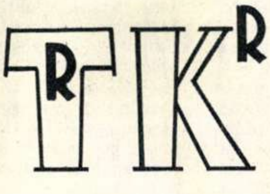

MONOVERB LOCATIV

(5 - 8)

(1 punct)

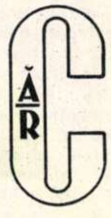

CUVINTE INCRUCIŞATE

(15 puncte)

ORIZONTAL: 2) Literatura noastră se mândreşte cu el. — Autorul pieselor „Hoţii", „Intrigă şi iubire", ş.a. 5) Scriitor sovietic ale cărui cărţi sunt îndrăgite de oamenii muncii din ţara noastră. — Titan al literaturii ruse şi mondiale. 7) Cântăreţ al luptei poporului francez. — Poet clasic rus, autorul poemului „Demonul". —Iscălesc. 9) L-a interpretat Septimiu Sever. — A scris „Unchiul Vania". 10) Cronicar moldovean. 12) Hangiţă din cărţile lui M. Sadoveanu. — Insufleţit. 14) Cântat de Odobescu. 15) Cântăreţ antic al cărui loc de naştere l-au disputat şapte cetăţi. — Bidiviu mitologic. 17) A scris poemul „Lazăr dela Rusca". — Ceahlăul prozei româneşti. — Autorul „Comediei umane". 19) Nică-al lui Ştefan a Petrei din Humuleşti. — Lae-bucălae. 22) A scris „Neînfrânţii" si „Donbass". — Visător.

VERTICAL: 2)... din copilărie. — Poet clasic rus, vestitor al furtunii. 5) Gen al literaturii dramatice. — Clasic al satirei. 7) Cu condeiul. — Nici nuvelist, nici poet, nici dramaturg. — Don..., unul din eroii lui Victor Hugo. 9) Personaj legendar creat în ghettoul Pragăi medievale. — Pe alături de plopii fără de soţ. 10) Ca la teatru. 12) Autorul înflăcăratei poezii „Noi vrem pământ". — A scris „Tovarăşi de drum". 14) Ritmat. 15) A scris romanul „La capătul nopţii". — Străvechi. 17) Extrase. — Doi dintre eroii lui s'au luptat cu morile de vânt. — Fabulist rus. 19) Erou din Crasnodon. — Oameni de ştiinţă. 22) Polevoi l-a făcut cunoscut şi iubit de milioane de cititori. — Erou al lui Daudet, originar din Tarascon.

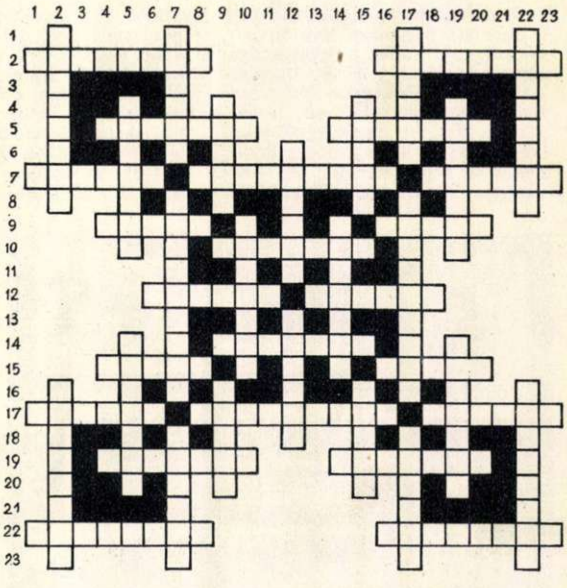

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÂNTEII Căsuţa Poştală 56 Tel. 7.60.10 Int. 1787 **ABONAMENTE:** la toate oficiile poştale din ţară şi la secţiile raionale de difuzare a presei. **PREŢUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 9 lei; 6 luni: 18 lei; un an: 36 lei.

Imprimat la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".

Moda

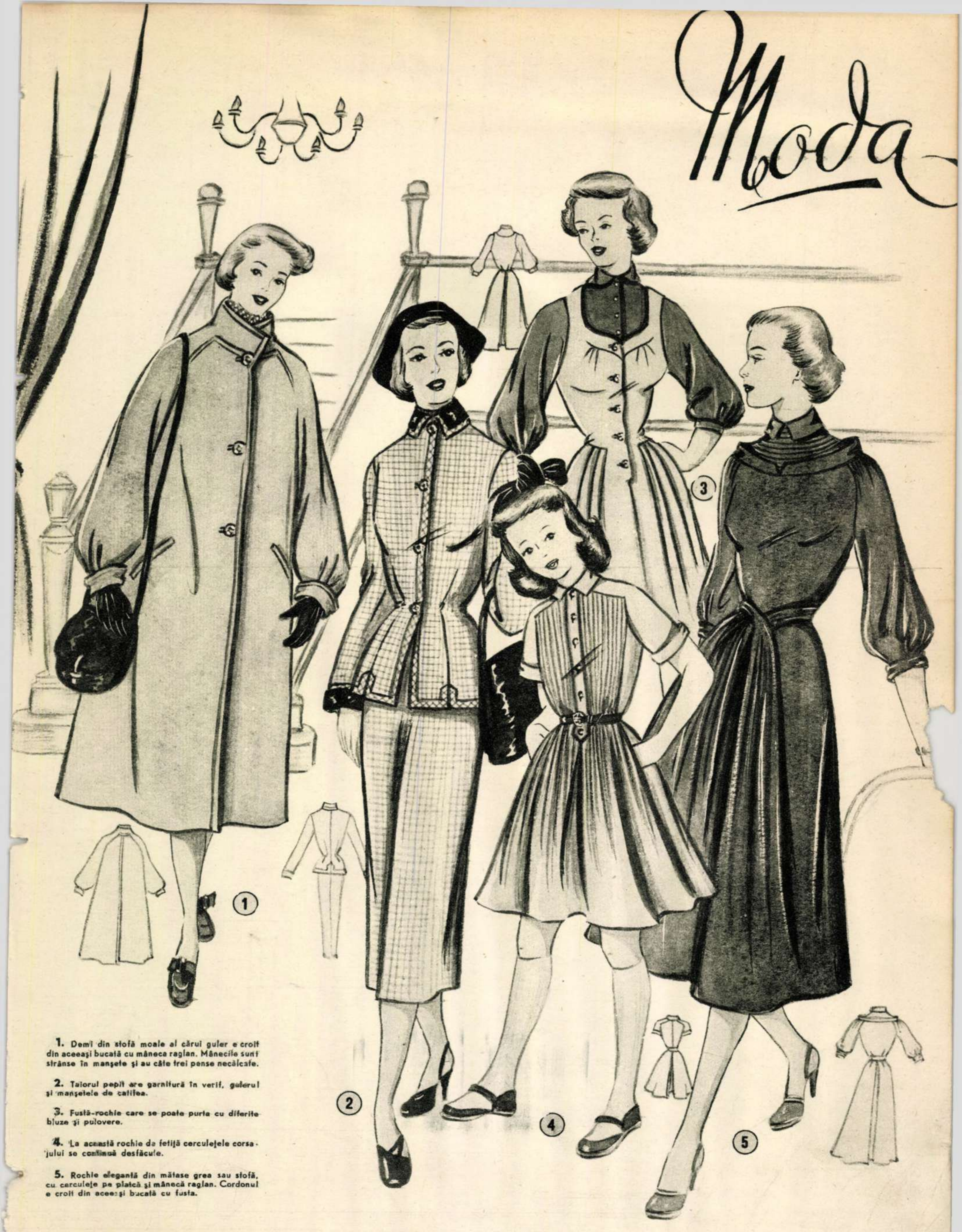

1. Demi din stofă moale al cărui guler e croit din aceeaşi bucată cu mâneca raglan. Mânecile sunt strânse în manşete şi au câte trei pense necălcate.

2. Taiorul pepit are garnitură în verif, gulerul şi manşetele de catifea.

3. Fustă-rochie care se poate purta cu diferite bluze şi pulovere.

4. La această rochie de fetiţă cerculeţele corsajului se continuă desfăcute.

5. Rochie elegantă din mătase grea sau stofă, cu cerculeţe pe platcă şi mânecă raglan. Cordonul e croit din aceeaşi bucată cu fusta.

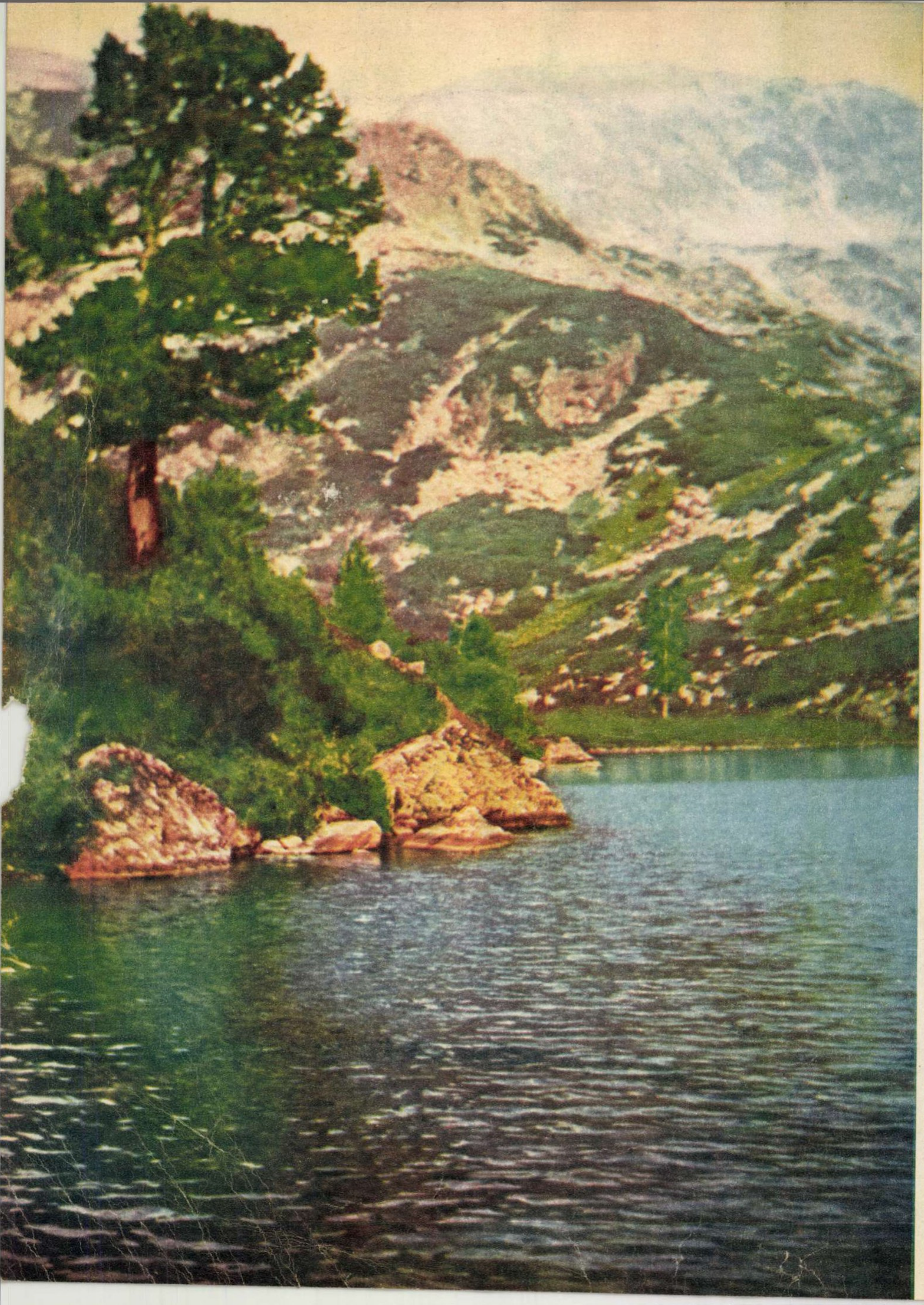

Prețul 1,50 lei

38969

FLACARA

Nr. 13 — 15 OCTOMBRIE 1953

Mai mult, mai repede, mai bine!

Cântec-marș

Versurile: ȘTEFAN TITA

Muzica: ELLY ROMAN

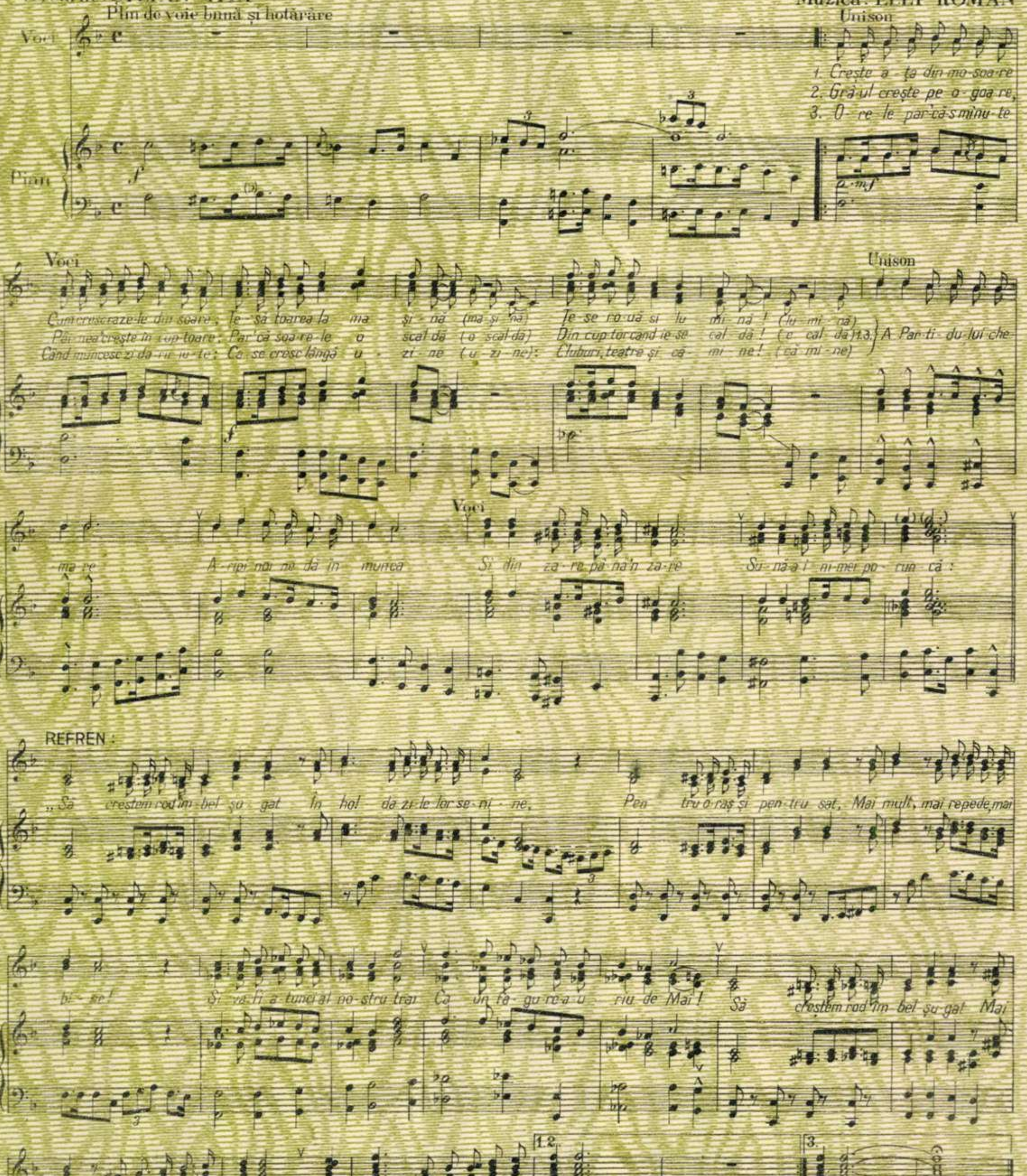
Plin de voie bună și hotărâre
Voci
Pian
Unison
1. Crește a - ța din mo-soa-re
2. Grâ-ul crește pe o - goa-re,
3. O - re-le par că-s minu-te
Cum crescraze-le din soare; Ie - să toarea la ma - și - nă (ma-și-nă) Ie-se ro-uă și lu - mi-nă! (lu-mi-nă)
Pâi-nea crește în cup-toare; Par'că soa-re-le o - scal-dă (o scal-dă) Din cup-tor când ie-se cal-dă! (e cal-dă) 1.3.
Când muncesc zi da-ri-ni-te: Ca se cresc lângă u - zi - ne (u-zi-ne): Cluburi, teatre și că - mi-ne! (că-mi-ne)
2. A Par-ti-du-lui che - ma-re
A-ripi noi ne dă în munca
Și din za-re pâ-na'n za-re
Su-nă-a i-ni-mei po-cun-că:
REFREN:
„Să creștem rod îm-bel-șu-gat În hol-da zi-le-lor se-ni-ne,
Pen-tru o-raș și pen-tru sat, Mai mult, mai repede, mai bi-ne!
Și va fi a-tunci al no-stru trai Ca un fă-gu-re-a-u-riu de Mai!
Să creștem rod îm-bel-șu-gat Mai mult, mai re-pe-de, mai bi-ne!
Azi ro-dul muncii-i pentru ti-ne!"
1.2.
3.
ti-ne!"
rit.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA Nr. 13 (21) 15 OCTOMBRIE 1953 ANUL II

REVISTĂ SOCIAL — POLITICĂ ȘI LITERAR — ARTISTICĂ

TRAIASCA PRIETENIA ROMANO SOVIETICA

Ansamblul de Stat de cântece și dansuri populare din Ural, care a prezentat o serie de spectacole în cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice.

SĂRBĂTOAREA MARII PRIETENII

A devenit o tradiție, scumpă oamenilor muncii din patria noastră, sărbătorirea în fiecare an a Lunii Prieteniei Româno-Sovietice.

Fierbinte este prietenia ce leagă poporul nostru de poporul sovietic. Despre rădăcinile adânci ale acestei prietenii vorbesc și bătrânele hrisoave și marile biruințe ale zilelor noastre. De departe, din negurile veacurilor, se desprind luminoase paginile marii prietenii. Luptele duse umăr la umăr de ostașii ruși și români împotriva cotropitorilor otomani; lumina cărții, adusă de tiparnițile venite — primele în țara noastră — dela prietenii din răsărit; cucerirea în 1877 a independenței de stat a României și zdrobirea jugului turcesc; ajutorul dat dezvoltării mișcării muncitorești din patria noastră, — iată câteva dintre numeroasele dovezi ale sprijinului nemăsurat pe care poporul nostru l-a primit dealungul secolelor dela poporul-frate rus. Acest sprijin a căpătat un conținut și mai adânc după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, care a smuls popoarele fostului imperiu țarist de sub jugul imperialist, deschizând în acelaș timp o nouă eră în istoria omenirii. Poporul român a cunoscut din plin acest sprijin frățesc când, la 23 August 1944, vitejii ostași sovietici au eliberat pământul țării de sub jugul fascist. Massele populare și-au văzut împlinit visul de veacuri: patria noastră și-a cucerit cu sprijinul sovietic adevărata independență națională, poporul român devenind — pentru prima oară în istoria sa — stăpân pe soarta sa, pe viața și viitorul său.

Ajutorul internaționalist pe care U.R.S.S. ni l-a acordat în permanență, a crescut din an în an. Numai un stat socialist poate da unui alt stat un ajutor multilateral atât de puternic și desinteresat cum este ajutorul pe care Uniunea Sovietică îl dă patriei noastre. El se manifestă pe tărâmul economic ca și pe cel tehnic, pe cel diplomatic și politic, ca și pe cel științific sau cultural. Nu există colț cât de îndepărtat din țara noastră unde să nu fie prezente semnele marii prietenii. In fiecare uzină utilată cu minunate mașini sovietice; în fiecare gospodărie de stat sau colectivă unde se obțin recolte bogate prin aplicarea experienței sovietice; în fiecare lăcaș de învățământ, de știință sau de artă unde raze din soarele dătător de viață al culturii sovietice fac să strălucească belșug de cultură și în patria noastră; în fiecare cămin în care copiii celor ce muncesc cresc frumoși și zdraveni — pretutindeni se văd roadele prieteniei poporului nostru cu poporul sovietic, roadele sprijinului primit din partea Țării Socialismului.

Cu frățescul ajutor al Uniunii Sovietice a obținut și obține clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea muncitoare, sub conducerea Partidului Muncitoresc Român, numeroase succese în dezvoltarea industriei grele, în mărirea producției de mărfuri de larg consum, în ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc. In lupta pentru făurirea buneistări a poporului muncitor, unitatea indisolubilă dintre partid, guvern și popor și sprijinul sovietic constitue chezășia înlăturării din calea celor ce muncesc a oricăror greutăți, chezășia victoriei socialismului în Republica noastră Populară.

Acum, în Luna Prieteniei Româno-Sovietice, poporul nostru are oaspeți dragi: delegația de oameni de artă și cultură, stahanoviști, tehnicieni din industria și agricultura U.R.S.S. Solii poporului constructor al comunismului care ne vizitează țara se apropie cu interes de realizările poporului nostru muncitor. Membrii delegației sovietice merg prin fabrici și uzine, prin instituții de știință, artă și cultură, în mijlocul activiștilor din organizațiile obștești, printre țăranii din întovărășiri și gospodării agricole colective, printre muncitorii din gospodăriile agricole de stat și S.M.T.-uri. Peste tot ei stau de vorbă cu oamenii muncii, împărtășindu-le din nesecata comoară a experienței, științei, tehnicii și culturii sovietice. Pentru cei ce muncesc în patria noastră, aceste vizite constitue un minunat prilej de a-și însuși cât mai multe din bogata experiență sovietică, de a cunoaște mărețele victorii ale poporului sovietic, ziditorul comunismului.

Veșnic recunoscători marelui popor sovietic, oamenii muncii din țara noastră, alături de toți oamenii cinstiți din lumea întreagă, iubesc din toată inima Uniunea Sovietică, bastionul păcii, libertății și securității popoarelor. Alături de sutele de milioane de oameni iubitori de pace din toate țările și continentele, poporul nostru sprijină politica externă a Uniunii Sovietice, inițiativele ei pentru destinderea încordării internaționale, pentru rezolvarea prin tratative a tuturor problemelor litigioase. Omenirea iubitoare de pace înfierează politica de forță a imperialiștilor americani și o condamnă eșecului.

Poporul patriei noastre, activ luptător pentru pace, sărbătorește Luna Prieteniei Româno-Sovietice hotărît să-și făurească o viață tot mai luminoasă, cu ajutorul frățesc și după exemplul minunat al celui mai înaintat popor din lume, poporul sovietic.

SORTIMENTE

„Mai mult, mai bun, și mai eftin!“ nu e o lozincă completă. In fața muncitorilor din industria producătoare de bunuri de larg consum partidul pune încă o sarcină de seamă: aceea de a asigura lărgirea și îmbunătățirea sortimentelor, în așa fel încât să satisfacă cerințele unui nivel de trai în continuă creștere, să corespundă necesităților sporite de confort, gustului și dragostei de frumos a celor ce muncesc. Un nou fel de biscuit, un nou model de confecții sau un nou țip de mobilă, un produs proaspăt al industriei cosmetice — sunt lucruri ce dau vieții de toate zilele o notă plăcută, sunt dovezi de ridicare necontenită a nivelului de trai.

Din întreg cuprinsul țării vin tot mai des știri despre strădania muncitorilor de a lărgi varietatea produselor: inițiativa creatoare pusă în slujba consumatorilor — oamenii muncii — își arată, zi de zi, roadele. O veste dela Oradea anunță de pildă noile produse ale Intreprinderii Metalo-Chimice din localitate: mașini de gătit și de tocat nuci, spițe de biciclete și frigorifere, ceară de parchet și cerneală, furaje artificiale pentru porci fabricate din reziduri dela fabrica de bere... In ramura textilelor, muncitorii uzinei fruntașe „7 Noembrie“ din Capitală își concretizează strădania de a pune la îndemâna consumatorilor sortimente cât mai variate, prin experimentarea a 20 noi modele de țesături. In industria alimentară, muncitorii dela fabrica „Delta“ din Tulcea produc 70 sortimente noi de conserve de pește, cei dela fabrica „București“ din Capitală lucrează noi sortimente de bomboane de ciocolată. Muncitorii din industria producătoare de bunuri de larg consum pun la dispoziția populației muncitoare produse tot mai multe.

Succesele lor — din care înfățișăm alăturat câteva — exprimă hotarîrea lor nestrămutată de a da viață sarcinii încredințate de partid, sarcina de a lupta pentru ca traiul poporului muncitor să devină tot mai îndestulat și mai plăcut.

Inginerii Mihai Baldovin și Șonc Dumitru dela Ministerul Industriei Lemnului se străduesc să creeze machete după care fabricile vor produce mobilă trainică, artistic lucrată, așa cum o așteaptă cumpărătorii. Iată-i revăzând machetele, pentru a da un profil și mai atrăgător noilor tipuri de mobilă.

La fabrica „Zarea“ se experimentează un nou tip de băutură.

Având și o oarecare tărie alcoolică, ea este un răcoritor plăcut la gust, spumos și acidulat. Iată-l pe muncitorul Ion B. Constantin capsulând la mașină sticle cu noul produs.

La magazinul „Ferometal“ din Ferentari a sosit sticlărie și veselă nouă. Niculina Lunțeanu, care locuiește într'unul din blocurile muncitorești, a venit să-și cumpere un servici de porțelan. Dar paharele de cristal sunt și ele îmbietoare...

SALON DE BLĂNURI

Solii timpurii ai iernii în Magazinul Universal „Victoria“: haine de blană de un model nou, călduroase, elegante și trainice

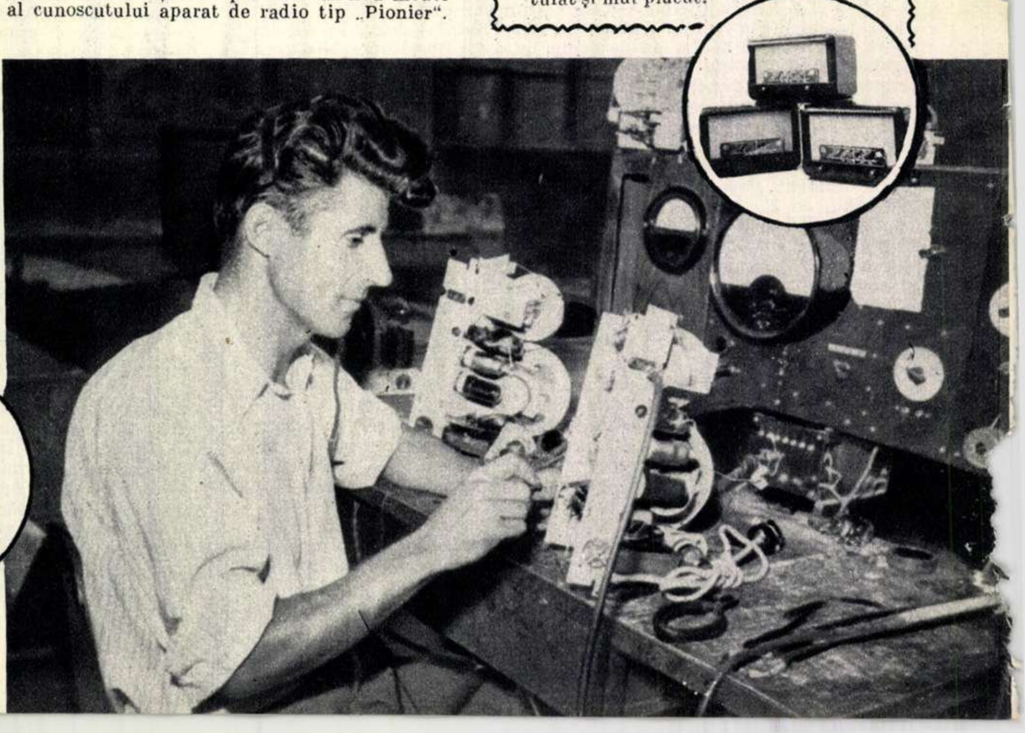

Un aparat de radio mai bun înseamnă o muzică mai clară, mai plăcută. La „Radio Popular“ se construește în prezent un nou model al cunoscutului aparat de radio tip „Pionier“.

NOI

Jucătorul Fodor Alexandru dela Casa Centrală a Armatei se va antrena astăzi, încălţat cu ghete de baschet de un nou tip, fabricate în ţara noastră. O încălţăminte specială, bună, comodă, nu poate decât să ajute succesul unui sportiv.

Un nou sortiment de ciocolată, fabricat de întreprinderile noastre de produse din zahăr. După cum se vede, aceste trei fetiţe dela căminul de zi al Fabricii de Confecţii „Gheorghe Gheorghiu-Dej" găsesc că ciocolata e delicioasă...

La început un produs obţinut prin distilarea huilei, mai târziu — răşină sintetică şi acum... ciorapi în rafturile magazinelor, la dispoziţia cumpărătoarelor. Tehnica sovietică înaintată a ajutat la fabricarea şi în ţara noastră a capronului, material sintetic mult mai rezistent decât mătasea naturală.

Un nou şi frumos model de pantof stârneşte desigur vii comentarii. Dacă pantoful este fabricat în întreprinderea în care lucrezi — cum se întâmplă în cazul de faţă — se înţelege că eşti şi mândru aşa cum sunt pe drept muncitoarele Elena Olteanu, Rodica Dumitraşcu şi Elena Gheorghe dela fabrica „Kirov", care au contribuit şi ele la această mică izbândă.

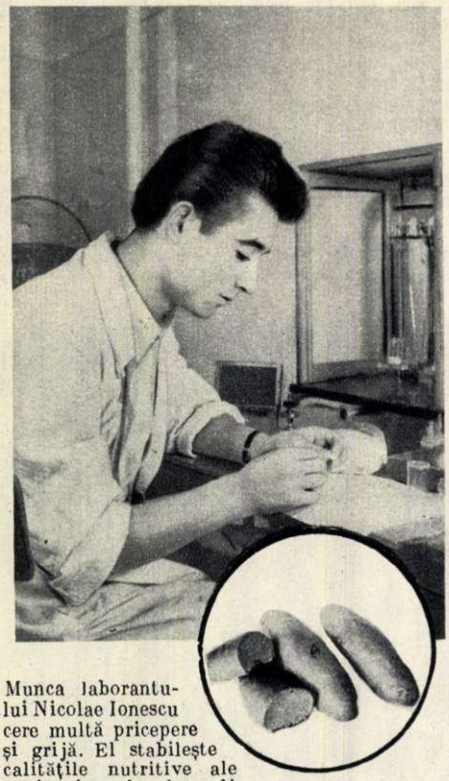

Munca laborantului Nicolae Ionescu cere multă pricepere şi grijă. El stabileşte calităţile nutritive ale unei noi probe de „pâine intermediară", un nou fel de pâine care se studiază în prezent la fabrica „Constantin David" din Capitală. Având o culoare ce se apropie de cea a pâinii albe, „pâinea intermediară" se va bucura de calităţi nutritive superioare pâinii negre fabricate în prezent.

Prin livezile și ogoarele patriei

de Silviu **PODINĂ**

Lanurile foșnitoare de porumb cu știuleții copți și grei, livezile nesfârșite desfășurându-și belșugul de fructe pârguite, culturile de bumbac cu capsulele gata să plesnească, ogoarele cu pământul răscolit și întors de fierul plugului, au un farmec nespus în aceste zile de toamnă blândă când cerul mai rămâne încă albastru și curat ca azurul, când soarele domolit poleiește totul în aur; mâini harnice au muncit neobosit o primăvară și-o vară, și-acum iată că toamna a adus răsplata strădaniei: rodul bogat al ogoarelor, al grădinilor și livezilor.

Căruța mă poartă pe șoseaua ce se strecoară printre dealuri, pe valea Dâmboviței. Drumul trece pe lângă livezile Gospodăriei de Stat din Lăicăi. Pe coastele domoale se rânduiesc șiruri nesfârșite de pomi; crăcile lor mlădioase se arcuiesc sub povara rodului, se pleacă spre pământ ca niște ciorchini neobișnuit de mari: ciorchini de prune suflate cu praf de argint, ciorchini de pere galbene ori de mere îmbujorate de dogoarea soarelui. Crăcile încărcate peste puterile lor sunt sprijinite de prăjini așezate de mâini grijulii; o pădure întreagă de prăjini, căci aproape fiecare cracă are nevoie de sprijin...

Căruțașul mă cercetează cu coada ochiului.

— Ei, ce spui, tovarășe, de livezile gospodăriei noastre?

Până să-mi exprim în cuvinte admirația, el începe din nou:

— Gospodăria noastră pomicolă are cele mai frumoase livezi din tot Muscelul!

Ajung în dreptul unei livezi de pruni ce cuprinde un deal întreg. Dintre pomi răzbate zvon de cântece pline de veselie, de tinerețe: stoluri de fete sunt risipite printre pruni, adună fructele în coșuri de nuele și când acestea se umplu, le ridică pe umeri și le poartă spre mijlocul livezii. Sunt tinere din brigada lui Ion Popescu. Unele adună, altele sortează și spală prunele, apoi le pun în butoaie, pentru conservare.

— Le conservăm chiar aici, în livadă, — îmi spune brigadierul. Le băgăm în butoaie și le tratăm cu bioxid de sulf. Așa se păstrează proaspete vreme îndelungată și fabricile de marmeladă au materie primă luată ca din pom tot timpul anului. Numai fabrica din Focșani va primi dela noi zece vagoane de materie primă de calitatea întâia! Pe lângă aceasta, gospodăria o să dea pentru aprovizionarea populației încă 13 vagoane de prune uscate.

Dela pruni mă duc la livada de meri a gospodăriei, de lângă marginea satului Malu cu Flori. Aceleași cântece ale bucuriei culesului răsună și aici: pomii sunt împresurați de culegători. De departe livada pare semănată cu flori mari, albe: sunt lăzi de scânduri, căptușite pe dinăuntru cu paie și cu pânză pentru ca merele să stea în ele ca'ntr'un pat moale, să nu capete nici cea mai mică vătămătură.

Printre culegători, îl întâlnesc pe inginerul agronom Ion Stoica, un tânăr înalt și vesel. A venit la gospodărie acum doi ani, de pe băncile facultății. Acum trece dela un culegător la altul, colindă toată livada, se oprește, dă îndrumări. Și îndrumările-i sunt ascultate. Fiecare măr e cules cu mâna, așezat în coș, iar din coș în ladă, cu atâta grijă încât îți vine să crezi că se culeg nu mere, ci ouă...

Merg împreună cu agronomul dealungul livezii. Ne oprim în fața unor lăzi pline. Tânărul le mângâie cu privirea. Ia două mere, le cercetează atent, apoi mi le arată:

— Le vezi cât sunt de frumoase? N'au nicio înțepătură de paraziți, nicio boală. Vrem să ajungă tot așa de frumoase și la consumatori. Deaceea le culegem cu atâta grije...

Imi vorbește apoi despre soiurile de fructe cultivate în gospodărie, despre lupta cu nenumărații paraziți vătămători — dușmani înverșunați ai livezilor — despre faptul că gospodăria va recolta în toamna aceasta aproape 80 de mii de kilograme de mere...

In fața noastră, urcată pe o scară, o fată voinică, oacheșă, culege și cântă de zor.

— E Viorica Tămârjan, fata căruțașului — îmi spune agronomul. Bătrânul se poate făli cu ea. E una din cele mai bune eleve ale școlii medii din Breaza, iar acum, în vacanță, una dintre cele mai harnice culegătoare.

— Vezi, nu mai cânta atât că faci concurență privighetorilor! — îi strigă pornit pe glumă agronomul.

— Nu râde de mine, tovarășe inginer! — răspunde fata, roșindu-se. Nu râde, pentrucă tot cântând mi-am făcut pân'acum norma pe ziua de astăzi, și până'n seară

E bun altoiul, Lenuțo! Peste trei-patru ani din nuielușa asta, o să iasă la cireșe c'abia o să le poți duce cu coșul...

La unul din centrele de pulpare a prunelor dela Gospodăria de Stat din Lăicăi. A început prelucrarea recoltei anului 1953.

mai dau o jumătate de normă! Și apoi dece n'aș cânta? Doar e culesul în livezile noastre!

Pepiniera — „grădinița noastră de copii"— cum îi spune în glumă Spiridon Ganță, directorul adjunct al gospodăriei, se întinde în lunca Dâmboviței, lângă satul Izvoarele. Dincolo de gardul înalt de șipci, cresc în voie sute de mii de nuelușe, aliniate în rânduri drepte și dese. Meri, peri, vișini, cireși sălbatici. Altoitul e în toi: în toamna asta se altoiesc 160.000 de vlăstare. Pepiniera crește puieți și pentru livezile gospodăriilor colective din jur, și pentru țăranii muncitori din Lăicăi, Malu cu Flori, Ungureni, Izvoarele. In livezile multora rodesc acum pomi de soiuri alese, luați dela Gospodăria de Stat în toamnele ce-au trecut.

— In toamna asta, spune altoitorul Gheorghe Popescu, vom planta la Bărbuleț încă 50 de hectare cu puieți altoiți. Peste trei ani vom avea și acolo o livadă pe rod, cu fructe de soi...

La îndemnul lui, m'am dus apoi s'o văd la lucru pe cea mai tânără muncitoare a pepinierei, pe Elena Dincă. E harnică foc fetișcana asta de 16 ani: într'o singură zi altoiește 600 de puieți. N'a urmat încă nicio școală de pomicultură, dar a îndrăgit pomii și asta a făcut-o să se apuce să învețe cum să-i crească, aici, în pepiniera gospodăriei.

*

Pe șoseaua ce însoțește firul văii Dâmboviței, scârțâie căruțe încărcate cu lăzi, cu coșuri, cu ciubere pline cu fructe. Toți gospodarii își adună în zilele acestea roadele.

Și familia țăranului muncitor Victor Popescu din satul Malu cu Flori s'a apucat să-și strângă fructele din grădina de lângă casă. Grădina nu-i mare dar are o frumusețe de pruni și de meri.

— N'au fost ei totdeauna așa de arătoși, începe să povestească gospodarul despre pruni. Până acum câțiva ani îi lăsam în voia soartei, iar la cules îi băteam cu prăjina de le rupeam toate mlădițele roditoare. Apoi ne miram că anul următor rămâneau sterpi. Pe atunci nimeni nu se gândea să ne învețe că n'ai voie să bați pomul, că are și el viața lui, că suferă și el dacă-l rănești și când e bolnav nu poate să rodească...

Ne preumblăm prin grădină. Victor Popescu își urmează povestirea. Imi vorbește despre agronomul dela Câmpulung care a tot venit prin sat și a învățat oamenii cum trebue prășit porumbul, cum trebuiesc crescuți pomii, dar îmi vorbește mai ales de Gospodăria de Stat de unde a primit mare ajutor. Agronomul gospodăriei a venit la el să-i vadă grădina, a cercetat fiecare pom ca un doctor, să-i descopere beteșugurile, și i-a spus cum să-i lecuiască.

— Acum și feciorul meu cel mare e tot un fel de agronom — urmează el. A isprăvit școala medie tehnică agricolă. A învățat patru ani cu bursa dela stat; n'am cheltuit cu el niciun ban. Acum lucrează la Gostatul din Stolnici. Când vine acasă, el e profesorul și eu școlarul... După sfaturile celorlalți agronomi și ale lui am început să-mi lucrez cele trei pogoane așa cum scrie la carte și am izbutit să strâng din an în an tot mai multe roade; și bucate și poame. Anul ăsta, de pildă, pot să și vând din poame; am vândut până acum la cooperativă 320 kilograme de prune și am cumpărat în schimb haine copiilor. Și din mere mă gândesc să vând o parte cooperativei, că o să-mi rămână destule și pentru casă...

*

Am călătorit mulți kilometri până aici, pe meleagurile de miazănoapte ale Moldovei și pretutindeni, din goana trenului, mi s'au arătat fulgerător în față, crâmpee de muncă și viață clocotitoare, în toamna plină de rod: fete vesele ce se opreau din cules, printre aracii viilor, și salutau cu năframe și chiote trenul și călătorii; căruțe ce descărcau în curți grămezile aurii de știuleți de porumb proaspăt cules; tractoare răsturnând brazdele pentru pâinea anului viitor, turme și cirezi păscând leneșe pe islazurile încă verzi...

Un asemenea crâmpei din viața și munca clocotitoare, plină de roade, ce se desfășoară pe întinsul ogoarelor patriei, l-am aflat și la S.M.T.-ul din Albești-Suceava.

Când am intrat pe poartă, șoferul tocmai pornea motorul autocamionului. Directorul Iohan Henic și Petru Grosu, secretarul organizației de partid, erau gata de plecare.

Tovarășe președinte, să n'ai grije! Va ieși arătură așa cum scrie la carte: adâncă, bună, fără greșuri...

— Avem o consfătuire cu colectiviștii din Iurești, asupra rezultatului campaniei de vară și începutul celei de toamnă, mi-au spus, poftindu-mă să iau loc alături de ei.

Ne-am urcat în camion și am pornit pe drumul de țară ce șerpuiește printre coline. La tarlaua unde brigada a doua făcea arături de toamnă ne-am oprit și i-am luat cu noi pe Miron Dumitru și pe Ion Cumpătă. Cel dintâi e tractorist fruntaș pe stațiune; al doilea e șeful brigăzii. Brigada lor a lucrat anul acesta pe ogoarele gospodăriei spre care ne îndreptăm.

Miron e un flăcău îndesat, vânjos, și cam scump la vorbă. Il întreb cum stă cu planul.

— In campania de vară l-am depășit cu 32 la sută, iar acum în toamnă, o să vedem...

La Iurești, la consfătuire, colectiviștii au spus că brigada a doua de tractoare a fost reazimul de nădejde al gospodăriei și în primăvară, și în vară, și este și acuma, în campania de toamnă. Dar din cele spuse de colectiviști și de semetiști, a reieșit că mai sunt încă multe de făcut pentru ca munca să meargă bine. Miron Dumitru s'a ridicat și a cerut ca gospodăria să organizeze recepționarea lucrărilor brigăzii, în fiecare zi.

— Iar dacă vor fi necorespunzătoare, le vom face din nou, pe socoteala noastră, a adăugat directorul Iohan Henic.

La auzul acestor cuvinte, Miron a zâmbit și a spus doar atât:

— Așa ceva n'o să se întâmple la brigada noastră!

La întoarcere, directorul m'a încredințat că Miron Dumitru nu aruncă niciodată vorbe în vânt. In curând va fi confirmat stahanovist.

Până să ajungem la S. M. T., pe drum, am vorbit despre graficul sarcinilor pentru fiecare brigadă, despre contractele ce trebuesc încheiate cu țăranii individuali pentru lucrările de toamnă, despre reparațiile ce trebuesc făcute. In spatele sediului S.M.T.-ului e un șantier: clădiri de cărămidă roșie încă neacoperite, grămezi de țiglă, de grinzi și scânduri. Lemnarii și zidarii trebăluiesc grăbiți. Cu planul în mână, directorul îmi vorbește despre rostul fiecărei clădiri ce se construește.

— Statul ne dă mare ajutor să întărim Stațiunea noastră. Aici — arată el cu mâna — este atelierul mecanic plănuit după un model sovietic. Va fi înzestrat cu cel mai modern utilaj. O să aibă săli de montaj, demontaj, strungărie, ajustură, sudură, birou tehnic și o mică uzină electrică. Pentru

S.M.T.-ul din Albești devine din ce în ce mai puternic, mai bine înzestrat. Meșterul Gheorghe Rățoi dă explicații directorului, directorului-adjunct politic și secretarului organizației de bază, cu privire la felul cum este îndeplinit planul de construcții din cadrul Stațiunii.

...A fost un porumb ca pădurea și a dat rod bogat: au ce vedea individualii la colectiviștii din Scorțaru-Vechi...

piesele grele vom avea și o macara rulantă. In Decembrie, în fiecare încăpere se va lucra din plin... Clădirea de alături este cantina. Va avea o capacitate de 150 de persoane, și va fi gata curând... In partea cealaltă, pe coastă — vezi? — lângă cele trei remize se mai construesc trei. Vom avea astfel adăpost bun pentru cele 60 de batoze ale noastre. Căci 60 avem acum, cu cele 30 pe care le-am primit în primăvară dela uzinele „Tudor Vladimirescu" din București... Clădirile din față, de lângă șosea, sunt locuințe pentru familiile muncitorilor noștri. Unii se vor muta în ele încă în iarna asta. Vom mai construi și un cămin pentru tractoriștii necăsătoriți... Se va schimba dela o zi la alta fața Stațiunii noastre. Am fost înștiințat că primim în toamna asta și K. D.-uri noi-nouțe. După cum a arătat tovarășul Gheorghiu-Dej, partidul are grijă să ne înzestreze. Să vezi cum o să mai muncim, cum o s'arate Stațiunea.

Directorul vorbea despre viitorul S.M.T.-ului în cuvinte necăutate, dar cu însuflețire, cu siguranță...

*

— Vezi tovarășe? Până în 1950 aici a fost câmp gol. Tot ce vezi s'a construit numai în trei ani: grajdul ăsta lung de o sută de metri, remizele, cotețele pentru porci, pentru păsări, saivanul oilor, magazia de cereale... Astea toate le-am ridicat cu puterile noastre, iar sediul și multe altele le-am făcut cu ajutorul împrumutului luat dela stat.

Stăteam în mijlocul curții gospodăriei colective „6 Martie" din comuna Scorțaru Vechi, raionul Brăila, iar cel cu care vorbeam era președintele, Marin Fătu, un om ca la 50 de ani, mărunt de statură și cu părul nins, tuns scurt. Am pornit pe câmp ca să-mi arate culturile. In drum ne-am oprit la cotețele porcilor. Erau văruite proaspăt, străluceau de curățenie.

Verze ca acestea rar s'au pomenit în satul Elenei Tănase. Intovărășirea agricolă din Florești regiunea București se mândrește cu bogata recoltă a grădinii sale irigate.

— Acum un an am avut numai două scroafe, mi-a spus președintele. Acum avem 140 de porci, iar la anul o să avem aproape 300. Suntem hotărîți ca în câțiva ani să ne facem o mare crescătorie de porci...

In fața cotețelor se întinde o trifoiște de mai multe hectare. Marin Fătu a măsurat-o cu ochii apoi s'a întors spre mine.

— Cât e de mare trifoiștea asta n'o să ne ajungă pentru construcțiile ce o să le ridicăm atunci când, rând pe rând, atrași de viața noastră, țăranii muncitori din sat or să intre în gospodărie... Uite aici o să construim câteva grajduri mai mari decât ăsta pe care-l avem. Dincoace o să facem saivane pentru câteva mii de oi... O să ne ajute și statul cu credite pe termen lung, o să ne asigure materiale de construcție, așa cum a spus tovarășul Gheorghiu-Dej.

Imi arăta locul cu mâna întinsă ca și cum toate clădirile de care vorbea ar fi existat aevea. Am apucat apoi pe un drumeag ce ducea la câmp.

— Să vezi ce-a fost și cu bumbacul... Acum un an am semănat pentru prima oară 25 de hectare. Atunci, mulți ziceau că nu-i pentru noi asemenea cultură gingașă, și nu poți fi sigur c'o să-ți răsplătească munca. O să ne răsplătească, le-am spus eu, căci o să-l îngrijim ca pe un nou născut în gospodărie și apoi o să ne dea îndrumări și agronomii. Când l-am semănat, tot mai erau unii care se scărpinau neîncrezători în ceafă. Am trecut cu cultivatorul peste arătura adâncă de toamnă, apoi am grăpat locul, am pregătit cum s'ar zice loc afânat pentru semințele cafenii. Ce ne-am mai bucurat când din pământul negru, mărunțit de colții grapei, s'au înălțat firișoare verzi, desfăcând câte două frunzișoare groase ca la fasole. „De-acu' să aveți grijă de el ca de ochii din cap!" le-am spus brigadierilor. După aceea din trei în trei săptămâni tăișul sapelor răscolea pământul; în bumbacul nostru n'au apucat să răsară pălămida, știrul sau lobodele. Când s'au deschis cele dintâi flori, colectiviștilor li se păreau mai frumoase decât petuniile din fața caselor. Apoi, în locul florilor s'au ivit capsulele rotunde, verzi și tari, ce ascundeau puful alb: nimeni nu mai cârtea împotriva bumbacului. In toamnă așteptam cu nerăbdare să se deschidă primele capsule. De câte ori treceam pe acolo le cercetam; erau umflate, gata să plesnească, dar nu plezneau... Intr'o zi n'am mai avut răbdare, am rupt o capsulă și am desghiocat-o: mi-a rămas între degete ghemotocul de puf alb și moale. L-am mângâiat ușurel ca pe un pui de găină; curând după aceea tarlaua s'a făcut un covor alb strălucitor. Am dat statului 2.500 de kilograme peste plan. Ca să vezi câte țesături se pot scoate numai din pământul ăsta. Pe lângă bani buni, colectiviștii au primit bumbac-fir și zeci de metri de țesături de tot felul. In primăvara asta, oamenii au cerut să ni se aprobe o suprafață mai mare. Tovarășii dela raion ne-au mărit planul dela 25, la 44 de hectare...

Mergeam de mult pe lângă marginea tarlalei de bumbac. La adierile vântului, frunzele crestate foșneau. Pe tulpini se zăreau capsulele ce închideau în ele viitoarele valuri de pânză.

Dela bumbac am luat-o peste câmp, spre lanul de porumb. Aici colectiviștii încărcau primele căruțe cu știuleți aurii. 220 de hectare cu porumb și pe fiecare cocean cel puțin câte doi știuleți! Printre colectiviștii de aici l-am găsit și pe Ion Mihalache, flăcăul pe care gospodăria l-a trimis la școala specială de doi ani. „Să înveți, să ajungi inginer agronom!" — i-au spus atunci colectiviștii. Acuma e în vacanță și vine la lucru în fiecare zi. Din vânzarea produselor ce-o să le primească pentru zilele-muncă vrea să-și cumpere haine și cărți de agrotehnică, de zootehnie, de pomicultură...

S'a înserat. Ne-am întors în sat. Din vorbă în vorbă, președintele mi-a povestit despre viața lui amară de slugă, din tinerețe, despre lupta pentru întovărășire, apoi pentru gospodăria colectivă.

Când a fost ales președinte nu știa carte...

— Ințelegi, tovarășe? Pe de-o parte nu puteam fi președinte fără știință de carte, pe de altă parte n'aveam vreme să mă duc la școala de alfabetizare. Atunci am hotărît să învăț singur, nopțile... Peste un timp m'au criticat zdravăn tovarășii dela raionul de partid că nu mă odihnesc îndeajuns. Mi-au spus că trebue să-mi organizez treburile așa, ca să am și vreme de învățătură, iar nopțile să dorm. Arătam ce-i drept tare rău, dar știam de-acum să citesc și să scriu binișor; știam și aritmetică...

Seara am petrecut-o la colectivistul Dumitru Stoenescu. După cină am ascultat radio și am stat de vorbă până târziu. Dimineața, când am ieșit în curte, nevastă-sa tocmai mulgea vaca, iar copilul cel mai mic zburda vesel prin curte...

*

Ion Vardeianu este un om respectat în sat, atât pentrucă are părul cărunt, cât mai ales pentrucă este unul din cei mai harnici și mai pricepuți țărani muncitori din Florești. Astă vară el a isprăvit secerișul printre cei dintâi și a scos o recoltă de 2.000 de kilograme de grâu la hectar. Acum tot printre primii s'a apucat de culesul porumbului. Are un lan de porumb ca o pădure. L-a semănat timpuriu și l-a prășit de trei ori, așa cum spune agrominimul.

— Pământu-i darnic, dacă-l muncești așa cum scrie la carte, spune Vardeianu. Numai așa scoți recoltă bună. Și, o recoltă bună te scoate din toate nevoile: îți poți face datoria către stat, pui de-oparte pentru pâine și sămânță, iar ce-ți rămâne vinzi la piață. Așa ajuți să trăiască mai bine și pe muncitorii dela orașe. Așa se cade, că și ei ne ajută să avem cele trebuincioase la casă. Nu zic bine ?

— Ba zici bine, bade Ioane. Așa se cade.

Mă despart de el și-o pornesc singur pe uliță. Trec de școală, de dispensar, și ajung apoi la marginea satului... Uite o gârlă. Ii privesc în tăcere apele gălbui, neclintite între malurile de lut năpădite de tufe dese de sălcii. Mergând pe mal, la o cotitură bag de seamă că în mijlocul apei stă împlântată o țeavă de fier. Poate o țeavă veche, uitată aici cine știe de cine. Dar aud din ce în ce mai puternic duduitul unui motor adăpostit pe celălalt mal, sub un acoperiș de scânduri și mă dumiresc că țeava din mijlocul gârlei este legată de o pompă ce soarbe apa sus, pe mal. Trec dincolo și în fața ochilor îmi răsare o grădină de zarzavaturi irigată, dela care nu-mi vine să-mi mai iau privirea. Apa pompată din gârlă curge supusă pe canalul de scurgere ce taie în două grădina, iar din loc în loc se desfac din el șănțulețe ce duc de-adreptul la parcelele de varză, de roșii, de ardei... Ajunge să dai la-oparte, cu o singură lovitură de sapă, grămada de țărână ce astupă capetele șănțulețelor dintre parcele, pentru ca apa să ude pământul ori de câte ori e însetat. Mă plimb printre straturi și văd căpățâni de varză de câte 4-5 kilograme, roșii mai mari ca pumnul, ardei cărnoși... Aici e grădina întovărășirii „16 Februarie" din Florești.

La ultima adunare generală, președintele, Dumitru Brainaș a arătat în darea de seamă că din vânzarea zarzavaturilor duse în vara aceasta pe piețele Capitalei s'au încasat 16.000 lei. Și pe atunci nu fuseseră culese, decât jumătate. S'au bucurat mult întovărășiții când au auzit spusele președintelui. Pâine au, căci au strâns de pe ogorul lucrat în comun câte 2.000 de kilograme de grâu la hectar. Zarzavaturi au avut dela grădină toată vara; s'au ales și cu câștig în bani și au contribuit și la aprovizionarea cu legume a populației muncitoare din București. Iacă-tă: unde's mulți puterea crește; până acum sunt 143 de familii. In toamna asta însă, întovărășirea va deveni mai puternică: mulți țărani muncitori s'au hotărît să-și lucreze de aci încolo pământurile în comun.

*

...Alte drumuri, alte popasuri, prin livezile și ogoarele patriei... Turnișor-Sibiu, Bălțeni-Slatina, Bucium-Iași... Am cunoscut mulți țărani muncitori, colectiviști, tractoriști. Fiecare în felul lui, în graiul locului, a spus din inimă aceeaș hotărîre: să răspundă prin fapte chemării partidului la lupta pentru bunăstare.

Sub steagul leninist

de **Boris BURCOV**

Tovarăşa Opriţă Alexandrina, stahanovistă, secretara organizaţiei de bază U.T.M. dela fabrica „Industria Bumbacului A" ne cere printr'o scrisoare să publicăm un material despre gloriosul Comsomol leninist al Uniunii Sovietice. Revista noastră răspunde acestei cereri, publicând materialul scris special pentru „FLACĂRA" de către tovarăşul **Boris Burcov**, redactor-şef adjunct al revistei „Ogonioc"

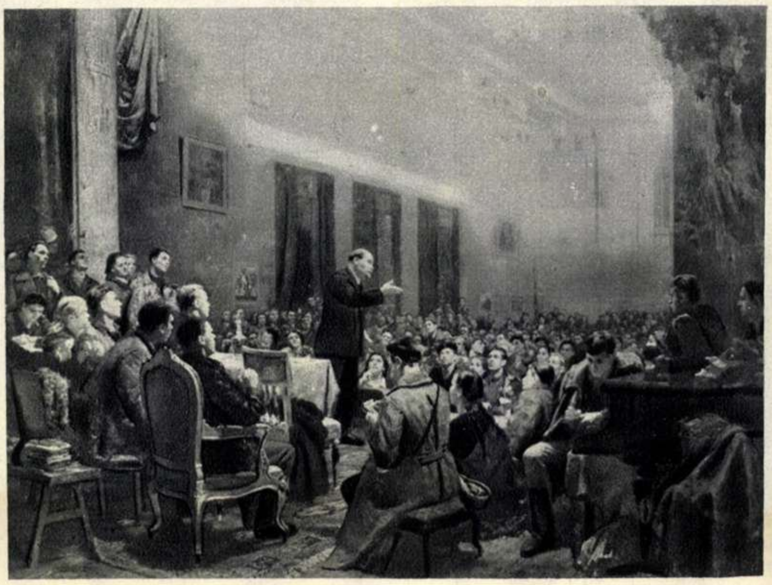
Tabloul pictorilor B. Iohanson, V. Socolov, D. Teghin, I. Faidâş-Crandievscaia şi N. Cebacov redă unul dintre cele mai de seamă momente din istoria Comsomolului: V. I. Lenin rostindu-şi cuvântarea la cel de al III-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist Leninist.

N'am exagera dacă am spune că insigna de membru al Uniunii Tineretului Comunist Leninist din Uniunea Sovietică este cunoscută în întreaga lume. In străinătate fiind, am văzut de multe ori cum câte un tânăr negru sau o fată din Spania, câte un tânăr din India sau din Brazilia luau în mână cu adâncă veneraţie insigna, scumpă lor, de membru al Uniunii Tineretului Comunist Leninist din Uniunea Sovietică. Nu este vorba numai de respectul şi dragostea imensă purtate tineretului sovietic; este vorba aci de o dovadă a nesecatei forţe de atracţie pe care Comsomolul, operă a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, o exercită asupra tineretului lumii. Istoria glorioasă a Comsomolului, creat de Partidul Comunist cu 35 de ani în urmă, numeroşii săi eroi legendari, sunt cunoscuţi şi în Sahara aridă, şi în munţii Tibetului, şi pe malurile fluviului Amazon, şi pe ţărmurile Mării Japoniei, — pretutindeni unde trăiesc oameni ai muncii.

Comsomolul Uniunii Sovietice numără în rândurile sale 18.000.000 de tineri şi tinere, o armată uriaşă de constructori ai vieţii noi, energici, plini de iniţiativă şi devotaţi cauzei comunismului. Statul Sovietic a distins cu patru ordine faptele vitejeşti de luptă şi muncă ale Comsomolului, ajutor credincios al Partidului Comunist; pe steagul Comsomolului strălucesc: Ordinul Lenin, de două ori, Ordinul Steagul Roşu şi Ordinul Steagul Roşu al Muncii.

M. Manizer: Zoia Cosmodemianscaia

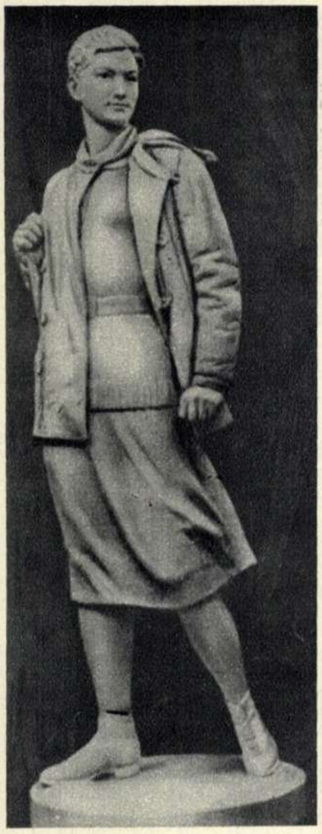

Comsomolul Uniunii Sovietice poartă numele marelui conducător al oamenilor muncii din lumea întreagă, numele creatorului eroicului Partid Comunist al Uniunii Sovietice, întemeietorul statului socialist, marele Lenin. De numele lui Lenin este legată istoria naşterii mişcării revoluţionare în rândurile tineretului, a constituirii şi creşterii Uniunii Tineretului Comunist Leninist ca organizaţie de sine stătătoare, rezervă şi sprijin activ al partidului.

Din primele zile ale existenţei sale, Partidul Comunist a acordat o atenţie uriaşă educării tinerei generaţii revoluţionare, făuririi tinerei sale rezerve. Intemeindu-se pe ştiinţa marxist-leninistă, partidul a învăţat massele să crească din rândurile lor cadre tinere, capabile ca, împreună cu părinţii şi fraţii lor mai mari, să dea lupta pentru viitorul luminos al omenirii muncitoare.

Incă acum jumătate de veac, în 1903, Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a salutat înviorarea activităţii revoluţionare în rândurile tineretului studios şi a chemat, printr'o hotărîre a sa, toate organizaţiile partidului să dea sprijin acestui tineret pentru a se organiza. La Congresul al VI-lea (August 1917) partidul a acordat deasemenea o serioasă atenţie operei de organizare a tineretului. In preajma Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, partidul a creat la Petrograd, la Moscova, în Ural, în Sudul Rusiei şi în numeroase alte regiuni ale ţării, organizaţii ale tineretului revoluţionar, pe care l-a pregătit în vederea luptelor împotriva capitalismului.

In zilele glorioase ale lui Octombrie, partidul a chemat tineretul revoluţionar la asalt împotriva orânduirii putrede a capitalismului. Tineretul a urmat cu curaj partidul. Mulţi neînfricaţi tineri şi tinere, educaţi de eroicul Partid Comunist, au dat exemple de devotament neţărmurit faţă de cauza proletariatului.

După ce a creat Statul Socialist, Partidul Comunist a trasat căi precise pentru educarea tinerei generaţii în condiţiile noi, create de triumful orânduirii sovietice. Partidul a sprijinit Comsomolul determinând rolul şi locul acestei organizaţii în statul dictaturii proletariatului.

Comsomolul este o organizaţie de massă a tineretului, o organizaţie fără de partid, dar care se alătură strâns partidului, având ca sarcină să-l ajute în opera de educare comunistă a tineretului. El pregăteşte rezerve de activişti de partid şi de stat, activişti pe tărâm economic şi în alte domenii. Prin Comsomol, partidul se adresează întregului tineret. Comsomolul este pentru tineret o treaptă ce duce spre o largă viaţă socială şi politică, ce duce tineretul spre partid.

Congresul al VIII-lea al partidului (Martie 1919) a subliniat în mod deosebit imensa însemnătate a muncii în rândurile tineretului, arătând că partidul trebue să aibă în organizaţia revoluţionară a tineretului rezerve bine pregătite, din care să poată sorbi cadre cinstite şi conştiente, pătrunse de entuziasm revoluţionar.

Prin Comsomol, partidul atrage masse de milioane de tineri la activitatea de stat, le inoculează simţul răspunderii pentru munca ce le este încredinţată, face să se dezvolte în aceste masse calităţile necesare constructorilor comunismului. Independenţa organizatorică a Comsomolului presupune în mod obligatoriu conducerea lui permanentă de către forţa conducătoare, îndrumătoare şi organizatoare a societăţii socialiste — Partidul Comunist. Această conducere constitue izvorul tăriei Comsomolului, chezăşia succeselor sale.

Rolul special al Comsomolului în Statul Socialist, însemnătatea şi forţa lui constau în faptul că el este nemărginit devotat partidului, că el este ajutorul lui credincios. Comsomolul este mândru de marea cinste de a fi ajutorul unui astfel de partid.

La 29 Octombrie 1918 s'a deschis la Moscova primul Congres al tineretului muncitoresc-ţărănesc din Uniunea Sovietică, congres care a proclamat înfiinţarea Comsomolului, organizaţie de luptă revoluţionară a tineretului sovietic.

Chiar din prima zi a existenţei sale, Comsomolul a declarat, prin documentele sale program, voinţa neclintită a tineretului sovietic de

„Cei din Crasnodon"—tablou prin care pictorul Pavel Socolov, laureat al premiului Stalin, a eternizat un semnificativ aspect din activitatea „Tinerei Gărzi" din Crasnodon: unul din momentele în care, departe în spatele frontului inamic, tinerii luptători comunişti sorb tărie de nebiruit ascultând bătăile inimii patriei — emisiunea postului de radio Moscova.

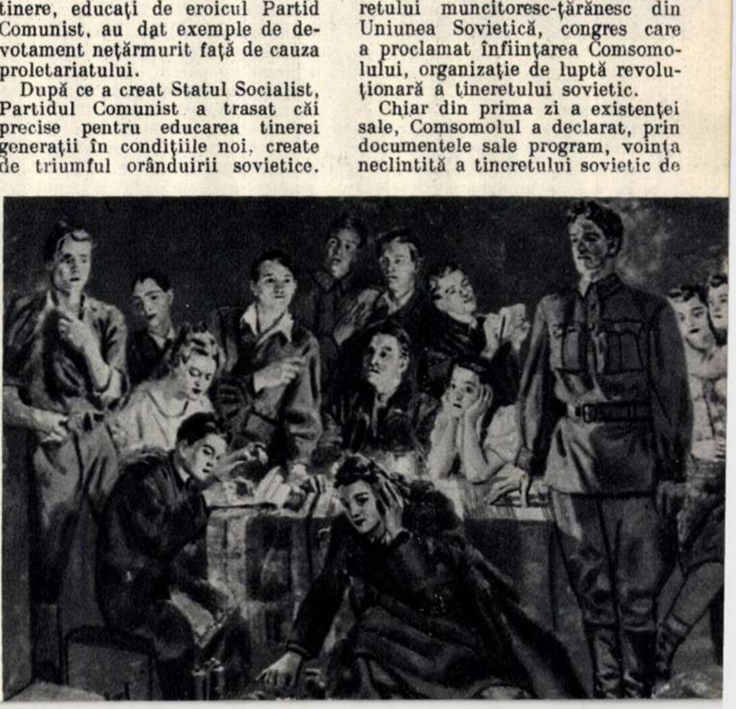

Cea mai bună agitatoare din raionul Valdai, regiunea Voronej — acesta este titlul cu care se mândreşte comsomolista Vera Savina.

Comsomolistul Vadim Circov care, datorită destoiniciei şi abnegaţiei sale în muncă, izbuteşte să facă faţă cu succes grelelor sarcini de inginer-şef al montajului la hidrocentrala Ţimleanscaia.

Grigori Muhanov

Aceşti doi tineri muncitori dela fabrica de încălţăminte „Burevestnic" din Moscova poartă cu mândrie titlul de laureat al Premiului Stalin, care li s'a acordat pentru meritul de a fi iniţiat o mişcare menită a duce la scăderea preţului de cost în toate fazele procesului de producţie.

Maria Levcenco

a urma în toate şi întotdeauna partidul, de a-l ajuta să întărească necontenit forţa Statului Socialist, de a creşte şi educa luptători şi constructori ai societăţii noi, comuniste.

Incă dela primul său congres, Comsomolul şi-a exprimat solidaritatea deplină cu puterea muncitorească-ţărănească în lupta ei pentru comunism. Iar în toamna anului 1919, când tânăra Republică Sovietică era ameninţată de o primejdie de moarte — bandele lui Denichin se apropiau de Tula şi de Moscova — Congresul al II-lea al Comsomolului a declarat mobilizarea comsomoliştilor, chemând întregul tineret să se ridice la luptă pentru apărarea cuceririlor lui Octombrie.

In luptele împotriva duşmanilor Patriei, sub steagul Partidului Comunist şi sub conducerea lui, Comsomolul a absolvit o şcoală aspră a călirii şi a bărbăţiei. Comsomoliştii păşeau cu curaj la luptă pentru cauza partidului.

In bătăliile date pentru tânăra Republică Sovietică, Partidul Comunist oţelea tineretul. In condiţiile grele ale războiului civil şi ale desorganizării economice, organizaţiile de partid au ştiut să mobilizeze tineretul pentru a contribui din plin la rezolvarea unor sarcini importante.

La chemarea partidului, în anii de refacere a economiei naţionale, pe arşiţă şi pe ploaie, pe viscol şi pe ger cumplit, tineri muncitori, prost îmbrăcaţi şi de multe ori flămânzi, plecau să muncească în sectoarele cele mai grele. In luptele cu duşmanii şi în focul muncii pentru construirea socialismului s'a născut şi s'a călit omul nou, sovietic. Eroismul în muncă al tineretului sovietic în anii primelor cincinale, brigăzile de şoc care s'au bucurat de sprijinul partidului, iniţiativa tineretului în întrecerea socialistă, toate acestea au fost un rezultat firesc al faptului că partidul a condus zi de zi munca Comsomolului.

Anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei au demonstrat cu o deosebită putere de convingere succesele Partidului Comunist pe tărâmul educării tinerei generaţii a ţării noastre. „Tovarăşi, nu mi-e frică să mor! E o fericire să mori pentru poporul tău" — a spus cu bărbăţie tânăra eroină Zoia Cosmodemianscaia. Mii şi mii de alţi glorioşi eroi ai poporului sovietic, educaţi de partid, şi-au sacrificat vieţile lor tinere pentru fericirea întregii omeniri progresiste, uimind lumea cu faptele lor nobile. Istoria n'a cunoscut încă un eroism de massă ca acela de care a dat dovadă poporul sovietic în lupta împotriva fascismului. Milioane de tineri şi tinere sovietice poartă pe pieptul lor ordine şi medalii, răsplată meritată pentru faptele eroice săvârşite în luptă şi în muncă.

Partidul cultivă în rândurile tineretului simţul datoriei şi al răspunderii faţă de interesele poporului. Insufleţit de hotărîrile Congresului al XIX-lea al Partidului, tineretul sovietic contribue cu entuziasm la realizarea marelui program de construire a comunismului.

„Brigada de comsomolişti şi tineri a lui Ivan Covanev a cucerit o largă popularitate la construcţia centralei hidroelectrice dela Stalingrad...", anunţa de curând, în pagina întâia, ziarul „Pravda".

Aceasta este una din sutele de mii de informaţii despre munca plină de abnegaţie a tinerilor patrioţi. In industrie, în transporturi, în agricultură, în toate domeniile economiei naţionale, tineretul sovietic, în frunte cu Comsomolul, detaşamentul lui de avangardă, dă exemple admirabile de atitudine comunistă faţă de muncă, îndeplinind însărcinările date de partid şi guvern.

Sute şi sute de mii dintre cei mai buni reprezentanţi ai tinerei generaţii şi-au făcut educaţia în Comsomol, au căpătat aci o călire revoluţionară şi au intrat în partid, în rândurile activiştilor de stat, sindicali şi cooperatişti, în rândurile oamenilor de ştiinţă, de cultură şi de artă, în rândurile Forţelor Armate ale U.R.S.S.

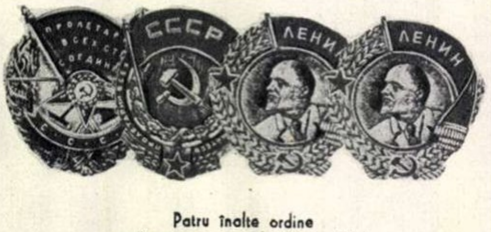

Patru înalte ordine strălucesc pe steagul Comsomolului.

Este îndeobşte cunoscut că, pentru a construi comunismul, trebue să ai cunoştinţe bogate în toate domeniile, iar pentru aceasta trebue să înveţi mult, cu perseverenţă şi îndârjire. Comsomolul a înţeles această învăţătură a partidului şi, zi de zi, organizaţiile sale se preocupă de educarea tineretului în direcţia stimulării setei sale de învăţătură.

Toate gândurile, toate aspiraţiile tinerilor şi tinerelor sovietice sunt pătrunse de ideia slujirii cinstite a marii cauze a comunismului.

Partidul a insuflat tineretului înalta conştiinţă a datoriei faţă de patrie. Ideile învăţăturii lui Marx-Engels-Lenin-Stalin au cucerit masse largi, inclusiv pe cele ale tineretului, devenind o forţă materială de nebiruit. Inaltul nivel ideologic al tineretului sovietic este un rezultat al victoriei socialismului, un rezultat al muncii de educaţie desfăşurate de partid.

Urmând indicaţiile partidului, Comsomolul rezolvă în fiecare oraş, în fiecare sat, zi de zi şi ceas de ceas, probleme mari sau mici ale muncii comune.

Grija pentru om este o lege a societăţii socialiste. Omul cu interesele şi nevoile sale a fost întotdeauna în centrul atenţiei partidului nostru. In acest spirit partidul îşi educă şi tânăra rezervă, Comsomolul. In zilele noastre, Comsomolul, la chemarea partidului, îmbină eforturile întregului tineret spre rezolvarea sarcinii ridicării continue a nivelului de trai material şi cultural al populaţiei.

Intreaga Uniune Sovietică cunoaşte numele comsomolistului Alexandr Izbişcev; el este doar cel mai bun macaragiu al ţării!

Vladimir Ilici Lenin a învăţat tineretul sovietic că educaţia în spiritul moralei comuniste este principalul element în munca Comsomolului. Conducerea de către partid asigură în permanenţă succesele în educaţia comunistă a tineretului. Această conducere apără tânăra generaţie de influenţa pervertitoare a concepţiei burgheze despre lume, de pătrunderea unor moravuri străine în mediul nostru. Incă în familie şi în şcoală tineretului i se insuflă o atitudine critică faţă de munca sa şi faţă de munca tovarăşilor săi. Recunoaşterea făţişă a greşelilor, sinceritatea, dreptatea şi cinstea, toate acestea caracterizează oamenii noştri sovietici, care au cunoscut influenţa binefăcătoare a conducerii de către partid.

Comsomolul ajută activ partidul să lupte împotriva birocraţiei, acest duşman înrăit al societăţii noastre, împotriva lipsei de disciplină, împotriva nepăsării faţă de nevoile oamenilor, împotriva a tot ce împiedică mersul nostru înainte.

Politica partidului este baza vitală a societăţii sovietice. Poporul are încredere nemărginită în această politică, o urmează, o traduce în viaţă. Comsomolul este un propovăduitor credincios al politicii partidului. Iată dece rolul Comsomolului este mare, este un rol de onoare, iată dece forţa lui constă în faptul că el este condus de partid.

Comsomolul şi întregul tineret sovietic leagă fiecare pas al vieţii sale de perspectivele construcţiei comuniste în toate ramurile economiei naţionale. Comsomolul mobilizează tineretul la lupta pentru traducerea în viaţă a directivelor-program ale partidului. In cei 35 de ani de existenţă, Comsomolul a parcurs un drum glorios de muncă plină de abnegaţie, de învăţătură îndârjită, de glorioase fapte vitejeşti.

Acum 10 ani, în ziua celei de a 25-a aniversări a Comsomolului, tineretul sovietic s'a adresat partidului cu cuvintele:

Pe zboru'ndrăzneţelor visuri jurăm,
Pe tot ce ne varsă în inimi puteri:
Partidului-tată i-om fi credincioşi
In luptă şi'n muncă şi'n ceas de vegheri.

Tineretul sovietic va rămâne şi pe viitor, întotdeauna, credincios acestui jurământ. In zilele noastre, Comsomolul, întregul tineret sovietic se află în fruntea tineretului democratic al lumii, care s'a dăruit luptei pentru o pace îndelungată şi trainică. Spiritul internaţionalismului străbate întreaga activitate de zi cu zi a Comsomolului. Tineretul nostru este detaşamentul de avangardă al tineretului iubitor de pace al lumii, care s'a înrolat sub steagurile de luptă pentru viitorul luminos al omenirii muncitoare.

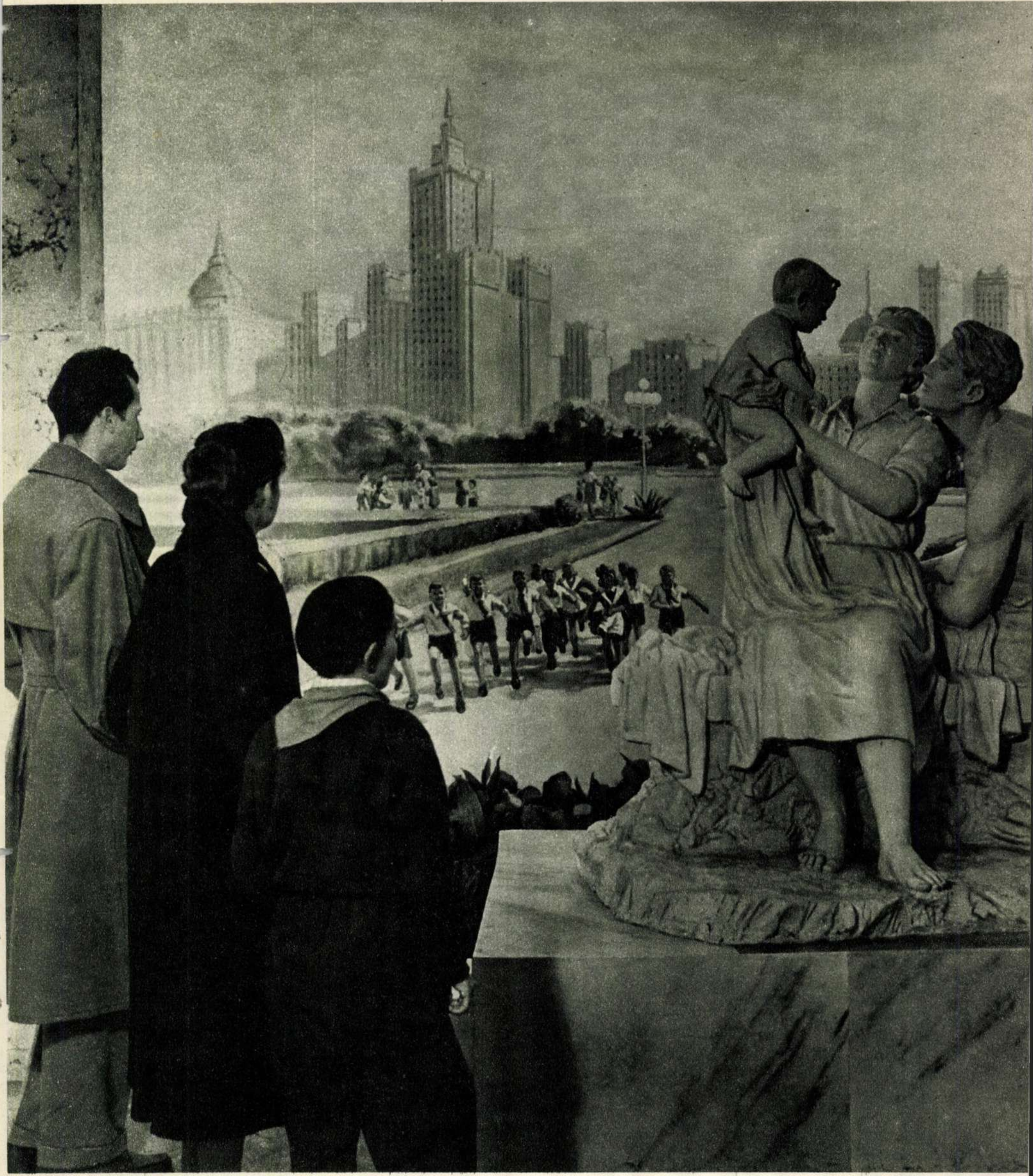

O statuie înfăţişând doi tineri soţi şi pruncul lor, te întâmpină de cum păşeşti în incinta Expoziţiei „Planul construcţiei paşnice economice şi culturale a U.R.S.S." din sala „Dalles". Grupul exprimă dragostea de viaţă a oamenilor sovietici şi încrederea lor în triumful comunismului.

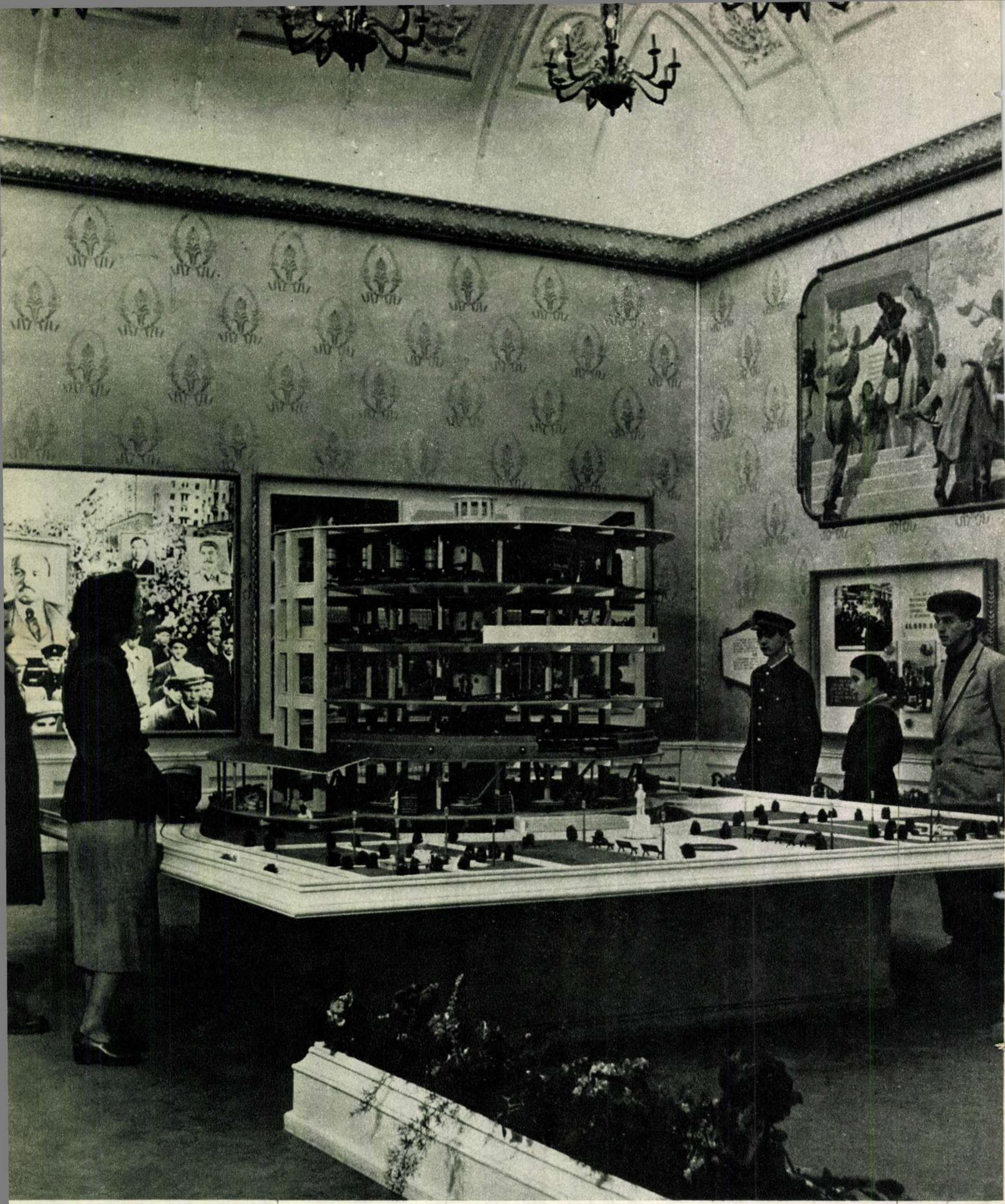

Vizitatorii Expoziției din sala „Dalles" cercetează cu interes macheta fabricii mecanizate de panificație „N. S. Hrușciov" din Moscova. Deși e deservită de numai 65 muncitori, fabrica produce peste 100 sorturi de pâine, aprovizionând 250 franzelării.

Pentru cei mici

Tudor **ARGHEZI**

Stupul lor

Stupul lor de pe vâlcea
Stă păzit într'o broboadă
De trei plopi înalţi, de nea.
Pe o blană de zăpadă.

Prisăcarul le-a uitat
Şi-a căzut şi peste ele
Iarna, grea ca un plocat,
Cu chenar de peruzele.

Inlăuntru însă'n stup
Lucrătoarele sunt treze
Şi făcând un singur trup
Nu'ncetează să lucreze.

Că niciuna n'a muncit
Pentru sine, ci'mpreună
Pentru stupul împlinit
Cu felii de miere bună.

Iscoada

Decum s'a ivit lumina,
A ieşit din stup albina,
Să mai vadă, isma creaţă
A'nflorit de dimineaţă?

Se'ngrijeşte gospodina
De'nfloreşte şi sulfina,
Căci plutise văl de ceaţă,
Astă noapte, pe verdeaţă.

A găsit toată grădina
Inflorită, şi verbina,
Şi s'a'ntors, după povaţă,
Cu o probă de dulceaţă.

Fetica

Ce duh ai şi ce putere
Să'mpleteşti ceară cu miere,
Dela floarea din grădină,
Ostenită de albină?
Tu aduni de pe meleaguri,
Pentru stupi şi pentru faguri,
Pulberi, rouă, stropi şi leacuri,
Poate că de mii de veacuri.
Ca din lână, ca din ace,
Ţeşi reţeaua de ghioace,
De celule'n care pui
Mierea dulce şi un pui.
Scule, numere, cântare
Au spus la măsurătoare
Că'ncăperea cea mai mare
In găoacea cea mai mică
E ghiocul tău, fetică.
Eşti, pe lumea de subt cer,
Cel mai mare inginer.
Pe'ntuneric, făr'să ştii,
Ai făcut bijuterii
Şi minuni în toată clipa
Cu musteaţa şi aripa.
Şi, cum ştii muncind să taci,
Nu te lauzi cu ce faci.

Carcasele de bachelită au ieşit dela presă. Ion Ştefănescu, Pandele Turcu şi Constantin Mirică discută asupra noilor tipuri de... automobile şi avioane.

BUCURIA COPIILOR

Trecătorului care străbate străduţa liniştită îi atrage atenţia o clădire roşie cu ferestre înalte, luminoase. La intrare, o firmă obişnuită pe care stă scris: Fabrica de jucării „Bucuria Copiilor". Au trecut doi ani de când s'a hotărît înfiinţarea acestei fabrici şi iat-o, astăzi, înzestrată cu utilaj modern: prese, strunguri, banziguri, circulare, toate în plină activitate. Oamenii, aplecaţi asupra maşinilor, sucesc în mâinile lor piese micuţe, delicate, din care se montează avioane, automobile, cărucioare, căluţi de lemn...

Aici lucrează un colectiv de muncitori adânc preocupat de a da copiilor jucării din cele mai interesante, mai frumoase şi mai instructive. Colectivul de inovaţii şi de proiectare a noilor modele primeşte o mulţime de sugestii, de idei, atât dela muncitorii fabricii, cât şi dela părinţii copiilor, dela profesori şi educatori. Maistrul Ion Socolov şi modelistul Pandele Turcu cercetează aceste sugestii, consultă pedagogii asupra valorii lor educative şi propun apoi punerea lor în lucru.

Producerea a noi tipuri de jucării este o continuă preocupare a acestui colectiv. In prezent se studiază construirea unei trotinete-săniuţă, la care roţile sunt înlocuite cu tălpigă. Anul trecut „Bucuria Copiilor" a scos un nou tip de „autoturism".

— Inainte — explică vizitatorului tovarăşul Pandele Turcu — automobilele-jucării aduse din străinătate erau puse în mişcare de un arc întors cu cheia. Noi am realizat un automobil la care arcul este înlocuit cu un volan prevăzut cu nişte pinioane şi care, frecat de duşumea de două ori, porneşte automobilul. Acesta merge mai mult decât cel cu arc şi este mai durabil. Facem şi un avion cu acelaş mecanism.

Se apleacă şi freacă de podea roţile unui automobil micuţ. Ii dă apoi drumul şi minusculul vehicul se îndreaptă, săgeată, spre uşă. Parc'ar vrea să ajungă mai repede la micuţul care-l va primi în dar...

Pe porţile fabricii ies mereu noi jucării, aşteptate cu nerăbdare de cei mici. Căluţii şi avioanele, iepuraşii şi automobilele, produsele tot mai variate şi mai atrăgătoare ale fabricii, fac un scurt popas în raioanele de jucării ale magazinelor, pentru a se opri apoi în casele oamenilor muncii, în cămine de zi, în grădiniţe, ca să înveselească pe cei mici.

D. ŞINCAN

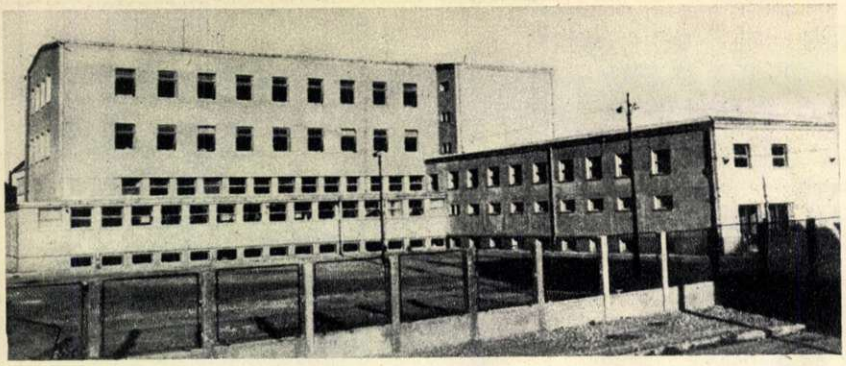

O nouă fabrică de pâine

Această clădire masivă a Intreprinderii de Panificație Nr. 1 din Orașul Stalin a fost ridicată de curând, pe un teren până mai ieri viran. Constructorii au asigurat celor care lucrează aici cele mai bune condiții de muncă. Astfel, din vestiarul înzestrat cu mobilier simplu dar practic, muncitorii trec în baie, apoi din nou în alt vestiar, unde îmbracă halatele speciale pentru lucru. Sala cuptoarelor este înzestrată cu instalații de condiționare a aerului, iar ridicarea sacilor se face cu ajutorul unui elevator puternic, înlocuindu-se astfel zeci de brațe de muncă. Noua fabrică este înzestrată cu utilaj modern.

Au câștigat steagul întrecerii pe țară

Oamenii muncii din comerțul de stat se străduiesc să contribue tot mai mult la îndeplinirea sarcinilor trasate de partid și guvern, deservind în condițiuni tot mai bune pe cumpărători cu mărfuri de larg consum. Unitățile Organizațiilor Comerciale Locale din întreaga țară, care în rețeaua comerțului de stat joacă un rol important, au fost în întrecere. Steagul pe țară al acestei întreceri a fost câștigat de către muncitorii din cadrul unităților Organizației Comerciale Locale din raionul Tudor Vladimirescu din București.

Intr'una din încăperile Căminului Cultural „Ilie Pintilie" din raionul Grivița Roșie din Bucureștii Noi a luat ființă un curs de croitorie la care participă, pentru a învăța această meserie, numeroase gospodine din raion.

Insămânțări de toamnă

Luptând cu hotărîre pentru sporirea producției agricole, oamenii muncii de pe ogoare se străduesc să însămânțeze la timp și în bune condițiuni. Odată cu toamna, pe ogoarele patriei au ieșit mii de tractoare. In fotografie: tractoristul Ragnea Nicolae din brigada 8-a dela Stațiunea de Mașini și Tractoare-Ulmeni execută însămânțări pe ogoarele gospodăriei agricole colective Valea Roșie, din raionul Oltenița, regiunea București.

Noile librete C. E. C.

Pe libretele C. E. C. cu câștiguri, emise de curând, fac depuneri un număr din ce în ce mai mare de oameni ai muncii.

In curtea fabricii de zahăr din comuna Bod, regiunea Stalin, sosesc zilnic zeci de vagoane cu sfeclă de zahăr din bogata recoltă a anului acesta.

fotocronica
FLACARII

POPORUL SE PREGĂTEŞTE DE ALEGERI

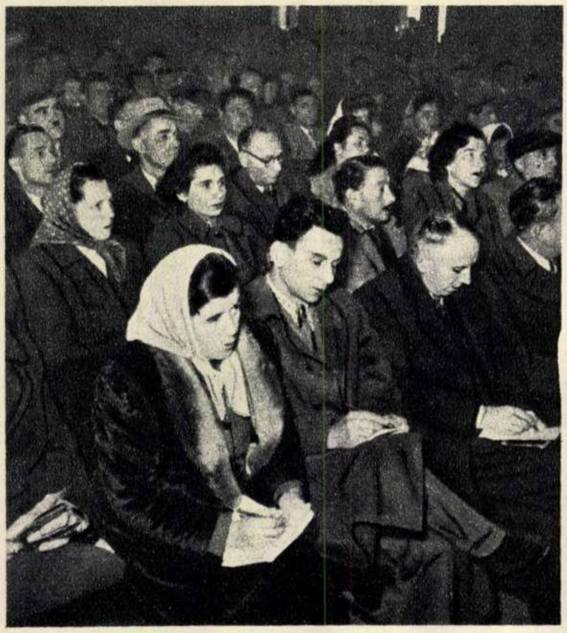

Zeci de mii de agitatori, din rândurile oamenilor muncii din oraşe şi sate, şi-au început munca în cadrul echipelor de agitaţie F. D. P. Mergând din casă în casă prin cartierele oraşelor sau prin comune, ei stau de vorbă cu cetăţenii şi le explică prevederile Decretului cu privire la alegerea deputaţilor în sfaturile populare. Ei arată celor care la 20 Decembrie vor fi chemaţi să-şi exprime voinţa, caracterul profund democratic al acestei legi şi rolul deosebit pe care-l au sfaturile populare în lupta pentru ridicarea nivelului de trai al poporului muncitor. Exemplele cele mai vii pe care le folosesc agitatorii sunt importantele realizări pe care sfaturile populare le-au obţinut până acum pe tărâmul construirii de noi creşe şi cămine de zi, cămine culturale, parcuri, etc., cât şi pe tărâmul folosirii resurselor locale pentru producerea a cât mai multe bunuri de larg consum. In fotografia noastră putem vedea pe agitatorii din întreprinderile raionului N. Bălcescu din Capitală, participând la o şedinţă de instructaj înainte de ieşirea pe teren.

Agitatorul Tudose Alexandru dela uzinele „Steaua Roşie", în plină activitate pe teren.

OASPEŢI DRAGI PATRIEI NOASTRE

Membrii delegaţiei sovietice care participă la manifestările din cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice vizitează fabrici şi uzine, gospodării agricole şi instituţii, informându-se îndeaproape cu privire la realizările pe care cei ce muncesc le obţin în lupta pentru construirea socialismului în ţara noastră. In fotografia de sus: delegaţia sovietică la sediul Consiliului General ARLUS. In fotografia de jos: delegaţia sovietică printre muncitorii ce lucrează la masa de croit a uneia dintre secţiile Fabricii de Confecţiuni „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din Capitală.

Partidul desfăşoară o
largă muncă de lichidare
a analfabetismului, de răspân-
dire a culturii în masse, de
stimulare a activităţii ştiinţifi-
ce literare şi artistice, de
creare a noi instituţii de
ştiinţă, învăţământ şi cultură

Constituirea consiliului F.D.P. pe Capitală: vorbeşte tov. Ştefan Cluceru, secretar al Comitetului Orăşenesc P. M. R. Bucureşti.

fotocronica
FLACARII

SCRIITORI ȘI CĂRȚI

Dascăli de ieri și de azi)*

Fizionomia morală a unora dintre profesorii pe care îi încondeiau la vremea lor scriitorii noștri clasici, în operele de o autentică vervă satirică, nu era caracteristică numai școlii dela mijlocul veacului trecut. Numeroși „dascăli", plămădiți din acelaș aluat ca Marius Chicoș Rostogan al lui Caragiale sau ca domnu' Vucea al lui Delavrancea, la fel de neghiobi și de interesați într'ale câștigurilor venale, au populat catedrele școlilor și în anii mai apropiați nouă. Cu toții erau expresii specifice ale felului de viață burghez; existența lor socială a durat atâta timp cât s'a menținut și edificiul orânduirii care îi sprijinea sau le alimenta întunecata mentalitate. Ca tipuri literare, ei vor trăi însă peste ani, nu numai în scrierile clasicilor, ci și în recenta culegere de „Schițe și însemnări din școala de ieri și de azi", pe care ne-a dăruit-o scriitorul Ioachim Botez.

Parcurgând cele peste două sute de pagini închinate evocării satirice a „școlii de ieri", — în contrast cu figura luminoasă a profesorului cinstit, devotat poporului — fără să vrei îți apare în amintire imaginea „dascălilor" declasați, venali, lacomi, tirani și odioși, cu care trecuta orânduire învrednicea școlile noastre, umplând de tristețe copilăria și adolescența atâtor doritori de învățătură. Pe ei îi caracteriza fie totala incompetență în disciplina pe care erau chemați s'o predea, fie bucherismul, nepăsarea uluitoare cu care-și priveau meseria, fie transformarea funcțiunii lor de educator în aceea de bătăuș sau sinecurist al statului.

Cine poate uita, după lectura cărții lui Ioachim Botez, imaginea scabroasă a „Tapirului"? Era profesor de germană și avocat, dar nu era capabil să însăileze câteva fraze corecte în limba lui Goethe; ministerul îl definitivase însă în învățământ pentrucă avea relații suspuse. Intrând în clasă, el ordona elevilor, cu glas de plutonier major: „Mâinile sus!" îi scotocea prin buzunare, le confisca tot ce găsea și nu-i slăbea o clipă din încleștarea celor mai murdare înjurături. Sau cine poate uita imaginea „Filosofului", ajuns ulterior polițai al târgului? Cartea lui de vizită însemna „cu slove strâmbe, ce se prelingeau ca niște lacrimi de funingine dintr'un horn în ploaie", titlurile și profesiunile sale: „licențiat în litere și drept, avocat, fost comisar regal, profesor". Incapabil să țină cumsecade o lecție, repeta elevilor la nesfârșit: „Ce să mai facem psihologie și logică?... Alea sunt grele, nu glumă!... Eu însă sunt tobă de carte. Vedeți cursurile astea groase?... Nu sunt de nasul vostru. Să vă povestesc mai bine ceva de când eram comisar regal". Sau cine poate uita chipul „Păianjenului" — directorul care ieșea pe stradă numai ca să meargă la bancă și care fura ca'n codru avutul statului — sau al „Caracatiței" — profesorul-tiran care sălta de bucurie de câte ori putea maltrata un copil?

Galeria odioșilor „dascăli" portretizați de Ioachim Botez este nesfârșită. Cu toții sunt variante ale tipurilor pe care cu ani în urmă îi înfieraseră Caragiale, Delavrancea, Vlahuță și atâția alții.

Față de asemenea exemplare ale faunei învățământului burghez, Ioachim Botez nu putea avea decât o atitudine de ascuțită satiră. Intocmai ca înaintașii săi într'ale scrisului, autorul își conturează eroii în linii care-i fac deadreptul odioși. A folosit pentru aceasta și exagerarea conștientă a trăsăturilor lor negative, și verva neobosită a satiricului care-și bate joc fără milă de dușmanii poporului, și comentariul acidulat, și așezarea eroilor în situații ridicole prin ele înseși. Fără îndoială, unul dintre cele mai folosite procedee este acela al simbolului, al comparației binevenite cu câte un corespondent din lumea animală. Tapirul, păianjenul, pupăza, etc., trezesc asociații de idei care întregesc în sensul dorit fizionomia morală a personagiului prezentat.

Ioachim Botez
Schițe și însemnări
din școala
de ieri și de azi

Alta e atitudinea lui Ioachim Botez când prezintă oameni din școala de azi. Tablourile întunecate, amare, cu personagii desprinse parcă din caricaturile realiste ale lui A. Jiquidi, sunt înlocuite cu tablourile luminoase, optimiste, populate de oameni noi, de dascăli noi și de copii în ochii cărora nu surprinzi tristețea, ci bucuria că pot învăța. „Grădinița cu maci", „Raiul copiilor", „Școli de sat," „Școala din Păltiniș", „Acolo unde erau beizadele" sunt câteva din instantaneele pe care le înregistrează scriitorul din noile realități ale patriei noastre. Ironiei, sarcasmului, satirei, amărăciunii, le iau locul lirismul cald, metafora și comparația care sugerează seninul și azurul. Melodii înălțătoare, pline de bucuria vieții libere, tresaltă în aceste schițe.

Ieri și azi: două imagini a două lumi opuse. Ioachim Botez a izbutit în cartea sa să le zugrăvească în culorile lor reale, surprinzând cu iscusință contrastul dintre ele, stârnind în noi și dreapta mânie îndreptată împotriva acelora care au pângărit școala românească sub vechea orânduire, și adânca dragoste pentru acei care astăzi au făcut — după cum spune însuși scriitorul — „să biruiască lumina dela Răsărit".

D. POPOVICI

---

*) Ioachim Botez: „Schițe și însemnări din școala de ieri și de azi". — E.S.P.L.A.

IVAN IVANOVICI*)

Ivan Ivanovici, medicul-șef al unui spital din Iacuția Sovietică, e un excelent practician al meseriei sale, un om îndrăgostit de munca sa. Pentru el, spitalul e a doua familie. Oamenii cărora Ivan Ivanovici le redă sănătatea sunt urmăriți de grija acestuia și după ce părăsesc saloanele spitalului. In îndepărtatul Nord, unde înainte de instaurarea Puterii Sovietice bântuiau cu furie molimile, un medic crescut și educat de partid tămăduește pe cei ce și-au pierdut vederea, luptă împotriva paraliziei, învinge bolile profesionale care țintuiau la pat numeroși lucrători din minele de aur. Acestui medic, iacuții și evencii îi închină cântece; tămăduiții sunt vizitați de locuitorii neîncrezători și curioși ai taigalei. Pe meleagurile pe care șarlatanii propovăduiau cu ani în urmă fatalismul și tratau pe bolnavi cu vrăji și descântece, înflorește astăzi o viață nouă. Cu medicii sovietici pătrund în rândurile foștilor nomazi regulile higienei; mii de oameni sunt redați societății, refortificați, vindecați. Tuturor acestora — evenci, iacuți sau ruși — Ivan Ivanovici le dăruie ceva din comoara sa sufletească, asupra tuturor se îndreaptă, caldă și desinteresată, grija sa.

Pe un singur om Ivan Ivanovici îl neglijează însă: pe acela care ar trebui să fie tovarășul său de viață, de bucurii sau de necazuri, — Olga Pavlovna.

Soția medicului e tânără, frumoasă, plină de elanuri și de vise. Cu puțini ani în urmă încercase să studieze la diferite institute: nu terminase însă niciun studiu. Asta și din cauza firii ei capricioase, și din cauza lui Ivan Ivanovici, care nu o îndruma suficient de atent. Venind în Iacuția, Olga Pavlovna întâlnește pe vapor pe inginerul Tavrov, care-i demonstrează că oamenii adevărați nu se lasă niciodată înfrânți, ci luptă, studiază, până își găsesc o îndeletnicire potrivită aptitudinilor lor. Cuvintele lui Tavrov, dar mai ales realitățile Iacuției o pun pe gânduri pe Olga Pavlovna. In orășelul în care locuește Ivan Ivanovici toată lumea face ceva; numai ea nu are altceva de făcut decât să se plimbe, să citească sau să se ocupe de gospodărie. Toate acestea încep s'o plictisească, s'o enerveze. Ea își dă seama că se află în afara activității sociale; ar vrea să-și aleagă o meserie.

ANTONINA COPTEAEVA
IVAN IVANOVICI
EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ȘI ARTĂ

Ivan Ivanovici rămâne însă indiferent și neîncrezător în fața feluritelor tentative ale Olgăi de a-și găsi un rost în viață. De altfel, viața sufletească a soției sale nici nu-l prea interesează. Indiferența și neîncrederea lui Ivan Ivanovici o tulbură pe Olga. Apelează la sfatul lui Tavrov. Ascultându-l, ea începe să trimită corespondențe ziarului regional. I le citește și soțului ei, dar acesta râde de ele. Sprijin găsește tot la Tavrov, care o îndrumă cu atenție și-i dă o serie de sfaturi practice. Nu peste mult, Olga devine corespondent special și ajunge în cele din urmă să publice chiar o carte de reportaje și schițe. Drumul spre cucerirea unei îndeletniciri sociale folositoare, înseamnează însă, în condițiunile familiei lui Ivan Ivanovici, o înstrăinare față de soț, o răcire a sentimentului de dragoste prin care Olga fusese legată de acesta și o apropiere progresivă de Tavrov, omul care, prin înțelegerea, atenția și sfaturile lui, a ajutat-o să-și afle un rost în societate. Instrăinarea Olgăi merge însă paralel cu nașterea și creșterea în sufletul lui Ivan Ivanovici a unei puternice și uneori sfâșietoare drame. La început, el nu-și dă seama care poate fi cauza înstrăinării Olgăi; sunt momente în care-și bănuie soția de infidelitate — firește nu cu Tavrov. Târziu, prea târziu însă, el înțelege că plecarea Olgăi la Tavrov, părăsirea căminului, se datorește nu unui meschin sentiment frivol, ci lipsei de interes pe care el însuși a dovedit-o față de soția sa.

Inalta semnificație a romanului Antoninei Copteaeva, operă distinsă cu Premiul Stalin, poate fi desprinsă din atât de limpezile cuvinte pe care Logunov, secretarul comitetului raional de partid, i le spune lui Ivan Ivanovici: „In fiecare din noi mai apar pete întunecate ale trecutului, acea rugină sufletească ce ne pătrunde de secole. Dela tribună, tratăm aceste probleme ale vieții de toate zilele ca adevărați comuniști, dar aici, acasă, aproape fără să ne dăm seama, ne construim uneori familia după vechile tipare. Crezi că o adevărată familie sovietică poate să existe fără egalitatea socială, fără comunitate de interes și fără respect reciproc? Dacă dragostea simplă se aseamănă cu un izvor minunat, care se pierde ușor prin nisipuri, dragostea întemeiată pe o mare prietenie sufletească seamănă cu râul, care cu cât se depărtează de izvoarele sale, devine tot mai adânc, cu ape tot mai bogate. Pășim înainte... Ne putem oare însuși dreptul de a lăsa pe femeile noastre, chiar pe unele din ele, să rămână în urmă? Nu, nu putem. Nici acuma, nici de aici înainte! In fiecare familie cresc copii, iar mama — educatoarea lor — trebue să fie un om adevărat".

Aurel MARTIN

---

*) Antonina Copteaeva: „Ivan Ivanovici" — E.S.P.L.A.-1953

LIUBOV

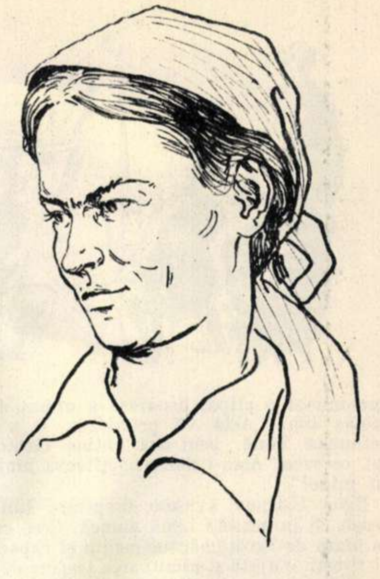

Schiță

de Boris POLEVOI

Ilustrații de Sorin IONESCU

— Vezi perechea aceea care ia masa acolo'n colț? Uite-te bine! Am să-ți spun despre ei o poveste destul de curioasă.

Ivan Feodorovici Cuzmicev, secretarul organizației de partid a trustului raional de construcții, știe întotdeauna să descopere lucruri interesante la un om, chiar dacă acesta pare a fi dintre cei mai obișnuiți. Ii cunoșteam mai de mult acest dar fericit și deaceea am început să studiez pe furiș femeia și bărbatul asupra cărora îmi atrăsese atenția.

El, un brun uscățiv, cu o clae de păr creț presărat cu fire cărunte, un profil ascuțit, o bărbie proeminentă și oarecum masivă, cu umerii obrajilor colțuroși și două cute adânci la colțurile gurii, mânuia tăcut și concentrat cuțitul și furculița, ca și cum ar fi făcut cine știe ce treabă importantă.

Ea, o blondă voinică și bine legată — cu un obraz plin, căruia sprâncenele întunecate îmbinate la rădăcina nasului îi dădeau o expresie aspră și energică — nu atrăgea atenția în mod deosebit, decât, poate, cel mult prin faptul că era îmbrăcată în salopetă.

Dar în toată comportarea acestei femei, și mai cu seamă în felul grijuliu cu care îi întindea vecinului său ba muștarul, ba hreanul, ba piperul, se simțea ceva protector, matern. Și, în general, aci în cantina tixită de muncitori din construcții, femeia asta se simțea ca un fel de stăpână a casei. Simțeai că toată lumea o respectă și că ea este obișnuită cu acest lucru.

Seara m'am întâlnit cu Ivan Feodorovici în odăița biroului de partid. Cuzmicev m'a poftit să șed pe o canapea învelită cu mușama, iar dânsul s'a așezat pe un sul al canapelei, cu picioarele strânse sub el, ca un băețandru. Cu un zâmbet șiret, care nu-i juca numai în colțul gurii și în ochi, ci părea că-i luminează fiecare cută a obrazului său matur, își începu povestirea pe care mi-o făgăduise.

— O pereche care atrage numaidecât atenția, nu-i așa? Pe bărbat îl cunoașteți. Este Egor Ustinov, brigadierul betoniștilor. Bănuiesc însă, că și despre femeie ați mai auzit vorbindu-se pe aici. E și ea șefa unei brigăzi de betoniști și o chiamă Liubov Ciaban. Un deseatnic bătrân obișnuește să spună: „e o muiere care face să se vorbească despre ea"... Luna trecută brigada ei i-a luat lui Egor steagul muncii. Amândoi sunt comuniști.

Povestitorul își frecă cu plăcere palmele una de alta.

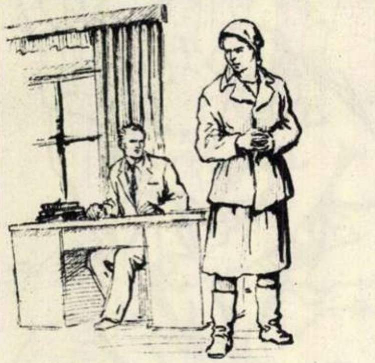

Egor Ustinov a venit aici odată cu primii constructori. A luat parte la construcția hidrocentralei de pe Nipru, unde s'a acoperit de glorie; a fost decorat și, după ce s'au isprăvit lucrările pe Nipru, a venit deadreptul la noi. Doar el a fost acel care a turnat cei dintâi metri cubi de beton la temelia stăvilarului... Ei, și o revistă i-a publicat pe copertă fotografia... S'ar putea spune că dela această fotografie a și pornit toată povestea...

Să zicem, de pildă, că azi a apărut revista; după o săptămână văd că apare în biroul meu. la partid, o femeie pe care nu o mai văzusem în viața mea. Se recomandă: Liubov Ciaban, membră de partid, trimisă aici la lucru, la centrul sanitar, în calitate de soră.

Am stat de vorbă. Din tot ce spunea, îți dădeai seama că e o bună comunistă. Absolvise școala medie, urmase cursurile de infirmiere, luase parte la război, fusese rănită și decorată; se înscrisese în partid când se afla încă pe front. După război a plecat acasă, în Ucraina, la un colhoz mare, și a învârtit pe acolo fel de fel de treburi în legătură cu copiii.

Am întrebat-o dacă n'ar vrea să se ocupe de copii și aici, la noi. „Dacă e nevoe, mă ocup și de copii: doar n'am venit să mă odihnesc. Trimiteți-mă acolo unde pot fi mai de folos! Pricepere să am, că în ce privește puterea, n'am ce să mă plâng". Ce să spun, mi-a plăcut tare mult răspunsul ei. Ne-am luat rămas bun și s'a îndreptat spre ușă, când deodată o văd că se întoarce și mă întreabă: — „V'aș ruga să-mi spuneți, lucrează aici, la dumneavoastră, unul Ustinov, Egor Ustinov? Acum câtva timp fotografia lui a apărut într'o revistă"... „Avem un muncitor cu numele ăsta — i-am răspuns eu — și chiar face parte din organizația noastră de partid". Auzindu-mi răspunsul, femeia mișcă din sprâncene (poate că ați băgat de seamă, astăzi, la masă, că are obiceiul să miște din sprâncene) și, vorbind încet de tot, cu acel timbru straniu al vocii pe care-l au oamenii de felul ei când vorbesc încet, întrebă: „Dar... acest Ustinov e însurat?". Trebue să mărturisesc că această întrebare m'a cam pus pe gânduri. „Sunteți rude?" — o întreb eu. „Nu, dar ne cunoaștem de mult. Dealtfel, poate că nici nu-și mai amintește de mine". In timp ce vorbea obrazul îi prinse a se înroși tot mai mult, de se făcu roșu ca sfecla, iar la rădăcina nasului i se iviră broboane de sudoare.

I-am spus că, după câte îmi aduc aminte, Ustinov e văduv și că pot controla numaidecât dacă acest lucru este exact. Ea n'a mai stat însă să-mi asculte răspunsul, ci s'a năpustit afară ca o furtună. Asta ce-o mai fi? — mi-am zis eu. I-am scos fișa să văd dacă nu cumva o fi fosta lui nevastă? Ași, în fișă scria limpede: văduv cu trei copii. Am hotărît ca la cea dintâi ocazie să-l întreb chiar pe Ustinov despre Ciaban. Dar nu s'a ivit prilejul.

Ei, dar să revenim la Liubov Ciaban. De îndată ce a început să lucreze, a și dovedit ce-i în stare. A sucit și le-a învârtit pe toate în așa fel, încât fără să mă laud, nu trecu decât o lună și creșa noastră devenise o creșă model.

Trebue să mărturisesc, însă, că vreme de două săptămâni niciunul dintre noi n'a avut trai bun din pricina ei. Cel puțin pe cei dela administrație îi băgase în sperieți și, cum îi auzeau glasul, o și luau la fugă. Numai că nu-i chiar atât de ușor să scapi de ea; te ajunge din urmă, se năpustește asupra ta ca hultanul asupra găinei, și-ți smulge tot ce crede ea că i se cuvine.

Femeile noastre în schimb nu mai puteau de dragul ei!

Dar iată că, într'o seară (rămăsesem singur în birou, să pregătesc o dare de seamă; alegeam și citeam niște materiale), aud un ciocănit în ușă. Când mă uit: Liubov. „Să mă iertați că vin atât de târziu". Și a mărturisit că ținuse înadins să mă găsească singur. S'a așezat pe canapea, aici unde ședem noi acuma, și a spus:

„Vreau să fiu înțeleasă: Ceeace vă voi spune acum nu e pălăvrăgeală femeiască, ci lucruri chibzuite bine". „Se înțelege, i-am răspuns eu. Despre ce e vorba?". „Să vă spun: dați-mi drumul dela munca cu copiii și ajutați-mă să mă înscriu la cursurile de betoniști; am auzit că acolo femeile nu prea sunt primite cu brațele deschise".

Am încercat s'o înduplec să-și schimbe gândul. Degeaba, se ținea tare: „La creșă treburile s'au pus pe roate, personalul a făcut școala de care are nevoe și nu veți găsi o înlocuitoare mai bună decât..." și mi-a spus numele soției unui inginer, într'adevăr femee cu scaun la cap.

Ce puteam să-i mai spun? „Fie — am hotărît în cele din urmă — dacă ai cui să predai creșa și ții cu tot dinadinsul să devii betonistă, te vom susține pe lângă șeful șantierului".

Liubov îmi mulțumi, dar nu se urni din loc. „Mai e ceva?". „Mai este, mi-a răspuns ea. Nu e just ca Ustinov să locuiască și acum la cămin. Are la Caluga trei copii pe care-i crește o mătușe bătrână. Ar trebui să-i repartizați neapărat un apartament într'una din casele care sunt date acum spre închiriere. Ia gândiți-vă și dumneavoastră: cum se simte un tată departe de copiii lui?". „Dar dece nu-și poartă singur de grijă?". „Ei, așa-i firea lui! — când e vorba de muncă e în stare să se încaere, dar dacă-i vorba de un interes al lui personal, nu ți-ar cere măcar o fărâmitură. Asemenea chestiuni trebue să le rezolvați fără să mai fiți solicitați în mod special. Să le rezolvați chiar dumneavoastră".

A doua zi am stat de vorbă cu Egor și trebue să mărturisesc — spre rușinea mea — că, în ceeace privește chestiunea cu casa, Liubov avusese dreptate. Profitând de ocazie, l-am întrebat pe Ustinov și despre relațiile lui cu Ciaban. Ustinov era dintotdeauna un om tăcut din fire, dar atunci se închise cu totul în el. Iși pironise privirile în pământ, mulțumindu-se să scape câte o frază printre dinți.

„Pare o femeie de treabă această Liubov Ciaban" — îi spun. „Da, nu e rea" — răspunde el. „Vă cunoașteți de mult?". „De opt ani". „Sunteți din acelaș oraș?". „Am stat în acelaș spital". „Nu cumva a fost vreun roman între voi?". Omul zâmbi: „Nevastă-mea trăia pe vremea aceea. Și afară de asta, ce roman se poate înfiripa într'un spital? Am stat mult de vorbă împreună despre viață, așa ca între ostași" „Dar acum?". „Acum?... Bună ziua și la revedere. Ne întâlnim la ședințele de partid. Ați văzut-o ... acum? Mai c'ai spune că-i omul cel mai de seamă din tot trustul raional de construcții".

„M'a rugat s'o ajut să fie primită la cursurile de betoniști, ce părere ai, să-i dau drumul?" „La cursurile de betoniști?". Mi s'a părut că, punând această întrebare, Ustinov a tresărit.

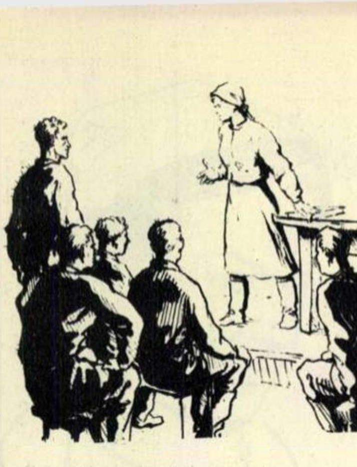

dar numai o clipă, deoarece a urmat apoi pe acelaş ton: „Asta vă priveşte... O s'ajungă betonistă bună, pentrucă obţine întotdeauna tot ce vrea. Asta-i dânsa... Altceva mai aveţi cu mine?“

Egor Ustinov avusese dreptate. Liubov a reuşit şi în această nouă muncă. Cred că aici, în afară de învăţământul mediu şi capacităţile ei fireşti, o ajută şi uimitoarea tragere de inimă pe care o are pentru învăţătură. Odată am răsfoit întâmplător, la bibliotecă, fişele comuniştilor. Am rămas uimit de câte cărţi a citit într'un an această Liubov Ciaban.

Dar din clipa în care Liubov Ciaban a fost avansată brigadieră, s'au şi pornit neînţelegerile între ea şi Egor Ustinov. Cum aveau o şedinţă de producţie, se urca la tribună şi pornea să-i frece pe fiecare; şi dintre toţi, Egor era acel care o încasa cel mai rău. Dar ce-i mai important e că nu spunea vorbe goale, de care poţi să nu ţii seama, sau la care poţi să nu răspunzi. Vorbele ei erau cu tâlc. Şi atunci se încăerau. El avea în urma lui o experienţă de mai mulţi ani în lucrările de beton şi un colectiv închegat, pe care-l conducea cu pricepere. Se obişnuise ca fiecare cuvânt al lui să fie ascultat. Ea însă îi spunea: „Ai multe, Egor Ivanovici, dar nu dai tot, păstrezi rezervele pentru zilele de sărbătoare, te-ai obişnuit să lucrezi mai domol ca să-ţi rămâie şi rezerve“.

Din proprie iniţiativă a intrat în corespondenţă cu Institutul de beton şi cu Casa tehnicii din Leningrad şi de acolo-i venea tot ce era mai nou. Iată ce soi de om este!

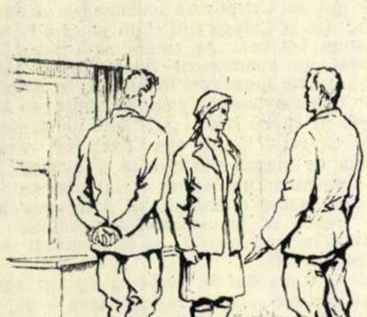

La început îl ataca pe Egor numai cu noutăţile, dar mai apoi a prins să-l strângă şi cu productivitatea muncii. Pe vremuri nu era nimeni ca Ustinov; dar, iată că Liubov cu brigada ei a început să-l ajungă. Şi, pe lângă toate celelalte, mai era şi o femeie cu o limbă ascuţită, care nu-şi căuta vorbele prin buzunare!

„Tare greu îi mai vine lui Ustinov să îndure toate câte i le face“ îmi spuneau comuniştii betonişti. Nu mai suportă să-l audă nici numele. Niciodată n'a fost vorbăreţ din fire, dar acum, nici cu cleştele nu-i scoţi vorba din gură. Lucrurile au ajuns până acolo încât, dacă ea intră pe o uşă, iese el pe cealaltă...

Ne-am dat seama că toate acestea depăşesc cadrul chestiunilor personale. I-am chemat pe amândoi la birou. Am început să-i lămurim „Sunteţi comunişti — le-am spus — ce exemplu le daţi celor fără de partid?“. Nu scoteau o vorbă. „Brigadierii celor mai bune brigăzi trebue să se ajute între ei, să-şi deschidă drum unul altuia“. Roşeau şi continuau să tacă.

Mărturisesc că n'am obţinut niciun rezultat atunci. Adică, dacă am discuta formal, totul s'a desfăşurat în chip mulţumitor. Amândoi au făgăduit, în cele din urmă, să-şi puie la punct raporturile de muncă. Ustinov a declarat că va reacţiona la critică, aşa cum se cuvine să reacţioneze un adevărat comunist. Toate bune. Simţeam, însă că, în fond, nu s'a hotărît nimic. L-am reţinut pe Ustinov în birou şi am pornit împreună spre casă. Noroc că după ce s'a mutat în casa nouă, eram aproape vecini. Ei, îmi zic eu, poate că pe drum, între patru ochi, am să izbutesc să-l trag de limbă. Aşi, de unde! S'a sburlit ca un arici, întinzându-şi acele în toate părţile şi a prins iar să strecoare câte o vorbă printre dinţi. Şi atunci mi-a trecut prin gând: nu cumva s'o fi îndrăgostit de această Liubov Ciaban şi ea nu-i răspunde cu aceeaşi dragoste?

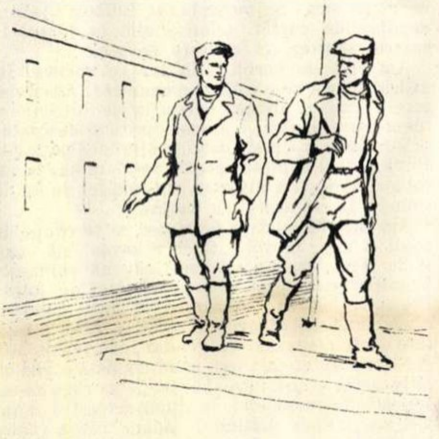

M'am apucat să-i povestesc, ca din întâmplare, cum a venit prima dată Ciaban la construcţii şi cum, mai înainte de toate, a întrebat de el, cum a căutat ea să-i facă rost de casă şi cum a purtat de grijă copiilor lui. Părea că ascultă fără prea mare interes ceeace-i spuneam şi tăcea. Bănuiam însă în el o reţinere, o încordare. Deodată s'a oprit. „Dece cauţi să mă lămureşti? O cunosc din spital şi ştiu de atunci ce fel de om este. Poate că în toată lumea nu găseşti o femeie ca ea — dar... ce folos! “... Dădu înciudat din mână şi coti după primul colţ, fără să-mi dea măcar bună seara.

Imi aduc aminte, ca acum, că această discuţie cu Ustinov a avut loc într'o Joi. Luni de dimineaţă mergeam dealungul şantierului, când, deodată, mă ajunge din urmă un om. Gâfâia şi striga cât îl ţinea gura: „La beton... s'a întâmplat o nenorocire, un bloc de beton armat s'a prăbuşit şi l-a strivit pe Ustinov...

... Când am ajuns, Egor era întins pe o prelată. Urme de sânge nu se vedeau nicăieri. Respira, dar ţinea ochii închişi şi sta nemişcat ca o păpuşe de ceară. Medicul şi sora se agitau pe lângă el şi, cum se întâmplă întotdeauna în asemenea împrejurări, lumea se adunase în jurul lui, dar nimeni nu scotea o vorbă; tăcerea era atât de adâncă, încât i se auzea şi horcăitul din piept.

Deodată, tăcerea fu străpunsă de un ţipăt atât de sfâşietor, încât mă înfiorai. Dând la o parte mulţimea, se strecură o femeie care se prăbuşi, ca o pasăre rănită, lângă Ustinov: „Egoruşca, ce-i cu tine? Dragul meu, vino-ţi în fire“... Şi plângi, şi plângi, de credeai că nu mai isprăveşte...

Ustinov deschise ochii. Se uită la femeie, de parcă vroia să-şi dea seama dacă visează, sau trăeşte aevea. Deodată, şi acest lucru m'a izbit mai mult ca toate celelalte, văzui ochii acestui om strivit şi care deabia îşi revenise în simţiri, luminându-se de o fericire atât de mare, încât poate că nici nu se cuvenea s'o vadă un străin. Femeia l-a luat în braţe şi a început să-l strângă la piept şi să-i mângâie părul, vorbindu-i în şoaptă. „Trăieşti, trăieşti, iubitul meu, dragul meu... Numai eu ştiu de câţi ani te port în suflet“... Lacrimile-i picurau pe obrazul lui Ustinov.

Deabia atunci, spre marea mea mirare, am recunoscut în această femeie cu părul răvăşit şi obrazul ud de lacrimi pe Liubov Ciaban. M'am simţit stânjenit, ca şi cum aş fi pătruns, fără să vreau, taina unui om străin. Am băgat de seamă că şi ceilalţi îşi întorseseră capetele şi începuseră să se împrăştie. Medicul îşi concentrase atenţia asupra unui instrument pe care-l aşeza în trusă. L-am întrebat despre starea accidentatului. „Nu-i nimic grav — mi-a răspuns el. Oasele îi sunt întregi. Are noroc, a scăpat uşor“. Apoi, adresându-se femeii: „Lasă-l, cetăţeanco. Acum are nevoie de linişte. Imbrăţişările păstrează-le pentru acasă“. Acasă? La auzul acestui cuvânt, Liubov Ciaban îşi îndreptă deîndată spinarea, sări în picioare, şi cu o mişcare îndemânatecă îşi vârî sub basma şuviţele de păr răvăşite. Faţa ei îşi recăpătă asprimea obişnuită, ca şi cum nu dânsa ar fi fost aceea care adineauri plânsese cu adevărate lacrimi de femeie.

Egor scoase un geamăt. Se uită la dânsul. Privirea i se încălzi din nou, şi nu ştiu cum s'a întâmplat că am înţeles încă de atunci că acest zâmbet de femeie, plin de grijă, nu i se va mai şterge niciodată, că din ochii ei nu se vor mai stinge aceste licăriri de duioşie.

— Ei, e un caz curios nu-i aşa? Ce-aş mai putea adăuga? S'au căsătorit. Ea a devenit o mamă exemplară pentru copiii lui Egor, dar la şedinţele de producţie sunt tot la cuţite, ca şi înainte. Numai că, acum, Egor învaţă încetul cu încetul să-şi recunoască greşelile.

Când s'a înregistrat căsătoria, ea a luat numele lui de familie şi de o jumătate de an o chiamă Liubov Ustinova. Dar atât noi, cât şi bărbatul ei nu-i spunem altfel decât tot Liubov Ciaban.

Asta-i tot. Dacă această poveste vi se pare interesantă, puteţi s'o publicaţi. Vă rog, însă, să nu uitaţi să înlocuiţi numele. Ne-am înţeles?

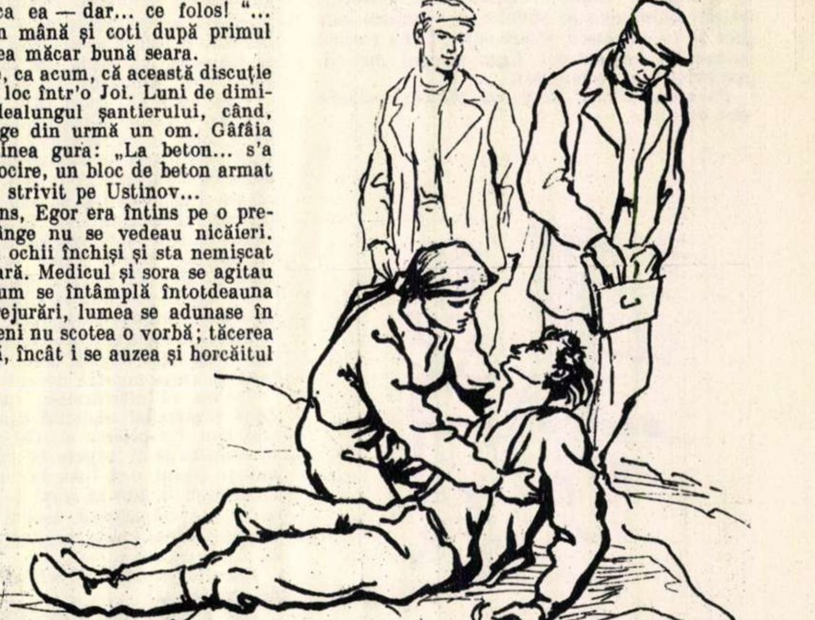

In noul „Parc al stahanoviştilor".

Răsfoind CONTRACTUL COLECTIV

Am ajuns la ultima filă. Citesc şi semnăturile din josul paginii: Fischer Albert, directorul întreprinderii, Haioş Ştefan, din partea comitetului de întreprindere. Mă uit şi la inscripţia de pe copertă: Uzinele metalurgice „Unirea" - Cluj — contract colectiv pe anul 1953. Am proaspăt în minte cuprinsul foilor bătute la maşină, şi-acum pornesc prin secţii să văd cum s'au îndeplinit angajamentele luate de conducerea fabricii şi de muncitori, la începutul anului...

In sala de strungărie afli uşor unde lucrează Török Pavel. Iţi spune oricine: „colo lângă fereastră, la strungul care are pe el un steguleţ de stahanovist".

Török Pavel opreşte strungul, ia şublerul şi măsoară grosimea piesei: nu l-a înşelat ochiul nici de data aceasta; piesa e exact cât arată schiţa. Mâinile i se mişcă pe manivele cu siguranţă, cu precizie, cu repeziciune; după câteva clipe cuţitul strungului desprinde inele de şpan de pe o nouă piesă... E un cuţit făcut după schiţele lui Colesov. Török Pavel a fost printre cei dintâi care au început să lucreze cu asemenea cuţite; acum îşi depăşeşte planul cu cel puţin 90 la sută în fiecare lună. Facem cunoştinţă şi discuţia se înfiripă îndată. Din vorbă'n vorbă ajungem şi la contractul colectiv. Imi spune că angajamentele pe care şi le-au luat muncitorii au şi fost îndeplinite în cea mai mare parte.

— N'am fi izbutit niciodată să ne îndeplinim angajamentele înscrise în contractul colectiv, adică să producem anul acesta cu 35 la sută mai mult decât anul trecut şi să mărim productivitatea cu 7,9 la sută faţă de plan dacă nu ne-ar fi ajutat stahanoviştii sovietici...

Tace o clipă, se uită la mine, apoi urmează:

— Poate vrei să mă întrebi cum ne-au ajutat? Uite cum... Şi strungarul Török Pavel îmi vorbeşte despre felul cum intră muncitorii în schimb, preluând maşinile din mers — după metoda Jandarovei — cum economisesc materialele. El stăruie mai ales asupra metodei de tăiere intensivă a metalelor, asupra construcţiei speciale a cuţitului construit de stahanovistul sovietic Colesov.

...In atelierul de forjă l-am întâlnit pe preşedintele comitetului de întreprindere. El urmăreşte îndeaproape cum se îngrijeşte conducerea uzinei să-şi îndeplinească angajamentele pe care şi le-a luat prin contract faţă de muncitori.

Se repară pardoseala din faţa cuptorului dela forjă...

Aici la forjă repararea pardoselei din faţa cuptoarelor e acum în toi.

Trei muncitori dela întreţinere lucrează de zor. Aduc nisip, potrivesc cu grijă cărămizile, apoi le îndeasă bine cu maiul. Preşedintele comitetului se apropie de ei:

— Ce zici Mureşene, îl întreabă pe omul ce descarcă o roabă de cărămizi. O daţi gata la termenul prevăzut în contractul colectiv?

— O dăm, tovarăşe Haioş. Musai.

...Dela forjă mă duc la sculărie. Trotuarul pe care păşesc e pietruit proaspăt. Imi vine în minte că în contract se vorbeşte într'un loc şi de pietruirea trotuarelor dintre ateliere. Iată, conducerea a înfăptuit la vreme şi acest angajament. Trotuarul dintre forjă şi sculărie e făcut în aşa fel încât să se scurgă apa de-o parte şi de alta. Am cercetat apoi cu privirea şi celelalte trotuare. Sunt deasemenea pietruite de curând şi presărate cu nisip. Poate să aducă toamna oricâte ploi, muncitorii dela „Unirea" nu vor fi nevoiţi să umble prin noroi, în curtea uzinei.

...La sculărie, în vreme ce maşinile îşi urmează mersul lor ritmic, strungarul Bucsi Iosif mai schimbă câte-o vorbă cu vecinu-său, cu Kis Iuliu.

— Al dracului zboară şi vremea asta! spune Bucsi.

— Zboară măi, răspunde Kis. Ia uite, meşterul Lengyel s'a şi apucat să ciocănească pe la radiatoarele de încălzit. Vrea să ne aducă aminte că bate iarna la uşă.

— Lasă să bată, tot pe-afară rămâne... Bucsi Iosif îi zâmbeşte şugubăţ apoi se întoarce spre meşterul mustăcios şi tăcut:

— Ce spui baci Jiga? Ingheţăm ori ba la iarnă?

Meşterul aruncă o privire de cunoscător spre radiatoare apoi glăsueşte de parcă ar pronunţa o sentinţă:

— Pot să crape şi pietrele de ger, aici va fi cald! Şi încă la data prevăzută în contractul colectiv, nici cu o zi mai târziu!

...Ca să ajungi dela sculărie la turnătorie trebue să cobori o scară. Incă de departe auzi huruitul noului pod rulant adus de curând aici, la turnătorie, dela uzinele „Vulcan" din Capitală. Cum intri în hală dai cu ochii de căldarea plină de fontă topită galbenă-strălucitoare. Atârnă de cârligul gros al podului rulant care o duce încet în dreptul formelor. Incepe turnarea. Roiul de scântei se împrăştie în toate părţile. După ce căldarea golită, se retrage către cuptoarele

Meşterul Papp Iosif arată cu mândrie tovarăşilor din conducerea uzinei, piese complicate lucrate cu pricepere de tinerii pe care-i califică la locul de muncă.

Sudorii Illés Iosif, Olteanu Severean şi Baranyai Alexandru şi-au întrerupt pentru puţin timp munca: a venit laptele. Sănătatea sudorilor este ocrotită cu grijă.

Inainte de începerea lucrului, Bucsi Iosif povesteşte tovarăşilor săi de muncă întâmplări din zilele concediului de odihnă pe care l-a petrecut la Călimăneşti.

din fundul halei, stau de vorbă pe îndelete cu şeful echipei de turnători care-mi spune:

— De când avem încă un pod rulant munca noastră e mai uşoară şi treaba merge mai spornic. Podul ăsta şi încă alte lucruri au fost realizate de conducerea uzinei peste cele înscrise în contractul colectiv.

Povesteşte apoi despre necazurile turnătorilor cu pompa hidraulică pentru probarea ţevilor turnate. Trebuia transformată pentrucă aşa cum era, mânuirea ei cerea multă muncă de prisos. Conducerea întreprinderii a făcut lucrările trebuincioase, aşa cum s'a angajat la începutul anului, şi acum turnătorii nu mai au bătaie de cap cu pompa.

Mi-am luat rămas bun dela şeful de echipă şi m'am îndreptat spre atelierul de sudură. Ştiu din contractul colectiv că sudorii primesc lapte în fiecare zi. Intr'adevăr, când am intrat în atelier am văzut un grup de câţiva sudori, adunaţi în jurul unei măsuţe, bând lapte. In fiecare dimineaţă o fată dela cantină intră în atelier cu o lădiţă încărcată cu sticle pline cu lapte proaspăt. Câte-o sticlă pentru fiecare sudor.

După ce şi-au băut laptele, sudorii îşi pun echipamentul de protecţie şi se apucă din nou de treabă. Jerbele de lumini albăstrii ale aparatelor de sudat ţâşnesc orbitor în toate părţile. Cu ochiul liber nici nu te poţi uita la ele, dar privite prin geamul negru al măştii sudorului îşi pierd toată puterea...

...La şcoala de calificare l-am întâlnit pe directorul adjunct al uzinei. Se aşezase într'o bancă din fundul clasei şi asista la lecţie. Venise să vadă cum stau cu învăţătura şi cu însuşirea meseriei cei 26 de tineri veniţi din satele din jurul Clujului, cărora conducerea uzinei s'a angajat să le asigure condiţiile pentru calificare. Era tocmai o oră de geometrie. Elevul dela tablă rezolva cu pricepere problema dată dovedind că a înţeles şi şi-a însuşit lecţia predată. Ceilalţi ascultau atenţi.

La sfârşitul orei am stat de vorbă cu profesorul. Am aflat dela el că direcţiunea a alocat la vreme fondurile destinate şcolii, potrivit angajamentului, că direcţiunea şi comitetul de întreprindere poartă deosebită grijă elevilor, condiţiilor lor de învăţătură şi de trai.

...Şuierul prelung al sirenei vesteşte sfârşitul schimbului. Muncitorii îşi predau maşinile celor din schimbul următor, apoi se îndreaptă în grupuri vesele către spălătoare unde-i aşteaptă duşurile cu apă caldă. Pentru haine s'au făcut, aşa cum prevede contractul colectiv, 36 de dulapuri noi. Spălătoarele s'au reparat şi s'au mărit, a crescut numărul duşurilor.

...Impreună cu preşedintele comitetului de întreprindere şi cu un grup de muncitori urc acum scările de piatră, spre sala cantinei. Discutăm despre rezultatele obţinute în întrecere, despre cei mai vestiţi inovatori cum sunt de pildă Nagy Eugen, Sebestyén Gheorghe, Tana Alexandru. Aflu că s'au împărţit premii inovatorilor şi muncitorilor fruntaşi. Premii în valoare de 70.109 lei. Pe urmă, vorbindu-mi despre felul cum şi-au realizat muncitorii angajamentele, preşedintele ne spune că preţul de cost a fost redus cu 20% faţă de 1952.

Intrăm în sala cantinei. O sală spaţioasă, cu multe ferestre; mesele patrate sunt acoperite cu cristal. Par încă noi-nouţe. Haioş Ştefan îmi spune că au fost făcute de direcţiune în cadrul contractului colectiv de anul trecut. Fetele îmbrăcate în halate albe se mişcă printre mese ca nişte sfârleze. Unele aduc castroane de faianţă pline cu supă, altele aduc felul doi, altele prăjitura. Totul e orânduit în aşa fel încât muncitorul să fie servit repede, să nu-şi piardă vremea aşteptând.

In bucătărie e forfotă şi mai mare. De-acum a început pregătirea mâncării pentru schimbul de seară. Cantina pregăteşte mâncare caldă pentru toate schimburile. La masa groasă de stejar, un bucătar cu boneta albă îndoapă cu bucăţi de carne maşina electrică de tocat. La masa vecină o fată mărunţeşte zarzavatul cu ajutorul altei maşini. In cealaltă parte a încăperii aburesc două cazane noi cu mâncare, iar farfuriile spălate sunt aşezate în dulapurile noi pentru veselă. Toate acestea îmi sunt obiecte cunoscute; mă aşteptam să le găsesc aici, pentrucă am citit despre ele într'un capitol al contractului colectiv.

La invitaţia magazionerului intru şi în magazia de alimente pentru iarnă. Aliniate în rafturi, nenumărate borcane cu fel de fel de bulionuri, conserve, murături. O curăţenie de farmacie. Magazionerul povesteşte cum s'a aprovizionat cantina cu tot ce-i trebue pentru ca la iarnă, masa muncitorilor să fie bună, gustoasă şi variată.

— Uzina noastră aduce zarzavaturi dela gospodăria de stat „Mihai Viteazu“ de lângă Câmpia Turzii. Chiar ieri am adus încă un camion plin. Am încheiat apoi un contract cu gospodăria colectivă „23 August“ din comuna Legii. Dela colectivişti ne-am aprovizionat cu cereale, cu porci graşi. Avem însă şi o crescătorie proprie de porci. Vreţi s'o vedeţi?

Coteţele porcilor sunt aşezate într'o curte, în spatele uzinei.

— 52 de porci avem aici! spune Viorica Olaru, îngrijitoarea. Sunt împărţiţi după rase şi vârstă. 20 dintre ei sunt mari, buni deacum de îngrăşat. Avem şi câţiva gata îngrăşaţi. Ăştia vor fi tăiaţi în curând şi daţi în primire magazionerului dela cantină.

Locul viran din spatele uzinei a fost transformat în vara asta, cu ajutorul direcţiunii şi prin munca sportivilor din uzină, într'un teren de fotbal. Aici, sub supravegherea atentă a unui antrenor, echipa „piticilor“ tocmai începe un match. Astăzi terenul este rezervat special pentru ei. M'am uitat un timp cu câtă pasiune joacă, apoi am pornit spre curtea cea mare a uzinei, dar gândul mi-a rămas tot la aceşti „pitici“, fii ai muncitorilor uzinei. Peste câţiva ani mulţi din ei vor ajunge poate fotbalişti vestiţi...

Sportivii dela „Unirea“ au la îndemână şi echipament şi teren. Numai în anul acesta s'au alocat din fondul directorial 31.500 lei pentru înzestrarea cu echipamentul necesar a muncitorilor care fac sport. Tot cu ajutorul fondului directorial, în curtea cea mare a uzinei s'a amenajat în vara asta un parc. Chiar în aceste zile de toamnă el e plin de flori şi de verdeaţă. Mâna grijulie a grădinarului se simte peste tot. Rondurile fără fir de buruiană, aleile proaspăt prunduite, copăceii decorativi îţi încântă privirea. Să găseşti o grădină în curtea unei fabrici e un lucru deosebit de plăcut. „Parcul stahanoviştilor“ este îndrăgit de muncitori. Peste câţiva ani vor putea sta la umbra copacilor plantaţi astă primăvară, vor putea citi ziarul ori o carte împrumutată dela biblioteca ce se află în imediata vecinătate a parcului. Până atunci însă iubitorii de lectură citesc în sala bibliotecii, la masa lungă, acoperită cu postav verde. In bibliotecă domneşte o linişte desăvârşită. Se aude doar fâşâitul paginilor întoarse. De curând ea s'a îmbogăţit cu cărţi noi.

O fază palpitantă a match-ului echipei „piticilor“...

Din fondul directorial a fost alocată anul acesta pentru nevoile culturale ale muncitorilor suma de 44.600 lei.

...Lângă bibliotecă e clădirea în care s'a deschis anul acesta un cabinet dentar pentru muncitorii uzinei. In aceeaşi clădire se găseşte şi un staţionar. Inăuntru e linişte ca la bibliotecă, şi totul e alb; şi uşile, şi pereţii, şi aparatele medicale pentru tratament cu raze ultrascurte şi ultraviolete. Când am intrat în staţionar, medicul Vasile Şortan făcea controlul medical obişnuit unui grup de muncitori. Pentru atenţia deosebită cu care se îngrijeşte de sănătatea muncitorilor el e preţuit şi sfaturile-i sunt urmate.

*

Toate aceste lucruri şi multe altele pe care le-am văzut împlinite din angajamentele luate prin contractul colectiv în fapte de viaţă, vorbesc despre felul în care conducerea întreprinderii şi comitetul sindical dela „Unirea“ se străduesc să-şi îndeplinească sarcina de căpătâi dată de partidul nostru: grija faţă de oamenii muncii, faţă de nevoile lor materiale şi culturale. Iar multe din aceste fapte vorbesc la rândul lor despre strădania cu care au răspuns şi răspund muncitorii acestei fabrici, la grija ce li se poartă.

Ion FILIP

Doctorul V. Şortan cercetează alimentele depozitate pentru iarnă.

La staţionarul uzinei, care a fost înfiinţat în anul acesta.

O valoroasă creație a cinematografiei sovietice

In cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice sunt prezentate publicului românesc filme noi, realizări de înaltă valoare artistică ale cinematografiei sovietice. Complectând o serie de filme-spectacol ce au rulat în ultima vreme în țara noastră, filmele sovietice „Liubov Iarovaia", „Pădurea", „Lupii și oile", „Cântă ciocârliile", „Nunta lui Crecinschi", vor aduce în sălile cinematografelor nenumărați oameni ai muncii dornici să vadă, transpuse pe ecran, creațiile teatrului sovietic.

Filmul artistic în culori „Bătălia din golful Caliacra" a fost deasemeni prezentat în cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice. Reînviind oameni și întâmplări petrecute cu aproape două secole în urmă, acțiunea sa ne introduce în atmosfera acelei epoci în care Rusia începea să se afirme ca o mare putere maritimă și în Marea Neagră. Autorul scenariului, Alexandru Stein, și regisorul Mihail Romm au urmărit prezentarea justă a amiralului Ușacov, — remarcabilă personalitate militară ce întruchipează vitejia și talentul poporului rus — care a condus în secolul XVIII construcția flotei maritime din Marea Neagră și a repurtat strălucite victorii în lupta împotriva flotei turcești. Aceeași preocupare au dovedit creatorii filmului și pentru o justă înfățișare a luptei poporului rus, pentru libertatea patriei sale.

Creațiile unor actori de talent ca: I. Pereverzev, B. Livanov, V. Drujnicov, S. Bondarciuc, O. Jezneva, muzica sugestivă a lui A. Haciaturian, ca și frumusețea deosebită a peisagiilor maritime, fac din filmul „Bătălia din golful Caliacra" una din cele mai valoroase creații ale cinematografiei sovietice.

Actorul sovietic I Pereverzev în rolul amiralului Ușacov.

Ușacov în fața lui Potemchin și a curții împărătesei Ecaterina.

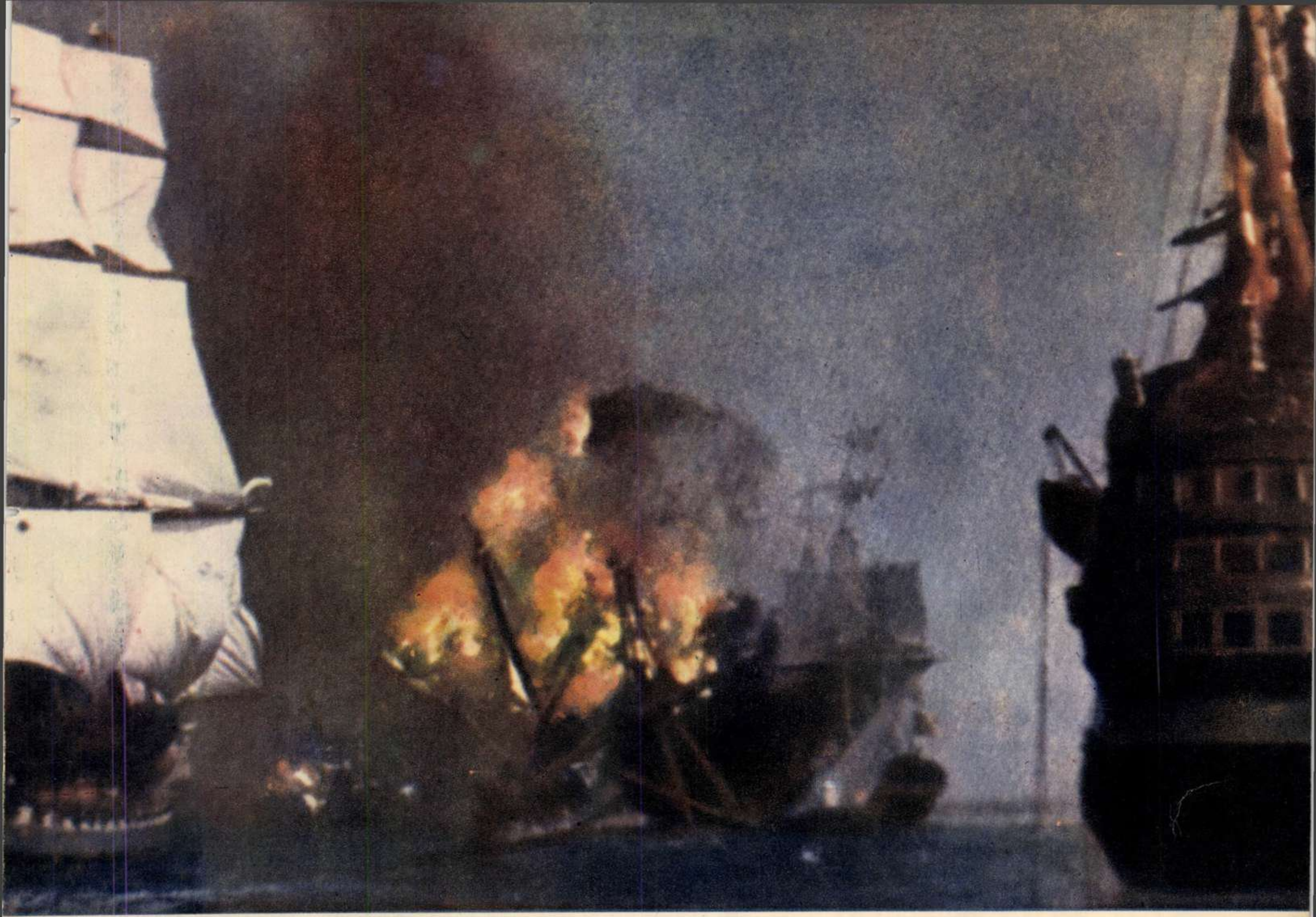

Pe comandantul militar Uşacov şi pe iobagul fugar Tihon Procofiev îi uneşte aceeaşi înflăcărată dragoste pentru patria şi poporul rus (stânga sus).

Privirile celor rămaşi pe ţărm însoţesc corăbiile ce au pornit spre largul mării, sub comanda lui Uşacov (stânga jos).

Sub focul nimicitor al tunurilor de pe vasele ruse, vasul-amiral al flotei turceşti se scufundă în flăcări, în valurile Mării Negre (dreapta sus).

Nobilul Mordvinţev intrigantul şi cneazul Potemchin, într'una din scenele filmului (dreapta jos).

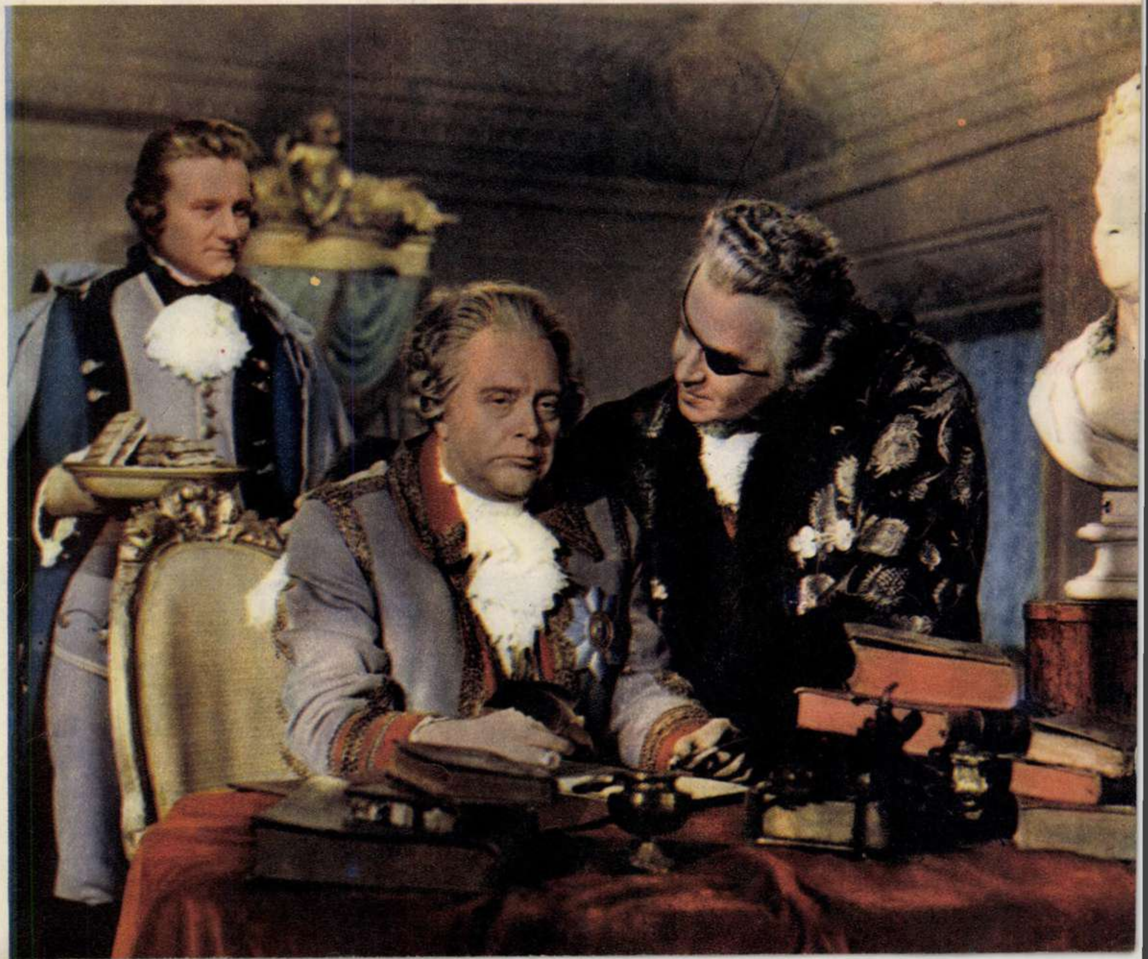

Uşacov în mijlocul ofiţerilor săi, explicându-le elementele noii sale tactici şi strategii navale.

Conducătorii flotei turceşti mărturisesc sultanului neputinţa lor de a face faţă tacticei lui Uşacov şi vitejiei neînfricaţilor marinari ruşi.

In jos de Radu-Vodă

Episod din romanul „Un om printre oameni"

de Camil PETRESCU

Ilustrații de D. NEGREA

Un rol de mare însemnătate au jucat în revoluția dela 1848 „tabacii", adică meșterii și calfele din tăbăcăriile atât de numeroase de pe malul Dâmboviței. Aceștia sunt necontenit prezenți în zilele hotărîtoare ale lui 1848. Indeosebi atunci când Ana Ipătescu, în fruntea poporului, eliberează guvernul provizoriu, ei sunt în primele rânduri și cea mai mare parte dintre morții și rănitii din această zi de 19 Iunie, e dată de tabaci... Viața lor era nespus de grea, condițiile în care lucrau în vremea aceea erau de muncă silnică și tocmai deaceea ei sunt mai totdeauna printre cei care caută să-și făurească o soartă mai bună... După întemeierea societății revoluționare secrete „Frăția" de către N. Bălcescu, Ion Ghica și maiorul Tell, mai ales cel dintâi vântură neobosit ideile revoluționare și ține, prin numeroase călătorii și cercetări personale „să vadă", „să știe" cât mai mult... Această nevoie de privire directă e caracteristică lui Bălcescu. Cu Nicolae Golescu — fostul lui acuzator în procesul dela 1840, când a fost condamnat la trei ani temniță — se împăcase de curând și astfel toți cei patru fii ai lui Dinicu Golescu intraseră și ei în rândurile „Frăției"...

Profesorul ardelean Axente Sever, ușor modificat în roman, după necesitățile epice, a jucat un rol important în mobilizarea tabacilor în Iunie 1848 și dealtfel în acest an îl aflăm mutat cu casa chiar în mahalaua Dobroteasa care făcea față peste Dâmbovița mahalalei tabacilor și era locuită în mare parte de tabaci și ea. Era pe de altă parte profesor la secția Colegiului care câtva timp a funcționat și la Mânăstirea Radu Vodă. Era deci un om al mahalalei, cum s'ar zice.

Dobrovici, personaj real și el, transmutat însă după aceleași necesități ale epicei, era mare negustor, un patriot și un progresist, în măsura în care progresul promova interesele tagmei sale. In ce privește restul, era un exploatator cu atât mai crâncen, cu cât muncitorimea fără conștiința unei solidarități organizate, era la discreția jupânilor, atotputernici față de ea.

Autorul

Fiindcă Ion Ghica plecase la Iași unde făcea — la Academia de acolo — un curs de inginerie, și fiindcă Tell era mai mult pe Dunăre, unde-i era batalionul, Bălcescu rămase, încă o bucată de vreme, singurul membru al Frăției în București... și se simțea oarecum descurajat. Apoi își spuse că dacă se sperie că e singur, niciodată Frăția n'o să iasă din paginile de hârtie ale statutului, rupte și acelea...

Afară de cei patru frați Golești, Ștefan, Nicolae, Radu și Alexandru (poreclit cum se știe și Albu, ca să fie deosebit de våru-său Alexandru Golescu Negru — Arăpilă), fură aduși în acea vreme în Frăție și câțiva dascăli ardeleni, de la Colegiul național și dela pensionul Schevitz, între care Axente Sever. Multă bucurie le făcu și adeziunea poetului Bolintineanu, tot din acest timp, ca și a lui Cezar Boliac.

Mai intrară, ceva mai târziu, un însemnat număr de ofițeri, unii foști colegi ai lui Bălcescu și alții colegi cu Tell, maiorul Voinescu II, maiorul Costache Filipescu, locotenenții Fărcășanu, Cristophi, Pleșoianu, Serurie și alții.

Dar cu aceasta Bălcescu nu fu mulțumit... Simțea mereu nevoia unei legături cu straturile adânci ale poporului și deaceea se oprea tot mai des la Vadul Rău. Făcu deasemeni, întovărășit de Boliac, vreo câteva călătorii dealungul și dealatul țării. Pe de o parte era în căutare de documente istorice și de copii manuscrise după cronicari, pe de altă parte se trudea să cunoască mai de aproape starea țărănimii și nevoile clăcașilor.

— Tița... asta nu-i deajuns, îi spuse el suroră-sii într'o zi de vară, la sfârșitul cinei. Trebue să cunoaștem cât de cât și pe muncitorii dela orașe, trebue să ne legăm cu ei, să-i cercetăm, să chemăm la noi câțiva fruntași de inimă și luminați din sânul lor... M'am gândit să începem cu Damian, băiatul lui Toma, pandurul. Imi pare foarte inimos și deschis la minte... Știe și carte... prin el am putea să răzbatem printre calfele din Tabaci și din Scaune... Cu asemenea oameni s'au făcut lucruri bune în Revoluția Franceză. Erau la Paris două cartiere. St. Marceaux și St. Antoine, cu meșteri și calfe care însemnau cam acelaș lucru acolo, cu ceeace sunt tabacii aceștia aci.

Tița fu și ea de aceeaș părere și într'o zi când Toma veni după obiceiul lui s'o întrebe de sănătate pe serdăreasă, el fu îndemnat să-l aducă în aceeași săptămână pe Damian, că are ceva de vorbit cu el. Mai târziu dascălii dela Radu Vodă îi împrietenіră și cu alții.

*

Ideia de a cerceta tăbăcăria lui Dobrovici, fusese a Tiței, care se sfătuise cu Luxița, căci între timp deveniseră amândouă prietene inițiate în secretele Frăției și toți trei puseseră la cale vizita la tăbăcăria de sub dealul Radu Vodă, unde lucra Damian. Câștigaseră de partea lor și pe a treia femeie, care participa mai de departe la activitatea Frăției, pe Ana Ipătescu, pe al cărei soț, Niculae Ipătescu, ca și pe Grigore Ipătescu, îi adusese în societate, colonelul N. Golescu, fostul aghiotant al lui Vodă Ghica. Câte-și trele se sfătuiseră cu Axente Sever, care primise mai de mult însărcinarea, după ce încercarea cu Damian izbutise, să ia legătură, prin acesta, cu cât mai mulți lucrători tabaci. Aveau acolo un grup al Frăției de opt calfe, și între ei și un meșter.

O caretă a Goleștilor îi duse pe toți, în două rânduri, până la poalele colinei râpoase, pe care era mânăstirea Radu Vodă, și lipită cu ea, bisericuța lui Bucur, cu turla ei ca o ciupercă. Bineînțeles pregătiseră pentru orice întâmplare și o bună explicație... Era o vizită de curiozitate cerută de cucoane care doreau să-și cumpere câte o malotea*) dela faimosul blănar Dobrovici. Vroiau să-și aleagă din prăvălia lui, pe drept cuvânt vestită și departe de granițele țării, și anume, chiar dela fabrică, așa cum se zicea dela o vreme... De o lună de zile Dobrovici care era starostele blănarilor, era însă plecat cu piroscaful**) pe Dunăre la Viena, ca să se întâlnească acolo cu marele negustor Constantin Pop dela Sibiu, cunoscut și acesta în întreaga Europă, și care avea o sucursală a casei lui în orașul împărătesc.

Niculae Golescu, Niculae și Ana Ipătescu așteptau împreună cu Axente Sever, de o jumătate de oră, să se întoarcă iar careta cu care urma să vină acum Bălcescu, Tița și Lucica Florescu. Era o zi călduroasă de vară, spre asfințitul soarelui și toți laolaltă coborîră acum, ocolind Mânăstirea, până la malul gârlei, care aci se îngustează și se adâncește tocmai din cauza colinei, dar numaidecât se lărgește din nou, resfirându-se pe prundiș. Soarele cădea departe, dincolo, peste zăvoi și peste oraș, din care nu se vedeau decât turle de biserici scăldate în asfințit și ici colo, acoperișuri de tablă, care scânteiau printre copaci, atât de mulți, că păreau — așa văzuți de departe — deși ca o pădure. Peste gârlă, în fața bisericuței lui Bucur era o moară de cărămidă a cărei roată se învârtea cu vuiet. Un lung șir de plopi drepți ca niște fuse verzi și foarte înalți străjuiau în spatele ei malul rupt în argilă, ici colo. In stânga mânăstirii, spre malul gârlei, doi tabaci duceau pe umeri, atârnate de o prăjină lungă, piei crude pe care ei le priviră curioși, urmărind cum le leagă unele de altele, cum le bagă în apă, unde mai erau și altele din ajun.

— Sunteți dela Dobrovici? întrebă Ipătescu, dornic să se lămurească mai curând.

— Ași!... Ce vorbiți dumneavoastră?... aia e tăbăcărie mare, noi lucrăm într'o magherniță. Jupânu nu are decât unsprezece calfe cu ucenici cu tot... Eh... Dobrovici ăla e boier mare... Ăla are ca la două sute de lucrători și ucenici... Dacă vă duceți acolo, o să vedeți.

Ana Ipătescu se uita cu milă la oamenii aceștia siliți să ia în brațe pieile murdare, încă pline de sânge, cu resturi de carne pe ele... Erau pe marginea apei, dar se simțea un miros greu.

— Și cât timp le lăsați în apă?

— Apoi, o zi-două, pe urmă le luăm iar sus, la curățit. Și oamenii, în cămăși murdare, zdrențuite și în ismene, coborîră în grabă.

Ocolind pe lângă o căsuță acoperită de corcoduși și duzi și închisă cu uluci nelucrate, înegrite de ploi și rupte pe ici pe colo, careta Golescului încercă să vie să-i ia, dar se opri deasupra râpei lângă chiliile care-și prelungeau zidurile leproase, învălmășite, pe povârnișul lutos.

Nu puteau trece cu careta pe sub Mânăstire deoarece pe poalele colinei coborau, până în apă, două garduri ale unei case mici cu acoperiș de tablă, care erau pe costișe, între mânăstire și gârlă. Lucrătorii îi sfătuiră să trimeată trăsura să înconjoare mânăstirea cu turlele ei, pe sus, pe după chiliile călugărilor și dascălilor, iar ei să meargă cu piciorul, pe dincolo de căsuță, apoi să coboare pe prundiș că acum cu seceta se poate trece... Tăbăcăria lui Dobrovici e după cotul apei... Uite, i se vede acoperișul printre frasinii ăia...

După ce au ocolit pe sus căsuța cu prispă, au coborît pe un fel de podișcă, un soi de ponton al mânăstirii, la care era trasă o luntre ce rămăsese acum afară, pe prundișul secat, și pe urmă urcară din nou pe o uliță care ducea după cât se vede, spre Filaret. Pe dreapta, dădură, sus, de niște uluci ascuțite, înalte de un stânjen... O portiță, în dreapta, și o poartă mare în mijloc cu cele două canaturi, date acum înlături, duceau în curtea tăbăcăriei lui Dobrovici... Amândouă erau păzite de arnăuți cu câte două pistoale la brâu. Vreo trei perechi de lucrători, în picioarele goale, murdari, în zdrențe aproape, așteptau să li se arunce dintr'un car, piei crude cu care porneau fiecare la un capăt al prăjinei sprijinite pe umeri, spre magazie.

Curtea este imensă ca un bărăgan și chiar acum, într'o vară secetoasă, e plină de băltoace. De jur împrejur, în loc de gard, sunt șoproane și magazii cu câte o jumătate de cat deasupra. In dreapta, la umbra unui uriaș plop alb cu coroana stufoasă, o cărăruie podită cu cărămizi, duce zece pași, dela portiță la intrarea prăvăliei cu marfă gata de vânzare, unde cei sosiți au și intrat, speriindu-l pe tejghetar, care nu mai văzuse se pare asemenea musafiri acolo, căci boierilor de obicei li se aducea marfa acasă.

Bălcescu și Axente Sever au rămas în curtea cea mare cât un maidan, cu magazii lungi pe trei laturi, în loc de gard.

Prăvălia e întunecoasă, un clopot atârnat de un arc deasupra, este izbit de ușa care se deschide, încât cei dinlăuntru, chiar dacă sunt după pereții de blănuri atârnate, știu că a intrat cineva. E și o tejghea, de brad înegrit de vreme, pe care sunt bătuți în cuie bani de argint și de aramă. Fără îndoială, banii de saftea, de când s'a clădit tăbăcăria, ori o parte din ea... Nu e lumină deloc, căci fereastra este astupată și ea cu un paravan de blănuri spânzurate.

Axente Sever părea că-l cunoaște pe feciorul lui Dobrovici care e acum lângă carul din dreptul magaziei de piei crude, căci se îndrepta întins spre el. Acesta e foarte stingherit că-l găsesc niște mușterii — pe care el îi credea neapărat evghenicoși*) — în papuci, în nădragi lungi de mohair**) și în cămașe de pânză cu râuri de arnici roșu. Dar munca-i... muncă... Treaba lui este acum să vadă cum se descarcă pielele crude, să le prețăluiască și să le treacă în catastif la numele măcelarului care le-a trimis. Cu oarecare șiretenie, arătând interes pentru munca de tăbăcărie, după ce și-au dat bună ziua, Axente Sever, care nici el nu avea mai mult de 23 de ani, i-a sugerat tânărului să-i poftească pe musafiri să viziteze cu deamănuntul fabrica. Profesorul ardelean ținea stăruitor ca lucrătorii adepți ai Frăției, adică Damian și soții lui, să-i vadă pe acești buni prieteni și frați ai lor și să-și dea seama că ei țin să le cunoască mai deaproape truda. Cu acest prilej Bălcescu află că tânărul, care nu împlinise douăzeci și unu de ani, se numea Pană, Pană Dobrovici.

---

*) Malotea=haină femeiască, scump îmblănită. (N.R.)

**) Piroscaf = așa se numeau primele vase acționate prin forța vaporilor. (N.R).

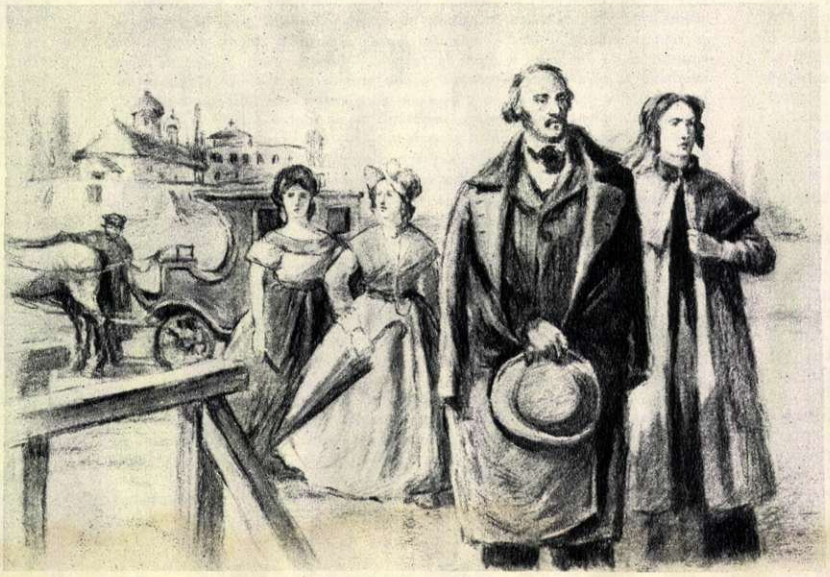

In prăvălia întunecoasă și plină de miros de cojoace și blănuri, cele trei tinere femei cerură să li se arate blăni de astrahan, despre care aflaseră în oraș că au fost aduse din sudul Rusiei. Știrea era adevărată, fusese adus un rând de blăni, dar se vânduse tot, și se aștepta altul. In schimb erau blăni de samur, de cozi de vidră, de cocom alb, de dihor, din care însă ele nu doreau să cumpere.

Intre timp, Luxița îi făcea semn Tiței; că-i vine rău din pricina mirosului greu, înăbușitor din prăvălie. Ieșiră deci toate trele în curte, nu fără să observe în treacăt, jos lângă tejgheaua cu bani bătuți pe ea, un hărdăiaș cu trei sticle de șampanie puse la ghiață. Erau aduse dela ghețăria acoperită cu stuf din grădina fabricii, unde tânărul Pană Dobrovici le ținea sub lacăt, fără știrea tatălui său. Când fiul tăbăcarului le văzu pe cele trei femei tinere ieșind din prăvălie, rămase încremenit și fu să-i vie rău. Fiind intrat cu catastiful în magazie, tocmai când musafirii pășeau pe poartă, pe ele nu le văzuse venind. Se fâstâci cu totul, se înroși ca un rac, se bâlbâi vrând să întrebe, vrând să explice... vrând, nici el nu mai știa ce... Se simți nenorocit, în papuci, în nădragi grosolani de mohair și în cămașă de pânză cusută cu râuri de arnici, în fața acestor femei tinere și subțiri, care toate aveau rochii de mătase văratice cu talie lungă, strânse pe corp, terminate pe șold în unghi, dela care începeau fustele învoalte. Tița și Luxița aveau rochii verzui, iar Ana Ipătescu era în tafta sinilie. Pe cap purtau pălării de culoarea rochiei, cu fundul pe coc și deschise mult în față, legate cu panglici pe subt bărbie. Ele priveau surprinse nepricepând dece acest tânăr, despre care aflaseră dela tejghetar că e fiul stăpânului tăbăcăriei, e atât de emoționat.

Pană Dobrovici avea mâinile parcă prea scurte și nu știa ce să facă cu ele, mai ales că de statură era cam scund și destul de grăsuț, chiar cu oarecare burticică...Cu pantalonii lăsați prea jos și în papuci, părea și mai scurt...Dar capul îi era frumos ca al unui actor de prime roluri, cu trăsături foarte regulate, cu ochi mari ca prunele verzi. Până la urmă se văzu că zăpăceala lui venea din disperarea că e văzut așa. Tinerele femei își zâmbiră una alteia, căci întâmplarea li se părea destul de caraghioasă.

— Acesta este unul dintre cuceritorii Bucureștilor, un „lion“, le spuse în șoaptă Tița Bălcescu, înainte ca ele să ajungă chiar lângă ei.

— Il cunoști? fu curioasă să știe Luxița.

— Oarecum, numai din vedere, e coleg și prieten cu frati-meu, Barbu... Am să vă spun mai pe urmă, sfârși ea, căci se apropiaseră de carul încărcat până în vârf cu piei crude de bou.

Numai azi tânărul Dobrovici se simți atât de nenorocit în nădragi grosolani și în papuci, în curtea fabricii. De obicei se fălea cu acest lucru... Și el, și tată-său mai ales, care se uita lung, cu mândrie, după acest fiu când îl vedea atât de tânăr ținând fabrica în mâna lui viguroasă, necruțător cu oamenii, priceput în meserie, grijuliu să nu se facă nicio risipă.

Tot atât de fericit asculta Dobrovici și ceeace i se spunea despre viața de noapte pe care o ducea fiu-său... Intovărășit cu unii feciori de boieri, în frac fără cusur, parfumat, el petrecea nopți întregi, cu femeile de viață ușoară, anume cele mai scumpe, alergând cu caleașca din bal în bal, fără să joace însă cărți; ori făcând chefuri de care vorbea tot orașul, socoteala plătind-o el singur, pentru toți totdeauna.

Dobrovici îi dădea oricâți bani cerea, fiindcă „băiatul lui“ era în stare, chiar dacă petrecerea dura până la ziuă, să alerge în caleașcă acasă, să se desbrace de frac, să bage capul într'un lighean cu apă rece ca să se desmeticească și apoi, îmbrăcat în nădragi și în papuci, să alerge la fabrică... Se vedea pe el însuși în acest fecior și era mulțumit că se ținea cu sfințenie de vorba lui: „slujba-i slujbă, drujba-i drujbă“, ceeace vrea să spună că dacă este cineva în orele cuvenite la datorie, poate face în restul timpului ce vrea. Pe de altă parte tovărășia lui fiu-său cu feciorii celor din protipendadă, fie și numai la petrecere, deosebita lui trecere la femeile iubitoare de lux, îl măguleau nespus, căci era o bună faimă pentru prosperitatea lui negustorească. Toate astea le știa bine Pană Dobrovici dar astăzi văzându-le pe cele trei femei frumoase în rochii ușoare de vară, fu nenorocit și numai el știa dece. Cum ar fi putut de altfel să bănuiască cineva înverșunata lui vanitate? Se înclină respectuos și, mereu fâstâcit, el atât de stăpân pe sine însuși în orice împrejurare, răspunse zâmbind, fără să știe că zâmbește la propunerea lui Axente Sever ca să le arate musafirilor fabrica... Porni, chiar el înainte, crezând că ei vor să li se arate uscătoria și magazia de blănuri scumpe.

— Nu, fu de părere Bălcescu, vrem să vizităm toată fabrica, pas cu pas. Dacă se poate, începând dela pieile crude și dela argăseală. Să vedem cum se lucrează pieile.

El nu mai avu ce să zică și cu gesturi destul de caraghioase de „om de lume“ care uită că e în nădragi și papuci, îi pofti după el.

Trecură deci spre latura din stânga a curții, unde li se arătă mai întâi o magazie de paiantă, spartă pe ici pe colo de se vedeau crăcile din zidiтură și acoperită cu șindrilă putredă, care era magazia de piei crude... Cinci, șase lucrători alegeau și duceau în spate piei, printr'o ușă largă în șopronul care era tot pe marginea curții lipit de magazie... Inăuntru, cei veniți fură trăzniți de o duhoare râncedă, și văzură între alți cinci flăcăi, plini toți de mâzgă udă și de sânge, pe Damian, cu un catastif în mână... Flăcăul se opri sfios și rămase tăcut fără să le dea măcar bună ziua... Nu avu curajul, credea că nu e cuviincios, căci boierii nu îngăduiau celor din tagmele de jos să le dea bună ziua, ca niște adevărate cunoștințe... Țăranii și muncitorii în genere aveau dreptul numai să se încovoaie, să dea negreșit bună ziua, dar spunând „săru'mâna“, aplecați până la pământ. Chiar negustorilor nu le era îngăduit să dea bună ziua adresat cu un ton personal, ci numai să salute anonim, fără să aibă aerul că salută cunoștințe. Bălcescu se apropie de Damian și dintr'o mișcare pornită din inimă, vru să-i dea mâna,.. Dar se înfioră și rămase cu ea întinsă, căci mâinile lui Damian erau tot atât de murdare de mâzgă și de sânge, ca și obrajii... Flăcăul se feri grăbit ca un lepros. De altfel în magazie mirosul de putreziciune și borhot era atât de pătrunzător și de grețos, și era atât de mocirlos locul, încât găsiră că e mai bine să iasă. Lipită cu magazia de piei crude era magazia de cenușare, unde intrară unul după altul... Nu făcură decât câțiva pași înăuntru, căci nu mai puteau merge din pricina băltoacelor dar simțiră că se înăbușe, într'o duhoare de talpă nelucrată și de scârnă de câine... Văzură pe două rânduri vreo douăsprezece gropi, largi de doi - trei pași la gură, și pline toate cu zeamă de var... Intr'un colț, pe niște mese acoperite cu tablă, câțiva oameni, parcă și mai zdrențăroși decât cei dela magazii, rădeau pieile vâscoase, gelatinoase, le curățau de resturile de carne, și le frecau cu scârnă de câine... Gropile acestea nu erau însă gropi, ci niște butoaie mari îngropate și în fiecare erau puse piei la murat... Luxița se apropie de Tița, palidă, cu buzele dintr'odată uscate.

— Simt că-mi vine rău, duhoarea asta m'a năucit, mi-a înegrit creerul, amețesc, hai afară.

Era un miros cu care nu te puteai obișnui treptat, așa cum se întâmplă deobicei cu mirosurile, ci tocmai din pricină că era un amestec de putoare, de iuțeală de amoniac și de carne stricată, soiurile de duhoare care rămâneau deosebite, se întreceau între ele, și le simțeai pe rând, într'o creștere grețoasă, înverșunată, de care pentru unii nu era scăpare decât în leșin.

Dar în afară de Luxița toți se țineau încă tari.

In colț, patru oameni se trudeau din răsputeri să scoată dintr'o groapă piei năclăite, cu părul de pe ele pe jumătate desprins, grozav de grele, din pricină că erau ude. Erau toți cu picioarele goale, negre și crăpate, în băltoaca făcută din scurgerile de pe piei. Bălcescu se gândi cutremurat că trebue să le ardă și propria lor piele în această zeamă, care îi stropea și se scurgea pe ei.

Femeile, ca să nu se murdărească, rămăseseră cam în prag și tânărul Dobrovici se înființase lângă ele. Un lucrător se apropie de el cu un cap de câine bătut.

— Jupâne, mi-e nevasta bolnavă și mă duc cu ea mâine dimineață la sfântu'maslu... Mă lăsați?

Dobrovici fu nenorocit când auzi că i se spune „Jupâne“ față de tinerele femei și mormăi ceva neînțeles.

Văzând-o pe Luxița albă ca varul, cu ochii parcă dați peste cap, Tița o scoase numai decât în curte, unde ceru să i se aducă un scaun. Veni după ele și Dobrovici, care alergă și aduse un scaun țărănesc, din prăvălie.

Niculae Golescu și Grigore Ipătescu ieșiră și ei afară peste câtva timp năuciți de duhoarea umedă, dar Ana Ipătescu se încrâncenă să rămâie. Vrea să vadă tot.

In mijlocul magaziei, Bălcescu și Axente dădură de niște cărămizi aruncate ici colo pe jos, și sărind de pe una pe alta, se putură apropia de masa acoperită cu tablă, pe care se rădeau și se frecau pieile, sub supravegherea unui ins înalt și spătos, ca de treizeci de ani; avea un cap mare, dar ca de copil, cu mustața lui bălae. La el, la acest uriaș Licsandru Hergă, cel care rupsese între degetele lui mâna vătafului bătăuș al lui Băl-Ceaurescu, venise fugar din sat, la câtva timp după aceea, Tudose, ca să devie ucenic de tăbăcar și cu nume nou, Damian. „Plăvanului“ îi plăcuse băiatul care se înfipsese în vătaful cu gârbaci și-l primi bucuros, ajutându-l să ajungă calfă. Și acum, deși devenise meșter, rămăsese săritor și prietenos. Din când în când se repezea să dea ajutor și la scosul pieilor. Scotea desigur câte două. Vizitatorii au aflat pe urmă că e adept al Frăției deși nu avea încredere în niciun soi de boieri.

---

*) Evghenicos = de origină nobilă (de neam fanariot). (N.R).

**) Mohair (muhaier) = postav lucrat de călugărițe, țesut cu adaos de păr de capră din Angora. (N.R).

Trecând pe lângă lucrătorii care se opinteau, se trudeau îndoiți de șale și care tot scăpau mereu din mână pieile vâscoase și ude pe care vroiau să le scoată, și iar le apucau, Axente Sever făcu semn unuia dintre ei, căruia cămașa sfâșiată îi lăsa să se vadă brațul subțire dar vânos, chiar mușchiulos. Era un bărbat înalt, care avea un cap mai mult oacheș, cam lung, cu trăsături regulate, dar, cu ochii duși în fundul orbitelor, deși acestea erau mari, ca și gura lui de altfel. Când flăcăul se apropie de Axente, acesta îi șopti lui Bălcescu:

— Ăsta e un om de nădejde, de-al nostru. Il cheamă Dumitrache Stoica... Ai lui îi zic Mitru.

Tabacul auzi explicația tânărului dascăl și zâmbi.

— Domnule, puteți vorbi tare... Toți pe care-i vedeți aci sunt oameni de-ai noștri, puteți să vă bizuiți pe ei, ca și pe mine.

— Câte ore lucrați pe zi? întrebă Bălcescu, respirând greu, pe unul scurt, bălan și vânjos.

— Mai puțin ca ăi de sus, și arătă ceva ca un pod sau ca un cat pieziș al magaziei... Venim dimineața când se luminează de zi și când se înoptează putem lăsa lucrul... La prânz, avem o jumătate de ceas să mâncăm.

Bălcescu făcu socoteala în gând că oamenii aceștia muncesc în duhoarea asta râncedă, luptând cu pieile vâscoase, mai mult de douăsprezece ore pe zi...

— Și cât o puteți duce așa?

— Mult nu, în meseria asta nu se trăiește mult din pricina sărăturii și a umezelii, răspunse un alt bărbat tot înalt și bălan, dar cu fața puhavă de putreziciunea dinăuntru, pe care află că-l cheamă Fănică Teică... Toți aveau mâinile și picioarele umflate și Teică și le arătă pe ale lui, cu nodurile lor îngroșate.

—Ne prăpădește răceala care ni se bagă în oase!

Bălcescu simțea că duhoarea l-a răsbit și pe el, că i-a pătruns nu numai în plămâni, ci și în ochi, în toată pielea, în haine, și că numai o voință crâncenă îl mai ținea în picioare. Se întoarse cu o nesfârșită tristețe spre Axente Sever.

— Nu mi-am închipuit niciodată că se poate trăi în astfel de destrămare a vieții... Se uita cu o milă înduioșată la un lucrător mai bătrân, mustăcios, cu obrajii scofâlciți, cu fruntea încrețită...

— E greu cu duhoarea asta, prietene, ce zici?

Felul acesta de a vorbi ar fi părut nefiresc lucrătorilor, dar știindu-l pe Axente dela Frăția, cel întrebat își spuse că ăștia oricum nu sunt boieri, și răspunse, zâmbind amar, cu oarecare șiretenie.

— Ce să facem? Luptăm și noi cum putem, și făcu cu ochiul scoțând o sticlă de rachiu verde de izmă de sub masă... Da'aci nu bem, că duhoarea asta îi strică gustul... Ieșim în grădină, lângă umblătoare, că acolo aerul e mai curat, și mai poate răsufla omul.

— Totul e să te gândești la altceva, adause cu o clătinare amară din cap, Fănică Teică.

— Să nu mai vezi... Să nu mai gândești... își zise în minte Bălcescu, învins în toată ființa lui... Să nu mai vezi... să nu mai gândești, își repetă năuc. Dădu tulburat bună ziua și se întoarse spre ușă, întovărășit de Axente Sever. După ce trecură băltoacele, dascălul dela Sfântu Sava, care-i ghicise gândurile, îi spuse cu un tâlc îndurerat.

— Cei mai mulți dintre ei au copii, muncesc pentru copii. Trebue deci să muncească.

— N'am bănuit niciodată că sunt oameni care sunt siliți să câștige astfel pâinea copiilor lor. Acum înțeleg ce e munca silnică. Ce se poate clădi, frate Axente, pe asemenea temelie de suferințe și de nedreptăți?... Unii dau tot și nu li se dă nimic, alții nu dau nimic și tocmai lor li se dă tot. Atâta aș dori, să facem un stat românesc adevărat, al poporului, dar cum?

— Musai, frate Bălcescule, să facem un stat românesc.

— Bine... Vom face un stat românesc, dar de nu va avea o temelie sănătoasă, dacă va fi numai sus arătos, îl vor măcina, jos, apele propriei lui ticăloșii și astfel palatul cu saloane de lux se va prăbuși în propria lui neomenie.

Cei din curte îi așteptau pe cei dinăuntru și stăteau de vorbă, pe scaune fără spătar, care le fuseseră aduse din prăvălie și puse la umbra marelui plop alb dela intrare, cu trunchiul gros și găunos, cu scoarța crăpată, să-ți vâri palma în ea.

Luxița se simțea mai bine. Avusese la ea o sticluță cât o nucă de cristal, plină cu săruri de camfor și parfum. O ținea necontenit la nas. Incepuse chiar să zâmbească. O înveselea faptul că ducându-se în prăvălie să arate unui om pirpiriu și zdrențăros ce scaune să aducă, tânărul Dobrovici profitase de cele câteva clipe, ca să-și îndrepte cârlionții și să-i lustruiască udându-i cu apă și acum se întorcea parcă mai sigur de el.

Dar tocmai intrară pe portiță doi târgoveți, încălțați cu ghete groase, purtând cioareci albi, cămăși cu mânecile largi albe, pieptare negre. Păreau să fie frați... Trecură pe lângă musafiri. Clopotul dela intrarea prăvăliei sună ca o talangă de vaci. Câteva clipe după aceea, veni tejghetarul cel cu fața smolită, sprâncenat și cam bondoc.

— Jupâne... au venit oamenii ăia dela Buzău... Ce facem?

Pană Dobrovici fu nenorocit, și-ar fi vrut să-l ucidă pe acest tejghetar, care nu simțise că nu e clipa potrivită să-i spună „Jupâne“.

— Ce vrei mă?... Ce tot vrei?

Tejghetarul, nepricepând de ce e mânios, rămase năuc și reluă parcă lunecând.

— Dar... păi... ne trebue cheia dela magazie, că ăștia mai dau două mii la cojoace peste ce-au dat ieri.

Se căută întărâtat în buzunar și, negăsind ce căuta, se îndreptă mânios, îndârjit, spre prăvălie.

— Tița, nu știu care din noi două e vina acestui exces de găteală, la acest june berbec în papuci și cu puțină burtă... spuse fiica Vornicului Iordache Florescu și ochii ei de pisică scânteiau, malițios.

— Imi pare rău, dar trebue să-ți spun că pentru mine... face ce face, răspunse Tița moale, liniștit, uimindu-i pe cei de față.

— Aaa... Aflăm lucruri noi, glumi Nicolache Golescu, apropiindu-și scaunul...

— Acest tânăr Dobrovici, lămuri Tița, este coleg de școală și prieten la toartă cu frati-meu Barbu. Impreună cu al treilea coleg al lor, un oarecare Medelioglu, care a împlinit ieri douăzeci de ani, își pierd nopțile cutreerând toate balurile mascate din București... Dealtfel, în fiecare după amiază, toți trei, răsturnați pe perne în caleașca luxoasă a lui Dobrovici, sunt nelipsiți dela plimbările dela Herestrău și dela Băneasa, convinși că nu le poate rezista nicio femeie, căci fetele tinere nu-i interesează... Cheltuesc sume mari de bani, fiindcă după cum vedeți tată-său pare foarte bogat... Are și câteva moșii... Se cred toți trei „lionii“ Bucureștilor și sunt nebuni după conchiste.

— „Lion“ ăsta? Bondoc așa? E prea caraghios, Tițo... Cu toate că are un cap destul de frumos... de berbec, dar frumos. Ori cum soro, „lion“?

— Face mare lux cu îmbrăcămintea... L-am văzut de vreo câteva ori, că lucram în grădină. Veneau să-l ia cu caleașca de acasă pe Barbu... Dobrovici ăsta sta în colțul drept al trăsurii cu pumnul strâns sub bărbie, ca să i se vadă inelele cu rubine și briliante de pe degete... Ați observat câte inele și ce mari le are? Poartă o pelerină enormă de damasc negru, ca de carbonar, pusă pe umărul fracului cenușiu... Cilindru sur și păros pus pe o ureche îl face, crede el, irezistibil. E drept că așezat pare mai înalt, decât în picioare, căci cum vedeți are picioarele prea scurte, dar are talia oarecum obișnuită... Nu i se vede sub pelerină nici burta... Sunt femei, se pare, care umblă înverșunate după banii lui.

— Dar nu ne-ați spus Mademoiselle Bălcescu, ce vă face să credeți că sunteți chiar dumneavoastră obiectul omagiului deosebit al acestui „lion“ cu picioarele scurte. V'a spus-o cumva?

— A nu, asta nu... Nu i-aș fi îngăduit-o niciodată. De altfel de vreo șase luni nici nu mai vine pe la noi, fiindcă maică-mea e furioasă pe acești prieteni ai lui Barbu, despre care vorbește cu desgust ca de niște stricați, și-i e frică să nu i-l strice și pe băiatul ei. Dar știu fiindcă mi-a spus-o râzând, în glumă, Barbu, într'o zi când eu îmi cam băteam joc de ei toți: „Tițo, tu știi că nefericitul acesta este îndrăgostit de tine.“ M'a pufnit râsul, căci mi s'a părut ridicol, că așa urîtă cum sunt să se îndrăgostească cineva de mine... „Da... onorabilă soră, mi-a spus Barbu, e îndrăgostit de tine; spune că ai cea mai mică mână și cel mai mic picior din București“... Ce să spun, m'a pufnit râsul.

Nicolae Golescu ridică din umeri, clătinând din cap.

— Mărturisesc că „lionul“ acesta nu este lipsit de spirit de observație, deslușì el, cu un surâs care ar fi vrut să fie, în felul lui, un compliment adresat Tiței.

— Ah, frumoasă consolare... Când ești urîtă... să ți se spuie că ai „piciorul și mâinile mici“, murmură ea cu sarcasm.

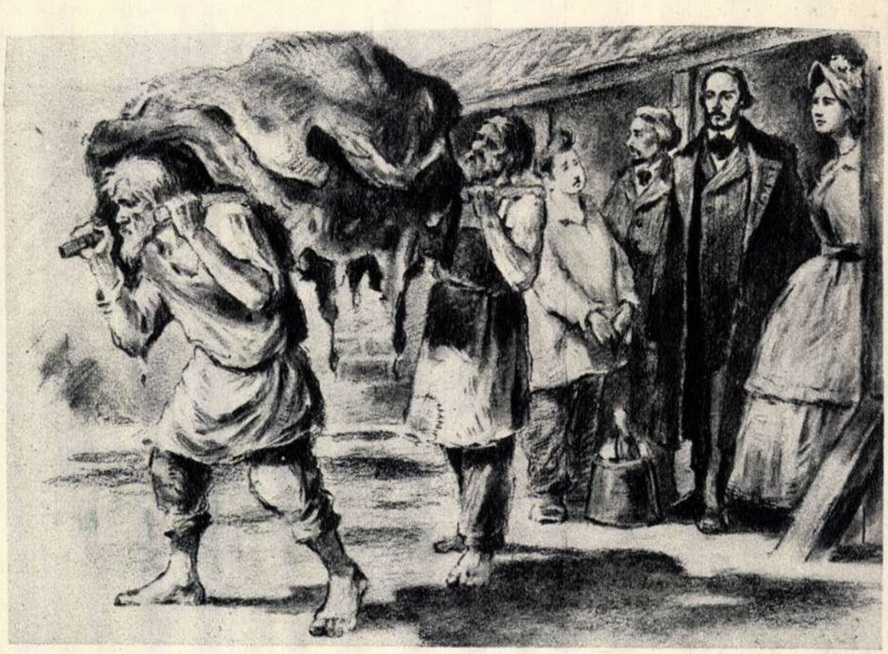

Atunci Luxiţa Florescu fu supărată de-a-binelea. Dragostea dintâi, nefericită, o făcea pe Tiţa să se îndoiască de ea cu totul, căci biata fată nu-şi putea desluşi altfel de ce fusese părăsită.

— Ascultă, Tiţo, cine ţi-a spus ţie că eşti urâtă? Eu îţi jur că dacă aş fi bărbat, m'aş îndrăgosti de tine.

Nicolae Golescu ar fi vrut să protesteze şi el, dar fu stânjenit. Fata asta era atât de serioasă, încât protestarea lui ar fi părut un compliment ocazional, obicinuit, şi astfel că n'ar fi crezut în sinceritatea lui, pe când ei ştia că Luxiţa are dreptate. Simţea însă că ar fi trebuit lămuriri mai din adânc care i se păreau că nu sunt potrivite acum. Era sigur că în anumite clipe Sevastiţa era o frumuseţe stranie, aşa cum şi fratele ei era uneori, cu ochii lui uşor oblici, tulburător pentru femei. Aveau amândoi în ei un soi de prezenţă dinlăuntru, ca o fereastră dinapoia căreia, după dantela perdelei, se ghiceşte cineva. Vocea lui Bălcescu, lipsită de forţă, voalată, şi în acelaş timp plină de intensitate, de acea intensitate care se simţea în tot corpul lui, în mişcările lui extrem de vii, şi pe care cei fără chemare să judece oamenii o „taxau“ de nervositate, o avea şi ea. Mai mult decât asemănarea fizică, ea avea la fel cu el astfel de reacţii psihologice, de resfrângeri şi de sensibilitate morală. Era în ei o prezenţă permanent afirmată, în loc, în timp, şi mai târziu în istorie. Nicolae Golescu nu gândi cu precizie aceste lucruri, dar le simţi de-a-dreptul. După un răstimp de tăcere gravă, boţindu-şi puţin figura lui de ofiţer şi cuceritor romantic, roşcat, îi spuse, nesigur totuşi.

— Aveţi multă, foarte multă personalitate, domnişoară Bălcescu... Singura schimbare pe care o făcu în formularea asta săracă,fiind aceea de a-şi da seama că e nepotrivit să-i spună „Mademoiselle Bălcescu“, cum îi spuneau şi cei din jurul ei, de obiceiu.

Prin curte treceau în timpul acesta mici grupuri de lucrători în zdrenţe murdare, robotind la unele cojoace întinse la soare, cărând cu cotigile dela magazie, saci cu coaje de stejar, sau var... Veni pe portiţă şi o ceată de ţigănci cu coşuri şi doniţe sparte, care, cu marfa lor adunată, luară drumul ştiut al magaziei de cenuşare, din care acum tocmai ieşeau Bălcescu, Axente Sever, Ana şi Niculae Ipătescu.

Bălcescu o văzu pe Luxiţa la umbră lângă poartă şi, liniştit, îşi spuse că nu a fost prea grav. Vru să intre în magazia următoare, care nu era de fapt decât un compartiment al acestei lungi clădiri joase, deşi avea deasupra un cat scund, care mergea dealungul, pe trei laturi ale curţii... Grigore Ipătescu renunţă să meargă mai departe, în schimb Ana Ipătescu stărui să intre şi ea. Dela portiţa de sub plopul cel mare Tiţa făcu semn că vrea să fie aşteptată.

— Vreau neapărat să văd şi eu, Nicule...

— Lucicăi îi e mai bine?

— Da, însă nu ar mai putea încerca din nou.

Abia intraseră în această a doua magazie şi fură ajunşi de tânărul Dobrovici care stărui să le dea desluşirile trebuincioase, căci vrea să fie mereu aproape de Tiţa.

— Aci se face tăbăcirea pieilor... Vedeţi, în dubele acestea, — şi arătă alte gropi, vreo patruzeci, ceva mai mici decât cele din magazia cealaltă, — pătrate, pline cu zeamă fiartă de coaje de stejar, se ţin pieile, cam trei, patru săptămâni.

Vreo douăzeci de bărbaţi în zdrenţe, nemâncaţi parcă, de altminteri era de neînchipuit să se mai poată mânca după ce ai stat o jumătate de zi în putoarea asta, care te făcea să te simţi un stârv în descompunere, aduceau şi trăgeau de piei. Se istoveau parcă măcinaţi încet într'un trup fără reflexe. Pieile purtate în spinare, trântite în dube sau scoase cu fiertura scurgându-se de pe ele pe zdrenţele şi pe trupurile oamenilor, erau ca ispăşirea unui păcat istoric, care dura dela naştere până la mormânt.

In magazia următoare, cea mai lungă, cu zidul de paiantă găurit, de puteai să bagi mâna prin gardul lui, şi pe unde pătrundea iarna suflul îngheţat al viscolului, erau alte puţuri de lemn îngropate, mai mici decât dubele, dar mult mai numeroase, ca nişte ochi otrăviţi ai pământului, unele lângă altele. Şi aici, oameni în zdrenţe murdare trudeau până la istovire în jurul lor, ca nişte umbre pe alt tărâm.

— Aci, în putinele astea trebue să stea pieile ca la trei luni, uneori şi mai mult. Aci se pune aşa: o piele, un strat de coajă măcinată, altă piele, alt strat de coaje de stejar măcinată, până se umple... După fiecare trei luni se schimbă... Aşa că lucrul durează aci cam un an şi jumătate... Mai vreţi să mergeţi în sus, la masa de piatră, unde se calcă pieile cu fierul? Pană Dobrovici ar fi vrut să răscumpere prin competenţa sa, papucii şi cămaşa ţărănească de pe el, dar meşterul magaziei îl amărî din nou.

— Jupâne, avem prea puţină coaje. Nu e bine să facem economie la coaje.

Tiţa îl văzu pe fratele ei pământiu la faţă, cu ceva nesigur în privire, de parcă ar fi fost beat. Se gândi la plămânii lui slăbiţi.

— Nicule, eşti obosit, să mergem.

— Nu se poate, Tiţo... Trebue să văd tot... cu ochii mei... Noi n'am ştiut până acum cum trăiesc oamenii aceştia, noi cei fericiţi de afară... Şi vorbea încet, deşi erau amândoi înainte aproape singuri.

— E adevărat, e uşor să fii fericit afară, Nicule, când nu ştii cum trăiesc oamenii aceştia... Nu, nu voi mai spune în viaţa mea că mi-e prea cald şi că mă simt prost, în trăsură sau acasă... Imi voi aminti de ce am văzut astăzi şi îmi va fi ruşine de mine.

— Cu asta nu se îndreaptă nimic, Tiţa. Trebue să facem ceva; ceva, ca să nu mai fie ceeace este.

Feciorul jupânului, jupân el însuşi încă de pe acum, se grăbi să-i ajungă şi să le treacă înainte urcând, la catul deasupra, pe o scară de lemn cu şase trepte, îngustă şi dreaptă ca o scară de pisică. Ducea la pod — la catul de sus — şi cu greu urcară toţi. Podul, era tot atât de lung cât magazia de jos, dar atât de scund, de abia se putea sta în picioare şi era plin de mese cu material pe ele.

— Aci se lucrează pielea până se face subţire şi frumoasă ca să poată fi purtată de lumea aristocrată... Pe dumnealui îl cheamă Schwartz şi e zurichterul nostru, l-am adus dela Praga, din Austria... Gute Tag, Herr Schwartz, spuse el ca să arate că ştie nemţeşte... Zurichterul, uscat la faţă şi cu mustăţi groase şi lungi ca două cozi de veveriţă, mormăi încruntat ceva de neînţeles pentru ei.

S'au întors apoi din nou în curte.

— Acolo ce e? întrebă Bălcescu, după ce mai răsuflă puţin şi arătă magazia care forma latura din fund a curţii acesteia mari cât un obor.

— Acolo se lucrează blănurile de purtat... Se spală şi ele întâiu şi pe urmă se pun la dube, dar nu cu fiertură de coaje, ci cu straturi de piatră acră... O piele, un strat de piatră acră şi aşa mai departe. Pe urmă se scot, se rad şi se curăţă cu nişte cuţite, care taie ca briciul. După aceea se pun la uscătoare...

— Şi pe urmă, glumi Axente Sever, imitându-l pe „lion“, li se vând boierilor şi boieroaicelor ca să se grozăvească cu ele.

— Incă nu... să vedeţi dumneavoastră, spuse acesta rezervat. Pe urmă începe lucrul cel mai migălos: curăţirea şi lustruirea părului, pieptănatul lui de firele proaste, îngrijirea cu tot felul de leacuri. Aci avem noi cei mai mulţi oameni; peste o sută.

— De ce atât de mulţi?

— Păi, nu facem numai blănuri pentru boieri, ci şi mii şi mii de căciuli, de cojoace, şi de scurteici, pentru târgoveţi şi pentru ţărani... Trimitem chervane la toate bâlciurile din ţară.

— Şi câţi lucrători aveţi cu toţii? întrebă Tiţa.

— E greu de spus. Uneori mai mulţi ca două sute, alteori mai puţini. Când avem zor mare, chemăm şi din afară...

— Şi când nu mai aveţi zor, îi goniţi? glumi rece Axente Sever... ai cărui ochi duşi în fundul capului, păreau totuşi că ard. Dascălul dela Sfântu Sava era un bărbat înalt, slab şi osos, dar foarte voinic, cu o barbă cam rară, castanie.

— Cum o să-i ţinem, dacă nu avem de lucru? întrebă uimit, ca un adevărat jupân, feciorul lui Dobrovici.

— Dar ei ce mănâncă... dacă îi goniţi de aci? întrebă Tiţa mirată.

— Păi să păstreze din ceeace câştigă acum... să le ajungă. Da' vezi că sunt risipitori... Toţi sunt nişte beţivi, dau totul pe băutură. D'aia sunt în halul ăsta...

— Or fi făcând asta ca să mai uite, ca să nu înebunească, spuse Ana Ipătescu. Ea se gândi cu desgust la sticlele de şampanie zărite în prăvălie şi se întrebă dacă acest Pană Dobrovici e un dobitoc mincinos, ori numai un dobitoc care nu-şi prea dădea seama de ce face şi vede.

Erau acum toţi în curte; începuse să se răcorească puţin, căci soarele scăpătase căzând dincolo, dar ei nu simţeau nicio deosebire între aerul curat de afară şi duhoarea de cojoc rânced din lăuntru, căci ea îi urmărea prinsă de hainele, de trupul lor.

— Ce e în magaziile celelalte?... Cele din fundul curţii? Bălcescu vrea să ştie toate.

— Păi acolo dorm vreo patruzeci de ucenici... şi unii lucrători care n'au casă în afară.

— Acolo dorm ucenicii? Hai să vedem! îi îndemnă hotărît Bălcescu pe ceilalţi.

Pană Dobrovici încremeni într'un soiu de spaimă.

— Ce să vedeţi? Un pat mare de scânduri, cât ţine magazia, acoperit cu rogojini pe care dorm patruzeci, cincizeci de oameni, după împrejurări. Mutra lui devenise mai acră de când simţise că musafirii ăştia ţin mai mult partea lucrătorilor, decât apreciază chiagul şi puterea lui de bogătaş... Acolo, şi arătă spre colţ, e magazia cu cele de trebuinţă la tăbăcărie: coaje de stejar, var, piatră acră, cuţite, cuie, ciocane, lemne de lucru şi altele... şi aci, în

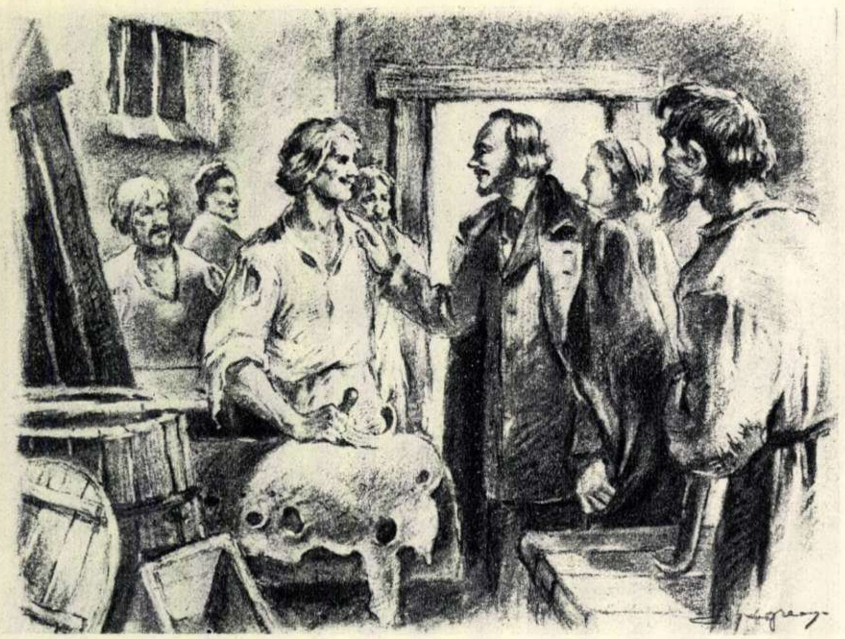

dreapta, spre prăvălie, este magazia cu marfă gata pe care ați văzut-o.

Acum, altă lume umblă forfota prin curte, dela o magazie la alta. Vreo patru perechi vin cu prăjini groase pe umeri de care spânzură pieile scoase din Dâmbovița, dintre cele ce au stat, se vede, o zi, două, în apă.

— Toate tăbăcăriile au nevoie de apă, deaceea sunt pe malurile râurilor, rosti Pană Dobrovici, ca un om care vrea să învețe și pe alții.

— Deaceea nu prea e bine să locuești pe malul unui râu de din jos de tăbăcărie, băgă de seamă puțin acru, și cam în șoaptă, Axente Sever. Te otrăvești cu resturile și cu mirosul dela tăbăcăriile cele mari.

Erau acum tot lângă intrarea prăvăliei, când observară că cei doi arnăuți închid porțile grele după ieșirea căruțelor cu marfă.

— Parcă este o închisoare, observă Luxița.

— Am fost de-am cercetat Telega și Ocnele Mari, i-am văzut pe osândiții din ocna cea mare, cei care au tâlhărit și au ucis, spuse Bălcescu. Viața lor nu e însă mai ticăloasă decât a oamenilor aceștia care muncesc pentru o pâine și sunt storși ca niște robi egipteni.

— Apoi câtă desnădejde și câtă ură s'au adunat în inimile acestor oameni, va fi destul ca să-l dea peste cap pe Bibescu... cu toți ai lui. Atâta mânie e în oamenii aceștia că eu sunt convins că vor deveni de fier când va fi nevoie, mârîi dascălul cel tânăr, osos, cu fruntea boltită peste ochii rotunzi.

Bălcescu care trecuse doi pași mai înainte se întoarse acum către toți.

— Dacă știința nu găsește leac acestei istoviri neomenești, dacă nu are mijloacele să ușureze truda celor ce muncesc, atunci mi-e silă de această știință... Adevărații binefăcători ai omenirii sunt acei oameni de știință care ajută pe omul muncitor să se elibereze treptat din sclavia muncii fizice... Nu se poate... Trebue să vie odată ziua... când mașinile or să execute aceste munci nesănătoase și disprețuite.

— Dar până atunci? Și apoi dacă mașinile cad toate în mâna bogătașilor? mârîi din nou Axente Sever.

Niculae Ipătescu văzu că se scoate apă din puțul din mijlocul curții și ceru un pahar... căci de un ceas suferea de sete...

— Da, numaidecât... Pană strigă la un băiat lung și deșirat... Ia vino încoace după mine, Gâță. Și porniră amândoi spre prăvălie.

Ana Ipătescu își certă bărbatul.

— Cum vrei să bei din apa asta? Nu vezi ce mocirlă e în jurul ei? Trebue să miroasă și ea urît...

Feciorul tăbăcarului se întoarse urmat de Gâță care aducea în brațe hârdăiașul cu trei sticle de șampanie puse la ghiață.

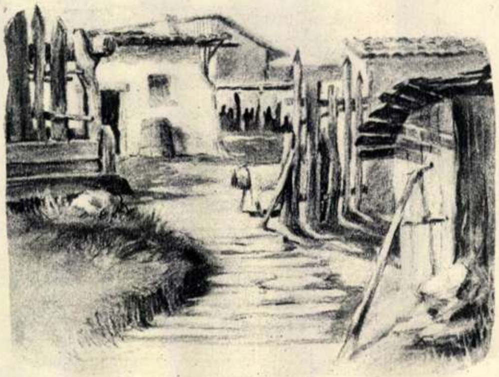

— Vedeți, apa nu prea e bună la noi... Vreți mai bine un pahar de șampanie franțuzească dela ghiață?

Și luând distins, cu două degete, paharul, îl vârî în hârdăiaș să-l clătească.

Toți îl priviră cu oarecare surprindere.

— Așteptai pe cineva? îl întrebă Niculae Golescu, surâzând.

Pană Dobrovici păru puțin încurcat.

— Nu, dar vedeți apa, aci la noi, e cam sălcie... Și pe urmă cel mai bun leac împotriva mirosului ăsta greu e tot un pahar de șampanie. Avem ghețăria în spate, în grădină... Clătise, ținut mereu între două degete, vârându-l în hârdăiaș, paharul luat dela Niculae Ipătescu, îl umpluse din nou și-l întinse Luxiței Florescu.

— Vă rog, luați un pahar, doamnă... E șampanie franțuzească, de cea mai bună calitate. rece ca ghiața.

Intr'adevăr în pahar juca viu, cu spuma ei răcoritoare, băutura atât de ușoară... Luxița ar fi băut dar i se păru că paharul trebue să miroasă a cojoc vechi și rânced.

★

Urcau acum pe costișe, pe lângă Mânăstire, tocmai când un călugăraș în sutană cafenie bătea prin curtea presărată cu morminte și cruci, toaca de vecernie... Pe câmpia pe care au ajuns apoi, sunt numeroase căsuțe, cu câte o odaie și tindă, ori cu câte două odăi, cu curți cu gard de uluci, fără iarbă și fără flori, numai cu câte un dud în bătătura de noroi uscat, sau vreun corcoduș aproape sălbatec. Chiar în vară, ulița acestei mahalale a tabacilor păstrează pe delături, într'o frământare de lut, făgașul capricios al roților, din zilele de ploaie, când noroaiele trebue să fie până la genunchi, și când nu se poate umbla dela o casă la alta decât cu cisme, cine le are, și de nu, în picioarele goale. Numai în mijloc glodul e fărâmițat în țărâna care pare o cenușe gălbuie.

BUCUREȘTI
MONTEVIDEO
POSTA

— scrisoarea unei mame —

Ciela Miéres

Ciela Miéres profesoară de limbă spaniolă din Montevideo (Uruguay) și totodată secretara generală a organizației feminine din Uruguay, a luat parte la Congresul Mondial al Invățătorilor ce a avut loc în vara aceasta la Viena. După Congres, la invitația Consiliului Central al Sindicatelor din R.P.R. ea a făcut un scurt popas în București, pentru a lua parte, ca oaspete, la grandiosul Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie.

Adânc impresionată de cele văzute în România, Ciela Miéres a scris copiilor ei Enrique și Alvaro, aflați la Montevideo, scrisori pătrunse de caldă admirație pentru Republica Populară Română, pentru poporul nostru muncitor. Iată una din acele scrisori:

Scumpii mei Enrique și Alvaro,

Vă veți întreba firește cum se face că mămica se află aici și nu la Viena. Ei bine, minunea aceasta se explică prin ospitalitatea frățească a prietenilor români.

Dragii mei, sunt aici doar de câteva zile și am văzut atâtea minunății, încât nu știu cu ce să încep.

Mi-am notat într'un carnețel multe lucruri; vi le voi povesti la întoarcere. Dar știu că Enrique și Alvaro sunt nerăbdători. Deaceea vă scriu încă de pe acum, în grabă, câte ceva despre România nouă, una din cele mai frumoase țări din câte am cunoscut.

Am văzut multe aspecte ale vieții fericite a poporului gazdă. Expoziția Economică a R.P.R., pe care am vizitat-o, ne-a arătat cât de repede își dezvoltă economia un popor liber și am rămas deadreptul uimită, văzând produsele tinerei sale industrii grele și ușoare. Am vizitat un minunat Palat al Pionierilor, în care copiii își petrec timpul lor liber, distrându-se, jucând șah, făcând sport sau sculptură. Vrând, nevrând, gândul meu a sburat la bieții copii de țărani din „satele cutii" ale Uruguayului nostru, unde ei nici măcar la școală nu pot merge. Am văzut librării pentru copii, magazine de hăinuțe și jucării pentru copii, am vizitat creșe și cămine, unde sunt îngrijiți copiii, ale căror mame se află în producție, și iar m'am gândit cu amărăciune la zecile de mii de copii dela noi, care umblă cu hăinuțele rupte, nemâncați și scotocesc zilnic lăzile de gunoaie, în căutare de mâncare.

In timpul șederii mele la București, școlile erau închise, iar elevii în vacanță, așa că nu am putut să-i văd la lucru pe învățătorii români. Am aflat însă multe despre planurile de învățământ, planuri care prevăd lichidarea analfabetismului, organizarea noilor școli elementare, medii și superioare, precum și a școlilor de calificare. „In țara noastră toată lumea învață și tineri și bătrâni", — mi-au spus cu legitimă mândrie prietenii români. Când în mijlocul acestei fremătătoare lumi a păcii și muncii creatoare îmi amintesc de țarinile părăginite ale Uruguayului nostru, de șomerii oropsiți, de oamenii fără locuințe, de satele mizere, de copiii lihniți de foame și de armata de analfabeți, am impresia că trăiesc un vis apăsător.

Dar, scumpii mei copii, cele ce le-am văzut în țara asta mi-au dat multă încredere în viitor. Sunt sigură că va veni odată ziua când și noi vom fi în stare să creăm în propria noastră țară, condițiile necesare pentru desvoltarea economică și propășirea culturală. Abia atunci voi, dragii mei Enrique și Alvaro, laolaltă cu toți tinerii și copiii din Uruguay vă veți putea dezvolta talentele, și vă veți putea valorifica vocațiile, fără a mai fi stăviliți de nimeni în calea voastră.

Vă trimit scumpii mei copii îmbrățișarea mea plină de dragoste și odată cu ea pe cea a zecilor de mii de tineri din lumea întreagă, adunați la București și mai ales îmbrățișarea frățească a tinerilor prieteni din România nouă.

MAMA

Alvaro

Enrique

ACTUALITĂŢI DIN

De pănarea fibrelor de sticlă în secţia experimentală a Institutului.

La Institutul fibrelor de sticlă

Oamenii de ştiinţă dela Institutul de cercetări ştiinţifice pentru fibre de sticlă studiază cu succes crearea de noi ţesături de sticlă.

Fibrele artificiale, produse din sticla topită, sunt cunoscute de mult. In Rusia se fabricau încă pe la jumătatea secolului al 18-lea în uzina întemeiată de marele om de ştiinţă M. V. Lomonosov, ţesături din sticlă. Din acestea se făceau diferite garnituri pentru rochii şi pălării. Astăzi, din fibrele de sticlă se fac ţesături, panglici şi împletituri, vată de sticlă, materiale izolante.

Institutul de cercetări ştiinţifice pentru fibre de sticlă face diferite experienţe pentru sporirea rezistenţei mecanice şi a rezistenţei chimice a materialelor din fibre de sticlă, pentru îmbunătăţirea calităţilor lor de izolanţi.

Metodele propuse de Institut sunt controlate în atelierul de experienţe, apoi sunt introduse de întreprinderile care produc ţesături de sticlă.

Laboranta Z. Astahova încearcă, la un aparat special, rezistenţa unei noi ţesături.

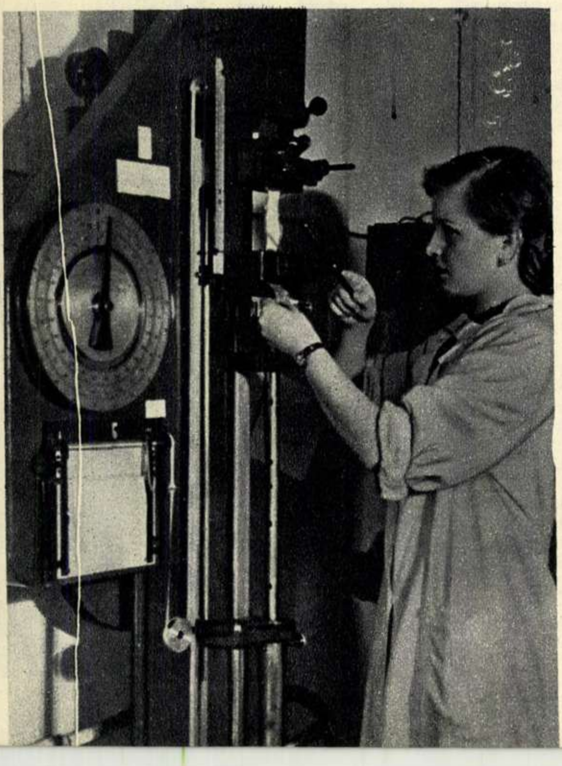

Dirijorul a ridicat bagheta şi deodată au răsunat acordurile uverturii operei „Ruslan şi Ludmila", de Glinca. De data aceasta orchestra simfonică a Filarmonicii republicane de stat din Sverdlovsc, n'a dat concertul într'o sală sau în clubul unei uzine, ci pe câmp, în tabăra brigăzii de tractoare a colhozului „Pobeda", din raionul Aramil, regiunea Sverdlovsc. Orchestra a executat selecţiuni din operele compozitorilor clasici ruşi şi sovietici. A fost primul concert dat într'o tabără de câmp de către această orchestră

Tot mai multe ţesături ieftine şi bune

Oraşul Ivanovo este cel mai vechi centru textil din Uniunea Sovietică. Ţesăturile fabricate în ţesătoriile din acest oraş sunt bune şi frumoase; ele sunt renumite în întreaga Uniune Sovietică.

Pentru a satisface într'o măsură cât mai mare cerinţele populaţiei, creatorii de desene din fabricile din Ivanovo vizitează în permanenţă diferite regiuni ale ţării cu scopul de a studia specificul portului naţional local. Ei se inspiră astfel, pentru crearea de noi modele, din comorile artei populare.

Din iniţiativa Lidiei Provorova, cea mai veche desenatoare dela fabrica „Bolşaia Manufactura" din Ivanovo, în acest oraş a luat fiinţă un studio al maeştrilor desenului textil. Este primul studio de acest fel înfiinţat în U.R.S.S. Aici desenatorii fac schimb de experienţă, desăvârşindu-şi măestria.

Exemplul colectivului de desenatoare dela „Bolşaia Manufactura" este urmat de desenatorii multor fabrici textile din Uniunea Sovetică.

Desenatoarele dela fabrica „Muncitorul Zinoviev" din Ivanovo discută noi desene de ţesături.

Noul teatru din Zaporojie

Prin grija Statului Sovietic care se preocupă de necontenita ridicare a nivelului de trai, de satisfacerea setei de artă şi cultură a oamenilor muncii, în diferite oraşe ale Uniunii Sovietice se construesc noi clădiri destinate teatrelor, palatelor de cultură, cluburilor muncitoreşti.

De curând în oraşul Zaporojie din R. S. S. Ucraineană a fost terminată construcţia unei clădiri a teatrului dramatic „Şciors". Sala de spectacole a teatrului are aproape 1000 de locuri.

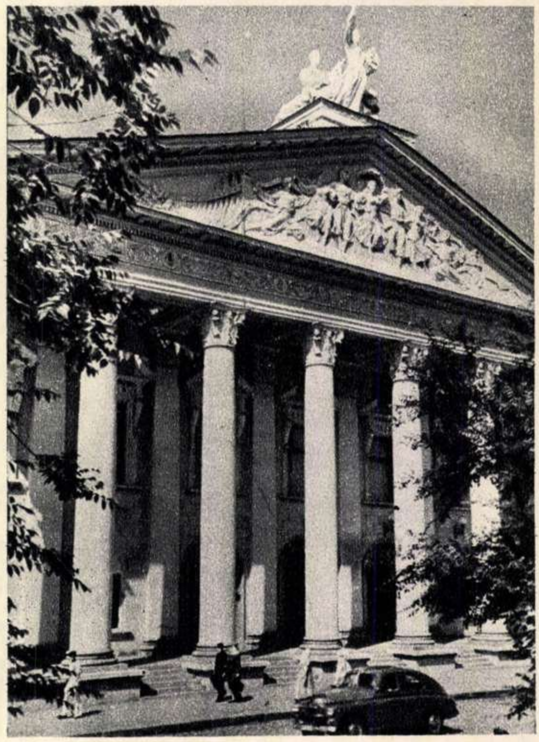

Noua clădire a teatrului din Zaporojie.

U.R.S.S.

Trenuri de copil

In Uniunea Sovietică funcționează astăzi 22 linii de cale ferată pentru copii — la Moscova, Harcov, Minsc, Tașchent și în alte orașe. Prima linie de acest fel a fost inaugurată în anul 1935.

Toate căile ferate pentru copii au linii înguste și nu sunt mai lungi de doi kilometri. Aceste căi ferate sunt înzestrate cu gări frumoase, locomotive și vagoane speciale mici, instalații de radiotransmisiune și alte instalații tehnice dintre cele mai perfecționate.

Căile ferate pentru copii funcționează numai în timpul vacanței de vară. Toate muncile de deservire a acestor căi ferate sunt îndeplinite de pionieri și școlari în vârstă dela 11 până la 17 ani. Ei își însușesc prin practică tehnica feroviară, îndeplinind funcțiunile de mecanici, acari și dispeceri. Parcurile care sunt străbătute de liniile ferate pentru copii au devenit locurile cele mai preferate pentru odihna de vară a copiilor. De curând în parcul de copii „Iacutov" din orașul Ufa, a avut loc inaugurarea festivă a liniei ferate pentru copii.

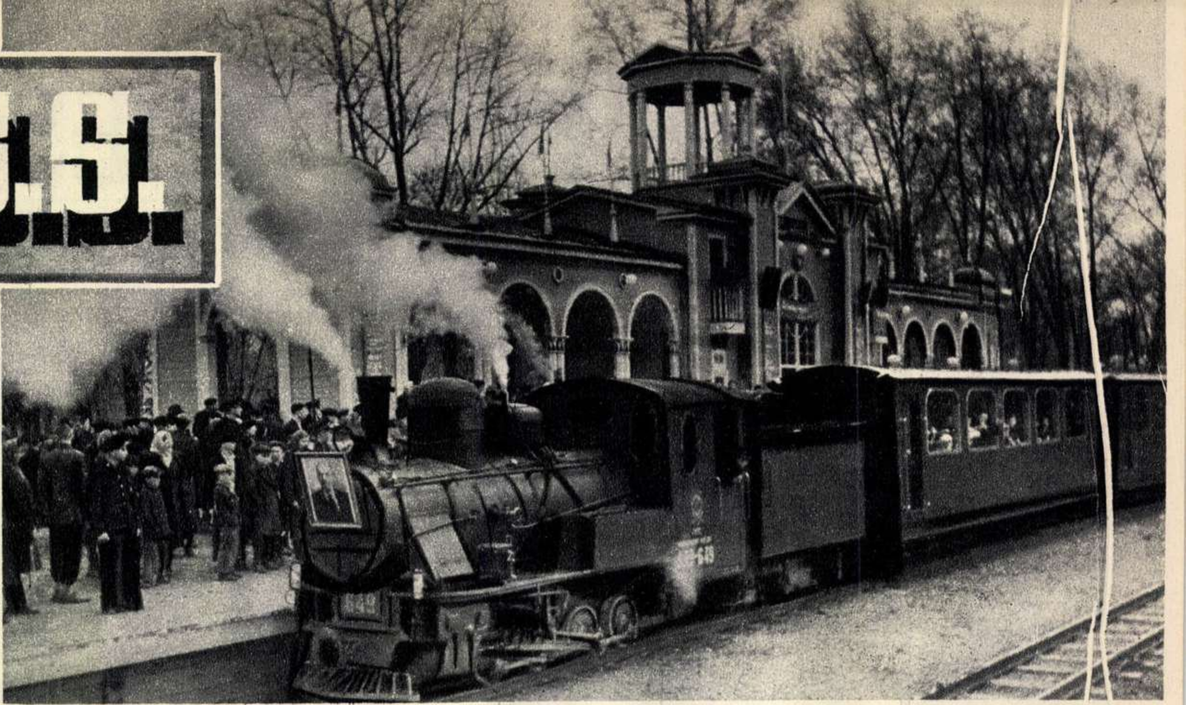

In fotografie: Trenul de copii plecând în prima cursă din stația „Pionerscaia" a parcului „Iacutov" din Ufa.

Sonde... „nomade"

In industria petroliferă a Uniunii Sovietice se aplică cea mai modernă tehnică și cele mai noi metode de organizare a muncii. Până acum câtva timp, pentru a fi mutate dintr'un loc în altul, sondele trebuiau demontate, lucru care răpea multă vreme. Astăzi, pe terenurile zăcămintelor petrolifere se pot vedea sonde „nomade" care sunt mutate din loc în loc cu ajutorul câtorva tractoare, fără ca sondele să fie demontate.

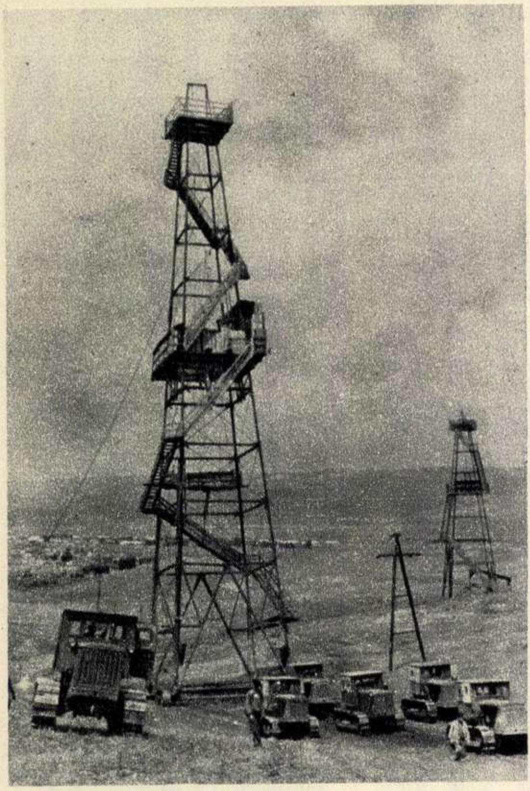

Transportarea unei sonde a trustului petrolifer „Tașcalaneft" din regiunea Groznâi.

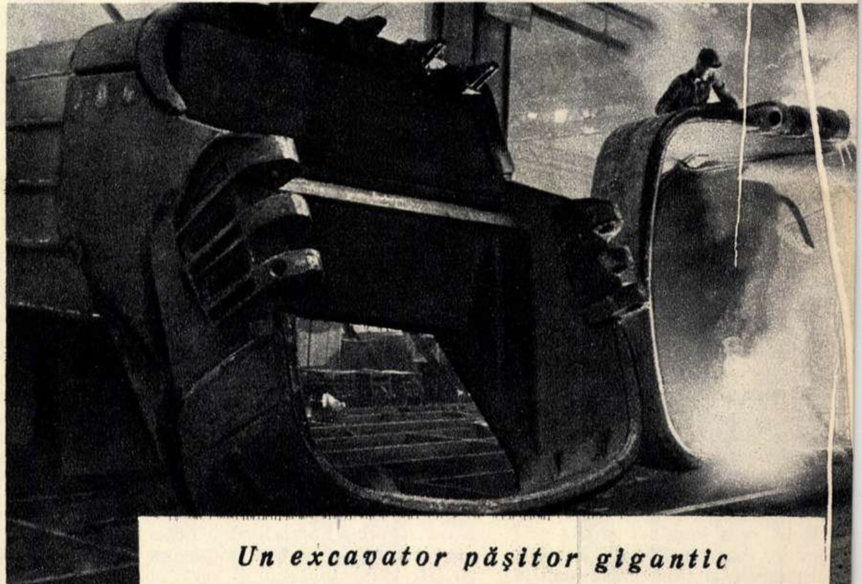

Un excavator pășitor gigantic

Industria construcției de mașini din Uniunea Sovietică a obținut o nouă și însemnată victorie. Colectivul uzinei de construcții de mașini grele „Uralmaș" din Sverdlovsc a fabricat un nou excavator pășitor „EȘ 20—65". Având o cupă cu o capacitate de 20 metri cubi, susținută de un braț lung de 65 metri, excavatorul poate excava în 24 de ore până la 15 mii metri cubi de pământ. Cupa excavează dintr'odată 30—40 tone de pământ, pe care-l poate descărca la o distanță de 130 metri. Noul excavator pășitor este înalt cât o casă cu mai multe etaje. Pentru transportul acestui uriaș excavator la locul lui de muncă, este nevoie de peste 100 de vagoane-platformă de cale ferată. In fotografii: (sus) Montarea cupei uriașe a noului excavator pășitor, (jos) Montarea mecanismului pășitor.

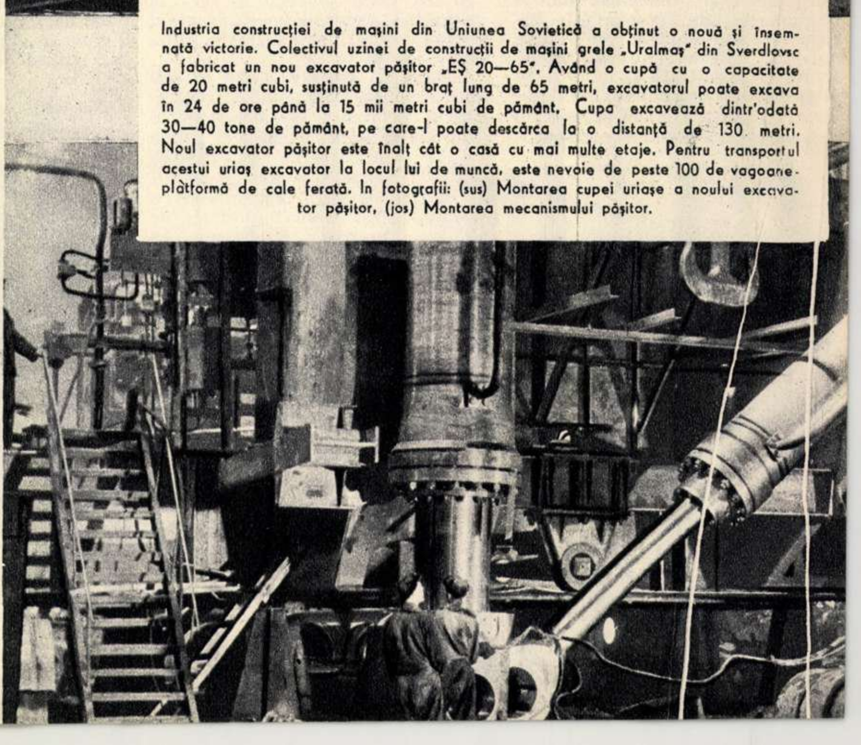

CIPRIAN PORUMBESCU

100 DE ANI DELA NAŞTEREA MARELUI COMPOZITOR

Din întreaga moştenire a clasicilor muzicii româneşti, creaţia lui Ciprian Porumbescu a cunoscut cea mai largă răspândire şi, deşi s'au scurs o sută de ani dela naşterea lui, corurile, opereta „Crai-Nou“ şi piesele sale instrumentale se menţin şi astăzi în repertoriul formaţiilor şi soliştilor noştri, fiind primite totdeauna cu multă căldură de massele de ascultători. Ele corespund năzuinţelor şi aspiraţiilor celor mulţi, sunt pătrunse de patriotism şi vorbesc o limbă muzicală accesibilă, fiindcă Ciprian Porumbescu s'a inspirat din viaţă, a iubit melodia şi a folosit în mod creator cântecul popular. Deşi silit să lupte cu greutăţile unei vieţi mizere, Ciprian Porumbescu a reuşit, animat fiind de înalte idealuri sociale şi patriotice, să dea o operă optimistă şi plină de încredere în viitorul fericit al poporului său.

Născut la 14 Octombrie (2 Oct.) 1853, în comuna Şipot, Ciprian Porumbescu a cunoscut chiar din copilărie viaţa satului, obiceiurile, cântecele populare şi mai ales traiul obiditului ţăran. Mama compozitorului — Emilia — a fost o bună pianistă şi a cultivat cu dragoste aptitudinile muzicale ale fiului ei; tatăl — Iraclie Porumbescu, fiul lui badea Tănase, „vornic şi pălimar în Suceviţa, haiduc în ceata lui Darie“ — i-a insuflat viitorului compozitor ideile democratice şi dragostea pentru cântecul popular. Scriitor de real talent, folclorist şi muzician, Iraclie Porumbescu a făcut parte din acea generaţie de cărturari care a participat activ la revoluţia dela 1848.

După ce a terminat şcoala primară în comuna Ilişeşti, Ciprian Porumbescu şi-a continuat studiile la gimnaziul din Suceava. Aici începe să aprofundeze problemele muzicii, formează un quintet de coarde şi se iniţiază în munca de dirijor de cor. In timpul vacanţelor venea la Stupca, unde culegea cu pasiune cântece populare româneşti.

Portretul lui Ciprian Porumbescu, făcut cu câteva luni înaintea morţii sale.

Luându-şi bacalaureatul în 1873, Porumbescu s'a înscris la seminarul teologic greco-ortodox, unde se perfecţionează în studiul viorii, ia lecţii de pian şi de violoncel şi începe să compună. In acelaş timp, el desfăşoară o vie activitate politică şi culturală în cadrul societăţii studenţeşti cu caracter democratic — „Arboroasa“. Ales preşedinte al acestei societăţi, tânărul compozitor îşi împleteşte munca de artist cu cea de luptător împotriva asupririi habsburgice.

In urma unei acţiuni politice îndreptate împotriva guvèrnanţilor austriaci de către societatea „Arboroasa“, Ciprian Porumbescu e închis pentru trei luni de zile, împreună cu alţi cinci tovarăşi ai săi; în temniţă el a scris lucrarea „Suspinul prizonierului“, iar mai târziu „Hora detrunchiaţilor“.

După ce studiază timp de doi ani armonia, contrapunctul, contrabasul şi vioara la Conservatorul din Viena, unde a publicat prima „Colecţiune de cântece sociale pentru studenţii români“, Porumbescu a fost numit profesor de muzică la Braşov. In această perioadă (1881-1882) compune horele pentru pian, precum şi opereta „Crai-Nou“. De atunci datează încercarea lui de a fonda o societate a compozitorilor din ţara noastră, care avea ca datorie principală să „pună o bază naturală muzicii noastre naţionale“.

R.P.R.
COMITETUL PENTRU ARTĂ
CONSERVATORUL DE MUZICA
Ciprian Porumbescu

Conservatorul de Muzică din Bucureşti, lăcaş de artă în care sunt pregătiţi viitorii muzicieni ai patriei noastre, poartă numele lui Ciprian Porumbescu.

Popularitatea de care se bucurau compoziţiile lui Ciprian Porumbescu încă din timpul vieţii sale au determinat pe organizatorii primului concurs de coruri ţărăneşti din Banat să-l invite în juriul examinator dela Chizătău. Aşa a putut compozitorul să ia contact direct cu formaţiile corale ţărăneşti şi a putut verifica măestria cântăreţilor noştri din popor, pe care îi adusese cu câteva luni mai înainte, pe scena braşoveană, în opereta „Crai-Nou“.

După a treia reprezentaţie a lucrării sale, apare în „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 27 din 5 Martie 1882 o cronică elogioasă care compară muzica lui Ciprian Porumbescu cu cea a lui... Offenbach, Genée şi Suppé; revoltat, compozitorul răspunde printr'o scrisoare din 8 Martie: „... Şi dacă este vorba de vreun compozitor (pe) care l-am studiat şi-l studiez şi acum, încă cu multă diligenţă, atunci îmi permit a spune că componistul acesta e însuşi poporul nostru român“. („Gazeta Transilvaniei“ Nr. 31 din 14/26 Martie 1882).

In anul 1882, sfătuit de medici, el a trebuit să plece în Italia, pentru tratament şi odihnă, despărţindu-se astfel un timp de poporul pe care-l iubea şi-l preţuia atât. Copleşit de boală, departe de ţară şi lipsit de mijloacele materiale necesare îngrijirii, Ciprian Porumbescu a cunoscut acolo cele mai întunecate zile din viaţa sa. Se înapoiază în ţară şi după trei luni de suferinţă moare în floarea vârstei în ziua de 6 Iunie 1883, la Stupca.

Deşi a trăit numai 29 de ani, Ciprian Porumbescu ne-a lăsat o operă vastă (peste 250 de lucrări) şi foarte variată; compunea cu o uşurinţă uimitoare în toate genurile şi punea mare preţ pe linia melodică a fiecărei lucrări; intonaţia populară se recunoaşte în piesele instrumentale, în coruri şi în cele două operete ale sale; viaţa în mijlocul naturii, viaţa ţăranilor muncitori este cadrul în care şi-a plasat Ciprian Porumbescu majoritatea compoziţiilor sale; dragostea de patrie şi lupta împotriva exploatării şi-au găsit un minunat cântăreţ în autorul „Baladei“. Din nenumăratele sale creaţii, unele au cunoscut o popularitate atât de largă, încât nici nu se mai pomenea de numele autorului (Cântec de Mai, Cântec de primăvară, etc.) El însuşi sărac, zbătându-se toată viaţa într'o mizerie cumplită, a simţit din plin nedreapta aşezare a societăţii din vremea sa. Nu rare sunt însemnările sale din carnetele de notiţe zilnice, în care întâlnim fraze ca acestea: ,,...sunt în dispoziţie extrem de rea, fiindcă n'am bani şi nici şansa unui prânz'' (Viena, 12 Martie 1881). El a înţeles că muzica nu trebue să fie un simplu amuzament, ci un factor activ de educare a poporului. Ciprian Porumbescu a luptat ca lucrările sale să fie înţelese de acei cărora le-au fost adresate.

In cadrul acţiunii josnice de falsificare a moştenirii clasicilor noştri, burghezia a denaturat caracterul patriotic al operei lui Ciprian Porumbescu: ideea naţională, asociată în jurul anului 1848 cu idealurile de eliberare socială, a fost răstălmăcită de burghezie, care a încercat s'o folosească în scopuri de instigare naţionalistă şovină.

Dar poporul nostru muncitor, care sărbătoreşte acum împlinirea unui veac dela naşterea strălucitului militant al muzicii româneşti, a ştiut să aşeze la loc de cinste numele lui Ciprian Porumbescu. Şi grăitor în acest sens este faptul că în anii puterii populare, numele său a fost dat celei mai înalte instituţii de învăţământ muzical din ţara noastră: Conservatorul „Ciprian Porumbescu“ din Bucureşti.

Manuscrisul original al lucrării „Marşul cântăreţilor din Oraviţa“ de Ciprian Porumbescu.

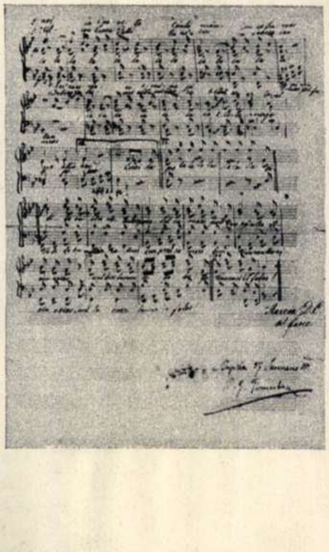

Pagina de titlu a lucrării „Hora detrunchiaţilor“, scrisă de Ciprian Porumbescu în închisoare.

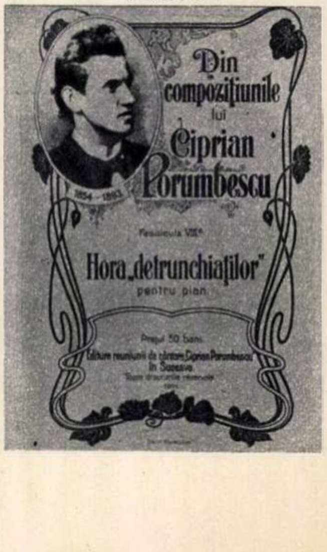

Din compoziţiunile lui Ciprian Porumbescu

1854 - 1883

Hora „detrunchiaţilor“

pentru pian

Preţul 50 bani

Noi piese pe scenele Capitalei

Dovedind, chiar din primele săptămâni dela deschiderea ei, a avea un conţinut bogat şi variat, actuala stagiune teatrală are o caracteristică de preţ ce se cere relevată: în repertoriul teatrelor noastre au fost înscrise numeroase piese româneşti, iar afişele anunţă mereu noi premiere ale unor creaţii dramatice originale. Sălile de spectacol cunosc în aceste zile o afluenţă deosebită. Oameni ai muncii iubitori de teatru văd pe scenă piese de valoare ale dramaturgiei sovietice şi ale repertoriului clasic universal, precum şi piese inspirate din realităţile patriei noastre aflată în plin avânt al construcţiei socialiste.

Străduindu-se să valorifice ideile educative ale pieselor montate, să redea în mod veridic oamenii, faptele, întâmplările conţinute de aceste piese, Teatrul Naţional „I. L. Caragiale", Teatrul Muncitoresc C.F.R. şi Teatrul Tineretului au prezentat recent trei noi piese: „Schimbul de onoare" de M. Davidoglu, „Vară furtunoasă" de Val. Luca şi „Dela patru 'n sus" de Puiu Maximilian şi H. Nicolaide.

Piesa dramaturgului M. Davidoglu — pusă în scenă de Al. Finţi — relevă lupta muncitorilor înaintaţi dintr'o întreprindere metalurgică pentru introducerea de noi metode de muncă. Această luptă se împleteşte strâns cu cea împotriva duşmanului de clasă, strecurat în conducerea fabricii. Prin conţinutul său, spectacolul de pe scena Teatrului Naţional adresează oamenilor muncii un puternic îndemn la vigilenţă.

In prima fotografie poate fi văzută o scenă reprezentativă din această piesă: secretarul de partid al întreprinderii în care se desfăşoară acţiunea piesei (interpretat de actorul Geo Barton) vorbeşte muncitorului stahanovist Panait (interpretat de N. Gr. Bălănescu), în seara premergătoare schimbului de onoare.

Piesa lui Valeriu Luca, „Vară furtunoasă", (fotografia a doua), prezentată de colectivul Teatrului Muncitoresc C.F.R., este inspirată din noile realităţi ale satului nostru, arătând lupta pe care au dus-o ţăranii muncitori înaintaţi dintr'o comună pentru înfiinţarea unei gospodării agricole colective.

Cea de a treia fotografie aduce o imagine din comedia „Dela patru 'n sus" prezentată pe scena Teatrului Tineretului. Spectatorul urmăreşte dealungul piesei evoluţia unui muncitor codaş care reuşeşte până la urmă, cu ajutorul tovarăşilor săi, al comuniştilor, să se descătuşeze de rămăşiţele vechii mentalităţi care-l trăgea înapoi.

Pe scena Teatrului Armatei (sala din Bulevardul Magheru) a fost prezentată recent o nouă premieră: piesa „De partea cealaltă" a scriitorului sovietic A. Barianov. Având ca interpreţi în rolurile principale pe actorii George Carabin, Margareta Butuc, G. Demetru, A. Ferrat, C. Brezeanu, Liliana Tomescu, spectacolul înfăţişează aspecte vii din lupta dusă de ofiţerii sovietici din serviciul de informaţii, împotriva uneltirilor perfide ale spionajului japonez. In fotografia din stânga jos: actorii G. Carabin şi G. Demetru într'o scenă din piesă.

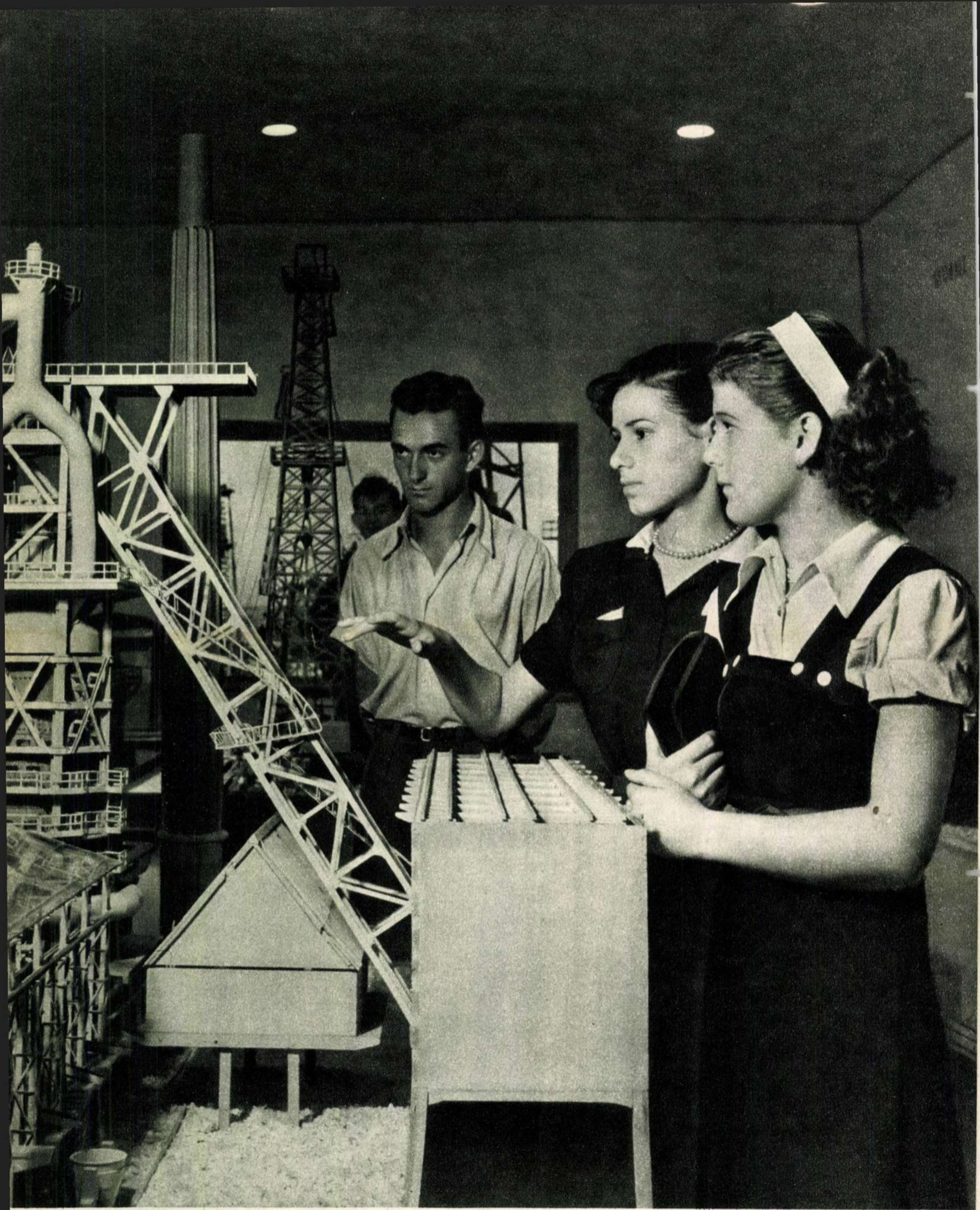

Miniatura furnalului este o atracţie pentru tinerii vizitatori ai Expoziţiei „Rezervele de Muncă". Ei se opresc îndelung şi admiră măiastra construcţie a machetei. La un asemenea furnal – dar de proporţii uriaşe – vor lucra poate nu peste mult timp ei înşişi şi colegii lor de şcoală.

ARDE PĂMÂNTUL SUB PICIOARELE SPIONILOR

Tribunalul Militar și-a dat verdictul. Aspru și neiertător. Pe măsura crimelor și criminalilor. Răsplată dreaptă făptașilor, luare aminte stăpânilor, aviz amatorilor de noi aventuri.

Spionii și teroriștii Tănase Alexandru, Popovici Vasile, Golea Ion, Samoilă Ion, Pop Gavrilă, Tolan Ion — condamnați la moarte și confiscarea totală a averii pentru crima de trădare de patrie. Tartler Erich, Vlad Mihai Vasile, Buda Ion, Dincă Gheorghe, Corlan Aurel, Juhasz Ion și Cosma Ion — condamnați la moarte și confiscarea totală a averii pentru complicitate la crima de trădare de patrie. Alți trei făptași cărora Tribunalul le-a acordat circumstanțe atenuante au fost condamnați la diferite pedepse: Bebi Toma — 3 ani temniță grea și confiscarea totală a averii, Stetin Elena — 25 de ani muncă silnică și Popovici Alexandru — 20 de ani temniță grea.

Să răsfoim puțin paginile întunecatului dosar al acuzaților. Cine sunt ei? Care au fost scopurile lor? Pe cine au vrut ei să servească prin acțiunile lor criminale? Cum au fost prinși atât de repede?

Iată faptele:

Tănase Alexandru, Popovici Mircea, Golea Ion, Samoilă Ion, Pop Gavrilă, Tolan Ion, Bebi Toma, scursori ale societății, trădători de patrie, nemernici crescuți la școala crimei și trădării de „Garda de Fier“, „Frăția de cruce“ și alte asemenea firme ale blestematei mișcări legionare, indivizi fără scrupule având la activul lor numeroase crime, după ce au reușit să se salveze de judecata poporului fugind în străinătate în timpul sau imediat după terminarea războiului, s'au pus în slujba serviciilor de spionaj străine. După ce au schimbat câțiva stăpâni, au ajuns însfârșit în solda celui care plătea cel mai bine, serviciul de spionaj american. Agentura aceasta de spioni, subvenționată, hrănită și crescută de cercurile războinice ale celor mai mari dușmani ai poporului nostru muncitor, monopoliștii americani, le-a dat prețuirea cuvenită.

Și dece mă rog să se încurce domnii imperialiști în formalisme? Dece să șteargă etichetele „Made în S.U.A.“ de pe bombe, mașini infernale, etc.? La o parte mănușile, la o parte diplomația, uzanțele internaționale. Totul pe față. Bineînțeles la Organizația Națiunilor Unite, **nu!** Acolo se cer cuvinte frumoase, declarații de dragoste pentru porumbelul păcii. („Statele Unite ale Americii nu îndeamnă pe nimeni la violență“, — Dulles la O.N.U.). Dar aici!...

Și iată-le pe aceste otrepe băgate în „școli înalte“ ale crimei, spionajului și diversiunii în Austria, Germania occidentală, Grecia, Franța, studiind metoda uciderii fără zgomot, a otrăvirii în masă a copiilor, a aruncării în aer a fabricilor, a culegerii și transmiterii informațiilor militare și politice.

Scopul: întoarcerea în țară și punerea la cale de acte de sabotaj, diversiune, spionaj, toate în slujba pregătirii unui nou război, pentru readucerea țării în robia imperialistă.

Instructori: agenți americani, francezi, nemți, greci, sârbi (numele nu le mai dăm pentrucă, fie că le spune Johny, Vidal, Blondel, Lorentz sau Georges, ele nu ne pot spune prea multe despre identitatea acestora. După declarațiile acuzaților, sunt agenți ai diferitelor servicii de spionaj, toate însă puse în slujba acceluiaș stăpân — serviciul de spionaj american).

Arme: pistoale automate, mașini infernale, fiole cu otravă, pumnale ce se deschid automat, stilouri cu gaze care orbesc oamenii, posturi de radio-emisie și recepție, coduri cifrate și lanterne de semnalizare, stampile false și... cocoșei și dolari pentru cumpărarea sufletelor slabe.

Metode: lansare cu parașuta, filaj, strecurarea peste graniță în nopți fără lună, falsificare de acte, amenințarea cu moartea față de cei ce nu vor să-i servească, tragerea de limbă a celor limbuți, incendierea fără urme, strecurarea de otravă în vasele cantinelor, etc.

Ani de zile sunt purtați din lagăr în lagăr, dintr'un centru de spionaj într'altul până când stăpânii, businessmeni nerăbdători să-i vadă la lucru, (ei au doar nevoie de intensificarea provocărilor, de înveninarea atmosferei internaționale, și nu de destindere, nu de pace între popoare!) îi trimit noaptea cu avioane cvadrimotoare și-i lansează pe pământul țării noastre hoțește, înarmați cu cele de mai sus. Plus bani mulți. Plus... promisiunea — dealtfel mult repetată pe toate undele otrăvite ale diverselor „voci“ — că odată ajunși pe pământul țării, poporul nostru, pasă-mi-te jinduitor după jugul moșierilor și bancherilor și dornic de stăpânire americană, îi va primi triumfal, îi va ajuta și ocroti.

Jalnică speranță! Cruntă deziluzie pentru tâlharii fără conștiință! In timpul celor patru zile de proces s'au lamentat pe toate tonurile că au fost crud înșelați de stăpâni. Metode vechi, dealtfel, în practica tâlharilor! Și cel mai bine cred că a arătat acest lucru acuzatul Pop Gavrilă: „Am observat până la urmă că poporul nu era cu noi, am constatat că lucrurile nu sunt așa după cum mi s'a spus în Apus, după cum spun posturile de radio și cum scriu ziarele de acolo. Am văzut că poporul nu vrea să ne primească. Și nu ne iubește“.

Desigur, așa este și nu vreau să-l contrazic pe spion! Așa se explică dece timp de 8 luni au fost nevoiți tâlharii să stea ascunși în vizuină fără să-și poată face prea multe legături; așa se explică faptul că, cu excepția unor elemente trădătoare — foști plutonieri de jandarmi, chiaburi și legionari, aflați în boxă pentru a da socoteală poporului — nu s'au găsit oameni care să le dea adăpost, să-i primească în casele lor, deși este știut că sufletul românului e milos și nu lasă pe vreme rea nici măcar un câine afară. Așa se explică și faptul că oamenii muncii, patrioți înflăcărați, au ajutat organele Securității de Stat să pună mâna pe ei. Da, au simțit tâlharii că și-au greșit socotelile. Prea târziu, însă!

Mânios și necruțător, poporul i-a prins și i-a adus în boxă. Să răspundă! Să răspundă pentru crimele lor! Pentru trădare de patrie și organizare de crime împotriva poporului, pentru nemernicia lor și a stăpânilor lor. Căci sentința dreaptă de condamnare a acestor spioni și diversioniști este de fapt și sentința dată de întregul popor muncitor tuturor celor ce uneltesc împotriva patriei noastre, împotriva Uniunii Sovietice, împotriva păcii.

Să știe toți dușmanii noștri dinăuntru și de peste hotare că noi, cei ce muncim în R. P. R., suntem mândri de realizările noastre, luptăm și vom învinge toate greutățile în calea spre fericire, spre socialism. Și mai ales, că suntem hotărîți să ne apărăm cu orice preț libertatea și cuceririle noastre.

Pământul patriei va arde întotdeauna sub picioarele spionilor și trădătorilor.

M. RADIAN

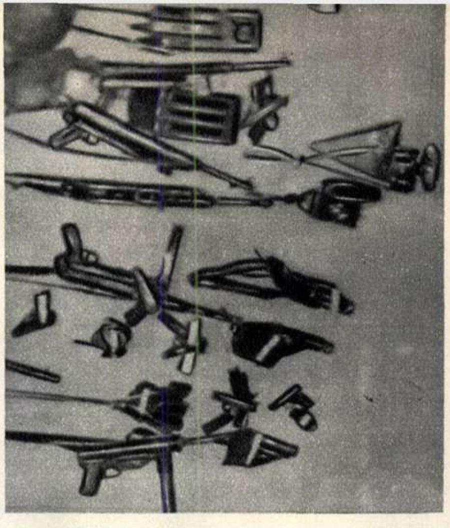

Spre a-și îndeplini misiunile criminale pentru care au fost parașutați în țară, teroriștii au fost înzestrați cu diverse aparate, substanțe otrăvitoare, arme, explozibile. In fotografiile noastre se pot vedea corpurile delicte găsite asupra spionilor, toate de fabricație americană. După cum se vede businessmenii au găsit o aplicare a științei și tehnicii pe măsura nevoilor lor...

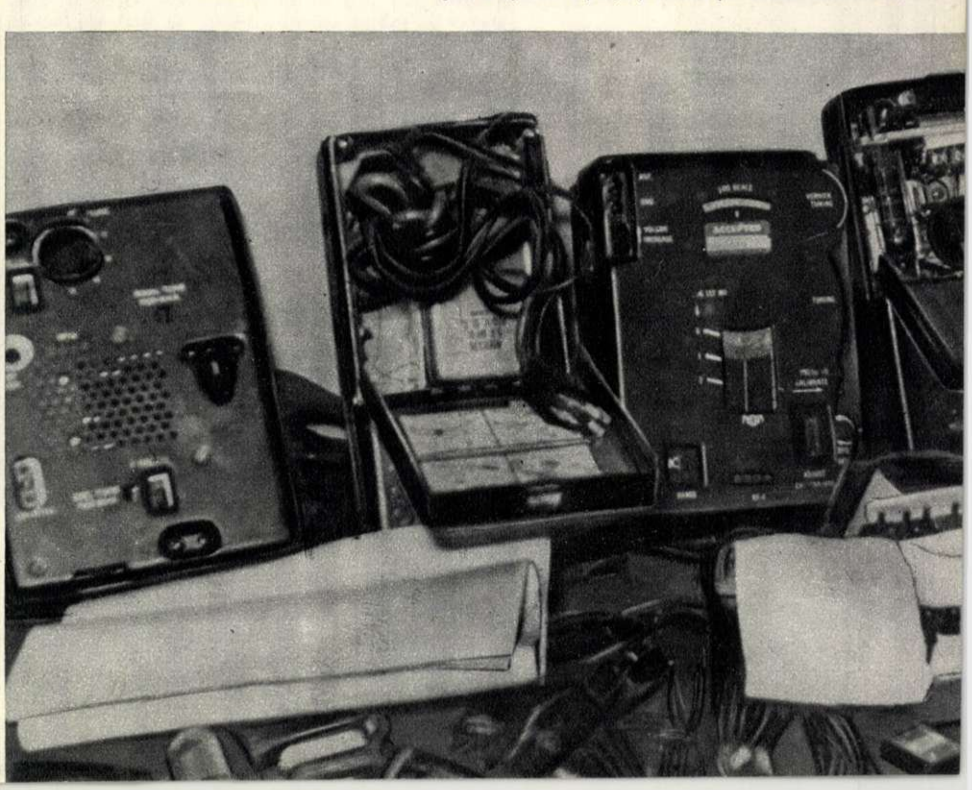

Ceeace nu se poate ascunde!

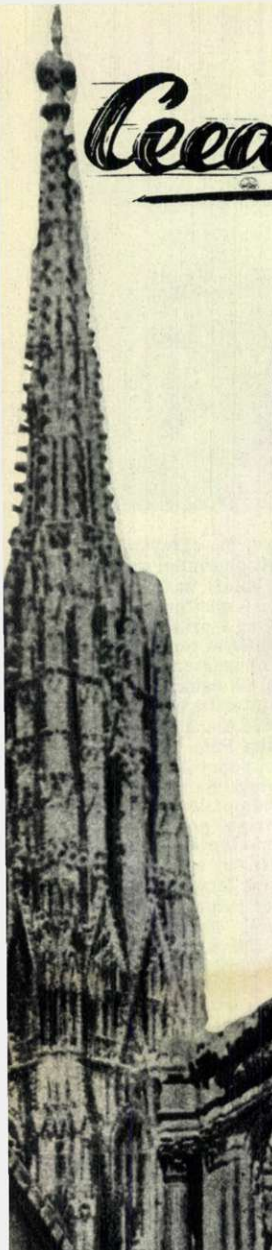

Luni în șir, uneori ani dearândul, mii și mii de docheri englezi rămân fără lucru, condamnați mizeriei și foamei. Pe fețele acestor docheri londonezi șomeri se citește grija pentru ziua de mâine; teama de a rămâne mai departe fără lucru, adică perspectivă îndelungată de foamete pentru ei și familiile lor.

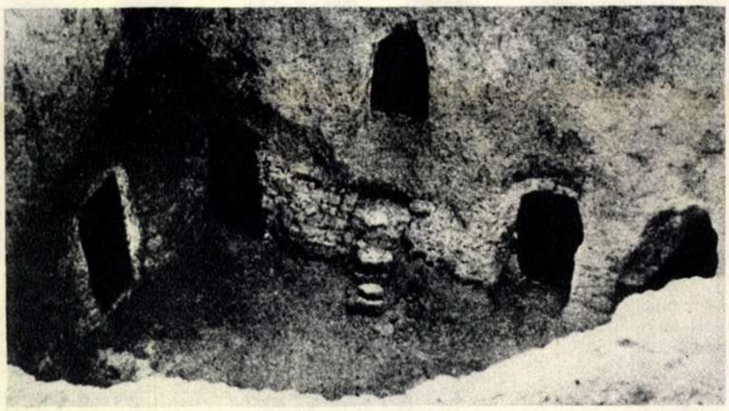

Cu greu își poate închipui cineva că în aceste grote locuiesc oameni. După mai bine de 70 de ani de dominație colonialistă în Africa de Nord, mii și zeci de mii de familii de marocani, tunisieni și algerieni sunt silite să locuiască în caverne săpate în stânci. Fotografia noastră prezintă un grup de asemenea „locuințe" din localitatea Matmata (Tunisia).

Populația civilă din Coreea de Sud se sbate în ghiarele foametei și mizeriei. Zeci de mii de copii vagabonzi, schilozi, fără niciun ajutor, mișună pe străzile orașelor, cerșind sau furând.

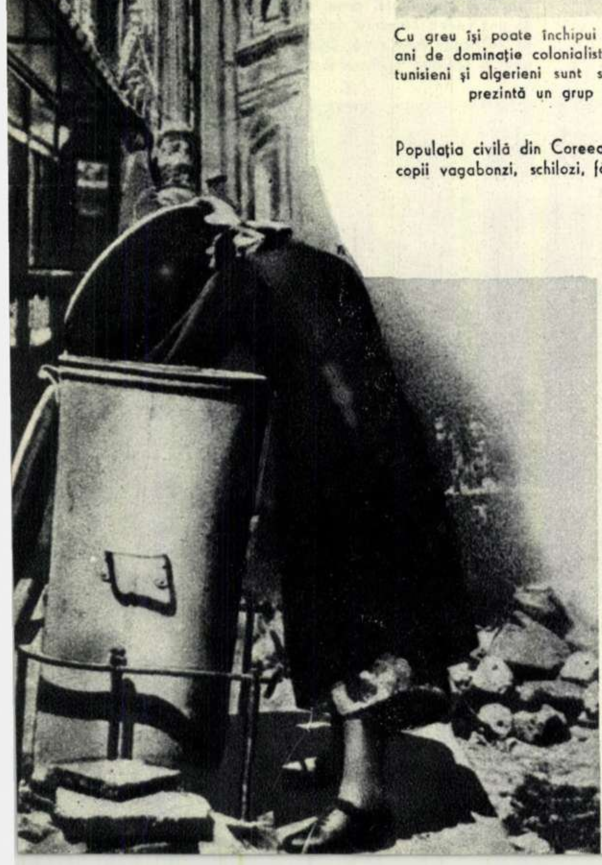

Și Austria este bântuită de plăgile rânduielilor capitaliste. Fotografia din stânga redă o imagine grăitoare: în contrast cu strălucirea catedralei Sf. Ștefan din Viena, mizeria populației nevoiașe. Femeia aceasta, ca și mii de alte femei austriace, scotocește în cutiile de gunoaie în nădejdea că își va putea procura astfel hrana.

ASPECTE DIN VIAȚA DE CHIN ȘI MIZERIE A OAMENILOR MUNCII DIN ȚĂRILE CAPITALISTE

„Un subsol întunecos și umed... Aici dorm oameni zdrențăroși care se hrănesc cu o bucată de pâine uscată și cu apă. Ei dorm pe ciment. Și în încăperea întunecoasă sunt oameni de cele mai diferite profesii: tineri funcționari, muncitori, activiști, mineri și adolescenți care au părăsit școala nu de mult. Ce este aceasta? vă veți întreba — scrie ziarul german „Sonntag", care redă aceste aspecte. Însemnările regizorului unei piese despre vagabonzi? Nu. Aceasta este realitatea din Germania occidentală". Este realitatea ce devine pe zi ce trece mai sumbră și despre care se feresc să sufle o vorbă măcar cârmuitorii reacționari dela Bonn. Cu aceeași „discreție" izbitoare, cercurile reacționare din celelalte țări capitaliste se căznesc de ani în șir să ascundă în dosul perdelei de fum a unei propagande mincinoase uriașa hartă a mizeriei, foametei și șomajului, care fac ravagii pe meleagurile aflate încă sub domnia lor. Faptele arată însă că vânătorilor de profituri maximale și apologeților așa zisei „prosperități capitaliste" le este din ce în ce mai anevoie să țină sub obroc adevărul despre viața oropsită a masselor muncitoare din țările capitaliste.

Și cum ar putea fi altfel, când în aceeași măsură în care un pumn de magnați militariști adună mormane de aur de pe urma muncii neplătite a milioane de oameni simpli, muncitorul din „paradisul capitalist" sărăcește văzând cu ochii. El este silit să trăiască din ce în ce mai rău, să se hrănească tot mai prost, să fie veșnic înfometat, să se adăpostească în subsoluri, mansarde, sau pur și simplu în văgăuni.

La umbra zgârie-norilor cenușii, pe străzile murdare ale New-Yorkului sau în cocioabele mizere din vecinătatea palatelor londoneze sau pariziene, zeci și sute de mii de oameni duc o viață de câine. In orașele și satele Spaniei, mii de familii rătăcesc pe drumuri, căutând o bucată de pâine. Ziarele londoneze scriau deunăzi că în Anglia, devine din ce în ce mai mare numărul acelora care sunt siliți să renunțe la masa de seară.

„Foametea devine un fenomen din ce în ce mai frecvent" adaugă ziarul brazilian „Correio da Manha"

„La noi, — scrie la rândul său ziarul turc „Yeni Istambul" — scumpetea crește atât de repede, încât chiar și persoanele specializate în fixarea indicilor costului vieții sunt cuprinse de groază când evaluează minimum-ul necesar traiului unei familii cu un venit mijlociu". Potrivit buletinelor oficiale, numai într'o singură săptămână prețul cărnii de miel a fost majorat în

Turcia dela 340 kuruși la 390, al cărnii de oaie dela 360 la 410.

In S.U.A., ca o consecință a cursei înarmărilor, familia unui muncitor plătește în acest an un impozit pe venit de 16 ori mai mare decât în perioada ce a precedat ultimul război mondial.

Calculând „la rece“, ziarul „Wall Street Journal“ arăta recent că, în S.U.A., pentru fiecare pâine se plătesc 150 de impozite, pentru un costum bărbătesc 116, pentru un ou 100 de impozite.

Pe bună dreptate, ziarul „United States News and World Report“ scrie că „...viața în America a devenit mai scumpă decât era vreodată“.

Din cauza scumpirii chiriilor, în Chile un număr de 500.000 de familii sunt nevoite să locuiască în cocioabe făcute din carton, tablă și placaj. Aceasta — scrie ziarul „El Siglo“ — se petrece într'o țară bogată din care monopolurile americane „Anaconda Copper Mining“, „Connecut Copper Corporation“, „Bethleem Steel Corporation“, „Dupont de Nemours“ și altele storc anual profituri de 200 milioane de dolari.

In condițiile producției capitaliste munca se transformă într'o povară grea și chinuitoare, iar fabrica devine o adevărată temniță pentru muncitor. Iată ce spune în această privință un muncitor american dela uzinele „Ford“:

— „Când îmi termin ziua de muncă nu mai am putere nici măcar să ridic lingura până la gură; nu resimt decât o singură dorință: să mă pot prăvăli cât mai repede în pat, să uit de toate în somn adânc“.

In condițiuni tot atât de neomenești muncesc și „locuiesc“ lucrătorii sezonieri din S.U.A. Până și ziarul „New-York Times“ este nevoit să constate: „Cotețe vechi, clădiri dărâmate, cocioabe, hambare, sunt locuințele obișnuite ale multor muncitori sezonieri“.

In Franța și Italia salariile reale ale muncitorilor au reprezentat în 1952 mai puțin de 50% față de cele dinainte de război.

O năpastă grea ce apasă asupra oamenilor muncii din toate țările capitaliste este șomajul.

După cum reiese din calculele Institutului Economic din R. D. Germană, numărul șomerilor totali și parțiali din Germania occidentală a depășit cifra de 5.000.000.

Rândurile armatei șomerilor se îngroașe văzând cu ochii, în Italia, Spania, Grecia, Turcia și în celelalte țări lovite de pacostea „ajutorului“ american.

Numai în Iugoslavia sunt anul acesta cu 452.000 mai mulți șomeri decât în 1949.

Și-acum cititorule, aruncă-ți privirea asupra imaginilor alăturate; sunt redate crâmpeie din viața obidită de chin și mizerie pe care o duce omul truditor în țările capitaliste.

Fiecare din aceste imagini, ca și cifrele și datele de mai sus, îți vorbesc despre viața plină de amărăciune a sutelor de milioane de oameni, care îndură din greu calvarul modului de viață capitalist.

Iți amintești desigur, cititorule, nu sunt mulți ani de atunci, când și poporul nostru muncitor gemea sub jugul rânduielilor capitaliste. Și noi am cunoscut adevăratul chip al așa zisului „rai capitalist“. Deaceea știm să prețuim cu atât mai mult marile drepturi și libertăți de care ne bucurăm azi în patria noastră liberă și înfloritoare.

Clicile revanșarde japoneze cheltuesc sume uriașe pentru refacerea mașinii de război. Puțin le pasă guvernanților dela Tokio, că această politică antipopulară face să se adâncească și mai mult mizeria în care se sbat massele muncitoare japoneze. In această privință, fotografia de mai sus, luată la Tokio, vorbește dela sine. Aci își duc viața oameni, familii.

Mizeria cumplită ce domnește în rândurile masselor muncitoare din Germania occidentală silește și pe această familie din Stavenhager (Meklenburg) să ducă o viață de nomad pentru a-și agonisi măcar o hrană mizeră cu care să-și poată târî zilele.

STRIKE
STRIKE

Greva este una din puternicele arme ale muncitorilor americani în lupta lor curajoasă. Anul trecut au avut loc în S. U. A. 5117 greve, iar numai în luna Mai 1953 peste 750 greve. In fotografie: un aspect al grevei docherilor new-yorkezi. Pichetele de greviști asistă la intrarea în port a pachebotului „Île de France“, care acostează la punctul controlat de muncitori.

La Chicago, la Washington, la New-York, ca și în celelalte orașe americane pot fi întâlnite cartiere întregi de maghernițe dintre cele mai mizere. Fotografia de mai sus a fost luată în suburbiile New-Yorkului. In fund, se văd palatele marilor potentați ai banului. Viață de câine în umbra zgârie-norilor.

HAUTE MAURIENNE

Ziarul catolic „Témoignage Chrétien“ arăta nu de mult că în Franța există astăzi șapte milioane de oameni care trăiesc în condiții de locuit insuportabile. Numai la Paris există 175.000 cocioabe și 140.000 case insalubre. In satele franceze, situația este și mai gravă. In fotografie: „apartamentul“ în care locuește de mai mulți ani țăranul francez Louis Hervais și familia sa. Intr'un grajd dărăpănat, laolaltă cu vitele, trebue să-și ducă viața amară acești oameni. In schimb guvernul cheltuește milioane pentru războiul din Vietnam.

Utecistul Cristea Dorobanţu (interpretat de Andrei Codarcea) a fost adus la comisariat, învinovăţit de a fi răspândit manifeste comuniste.

NEPOŢII GORNISTULUI

Insemnări

de Dinu NEGREANU

regizor, laureat al Premiului de Stat

„Dorind să cunoaştem mai amănunţit felul în care s'a desfăşurat turnarea filmului românesc de lung metraj „Nepoţii gornistului", atât eu cât şi tovarăşii mei de muncă Muşatescu Gh. şi Ciocşodescu Nicolae vă rugăm să publicaţi în paginile revistei, un material cu această temă", — ne scrie tovarăşul Ion Paraschiv, maistru cazangiu, stahanovist, la Atelierele „Griviţa Roşie". Răspundem acestei dorinţe, publicând articolul tov. Dinu Negreanu, regizorul acestui film.

Ideia filmului „Nepoţii gornistului" s'a născut într'o noapte de iarnă în pragul anului 1951, într'o discuţie în care mai mulţi activişti de pe tărâmul cinematografiei desbăteau aprins căile dezvoltării tinerei noastre arte cinematografice. La un moment dat, unul dintre noi, vorbind despre neasemuita bogăţie şi frumuseţe a tematicii pe care o oferă filmului românesc viaţa de astăzi a oamenilor muncii din patria noastră, precum şi trecutul de luptă al poporului nostru, şi-a amintit de câteva pagini citite de el într'o carte de istorie. Evocau, acele pagini, figura de neuitat a gornistului Ştefan Furtună, care în 1877, în războiul pentru independenţa ţării, a sunat din goarna sa atacul împotriva uneia din redutele turceşti. Gornistul Ştefan Furtună a fost apoi împuşcat în timpul răscoalei din 1907, la care participase. Cu voce tare, tovarăşul nostru a început să-şi imagineze apoi drumul pe care l-au avut de străbătut urmaşii bătrânului Furtună şi viaţa pe care ar duce-o astăzi nepoţii gornistului; şi, pe neaşteptate, toţi cei ce ne aflam în acel birou ne-am gândit ce film admirabil s'ar putea realiza pe această temă.

Intr'o tranşee românească, în timpul primului război mondial. Soldatul bolşevic Ivan Piotrici (interpretat de Toma Dimitriu, artist emerit al R.P.R., laureat al Premiului de Stat) vorbeşte lui Pintea şi altor ostaşi români despre Revoluţia din Octombrie.

După un scurt timp, scriitorii Cezar Petrescu şi Mihai Novicov au fost solicitaţi să creeze scenariul literar al acestui film.

Munca la scenariul literar a durat mai bine de doi ani, pentrucă oglindirea artistică a faptelor care legau cele mai frumoase tradiţii de luptă ale poporului nostru muncitor cu lupta comuniştilor — singurii şi adevăraţii continuatori ai luptei pentru libertatea poporului — implica sarcini deosebit de dificile. Autorii scenariului au trebuit să reînvie fapte, oameni şi întâmplări petrecute dealungul a aproape patru decenii, să creeze o adevărată frescă socială, al cărei erou principal trebuia să fie poporul. Şi întrucât această temă bogată nu putea fi rezolvată artistic în cadrul unui film de dimensiuni obişnuite, s'a ajuns la concluzia necesităţii a două serii, prima evocând evenimentele dintre anii 1907—1932, cea de a doua aducând imagini din perioada 1941—1944.

Pe baza cunoaşterii temeinice a datelor istorice, autorii scenariului au evocat, sub numele lui Oprea Dorobanţu, pe gornistul Ştefan Furtună şi au creat apoi chipul lui Pintea, fiul său, mort pe front în 1916, şi al lui Cristea, nepotul gornistului, „utecist înflăcărat şi fără de frică", pe care îl vedem la sfârşitul seriei I-a intrând în rândurile partidului. Intreg filmul se termină cu evocarea evenimentelor istorice ale eliberării patriei noastre, personagiile principale ale filmului, Cristea şi fratele său Ilieş, participând la luptele de eliberare şi plecând apoi mai departe, ca militari în divizia Tudor Vladimirescu, împotriva fascismului hitlerist.

Imbrăţişând această largă perioadă în timp şi spaţiu, filmul aduce pe ecran imaginea celor două lumi încleştate într'o luptă pe viaţă şi pe moarte: lumea lui Oprea Dorobanţu şi a nepoţilor săi, a activistului de partid Andronie Ruja, a muncitorului Vijelie şi a utecistului Miron, pe de o parte — şi lumea putredă, odioasă, a industriaşului Dobre Racoviceanu, a cozilor sale de topor, de felul agentului provocator Pâslaru şi a social-democratului de dreapta Scripcă.

Colectivul de realizatori ai filmului a pornit cu entuziasm şi înflăcărare creatoare să răspundă acestei sarcini, cu atât mai mult cu cât ea implica evocarea unor pagini glorioase din lupta ilegală a partidului nostru. După o studiere temeinică a documentelor istorice, după lungi vizite în muzee şi biblioteci, a fost iniţiată dezbaterea ideologică a textului în mijlocul activiştilor de partid (printre care se aflau şi mulţi ilegalişti), al muncitorilor şi scriitorilor, al oamenilor de artă, etc. Rămân de neuitat momente ca cele ale întâlnirii noastre cu opt muncitori bătrâni dela uzina metalurgică bucureşteană unde se petrec şi au fost filmate multe scene din film, care ne-au povestit multe amănunte impresionante cu privire la desfăşurarea grevei din 1932 în uzina lor (grevă pe care deasemeni am evocat-o în film). Şi din aceste povestiri noi am îmbogăţit scenariul cu multe fapte autentice de viaţă.

Simina (Margareta Butuc) şi Miron (Darie Iurie) în faţa uzinelor Racoviceanu.

Vreau să arăt aici că în realizarea filmului „Nepoţii gornistului" noi am simţit, mai mult poate ca oricând, ajutorul deosebit de preţios al poporului, care ne-a dovedit că el nu numai că aşteaptă filmele noastre, ci doreşte să contribue la realizarea lor. Nu odată, atunci când filmam în uzine sau pe stradă, se apropiau de noi muncitori sau simpli trecători şi ne făceau observaţii cu privire la autenticitatea unor scene. Odată, unul dintre spectatorii noştri ocazionali ne-a atras atenţia că muncitorii grevişti nu aprobau prin aplauze alegerea delegaţilor care să prezinte în timpul grevei revendicările tovarăşilor lor. Noi am ascultat sfatul acesta şi am refilmat scena. Filmul îi arată acum pe grevişti aprobând cu un „E bun" prelung pe fiecare delegat al lor, aşa cum, dealtfel, asemenea alegeri aveau loc în realitate.

Şi în scenele de război noi am primit cu bucurie sugestiile care ne-au fost date, strămutând accentul de pe evocarea peisagiului morbid al frontului, pe reliefarea luptei dramatice din sufletul ostaşului român, târît de clasele exploatatoare într'un război nedrept.

In lunile următoare creării scenariului literar, am început munca de realizarea scenariului regizoral. De un nepreţuit ajutor mi-a fost în această etapă a muncii, studierea filmelor sovietice — ca „Marele cetăţean" şi trilogia lui Maxim, de pildă — din care am desprins mai cu seamă ideia necesităţii de a prezenta eroii în toată complexitatea lor, reliefând totodată trăsăturile lor tipice. Sprijinul pe care ni l-au dat în permanenţă oamenii de artă sovietici — regizorul Nemolaev, scenograful Grivţov, consilierul de filmări combinate Hrenicov, ca şi cele două vizite pe care ni le-au făcut marele actor Cercasov şi talentatul operator Cosmatov, au contribuit în mod simţitor la rezolvarea unora din cele mai dificile probleme ale filmului.

Intreaga echipă care a lucrat la prima serie a filmului „Nepoţii gornistului" a trăit apoi, în timpul filmării, zile şi săptămâni pline de frământări şi căutări creatoare. Cred că niciunul dintre noi nu va putea uita filmările făcute la Doftana, între zidurile reci şi apăsătoare care au închis, ani şi ani, viaţa celor mai buni fii ai poporului nostru. Nu fără strângere de inimă şi nu fără un simţământ răscolitor de ură împotriva trecutelor regimuri, am filmat coridoarele întunecate şi mucede ale Doftanei şi celulele negre — adevărate morminte — din secţia H. Fără îndoială că aceste sentimente au făcut să crească mult exigenţa şi simţul nostru de răspundere faţă de realizarea artistică a acestor scene. De trei ori a fost transformat finalul primei serii (care se petrece la Doftana), de trei ori au fost reîncepute filmările, până am reuşit să dăm actualul final.

In prima versiune a finalului, filmul aducea imaginea apăsătoare a unui convoi de comunişti — arestaţi în urma grevei — care urcau încet dealul spre Doftana şi în urma cărora se închideau apoi porţile grele ale sumbrei închisori. Discuţiile pe care le-am avut asupra acestui final au dus la concluzia că el este deprimant, lipsit de perspectiva continuării luptei. Atunci s'a luat dela început munca asupra scenariului literar, asupra celui regizoral şi munca de filmare. De astă dată noi am creat în final o scenă petrecută într'un colţ întunecos al curţii închisorii, scenă ce evoca primirea în Partid, în condiţiile ilegalităţii, a lui Cristea.

Nemulţumiţi şi de acest final noi am realizat ultima versiune, aceea care poate fi văzută acum în film. Obiectivul aparatului de filmat se plimbă dealungul coridoarelor înăbuşitoare ale Doftanei şi se opreşte în faţa micilor ferestruici ale celulelor, unde pot fi văzute chipurile dârze ale deţinuţilor politici. Este momentul solemn al primirii în Partid a lui Cristea, pe care îl vedem în faţa ferestruicii, cu mâinile încleştate de gratii. In tăcerea apăsătoare a închisorii se aud cuvintele activistului Andronie Ruja, care anunţă primirea în partid a utecistului Cristea Dorobanţu şi apoi vocea sugrumată de emoţie a acestuia care spune: „E cea mai frumoasă zi din viaţa mea". Dramatismul intens al finalului a rezultat tocmai din această rară forţă lăuntrică a comunistului, pentru care primirea în Partid constituia, chiar în condiţiile îngrozitoare ale detenţiunii sale la Doftana, cel mai însemnat eveniment din viaţa sa.

Faptul că filmul avea de evocat multe scene de front, de pildă, a constituit una din marile noastre probleme. Şi dacă noi am reuşit să rezolvăm aceste greutăţi, aceasta se datoreşte şi sprijinului dat nouă, fără precupeţire, de Ministerul Forţelor Armate, care ne-a asigurat oameni, echipaj, utilaj, armament de epocă, etc.

Trebue să precizăm că scenele în care noi am filmat cu ostaşi adevăraţi au câştigat mult în autenticitate, atât din punctul de vedere al tehnicii militare, cât mai ales din cel al veridicităţii simţămintelor exprimate de aceşti interpreţi ocazionali. Fii de muncitori şi ţărani muncitori, muncitori ei înşişi, tinerii ostaşi au trăit cu multă adâncime sentimentele de ură împotriva ofiţerilor provenind din clasele exploatatoare, cât şi cele de caldă simpatie pentru muncitorii grevişti, realizând scene pline de realism.

Cu toate acestea, lipsa noastră de experienţă ne-a dus uneori la filmări prelungite şi inutile (cum au fost cele din tranşeele săpate lângă Predeal), filmări pe care le-am rezolvat apoi — mulţumită sfatului specialiştilor sovietici — în studio, în timp mult mai redus şi cu cheltuieli mult mai mici.

Imbogăţindu-ne mereu experienţa şi învăţând din sfaturile cineaştilor sovietici, noi am reuşit apoi, în decursul filmării primei serii, să realizăm şi alte economii de materiale şi de timp, ca de pildă cele obţinute la filmarea unei scene ce evocă împrăştierea în timpul nopţii a unor manifeste comuniste. Construind şi filmând în studio decorul, noi am realizat în 5 ore şi jumătate lucrul care ne-ar fi cerut 6 nopţi şi 6 dimineţi de filmare în exterior.

Ceeace a caracterizat munca desfăşurată pentru crearea filmului, a fost pasiunea cu care au muncit toţi realizatorii lui, începând cu actori consacraţi ca George Vraca, Nucu Păunescu, Const. Ramadan, Corina Constantinescu, Ion Gheorghiu, Titus Lapteş, tineri de talent ca Andrei Codarcea şi Const. Codrescu şi terminând cu proaspeţi absolvenţi ai Institutului de Cinematografie, ca Tatiana Iekel şi Iurie Darie, care apar pentru prima oară în film. Şi în această muncă colectivă, operatorii de imagine, în frunte cu Wilfried Ott şi Ovidiu Gologan, şi grupul operatorilor de sunet conduşi de Gh. Mărâi şi Titus Suru au muncit neobosit pentru a reda fidel atmosfera diferitelor medii, dialogurile şi ambianţa sonoră. Problemele de machiaj, de creare a unor chipuri corespunzătoare caracterelor eroilor, au cerut deasemenea o susţinută muncă creatoare. Peste douăzeci de decoruri a avut de creat colectivul de scenografi condus de Liviu Ciulei şi, deşi în prima serie au fost insuficient rezolvate unele probleme ţinând de evocarea epocii respective, eforturile acestui colectiv trebuiesc menţionate ca meritorii.

Nu putem să încheiem fără a aduce o mulţumire specială colectivului care a organizat producţia, colectiv condus de E. Semo, precum şi electricienilor, tâmplarilor şi croitorilor noştri, a căror muncă, ce rămâne necunoscută spectatorilor, a avut o importanţă hotărîtoare în realizarea filmului.

Foarte însemnat în „Nepoţii gornistului" este rolul muzicii — create cu mult talent de Ion Dumitrescu — muzică ce dă un bogat conţinut momentelor dramatice ale filmului, subliniind caracterele eroice ale personagiilor.

In prezent suntem în plină bătălie pentru realizarea celei de a doua serii a filmului. Ne străduim să tragem cât mai multe învăţături, atât din realizările pozitive cât şi din lipsurile primei serii, astfel ca să izbutim — în ciuda faptului că posedăm încă prea puţină experienţă — să dăm poporului nostru o operă de artă cu un puternic conţinut educativ, care să-l însufleţească în lupta sa pentru fericire.

Titus Lapteş în rolul lui Vijelie şi Andrei Codarcea în cel al lui Pintea Dorobanţu, într'o scenă din prima serie a filmului.

Operatorul şef Wilfried Ott şi asistentul său, filmând de pe macara o scenă de masă.

Aspect din munca machiajului. G. Groner se pregăteşte să devină personajul Scripcă.

Două diagnosticuri

Schiță satirică

de Zoltan PANEK
(Cluj)

Ilustrații de Cik DAMADIAN

Tușind, strănutând, ars de febră și cu o cumplită durere de cap — într'un cuvânt în prezența tuturor simptomelor vizibile și invizibile ale „gripei“ — am așteptat nerăbdător, o zi întreagă, pe medicul circumscripției.

Dar nu venea.

Enervarea mea creștea pesemne mai repede chiar decât febra, dar către seară m'am resemnat la gândul că azi nu mă mai consultă.

Se înserase când în fața casei stopă scârțâind un automobil. Curând auzii cum în antret cineva calcă prudent. Murmura într'una cu o voce tremurătoare, parcă psalmodiind:

— Cuțu, cuțu... cățelușu'...

Deobicei, Vitez, dogul casei, mare cât un vițel, triază cu dexteritate musafirii; pe unii îi întâmpină cu încredere, pe alții îi înghesuie în colțișorul de sub scări. Acum, nesocotind ca un bădăran complimentul ce i se făcuse, s'a răstit deodată la cel care venise. Parc'ar fi dat glas un tun greu cu tragere rapidă. S'au cutremurat geamurile, iar în clipa următoare un necunoscut s'a prăbușit la mine'n odaie.

Smulgându-și înspăimântat pălăria, căzu pe-un scaun. Strângea cu putere la piept o mică servietă de piele și tăcea. De bună seamă, izvorul vorbelor îi înghețase.

Din pricina purtării câinelui nu-mi era la îndemână să-l întreb ce vânt îl aduce și pe cine caută. Așteptam cuviincios să-și vină în fire.

Era un om negricios, de vârstă mijlocie, cu un început de chelie, cu ochi încercănați. Mărunt de-o șchioapă. Despre astfel de oameni, tatăl meu obișnuia să spună: „în pat prea mic, în leagăn prea mare“...

— Ah... ce animal scârbos! — gemu el însfârșit. Dece nu-l legați?

— Ar fi păcat, doar e blând ca mielul deobicei, — am încercat eu să mă scuz.

— Ce-i sigur, e sigur...

Pentru câteva minute, se cuibări iarăși tăcerea între noi.

— Pur sânge? — întrebă, apropiindu-se de mine.

— Eu?

— Nu... O, nu! Câinele! Dogul... firește.

— Dânsul, da...

— Imi plac grozav dogii. Dar numai cei pur sânge.

Văd că și-a venit în fire deabinelea. Desigur, e vreun maniac, care iubește câinii...

Imi întinse mâna, întrerupându-și șirul gândurilor.

— Dați-mi voie, sunt doctorul Munte. Dumneavoastră sunteți bolnav?

Cum să nu-i fi dat voie, din moment ce l-am așteptat toată ziua? Unde-oi fi auzit numele ăsta? Aha! Imi amintesc. Doar îi văd zilnic tăblița de aramă. E în aceeași stradă în care se află redacția.

M'am ridicat și am început să mă dezbrac pentru consultație.

Intre timp s'a așezat iarăși, și-a deschis servieta și a reînceput să vorbească mormăind ca pentru sine:

— Frumos animal!... Dar să te sperie în așa hal!... Dracu să-l...

Il privii așteptând o încuviințare: să mă dezbrac mai departe ori mai întâi să-i ascult plângerea?

El — fără să se sinchisească de mine — scoase pe'ndelete ceva asemănător unui bloc gros de notițe. Mă întrebă repezit câteva date personale. Apoi începu să scrie. La urmă smulse foaia din bloc și mi-o întinse.

— Să ai grijă de asta. Fără ea nu capeți salariul, îmi spuse prietenos.

Știe dumnealui ce-i important... Citii în fugă hârtia.

„Certificat medical. Seria D. Nr. 399—0009132. Subsemnatul dr. Munte Ioan, medicul circumscripției a II-a, certific prin prezentul că P. Z. suferă de răceală, are febră și are nevoie de un concediu medical de trei zile. Concediul ține din... 1953 până în...“ Insemnări speciale: nimic. Pecete. Semnătura.

Hm! Toate le-a ghicit dintr'o privire. Ce minuni e'n stare să facă știința. Medicul se uită la bolnav și...

— A... Nu trebue să te îngrijorezi — dădu el răspuns privirilor mele bănuitoare. După ce te vei mai întrema, ai să treci pe la cabinetul meu personal, să te consult mai temeinic... Știi, așa, oficial... Acasă am cea mai modernă instalație. Str. Horea Nr. X. Consult după amiaza dela două la șase, rânji el...

De bună seamă că textul acesta l-a repetat de nenumărate ori, în zeci de locuri.

— Bine, bine — răspunsei iritat. Dar, vedeți, eu acum mă simt prost... Nici nu mă consultați?

Strâmbându-și fața, îmi apucă încheietura mâinii, pipăi vâna, apoi peste câteva clipe, spuse:

— Douăzecișișase.

— Ce'nseamnă asta? — întrebai.

— Inmulțește cu patru. Febră, răspunse el liniștit.

— Păi nici termometru n'aveți? — întrebai și mai furios.

— Din păcate... Al meu personal îți dai seama că nu pot să-l iau cu mine în munca oficială.

— Atunci măcar prescrieți-mi ceva medicamente... spusei abătut, deși abia îmi stăpâneam furia.

— Fii serios — își schimonosi el buzele. Azi nu se mai găsesc medicamente bune. Aghiasmă! Pe de altă parte, sunt cu totul inutile...

— Dar eu...

— La urma urmei, știi ce? — îmi spuse împungându-mă cu privirile. Dacă vrei să te scoli repede, bea în fiecare zi un pahar, două, de grog fierbinte. Are să-ți facă bine. Precis! Trei părți rom, o parte spirt curat. Cea mai bună combinație. Există și altele, dar nu-s atât de eficace. Incearcă numai combinația aceasta, e excelentă. Am verificat-o eu însumi. Știi, și pe mine mă necăjește mereu o bronșită veche. M'am ales cu ea pe front. Și-apoi, cu meseria mea, trec zilnic pe la nenumărați bolnavi. Nu poți ști unde și ce se prinde de tine. Boala e bine s'o previi. Eu îmi beau porția în fiecare zi. Ce-i sigur, e sigur... — râse cu multă poftă și-mi făcu șmecherește cu ochiul.

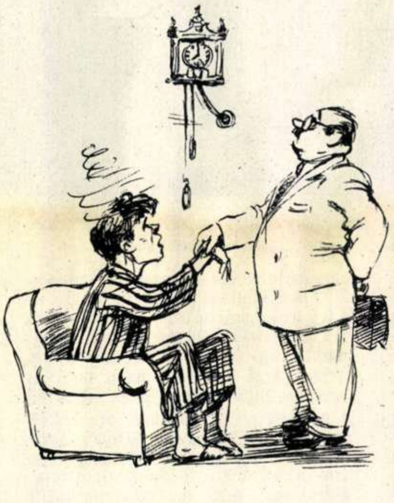

Bolnav cum eram, îmi venea greu să prelungesc convorbirea. Dar mă cuprinse o curiozitate de neînvins: ce naiba s'ascunde în omul ăsta?

— Grogul? Imi va folosi desigur... îi răspund. Dar spuneți-mi, măcar, când mă pot întoarce la lucru? Mi-e greu să stau acasă. Apoi, drept să spun, mă cam plictisesc...

— Unde te grăbești, tinere? întrebă el mirat. Doar știi bine că trebue să-ți păzești sănătatea. Stai numai liniștit în pat. De-aia ți-am dat concediu... Dacă te plictisești, ia un roman din ăla cu „bum! bum!“. In situația ta astea-s cele mai bune. Eu când sunt de gardă noaptea citesc numai d'astea. Nu le pot lăsa din mână, până nu-l arestează pe bandit... Serios!... Stai liniștit în pat. Și fără dumneata, pământul va continua să se învârtească...

— Da, e ceva... — răspunsei. Incepusem acum să-l cercetez eu pe el.

— Asta așa-i!

Incepu să-și închidă servieta.

După ce termină, reveni fără nicio altă introducere la subiectul părăsit al convorbirii noastre. Tocmai acolo de unde îl părăsiserăm.

— Prin urmare, pur sange — își sticli el ochii iarăși, dând să se înțeleagă că dela un dog pur sânge rabdă cu plăcere chiar o mușcătură. — Am avut și eu un dog pur sânge. Tii, ce mai câine a fost ăla! De l-ai fi văzut! Drăguț, deștept, vesel, credincios. A murit, sărmanul... Cunoști caracteristica dogilor, după care poți ști dacă un exemplar e ori nu pur sânge?

De-afară s'auzi un claxon exasperat de mașină.

— Dumnezeule! — sări dânsul — afară m'așteaptă mașina, iar eu, ha-ha, îți țin un curs despre dogi...

— Nu face nimic. Nici nu vă închipuiți cât de mult mă interesează... spusei strănutând cât se poate de respectuos.

Enervarea îmi îndoia durerea de cap. Dar răbdam pentrucă nu avusesem prilejul să examinez, încă, atât de-aproape, specia asta a vătămătoarelor.

— Ei, plec — și se ridică.

— Mai stați. Zău, mai stați, îl rugai.

— Mulțumesc, îmi pare rău. Nu pot rămâne. Datoria înainte de orice. Și apoi nici mașina nu-i a mea. E a policlinicii. O rablă!...

— Atunci cum umblați cu ea?

— Cum putem — râse el. Azi talpa pentru ghete e un lucru scump. Deaceea, cât pot, merg cu mașina. Salvarea are o mașină nou-nouță, dar nu pun decât rareori mâna pe ea... Știți, m'am obișnuit să mă deplasez cu mașina. Am avut și eu cândva... — făcu el un semn cu mâna a părere de rău. — Ei, am plecat. Intr'una din zile am să viu să cercetez mai bine pe Vitez — îmi spuse strângându-mi mâna de rămas bun. A! Să nu uiți să vii la cabinetul meu. Te aștept! La revedere.

— Mulțumesc pentru osteneală — și apăsai pe ultimul cuvânt.

— O, n'aveți dece! N'aveți dece!

A plecat.

Proprietarul închisese pe Vitez, încă după primul atac. Așa că doctorul Munte își putu continua liniștit pelerinajul. De bună seamă, îl așteaptă destui bolnavi în circumscripție.

Printre aceștia se află câțiva cărora într'adevăr îngrijirea medicală le e foarte necesară, iar doctorul Munte îi „îngrijește“ așa ca pe mine. Altora le-a venit însă poftă de odihnă. Au tăiat porcul și acum vor să se odihnească ca după cine știe ce bairam.

Doctorul Munte le dă și ăstora, fără să se sinchisească, un concediu de trei zile. Trei zile „pământul se învârtește și fără ei“. Pentru dânșii, doctorul Munte e o adevărată binecuvântare. Pentru cei bolnavi cu adevărat, însă...

Cercuri de foc îmi treceau înaintea ochilor din pricina febrei, dar luând certificatul lăsat de doctorul Munte am alcătuit și eu un certificat, după modelul său.

Iată-l: „Diagnostic literar. Seria... Satiră, număr 000017, data ca și la celălalt. Subsemnatul, certific prin schița de mai sus că doctorul Munte Ioan e un abces infecțios pe trupul Policlinicii. Insemnări speciale: acest abces infecțios trebue îndepărtat urgent prin operație. Invățămintele cazului trebuesc folosite pentru descoperirea din timp a unor asemenea boli“.

UNUL DINTRE SPECTATORI

Era într'o zi de toamnă, pe Stadionul Republicii... Se disputa ediția pe 1953 a campionatelor R.P.R. de atletism.

Stăteam pe o bancă a tribunei, în mijlocul acestui public entuziast și atât de cunoscător, pe care-l întâlnești la noi, în ultimii ani, la atletism. Intr'adevăr, dintre miile de spectatori care vin la concursurile de atletism, aproape fiecare este un adevărat „specialist", obișnuit cu cifrele zecimilor de secundă și ale centimetrilor care însoțesc mereu lupta pe stadion. Iată, de pildă, aproape de mine, grupul acesta zgomotos de tineri îmbrăcați în salopete, care discută cu aprindere: „Il poate „bate" Tâlmaciu pe Victor Pop?". „Sare Söter din nou doi metri?"... Alături, privind din când în când la ei, la entuziasmul lor zgomotos, un om mai în vârstă citește cu atenție programul. Acasă el are probabil — judecând după migala cu care cercetează fiecare rând — tăieturi din ziare strânse cu grijă despre recordurile lui Moina și pare că ți-ar putea da indicații precise asupra ultimelor rezultate ale campionului olimpic Emil Zatopek.

Este într'adevăr „tobă" de atletism... Dealtfel, în răstimpurile dintre două probe, el n'a pierdut prilejul să-mi împărtășească multe din bagajul său de cunoștințe și amintiri. Ii știa pe nume pe aproape toți cei 450 de participanți, le cunoștea recordurile și parcă până și toți spectatorii din tribune îi erau vechi cunoștințe. La un moment dat, mi-a spus emoționat:

— Știi că și Nemeș e aci!

— Care Nemeș?

— Ei, fostul recordman! Uite-l în fața noastră...

Și-mi arătă pe o bancă un om cu părul ușor încărunțit, îmbrăcat în haine îngrijite. Nu-l vedeam din față, dar silueta lui, profilul pe care-l zăream din când în când, îmi erau cunoscute din unele fotografii... Da, era într'adevăr Nemeș, Francisc Nemeș, alergătorul care cu mulți ani în urmă a deținut recordul țării la proba de 400 metri, cu timpul de 51,1 secunde. Involuntar mi-a venit să zâmbesc, gândindu-mă că astăzi, până și recordul nostru de juniori pe-aceeași distanță este mai bun: 50,7 secunde. Iată-l deci pe Nemeș, unul din „pionierii" atletismului nostru. Felul cum stătea ghemuit pe bancă, urmărind încordat cele ce se petreceau pe stadion, zâmbetul ce-i inunda uneori figura te făceau să înțelegi că nu se mărginește numai să privească ci în acelaș timp compară, își amintește... Pocnetul pistolului, anunțând startul într'una din curse, mi-a furat apoi gândurile dela el...

Spectatorul de atletism are o meteahnă. El se așează deobicei în acelaș loc preferat. Ca întotdeauna, așa am procedat și eu în a doua zi a campionatelor. L-am zărit din nou în față, pe aceeași bancă, pe spectatorul fost recordman, Francisc Nemeș.

A treia zi, la fel. Pe stadion lupta continua. Iată-ne din nou pe toți în picioare, dornici de a nu pierde niciun amănunt al finalei de 400 m.plat. După o luptă îndârjită, pe ultimii metri se detașează tânărul alergător Ilie Savel, care cu pasul său larg, cu forța și impetuozitatea-i caracteristică, vine să rupă firul alb dela sosire.

— Bravo, bravo! se aude în tribune și parcă mai entuziasmat decât toți strigă din fața-mi spectatorul Francisc Nemeș. De data aceasta, curiozitatea nu mi-a mai dat pace. M'am apropiat de el, dornic să aflu ce gândește un fost campion despre un actual campion.

— Ei, tovarășe Nemeș, ți-a plăcut?

Surprins de a se ști recunoscut, cel întrebat conteni să aplaude. Apoi spuse puțin încurcat:

— Fain aleargă Savel... E fecior zdravăn. Se vede că are școală bună și se antrenează cu sârg. Iți crește inima când îl vezi cum aleargă. Parcă zboară...

In vorba sa citeam o umbră de sfială, ca atunci când mânuești lucruri cu care ai pierdut obișnuința.

— Dar dumneata ce faci? am căutat eu să leg discuția.

— Acum nu mai alerg... Vârsta, de... Nu mă pot pune cu brazii ăștia voinici și iuți de pe stadioane... Nu mai alerg, dar îmi place să-i privesc și mi se pare, drept să-ți spun, că victoriile lor sunt și ale mele. Pe vremea mea nu m'am putut bucura de victoriile pe care le-am cucerit. Pe atunci, altfel era...

— Cum era?

— Ei vezi, mi-a spus rar căutându-și parcă cuvintele. Dumneata erai copil pe vremea aceea. In 1932, când am început să fac atletism, stadionul acesta avea tribune mici, nici cât cele ale terenului nostru de acum, dela Carei. Și nici cele care erau nu se puteau umple la un concurs de atletism. Sportul nu era pentru cei mulți, ca acum. D'apoi pista!... Era moale, avea gropi, o năpădise iarba, ca pe orice loc neîngrijit de nimeni. Atunci era greu să faci atletism... Și trebuia să-l iubești tare mult, ca să te ții de el.

— Cred că dumneata ai iubit mult atletismul...

Francisc Nemeș mă privește drept în ochi.

— Da... Am alergat și nu-mi e rușine cu rezultatele mele de atunci. Fă o socoteală. Incepusem atletismul de trei luni, n'aveam antrenor, nici echipament și atunci, la un mare concurs internațional, la Atena, am ieșit primul pe 400 metri, cu rezultatul de 51,1 secunde. S'au mirat cu toții. Era cel mai bun timp realizat pe pista stadionului „Akropolis" și era un record național. Ehei, de-atunci au trecut douăzeci și unu de ani!

— Dar pe urmă ai fost la multe concursuri...

— Nu la câte aș fi vrut. Clubul nu te ajuta; știa doar la concurs să-ți ceară să „mergi" la câte cinci șase probe, pentru a aduce puncte... Și alergai până cădeai jos de istoveală. Mi-aduc aminte, în anul 1936, când am mers la Olimpiadă, eram numai o mână de sportivi din România. Am plâns de amar că nu putem să defilăm și noi, alături de sportivii din alte țări. Nu puteam să ne arătăm la defilare, fiecare îmbrăcat cu ce avea de pe acasă... Echipament nu primisem. Nu se găseau bani pentru sport. Nici conducător n'aveam... La tribună erau mulți boieri din țară, veniți cu odraslele să se distreze prin străinătăți. N'or fi băgat de seamă, desigur, că la megafoane s'a anunțat cum că într'una din seriile la 400 metri, un român — Nemeș — a alergat în 49 secunde... Era de fapt un nou record, dar n'am avut parte să mă bucur de el. El n'a fost înscris niciodată pe lista de recorduri a fostei Federații Române de atletism... Abia la trei luni după Olimpiadă, o gazetă din București a scris că Nemeș a alergat în 49,0 secunde, dar era prea târziu și pe urmă totul s'a uitat... Asta era grija pentru sportivi, în țara moșierilor și bancherilor.

In glasul lui era multă tristețe și o răbufnire de revoltă parcă. I-am spus:

— Dar sportivii nu te-au uitat. Nici noi, spectatorii. Uite, chiar aci în tribună sunt oameni care-și mai aduc aminte de Francisc Nemeș.

— Ei, da. Am revăzut aci pe stadion mulți prieteni vechi. Să vă spun, eu n'am mai fost la București de 13 ani... Când am venit aci, la Stadionul Republicii, în primul moment n'am mai știut unde mă aflu. Toate s'au schimbat atâta și-mi par cu adevărat ca din basme. Stadionul, tribunele mari și pline de lume, organizarea minunată, sportivi mulți și buni, toate câte am auzit că sunt azi la București în privința sportului le văd pentru prima oară. Frumos e! Și parcămi pare rău că nu mai am puterea aceea de a alerga repede, să mă iau la întrecere cu flăcăii ăștia de pe stadion... Dinu Cristea și Nicu Gurău, foștii mei tovarăși de sport, s'au păstrat mai tineri ca mine și pot concura încă! Cu Dinu Cristea am început împreună atletismul. M'am întâlnit odată cu el și ne-am adus aminte de rezultatele noastre din trecut. Am râs împreună... Dinu alerga 10.000 metri în vreo 36 minute, iar acum, douăzeci de ani mai târziu, a făcut timpul de 31 minute și 2 secunde... Recordurile vechi au rămas mult în urmă. In țara noastră sportivii aleargă iute înainte.

De vorbă despre sportul de ieri, despre cel de azi.. Dela stânga la dreapta: Tâlmaciu, Ursu, Francisc Nemeș, Grobei și Ion Moina.

O fotografie îngălbenită de vreme... Francisc Nemeș câștigă la Atena, în 1932, cursa de 400 m. plat.

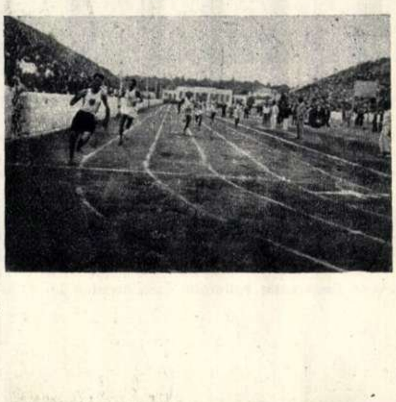

Francisc Nemeș a tăcut pentru o clipă. Prinși în vorbă, uitasem pentru un timp de cele ce se petreceau în fața noastră, pe stadion. Acolo aruncătorii spintecau văzduhul cu sulițele, care de fiecare dată se înfigeau dincolo de stegulețul recordului, săritoarele în înălțime alergau sprintene spre stacheta înălțată aproape cât un stat de om...

— Știi ceva — a continuat într'un târziu fostul campion — e posibil ca Francisc Nemeș să-și facă reintrarea în atletism...

La mirarea mea, Nemeș a zâmbit șăgalnic.

— Nu te mira! Nu-i vorba de mine, ci de fiu-meu Francisc, care are acum 13 ani. Puștiu' se arată voinic și sprinten. E „campion" printre copiii de pe strada noastră, în Carei. Când plec dela muncă, dela Centrul Mecanic, știu că pe un tăpșan de lângă casă trebue să-l găsesc pe Feri al meu, înfierbântat de întrecerea cu ceilalți puști. Deocamdată sare 3,80 metri la lungime și 1,25 la înălțime... Nu e rău. Cine știe, poate că într'o zi va deveni campion! Mai bun decât am fost eu...

Povestitorul și-a rotit o clipă privirea pe stadionul care se acoperea încet cu umbra amurgului.

— Numai că în „întrecerea" dintre tată și fiu, condițiile nu sunt egale la start... Eu am avut de luptat cu greutățile vieții vechi, iar el are deschise porțile sportului nou, în viața aceasta frumoasă. Și va fi firesc ca al doilea Francisc Nemeș să fie învingător.

Un ropot de aplauze a acoperit ultimele cuvinte ale vechiului atlet: pe stadion se terminase încă o întrecere tinerească.

Radu CĂLIN

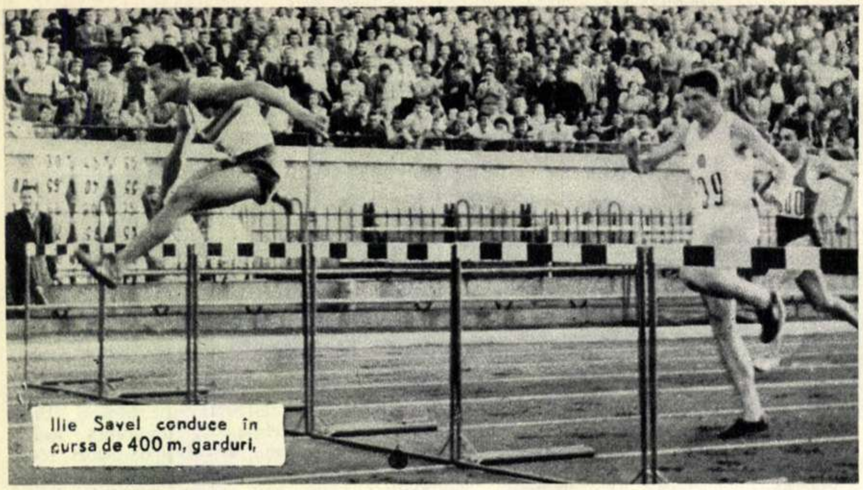
Ilie Savel conduce în cursa de 400 m, garduri,

CAMPIONATELE INTERNAȚIONALE DE ATLETISM ALE R.P.R.

Și în acest an s'au aliniat la start atleții din diferite țări ale Europei să-și dispute la București întâietatea în cadrul tradiționalelor campionate internaționale de atletism ale R.P.R. La cea de a VI-a ediție a acestor campionate, alături de drapelele de stat ale R.P.U., R.D.G. și ale țării noastre, trei zile în șir au fâlfâit deasupra Stadionului Republicii, tricolorul francez, cel belgian și cel al Finlandei. Peste 100.000 de spectatori au aplaudat în zilele întrecerilor victoriile atleților care au luat parte la marea competiție. Și de astă dată, atleții din țările de democrație populară au realizat noi recorduri naționale — foarte apropiate de cele europene și mondiale. Cu deosebire s'au remarcat reprezentanții noștri, care au dovedit creșterea puternică a atletismului în patria noastră.

Trebue remarcate rezultatele excepționale ca cele 52,0 secunde realizate de Ilie Savel la 400 m. garduri, de timpul de 29:21,2 obținut la cursa de 10.000 m. plat de alergătorul maghiar Josif Kovacs (a treia performanță mondială pe această distanță), de cei 59,99 m. realizați la aruncarea ciocanului de campionul olimpic Iosif Csermak (R.P.U.), sau performanța de 2 m. obținută de Ion Söter.

Nimic însă nu poate ilustra mai bine pașii mari realizați pe tărâm atletic de sportivii din țările de democrație populară decât bilanțul cifric al celor trei zile de concurs. Atleții din R.P.U. au cucerit 18 medalii de aur, 13 medalii de argint și 9 medalii de bronz. Atleții țării noastre au cucerit 12 medalii de aur, 12 de argint și 14 de bronz. Atleții din Franța un total de 11 medelii, R.D.G. 2 medalii, Finlanda 2 medalii, Belgia o medalie.

Aspect dela deschiderea festivă a Concursului internațional de călărie al R.P.R. Dela stânga la dreapta echipele U.R.S.S., R.P.U. și echipa țării noastre.

In cea mai mare competiție ciclistă a țării noastre, „Circuitul R.P.R.", tânărul N. Vasilescu (Dinamo) a ocupat primul loc în clasamentul general individual devenind campion de mare fond al R.P.R. Pe echipe, s'au clasat, în primele trei locuri, Dinamo, C.C.A. și Metalul. In clișeu, N. Vasilescu în etapa a III-a, evadând din pluton, pedalează singur spre Fălticeni.

Cu jocurile publicate în numărul din 1 Octombrie, Concursul de deslegări de jocuri al revistei noastre a luat sfârșit.

Participanții la acest Concurs pot trimite deslegările până la data de 1 Decembrie (data vizei oficiului poștal din localitatea expeditorului). Deslegările sosite ulterior nu vor fi luate în considerație. Rezultatele Concursului vor fi publicate în numărul nostru din 1 Ianuarie 1954.

ORIZONTAL: 1) Cinel, Cinel, ghici ce-i? — Il au numai oamenii. 2) Necunoscut — Cadru — Trei cincimi dintr'un sfert. 3) A patra parte a zilei la romani — Personagiu din basmele populare (două cuvinte). 4) In fruntea creației literare — Din vreme în vreme — Nume. 5) Tare (inv.) — Lui însuși — Grigore cel mic — Ten. 6) Afluent al Prutului— Hi, murgule, hi! — Producător de fructe timpurii. 7) Câmp de activitate — Pomadă — Conjuncție (lat). 8) Nu sunt fudul de urechi — Vine alene pe la gene — Tină. 9) Frumos și viteaz din cale afară (două cuv.) — Le găsești în ziare. 10) Instrument muzical — Pronume — Gospodinele îl prepară îndeobște iarna. 11) Măsură chinezească — Literă arabă — Simbolul stronțiului — Nu cară apa cu butia, vrea să ia fântâna cu totul. 12) Ne vorbea de ea bunica în copilărie — Cal. 13) Capcană — Unul care o nimerește mereu ca Ieremia... — Acum în Moldova. 14) Ii găsești în orașe — Cel mai mare creator de opere de artă. 15) Creangă — Deasupra — Notă muzicală.

VERTICAL: 1) Exprimă bogății de sentimente ale masselor — Tezaur de neegalat, izvor de inspirație. 2) Imprimăvărare — Nume des întâlnit în creațiile milioanelor de autori anonimi. 3) Transpunerea pe scenă — Târg — Cupon... de stambă. 4) Așa sunt piscurile —In aer liber — Localitate în China. 5) Pronume — Stil arhitectonic — Post într'o echipă de fotbal. 6) Intreprindere metalurgică de Stat — Nu le-aude, dar le potrivește... — In închipuirea celor mici e tânără, frumoasă și blândă... 7) Muchii de cuțite — Participanții la ospețele din povești. 8) Strigăt entuziast — Prefix... nou — Mă înveselesc... și-mi tai barba. 9) Formă acceptabilă de plată — A-ți desfășura cunoștințele coreografice — Nu are. 10) A apune — Ca să fie curat. 11) Vestit orator roman din sec. I — Oraș din Belgia — Bun. 12) Scoate la iveală lipsurile — Vocale. 13) Numele ei e folosit adesea în cântece — Izolator natural — Inițialele autorului lucrării „Povestea vorbei". 14) Calitate deosebită a muzicii populare — Hrăpăreț. 15) Care trage mereu ponoasele — Colorează și înviorează desfășurarea dansurilor populare.

Cuvinte rare: SU, APER, SPA.

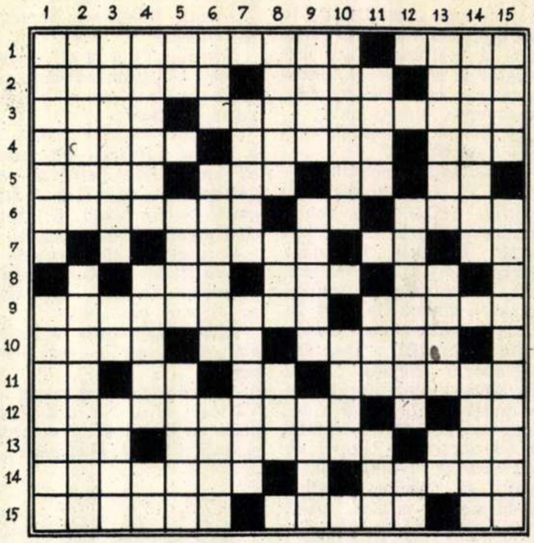

COPERTA I-a: Tot mai multe țesături artistice pentru cei ce muncesc!

Catița Zglobiu ca și celelalte membre ale cooperativei de țesături artistice „Partizana" din comuna Tismana, raionul Baia de Aramă, regiunea Craiova, contribue și ea, prin munca depusă în cooperativă, la înfăptuirea chemărilor partidului. Iat-o lucrând la un război țărănesc, o frumoasă cuvertură model gorjan.

COPERTA IV-a: Dimineață de antrenament la herghelia dela Sâmbăta de Jos.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÂNTEII Căsuța Poștală 56 Tel. 7.60.10 Int. 1787 ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presei. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 9 lei; 6 luni: 18 lei; un an: 36 lei.

Coperta și interiorul imprimate la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin". — Planșele în culori imprimate la Intreprinderea Poligrafică Nr. 1, București.

Luaţi-vă copii de mână, iarăşi !
Lumina cărţii-aşteaptă-ai voştri paşi...
Să-i fiţi luminii, veşnic, buni tovarăşi
Şi beznelor înverşunaţi vrăjmaşi.

Noi ne-am durat cărare printre cremeni
Şi mulţi, în luptă, viaţa ne-am pierdut...
Dar voi, cu drumul liber sunteţi gemeni,—
Săvârşitori a tot ce-am început.

Desfaceţi-vă aripe de vulturi,
Partidul ocroteşte-al vostru zbor !
Când către voi se'ndreaptă-a noastre ganduri,
Ştim că se'ndreaptă către viitor.

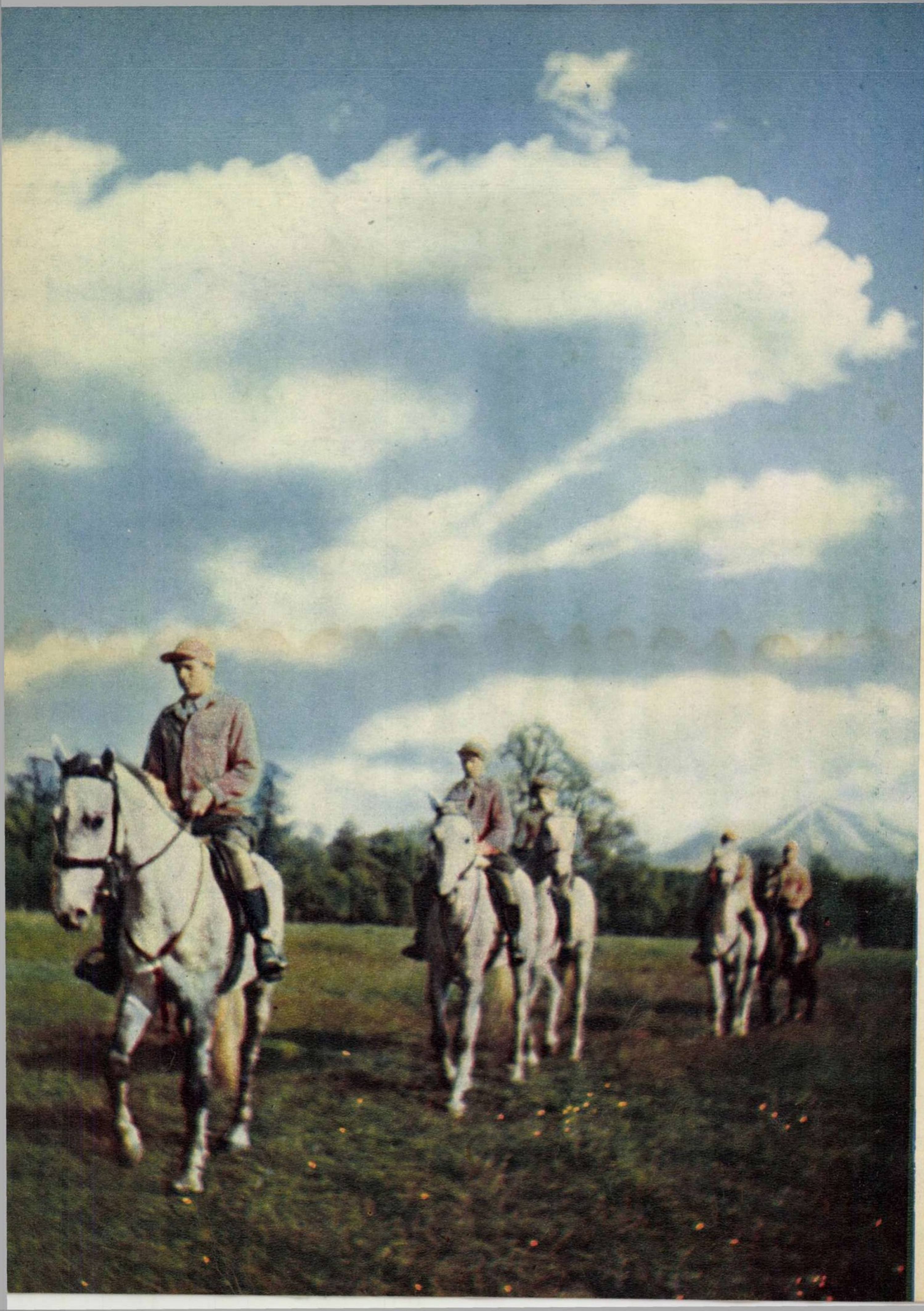

Prețul lei 1,50

38.969

FLACARA

Nr. 14 — 1 NOEMBRIE 1953

LUNA PRIETENIEI ROMÂNO-SOVIETICE

1

La Librària „Cartea Rusă" din Capitală a avut loc deschiderea festivă a „Săptămânii cărţii sovietice".

In fotografie: Serghei Semenovici Filippov, colaborator principal ştiinţific al Institutului şcolilor naţionale de pe lângă Academia de Ştiinţe Pedagogice din R.S.F.S.R., membru al delegaţiei sovietice ce ne vizitează ţara, vorbeşte despre importanţa cărţii sovietice în cimentarea prieteniei dintre poporul român şi marele popor sovietic.

2

Oaspeţi dragi ai patriei noastre, amiralii, ofiţerii de marină şi matrozii din escadra sovietică ce a vizitat Constanţa, s'au apropiat cu căldură de tot ce este scump poporului nostru. Iată, în fotografia alăturată, pe vice-amiralul Parhomenco, comandantul escadrei sovietice, însoţit de contra-amiralul Diaconu Florea, comandantul Marinei militare a R.P.R., şi de un grup de amirali şi ofiţeri superiori ai escadrei sovietice, în mijlocul copiilor dela Palatul Pionierilor din Constanţa.

3

Membrii delegaţiei sovietice care participă la manifestările din cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice, în vizită la gospodăria agricolă colectivă „Horia, Cloşca şi Crişan" din comuna Bod, regiunea Stalin.

1954

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 14 (22) 1 NOEMBRIE 1953 ANUL II

REVISTĂ SOCIAL — POLITICĂ ȘI LITERAR — ARTISTICĂ

PREGĂTIRI ENTUZIASTE

In întâmpinarea sărbătorii dela 20 Decembrie, ziua în care milioanele de cetățeni din țara noastră vor alege din rândurile lor pe deputații sfaturilor populare, gospodarii treburilor obștești, se fac intense pregătiri pe întreg cuprinsul patriei.

In fabrici, pe șantiere, pe ogoare, în cartiere, agitatorii își duc cu entuziasm munca de popularizare a prevederilor Decretului cu privire la alegerea deputaților în sfaturile populare. Ei arată cetățenilor caracterul profund democratic al sistemului nostru electoral, care își are izvorul în principiile Constituției R. P. R., legea de bază a statului democrat-popular.

Stând de vorbă cu cetățenii, agitatorii din echipele F. D. P. le arată felul în care le este garantat dreptul de vot universal, egal, direct și secret; ei arată cum se exercită drepturile alegătorilor de a propune pe membrii comisiilor electorale și pe candidați și de a folosi toate mijloacele de propagandă electorală, etc. — drepturi de care oamenii muncii nu se puteau bucura în trecut în țara noastră, după cum nu se pot bucura de ele, astăzi, oamenii muncii din țările capitaliste. In acelaș timp, agitatorii mobilizează pe cei ce muncesc, la lupta pentru întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, baza regimului democrat-popular; ei mobilizează pe cetățeni la întărirea sfaturilor populare, organele locale ale puterii noastre de stat, la îndeplinirea hotărîrilor adoptate de partid pentru ridicarea necontenită a nivelului de trai al celor ce muncesc.

O vie muncă se desfășoară la punctele de agitație dela orașe și sate. Numai în comunele din raionul Brăila au fost înființate până la 16 Octombrie, 80 puncte de agitație, care au fost vizitate de mii de cetățeni. Alcătuindu-și bogate programe, desfășurând o rodnică activitate, punctele de agitație contribue la lămurirea politicii partidului nostru, al cărei scop suprem este ridicarea nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc, la ridicarea conștiinței politice a masselor, chemându-le să se preocupe de problemele de interes obștesc și să lupte pentru rezolvarea lor.

Pregătiri intense în vederea alegerilor se desfășoară și la sfaturile populare care, ținând seama de sugestiile și propunerile cetățenilor își îmbunătățesc munca. Comitetele executive orășenești, comunale și de raion orășenesc lucrează la delimitarea circumscripțiilor electorale, la întocmirea listelor de alegători.

Pe tot cuprinsul țării noastre a avut loc constituirea Consiliilor regionale, raionale, orășenești și a birourilor comunale ale Frontului Democrației Populare. In fabrici, pe ogoare, în cartiere, cetățenii s'au adunat și au propus din rândurile lor membri în comisiile electorale de diferite grade, în care vor activa peste jumătate de milion de oameni ai muncii și care vor veghea la aplicarea întocmai a dispozițiunilor legale privitoare la alegeri. Ți-ar fi greu să iei la rând fiecare consiliu F.D.P. și fiecare comisie electorală din câte s'au constituit, ca să analizezi compoziția lor; dar dacă ai face-o, ți-ar fi ușor să-ți dai seama cum, prin oamenii care le alcătuesc, participă la importantele munci legate de pregătirea și viitoarea desfășurare a alegerilor, cele mai largi masse ale celor ce muncesc.

Despre adâncul caracter democratic al sistemului nostru electoral vorbesc și largile posibilități create masselor de a-și exercita controlul permanent asupra alegerilor.

Prețuind drepturile și libertățile de care se bucură azi, dorind din toată inima să întărească regimul democrat-popular care le-a dat aceste drepturi și libertăți, oamenii muncii din țara noastră se străduesc ca în întrecerea socialistă în cinstea zilei de 7 Noembrie și a alegerilor să obțină cât mai frumoase realizări în lupta pentru traducerea în fapt a programului de măsuri economice inițiat de partid.

Succesele pe care le obțin oamenii muncii arată dragostea și recunoștința pe care ei le poartă partidului, întăresc regimul nostru de democrație populară, și fac din campania electorală încă un mijloc pentru cucerirea a noi victorii pe drumul construirii socialismului.

Muncitorii uzinelor „23 August" au ales pe tov. Costin Gheorghe II, șeful secției întreținere-mașini, ca membru al unei comisii electorale de circumscripție raională. In fotografie: un aspect din timpul adunării în care s'a făcut alegerea sa.

La punctul de agitație dela gospodăria agricolă de stat Curtișoara din raionul Slatina, regiunea Pitești. După ce au discutat probleme legate de apropiatele alegeri, acești tineri muncitori citesc o schiță satirică despre matrapazlâcurile electorale de pe vremuri.

Oameni şi fapte din ţara

de Zaharia STANCU

Mă aflam la Moscova cu puţini ani în urmă şi cercetam Muzeul Istoric de Stat. După ce ne arătase cărţi şi documente, gravuri şi desene, picturi şi fotografii — toate legate de istoria veche de mai bine de opt veacuri a oraşului — directorul ne-a trecut pe sub ochii vrăjiţi şi miraţi un nesfârşit număr de planşe şi machete, unele mai cutezătoare decât altele.

„Aspectul Moscovei — ne-a spus directorul plinului de documente muzeu — se află într'o necontenită prefacere. Moscova de mâine va fi şi mai mândră, şi mai majestuoasă la înfăţişare decât Moscova de astăzi. Clădim pretutindeni edificii uriaşe de utilitate publică şi cartiere întregi de locuinţe. Iată câteva numai din acestea: pe colinele Lenin s'a început construcţia Universităţii care va purta numele lui M. V. Lomonosov, nume scump inimilor noastre, ale oamenilor sovietici. Ea va fi alcătuită dintr'un complex de douăzeci de clădiri şi va avea înfăţişarea unui adevărat oraş. Clădirea centrală va număra 37 etaje atingând înălţimea de 180 metri. O altă clădire, destinată administraţiei, se zideşte în piaţa Smolensc. Va avea 20 de etaje. In piaţa Vostania se ridică o construcţie cu 22 de etaje. Aceasta va avea 120 metri înălţime şi va cuprinde 426 apartamente de locuit, spaţioase şi confortabile..."

Directorul muzeului îşi continua explicaţiile, iar planşele treceau una după alta pe sub privirile noastre. Machetele clădirilor în lucru se înşiruiau, masive şi albe, pe mese lungi, ca nişte imagini în miniatură ale Moscovei de mâine.

Puţini ani s'au scurs de atunci; numai trei-patru. Şi ceeace mi-a fost dat să văd în liniile reci ale planşelor şi în machetele masive şi albe, au şi devenit, prin grija partidului pentru îmbunătăţirea vieţii materiale şi culturale a oamenilor sovietici, fapte împlinite.

Azi, pe colinele Lenin se înalţă, de o grandoare şi frumuseţe care nu-şi are pereche în lume, Universitatea de Stat „M. V. Lomonosov". Incepând încă din toamna aceasta, paşii a mii şi mii de tineri studenţi, veniţi aci din cele mai îndepărtate colţuri ale Uniunii Sovietice, răsună pe vastele coridoare ale noii Universităţi.

Oamenii sovietici n'au lăsat să se piardă fără folos timpul. In zeci şi zeci de locuri ale bătrânei Moscove s'au ridicat în anii aceştia din urmă noi clădiri şi noi ansambluri de clădiri care acum trei, patru toamne erau numai proiecte desenate pe hârtie şi numai machete. In acelaş scurt timp, în Moscova s'au construit noi fabrici şi noi uzine ale căror produse sunt destinate unei şi mai însemnate îmbunătăţiri a condiţiilor de viaţă a omului. Cartiere noi au eşit ca din pământ. Şi pretutindeni s'au ivit noi magazine alimentare şi noi magazine de desfacere a îmbrăcămintei şi a încălţămintei — sectoare în care, mai mult ca oricând, se dă bătălia pentru frumos, pentru calitate. S'au construit noi şcoli, noi biblioteci, noi săli de teatru, de cinematograf şi de concerte.

Şi în vreme ce câmpiile, fabricile şi uzinele produc din ce în ce în cantităţi mai mari şi de mai aleasă calitate, tot ceeace este mai trebuincios unei mai bune stări a omului, editurile îşi sporesc şi-şi îmbunătăţesc tipăriturile şi le dau o şi mai largă răspândire, teatrele şi toate celelalte instituţii de artă şi cultură îşi intensifică şi ele activitatea.

Aşadar, aspectele Moscovei sunt într'o neîntreruptă prefacere. Şi este firesc să fie aşa. Pentrucă marele oraş care vreme de optsute şi ceva de ani a crescut mereu în jurul Cremlinului — şi continuă să crească cu repeziciune nemaivăzută altundeva în zilele noastre — este inima uriaşei Uniuni Sovietice, cel dintâi stat socialist din lume, reazimul păcii şi al securităţii popoarelor, statul către care se îndreaptă năzuinţele spre o viaţă mai bună ale oamenilor muncii şi ale cărturarilor şi savanţilor progresişti din întreaga lume.

Dar luminata conducere a Partidului Comunist a îndrumat şi a vegheat ca, în cei treizeci şi şase de ani, câţi au trecut dela Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie până azi, nu numai Moscova să crească şi să se prefacă, devenind

Steagul întrecerii flutură la locul de muncă al zidarului Dmitri Berezanschi, unul dintre milioanele de constructori ai comunismului.

ЗА
ВЫСОКИЕ
ПОКАЗАТЕЛИ
СОРЕВНОВАНИИ

Electrificarea va contribui la renaşterea Rusiei spunea marele Lenin încă în urmă cu trei decenii. Omul sovietic, condus de Partidul Comunist, a înfăptuit geniala previziune leninistă. In zilele noastre tractorul electric, sol al comunismului în marş, brăzdează întinsele ogoare cu rod bogat ale Ţării Sovietice.

Constructorii comunismului au ştiut să îmblânzească apele sălbatice ale neastâmpăratului Irtâş. Iată, străjuind falnic, noua hidrocentrală din Ust-Camenogorsc, care, folosind imensa forţă a fluviului Irtâş, furnizează energie electrică întregului Cazahstan sovietic şi ţinutului Altai.

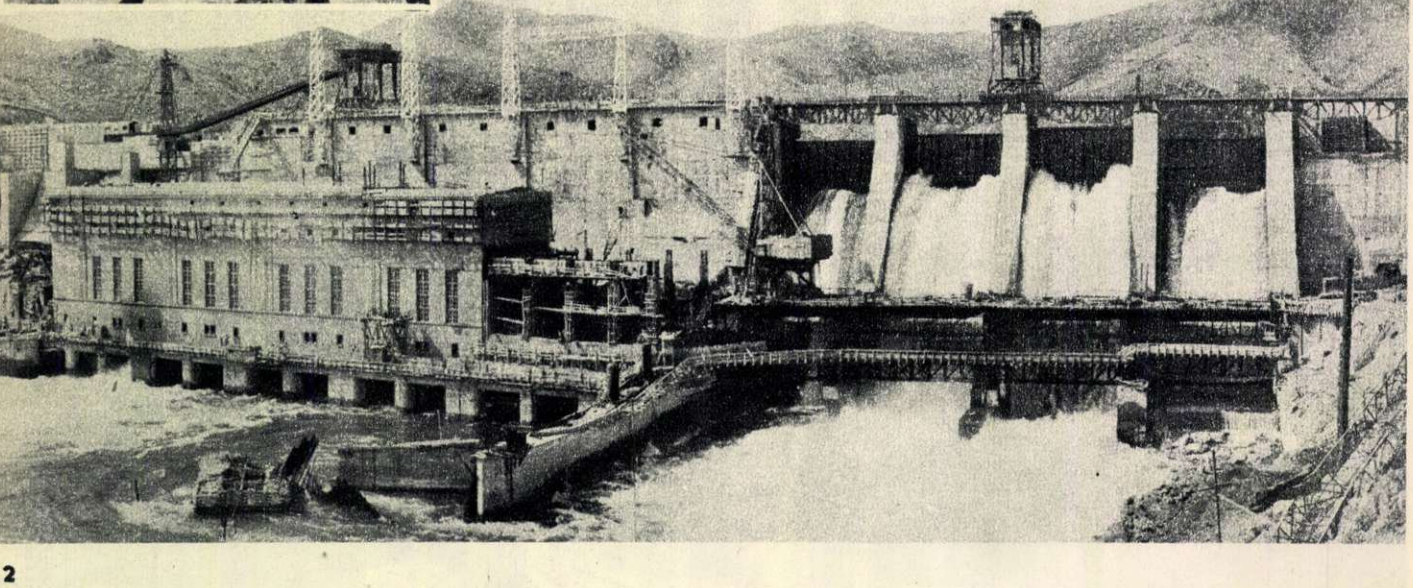

marelui Octombrie

din ce în ce mai frumoasă şi mai plăcută vieţii, ci să se prefacă, să devină mai bogată şi mai frumoasă, întreaga Uniune Sovietică, deşi nu în toţi aceşti ani oamenii sovietici şi-au putut pune forţele lor în slujba construcţiilor paşnice. Trebuc să ne amintim că, timp de câţiva ani, aceia imediat următori Marii Revoluţii din Octombrie, oamenii sovietici i-au folosit pentru înfrângerea gărzilor albe contra-revoluţionare şi lichidarea lor şi pentru zdrobirea şi aruncarea în afara hotarelor a numeroaselor şi puternicelor armate imperialiste intervenţioniste. Se cuvine să amintim iarăşi, că alţi ani, în timpul mai apropiat nouă, au chemat eforturile oamenilor sovietici pentru câştigarea Marelui Război pentru Apărarea Patriei şi pentru sfărâmarea banditeştei maşini de război hitleriste.

Cu toate acestea, pe nesfârşitele întinderi ale pământurilor sovietice, atât de diferite ca înfăţişare, cu bogăţii de toate soiurile, sub conducerea fără greş a partidului, popoarele sovietice, făurindu-şi noua şi glorioasa lor istorie, au construit socialismul şi au păşit într'o etapă mai înaintată, cea a construirii comunismului.

Rusia ţaristă am cunoscut-o din notele călătorilor care au străbătut-o din cele mai depărtate vremuri şi până în ajunul Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie. Am cunoscut-o şi mai bine, în toate ascunzişurile ei, din operele nepieritoare ale marilor scriitori progresişti ruşi, iar problemele ei sociale din scrierile de luptă ale revoluţionarilor care, în cap cu genialul Lenin, au pregătit Marea Revoluţie din Octombrie şi au dus-o la izbândă.

Uniunea Sovietică am cunoscut-o din veştile care au ajuns până la noi — din ce în ce mai multe după eliberarea Patriei noastre de sub jugul fascist — din numeroasele studii şi reportaje, dar mai cu osebire din neasemuit de bogata literatură sovietică, literatură căreia niciun aspect al vieţii noi nu i-a rămas străin. Ne-au mai ajutat la cunoaşterea Uniunii Sovietice şi a omului sovietic delegaţiile, din ce în ce mai numeroase, de stahanovişti şi de colhoznici, de ansambluri artistice şi de oameni de ştiinţă, artă şi litere, care ne-au vizitat ţara şi cu care pături largi au ţinut un strâns contact. Activitatea neobosită a A.R.L.U.S.-ului a contribuit deasemeni, într'o măsură pentru care nu se vor găsi niciodată destule cuvinte de elogiu, la buna cunoaştere de către poporul nostru a Uniunii Sovietice, a experienţelor şi a înfăptuirilor oamenilor sovietici, care ne stau pururi, în toate domeniile, exemple vrednice de urmat.

Totuşi, când vezi cu proprii-ţi ochi Moscova şi izbuteşti să o cunoşti mai de aproape, când călătoreşti mai multă vreme prin Uniunea Sovietică şi umbli chiar prin ţinuturile ei de margine, îţi dai cu uimire seama că oricât ai citit, oricâte ai auzit şi oricât

Măreţ palat al luminii, lăcaş al ştiinţei şi culturii, noua Universitate de Stat „M. V. Lomonosov" îşi înalţă semeţ impunătorul său turn central spre cerul azuriu al Moscovei. In faţa intrării principale, statuia marelui savant rus M. V. Lomonosov.

Nimic nu se precupeţeşte pentru deservirea cumpărătorului în Uniunea Sovietică. Magazinele aprovizionate din belşug se întrec între ele în prezentarea cât mai originală şi atrăgătoare a mărfurilor. Fotografia de mai jos reprezintă unul din raioanele magazinului „Gastronom Nr. 1" din Leningrad.

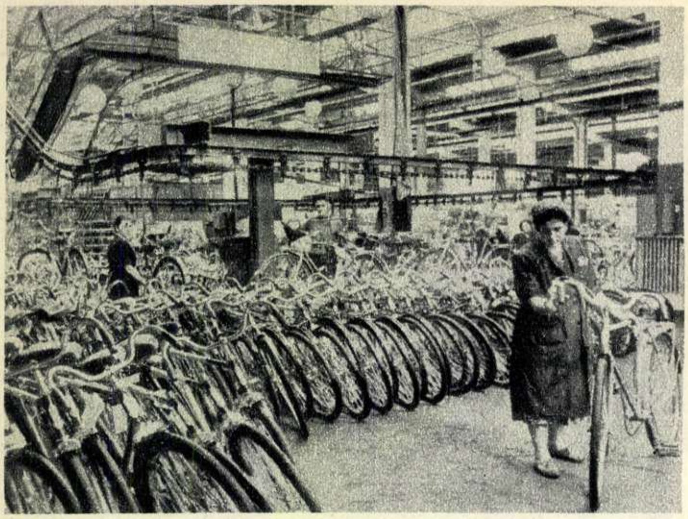

Intr'una din imensele hale ale uzinelor de automobile „Stalin" din Moscova, zeci de mii de biciclete sunt masate în ordine perfectă, în aşteptarea clipei când vor lua drumul magazinelor de desfacere din toată ţara.

ai căutat să te documentezi în chip şi fel, ştii prea puţin despre această ţară — cea mai vastă şi mai bogată din lume — şi despre oamenii sovietici.

Aceşti minunaţi oameni sovietici, crescuţi şi educaţi de puternicul lor partid, au construit o lume nouă, cu un mod nou de viaţă.

După planuri întocmite cu chibzuială de partid, oamenii sovietici au construit drumuri şi au lichidat analfabetismul, au purces la înoirea şi la dezvoltarea vechilor lor oraşe, ridicând fabrici şi uzine, şi a vechilor lor sate unde au luat naştere sovhozuri şi colhozuri — şi nu fără luptă dârză pentru înfrângerea împotrivirilor — şi, plini de curaj şi iniţiativă, au întemeiat noi aşezări omeneşti, mai cu osebire în preajma bogăţiilor ce urmau a fi smulse pământului, până şi în ţinuturile cele mai aspre din Răsăritul depărtat şi din Nordul aproape totdeauna adormit sub gheţuri, socotite altădată de nelocuit.

Popoare întregi în cuprinsul hotarelor Uniunii Sovietice, sortite din cauza neştiinţei şi părăsirii în care erau lăsate sub regimul ţarist unei pieiri sigure, au fost recâştigate vieţii şi prielnicei dezvoltări.

Mulţi dintre muncitorii petrolişti din Bacu au devenit cercetători îndrăzneţi ai adâncimilor Mării Caspice, unde sunt descoperite noi şi bogate zăcăminte de petrol. In fotografie, unul din scafandrii exploratori ai adâncurilor iese la suprafaţă, după cercetările făcute în fundul mării.

Industria grea a fost creată, după învăţătura şi directiva partidului, aproape din nimic şi datorită marii ei dezvoltări oamenii sovietici au putut să aibă la îndemână bune şi noi unelte de lucru, maşini care le-au înlesnit şi uşurat munca, cu ajutorul cărora pământul a fost silit să dea rod mai mult şi mai bun şi, la vreme de primejdie, acel armament cu care ostaşii sovietici au putut înfrânge pe agresorii fascişti până la nimicire şi a face astfel cu putinţă păstrarea cuceririlor Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, construirea mai departe a socialismului, în patria lor liberă, şi trecerea la treapta superioară a comunismului.

Rodul ogoarelor, sovhozurilor şi colhozurilor, ca şi rodul livezilor sădite, îngrijite şi îmbunătăţite mereu după ştiinţa miciurinistă, au contribuit nu numai la îmbunătăţirea vieţii oamenilor sovietici, dar chiar la îmbelşugarea lor. Zăcăminte petrolifere, minere şi carbonifere au fost descoperite şi aceste bogăţii de nemăsurat sunt scoase la lumină în cantităţi din ce în ce mai mari. Ele contribue deopotrivă la întărirea statului şi la buna stare a poporului. In preajma acestor mari centre petrolifere, minere şi carbonifere s'au creat noi uzine, noi fabrici şi noi oraşe, unele numărând sute de mii de oameni. In toate aceste aşezări noi s'au creat excelente condiţii de viaţă.

Intr'una din călătoriile mele prin Uniunea Sovietică am văzut, între altele, în părţile depărtate ale Siberiei, câteva din aceste noi aşezări. Amintesc, în fugă, Novosibirscul, pe Obi, oraş care numără azi nu mai puţin de 600.000 de locuitori şi care e unul din cele mai frumoase dintre oraşele pe care le-am văzut dealungul drumurilor pe care le-am făcut prin lume. Bulevarde nesfârşit de largi, minunate parcuri, blocuri cu apartamente spaţioase şi confortabile, teatre şi cinematografe, biblioteci şi săli de concerte şi o operă cu 2.200 de fotolii. In librăriile din Novosibirsc am găsit, alături de clasicii ruşi şi universali, ultimele noutăţi literare, iar în marile magazine tot ceeace este necesar omului pentru a duce trai fără lipsuri.

In aceeaşi regiune, şi mult mai spre Nord, acolo unde geografii ne arată că aproape tot timpul pământul îngheţat e acoperit de înalte zăpezi, oamenii sovietici au reuşit să cultive nu numai cereale şi legume, dar şi zeci de soiuri de pomi fructiferi, precum şi sute de specii de flori.

In Nordul îngheţat au fost aclimatizate până şi albinele, căci şi pe deasupra acestor ţinuturi trece o scurtă vară, cu cer senin, cu soare cald şi luminos. Şi în această vară, scurtă ca un vis, înfloresc plantele aclimatizate, iar albinele trezite din amorţire zboară şi întârzie printre ele şi produc miere.

Oamenii sovietici au făurit nu numai o lume nouă, în care exploatarea omului de către om a dispărut; ei şi-au făurit şi un nou mod de viaţă, simplu, sănătos şi cinstit; mai mult, ei au avut cutezanţa creatoare să supună natura voinţei şi puterii omeneşti, s'o transforme.

In Nordul îndepărtat lunga noapte polară cu întunericul ei apăsător şi dezolant a fost alungată prin forţa electricităţii şi întunericul a rămas să atârne numai peste gheţurile pe care piciorul omenesc nu are pentru ce le călca în anotimpul în care nu se poate ieşi la pescuit. Case încălzite împing la neputinţă gerul; aparatele de radio aduc la cunoştinţa ascultătorilor conferinţe care le îmbogăţesc mintea, transmit piese de teatru, concerte şi ultimele ştiri din lume; izolarea nu mai e izolare. In aceleaşi ţinuturi — ca şi în altele — aviaţia, slujită de piloţi curajoşi şi încercaţi, automobilele şi autocamioanele asigură legăturile cu întreaga ţară.

Pe unde au fost de veacuri pustiuri nisipoase şi de netrecut, astăzi pot fi văzute vaste reţele de canaluri navigabile şi de irigaţie, construite cu dragoste şi meşteşug de mâna omenească ajutată de cele mai ingenioase maşini născocite de geniul creator al oamenilor ieşiţi din popor, instruiţi şi cultivaţi de şcolile înfiinţate prin grija partidului pentru popor şi pentru viitorul poporului. In aceste ţinuturi smulse de om naturii viaţa s'a statornicit cu temei şi în clima schimbată şi îndulcită, pe pământul devenit roditor, această viaţă s'a dezvoltat şi a înflorit.

Fluvii uriaşe, ca Nipru, Don şi Volga — amintesc numai câteva din multele — au fost prinse între diguri şi zăgazuri cum nu s'au

La ferma de vaci a sovhozului „Comunarca" din raionul Calinin, regiunea Moscova, animalele sunt crescute şi îngrijite după cele mai noi metode ştiinţifice.

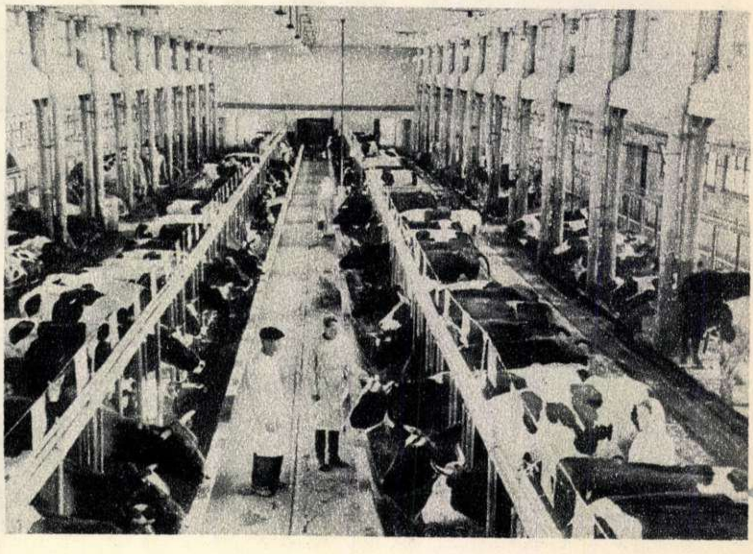

mai văzut niciodată și nicăieri pe lume. Apele lor de o imensitate greu de închipuit — mă gândesc mai ales la bătrâna Volgă, căreia pe alocuri abia i se văd malurile — sunt îndreptate de om să pună în mișcare turbinele hidrocentralelor. Fabrici și uzine își capătă astfel energia trebuincioasă din neîntrerupta curgere a apelor; orașe și sate — din ce în ce mai multe sate — își trag dela aceste uriașe hidrocentrale lumina care schimbă și noaptea în zi.

Peste oricare altă țară din lume un zbor de noapte te poartă, în cabina avionului, printr'o nesfârșire de întunecimi. Abia la apropierea unui mare oraș zărești de sus, din avionul care plutește prin înălțimi, sclipind, lipite parcă de pământ ca niște mici focuri, luminile.

Când zbori însă noaptea prin văzduhul Uniunii Sovietice, întunericul e numai deasupra, pentrucă mai fiecare așezare omenească e luminată. Astăzi, nenumărate sunt satele în care lumina electrică a pătruns ca și la orașe. In noua etapă începută, a construirii comunismului, se va da, între altele, și bătălia ca în fiecare casă din Uniunea Sovietică, la lăsarea serii, lumina să se aprindă la o simplă învârtitură de buton.

Albiile vechi ale apelor au fost legate unele de altele prin canale navigabile. Pe calea apei, din Marea Baltică poți ajunge la Marea Neagră sau, pe Volga, la Caspică.

Rețele de șosele și căi ferate au fost întinse pretutindeni în anii construirii socialismului. Navigația aeriană a luat și ea o dezvoltare din ce în ce mai mare. Imensele spații ale Uniunii Sovietice sunt străbătute în zilele noastre cu iuțeală dela o margine la alta de mari avioane de transportat mărfuri și pasageri. Au fost create flote pescărești pentru fluvii și mări și, așa cum au fost biruite pământurile de șes și pietroșii munți, adâncimile care țineau ascunse în sânul lor avuturi au fost cucerite și ele, după cum cucerite au fost și apele cu toate bogățiile lor.

Zone care, adunate la un loc, întrec în suprafață chiar unele mari țări europene, au fost împădurite după planuri întocmite de specialiști sub îndrumarea și imboldul conducerii partidului. Vânturilor pustiitoare li s'au pus stavili prin aceste împăduriri și ținuturi noi au fost smulse arșiței și secetei și schimbate în ogoare. Munții de piatră au fost străpunși pentru a lăsa să treacă printre ei drumuri de uscat și drumuri largi de apă. Au fost create în mijlocul continentului mări ale căror ape ajută la legătura navigabilă dintre fluvii și la irigații.

Niciodată, de când există globul pământesc, omul nu a înfăptuit atâtea prefaceri pe suprafața lui, schimbându-i înfățișarea și chiar clima, înfrumusețându-l și ajutându-l să prindă viață, să înflorească și să dea, fără zgârcenie, rod.

De bună seamă, s'a ajuns la toate aceste cuceriri printr'o îndelungată strădulnță. Dar oamenii sovietici au muncit cu stăruință, cu dârzenie și cu nesfârșită dragoste. Țara uriașă, în care părinții, bunicii și străbunicii lor fuseseră altădată chinuiți și exploatați, a devenit, prin biruința Marii Revoluții din Octombrie, a oamenilor sovietici, a lor, numai a lor. Când au construit noi fabrici și noi uzine ei au știut că aceste fabrici și aceste uzine le construesc pentru ei, pentru un trai mai bun. Când au zidit cartiere noi și orașe noi, ei au știut că aceste cartiere și aceste orașe le zidesc pentru ei, pentru mai buna lor stare, pentru mai multul lor confort. Tăind prin pustiuri noi albii pentru vechile râuri și fluvii, săpând matcă noilor mări, deschizând noi mine, despicând munții spre a face loc drumurilor, plantând uriașe păduri, aclimatizând flori și plante, încrucișând rase de cornute, cai, porci, păsări, perfecționându-și mașinile și uneltele de muncă, oamenii noi ai noii lumi au știut că toate roadele pe care le vor culege de pe urma acestor înfăptuiri sunt sortite să îmbunătățească viața lor și a copiilor lor.

Pentru copiii lor au înălțat oamenii sovietici pe colinele Lenin marea Universitate care poartă numele scriitorului și învățatului M. V. Lomonosov, om ieșit cu veacuri în urmă din popor.

Construind socialismul și apărând cu mari jertfe de sânge, în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei construcțiile lor și noul lor mod de viață, sovieticii au știut că făuresc, într'o țară nouă, care le aparține, buna lor stare, belșugul și îndestularea.

Acum, cu avânt sporit, cu mândria oamenilor care au în urma lor atâtea mărețe victorii și atâtea mari cuceriri, ei merg mai departe, călăuziți de partid, pe drumul arătat și deschis de Lenin.

Iubitori de pace, oamenii sovietici păzesc cu străsnicie marile cuceriri ale Marii Revoluții din Octombrie, întăresc aceste mari cuceriri, le dezvoltă și le duc spre desăvârșirea care va fi atinsă pe culmea cea mai înaltă și mai însorită, a comunismului.

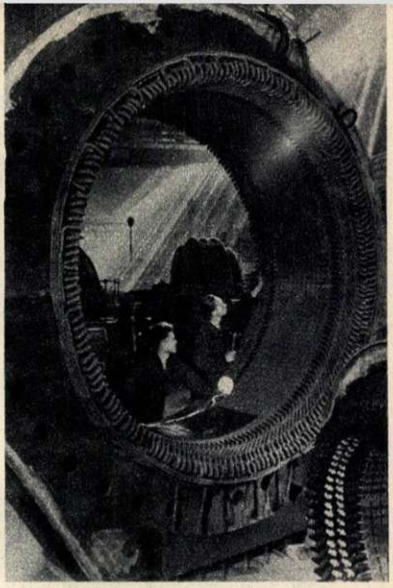

Nu mai puțin de 217 tone va cântări giganticul agregat electric produs în atelierele uzinei electromecanice „Stalin" din Harcov. In fotografie: se face ultimul control al electromotorului asincron.

Pe acest drum luminos, care duce mereu înainte și în sus, oamenii sovietici — oameni de tip nou — au început a construi, adunându-și toate puterile, comunismul.

Ei știu că prin aceasta întăresc și mai mult patria lor, acest de neînvins bastion și reazim al păcii întregii lumi și că își construesc nu numai propria lor fericire dar și pacea și fericirea celor care vor veni după ei și care vor avea sarcina de a împlini și desăvârși cele dorite odinioară, în anii de pregătire și de luptă revoluționară, și în luminoasele și mărețele zile ale lui Octombrie 1917

Sanatoriul din Țhaltubo este vestit în toată Georgia Sovietică. Aici vin să-și petreacă concediul și să-și reîmprospăteze forțele printr'o odihnă binefăcătoare și printr'o cură de ape minerale bravii mineri din R.S.S. Gruzină și numeroși alți oameni ai muncii din diferite republici și regiuni ale U.R.S.S.

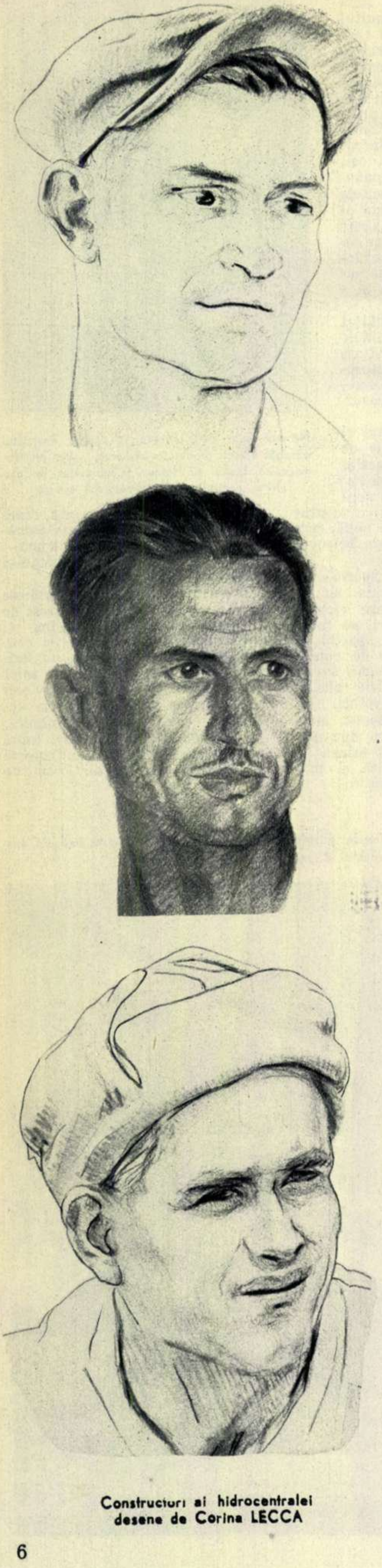

Constructori ai hidrocentralei
desene de Corina LECCA

BARAJUL

de Camil BACIU

Pe malul apei pâlpâia un foc de vreascuri. Lângă el se încălzeau câţiva oameni, suflând în pumni. Singura locuinţă era o gheretă de lemn pe picioroange, în care paznicul, stăpân al focului, răsucea o ţigară ferindu-şi de fum figura-i mustăcioasă. In faţa lor era pădure, în spate — pădure, în stânga şi în dreapta — pădure. Lătra un câine la Secul — lătrătura lui lunatecă pleca prin văi şi răspundea aci, la poalele muntelui, cale de mulţi kilometri. De frig pocnea piatra, aburul spânzura cu stalactite limpezi deasupra crestelor, stelele mureau, reci.

— E pustiu, nea Ivacioni, pustiu... — spuse un om — piatră... brad... Bistriţa...

Cel numit îşi ridică faţa: un nas cârn, adus puternic în sus, o gură largă şi avântată înainte, ochi arzători.

— „Pustiu, frate-miu, pustiu...“ — îngână el. Te speriaşi de noapte, ortace; da' asta-i noaptea începutului.

Era luna Ianuarie a anului 1950...

Geografia

Luminile curg pe coastele stâncii, în cascade subţiratice, se adună, trec albia, acoperă casele, copacii, ascund muntele în loc să-l descopere şi culminează, în aer, ca nişte trasoare ce au încremenit înainte de a-şi desfăşura cozile aprinse.

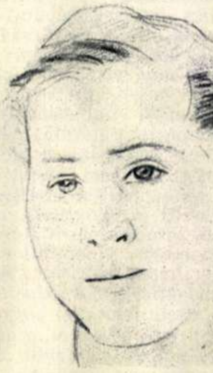

Brigadieră dela Bicaz - desen de Corina LECCA

In locul unde se va sprijini barajul, pare că cineva a smuls de pe umerii munţilor hlamida de brazi cu o singură şi uriaşă mişcare. Stânca a rămas galbenă şi golaşă. Ea e brăzdată dintr'o parte într'alta de lungi trepte, palide sub lumina reflectoarelor. Sunt orizonturile de lucru — asemeni galeriilor minere. Se văd oameni mişcându-se, mici, tăcuţi, neosteniţi.

Singurul zgomot care turbură noaptea rece, stânca rece, luminile reci, e al excavatorului care, undeva la poalele stâncii, în adâncimi, muşcă, loveşte, geme, scrâşneşte cu dinţii enormi ai cupei, plesneşte din corzi, şi uruie, uruie, umplând întreaga vale cu graiul său metalic, de robot. Şi deodată răspund alte adânci sunete de metal, care cresc, bat malurile, trec peste albia râului şi încep să se rostogolească în josul apei. Sunt celelalte excavatoare ce s'au odihnit o clipă. Şi, numaidecât, locomotivele mici, apoi vagoanele lovindu-se unul de altul, ca un şir de oameni adormiţi. Pe măsură ce te apropii înţelegi că liniştea şi nemişcarea acestei văi luminate au fost o părere şi că totul clocoteşte şi se sfârtecă cu îndărătnicie. Străvechea coastă crapă şi se desface, râul fierbe înghesuit într'un mal, patul apei e adâncit cu mari muşcături, piatra se cutremură sub perforatoare.

Dela suprafaţa apei poţi coborî în albie, ca dela etajul patru în stradă, şi pe fund ai să găseşti un şantier. Bistriţa a fost silită să se strângă spre malul drept, lăsând liberă jumătatea de matcă în care se sapă fundaţia barajului. Ingrăditura aceasta — batardoul — are pereţii de stâncă şi fier. In jurul ei spumegă râul, trece prin palplanşele de fier, se infiltrează prin piatră, ca să pătrundă în această parte a albiei din care a fost alungat în urmă cu doi ani. Dar pompele de epuisment îl culeg de pe fundul batardoului şi, pe gâturi lungi de metal, o parte a Bistriţei se varsă în cealaltă parte, neputând să inunde şantierul care i-a sfârşit patul de nisip moale şi care se adânceşte mereu, printre pereţii şiroind de apă. In cetăţuia aceasta bizară, la douăzeci de metri sub oglinda râului se mişcă excavatoare şi locomotive mici cu vagonete. Aci va fi lăcaşul piciorului barajului, un sabot gigant, în care talpa de beton o să se înfunde cu o presiune de zeci de atmosfere, devenind una cu stânca.

In faţa acestui munte râul va deveni lac, marii arbori — plante acvatice; crestele muntelui — pajişti de promenadă; coastele—debarcadere; ciocănitoarele vor ceda văzduhul paserilor de apă.

Cerul păleşte, pălesc luminile. In vale, soarele e ridicat de o suliţă, dar aci e încă noapte. Din piscuri, aburul se ridică cu lungi franjuri de sticlă irizată, luna se topeşte în cer, becurile sunt nevrednice, „oftigoase“, ca sticla cu rachiu a părintelui Ghermănuţă, ce sălăşluia odată nu departe de aci.

Pe fundul viitorului lac, în spatele viitorului baraj, cresc murmurele constructorilor. Şi cerul înalt al munţilor se înroşeşte ca o scoică ce-şi schimbă apele — culori, în vreme ce, de jos, zgomotele de metal, duduiturile se inteţesc — potrivite cântece de cocoş pentru această dimineaţă de şantier.

Apar coastele golaşe ca provele unor transatlantice ieşind din ceaţă. Lumina începutului de zi pare a le stăvili deoparte şi de alta a albiei. Se deosebesc, acum, pe pereţii stâncoşi, minerii prinşi cu funii, la înălţimi de zeci de metri. Ei urcă prin stei cu repeziciunea unor capre negre păşind parcă nevăzute poteci, între orizonturile de lucru, purtând ranga de fier ca pe un toiag de drumeţie.

Intreaga noapte s'a ciocănit, s'a rănguit, s'a sfredelit. Dinamita a fost introdusă în găuri. Şi deodată, peste apă, peste vale, o voce hăuleşte; apoi, a doua... un mal întreg... amândouă malurile: O-he-he-he... Puşca-a-a... O-he-he-he... Se închid barierele şoselei, se strâng uneltele, oamenii se depărtează. In aşteptarea puşcăturii, urechea trece acum cu uşurinţă peste zgomotele obişnuite.

O-he-he-he...!

Greoi, se desprinde prima puşcătură, ca şi cum ar răzbate de sub apă. Zgomotul saltă peste coamele vecine, vâjîe înghesuit prin trecătorile înguste, şuieră în colţii stâncilor. Şi bubuiturile cresc una după alta; tunul face loc unui harapnic ce mătură cu plesnitura întreaga vale a Bistriţei. Ţâşnesc pietroaie, apa spumegă, nori de praf urcă pe coastă.

Biată „artilerie cerească“ a lui Calistrat Hogaş, cum ai mai amuţi în mijlocul furtunii acesteia de trăznete ce bat văile dezlănţuite de omul care taie două creste pentru a înălţa o creastă nouă! Cum s'ar mai uimi tunarul-şef arhanghel al călătorului moldovean de băieţii lui Ivacioni, care au scos stâncii o căciulă de piatră, mare cât treizeci de staturi de om...

Zgomotele se sting cu repeziciune şi creşte zvonul maşinilor terasiere. Soarele luminează în plin albia, batardoul, cabanele, graţioasa fabrică de beton.

E dimineaţă

Istoria (oamenii)

I

Se săpa la batardou pentru fundaţia barajului. Nu erau încă instalate pompele de evacuare a apei şi excavatorul se afunda în terenul mlăştinos. Schimbul lui Carpiuc se terminase, când excavatorul începu să se împotmolească.

— Hai, Gică, acasă.

Era obosit cumplit Gică Carpiuc, după bălăbăneala de o noapte prin afurisita asta de „smântână“ neagră. Se ridică mormăind și coborî. Sări peste dulapii întinși, scuturându-și palmele, somnoros.

In zorii cenușii excavatorul părea sfârșit ca un animal rănit ce-și dă sufletul și părea că se lasă pe o parte, în masa de noroi. Carpiuc se opri: „fir'ar al dracului“. Capul îi cădea în piept dar se întoarse, pășind greoi, ca să ajute la săpat. O groapă în fața excavatorului, una în spate; peste ele, o platformă de bârne; câteva tractoare traseră mașina împotmolită, o săltară pe podeaua de lemn... „Hei rup!...“ „Cincizeci de tone, greu de urnit“... „Hei rup!...“

Carpiuc mai ajută cu ranga, apoi se stropi cu apă pe față — „doar n'am s'adorm de-a'n picioarelea!“

Intre timp soarele ajunsese sus; frigea: miezul zilei. Cu platformă cu tot, excavatorul se înfunda din nou. Venise al treilea schimb la volan, dar ceilalți doi nu plecau. Trebuia din nou săpat, puse bârne, tras.

Carpiuc nu îndrăznea să se așeze, ca să nu adoarmă. Sta în picioare, palid, plin de noroi și tot dădea din cap, fără să audă ce spun ceilalți. Doar repeta, privind șenilele: „n'ai să te înfunzi, bătrânico“.

Către seară ațipi lucrând cu ranga și chiar visă câteva clipe, de-a'npicioarele. Se trezi împiedecându-se de-o piatră. Excavatorul se înclina încet. Era întuneric. Carpiuc lucra domol, ca și cum se ferea să nu se lovească. Mâna nu mai apuca bine lopata, și-i era ba frig, ba prea cald.

In zori spuse: „Ei acu mă duc să mă culc“. Dar sus, pe scară, se opri. Se uită. Excavatorul, așezat pe trunchiurile puternice, lucra în plin. Carpiuc zâmbi și plecă, vorbind de unul singur. Deaceea, poate, niciunul din cei cu care s'a întâlnit pe drum, și nici măcar el, Carpiuc, nu știa că adormise, mergând, pentrucă tot murmura: „Afurisită, da'degeaba... degeaba...“

Era vorba de afurisita de „smântână“.

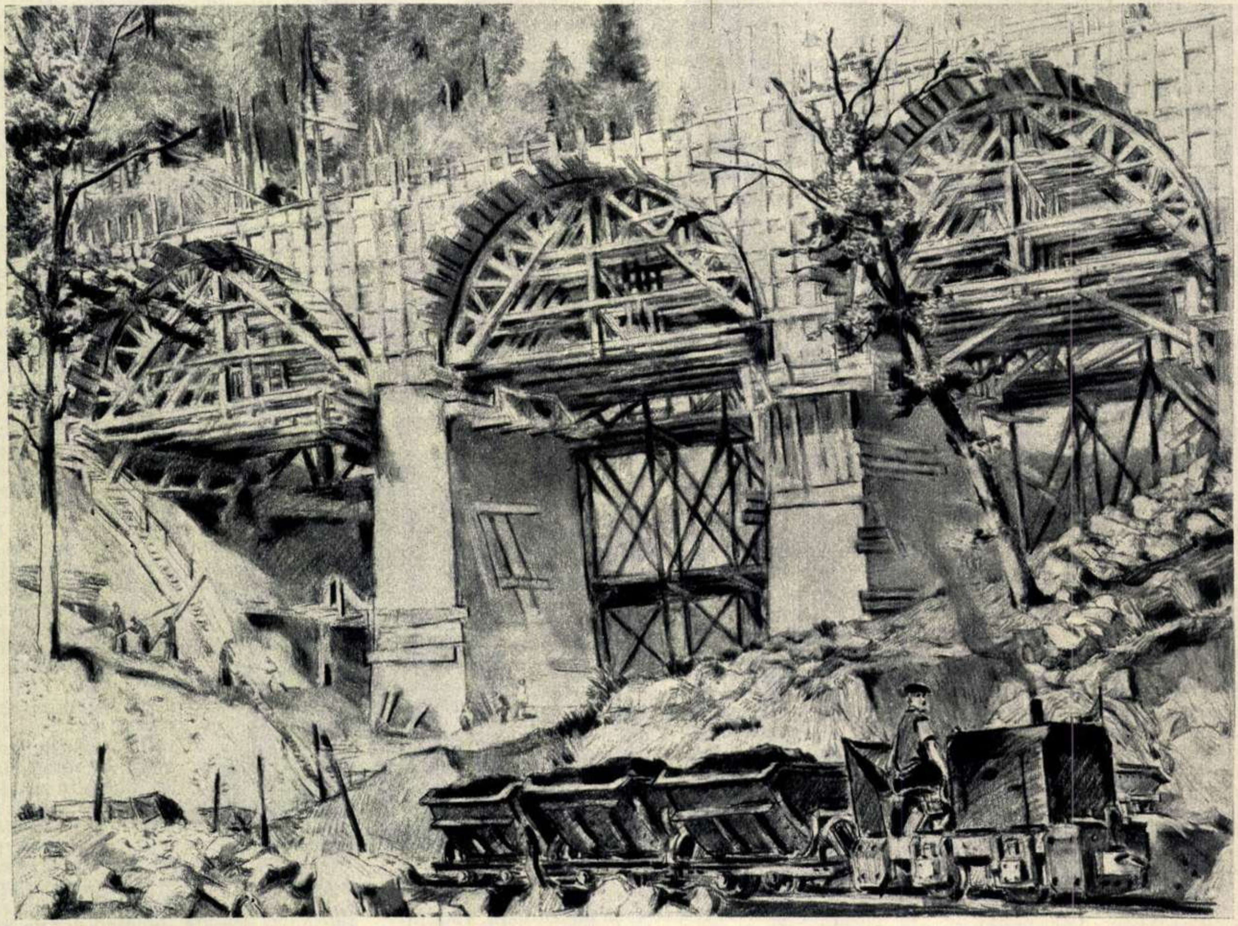

G. Ivancenco: Pe un șantier al hidrocentralei „V. I. Lenin“.

II

Din apropierea Gheorghienilor, din Remetea, în 1948 Ștefan Ivacioni plecase cu o brigadă întreagă la Bumbești-Livezeni, apoi, la Salva-Vișeu. Cu brigada lui a sosit pe Bistrița la începutul anului 1950 în vremea când baraca paznicului se sumețea să simbolizeze în fața bătrânilor brazi, viitoarea construcție.

Nu erau scule, nu era cantină, nu erau case. Cu pălăriuța-i mocănească dată pe frunte, ca un ogar adulmeca Ivacioni și găsea și răngi de fier, și odăi, și mâncare pentru ortaci. Dimineața — sondaje, seara — prin sat, după mâncare.

După el au venit felurite echipe de mineri. Echipe mici, șefi mulți. Zile dearândul organizația de partid a sectorului baraj a explicat oamenilor dece e nevoie de unități mari de lucru pentru asaltul stâncii, dece trebuesc unite echipele. Intre timp începuse construcția platformelor de piatră și, pe coaste, acolo unde aveau să se sprijine umerii barajului, apăreau funiile minerilor.

In frunte erau ortacii lui Ivacioni. Locul lor de muncă avea plan înclinat, pentruca vagonetele pline să meargă singure de vale, fără a fi împinse. Pișta-baci se lăsa pe funie odată cu ortacii și pălăriuța lui neagră apărea alături de figura lungă a lui Mucenicu, de spinarea îndesată și capul tuns mărunt al lui Berindei. Primul se mișca asemeni unei șopârle, al doilea zvâcnea ca un lup, cel de al treila lucra neodihnit ca o piuă mânată de apă. Răngile scurmau, răngile băteau, plezneau așchiile cenușii:

> ...Ivacioni sfarmă, bate
> Să pătrundă în cetate
> Pune foc, stânca detună
> Peste văi mânând furtună.

In locul unde era brigada lui Pișta Ivacioni, stânca se descoperea cu teamă și mânie. Dar minerii nu-i dădeau răgaz o clipă:

> ...atârnați în funii sure
> peste râu, peste pădure
> unde pasărea speriată
> de-așa hău, sboară pe dată.

Brigada era împreună pe stâncă, împreună la cantină, împreună la micul teatru de vară și la cinematograf.

In camera ortacilor nu s'a pus încă difuzor? Pișta-baci a adus aparatul de radio de acasă. Mobilizarea nu s'a făcut la timp? Pișta-baci a și plecat pe bicicletă să-i cheme pe ortaci.

El e și șef de brigadă, și profesor, și agitator. La Salva-Vișeu a căpătat Medalia Muncii; aci a devenit prim-stahanovist și candidat de partid.

In brigada lui mulți sunt fruntași și stahanoviști. Mai mult decât stânca și dinamita, i-a întărit, i-a crescut atmosfera disciplinată, dar voioasă și plină de căldură a brigăzii.

III

Dinamita nu rupe numai stânca, dar o și zdruncină. Straturile străvechi se desfac unul de altul. O avalanșă de zăpadă e teribilă, una de pământ întărit, e înfiorătoare. Brusc, stânca pornește de vale, lepădând un strat, ca într'o cumplită năpârlire. Dacă lucrul acesta se întâmplă ziua, omul se poate feri cu ușurință; noaptea el e descoperit în fața stâncii dislocate.

Pe coaste se preling fire de nisip și pietriș pe care abia le auzi deobicei. Când se așteaptă însă o astfel de surpare, pietrișul pare că răsbubuie. După susurul lui se așterne o liniște asemeni aceleia ce desparte fulgerul de tunet. Firele de pietriș anunță avalanșa.

Inceputul unei astfel de prăbușiri a blocat într'o noapte un excavator. N'avea cum să cotească pe pârtia îngustă: de o parte stânca, de cealaltă adâncimea, înainte și înapoi fusese înțepenit. Era de față unul din conducătorii șantierului, un inginer tânăr, Mihai Postelnicu, care-și făcuse studiile la Leningrad.

Surparea l-a prins pe Postelnicu urcat pe șenilă. Era neobișnuit cu astfel de toane ale stâncii și pe moment i s'a părut că trăește un adevărat cataclism. Dar din cabină s'a auzit mormăitul excavatoristului: „N'are treabă, păcătoasa...“ Și o înjurătură. „Păcătoasa“ era stânca. Postelnicu a socotit și el că omul dela manete are dreptate și, spunând muntelui

Brigăzile viitorului

de Ion **BRAD**

Şi unde oare vor pleca de-aici?...

Unii bătură strâmtele potici
Prin Apusenii străjuiţi de brazi:
— De-amu vom fi constructori la Bicaz!
Pe ceilalţi tineri parcă îi aud
Cum s'au pornit de lângă Năsăud
Ducând cu ei sarica prinsă'n spate
Cântând de „Codrule codruţ, măi frate,
Iţi spunem, pentru-o vreme, bun rămas...
— Ne ducem în brigadă, la Bicaz!"
Dar fetele acestea unde oare
Au prins în ochi crâmpee mici de soare?
Poate din colectiva „Drumul nou",
Ori dintr'o ulicioară din Jibou,
Spre tren porniră în acelaş ceas:
— Vom fi brigadiere la Bicaz!

... Ca vântul zboară trenul spre Bicaz...
Nu-i tren ca trenurile lumii toate
Alunecând pe zeci şi zeci de roate,
Nu-i tren ca trenurile...
Oare ce mi-i?
E mersul neoprit al vremii!...

Şi cel din codrul strămoşesc venit
Va ţine'n mână lampa de carbid,
Ori la volan va sta întâia dată,
Ori brâu va trage Bistriţei, de piatră.
Iar când prin sate becuri or să stee
Ca noi şi pământene căi lactee.
Şi'n graiul lor cânta-vor mari şi mici
Nepieritorul soare-al lui Ilici,
In cântecul voios al ţării noi
Şi voi veţi fi cântaţi...
Şi voi...
Şi voi...

„păcătos", pe loc a avut impresia că se micşorează cataclismul la dimensiunea unui pericol obişnuit. Să trimită de acolo oamenii pentru a-i feri de o continuare a prăbuşirii, era simplu. Dar maşina putea fi răsturnată, sfărâmată, îngropată în batardoul dela poale. Să încerce s'o scoată, era primejdios. Trebuia cercetat muntele. Uneori, fisurile scoarţei sunt limbute. Işi pierd viclenia obişnuită şi ameninţă: „noi suntem avalanşa". Postelnicu a luat o lanternă şi a plecat, urcând pieptiş coasta, în calea stratului ce se desprindea. I se părea că urcă în calea lavei unui vulcan care fumegă.

Era mijlocul nopţii, un frig sec, fără vânt, şi o beznă ameţitoare ca într'un fund de cazan. Sub picior se desprindeau bucăţi de pământ îngheţat şi Postelnicu rămânea atârnat în coate şi palme, asudat, tremurând de încordare, neîncetând să calculeze: „treizeci de secunde, cinci lopeţi... o minută... schimburi dese..."

Sus se simţea o adiere îngheţată. In stratul de pământ vechi de sute de ani se deschideau crăpături adânci şi prelungi — semnalul avalanşei de neînlăturat. Postelnicu a coborît aproape rostogolindu-se. A trimis un om sus, pe coastă să semnaleze firele de nisip şi de pietriş mărunt, mesagere ale prăbuşirii. Intre timp mai veniseră oameni dela alte maşini. S'a format o echipă de şoc numai din voluntari. Excavatoriştii au intrat sub maşină, azvârlind pământul cu îndârjirea unor cârtiţe urmărite. Se schimbau la câteva minute, căci lucrau cu mari eforturi, orbecăind, smulgând, tăindu-şi mâinile în bulgării îngheţaţi, uitând de muntele ce se clătina deasupra lor.

Postelnicu a făcut primul schimb. Apoi a ieşit, a rămas în picioare lângă excavator, aproape domol, el care se aprindea din te miri ce, sărind de trei coţi când nu-i plăcea ceva. In întunericul apăsător, sta descheiat la gât, cu binecunoscuta lui şapcă cenuşie trasă pe un ochi, cu mâinile în şolduri, aplecat înainte, dând comenzi scurte. Deşi clocotea, se silea să se stăpânească: „niciun moment să nu pari nervos... niciun moment să nu pari nervos... niciun moment..."

Un susur slab. Omul de sus tăcea. Postelnicu tresări, gata să strige dânsul: Fu-ga!

O clipă... încă una... Urechea nu mai prindea hârşâitul de sub excavator; era plină ca o scoică de zgomotele stâncii, le amplifica, îşi închipuia pocnetul surd şi vâjâitul valului de pământ, încălecarea feliilor dure ca piatra.

„...Calm, tovarăşe Postelnicu, calm. Eşti membru de partid... Răspunzi..."

Omul de sus tăcea, Postelnicu tăcu şi el; de sub maşină se rostogoleau bulgări.

— Tovarăşe inginer!...

— Da?

— Pornesc...

— Stai să văd.

Se aplecă, intră sub masa de metal, pipăi. Nu era deajuns de liber excavatorul.

— E devreme, Chiolo. Mai trebue săpat.

— Nu. Pornesc.

Postelnicu fu gata să ridice vocea, dar se opri. Ignat Chiolo e un băiat dibaci, inimos. O clipă nu vorbi nimeni, apoi, Postelnicu:

— Incearcă.

Excavatoristul urcă la volan. Construcţia de metal de cincizeci de tone dudui şi se scutură. Se scutură muntele. Se scutură stratul de pământ îngheţat. Gândul oamenilor era acelaş ca şi cum l-ar fi rostit cineva cu voce tare: „O să pornească înaintea lui".

Chiolo îşi muşcă buza de parcă nu excavatorul, ci picioarele lui ar fi fost prinse între bolovani. Drumul se deosebea palid în lumina rarelor becuri. Excavatorul se smulse şi înaintă izbind pietrele. Dinăuntru Chiolo auzi slab: „fu-ga!" dar nu înţelese. Oamenii ţâşniră de după maşină. De data asta se mişcă şi Postelnicu mai iute.

In spatele şenilelor malul alunecă, crăpând şi bufnind. Câteva felii neputincioase atinseră cuşca maşinii, dar excavatorul era în afara zonei primejdioase.

— Ei, s'a terminat — spuse Postelnicu — acum trebue aşteptate zorile... lumina...

Ar mai fi vrut să adauge ceva din inimă, dar se temu să nu pară romantic, de un romantism nepotrivit pe şantier. Aşa că tuşi, ridică din umeri şi plecă să controleze mai departe „malul stâng" al sectorului—baraj.

Dar, ajuns mai încolo, porni să sară nefiresc de tare peste pietre şi să fluere: „...şiraca strana maia rodnaia..." (...Intinsă e ţara mea iubită...)

IV

Nenumărate isprăvi s'au petrecut în preajma vechii gherete de lemn sub care în 1950 pâlpâia un foc singuratic.

Oamenii îţi pot povesti despre Pişta Nagy, care a reparat papucul unei şenile stând pe jumătate în apă, sau despre Ion Prodan, care s'a cufundat în Bistriţa să scoată o mufă căzută dela sonetă, în vreme ce valurile purtau sloiuri de ghiaţă... Şi, fără îndoială, te vor îndemna să citeşti scrisoarea pe care „Pravda" i-a trimis-o curând după aceasta ca să-l felicite.

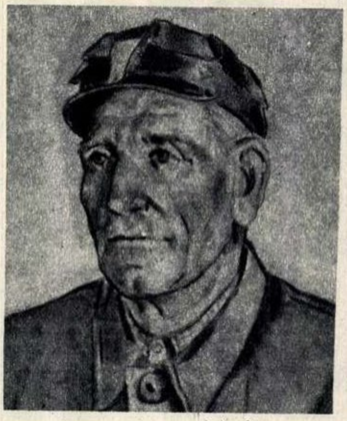

Miner stahanovist dela Bicaz
desen de G. IVANCENCO

O să te sfătuiască cei de pe şantier să-l cunoşti şi pe bătrânul Rumzuli Vilmoş, mecanicul care a sosit aci când atelierul de întreţinere al Sectorului Baraj avea trei chei şi patru ciocane, şi care, nu de mult, a inovat un dispozitiv de îndreptare a şinelor şi unul pentru îndreptarea axului vagoanelor basculante. Dar, cu şugubeţie mai ales, te vor îndrepta spre Rumzuli-baci, pentrucă el îi spune omului lucrurile dela obraz şi pentrucă, pe cât îi stă în putere, tună şi fulgeră împotriva celor care „încă nu s'au organizat cum trebue".

Iar comunistul Vilmoş Rumzuli o să te ia de braţ şi din tot sufletul o să ţi se destăinuiască: „ceea nu e bun... ceea nu e bun... ceea..." pentrucă, în adevăr, pe el îl dor lipsurile pe care le înşiră şi-i zgândăresc firea de gospodar ardelean, cinstit şi cumpătat. Dacă, însă, îl întrebi cu naivitate dece nu caută să lucreze în altă parte, moşul se mânie pe loc: „In altă parte? Unde în altă parte? Dumneata ştii că atelierul nostru de întreţinere... Ştii că echipamentul de protecţie... Şi-apoi, „Alimentara" noastră..." Şi roşu la faţă, mâniat, el apără şantierul acesta pe care împlineşte doi ani, pe care a devenit inovator şi stahanovist.

Dimensiuni

Drumurile şi pădurile necesită buldozere, carierele de piatră, — macarale, canalele — excavatoare, minele — dinamită, transporturile — locomotive, mlaştinile — pompe. Barajul foloseşte macarale, schele, buldozere, excavatoare, dinamită, locomotive şi pompe. Şi totul de două ori, de trei ori, de cinci ori mai mult decât alte construcţii de artă asemănătoare.

Fabrica de beton ultra modernă ajunge la patru etaje, barajul — la douăzeci ca înălţime. Tunelul hidrocentralei — cel mai mare din sud-estul Europei — înghite sute şi mii de tone de nisip şi pietriş; barajul înghite milioane de tone. Tunelul găureşte un munte; barajul e el însuşi un munte. Datorită lui, forţele oarbe vor construi în loc să distrugă, înecul va deveni fertilizare, unda spumegândă — lumină şi pâine.

Potrivit legilor unei flore nemaivăzute, grăuntele de beton semănat aci şi udat de Bistriţa, va naşte holde pe câmpiile Moldovei, va fi borangic, va fi carte. Niciun plutaş, până'n Bistriţa aurie, n'ar fi visat că din apele cumplitului râu oamenii vor umple cupe cu lumină cu care vor alunga opaiţul.

Dar pentru asta e nevoie de o forţă uriaşă, geologică. Bistriţa o are. Barajul o va îmblânzi.

Oprit în spatele peretelui de beton, muntele lichid va fi silit de oameni să-şi consume energia încet şi, asemenea Golem-ului din vechiul basm, să dea forţe cuptoarelor de pâine, fabricilor de postav, uzinelor.

Barajul va fi format din blocuri cu feţe drepte, un fel de cărămizi, asemeni marilor construcţii ce se păstrează din antichitate. Celebrele temple azteco au blocuri de doi metri cubi. „Cărămizile" barajului vor avea câte 450 metri cubi: o casă cu două etaje, plină. Se vor săpa 1.500.000 metri cubi de pământ şi piatră. Se vor încărca, se vor transporta şi se vor turna 1.500.000 metri cubi de beton. Un adevărat fluviu.

El va izvorî din fabrica de beton — ridicată după proiecte sovietice sub conducerea unui inginer şi a patru maiştri sovietici — care va intra curând în funcţiune. Intreaga producţie e automatizată; omul nu atinge maşina; el pilotează această mare şi elegantă construcţie de grinzi metalice şi estacade de lemn, cu ajutorul manetelor şi al butoanelor de comandă. Executanţii sunt: cable electrice, pârghii mecanice, comenzi pneumatice; un laborator care asigură zilnic încărcătura a zece garnituri de cale ferată. Fundaţiile lui suple de beton se ridică din pământul unde în urmă cu mai puţin de 2 ani stăpâneau trunchiurile coniferelor şi singurul ciocănit ce se auzea era cel al ciocănitoarei. In vale dragele aşteaptă în faţa balastierei. Apa le va ridica, va scutura toropeala lor de mari monştri metalici. Piatra va fi smulsă dintr'o stâncă străveche, va pleca pe benzi rulante sus la fabrica de beton, va fi sortată, cântărită, amestecată cu nisip şi ciment, apoi turnată în cofraje.

Sub mâna omului râul va deveni lac şi lacul — lumină, la adăpostul bătrânei stânci prefăcută în baraj.

Legenda

Pe aci va trece şoseaua, unul din drumurile naţionale, pe aci vor trece yolele cu pânzele larg desfăşurate în timpul marilor concursuri nautice internaţionale. Remorchere vor brăzda lacul, purtând lungi trene de plute. Vase albe vor opri la debarcadere.

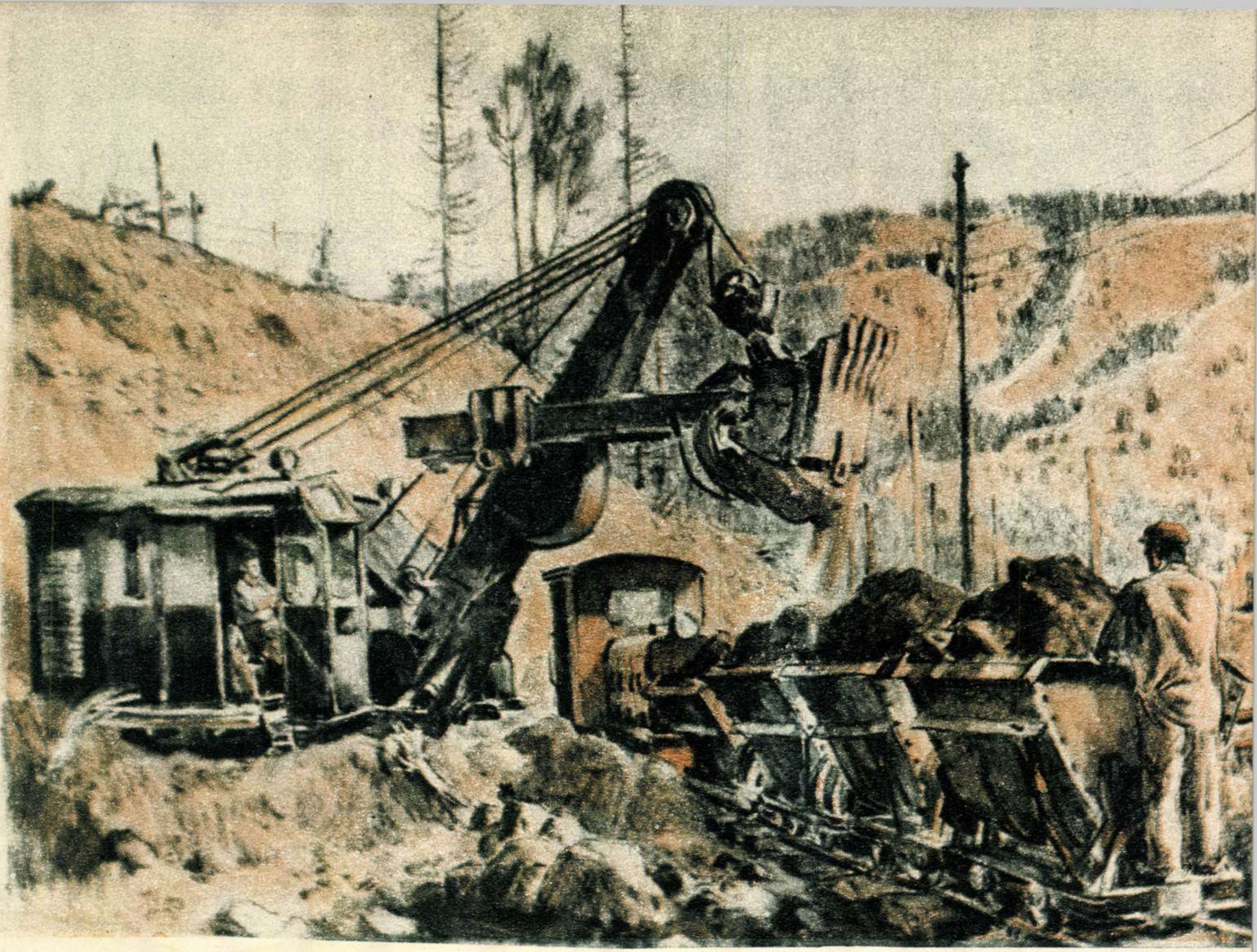

G. IVANCENCO: Aspect de muncă la Bicaz

Bătrâni pescari vor sta aci cu undița în asfințiturile limpezi, sub marile draperii verzi ale sălciilor plângătoare. In vile va răsuna neîncetat glasul pionierilor veniți la odihnă pe aceste țărmuri întinse pe mai bine de patruzeci de kilometri...

Vor fi legende, altele decât aceea a vechii gherete, ce se va afla atunci undeva pe fundul lacului, acoperită de mușchi, rămasă din vremea în care burghiul de foraj suna prohod domniei năprasnice a Bistriței.

Va fi și povestea plutașului...

... Cică, într'o seară, mai sus de Secul, un plutaș a auzit câinii lătrând a lup. Plin de „coraj", dela puțintică drojdie, omul a înșfăcat o furcă și un fanar și a pornit pe urma fiarei. A urcat coasta peste trunchiurile proaspăt corhănite, tot blăstămând, până ce, din grabă și buimăceală, a călcat fanarul, stingându-l. S'a oprit atunci plutașul cu furca'n mână, trăgând cu urechea. Nici lup, nici câine nu s'auzea. Suduind că s'a ostenit degeaba, s'a așezat pe un capăt de trunchi, cu fruntea în palme, și a început să moțăie.

Vântul bătea peste vale, purtând hăuliri, chemări de paseri, lătrături. Și mai jos, acolo unde întunericul se amesteca cu pădurile, au izbucnit deodată, ca niște explozii, mii de lumini, în jerbe, în ciorchine, în cascade. Hidrocentrala „Lenin" intrase în funcțiune și, ca mii de goarne, luminile vesteau țării victoria.

Plutașul s'a trezit cuprins de un fior de frig. A privit în sus: cerul era înstelat și stelele se legănau ca în apă. A privit în jos: alte stele străluceau, mai puternic. Timp de-o clipă, gospodarul a crezut că stă cu capul în jos pe malul apei. A închis ochii și i-a deschis repede. De uimire îi pierise graiul. Dar cum plutașii vor să pară meșteri în toate, a ridicat din umeri și cu mâna tremurândă și-a răsucit o țigare: „Eh, frate-miu, mi se pare c'am trecut măsura și-am nimerit în cer..."

... Dacă, vreodată, trecând pe la Galu sau pe la Hangu, veți întâlni gospodarii odihnindu-se pe țărmul lacului și istorisind pățania plutașului care a ajuns în cer, să știți că nu e decât șugubeție moldovenească și că ei, anume spre mirarea dumneavoastră o spun, și încă spre lauda hidrocentralei „Lenin", care a săltat aceste locuri și cele de peste munți spre socialism, cu mulți ani înainte, în istorie.

Camil BACIU

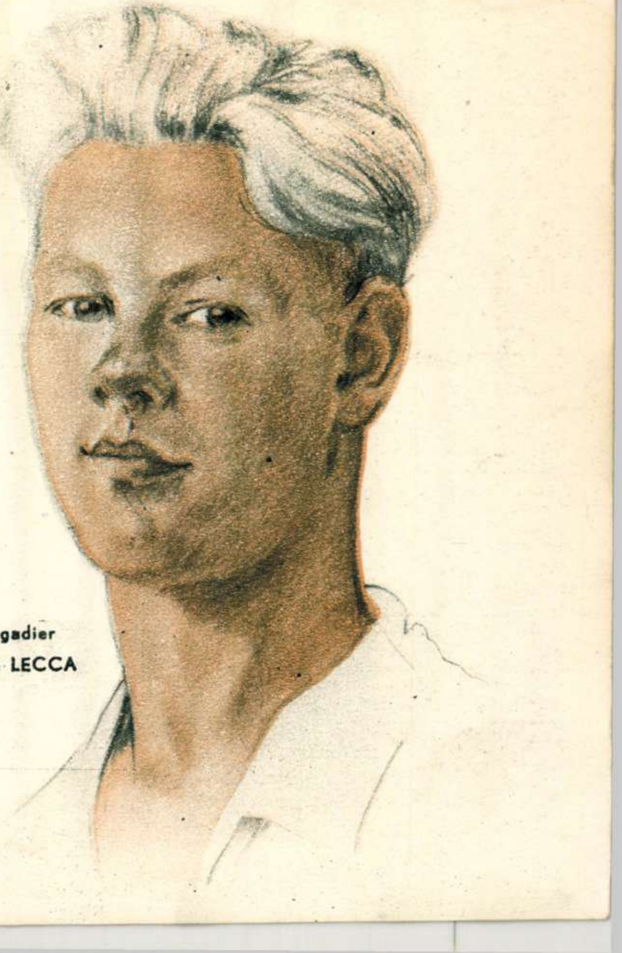

Portret de brigadier
desen de Corina LECCA

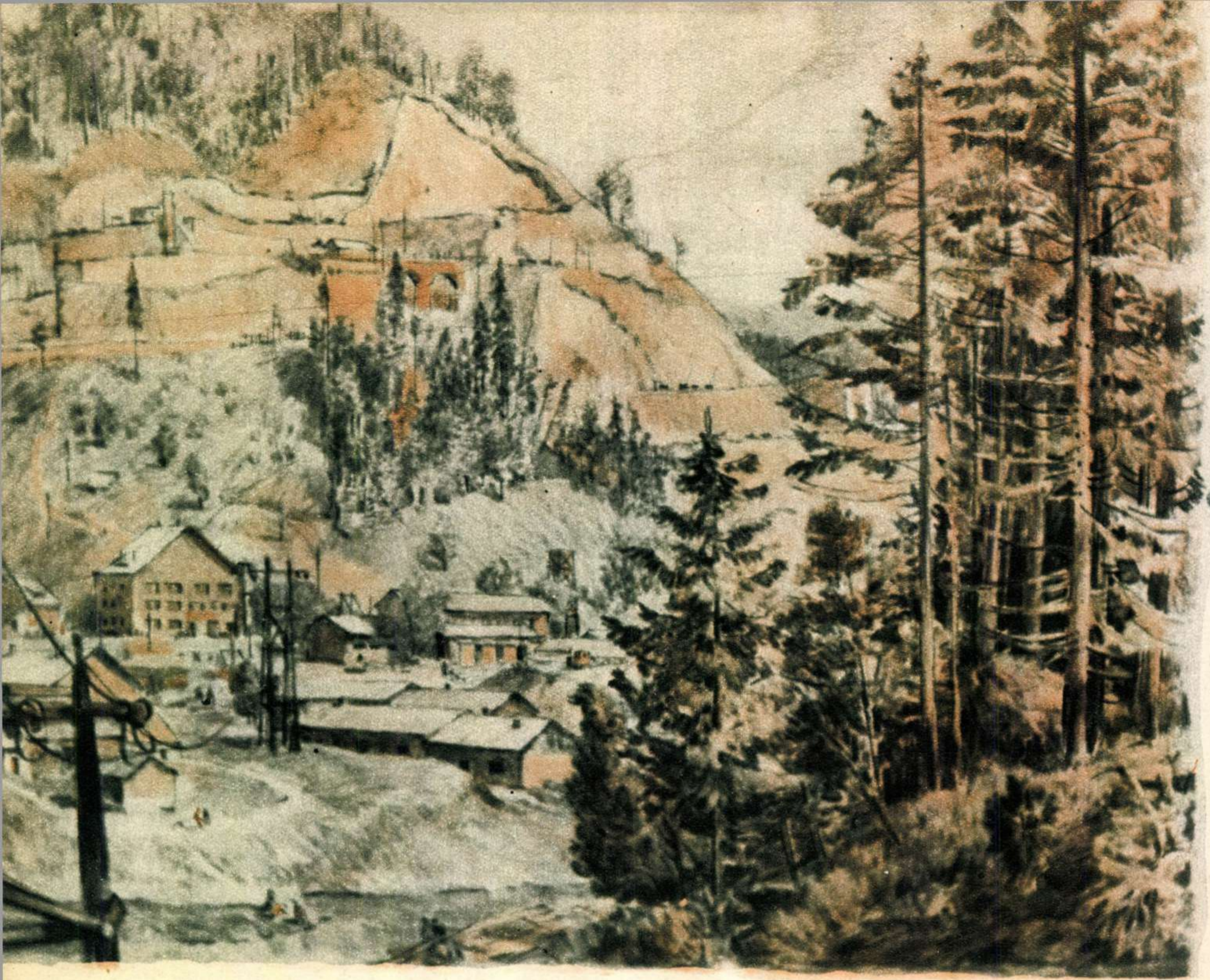

G. IVANCENCO: Aspect de pe unul din şantierele hidrocentralei „V. I. Lenin"

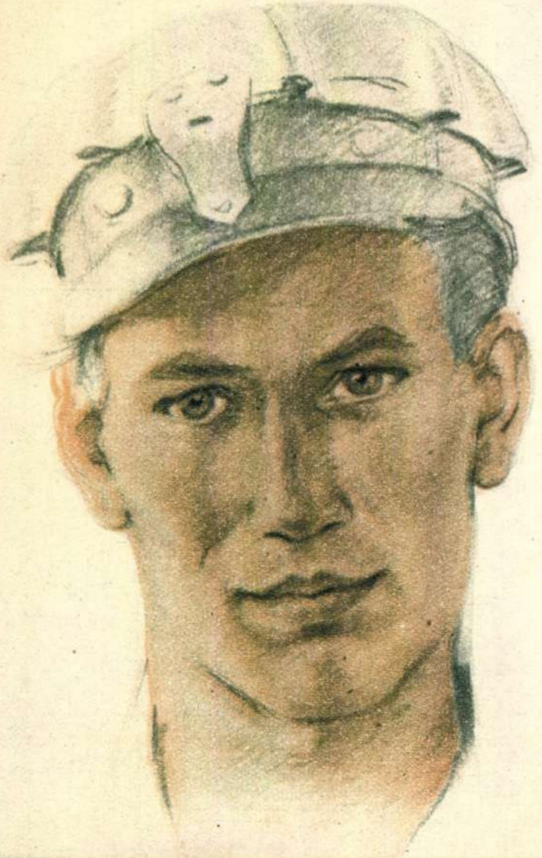

Tineri constructori ai hidrocentralei
„V. I. Lenin" dela Bicaz
desene de Corina LECCA

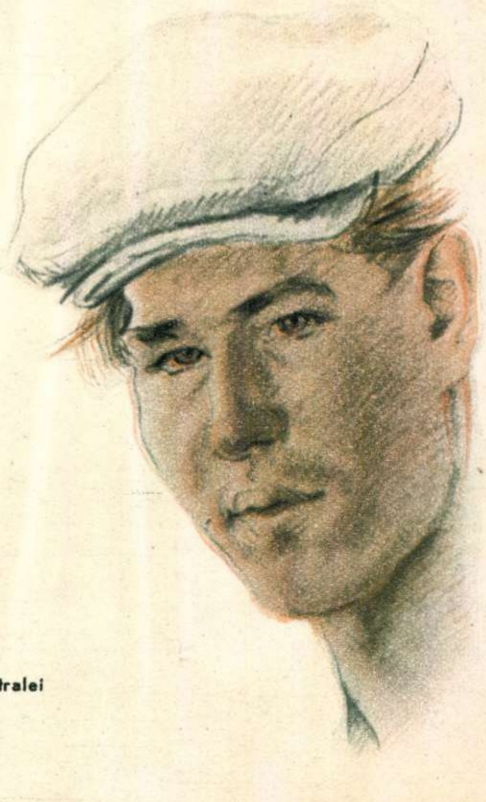

Lenin e cu noi

de Vladimir **MAJACOVSCHI**

Sunt fapte,
întâmplate doar odată,
ce'n versuri inima le dăltuieşte
şi ani de-a-rândul nu se mai iveşte
niciun cuvânt cu care să mai spui
ce-ai spus în versuri – inimii – întâi...

Aşa în inimă-a rămas sculptat
momentu-acela
când pe turela
automobilului blindat
el, Lenin, a intrat în Petrograd.
Vor trece veacuri,
anii şi zilele-au trecut,
acea însufleţire
o simt
ca la 'nceput.

Şi 'n fabrici,
ca şi 'n suflete,
şi 'n casele sărace,
aceleaşi flăcări
ard
de-atunci încoace.
Ce pot să vă redau, cu-adevărat?
Crâmpee –
ce din inimă în versuri s'au turnat.

A lui Februarie fierbinte
pară
şi bucuria din Februarie
discursuri goale, seci cuvinte,
reci trăncăneli o înecară!
Duioşi, zece miniştri capitalişti, îi vezi
ce dulce-i căinează pe burghezi...
Cherenschi se îmbată de izbândă
şi revoluţiei imprimă tonul său
avocăţesc, clănţău.
Dar iată vestea răsunând sărbătoreşte
prin fabrici, pe sub stâlpii de oţel:
– Soseşte, ştiţi...
– Soseşte!
– Cine?
– El...
Şi-aşa, când – sub grăsime moleşit –
oraşul începea să-şi piardă seva,
se auzi de dincolo de Neva,
pe strada Vâborg, dinspre gara finlandeză,
un uruit neaşteptat:
Un automobil blindat
înainta 'n viteză...

Era
un simplu
automobil
Ca multe altele la fel
cum peste Neva trec
şi-o să mai treacă,
dar astăzi
suflul din blindajele de-oţel
se simte 'n lumea 'ntreagă.
Un proaspăt şi puternic vânt
din nou
e 'n lume
şi revoluţia 'n talazuri s'a 'nălţat
şi 'n spume...
Liteinâi, bulevardul, cât se vede,
e-un larg şuvoi
de şepci şi salopete:
„Trăiască Lenin! Lenin e cu noi!"

Din ziua-aceea, larg şuvoi,
acest ecou pătrunde
iar numele lui Lenin e 'n toate şi-i oriunde
de-atunci, cu noi.
Steagul lui Ilici
toţi alături, da,
purtarăm şi-l purtăm
şi-l vom purta.

– „Tovarăşi!..."
peste capetele celor dintâi sute
care-l urmau, fierbinte,
întinse mâna lui conducătoare
cu-arătătorul înainte.
„Jos social-democraţia!
Jos zdrenţele ei putrede! Să piară!
Jos cârdăşiile! Capitaliştii-afară!..."
Atunci muncitorimea, călită nu 'ndeajuns
– era întâia dată
întrebată –
„Sunt gata!..."
a răspuns.
...Burghezii peste bord
svârliţi sunt, însfârşit.
Acum puterea noastră
zece ani a 'mplinit.

„Noi suntem glasul
forţelor de jos,
al muncitorilor din lumea 'ntreagă.
Trăiască Partidul
ce construeşte comunismul!
Trăiască mişcarea
pentru puterea Sovietelor!"

...Cuvintele acestea le-ascultau, cu bot gros,
mari tunuri mocofane.
Albii-şi sticleau lucirea baionetelor.
Dar azi
Partidul, Sovietele,
au teren sănătos,
aliaţi
cu ţăranii, sute de milioane.

Mulţimile uimite
văd, prima oară-acum,
cum s'a 'nălţat sub ochii lor şi cum
apare simplu de înfăptuit
socialismul-ăst cuvânt nepreţuit!
Acum particularilor li s'a 'nfundat.
Reţele-acum, poftim,
de cooperative, ne 'ncetat,
cu sutele, pe soiuri, răspândim...
Şi-aproape zilnic, într'un nou sector,
socialismul viselor frumoase
e viu,
e 'n faţa tuturor,
în carne şi în oase.

Sub ochii lor, s'a 'nălţat pe zare
din duduit de fabrici şi motoare
Comuna zilelor de mâine
a omenirii muncitoare,
fără burghezi,
şi fără proletari,
şi 'n care nici robi n'ai să mai vezi
nici „domnii mari".

Duşmanii 'n jurul nostru
la pândă vor mai sta.
Comuna nu-i o treabă de zile:
două, trei!
Dar am făcut,
pe drumul către ea,
întâii zece paşi –
şi cei mai grei.

(1927)

În româneşte
de Cicerone **THEODORESCU**

SPRE NOI VICTORII

②

①

③

O seară la punctul de agitaţie

Peste Capitală a coborît o seară rece de toamnă... Traversând bulevardul Tolbuhin, un grup de cetăţeni îşi îndreaptă paşii spre punctul de agitaţie Nr. 11 din raionul 23 August. In vitrinele luminate ale sediului din bulevardul Tolbuhin Nr. 34, se află două fotomontaje care prezintă aspecte din viaţa oamenilor muncii din ţara noastră şi din cea a oamenilor sovietici, constructori ai comunismului. Aici e punctul de agitaţie. Cetăţenii se opresc şi privesc cu interes fotomontajele, după care intră înăuntru. Să intrăm odată cu ei şi să vedem cum se desfăşoară aici activitatea în vederea pregătirii alegerilor de deputaţi în sfaturile populare.

1. Iată-i, adunaţi în jurul agitatorului, doi muncitori la I. T. B., şi o gospodină. Ei au venit să capete răspunsuri la întrebările pe care le-au pus în legătură cu dreptul de a alege şi de a fi ales şi cu felul în care se vor desfăşura alegerile.

2. La punctul de agitaţie au fost strânse cu grijă broşuri şi unele articole mai importante apărute până acum în presă în legătură cu alegerile. Aceste materiale sunt citite şi discutate seară de seară de cetăţeni care vizitează punctul de agitaţie.

3. Pe perete a fost aşezat într'o ramă textul Decretului cu privire la alegerea deputaţilor în sfaturile populare. Mihai Gh. Florea, controlor la I. T. B., citeşte cu atenţie diferite capitole şi articole din Decret.

4. Programul săptămânal al punctului de agitaţie prevede printre altele şi organizarea de audiţii colective la radio. In seara aceasta cetăţenii ascultă o scenetă despre alegerile din trecut. Ei îşi amintesc, cu ură împotriva exploatatorilor, de felul cum pe vremuri erau înlăturate dela vot masse largi de cetăţeni şi cum era falsificată voinţa alegătorilor.

5. Audiţia la radio s'a terminat... Cetăţeanul Pavel Calotă şi-a pus ochelarii, a cerut caietul de sugestii şi notează: „Serile petrecute la punctul nostru de agitaţie sunt foarte instructive. Dar pentru alegeri vrem să ne pregătim şi mai temeinic. De aceea ar fi bine ca punctul nostru de agitaţie să programeze cât mai des conferinţe ca aceea dela 16 Octombrie, care a fost urmată de o manifestare artistică"

④

⑤

Vizite ale delegației sovietice

Dornici a cunoaște cât mai îndeaproape aspecte din istoria patriei noastre, membrii delegației sovietice care ne vizitează țara au cercetat cu mult interes Muzeul Româno-Rus.

Grupa sindicală se pregătește de alegeri

După terminarea lucrului, membrii grupei sindicale din secția ajustaj a uzinelor „Steaua Roșie" din București citesc și discută Decretul cu privire la alegerea deputaților în sfaturile populare.

Se construește o nouă piață

In cursul lunii Septembrie au început în cartierul 23 August din Capitală lucrările pentru amenajarea unei noi piețe, menită să îmbunătățească condițiunile de aprovizionare a oamenilor muncii. In cinstea zilei de 7 Noembrie, muncitorii care lucrează la amenajarea acestei piețe s'au angajat să termine la timp toate lucrările.

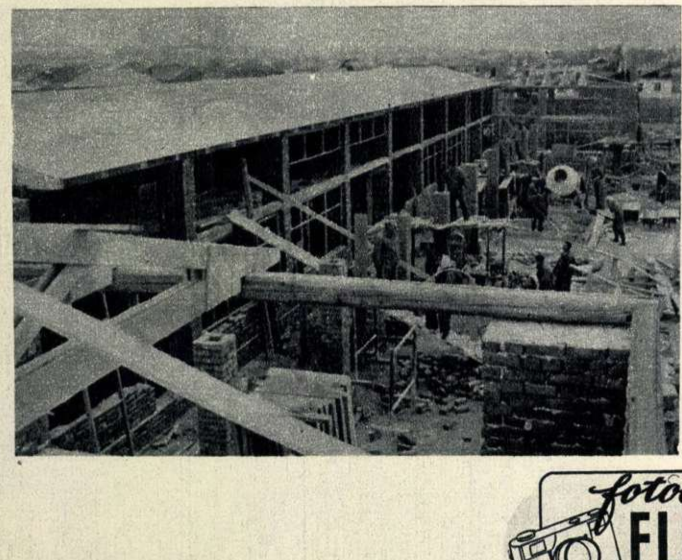

Se întocmesc listele de alegători

In întreaga țară a început întocmirea listelor de alegători. In fotografie: activiști ai Sfatului Popular al raionului Stalin din Capitală, ajutați de activiști din diferite organizații obștești și instituții din raion, lucrează la întocmirea acestor liste.

Un nou lăcaș de cultură

Muncitorii întreprinderii „Partizanul Păcii" din Mediaș au obținut o nouă victorie, inaugurând recent clubul muncitoresc „I. L. Caragiale".

Pentru folosirea rezervelor interne ale întreprinderi

Stahanovista Vera Mihoc dela „Industria Lânei" din Timișoara a făcut o importantă propunere cu privire la studierea și generalizarea sistematică a experienței înaintate în muncă, în vederea descoperirii și folosirii rezervelor interne ale întreprinderii. Iat-o, în fotografia noastră, discutând cu inginerul-șef al uzinei, tovarășul Mayer Rubin, cu privire la elaborarea unor grafice de urmărire planificată a celor mai bune metode de muncă.

INAINTE
PENTRU REALIZAREA
PLANULUI CINCINAL

MUZEUL MARII PRIETENII

de **Scarlat CALIMACHI**
Directorul Muzeului Româno-Rus.

MVZEVL ROMANO-RVS

Fațada clădirii Muzeului Româno-Rus.

Legăturile poporului nostru cu popoarele din Uniunea Sovietică sunt străvechi; viața noastră politică, socială, economică și culturală, s'a dezvoltat strâns legată de viața marelui popor rus. Cercetând cronicele vechi, hrisoavele moldovenești și muntenești, obiceiurile și folclorul nostru, vom avea o imagine vie a relațiilor strânse ce-au existat dealungul secolelor între cele două popoare.

In vremea regimului burghezo-moșieresc, cei mai mulți dintre istorici au tăinuit multe din aceste legături, sau au căutat să deformeze sensul lor adevărat; așa o cereau interesele claselor dominante exploatatoare. Pentru a restabili adevărul, pentru a da atât specialiștilor cât și masselor largi populare putința unei cercetări științifice a materialului documentar privitor la relațiile româno-ruse în decursul veacurilor, din inițiativa și cu sprijinul partidului a fost întemeiat în anul 1948 Muzeul Româno-Rus.

Acest muzeu oglindește, prin prezentarea unui bogat și prețios material de documente, stampe, cărți, tablouri, etc., influența adâncă a elementului slav în formarea poporului român și în dezvoltarea lui pe tărâm social, economic și cultural, precum și influența hotărîtoare a poporului rus asupra progresului realizat de poporul român, în diferite etape ale dezvoltării țării noastre.

Intrând în muzeu, privirea vizitatorului este atrasă mai întâi de diferite piese arheologice: ceramică, obiecte de podoabă și de uz casnic; sunt mărturii prețioase ale lungii conviețuiri a străbunilor noștri cu slavii veniți pe aceste meleaguri. Această viață trăită veacuri dearândul în comun a lăsat urme adânci: iată hrisoave de pergament, unele din ele minunat scrise — toate în limba slavă — și împodobite cu peceți; sunt acte ale cancelariilor domnești. Unul din ele atrage cu deosebire atenția: e un act vechi de peste 500 de ani, din vremea lui Bogdan al II-lea, tatăl lui Ștefan cel Mare.

Din tematica muzeului se desprinde clar sprijinul pe care popoarele din Rusia l-au dat poporului nostru în lupta pentru independență. Incă de pe vremea lui Ștefan cel Mare și Petru Rareș, avem mărturii grăitoare în legătură cu acest sprijin. Una din ele, din timpul lui Petru Rareș, fiul lui Ștefan cel Mare, atrage atenția vizitatorului muzeului: solii ruși la tratativele de pace cu regele Poloniei vorbesc despre legăturile dintre țarul Ivan al IV-lea (numit „cel groaznic“ de boierii împotriva cărora lupta) și Petru Rareș.

„Ștefan Voevodul Moldovei a fost în iubire și în legătură de rudenie cu Marele Kneaz Ivan și acum marele nostru gosudar Ivan îl miluește pe Petru Voevod...“

Secole dearândul poporul român a purtat lupta sa eroică împotriva sângerosului jug otoman. Domnii Moldovei și Valahiei au dus războaie grele pentru izgonirea de pe pământul țării a cotropitorilor turci și a uneltelor lor. O pildă grăitoare, emoționantă a frăției de arme româno-ruse, a fost lupta dusă cot la cot de Moldovenii lui Ion Vodă (1572—1574) supranumit de boieri „cel cumplit“ și de Cazaci, în frunte cu hatmanul Svierciovschi, împotriva năvălitorilor turci. In sala muzeului închinată acestei epoci frământate din istoria poporului nostru se pot citi următoarele cuvinte ale cronicarului Ureche:

„Iară Cazacii neîntrebând de nime, s'au adunat 1200 de oameni și au venit la Ion Vodă, pre carii văzându-i Ion Vodă, nu într'alt chip, ci cum ar fi îngeri din cer cu veste de izbândă pogorîți, și cu multe daruri capetele ce erau le-au dăruit.“

Marea bucurie a lui Ion Vodă la sosirea cazacilor era firească; el nu găsise sprijin la niciunul dintre regii și principii vecini cărora le era teamă de puterea încă mare a împărăției otomane. Singurul ajutor ce l-a obținut a fost acesta, venit dela prietenii din Răsărit.

In istoria țării noastre avem multe exemple despre sprijinul dat de cazaci poporului nostru. E cunoscut ajutorul căzăcesc pe care l-a primit Mihai Viteazu, și mai ales cel dat de hatmanul cazacilor Zaporojeni, Bogdan Hmielnițki, lui Vasile Lupu, domnul Moldovei.

Intr'o vitrină a muzeului se află o carte prețioasă, tipărită în anul 1652; în această carte, o gravură frumos lucrată înfățișează chipul hatmanului Bogdan Hmielnițki.

Alt moment însemnat în istoria legăturilor româno-ruse, este domnia lui Dimitrie Cantemir, aliat, prieten și consilier al marelui țar Petru I. Muzeul are multe acte, gravuri, cărți, tablouri, medalii, privitoare la această colaborare politică, militară și culturală.

In ziua de 13 Aprilie 1711, Vistiernicul Luca, solul lui Dimitrie Cantemir, a semnat în orașul Luțc din Volinia un tratat cu țarul Petru I, care prevedea între altele că: Moldova nu va fi niciodată tributară; că Moldova, tot timpul cât va mai fi acest război, va avea o oaste de zece mii de oameni, plătiți de vistieria împărătească; că împăratul nu va încheia niciodată o pace cu turcii, în care ar fi stipulat că Moldova va fi iarăși supusă jugului turcesc. Iar țarul își ia următorul angajament:

„Noi Petru, marele împărat și țar făgăduim poporului volah (moldovean) să-l apărăm întotdeauna de toți dușmanii, pentru care am dat prezenta diplomă imperială cu pecetea și semnătura noastră“.

In ziua de 24 Iunie 1711, țarul Petru I a sosit la Iași. In lipsa domnului Cantemir, care se afla la Tutova, au ieșit întru întâmpinarea împăratului Mitropolitul Ghedeon și boierii. Petru I a fost primit „ca un împărat ortodox, cu crucea și cu apă sfințită, toți Moldovenii sărutându-i dreapta și mulțumind lui Dumnezeu, că au scăpat de jugul turcesc... Un ceas după ce soarele apusese sosi în capitala Moldovei și împărăteasa“.

Muzeul Româno-Rus posedă o gravură înfățișând pe țarul Petru și pe Dimitrie Cantemir trecând prin fața bisericii Trei Sfetite, zidită de Vasile Lupu cu ajutorul unor meșteri ruși.

Minunată este descrierea acestei vizite a țarului reformator, făcută de cronicarul Nicolae Costin:

„In ziua următoare sosirii în capitala Moldovei a lui Petru cel Mare, — 25 Iunie, duminică — Cantemir l-a poftit la un mare ospăț în cămările domnești din palat. Impăratul n'a primit să se așeze la locul de cinste, ci l-a pus pe domnul Moldovei... Veselia a cuprins curând pe toți oaspeții, aceasta se datora în bună parte,

1877
CU AJUTORUL RUSIEI
ROMANIA DOBANDESTE
INDEPENDENTA DE STAT

Panou reprezentând cucerirea Plevnei în timpul războiului prin care, cu sprijinul armatei ruse, poporul român și-a cucerit independența eliberându-se de sub jugul otoman.

1944
PRIN VICTORIA GLORIOASEI
ARMATE SOVIETICE
ROMANIA DOBANDESTE
INDEPENDENTA NATIONALA

August 1944... Pe străzile Bucureștiului mulțimile întâmpină cu bucurie și dragoste pe ostașii sovietici eliberatori. (Panoul din holul muzeului).

vinului de Cotnari... Impăratul era mare de stat, fără a fi însă gras. Ochii săi erau negri, faţa rotundă şi pielea puţin măslinie. Felul său de a se purta era mândru... Spre deosebire de alţi împăraţi, el nu iubea luxul şi splendoarea; îmbrăcămintea sa era foarte modestă... Cât timp a petrecut la Iaşi, n'a ieşit prin oraş decât pe jos... Faţă de Cantemir a arătat multă dragoste şi de mai multe ori în aceeaşi zi, l-a cuprins în braţe, l-a ridicat până la el şi l-a sărutat pe ochi, pe cap şi pe obraji, aşa precum un părinte îşi sărută fiul iubit..."

După bătălia dela Stănileşti, în care armatele ruso-moldovene au fost înconjurate de turci, Marele Vizir a cerut ţarului să-i predea pe Dimitrie Cantemir. Pe un panou din muzeu sunt cuvintele cu care ţarul a răspuns cererii Marelui Vizir: „Aş putea să dau turcilor toată ţara până la Kursk, pentrucă îmi rămâne speranţa de a o reocupa, dar nu pot în niciun chip, să frâng credinţa şi să predau pe un principe care şi-a lăsat Principatul pentru mine, căci este cu neputinţă să recâştigi onoarea, odată ce ai pierdut-o"

Ce frumoase cuvinte, care oglindesc o adevărată şi frăţească înţelegere între doi aliaţi! Câtă credinţă faţă de poporul român este sintetizată în aceste cuvinte!

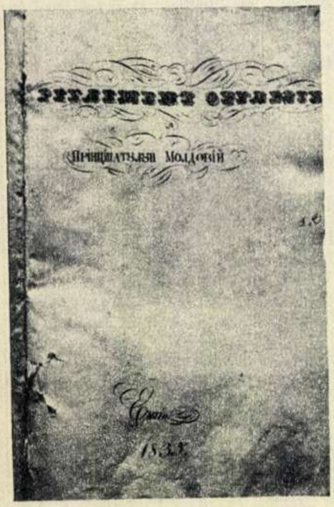
Manuscrisul original al „Regulamentului Organic".

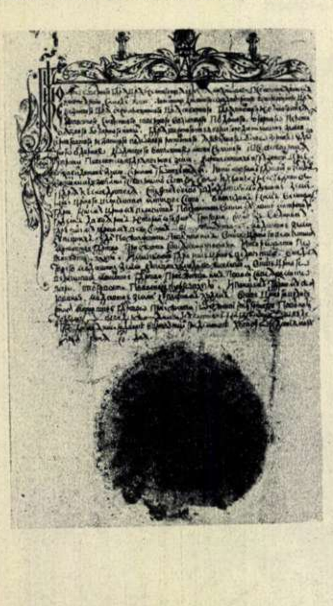
Manuscrisul original al tratatului de comerţ încheiat între Gheorghe Ştefan, Domnul Moldovei, şi ţarul Alexei Mihailovici, tatăl lui Petru cel Mare. Printre altele manuscrisul cuprinde următoarele: „...S'au închinat nouă marelui stăpânitor, măriei noastre ţariene solii voştri, mitropolitul Sucevei Ghedeon şi boierul al doilea logofăt Grigorie cerând marelui stăpânitor, măriei noastre ţariene să miluim pe supuşii tăi, negustorii din ţara Moldovei, ca să vie în ţara măriei noastre ţariene, Moscova, cu orice fel de mărfuri şi să târguiască cu negoţ liber. Iar noi, marele stăpânitor, măria noastră ţariană, pe supuşii tăi negustorii din ţara Moldovei i-am miluit, le-am îngăduit să vină în ţara Moscovei a măriei noastre ţariene, cu orice fel de mărfuri, să târguiască cu negoţ liber. Şi după miluirea măriei noastre, negustorii d'n ţara Moldovei să vie în ţara Moscovei, a măriei noastre ţariene şi să iasă şi să târguiască în toate târgurile şi nu vor avea nici o oprelişte şi nici o piedică".

Popoarele din Balcani adresează Rusiei chemarea de a le elibera de sub jugul otoman. In secolul XVIII-lea Rusia — dând urmare acestei chemări — poartă trei mari războaie cu imperiul otoman.

Privitor la aceste războaie Muzeul Româno-Rus posedă un bogat şi preţios material: gravuri, hărţi, acte. In muzeu sunt documente semnate de generalul Suvorov, marele conducător de oşti, precum şi planul luptei dela Martineşti, pe malul râului Râmnic (22 Septembrie 1789) în urma căreia Suvorov a fost denumit Râmniţki (învingătorul dela Râmnic).

In anii 1807—1812 s'a purtat alt război ruso-turc. Printre voluntarii români care au luat parte la acest război a fost şi Tudor Vladimirescu. Armata rusă condusă de generalul Miloradovici a apărat — în 1807 — oraşul Bucureşti împotriva armatelor turceşti venite din sudul Dunării.

In legătură cu războiul din 1807—1812 muzeul posedă trei piese preţioase: un portret frumos în ulei şi o gravură în culori cu chipul generalului Miloradovici, precum şi o gravură pe cupru înfăţişând pe generalul Kutuzov, executat după un portret în ulei, pictat de Rosentreter.

Anul 1829. Armata rusă înaintează victorioasă spre Adrianopol. Turcii cer pace. Prin pacea semnată în acelaş an, Ruşii obţin pentru Moldova şi Muntenia libertăţi însemnate, ca: înlăturarea monopolului turcesc asupra comerţului, care devine liber, şi restituirea către Muntenia a oraşelor muntene dela Dunăre: raialele Brăila, Giurgiu şi Turnu Măgurele.

Tot din iniţiativa Rusiei s'a alcătuit prima Constituţie a principatelor româneşti, numită „Regulamentul Organic". Printre altele, această legiuire stabileşte Obşteasca Adunare, învăţământul de stat, întemeierea armatei naţionale (miliţie), precum şi înfiinţarea presei româneşti („Curierul Românesc" şi „Albina", 1829).

La alcătuirea „Regulamentului Organic" şi la întocmirea noilor orânduiri, a veghiat — din partea rusească — un om luminat, generalul Pavel Kiseleff.

Intre alte obiecte din vremea aceea, Muzeul Româno-Rus are şi un portret (miniatură) — frumos lucrat — al lui Kiseleff, manuscrisul „Regulamentului Organic" al Moldovei, cu semnăturile boierilor din divan şi cu pecetea de întărire oficială a manuscrisului, precum şi alte piese de valoare şi acte cu semnătura generalului Kiseleff.

In legătură cu epoca premergătoare unirii, trebue să cităm cuvintele lui Cernâşevschi, unul din conducătorii cercurilor democrat-revoluţionare ruseşti, cuvinte care se găsesc reproduse în muzeu şi care oglindesc puternic sprijinul dat de poporul rus poporului nostru. Intr'un număr din revista „Sovremennic" din anul 1859, N.G. Cernâşevschi scria: „Ruşii simpatizează cu dorinţa poporului român de a se uni într'un singur stat. Simpatia se preface în speranţă. In timpul conferinţelor dela Paris, publicul nostru a căpătat siguranţa, că dorinţa Românilor de a forma un stat unic, se va realiza".

După unire, turcii au continuat să păstreze însă suzeranitatea asupra României. Dar nu pentru mult timp. Cu ajutorul Rusiei, ţara noastră a putut să-şi dobândească în anul 1878 independenţa. In legătură cu războiul din 1877, muzeul posedă o foarte bogată documentaţie, compusă din desene originale, stampe, fotografii originale, arme, cărţi, etc., care arată, într'un chip deosebit de clar, lupta dusă împreună de poporul român şi poporul rus, pentru înfrângerea tiraniei otomane. Războiul pentru independenţă din 1877 oferă una din pildele cele mai grăitoare ale frăţiei de arme româno-ruse, frăţie care are rădăcini adânci în trecutul îndepărtat.

Dezvoltarea culturii şi artei în ţara noastră a fost puternic influenţată de cultura şi arta rusă. In Muzeul Româno-Rus se pot vedea o serie de piese care constitue mărturii puternice ale sprijinului pe care marele popor rus l-a dat dealungul veacurilor poporului nostru în dezvoltarea culturii sale naţionale. Printre alte obiecte care vorbesc despre acest hotărîtor sprijin, în muzeu există o reconstituire a unei prese tipografice (din veacul al XVII-lea) trimisă Moldovenilor de către vestitul mitropolit al Kievului Petru Movilă (sau Moghilă), moldovean de origină. Acesta este doar un exemplu despre sprijinul pe care poporul rus l-a dat poporului român pe tărâmul culturii.

Dezvoltarea mişcării muncitoreşti din ţara noastră a fost strâns legată de mişcarea revoluţionară din Rusia dela sfârşitul secolului XIX şi începutul secolului XX.

In vitrinele sălilor, care cuprind bogate documente din această epocă, putem vedea, printre alte piese, câteva fotocopii după unele broşuri foarte rare, cum sunt lucrările doctorului Russel, ale lui N. Zubcu-Petrovici, Codreanu, primii propagandişti şi organizatori ai cercurilor revoluţionare din România, veniţi din Rusia, unde fuseseră prigoniţi din cauza activităţii lor revoluţionare. Intr'o vitrină din aceeaşi sală poate fi văzută prima pagină a numărului 1 din „Contemporanul", revistă apărută la Iaşi în anul 1881. Titlul revistei este traducerea titlului revistei progresiştilor ruşi, „Sovremennic", sub a cărei influenţă ideologică se aflau în acea epocă militanţii cercurilor revoluţionare dela noi. In muzeu se află expuse publicaţii preţioase, rare, dela sfârşitul secolului XIX, din perioada în care ideile marxiste căpătau o răspândire din ce în ce mai largă în ţara noastră, iar mişcarea muncitorească — sub influenţa mişcării muncitoreşti din Rusia — trecuse dela faza activităţii pe cercuri la activitatea de massă. Printre lucrările din această perioadă întâlnim de pildă: Fr. Engels: „Tactica Social-democraţiei", publicată în 1895; „Dare de seamă despre desbaterile Congresului al II-lea al Social-democraţiei Române, ţinut la Bucureşti în 4 şi 5 Aprilie 1895", apărută în Bucureşti, în 1896; „Manifestul Partidei Muncitorilor" şi alte publicaţii.

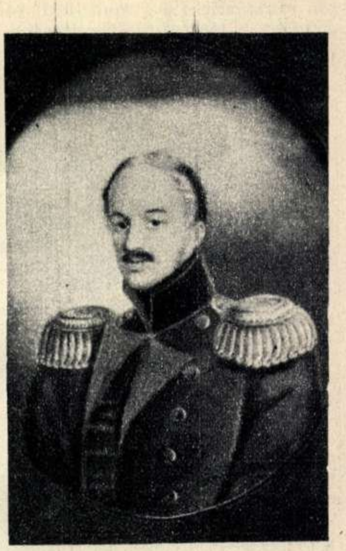
Generalul rus Pavel Kiseleff, care a veghiat la întocmirea „Regulamentului Organic".

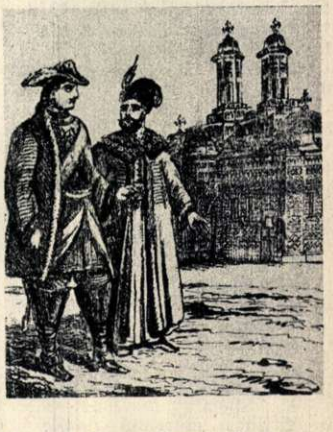
Petru cel Mare şi Dimitrie Cantemir în piaţa bisericii Trei Sfetite (Trei Ierarhi) din Iaşi.

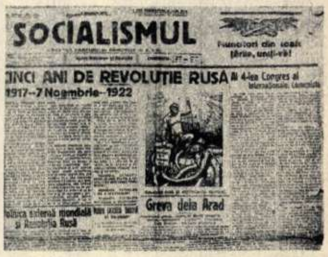
SOCIALISMUL

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

INCI ANI DE REVOLUTIE RUSĂ

1917–7 Noembrie–1922

Al 4-lea Congres al Internaţionalei Comuniste

Greva dela Arad

Un exemplar al ziarului „Socialismul".

Luptele proletariatului rus, condus de partidul făurit de Lenin, au avut un adânc ecou în ţara noastră. Mişcarea muncitorească, pe care trădarea „generoşilor", n'o putuse înăbuşi, capătă un nou avânt în urma Revoluţiei din 1905. In legătură cu sângeroasa represiune a guvernului ţarist din ziua de 9 Ianuarie 1905, muncitorimea română a luat atitudine, manifestându-şi solidaritatea de luptă cu eroicul proletariat rus. Intr'o vitrină a muzeului, citim în manifestul lansat cu ocazia întrunirii ţinute în „Sala Băile Eforiei" în luna Ianuarie 1906: „...Lupta tovarăşilor voştri din Rusia e lupta voastră... Cauza lor e cauza voastră... Triumful lor va fi triumful vostru. Când proletariatul rus îşi zguduie cu putere lanţurile şi face sforţări uriaşe pentru a le arunca sfărâmate la picioarele stăpânitorilor săi, el făureşte nu numai propria lui libertate, ci şi pe a voastră, a tuturora..."

Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie a deschis o nouă eră în istoria omenirii. Exemplul ei victorios, influenţa ei hotărîtoare asupra mişcării revoluţionare mondiale a făcut să se nască în toate ţările partide comuniste, create după exemplul gloriosului Partid Comunist al Uniunii Sovietice.

Influenţa Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie asupra mişcării muncitoreşti dela noi este sintetizată de următoarele cuvinte ale tovarăşului Gh. Gheorghiu-Dej:

„Partidul Comunist s'a plămădit în focul marilor lupte de clasă din România anilor 1918—1919—1920, în focul avântului revoluţionar produs în ţara noastră de victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie..."

Pas cu pas se poate urmări, trecând în revistă publicaţiile din vitrinele muzeului, lupta grea, plină de jertfe dar victorioasă pe care a dus-o Partidul Comunist din România în perioada de după Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie.

Cu privire la această epocă, Muzeul Româno-Rus expune o serie de gazete ca, de exemplu, ziarul „Socialismul", organul Partidului Comunist, care publica în anul 1922 un articol „Cinci ani dela Revoluţia rusă, 1917 — 7 Noembrie 1922". Oamenii muncii pot vedea în vitrinele muzeului ziarele şi publicaţiile revoluţionare legale şi ilegale care omagiau memoria marelui Lenin, exemplarul din ziarul „Viaţa muncitoare" în care este înfierat atacul sângeros al guvernului burghezo-moşieresc împotriva Congresului Sindicatelor Unitare din Aprilie 1929; rând pe rând se înfăţişază privirii diferite numere din „Scânteia" ilegală, ziare progresiste studenţeşti, ca: „Viaţa universitară", „Ideea universitară", ziare antifasciste ca „Ecoul", „Clopotul", etc., care în condiţiile asprei ilegalităţi au militat consecvent pentru prietenia româno-sovietică. Un însemnat loc în Muzeu este închinat eliberării României de către glorioasa Armată Sovietică şi ajutorului multilateral dat de U.R.S.S., poporului nostru.

Oamenii muncii care privesc panoul reprezentând primirea entuziastă a trupelor sovietice în Bucureşti sau panourile ce vorbesc despre sprijinul frăţesc al popoarelor sovietice acordat poporului român, sunt adânc pătrunşi de dragoste şi recunoştinţă faţă de marele popor frate care dealungul veacurilor a fost mereu alături de vecinul său dela Dunăre şi Carpaţi, în toate momentele de grea cumpănă ale istoriei sale. Prietenia dintre cele două popoare se întăreşte şi se dezvoltă azi, pe baze noi şi în condiţii istorice noi; această prietenie de nezdruncinat continuă tradiţia unor legături de veacuri.

UN BOB din ţara lui Miciurin

de Traian COŞOVEI

La cererea tovarăşului Ioan Patrulescu, lăcătuş stahanovist la secţia vagonetaj a uzinelor „Steagul Roşu"-Oraşul Stalin, care ne-a rugat să informăm cititorii despre metodele sovietice agrotehnice aplicate în gospodăriile noastre colective, publicăm materialul de mai jos.

Intr'o seară, pe la mijlocul lui Martie 1950, un flăcău colectivist din Cotârgaci, utemistul Vasile Vardaru, urca dealurile dintre Leorda şi satul lui: se întorcea acasă dela Bucureşti, dela şcoala de socotitori. Bine pregătit, dornic să-şi vadă satul, flăcăul venea la Cotârgaci nerăbdător a ţine rosturile gospodăriei; venea la timp, în plină campanie de primăvară.

Luna răsărea încet de după dealuri, îmbrăcând în strălucire uriaşa desfăşurare a ogoarelor. De pe văile largi şi întortochiate se ridica duduit harnic de tractoare. Fluierături răzleţe, hămăit de câini, pale de fum înţepător, rătăcite depe la stâne, îl întâmpinau pe flăcău, sporindu-i bucuria întoarcerii. Mergea fluierând melodii vioaie, cânta în gura mare şi, când ostenea, fluiera din nou. Pe coama unui deal, unde lumina lunii i se păru mai puternică, el se opri tulburat, scoase din buzunarul vestei dela piept o hârtiuţă, o desfăcu şi se uită cu luare aminte la un obiect ascuns în ea. Degetele flăcăului atinseră, parcă cu teamă, două-trei boabe strălucitoare. „Ce-or fi închizând în ele!?" Le ascunse la loc în buzunar şi porni mai departe, privind semeţ pe deasupra dealurilor; îi păreau îmbrăcate în lanuri înalte, bătând în auriu, în albastru. Din nou se opri şi cercetă visător cele trei mărgăritare: trei boabe de grâu ramificat.

„Să le arăt colectiviştilor, sau să păstrez taina până văd mai întâi ce iese din ele?"...

*

Nu se putu stăpâni şi nici nu se îndură să nu arate colectiviştilor grăuntele de grâu. Erau de faţă Vasile Asiminicesei, preşedintele gospodăriei, Mihai Hrişcanu, Ciobotaru, Maria Constantin şi alţi colectivişti. Dupăce îl năvăliseră cu întrebările despre şcoala dela Bucureşti, începuseră a vorbi despre treburile gospodăriei: s'au mai înscris câţiva mijlocaşi, gospodăria şi-a înjghebat o turmă de oi...

— Avem acum şi porci...

— Am semănat grâu bun, de primăvară.

— Da' grâu de ăsta când semănăm? a întrebat Vasile Vardaru. Scoase cele trei boabe şi le aşeză pe pânza roşie care îmbrăca masa. La şcoală, într'o lecţie, ni s'au dat câte două-trei boabe să le studiem în timp ce ni se vorbea despre grâu'ăsta...

Câteva clipe oamenii cercetară în tăcere boabele mari, sticloase, dându-le din mână în mână.

— Ştiţi ce fel de grâu este? întrebă tainic Vasile.

— Trebue să fie grâu semănat în cruce. Totuşi... E prea mare... — îşi dădu părerea Ciobotaru.

— Să-l semănăm şi să vedem ce iese. Din câteva boabe nu poţi să-ţi dai seama — spuse Maria Constantin.

— Ce-o să iasă? Nu tot grâu?! — spuse altul.

— Tot grâu, da' nu aşa cum suntem noi obişnuiţi să vedem, zâmbi Vardaru.

— Dacă aş vedea un spic întreg v'aş spune ce fel de grâu este — vorbi Mihai Hrişcanu. După mărimea bobului, aş zice că-i grâu ramificat din Uniunea Sovietică.

— Ai ghicit. E grâu ramificat! — spuse Vardaru.

— Aa, da! grâu ramificat. Am auzit. Se fac experienţe cu grâul ăsta la Institut — vorbi Asiminicesei.

— Când am fost în Uniune am văzut lanuri mari, îşi aminti Hrişcanu. Să-l semănăm şi noi..,

— Ce faci, tovarăşe? — sări deodată Vasile. Până să intervie, un brigadier sfărâmase în dinţi unul din cele trei boabe şi acum îi cerceta încruntat miezul.

— Stai să mă uit: înăuntru cumu-i. Are dulceaţă bună? Mda! continuă nestingherit — îi dulce, îi bun...

— Ia-le, că ţi le strică pe toate, — râse Hrişcanu. Ii face „analiza"... Ii straşnic grâu, productiv. Da' nu ştiu dacă dă rezultate la noi, pe pământul nostru... Să le semănăm, Vasile. Să punem boabele astea într'un loc ferit şi să ne ocupăm de ele... Să vedem ce-o ieşi. Poate, cine ştie...

— Eu am să-l semăn şi o să vedeţi cu toţi ce fel de grâu este, făgădui Vardaru.

*

Vardaru căută un loc ferit, în grădiniţa din faţa casei, săpă un strat mic şi semănă acolo cele două boabe. Intr'o zi, cercetând locul unde semănase boabele, se îngrozi: un grăunte fusese înghiţit de o găină. Mai rămăsese doar unul singur. Acesta stătea bine în pământ şi scosese un colţ mic, auriu — mai mare şi mai puternic decât grâul „Cenad 77", pe care-l semănase gospodăria.

— Mamă, dacă mai prind o găină aici, o tai! hotărî el. Se apucă să îngrijească cu mai multă atenţie firicelul de grâu. El creştea repede şi îşi schimba înfăţişarea: treptat se arătau flăcăului minunile şi frumuseţile închise de ştiinţa miciurinistă în bobul de grâu.

— Cum merge „experienţa"? îl întrebau colectiviştii — unii în glumă şi puţini încrezători în priceperea lui Vasile, alţii interesaţi în mod sincer să vadă rezultatul.

Când Vasile povesti că a rămas numai un bob, Hrişcanu se îngrijoră, şi-l sfătui să ia seama să nu piardă şi celălalt fir. Vasile îşi spuse şi el cu hotărîre: „A rămas un singur fir — să fiu cu ochii pe el".

Cu încetul, firul crescu, se transformă într'o tufă de fire groase, cu frunza lată, bătând în albastru. Vasile numără firele date din rădăcină: erau douăsprezece. Dintr'un bob încolţiseră douăsprezece fire. Intr'o bună zi, când firele începură a se umfla în vârf, lăsând să se desfacă spicul, Vardaru îşi spuse bucuros: „Acuma am să-i chem pe oameni să vadă". Pentrucă se apropia campania de vară, el fu însă chemat la raion, cu unele treburi. Nerăbdător, îndată ce se întoarse, trecu mai întâi pe la sediul gospodăriei şi-l luă pe Hrişcanu:

— Hai să vezi grâul ramificat...

Când intrară în grădină, câteva vrăbii zburară grăbite prin frunzişul pomilor. Vardaru rămase înlemnit: toate spicele erau scăr-

Legături de spice pline, mari cât vrabia, încărcate de boabe — aşa arată snopii recoltaţi la Cotârgaci.

mănate, ciugulite de vrăbii... Un singur spic, mare, încă verde, rămăsese plin şi neatins, aplecând paiul.

— Era bine să-l fi „secerat" mai din timp — spuse în glumă dar cu părere de rău Hrişcanu, mângâind şi cercetând cu uimire spicul întreg. Ăsta-i grâu, nu glumă... Bine, Vasile, să nu mă chemi tu mai din vreme? Taie spicul ăsta acum; îi bun de secerat.

Vardaru îşi „recoltă" spicul frecându-l în palme şi numără o sută de boabe, la fel de mari şi strălucitoare ca şi acelea trei pe care le adusese dela şcoală.

— Apoi la anu' o să facem treaba asta cu mai multă grijă — spuse cu hotărîre Hrişcanu.

In toamnă, Vardaru plecă în armată. „Dacă le las grâul, poate n'au să se intereseze ca mine de el, şi-i pierd sămânţa. Să-l ţin mai bine până mă 'ntorc dela cătănie", chibzui flăcăul şi plecă să-şi facă datoria. Mai târziu însă începu să-i pară rău: „Să stea grâul până vine el dela armată?" In timpul ăsta colectiviştii ar putea face experienţa cu el. Tocmai se pregătea să scrie la gospodărie, când primi scrisoare dela colectivişti. „Grâul de toamnă îi frumos, am pus parazăpezi prin el — îl informau ei. Vitele ies bine din iarnă; au început să fete oile — unele câte doi miei. Acum ţinem cursuri agrotehnice şi pregătim campania de primăvară. Dar ce-ai făcut tu cu grâul cel ramificat, că vine vremea să-l semănăm? Să ne răspunzi unde l-ai pus".

Peste câteva zile colectiviştii primiră răspuns: „Duceţi-vă la mama şi i-l cereţi. Spuneţi că-i pus bine în casă, într'un plic sub grindă. Sunt o sută de boabe. Aveţi grijă ce faceţi cu el!"

Făcură un strat curat — ca pentru flori — în grădiniţa sediului gospodăriei, în dreptul ferestrelor, şi semănară grâul bob cu bob, în rânduri rare, ca să le poată prăşi. Când grâul răsări, îi dădură de veste şi ostaşului: „Au ieşit 96 de fire".

Un tânăr agronom, Sandu Andrei care ajuta gospodăriei, începu să se intereseze şi el de grâul ramificat.

— Ce face grâul nostru? întreba de câte ori venea dela raion. Impreună cu brigadierul, cu Mihai Hrişcanu şi alţii, îl cercetau frunză cu frunză, îl măsurau cât a mai crescut; erau atenţi să nu-l atace vreun gândac, vreo mălură.

Indemnat parcă de grija, de dragostea colectiviştilor, grâul crescu mai înalt ca omul şi dădu în spic mare, alb-argintiu. Veneau să-l vadă vizitatori dela alte gospodării, se opreau şi se minunau trecătorii...

Când grâul dădu în pârg, începu lupta cu vrăbiile. Colectiviştii întinseră sperietori de hârtie, pe deasupra „lanului" iar câte unul din cei din sediu îl veghea dela masa de lucru, dela fereastră. Când cel dela masă pleca la câmp, dădea „lanul" în primire altcuiva. Pe încetul, spicele mari se umflau, se aplecau, semănând, ele înşile cu stoluri de vrăbii.

— Putem să-l recoltăm — spuse într'o zi agronomul. Incepuse şi seceratul cu maşinile S.M.T.-ului, în lanurile mari ale gospodăriei. Il recoltară cu grije.

Nu mai erau câteva spice — erau câţiva snopi... Mici, dar snopi de grâu ramificat. Bătură snopii cu beţele, frecară spicele în palmă, tot socotind între ei, numărând şi înmulţind pe întrecute:

— Are, vasăzică, dintr'o rădăcină, opt până la doisprezece fraţi; un spic cât dă? Optzeci până la 120 de boabe, calcula comunistul Ciobotaru, magazionerul gospodăriei.

— Noi să spunem că din fiecare bob ies numai câte opt fraţi şi fiecare spic dă numai optzeci boabe... hai? Ies 640 de boabe dintr'un singur bob?...

— Ai socotit bine!?... Apoi asta-i comoară, nu grâu! A fost şi bine îngrijit...

— Vezi cum rodeşte ştiinţa miciurinistă pe pământul nostru?

Se încurcară, însă, când ajunseră să-şi depoziteze recolta. Să pună grâul în bibliotecă, în cassa de bani sau în magazie? Dar în magazie se întâmplă să mai dea şoarecii peste el.

— N'am şoareci în magazie — se supără Ciobotaru. Da' să-i găsim un loc mai sigur. Il puseră în nişte sticle bine înfundate şi aşezate, cu etichete, în magazie.

— Merge experienţa noastră! Uite aşa: anu' ăsta puţin, la anu' mai mult, până când... om vedea că rodeşte bine pe pământul nostru pe mari întinderi. Atunci... Şi Ciobotaru îşi roti ochii prin magazie: „...atunci o umplem cu grâu ramificat"

*

Tocmai în iarnă, într'o seară, la cursurile agrotehnice pe care le urmau colectiviştii, Hrişcanu putu auzi din gura lectorului: „Seminţele trebuie să aibe curent de aerisire. Lipsa de aer le atacă puterea de încolţire — pentrucă seminţele respiră".

— Grâul nostru îi în primejdie! şopti alarmat Ciobotaru, către Hrişcanu. Grâul ramificat! Noi l-am pus în sticle înfundate. Se înăbuşă! Unde-s cheile dela magazie?

In noaptea aceea umblară cu felinarul în magazie, scoaseră grâul din sticle şi-i găsiră un loc mai bun.

Colectivistul Ion Tiron arată cu mândrie ţăranilor individuali — oaspeţi, spicele mari cât vrabia ale grâului ramificat.

In primăvara lui 1952 Hrişcanu deveni brigadier.

Luă în primire grâul ramificat. Şi-l semănă cu mâna.

După ce grâul răsări, îl dădu în seama echipei dela grădină: colectivista Maria Constantin, recunoscută pentru priceperea şi dragostea cu care lucrează — primi cu mândrie să îngrijească ea „grâul cel special".

— Ea nu poate să lucreze altfel decât bine — ea să îngrijească grâul! — hotărîră colectiviştii. Mergeau şi ei, însă, şi fiecare descoperea un fir de iarbă să-l smulgă, examina frunzele grâului, minunându-se de el, căci creştea văzând cu ochii şi anul acesta, întrecându-l cu mult pe cel din lanurile mari.

— Grâuşoru' nostru drag!... Ce-i faci tu, Marie, cum îl dezmierzi de creşte aşa frumos? — se bucurau colectiviştii.

Aşa „dezmierdat şi cântat", „grâuşoru'" dădu în spic, începu să se pârguiască.

— Orez, trestie de zahăr? Ce creşteţi voi aici?! se opreau miraţi călătorii care vizitau gospodăria. Toată vara, colectivişti din alte gospodării, elevi dela şcolile din Botoşani, muncitori în excursie veniră să vadă experienţa colectiviştilor din Cotârgaci. „Aşa grâu n'a mai crescut pe la noi" — spuneau cu toţii.

Apoi Maria îl seceră şi-l făcu snopi — snopi frumoşi, cum numai ea se pricepe să lege; aşeză snopii în clăi.

— Acuma nu mai avem snopi — avem clăi! se înflăcăra Hrişcanu.

Lui Asiminicesei, preşedintele gospodăriei, îi creştea inima şi era mândru că în gospodăria lor începe să dea rod bobul de grâu — mărgăritar, „bob din acela trimis în ţara noastră de oamenii sovietici".

Când veni vremea recoltării cărară grâul cu grijă pe un loc curat, în ograda gospodăriei, îl bătură cu beţele şi-l vânturară prin maşină.

— Vedeţi că nu daţi destulă atenţie? Bobul ăla a sărit! Invăţaţii sovietici au muncit o viaţă întreagă ca să scoată aşa minuni. Atâta ştiinţă îi strânsă într'un bob şi noi — îl vedem că sare, ne uităm după el, da' nu ne ridicăm să-l aducem la grămadă! — le cicălea Ciobotaru pe fete.

In timpul treerului venise din armată şi Vardaru, iar agronomul Andrei venise şi el la Cotârgaci, să vadă gospodăria şi ce fac colectiviştii cu grâul ramificat. Se bucură găsindu-i la treer şi se apucă degrabă să le calculeze producţia la hectar. De pe suprafaţa semănată, colectiviştii scoaseră 147 de kilograme.

De vorbă cu cei ce vor vota la 20 Decembrie

Duminică înspre amiază... Stahanovistul Şandru Cosma, muncitor la exploatarea forestieră din Sadova, raionul Câmpulung, regiunea Suceava, a pornit prin comună pentru a duce muncă de agitaţie în rândurile sătenilor. Iată-l în curtea gospodăriei muncitorului forestier Elisei Ierhan, vorbind familiei acestuia şi celor câţiva vecini adunaţi, despre caracterul profund democratic al alegerilor. El îi îndeamnă să întâmpine marea sărbătoare dela 20 Decembrie cu noi succese în munca pentru transpunerea în viaţă a sarcinilor trasate de partid pentru ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc în oraşe şi sate.

— Dacă aţi fi semănat un hectar, scoteaţi între 7-8000 de kilograme de grâu ramificat — le spuse inginerul. Vardaru era fericit — şi de dărnicia grâului şi de dragostea cu care îl îngrijiseră colectiviştii în timpul cât lipsise. Iată — gândi el — dacă l-aş fi ţinut sub grindă, acu ar fi fost tot 100 de boabe în loc de 147 de kilograme.

*

La discuţia planului de producţie pe 1953 colectiviştii din Cotârgaci avură bucuria să voteze „pentru trei hectare prevăzute cu grâu ramificat".

— Ei, tu, Hrişcanu! Ai făcut şcoala de brigadieri în iarna asta: ai să poţi răspunde şi de grâul ramificat. Nu mai e un strat de câţiva metri — îs hectare — îi spuseră colectiviştii brigadierului.

Semănă grâul în rânduri, cu semănătoarea. Cu multă grijă, de parcă semăna mărgăritare.

In locul lui Andrei care plecase în alt raion, veni un agronom nou, Lupu Alexandru. „Din şei vechi", se lămuriră colectiviştii, pentrucă agronomul nu se entuziasmă nici de istoria bobului de grâu, nici de cele trei hectare semănate din el.

— Astea-s poveşti! Dacă aţi fi semănat păpuşoi era mai bine. Tocmai voi v'aţi apucat de experienţe! Vreţi s'o luaţi înaintea Institutului?...

— Ii bătrân; ce ştie el? — şuşoti Maria Constantin la urechea lui Hrişcanu. Şi birocrat. Vrea să ne ţină pe loc. Dar noi nu ne lăsăm.

— Nu vrem s'o luăm înaintea Institutului — i-a răspuns preşedintele, agronomului — dar dacă putem să-l ajutăm, dece să n'o facem? Şi-apoi, nici prin gând nu ne trece să lăsăm baltă lucrul început, mai ales când lucrul ăsta porneşte dela ştiinţa sovietică.

Viitorii colectivişti din Cotârgaci ascultă atenţi povestea spicului neobişnuit. — Când veţi fi mari el va creşte pe tarlale întinse... E grâul viitorului — le spune învăţătorul Ion Paraschiv.

Fără să-i pese de părerea agronomului, grâul colectiviştilor porni şi'n primăvara aceasta cu toată puterea. Fusese semănat pe o bucată, în mijlocul lanului cu grâu de primăvară. In zilele de sărbătoare, colectiviştii îşi mutaseră locul de petrecere şi sfat, sus, pe coama dealului, şi nu se mai săturau privind grâul „minunat", înalt cât omul, scânteind la soare, albastru-cenuşiu, ca un colţ de mare. Unduit de vânt, semăna când cu o pârtie de cer senin aşternut pe lanul larg, când cu o insulă de stufării înalte şi foşnitoare...

— Grâu' ăsta îi aproape de-o seamă cu gospodăria noastră — se mândreau colectiviştii faţă de oaspeţii veniţi în vizită.

— Ne daţi şi nouă? — încercau „demersuri", de pe acum, întovărăşiţii din sat. Voi ne-aţi dat „Cenad 77", tot voi să ne daţi şi de ăsta mai bun. Aşa-i?

— Poate veniţi să semănăm laolaltă... — îşi dădea cu părerea Asimicesei. Poate veniţi cu noi laolaltă... Să-l creştem împreună pe copilul ăsta al nostru, născut dintr'o boabă de mărgăritar.

Entuziasmaţi de cele văzute, agronomii şi inginerii dela ICAR Suceava şi dela Bucureşti stătură pe îndelete de vorbă cu Vardaru, cu Hrişcanu, cu Maria Constantin. Işi luau notiţe în carneţelele lor pentru a analiza rezultatele acestei mari experienţe, prima de acest fel făcută în ţara noastră de o gospodărie colectivă.

Apoi le dădură colectiviştilor îndrumări ca unor vrednici colaboratori:

— Să încercăm să adaptăm grâul acesta, să-l obişnuim ca grâu de toamnă. Semănaţi o suprafaţă mică cu grâu de toamnă, alta cu grâu de primăvară... Să faceţi pâine, de probă, din el...

*

Intr'o dimineaţă din vara asta, înfloriră în lanul de grâu ramificat bluzele albe şi basmalele roşii ale secerătoarelor.

— Tare nerăbdătoare au fost să secere în lanu' ăsta — se bucura Hrişcanu.

Apoi veni vremea treerului: grâul ramificat era de astă dată mult, îl putea trece prin batoză... Au oprit snopi înalţi cu spicele cât vrabia, pentru Colţul Roşu, pentru Expoziţie, au sărbătorit grâul născut din bobul de grâu sovietic, cu veselie şi cântec...

In magazia gospodăriei sunt astăzi tone întregi de grâu ramificat. Vardaru se duce adesea în magazie şi îşi îngroapă mâinile în grămadă până la coate. Imbrăţişează, vântură grâul. Şi el arde strălucitor, ca boabele din seara aceea de Martie... Şi, când părăseşte cu inima plină magazia, dealurile din jur devin în ochii flăcăului, dealurile din noaptea aceea, bătute de lună, cu pânze de rouă călătorind peste holde înalte, unduind în auriu, în albastru...

STAŢIA PLUTITOARE DE POMPARE A APEI

Luptând pentru creşterea buneistări a poporului, clasa muncitoare din ţara noastră pune necontenit la dispoziţia ţărănimii muncitoare — aliata ei — mijloace de muncă tot mai perfecţionate. Industria noastră socialistă produce astăzi maşini moderne, pe care ţărănimea muncitoare — care le foloseşte cu succes — nu putea altă dată nici măcar să le viseze: puternicele tractoare pe şenile K.D. 35, combaine, batoze, etc.

Indrumările şi sprijinul dat de partid şi guvern pentru înzestrarea agriculturii noastre cu o tehnică tot mai înaltă nu se rezumă însă numai la producţia maşinilor necesare aratului, semănatului şi strângerii recoltei. Eforturile constructorilor de maşini se îndreaptă şi în direcţia învingerii unor calamităţi ale naturii de felul secetei.

Paşi importanţi s'au făcut şi în domeniul irigării terenurilor pe care se cultivă orez sau alte culturi ce necesită multă umiditate. O realizare de seamă pe acest târâm o constitue şi staţia plutitoare de pompare a apei, construită şi dată în funcţiune, pentru prima oară în ţara noastră, în primăvara anului 1953.

Staţia aceasta este montată pe o ambarcaţiune ce pluteşte pe valurile Dunării, din apele căreia pompează apa menită să asigure umiditatea necesară ogoarelor gospodăriei agricole de stat „Alexandru Sahia" din regiunea Bucureşti. Staţiunea funcţionează la secţia „Spanţov" a gospodăriei.

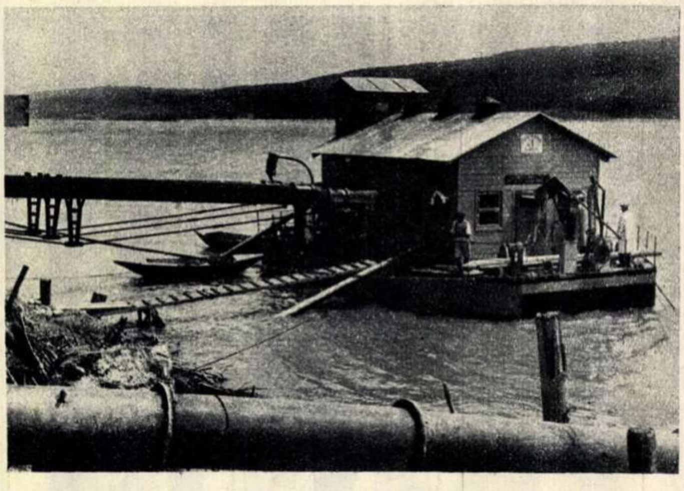

Staţia plutitoare de pompare pentru irigat dela secţia „Spanţov" a gospodăriei agricole de Stat „Alexandru Sahia" din regiunea Bucureşti.

Pe podul metalic ce uneşte două pontoane sunt instalate trei grupuri de motopompe, cuplate, fiecare dintre ele, cu câte un motor de 120 de cai putere. Conducte speciale leagă pompele cu un bazin construit pe malul fluviului; din acest bazin apa binefăcătoare pentru culturi se împrăştie cu dărnicie în canalele ce brăzdează dealungul şi dealatul ogoare cu o suprafaţă de aproape 900 hectare.

Legăturile din cauciuc şi instalarea conductelor pe un soi de cărucioare mobile, ce se mişcă pe şine, permit funcţionarea staţiei fără niciun fel de perturbări, chiar şi atunci când Dunărea este mai agitată sau când nivelul apei scade.

Capacitatea acestei staţii este de 900—1.200 litri de apă pe minut. Interesant este faptul că această staţie nu este deservită decât de numai patru oameni şi anume: trei mecanici şi un marinar.

Folosirea staţiilor de pompare de acest soi va lua extindere într'un viitor nu prea îndepărtat. Incă de pe acum se lucrează la construirea altor staţii plutitoare, şi mai perfecţionate.

Utilizarea pe scară largă a staţiilor plutitoare de pompare va contribui la extinderea, în măsură şi mai largă decât până acum, a culturilor de plante irigate şi mai ales a orezului.

Emil MARINESCU

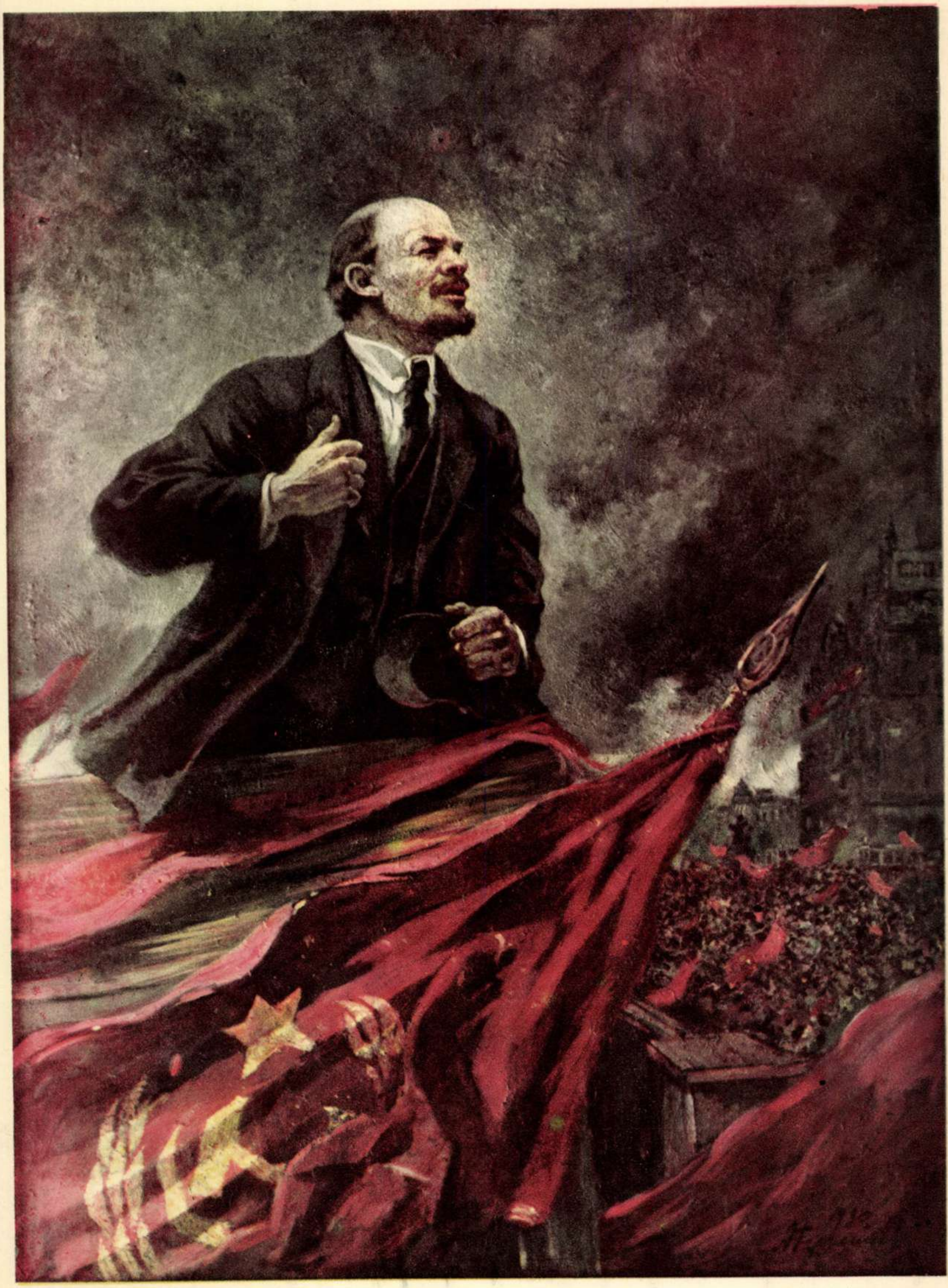

A. M. GHERASIMOV

V. I. Lenin la tribună

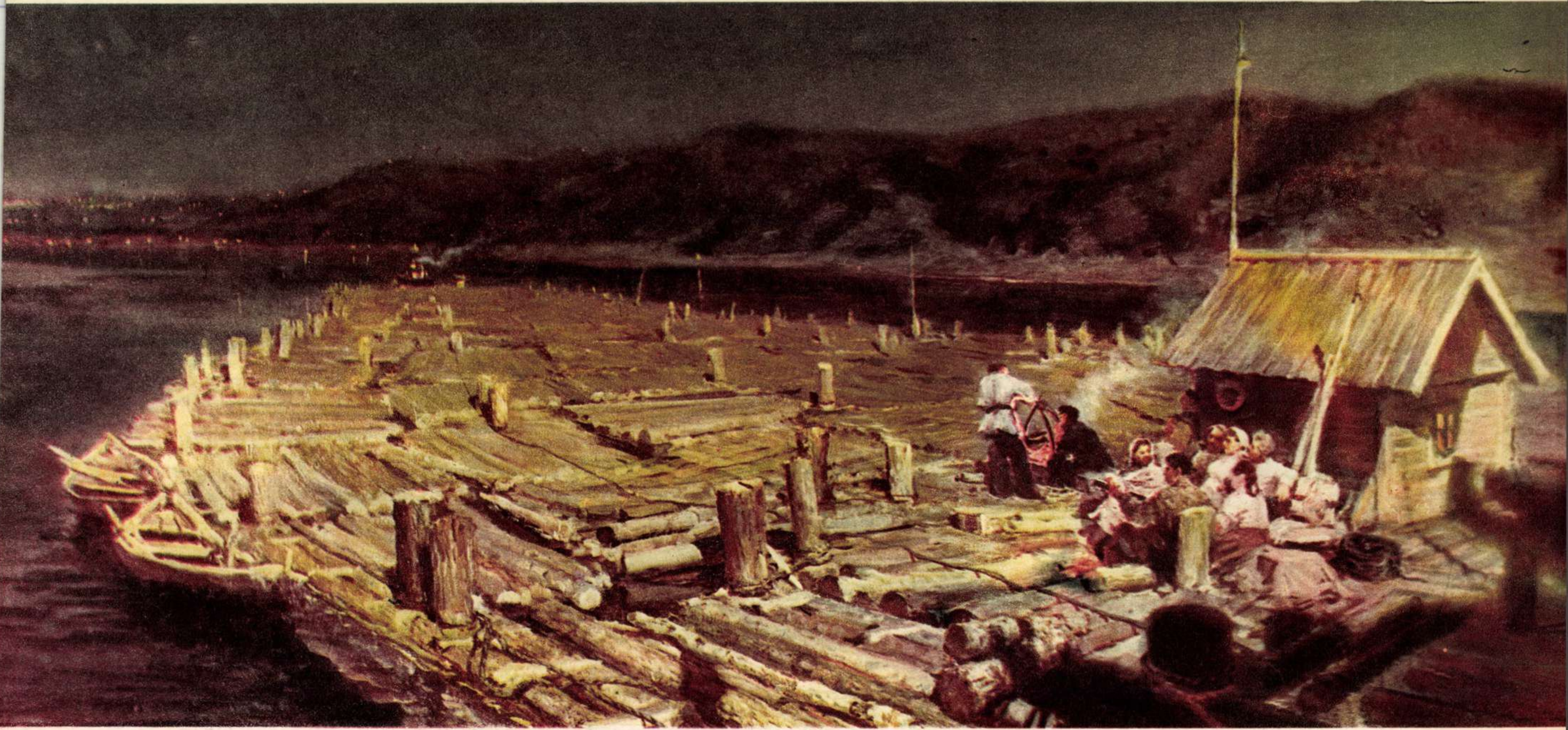

V. DMITRIEVSCHI

Pentru Stalingrad

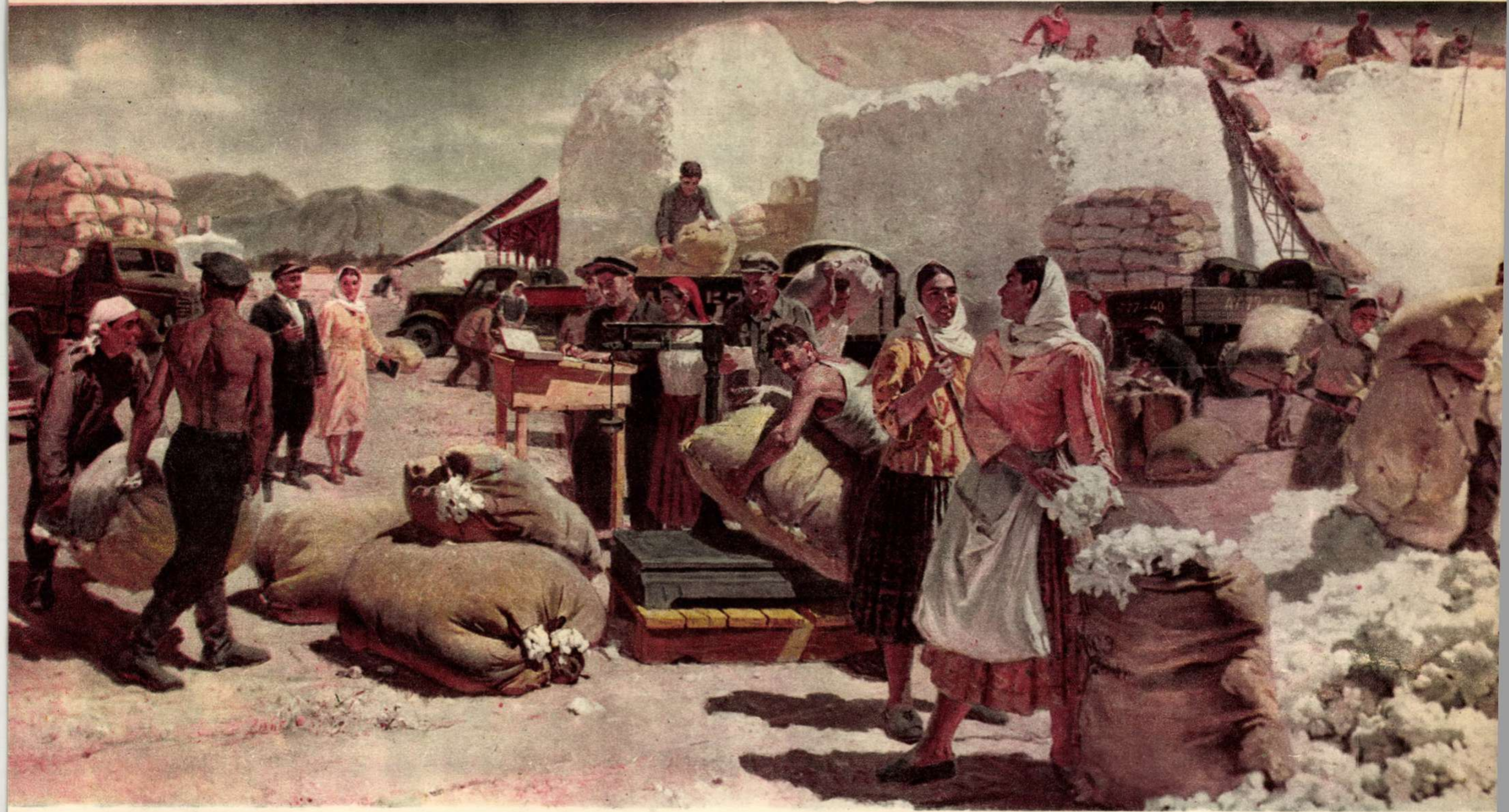

B. ALIEV, A. ABDULHALÂC, A. ZARUBIN

Predarea bumbacului către stat

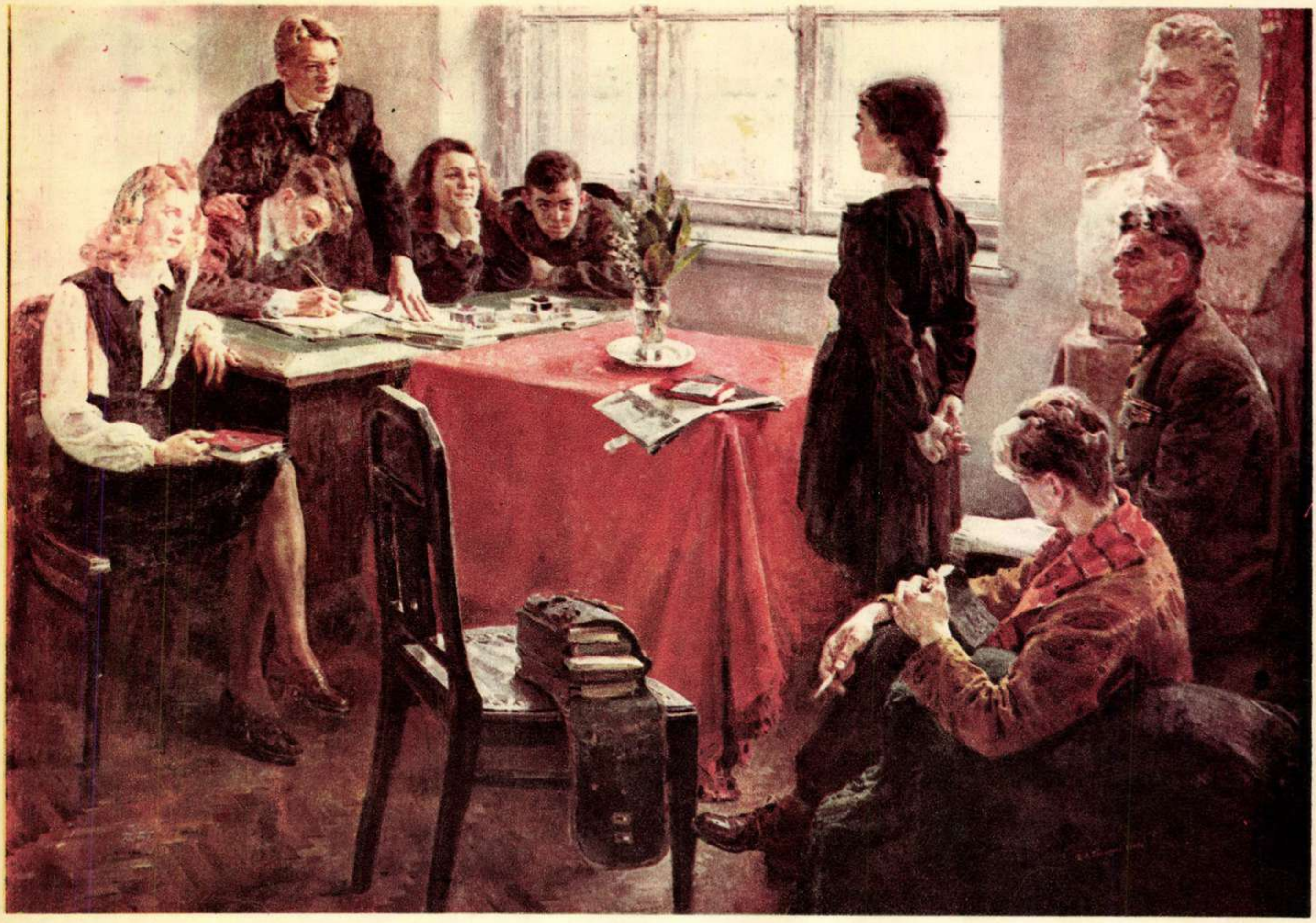

S. GRIGORIEV

Primirea în Comsomol

UN OM IN LANŢURI

de Alexandru JAR
laureat al Premiului de Stat

Ilustraţii de N. POPESCU
laureat al Premiului de Stat

In această primă noapte petrecută ca director al închisorii Suceava, Hercule Turtureanu dormi foarte agitat. Somnul îi fu tulburat de fel de fel de visuri rele. Se vedea ba băgat într'un sac imens, ba năpădit de o puzderie de şobolani care i se strecurau sub pijama, ciupindu-l şi chiţcăindu-i în urechi, ba se făcea că o pisică neagră, miorlăind înfiorător, îşi înfigea ghiarele în ceafa lui. Se trezi de câteva ori scăldat în sudori, aprinzând cu mâini tremurătoare lumina. Rămase minute în şir cu ochii pustii, aţintiţi asupra uşii, şi iar se aruncă în aşternut, trăgând pătura până peste cap. Incolăcit sub pătură, încerca să risipească coşmarul, repetându-şi printre dinţi:

— Lasă, am să-i arăt eu comunistului! O să vadă el cine sunt... cine sunt eu...

Această metodă de a se autosugestiona prin strigăte înăbuşite sub pătură, izbuti până la urmă să-l liniştească. Şobolanii, pisicile şi celelalte felurite dihănii din visurile lui dispărură încetul cu încetul. Işi concentră mintea înfierbântată numai asupra comunistului despre care îi vorbise primul gardian, asupra lui Iftimie Rotaru. Şi-l închipuia stând înaintea lui cu capul plecat şi genunchii îndoiţi — cum trebue să stea desigur un comunist condamnat — răspunzând cu glas stins la întrebările pe care i le punea cu asprime.

Hercule svârli pătura de pe cap şi respiră cu putere. Işi şterse cu mâneca pijamalei stropii de sudoare de pe frunte, şi căscă ochii în tavan. In închipuirea lui încălzită, o pată de var, aflată pe tavan drept deasupra patului, prinse viaţă. Clătină din cap, nemulţumit: ca un noruşor, pata părea că coboară asupra lui. Se aşeză, proptindu-se cu pumnii în saltea, şi întoarse privirile spre uşă: da, acolo lângă prag va sta comunistul pe care avea de gând să-l judece.

Mai întâi, Iftimie Rotaru va trebui să răspundă pentru ce se împotriveşte ordinei sociale, fără să ţină seamă de legile ţării. Această întrebare e importantă şi pentru profesia sa de avocat şi de viitor magistrat. In al doilea rând, va răspunde la întrebarea: cum de îndrăzneşte el, un om incult, să-şi închipuie că va putea fi vreodată mai mare peste intelectuali, că va putea lua cu japca averile altora — averi adunate după atâtea veacuri de trudă? (Aci, pleoapele îi lunecară cu duioşie, amintindu-şi de sfatul bătrânului tată: „la pildă viaţa mea!"). A treia întrebare: de unde şi-a procurat cartea aia de istorie a comuniştilor?

Hercule Turtureanu sări deasupra pernei, iar chipul lui tras de nesomn se congestionă de furie. Ochii îi săgetau uşa. Rosti cu un ton implacabil:

— Istoria, domnule comunist, o facem noi, regele, miniştrii, intelectualii ţării, noi, mă înţelegi?

Inverşunarea făuritorului de istorie, Hercule, se frânse brusc, ca aripa unei păsări de hârtie slobozită în aer de un copil. In uşă nu era niciо urmă de om, iar cuvintele sale se pierdură în gol, între pereţii dormitorului. Şezutul îi lunecă de pe pernă, trupul i se moleşi deodată. Căscă — gura căscată îi înghiţi jumătate de obraz — şi curând adormi.

Noul director al închisorii Suceava se trezi tocmai în după amiaza zilei următoare. Sări din pat, îşi trozni oasele, boxă de câteva ori aerul — boxul era sportul lui preferat — şi deodată încremeni. In oglinda din uşa dulapului, ochii săi întâlniră un omuleţ în haine vărgate, de ocnaş. Clipi uimit, întrebător; nicio îndoială. Omuleţul îi semăna leit. Ba era chiar el, Hercule, directorul! Infăţişarea lui nu aducea deloc cu a unui boxer, fie el şi din categoria cocoş. Işi apropie palma de piept, dar mătasea vărgată a pijamalei se înfundă la atingere, ca o spumă. Degetele i se loviră de coaste, scoţând un sunet sec. Se întoarse brusc cu spatele la oglindă.

De cealaltă parte a uşii, primul gardian Gociu trăgea cu urechea. Venise peste zi de câteva ori, stătuse clipe lungi cu urechea lipită de uşă, îngrijorat de sănătatea directorului.

Auzind mişcare în dormitor, Gociu îşi făcu cruce, mulţumind lui dumnezeu că şeful lui e zdravăn. Faţa i se însenină şi i se umflă de bucurie. Cu o sforţare se aplecă pe pântecele lui voluminos, aruncă o privire prin gaura cheii şi vorbi aşa încât să poată fi auzit:

— Imi daţi voie, domnule director...

Hercule o sbughi îndărăt în pat. Nu avea niciun chef ca un inferior al său să-i vadă trupul pipernicit. Abia când ajunse sub pătură, strigă:

— Ce vrei, gardiene?

— Sunt gata cu comunistul Iftimie Rotaru, domnule director! Să vi-l aduc? se strecură prin gaura uşii glasul lui Gociu, plin de bunăvoinţă.

— Pleacă! Nu mă deranja! Aşteaptă-mă în birou! porunci repezit directorul, trăgând pătura de colţuri, mai-mai s'o sfâşie.

— Vă aştept... Aştept... se prelinse înăuntru aceeaşi voce mieroasă.

Indată ce paşii primului gardian se îndepărtară, Hercule Turtureanu coborî iarăşi din pat şi se îmbrăcă repede. Işi strânse tare cureaua la pantaloni, simţindu-se dintr'odată mai voinic. Era acum pregătit să-şi ia în serios rolul de director. Trase o înghiţitură de aer şi, scoţându-şi pieptul înainte, porni cu faţa nespălată, dar plin de elan, spre administraţia închisorii.

Ajuns în biroul său, directorul Hercule se aruncă în fotoliu, mormăind surd:

— Ei, să-l văd!

Lipit de pervazul uşii, Gociu ridică încetişor un deget, în semn de atenţie, şi, clipind vesel, şopti:

— Vine, domnule director, auziţi-l! Il auziţi?

Ceva zornăi pe coridorul administraţiei, iar sgomotul se apropie, amplificându-se cu fiece clipă. Pe prag apăru un om de statură înaltă, în vestminte rupte şi pantofi scâlciaţi, legaţi cu sfori. Stătea drept; gâtul lui gros, descoperit, sprijinea, asemenea unei coloane, capul tuns chilug, puţin lăsat pe spate. Faţa lui palidă era întreruptă de adâncituri care-i intrau ca nişte cuie pe lângă colţurile gurii, ţintuindu-i parcă buzele. Ochii cenuşii păreau a fi acoperiţi de un uşor strat de cenuşă; îngânduraţi, se mişcară alene peste lucrurile din jur, oprindu-şi privirea asupra ferestrei. Un lanţ gros îi încolăcea picioarele, adunându-se pe podea, iar celălalt lanţ, dela mâini, trecându-i peste piept, era întins de pumnii săi ciolănoşi, gata parcă să-l rupă şi să-l împrăştie în verigi. Statura masivă şi nemişcată a deţinutului svârlea o umbră uriaşă asupra celor doi gardieni care abia se vedeau în spatele lui.

Directorul Hercule Turtureanu se uită curios la această făptură şi, cu cât o privea, ochii i se înfundau tot mai mult în orbite. Spatele i se încovoie, atingând speteaza fotoliului. Un sgomot — care abia pe urmă îşi dădu seama că era provocat de un tremur al picioarelor care loveau în podea — îi smulse un strigăt din gâtlej:

— Stai, nu mişca!

Rămase cu gura căscată, aiurit, neştiind cine rostise aceste cuvinte. Observă îndată că omul înlănţuit nu se clintise, iar buzele îi erau lipite, reci, mute. Işi apăsă tălpile pe podea, încercând astfel să stăvilească tremurul picioarelor. Acum cercetă profilul liniştit al deţinutului. Dece nu-şi lua oare ochii dela fereastră? Doar n'avea pe cine să vadă afară! Bătu în masă şi tuşi, spre a-l face să-şi întoarcă faţa.

Omul înlănţuit clipi rar, dar nu-şi întoarse privirea. Hercule Turtureanu dădu să bată cu pumnul în masă, dar rămase cu el suspendat în aer şi, după un răstimp, îl lăsă uşor pe genunchi. Era prea uriaşă statura celuilalt şi poate că sgomotul pumnului izbit în masă ar fi deslănţuit cine ştie ce forţe necunoscute pe care le tăinuia el. Lanţul ce-i lega mâinile părea şi el înzestrat cu o putere ciudată, iar verigile care-i încolăceau picioarele împrăştiau pe toată suprafaţa podelei radieri misterioase. Şi capul lui — acest cap tuns, osos, puternic — gândi directorul, cine ştie ce planuri urzeşte! Dacă i-ar trece prin gând să se repeadă la el, în pieptul lui, i-ar frânge coastele ca pe nişte chibrituri...

Altfel şi-i închipuia el pe comunişti. Pentru prima dată vedea pe unul dintre ei atât de aproape. Ii trecu prin minte că, dacă s'ar ridica din fotoliu şi l-ar înfrunta stând în picioare, poate că acest mizerabil nu i s'ar mai părea chiar atât de înfricoşător. Trupul îi svâcni dintre braţele moi ale fotoliului, dar hotărîrea de a se măsura cu acest individ se spulberă dintr'odată. Ştia bine cât e de pipernicit — se măsurase de zeci de ori în faţa oglinzii cu metrul — şi o grea tristeţe îi apăsă inima. Nu voia în ruptul capului să pară caraghios în faţa unui duşman al societăţii. Deajuns fusese luat peste picior de cei de-o seamă cu dânsul.

Parcă auzea pe cineva suflându-i, râzând, în ureche — glasul aducea cu cel al unui coleg din vremea studenţiei: „Uite-l pe Hercule... Herculică... Herculişor"... Faţa directorului se congestionă. Scrâşni din dinţi:

— Ah, fantezia de megaloman a tatălui meu!

Dar Hercule Turtureanu nu scoase niciun cuvânt. Se căzni pentru a mia oară să-şi alunge din minte numele lui blestemat, scoţând la suprafaţă titlul de director al închisorii. Cu greu, dar izbuti să se simtă numai şi numai director. Privi cu dispreţ hainele zdrenţuite ale comunistului de lângă uşă. Un om de nimic! Işi trecu palmele peste piepţii umflaţi şi întăriţi cu pânză de păr de cal ai vestonului. Tăria sufletească îi reveni şi, odată cu ea, şi prestigiul faţă de sine însuşi. Cum de se poate compara cu acest tărâie-brâu, cu un ocnaş? E intelectual, are o situaţie — da, el, atât de mărunt la trup cum e! Apoi, această neînsemnată deficienţă fizică din naştere, este compensată prin rolul pe care îl deţine acum.

Directorul hotărî ca, îndată după expedierea deţinutului în celulă, să ceară să i se schimbe fotoliul. Să i se comande un fotoliu nou, din piele, cât mai înalt. Deocamdată, însă, chiar din ăsta în care şade acum, îi va arăta el cine este şi ce poate. Brusc, îşi lungi gâtul, întrebând:

— Tu eşti Iftimie Rotaru?

Omul în lanţuri întoarse cu încetineală ochii dela fereastră şi răspunse:

— Da.

— Se răspunde: sunt condamnatul Iftimie...

— Sunt comunistul Iftimie Rotaru!

Atât — şi tăcerea din birou reveni. Se priveau acum ochi în ochi.

Niciunul nu vroia să-şi plece privirile. Masa care îi despărţea devenea parcă din ce în ce mai joasă. Incă câteva clipe şi ea ar fi putut să ajungă la nivelul podelei. Atunci s'ar fi

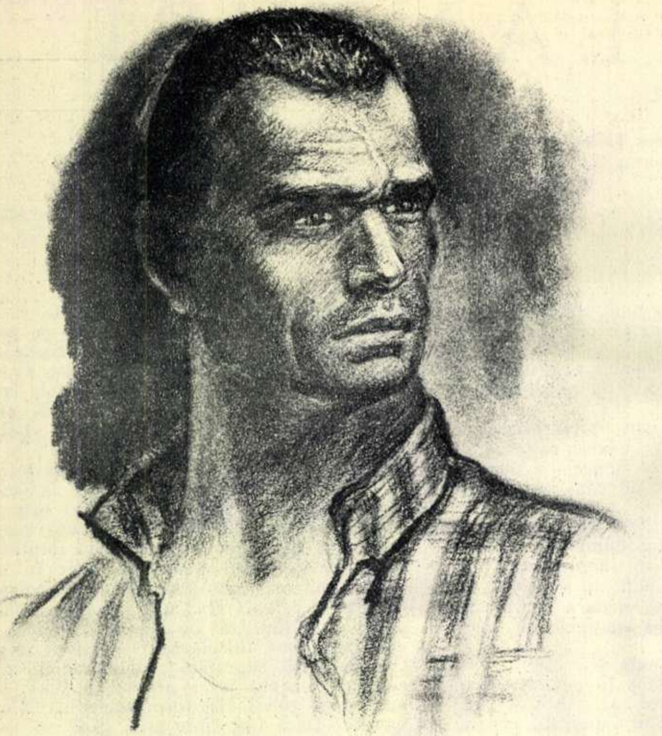

apropiat unul de celălalt şi s'ar fi măsurat, înfruntându-se. Poate s'ar fi luat — cine ştie — la trântă.

Dar fiecare stătea nemişcat la locul lui — unul în pragul uşii, celălalt în fotoliu.

Iftimie Rotaru observă la omuleţul din fotoliu un mic spasm al bărbiei. Nu era deloc impresionat de aspectul noului director al închisorii. Câţi din ăştia, mai arătoşi la înfăţişare, nu trecuseră pe la conducerea acestei puşcării, în cei opt ani de când se află închis aici! Pe dinaintea ochilor i se perindară felurite chipuri — toate suprapunându-se într'o singură mască rotundă, pudrată, imobilă. Năluci care s'au dus, unele pe la alte închisori, altele poate că au pierit de mult...

Iftimie Rotaru aflase înaintea celorlalţi tovarăşi din celule despre venirea acestui nou director. Mâine vor afla cu toţii, le va comunica amănunte asupra lui, ciocănind în pereţi fiecare literă. Acum, privea cu un râs mărunt tremurul bărbiei omuleţului din fotoliu. Cugetă că-l privise deajuns, aşa, ca pentru prima oară, şi-şi întoarse iarăşi ochii spre fereastră.

Directorul Turtureanu strânse din dinţi ca să-şi oprească tremurul bărbiei. Se ţinuse tare, nu ocolise privirea scormonitoare a deţinutului. Intoarse ochii spre primul gardian, poftindu-l astfel să treacă în spatele fotoliului, pentru orice eventualitate. Dar apoi se gândi că nu e nevoie. Doar erau aici şi ceilalţi doi gardieni, e drept, nu prea voinici, însă înarmaţi cu cauciucuri groase.

„Sunt subalternii mei!“ îşi repetă în gând de câteva ori Hercule.

Il pironea acum cu cruzime pe omul străjuit de gardieni. Totala lipsă de atenţie a acestuia pentru persoana sa, îl jignea şi-l întărâta. Nu se mai putu stăpâni:

— Ia ascultă, mă, ştii unde te găseşti? Ştii în faţa cui stai?

Comunistul tocmai urmărea pe fereastră săriturile mărunte ale unei vrăbii pe care strigătul directorului o făcu să-şi ia sborul. Fără să vrea îşi ridică puţin braţele şi atunci lanţul zornăi.

— Ştiu! răspunse Iftimie, urmărind sborul păsăricii în văzduhul serii. Apoi se întoarse deabinelea spre director şi adăugă cu voce străină: — Pe nume nu vă ştiu; dar asta n'are nicio însemnătate. Ar fi vrut totuşi să afle cum îl cheamă pe noul director. Păstra în memorie şi numele celorlalţi directori ai închisorii. Le ţinea minte pentru ziua cea mare a socotelilor.

— E domnul director Hercule Turtureanu, diavole! răspunse, în locul şefului său, primul gardian Gociu, ridicând ameninţător pumnul. Stătuse până acum liniştit, aşteptând răbdător izbucnirea conflictului. Se întoarse spre director oftând cu năduf, şi-i zâmbi dulceag, a scuză: — V'am recomandat... să ştie cu cine are deaface.

Hercule Turtureanu n'avea dece-i mulţumi pentru acest serviciu. Dimpotrivă. Ii aruncă o privire plină de repros, gândindu-se totodată: „Un bădăran, un om lipsit de orice subtilitate psihologică!“ Dar mai mult îi reţinu atenţia ochiul pătrunzător al omului din prag. Citea în el o satisfacţie că-i aflase numele. Buzele i se mişcară încet, rostind în răstimpuri cele trei silabe ale numelui său: Her-cu-le. L-ar fi plesnit peste gură.

— Taci! Să răspunzi numai când eşti întrebat! Sbieră pe neaşteptate directorul, apucând tamponul de pe masă. Apoi, cu glas repezit, ca şi cum s'ar fi temut de celălalt să nu-i comenteze, ca deobicei, numele în raport cu persoana sa: — Ce învârteşti tu în închisoarea asta, acolo, în celulă ?

Iftimie Rotaru se uită un timp la degetele subţiri, ca de femeie, ale directorului, ocupate să învârtească tamponul ca pe o sfârlează. Şi abia când tamponul se opri din învârtire, el rosti liniştit:

— Nimic!

— Cum, nimic? Ce, crezi că mă poţi induce în eroare? Ştiu tot, tot!

— Dacă ştiţi tot, atunci dece m'aţi mai chemat, domnule director?

— Fără chiţibuşării — auzi? Aici nu eşti avocat! Eşti un deţinut, un...

— Un muncitor condamnat!

— Taci! Aici vorbesc eu. Tu să nu faci altceva decât să răspunzi când te întreb!

— Şi ce doriţi să ştiţi, domnule director?

— Nu fi obraznic! Te prefaci că nu ştii la ce mă refer! Să răspunzi ce ascunzi în celulă! Iţi dau cinci minute de gândire. Cinci minute — nicio secundă mai mult!

Directorul Hercule Turtureanu îşi privi ceasul dela mână, apoi se aşeză mai bine în fotoliu, picior peste picior. Acest început de interogatoriu — primul în viaţa lui — îl înfierbântase. Nervii i se încordaseră ca nişte strune. Intrebările pe care le pusese îi sunaseră în urechi pline de energie. Era mulţumit. Nici înfăţişarea deţinutului nu-l mai impresiona acum, ca la prima lui vedere. Inima îi bătea normal — nu-i simţea svâcnetul — şi nici picioarele nu-i mai tremurau. Aştepta calm să audă făcându-i-se mărturisiri complecte.

Iftimie Rotaru tăcea. Intrebarea directorului i se păru lipsită de sens. Ce-ar fi putut ascunde în celulă? Patru pereţi, un pat de scânduri cu o saltea de paie, acoperit cu o cuvertură ruptă, o farfurie de tablă şi o lingură pe care o curăţa cu molozul ras cu unghia din tencuiala peretelui, o cutie de conserve care ţinea loc de cană — toate acestea erau trecute în inventarul închisorii. Altceva, ce? Poate gândurile, visurile lui... Dar acestea sunt strict intime şi nu privesc administraţia. Fără îndoială că acest director urmăreşte ceva, despre care el încă nu-şi poate da seama.

Cercetă capul ţuguiat al omului din fotoliu, întrebându-se ce gânduri ar putea să încapă în el, ce provocare pregăteşte. Ii repetă numele în gând: „Hercule Turtureanu... Hercule“... Şi-şi întoarse capul să nu zâmbească. Ochii i se opriră asupra panopliei de pe perete. O cunoştea — mai fusese adeseori chemat în acest birou — dar constată că ea se îmbogăţise între timp cu încă o măciucă. Măciuca, ghintuită, cu mânerul încrustat, era agăţată dedesubtul lanţurilor. Clătină din cap: „Lasă, le vom muta în muzeul revoluţiei. Acolo vor sta neclintite veacuri de-a-rândul, ca să ne-aducă aminte...“

— Mai ai trei minute ! risipi deodată tăcerea din birou, vocea lui Hercule Turtureanu. Ridicându-şi ochii de pe ceas, privi către primul gardian. Stătea cu braţele încrucişate pe piept, suflând din greu şi, după cât se vedea, cam nemulţumit de blândeţea îngerească pe care o arbora directorul. Acesta clipi rar, ca şi cum i-ar fi spus: „Ai răbdare, vei vedea că nici sistemul meu nu-i de lepădat, deşi nu utilizez şobolanii...“ Voia să obţină mărturisiri doar prin forţa autorităţii sale de director.

Iftimie Rotaru ridică din umeri nepăsător, auzind cum Turtureanu socotea, plin de importanţă minutele. De când era închis, se obişnuise să socotească timpul cu lunile şi cu anii. Işi încorda mintea să descopere dacă întrebarea directorului ar putea avea cât de cât vreun temei. La drept vorbind, cu ce se făcuse vinovat faţă de administraţia închisorii în ultimele zile şi nopţi? Poate că era o vină a lui că fusese lăsat fără ciorbă cu o zi mai înainte? Ca să vorbim drept, i se dăduse ciorba, dar el o refuzase. Legat cu lanţuri de mâini şi de picioare, refuzase să mănânce lăturile numite ciorbă. Trecuseră zece zile de când fusese târît cu forţa la fierărie pentru ca cei doi ţigani fierari să-i nituiască verigile lanţurilor dela încheieturile mâinilor şi dela glezne. Inainte de a-l aduce aici, îl băgaseră în sacul cu şobolani, dar fără vreun rezultat. Primul gardian nu izbutise să afle dela el de unde anume căpătase cele câteva pagini din Istoria Partidului...

Cu o lucire ironică în ochii lui liniştiţi, se uită cum directorul se fâţâie în fotoliu, de parcă un ghiduş i l-ar fi presărat cu ace. Văzându-l că e gata să deschidă gura şi să strige, i-o luă înainte:

— Din ce v'ar putea interesa, nu ascund nimic în celulă. Tăcu o clipă, apoi adăugă mai rar: Sau poate am pitit de ochii dumneavoastră lanţurile astea? Iftimie ridică pumnii, şi lanţul sună jalnic. Făcu câţiva paşi până în mijlocul camerei, ţinând mâinile ridicate.

— Stai! Jos mâinile! sbieră Hercule Turtureanu, surprins de această mişcare. Avea impresia că braţele deţinutului se lungesc şi că se pregăteşte să-i petreacă lanţul peste cap, după ceafă, cuprinzându-i gâtul. Gâtul îi dispăru între umeri, ochii-i măriţi de spaimă aşteptau ca lanţul să se îndepărteze şi să coboare.

Când lanţul se îndepărtă, gâtul i se destinse cu încetul şi îşi suci capul brusc spre primul gardian. Cum de-i îngăduise comunistului să se depărteze de pragul uşii? Gociu stătea lângă uşă, absent şi plictisit de cele ce se petreceau; blândeţea directorului îl desamăgea. Hercule se gândi că trebue să-l schimbe chiar mâine. Prea dădea dovadă de nepăsare când viaţa superiorului său era primejduită. Dar măsurând distanţa între el şi omul înlănţuit, cugetă că se pripise crezându-se ameninţat. Ii despărţea masa, şi alături erau ceilalţi doi gardieni înarmaţi cu cauciucuri. Venindu-i deodată în minte răspunsul comunistului, îşi dădu deabia acum seama cât era de obraznic. Auzi, ticălosul! Ii mai dă şi lecţii!... Apucă braţele fotoliului, ridicându-se puţin în vârful picioarelor şi izbucni neaşteptat:

— Dar cartea de Istorie? De unde ai luat cartea aia bolşevică? Cine ţi-a dat-o?

Iftimie Rotaru înţelese îndată pentruce fusese scos din celulă şi adus aici. Se miră că după atâtea zile dela percheziţia făcută de primul gardian în celula lui, această poveste era acum din nou reluată. N'avea alt răspuns decât acela pe care îl dăduse atunci. Poziţia directorului în fotoliu i se păru caraghioasă, ca şi furia lui. Răspunse fără grabă, cu un zâmbet uşor pe buze:

— Am găsit-o în celulă, domnule director. Nu era o carte... Numai câteva foi scrise cu creionul. Fruntea i se încruntă: îşi aminti cât se chinuise să deslușească rândurile scrise mărunt pe foiţa de ţigară.

— Minţi! răcni Turtureanu şi, uitând de trupul lui pirpiriu, sări în picioare. Işi săltă capul cât putu, ca să pară cât mai impunător, dar privirile celuilalt îi cădeau în creştetul capului, ca o ploaie de foc. Lovi cu pumnul în tamponul de pe masă. Tamponul se învârti cu repeziciune de câteva ori și se opri. Ca să-și alunge slăbiciunea, urlă pițigăiat: Cine ți-a dat cartea?

Iftimie Rotaru îl cercetă plin de curiozitate. Nu mai semăna cu cel care șezuse până adineauri înfundat în fotoliu. Deși nu arăta a fi un atlet, semăna totuși cu o făptură normală. Constată în sine, amuzat: „Mic și al dracului acest Hercule!...“ Abia își stăpâni râsul în fața ifoselor directorului, și-i răspunse cât se poate de calm, să nu-l întărâte mai rău:

— V'am spus domnule director că nu era o carte. Erau doar câteva foi.

Directorul scoase o exclamare de triumf: obținuse un început de mărturisire. Intrebă repede, înălțându-se în vârful picioarelor și întinzând mâna peste masă:

— Unde ai ascuns restul? Hai, spune! Degetele rășchirate ale mâinii se mișcau prin aer neîncetat.

— Care rest, domnule director? își păstra firea Iftimie.

— Te prefaci că nu știi! Spune unde l-ai ascuns! Imediat!

— N'am ce spune. Poate că știți dumneavoastră mai multe ca mine?

— Lasă întrebările! Te-am prins, ai început să declari. Continuă!

— Ce să continui, domnule director?

Chipul lui Iftimie Rotaru se întunecă. N'apucase să capete capitolele următoare. Circulația foițelor prin celule încetase în urma percheziţiilor repetate.

— Cât o să mai aștept? urlă directorul, lăsând pumnul să-i cadă cu putere pe masă.

Iftimie se hotărî să-i facă pe plac. Se uită la directorul care își freca pumnul lovit de pieptii umflați ai hainei, și rosti cu glas solemn:

— Restul, domnule director, trebue să fie prin țară și prin alte țări din lumea asta largă! Făcu un pas spre masă. Lanțul dela picioare se târî în urmă, zornăind puternic.

— Stai pe loc! izbucni Hercule Turtureanu, prăbușindu-se în fotoliu. Brațele fotoliului, care-l cuprinseră pe subsuori erau parcă vii și spaima îi crescu. Svâcni înainte, sărind iar în picioare și reteză iute aerul cu brațul, așa cum fac cei amenințați să primească o lovitură. Din gura pocită se revărsă puhoi de urlete sugrumate: — Ce faci gardiene? oprește comunistul! Dă-l îndărăt. Inapoi! Primul gardian, Gociu se deslipi de lângă ușă și păși alene spre masă. Iși instală trupul mătăhălos între deținut, care asculta uimit acest potop de țipete, și director. Pe fața albă, lăptoasă, i se prelinse un zâmbet de satisfacție. Avea acum prilejul să arate cum se aranjează o comedie adevărată. Prea multă vorbărie și chițibușărie de avocat. Ehei, nu prea te pricepi, neiculiță! Se uită cu ochii săi mici și înțepători la Iftimie, ca și cum i-ar spune: „Vezi să nu mă dai de rușine față de noul director!“ Apoi, întorcând capul, îngână cu glas dulceag:

— Lăsați-l pe mine, domnule director. Așa cu vorbulița, n'o scoateți la capăt cu de-alde ăștia. Altfel trebue să-i iei pe comuniști... Știți, ca în povestea aia cu pisica... Dacă-mi dați voie...

— Ce pisică? El, bolșevicul care... pe dânsul! bâlbâi năpădit de un val de furie, directorul, care nu reținuse din tot ce-i spuse primul gardian, decât cuvântul „pisică“.

— Dacă-mi dați voie, domnule director, aș vrea să-mi țin făgăduiala pe care v'am făcut-o ieri... știți dumneavoastră. Gociu se aplecă peste marginea mesei și murmură ceva „interesant“ la urechea directorului.

— E un obraznic! Să-mi spună unde-i cartea aia de Istorie! Istoria o făurim noi, intelectualii, generalii, regele, nu orice coate goale! Hercule tăcu brusc, căutând în mintea-i înfierbântată numele câtorva personalități ale istoriei, fără să izbutească a le găsi. Sudoarea îi acoperi fața ca unui elev care își pierduse subit memoria în fața juriului de profesori, iar buzele i se mișcau, lăsând să-i scape o bâlbâială stupidă. Plecă încetișor capul, sleit de puteri.

Ii veni în ajutor Gociu. După părerea lui, toți sfinții bisericii ortodoxe contribuiseră, fiecare după puterile lui, la făurirea istoriei neamului.

— Cu istoria adevărată sunt și sfinții Petru și Pavel și sfântul Ilie, zise el îngândurat, răsuflând apoi din greu, ca după un efort.

Iftimie Rotaru nu-și putu stăpâni râsul. Acest director pipernicit la trup, cu nervi de muierușcă isterică, și gardianul ăsta mătăhălos, care-și acoperea matrapazlâcurile cu nimbul sfinților părinți, i se păreau două paiațe ce-și repetau rolurile pentru a ciupi la bâlci câțiva gologani. Hohotea din toată inima; lanțurile dela mâini și dela picioare se scuturau, hohotind și ele. Uitase că este deținut politic; se simțea un om liber, un spectator care întâmplător asistă la o scenetă hazlie.

Schimbând între ei priviri întrebătoare, directorul și primul gardian se uitară câteva clipe uimiți la omul acesta care râdea cu atâta poftă.

— De cine râde, gardiene? întrebă, cu glas nehotărît, Hercule Turtureanu, clipind des. Deodată, un răcnet îi sbucni din piept, scuturându-i trupul: — Fă-l să tacă! Să tacăăă!

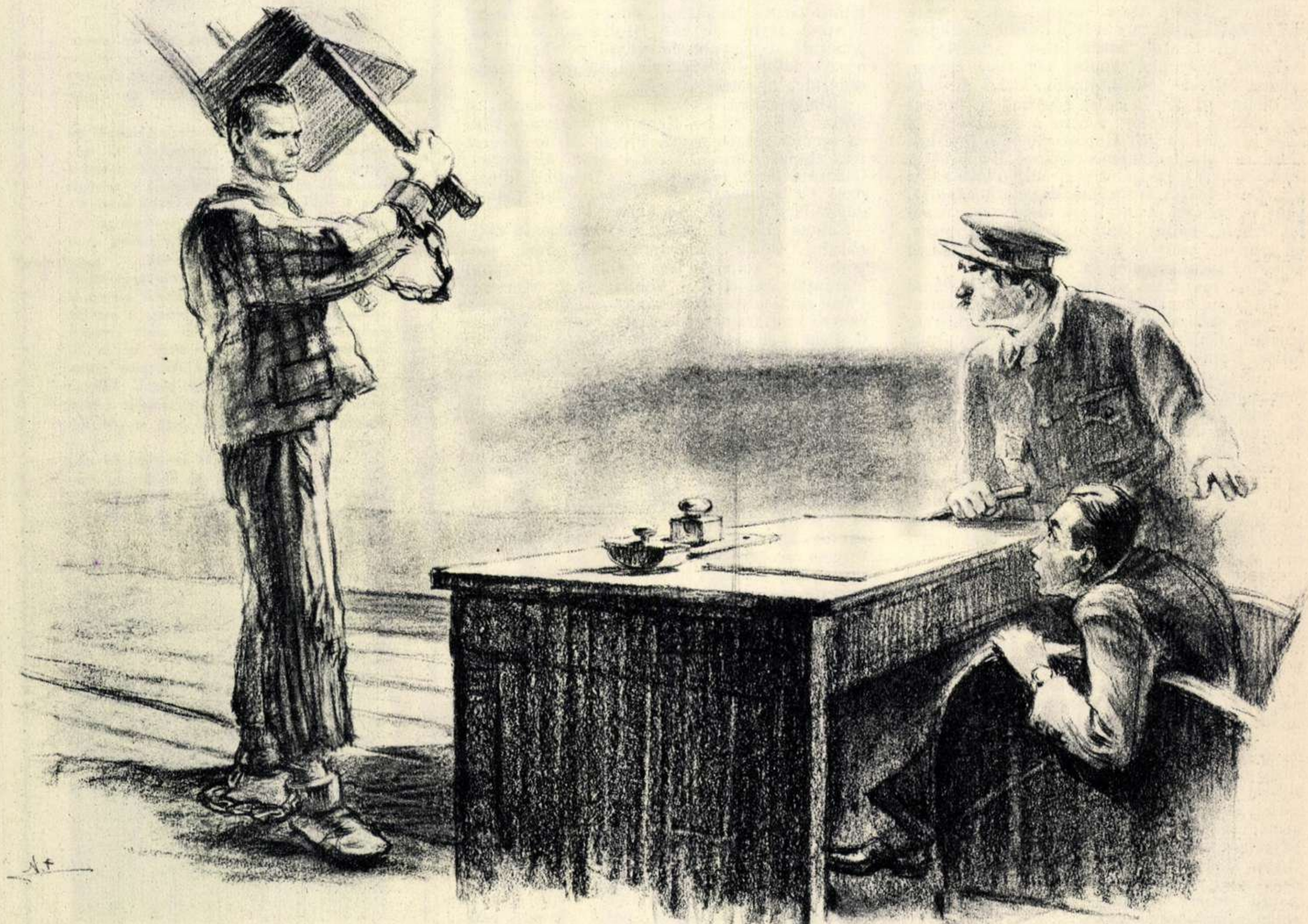

Aiurit și el de râsul deținutului, Gociu tresări la acest strigăt, făcând un semn cu pumnul către gardienii postați în dreptul ușii.

Cei doi gardieni se năpustiră cu cauciucurile și pumnii asupra lui Iftimie Rotaru. Izbeau în el cu sete, oriunde nimereau, căutând să-i înăbușe cât mai repede râsul. Dar lanțurile continuau să hohotească, de parcă fiecare verigă a lor era o gură căscată ce nu se mai sătura să strige ura și disprețul omului în lanțuri.

Hercule sărea dela un colț la altul al mesei, se înclina când spre spate, când înainte, rânjea, pufnea, se încrunta, de parcă ar fi urmărit dela tribună fazele unei întreceri sportive.

— Bine! Așa! Dă-i! exclamă el înfierbântat de pocnetele cauciucurilor. Se urcă pe fotoliu, izbind aerul cu pumnii, apoi sări jos și începu să ocolească masa, cu ochii țintă la unul din ciomegele încrustate, atârnate în panoplie. Ardea să-și încerce și el acum puterea. Se ivise un prilej neașteptat, pe care nu-l avusese până acum. Să-i dea o lovitură în moalele capului. Și sub lovitura ciomagului să audă cum îi trosnește țeasta: pac!

Deodată, râsetele sălbatice ale verigilor amuțiră. Omul în lanțuri apucă scaunul de lângă masă, îl ridică deasupra capului și se retrase de-a'ndaratelea spre perete. Un glas gros, vibrând de ură nestăvilită, se sparse în încăpere, căzând parcă din tavan:

— Incetați, călăilor! Vă sfărâm oasele! Inapoi!

Cei doi gardieni săriră cât colo, rămânând înțepeniți cu cauciucurile în aer. Primul gardian Gociu își făcu la iuțeală, orbește, câteva cruci, de parcă i-ar fi răsărit necuratul înainte. Directorul Hercule Turtureanu rămase trăsnit, ca surprins într'un instantaneu fotografic, cu un rânjet de satisfacție cruntă întipărit pe față. Toți priveau spre acelaș loc, nemișcați, aproape fără să respire. Parcă fugiseră sufletele din ei. Păreau niște bucăți de lut. Lut vechi, uscat.

Iftimie Rotaru ținea scaunul ridicat, gata să-l izbească în cel care ar fi îndrăznit să se apropie de el. Lanțul, întins între încheieturile mâinilor, deasupra capului său tuns chilug, arunca reflexe amenințătoare. Ochii îi erau de tăciune și păreau că se desprind cu încetul din găurile orbitelor, pentru a se asvârli ca niște cărbuni aprinși asupra celor din fața lui. Gura, ca o spintecătură în cremene, îi era puțin întredeschisă, gata parcă să arunce o trâmbă de foc. Dela lanțul suspendat deasupra capului, până la cel care îi încolăcea picioarele, trupul lui Iftimie, înclinat înainte, arăta acum imens, un trup de uriaș ce se pregătea să pornească doborînd totul în calea sa.

Trupul mărunțel al lui Hercule se frânse bucățică cu bucățică, adunându-se în fotoliu. Se ferea să-l privească pe omul care ridicase scaunul până'n tavan, și-i arunca căutături furișe. Buzele palide îi svâcneau bâiguind:

— Ce-i asta?... E posibil?... La mine în închisoare? La mine...? Strânse cu tărie pleoapele, rugându-se în sine să-l ferească dumnezeu de vreo năpastă.

Gociu își reveni repede din uimirea sa. Iși roti ochii iscoditori asupra tuturor, socotind că e timpul să se termine cu toată povestea asta. Cine știe ce mai e în stare să facă diavolul! Un scaun stricat, un geam spart... la ce bun toate astea? O să afle el un loc potrivit unde să-l cumințească pe răsvrătit.

Ceeace îl necăjea mai mult pe Gociu era că nu știa cum să-l ia pe director. Ii făgăduise pentru astăzi o mică petrecere, și iată ce-a ieșit! S'ar putea să-și piardă, ferească dumnezeu, slujba de prim gardian, care-i aducea atâta miere și lapte. Mormăi plin de vinovăție:

— Dați-mi voie, domnule director... Se apropie de el în vârful picioarelor, repetând fără niciun rost mereu aceleași și aceleași cuvinte.

— Ce-i, gardiene? tresări directorul, ridicându-și pleoapele și descoperindu-și ochii sticloși. Omul lipit de perete ținea încă scaunul ridicat în aer. Cât avea de gând să-l mai țină astfel, îndreptat cu picioarele, ca patru țevi de armă, asupra lui? Intinse brațul înlături, bâjbâind, căutând să se apropie de brațul lui Gociu. Murmură printre dinți, oftând, fără să-și desprindă privirea rătăcită dela deținut: — Asta-i ordine?... Să-mi fie amenințată viața chiar în închisoarea mea?

Lăsându-se tras de braț, rostogolit ca un sac plin de boarfe peste marginea mesei, Gociu îi asculta atent gâfâielile, oftând și el desamăgit. Iși făcea socoteala că, luând parte la tulburarea sufletească a directorului, acesta îl va socoti poate victima unei întâmplări neprevăzute. Iși umflă pieptul cu aer mult, pentru ca suspinul să-i fie cât mai jalnic, și îngână:

— Faceți dumneavoastră ordine... N'o să se mai petreacă asemenea lucruri. Și nici cărți de istorie bolșevică n'o să mai umble prin închisoare.

Aceste asigurări, suflate la ureche, ridicară moralul directorului. El își scutură capul ca și cum ar fi alungat gândurile care în clipa aceea îi deveniseră o povară. Svârlind cât colo brațul primului gardian, se încruntă și își aruncă o mână înainte, cu degetul arătător îndreptat asupra omului înlănțuit. Stătu astfel o clipă lungă, pregătindu-se parcă pentru o hotărîre supremă. Insfârșit, izbucni cu glas agresiv:

— Pe cine ameninți? Cine ești, măi zdrențărosule? Ție și tuturor alor tăi, le venim noi de hac! Iți arăt eu istorie și cine o face! Te satur eu, n'avea grije!—Glasul i se ascuți cât un vârf de ac. Țipătul îi deveni neînțeles și nearticulat. Sângele îi năvăli în obraji. Părea să nu se mai poate opri.

Iftimie Rotaru ascultă acest sunet de mecanism stricat care-i sgâria timpanele. Ar fi râs de el, fără îndoială, dacă în țipetele lui desordonate n'ar fi descoperit ura pătimașă a reprezentantului unei clase dușmane. Sila și scârba față de acest director, mâna întinsă, tremurătoare, fața schimonosită și sbierăturile necontenite puseră capăt răbdării sale.

Se deslipi de perete și făcu un singur pas mare înainte. Lanțurile se clintiră din nou, zăngănind. Ochii-i întunecați i se aprinseră, cuprinzând într'o pară de foc masa, fotoliul și piticul acesta înfundat acolo. Adânciturile care treceau pe la colțurile gurii se frânseră dintr'odată și el rosti cu o voce tunătoare:

— Hei, deajuns cu istoria asta a voastră! Istorie făcută din hârburi, din gunoaie și sânge! N'avem nevoie de ea! Istoria noi o facem, poporul, și degeaba faceți voi percheziții, că n'o s'o puteți dibui niciodată. Iți pierzi vremea zadarnic, domnule director...

Iftimie mișcă scaunul deasupra capului și brațul întins al lui Hercule Turtureanu căzu cu sgomot sec pe masă. Privea cu un dispreț mut chipul jalnic al acestui „erou“ al istoriei. Coborînd puțin scaunul și învârtindu-l în aer, rosti cu o bucurie răutăcioasă: „Ți-e teamă, domnule... Hercule, nu-i așa?“

Câteva clipe, buimăcit de îndrăzneala deținutului, Gociu trecu dincoace de masă, acoperind cu spinarea sa mătăhăloasă trupul mărunțel, împietrit în fotoliu, al directorului. Părul gardianului, muiat în vaselină, din acea cu care se ung armele ca să se păstreze mai bine, se desfăcu în șuvițe groase, lunecându-i pe frunte. Părea acum o femeie grasă și masivă, cu coafura nearanjată, care sărise din pat trezită din somn pe neașteptate. Dădu din obișnuință să-și facă cruce, dar degetele i se opriră pe pântece. Fulgerându-i din ochi, urlă la cei doi gardieni:

— La celulă cu el! Ce mai căscați gura? Hai, luați-l!

Gardienii se apropiară șovăitori de deținut. N'aveau nicio poftă să se aleagă cu capetele sparte. Dar nici să-și piardă slujbulița din pricina neexecutării ordinului nu voiau. Se opriră la o distanță de câțiva pași, vorbindu-i aproape rugător, cum nu mai făcuseră niciodată până atunci:

— Ia-o încetișor spre ușă, măi omule! Lasă scaunul jos — ce-ți mai trebue? Dă-l încoa, că nu-ți facem nimic!

Iftimie Rotaru privea străpungător pe cei doi gardieni care-l bătuseră de atâtea ori. Le citea pe fețele puhave, pătate de viciile beției și cruzimii, toată fățărnicia lor de-acum. Frica părea să-i fi schimbat în mielușei, dar strângeau și mai tare cauciucurile. Totuși, n'avea încotro — trebuia să se întoarcă în celulă. Dacă vor încerca să-l bată pe drum, se va apăra și va striga, chemându-și tovarășii. Gardienii întinseră brațele să-l apuce, dar el îi pironi pe loc, cu o privire aspră. Lăsă scaunul să-i cadă din mâini, zicându-le cu scârbă:

— Merg și singur, slugoilor!

Și fără să-i privească, porni cu pași rari și apăsați spre ușă.

. . . .

LA PUNCTUL DE AGITAȚIE DIN GARA DE NORD

Cu fiecare zi care apropie data de 20 Decembrie, ziua alegerilor de deputați în sfaturile populare, se intensifică activitatea punctelor de agitație existente și se înființează altele noi, pe lângă întreprinderi și instituții, în diferite cartiere, la sate. Numai în Capitală s'au deschis până la 17 Octombrie 70 de puncte de agitație, sprijinite în munca lor de peste 21.000 agitatori. Unul din acestea este și punctul de agitație din Gara de Nord. Aici vin zilnic zeci și zeci de cetățeni — atât muncitori și funcționari dela C. F. R., cât și cetățeni care sosesc sau pleacă cu trenul. La punctul de agitație, înzestrat cu bogat material agitatoric, ei citesc diferite cărți și broșuri ori stau de vorbă cu agitatorii, care le lămuresc diferite probleme legate de alegeri. In fotografie: un aspect dela acest punct de agitație.

AGITATORI DIN CAPITALĂ PLEACĂ LA SATE

Agitatorii din orașele țării consideră munca pentru lămurirea țăranilor muncitori cu privire la problemele legate de alegerile de deputați în sfaturile populare, o datorie de cinste a lor.

Muncitorii, tehnicienii, funcționarii, oamenii de cultură ce duc muncă de agitație își dau seama că ieșirile lor pe teren la țară, în cadrul campaniei electorale, constituie încă o manifestare a frăției ce leagă pe oamenii muncii din orașe de acei ce muncesc pe ogoarele patriei, o contribuție la întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare.

Indeosebi în zilele de duminică, agitatorii din diferitele raioane ale Capitalei pleacă în comunele regiunii București, pentru a sta de vorbă cu țăranii muncitori. Ei arată sătenilor importanța alegerilor ce vor avea loc la 20 Decembrie și-i îndeamnă să întâmpine aceste alegeri luptând cu hotărîre pentru ridicarea material-culturală a satelor și orașelor patriei noastre, prin traducerea în viață a sarcinilor trasate de partid.

Fotografia noastră arată un grup de agitatori — muncitori, tehnicieni, funcționari, meseșugari, gospodine — din raionul Lenin, într'o duminică dimineața, pregătindu-se să plece în comunele din apropierea Capitalei.

Impresii din ROMÂNIA NOUĂ

Articol scris pentru „Flacăra"

de Giovanni PIERACCINI

deputat în parlamentul italian

Când te pregăteşti să pleci dintr'o ţară capitalistă într'o ţară de democraţie populară, se găsesc totdeauna oameni care să-ţi pună cele mai stupide întrebări, de soiul acestora; „Cum, chiar ai curajul să te duci acolo?"; „Dar ştii că trebue să-ţi iei şi provizii alimentare?" Alţii te sfătuiesc să-ţi iei săpun, fiindcă, pretind ei: „Ştim că la ei nu se găseşte un astfel de lucru!" Alţii te mai şi previn să bagi de seamă ca nu cumva s'ajungi pe mâna poliţiei. Şirul întrebărilor stupide se repetă şi la înapoiere: „Există tramvaie, troleybuze, automobile la Bucureşti?" (sau la Praga ori la Varşovia). „Lumea se duce la teatru şi la cinema?" „Se poate asculta muzică italiană, sau e permisă numai muzica sovietică?"

Toate acestea se întâmplă pentrucă o propagandă stăruitoare, obsedantă, care îţi izbeşte creierul ca un ciocan, se străduește din răsputeri să-i convingă pe cetăţeni, prin ziare, prin radio, prin filme că democraţiile populare se zbat, chipurile, în ghiarele unei crize adânci şi ale teroarei. Cititorii români îşi amintesc desigur de faimoasa înscenare pe care reacţiunea italiană a pus-o la cale în timpul alegerilor parlamentare din luna Iunie. Este vorba de acea expoziţie purtând firma „De partea cealaltă", în cadrul căreia falsificatorii de meserie au încercat fără succes să prezinte „aspecte senzaţionale" din viaţa popoarelor Uniunii Sovietice şi ale ţărilor de democraţie populară. Organizatorii expoziţiei au făcut până şi imposibilul pentru a înşela opinia publică cu tot felul de minciuni şi calomnii la adresa U.R.S.S. şi a ţărilor de democraţie populară. Dar, după cum se ştie, întreaga înscenare bazată pe falsuri s'a prăbuşit ca un castel de nisip. Mulţi italieni cinstiţi şi-au recunoscut cu stupefacţie chipurile pe panourile fotografice menite, cică, să „dezvăluie suferinţele populaţiei" din ţările de democraţie populară — şi i-au silit pe falsificatorii lipsiţi de scrupule să scoată imediat din „expoziţie" fotografiile trucate. Chiar oamenii care aveau păreri cu totul deosebite de cele ale partidelor de stânga, au râs cu poftă atunci când „preotul sclav" din lumea socialistă s'a dovedit a fi un popă oarecare din Italia şi când un cetăţean italian şi-a recunoscut fotografia deasupra explicaţiei sinistre: „muncitor sclav de dincolo".

In urma protestelor indignate ale cetăţenilor şi loviţi din toate părţile de batjocura mulţimilor, patronii expoziţiei de calomnii au suferit un lamentabil eşec.

Desigur, seria calomniilor împotriva U.R.S.S. şi a ţărilor de democraţie populară, nu începe şi nici nu se termină cu expoziţia „De partea cealaltă". Propaganda reacţiunii foloseşte cele mai variate şi perfide mijloace pentru a discredita lagărul păcii şi socialismului. Cu toate că cea mai mare parte a acestor sforţări sunt demascate şi respinse de opinia publică din ţările capitaliste, mai există mulţi oameni de bună credinţă care sunt în oarecare măsură influenţaţi de propaganda imperialistă.

Dar acela care a avut minunatul prilej de a fi la Bucureşti în zilele Festivalului Mondial al Tineretului şi Studenţilor pentru Pace şi Prietenie, a cunoscut o realitate cu totul diferită, ba chiar cu totul opusă balivernelor lansate de cercurile reacţionare din Occident. Aici, în capitala tineretului lumii, zeci de mii de tineri şi oaspeţi veniţi din cele mai îndepărtate colţuri ale lumii, au putut cunoaşte mai bine ca oricând şi mai bine ca oriunde adevărul despre România nouă.

Pe noi, italienii, Bucureştiul cu marile lui parcuri încununate cu verdeaţa copacilor, cu stadioanele vaste, cu oamenii săi vioi, ne-a făcut să ne simţim minunat. In locul atmosferei de teroare despre care pălăvrăgesc scribii burghezi, am întâlnit spiritul de frăţească prietenie care ne-a cucerit pe dată şi ne-a apropiat. Cred că greu poţi găsi un oraş în care cetăţenii să primească cu atâta dragoste pe oaspeţii de peste hotare.

Când am sosit în capitala R.P.R., primul lucru care mi-a izbit privirea pe străzi au fost grupurile de oameni de diferite rase, veniţi din mulţime de ţări, vorbind graiuri deosebite, discutând cu însufleţire, plimbându-se braţ la braţ.

Apoi, cu fiecare zi petrecută în Bucureşti — pe măsură ce prietenia mea cu românii devenea mai strânsă — a început să-mi apară tot mai limpede chipul acestei noi societăţi. Am început totodată să-mi dau seama şi de contrastele sale cu lumea veche. Mi-a rămas adânc întipărită în minte o impresie covârşitoare: aceea că mă aflam în faţa unui popor tânăr, încrezător în viitorul său.

Cred că tânăra generaţie română îşi dă limpede seama de valoarea marilor înfăptuiri din patria sa. Ştiu că pe mine, care am venit în R.P.R. dintr'o ţară depărtată, unde tinerii se izbesc de mari greutăţi ca să-şi croiască un drum în viaţă, aspectul nou al vieţii româneşti m'a impresionat deosebit de puternic. In România a pierit pe veci şomajul. Dar în ţara mea, Italia, sunt peste două milioane de şomeri care caută cu desnădejde orice fel de muncă, numai să-şi poată agonisi hrana de fiecare zi. Şi totuşi există în Italia o mare industrie, care ar putea absorbi toată această mână de lucru.

In ziarele italiene apar zilnic lungi liste de anunţuri date de cei care caută de lucru; ziarele româneşti publică regulat anunţuri date de uzine şi întreprinderi care angajază muncitori. Această simplă constatare are o semnificaţie profundă.

Desigur că pe străzile Bucureştiului lipseşte lăfăiala marilor bogătaşi. Din limuzinele luxoase nu mai coboară, ca odinioară, femei din aşa zisa „înalta" societate, femei acoperite de bijuterii şi de mătăsuri scumpe. Vitrinele magazinelor încărcate cu tot felul de bunuri, nu mai sunt destinate desfătării câtorva arhimilionari, ci maselor muncitoare. Nu se mai zăresc nici şiruri de ţărani în zdrenţe cu chipurile brăzdate de desnădejde, care caută, hămesiţi, un codru de pâine. Iar când te gândeşti că poporul român a trebuit să pornească viaţa sa nouă dela zero, având sarcina uriaşă de a reconstrui ţara distrusă de războiu şi de a-şi făuri o industrie şi o agricultură modernă — contrastul devine şi mai puternic.

Şi Italia a avut de suferit de pe urma războiului. Şi în Italia s'a făcut un efort de reconstrucţie, numai că la sfârşitul acestui efort, mizeria celor ce muncesc s'a adâncit şi mai mult. De pe urma tragediei războiului şi a sacrificiilor colective cerute de reconstrucţie, o clică reacţionară a izbutit să tragă profituri însemnate; bogaţii au devenit şi mai bogaţi, săracii şi mai săraci. Statisticile care au apărut recent în Italia în urma anchetei asupra şomajului şi a mizeriei — anchetă întreprinsă de o comisie a parlamentului italian, alcătuită din deputaţi aparţinând tuturor partidelor — sunt deadreptul uluitoare.

Ancheta a dezvăluit situaţii de neînchipuit: 232.000 de familii italiene locuiesc în pivniţe, mansarde şi hambare, 92.000 de familii n'au alt adăpost decât barăcile şi peşterile, iar 2.500.000 de familii locuiesc în condiţii insuportabile de promiscuitate — câte 5—6 persoane într'o singură odaie.

Carnea, zahărul şi vinul nu ajung cu lunile pe masa a 869.000 de familii, iar alte peste 1.000.000 de familii consumă aceste produse în cantităţi extrem de reduse.

Insfârşit — şi aceste cifre constituie un adevărat rechizitoriu la adresa rânduielilor capitaliste — 1.357.000 de familii trăiesc în mizerie şi tot atâtea în sărăcie — adică au un nivel de trai ruşinos de scăzut.

Cercetările parlamentare au concretizat şi cuprins în cifre această stare de lucruri. In timp ce milioane de cetăţeni au nevoie de mari cantităţi de produse, fabricile din nordul Italiei se zbat în prada unei cumplite crize. Industria textilă, de pildă, nu izbuteşte să lucreze în ritm normal. Numai în trei provincii, au fost închise 134 de fabrici textile în timp ce milioane de locuitori din ţinuturile de miazăzi ale Italiei au nevoie de stofe ca să se îmbrace. Cercul contradicţiilor capitaliste strânge ca într'un cleşte de oţel societatea italiană.

Noile rânduieli din România democrat-populară ne-au înfăţişat caracteristici cu totul opuse. Nimeni nu tăgăduieşte că aici se depun mari eforturi în muncă. Dar însuşi faptul că poporul român e conştient de eforturile pe care trebue să le depună pentru făurirea vieţii noi, socialiste, este o dovadă a trainiciei regimului de democraţie populară. Am văzut în Republica Populară Română un popor întreg care se bucură de toate drepturile. Am văzut uzine înălţate, acolo unde mai înainte nu exista niciun fel de industrie; gospodării colective înzestrate cu inventar mecanic, tractoare şi alte maşini, acolo unde în trecut se ara cu plugul de lemn; şcoli care răspândesc lumina în satele în care odinioară toţi locuitorii erau analfabeţi.

Intr'o ţară unde burghezia coruptă fusese incapabilă să construiască cel mai neînsemnat lucru pentru popor, construirea socialismului înaintează cu paşi mari, zi de zi. Iată cel mai bun răspuns dat unor înscenări josnice de teapa expoziţiei calomnioase „De partea cealaltă".

M'am întors în Italia, încredinţat că poporul român îşi făureşte prin muncă paşnică o viaţă nouă şi fericită, ale cărei temelii de nezdruncinat sunt dreptatea socială, apărarea păcii şi progresul.

PARCUL

de George DAMIAN

Pustiu fusese locul: un maidan,
Inchis în el ca'ntr'o găoace.
Bătut de ploaie, an de an
Molimi clocise prin băltoace.

Murdare ape... bălţi cu stuh,
Cu-adâncul putred, năclăit.
Spun babele că răul duh
Pe-aicea, hâd, s'a pripăşit.

Aşa a fost până mai anul...
Şi'n două luni din toiul verii,
Urnind din locul lui maidanul,
'Nălţară parcul brigadierii.

Şi uite: brazi şi flori, stejari
Cu fruntea sus, suind în soare,
De-s încă mici, abia lăstari,
Zăreşti pădurea viitoare.

Şi nu ştiu cum, pe-aici de treci
De-s viscoliri şi ger pe-afară,
Ori bate vântul toamnei reci,
Tot simţi fior de primăvară.

Noul an în învățământul de partid din U. R. S. S.

In toată Uniunea Sovietică au început cursurile noului an în învățământul de partid. Milioane de activiști de partid, de stat, din aparatul economic și cultural — oameni sovietici din toate domeniile de activitate, — sunt cuprinși în vasta rețea a învățământului de partid. Partidul Comunist al Uniunii Sovietice consideră munca de ridicare continuă a nivelului ideologic al membrilor săi și al tuturor oamenilor sovietici drept o îndatorire primordială. El cheamă pe membrii și candidații de partid să lupte cu perseverență pentru însușirea creatoare a bazelor atotbiruitoarei teorii marxist-leniniste. Nimic nu se precupețește pentru crearea celor mai bune condiții desfășurării pe scară unională a învățământului de partid, care contribue în chip nemijlocit la călirea politico-ideologică a cadrelor de partid. In fotografie: Noua sală de lectură a Bibliotecii Comitetului orășenesc și regional de partid din Moscova.

Student... cerșetor în Germania occidentală

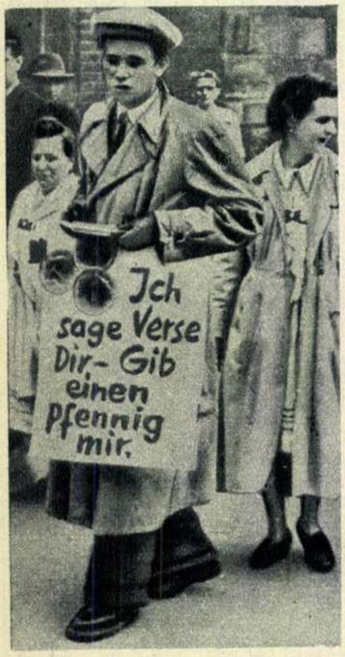
Ich sage Verse Dir- Gib einen Pfennig mir.

Pe străzile orașului Gelsenkirchen din Germania occidentală rătăcește de luni în șir acest tânăr student care, ca mulți alții, ajuns la disperare din cauza mizeriei, s'a văzut silit să se ocupe cu cerșetoria. Fotografia de mai sus, reprodusă de ziarul vestgerman „Hamburger Anzeiger" cu titlu de... „curiozitate", înfățișează dealtfel întreaga dramă a tânărului acesta, condamnat să moară de foame în raiul cancelarului Adenauer. Pe pancarta ce o ține în mână se poate citi: **„Eu îți recit versuri, tu dă-mi un pfennig"**. Pentru a-și agonisi măcar o bucată de pâine, mii și mii de studenți din Germania occidentală sunt nevoiți să apuce calea cerșetoriei, în timp ce guvernanții fasciști dela Bonn, porniți pe pregătiri de război, nici nu se sinchisesc de soarta tinerilor intelectuali cinstiți.

Delegația A.R.L.U.S. în U.R.S.S.

Cu prilejul Lunii Prieteniei Romåno-Sovietice o delegație ARLUS condusă de tovarășul Suder William, membru al C.C. al P.M.R., vice-președinte al ARLUS-ului, a plecat în Uniunea Sovietică. In fotografia noastră: membrii delegației, la Moscova, în fața monumentalei clădiri a noii Universități de Stat „M. V. Lomonosov".

←

Steve Nelson din nou liber

Sub presiunea opiniei publice, autoritățile americane au fost silite să-l pună în libertate, pe cauțiune, pe neînfricatul luptător comunist Steve Nelson, eroul procesului dela Pittsburgh (S.U.A.). Se știe că Steve Nelson fusese arestat și condamnat la 25 de ani închisoare pe baza legii Smith, privind așa zisul „control asupra gândirii".

← „Tineretul cere locuri de muncă"

Sub această lozincă, sute de tineri șomeri din Viena colectează zilnic scrisori de protest împotriva faptului că autoritățile austriace nu iau nicio măsură pentru stăvilirea șomajului.

Mânia populaţiei din Calcutta

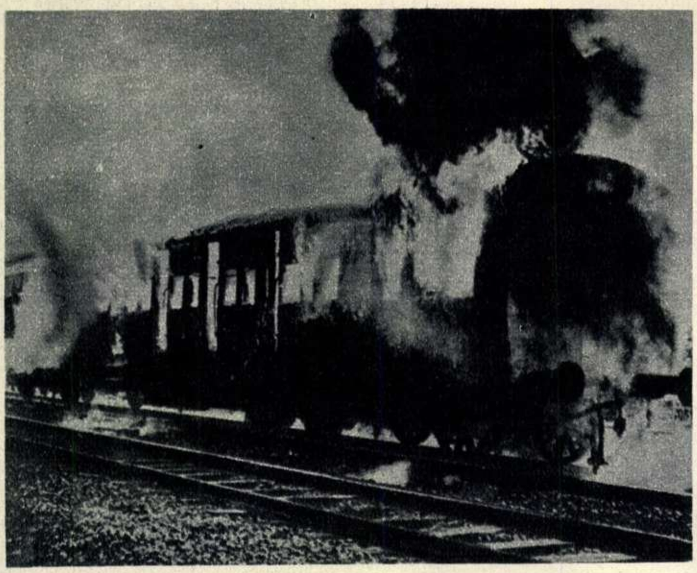

Recenta hotărîre a Companiei engleze de căi ferate din India de a majora din nou, şi în mod excesiv tarifele, a stârnit un val de proteste în rândurile populaţiei indiene. In numeroase oraşe au avut loc demonstraţii antibritanice. Mânia populaţiei a mers atât de departe, încât în gara Calcutta demonstranţii au incendiat o garnitură de tren, aparţinând Companiei engleze de căi ferate.

In Guyana Britanică

Cercurile conducătoare engleze sunt deosebit de îngrijorate în ultima vreme de evenimentele din Guyana Britanică. Năzuinţa de libertate, tot mai răspicat exprimată de populaţia acestei oropsite colonii engleze din America Latină, nu dă pace magnaţilor londonezi. Cei care exploatează de decenii poporul adus în stare de robie şi imensele bogăţii ale Guyanei Britanice, au luat drastice măsuri represive colonialiste, pentru a înăbuşi cu forţa mişcarea de eliberare naţională din această ţară. Vasele de război, tunurile şi detaşamentele de şoc britanice sunt gata oricând să intre în acţiune când este vorba de a menţine dominaţia colonială a stăpânilor de sclavi din Anglia. In fotografiile alăturate sunt redate aspecte ale muncii de robi a căutătorilor de diamante din Guyana Britanică. Diamantele iau drumul safe-urilor londoneze, iar aceşti sclavi coloniali mor seceraţi de foame, de mizerie, de molimi.

Total Ausverkauf
EDEL
Total Ausverkauf
Total Ausverkauf
Total Ausverkauf

„Libertatea comerţului" în Germania occidentală

Adenauer şi protectorii săi americani pălăvrăgesc mult despre „libertatea comerţului" şi despre alte „libertăţi". Dar falimentele şi lichidările totale ale întreprinderilor comerciale devin un fenomen tot mai frecvent în noul „Reich" cu capitala la Bonn. In fotografie, unul din sutele de magazine supuse „lichidării totale" în Germania occidentală, datorită faptului că proprietarul ei nu a putut suporta povara apăsătoare a impozitelor.

Bandiţi în slujba spionajului american

La Hamburg a fost creată recent încă o agentură a spionajului american, cu misiunea de a desfăşura activitate de subminare pe teritoriul R. D. Germane. Dar autorităţile Republicii Democrate Germane au dovedit că ştiu să dea riposta cuvenită bandiţilor trimişi de spionajul american şi de clica fascistă dela Bonn. Fotografia de mai sus, publicată de ziarele din R. D. Germană, demască aşa zisul „Serviciu tehnic" al organizaţiei fasciste „B. D. J." din Germania occidentală drept un cuib de spioni în slujba americanilor. Iată-i pe spioni primind instrucţiuni dela şeful lor, Erhard Peters (X). In fotografia de jos, una din maşinile infernale americane (camuflate sub forma unoi valize) capturate de organele de securitate din R. D. Germană, cu prilejul arestării unui grup de spioni şi sabotori.

CĂRȚI NOI

Pentru editurile noastre, sărbătorirea Lunii Prieteniei Româno-Sovietice constitue în fiecare an un bun prilej de a traduce și tipări noi opere ale scriitorilor ruși și sovietici.

Anul acesta Editura Arlus — Cartea Rusă a publicat, printre alte lucrări, romanul „Bursucii" de Leonid Leonov, piesa de teatru „Somov și alții" de Maxim Gorchi, al doilea volum al operelor complete ale lui I. S. Turgheniev, poemul „Vasili Tiorchin" de A. Tvardovschi, „Neamul Jurbinilor" de V. Cocetov, primele două volume ale romanului „Cântec deasupra apelor" de Vanda Vasilievscaia, primele volume ale romanelor „Bruschi" de N. Panfiorov și „Conspiratorii" de N. Spanov; au fost reeditate „Boris Godunov" și „Basme" de A. S. Pușchin, „Un erou al timpurilor noastre" de M. Lermontov și romanul „Pe Donul liniștit" de Mihail Șolohov.

Scriitorul Leonid Leonov înfățișează în romanul „Bursucii" epoca de acum două decenii, frământata perioadă a N.E.P.-ului. Tipurile de oameni și întâmplările din Uniunea Sovietică descrise în această carte, prezintă multe corespondențe cu cele întâlnite în etapa actuală a construcției socialismului în țările democrat-populare.

„Neamul Jurbinilor" este istoria a trei generații de muncitori ruși începând dela sfârșitul secolului trecut și până după terminarea celui de al doilea război mondial. Volumul, o adevărată epopee a minunaților oameni sovietici, înfățișează caracterele puternice ale unor constructori de vapoare.

Cu prilejul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice au apărut noi traduceri din operele scriitorilor sovietici și în Editura Tineretului, printre care romanele „Donbas " de Boris Gorbatov, „Spre țărmuri noi" de Vilis Lațis, „Oraș la mare" de V. Beliaev și a doua versiune a celebrului roman „Tânăra Gardă" de A. Fadeev.

RĂSFOIND CĂRȚILE

IN URMA CU 50 ANI*)

„Priviți poporul nostru rus, clasa noastră muncitoare; niciodată, niciodată voi, tirani, voi care urîți oamenii și sugrumați conștiința și libertatea lor, niciodată n'o să-l puteți îngenunchia". Acesta este ecoul care străbate pagină cu pagină cele două volume ale romanului „Scântei" de M. Socolov, lucrare distinsă cu Premiul Stalin pe 1950. Sunt cuvintele rostite de Leon Dorohov, unul din principalii eroi pozitivi ai romanului.

Din prima și până la ultima filă a acestei opere se desprinde cu deosebită vigoare forța de luptă neasemuită a marelui popor rus, spiritul său revoluționar, abnegația și perseverența —calități care au făcut din acest popor înfăptuitorul primei revoluții socialiste și făuritorul socialismului.

Romanul este o frescă vie a societății ruse din perioada anilor de luptă pentru crearea partidului marxist, perioadă în care s'a plămădit alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare și în care Lenin și tovarășii săi de luptă au pregătit pe muncitori și țărani pentru asaltul împotriva absolutismului țarist și a jugului imperialist.

Oglindind cu o uimitoare putere viața socială a Rusiei din epoca 1890 — 1905, autorul zugrăvește în pagini literare de înaltă frumusețe istoria poporului rus. Galeria foarte bogată și diferită a eroilor cărții dă posibilitate autorului să descrie în egală măsură freamătul năvalnic al vieții muncitorilor și tumultul vieții satelor ruse, în contrast cu huzurul, samavolniciile moșierilor și fabricanților, cât și caracterul odios al aparatului represiv țarist.

Valoarea deosebită a romanului stă tocmai în vigoarea cu care autorul a înfățișat istoria Rusiei din perioada când poporul, nemaiputând suporta viața de câine pe care o ducea, pornește la lupta împotriva asupritorilor, împotriva țarului. Oricine citește acest roman vede, ca într'o oglindă, realitățile crude, deosebit de grele, din perioada formării P.M.S.D.R.

Viața țăranului sărac, obidit, lipsit până și de pâinea neagră de fiecare zi, apăsat și bătut de oamenii stăpânirii, se întruchipează în viața eroilor Ignat Sâsoici, Ermolaici, Foma Maximov, Stepan Vostrocnutov și alții. „Fiecare dintre noi țăranii, de cum începe primăvara rătăcește prin lumea largă de colo până colo, ca țiganii, și-și lasă gospodăria în seama muierii și a copilașilor. Toată Rusia rătăcește așa, de parcă n'ar avea casă. Dar poți să-ți ții zilele numai cu asta? Câți de-alde noi crezi că au murit anul trecut când grânele n'au rodit?" Și continuă: „Slugărești câte odată... o vară întreagă de ți se încovoaie spinarea și nici măcar treizeci de ruble nu vrea să-ți dea. Muncești aproape numai pentru mâncare. Asta-i nenorocirea noastră de când lumea. Asta-i... Noi, țăranii n'avem voie nici să crâcnim..." Cam așa vede lucrurile Ermolaici în urma unor încercări îndelungate și triste de a-și făuri o viață mai bună și această constatare dăinuește peste tot, în satele fără număr de pe întinsele stepe ale Rusiei, în acel frământat sfârșit de veac.

Epoca aceasta e neasemuit de bogată în evenimente. Asupriții nu rabdă asuprirea la nesfârșit. In carte se arată cum prind viață sărăcăcioasele sate, cufundate în troiene, cum se conturează și crește măreața luptă a muncitorilor din Igorosc și a minerilor din Alexandrovsc. Autorul arată cum se călesc și cresc în luptă noi figuri de revoluționari, cum se răspândește puternică și irezistibilă, chemarea revoluției, pe tot cuprinsul țării, în orașele cu fabrici uriașe și în stanițele pierdute în stepă.

Oprindu-se cu egală competență asupra vieții muncitorilor și țăranilor, cât și asupra aceleia a moșierilor, Socolov redă cu pătrundere conținutul relațiilor dintre exploatați și exploatatori, demascând interesul mărunt, egoist, goana permanentă după profit, după câștig, a moșierilor și fabricanților.

Dar, în societatea formată din exploatați și exploatatori, pe lângă morala exploatatorilor există o morală a exploataților. Scriitorul arată cum se stabilesc între asupriți — pe baza acestei morale — legături de prietenie și ajutor reciproc, ca de pildă cele dintre membrii familiilor Ciurchin și Dorohov. Cât de mărețe, cât de înălțătoare sunt legăturile dintre muncitorii revoluționari, care luptă pentru făurirea unei vieți mai bune! Țelul sfânt al eliberării de sub exploatare apropie din ce în ce mai mult pe Ciurchin de Leon Dorohov, de Luca Matveici Țâbulea, de inginerul Riumin, de minerii Borzâh, Olga Colesova, Zagorodnâi, Ivan Medaivoz, de toți muncitorii și țăranii cinstiți. Aceste legături au cimentat rândurile exploataților, făcând din ele stâncile de granit de care s'a izbit și s'a frânt forța exploatatorilor, a țarismului.

In lupta pentru o viață mai bună, un rol deosebit au avut muncitorii înaintați. Renunțând la liniștea familială și la locurile pline de amintiri ale copilăriei, ei se avântă în iureșul luptei, înfruntă cu dârzenie uneltirile dușmanilor, suferă surghiunul și deportarea, îndură foamea și frigul, dar se însuflețesc cu speranța că mâine se va aprinde focul revoluției, care va arde tot răul din societate și va crea o lume nouă, bună, fără exploatatori și exploatați. Deaceea chipurile luptătorilor Leon Dorohov, Ciurchin și ale celorlalți rămân puternic întipărite în mintea cititorului. Ei sunt exemple vii de luptători pentru o viață mai bună.

O calitate deosebită a romanului este puterea cu care reliefează că singura cale justă pentru răsturnarea țarismului și a exploatării este calea revoluției, indicată și susținută de Lenin și tovarășii lui. Pozițiile narodnicilor, ale economiștilor, „marxiștilor legali" și menșevicilor se sfarmă în bucăți. In dezvoltarea dialectică a faptelor, pozițiile oportuniștilor se destramă și se prăbușesc, confirmând prin aceasta că acei care se opun legilor obiective ale mersului înainte al societății, sunt măturați din cale. Așa se întâmplă cu oportuniștii de teapa lui Martov, Crivenco și cu susținătorii acestora Riașin, Culaghin, Poliacov. Arma cu care muncitorii revoluționari zdrobesc pe acești dușmani ai poporului este învățătura marxist-leninistă, atotbiruitoarea știință fundamentată de genialii învățători ai proletariatului. La flacăra ei se călesc luptătorii revoluționari. Ea aprinde speranța și dă încredere muncitorilor în izbânda cauzei lor. Sub steagul măreț al marxism-leninismului s'au strâns milioane de luptători care au făcut să se cutremure întreaga Rusie de atunci și să se îngrozească țarul cu întregul său aparat de asuprire și toată tagma asupritorilor, dela hatmanul Calina și până la proprietarul de mină Șuhov, proprietarul de fabrică Șuhanov, moșierii Zagorulchin și Cernopiatov.

Tabloul final al cărții dă cititorului convingerea că, deși muncitorii din Igorosc, și odată cu ei cei din Moscova, din Petersburg și celelalte orașe și țăranii din toată Rusia au fost înfrânți de armata țarului în 1905, ei vor deveni în curând atât de puternici, încât nicio forță din țară sau de peste hotare nu-i va mai putea îngenunchia. Și aceasta avea s'o dovedească pe deplin, cu 12 ani mai târziu, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

Vasta galerie a eroilor romanului te introduce în întreaga structură a societății vremii. Suferi alături de țărani ca Ignat Sâsoici și Stepan Vastrocnutov, iei parte la petrecerile tinerilor din Cundriucevca, stai pe creanga de vișin deasupra apei alături de bătrânul pescar Muha, alergi pe nesfârșitele stepe ale Rusiei sub soarele obosit de toamnă în urma troicii bogătașului Iacov Zagorulchin, te strecori în casa boierească a Ulianei Vladimirovna odată cu pașii șăgalnici, dar nestatornici ai încântătoarei Roxana, te târăști pe brânci alături de Ciurchin și Leon Dorohov prin galeriile umede și reci ale minelor din Alexandrovsc, te înăbușe fierbințeala cuptoarelor pe care o îndură muncitorii dela fabrica din Igorosc, te cuprinde mânia și ura împotriva nedreptăților săvârșite de chiaburul Nefed Zagorulchin, hatmanul Calina, milionarii Șuhov și Șuhanov, ți se umple sufletul de speranță și de încredere în izbânzile muncitorilor, trăind, alături de muncitorii din Igorosc, zilele furtunoase ale insurecției.

Cunoscând deosebit de bine viața și pătrunzând cu o remarcabilă forță psihologia și caracterul eroilor săi, autorul a creat tipuri nemuritoare de luptători ca Leon Dorohov, Luca Matveici, Ilia Ciurchin, Olga Colosova, figuri reliefate de exploatatori ca Iașca și Nefed Zagorulchin, caractere josnice de oportuniști ca Riașin, Culaghin, Poliacov. Din filele romanului „Scântei" se vede cum se încheagă una din cele mai glorioase pagini ale istoriei luptei proletariatului rus, unul dintre cele mai mărețe și înălțătoare capitole din istoria partidului întemeiat de marele Lenin.

N. MIHĂILESCU

M. SOCOLOV
SCANTEI
VOLUMUL I
Cartea Rusă

---

*) M. Socolov: „Scântei" — vol. I și II, Editura Cartea Rusă.

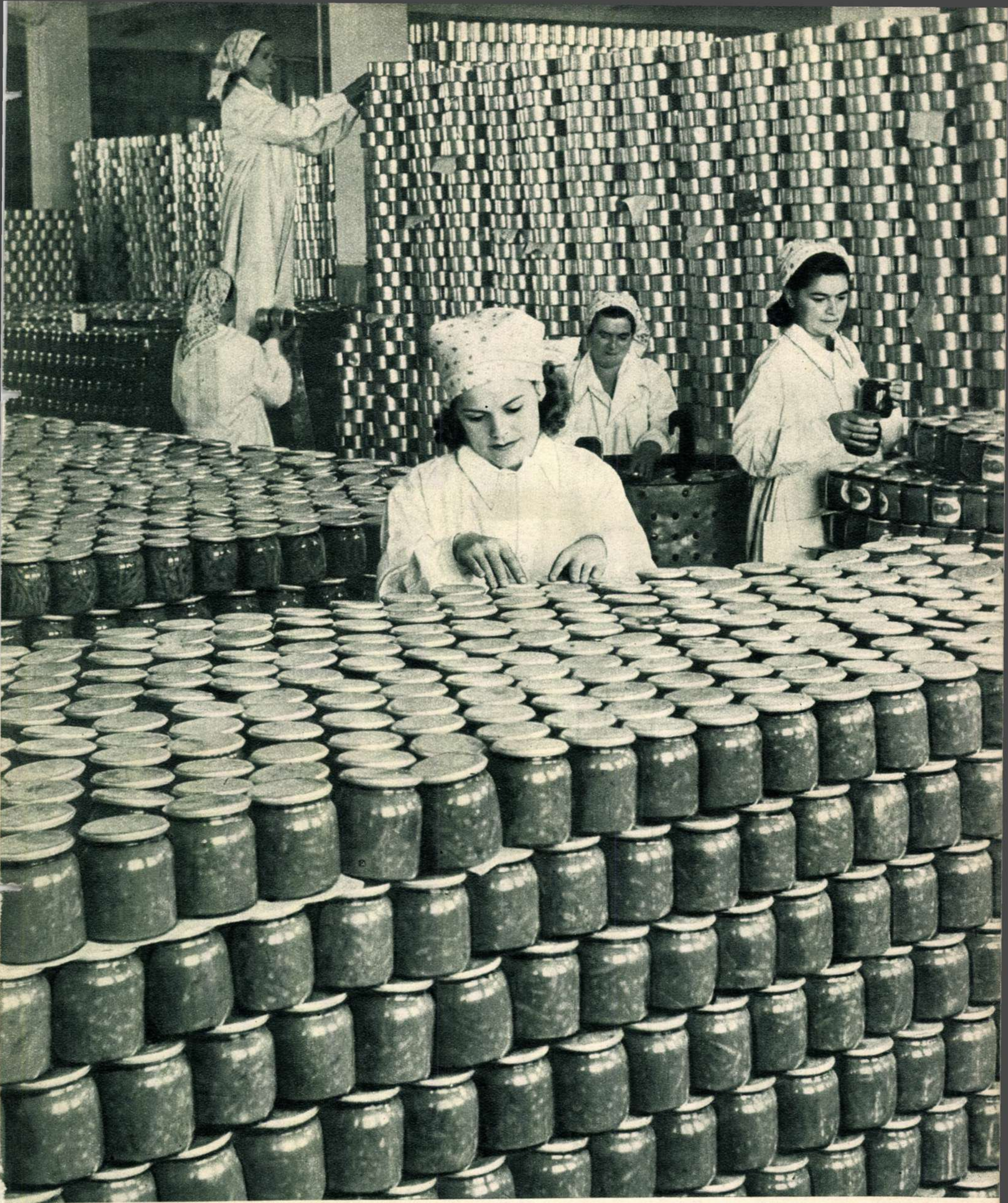

In această toamnă fabricile de produse de larg consum au lucrat intens. La fabrica de conserve „Grivița" în ultimele luni s'au produs sute de mii de borcane și cutii de conserve pentru aprovizionarea oamenilor muncii.

Când visezi să ajungi marinar îndrăzneţ, construirea modelelor de nave constitue o ocupaţie plăcută. Acest lucru îl ştiu şi pionierii care, într'una din încăperile Palatului Pionierilor din Timişoara, se ocupă cu modelismul naval.

NEUITAŢI EROI AI MARII REVOLUŢII

Pe scenele teatrelor din Capitală au fost prezentate în anii din urmă o serie de piese valoroase care aduc în scenă momente impresionante din timpul Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie. Neuitate vor rămâne în memoria spectatorilor piese ca: „Liubov Iarovaia", „Ruptura", „Trenul blindat 14-69", „Bătrâneţe zbuciumată", pentru a căror transpunere pe scenă colectivele noastre teatrale au muncit cu multă însufleţire. Cu prilejul celei de a 36-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, revista noastră a cerut câtorva interpreţi şi regizori să vorbească cititorilor „Flacării" despre munca pe care au desfăşurat-o pentru crearea acestor spectacole.

Personagii ce ne sunt învăţători şi tovarăşi

Arta actorului înseamnă mai ales identificarea cu rolul, trăirea cât mai deplină şi cât mai adâncă a personagiului interpretat.

Pregătind un rol zile şi săptămâni în şir, căutăm să ne mişcăm, să acţionăm, să avem aceleaşi comportări ca eroul nostru. Şi dacă uneori noi, actorii, schimbăm, pe măsura noastră şi după însuşirile personale ale fiecăruia, unele trăsături ale eroului interpretat, de cele mai multe ori personagiul, a cărui frumuseţe morală ne impune, este acela care toarnă în noi foarte mult din sufletul şi experienţa sa de viaţă. Este şi firesc: studiind în amănunt trăsăturile exterioare, gesturile şi atitudinile menite să traducă cel mai bine temperamentul şi lumea interioară a unui astfel de personagiu, împrumutând mersul, glasul sau vârsta lui, e cu neputinţă să nu dobândeşti — fie şi numai pentru scurtă vreme — ceva din firea şi preocupările sale. In perioada de pregătire trăieşti ca personagiul pe care îl admiri, simţi ca el, gândeşti şi te frământi ca el.

In asta stă „miracolul" meseriei noastre şi, poate, caracteristica sa cea mai de preţ. După fiecare rol de seamă, după fiecare interpretare temeinic pregătită şi cu adevărat realizată, ne simţim îmbogăţiţi: în experienţa noastră de viaţă se revarsă experienţa eroului jucat, sfera noastră de cunoştinţe şi preocupări se îmbogăţeşte cu ale sale.

Aşa mi s'a întâmplat aproape întotdeauna.

Aşa mi s'a întâmplat cu revoluţionarul Pelevanov, figura centrală din piesa lui Vsevolod Ivanov „Trenul blindat 14—69", piesă din care am aflat şi am înţeles multe despre anii războiului civil din Rusia şi despre semnificaţia jertfelor celor ce şi-au dăruit viaţa pentru cauza proletariatului. Despre lupta în ilegalitate a patrioţilor maghiari am aflat deasemenea multe, dând viaţă pe scenă lui Pavel Esterag, din piesa „Fiul meu" de Gergely Sandor.

Aşa am cunoscut şi zilele Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, cu iureşul lor fierbinte, cu zbuciumul lor, cu învolburarea aceea uriaşă care răstoarnă şi preface. Aici, învăţător şi tovarăş mi-a fost comandantul unui crucişător rus, căpitanul de rangul I Bersenev, interpretat de mine în piesa lui B. Lavreniev, „Ruptura".

Povestea lui Bersenev e simplă, dar impresionantă prin adevărul ei zguduitor şi prin actualitatea ei. Este omul pe care furtuna istorică a anului 1917 şi uriaşele transformări provocate de această furtună l-au prins la jumătatea drumului vieţii. Bersenev s'a născut şi s'a format într'o anumită lume, cu mentalitatea ei specifică, cu principiile ei de viaţă, cu normele ei de morală şi conduită — şi iată că, deodată, toate acestea nu mai sunt valabile. In schimb, se ridică puternică, lumea nouă, cu alte principii, cu alte credinţe, cu alte idealuri. Şi lumea nouă se naşte năruind-o pe cea veche, căreia el, Evgheni Ivanovici Bersenev, i-a aparţinut. „Iţi spun doar că nici n'aş putea să ţin piept torentului de ură care, timp de zeci de ani, s'a adunat în ei" — spune el, la începutul piesei, vorbind despre revoluţionari. Şi dela această poziţie de om care abia începe să înţeleagă necesitatea revoluţiei ce avea să schimbe faţa lumii — până la atitudinea din final, când personal ordonă ridicarea ancorei pentru a porni la bătălia cea mare împotriva lumii vechi — e o cale lungă.

Interpretarea rolului căpitanului de rangul I Bersenev ridica pentru mine o problemă complexă. Pe de o parte trebuia să cunosc şi să redau imaginea unui ofiţer de carieră rus dinaintea Revoluţiei — nu a unui oarecare ofiţer al armatei ţariste, ci a unui om ieşit din rândurile nobilimii.

De altă parte, trebuia să scot în relief fondul cinstit al acestui om, corectitudinea şi marea lui loialitate, umanitatea şi posibilitatea lui de a înţelege just evenimentele: Bersenev a înţeles, mai curând decât alţii din pătura lui socială, că lumea nu se frământă şi nu clocoteşte în zadar, ci pentru a se preface din temelii. Deasemeni, trebuia să cunosc bine sensul evenimentelor din acele zile, sensul întâmplărilor ce se desfăşurau pe scenă, pentru ca, reflectându-le în sufletul eroului, să reuşesc să pun cât mai mult adevăr şi să realizez cât mai simplu şi sincer cotitura vieţii sale.

*

Lecţia dată de Bersenev este lecţia dată de un om cinstit, cu o justă perspectivă a evenimentelor, care se trezeşte în focul unei revoluţii ce va despica în viaţa omenirii prăpastia dintre două mari epoci. Să rămână de o parte, nu e cu putinţă — zguduirea e prea aprigă şi cauza este dreaptă. Să se împotrivească, ar însemna să stea în calea istoriei şi a cursului său firesc. Singurul lui drum e drumul alături de forţele viitorului, alături de forţele ce clădesc lumea nouă.

George VRACA,
artist emerit al R. P. R., laureat al Premiului de Stat

Poporul, făuritor al istoriei

Pentru întregul colectiv al Teatrului Armatei, punerea în scenă a piesei „Trenul blindat 14-69" de V. Ivanov a constituit un adevărat examen de maturitate. Era prima dată când se monta pe scena unui teatru din ţara noastră o piesă ce evoca epocalele evenimente ale Revoluţiei din Octombrie. In 1949, ne străduiam cu toţii, directori de scenă şi actori, să găsim şi să ne însuşim mijloace de expresie realist-socialiste, capabile să dezvăluie just neasemuita bogăţie de idei a pieselor sovietice. In mod special, această lucrare clasică din dramaturgia sovietică cerea din partea noastră o pregătire temeinică pentru rezolvarea realistă a unor probleme deosebit de importante.

O scenă de mase din spectacolul realizat la Teatrul Armatei cu piesa „Trenul blindat 14—69"

George Vraca în rolul lui Bersenev şi Irina Răchiţeanu în rolul fiicei acestuia, Tatiana, într'o scenă din piesa „Ruptura" de B. Lavreniev.

Acţiunea piesei se petrece în Siberia răsăriteană, în anii războiului civil, şi ne înfăţişează lupta unei unităţi de partizani îndrumată de partid, al cărei conducător este Nichita Verşinin.

Una din problemele de seamă care stătea în faţa realizatorilor spectacolului era de a ilustra cu putere de convingere ideia că elementul determinant în acţiune, adevăratul protagonist al piesei, îl constitue poporul.

Masa populară, făuritoare a Revoluţiei, trebuia să capete în spectacol viaţă autentică prin puternica individualizare a fiecărui luptător în parte, dar totodată şi prin reliefarea puternică a unităţii în luptă a poporului, a patosului revoluţionar ce însufleţea masa. Deaceea, una din cele mai importante sarcini regizorale era de a lucra temeinic cu cei ce erau numiţi în vechiul limbaj teatral „figuranţi“, actori care de astă dată nu trebuiau să mai figureze pasiv în scenă, ci să creeze un personagiu colectiv viu, activ, vibrant. In acest scop, ne-am străduit să distribuim în rolurile din ansamblu actori cu experienţă chiar pentru personagii care nu aveau de rostit niciun cuvânt; iar aceşti interpreţi au participat apoi la repetiţii dela prima lectură a piesei şi până la premieră, izbutind astfel să adâncească problemele piesei. S'a lucrat în parte cu mulţi din aceşti interpreţi, care au fost ajutaţi să-şi construiască biografia personagiului respectiv, pentru a-l putea reda apoi în toată amploarea şi complexitatea personalităţii lui.

O a doua problemă importantă care stătea în faţa colectivului nostru era de a face evidentă fundamentala deosebire dintre cele două lumi încleştate într'o luptă cumplită, între lumea capitalismului, condamnată la o inevitabilă prăbuşire, şi lumea nouă a socialismului. Am căutat să reliefăm neasemuita forţă lăuntrică a revoluţionarilor, a comunistului Pelevanov, a lui Nichita Verşinin şi să dăm viaţă, de pe o adevărată poziţie critică, personagiului Nezelov, care întruchipează burghezia în plină descompunere. In scenele de masă, în cele ce se petrec pe clopotniţă şi pe linia ferată — ne-am străduit să reliefăm unitatea de nezdruncinat, comunitatea de voinţă a revoluţionarilor, iar în scenele care aduceau imaginea vechii lumi — de pildă în scena care se petrece în gară — am căutat să subliniem tocmai destrămarea acestei lumi.

Munca de punere în scenă a acestei lucrări clasice a constituit, ca şi cea consacrată realizării spectacolului „Ruptura“, o etapă importantă în creşterea colectivului nostru, în îmbogăţirea experienţei sale artistice. Şi în realizările noastre ulterioare, această experienţă ne-a fost sprijin şi îndreptar.

Al. FINŢI,
regizor principal la Teatrul Naţional „I.L. Caragiale“
maestru emerit al artei din R. P. R.

Liubov Iarovaia, o eroină a Revoluţiei

Cred că fiecare actor păstrează cu grijă, din galeria personagiilor interpretate dealungul anilor, o figură care i-a fost cu deosebire apropiată, un rol în crearea căruia a dăruit cel mai mult din gândurile şi simţirea sa. Liubov Iarovaia este pentru mine o astfel de eroină şi am convingerea că nu sunt singura din interpretele Liubovei care a considerat munca pentru transpunerea scenică a acestui rol drept o etapă importantă în dezvoltarea ei artistică, în însăşi evoluţia ei sufletească.

Pe această învăţătoare, minunată prin simplitatea şi măreţia eroismului său, o cunoaştem acţionând într'o perioadă de crâncenă încleştare istorică, în anii războiului civil. Montând pe scena Teatrului de Artă piesa lui C. Treniov „Liubov Iarovaia“, Vladimir Nemirovici Dancenco arăta că: „Sâmburele piesei şi fondul ei viu este Revoluţia... Leit-motivul piesei... este triumful Revoluţiei“.

Pe fondul dramatic al acestor evenimente epocale se conturează imaginea acestei admirabile femei ruse, pe care autorul a ştiut să ne-o arate în întreaga complexitate, în adânca umanitate a caracterului ei. Drama ei personală se împleteşte strâns cu drama socială a epocii şi este impresionantă lupta pe care această femeie o duce pentru a subordona marii cauze a Revoluţiei simţămintele personale, devenite nejuste la un moment dat.

Intr'adevăr, Liubov îşi iubeşte cu pasiune soţul, care în primii ani ai căsniciei a făcut-o să înţeleagă semnificaţia adâncă a luptei proletariatului şi să se apropie de această luptă. Dar, cu o forţă pe care noi o vedem crescând năvalnică dealungul piesei, Liubov se dărueşte cauzei Revoluţiei; o vreme cele două puternice simţăminte — credinţa faţă de cauza clasei muncitoare şi dragostea faţă de soţul ei — se împletesc într'o deplină armonie. Iată însă că tânăra învăţătoare descoperă că soţul ei a alunecat pe panta trădării, că a devenit un contrarevoluţionar abject şi în inima ei începe o sfâşietoare luptă.

Redând pe scenă viaţa Liubovei, a trebuit să retrăiesc cu profundă intensitate acest conflict, să arăt cum din această luptă pe care ea o duce pentru a-şi înăbuşi dragostea nutrită unui om devenit un duşman al omului, eroina iese triumfătoare. Deosebit de preţioasă mi-a fost atunci o altă precizare a lui Nemirovici Dancenco, care arăta că: „Ar fi greşit să accentuăm patosul ei revoluţionar, fără a acorda cea mai mare atenţie şi marii ei iubiri zdrobite“.

Am muncit mult încercând să redau frumuseţea morală a acestei femei, care, atunci când se năruie unul din cei doi mari piloni ai vieţii ei sufleteşti — dragostea pentru bărbatul ei — nu se lasă zdrobită, ci, dimpotrivă, se căleşte, devine mai puternică. Şi mărturisesc că munca asupra acestui rol a fost — cu toată frumuseţea ei — deosebit de dificilă. Interpretasem până atunci mai mult roluri de soţii blânde şi duioase (ca cele din piesele „Vocea Americii“ şi „Pace pe pământ“), femei care începeau să înţeleagă adevărul, dar care nu ştiau încă să lupte. Puternica personalitate a Liubei m'a copleşit la început şi cu greu am izbutit, de pildă, la primele repetiţii, să retrăiesc simţămintele de clocotitoare ură împotriva soţului ei şi a forţelor întunericului pe care acesta le reprezintă, simţăminte care o determină până la urmă să-l demaşte în faţa tovarăşilor ei.

Fără îndoială că nu am reuşit încă să redau pe deplin bogăţia şi frumuseţea sufletească a Liubovei dar cu fiecare spectacol mă străduiesc să-mi îmbunătăţesc mijloacele de expresie artistică. Liubov Iarovaia, această eroină a Revoluţiei, rămâne pentru mine o neasemuită pildă de vitejie şi măreţie morală.

Clody BERTOLA,
artistă la Teatrul Municipal.

Liubov Iarovaia (Clody Bertola) şi comunistul Coşchin (Ion Manta), într'o impresionantă scenă din piesa „Liubov Iarovaia“, reprezentată de colectivul Teatrului Municipal. In medalion: Clody Bertola în rolul Liubei Iarovaia.

Scenă din piesa „Bătrâneţe zbuciumată“ de Rahmanov, prezentată de Teatrul Naţional-Studio. In rolurile savantului Polejaev şi al soţiei sale — actorii Emil Botta şi Elvira Godeanu.

Invăţăm dela actorii sovietici

Imi amintesc şi astăzi cu drag de munca noastră, a celor care am colaborat — sunt trei ani de atunci — la realizarea spectacolului „Bătrâneţe zbuciumată“. A fost o muncă disciplinată, a existat o perfectă armonie între noi, şi discuţiile pe care le-am purtat în jurul piesei nu le voi uita: doream cu toţii să fim cât mai edificaţi asupra acelui turburător şi neuitat Octombrie, asupra acelei furtuni istorice care a schimbat faţa lumii.

Fusesem distribuit în rolul lui Polejaev, personagiu care aduce o imagine oarecum romanţată a marelui savant Timiriazev. Am văzut atunci filmul „Deputatul de Baltica“, în care marele artist Cercasov însufleţeşte cu o forţă uluitoare figura bătrânului Polejaev. Şi trebue să mărturisesc — termenul e poate îndrăzneţ — că a existat o ciudată coincidenţă de viziune asupra acestui personagiu. La fel, sau aproape la fel, mi-l închipuisem şi eu pe savantul Polejaev, acel intelectual profund, cinstit, care izbuteşte să înţeleagă adânca semnificaţie şi necesitate a Revoluţiei Socialiste, să se apropie de ea. L-am văzut purtându-şi cu paradoxală tinereţe, cu fantezie, cu ingenuitate şi candoare, cu vigoare interioară, cei 75 de ani ai săi. Nu, în niciun caz, Polejaev nu este clasicul bătrân solemn, rigid, care îşi poartă cu gravitate prestigiul de om de ştiinţă.

Există, cred, anumite roluri faţă de care actorul încearcă un sentiment special, de care se simte atras. Un astfel de personagiu a fost Polejaev pentru mine. Pentru a-l putea transpune scenic, cunoaşterea vieţii mi-a fost lecţia şi şcoala cea mare. Şi această lecţie, această şcoală am primit-o dela marii actori sovietici.

Emil BOTTA,
actor la Teatrul Naţional „I. L. Caragiale“.

ZECE COPII AŞTEAPTĂ LA FEREASTRĂ

— schiţă de Maria ARSENE —

Philipp Montoya, miner şomer din Statele Unite ale Americii, tată a zece copii, s'a sinucis împreună cu soţia sa. (Din presa americană).

Montoya s'a hotărît târziu după ora prânzului, să se întoarcă acasă. Cutreerase întreaga dimineaţă, dela orele cinci şi până către douăsprezece, străzile din centru, apoi cartierul industrial dintr'o margine a oraşului, oferindu-şi — în zadar — braţele pentru muncă.

Nu mâncase de trei zile. Capul îl durea cumplit. Gura îi era amară. Ar fi băut o cană cu apă, dar îi era silă să se oprească, să intre în vreun magazin, să ceară, să roage... Avea senzaţia ciudată că limba i se umflase şi că nu-i mai încăpea în gură.

Totuşi, nu se gândea la el. Il tortura imaginea celor de acasă, care îl aşteptau flămânzi. Cât timp nu se întorsese încă în odăiţa lor mizeră, ei mai puteau nutri speranţa că le va aduce o pâine, un kilogram de cartofi, sau poate vreo veste bună.

Ultima încercare Montoya o făcuse la Mister Drapps, procuristul sucursalei unei bănci de cartier. Bancă ciudată. Dar Montoya ştia bine care era principalul şi unicul comerţ al întreprinderii: achiziţionarea de sânge. Sânge proaspăt, viu şi cald, stors, pe câţiva cenţi măsura, din vinele celor săraci, pentru a fi trimis congelat, etichetat şi facturat, ca orice altă marfă, marilor sanatorii. Sanatorii de lux, unde „gentlemenii" vin să-şi „reîntinerească" vinele sclerozate de îmbuibare şi desfrâu. Cu sânge curat. Sânge cinstit de muncitor flămând.

Totuşi, Mister Drapps a refuzat oferta lui Montoya. Refuz brutal.

— Mă mir că îndrăzneşti să-mi oferi o astfel de marfă...

— Sunt numai flămând, Mr. Drapps, dar sănătos.

— Exact. Dar eşti prea flămând. Iţi lipsesc pe puţin... Ia deschide ochii! Mai mult... Pleoapa de jos!... Da, albă... Iţi lipsesc, sunt sigur de asta, peste două milioane şi jumătate de globule roşii.

— Sunt numai de ieri nemâncat, minţi el.

— Da. Dar ai o foame veche. De ani... Şi asta ţi-a subţiat sângele. I-a scăzut din calitate...

— Din calitate...

— Şi din preţ, fireşte.

— O!...

— Iţi propun ceva.

— Vă ascult.

— Du-te la restaurantul din colţ, îţi dau eu un bilet către patron, mănânci chiar acum, apoi seara şi iarăşi mâine la prânz. După amiaza vii la mine şi...

— Mi se înmulţesc globulele într'o zi?

— Nu te priveşte. Vii la mine şi îţi primesc marfa. Cât vrei să vinzi?

— Cât mai mult. Şi-un litru.

— Nu. Asta-i prea mult şi pentru doi oameni voinici. Trei sute de grame.

— Cinci.

— Bine. Fie. Cinci sute de grame. Dar după aceea s'o ştergi repede acasă căci n'am poftă să mi te lungeşti pe trotuar în faţa biroului nostru. De acord?

— Primesc!

— Aşa. Şi vei căpăta pentru cele trei sute grame de sânge calitatea treia...

— A treia?...

— Ce faci pe miratul? Te-ai uitat în oglindă să vezi cum arăţi? Dacă nu mi-ar fi fost milă de tine, nici nu te-aş fi primit să-mi treci pragul cu o astfel de marfă... Ce naiba! Ne'nşelăm unul pe altul?

—Nu vreau să vă'nşel şi nici să păgubesc firma dumneavoastră.

— Bine. Trei sute de grame, a treia, fac tocmai doi dolari şi 40 de cenţi...

— Imi puteţi da un acont?

— Nu, doar trebue să-ţi plătesc cele trei mese.

— Adică...

— Doi dolari şi 40 cenţi.

— Dar eu nu vreau să mănânc la restaurant. Nu sunt singur. Am copii... Zece... Şi-o soţie.

Mr. Drapps îl străfulgeră pe deasupra ochelarilor.

— Atunci, ce? Nu-ţi convine? Aşa-i? Ai vrea poate să-ţi dau şi bani şi mâncare, iar sângele să-l scot dela piciorul scaunului... Mi-ai spus că eşti nemâncat de-o zi. Asta înseamnă 4 zile. Ţi-am oferit trei mese. Trebue să le plăteşti? Trebue!

— Dar nu e cinstit.

Mr. Drapps îşi înălţă pentru o clipă spinarea arcuită.

— Domnule... Cum vă spune?

— Montoya.

— Domnule Montoya, mi se pare că sunteţi aşteptat acasă. Poate că sunteţi chiar foarte grăbit...

A plecat clătinându-se.

La orele trei a deschis încet uşa şi a intrat în odaie. Privirile nevestei şi ale copiilor îl străpungeau cu vârfuri de foc. S'a aşezat pe marginea patului şi şi-a prins fruntea în căuşul palmelor. Apoi a început să plângă. Incet, fără hohote, fără suspine. Plâns de bărbat. Lacrimile îi ţâşneau din ochi, străbăteau prin pleoapele strânse, îi umpleau pumnii şi se prelingeau jos, fierbinţi şi sărate....

Nevasta şi copiii îl vedeau pentru prima oară plângând. Tăceau cu toţii, privindu-l înspăimântaţi. Apoi Montoya s'a potolit. Şi-a şters cu mâneca hainei ochii şi n'a mai scos un cuvânt.

Copiii, hămesiţi de foame, îi respectau tăcerea. Se liniştise până şi cel mic, care terminase de mult ronţăitul unei jumătăţi de morcov.

Intr'un târziu, nevasta l-a întrebat:

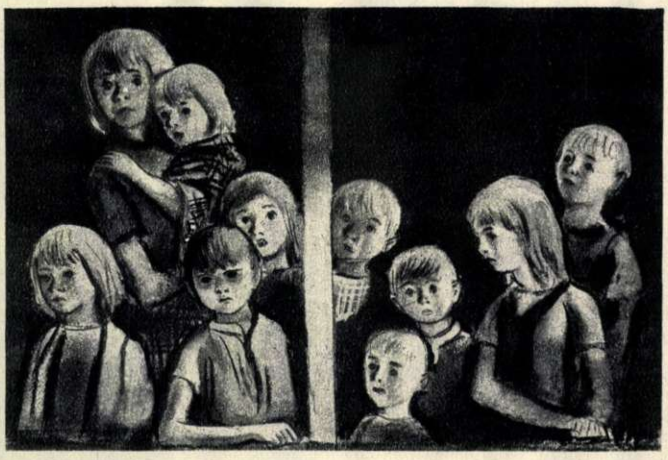

Ilustraţie de A. JIQUIDE

— Nu mai ai nicio speranţă, Philipp?

Şi pentrucă el nu i-a răspuns, ea a mai încercat odată să-l încurajeze:

— Mi-au promis la spălătoria lui Hurley...

N'a continuat. I-a fost ruşine. La ce bun să-l înşele?

*

Umbrele serii începuseră să mâzgălească pereţii. Brusc. Aşa cum se întâmplă în cartierele sărace ale marilor oraşe din Apus. Privirea lui Montoya alunecă spre becul stins, spânzurat de tavan. Curentul fusese de mult întrerupt, pentru neplată. Ca şi apa. Apoi privi spre ochiul spart al ferestrei, oblojit cu un ziar. Se mai puteau descifra literele şi cifrele imprimate „Confitures... Webb's Chocolade... 14 lbs...". Iar dedesubt, jumătate din chipul rotofei al lui Mister Robert, candidat al partidului republican în alegerile municipale, şi câteva crâmpeie din ultimul său discurs: „...Prosperity... Beneficiile big-business-ului cresc... Modul nostru de viaţă ne asigură... Demnitatea americanului provine din permanenta lui bunăstare... O eră de prosperitate pe care o asigură comenzile date industriei de armament..."

— Prosperity...

Philipp abia a murmurat cuvântul. Totuşi, se pare că Margaret, fata cea mare, a auzit ceva, îl întreabă:

— Ai spus ceva, tată?

— Nu... Nimic...

Philipp închide ochii şi vede, pe ecranul pleoapelor lipite, un mister Robert oarecare, la volanul Packardului de lux... Poartă pălăria de panama cu borul tras până la şeaua nasului încălecată de cocoaşa groasă a ochelarilor fumurii... In gură, Mister Robert are o ţigară lungă de foi..."

„Prosperity..."

„Beneficiile big-business-ului..."

„Permanenta bunăstare..."

Oh! La dracu cu toţi misterii Robertsi...

A deschis ochii.

Il doare capul şi-i este greaţă.

Acum nu-i mai este nici foame...

Dacă n'ar fi oboseala aceasta cumplită, pe care teama n'o poate alunga, n'ar mai avea nevoie de nimic... De nimic...

*

S'a ridicat din pat, şi-a luat nevasta de braţ şi s'a îndreptat spre uşă. Ea a pălit. Aştepta de mult acest înfricoşător moment. Aşa hotărîseră să facă atunci când n'or mai avea încotro. Şi ea doar îi promisese, nu odată, să-l însoţească. Să nu-l lase singur...

Montoya mai mult şi-a târît decât şi-a condus nevasta afară.

— Venim îndată — a zis el copiilor. Aşteptaţi-ne.

Mama a vrut şi ea să le spună ceva, dar n'a mai putut scoate nicio şoaptă.

Copiii s'au repezit la fereastră. Zece. Zece copii.

— Dece se clatină mama? — a întrebat cea mai mică din cele trei fete.

— O fi bolnavă — spuse unul din băieţi.

Nimeni n'a mai spus nimic.

Aproape de colţul străzii, copiilor li se păru că mama s'a întors spre ei. Ba că le face şi semn cu mâna... Dar era prea departe şi întunericul se lăsase deabinelea.

Dela cinematograful cel nou din cartier, difuzoarele svârleau cântecul de dragoste al fiicei fabricantului de avioane pentru tânărul „erou şi pilot" plecat la război să cucerească lumea...

O maşină elegantă trecu repede pe străduţă, unduindu-şi greaua caroserie prin hopuri... La volan, o femeie blondă.

Pe trotuarul de peste drum, guvernanta căţeilor lui mister Parker, proprietarul celor două blocuri din strada vecină, trecea ducând droaia de câini la plimbare.

Pe cer, începură să apară, din jocul reflectoarelor, reclamele luminoase, în zeci de culori, ale biscuiţilor cu migdale şi a băuturii Coca-Cola...

*

Zece copii şi-au aşteptat la fereastră părinţii. Pe minerul şomer Montoya şi pe soţia lui.

Au aşteptat în zadar.

Părinţii nu s'au mai întors.

Până târziu în noapte, copiii au rămas tăcuţi şi înspăimântaţi, cu privirile agăţate de colţul uliţii, cu năsucurile turtite în geam.

Pietonii erau din ce în ce mai rari.

Apoi n'a mai trecut nimeni.

Nici oamenii-sandvici care toată ziua purtaseră în spinare reclamele electorale ale partidelor republican şi democrat. Şi nici măcar maşina cu megafoane, care vizita de cinci ori pe zi mahalaua, maşina din interiorul căreia o voce striga cu insistenţă: „Pentru „prosperity", votaţi-l pe Mister Robert..."

Cei zece copii au aşteptat degeaba la fereastră. Pe străduţa lor n'a mai trecut nimeni...

VIZITE IN LO

Trenul taie câmpia întinsă ca tava. Imprăştiind dâre lungi de fum, el aleargă înghiţind kilometri de panglică metalică. Il salută în fugă cantoane micuţe, singuratice şi tăcute sub ceaţa subţire, vineţie; îl salută pădurile ţării peste care toamna şi-a topit arama'n frunze. Şi trenul s'a oprit pufăind într'o gară zgomotoasă: Craiova...

— Hai să ne luăm din plasa compartimentului aparatul de fotografiat şi să pornim pe străzile acestui oraş. Aici vom începe fotoreportajul nostru pe care-l intitulăm: „Vizite în locuinţe noi".

Preocupări

Drumul dela gară până în centru e lung şi oraşul te întâmpină cu străzi largi, pomi mulţi. Printre casele bătrâne, vechi, cu un singur cat, răsar acoperişurile proaspete ale unor case albe, cu ferestre înalte. Sunt zecile de locuinţe muncitoreşti construite în anii aceştia.

In oraşul unde case severe ascundeau în dosul porţilor de fier desfrâul şi risipa boierilor craioveni ni se arată acum deschis, zâmbitor, chipul unei vieţi noi. Viaţa celor ce muncesc.

Multe uşi, ferestre în dosul cărora viaţa curge neîncetat... Pe o străduţă cu pomi bătrâni ce-ţi amintesc de copilărie, o casă mare, cu o siluetă tăiată modern îţi atrage privirea. E nouă. Lângă intrare e fixată discret, o plăcuţă mică, cu ramă albastră. Numele locatarului? O fi vreun doctor sau vreun arhitect? Să ne oprim. Pe fondul alb al plăcuţei citim: Ivan Florea, stahanovist la „Electroputere".

Ivan Florea s'a mutat în acest bloc al Intreprinderii „Electroputere" de un an şi jumătate.

— Când m'am văzut aici — povesteşte el — m'am speriat şi eu şi nevastă-mea. „Ce băgăm în odăile astea spaţioase, bărbate?" — m'a întrebat ea. Aveam puţine lucruri. Nu suntem de mulţi ani căsătoriţi. Şi copiii au venit repede. Ne-am gândit întâi la ei şi-apoi la mobilă... Dar, în viaţa noastră nu sunt greutăţi ce nu pot fi trecute. Casa nouă a început să se umple cu fiecare lună ce trecea. La salariul ăsta o oglindă masivă ne-a complectat dormitorul. Dintr'un alt salariu ne-am cumpărat un aragaz şi o masă de bucătărie. Cu o primă ne-am luat un aparat de radio. Şi acum începem să ne gândim la complectarea mobilei din camera copiilor...

Strungarul stahanovist Ivan Florea îşi pierde deodată zâmbetul într'o tristeţe mută:

—Zău tovarăşe, şi dacă te gândeşti că eu când eram acasă, mic, locuiam cu încă nouă fraţi într'o singură tindă. Nouă copii. Nu se gândea nimeni atunci la... „complectarea mobilei noastre". Şi uite cum e azi!

O după amiază obişnuită

Oraşul Stalin. Dela gară un autobuz ne lasă în faţa blocurilor „Uzinei de Tractoare", aliniate ca la paradă printre aleile cu flori. La o uşă un copilaş ca de vreo doi ani se tot întinde să ajungă la clanţă. Nu poate şi bate cu pumnişorul, strigând cu lacrimi în glas: „Mamaie!" O bătrânică deschide uşa şi-l ia în braţe: „vai, neastâmpăratule, nu ţi-a ajuns casa, acum nici curtea nu-ţi mai ajunge să te joci?"

In casă, Dedişor Vătafu este urcat în pătuţul lui alb şi bunica, reluându-şi lucrul, începe să-i povestească cum iepuraşul neastâmpărat a rămas odată păcălit rău de tot de o vulpe. Intr'o cameră alăturată, mama, Gabriela Vătafu, care a venit mai adineauri dela lucru, se apleacă deasupra caietului în care Dumitrel, băieţelul mai mare, a desenat o corabie...

Cu patru luni în urmă, un camion al „Uzinei de Tractoare" s'a oprit pe una din străzile Oraşului Stalin, în faţa căsuţei în care locuia familia desenatorului tehnic Victor Vătafu.

— M'a trimis — a raportat şoferul — dela organizaţia de partid a uzinelor, să vă transport imediat în noua dumneavoastră locuinţă, terminată acum. A zâmbit văzând că lucrurile strânse îl aşteptau şi „mamaia" a început cu grabă tinerească să care bocceluţe şi borcane.

— E şi baie? — se interesa ea. Bucătăria e luminoasă? Copiii au curte de joc?

— De toate, a conchis şoferul.

Şi sunt aşa fericiţi toţi acum, instalaţi în casă nouă, în apartamentul frumos, cu două camere luminoase şi largi, o baie în marmoră albă, bucătărie... Bătrâna şi-a rânduit vasele într'un dulap mare, şi-a instalat soba de gătit, iar la fereastră, şi-a pus maşina de cusut. Aici e mai cald şi după amiază coase mereu câte ceva pentru nepoţei.

— Mereu am visat, spune ea, să am o bucătărie spaţioasă, plină de lumină, nepoţeii să aibă curte mare, unde să se joace. Iată că acum avem toate acestea şi copiii mei vin cu atâta plăcere seara dela lucru în căminul lor nou!

O dovadă a răsplătirii muncii

Trenul pufăind obosit a ajuns în Hunedoara, acolo unde Furnalul Păcii îşi ridică fumul înalt spre albastrul cerului, acolo unde oţelul clocoteşte plin de neastâmpăr.

Pe o coastă de deal stau înfipte semeţ sute de blocuri albe şi roşii: oraşul nou muncitoresc care se întinde pe zeci de hectare, ca o pădure. Vom face aici o vizită în casa unui oţelar. Să păşim pragul apartamentului lui Petru Forţu.

Mai întâi mergi pe un hol lung. La stânga e dormitorul cu mobilă solidă de stejar. Tablouri de familie, un aparat de radio pe una din măsuţele de lângă pat... De pe colţul şifonierului îşi apleacă pletele de frunze mărunte, o floare. Alături, camera fetei oţelarului. Aici miroase a mobilă proaspătă: mobila e cumpărată acum trei luni. Pe pat o cuvertură roşie, pufoasă, ţesută cu flori albe. Uşa dinspre balcon e deschisă. Acolo, pe un scaun, Tincuţa Forţu, o fată subţirică de vreo 15 ani, citeşte o carte... Pe partea dreaptă a holului se înşiră baia, cămara, debaraua. In fund, o uşă cu perdeluţă albă. O dăm laoparte şi obiectivul nostru surprinde pe Petru Forţu, întors acum dela lucru ridicând uşurel capacul unei crăţiţi...

— Sarmale? Şi ochii lui se întorc cu bucurie spre soţia sa. I-a făcut iar mâncarea lui preferată.

Cu şapte ani în urmă, Forţu a venit în Hunedoara cu o singură bocceluţă. Scăpase proaspăt din argăţie, dela un moşier. Nu i-au trebuit mai mult de şase luni pentru a învăţa meseria de oţelar. Peste un an era cunoscut ca un muncitor de frunte. De atunci Petru Forţu a

O după amiază obişnuită în locuinţa desenatorului tehnic Victor Vătafu... Bunica povesteşte lui Dedişor basmul despre iepuraşul neastâmpărat; mama admiră desenul lui Dumitrel.

Astăzi soţia oţelarului Petru Forţu a gătit mâncarea preferată a soţului ei...

E atât de plăcut după baie! Pe Lucica o aşteaptă acum pătuţul cald din dormitor.

Micului Gheorghe i se probează o hăinuţă nouă cumpărată dela cooperativa din comună. Fiul colectivistului Isidor Ghenea e fericit, iar părinţii îşi privesc odrasla cu dragoste.

CUINŢE NOI

„Tata s'a întors acasă!“ El nu uită niciodată să aducă felurite dulciuri copiilor...

Dela fereastra apartamentului familiei Olaru se văd construcţiile altor blocuri muncitoreşti.

câştigat de cinci ori întrecerea pe profesiuni pe ţară şi a fost primul stahanovist confirmat în Hunedoara.

— Am muncit, am dat şi dau oţel ţării, ne spune el, şi strădaniile mele sunt răsplătite de Partidul nostru. Mi-a creat cele mai bune condiţii de viaţă. O viaţă pe care n'aş fi bănuit-o în cei zeci de ani de argăţie la moşier.

Popas în Salatiu

In drumul nostru, să ne oprim şi în casa unui ţăran colectivist.

Trenul ne lasă într'o haltă micuţă din nordul ţării. Trecem apa Someşului şi satul Salatiu ne întâmpină cu o linişte de amiaz de duminică. Căsuţe albe cu pridvoare umbrite de zorele sau ederă... Sunt multe case noi, făcute de colectiviştii dela gospodăria agricolă colectivă „Bobâlna“ din veniturile lor.

In casa colectivistului Isidor Ghenea se fac pregătiri pentru plimbare. In cameră razele soarelui se cern prin perdelele de dantelă albă, şi se aştern pe scoarţele cu cusături multicolore. Mama şi-a pus fustă creaţă şi un şorţ de mătase negru cu volănaşe, ca de sărbătoare. Tata, cămaşă albă cu mâneci încreţite, şi manşetă lată. Gheorghiţă este îmbrăcat într'o haină nouă...

Familia Ghenea a intrat în gospodăria colectivă acum patru ani. In anii aceştia casa lor s'a umplut. Din avansurile primite acum doi ani şi-au cumpărat mobilă din oraş, dela Cluj.

— Suntem căsătoriţi de douăzeci de ani. Aveam puţine lucruri şi acelea erau hodorogite, ne spune Ana Isidor. Acum, ne cumpărăm în fiecare an lucruri noi. Din avansul din anul ăsta ne-am cumpărat masă, scaune, fier electric de călcat...

Apartamentul lor

Bucureşti. şoseaua Giurgiului... Intâlnim din ce în ce mai des bucăţi verzi de teren care vin să spargă lanţul de clădiri şi să se sprijine în marginile şoselei pe care mergem. Apoi, deodată, la o cotitură a tramvaiului, o surpriză: în locul căsuţelor mici, răsare dintr'odată un şir întreg de blocuri înalte.

Miroase a var, tencuială, lemn proaspăt.

Din spatele blocurilor se scurg continuu autocamioane şi căruţe încărcate cu pietriş şi ciment. Se lucrează intens şi, după cât se vede, patru blocuri la fel de mari ca şi cele din faţă vor fi curând gata.

— Pentru muncitorii uzinei „Progresul“ planul nostru prevede construirea a 25 de blocuri cu câte trei etaje, ne spune inginerul şef al şantierului. Şirul de locuinţe se va întinde pe un teren foarte mare, de o parte şi de alta a şoselei. In faţă, vor fi ridicate clădirile destinate magazinelor, iar în spatele acestora şcolile pentru ucenicii uzinei.

Pornim împreună cu inginerul să vizităm blocurile terminate. Iată-ne în apartamentul muncitorului Constantin Olaru.

Aranjate cu mult gust şi scăldate de lumina veselă ce năvăleşte pe geamurile mari, locuinţa aceasta te cucereşte de îndată. Nu lipsesc nici radio-ul şi aragazul, nici draperiile dela geamuri. Cu toate acestea locatara simte nevoia să se scuze:

— Aranjamentul nostru nu e prea strălucit. Suntem destul de bătrâni, ceeace înseamnă că tinereţea ni s'a scurs în alte timpuri. Femeia surâde: pe atunci nu ne puteam gândi să cumpărăm mobilă. In anii ăştia din urmă ne-am tot cumpărat câte-un lucruşor dar după cum v'am spus ne mai trebuc destule. Curând va fi tare frumos la noi: împrumutul ce-l vom primi prin Casa de ajutor reciproc ne va de posibilitatea să cumpărăm un dormitor complect. Cu plata în rate.

Apartamentul familiei Olaru, compus din două camere cu parchet, hol, bucătărie, cămară şi o minunată baie de faianţă, oferă fără îndoială celor trei membri ai familiei — căci soţii Olaru au un băiat — un confort complect. „Apartamentele din blocurile aflate încă în construcţie, ne spune inginerul şef, vor beneficia de experienţa căpătată de noi în ridicarea primelor blocuri şi vor avea îmbunătăţiri simţitoare.“

Deschidem geamul şi privim: o clădire cu trupul de cărămidă roşie, îngrădită de schele, în jurul căreia roieşte un furnicar de oameni.

— Stau de atâtea ori la geamul acesta, spune rar şi visător Minodora Olaru, şi mă gândesc ce frumos are să fie când toate blocurile vor fi terminate. Câtă veselie va fi atunci aici.

Un cămin fericit

Intre stradă şi şirul de clădiri mari, cu câteva etaje în faţa cărora ne-am oprit, se întinde o curticică, tăiată în toate părţile de cărărui cu flori. Blocurile Energo Trustului pe care le vizităm în această duminică au fost terminate încă de acum doi ani.

Din partea dreaptă a curţii, acolo unde se găsesc leagănul, scrânciobul şi mici terenuri de sport se apropie un băiat de vreo patru anişori, care ţine de mână o fetiţă mai mică decât el. Să-i urmăm... Au intrat într'un apartament dela parter. Ii întâmpină o femeie tânără: „Aţi stat cam mult afară pe frigul acesta“, îi mustră ea. Mama are dreptate. Afară-i frig. Aci în apartament e însă cald şi bine. Vine atât de multă căldură dinspre calorifer, că tata, aşezat într'un fotoliu, îşi citeşte gazeta stând numai în cămaşă. Citeşte şi zâmbeşte între timp la Alexandru, care acum împinge pe parchet un camion în miniatură. Dincolo în baia căptuşită în faianţă, mama a început s'o spele pe Lucica. Pe apă pluteşte o raţă galbenă de cauciuc, pe care fetiţa o scapă mereu din mână...

O muzică vioaie se revarsă din aparatul de radio. Vioaie sunt chiar şi razele soarelui de toamnă târzie ce se revarsă prin geamurile mari ale celor două încăperi spaţioase. Când muzica încetează pentru un moment, atunci se aude venind din bucătărie ţiuitul lent, continuu, al crătiţilor aşezate pe plita aragazului.

Aranjamentul din apartamentul soţilor Ştefan şi Filofteia Şuşnea, căci despre ei e vorba, arată fără îndoială că e vorba despre o căsnicie tânără. Mai lipsesc o mulţime de lucruri, pe care şi le vor cumpăra pe rând, dar apartamentul şi confortul lor sunt bunuri câştigate pentru totdeauna.

Ioana POPESCU

Colectivul sportiv al uzinei

Ansamblul colectivului de gimnastică „Flamura Roșie-Ianoș Herbak" execută o piramidă, în cadrul unei manifestații sportive.

> „Aș dori să citesc în revista „Flacăra" un material despre activitatea sportivă într'o întreprindere. Un asemenea articol sau reportaj ar constitui pentru mine un prețios schimb de experiență" — ne scrie tovarășul Ion Corjos, strungar stahanovist, responsabil cu sportul în Comitetul U.T.M. al Uzinelor „Matyas Rakoși" din București.

Pentru cei care muncesc la uzina „Ianoș Herbak" din Cluj, cea mai mare mândrie o constitue aprecierea de care se bucură încălțămintea fabricată de ei. Dar ei nu se mândresc numai cu aceasta. Ei sunt mândri și pentru uzina lor cea mare, pentru căminul ei de zi, creșa, clubul și tot ce este realizare pe plan social la „Ianoș Herbak". Printre altele, ei se mândresc și cu faptul că drapelul purpuriu cu dungă albă al asociației sportive „Flamura Roșie-Ianoș Herbak" este prezent la loc de cinste în întrecerile sportive pe numeroase stadioane, terenuri și săli de gimnastică din țară.

In marginea Clujului, acolo unde apele străvezii ale Someșului cotesc sub sălciile înflorite a doua oară în acest an, clădiri mari de piatră par a străjui orașul. Siluetele lor, profilate pe cerul cenușiu tomnatic, se lungesc odată cu lăsarea serii, când ferestrele pătrate prind sclipiri galbene, lucru care arată că dincolo de zidurile înalte, în uzină, zumzetul vioi al mașinilor n'a încetat.

N'a încetat lucrul nici în clădirea direcției. Aplecat asupra biroului, Szekelyi Adalbert, directorul uzinei, verifică rezultatele de peste zi. Pe reverul hainei lui strălucește, luminată de lampa de birou, o insignă mică, argintie: insigna G. M. A.

Vizitând secțiile uzinei, această insignă îți reapare la tot pasul: o descoperi pe halatele negre ale muncitoarelor, pe reverele uniformelor de pompieri, pe cămășile funcționarilor, pe tricourile multicolore ale muncitorilor.

— Fiecare al cincilea muncitor este purtător al insignei G.M.A., ne lămurește tovarășul Zovanyi Ioan, președintele consiliului de conducere al colectivului sportiv „Flamura Roșie-Ianoș Herbak".

Și nu e greu de realizat acest lucru, atunci când iubitorii de sport — dela directorul întreprinderii până la portar, dela secretarul organizației de partid, Gottlieb Ana, la fruntașul în producție Csete Ștefan — cu toții mobilizează muncitorii pentru cucerirea acestei insigne.

*

Urmărind cu atenție realizările cifrice ale colectivului sportiv „Flamura Roșie-Ianoș Herbak" îți dai seama de caracterul de masă pe care l-a căpătat cultura fizică și sportul în această întreprindere. Asociația sportivă numără 1.720 de membri înscriși în cele 23 de secții ale ei. Numai la excursiile organizate în ultimele luni de colectivul sportiv au participat nu mai puțin de 1.261 muncitori.

Grăitoare sunt datele și în ceeace privește competițiile între secții. Pentru a găsi participanților adversari în oraș ar fi trebuit să fie mobilizați peste 130 de șahiști. Nu întâmplător în fabrica „Ianoș Herbak" sunt 36 de șahiști de categoria treia, unul de categoria a doua și unul de categoria întâia.

Totalizând numărul sportivilor din aceasta uzină ce au fost clasificați, vom vedea că la „Ianoș Herbak" sunt 33 sportivi de categoria întâia, 44 sportivi de categoria a doua, 74 sportivi de categoria a treia și doi maeștri ai sportului: Maria Domocoș, care a reprezentat nu odată culorile patriei noastre la întâlnirile atletice internaționale și a participat cu succes la competițiile celui de al patrulea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, și fruntașul în producție dela secția „piei fine", boxerul Ripka Gustav, campionul R.P.R. la categoria „cocoș".

*

In vara aceasta, trecătorii care se plimbau pe lângă bazele sportive ale fabricii „Ianoș Herbak" se opreau bucuroși în apropierea terenurilor de tenis. „Se mai construesc două", constatau ei. Pe urmă, cu cât înaintau lucrările, rămâneau tot mai nedumeriți... Oare să nu cunoască muncitorii dimensiunile unui teren de tenis? Cele două terenuri noi, presărate cu zgură roșiatică, se apropiau tot mai mult de faza finală. Erau aidoma terenurilor normale, numai că dimensiunile lor erau ceva mai mici. Pe urmă au apărut afișe pe străzi, vestind pionierilor și școlarilor începerea antrenamentelor pe terenuri reduse.

Astăzi tenisul pătrunde tot mai adânc în masse și acest lucru se vede și la „Ianoș Herbak", unde sportul cu racheta devine cu adevărat un bun al poporului — și nu ceeace era în trecut, un apanagiu al celor „aleși" recrutați din rândurile fostelor clase exploatatoare.

*

Realizări de seamă ale colectivului sunt și rezultatele de performanță obținute de numeroși sportivi. Luptătorul Marton Gheorghe s'a clasat al șaselea la concursurile prietenești din cadrul Festivalului, întrecând mulți luptători cu renume mondial. Echipa întâia (prima dintre cele patru echipe de fotbal ale întreprinderii), participă la turneul de calificare pentru intrarea în divizia națională B. Din cele douăzeci și două de matchuri susținute până acum în cadrul campionatului regional, echipa „Flamura Roșie-Ianoș Herbak" a câștigat douăzeci, egalând și pierzând numai câte o singură partidă. Ea a totalizat astfel 41 de puncte din patruzeci și patru posibile, după ce a marcat 68 de goluri și a primit numai 12.

Această asociație sportivă muncitorească a avut succese în cele mai diferite ramuri sportive. A. Ludovic, de pildă, este campion al R.P.R. la patinaj. Unul din luptătorii fruntași ai asociației și totodată antrenor al echipei, este maistrul Gall Stefan dela secția tehnică, care de curând a cucerit, datorită economiilor realizate în producție prin aplicarea metodelor avansate, înalta distincție de stahanovist. Iată o vie ilustrare a lozincii partidului: „Primii în sport, primii în producție!" Tot stahanovist e și sportivul Kacso Carol, iar sportivii Wild Francisc și Csete Ștefan sunt fruntași în producție.

Iubiți și apreciați sunt sportivii dela colectivul „Flamura Roșie-Ianoș Herbak." La competițiile la care participă echipele fabricii, sute de suporteri urmăresc fază cu fază întrecerile, aclamând numele jucătorilor de fotbal, baschet sau polo pe apă. La secția aero-modele au fost crescute cadre tehnice de piloți și parașutiști, sportivi cunoscuți și iubiți în toată țara.

Recenta conferință a colectivului sportiv al uzinei „Ianoș Herbak", în cadrul careia s'au întrunit peste 170 de delegați din toate secțiile fabricii, a trasat sarcini noi sportivilor și noii conduceri. Indeplinirea lor va face ca drapelul purpuriu al asociației să se înalțe cât mai sus în întrecerile sportive.

Emil STOLERU

Iolanda Taloș din echipa de gimnastică a colectivului, în timpul exercițiilor, exersând la paralele.

ȘAH — ȘAH — ȘAH — ȘAH

PROBLEMĂ

de L. I. KUBBEL

Publicată în revista „Sahmati v SSSR" —

Albul joacă și face mat
în 5 mutări

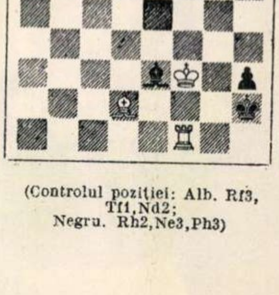

(Controlul poziției: Alb. Rf3, Tf1,Nd2; Negru. Rh2,Ne3,Ph3)

Atragem atenția cititorilor noștri că această problemă, cu tot numărul mare de mutări al soluției, nu este mai grea decât o problemă obișnuită în două mutări. Pentru a o rezolva cu ușurință, încercați să găsiți ideia de mat: cum ar putea oare da albul un șah decisiv cu nebunul pe diagonala h2—b8? Incercări ca 1.Na5, b4, c3, nu reușesc, deoarece negrul opune nebunul la b6, c5 sau d4 și albul nu-l poate lua căci negrul e „pat". Și totuși, apărarea aceasta poate fi înfrântă printr'o subtilitate. Căutați-o!

TEMA MARELUI OCTOMBRIE IN FILATELIA SOVIETICĂ

Prima serie de timbre închinată Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie a fost emisă în anul 1921. Această emisiune se compune din patru timbre litografiate, având valorile de 100, 200, 250 şi 1000 ruble. Timbrul de 200 ruble, care nu a circulat în serviciul poştal, prezintă pentru colecţionari valoarea unei mari rarităţi. Cele patru timbre au un desen unic: răsăritul soarelui, o stea cu cinci colţuri şi inscripţia RSFSR; în partea de sus a timbrelor se vede inscripţia „1917—1921".

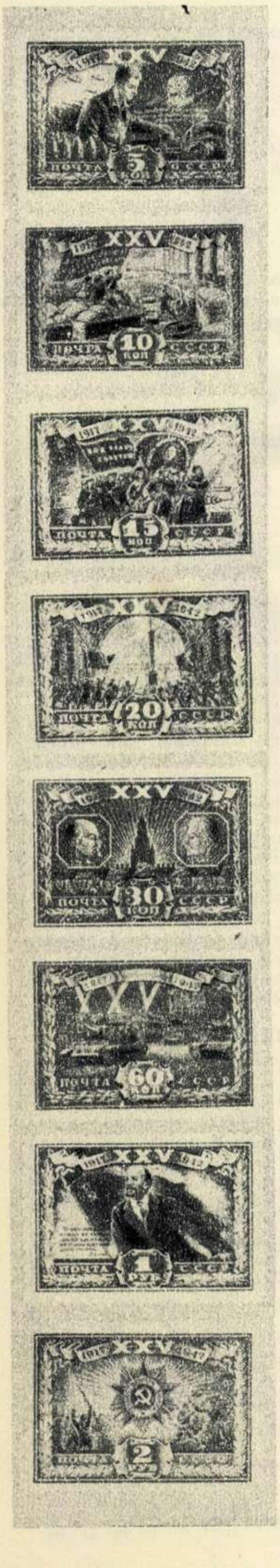

Cu prilejul celei de a 5-a aniversări a Revoluţiei s'au emis cinci timbre, imprimate la maşini tipografice plane, având valorile de: 5, 10, 25, 27 şi 45 ruble.

Aceste timbre au un desen comun, reprezentând un muncitor care gravează pe o placă inscripţia: ,,RSFSR 1917—1922". Tot cu acest prilej s'a imprimat, pentru prima emisiune sovietică a poştei aeriene, timbrul de 45 ruble, cu acelaşi desen, căruia i s'a schimbat numai culoarea, aplicându-i-se, prin litografiere în culoare roşie, profilul unui avion. Aceste timbre, aplicate pe plic şi obliterate, reprezintă unele din cele mai valoroase rarităţi mondiale.

In anul 1927, cu prilejul celei de a 10-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, a fost lansată o emisiune de timbre imprimate în culori, pe hârtie velur, în valoare de 3,5,7,8,14,18 şi 28 copeici. Pe timbrul de culoare carmin de 3 copeici sunt prezentate în profil chipurile unui ostaş, al unui muncitor şi al unui ţăran. Timbrul de 5 copeici este de culoare brună; desenul cuprinde şi o stea în cinci colţuri, pe care este redată imaginea alegorică a victoriei Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie. Timbrul în valoare de 7 copeici este de culoare verde închis; el prezintă Institutul Smolnâi în zilele lui Octombrie. Pe un alt timbru din această serie, având valoarea de 8 copeici şi culoarea brună închis, se văd un ostaş sovietic şi un marinar sovietic. Timbrul de 14 copeici reprezintă în miniatură harta Europei şi Asiei, pe care teritoriul Uniunii Sovietice — a şasea parte a globului — este însemnat în culoare roşie. Pe timbrele având valoarea de 18 şi 28 copeici sunt prezentate în mod simbolic popoarele Uniunii Sovietice formând o familie unită şi puternică.

In anul 1932, cea de a 15-a aniversare a Revoluţiei şi totodată primul an al celui de al doilea plan cincinal, s'a emis o serie de timbre cu valorile de 3,5, 10,15,20 şi 35 copeici, imprimate printr'o metodă specială — fototipia. Desenele redau evenimentele istorice din anul 1917 şi aspecte din lupta pentru dezvoltarea industriei şi agriculturii sovietice. Timbrul de 3 copeici îl reprezintă pe marele Lenin ţinându-şi discursul pe un automobil blindat, în momentul sosirii sale la Leningrad, în 1917. Culoarea acestui timbru este violetă. Timbrul de 5 copeici, de culoare brună, are un desen ce reprezintă un grup de muncitori din Gărzile Roşii atacând Palatul de Iarnă dinspre Arcul Amiralităţii.

In anul 1942, cu prilejul celei de a 25-a aniversări a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, s'a emis o serie de timbre formată din opt valori: 5,10,15,20,30, 60 copeici, 1 şi 2 ruble. Primele două valori sunt închinate aportului muncitorilor şi colhoznicilor la măreaţa cauză a victoriei, în Marele Război pentru Apărarea Patriei. Valorile de 15 şi 20 copeici ilustrează episoade din anul Revoluţiei, 1917; pe timbrul de 30 copeici apar portretele lui Lenin şi Stalin, la mijloc, între portrete, turnul Cremlinului; valoarea de 60 copeici ne înfăţişează şiruri impunătoare de tancuri sovietice trecând prin Moscova în drumul lor spre front. Timbrul de 1 rublă reprezintă un drapel roşu pe fondul căruia se vede un portret: marele Lenin rostind un discurs; timbrul are şi o inscripţie ce conţine cuvintele lui Lenin: „Pentru a birui este nevoie de cea mai puternică luptă, de o disciplină militară de fier". Ultima valoare a acestei emisiuni, cea de 2 ruble, înfăţişează ordinul „Războiul pentru Apărarea Patriei".

Cu prilejul celei de a 30-a aniversări a Revoluţiei s'a emis o serie de şase valori: 30,50,60, 60 copeici, 1 şi 2 ruble. Desenele acestor timbre au fost executate de pictorul Andreev. Timbrele, dantelate şi nedantelate, sunt imprimate în două culori. Cele de 30 şi 60 copeici au desene ce redau asaltul Palatului de Iarnă; pe timbrele de 50 copeici şi de 1 rublă sunt reprezentate furnale înalte, coşuri de fabrică, sonde petrolifere şi un lung tren de marfă cu produse fabricate. In partea superioară a timbrelor putem citi inscripţia: „U. R. S. S. — mare putere industrială". Cea de a două valoare de 60 copeici şi cea de 2 ruble au un desen comun: o combaină care strânge bogatele recolte şi autocamioane ce transportă grânele recoltate. In zare se văd construcţii ale colhozurilor, mori de vânt şi elevatoare. Inscripţia timbrelor este: „Uniunea Sovietică — ţara unei agriculturi avansate". Ornamentul tuturor valorilor este executat în culoare roşie, purtând gravată inscripţia „1917—1947" — 30 de ani dela Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie".

In anul 1948, în Uniunea Sovietică s'a emis o serie de două valori închinată aniversării Revoluţiei din Octombrie. Seria, având un desen unic, reprezintă în zare Cremlinul şi inscripţia „1917 — 1948". Aceste două timbre au valori de 40 copeici şi de 1 rublă. Ele sunt tipărite în carmin şi albastru-verzui.

La cea de a 32-a aniversare a Revoluţiei s'a emis deasemenea o serie de două valori: de 40 copeici, tipărită în culoare roşie-portocalie şi de 1 rublă, tipărită în culoare albastră-verzuie. Desenul, unic, reprezintă o coloană de muncitori cu pancarte şi lozinci, defilând. Sub turnul Cremlinului vedem inscripţia: „1917—1949".

Anul trecut a fost emis deasemenea un timbru de 1 rublă, tipărit în culoare carmin, cu un desen ce reprezintă turnul Spaschi.

Timbrele sovietice, emise cu ocazia aniversărilor Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, sunt lucrări filatelice deosebit de preţioase. Ele vor purta dealungul vremurilor imagini din măreaţa pagină a zorilor vieţii noi, pe care o constitue Revoluţia din Octombrie şi cuceririle ei.

MINERII DIN BAIA MARE ŞI-AU CONSTRUIT UN STADION

Acolo departe, în aşezarea de mineri din ţinuturile Someşului, la Baia-Mare, mâini vrednice de muncitori care scot din adâncul pământului preţioase minereuri au amenajat în scurtă vreme un frumos teren de întreceri sportive: Stadionul Minerului.

Situat în mijlocul pitorescului parc al oraşului, pe locul numit „Câmpul Tineretului", stadionul a fost ridicat doar de câteva luni.

...Ziua Minerului. In oraşul în sărbătoare se inaugurează noul stadion. Tribunele sunt pline până la refuz. Aproape 12.000 de oameni din oraşul Baia - Mare şi împrejurimi aşteaptă cu nerăbdare primele întreceri sportive pe terenul la a cărei construire au contribuit prin muncă voluntară mulţi dintre ei.

După festivitatea de deschidere încep a se întrece două selecţionate de fotbal. Una este bine cunoscută şi îndrăgită de muncitorii localnici. E doar echipa lor: Metalul — Baia-Mare. Cealaltă e una dintre echipele oaspe, care a venit tocmai din Austria să participe la întrecerile sportive internaţionale prieteneşti din cadrul Festivalului: „Sturm Sankt Pölten".

Miile de spectatori privesc cu mândrie stadionul, rod al muncii şi strădaniei constructorilor proveniţi din rândurile muncitorilor, tehnicienilor, funcţionarilor şi tineretului din oraş. Pentru a exemplifica entuziasmul cu care au participat la construcţia stadionului deopotrivă tineri şi vârstnici mineri, şcolari, sportivi şi sportive, este deajuns să amintim de cele 250.000 de ore de muncă voluntară, prestate de harnicii locuitori ai oraşului. Au fost zile când se aflau pe şantierul stadionului din Baia-Mare câte patru şi chiar cinci sute de constructori, un furnicar de oameni ce priveau cu ochi plini de satisfacţie contururile stadionului, care creşteau zi de zi.

Verdele gazonului vine să împlinească pitorescul acestei baze sportive, iar în jurul terenului de sport sunt sădiţi zeci de arbori. Parcul ce se întinde până departe este astfel împrospătat şi întinerit.

Oamenii muncii din Baia-Mare sunt mândri de stadionul lor nou. Au şi dece, pentrucă ştiu că realizarea acestei noi baze va da avânt mişcării sportive din oraşul lor drag, că fiecare muncitor, fiecare fiu de miner va putea participa la numeroasele competiţii ce vor fi organizate aci, că pe culmile măestriei sportive vor urca mereu mai mulţi tineri din aceste locuri.

V. SĂSĂRANU
corespondent

LOCUINȚA DIN STRADA NECUNOSCUTĂ

In sfârșit, iată și autobuzul mult așteptat! Portiera se deschise și lumea începu să coboare. Panaiti Mihai urmărea cu privirea pe fiecare călător. A! Iată-i și pe copii. „N'o să le spun încă în ce stradă este noua noastră locuință", se hotărî el.

Mare fu mirarea copiilor când, după ce-și îmbrățișară tatăl, acesta le spuse că s'au mutat pe strada Punții. Unde-i această stradă?

Străbătură o bucată bună de drum și ajunseră într'o stradă necunoscută. 11 case noi-nouțe se înălțau deoparte și de alta. Câteva nici nu erau terminate.

„Uite, aici locuim acum", le spuse Panaiti, arătându-le o casă mare de curând văruită.

Copiii priveau mirați strada nouă, care la plecarea lor din Turda nici nu exista. Se uitau și la casa în fața căreia se opriseră. Ușa se deschise și apăru o femee care... care era într'adevăr mama lor. Ce bucurie! Intr'o clipă înlănțuiră gâtul tatălui și-al mamei, copleșindu-i cu explozia entuziastă a bucuriei nestăvilite...

Episodul acesta nu uită să ți-l amintească Panaiti atunci când îl întrebi de casa lui cea nouă. Șef de tură la un excavator al fabricii de ciment „Victoria socialistă" din Turda, Panaiti Mihai și alți zece tovarăși ai săi au primit dela Stat un împrumut de 15.000 lei pentru a-și construi locuință.

Clădirea caselor își are povestea ei. La fel ca în uzină, Panaiti și-a provocat viitorul vecin pe Lazăr Alexandru, la întrecere. Așa s'a făcut că ei terminară în scurt timp zidirea imobilelor și se mutară aproape în aceeași zi...

După câteva luni a apărut în Turda o străduță nouă, neînscrisă pe hârtia niciunui cartograf urbanist, în care 24 de familii ale muncitorilor dela fabrica de ciment „Victoria socialistă" și-au construit cămine luminoase și moderne.

I. ISTRATE
Turda

ÎNTRE CUMPĂRĂTORI ȘI VÂNZĂTORI DIN MAGAZINE

Texte de I. AVIAN — Desene de RIK

Culoarea de pe unele tricouri se ia foarte ușor, pătând cămășile.

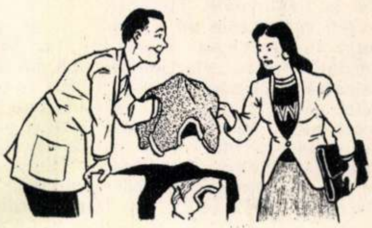

Cumpărătoarea (privind puloverul): — Nu-mi place... Se ia...

Vânzătorul (cu convingere): — Nu se ia tovarășe. De șase luni stau puloverele aici în raft și nimeni nu le ia...

Cum se împerechează pantofii în unele fabrici.

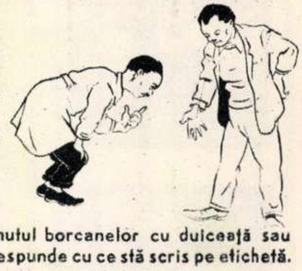

Cumpărătorul: — Tovarășe, ieri am luat o pereche de pantofi, și când am ajuns acasă am băgat de seamă că unul e 39 și celălalt 40...

Vânzătorul: — In cazul acesta trebue să plătiți diferența pentru un număr.

Adesea, conținutul borcanelor cu dulceață sau compot nu corespunde cu ce stă scris pe etichetă.

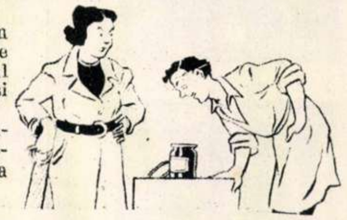

— V'am cerut un borcan cu dulceață de prune, mi-ați dat unul pe care scrie „caise" și înăuntru erau gutui!

— Gutui? Iar a încurcat fabrica etichetele! Inăuntru trebuia să găsiți piersici!

CUVINTE INCRUCIȘATE

ORIZONTAL:

1. Schiță de Ion Luca Caragiale — A lui Caragiale, e o mândrie a patrimoniului nostru cultural. 2. Cursuri — Ciocârlie — Nume masculin rusesc. 3. Dregător — „Două loturi", într'un cuvânt! 4. Leoarcă — Râu în Franța — Oraș în Siria. 5. Așa sunt tulenii de porumb — Așa zisa „lume bună" pe care o satiriza Caragiale în scrierile sale (pl.) 6. Orificii — Inițialele unui scriitor român. — Intinsă — Poftim! 7. Personagiu din comedia: „O scrisoare pierdută" — Nume feminin — Bătrân. 8. Locul unde se petrece acțiunea nuvelei: „O făclie de paște" — Calciu — Personagiu feminin din comedia „O noapte furtunoasă". 9. Inainte de masă, mai pe scurt — Diftong — Unde se vindea tutun — Posesiv — Schelet! 10. Fecior (pop.) — Nevasta lui Leiba Zibal — „Amicul" din „O scrisoare pierdută" 11. Onomatopee — Șir de slăbiciuni omenești exprimate plastic de Caragiale, într'una din schițele sale — Titlul unei poezii de Caragiale — Jumătate de rimă. 12. „Arendașul...", schiță de Caragiale — Subtitlul la o „Poveste", de Caragiale — Nicolae. 13. „La...", schiță de Caragiale — Plini de humor — Pronume — Adverb. 14. A pățit-o pe nedrept în nuvela „Două loturi" de Caragiale — Găuri — Personagiu din nuvela: „La conac" de Caragiale. 15. Literă cirilică — „...sentimentală" note de Caragiale — Nume întâlnit des în scrierile lui Caragiale. 16. Personagiu caragialesc care a spus: „Să plătească statu la toată lumea, că d'aia e stat" — Curat (fig.) — Accesorii vestimentare la personagiile din „D'ale carnavalului". 17. Râu în Ardeal — Pronume — ...la Mânjoală. — Ovațiune — Numeral. 18. Personagiu din: „Răsplata jertfei patriotice", „negustor cu pungociul unsuros, dar greu" — Vezi 7 Vert. — Nu e ușor.

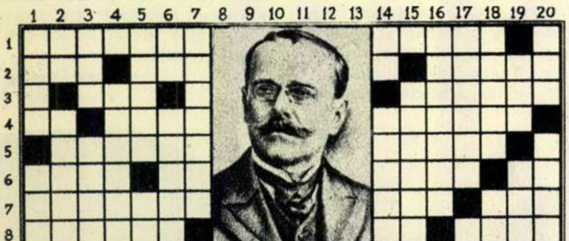

VERTICAL:

1. Didina..., personagiul feminin din „D'ale carnavalului" — Dramă de Caragiale — „Clopotul", dintr'una din notele politice ale lui Caragiale. 2. Operă (abrev.) — Personagiu din drama „Năpasta" — „Șah și..." schiță de Caragiale — Joi. 3. Omăt — Oraș în Ardeal — „Om cu...", schiță de Caragiale — Așa e un rău mare. 4. Frizer și chirurg, personagiu principal dintr'una din comediile lui Caragiale — Tăcute și încruntate. 5. Remunera — Nume spaniol (fem.) — Notă — Uzat 6. Sunt blânde — A se acri... — Jumătate de insulă — „La...", nuvelă de Caragiale. 7. Impreună cu 18 oriz. formează titlul unei schițe de Caragiale. — A pălăvrăgi 8. Măsură de timp — Personagiu din schița „Bacalaureat", de Caragiale. 9. Actor cunoscut. 10. Cal — Personagiu feminin din „D'ale carnavalului" — Interjecție. 11. Nume din scrierile lui Caragiale — Mare dar nu prea! 12. Schiță de Caragiale. 13. Poveste de Caragiale — Nuvelă de Caragiale. 14. „Cănuță... sucit" nuvelă de Caragiale — „Politică și...", schiță de Caragiale — Cu capul în nori (fig.). 15. Gen literar — Poet și prozator român — Simbol chimic. 16. Personagiu feminin din farsa „Conu Leonida față cu reacțiunea" — Axă — Plantă aromatică. 17. A povestit pe larg — A boli — Personagiu feminin din „Năpasta". 18. In repetate rânduri — Personagiu din schița „Tren de plăcere" de Caragiale — Nume masculin. 19. ș. a. m. d. — „Două...", studiu de critică literară de Caragiale, atac deschis împotriva lui Maiorescu și a junimismului — Personagiu din comedia „O noapte furtunoasă" — Numele egiptean al Tebei. — 20. Personagiu din „O scrisoare pierdută" — „Caut...", schiță de Caragiale — „...economii" schiță de Caragiale — Băiețelul nenorocit, copilul de pripas din nuvela „Păcat" de Caragiale.

Cuvinte rare: ITON — INES — TPE

COPERTA I-a: Ajutor frățesc. Demonstrația făcută de stahanovistul sovietic Vitali Seminschi, la uzinele „23 August" din Capitală, cu privire la aplicarea metodei de tăiere rapidă complexă a metalelor. Asistă Eroul Muncii Socialiste Nicolae Vasu și alți stahanoviști și fruntași în producție.

Acest număr cuprinde 4 planșe în culori cu reproduceri din lucrările unor pictori sovietici.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÂNTEII Căsuța Poștală 56 Tel. 7.60.10 Int. 1787
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presei.
PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 9 lei; 6 luni: 18 lei; un an: 36 lei.

Coperta și interiorul imprimate la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin". — Planșele în culori imprimate la Intreprinderea Poligrafică Nr. 1, București.

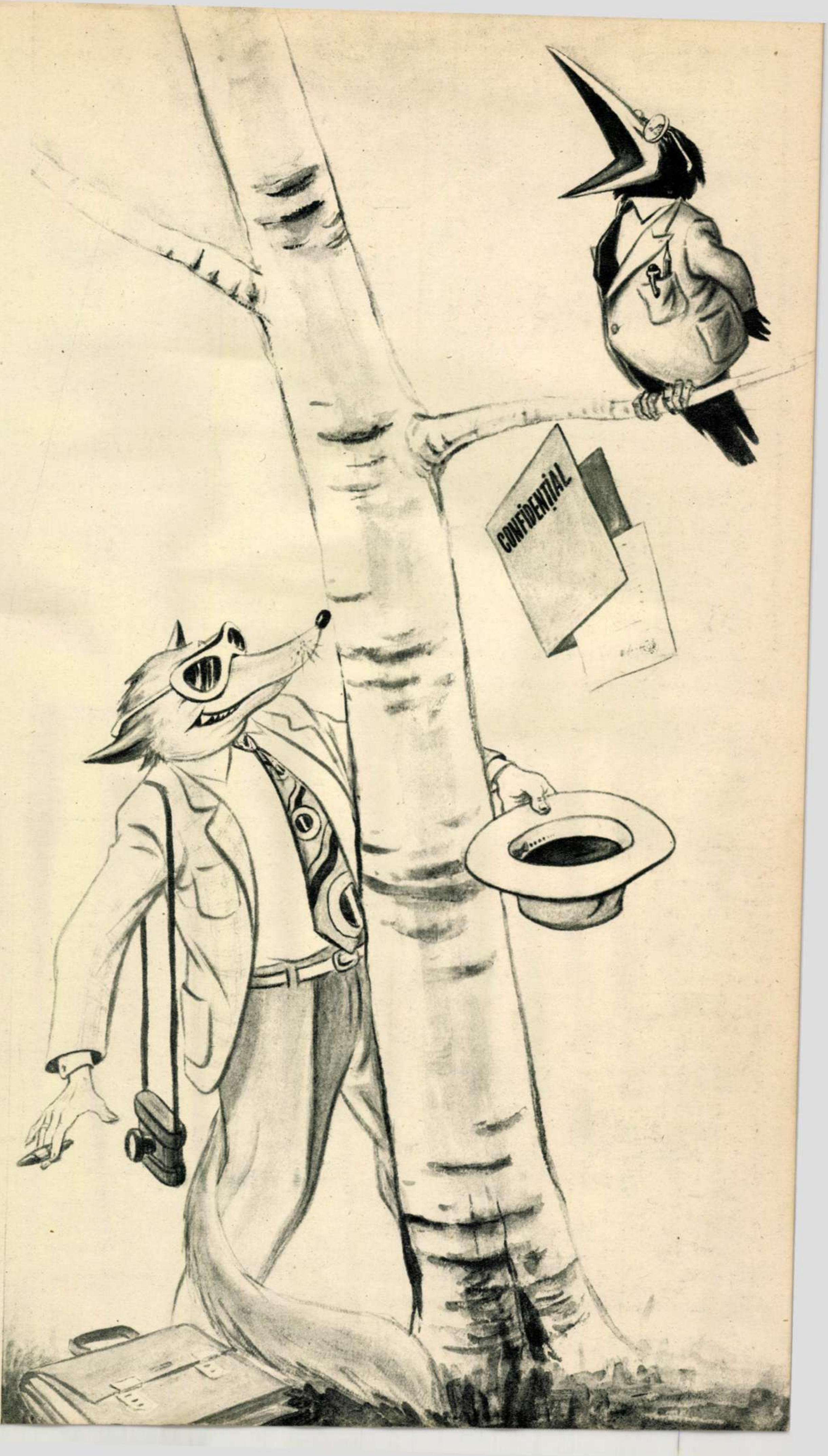
CONFIDENȚIAL

Ai fabulei străvechi eroi
Se află şi-astăzi printre noi:
Vulpea, dar sub altă mască,
Corbul, alde gură-cască.

Desen de A. POCH

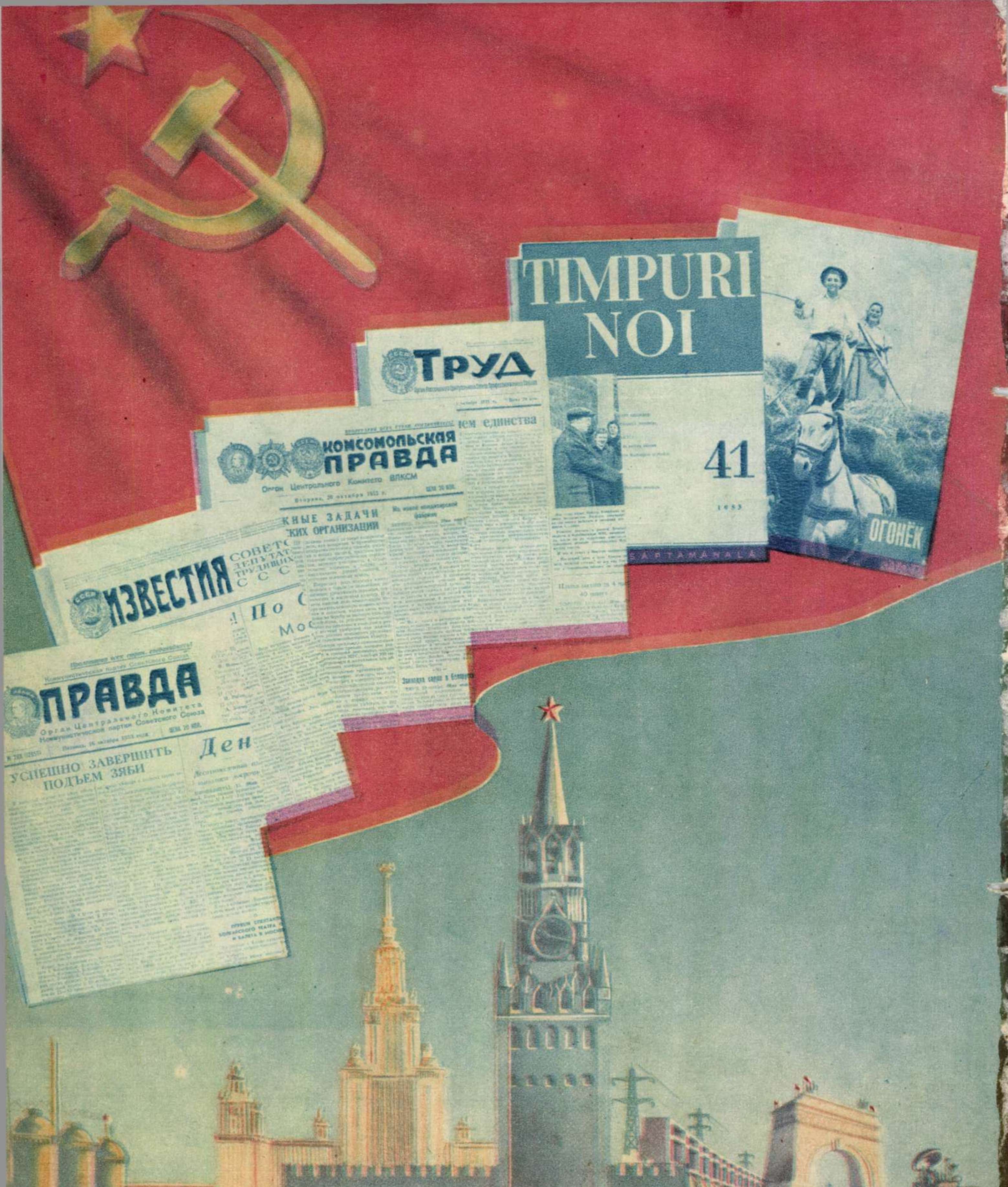
ПРАВДА
ИЗВЕСТИЯ
КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА
ТРУД
TIMPURI NOI
41
SĂPTĂMÂNALĂ
ОГОНЁК

ZIARELE SOVIETICE

INFĂȚIȘEAZĂ LUPTA PENTRU CONSTRUIREA SOCIETĂȚII COMUNISTE IN U.R.S.S.; PENTRU APĂRAREA PĂCII IN LUME

PRETUL 1,50

FLACARA

Nr. 15 — 15 Noembrie 1953

1954

①

②

③

Celor mai buni, încrederea noastră

In ţară se simte din ce în ce mai puternic apropierea marii sărbători a alegerilor. 20 Decembrie va fi ziua în care cetăţenii patriei îşi vor da votul celor mai buni dintre ei, învestindu-i cu conducerea treburilor obşteşti. Conştienţi de faptul că ei sunt stăpânii ţării, cetăţenii folosesc largile drepturi acordate de regimul nostru popular, propunând, din mijlocul lor, pe cei vrednici de marea cinste de a fi deputat în sfatul popular. Şi la această treabă iau parte cu însufleţire tineri şi vârstnici. Cei vârstnici au trecut prin multe în viaţa lor. Au trăit vremurile amare ale regimurilor burghezo-moşiereşti, au „gustat" din „pâinea drepturilor" oferite de industriaşi, bancheri şi moşieri, au fost martorii „alegerilor" din acele vremuri. Au văzut, au trăit acestea, le-au memorat adânc şi au tras concluzii. Azi, în adunările pentru propuneri de candidaţi — îşi amintesc cu glas tare şi povestesc tinerilor, ca şi aceştia să înveţe din trecutul plin de amărăciune al poporului, să-şi apere cuceririle luminoase de azi.

Şi aşa se face că aceste adunări se transformă în adevărate şcoli ale democraţiei, ale dragostei de patrie şi de partid, al devotamentului faţă de regimul democrat-popular.

Stau oamenii şi chibzuiesc. Socotesc şi cântăresc pe fiecare în parte. Regimul e **al lor,** ţara toată **tot a lor.** Să fie deci tot **de ai lor**, cei mai buni, cei mai vrednici, şi pe mai departe în fruntea treburilor obşteşti. Şi propunerile vin gândite, cu seriozitate şi mare simţ de răspundere. Incă o lespede pun oamenii cu acest prilej pe mormântul burgheziei, încă o cărămidă la edificiul regimului democrat-popular, la construcţia viitorului lor socialist. Aşa se face că bătrâni şi tineri propun candidaţii lor judecându-i după faptele lor, după dragostea lor pentru cei ce muncesc, după realizările lor în munca şi lupta pentru întărirea economiei ţării şi îmbunătăţirea nivelului de trai al oamenilor.

Aşa se face că propunerile ţâşnesc din masă aducând în discuţie şi apoi aprobându-se cu însufleţire, stahanovişti şi fruntaşi în producţie, preşedinţi de gospodării colective şi ţărani muncitori individuali recunoscuţi ca buni gospodari ai satului, savanţi şi scriitori, ingineri şi învăţători; membri de partid şi oameni ai muncii fără de partid, utemişti şi sindicalişti, cooperatori, ofiţeri şi ostaşi, femei şi bărbaţi, oameni de nădejde. Şi în fruntea celor propuşi, ca o dovadă de încredere neţărmurită faţă de partidul care îi conduce cu mână sigură pe drumul victoriilor, pe drumul construirii vieţii fericite, socialiste, cetăţenii din oraşele şi satele ţării rostesc numele conducătorilor iubiţi ai partidului şi guvernului în frunte cu tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej. Propunându-i în circumscripţiile lor electorale — oamenii muncii îşi manifestă odată mai mult dragostea lor adâncă faţă de ei, faţă de partid, încrederea că interesele lor vor fi şi de acum înainte apărate cu acelaş devotament, cu aceeaşi dragoste ca şi până acum.

Şi aşa va fi! Votând candidaţii Frontului Democraţiei Populare, punând în fruntea treburilor obşteşti gospodari verificaţi, harnici, cu dragoste de ţară, însoţindu-şi votul cu o muncă spornică de zi cu zi, oamenii muncii vor face ca patria să înflorească odată cu viaţa lor şi a familiilor lor

1 Cu nesfârşite aplauze şi ovaţii au primit ceferiştii dela Griviţa Roşie propunerea tovarăşului Mihalache Teodoru din secţia cazangerie ca iubitul conducător al poporului nostru, preşedinte al Consiliului de Miniştri şi secretarul general al C. C. al P.M.R., tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej, să fie desemnat candidat al F. D. P. în circumscripţia orăşenească Nr. 373 Bucureşti.

2 Luând cuvântul pentru a susţine candidatura tovarăşului Iosif Chişinevschi, secretar al C.C. al P.M.R., şi vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri, Tudor Coman, tehnician la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin", îşi ia angajamentul să depună toate eforturile pentru mărirea producţiei de tipărituri şi pentru îmbunătăţirea calităţii lor.

3 In numele cetăţenilor din circumscripţia raională electorală Nr. 212 din Capitală, cetăţeana Ştefania Voiculescu îl felicită pe tov. Ion Constantinescu, muncitor fruntaş la întreprinderea „Aurel Vlaicu", propus candidat al F.D.P. în această circumscripţie electorală.

COPERTA I: Brigada stahanovistă de tineret dela Uzinele Textile „7 Noembrie" la cabinetul tehnic.

COPERTA IV: In inima munţilor, lângă combinatul forestier „21 Decembrie" din Vaduri, s'a construit de curând pentru muncitorii forestieri, un teatru modern. In primul plan al fotografiei: clădirea noului teatru.

1954

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 15 (23) 15 NOEMBRIE 1953 ANUL II

REVISTĂ BILUNARĂ SOCIAL — POLITICĂ ŞI LITERAR — ARTISTICĂ

LA A 36-A ANIVERSARE A MARII REVOLUŢII

Sunt 36 de ani de când tunurile de pe „Aurora“ au sfâşiat, cu explozia obuzelor lor, întunericul aşternut de secole de exploatare şi asuprire, lăsând ca, pentru prima oară în istorie, razele soarelui deplinei libertăţi să lumineze traiul omenirii muncitoare. De atunci încoace, oamenii muncii din întreaga lume au sărbătorit glorioasa aniversare a Marii Revoluţii, adăugând an de an, la bilanţul victoriilor lor, noile succese obţinute de ţara Marelui Octombrie şi de ţările eliberate apoi cu sprijinul Uniunii Sovietice. Şi de fiecare dată, aniversarea este mai sărbătorească.

Iată această zi de 7 Noembrie în Capitala patriei noastre: norii plumburii de toamnă înaintată, burniţa, frigul — nu sunt câtuşi de puţin în stare să frâneze entuziasmul zecilor de mii de manifestanţi, să oprească nesfârşitele coloane de oameni ai muncii care, din toate colţurile oraşului gătit în haină de sărbătoare, se scurg spre Piaţa Stalin.

Spre tribuna în care au luat loc conducătorii partidului şi ai guvernului în frunte cu tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej, preşedintele Prezidiului Marii Adunări Naţionale, Dr. Petru Groza, ambasadorul U.R.S.S. la Bucureşti, L. G. Melnicov, şi membrii delegaţiei sovietice care ne-a vizitat ţara, în frunte cu M. A. Procofiev — se îndreaptă privirile zecilor de mii de demonstranţi. Cei ce muncesc în Capitala patriei vin să raporteze partidului şi guvernului victoriile obţinute în munca lor pentru creşterea necontenită a nivelului de trai al poporului, iar reprezentanţilor poporului sovietic vin să le mărturisească încăodată, în ovaţii şi cântece, recunoştinţa clasei noastre muncitoare, a întregului nostru popor muncitor, pentru cei ce au făurit Revoluţia de roadele căreia ne bucurăm şi noi.

De necuprins este sentimentul de mândrie şi încredere pe care-l ai când vezi trecând coloanele gărzilor muncitoreşti înarmate, cele ale Rezervelor de Muncă — contigentul de mâine al clasei noastre muncitoare — coloanele de muncitori şi sportivi. Priveşti muncitorii care poartă grafice ce vorbesc despre victoriile lor, şi-ţi vin în minte cuvintele nemuritorului Maiacovschi:

„Mulţimile unite văd acum
Cum s'a 'nălţat sub ochii lor şi cum
aproape zilnic într'un nou sector
Socialismul viselor frumoase
e viu
e'n faţa lor
în carne şi în oase!“

...Nici ploaia rece de toamnă, nici vântul nu pot opri miile de demonstranţi. Ei manifestează cu entuziasm şi dragoste. Ei ştiu că tunurile „Aurorei“ au vestit acum 36 de ani şi pentru ei o viaţă mai bună. Deaceea, în această zi ei demonstrează sub semnul marii prietenii şi recunoştinţe pe care poporul român o poartă Uniunii Sovietice, eliberatoarea şi sprijinitoarea sa, bastionul de neclintit al păcii în întreaga lume. Deaceea îşi exprimă ei hotărîrea de a lupta neobosit sub conducerea înţeleaptă a Partidului, pentru pace şi socialism.

Aspecte dela entuziasta demonstraţie de 7 Noembrie a oamenilor muncii din Capitala patriei noastre.

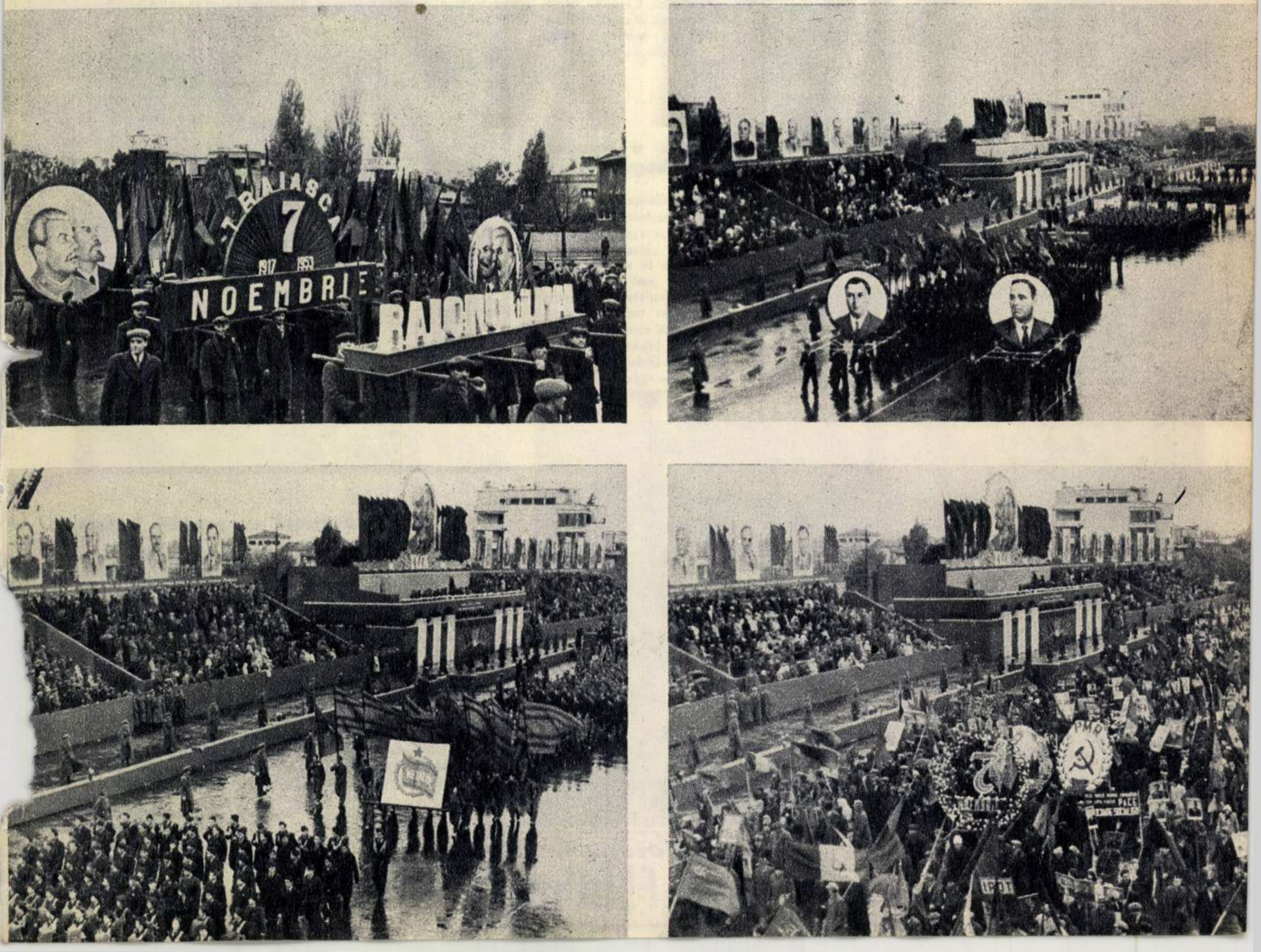

1853
1953
DACA ESTE VORBA DE UN COMPONIST
PE CARE L AM STUDIAT SI L STUDIEZ SI
ACUM IMI PERMIT A SPUNE CA ACESTA
ESTE INSUSI POPORUL NOSTRU ROMAN
CIPRIAN PORUMBESCU

Un reprezentant de seamă al muzicii românești

Viața și opera lui Ciprian Porumbescu, strălucit înaintaș al muzicii noastre, dela a cărui naștere s'au împlinit recent 100 de ani, au fost evocate în cadrul manifestărilor ce au avut loc în întreaga țară. Fotografia noastră prezintă un aspect dela adunarea festivă ce a avut loc la Ateneul R. P. R. cu prilejul centenarului nașterii marelui compozitor. Vorbește Ion Chirescu, directorul Conservatorului „Ciprian Porumbescu" din București.

Noi modele de țesături

Inspirându-se din arta noastră populară, colectivul de pictori dela Desenatura Centrală a Institutului de Cercetări Textile din București, creează zilnic noi modele de imprimeuri pentru fabricile de textile.

Pentru o recoltă bogată

In afara mijloacelor mecanizate și a îngrășămintelor chimice, care sporesc considerabil producția de cereale la hectar, statul pune la dispoziția agriculturii și mari cantități de semințe selecționate. Fotografia de mai sus redă un aspect dintr'una din camerele de germinație ale laboratorului agricol regional din Galați, unde se face controlul semințelor de grâu.

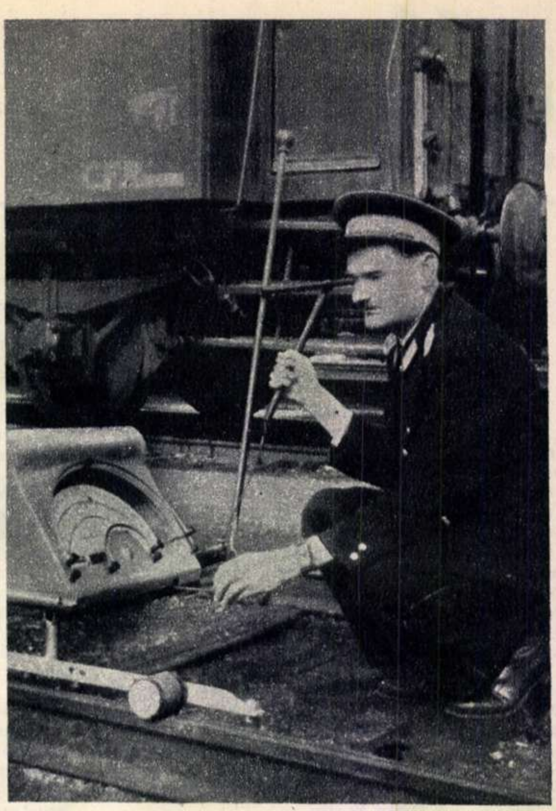

O inovație prețioasă

Stahanovistul Gh. Mihancea, șeful secției de întreținere L. 3 C. F. R. Timișoara, a realizat de curând o importantă inovație, care face posibilă controlarea de către un singur om a nivelului și ecartamentului liniei ferate.

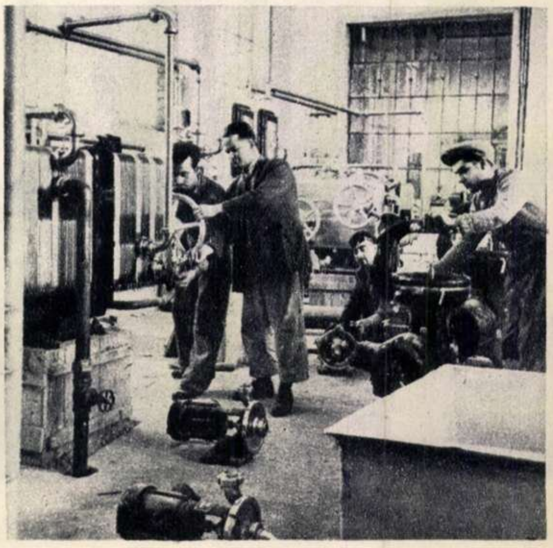

O fabrică automatizată de produse lactate

La marginea orașului Simeria se poate vedea o clădire mare la roșu, în interiorul căreia un colectiv de muncitori și tehnicieni lucrează de zor. Se montează instalațiile unei fabrici complect automatizate de produse lactate. Lucrările sunt destul de avansate. La secția de pasteurizare au fost instalate două pasteurizatoare, două bazine de recepție, unul pentru lapte și altul pentru smântână, precum și tablourile automate de comandă. In altă secție s'a instalat un uriaș malaxor sosit din Uniunea Sovietică. Smântâna introdusă în acest malaxor va fi transformată în numai patruzeci de minute în unt. La parterul clădirii se află sala în care se vor prepara brânzeturile. Ca și celelalte secții, și aceasta va fi înzestrată cu utilaj modern. Odată intrată în funcțiune, fabrica va produce zilnic 800 kilograme unt, 600 kilograme brânză și 2.000 kilograme smântână, contribuind astfel la îmbunătățirea aprovizionării populației cu produse lactate. In fotografie: montarea noilor mașini în sala de pasteurizare a fabricii.

Neagu Mircea
Corespondent

IN INTÂMPINAREA ALEGERILOR

TRAIASCA REPUBLICA POPULARA ROMANA

Stahanovistul Nae S. Dumitru dela uzinele „Boleslav Bierut" mulțumește cetățenilor comunei Mogoșoaia pentru încrederea ce i-au acordat-o, propunându-l candidat al F. D. P. în circumscripția raională electorală Nr. 210.

Ion Grăjdeanu dela uzinele „23 August", folosește clipele sale de răgaz pentru a-și îndeplini sarcinile de agitator.

Cetățenii comunei Dudu felicită pe Marin Budeanu, turnător la Atelierele „9 Mai" din București, pe care l-au propus candidat al F.D.P pentru circumscripția comunală Nr. 25 și pe Dumitru Nicolaie, membru al întovărășirii agricole „8 Martie" din Chiajna, propus candidat al F.D.P. pentru circumscripția raională 239.

In întreaga țară se desfășoară adunări în care sunt propuși candidați ai F.D.P.: Muncitoarele fabricii de țigarete din București au propus-o pe Ștefania Humin, candidată pe circumscripția electorală raională Nr. 108. In fotografie: Ștefania Humin mulțumește tovarășelor sale pentru încrederea acordată.

Niculescu Teodor, responsabilul punctului de agitație Nr. 1 din Str. Bozeanu, răspunde la întrebările puse de cetățeni cu privire la felul cum se propun candidaturile.

La gospodăria agricolă colectivă din Foeni, regiunea Timișoara, ziua de muncă s'a terminat. Colectiviștii s'au strâns în jurul agitatorului Voislav Chirici, care le vorbește despre alegerile ce vor avea loc la 20 Decembrie. Vârstnicii, ca și tinerii, îi ascultă cu atenție lămuririle.

PRIN RESURSE LOCALE

Urmând învățătura partidului, în centrul preocupărilor căruia stă omul muncii cu nevoile sale, Comitetul Executiv al Sfatului Popular al raionului Slatina se străduiește ca prin munca sa să contribue la îmbunătățirea nivelului de trai material și cultural al cetățenilor din raion. Folosind resursele locale și având ajutorul maselor largi de cetățeni, acesta a obținut o serie de realizări frumoase. De unele dintre ele ne ocupăm în această pagină.

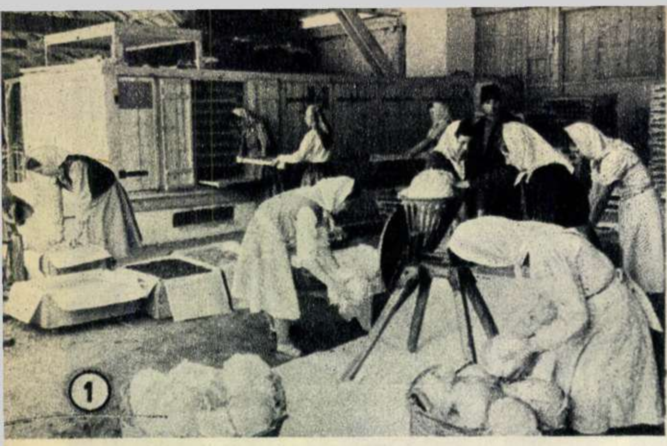
①

⑤

②

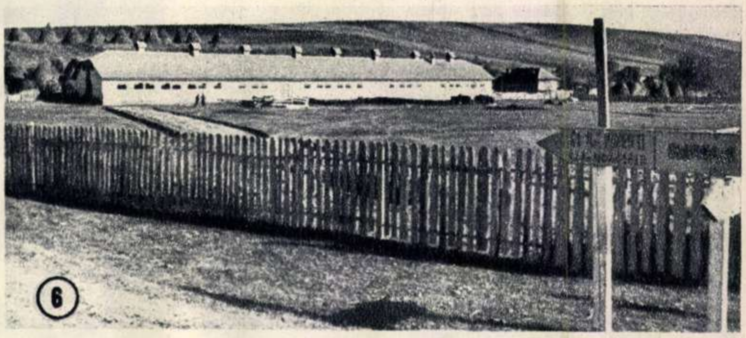
⑥

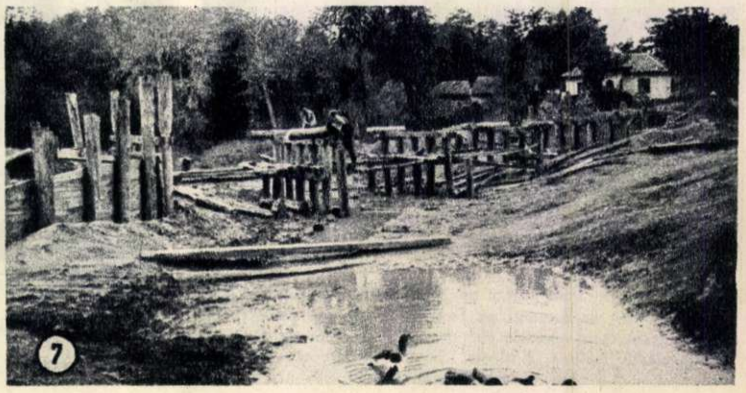
⑦

③

④

1. Intreprinderea locală „Oltul", construită prin resurse locale la marginea orașului Slatina, pe locul unde în urmă cu câțiva ani erau doar câteva șoproane dărăpănate, și-a pornit nu de mult activitatea numai cu câteva secții. Azi ea are 62 de secții, care produc diferite mărfuri — mezeluri, zarzavaturi conservate, săpun, articole de menaj, dulapuri, sănii, etc. Fotografia reprezintă un aspect de muncă din secția de uscat zarzavaturi a întreprinderii.

2. Construirea de noi șosele și amenajarea celor existente, în vederea îmbunătățirii circulației și transportului, a preocupat și preocupă pe deputații Sfatului Popular raional. Iată un aspect al construcției șoselei ce duce la gara orașului Slatina. Aici vin în fiecare duminică zeci și zeci de cetățeni care prestează' cu entuziasm muncă voluntară pentru terminarea înainte de termen a șoselei.

3. Mai e puțin și va fi gata și dispensarul din Colonești, ridicat tot prin resurse locale din grija Sfatului Popular raional.

4. Până nu de mult, în îndepărtatul sat Trofinești din acest raion nu exista școală. Ca să învețe, copiii trebuiau să meargă cale de trei kilometri până în satul vecin. Și iată, acum, copiii din Trofinești au o școală nouă, construită prin autoimpunere.

5. Pământul dela Slătioara este bun pentru fabricarea cărămidei. Și cărămizile sunt necesare în cantități tot mai mari pentru cele 36 șantiere ale raionului. Sfatul Popular raional a sprijinit întreprinderea „Oltul" pentru înființarea unei fabrici de cărămizi la Slătioara. Această întreprindere va satisface aprovizionarea cu cărămizi a construcțiilor din raion.

6. Gospodăria agricolă colectivă „Zorii Socialismului" din Valea Mare, avea nevoie de o maternitate pentru cele 70 de vaci pe care le are. Sfatul Popular raional a dat colectiviștilor sprijinul tehnic necesar pentru construirea și amenajarea clădirii necesare acestei maternități.

7. Prin mijlocul satului Arcești curge Beica... Când apele se umflau din cauza ploilor, satul rămânea despărțit în două... In curând apele Beicăi nu vor mai putea despărți satul: Sfatul Popular, folosind resursele locale și având ajutorul sătenilor, construiește un pod trainic.

LOCURI ISTORICE

articol scris pentru „Flacăra"
de Sem. GARIN

Toamna aurie începuse la Leningrad; o toamnă senină, călduroasă. Zilele erau însorite, cerul albastru. Numai coloritul viu al pomilor și florile târzii de pe straturi îți aminteau că a venit luna Octombrie. In asemenea zile, Leningradul este deosebit de frumos și o plimbare prin oraș îți face mare plăcere.

La Leningrad sunt întotdeauna mulți vizitatori: excursioniști, vilegiaturiști, călători în trecere prin oraș, oameni care își petrec concediul în această minunată localitate. Ei vizitează mai ales clădirile, străzile, piețele, muzeele legate de istoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Traseul excursiei prin locurile istorice de neuitat ale luptelor din Octombrie 1917 este denumit de locuitorii Leningradului „mașrutul lui Octombrie". Autobuzele oficiului orășenesc de turism, care parcurg acest traseu, trec foarte des. Ele sunt originale mai ales prin faptul că au fost transformate în adevărate săli de curs... pe roți.

Indată ce autobuzul se pune în mișcare, începe lecția. Conducătorul excursiei vorbește despre viața orașului, despre străzile, cheiurile și piețele lui. In anumite locuri, autobuzul se oprește și pasagerii coboară.

Primul popas, la Smolnîi. Pe vremea lui Petru I, aici se aflau niște depozite de smoală; mai târziu s'a înălțat o mânăstire, iar apoi s'a înființat un institut. In zilele Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, Smolnîi a fost centrul atenției întregii lumi.

Smolnîi... Dece tocmai aici s'a instalat statul major al revoluției? Pentrucă, înainte de toate, Smolnîi se află în imediata apropiere a raioanelor industriale din cartierul Vîborg și bariera Nevei și pentrucă unitățile revoluționare ale garnizoanei din Petrograd erau cantonate deasemeni în apropiere. In August 1917 s'a instalat aici Sovietul de Deputați al Muncitorilor și Soldaților din Petrograd. Aici a venit Lenin din ultima lui casă conspirativă.

Când asculți povestea acelor zile istorice, îți vin în minte, vrând-nevrând, imagini cunoscute din operele literare, din filme și din pânzele pictorilor: ard focuri de tabără, piața este plină de mașini și camioane, valuri de oameni se îndreaptă spre Smolnîi. Prin mii de fire Smolnîi era legat de restul țării. La fiecare 15 minute se primeau aici rapoarte. De aici au pornit detașamentele gărzilor roșii, ale marinarilor revoluționari, și diferite grupuri de muncitori, pentru a îndeplini sarcinile de luptă. Aici, la 25 Octombrie 1917, la orele 2 și 35 de minute ziua, la ședința extraordinară a Sovietului din Petrograd, Vladimir Ilici Lenin a spus: „De acum înainte începe o nouă etapă în istoria Rusiei și revoluția actuală, a treia revoluție rusă, trebue în ultima analiză să ducă la victoria socialismului".

Un excursionist tânăr privește această clădire unde acum treizeci și șase de ani s'a format primul guvern muncitoresc-țărănesc din lume. Pentru el, aceasta este istorie. Lângă el stă un muncitor mai în vârstă din Leningrad, care își amintește bine zilele de luptă ale lui Octombrie. A fost și el la Smolnîi...

Dela Smolnîi spre palatul Tavriceschi, autobuzul trece pe strada Voinov. Peste tot se văd păduri de

Piața Palatului de Iarnă — martoră a memorabilelor evenimente din Octombrie 1917.

Smolnâi, statul major de luptă al Revoluției din Octombrie. In toamna lui 1917 aici își aveau sediul Sovietul din Petrograd și Comitetul Central al partidului bolșevic. De aici a condus Lenin insurecția armată.

Monumentul lui V. I. Lenin domină întreaga piață a Gării Finlandeze din Leningrad.

Acolo unde se află azi Porțile Narva au avut loc în toamna anului 1917 meetinguri înflăcărate ale muncitorilor din Petrograd.

Monumentul acesta reprezintă automobilul blindat de pe care V. I. Lenin la întoarcerea sa la Petrograd în noaptea de 3 Aprilie 1917, a lansat lozinca: „Trăiască revoluția socialistă", prin care îndemna masele să pornească la luptă pentru victoria revoluției socialiste.

Din această colibă de lângă gara Razliv, Vladimir Ilici Lenin a condus, din ilegalitate, acțiunea de pregătire și dezlănțuire a insurecției armate.

schele. Se înalță clădiri noi, se reconstruesc cele vechi, între acestea din urmă se află și cele clădite acum 250 de ani. Trece o coloană de camioane încărcate cu puieți de copaci, împachetați cu grijă în rogojini.

— Transferați! — glumește vecinul meu, un bătrân din Leningrad. — Intinerește orașul nostru!

Iată palatul Tavriceschi. Iarăși îți vine în minte imaginea luminoasă a acelei săli istorice, cuprinsă de clocotul mulțimii de muncitori, soldați și marinari revoluționari; iar marele Lenin — la tribună. In Aprilie 1917, după întoarcerea sa din emigrația forțată, Lenin a vorbit aici, în două rânduri, despre război și revoluție. Discursurile sale, celebrele „Teze din Aprilie", au constituit planul concret și just din punct de vedere teoretic pentru înfăptuirea Revoluției Socialiste. Și pentru a întregi parcă imaginea acelor zile memorabile, autobuzul se îndreaptă spre cartierul Vîborg, spre Gara Finlandeză, acolo unde, cu o zi înainte de discursul său din palatul Tavriceschi, Lenin fusese întâmpinat de proletariatul din Piter. (Petrograd — N. R.)

Și aci mari prefaceri în decursul celor treizeci și șase de ani. Piața a devenit mai spațioasă și parcă mai largă. Căsuțele de lemn ale fostei suburbii care despărțeau piața de râul Neva, nu mai există acum. Piața este dominată de un impresionant monument de bronz: cu mâna întinsă spre oraș, Lenin vorbește mulțimii, de pe un automobil blindat... Parcă îl vezi în viață, rostindu-și cuvântarea înflăcărată.

Plecăm mai departe, traversând piața, prin străzile fostei suburbii a Leningradului. Astăzi străzile cartierelor muncitorești nu se mai deosebesc de străzile principale din centrul orașului; aici sunt magazine la fel de luxoase, cinematografe, palate de cultură, asfalt, verdeață, flori... Iată casa istorică din strada Serdobolsc. Aici, în apartamentul Nr. 20, la locuința muncitoarei Fofanov, a trăit Lenin sub numele „Constantin Petrovici". In această locuință modestă a lucrat el la proiectul de pregătire a insurecției armate.

Aici a fost luată, la 10 Octombrie 1917, hotărîrea istorică de dezlănțuire a insurecției armate.

Și încă o casă — pe perspectiva Karl Marx Nr. 33. Aici a fost pe vremuri o ceainărie cu o firmă romantică: „Valea liniștită". Era

Interiorul locuinței-muzeu „V. I. Lenin". In această casă din Petrograd a locuit V. I. Lenin dela 4 Aprilie până la 5 Iulie 1917, când a fost nevoit să treacă în ilegalitate.

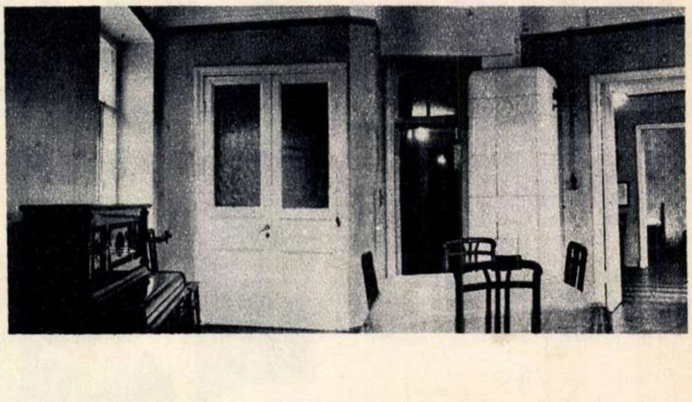

Pablo NERUDA

S T A L I N G R A D

(fragment din poemul „Zilele Puşchiniene")

Stalingradul sub aripa'ncinsă a verii;
paşnice, casele'n faţă se'nşiră;
pare-un oraş ca oricare altul:
oameni se duc
la lucru, grăbiţi;
un câine se tolăneşte la soare, în praf;
o fată zoreşte
în mână c'un plic...
Nu se întâmplă nimic.
Doar Volga îşi poartă afundele ape.
Dar casele-acestea
s'au ridicat, câte una, pe rând,
din pieptul puternic al omului.
Şi s'au reîntors atunci timbrele,
cutiile de scrisori
şi copacii;
s'au întors şi copiii,
deasemenea — şcolile
şi dragostea însăşi.
Mamele început-au iarăşi
să nască.
S'au întors vişinile
pe ramuri
şi vântul
pe cer...
Ce-a fost atunci?
Da, — e acelaş!
nu 'ncape 'ndoială:
aici a fost linia aceia,
strada aceia,
metrul — şi chiar centimetrul acela,
unde viaţa noastră şi întreg înţelesul
tuturor vieţilor noastre,
prin sânge
au fost din nou cucerite.
Aici a fost tăiat
nodul pe care duşmanul voise a-l strânge
în jurul gâtului viu al istoriei.
Da, aici a fost tăiat.
Şi azi, parcă nu ne vine să credem
că putem vedea fata, că putem vedea câinele,
că putem scrie scrisori,
şi expedia telegrame...
Dar tocmai
pentru ziua aceasta, atât de la fel
cu-o zi oarecare,
pentru soarele-acesta ce simplu răsare
deasupra vieţii paşnice-a omului,
s'a săvârşit aici biruinţa
prin scrumul acestui neînvins
şi sfânt pământ.
Azi, cartea şi pâinea,
pinul — sădit dimineaţa —
şi bulevardul scăldat în lumină
(abia a descins din hârtia pe care
un dârz inginer îl schiţase,
bătut de-a războiului vânturi),
fata ce trece pe stradă
şi câinele 'ntins în ţărână, la soare,
toate acestea-s minuni,
minuni săvârşite prin sânge,
minuni făurite de-oţel, de voinţa Partidului,
minuni
ale lumii acesteia noi.
Ram de salcâm cu spini şi cu flori,
ştii oare pe lume vreun loc
în care mai dulce să-ţi fie mireasma?
Aici, miresmele toate fuseseră-ucise,
totul se prăbuşise aici —
în afără de om,
de omul din zilele-acelea,
ostaş al Ţării Sovietice.
O, ramură grea de miresme,
aici
mireasma ta e mai tare
ca toate miresmele primăverii:
ea despre om glăsueşte —
şi despre nădejde.
Aici, focul n'a putut să te mistue,
vântul morţii n'a putut să te spulbere;
cu fiece zi renăşteai —
şi n'ai murit niciodată;
iar azi, în această mireasmă,
infinitul uman
(ce nu ieri s'a născut şi nu mâine pieri-va)
ne vesteşte din nou c'a'nflorit veşnicia.
Odată cu tine, e iarăşi în floare
uzina ta de tractoare:
mari flori de metal
pleca-vor spre glie
ca să sporească seminţele — adânc pe ogoare.
In scrum
în jalnic oţel,
în spuma de sânge a războiului,
a fost şi uzina.
Dar inima ei nu s'a rupt în bucăţi:
a'nvăţat să moară şi să renască.
Stalingradul a dat Universului
o mare lecţie a vieţii;
să se nască, mereu să se nască.
Şi s'a născut.
Murind —
a tras în duşman,
născându-se iarăşi;
căzând cu faţa'n ţărână,
s'a ridicat, cu-o rază de soare în mână;
o noapte întreagă a sângerat
iar când a sosit dimineaţa,
ar fi putut să dea sânge şi viaţă
tuturor oraşelor lumii.
In negre zăpezi şi în moarte
se năruia cerul — Stalingradul pălea.
Dar când ridicai ochii
să vezi în ce fel va cădea,
iar lumea bocea sfârşitul acestei puteri uriaşe,
puterea aceasta din nou surâdea,
Stalingradul — erou
ne zâmbea!
Iar astăzi,
moartea şi-a luat de aici catrafusele;
doar câteva ziduri zăcând prăbuşite,
câteva panglici de fier ciuruite de bombe,
mai spun, fără vorbe, povestea de ieri
şi-ţi par cicatrici — semne mândre.

In noaptea aceasta nimic nu lipseşte,
e totul aici: limpezimea şi luna,
largi orizonturi, dârzenia...
Iar colo, pe culmi,
un ram de salcâm —
frunze şi flori şi spini ca o pavăză;
şi primăvara măreaţă
a Stalingradului,
şi mireasma cu veşnică viaţă
a Stalingradului.

In româneşte de **Petre SOLOMON**

locul preferat de adunare a primului stat major al Gărzii Roşii revoluţionare din Petrograd.

Iată-ne acum în Piaţa Revoluţiei, unde se află muzeul „Chirov", instalat în fosta casă Cşesinschi.

Iată şi cunoscutul balcon de pe care, în repetate rânduri, Lenin a ţinut cuvântări. Un tovarăş de drum îşi aminteşte: „Zi şi noapte piaţa era plină de oameni care aşteptau cuvântul lui Vladimir Ilici Lenin..." In această casă îşi avea centrul Comitetul Central şi Comitetul orăşenesc de partid, precum şi organizaţiile militare. Aici a avut loc cea de a VII-a Conferinţă (din Aprilie) a partidului — prima conferinţă legală, de importanţa unui congres. Poetul Vladimir Maiacovschi a denumit această casă „făurăria leninistă".

Nu intrăm în clădire, deoarece muzeul nu poate fi vizitat într'o singură oră. Călătoria noastră, pe „maşrutul lui Octombrie" continuă. Cu noi, în autobuz, în afară de locuitori din Leningrad şi vizitatori din alte oraşe, călătoreşte un grup de studenţi veniţi din Albania, Polonia, România, să studieze la şcolile superioare din Leningrad. Mulţi dintre ei înţeleg perfect limba rusă şi ascultă cu atenţie explicaţiile conducătorului excursiei, străduindu-se să nu scape niciun cuvânt.

Cheiul Nevei. Când admiri acest râu străvechi care îşi rostogoleşte alene valurile grele printre malurile de granit, îţi aminteşti de cuvintele lui Puşchin: „al Nevei curs împărătesc". Ne apropiem de râu pentru a vedea mai bine legendarul crucişător „Aurora", care şi-a aruncat ancora aici, pentru totdeauna.

— Sunt de invidiat elevii şcolii „Nahimov"! -- spune unul dintre tinerii noştri tovarăşi de drum, — ei vizitează zilnic crucişătorul.

„Aurora" a devenit o bază de instrucţie pentru tinerii marinari. Este unul dintre cele mai însemnate monumente istorice. Depe bordul „Aurorei" au răsunat la 25 Octombrie 1917 istoricele salve de tun şi a început atacul Palatului de Iarnă — această citadelă a monarhiei şi a capitalismului în vechea Rusie.

— In noaptea de 25 spre 26 Octombrie — spune tovarăşul care ne însoţeşte, — muncitorii revoluţionari, soldaţii şi marinarii, au luat cu asalt Palatul de Iarnă. Nicio revoluţie, nicio insurecţie armată din lume nu a cunoscut o astfel de organizare, o astfel de disciplină, o pregătire atât de minuţioasă şi temeinică. A doua zi după victoria revoluţiei proletare, postul de radio al crucişătorului „Aurora" transmitea pe calea undelor Decretul asupra păcii dat de Guvernul Sovietic.

...Excursia s'a terminat, e timpul să plecăm. Trecem prin Piaţa Palatului, unde mărşăluesc marinarii din Baltica şi coloanele de elevi ai şcolii navale „Nahimov", pregătind parada în cinstea celei de a 36-a aniversări a Marelui Octombrie.

Leningrad — 1 Noembrie 1953

Istoricul palat Tavriceschi din Leningrad. In această clădire V. I. Lenin a expus, în primăvara anului 1917, celebrele sale „Teze din Aprilie", care au constituit planul concret de trecere la revoluţia socialistă.

Intreprinderea fruntașă A SFATULUI POPULAR

„Pentru calitatea și varietatea produselor, pentru depășirea ritmică a planului“...

Aceste cuvinte sunt înscrise în procesul verbal prin care întreprinderii de industrie locală „23 August“ a sfatului popular din Orașul Stalin i s'a decernat acum câtva timp Steagul Roșu de producție al Ministerului Gospodăriei Comunale și Industriei Locale. Dar ca să se ajungă aci, a fost nevoie de multă trudă și de multă hotărîre, de mult curaj...

In vara lui 1950 toată întreprinderea se reducea de fapt la câteva mici ateliere răspândite prin oraș, aproape neutilate. In vremea aceea tovarășul Picvan, directorul întreprinderii, și inginerul Vasu nu aveau preocupările de azi. Pe atunci se aflau în faza „revendicărilor“ adresate sfatului popular:

— Dați-ne materie primă! Dați-ne utilaj! Dați-ne...

In loc să-și oprească privirea pe drapelul roșu ce stă azi la loc de cinste în cabinetul său, ochii tovarășului Picvan priveau pe atunci în gol, întrebători: „Cum să faci ceva din nimic?“

S'au dus să se sfătuiască cu tovarășii dela partid. Iar mai apoi într'o ședință la sfatul popular s'a pus la punct și problema materiei prime.

— Vă plângeți că nu aveți materie primă? le-au spus tovarășii din conducerea sfatului popular. Deplasați-vă puțin prin fabrici. O să descoperiți deșeuri de fier, de piele, de pânză, de cauciuc. Și acestea tot materie primă sunt.

Tovarășilor Picvan și Vasu le-a apărut atunci mai clar că rolul întreprinderii lor este de a valorifica resursele locale. In aceeași ședință li s'a adus la cunoștință că întreprinderii i se vor pune la dispoziție mijloace de transport și specialiști în diverse ramuri de activitate.

Această întreprindere a sfatului popular trebuia să fabrice tot felul de obiecte de larg consum: articole de uz casnic, de sport, mărfuri pentru țărani, etc. S'a împărțit întreprinderea în mai multe secții, fiecare cu un responsabil. Incepu munca de depistare a surselor de materii prime.

Responsabilul secției pielărie, Gönös Gavrilă, pornit să colinde prin fabrici și uzine, a intrat într'o zi și la fabrica de încălțăminte „Timpuri Noi“. Intr'un atelier a văzut o grămadă de resturi de piele și talpă. S'a oprit și a început să scotocească în movila de deșeuri.

— Ai pierdut ceva, tovarășe? l-a întrebat maistrul de atelier.

— Dimpotrivă, am găsit... Ce faceți voi cu deșeurile astea?

— Ce să facem? Ne cam încurcă; vrei cumva să ne scapi de ele?

Gönös Gavrilă „i-a scăpat“ de deșeuri: a încărcat un camion plin și le-a transportat la atelierul de încălțăminte.

In altă zi el s'a dus la o fabrică care lucra curele de transmisie. Apoi au venit la rând atelierele de confecții, unde s'au găsit resturi de pânză.

La fel au făcut și ceilalți responsabili de secții...

*

Așa a fost la început.

Au trecut trei ani de atunci și astăzi e bine să vedem cum se muncește la întreprinderea fruntașă din Orașul Stalin pentru a pricepe înțelesul frazei „pentru calitatea și varietatea produselor“ din recentul proces verbal.

Să intrăm de pildă în secția din strada Armatei Roșii, acolo unde Gönös Gavrilă descărca acum trei ani primul său camion de „materie primă“. Pe atunci era acolo doar un modest atelier. Astăzi, e o secție mare. In prima încăpere, lângă intrare, lucrează meșterii pielari. Vedem o pereche de hamuri noi, cu inele și catarame lucitoare. Par să fie croite din piei întregi; privești în jur, căutând cu ochii baloturile de piele din care s'a scos atâta curelărie, și dacă-l întrebi pe Gociman Mihai, lucrătorul cu părul de culoarea ovăzului, stahanovist al acestei secții, din ce a făcut hamurile, el se ridică dela menghina lui și-ți arată o ladă plină de bucăți de piele și talpă:

— De aici am scos hamurile.

Meșteșugul lui Gociman e atât de desăvârșit, încât numai cu multă atenție poți observa că într'adevăr hamurile acestea lucitoare sunt îmbinate cu artă din bucăți mici. Din capete și capețele, din bucăți de piele, pânză, cauciuc, mari și mici, se fac în acest atelier o mulțime de alte lucruri folositoare: rucsacuri din pânză cauciucată, genți de ștrand, saci de merinde, etc. Pe mesele de lucru se văd o mulțime de obiecte mici din piele: portvizite, portmoneuri, portcreioane. Toate din resturi.

Intr'un atelier vecin se lucrează pantofi de casă din bucăți de postav, iar din anvelope uzate se face încălțăminte de cauciuc. Din resturile de cauciuc se fac ștergătoare de picioare.

— După cum vedeți, spune maistrul acestui atelier, Gherendi Augustin—arătând spre ștergătoare—noi folosim și deșeurile deșeurilor...

*

Secția tâmplărie a luat ființă tot în anul 1950. La început era doar un mic atelier cu opt muncitori. Astăzi această secție are două ateliere în care se lucrează căruțe, un atelier de mobilă casnică, unul de montaj, altul de binale. La un loc lucrează în acestea peste 100 de muncitori.

Se produc aci cele mai variate obiecte, începând dela mânerele de perii și pensule, și terminând cu mobilă casnică și căruțe.

*

Să trecem mai departe la secția metalurgică.

In curtea atelierului din strada Grozăvescu Nr. 3 se descarcă dintr'un camion bucăți de tablă, ruginită, spărturi de fontă, sârmă, șpan de la strunguri, roți de fier fărâmate...

Nistor Ion, responsabilul secției metalurgice, a sosit cu un camion încărcat și el cu „materie primă“. Privești cu neîncredere, parcă, la acele frânturi de metal trecute prin atâtea și atâtea „încercări“: bătute de ciocane, strunjite, laminate, înroșite de foc, perforate, strâmbate de atâtea ori...

Ion Nistor îți ghicește gândul. El are însă experiență cu privire la fierul vechi; și ți-o împărtășește zâmbind:

— Știi basmul cu mârțoaga care zăcea în grajd mâncată de rapăn? Voinicul din poveste i-a dat jar din troacă în loc de ovăz și ea a întinerit, i-au crescut aripi. Așa e și cu fierul: întinerește și el și-și croiește iar drumul spre oameni. Vino sus la magazie să vezi ce scoatem noi din vechiturile astea...

Acolo, în lăzi de lemn, stau orânduite tot felul de obiecte lucitoare: cuțite de masă și de bucătărie, tocătoare, balamale, mânere pentru uși și ferestre, găleți de tablă, burlane...

— Se vând? îl întreb.

— Dacă se vând?... Abia izbutim să fabricăm pe măsura cererii.

*

Succesele întreprinderii „23 August“ se încadrează în seria realizărilor cu care sfatul popular al Orașului Stalin se va prezenta la 20 Decembrie în fața alegătorilor.

Voturile miilor de alegători vor dovedi că cetățenii din Orașul Stalin apreciază realizările sfatului popular; ele vor răsplăti și eforturile muncitorilor acestei întreprinderi, care, cu sârguință și spirit gospodăresc, au reușit să creeze, cu mijloace modeste, nenumărate bunuri menite să facă viața oamenilor muncii tot mai îndestulată.

I. BĂLAN

E gata o nouă serie de cuțite: șeful de ← echipă Nemeș Cornel face recepția.

Din petice și căpețele, din resturi ce aparent nu mai au nici o întrebuințare, mâinile harnice ale muncitorilor produc cele mai felurite obiecte: rucsacuri, hamuri, genți, etc.

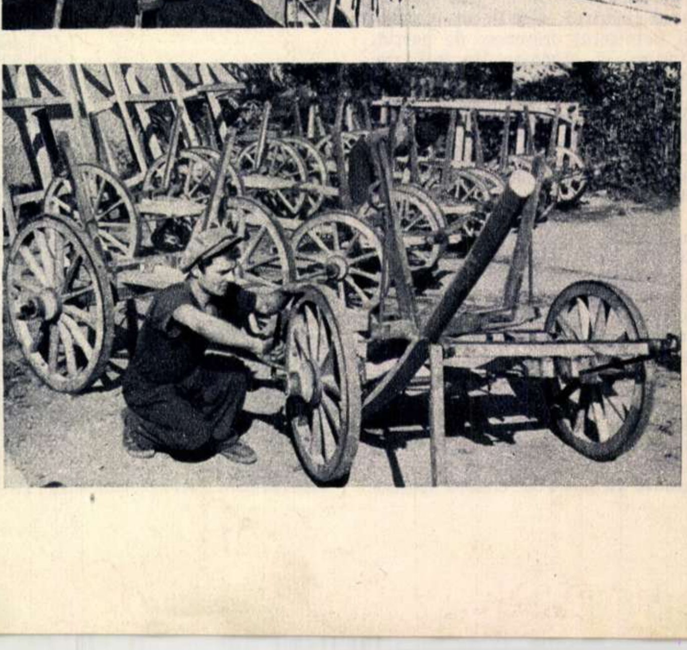

Iată și parcul de căruțe în curtea atelierului de fierărie. Muncitorul Gheorghe Iftimie termină montarea roților unei noi căruțe. →

Micuțul are toate motivele să fie vesel: a mai crescut în greutate! In secția de copii a Policlinicii Nr. 1 din raionul Stalin din București, ca și în alte instituții sanitare din țara noastră, copiii oamenilor muncii se bucură de o atentă îngrijire.

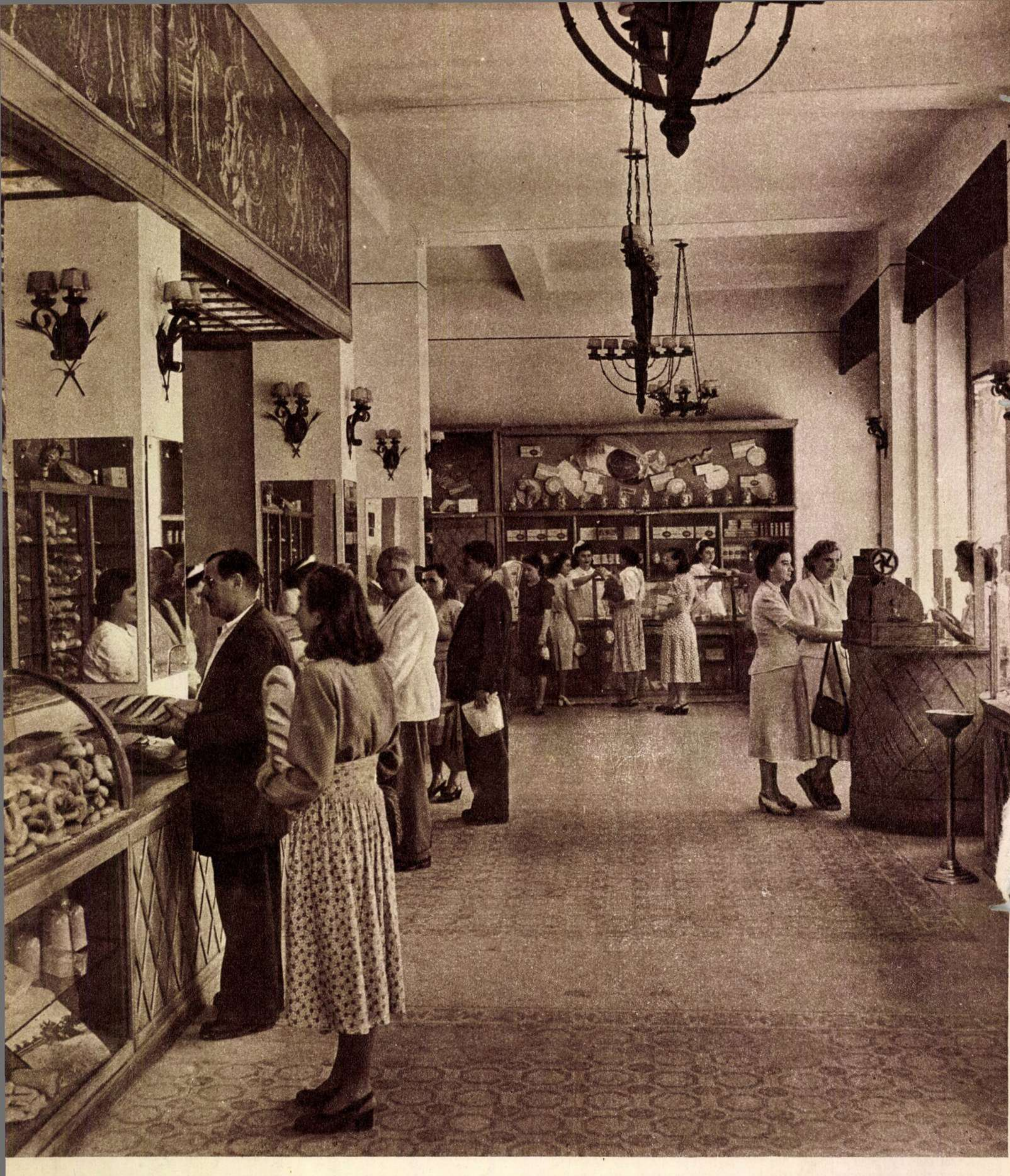

Franzele rumene, cornuri, chifle, diferite sorturi de biscuiţi, dulciuri şi paste făinoase — iată produsele ce se distribue zilnic prin magazinul „Spicul" din Capitală. Buna deservire a cumpărătorilor corespunde cu eforturile muncitorilor din întreprinderile de panificaţie şi produse zaharoase, care se străduiesc să producă alimente de calitate superioară.

„KIROV"
SECȚIA MANUALĂ

MARCA FABRICII

Era o zi răcoroasă de primăvară, una din acele zile când îți pare rău că soarele nu e mai îndrăzneț, dar când îți spui optimist, că, la urma urmii, Iunie nu mai e departe. Mă oprisem în fața unui elegant magazin de pe Lipscani și cercetam cu plăcere vitrina, împodobită ca o mireasă în ziua nunții. Nu aveam intenția să fac cumpărături. Mă desfătam pur și simplu privind, și îmi făceam desigur, și unele proiecte. La un moment dat privirea mi se opri asupra unei perechi de pantofi de toată frumusețea. Nu mai încercai să mă împotrivesc ispitei. Intrai în magazin și cerui pantofii râvniți. Lângă mine un ins voinic, blond și simpatic, încerca să vadă dacă i se potrivesc niște bocanci. Omul avea ghinion. Singurele perechi care „îi mergeau" pe picior aveau toate acelaș cusur: tocurile nu erau șlefuite și, din această pricină, făceau impresia că sunt puse în mare grabă, de un cârpaci. Celelalte perechi, care nu aveau cusurul ăsta, nu i se potriveau cu niciun chip, astfel că omul era într'o cumpănă supărătoare: sau să-și cumpere bocancii urâți, sau să renunțe cu totul...

Incercai să-i dau o idee:

— Știi ce? Cere din ăștia, fabricați la „Chirov". Sunt strașnici...

Omul răsuci pe o parte și pe alta bocancul pe care îl avea în mână, apoi privindu-l îmi zise, pe un ton cam ursuz:

— Și bocancii ăștia sunt făcuți tot acolo. Se vede treaba c'o fi alt meșter...

Spuse „meșter" cu mare dispreț...

*

Cam în aceeași vreme începuse să lucreze la fabrica „Chirov" tânărul Vasile Fătu. Terminase școala profesională, și venise în secția de finisaj cam fudul. Ce avea de făcut aici era o nimica toată, gândea el. Ce mai trebuise să învețe atâta la școală, ca să facă acuma, ce? Să ia niște bocanci și să le șlefuiască tocurile la mașina de glaspapir... Mare scofală și asta! Intr'un ceas faci douăzeci, treizeci, și o sută de perechi, dacă vrei. Treaba nu era ea cine știe ce grozăvie, numai că revizorul era „pisălog". Se ținea toată vremea scai de capul lui, și nu-l slăbea decât ca să înceapă din nou. „Ăștia nu-s buni", spunea. „Mai dă-i odată la mașină". Vasile nu zicea nimic, de prima dată. Se încrunta numai. Lua cu năduf bocancii din mâna lui și-i mai dădea odată la mașină. „Na, că i-am făcut, îi striga apoi, să nu mai zici așa și pe dincolo". Revizorul cerceta lucrul atent, ridicând nițel bocancii și pironindu-și privirile asupra tocurilor. Apoi bombănea, tare nemulțumit: „Nici acum nu e bine. Să lucrezi cu mai multă băgare de seamă!" Vasile simțea că îl trec nădușelile. Ii întorcea iute spatele, și se apuca să lucreze tot cum îl tăia capul.

Intr'o bună zi, Fătu se plimba pe calea Victoriei. Furat de gânduri, fu deodată cât pe ce să se poticnească de niște trecători care se strânseseră ciorchine în fața unei vitrine. Tânărul nostru ridică și el privirea; se apropie curios de vitrina magazinului „Confecția" Nr. 2, și începu să privească. Ce pantofi minunați! Ia te uită, ăia — ăia de colo — nu sunt lucrați la „Chirov"? Era peste putință să se înșele. Modelele meșterului Solomon se recunosc dela o poștă. Mai rar o croială ca a lui. Fătu simțea un fel de ciudă că nimeni dintre cei care se înghesuiau acum în jurul său, nu știa că și el lucrează la „Chirov". Ar fi vrut să le spună la toți că el cunoaște de-a fir în păr cum se lucrează pantofii ăștia frumoși, că-l cunoaște bine și pe Solomon și că la urma urmii, atelierul în care lucrează meșterul ăsta, tot de întreprinderea „Chirov" ține. „Ehe — părea să spună fața lui Fătu — vă mirați voi, dar pentru mine pantofii pe care îi admirați nu mai au taine! Credeți că se găsesc pantofi mai frumoși ca ai noștri? Ca la noi, la „Chirov", nicăieri nu se lucrează mai bine. Ce să vă mai spun eu, parcă nu vedeți singuri!"

Luat de valul de oameni, Fătu se trezi curând în magazin. Aici era multă lume și vânzătorii abia prididеau să-i servească pe numeroșii cumpărători. Ion Soare, responsabilul magazinului, venea mereu cu brațele încărcate de cutii și le așeza în rafturi. Fătu se amestecă și el printre cumpărători, și începu să observe. Lângă el, o fată bălaie cerceta cu mare băgare de seamă niște perechi de pantofi. Ochii fetei erau foarte frumoși. Câteodată privirea lor devenea și mai vie, vădind încântarea, alteori privirea aceasta se umbrea, arătând dezamăgirea. Tânărul începu să urmărească scena cu o curiozitate crescândă. La un moment dat cumpărătoarea păru să se hotărască pentru niște pantofi gris, lucrați cu nespusă migală. Fătu își încordă atenția : recunoscu îndată lucrul lui Solomon. Dar nu, alegerea nu era încă făcută. Ochii cumpărătoarei alunecară în altă parte. O pereche de pantofi negri părea să-i stârnească acum interesul. Fătu începu să se agite. Nu, cu siguranță, pantofii ăștia nu erau dela „Chirov". Se apropie, și trase cu ochiul. Ce mai, acum era limpede : pantofii cei negri și frumoși erau fabricați la „Ianoș Herbak", la Cluj. O ușoară părere de rău puse stăpânire pe inima băiatului. Dacă fata alege pantofii negri? Nu, nu-i alege. Iarăși s'a răzgândit. Mâinile ei au apucat, cu un fel de tandrețe, niște sandale roșii, împletite cu meșteșug mare. Le încercă, le plăti. Alegerea era definitivă. Fătu se simți fericit. Sandalele erau lucrate tot de Solomon, nu era nicio îndoială. „Nici că se putea altfel," părea să gândească băiatul. „Mai greu „să-i bată" cineva pe ai noștri"...

Ieși într'un târziu din magazin. Parcă numai pantofi avea în față. Vedea fețele radioase ale trecătorilor, și-i venea să le pună voia bună pe seama încălțămintei. Din când în când întorcea capul, și privea stăruitor mersul câte unuia. Dacă mersul îi era apăsat, sigur și grav, Fătu zâmbea cu înțeles: „Te cred. Știe omul ce pantofi are. Dela „Chirov". Prin dreptul Poștei zări un lustragiu. Omul era vesel. „Te cred... Lustruește toată ziua pantofi dela „Chirov".

Dispoziția oamenilor părea să fie pentru tânărul nostru, în clipele acelea, condiționată numai de marca pantofilor.

Ajunsese aproape de cheiul Dâmboviței. Se gândi să ia tramvaiul și să dea o raită prin fabrică, măcar că nu era schimbul lui. Deodată însă simți că bucuria îl părăsește, de parc'ar fi fost un balon care se desumflă... La urma urmii pentruce s'a veselit atât? Cu ce-a contribuit el la frumusețea și trăinicia pantofilor pe care i-a ales fata? Dar la ceilalți pantofi pe care-i admirau cetățenii în vitrină, la numele mărcii fabricii? Să meargă pe la fabrică? Și dacă acolo dă nas în nas cu revizorul? Ce, crezi că nu s'ar putea să se întâlnească cu el? Gândul întâlnirii cu revizorul începu să-l neliniștească. Nu vroia să dea ochi cu el, și pace. Nu vroia, tocmai acum. Incepu să meargă tăcut cu privirea mai mult în jos, ca și cum s'ar fi căit pentru unele lucruri. In minte îi stăruia, încăpățânată, fața mustrătoare a revizorului. Sunetul mașinii de glaspapir îi stăruia parcă și el în ureche.

Și tot mergând, gândindu-se și căindu-se pentru felul cum lucrează, un simțământ nou îi umplu inima: simți că revizorul îi e drag. Pentru prima dată, îi dădu dreptate...

A doua zi revizorul îl întâmpină întunecat, așa cum îl întâmpina mereu dela o vreme. Fătu nu mai îndrăzni însă să i se uite în ochi, și să-l înfrunte, cum făcea până mai ieri. Se duse la mașină și începu lucrul, fără să scoată o vorbă. Era mereu cu ochii 'n patru, de teamă ca nu cumva să mai rămână vreun cusur la tocuri. Pesemne că lucra bine, fiindcă revizorul nu-i mai aduse nicio pereche de bocanci înapoi. Tot schimbul nu scoaseră o vorbă. Abia pe seară revizorul îi aruncă o privire fugară, și-i spuse, așa, într'o doară:

— Ai văzut filmul ăla, cu Andel? O fi frumos?

— Da ! L-am văzut, e strașnic...

Tăcu un timp, apoi îl întrebă puțin stânjenit, arătând spre bocanci.

— Ce zici?

In loc de răspuns, revizorul zâmbi mulțumit.

...Și de atunci n'a mai fost nevoie să-l mustre pentru felul cum lucrează...

*

Inchipuiți-vă spectacolul.

O mașină destul de solidă duduе de-ți asurzește urechile și mișcă din sute de pârghii, într'un ritm desăvârșit. Privirea îți lunecă, fără să vrea, asupra puzderiei de fire (vreo patru mii) în domoală și stăruitoare mișcare. Te simți tentat să le compari cu o pânză de păianjen. Urmărești vreme îndelungată firele tremurânde, și-ți vine greu, parcă, să-ți mai iei ochii dela ele. Dar iată, un firicel străveziu, cel mai neînsem-

După cum arată figurile celor trei cumpărători, marca „Chirov" e bine apreciată.

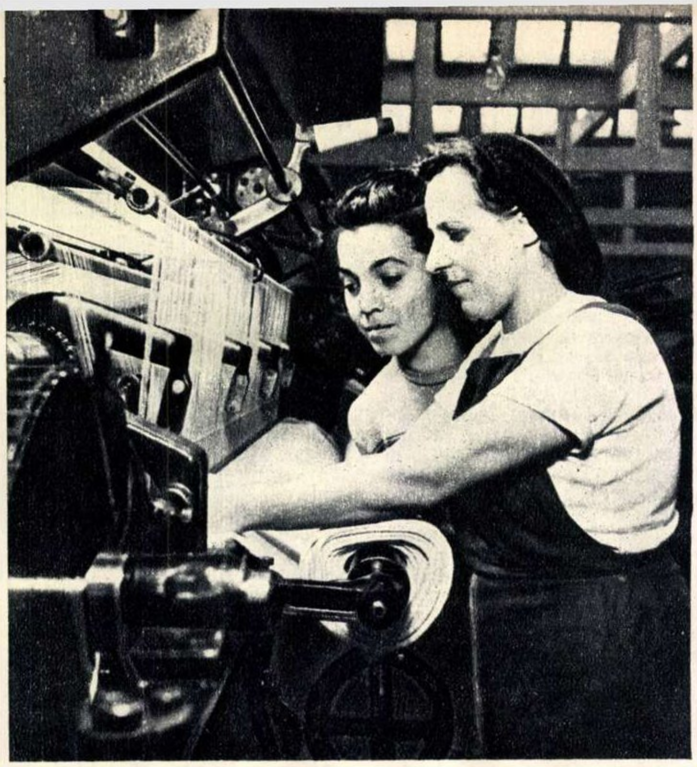

Elena Ioana urmărește cu interes munca stahanovistei Elena Chițea;
— Dacă știi cum să umbli cu firul, iese lucru bun, care place cumpărătorului, îi spune Elena Chițea.

nat dintre fire, se rupe la mijloc. Deodată întregul colos se oprește. Pârghiile încremenesc, și o liniște deplină se așterne în jur. Atunci Elena Chițea, stahanovistă la „Tricotajul Roșu", se apleacă, grijulie, peste păienjenișul de fire; firicelul rupt este repede înodat... Până ca tehnicienii Iosif Bardua, Jitaru și Volfarb să facă inovația aceasta, era greu să depistezi firele rupte. Mașina lucra înainte, iar ochiurile goale se căscau mohorîte în tricotaj. Lucrul continua atâta vreme cât îi trebuia lucrătoarei să observe defectul. Inovatorii au introdus însă la mașinile de tricotat, inovația— un ingenios sistem electromagnetic; un aparat minuscul oprește acum prompt mașina, oridecâteori firul se rupe.

Pe Elena Chițea o cunosc toți. E stahanovistă de peste doi ani de zile, și lucrează la trei mașini. In fiecare lună ea și-a împlinit planul, și l-a răsîmplinit. Dar calitatea tricotajelor Elenei Chițea nu era întotdeauna bună, și adeseori puteai să vezi în ele câte o ruptură. Intr'o bună zi fu chemată la organizația de partid. — Spune drept — i-au spus tovarășii — ți-ai da banii pe un pulover cu defecte? Nu-i păcat să dai cumpărătorilor asemenea lucruri? Și-apoi, în fabrică, ce fel de exemplu dai dumneata? Tocmai dumneata, tovarășă Chițea? Acest „tocmai," pe care mustrarea îl sublinia într'un chip deosebit, o puse pe gânduri. Dacă un stahanovist nu lucrează cum trebue, atunci ce să mai zici de ceilalți muncitori? Critica avu o înrâurire puternică asupra stahanovistei. Nu-i fu greu să lichideze lipsa; îi fu destul numai să dorească fierbinte ca tocmai ea să dea exemplul cel bun. Elena Ioana, vecina ei de mașină, băgă repede de seamă schimbarea. Observară schimbarea, dealungul zilelor, și alte muncitoare din secție. In curând știură cu toate că stahanovista lucrează acum nu numai mult, dar și bine, și începură s'o prețuiască mai mult.

La rampa de control se numără defectele din tricotaje. Numărul mic de defecte arată o calitate crescândă a lucrului; numărul mare arată, firește, calitatea slabă. In fața defectelor care scapă, secția de repansare stă de strajă. Cusătoresele abile de aici fac ca ele să dispară cu totul. O împunsătură de ac, la repansat, și ochiul lipsă nu se mai vede... Dar scopul Elenei Chițea și al tovarășelor ei este acela de a da cât mai puțin de lucru cusătoreselor dela repansat.

Nu e prea multă vreme de când a apărut o caricatură în ziarul „Sportul Popular". Caricatura înfățișa un sportiv care îmbracă, făcând o mutră disperată, un tricou caraghios, cu o mânecă scurtă și cu o mânecă lungă... In explicație se spunea că sportivul dela „Dinamo" a pățit-o numai fiindcă a avut inspirația să-și cumpere tricoul fabricat la „Tricotajul Roșu"...

Caricatura din ziar a avut în întreprindere un ecou, căruia nu-i voi da nici un calificativ, de teamă să nu-i dau unul prea searbăd. Ziarul a mers din mână în mână. Ingrijorați, plini de ciudă și mâhnire, oamenii se întrebau: „Cine o fi acela care ne-a făcut de rușine fabrica?" Câteva zile a fost fierbere mare. Lucrurile s'au lămurit abia atunci când tovarășul care răspundea de controlul calității pe întreprindere, s'a dus la „Dinamo", și l-a cunoscut pe sportiv. A cerut tricoul cu pricina, l-a cercetat pe o parte și pe alta, apoi a răsuflat ușurat. E adevărat că tricoul purta marca fabricii, dar era din „promoția" de acum trei ani... Probabil că din cauza defectului nu se vânduse atâta vreme!...

Oricum, întâmplarea fusese ca un duș rece. Ea deschisese încă odată ochii tovarășilor din fabrică asupra mărfurilor pe care le fac. Niciodată nu strică să fii mai atent, să-ți analizezi munca și să cauți să ți-o îmbunătățești.

*

Un camion a oprit, disdedimineață, în fața magazinului de pe Lipscani 86. Ion Floricel iese cel dintâi din magazin, cercetează o clipă camionul, apoi se întoarce înspre vânzători și spune vesel: „Iar ne-a venit marfă. Trebue să fie lămpile dela „Metaloglobus". Responsabilul magazinului nu se înșală. Sunt întradevăr, lămpile dela „Metaloglobus". O sută patruzeci la număr. Una — sută — patru — zeci, cum zice tovarășul Floricel. Mâinile nerăbdătoare desfac iute pachetele, și așează cu grijă marfa în vitrină, în rafturi. „Intr'o săptămână le vindem pe toate. Cu siguranță!" spune încântat responsabilul. Lămpile nu se vând, însă, într'o săptămână, ci în numai trei zile. Vin cumpărătorii mereu, și cer: „Dați-mi o lampă cu petrol. O lampă bună". Vânzătorul spune: „Vă recomand „Metaloglobus". Cumpărătorii sunt de acord, numai câte unul pare să mai șovăie: „Am un vecin... Și-a luat o lampă și fumegă. Nevastă-sa e tare necăjită din pricina asta. Când te duci la ei trebue să-ți pui mască de gaze". Vânzătorul zâmbește, când aude astfel de temeri. Il lămurește pe om că asemenea cumpărături se puteau face doar în urmă cu câteva luni. „Astăzi, „Metaloglobus" face lămpi bune".

Ce s'a petrecut, de fapt, în întreprindere?

Când a apărut „vitrina de calitate" la care s'au expus atât piese ce puteau fi date ca exemplu, cât și rebuturi, toată lumea s'a strâns colac împrejur. Bazinele de felinar, sudate de Ștefan Dumitrescu și Florea Penciu, făceau „bună" vecinătate cu alte piese prost executate: inelele montate de Ilie Leonte sau căpăcelele lucrate de presatoarea Leontina Șandru. Șeful de echipă Ilie Adam era criticat și el, fiindcă își cam făcuse obiceiul să lase secția în părăsire, tocmai când munca era în toi.

Unii s'au supărat.

— Dece să mă pună pe mine acolo? — a spus Leontina. Eu nu lucrez de eri, de alaltăeri, în fabrică. Lucrez de cinci ani, și mă cunosc toți. Se poate una ca asta? Să mă facă de râs?

Vasile Orțan, șeful controlului tehnic, tocmai venea dela organizația de partid. Fusese ședință lungă și aprigă, chiar pe tema calității produselor întreprinderii. Când a auzit-o bombănind astfel pe Leontina, a zâmbit și i-a spus:

— Nu te face de râs. Te ajută. Te critică...

Leontina și-a scos ochelarii, ca să-l vadă mai bine... Omul continua să zâmbească. Asta a supărat-o mai rău:

— Ce critică e asta, tovarășe? Nu zic, la ședință să mă critice, că nu mă supăr. Dar dece să mă pună, proțap, la vitrină?

— La ședință, la „vitrină", tot aia e, i-a răspuns Orțan, cu blândețe . Când îți vine un ajutor ca ăsta, nu mai întreba de felul cum ți-a fost dat. Primește-l și însușește-ți critica .

...Și Orțan s'a îndepărtat, ca unul care mai văzuse d'ald'astea și știa ce spune.

*

Operația pe care o face Leontina la presă, este destul de simplă. Și totuși, ajunge o clipă de neatenție pentru ca zece căpăcele să aibe cusururi și pentru ca zece gospodine să se necăjească, încercând să-și aprindă lămpile cu petrol... Acest lucru a început să-l înțeleagă Leontina după ce și-a văzut rebuturile expuse în vitrină. Și munca a prins să i se schimbe. A început să controleze piesele, să fie mai atentă în timpul lucrului.

Intr'o bună zi Orțan se „nimeri" prin secție. Vorbise cu secretarul de partid și primise sarcina s'o ajute mai îndeaproape pe Leontina.

— Ei? întreabă el. Mai ești supărată?

Leontina ridică înspre el niște ochi mari, ca și cum ar fi auzit o năzdrăvănie.

— Dece să fiu supărată? N'am nicio pricină...

— Atunci e bine, zise Orțan. Credeam că te mai gândești la „vitrină"...

— La „vitrină" mă gândesc, răspunse cu vioiciune Leontina. Tocmai d'aia nu mai sunt supărată. N'ai văzut? Nu mai am niciun rebut...

*

Nu chiar la fel s'au petrecut lucrurile cu Ilie Leonte. Când s'a văzut la „vitrină" Leonte n'a bombănit și nici nu s'a încruntat. Era numai mirat: „Dece să se facă atâta zgomot pentru atâtica lucru?"

Avea un obicei: pleca dela mașină și se tot plimba pe ici pe colo, fără niciun folos. Ca o cumătră curioasă care-și uită oala pe foc și o pornește prin târg, numai așa, să mai afle ce se mai zice... Timpul petrecut astfel trebuia despăgubit într'un fel; Leonte se despăgubea pe seama calității.

Intr'o zi șeful de secție i-a zis:

— Ieri ai montat slab inelele. Lucrează cu grijă...

— Se mai întâmplă, a răspuns Leonte. Nu greșește tot omul odată?

Peste o zi sau două șeful de secție l-a mustrat din nou:

— Iar „ai greșit". Ce ai de gând?

Leonte a zâmbit: „ce mare lucru!" A zâmbit și când s'a văzut cu rebuturi la „vitrină". Dar când a înțeles că fiecare dintre cei criticați acolo și-a luat seama și a început să lucreze mai bine, n'a mai rămas nepăsător. A început să se frământe, să se gândească mai departe de secția lui, la magazine, la cumpărători. I-a fost rușine de felul cum lucrase, și a început să-și îmbunătățească munca. Ba, într'o zi, s'a dus la șeful de secție, și de astădată el l-a criticat:

— Tovarășe Adam, ieri nu m'ai controlat cum trebue. N'am nimic cu dumneata, că-ți place fotbalul. Dar dece să te duci la match, în timpul producției și să nu controlezi cum trebue munca noastră?

Adam a recunoscut, cinstit, că de data asta el fusese de vină. A doua zi a controlat piesele făcute de Leonte, dar n'a mai găsit defecte. S'a uitat la vitrină, zâmbind. „Câte s'au mai schimbat în fabrică, decând cu vitrina asta!".

E adevărat, se schimbaseră multe. Dar o urmă de îndoială stăruia încă în inima șefului de secție. „Oare toate lucrurile sunt, de acum, roze?" „Oare nu mai trebuesc strădanii și de acum înainte?" Nu, nici vorbă nu putea să fie de asta. „Vitrina" avea să-și mai spună și altădată cuvântul...

N. VĂLMARU

16.500.000 de exemplare

Editura Tineretului a C. C. al U.T.M. — înființată în 1948 din grija partidului și guvernului pentru tineretul patriei — a împlinit cinci ani de rodnică activitate — ani în care, alături de Uniunea Tineretului Muncitor, de organizația de pionieri și de școala nouă, ea și-a adus contribuția sa, deosebit de importantă, la educarea generațiilor tinere.

Citind cărțile care se tipăresc azi, oamenii muncii din țara noastră își dau seama de deosebirea ce există între aceste cărți și volumele de largă circulație din vremea copilăriei și adolescenței lor, trăite sub stăpânirea burghezo - moșierească. Volume îmbâcsite cu cele mai înapoiate și retrograde doctrine. menite a îndepărta tineretul dela calea luptei sale juste pentru libertate și fericire, iată ce oferea burghezia tineretului.

O asemenea literatură continuă încă să inunde vitrinele librăriilor din țările capitaliste. Ea este cultivată îndeosebi în S. U. A., de unde este exportată — ca marfă menită a „educa" tineretul în spiritul moralei prădalnice a imperialismului — în toate țările ale căror guverne sunt subordonate intereselor monopolurilor americane.

Odată cu instaurarea regimului democrat-popular, în țara noastră a încetat să se mai tipărească maculatura „literară" croită pe calapodul intereselor burgheziei. In schimb, se editează în tiraje de masă, literatură adevărată, menită a folosi din plin tineretului, a-l face demn de titlul de onoare de cetățean al unei patrii socialiste.

16.500.000 exemplare cărți — cărți bune, propagând dragostea pentru om și pentru toate valorile culturale create de omenire — a editat în cei 5 ani de existență Editura Tineretului a C. C. al U.T.M.

Dezvoltându-se în pas cu realizările regimului democrat-popular pe drumul construirii socialismului, literatura nouă a devenit un sfătuitor minunat al tinerilor și copiilor în toate problemele vieții lor. Tinerii muncitori, țărani muncitori și intelectuali au cunoscut prin intermediul Editurii Tineretului peste o mie de volume de literatură politică, științifică și beletristică.

Colectivul redacțional al editurii a acordat o deosebită atenție tipăririi celor mai însemnate lucrări pentru copii și tineret ale clasicilor literaturii române și ale marilor scriitori ai literaturii universale. Care editură nu s'ar mândri cu tipărirea unor opere ca romanele „Nada Florilor" și „Nicoară Potcoavă" de Mihail Sadoveanu, sau cu lucrări ca romanul „Cumpăna luminilor" de N. Jianu și basmul „Nică fără frică" de Nina Cassian — ambele distinse cu Premiul de Stat — ciclul de versuri „Ilie Pintilie" de Veronica Porumbacu și alte cărți prețioase? Care editură nu s'ar putea mândri, pe bună dreptate, că a tradus și făcut cunoscute cititorilor săi lucrări celebre ca romanele sovietice „Tânăra Gardă" de A. Fadeev, „Povestea unui om adevărat" de Boris Polevoi, ori măiastrele pagini literare din „Don Quijotte dela Mancha" de M. Cervantes, „Un căpitan de 15 ani", „Cinci săptămâni în balon" și „Copiii căpitanului Grant" de Jules Verne, „Povești" de H. Ch. Andersen, romanul „Spartacus" de Rafaello Giovagnoli, din povestirile, schițele și nuvelele lui Victor Hugo, Ch. Perrault și Jack London?

O frumoasă inițiativă a editurii a fost înființarea colecțiilor „Biblioteca școlarului" și „Știința învinge". In cea dintâi au fot publicate o serie de cărți importante, în majoritate opere ale clasicilor literaturii române. In cea de a doua colecție au apărut volume de știință popularizată.

Editura Tineretului n'a uitat nici pe copiii și tineretul minorităților naționale din țara noastră, pentru care a tradus și tipărit în limbile maghiară, germană și sârbă 272 cărți, opere ale scriitorilor români sau străini. Din lucrările scriitorilor în limbile minorităților naționale au fost publicate, printre altele, „Berbecul cenușiu" de Istvan Horvath, „Versuri" de Erik Majtenyi și „Lumina soarelui" de Gyorgy Mehes (în limba maghiară), placheta de poezii „Pe același drum" de F. J. Bulhardt (în limba germană) și nuvela „Drum luminos" de R. Svetomir (în limba sârbă).

O carte elegant tipărită, ilustrată și legată cu grijă pare mai apropiată cititorului, făcându-l să-i parcurgă paginile cu mai multă plăcere. Deși mai are încă multe de făcut în acest domeniu, editura a obținut totuși încă de pe acum unele rezultate bune în direcția prezentării artistice a cărților. Contribuția unor pictori și graficieni ca J. Perahim, N. Popescu, Ioana Olteș, Florica Cordescu și alții, care au ilustrat unele din volumele publicate de Editura Tineretului, este mult apreciată de cititori.

Pe adresa editurii sosesc zilnic numeroase scrisori prin care cititorii își exprimă părerea în legătură cu o carte sau alta, dau sugestii sau critică pe membrii colectivului redacțional.

... „Intr'o după amiază, revenind acasă dela fabrică — scrie strungarul Constantin Lăzărescu dela uzinele „23 August", într'una din corespondențele sale — m'am apucat să citesc romanul „Sondorii din Apșeron" de M. Husein. Nu citisem prea multe romane până atunci; primele pagini le-am parcurs încet. Dar pe măsură ce încercam să pătrund viața eroilor cărții, să-i cunosc pe Tair și pe ceilalți tovarăși ai săi de muncă, nu-mi mai puteam desprinde privirea de pe filele cărții; se întunecase, cu toate acestea deabia m'am putut hotărî să mă despart de carte doar câteva clipe, pentru a aprinde lumina, ca apoi să mă adâncesc din nou în lectură."

Asemenea cuvinte ale cititorilor, sugestiile și criticile lor arată că Editura Tineretului e iubită în țara noastră, cărțile ei sunt căutate, răsfoite cu nerăbdare, citite și analizate din scoarță în scoarță.

Aprecierilor cititorilor români li se adaugă prestigiul de care se bucură literatura noastră pentru copii și Editura Tineretului în străinătate, mai ales în U.R.S.S. și în țările democrat-populare.

In vara acestui an la Moscova s'a deschis expoziția „Cartea pentru copii în R.P.R.". In cuvântul rostit la solemnitatea inaugurării, tovarășa Dubrovina, ministru adjunct la Ministerul Invățământului al R.S.F.S.R., spunea:

„... Progresul literaturii pentru copii în R.P.R. este o mărturie a avântului general al culturii poporului român. El oglindește transformările adânci ce au avut loc în viața socială și politică a poporului român".

Pentru colectivul de muncă dela Editura Tineretului, atari aprecieri constitue un îndemn la muncă și mai avântată.

Cu prilejul împlinirii acestor cei dintâi cinci ani de activitate, membrii colectivului revistei „FLACĂRA" salută călduros colectivul redacțional și tehnic al Editurii Tineretului, felicitându-l pentru succesele obținute până acum și urându-i să obțină în viitor noi victorii.

Un aspect din expoziția „Cartea pentru copii în R.P.R.", deschisă anul acesta la Moscova. Tinerii sovietici cercetează cu interes volumele de literatură și revistele apărute în patria noastră. Printre ele se află numeroase lucrări publicate de Editura Tineretului

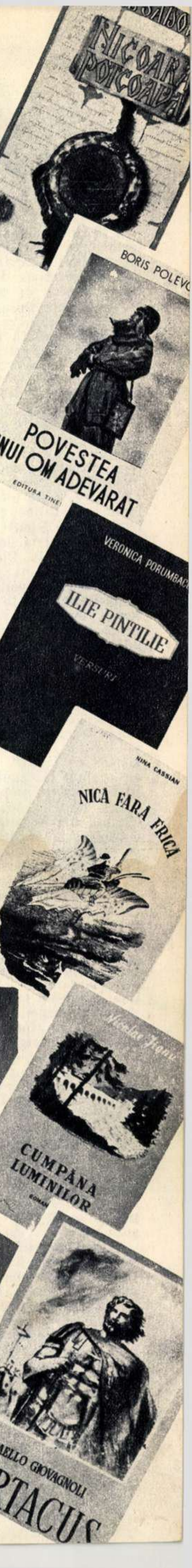

FĂGĂDUINȚA

de Petru **DUMITRIU**
Laureat al Premiului de Stat

Ilustrații de N. POPESCU
Laureat al Premiului de Stat

In fiecare zi și aproape în fiecare ceas, cât ținu furtuna, se iveau la orizontul întunecat pete albe: pânzele bărcilor care soseau, gonite de vijelie. Nevestele din Danilofca așteptau pe țărm, galbene de nesomn, cu mâna la gură și cu fustele fluturânde lipite de picioare. Lotcile alunecau ca săgeata sub bucățica lor de pânză umflată de vânt. O clipă săltau șovăind pe crestele albe, apoi se răsturnau în valurile uriașe ce spumegau pe plăji. Femeile de pe țărm se repezeau țipând și întâmpinau oamenii care veneau clătinându-se prin apă până la brâu, uzi, învinețiți de frig și obosiți. Trăgeau lotcile pe uscat, munceau și femeile. Apoi plecau spre sat. Iar cele ale căror bărbați nu sosiseră nici de data asta se risipeau iar pe țărm, cu mâna la gură și cu ochii la orizontul plumburiu.

Pescarii sosiră tot timpul, lotcă după lotcă, iar uneori câte două și trei deodată. Care fuseseră împinse prea departe intrau la Sfântu Gheorghe, altele la Mamaia, la adăpost sub Midia, altele la Sud de Tuzla. După ce se isprăvi furtuna și se adunaseră toți pe la casele lor, oamenii începură să numere pe degete: cine lipsea? Se pierduseră patru bărci. Două se găsiră pe coastă, sfărâmate și cu oameni înecați, legați de ele. A treia, se află mai târziu că se adăpostise într'un port din Bulgaria. A patra era pierită fără urmă.

La două zile după sfârșitul furtunii, se află că lotca aceasta n'a pierit; că se înecaseră doi, și că unul scăpase: lucru nemaiauzit până atunci. Porniră cu căruța feciorii lui Filoftei Romanov, și un frate al lui Trofim Popov, să-i aducă. Iar nevasta lui Filoftei, nevasta și mama lui Trofim, și mama lui Adam Jora, au așteptat în capul satului, căci nu se putea ști care din ei scăpase.

Era după amiază târziu, aproape seară. Câmpia era orizontală și netedă; o cuprindea o pâclă vânătă. Deasupra ei stătea un singur nor uriaș, strâmb, pieziș, deacurmezișul cerului. In dreapta șoselei era un cimitir tătăresc, cu pietrele atât de roase de vreme încât aproape că intraseră în pământ și-și pierduseră forma veche; umbre lungi porneau dela ele și se întindeau peste câmp și peste șosea. Dar în stânga, marea cenușie vuia și-și rostogolea valurile.

Din depărtare, de acolo de unde câmpia se îneca în pulberi, se ivi întâi un punct negru, apoi încă unul. Erau căruțele. Se apropiau încet. Oamenii care așteptau în capul satului, mogâldețe negre, amuțiră.

Mai târziu începură să se audă zurgălăii cailor. Caii mergeau în trap mărunt, bâțâind din capete de oboseală — cai de oameni săraci.

Indărăt, deasupra satului, în cele două clopotnițe ale bisericilor din Danilofca, sub cupolele de aramă înverzită, în chip de ceapă, bătu întâi un clopot cu glas subțire, apoi unul cu glas adânc.

Căruțele au venit și s'au oprit. Erau oameni adunați împrejur. Femeile au început să țipe, să plângă și să jelească. Mama lui Adam Jora a sărit la el și l-a strâns la piept, plângând cu hohote. El era galben la față, împuținat, slăbit, ca după o boală grea; era somnoros și vorbea cu glas stins.

Printre oamenii care așteptau era și Eftei, stăpânul bărcii. Eftei era un om cu vază, avea crâșmă și cherhana. Stătea cu mâinile în șolduri și cu barba în piept — o barbă mare, căruntă — și se uita pe sub sprâncene la Adam. Flăcăul ăsta îi pierduse paragatul; un paragat costă o groază de bani; face cât o bucată de pământ, căci îți aduce venit an de an. Era un paragat nou, din sfoară tare, trainică; ceva ce nu putea plăti Adam o viață întreagă. Și i-l lăsaseră acolo, păcătoșii. Eftei Danilov era foarte mâniat de paguba asta. Dacă măcar amărîtul de Adam ar fi putut plăti în vreun fel; dar nu putea. Al naibii, al naibii... Stă cu măsa de gât și se uită ca prostul în gol. Lui de ce-i pasă? Numai de pielea lui! Eftei Danilov socotea că asta nu-i dreptate. Adică cum? De paragatul lui nici nu mai era vorba? Și, pe de altă parte, nici nu putea începe, golănimea era în stare să se mire că lui îi arde acuma de paragat, când ăia zăceau țepeni în căruță. Ei ce să priceapă din grijile lui, când nu știu decât de muncă și simbrie? Și iar se uită cu mânie la Adam Jora, care se clătina pe picioare, cu bărbia căzută pe piept. Se uită cu mânie la el și cu nepăsare la femeile care boceau izbindu-și obrajii cu palmele, dând din cap și atingând cu mâinile fețele reci ale morților. Clopotele băteau mereu. Eftei Danilov își făcea cruci mari, fiindcă îi descărcau pe morți din căruțe. Abia acuma trase cu urechea la dangătul ce venea din clopotniță. Se'ntoarse și se uită, cu barba peste umăr, la una din turlele albe. Căută din ochi pe cineva cu care să poată vorbi. Era lângă el Pricop, feciorul cel mai mare. Eftei mormăi:

— Are sunet.

Pricop râse și ridică din umeri:

— Ai băgat destui bani în el... Ăia sună așa.

Eftei clipi din ochi și i se încrețiră tâmplele: zâmbea în barbă. Zise gros:

— Adevărat... parc'ar fi topit argint în el când l-a turnat...

Apoi își căpătă iar cumpătarea încruntată, și-și făcu cruce, căci oamenii care îi duceau pe morți treceau prin fața lui. Când trecu și Adam Jora, pe care-l ținea maică-sa să nu se prăbușească în țărână, Eftei se strâmbă și întoarse capul. Vorbi scurt, gros, răstit:

— Haideți, bre! Acasă!

Cei doi feciori ai lui, Pricop și Simion, porniră după el. Erau voinici amândoi, cu oase groase, dar altfel nu semănau deloc. Pricop era serios, stăpânit, cu o privire isteață, rece și pătrunzătoare: câteodată, când zâmbea, parcă își bătea joc de cineva. Și adineauri, în ce-i răspunsese bătrânului, putea să fie ascunsă o umbră de batjocură, și putea să nu fie. Cu Pricop nu știai niciodată ce gândește.

In schimb Simion își trântise o șapcă de piele pe-o ureche, și-un șal roșu la gât; se legăna în șolduri, și-și clătina umerii lați, și cânta încet un cântec de dragoste; lui îi plăcea să cânte și să joace, și nu-i păsa de nimic. Până și acuma: clopotele băteau pentru morți, femeile urlau în uliță și vântul șuiera în văzduhul prăfuit și trist, sub norul acela strâmb; și, totuși, Simion mormăia un cântec și se uita vesel împrejur. Deodată îl izbi pe Pricop cu cotul în coaste:

— Mai bine crăpa și el, zise Simion. Pricop îl privi și văzu că veselia lui Simion nu era nevinovată. Fața osoasă și pătrată îi era albită de ură. Pricop se uită după Adam Jora și râse:

— Păi ce, acuma e viu? Nu-l vezi? Bolește o săptămână sau două... și pe urmă de-abia o să fie neom...

Simion dădu din cap:

— Crezi tu... Nu-l știi.

La zece pași de ei, Adam Jora se oprise. Se proptise de un gard. Maică-sa se lipise de pieptul lui și-i vorbea ceva. Adam alunecă în jos și rămase acolo, ghemuit sub gardul înalt de scânduri cenușii.

— Parcă s'a făcut mai mic, zise Simion privindu-l ca pe ceva ciudat, neobișnuit. Pricop începu să râdă. Mergeau mereu după spinarea lată a tatălui lor. Când trecură pe lângă Adam și maică-sa, Simion întrebă tare, cu glasul tremurând de dușmănie:

— Ei, măicuță — când îl însori?

Bătrâna, galbenă, nici nu auzi. Adam, cu fața micșorată, împuținat, stătea ghemuit sub gard, cu ochii închiși. La auzul glasului aceluia plin de ură, deschise ochii — erau tulburi și rătăciți — apoi coborî iarăși pleoapele. Simion și Pricop porniră mai departe. După câțiva pași, Simion începu iar să mormăie, cu glas limpede de tenor, cântecul acela.

Trecură multe zile de atunci. Era o noapte cu lună. Marea sclipea verde-albăstriu și scotea aburi; bărcile negre trase pe țărm făceau umbră pe nisip; coamele sălciilor erau argintii în întuneric; frunzișurile pomilor de prin livezi nici nu se clinteau; umbra gardurilor înalte de scânduri împărțea ulițele într'o jumătate de întuneric și una de lumină. Câinii lătrau, unul aproape, unul mai departe, altul stins de tot, undeva lângă vreun bordei în câmpie. Simion, feciorul cel mai mic al lui Eftei Danilov, ieși din ogradă și o luă pe sub umbra gardurilor, prin întuneric. Umbla repede, cu inima bătând. Târziu, ajunse la marginea satului dinspre câmp. Se opri sub o salcie pletoasă ale cărei ramuri atârnau peste un gard de nuiele și de mărăcini. Fluieră încet. Nimeni nu-i răspunse, dar mai mult ghici decât văzu că e așteptat; desluși pe cineva care stătea nemișcat în întuneric, sub salcie. Mai făcu doi pași într'acolo. Intinse mâinile peste gardul scund ca s'o cuprindă de umeri pe fata care-l aștepta, dar ea se dădu îndărăt, și Simion nu isbuti decât să o ia de mână. O trase la sine.

— Lasă-mă, șopti fata. Lasă-mă. El gâfâia și o trăgea fără milă spre el; voia s'o sărute. Fata îi propti mâna în piept.

— Rău am făcut că am venit, zise ea încet. N'ar fi trebuit...

— Dece? întrebă Simion, râzând fără sgomot. — Ce, nu ți-e drag de mine?

— Ba da, zise fata, smulgându-se din mâinile lui. — Ba da, dar nu așa...

Abia se vedea prin întuneric. Era înaltă, cu mijlocul subțire și mișcări mlădioase, pline de putere.

— Atunci, dece-ai venit? întrebă Simion înciudat și dușmănos. — Dece nu stai frumos acasă? Ce cauți aici?

Fata tăcu o clipă, două... Se uita la el în întuneric — drept în față îl privea.

— Nu... Nu mi-i drag de tine. Mi-ar plăcea de tine, dacă... dacă aș fi alta...

— Dacă n'ai vorbi cu el...

— Cu cine? Nu-i adevărat!

— Știu eu cu cine... Și știi și tu! Știi foarte bine, murmură Simion cu mânie. — Haha! Te faci că n'ai nimic pe suflet, și mai vii să vorbești și cu mine... nerușinato!

Și începu să-i spuie vorbe murdare și s'o înjure, cu patimă. Dar tot întindea mâinile după ea prin întuneric, s'o apuce. O prinse și o strânse în brațe, deși le intrau în carne la amândoi nuielele ascuțite ale gardului. Deodată fata îl îmbrânci cu o putere neașteptată și-i scăpă din brațe. Fața îi era aproape de a lui, și o văzu în lumina lunii, cu arcurile negre ale sprâncenelor sub fruntea albă, și lucirea umedă a ochilor cenușii care păreau negri și priveau dincolo de el într'un asemenea chip — speriați și plini de dorință — încât Simion îi dădu drumul îndată și se'ntoarse în călcâie. Venea spre ei din mijlocul uliței o umbră înaltă. Simion șovăi o clipă, apoi se îndreptă cu pași îndesați spre cel ce venea. Se opriră amândoi față în față.

— Ce cauți aici? întrebă Simion.

— Te-ai bucurat că era să mor, vorbi cellalt. Degeaba, Simioane. Și dacă mă înecam, pe tine tot nu te voia!

---

*) Episod din romanul „Pasărea Furtunii", în pregătire — Ed. Tineretului.

Se aplecase spre Simion când rostise vorbele acestea, cu ură și cu sfidare.

— Degeaba! Pe tine tot nu te vrea! Pe mine mă vrea, nu pe tine!

Simion nu se putu stăpâni și-i arse o palmă peste obraz, apoi îl lovi cu pumnul în coaste. Lunganul se trase puțin îndărăt. Simion năvăli asupra lui, izbindu-l cu sete în piept, în pântece. Deodată lunganul se cutremură și-i strânse capul între umeri. Se opri în loc, cu Simion care se repezea la el. Cu o mână îl apucă de păr — Simion se mișca atât de iute că-i sărise din cap șapca de piele — și cu o mână de cureaua pantalonilor. Se opinti odată, icnind, îl ridică deasupra capului și-i făcu vânt, ca unui sac. Simion sbură cât colo și se prăbuși. Rămase nemișcat o clipă, apoi se ridică anevoie, gemând, dar cellalt îl și ajunsese și-l trăgea de păr în sus, izbindu-l cu pumnul drept în tâmple și în gură. Simion dădea și el, orbește, cu sete, gâfâind și gemând, dar deodată se simți iar apucat de curea, sbură prin aer și căzu pe pietroaiele uliței. De data asta zăcu mai mult pe jos; când se ridică într'un cot, lunganul era asupra lui, și-l apucă de guler și de curea. Iar îl svârli în sus, cu un icnit de hamal care încarcă un sac, și-i făcu vânt. Simion căzu greu și rămase nemișcat. Cellalt se apropie de el, adus din spate și suflând anevoie. Il împinse cu piciorul. Simion se adună de pe jos și scuipă negru în țărâna albă, luminată de lună. Apoi își șterse nasul cu mâna, și mâna de nădragi. Lunganul îl izbi cu piciorul în coastă. Simion sughiță, apoi se ridică întâi în patru labe, pe urmă în genunchi, pe urmă stătu în picioare, clătinându-se. Se uită o clipă la cellalt, se întoarse și plecă. Șchiopăta. Peste câteva clipe se pierduse în întuneric.

Lunganul rămase singur. Incă nu-și recăpătase răsuflarea. Stătea în picioare, gâfâind, încovoiat. Merse încet până la gard, se sprijini cu mâinile pe el și lăsă capul să-i spânzure. Era obosit.

Mai târziu, înălță capul și chemă cu glas slab:

— Uliana.

Fata nu se mișcase din întunericul de sub salcie. Flăcăul își privi mâna. Ii era scârbă, că era încă udă de bale și de sânge, de când îl lovise pe Simion în gura deschisă. Iși șterse pumnul de șold și murmură:

— Uliana...

Ea răspunse de departe, fără să se miște:

— Ce vrei?

— Dece nu m'ai așteptat? întrebă el. Vorbise cu o tristețe care în loc s'o înduioșeze pe Uliana păru că o scoate din fire.

— Dece să te aștept? răspunse ea cu patimă. Ești în sat de atâtea zile, și nici nu te-ai gândit să-mi spui o vorbă! Nici nu-ți vede omul ochii, și vrei să te aștepte!

— Eram bolnav, suflă el.

— Ai fost la început! răspunse ea la fel de pătimaș ca înainte. — Acuma în urmă nu erai tu așa ca să nu poți să umbli. Dacă ți-i drag de mine, și mort și tot ai trebui să mă cauți!

Tăcu o clipă și adăugă mai domol:

— Nu puteai măcar să-mi trimiți vorbă, Adame?

Adam plecă iarăși capul și murmură cu amărăciune:

— Iți faci păcat cu mine, Uliano. Mă chinuiești degeaba... Nu vrei să știi cât mi-i de drag de tine. Sângele din inima mea și măduva din oasele mele știu de tine. Eram cu săracul Filoftei și cu Trofim pe mare; vedeam c'o să ne înecăm ; și de nimic nu-mi părea rău ca de tine... Parcă se rupea ceva în pieptul meu, se sfâșia, uite-așa, încet, încet, și mă durea, mă durea...

Iși desfăcea încet cămașa pe piept, ca și cum ar fi tras din greu, biruind o împotrivire mare și dureroasă. Uliana se apropiase de el și-l asculta cu ochii în pământ. Nu și-i ridică decât acum — când se uită la mâinile lui mari ce trăgeau de cămașă.

— Imi părea rău de tine, Uliana, că pier și n'am avut parte de tine așa cum are un bărbat de-o femeie. Când era vreme frumoasă, dormeam în lotcă liniștiți, mă gândeam la tine, cum ne strângeam noi în brațe și ne sărutam... iar dimineața, mă trezeam înainte de ăilalți și stăteam să mă uit cum pier stelele și rămâne numai luceafărul, mare cât pumnul; și mereu îmi aduceam aminte cum a fost când am fost noi doi împreună, și-apoi cum o să fie...

O cuprinsese în brațe cu blândețe, și Uliana se lăsă, moale, fără împotrivire. Adam șopti:

— Dar când am crezut că mă înec, atunci a fost rău... a fost tare rău... mi se frângea inima că n'am avut parte de tine, Uliana...

— Taci, murmură ea cu ochii în pământ; nu vorbi așa, că mi-i rușine...

Dar zâmbea abia văzut. Adam o apucă de brațe și o ridică peste gard; ea își strânse fustele să nu se agațe în nuiele; Adam îi cuprinse umerii cu brațul și porniră prin umbră. Era în partea aceea o văioagă plină de sălcii și de răchită; trecea prin fundul ei un drum de care, și pe jos era praf gros și pământ măcinat de roți. Adam și cu Uliana umblau fără sgomot, desculți amândoi.

Căutară locul știut de ei, între sălcii scorburoase, adăpostit de desiș de răchită. Crescuseră acolo bălării cu frunza aspră, și cucută cu tulpini zemoase, care se sdrobiră când se așezară pe jos unul lângă altul. Adam o mângâia ușor și stângaci pe obraji cu mâinile-i groase și mari, pline de bătături. Uliana se uita la el, — acum era întâia dată când se uită în ochii lui — și rămăsese așa, pierdută, fără să clipească.

— Altădată să mă aștepți, șopti răgușit Adam. — Altădată să mă aștepți, orice-o fi.

Ea clătină din cap, încet, în semn că da; îl va aștepta altădată, oricând, orice s'ar întâmpla; deodată îi dădură lacrimi în ochi și începură să-i curgă pe obraji; puse capul pe umărul lui murmurând cu glas înecat:

— Să nu mai pleci pe mare până nu ne cununăm... Să nu mai pleci...

Adam râse slab:

— Am să pescuiesc numai pe ghiol... Nu mai ies pe mare...

Și începu s'o sărute pe față, pe obraji, pe ochi, pe frunte, apoi o sărută pe gură și îi mușcă buzele de-o făcu să țipe înăbușit; se rostogoliră pe jos, gâfâind și luptându-se, îmbrățișați. El o strângea și o silea tot mai tare; mai lipsea o clipă până să-i frângă împotrivirea. Uliana se svârcolea ca un șarpe. Deodată se opri, se lăsă să cadă fără putere sub pieptul lui Adam și vorbi limpede, rugător și trist:

— Nu, mă rog de tine... Nu. Nu, Adame.

Dacă ar fi vorbit cu patimă, sau s'ar mai fi sbătut, Adam n'ar fi ascultat-o și ar fi biruit-o. Dar strânsoarea lui slăbi deodată. Se dădu la o parte și întrebă cu glas uscat (uscat îi era gâtlejul, ca de o sete):

— Dece?

Ea își acoperi picioarele cu fusta și-și trase pe ea bluza care se descheiase. Murmură cu sfială:

— Nu-i iertat, fără cununie... E păcat, Adame...

El se dădu și mai îndărăt, rezemat în cot. Smulse un fir de iarbă și începu să-l roadă. Apoi deodată căzu cu capul pe genunchii ei și gemu:

— Uliana... Uliana... îți faci păcat cu mine... am obosit de când te aștept... parcă mi-ar fi sete de-ar seca sufletul în mine, și tu mi-ai ține o cană de apă în față și nu m'ai lăsa să beau... dece mă chinuiești așa? Ce ți-am făcut?

Ea îi mângâia obrazul în neștire cu palma ei ușoară și aspră și murmura:

— Nu te supăra pe mine... Iartă-mă, dragul meu... Iartă-mă...

El se întoarse pe spate și stătu o vreme să se liniștească. Cădea luna printre frunze, și-i albea fața. Erau amândoi copii de oameni săraci, munceau de mici, și-i bătuse de atâtea ori soarele și ploaia și vântul; dar aici, în întunericul sălciilor, când le atingea obrazul lumina lunii, carnea le părea diafană și nestimată cum e carnea unei foi de floare răcoroasă, proaspătă și cu mireasmă. Când deschidea ochii așa o vedea Adam pe Uliana; iar ea, păzindu-l să se odihnească și văzându-l cu fața subțiată și pleoapele închise, se aplecă dintr'odată și-l sărută apăsat pe gură, apoi își trase coapsele de sub capul și umerii lui și zise grăbită, ca și cum i-ar fi fost frică de ceva necunoscut și amenințător:

— Hai să mergem... Hai! Hai să mergem...

El se împotrivi, însă Uliana sări în picioare și porni singură; Adam se ridică și el și o urmă, oftând, dar plin de o înseninare ciudată.

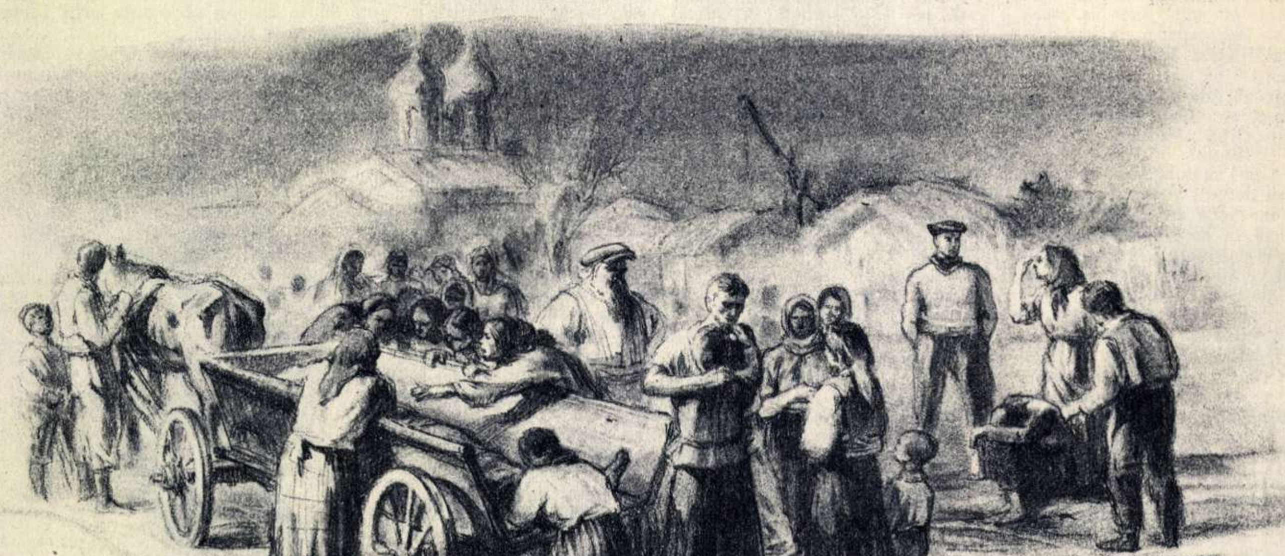

Merseră împreună, îmbrățișați, și mai stătură mult, fără să se poată despărți, la gardul de sub salcie. In sfârșit, se înțeleseră să se întâlnească în noaptea următoare, tot acolo.

— Am să te aștept, zise Uliana și rămase în întuneric cu ochii după el, să-l vadă cum se depărtează, umbră lungă în lumina lunii, și se întoarce din când în când să se mai uite peste umăr la ea.

. . . .

In noaptea aceea, Eftei Danilov și cu fiusău Pricop au stat de vorbă până târziu. A doua zi, plutonierul de jandarmi, șeful de post din Danilofca, veni să bea o țuică înainte de prânz, la crâșmă. Crâșma era o casă mare acoperită cu tablă, roșie de rugină, și cu streșini largi, sprijinite pe stâlpi. Sub streșinile acelea puteai trage și o căruță; era umbră, și Eftei, crâșmarul, scoase două mese. Plutonierul se așeză la una din ele și se uită câteva clipe cum vin scârțâind căruțele și carele pe ulița colbăită, cum se joacă niște copii și se încaieră câinii, cum umblă clătinându-se un pescar beat cu cismele pline de praf, cum trec patru fete cu broboade trandafirii, care se țin de mijloc una pe alta și cântă în tactul mersului un cântec minunat pe trei glasuri, în sfârșit, ce se putea vedea pe uliță în Danilofca într'o zi de toamnă, în vremea aceea.

Dar nu zăbovi mult acolo, căci Eftei se ivi sus în pragul crâșmei:

— Poftește înăuntru don'șef. Ce să stai afară? Au înebunit muștele și-înțeapă: o să se schimbe vremea. Vino înăuntru că e mai curat.

Plutonierul urcă două trepte de piatră tocite și adâncite pe mijloc, și pătrunse în umbra și răcoarea din crâșmă. Eftei ținea închise obloanele din tablă de fier; lumina nu intra decât pe ușă și pe o fereastră din zidul cellalt, dinspre curte. Tinicheaua de pe tejghea lucea, udă; pe un perete erau fotografiile mari, înrămate, a regelui cu toate decorațiile pe piept, și a reginei, cu o cunună de mărgăritare pe cap și un colan de mărgăritare la gât. Mirosea a vin, a țuică, a butoi; atârnau de sfori salbe de smochine uscate, roșcove, lumânări; în rafturi erau cutii cu mărfuri de băcănie, pachete de țigări și de chibrituri; în altele stăteau în picioare sticle de lampă; dar în cele mai multe rafturi se înșirau sticle de băuturi ce străluceau gălbui, verde, alburiu.

Mirosul cel mai puternic de vin și de butoi venea dintr'un colț unde se căsca o gură de pivniță de sub capacul de fier dat la o parte. Lângă ea îl așeză Eftei Danilov pe plutonier și strigă:

— Siomca! Adă niște țuică. Din aia de care ți-am spus eu. Hai, ia lumânarea și du-te.

Peste o clipă răcni gros:

— Te-ai întors?

Și fără să-l mai ia în seamă pe Siomca, un băețandru desculț și speriat care cu lumânarea aprinsă în mână se afundă în pivniță, Eftei se duse să ia cu lingura icre negre dintr'un butoiaș; le puse într'o farfurie, tăie felii dintr'o pâine, și veni să puie pe masă farfuria, pâinea și două pahare. Siomca se'ntoarse cu o cană de țuică. Eftei Danilov oftă greu, așezându-se, și turnă țuică în pahare:

— E făcută și cu sâmburi; parcă-i de migdale; ai să vezi.

Apoi, mângâindu-și barba, adăugă:

— Am făcut-o în anul când mi s'a născut feciorul ăl mai mare, Pricop...

— Păi atunci, e vechе, nea Eftei.

Eftei Danilov încuviință grav din capul lui cioplit parcă în piatră:

— Douăzeci și cinci de ani. Poftește... servește și icre: sânt proaspete.

— Fără dumneata nu beau, nene Eftei!

Eftei se închină către rafturile cu sticle de secărică, lămpi de petrol și cutii, dela peretele din Răsărit; apoi înălță paharul de apă, plin cu țuică până la margine:

— Noroc, să dea dumnezeu. Noroc și fericire! zise el solemn și-l dădu pe gât. Apoi își șterse mustățile și barba, uitându-se la plutonier care bea mai încet, se îneca, sufla, ca să-și mai răcorească gura și râdea:

— E foc! Cumplită țuică!

— Așa facem noi, țăranii, zise cu modestie Eftei și mai turnă două pahare.

— Mai servește niște icre. Hai noroc și bine să dea dumnezeu.

Plutonierul stătu acolo un ceas, două, patru, șase. Când ajunsese soarele jos de tot deasupra stepei, și făcea să sclipească verde-auriu turlele bisericii din Danilofca, ieși în tinda cârciumii. Iși strângea cătărămile pe el; era roșu la față, asudat și ochii îi sticleau. Cu carabina pe umăr, se întoarse către Eftei Danilov și se răsti poruncitor:

— Așa e cum spun eu! Nici nu mai încape vorbă! El a fost!

Eftei, de sus, cu mâinile'n brâu și cu barba stufoasă în piept, dădu din umeri:

— Eu nu pot ști; ți-am spus numai cum m'am gândit...

Băuse și el, fără măsură; ochii i se tulburaseră; dar altfel nu se cunoștea beția pe el; parcă era doar mai trist și mai împietrit. Jandarmul însă își pierduse cumpătul; vorbea răstit și repezit:

— Tu nu știi, bre Eftei. Nu te pricepi. Asta-i meseria mea. Dintr'un nimic îl dibăcesc eu pe individ. Il simt, bre.

Eftei nu răspunse. Așteptă până plecă plutonierul, și apoi se duse și-l puse pe Siomca să-i toarne pe cap și pe ceafă o vadră de apă rece, proaspăt scoasă din puț.

Plutonierul trecu pe la post, își luă cei doi jandarmi și porni pe uliță. Era fericit de băutură, simțea că totul va merge bine, că va fi avansat la gradul de plutonier major, că va fi chemat la legiunea de jandarmi, în birouri, unde se puteau face afaceri frumoase. Și toate aveau să izvorască din istoria asta, descoperită de el. Era atât de mulțumit încât era aproape vesel când intră pe poartă în ograda de două palme a mamei lui Adam Jora. Bătrâna ieși din casă. Plutonierul îi spuse binevoitor:

— Bunăseara, măicuță. Acasă ți-i feciorul?

— Da' ce vrei cu el? îl întrebă ea cu bănuială. Se auzea cum sparge cineva lemne în dosul casei. Plutonierul porni într'acolo, urmat de cei doi jandarmi și de bătrână. Adam Jora îi văzu și, cum era aplecat asupra butucului, cu securea în dreapta și cu o cracă de salcie în stânga, se ridică încet, mirat și bănuitor. Ochii plutonierului alunecau spre securea cu fierul negricios, strălucitor la tăiș, unde era ascuțită. Veselia îi pieri. Se sili să spună, prietenos:

— Bună seara.

Și salută ușor cu mâna la capelă. Adam îi urmărise privirea. Cu o nepăsare disprețuitoare, înfipse securea în butuc.

— Bună seara.

Jandarmul se apropie, iarăși binevoitor:

— Ascultă Adame, — or cum, va trebui să vii cu noi...

Vorbea ușurel ca de ceva neinteresant. Tot ușurel apucă de coada securei, o trase din butuc, și i-o trecu unuia din jandarmi.

— Hai la post! se răsti el deodată, poruncitor și brutal.

Adam Jora spuse:

— Măi don' șef, el a dat întâi! Mă jur pe sufletul meu: el a dat întâi!

Jandarmul tresări; începuse să-i bată inima. Va să zică era adevărat! Intrebă repede, scotocindu-i fața cu privirea:

— Care-a dat întâi? Filoftei sau Trofim?

Adam rămase nemișcat, împietrit, cu gura întredeschisă. Deodată se făcu alb la față, de un alb-vinețiu, nesănătos.

— Nu... îngână el.

Plutonierul vorbi repezit, nervos, trăgându-și carabina de pe umăr:

— L-ați auzit? Unul din ăilalți doi a dat întâi — așa zice el. Il vedeți cum s'a îngălbenit? Tineți minte, ca să raportați! Ești arestat: dacă te miști, te împușc! Baioneta la armă, măi, ce stați? Baioneta la armă! Haide, marș! Marș!

Când trecu Adam Jora pe uliță între baionete, (era cu un cap mai înalt decât jandarmii), cu maică-sa bocind după el ca după mort, oamenii se opreau din drum, se luau după el, îl întrebau pe șeful de post. Acesta amețit de băutură, de speranță, de teama de a nu fi făcut vreo greșeală, asuda, roșu la față, și răcnea:

— La o parte! Circulați!

Il închise într'o odaie a postului, cu gratii la ferestre și oblon gros, încuiată cu lacăt. Afară, mama lui Adam plângea, prăbușită pe marginea șanțului șoselei. Plângea, obosită de bocit, cu obrazul veșted, lipit de un trunchi de dud și cu ochii închiși. Uliana, fata lui Ierofei, veni seara târziu și trecu prin fața oblonului; apoi bătu în oblon, dar jandarmul o amenință cu pușca și le goni pe amândouă.

Iar Adam ședea pe lutul de pe jos, cu spatele la zid și cu mâinile legate, și'n sufletul lui era gol. Se înspăimântase de învinuire, când o pricepuse. Apoi se înspăimântase că i s'a putut aduce o învinuire atât de nebunească. Cum de s'a putut gândi cineva la așa ceva? Cine-l cunoștea pe el, pe Filoftei, omul lui Dumnezeu, pe Trofim cel blând și nătâng, — cum putea să creadă? Chiar și șeful de post îi știa pe toți! I se părea că înebunește, că visează. Până la sfârșit, își spuse că își vor băga toți mințile în cap și-l vor lăsa în pace; se gândi, ca fiecare noapte înainte de-a adormi, la Uliana și își aminti toate întâlnirile lor.

Pe la două noaptea îl treziră jandarmii izbindu-l cu bocancii în coaste. Aduceau un scaun și o lampă. Pe scaun se așeză plutonierul, lampa o puseră pe pervazul ferestrei și începură să-l bată ca să spună tot: cum îi omorîse pe Filoftei și pe Trofim. El răcnea de durere și de mânie:

— Ce să fi avut cu ei? Mi-era drag de Filoftei ca de un tată.

Nu-l credeau. Il bătură cu pumnii, cu picioarele, cu cureaua și cu bastonul. Dela o vreme, Adam amuți. Nu mai scoase niciun cuvânt. Gemea, când îl loveau prea dureros.

In seara aceea, oamenii se adunaseră pe la garduri. Vorbeau între ei, pe când se înroșea cerul, pălea și răsăreau stelele. Cei mai mulți nu credeau. Feciorii lui Filoftei Romanov erau prieteni cu Adam; se certară din pricina lui, gata să ajungă la bătaie. Unul se jură că-l omoară pe Adam cu mâna lui; altul spuse că nu se poate ști ce-a făcut; iar cel mai mare, Emelian, răcni turbat că a intrat dracul în ei, și i-a înebunit pe toți: cum pot crede ei că Adam a făcut așa ceva? Astfel că nu se hotărîră ce-au să facă. In schimb, nevasta lui Trofim Popov era prietenă cu fetele lui Eftei Danilov; veni să le ceară sfat: ce să gândească ea de istoria cu Adam? Ele îi spuseră ce trebue să gândească, iar dânsa începu să umble prin vecini și să plângă pe la fiecare.

A doua zi și a treia, și toată săptămâna, oamenii vorbiră numai de asta; unii veniră să-l amenințe pe plutonierul de jandarmi; alții se îmbătară de întristare, alții își bătură neves-

tele, numai fiindcă erau supărați că nu știu ce să creadă, iar flăcăii bătură cu pumnii pe prietenii lui Simion și-ai lui Pricop Danilov, care spuneau că Adam e vinovat.

Intr'o zi, jandarmii îl suiră pe Adam într'o căruță, dimineața devreme, ca să nu-l vadă nimeni, și-l duseră la penitenciar, la oraș.

Procesul se judecă la începutul iernii, într'un orășel din Nordul Dobrogei. Dunărea curgea cu sloiuri de ghiață pe jumătate topită; apa îi era galbenă-cenușie și sticlea rece oglindind cerul friguros și posomorît. Orășelul se întindea pe un mal de pământ galben; nu ninsese decât foarte puțin; vântul tăios spulbera pământul acela galben și-l sufla în nori de pulbere peste stepa dezgolită, cu ierburi moarte. Pe câmp, perdelele de papură ale sălașurilor de ciobani se sgâlțâiau în răbufnirile vântului; trecătorii rari se grăbeau, încovoiați, cu mâinile în buzunare și capul între umeri, pe ulițile pietruite cu bolovani de râu, între casele scunde cu acoperișul turtit, de olane. Era un oraș sărac și trist, de oameni săraci și triști.

Sala tribunalului era văruită, cu pereții murdari și cu tavanul jos; din tavan atârna o lampă de petrol cu burta de porțelan cu flori, înegrită de murdărie de muște. In spatele judecătorilor, sus pe perete, atârna fotografia regelui cu pieptul plin de decorații, și a reginei cu cununa de mărgăritare pe cap și șiragul de mărgăritare la gât. In fața judecătorilor, pe masă, era o cruce de lemn vopsit negru. Intr'o latură ședeau jurații, în cealaltă Adam Jora, cu un avocățel numit din oficiu. Lucrurile se petreceau după amiază; președintele suferea de stomac, și orele de după amiază erau orele lui de pedeapsă. Ședea încovoiat, pământiu la față, încruntat, cu coatele pe masă, și suferea. Nu putea fi atent decât la răstimpuri; și ca să nu se observe că nu e atent, se răstea la acuzat, la martori, la avocatul apărării. In sală era o tăcere apăsătoare; aerul era greu și stricat de atâția oameni înghesuiți, căci veniseră mulți din Danilofca.

Când veni ca martoră nevasta lui Trofim Popov, îl blestemă în gura mare pe Adam. Nevasta lui Filoftei Romanov, care avea feciori mai mari ca Adam, se uită la el și începu să plângă; i se făcuse milă văzându-l atât de tânăr și de slăbănogit.

Nu mai putu spune decât că nu știe nimic; apoi începu să plângă atât de jalnic, încât o scoaseră din sală. Se gândea la băieții ei și i se topise inima de mila lui Adam. Jurații erau mișcați; credeau că plânge văzându-l pe ucigașul soțului ei; se uitau amenințător la Adam.

Unul din feciorii lui Filoftei, voinic, cu umerii groși și lați, cârn și cu părul sbârlit, veni în fața judecătorului și apucă crucea în pumn, vorbind mânios și cutezător:

— Domnule judecător, eu... eu...

— Cine ești tu? întrebă judecătorul. Ce vrei?

— Eu sânt Emelian Romanov; Filoftei Romanov mi-era tată. Domnule judecător, eu...

— Să vorbești când ești întrebat! strigă la el președintele. Ești sau nu ești parte civilă?

— Nu știu ce-i aia, vorbi flăcăul cu grosolănie, aproape obraznic. — Nu știu ce-i aia! Eu n'am nimic cu Adam Jora! N'a făcut nimic. Și eu sânt pescar și mă pricep: nu-i vinovat! Nu se poate!

— Să taci! răcni președintele. Să taci! Nu ești martor la proces!

— Ba sânt martor în fața oamenilor din sat! răspunse artăgos și întunecat pescarul. Și-s martor în fața oricui! Ăsta nu-i om care să-l fi înecat pe taică-meu. Au înebunit muierile și m'au tras și pe mine; dar nu-i drept! Nu-l osândiți că vă faceți păcat cu el și o să-l plătiți!

— Taci, obraznicule! Dați-l afară!

Jandarmii îl svârliră afară în brânci. Impotrivindu-li-se, Emelian Romanov se întorcea către sală și răcnea:

— Să mă ierți, Adame! Iartă-mă, Adame! N'am vină! Iartă-mă! Să ne ierți!

Adam Jora întoarse spre el ochii măriți și cufundați în cap, și nu spuse nimic. Se uita în sală ca o bufniță, în ochii fiecărui om, căutând. O căuta pe Uliana. Uliana nu era.

L-au condamnat la muncă silnică pe Adam Jora. A trecut un an, doi, trei. A început să-l uite lumea. Șeful de post a fost înălțat în grad și mutat undeva, la oraș. Eftei Danilov a făcut negustorie cu pește și mai departe; în 1944 avea cincizeci de vite, și câteva lotci, și cherhana, și două din cele șase cârciumi din Danilofca.

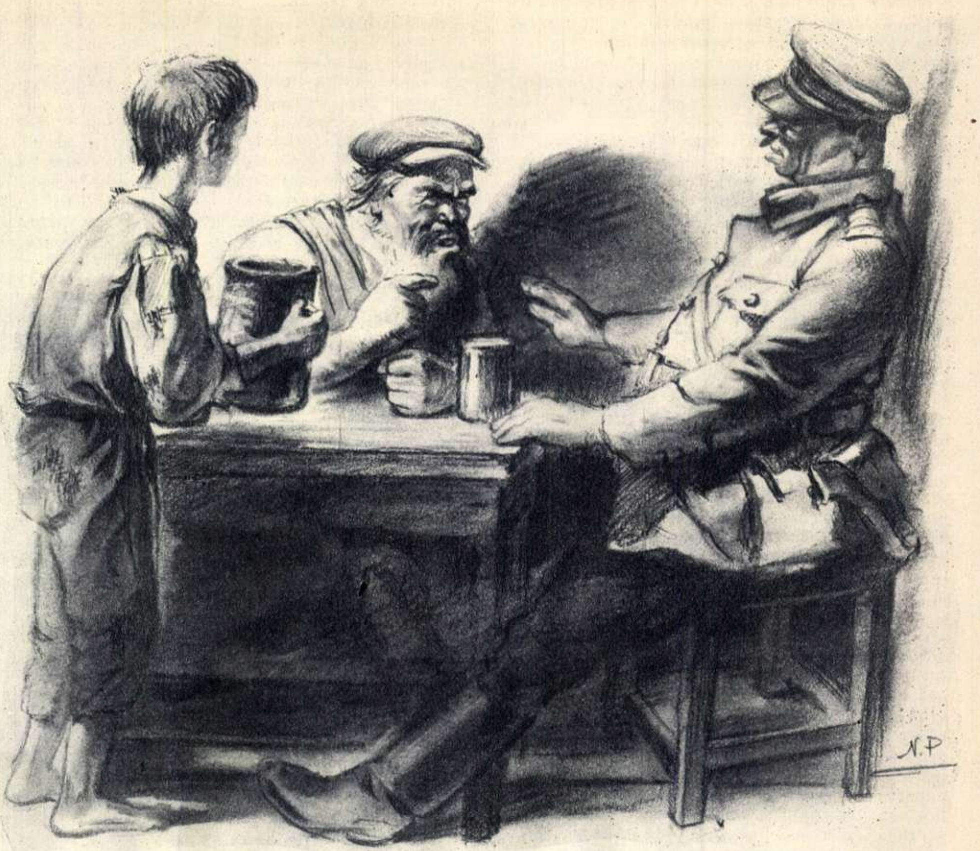

In primăvara de după procesul lui Adam Jora, Pricop s'a certat cu taică-său. Incă din toamnă, după noaptea aceea când au stat de vorbă amândoi până târziu, începuse să fie mai nesupus și mai slobod față de taică-său. Ii răspundea, nu asculta de ce-i poruncea bătrânul; era batjocoritor, rece și obraznic. In primăvară, se certară dintr'o nimica toată. Bătrânul îl izbi peste obraz, gata să-l dea jos. Pricop sări la el cu pumnul ridicat, dar Simion îl îmbrânci la o parte. Pricop își luă haina într'o lădiță și plecă pe furiș. Mai târziu, bătrânul văzu că-i lipsesc bani de aur dintr'o ladă unde ținea el câte ceva, pentru orice nevoie (avea și alții, mulți, ascunși în pământ). De atunci nu l-a mai văzut nimeni pe Pricop; s'a auzit că s'a îmbarcat ca marinar pe un vas turcesc, și că a plecat, cine știe unde.

Uliana, fata lui Ierofei, a căzut bolnavă, cu friguri mari, când a fost arestat Adam, și abia ieșise din boală când el și fusese osândit. Avusese febră tifoidă; se urîțise, îi căzuse părul, era slabă și galbenă. Nu ieșea din ogradă, nu se ducea nicăeri; doar pe la mama lui Adam.

Peste doi ani, mama lui Adam a murit. Uliana însă s'a împlinit iarăși, și s'a făcut mai frumoasă ca înainte, numai că era palidă, răutăcioasă și tristă.

A mai stat doi ani singură. Părinții și frații nu mai vorbeau cu ea: îi făcea de rușine că nu se mărită. Eftei Danilov veni cu fiu-său în pețit, dar Uliana zise de față cu toți că-l așteaptă pe Adam și că ea s'a jurat în biserică, la toate icoanele, că o să-l aștepte. Mințea: nu în biserică jurase, ci în niște cucută și bălării, sub sălcii, noaptea; și nu la icoane, ci lui Adam Jora, care acuma tăia sare la ocnă. Dar nunta nu se mai putea face. Ierofei o bătu, și nu mai vorbi cu ea luni de zile; o țineau în casă ca pe-o străină. Pe urmă a ajuns în sat vorbă că Adam a murit. Nu se știa cine a adus-o, dar mulți spuneau că au auzit dela un om care a vorbit cu cineva care a fost în orașul unde era ocna; alții știau dela cineva care cunoștea un pușcăriaș ce-și isprăvise pedeapsa. Uliana a umblat luni de zile, poate un an, să dea de acel ins anume, care știa sigur ceva. A scris cărți poștale, ce au rămas fără răspuns; apoi a învățat să scrie petiții la tribunal, la primărie, în toate părțile, dar zadarnic. A mai trecut o iarnă. Primăvara, Uliana a simțit că-i vine să cânte și să râdă. Era tristă, dar îi venea să lase tristețea să se coboare în adânc, să se facă nevăzută pentru o vreme. Prietenele au tras de ea s'o aducă la joc și la cântece. Până la sfârșit, s'a lăsat înduplecată, și s'a dus. A jucat în fiecare duminică și mereu cu Simion Danilov. Ar fi luat-o și alții la joc, dar le era frică de Simion și de puterea lui taică-său. Așa că ea-l avea mereu în ochi, tot pe Simion, tot pe Simion; era și vesel, și juca bine, și-i spunea că-i e drag de ea de atâția ani; când i se face milă de el, să-l ia?

In iarnă, făcură nunta. Deși era război și sărăcie, lui Eftei îi mersese foarte bine; așa că pofti toate rudele și toți vecinii, și făcu o nuntă bogată, cu veselie mare, vin și rachiu cu butoiul, mâncare și cântec; o noapte și o zi înainte de nuntă umblară pe uliți lăutarii. Și tot ei cântau beți și obosiți, și duduiau dușumelele sub cismele flăcăilor, când Simion o duse pe Uliana în odaia împodobită cu ștergare, flori de hârtie și daruri de nuntă, o urcă pe brațe în patul înalt, și stinse lampa. Băuse mult, și o dorea de ani de zile, și era întuneric, așa că la început nu-și dădu seama că Uliana rabdă totul în tăcere, cu dinții încleștați, ca moartă. Ii luă fecioria și o drăgosti până târziu. Apoi se întoarse pe spate, obosit. Uliana nu spusese nimic, nu oftase, nu se mișcase. Deodată, o auzi că plânge. Simion întinse mâna și simți că ea stă cu fața în jos; pipăi și înțelese că Uliana a lăsat să-i atârne capul peste marginea patului, iar umerii i se sgudue de plâns. Plângea tare, cu o mare sforțare, ca și cum i-ar fi făcut rău că plânge; sughița și hohotea.

Lui Simion îi trecu într'o clipă toată fericirea lui de mire. Se ridică într'un cot și ascultă. Ințelese ce fel de plâns e acela, și-l otrăvi o ură groaznică. O sgudui fără blândețe:

— Hai! Nu mai plânge!

Ea hohotea mai departe și gemea sfâșietor:

— Lasă-mă! Lasă-mă!

Simion tăcu și se gândi câteva clipe, apoi răcni:

— A murit! Ce mai vrei!

— Da, dar eu n'am murit, bâigui ea printre sughițuri de plâns.

— Mai bine ai fi murit și tu, mormăi Simion posomorît.

După ce trecură câteva luni de zile, toată lumea văzu că Simion cel vesel care cânta, juca și lua viața ușor, e morocănos, certăreț, și s'a apucat de beție. Iar Uliana se făcea mai frumoasă ca oricând, rece și fără zâmbet, și rea.

In toamna lui 1945, într'o zi când soarele strălucea rece în cerul plumburiu, iar vântul sufla tăios peste pământul pustiu, un om umbla singur pe un drum de țară, undeva în partea de miazănoapte a Dobrogei. Era înalt, slab, osos; obrajii îi erau supți, și ochii cufundați sub sprincene; hainele rămase prea largi fluturau pe el și aveau înfățișarea de cârpe cenușii pe care o capătă straiele state mulți ani în dulap sub lacăt și pătrunse de praful fin și ucigător al vremii.

Umbla repede, cu pași mari, neobosit; de l-ar fi văzut cineva (dar nu era nimeni în lung și'n lat, decât vântul peste stepa golașă și stearpă, înfrigurată de toamna timpurie; nimeni, nimeni decât numai vântul), de l-ar fi văzut i-ar fi citit în ochi o dorință nerăbdătoare, o încordare dureroasă. El umbla în neștire, se poticnea de bolovanii drumului, călca în gropi; căci ochii-i erau mereu duși înainte, către zarea depărtată. N'avea nimic în fața lui, decât drumul mare, de pământ galben, care cobora într'o vale, apoi urca un deal teșit, în zare. Dar drumețul umbla cu atâta grabă, și se uita cu atâta dorință spre culmea pleșuvă și scundă, de parcă se aștepta ca acolo, pe dealul din zare să se ivească o vedenie, să se întâmple o minune, să răsară din pământ o nălucire vrăjită, mult așteptată. Dar când ajungea însfârșit acolo, nu era nimic, decât câmp pustiu, cu ierburi veștede, băligar mărunt de oi, și ulii ce vegheau în văzduh cu aripile întinse și nemișcate. Drumețul însă mergea mai departe, și se uita cu tot atâta nerăbdare și dorință, tot înainte, unde se zărea încă o vale și încă un deal. Iar peste dâmbul pe care-l privise cu atâta dorință, trecea în neștire, fără să se uite la locurile pe care le călca.

Omul acesta era Adam Jora, căruia i se iertase o parte din osândă și acuma se întorcea acasă.

Iar ceeace aștepta el să vadă răsărind de după dealul cel mai depărtat, începu să se zărească spre sfârșitul după amiezii. Toate pietroaiele de pe stepă aveau o față luminată spre Apus, și aruncau umbre lungi spre Răsărit. In Răsărit, deasupra costișei galbene a unui deal, sclipi ceva verde-auriu. Erau cele două cupole în chipul bulbului de ceapă, ale bisericilor din Danilofca. Adam se grăbi și mai mult, cu inima bătând, deși era slăbit, nemâncat, prăfuit, și abia îl mai țineau picioarele. Trecu încă o vale, și încă un deal, urmându-și pe drum umbra nesfârșit de lungă. Ajunse pe încă un deal. Dincolo de vale erau bordeie din care ieșea fum, și întâile case din Danilofca.

Intră în sat când amurgea. Venea dinspre Apus, unde soarele murind umpluse cerul cu straturi de roșeață întunecată, ce apăsa sufletul. Oamenii nu se uitau într'acolo, și nu se uitară la Adam. Iar el, cu inima ușoară și mintea cuprinsă cu un fel de beție, umbla repede. Coti pe după colțuri de uliță, pe lângă garduri înalte. Până ajunse în locuri de unde se vedea până'n zare apa verde-cenușie, tulburată și sbârlită de vânt, și nisipurile ude ale plăjilor, cu lotci negre și grele, trase pe uscat, și năvoade întinse pe stâlpi, la aer. Aici o luă pe o ulicioară, și se opri deodată. Niște copii care se jucau în uliță văzură cu mirare un străin venit să se uite la un gard strâmb și rupt, și la ograda părăsită unde creștea pelin argintiu și pătlagină cu frunza cărnoasă, prăfuită. In fund se vedea o căsuță fără geamuri. Acoperișul de stuf căzuse înăuntru, în odăițele goale, în care creșteau pe jos urzici și buruieni de tot felul. Ieșeau frunze veștejite și pe ferestre. Ușa era putregăită și atârna strâmb, deschisă.

Străinul stătea cu mâinile pe gard. Apoi intră, nu prin spărtura gardului, ci pe portița cu balamalele roase de rugină. Călcând în neștire prin urzici, intră în casă. Se uită într'o odăiță, apoi în cealaltă. Lumina roșie a amurgului cădea prin acoperișul desfundat. Pe jos, pe pământ, creșteau buruieni; într'un colț erau murdării scârnave; pe pereții coșcoviți alergau gângănii din cele ce trăiesc în locurile umbroase și umede.

Adam încercă să recunoască măcar ceva, măcar un lucrușor rămas așa cum îl cunoscuse el; dar nu găsi nimic. Ieși iar, prin buruieni, și se rezemă de gard. Copiii se jucau mereu în uliță. El se apropie și-i întrebă răgușit, arătându-le casa:

— Unde-i bătrâna?

Ei se opriră, îl priviră uimiți, apoi se uitară la brațul lui care le arăta căsuța dărăpănată.

— Care? Baba Acsinia?

— Da, zise el înecat. Baba Acsinia.

— A murit, răspunseră copiii. A murit de mult. Băiatul ei e la pușcărie. Ea a murit...

Adam se uită iar la casă, apoi, fără să mai spuie nimic, porni pe uliță.

Nu știa ce simte; și poate că în clipa aceea, nici nu simțea nimic. Ca și cum n'ar fi aflat nimic despre maică-sa, ca și cum n'ar fi văzut căsuța dărăpănată care intra în pământ, se grăbea pe ulițele cuprinse de înserare, căutând. Avea să se ducă la Ierofei, tatăl Ulianei, în partea cealaltă a satului; să întrebe de ea; s'o caute; s'o zărească și să alerge s'o îmbrățișeze, s'o ridice dela pământ ca pe un copil, așa mare și voinică cum era, s'o sărute pe față, pe ochi, pe frunte. I se umplea pieptul de căldură blândă și îmbătătoare când se gândea la clipa în care o va întâlni.

Trecea pe-o uliță din marginea satului; după colț era crâșma lui Eftei Danilov; în dreapta era gardul curții lui Eftei; în stânga, peste uliță, era un puț cu cumpănă. De departe Adam zărise, fără să ia seama, o femeie care iese pe poartă, se duce la puț, trage apă, umple o găleată. Văzuse fără să vadă; el vedea cu ochii minții întâlnirea lui cu Uliana, fată de șaisprezece ani, înaltă, subțire și sălbatică, nu femeia cu găleata plină și care se întorcea dela fântână cu un mers greoi, din șolduri. Până ajunse față în față cu ea, și se opri, înghețat, pierdut. Femeia cu găleata era Uliana; nu putea fi alta, și era totuși alta.

Când îl zări, se aplecă încet într'o parte și puse vadra pe jos, fără să-și deslipească ochii dela el. Se făcuse albă ca varul.

Nu mai era fetișcana mlădioasă și puternică, cu obrazul îngust și privirea înfruntătoare și nedomolită. Fața i se împlinise și se rotunjise, albă-trandafirie, gura îi era mai cărnoasă și mai moale, iar ochii îi căpătaseră o blândețe fără apărare. Stătea în fața lui Adam: era prea uimită, fericită și înspăimântată, și-i pierise glasul. Iși ținea mâinile una într'alta, într'un fel neajutorat și mângâietor. Gura i se mișca ușor, încercând să rostească un cuvânt, dar nu izbuti să scoată niciun sunet. Ochii îi străluceau, curați și nefiresc de luminoși, privindu-l pe Adam.

Era însărcinată. Mâinile și le ținea deasupra pântecului mare care-i umfla șorțul; mai avea trei-patru luni până să nască.

Adam se uita la ea. Se îngălbenise. Privirea îi alunecă, dela fața ei la mâinile ei, apoi la pântecul ei îngreunat și mare. Părea nătâng și rătăcit. Se uita la Uliana, apoi la poarta rămasă deschisă. In poartă stătea o bătrână; Adam o recunoscu: era nevasta lui Eftei Danilov, mama lui Simion și-a lui Pricop. Ii mistuia din ochi și când se'ntoarse el către ea, strigă cu răutate:

— Hai, noră, lasă vorba în uliță!

Uliana tresări și se făcu și mai palidă. Plecă ochii; apoi îi ridică iar spre chipul lui Adam; și în loc de vinovăție și rușine nu avea în luminile lor decât aceeași strălucire și limpezime nefirească. Dar Adam nu putu răbda. Se întoarse în călcâie și plecă. După câțiva pași simți că ea tot acolo stă. nemișcată, cu ochii după el. Și atunci începu să fugă.

Fugea bâiguind cuvinte întretăiate și gemând. Când își pierdu răsuflarea, merse la pas — ajunsese de mult afară din sat, pe un drum ce ducea pe lângă mare — dar mereu gemând, vorbind singur și scrâșnind din dinți de suferință. Se izbea cu palmele în obraji, cu pumnii în tâmple, ridica brațele și mergea mereu înainte, în neștire. Nici n'a știut cum de l-a biruit o oboseală atât de ciudată și l-a doborît: adormi pe pământ, lângă drum, și zăcu ca mort câteva ceasuri. Deodată, pe la începutul nopții, se svârcoli sălbatic și gemând înecat, tresări din somn, se uită împrejur. Visase că o vede pe Uliana în brațele lui Simion. Dar nu era nimic, decât câmpia neagră, cerul înstelat, vuetul mării și vântul în întuneric. Se ridică iute și porni mai departe; parcă fugea de ceva; dar nu putea scăpa de ce fugea, căci lucrul acela era în el.

După ce-l urmărise cu ochii până-l ascunsese un car cu fân ce venea din capătul uliței, Uliana simți o durere cumplită în piept și în pântece. Un junghi care ținu doar o clipă, apoi trecu.

Soacră-sa îi spunea ceva, cârâind răutăcioasă; dar Uliana nici nu auzi. Ii vâjâiau urechile. Ca în vis, umblând ca în vată groasă în care i s'ar fi cufundat picioarele, lăsă găleata plină în mijlocul drumului, trecu pe lângă bătrână fără s'o vadă, străbătu ograda și intră în casa nouă, pe care o clădise Eftei pentru fiu-său Simion când se însurase acesta. Deschise ușa și o lăsă deschisă; intră în odaie și se așeză pe pat, cu mâinile în poală, și cu ochii la zid, și rămase așa nici ea nu știa câtă vreme. Abia răsufla. Abia clipea din ochi, arareori.

Seara, când Simion veni dela o cărăușie, băut și morocănos, bătrâna îl aștepta la poartă, să-i spuie. Simion nu vroi să creadă, dar bătrâna se jură și-i ceru să întrebe prin vecini dacă nu-i adevărat, și dacă nu s'a întors Adam Jora, viu, ca să se întâlnească la fântână cu Uliana; când a văzut-o pe soacră, o fi crezut că-i și Simion prin preajmă, și și-a luat tălpășița în goana mare, ca un hoț.

Simion o lăsă acolo pe când bătrâna încă vorbea. Se năpusti în casă, vânăt de mânie, răcnind răgușit:

— Unde ești? Unde ești?

O apucă pe Uliana de păr și o smuci în sus de pe pat; cu mâna cealaltă, făcută pumn, o izbi în cap; apoi o trânti pe jos și o lovi cu cismele.

Bătrâna umbla prin curte. Se aștepta să audă vaiete, țipete, dar nu auzea nimic. Târziu de tot, ieși din casă tot Simion. Nu mai era beat. Se trezise cu totul. Tremura. Vôrbi înfrigurat.

— Vino! Vino repede!

— Ce e? întrebă maică-sa.

— Nu știu. Vino să vezi.

In noaptea aceea, cu mare suferință, Uliana lepădă mort copilul pe care-l avea în pântece. Câteva zile nu știură nici de ea dacă scapă cu viață; dar se însănătoși treptat, foarte încet.

Simion nu se mai atingea de ea. O ura, dar se speriase prea tare; îi era frică să n'o omoare.

Prin 1945 și 1946, pe cheiurile portului Constanța, lângă pereții înalți ai vaselor de marfă printre ceilalți hamali cu ismenele suflecate și cu burta strânsă în brâu lat de lână, puteai întâlni un bărbat înalt și spătos, cu obrazul sever și ochii triști. Ca și ceilalți, purta un șorț de sac, și o bonetă de hârtie făcută dintr'o jumătate de sac de ciment. Muncea mai mult ca alții, și era foarte cumsecade și tăcut. Hamalii ceilalți îl iubeau; nu-i găseau decât un cusur: că nu râde niciodată. Când se îmbătau și se duceau la muieri, Adam Jora se îmbăta și el și se ducea și el cu ei; dar a doua zi nu vorbea cu nimeni; și dacă-l sâcâia vreun vorbăreț, îl izbea de-l lăsa lat. Odată sau de două ori s'a întâmplat asta. După aceea, s'au învățat să-l lase în pace.

Intr'o singură împrejurare vorbea Adam mai mult de trei-patru cuvinte la rând: la sindicat. Nu știa multe; dar avea un simț fără greș pentru dreptate și nedreptate, și spunea în gura mare, pe față, ce i se pare lui drept sau nedrept. In 1946, era în comitetul sindicatului muncitorilor din port.

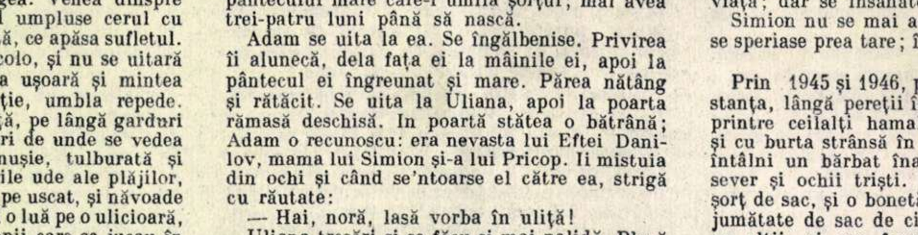

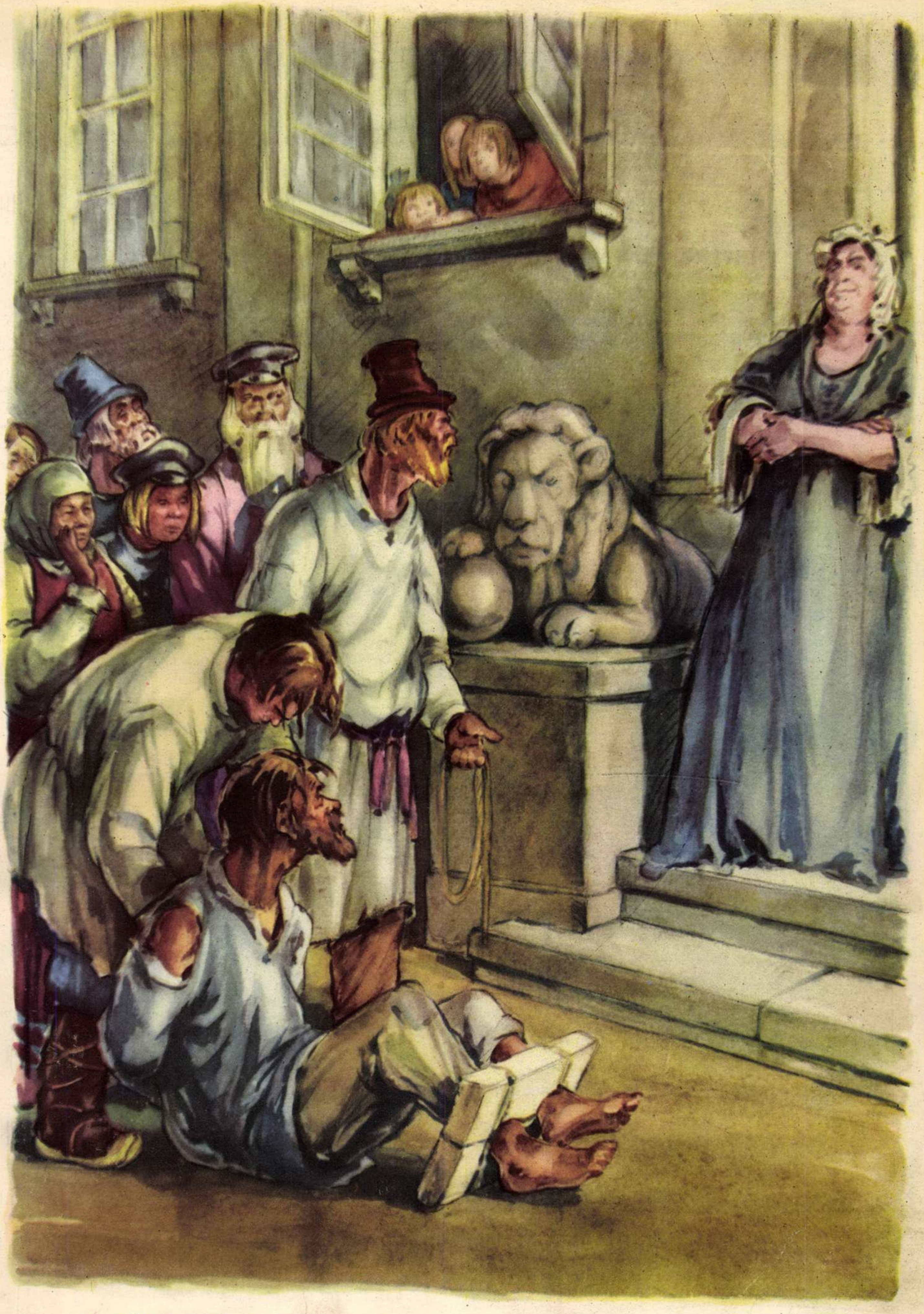

M. E. SALTÂCOV-SCEDRIN: „O zi într'un conac moșieresc"

Ilustrații de EUGEN TARU

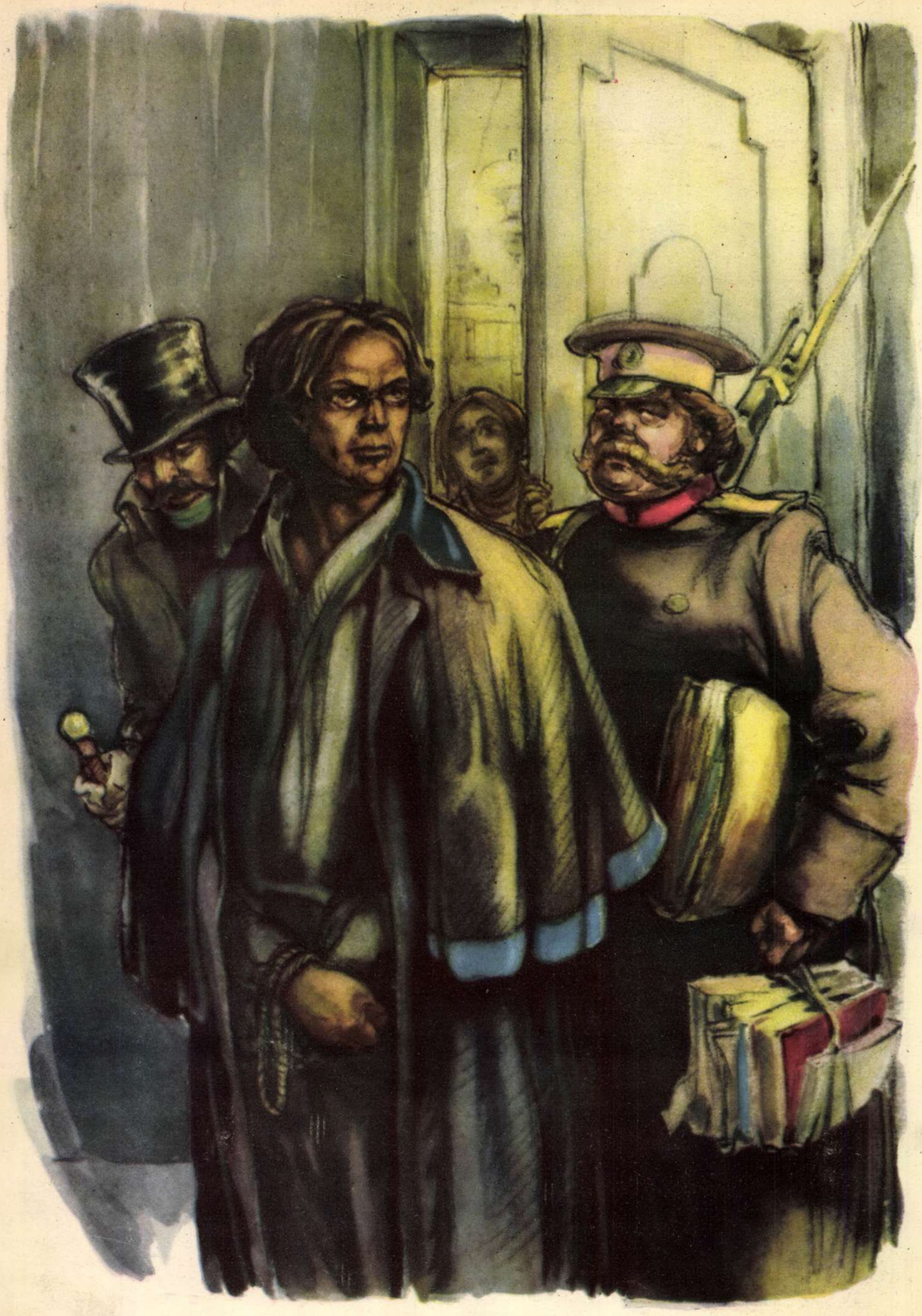

M. E. SALTÂCOV-SCEDRIN: „Viață veselă"

Ilustrații de EUGEN TARU

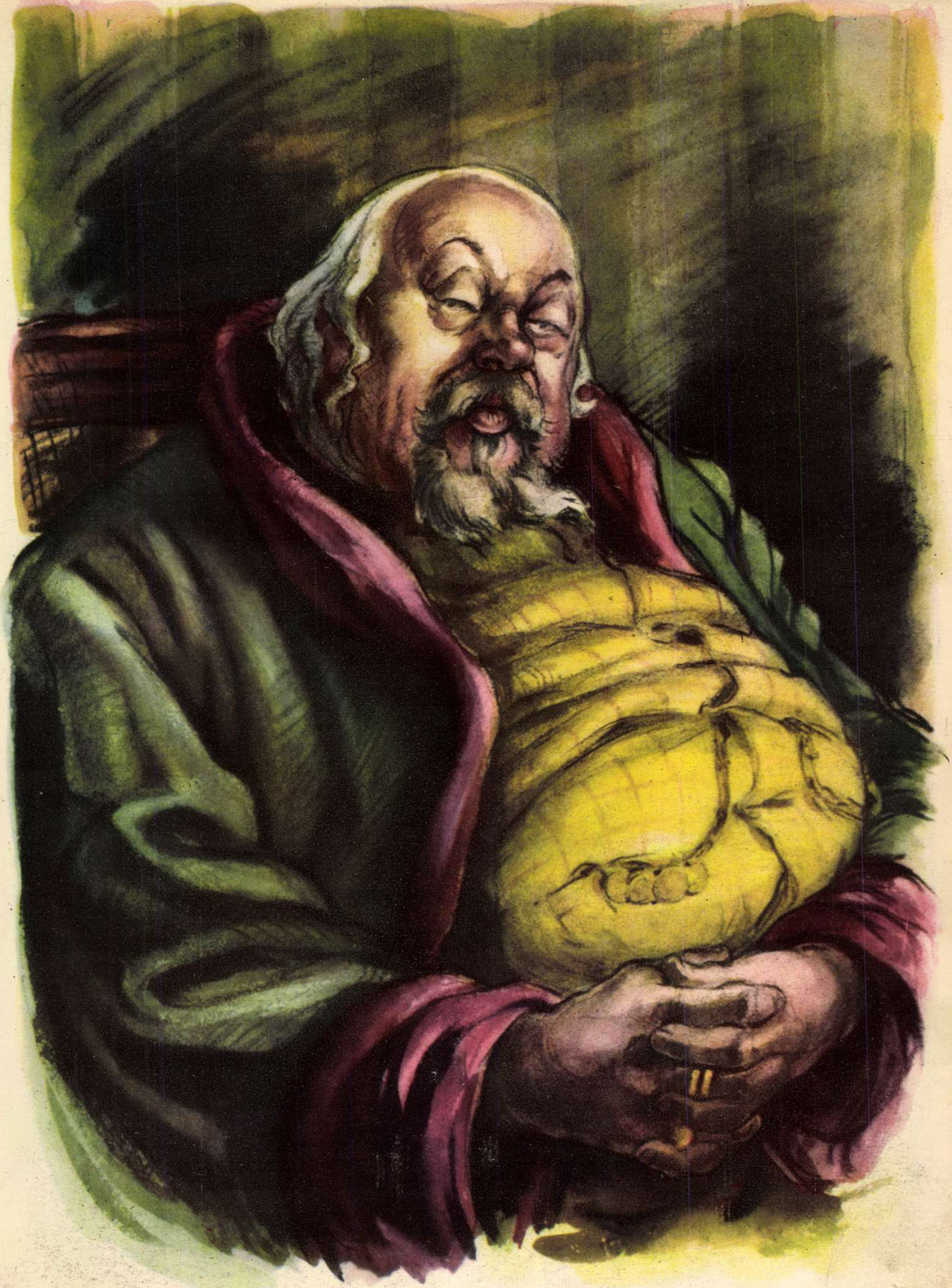

M. E. SALTĂCOV-SCEDRIN: „Stâlpul"

Ilustrații de EUGEN TARU

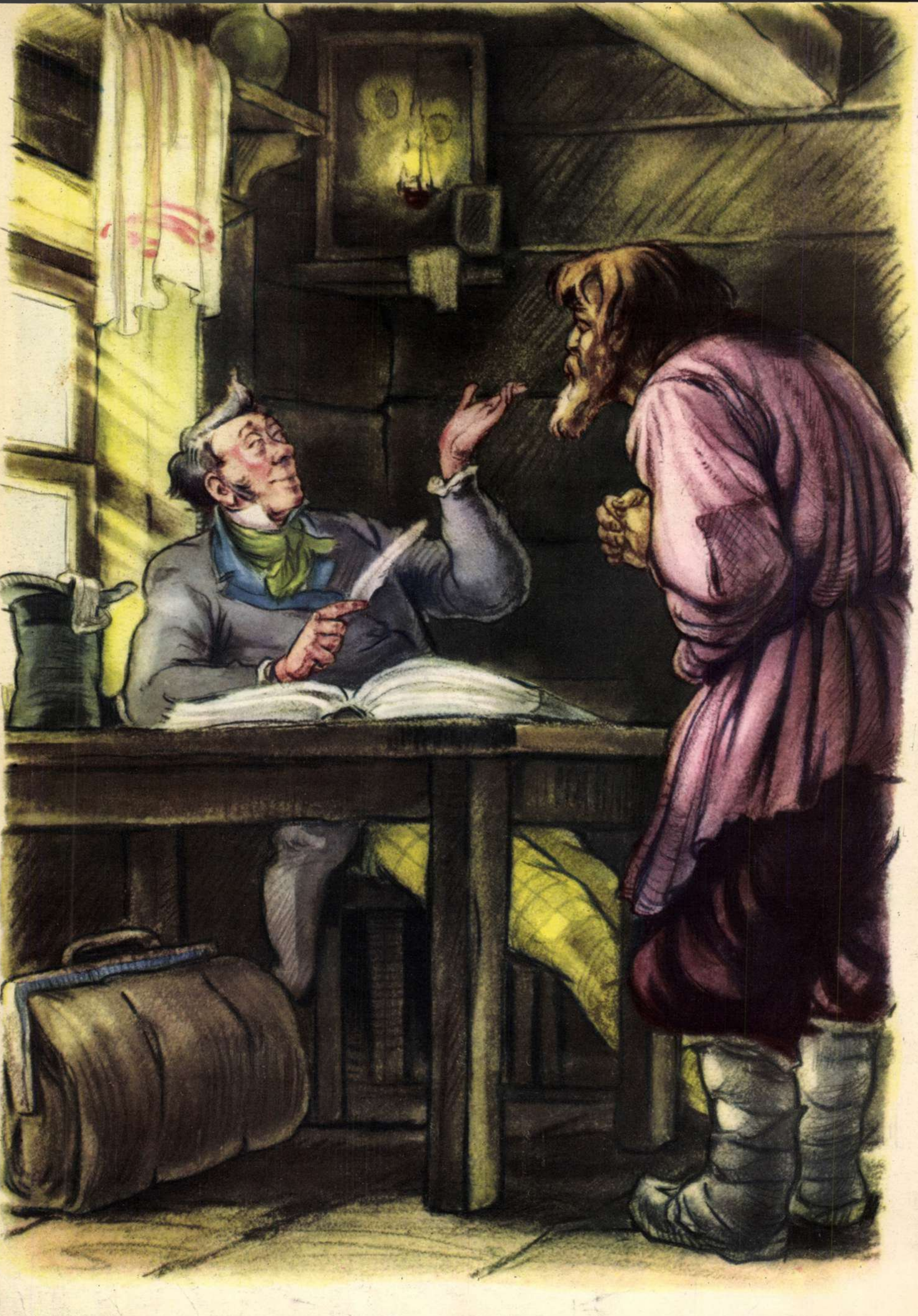

M. E. SALTÂCOV-SCEDRIN: „Prima poveste a conţopistului"

Ilustraţii de EUGEN TARU

LA INSTITUTUL DE ENERGETICĂ DIN MOSCOVA

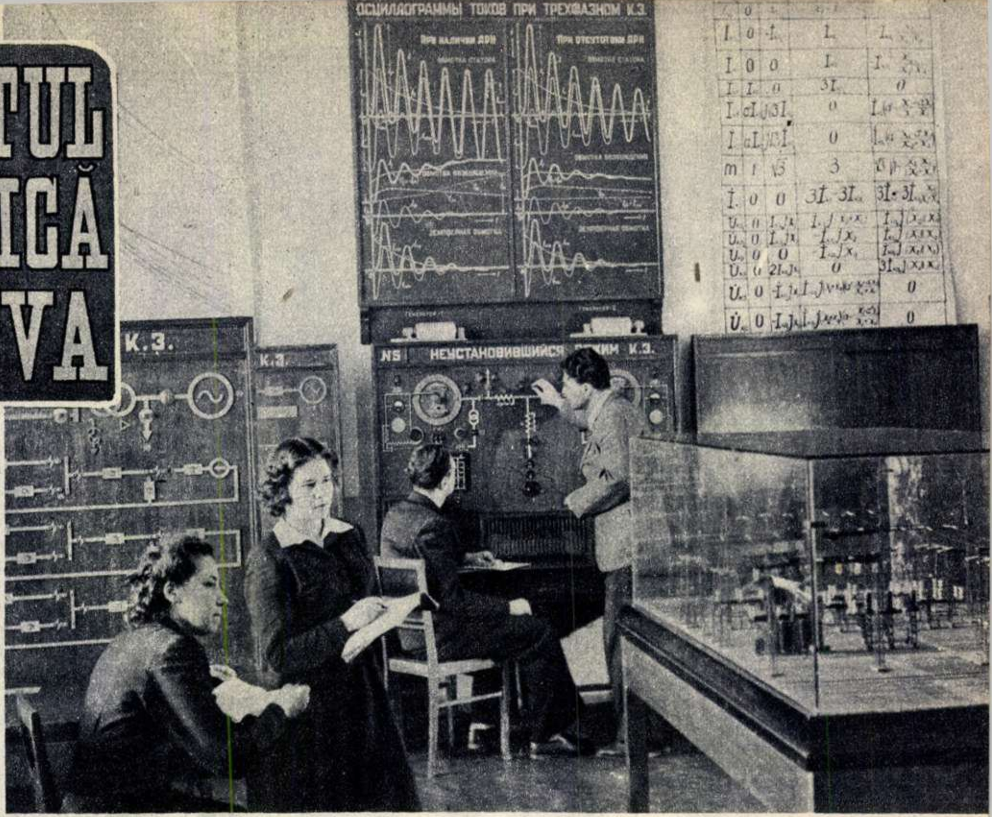
ОСЦИЛЛОГРАММЫ ТОКОВ ПРИ ТРЕХФАЗНОМ К.З.
К.З.
К.З.
№5 НЕУСТАНОВИВШИЙСЯ РЕЖИМ К.З.

Jumătate din timpul de studii al studenților Institutului de Energetică din Moscova este rezervat lucrărilor din laboratoare, unde studenții își verifică prin practică cunoștințele teoretice. In fotografie: un laborator al catedrei de centrale electrice.

Dezvoltarea energeticii în U.R.S.S. cere pregătirea unui număr din ce în ce mai mare de specialiști. Un loc de frunte printre instituțiile de învățământ superior care pregătesc tehnicieni și ingineri energeticieni îl ocupă Institutul de Energetică „V. M. Molotov" din Moscova.

In fiecare an, sute de tineri ingineri electrotehnicieni, hidroenergeticieni, termoenergeticieni, mecanici și radiotehnicieni de diferite specialități termină cursurile acestui Institut și pleacă în diferite republici și regiuni ale Țării Sovietice, pentru a desfășura o muncă de conducere ca ingineri în domeniul cercetărilor științifice sau a participa la marile construcții.

Studenții Institutului de Energetică din Moscova nu capătă numai cunoștințe teoretice. Jumătate din timpul lor de studii este rezervat lucrărilor practice individuale în laboratoarele, cabinetele și atelierele Institutului, înzestrate cu utilaj modern.

In laboratoarele facultății de hidroenergetică, de pildă, sunt instalate modele în funcțiune ale unor puternice construcții hidrotehnice, care reprezintă copii în miniatură ale giganților moderni ai energeticii și care permit studierea viitorului regim de lucru al centralelor hidroelectrice dela Cuibîșev și Stalingrad, ce vor fi date în exploatare peste câțiva ani. Studenții au la dispoziție și o centrală-școală termoelectrică, care este legată de rețeaua electrică a orașului Moscova și care alimentează cu energie electrică un mare cartier. Aici studenții își fac practica și se deprind să conducă centrala, mergând până la punerea în funcțiune a turbinei cu aburi.

Incă în Institut fiind, viitorii specialiști studiază la locul de producție instalațiile moderne cu cazane și turbine și automatizarea conducerii centralelor electrice.

Toți studenții primesc burse de stat, care sunt mai mari pentru fruntașii la învățătură. Studenții au la dispoziție un cămin confortabil și cabinete speciale. Biblioteca Institutului dispune de cinci săli de lectură și peste 300.000 de volume.

Preocupările viitorilor ingineri sovietici nu sunt limitate la programul de învățământ. Ei au și o intensă activitate culturală. La clubul studențesc se organizează cu regularitate conferințe asupra diferitelor probleme ale științei și artei, rulează filme, se dau concerte la care participă cei mai buni artiști ai țării.

Institutul are cercuri de artiști amatori, o fanfară și o orchestră de instrumente populare.

Sportul este mult îndrăgit și se bucură de o mare popularitate. In cadrul Institutului a fost construit un corp special de clădiri, cu diferite săli pentru jocuri sportive, atletism ușor, box, gimnastică. Studenții au la dispoziția lor o bază de ski și un stadion.

Odihna studenților este deasemeni bine organizată. In apropiere de Moscova, într'o pădure de pini, se află sanatoriul „Energia". Alt sanatoriu pentru studenții Institutului se află pe țărmul Mării Negre, la Alupca. In afară de aceasta, viitorii ingineri energeticieni primesc anual foi de drum și carnete care le dau dreptul să stea și în alte case de odihnă și sanatorii.

Studenților Institutului de Energetică din Moscova, ca și întregii studențimi sovietice, li s'au creat toate condițiile necesare pentru a deveni specialiști calificați și pentru a lua parte în mod activ la construirea comunismului în Țara Sovietică.

In camera studentelor Irina Vedernicova și Galina Neceaeva (dreapta), din căminul Institutului.

Intr'o sală de lectură a bibliotecii Institutului.

ACTUALITĂŢI DIN U.R.S.S.

Cel mai mare sistem de irigaţie din R. S. S. Ucraineană

Până nu demult, în regiunile Nicolaev şi Cherson, din R. S. S. Ucraineană mari întinderi de pământ sufereau de pe urma lipsei de apă şi zăceau neputincioase în faţa soarelui dogoritor. Şi aci omul sovietic a pornit să înfrunte natura şi să şi-o supună. S'au întocmit planuri minuţioase, au fost trimise brigăzi de muncă formate din colhoznici şi sovhoznici, au intrat în funcţiune maşinile comunismului. Şi a început construcţia celui mai mare sistem de irigaţie din R. S. S. Ucraineană.

. Fotografia noastră redă un aspect al muncii pentru înfăptuirea grandiosului plan de ridicare a fertilităţii pământului în regiunile Nicolaev şi Cherson, prin folosirea apelor Niprului în acest sistem de irigaţie.

Un gigant al industriei textile

Intr'un ritm uimitor de rapid se desfăşoară lucrările de pe şantierul uriaşului Combinat textil din Minsc, care va constitui una din podoabele industriei sovietice.

Populaţia oraşului urmăreşte cu viu interes construcţia acestui gigant al industriei.

Mii de muncitori lucrează neobosit pe şantier, folosind cele mai moderne mijloace de muncă mecanizată.

In locul obişnuitelor schele, pe şantier se ridică noi şi noi coloane înalte şi scoici uriaşe de beton armat. Vor fi construite în total 192 asemenea scoici, care vor alcătui laolaltă un corp de clădire, ce se va întinde pe o suprafaţă de 6 hectare.

Combinatul textil din Minsc va dispune de utilaj perfecţionat, care-i va permite să producă anual 9.000.000 metri ţesături de lână de cea mai bună calitate. Prin organizarea unui sistem nou de mişcare a benzilor rulante, se va reduce la minimum transportul intern al uriaşelor cantităţi de stofe de lână. Muncitorilor li se asigură deasemeni cele mai bune condiţiuni de muncă şi de locuit.

Fotografia noastră redă un aspect din construcţia giganticului Combinat textil din Minsc.

Pe plantaţiile de ceai din R.S.S. Gruzină

Iată două fotografii făcute pe plantaţiile de ceai din Georgia Sovietică. Şi una şi cealaltă vorbesc despre viaţa nouă, şi bunăstarea colhoznicilor gruzini. In prima fotografie: maşina de cules ceai. Construită după invenţia lui Kereselidze, această maşină înlocuieşte munca migăloasă şi istovitoare a sute de oameni. In fotografia a doua: mulţi dintre cultivatorii de ceai din R.S.S.Gruzină vin la lucru cu automobile proprii.

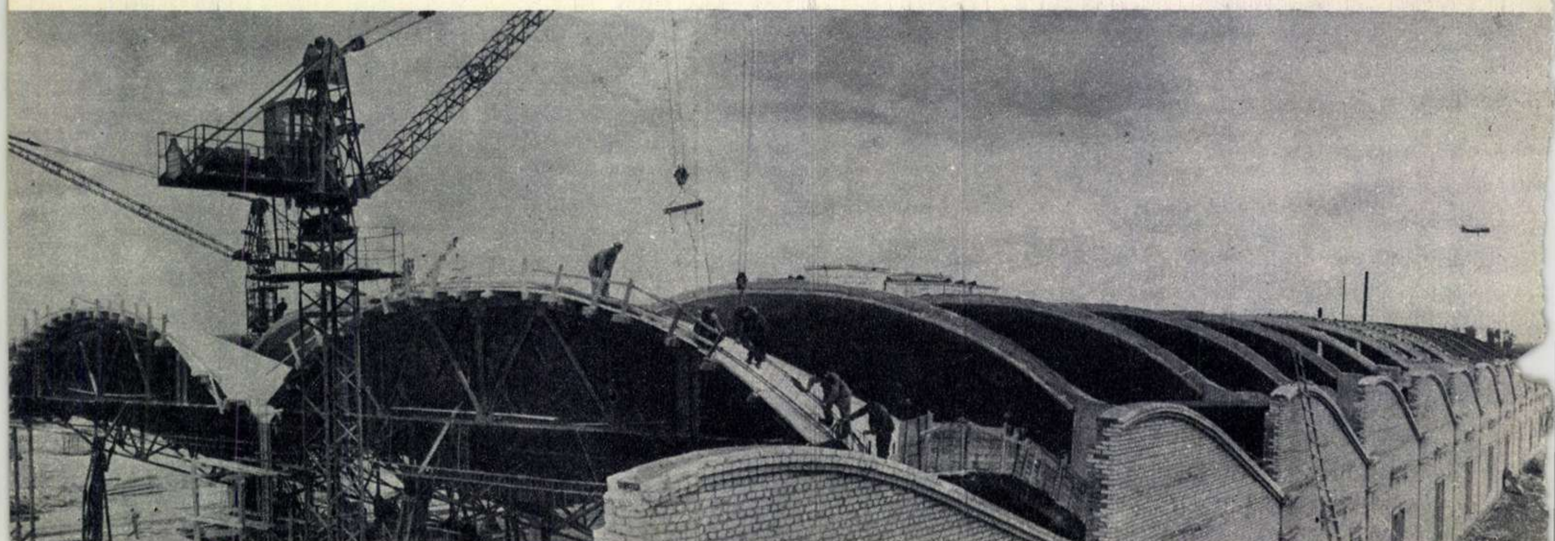

Tirana, capitala Albaniei noi.

ALBANIA-ȚARA SHQIPTARILOR

Note de călătorie

de Constantin **CHIRIȚĂ**
laureat al Premiului de Stat

Rare sunt regiunile care, privite din avion, oferă ochilor asemenea minunate priveliști ca Albania. Dela înălțimea pe care trebue să o atingă avionul pentru a trece nestingherit munții înalți dela graniță, se vede o bună parte din Albania. La prima vedere, peisagiile muntoase sunt atât de abundente încât cu greu mai poți deosebi altceva. La nord se înalță semeț șirul munților Schar-Dag, care pe teritoriul albanez atinge înălțimea de aproape 2700 de metri. Spre sud, la hotarul cu Grecia, se profilează masivul Gramosului vestit prin luptele purtate aici de patrioții greci. Munți pleșuvi sau acoperiți cu păduri străbat Albania dela un capăt la altul. Dealtfel, denumirea oficială a Albaniei este Shqiperia sau Shqipnia, ceeace înseamnă „țara stâncilor", albanezul spunându-și shqiptar, adică vultur sau locuitor al stâncilor.

Incet, încet, privirile încep să deosebească văile și așezările omenești presărate ici și colo, panglicile argintii ale râurilor, ochiurile mari ale lacurilor. Cu cât privirile alunecă spre vest, cu atât verdele munților începe să se deschidă până se îmbină cu albastrul fin al Adriaticei.

In spre miază-noapte se zărește vestitul oraș Scutari sau Skodra, cum îi spun albanezii. In urmă cu cinci veacuri, orașul acesta era unul din locurile preferate ale marelui erou albanez Gheorghi-Castrioti-Skanderberg, luptător neînfricat împotriva turcilor. La o bună bucată de drum spre sud de Skodra, se zăresc vilele elegante ale celui mai frumos port albanez la Adriatica: Durazzo sau Durres în limba albaneză. Iar mai jos, spre granița de sud a Albaniei, se vede Valona, minunat port la Marea Adriatică, orașul lămâilor, smochinilor și portocalilor.

In inima Albaniei, în umbra și pavăza munților, sunt așezate câteva orașe mai mari: în sud bătrânul Argyrocastro, și mai în interior Korița sau Korcea, unul din orașele în care s'a născut mișcarea comunistă din Albania; mai spre nord Elbasanul înverzit, și însfârșit, tânăra, viguroasa Tirana, capitala Albaniei Populare, locul unde va ateriza avionul nostru.

Tirana este unul din orașele care reflectă în modul cel mai fidel istoria modernă a acestei țărișoare de 27.000 kilometri pătrați. Cel mai vechi cartier al Tiranei este cartierul popular, așezat la marginea de sud-vest a orașului. Casele scunde, lipite una de alta sunt despărțite din loc în loc de uliți strâmte și întunecoase. Indelungata stăpânire turcească a imprimat acest caracter cartierului, ca de altfel multor orașe din Albania. Aici locuia odinioară sărăcimea Capitalei: muncitorii, hamalii, micii meseriași și funcționarii și micii cultivatori ai pământurilor din jurul orașului.

In acest cartier sunt și case ce pot fi considerate piese de muzeu. Case în care s'au ținut primele ședințe ale organizației comuniste din Tirana, în 1940; case în care conducătorii Partidului Comunist Albanez au întocmit primele planuri de luptă împotriva fasciștilor germani și italieni; case în care se adăposteau ostașii și partizanii, înainte sau după acțiunile lor de luptă împotriva cotropitorilor.

Dincolo de bătrânul cartier al sărăcimii din trecut, Tirana se împarte în două orășele deosebite: în stânga orășelul vilelor, iar în dreapta orășelul marilor clădiri.

Spusele oamenilor și închipuirea te poartă pe aici cu ani în urmă. In cartierul vilelor elegante și spațioase locuiau exploatatorii indigeni și străini ai Albaniei, iar în cartierul marilor clădiri se aflau tot oameni de soiul acesta; fie în instituții, ca înalți funcționari ai departamentelor, fie în birourile întreprinderilor comerciale ce storceau bogățiile țării.

Hotelul Dajti din Tirana și palatele fostului rege Zogu sunt pline de semmificație pentru trecutul Albaniei. Primul era hotelul de lux al nenumăraților „turiști" străini care vizitau țara în toate anotimpurile. De fapt, întreaga Albanie era considerată cândva drept un loc de vilegiatură pentru capitaliștii italieni, francezi, austriaci, etc. Nu-i interesau pe excursioniști atât frumusețile reale ale acestei țărișoare, în care un popor de mai bine de un milion de oameni trăia în cea mai mare mizerie, ci mai degrabă minunatul tutun albanez, recoltele bogate de citrice, zăcămintele de crom și petrol și alte asemenea „curiozități".

Palatele lui Zogu — zbirul sângeros, care, după patru ani de teroare, s'a proclamat, în 1928, rege al Albaniei — amintesc despre una din cele mai negre epoci ale istoriei poporului albanez, asemănătoare numai aceleia din timpul dominației turcești. Zogu a vândut țara ca la un joc de cărți. A dat frâu liber capitaliștilor străini, care au huzurit într'o țară, în care nu se găsea nici măcar o singură școală superioară sau vreun teatru în limba albaneză.

Au trecut puțini ani de când poporul albanez și-a luat soarta în propriile sale mâini. Și pe drept cuvânt sunt uimitoare realizările obținute în acest răstimp. Dintr'o țară înconjurată de vecini neprieteni, lipsită de cea mai elementară industrie, pustiită de război, și cu un popor în cea mai mare parte analfabet, s'a ridicat Albania Populară, în care elementele culturii și civilizației moderne sunt prezente la tot pasul.

Capitala Albaniei s'a îmbogățit cu fabrici metalurgice și textile, cu școli și instituții de învățământ superior, cu întreprinderi și organizații economice socialiste.

Noul ce se ridică triumfător înlătură pretutindeni vechiul.

Câte lucruri noi și interesante nu poți zări bunăoară, de o parte și de alta a minunatei șosele de asfalt ce leagă Tirana de Durres! Pe alocuri mai întâlnești în mers lent și tărăgănat, la umbra smochinilor și măslinilor, măgărușul atât de popular în Albania. In aceste cazuri, bărbatul va sta călare pe măgăruș, iar femeia îmbrăcată în șalvari, ținând căpăstrul, sau în urma lui. Dar iată, trecând în viteză o limuzină ZIM sau un autocamion ZIS 150, încărcat cu bărbați și femei. Imaginea acestui camion, care lasă în urmă cântece vesele și se îndreaptă cu repeziciune spre șantierele de construcții din Durres și Elbasan este caracteristică pentru Albania Populară, care înaintează pe calea vieții noi.

La dreapta și la stânga șoselei se întind ogoare. Unele strâmte și lungi, pe care, pentru prima dată acum, țăranii le ară cu pluguri de fier. Altele largi și nesfârșite, pe care flăcăiandri și fete tinere le ară cu puternice tractoare pe șenile. Acestea sunt ogoarele cooperativelor agricole din Albania care smulg rod bogat pământului.

Prin satele care răsar în apropierea șoselei, pe lângă locuințele noi, luminoase, mai sunt case joase care te obligă să-ți încovoi spinarea pentru a putea pătrunde pe ușă; mai întâlnești ici, colo, femei purtând șalvari, care încearcă să-și ascundă ochii de privirile bărbaților; dar noul se impune viguros prin această clădire înaltă pe a cărei firmă se poate citi „Maternitate", unde se nasc noii cetățeni ai Albaniei, în condiții pe care, în trecut, mamele albaneze nici nu îndrăzneau să le viseze. Viitorul e parcă întruchipat în această tânără doctoriță, absolventă a unui institut medical din Uniunea Sovietică, tânără pe care o prinde atât de bine halatul

Enver Hodja, conducătorul iubit al poporului albanez, în mijlocul pionierilor.

Oamenii muncii din Albania Populară sunt astăzi adevărații stăpâni ai bogatelor zăcăminte de petrol ale țării. Deaceea ei luptă cu avânt mereu sporit pentru îndeplinirea sarcinilor puse de planul cincinal și în ce privește extracția petrolului. In fotografie: una din brigăzile de muncitori petroliști din orașul Stalin, primind instrucțiuni înainte de a porni la lucru.

alb și care te privește drept în ochi cu atâta tinerească veselie.

Cu nemărginită încredere în viitor, cu conștiința forței sale, poporul muncitor al Albaniei pășește înainte pe drumul construirii socialismului. Țara întreagă a devenit în anii puterii populare un vast șantier al construcției pașnice. Poporul întreg este cuprins de patosul muncii creatoare. El se mândrește azi cu realizări mărețe ca Centrala hidroelectrică „V. I. Lenin“, Combinatul textil „I. V. Stalin“, Combinatul de zahăr „8 Noembrie“ și multe altele.

Bogatele zăcăminte de aramă, crom, cărbuni, precum și aurul negru al țării — petrolul, au devenit bunuri ale poporului muncitor.

Rafinăria de petrol din Terrik este acum înzestrată cu utilaj modern, ceeace va face ca în scurtă vreme să poată avea o capacitate de 150.000 tone anual.

Undeva, la poalele muntelui Deia, 12.000 tineri albanezi înalță una din marile construcții: Hidrocentrala „Enver“.

In munții unde odinioară tăiau și spânzurau bairactarii și unde țăranii nu aveau nici dreptul de a-și face coșuri la vetre, răsar acum semețe, coșurile fabricilor noi.

S'a pus capăt și exploatării medievale de către bogătani, a apei de băut. Cândva țăranii erau obligați să plătească bani grei până și pentru apa de băut. Era o vreme, când odiosul rege Ahmed Zogu amăgea poporul cu așa zisele sale „planuri de canalizare“. Acum, fără surle și tobe, a fost construit și pus în funcțiune canalul Pequin-Kavaya, lung de 43 kilometri. Noi canale sunt în curs de construcție la Vioss-Fier, la Ciukas, la Prespa. In anii ce vin vor putea fi irigate peste 80.000 hectare de pământ.

Puterea populară a deschis perspective uriașe oamenilor muncii din Albania.

Siguranța în ziua de mâine, încrederea în triumful cauzei sale drepte dau avânt muncii pașnice a poporului albanez.

Această încredere îți apare și mai legitimă când ajungi în portul Durres. Aci vezi în acțiune solidaritatea țărilor prietene cu Albania. Neîncetat sosesc în acest port modern la Adriatica vapoare sovietice, românești și altele care aduc din Uniunea Sovietică și din țările de democrație populară cele trebuincioase poporului albanez în lupta pentru construirea viitorului său.

Ajutată puternic de Uniunea Sovietică și de țările de democrație populară, Albania democrat-populară devine o țară nouă, înaintată. Aceasta o simți vizitând vilele elegante ale stațiunilor de odihnă din Durres și Valona, unde mii de constructori ai Albaniei noi își reîmprospătează forțele; o simți în trecerile prin satele ascunse în văgăunile munților, unde femei de 70 de ani se bucură pentru prima dată de lumina cărții; o simți pe marile șantiere răspândite în toată țara, unde se sapă canale moderne, se înalță hidrocentrale și combinate industriale; în regiunile miniere care extrag tot mai mari cantități de aramă, crom și cărbune; o simți pe stadioanele sportive din Tirana, Skodra și Durres, unde forța, iscusința și energia tinerească se prind în întreceri pasionante.

Poporul Albaniei ia parte cu entuziasm la acest marș spre fericire. Intotdeauna el a fost dârz și neînfricat, harnic și curajos. Conștiința forței și capacității sale de popor liber, înaintat, care a aprins în sufletul său flacăra unui înalt patriotism, este minunat reflectată în versurile marelui poet albanez Naim Fraseli:

„Patria mea, îți datorez cinstea de
a mă numi albanez.
Iți datorez inima mea plină de
vise de foc...“

Visele de foc ale poetului sunt astăzi realități în Albania Populară. După secole de asuprire și robie, Shqiptarul își poate desfășura liber și larg aripile sale de vultur. Cu perseverență și străşnicie își înalță el patria pe care o gătește mereu mai frumoasă. Cât de ușor este de înțeles dece idealul său suprem e pacea, pacea care îi aduce liniștea și bucuria marilor înfăptuiri.

Cântecele de pace însoțesc pretutindeni munca shqiptarilor. Ele răsună în grădinile cultivatorilor de măslini și portocali din Valona și Sarenti, pe platourile petrolifere dela Kuciovo și în rafinăriile dela Terrik, în bărcile pescarilor care plutesc calme pe apele atât de albastre ale Adriaticii.

Și în acest an recolta de citrice a fost bogată în Albania.

„Pe plaiuri moldovene“

Poemul vocal-simfonic „Pe plaiuri moldovene“ de compozitorul V. Doboș pe versuri de C. Titus, impresionează în mod deosebit pe auditori prin puternicul său suflu popular, prin bogăția și expresivitatea melodiilor, prin plasticitatea imaginilor muzicale. Această nouă realizare a muzicii noastre înfățișează aspecte ale măreței opere de transformare a plaiurilor moldovene, înfățișează oamenii noi care cresc și se călesc în procesul muncii creatoare. Prima parte a lucrării („Sus la munte“) creează imaginea avântului și muncii clocotitoare a tinerilor constructori dela Bicaz care „descălicat-au în vechi tăceri“ pentru a da țării lumină și roade îmbelșugate. Această parte este dominată de o temă muzicală viguroasă și pregnantă întruchipând Moldova nouă. Cea de a doua parte a poemului („Pe Bistrița, la toance“) conține cântecul plin de lirism al plutașului care vâslește pe Bistrița alături de draga lui, precum și un episod coral-simfonic foarte agitat ce zugrăvește trecerea plutei prin apele învolburate, furioase, pe care tânărul plutaș le înfruntă cu tărie și curaj. In fragmentul următor, intitulat „Seceriș“, compozitorul utilizează melodii de joc popular, intonații ale unui cântec lăutăresc prin care exprimă optimismul, dragostea de viață, humorul poporului muncitor, elanul de muncă al colectiviștilor.

Ultima parte a lucrării lui V. Doboș („Slavă muncii creatoare“) este un imn entuziast de glorificare a muncii eroice a constructorilor Moldovei noi.

Melodiile lui V. Doboș, atât de reliefate și expresive încât unele din ele ți se întipăresc în minte chiar dela prima audiție, se caracterizează prin puternicul lor caracter popular, pe care compozitorul l-a realizat folosind într'o largă măsură intonații sau teme autentice de cântece și jocuri ale folclorului moldovean.

Lucrarea lui V. Doboș nu este lipsită de unele slăbiciuni, legate de faptul că muzica nu redă în toată amploarea lupta oamenilor muncii pentru transformarea naturii și chipul luminos al eroului pozitiv; compozitorul s'a oprit în special asupra aspectelor mai pitorești, mai atrăgătoare. Lucrarea suferă și din cauza caracterului său fragmentar, între diferitele imagini muzicale neexistând o legătură organică, o condiționare reciprocă.

Aceste lipsuri nu umbresc totuși valoarea remarcabilă a poemului vocal-simfonic „Pe plaiuri moldovene“ care, prin puternicul său caracter popular, prin bogăția melodică, s'a înscris ca o realizare prețioasă în domeniul creației vocal-simfonice.

G. B.

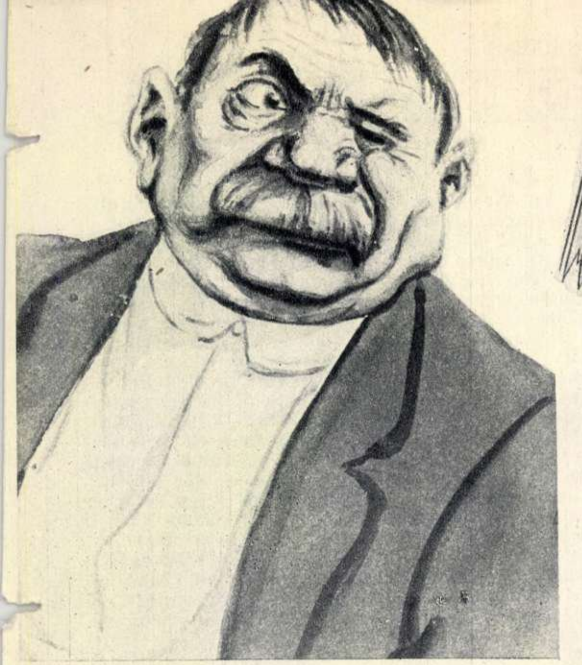

Molimă la Gălbinași

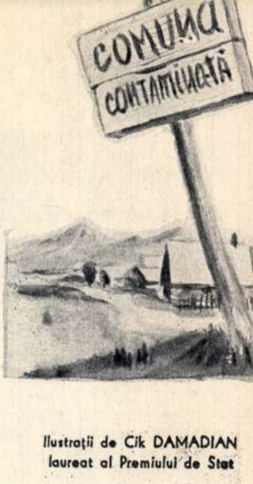

Schiță

de Anton ALEXE

Ilustrații de Cik DAMADIAN
laureat al Premiului de Stat

Ordinul verbal fusese precis: niciun alegător în afară de cei vreo zece, socotiți de încredere, nu trebuia să părăsească comuna și să ajungă în Voinești, unde se afla localul de vot.

Ordinul telefonic suna astfel:

„...Deasemeni, în scopul combaterii molimei de tifos exantematic, care s'a ivit în comună, șeful de post și cu primarul vor strânge în dimineața zilei de... pe toți locuitorii din sat pentru controlul sanitar. In vederea acestui control, medicul plășii, asistat de agentul sanitar și două moașe, vor trece prin Gălbinași în ziua respectivă, pentru efectuarea deparazitării corporale și luarea măsurilor de higienă preventivă necesare.“

Târziu în noapte, primarul Marin Ciulubei și plutonierul major Anagnoste s'au întâlnit la primărie.

— Ichime! strigă Ciulubei, de cum păși pragul.

— Ordonați! — se auzi din fundul întunecos al sălii glasul vătăjelului.

— Bă, ești aici? — țipă iarăși la el Ciulubei.

— Da, da, sunt aici.

— Vezi, ai grijă! Nu intră nimeni peste noi, până nu mă întrebi.

— Am înțeles.

— Și după ce-om pleca, să nu lași să se apropie nici musca de telefon, că-i foc!

— Nici musca, dom'le Marine.

— Până mâine dimineață, când venim înapoi.

— Până mâine dimineață...

Ciulubei închise ușa cancelariei... Se trânti suflând zgomotos pe un scaun. Anagnoste se rezemă de colțul mesei.

— Ei, dom'le majur — zise primarul. Ascultă aci: în noaptea asta îți faci un plan de bătaie. Dai telefon la plasă să-ți trimeată încă vreo zece — cincisprezece jandarmi și mi-i așezi în jurul comunei, cu arma pe umăr și gloanțele în cartușieră...

— Așa...

— Incepând dela ora cinci dimineața și până poimâine seara, adică...

— Cât țin alegerile...

— ...Cât țin alegerile, pricepi?

— Așa!

— Niciun picior de rumân nu iese și nu intră în comună. Ințelegi?

— Ordinu-i ordin!

— Care cum vrea să plece la vot în Voinești...

— Il întorc din drum și-l mân acasă.

— Așa!... Văd că 'nțelegi. Da' ai grijă! El o să zică — mârlanul e hoooț!... — că vrea să meargă la târg, ori la câmp...

— He-he-hei!...

— Dar noi știm că din cei patru sute optzeci și trei ce's înscriși la noi în listele electorale, zece dacă or fi cu roata... Vreo douăzeci, să tot fie cu bățul, alți douăzeci să-și risipească voturile pe la alte partide. Dar sărăcimea, știm noi pe cine ar vrea să scoată... Doamne ferește!... Și dacă nu găsesc în listă pe cine le e pofta, pun stampila pe toate semnele și-și anulează votul...

— Așa...

— Geaba ne-am frământat și am cercat să-i aducem în scocul nostru. Ăștia-s tâlhari nărăviți... Cum i-am și spus la telefon prefectului: „Coane Jenică, la noi în Gălbinași, dacă nu ia cumva foc comuna ori de nu trimiteți vreo patru sute de ordine de concentrare — dela fașă la barbă albă — apoi patru sute de boabe vor pune Gălbineștenii în alte traiste...“ Așa, ca să-l sperii!

— Și dom' prefect ce-a răspuns?

Ciulubei își umflă pieptul:

— Prefectul nu răspunde, măi dom'le majur Anagnoste. El dă numai ordin. De răspuns răspundem noi, dacă suveicuța nu sfârâie cum trebue...

— Așa! Și ce ordin a dat?...

— Păi nu-ți spusei? Dai telefon chiar acum la plasă, la jandarmi. Vorbești cu locotenentul Eremia, care a primit și el ordin să-ți trimită la cerere ostași. Ai grijă numai ca soldații să nu stee de vorbă cu oamenii prin sat... Și le dai consemnul: nimeni nu trece încoa' și nici dincolo de comună, afar' de vreo zece d'ai noștri care o să se ducă la vot în Voinești. Ăștia vor arăta stampila primăriei....

— Pe bilet?

— Nu, măi, ce's prost? In palmă le-o pun și au să țină pumnul strâns până vor ieși din comună. Le dați drumul că's din partida noastră... Lămurit?

— Lămurit.

— Și nu uita că Mandache, îl știi... Ăl de i-a fost tat'său revoltaș în 907... Mandache are să înjure mâine drapelul și familia regală... Mi-l ții la cercetări două zile... Iar pe Ioan Scarlat și Bănțoiu cari au feciorii la Căile Ferate îi chemi la cercetare pentru vițica boierului care a dispărut anul trecut.

— Păi a găsit-o boierul în islaz.

— Nu-i nimic. Dar dac'o fi să se mai piardă odată?

Anagnoste își lovi cu un pocnet sec tocurile cizmelor și se scărpină în cap.

— Măi nea Marine, dar...

— Ce-i?

— Aș vrea să știu ce-am să le spun la unii dintre ei, ăi mai afurisiți, când i-oi opri să meargă la vot? Să n'aibă pricină să mă reclame, de le-o veni cumva apa la moară...

Ciulubei își trase o palmă potrivită pe obraz:

— Tiii! Mare minunăție și cu tine, măi frate. Unsprezece alegeri au trecut peste mustățile tale de jandar' și mai îmi pui întrebări d'al' d'astea!....

— Păi...

— Nu-ți dai cu socoteala ce se va întâmpla mâine, dom'le plutonier?

— Cam bag eu de seamă...

— Intră tifusul în Gălbinași și ține pân' se termină alegerile. Și comuna e atinsă de boleșniță. Și dacă-i atinsă, nu mai iese picior de om din Gălbinași!

— Da, dar...

Anagnoste tăcu, înghițindu-și vorba.

— Ce-i? Spune! De ce-ți mușcași limba?

— Ei, zic și eu așa... Intreb. Nu discut. Vorba ăluia: sunt slujbaș și execut. Ce dă ordin stăpânirea... Adică onor guvern... Dar... Cum să zic? Dacă poimâine iese alt onor guvern și mă'ntreabă ori mă pârăște vreunul?... Că țăranul e hoooț, dom'le....

— Păi să nu iasă alt guvern. Asta-i misiunea noastră, nenicule...

— Să nu iasă. Așa zic și eu, că doar ăsta-i ordinul... Dar dacă onor guvernul care vrea să vină calcă consemnul onor guvernului care a și venit...? Eu... Noi... Ce-i facem atunci, nene Marine?

— Aha! (Ciulubei își ciupi cu sete un vârf de mustață). Păi d'o fi să iasă liberalii... Au să iasă! Și ce-i ? Conu Pavelică nu-i tot de-al nostru? E doar cumnatul lui conu Jenică...

— Ce spui dom' Marine? Nu știam. Ia te uită...! Tiii ! Atunci stăm bine, las' pe mine!

— De tine tot au nevoie, că — vorba ta — țăranul e hoooț... Vrea pământ... Se 'mproptă să plătească birurile ori să iasă la clacă boierească... Tu-i execuți!

— Așa-i, dom'le Marinică. Drept spui. Ii execut. Sunt slujbaș. Cum să nu execut? Mamă, mamă! Ordin dela onor guvern!...

*

Asta a fost Vineri.

Sâmbătă, Ichim, vătăjelul primăriei, începu să bată toba pe ulițile comunei, înștiințând locuitorii că trebue să se adune a doua zi, în zori, în fața primăriei, pentru vizita medicală.

La început, unii dintre ei n'au vrut să țină seamă de „lătratul“ vătăjelului, dar către cinci dimineața, însuși dom' plutonier major Anagnoste, însoțit de doi jandarmi, cerceta uliță cu uliță, scoțând oamenii afară din case.

S'au strâns în dreptul primăriei, bărbați, femei și copii, tineri și bătrâni, așteptând să vină „domnul doftor“.

Au stat oamenii în picioare, apoi pe jos, pe câte-un bolovan, sau margine de șanț, iar către

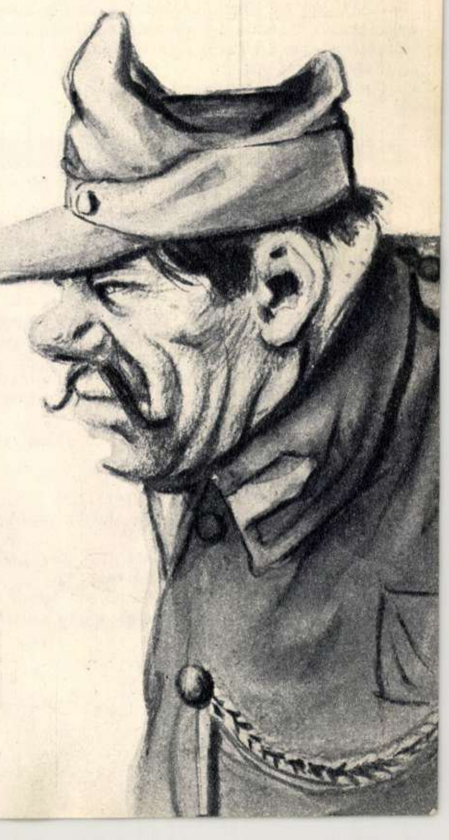

nămiezi, un moșneguț, o babă, două neveste tinere și-un copil au încercat să se strecoare spre casă. Dar ochiul de hultan flămând al majurului i-a zărit.

— Inapoi! Unde plecați?... Anafura voastră!... Unde fugi, moșule? Ori ți s'a făcut de șaizeci'șase de culcări..!

Către ora unu, primarul a vorbit cu nu știu cine la telefon, după care a ieșit în uliță și a spus oamenilor :

— Muierile și copiii pleacă acasă, că de ei nu se prinde tifusul. Rămân aici bărbații dela douăș'unu ani în sus!

*

Pe la ceasurile două își făcu însfârșit apariția agentul sanitar Chilea, cu un bidon lungueț, căruia îi desfăcu, tacticos, capacul turtit. Luă un băț lung, îi înfășură un capăt într'un ghemotoc de vată și-l legă cu sfoară. Vârî bățul în bidonul cu gaz, până ce ghemotocul se muie bine. Scoase bățul din capătul căruia picau stropii de gaz și dintr'un buzunar al halatului său alb trase mașina de tuns.

Ciulubei făcu semn lui Ichim, care aduse îndată o masă și două scaune. Primarul așeză o foaie mare de hârtie pe masă, muie un vârf de creion în gură și, așezându-se pe scaun, îi zise lui Anagnoste:

— Incepem!

Plutonierul se vârî în mulțime.

— Treci pe rând fiecare la controlul sanitar! Care cum vii în dreptul meu, scoți căciula, îngenunchi, și-ți spui numele.

Oamenii prinseră să se mânie.

— Ce 'nseamnă măscăraia asta?...

— Vor să ne tundă ca pe oi...

— Ne-au luat pân' acum șapte piei. Ce mai vor?

Anagnoste se 'nfurie.

— Gura! Mama voastră de bolșeviștri! Nu vă convine, ai? Ce-ați vrea? Să semănați boleșnița și în alte sate?

— Păi azi sântără alegerile — îndrăzni unul.

Plutonierul îl și însfăcă de piept.

— Cum ai spus? Alegeri? Zii... tu... — și-l îmbrânci spre masă. — In genunchi! Scoate căciula! Alegeri, ai? De alegeri vă arde vouă când în Gălbinași a intrat tifusul?...

Cât ai clipi, Chilea sanitarul a și mușcat de câteva ori chica celui îngenunchiat, după care i-a plimbat șomoiogul uns cu gaz, prin cap, peste ochi și obraji.

— Scrie-l pe ăsta. Săndei Dumitru. Altul la rând ! Cum îți spune ție? Hai, hai, apropie-te, că n'avem vreme de pierdut... Zamfir Petre? Bun. In genunchi. Căciula! Ia-l Chileo, că-i țepos în cap ca un arici.

— Altul!

Până s'a întunecat au fost controlați „sanitar“ vreo sută de oameni.

Ciulubei se urcă pe-un scaun.

— Ăi care au fost controlați se duc acasă și nu ies nici în curte, până poimâine dimineața... Ceilalți așteaptă aici în fața Primăriei, până le vine mâine rândul...

*

A doua zi, pe la orele nouă dimineața, fuseseră controlați alți treizeci din cei rămași decuseară. Mai rămăseseră vreo două sute optzeci.

A sunat însă din nou telefonul. A vorbit Ciulubei cu nu se știe cine și pe loc l-a cuprins mila de oameni.

Intors în uliță, se sui iarăși pe scaun. Iși trecu degetele prin părul tuns perie și cercă, fără să reușească, să-și frăgezească glasul.

— Duceți-vă acasă, fraților. Deacu' gata cu controlul sanitar.

Oamenii strângeau pumnii și nu-i răspundeau.

Tăcu și primarul, speriat parcă de privirile încruntate ce cădeau ploaie pe el.

Primarul se desmetici. Vru să'njure. Renunță. Rânji. Ca lupul încolțit.

Cineva întrebă:

— Nu mai vine domnu' doftor? Ori a uitat drumul către comuna noastră, că în doi ani nu l-a văzut nimeni p'aci!

A răspuns Ciulubei, bucuros că are prilej să termine o discuție începută rău.

— A dat ordin conu Jenică că s'a terminat tifusul în Gălbinași... Nu mai avem nevoie de doftor...

Trecuseră alegerile!

RĂSFOIND CĂRȚILE

Charles Dickens despre „libertățile“ americane*)

In urmă cu vreo sută de ani, la 4 Ianuarie 1842, solicitat de cititorii săi americani, marele scriitor englez Charles Dickens a întreprins o călătorie de câteva luni în Statele Unite ale Americii. „Democrații“ yankei sperau că vizita lui Charles Dickens va avea ca urmare scrierea unei opere care să constitue o apologie a „libertății“ americane.

„Notele din America“ au înșelat însă așteptările cercurilor diriguitoare de peste ocean. Impresiile culese de Dickens în cursul călătoriei sale sunt pătrunse de o amară decepție. Aceasta îl face să scrie unui prieten din Anglia: „Da, sunt decepționat. Nu este republica pe care mă așteptam să o văd... Nu te-aș osândi pentru nimica în lume să trăiești măcar un an dincolo de Atlantic. Libertate pentru opinii? Dar de unde? Văd o presă mai josnică, mai de nimic, mai stupidă și mai nerușinată decât în orice țară cunoscută mie... Forma de guvernământ? Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mai goală și mai deșartă o văd ochii mei, sub miile ei de aspecte“.

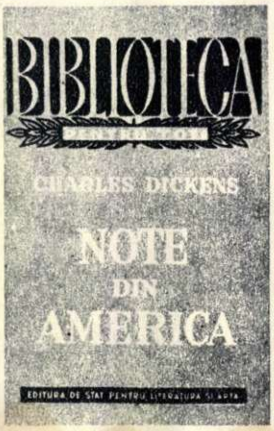

Ceeace-l interesează întâi pe Dickens în orașele pe care le vizitează sunt așezămintele sociale — spitale, școli, aziluri — precum și închisori. Și, într'adevăr, găsește un bogat material uman, menit să-i întregească și să-i completeze cunoștințele despre „democrația“ americană și mult trâmbițatele ei „libertăți“. Despre felul în care e sprijinită dezvoltarea culturii, marele scriitor are cuvinte de amară ironie: „Este o bibliotecă peste drum, de unde se vede lumina aceea, și se pare că e deschisă seara, pentru doamne, de trei ori pe săptămână, sau mai des“. La New-York erau doar trei teatre. „Două din ele „The Park“ și „The Bowery“, foarte mari, elegante și impunătoare, dar mai totdeauna — și îmi pare rău că trebue să mărturisesc lucrul acesta — goale“.

Ceeace îl scandalizează însă peste măsură pe romancierul englez sunt corpurile legiuitoare din Washington, a căror activitate o consideră „șurubăria ce pune în mișcare cea mai ordinară parodie a unei mașini politice, pe care au fabricat-o vreodată cele mai ordinare instrumente“.

Continuându-și călătoria spre miazăzi, scriitorul descoperă unul din cele mai semnificative aspecte ale „democrației“ americane: sclavia, pe care o înfierează cu vehemență. Citează chiar anunțuri de presă de felul următor: „Fugit negru pe nume Henry; cu ochiul stâng scos, câteva răni de cuțit pe brațul și sub brațul stâng, și multe urme de bici“.

In combaterea sclaviei, Dickens pune mult patos, inspirat din sentimentul său de dreptate și din marea sa dragoste pentru oprimați.

Romancierul condamnă moravurile putrede ale presei stăpânite de capitaliștii și politicienii yankei. Iată ce scrie el: „...atâta timp cât presa Americii se află în starea abjectă de acum, sau într'o stare cât de cât asemănătoare, nu e de nădăjduit într'o asanare a moravurilor în această țară“.

Datorită humorului sănătos al operelor lui Dickens, precum și stilului curgător, natural și simplu, volumul „Note din America“ — a cărui traducere aparține lui Mihnea Gheorghiu — se citește cu plăcere, deșteptând dela început interesul și curiozitatea cititorului.

Eugen GIURGIU

---

*) Charles Dickens : „Note din America“ — E.S.P.L.A.

Oameni care n'au început încă să trăiască *)

Simțind în aer mireasma cunoscută a pământului natal, lui Lanny — tânărul mulatru abia revenit dela studii — îi pătrunse în suflet o bucurie caldă și, adresându-se controlorului care tocmai îi verifica biletul de tren, îi zise cu entuziasm:

—„Ce zi frumoasă! M'am întors acasă după o lipsă de șapte ani“.

Dar, observând privirea rece și dușmănoasă a funcționarului feroviar, își aduse aminte, tresărind, că se află în Uniunea Sud-Africană.

Se cunoaște cât de crâncenă este exploatarea în țările coloniale, cât de îngrozitoare sunt condițiile de muncă ale băștinașilor, cât de sălbatice sunt mijloacele de represiune folosite de imperialiști. Romanul lui Peter Abrahams — tânăr scriitor progresist sud-african — dezvăluie cu îndrăzneală și critică această situație.

Intors dela studii, învățătorul Lanny Swartz vrea să înființeze în satul lui o școală pentru copiii de mulatri, dar încă dela început colonialiștii se împotrivesc acestui plan.

— „Voia noastră este ca lucrurile să rămână așa cum sunt — îi spune bogătașul alb Gert Villier. — Nu vreau să se schimbe nimic aici, mă înțelegi?“

Curând Lanny se îndrăgostește de Sarie Villier, fiica adoptivă a stăpânilor din „casa cea mare de pe deal“. Fata are pentru el aceleași simțăminte. E o dragoste puternică între doi tineri fără prejudecăți rasiale, dar ei nu se pot căsători pentrucă el e mulatru, iar ea albă; nu le este îngăduit să se întâlnească și să se plimbe împreună, nici măcar să-și vorbească. E o lege nescrisă și tiranică, tipică realităților din Uniunea Sud-Africană. Toate drepturile aparțin colonialiștilor albi. Africanii băștinași se găsesc în stare de adevărată sclavie, sunt siliți să trăiască în „teritorii rezervate“, pe care nu le pot părăsi; nu se pot împrieteni și nu se pot căsători decât între ei. „Există oameni care n'au început încă să trăiască... Ei există, dar nu trăiesc“ — spune autorul, prin gura unuia din personagiile sale, bătrânul profesor Schimd. In asemenea condiții de viață fericirea personală e o simplă himeră.

Pentru a scăpa de persecuție, Lanny și Sarie încearcă să fugă într'o țară învecinată, colonia portugheză Mozambic, dar planul lor e descoperit înainte de a fi pus în aplicare și ei mor în luptă cu prigonitorii lor, indivizi de teapa lui Gert Villier și Viljoen.

Eroii principali ai romanului „In calea trăsnetului“ nu sunt luptători conștienți pentru drepturile populației indigene. Cu toate acestea, existența unor personagii secundare ca Mako, preotul mulatru și Isaac, arată că în Africa de Sud se găsesc forțe luptătoare conștiente — e drept că încă slabe, dar în plină dezvoltare — forțe care mobilizează tot mai largi masse în lupta pentru libertate. Acestor forțe progresiste le aparține și scriitorul Peter Abrahams, el însuși om „de culoare“, reprezentant al noii intelectualități indigene sud-africane, luptătoare pentru pace, libertate și progres.

---

*) Peter Abrahams: „In calea trăsnetului“ — E.S.P.L.A

TREI CONGRESE

de I. LUDO

Ilustrații de A. LUCACI

La intervale foarte scurte, s'au desfășurat nu de mult în Statele Unite trei congrese: congresul Legiunii Americane; congresul Federației Americane a Muncii (A.F.L.) — și congresul Asociației naționale a bancherilor americani.

In toate aceste adunări s'au dezbătut probleme mari de ordin internațional: războiul din Indochina, armistițiul din Coreea, efectele inițiativelor de pace ale Uniunii Sovietice și ale altor țări democratice — precum și problemele care frământă viața internă a Statelor Unite: relațiile cu Uniunea Sovietică, legea Taft-Hartley și înarmarea.

Dacă Legiunea Americană susține că ar reprezenta pe foștii combatanți de categorii sociale amestecate, iar A.F.L.-ul că ar fi exponenta muncitorimii americane, în schimb Asociația bancherilor aparține, nici vorbă, exclusiv bancherilor. Ai fi fost, deci, îndreptățit să te aștepți ca în congresele unor organizații atât de deosebite prin structura și caracterul lor, să răsune, în jurul unor probleme similare, păreri la fel de deosebite. Dacă ești, însă, cât de cât informat asupra rolului real pe care-l joacă Legiunea Amecană, Federația Americană a Muncii și Asociația națională a bancherilor în viața politică a Statelor Unite, nu poți decât să te miri: trei congrese? Dece trei congrese, când „idealurile" Legiunii Americane și cele ale Federației Americane a Muncii se aseamănă până la identificare cu absolut toate idealurile Asociației naționale a bancherilor, încât toate trei organizațiile s'ar fi putut mulțumi și cu un singur congres!

Intr'adevăr ce este Legiunea Americană?

Cea mai activă organizație fascistă din câte sute de organizații fasciste există în Statele Unite. In special, în anii de după război, în lumea monopolistă, activitatea Legiunii Americane este mult mai prețuită decât cea a Ku-Klux-Klanului. Se înțelege! Pentrucă în timp ce Ku-Klux-Klanul operează de preferință noaptea, Legiunea nu are preferință de timp și de ore: operează și ziua, și noaptea. Și apoi, în condițiile excepționale de muncă și libertate ce se asigură azi în Statele Unite tuturor celor care știu să mânuiască, oricând și în orice loc, pistolul ori briceagul, Ku-Klux-Klanul, cu ritualul său plin de mistere, apare oarecum demodat. Legiunea Americană e mult mai la zi cu cerințele modului de viață american: lucrează pe față, străină de orice preocupare de camuflaj. Este neastâmpărată Legiunea Americană, așa cum șade bine unei organizații condusă de niște agenți provocatori — foști cândva în uniformă militară. Și acuză această Legiune Americană în dreapta și'n stânga, și insultă, și amenință, și însceneazǎ, și denunță, și bate, și înjunghie, și împușcă — și-și strânge legăturile cu fascismul de peste mări și oceane, din ce în ce mai fără ocoluri și mai fără rezerve. Astfel, dacă ieri se mulțumea doar să-l înscrie pe Mussolini printre membrii săi de onoare, fără să-l poftească însă, în Statele Unite ca să-i învețe pe americani cu câte calorii e mai bogat mălaiul decât făina de grâu, azi ea îl invită în S.U.A. pe colonelul nazist Dickfeld — președintele asociației celor decorați de Hitler cu crucea de cavaler pentru excepționalul lor număr de crime — să-i învețe pe americani cum se extrage untul din cadavre și ruine.

Nespus de dinamică, Legiunea Americană se manifestă în direcțiile cele mai diverse și neașteptate.

Să zicem, pe tărâmul social: în 1947, când monopolurile pregăteau legea Taft-Hartley, Legiunea Americană, ca să afle opinia celor cincisprezece milioane de demobilizați asupra sindicatelor și asupra drepturilor ce s'ar cuveni muncitorilor, a făcut — după metoda institutului Gallup — o anchetă printre zece mii de foști combatanți, despre care nimeni n'a putut afla până acum dacă măcar s'au născut. Rezultatele au fost, în schimb, foarte precise: 71% din anchetații-fantomă cereau micșorarea drepturilor sindicale; 3% cereau suprimarea sindicatelor; 20% arătau că sindicatele, în ciuda greșelilor lor, se bucură de încrederea muncitorimii; și numai 1,80%, o mărire a drepturilor sindicale... Patronii aveau ce să fluture pe la nasul muncitorimii: statistica aceasta, confecționată de către conducătorii Legiunii Americane în birourile de statistică ale marilor întreprinderi bancare, voia să demonstreze poporului că aproape unanimitatea celor cincisprezece milioane de demobilizați cerea ca propriile ei drepturi și libertăți să fie neapărat suprimate, sau, în cel mai rău caz, micșorate...

Pe tărâmul artistic: prin 1949, în seara când Paul Robeson trebuia să dea un concert la Peekskill,. Legiunea Americană și-a dovedit odată mai mult „dinamismul", organizând printre spectatori un pogrom care s'a încheiat cu sute de răniți.

Pe tărâmul politic: Legiunea Americană s'a oferit, în vara trecută, să pună la dispoziția autorităților un pluton de execuție pentru împușcarea soților Rosenberg.

Și așa mai departe.

Faptele acestea simple, spicuite la întâmplare din epoci și vremuri diferite, ne arată că Legiunea Americană operează în voie, e veșnic trează la datorie. In toate adunările progresiste, în toate demonstrațiile de pace și în primul rând în toate grevele muncitorești, se fac auzite pocnetele pistoalelor Legiunii Americane. Revista reacționară „Time" recunoaște că Legiunea Americană este „cea mai puternică organizație de spargere a grevelor".

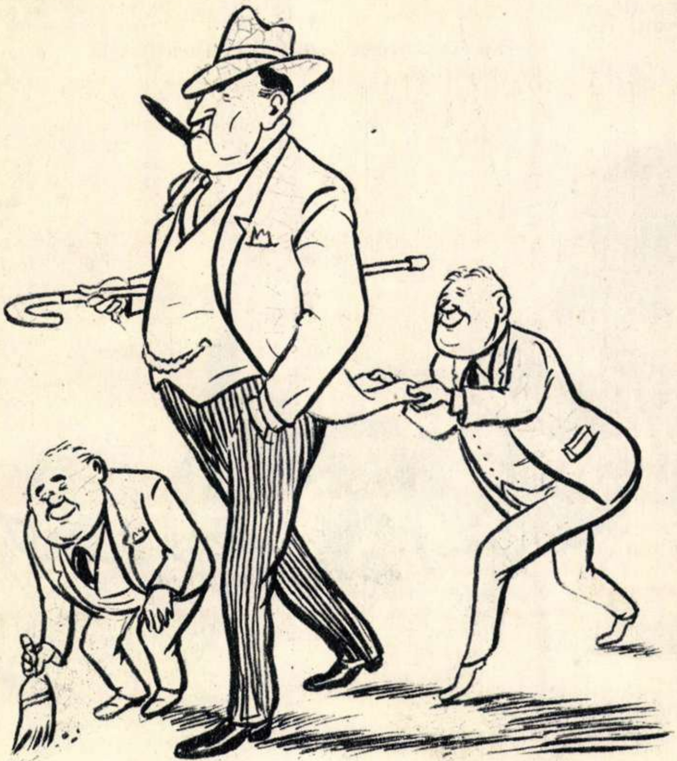

In urmă cu un an-doi, marele dragon al Ku-Klux-Klanului, venerabilul Samuel Green cerea guvernului ca toți huliganii săi cu cagulă să fie scutiți de orice fel de impozite, drept„ răsplată pentru munca lor caritabilă și umanitară"!

Pentru munca ei și mai „caritabilă" și „umanitară", Legiunea Americană a p fără s'o fi cerut măcar, o răsplată mul grasă decât scutirea totală de impozite: derea totală a bancherilor.

*

Dar ce este Federația Americană a Mu

Este federația sindicatelor galbene, spărgătoare de grevă. Conducerea A.F.L. are un singur sfânt în calendar: patronul — și se conduce după o singură poruncă: să nu facă ceeace patronului s'ar putea întâmpla să nu-i placă. Și, de aproape 60 de ani de când a fost întemeiat, A.F.L. n'a ieșit un singur moment din voia patronului. Și care este voia patronului? „Ceeace vrem noi — a spus în 1948 un reprezentant al Asociației naționale a bancherilor — este libertatea de întreprindere, adică libertatea pentru capitalurile noastre de a fi ferite de sindicatele muncitorești". Aceasta este și misiunea conducerii A.F.L.: să ferească pe capitaliști de sindicatele muncitorești.

Iși împlinește ea sarcina? Mai e vorbă!

De aproape 60 de ani conducerea A.F.L. predică milioanelor de sindicaliști armonia dintre muncitor și patron, pentrucă, ce s'ar face muncitorii dacă, într'o bună zi, ar pieri toți patronii de pe fața pământului? Ar fi vai și amar de pielea lor. Faimosul bonz sindical Dubinsky, unul din prinții A.F.L., a formulat această idee printr'o imagine plastică: „Sindicatele au nevoie de capitalism, cum are peștele nevoie de apă!".

Exact! Altminteri, cum ar fi putut muncitorii din A.F.L. să vadă acest spectacol unic în viața muncitorilor din toate timpurile și din toate țările de pe fața pământului: mari bancheri, mari industriași, ofițeri superiori — de dorit generali în mare ținută — venind la sediul sindicatelor pentru a ține conferințe în care să facă apologia capitalului și să proclame pe capitalist singurul, marele și adevăratul tată al muncitorului. La care, conducerea A.F.L., înduioșată, să aplaude cu însuflețire și să-l îndemne pe muncitorul american să se desbare de obiceiul urît de a face grevă, împreună cu toți „bolșevicii". Dece grevă, când uite, eu, Meany sau Tobin, sau Irving Brown, sau Dubinsky, sau Hutchesohn sunt gata să mă sacrific și să mă duc eu în numele tău la patron și să stau eu de vorbă cu el, singur — numai singur — între patru ochi — numai între patru ochi — despre nevoile tale. Și să vezi ce bine o să fie!

Și adevăr grăește alde Meany sau Tobin sau Brown! E bine. Strașnic de bine. Firește, bine nu de masele de muncitori — ci, deocamdată, ca pentru început, de cei din conducere: bine adică de un Meany și ai lui, cum a fost ieri bine de un William Green și ai lui, cum a fost alaltăieri bine de un Samuel Gompers și ai lui. Tot atât de adevărat este că nici muncitorii nu stau degeaba în sindicatele A.F.L.: plătesc cotizații. Este un drept al lor, recunoscut, necontestat — dar și unic. Dincolo de cotizații, rolul muncitorului din A.F.L. este încheiat. Nu are voie să ceară nimic, nici să întrebe nimic. Deaceea trebue să se considere sau ca nebunie curată, sau ca un act de stimă neobișnuită din partea unui șef sindical, dacă-și convoacă muncitorii în adunare generală la 10—15 ani odată. In 1945, mai mulți muncitori din construcții, disperați, și-au luat inima în dinți și au dat în judecată pe președintele lor care, din 1911, de când a fost ales — adică timp de 34 de ani — a refuzat, în mod sistematic, să-i convoace în congres. Așa dar, e bine! Tot fiindcă e bine, conducătorii A.F.L. își atribue oficial salarii care depășesc în unele cazuri însuși salariul oficial al președintelui S.U.A.. Și iar fiindcă e bine, șefii A.F.L., cu o fantastică intuiție a binelui, au instituit, chiar din momentul în care și-au înființat tarapanaua lor sindicală, o tradiție care se respectă cu evlavie nealterată până în ziua de astăzi: să fie înscăunați pe viață. Ca regii. Astfel, s'a putut revela în 1949 următorul fapt, care ar fi și comic, dacă n'ar face parte din însuși modul de viață american: în acel an se găseau în comitetul executiv al A.F.L. doi membri în vârstă de 65 de ani, cinci între 65—70 de ani, cinci între 70—80 de ani și trei în vârstă de peste 80 de ani. Fără îndoială că între timp au mai crescut în vârstă. Bătrâni, dar mâncăcioși, care nu se îndură să lase furculița din mână decât numai când, după plata de aici, sunt chemați să-și încaseze și răsplata de apoi. Samuel Gompers, conducătorul A.F.L. din 1897, a părăsit fotoliul prezidențial în 1924, numai fiindcă dumnezeu l-a convocat să-și ia locul la dreapta sa. William Green, urmașul lui Gompers din 1924, s'a despărțit în 1951 de președinție, tot numai din aceleași motive de forță majoră.

Dar și Samuel Gompers și William Green pot să se plimbe în liniște, acolo unde se află: fotoliul lor a încăput pe mâini bune. George Meany își încasează cu aceeași desinvoltură subsidiile dela patroni, parcă ar fi președinte nu de un an-doi, ci de o viață întreagă. Dar, ca și marii săi predecesori, nu-și mănâncă nici el leafa, „cadourile" și șperțurile degeaba: combate. Cât e ziua de mare, combate. Pe cine? Ce mai întrebați? Pe comuniști! Ceeace face A.F.L.-ul — s'a lăudat el în congresul recent — este „anticomunism militant". Federația Americană a Muncii — și-a complectat șeful sindical Meany ideea — „participă activ la lupta împotriva comunismului". Am putea zice: foarte activ. Pe chestia asta anticomunistă, Federația Americană a Muncii are un certificat în toată regula, mai întâi dela Dulles, care a venit în congres să ateste că „A.F.L. a câștigat o experiență și o înțelepciune care complectează în mod absolut necesar pe cea a guvernului" — și apoi dela însuși președintele Eisenhower, care, în mesajul adresat congresului, spune că sindicatele A.F.L. „în asociație cu capitalul plin de resurse" — au dovedit „realism" și „geniu inventiv".

Că șefii A.F.L., „în asociație cu capitalul plin de resurse" au dovedit „realism", asta poate s'o vadă oricine, după straturile lor de osânză. Dar drept este că au și cheltuit mult „geniu inventiv" pentru acumularea acestei osânze. Gândiți-vă numai de cât geniu inventiv au avut ei nevoie ca să-l lanseze pe un Irwing Brown, agent provocator și traficant de carne vie în Europa! Cât geniu inventiv le-a trebuit șefilor sindicali ca, în 1947, când se împlineau cincizeci de ani dela inventarea A.F.L. — să dăruiască „în asociație cu capitalul plin de resurse", celor 40.000.000 de salariați americani, legea Taft-Hartley! Și, însfârșit, cât geniu inventiv le-a trebuit, ca, „în asociație cu capitalul plin de resurse" — să redacteze această frază, ruptă din modul de viață american și înserată în mesajul prezidențial: „Legea Taft-Hartley este o contribuție importantă la crearea unor relații mai solide între patroni și muncitori."

Dece este legea aceasta o contribuție atât de importantă la întărirea legăturilor dintre patroni și muncitori?

Pentrucă interzice muncitorilor dreptul la grevă, dreptul de a se organiza în sindicate după cum ar socoti ei că-i mai bine, dreptul de a alege la conducere un sindicalist cinstit, dreptul de a se înscrie într'un partid progresist, dreptul de a primi printre ei un muncitor exclus din alt sindicat pe motive politice, dreptul de a colecta fonduri pentru o campanie electorală care nu are acordul guvernului, etc. Aceste oprelişti antimuncitorești, îngrămădite în legea Taft-Hartley, care, în ciuda făgăduielilor din timpul campaniei electorale prezidențiale, rămâne intactă, plus atâtea alte măsuri luate în ultimul an de către „capitalul plin de resurse" — tot în ciuda făgăduielilor electorale — pentru desființarea controlului asupra chiriilor și prețurilor din comerț; pentru menținerea impozitelor prea apăsătoare, pentru micșorarea — o nouă micșorare! — a sumelor prevăzute în buget la capitolele sănătate, învățământ, construcții de locuințe, etc. — toate nu sunt, evident, decât niște „contribuții importante" — și încă ce importante! — la crearea unor relații mai solide între patroni și muncitori!

Și deabia toate aceste contribuții importante pălesc pe lângă acea contribuție „mult mai importantă", la înfrățirea dintre muncitori și patroni — despre care se pomenește, cu elogii binemeritate, în mesaj: contribuția A.F.L. „la marile probleme" — cum ar fi „înarmarea noastră (a americanilor) în vederea apărării".

Tocmai! Dacă lipsea ceva pentru ca relațiile dintre patroni și muncitori să fie cât mai solide — era înarmarea. Și A.F.L. a contribuit și ea, din răsputeri, la înarmare. Numai să se termine odată cu grevele!

*

Și acum să vedem ce este Asociația națională a bancherilor.

Este gang-ul celor 60 de dinastii financiare și totodată industriale — care, după o vastă experiență, au ajuns la concluzia că singura afacere care ar corespunde în chip onorabil poftei lor de câștig, poate fi numai războiul. Iată și o cifră elocventă: beneficiul curat cu care s'au ales stăpânii economiei naționale americane, de pe urma celor cinci ani de război dintre 1940—45, a fost de 51 miliarde 700 milioane dolari. In consecință, monopoliștii americani, chiar în anii când acest al doilea măcel mai era încă în curs, au început să pună la cale o nouă spaimă, care să justifice o nouă înarmare, în vederea unui nou război. Calmi, hotărîți și cu creionul în mână. „Reprezint trusturile și sunt mândru de aceasta", a spus actualul ministru de război al S. U. A., pe vremea când era ministru al lui Truman. „Președintele (Truman) a ales oameni ca mine, deoarece pregătirile de război sunt în bună parte treaba trusturilor". Este, neîndoelnic, treaba trusturilor, care, prin pregătirile de război, își apără afacerile. In 1948, domnul Dodge, președintele lui „American Bankers Association" (Asociația Americană a Bancherilor) declara la Détroit: „Prosperitatea Statelor Unite este o urmare a relațiilor proaste dintre țara noastră și Uniunea Sovietelor". Deci, trăiască relațiile proaste! Pentru provocarea și întreținerea acestor relații proaste, domnul Herbert Hoover, unul din marii păgubași ai prăbușirii regimului țarist și unul din cei mai înverșunați animatori ai războiului intervenționist din Rusia Sovietică, spunea în 1919: „Bolșevismul este mai rău decât războiul". Sentința asta filosofică exprima și ura bancherilor împotriva regimului sovietic, — și dragostea lor de război. Și cu această deviză: „Bolșevismul este mai rău decât războiul", bancherii și fabricanții de tunuri își fac de peste treizeci de ani și deșănțata lor propagandă antisovietică și afacerile lor murdare.

Și s'au adunat acești bancheri în congres, ca să constate ce? Că „treaba" — vorba domnului Wilson — nu mai merge așa de bine ca până acum; că, după nenumărate simptome, „complotul" Uniunii Sovietice și al altor țări democratice împotriva războiului are șanse de reușită; și că destinderea intervenită în ultima vreme în situația internațională, din „vina" celor opt sute de milioane de oameni luptători pentru pace, a provocat „un declin la bursa de valori" — ceeace este „un semn de dezastru" pentru marii gheșeftari din Wallstreet.

Dar a intervenit în dezbateri domnul George Humphrey, ministru al finanțelor S.U.A., care a spus: „Nu, eu nu pot crede că lucrurile stau așa... La un dezastru ne putem aștepta numai atunci când ziua alocărilor și a primirii de comenzi va fi trecut..."

Și ziua aceea n'a trecut încă — i-a asigurat domnul ministru al finanțelor pe bancheri: „Pot să vă asigur, a continuat el, că guvernul american se consacră menținerii unui nivel ridicat de producție (de război — n. n.) și că va urma o politică în vederea promovării acestui țel."

Care politică? Politica „relațiilor proaste"! Politica unor cât mai proaste relații între Statele Unite și Uniunea Sovietică, pentru ca prosperitatea bancherilor să fie asigurată.

Dar acelaș lucru — și aproape cu aceleași cuvinte — l-a spus și domnul Dulles în discursul rostit de domnia sa la Congresul Legiunii Americane! Despre acelaș lucru este vorba și în mesajele prezidențiale și neprezidențiale adresate Congresului A. F. L. Și pentru a dezbate aceleași probleme în vederea promovării aceluiaș țel a fost convocat și Congresul Legiunii Americane, și Congresul Federației Americane a Muncii și Congresul Asociației naționale a bancherilor. Atunci, încăodată: dece trei congrese? Dece atâta cheltuială, când toate aceste trei organizații se puteau aduna într'un singur congres?

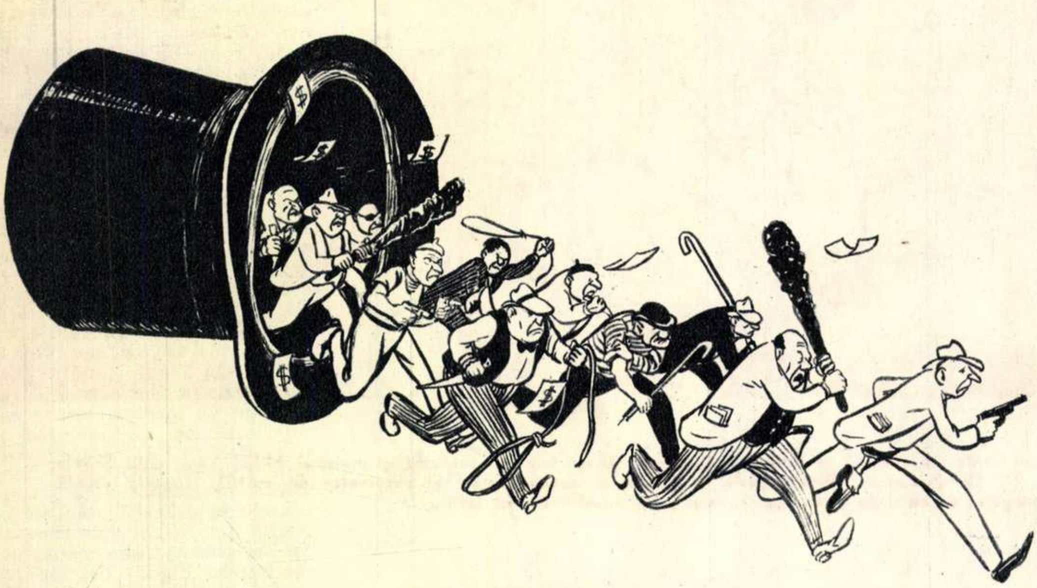

E bine ajustată piesa? Desigur! Şublerul arată că elevele lucrează cu precizie! Acest lucru îl confirmă şi maistrul Mihai Jianu dela Şcoala Profesională Metalurgică Feroviară Nr. 21 din Bucureşti. Făcând parte din sistemul de învăţământ al rezervelor de muncă, această şcoală pregăteşte cadre de mâine pentru atelierele noastre de căi ferate.

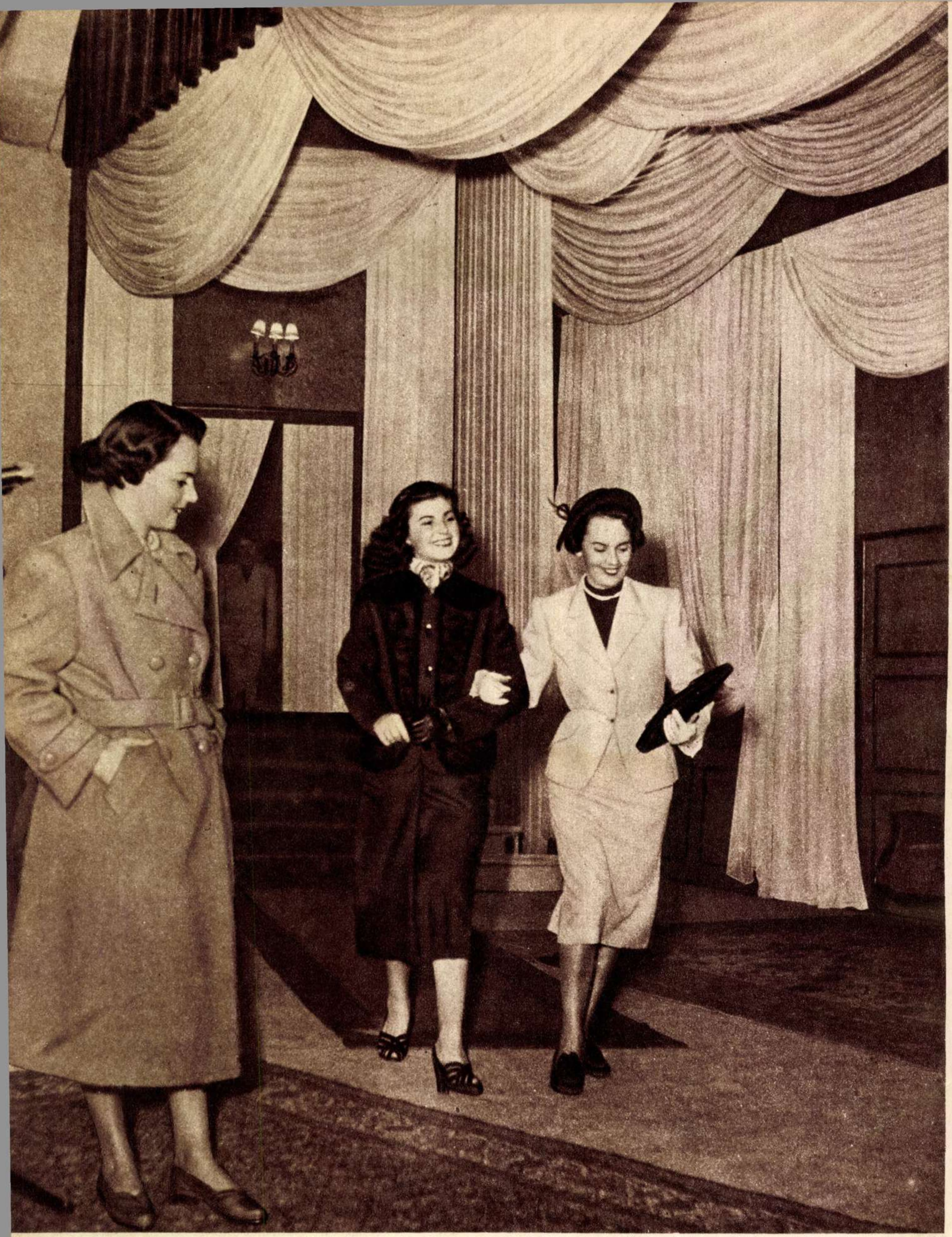

Peste 100 de noi modele au fost prezentate cu ocazia „Festivalului Model 1953", organizat de Uniunea Cooperativelor meşteşugăreşti de producţie „Textile — Confecţii". In curând creaţiile prezentate se vor realiza pe scară largă, contribuind astfel la traducerea în viaţă a Hotărîrilor partidului în vederea ridicării continue a nivelului de trai al poporului.

Maeştri EMERIŢI

Publicând acest articol răspundem cererii tovarăşului Vâlcov Ioan, strungar la Uzinele „1 Mai" — Ploeşti, care ne cere să publicăm un material despre fruntaşii sportului nostru.

In minunatele condiţii pe care regimul nostru democrat-popular le pune la dispoziţia mişcării de cultură fizică şi sport, dintre sutele de mii de tineri şi tinere care îşi întăresc trupul şi sănătatea prin practicarea disciplinelor sportive, mulţi sunt aceia care au urcat spre cele mai înalte trepte ale măestriei. Succesele din ultimii ani ale sportivilor noştri fruntaşi, obţinute în competiţiile din ţară ca şi în cele internaţionale, stau mărturie acestei creşteri neîntrerupte. Tot mai multe victorii sportive, tot mai numeroase performanţe de valoare se înscriu în palmaresul sportului din ţara noastră.

Dintre cei mai buni sportivi, care au obţinut succese deosebite în competiţii, fiind în acelaş timp o pildă în munca lor de toate zilele, şase au fost răsplătiţi cu cea mai înaltă distincţie în sport: titlul de maestru emerit al sportului. El le-a fost acordat fiindcă au luptat cu succes pentru gloria sportivă a ţării, împletind această activitate a lor cu o muncă neobosită pe tărâm obştesc, şi contribuind astfel din plin la răspândirea culturii fizice şi sportului în rândurile celor ce muncesc.

Cine n'a auzit de campioana mondială de tenis de masă Angelica Rozeanu, de atletul Ion Moina, cel care a făcut ca recordul nostru pe 100 metri plat să fie de 10,4 secunde, de trăgătorii Iosif Sârbu şi Gheorghe Lichiardopol, purtători de medalii olimpice, ca şi de boxerul Gheorghe Fiat, sau maestrul Ştefan Szabo, şahistul care ne-a reprezentat cu cinste culorile la ultimul turneu internaţional! Ei sunt cei mai buni, cei mai iubiţi sportivi ai noştri. I-am aplaudat de nenumărate ori pe stadioane, în sălile de concurs, am fost martorii victoriilor lor şi am trăit alături de ei emoţia multor performanţe înalte.

...Iosif Sârbu... Numele acestui sportiv al ţării noastre a fost înscris la Olimpiadă pe tabela rezultatelor la rubrica cea mai de sus: medalia de aur. Numele lui poate fi găsit şi pe lista recordurilor mondiale de tir. Iată performanţe la care năzuieşte orice sportiv.

Iosif Sârbu este tânăr. Viitorul îi va aduce, desigur, alte victorii minunate. Fiindcă Iosif Sârbu nu este numai un talent deosebit; el are acea voinţă de muncă, dârzenie, seriozitate şi modestie, care caracterizează pe sportivul de tip nou şi reprezintă garanţia creşterii lui neîncetate. Aceste calităţi i-au adus şi în munca de toate zilele cele mai mari succese. Iosif Sârbu este purtător al Ordinului Muncii şi deputat în Marea Adunare Naţională.

... Aplauze răsună în sala Floreasca. La masa puternic luminată de reflectoare se întrec, în atacuri îndrăzneţe şi apărări măestre, jucătoarele de tenis de masă... Sunt încă vii în amintirea noastră momentele pasionante ale întâlnirilor pentru campionatul mondial de tenis de masă. Pentru a patra oară, Angelica Rozeanu a cucerit titlul de campioană mondială şi tot ea, ajutată de coechipierele sale, Sari Szasz şi Ella Zeller, a adus ţării noastre, pentru a treia oară, titlul mondial pe echipe şi Cupa Corbillon. Nu de mult, la întrecerile prieteneşti din cadrul Festivalului, Angelica Rozeanu a cucerit de trei ori medalia de aur în faţa unora din cele mai bune jucătoare din lume.

Fără îndoială, Angelica Rozeanu deţine performanţe cum rar au fost atinse. La Budapesta în 1950, la Viena în 1951, anul trecut la Bombay, anul acesta în Martie la Bucureşti, şi apoi în cadrul Festivalului ea a demonstrat cu prisosinţă că este cea mai bună jucătoare de tenis de masă din lume.

...La şah. 64 pătrate albe şi negre, pe care stau aşezate mici figuri de lemn... Le poţi mişca în multe feluri, o infinitate de mutări îţi stau la dispoziţie, dar o singură cale există pentru a învinge. Ca să ajungi maestru de şah îţi trebue nu numai talent, dar şi o muncă uriaşă, o pregătire minuţioasă, să înveţi mereu. Toate acestea le ştie prea bine din propria sa practică maestrul orădean Ştefan Szabo.

Rezultate din ce în ce mai înalte l-au aşezat pe Ştefan Szabo în fruntea şahiştilor care ne fac cinste. Este suficient să amintim că el a ocupat locul al doilea la turneul internaţional dela Bucureşti din 1951 şi că anul acesta s'a clasat printre premiaţii marelui turneu internaţional pe care l-a găzduit Capitala Republicii noastre. Szabo a ştiut să apere cu succes culorile patriei arătând tuturor că şahiştii noştri posedă o clasă din ce în ce mai înaltă, rod al condiţiilor minunate de dezvoltare a sportului în ţara noastră, ca şi al însuşirii experienţei înaintate a şcoalei şahiste sovietice.

... Un mare atlet: Ion Moina. Numele lui este repetat de zece ori pe tabela recordurilor noastre la probele de alergări. In lupta cu secundele şi zecimile de secundă, sprinterul Ion Moina a ajuns până la unele limite pe care puţini atleţi din lume le pot întrece. 10,4 sec. pe 100 m., 21,3 sec. pe 200 m., 47,8 sec. pe 400 m. şi încă atâtea altele... Iată cununa de lauri pe care a cucerit-o Moina pe stadion, întregită de 45 victorii internaţionale şi 30 titluri de campion al ţării.

El este mereu prezent pe stadion ca profesor de cultură fizică, îndrumător al celor tineri. Şi desigur, sub îndrumarea unui asemenea profesor vor creşte alţi campioni şi recordmani, fapt dovedit la întrecerile din cadrul Festivalului.

...Dela Olimpiadă, boxerul Gheorghe Fiat ne-a adus o medalie de bronz. O ţară întreagă l-a urmărit cu drag în întâlnirile grele pe care le susţinea acolo departe, pe ringurile dela Helsinki. L-au aşteptat cu încredere şi oţelarii dela Reşiţa, din mijlocul cărora a plecat. Fiat nu a înşelat nădejdile. A fost al treilea; putea să fie primul, dacă un accident nu l-ar fi oprit să boxeze în ultimele întâlniri în cadrul categoriei semiuşoare. Fiat este un bun sportiv, un exemplu de dârzenie, curaj, disciplină şi devotament.

Aceleaşi calităţi, o perseverenţă rară, au zămislit recordurile şi titlurile de campion pe care le-a câştigat trăgătorul Gheorghe Lichiardopol. Pentru a ajunge la rezultatele obţinute de Lichiardopol printre care medalia olimpică de bronz, acestui sportiv i-au trebuit zile lungi de pregătire, luni şi luni de muncă neobosită. Printre cei pe care i-a întrecut se află şi renumitul sportiv maghiar Karoly Takács, campion olimpic de tir. Intreaga activitate sportivă a lui Gheorghe Lichiardopol poate fi rezumată în două cuvinte: victoria voinţei.

*

Şase maeştri emeriţi ai sportului, şase sportivi de frunte care luptă necontenit pentru gloria sportivă a patriei. Dela ei iau exemplu miile de tineri care vin în număr tot mai mare pe stadioane şi în sălile de sport din satele şi oraşele ţării.

V. RADU

Iosif Sârbu

Angelica Rozeanu

Ion Moina

Gheorghe Fiat

Ştefan Szabo

Gheorghe Lichiardopol

Asemenea celor mari, „piticii" știu și ei să creeze faze dinamice de joc.

PITICII FOTBALULUI

Pe stadionul „Republicii" sau pe stadionul „Giulești" din Capitală, pe stadionul „Flamura Roșie-UTA" din Arad, pe stadionul „Locomotiva" din Timișoara, ca și pe nenumărate alte terenuri de sport din țară, apariția „piticilor" stârnește ropote de aplauze. Cei mai tineri jucători de fotbal, adevărați ucenici în sport, sunt viitoarele cadre sportive de nădejde, crescute cu grijă pentru mișcarea de cultură fizică și sport din țara noastră.

Spectatorii văd din ținuta „piticilor", în echipamentul îngrijit, în jocul lor din ce în ce mai bun, în întreaga lor activitate organizată, grija deosebită a regimului nostru democrat - popular față de tineretul țării noastre.

Și mulți dintre spectatori, privind cum joacă micii fotbaliști de astăzi își amintesc de propria lor copilărie, de „debutul" lor cu mingea de cârpe, pe maidane pline de praf, fără echipament, fără îndrumare...

Condițiile tot mai bune care le sunt asigurate dau posibilitate micilor fotbaliști să joace astăzi pe un teren adevărat, cu o minge adevărată, având la dispoziție echipament bun, bocanci, tricouri, la fel cum au și fruntașii fotbalului.

In colectivele sportive, sub supravegherea instructorilor și antrenorilor speciali, încep „piticii" să învețe fotbalul și să-l practice în mod organizat. Aci află ei o sumedenie de lucruri, dela rostul crampoanelor aplicate pe talpa bocancului până la liniile trase cu var pe terenul de joc: dela felul cum trebue să se echipeze și până la felul cum trebue să se plaseze pe teren la posturi. Incetul cu încetul, astăzi învață cum sa alerge și să lovească mingea, mâine să paseze, să tragă la poartă, să-și unească eforturile cu ceilalți, să învețe jocul în colectiv.

Străduințele instructorilor și antrenorilor din colectivele sportive n'au rămas fără rezultate. Odată cu numărul piticilor, a crescut și numărul echipelor. Numai în Capitală pot fi numărate aproape 20 de echipe care activează în mod organizat. In țară, la Timișoara, de pildă, se organizează competiții speciale la care participă numai asemenea echipe. De curând secția de Cultură Fizică și Sport a Consiliului Central al Sindicatelor a inițiat o asemenea competiție — „Cupa C. C. S." — la care au participat 11 echipe bucureștene și una din Ploești. Scopul acestui turneu, stimularea și intensificarea activității micilor fotbaliști, a fost atins. „Cupa C. C. S." a avut un deosebit succes. Antrenorii echipelor au depus străduință iar „piticii" multă dârzenie și interes în pregătirea pentru întreceri. Aceasta s'a văzut în comportarea din ce în ce mai bună a echipelor. Duminică de duminică, micii fotbaliști s'au arătat mai bine pregătiți și s'au evidențiat mai mult. Ștefan Dumitrescu („Metalul — 23 August"), Rudolf Schneider („Constructorul" — București), Ovidiu Popescu („Locomotiva-Grivița Roșie"), Ștefănescu („C. C. A".), etc. se numără printre tinerii jucători ce s'au evidențiat.

„Piticii" fotbalului nostru cresc așa cum crește întreg tineretul nostru. Regimul de democrație populară îi ajută creându-le condiții tot mai bune. Ei se vor dezvolta, cu siguranță, în așa fel, încât în viitorul apropiat fotbalul din țara noastră să se poată îmbogăți cu noi jucători de talia lui Petschovschi, Apolzan, Suru, Serfözö, Băcuț I. și alții, în a căror măestrie sportivă „piticii" de astăzi văd exemple bune de urmat.

P. GAȚU

Intâlnirea dintre echipele de pitici „Voința" și „Avântul" din Capitală a fost urmărită cu viu interes de mii de spectatori.

ȘAH ȘAH ȘAH

COMBINAȚII INTERESANTE

B. SPASSKI

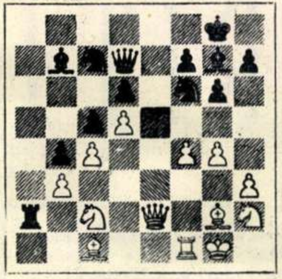

O. BARDA

negrul mută

KARACSONY

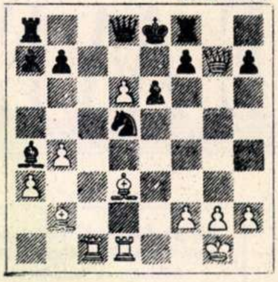

V. CIOCÂLTEA

albul mută

In poziția din prima diagramă, survenită într'o partidă jucată în cadrul recentului turneu internațional dela București, tânărul maestru sovietic a decis partida printr'o combinație foarte interesantă și bine calculată, pentru care juriul i-a acordat premiul I de frumusețe.

Jocul a continuat în felul următor: **22... Cf: d5**! (Scopul acestui sacrificiu este de a distruge bariera albă de pioni din centru pentru a permite figurilor negre superior plasate să exercite maximum de eficacitate posibil în atacul pe flancul damei) **23.c:d5 Na6 24.Dd1 N: f1 25.** N: f1 **C: d5**! (Pentru nebun și cal negru a obținut un turn și doi pioni, ceeace constitue un echivalent material suficient. Acum albul nu se poate apăra satisfăcător împotriva superiorității negrului pe flancul damei) **26. D: d5 T: c2 27.Ne3 De6 28.Da8+ Nf8 29. Nf2 D:b3** (Pentru a evita schimbul damelor, albul a mai dat un pion. Acum cei trei pioni liberi ai negrului pe flancul damei, decid repede partida). A mai urmat: **30. g5 Tc1 31. Rg2 Da3 32. Dd5 Ta1! 33. Cg4 Da8 34. Nc4 Ng7 35. D: a8+ T: a8 36. Cf6+ N:f6 37. g: f6 Ta3 38. Ne1 b3 39. Nc3 Ta2+40. Rf3 Tc2** Albul a cedat.

Poziția din diagrama II a survenit într'o partidă din ultimul campionat al R.P.R. Tânărul Ciocâltea a decis jocul printr'o serie de sacrificii deosebit de frumoase. A urmat: **26. Nb5+**! (Nebunul se sacrifică pentru a deschide „cu tempo" linia turnului d1) **26...N: b5 27.T:d5**!! (Al doilea sacrificiu, consecință logică a primului. Turnul nu poate fi luat, deoarece la 27... ed urmează 28. De5+ Rd7 29. Tc7+ D: c7 30. De7+ urmat de mat) **27... Nc6 28. Nf6 Db8 29. T: c6**! (Al treilea sacrificiu. Amenință 30. d7 mat) **29... e: d5 30. Dg4**! (Albul putea câștiga și în alte moduri, dar mutarea aceasta este cea mai tare) **30... Tg8** (Nu există salvare) **31. d7+ Rf8 32. Tc8+** și negrul a cedat, deoarece urmează mat. Această frumoasă combinație a lui Ciocâltea a fost reprodusă de numeroase reviste de șah din toată lumea.

SOLUȚIA PROBLEMEI APĂRUTĂ IN Nr. 11

Problema lui V. CUCIUC din Constanța, publicată de către marea revistă sovietică „Șahmati v SSSR", prezintă o idee foarte interesantă. In poziția inițială, albul ar putea da mat ușor, dacă dama sa n'ar fi „legată" de nebunul negru g6, care, la rândul său, este „legat" de turnul alb h6. După mutarea-cheie **1. e2-e4**!! se închide diagonala b1 - h7 și albul amenință 2.Dd7 mat. La 1... d:e3 negrul redeschide diagonala, dar anulează controlul turnului g3 asupra câmpului d3, ceeace permite frumosul răspuns 2.Dd3 mat! La 1...R:c6 2.Tb6 mat; 1...f6 2.De6 mat.

POȘTA RUBRICII DE ȘAH

Intr'o scrisoare adresată revistei noastre, jucătorii de șah din întreprinderea A.C.A.M.C. Rafinăria Nr. 1—Ploești, ne sesizează că nu au reușit să deslege problema originală de șah a tov. E. Dobrescu, apărută în Nr. 10 din 1 Septembrie 1953 al revistei noastre.

Publicăm scrisoarea prin care tovarășul Victor Ciocâltea, Campion de șah al R. P. R., răspunde jucătorilor de șah din această întreprindere:

DRAGI TOVARĂȘI,

La cererea redacției revistei „FLACĂRA" de a da rezolvarea problemei publicate în Nr. 10 al revistei, vă trimit lămuririle necesare:

Soluția problemei, în intenția autorului, era 1. Tc1-d; După această mutare, negrul fiind în „zugzwang" (termen șahist care înseamnă că una din părți fiind silită să mute, pierde tocmai din această cauză), trebue să mute, și, stricând poziția bună de apărare a figurilor sale, este făcut mat. Deplasările nebunilor negri dau loc la variante frumoase, bazate pe legări pe linia 5-a: 1... Nd3 2. Cf6 mat; 1... Nd4 2. C: f4 mat; 1... Ne6 2. Db5 mat.

Regretabil este însă faptul că autorul n'a observat că negrul se poate apăra mai bine cu 1... Nd7!, după care albul nu mai poate da mat.

Astfel de accidente, deși neplăcute, survin destul de des. Astfel, de exemplu, la ultimul Campionat al R. P. R. (1952) dintre problemele clasificate la secția mat în 2 mutări, după ce fuseseră triate de comisia de arbitraj, s'a dovedit totuși (după publicarea lor în revista de șah), că două din ele erau insolubile.

In ceeace privește originalitatea problemei, aci este vorba despre faptul că ea nu a mai fost publicată în alte reviste, deci se publică pentru prima oară.

Cu aceasta, sper că v'am adus lămuririle pe care le-ați solicitat. In orice caz, este un merit al colectivului dvs. faptul de a fi observat o insolubilitate destul de greu de găsit.

V. CIOCÂLTEA
Campion R. P. R. — Șah

La începuturile teatrului românesc

de **Margareta BĂRBUŢĂ**

Lungă şi grea a fost calea străbătută de teatrul românesc, dela primele sale înjghebări, până la locul de cinste pe care-l ocupă astăzi în cultura noastră; grea, dar cu atât mai glorioasă, a fost lupta pe care întemeietorii teatrului nostru, şi apoi urmaşii lor întru consolidarea tradiţiilor realiste populare create de aceştia, au dus-o împotriva oprimării, împotriva tendinţelor antipopulare şi antinaţionale promovate de clasele exploatatoare.

O evocare plină de adevăr şi farmec a începuturilor teatrului nostru ne-o dă piesa lui Mircea Ştefănescu „Matei Millo" („Căruţa cu paiaţe"), prezentată cu mult succes pe scena Teatrului Naţional „I. L. Caragiale" în regia lui Sică Alexandrescu, maestru emerit al artei din R.P.R.

Primul tablou ne înfăţişează un eveniment de seamă: întoarcerea lui Matei Millo dela Paris, unde, în loc să studieze ingineria, a urmat „actoricescul meşteşug", spre marea disperare şi revoltă a boierilor, rudele sale, care socotesc că „nu-i cuviincios ca un cin (rang) boieresc să se sue pe sţenă".

Spectacolul ne introduce dela început în atmosfera epocii premergătoare revoluţiei dela 1848. Din vorbele boierilor adunaţi în casa postelnicului Manolachi aflăm despre „unele turburări" care le ameninţă huzurul. Din vorbele avântate ale lui Matei Millo aflăm despre străduinţele oamenilor de cultură progresişti de a lumina poporul şi a-l îndemna să se ridice să-şi ceară drepturile. In această atmosferă s'a plămădit şi ideea unui teatru naţional, care să fie tribună de luptă pentru libertate naţională şi progres social.

Pe Matei Millo îl cunoaştem în interpretarea artistului emerit al R.P.R., Marcel Anghelescu. Sarcina actorului n'a fost deloc uşoară. El avea de interpretat rolul unui personagiu istoric, o fiinţă reală devenită imagine artistică. Marcel Anghelescu a reuşit să pătrundă fondul sufletesc al personagiului, redând printr'un joc bogat în nuanţe, emoţionant şi convingător, trăsăturile marelui actor. Atât cât i-a îngăduit textul piesei, ale cărei deficienţe în această privinţă le vom arăta mai departe, Marcel Anghelescu a redat un Millo luptător pentru cauza teatrului românesc, pentru cauza poporului.

Această trăsătură se reliefează dela prima întâlnire cu celălalt mare actor dela începuturile teatrului nostru, Mihail Pascali, interpretat cu multă înţelegere şi adâncime de Emil Botta. Scena aceasta cuprinde o excelentă parodie a genului de teatru melodramatic pseudo-romantic importat din apus pe la mijlocul veacului trecut. Atât autorul cât şi interpreţii au dat dovadă de măestrie artistică, de un fin simţ al humorului, care transformă o scenă de aşa zisă tragedie într'o comedie hilariantă.

Prin Millo şi Pascali se întâlnesc în această scenă două concepţii diferite asupra mijloacelor de culturalizare a maselor prin teatru. Pascali vrea să facă cunoscute în ţară „dramele lumii civilizate", dispreţuind repertoriul românesc, încă sărac, şi jucând, în aşteptarea momentului când îl va putea juca pe Hamlet, melodrame siropoase gen „Inimi străpunse sau Erorile destinului", care n'aveau nimic comun cu viaţa şi năzuinţele poporului. Millo, dimpotrivă, socotea că numai un repertoriu românesc, în care massele să întâlnească „oamenii şi întâmplările pe care le cunosc din viaţă" ar sluji cu adevărat la dezvoltarea teatrului şi culturii româneşti, teatru pentru care luptau pe vremea aceea Alexandri, Costache Caragiale, Russo, Negruzzi şi alţii.

Aceste concepţii atât de diferite cu privire la mijloacele care trebuiau folosite întru servirea aceluiaş scop — propăşirea culturii româneşti — nu i-au împiedicat totuşi pe cei doi mari actori ai teatrului nostru să-şi unească un timp talentele în bătălia împotriva oligarhiei şi a cenzurii ei.

Un tablou important al spectacolului ne aduce în faţa ochilor imaginea teatrului dela Copou, pe scena căruia, împotriva opreliştelor cenzurii şi ale poliţiei, în ciuda prejudecăţilor boierimii, duşmană a oricărei manifestări a culturii naţionale, s'a prezentat o piesă presărată cu cuplete satirice, în care se biciuiau viciile societăţii bazate pe exploatarea poporului. Ii găsim în această scenă pe actorii uniţi pentru servirea măreţului ideal de dreptate socială care-i anima pe toţi slujitorii progresişti ai culturii româneşti. In acest tablou facem cunoştinţă cu o latură nouă a talentului lui Emil Botta, care în rolul păpuşarului Ion desfăşoară multă vervă şi humor popular. Tabloul ne ajută să cunoaştem îndeaproape condiţiile în care se reprezentau în secolul trecut piesele româneşti care vorbeau poporului despre viaţa şi necazurile sale.

Pe scena teatrului dela Copou, Matei Millo şi Mihail Pascali şi-au unit arta pentru a biciui, prin mijlocirea cupletului satiric, viciile societăţii bazate pe exploatarea poporului.

Ultima parte a piesei ni-i înfăţişează pe aceşti slujitori ai teatrului românesc treizeci de ani mai târziu. Istoria a mers înainte. Burghezia, trădătoare a revoluţiei dela 1848, s'a apropiat de moşierime, cu care a încheiat monstruoasa coaliţie. In locul Chiriţelor au apărut Miticii, Vetele, Ziţele şi jupânii Dumitrache. Soarta creatorului de artă nu s'a schimbat însă. Reduşi la mizerie, copleşiţi de concurenţa trupelor străine protejate de stăpânire, dezbinaţi de aceeaşi stăpânire pentru a nu-şi întări forţele prin unire, Millo şi Pascali se întâlnesc din nou în Bucureşti, în ajunul unui mare eveniment al teatrului nostru: premiera piesei „O noapte furtunoasă" de I. L. Caragiale. Autorul şi interpreţii au creat în acest tablou momente emoţionante. Vestea morţii lui Millo, — tragica farsă jucată de artist pentru a încasa ajutorul de înmormântare şi a dovedi puternicilor zilei cât de meschini sunt — apariţia fiicei Catrinei, dragostea din tinereţe a lui Millo, întâlnirea celor doi actori îmbătrâniţi, bucuria lor comună la vederea afişului anunţând premiera „Nopţii furtunoase" — sunt scene care vor rămâne adânc întipărite în mintea spectatorului. Se remarcă îndeosebi în acest tablou jocul complex, plin de căldură, în care humorul se îmbină cu duioşia, al lui Gheorghe Timică în rolul bătrânului sufleur Smarandache. Emoţionează deasemenea jocul sobru al Marietei Deculescu, în rolul fostei subrete, acum bătrâna Frusina, care-şi poartă cu discreţie dragostea ei neîmpărtăşită pentru „Bădia" Matei Millo.

Piesa are unele lacune. Am fi vrut să-l vedem pe Matei Millo angajat mai activ în bătălia pentru

Marcel Anghelescu, artist emerit al R.P.R., în rolul lui Matei Millo.

---

*) Pe marginea spectacolului cu piesa „Matei Millo" de Mircea Ştefănescu.

teatrul românesc. Am fi vrut să vedem mai limpede împotriva cui a trebuit să lupte el şi, împreună cu el, toţi oamenii de cultură progresişti ai vremii. Nu putem crede că duşmanii poporului şi ai culturii noastre erau în vremea aceea numai oameni de tipul imoralului boier Manolachi sau al cretinului boier Nunuţă. Oamenii de cultură ai vremii nu apar în piesă, numele lor este amintit doar în treacăt, iar figura lui Millo apare oarecum izolată în lupta generală pentru dezvoltarea culturii noastre naţionale, care s'a desfăşurat în cursul veacului trecut. Această deficienţă apare cu atât mai evidentă în ultima parte a piesei, în care Matei Millo are rolul de spectator al teatrului românesc, nu de făuritor al lui.

Această lipsă a piesei, care nu scoate în evidenţă destul de clar rolul lui Matei Millo în crearea şi dezvoltarea teatrului românesc, se reflectă şi în interpretarea actorului, care n'a redat în suficientă măsură caracterul combativ al personagiului.

Apoi, în spectacol, accentul moldovenesc artificial supără uneori urechea, dând o coloratură nefirească limbii unor personagii.

Treizeci de ani mai târziu, înaintaşii teatrului românesc se reîntâlnesc în vestita cafenea „Fialcovschi".

Totuşi, aceste deficienţe nu întunecă valoarea spectacolului, care este o mare realizare a teatrului nostru. Regia, decorurile şi interpretarea au contribuit la crearea unei imagini veridice, emoţionante, a începuturilor teatrului românesc.

O contribuţie valoroasă la realizarea spectacolului au adus şi ceilalţi interpreţi printre care: Al. Giugariu, artist emerit al R.P.R., care în rolul boierului Manolachi a subliniat cu humor trăsăturile caracteristice ale acestuia: rapacitatea, dispreţul faţă de popor şi faţă de cultură, corupţia morală; Silvia Dumitrescu, care a interpretat cu justă ascuţime critică figura boieresei „tante Pulcherie"; Eugenia Popovici, interpreta exuberantă a celor două Catrine; Niky Athanasiu, just interpret al arivistului boier Nunuţă; Şerban Iamandi, în rolul lui Ioniţă; Cella Dima, în rolul frivolei Marghioliţe; artista poporului Sonia Cluceru, care în rolul Chiriţei, a scos în evidenţă cu mult humor caracterul acestui personaj, şi alţii.

Bine construit este finalul spectacolului, care deschide perspective asupra viitorului fericit al patriei şi al teatrului nostru. Matei Millo spune în una din ultimele lui replici: „Când teatrul va fi în adevăr al celor mulţi, copiii aceştia... şi urmaşii lor... vor fi mai fericiţi decât noi..."

Adâncul adevăr al acestor cuvinte a fost confirmat de viaţă. Actorii de azi, cărora regimul de democraţie populară le-a creat condiţii minunate de viaţă şi de muncă, simt o adâncă emoţie interpretând rolurile înaintaşilor lor, care în condiţii vitrege au pus bazele artei scenice româneşti.

MAXIMAFILIE

Maximafilia constă în colecţionarea timbrelor aplicate şi obliterate (stampilate) pe cărţi poştale ilustrate.

Cartea maximă, căci astfel se numeşte această piesă filatelică, este formată din trei elemente şi anume: timbrul, cartea (ilustrata) şi stampila, toate trei trebuind să prezinte între ele un „maximum" de concordanţă, atât din punct de vedere al subiectului, cât şi din cel al locului şi timpului. Cartea poştală ilustrată (cartea maximă) trebue să aibă acelaş subiect ca şi al timbrului ce este aplicat pe ea. Localitatea specificată în stampila poştală trebue să aibă deasemenea o legătură cu subiectul timbrului şi, natural, cu al cărţii poştale ilustrate.

In ce priveşte data obliterării, ea poate fi din prima zi a emisiunii până în ziua în care timbrul are valabilitate de francare. In general se preferă prima zi a emisiunii.

Pe o carte maximă nu poate figura decât un singur timbru şi acesta aplicat direct pe faţa cărţii poştale ilustrate.

Acest gen nou de colecţionare îşi va găsi în scurtă vreme adepţi şi în rândurile filateliştilor noştri. In ţara noastră s'au emis până în prezent 9 cărţi maxime: Karl Marx, V. Maiacovschi, Ion Negulici, Filimon Sârbu, C. D. Rosenthal, Pavel Tcacenco, I. L. Caragiale, Leonardo da Vinci şi N. Bălcescu.

In pregătire sunt : Ciprian Porumbescu şi Aurel Vlaicu.

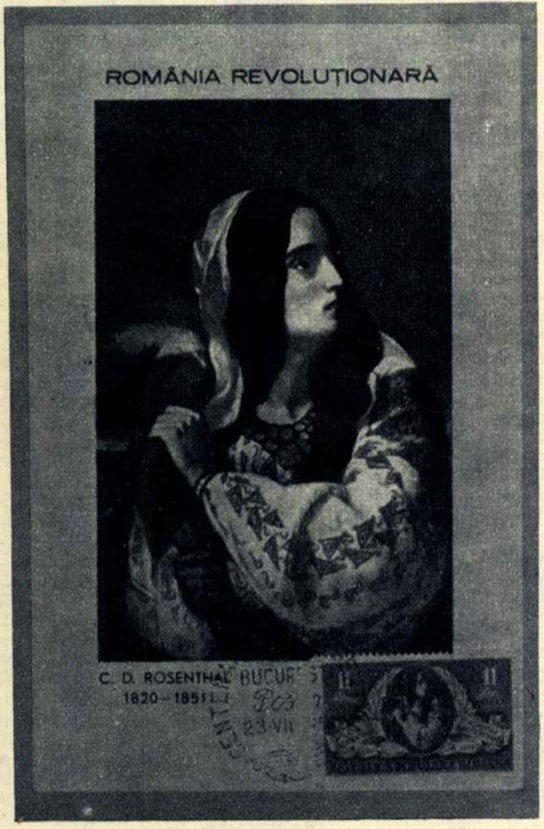

POŞTA SĂLAJULUI

Din perioada de după 23 August 1944, când Armatele Sovietice eliberatoare înfrăţite cu oştile române, au zdrobit stăpânirea fascistă în Transilvania de nord şi până la 20 Ianuarie 1945 — data încheierii armistiţiului dintre U.R.S.S. şi Ungaria, — serviciul poştal a fost menţinut în judeţele din nordul Transilvaniei de autorităţile judeţene, care activau independente unele de altele.

Epuizarea stocului de timbre maghiare cât şi schimbarea tarifului au necesitat emisiuni de noi timbre, pentru ca serviciul poştal să se efectueze în condiţiuni normale. Aceste timbre au fost emise de autorităţile locale.

Din aceste emisiuni ale anilor 1944—1945 se cunosc cele ale autorităţilor din Năsăud, Odorhei, Oradea, Satu-Mare, Sălaj (supratipar Poşta Sălajului), Sighet şi Tg. Mureş.

Dintre toate acestea, emisiunea tipărită la Zalău, cunoscută sub denumirea de „Poşta Sălajului", este cea mai interesantă. Ea este formată din trei valori, având unităţi monetare maghiare de 50 filleri, de 1 şi 2 Pengö. Timbrele au fost tipărite cu mijloace şi posibilităţi locale, relativ rudimentare. Tirajul lor a fost de 9.780 serii complecte, ceeace reprezintă o emisiune foarte redusă.

Valorile de 50 filleri şi 1 Pengö s'au tipărit în coli de câte 30 de bucăţi, iar valoarea de 2 Pengö, în coli de câte 25 de bucăţi.

Cele trei valori au următoarele culori şi subiecte: prima, de 50 filleri, este galbenă, înfăţişând un factor poştal rural; cea de 1 Pengö, albastru deschis, cu acelaş desen; valoarea de 2 Pengö, violet şi galben, înfăţişând o căruţă poştală pe drum de munte şi fosta stemă a Sălajului.

Această emisiune reprezintă o valoare istorică şi este colecţionată de către filateliştii amatori ai emisiunilor speciale.

Clişeele acestor timbre se găsesc în conservatorul Ministerului Poştelor şi Telecomunicaţiilor şi desigur, vor reprezenta piese interesante în muzeul poştal proiectat pentru un viitor apropiat.

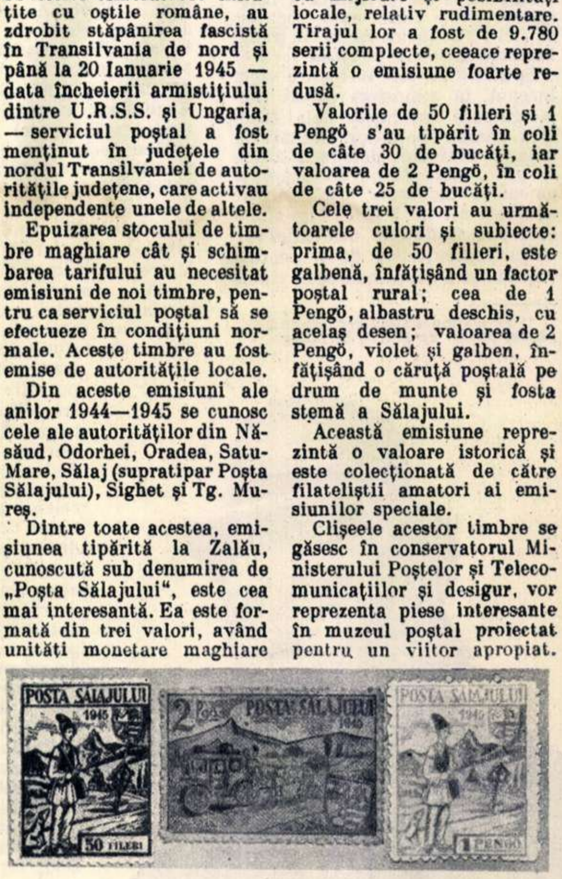

60 de ani dela moartea lui

CEAICOVSCHI

S'au împlinit luna aceasta 60 de ani dela moartea marelui compozitor clasic rus Piotr Ilici Ceaicovschi. Iubitorii de muzică de pretutindeni au comemorat această dată, încercând un simţământ de adâncă recunoştinţă faţă de acel ce a fost un neîntrecut artist, creator al unor opere nepieritoare.

Şi în ţara noastră, împlinirea a 60 de ani dela moartea lui Ceaicovschi a fost comemorată printr'o serie de manifestări artistice care au vădit calda admiraţie a masselor largi din R.P.R. pentru marele compozitor clasic rus şi pentru minunata sa creaţie. Spre a cinsti memoria lui P. I. Ceaicovschi, colectivul Operei de Stat din Bucureşti pune în scenă opera „Dama de pică", una din cele mai valoroase creaţii muzicale ale lui Ceaicovschi.

*

„... Din cea mai fragedă copilărie am fost pătruns de frumuseţea nespusă a trăsăturilor caracteristice ale muzicii populare ruse, pentrucă iubesc cu patimă poporul rus, în toate manifestările lui, pentrucă, într'un cuvânt, eu sunt rus".

Dacă adăugăm acestor cuvinte, rostite cândva de Ceaicovschi, şi cunoscuta sa mărturisire „vorbesc în limbajul muzicii fiindcă am întotdeauna ceva de spus", putem cuprinde pe scurt întreaga profesiune de credinţă a marelui compozitor.

Intr'adevăr, întreaga operă a lui Ceaicovschi respiră dragoste fierbinte pentru arta şi poporul patriei sale. Compozitorul a socotit muzica drept mijloc de exprimare a unor idei şi sentimente nobile, menite să înalţe sufletul omenesc.

Douăzeci de ani avea tânărul Piotr Ilici când, înţelegând că adevărata sa vocaţie e muzica, s'a înscris la Conservatorul din Petersburg, unde îşi dezvoltă talentul şi educaţia artistică sub directa îndrumare a renumitului pianist şi compozitor Rubinştein. Cinci ani mai târziu îl aflăm pe Ceaicovschi la Conservatorul din Moscova, unde predă teoria muzicii, în cercul unor scriitori şi muzicieni cu idei înaintate, militanţi pasionaţi pentru o artă naţională rusă, cu conţinut progresist. Alături de aceştia, şi mai ales sub influenţa grupului „celor cinci" — marii compozitori ruşi Mussorgschi, Rimschi Corsacov, Balachirev, Cui şi Borodin — de care se apropie mai târziu, Ceaicovschi îşi limpezeşte principiile călăuzitoare ale artei sale, o artă realistă, cu un profund caracter popular. Din această perioadă ne-au rămas minunatul său balet „Lacul lebedelor", uvertura „Romeo şi Julieta", simfonia în sol minor opus 83, „Visuri de iarnă", quartete pentru coarde, câteva opere, precum şi o colecţie de cântece populare ruseşti, editată în 1872. In anii următori, el întreprinde o serie de călătorii în străinătate, scriind lucrări impresionante prin bogăţia şi varietatea tematicii lor, ca piese inspirate din trecutul de luptă al poporului rus („Mazepa" după poemul „Poltava" de Puşchin şi uvertura „Anul 1812") din marile opere ale literaturii clasice universale (simfonia cu program „Manfred", uvertura „Hamlet", strălucita sa operă „Evgheni Oneghin") precum şi o serie de piese de alte genuri, printre care trei suite pentru orchestră, Serenada pentru instrumente de coarde, un trio, etc. Dar apogeul măestriei sale componistice îl atinge Ceaicovschi abia după 1880, când creează una din cele mai valoroase opere realiste muzicale, „Dama de pică", precum şi mult preţuita sa „Simfonie a 6-a", în care dă întreaga măsură a talentului său. Scurt timp după ce s'a executat, sub propria sa conducere, această capodoperă simfonică, marele compozitor moare, la 6 Noembrie 1893. Ceaicovschi rămâne însă nemuritor, prin opera sa străbătută de o clocotitoare sete de viaţă şi de dragoste pentru popor.

In casa-muzeu „P. I. Ceaicovschi" din Clin: pianul la care cânta compozitorul.

Sala de concerte din Moscova ce poartă numele lui P. I. Ceaicovschi.

O scenă din actul I al baletului „Lacul lebedelor", prezentat pe scena Teatrului Mare Academic de Stat al U. R. S. S.

FAPTELE DEMASCA

Intr'un lagăr aşezat într'o regiune pitorească a Coreei de Nord. Prizonierii de război englezi Robert Boys (stânga) şi Michael O'Neill ascultă muzică la patefon.

Prizonierii răniţi s'au bucurat de cea mai atentă îngrijire medicală în spitalele militare din R. P. D. Coreeană.

Una din cele mai grosolane manevre diversioniste întreprinse în ultimii ani de blocul american la O.N.U. este fără îndoială includerea pe ordinea de zi a celei de-a 8-a sesiuni a Adunării Generale O.N.U., a falsului ticluit de ministerul de război al S.U.A. cu privire la aşa zisele atrocităţi care ar fi fost săvârşite, cică, împotriva prizonierilor de război americani, în timpul şederii lor în lagărele din R.P.D. Coreeană.

Nu este pentru prima oară când trăgătorii de sfori americani dela O.N.U. recurg la asemenea calomnii provocatoare. Deasemeni, nu este pentru prima oară când defăimătorii de profesie îşi dau în petec, demascându-se ca adversari înverşunaţi ai oricăror măsuri menite să ducă la reglementarea paşnică a chestiunilor internaţionale litigioase.

Sabotarea sistematică a eforturilor depuse pentru convocarea grabnică a Conferinţei Politice pentru Coreea, ca şi lansarea născocirilor cu privire la pretinsele atrocităţi comise de trupele nord-coreene şi chineze, fac parte din unul şi acelaş plan american de zădărnicire a rezolvării paşnice a problemei coreene.

După cum a arătat delegatul Uniunii Sovietice, A. I. Vîşinschi, în răspunsul pe care l-a dat „argumentelor" delegatului american Lodge, scopul urmărit de calomniatorii dela O.N.U. este acela de a crea, în interesul celor mai reacţionare cercuri din Statele Unite — care se străduesc în fel şi chip să împiedice eforturile îndreptate spre stabilirea păcii în Extremul Orient — noi complicaţii în calea reglementării paşnice a problemei coreene, pentru a împiedica destinderea încordării internaţionale.

Intreaga „problemă" a pretinselor atrocităţi, inclusă de majoritatea americană pe ordinea de zi a Adunării Generale a O.N.U., constituie încă unul din aspectele ruşinoase ale odiosului „război rece" purtat de cercurile militariste de peste Ocean. Reprezentanţi ai acestor cercuri flecăresc acum cu un zel nemaipomenit despre un imaginar tratament bestial aplicat, chipurile, prizonierilor de război în Coreea de Nord. Scribii trusturilor nu pridedesc să descrie cu lux de amănunte, întocmai ca în faimoasele romane criminale americane, torturi şi asasinate fioroase. Tot astfel raportul ministrului de război american Stevens este înţesat de asemenea născociri şi falsuri grosolane. Nimic nu demască însă mai necruţător scopurile camuflate ale noii manevre americane, decât înseşi concluziile pe care le sugerează organizatorii şi protagoniştii ei. „Coreenii şi chinezii comit atrocităţi — ţipă calomniatorii — deci trebue să dăm pinteni cursei înarmărilor şi să intensificăm pregătirile de război!" Insuşi ministrul de război Stevens pledează pentru aceasta. „Nu putem slăbi — zice el — eforturile în vederea apărării..." Să plătească deci contribuabilul american, cu pâinea smulsă dela gura copiilor săi, pentru militarizarea totală, cerută de fabricanţii de armament.

Afacerile sunt afaceri şi politica este politică — îşi spun domnii din Wall-Street. Autorii masacrelor fioroase din lagărele americane ale morţii, lansând cu surle şi tobe minciuna perfidă cu privire la pretinsele „atrocităţi" nord-coreene, urmăresc în fapt să abată atenţia opiniei publice mondiale dela monstruoasele crime de război săvârşite de ei pe pământul Coreei.

Cât despre „tratamentul bestial" aplicat de autorităţile nord-coreene prizonierilor de război americani, lăsăm să depună mărturie înseşi faptele. Fotografiile pe care le publicăm în aceste două pagini vorbesc îndeajuns de clar şi convingător despre viaţa pe care au dus-o prizonierii de război americani în Coreea de Nord.

Fiecare din aceste fotografii îi demască pe clevetitorii americani ca pe nişte mincinoşi de profesie.

Adevărul l-au cunoscut înşişi militarii americani căzuţi prizo-

Prizonierii de război americani şi englezi, internaţi în spitalul din Pyoktong, îşi petrec convalescenţa jucând cărţi.

Dela tribuna O.N.U.-ului, delegaţii americani vorbesc despre „regimul de teroare" aplicat în lagărele din Coreea de Nord. Şi această fotografie demască minciuna americană cu privire la aşa zisele bestialităţi nord-coreene. După cum se vede plini de voioşie şi în toată libertatea, „victimele" americane cântă şi dansează.

PE CALOMNIATORII IMPERIALIȘTI

nieri în mâinile apărătorilor Coreei. Ei au fost trimiși în Coreea să ucidă și să prefacă totul în scrum, dar s'au întors din prizonierat în America, purtând în inimă amintirea unui tratament omenos, civilizat. Alții, care nu au putut îndura mai departe înșelătoria modului de viață american, au refuzat pur și simplu să se mai întoarcă în S.U.A. Ei au ținut să spună tuturor oamenilor cinstiți adevărul, așa cum a făcut nu de mult grupul celor 23 de prizonieri de război americani care au refuzat să fie repatriați.

„Cei mai mulți dintre noi —se spune în declarația făcută presei de acest grup — au fost grijulii când au fost trimiși în Coreea „pentru a salva America de comuniști". Nici nu știam ce înseamnă comunismul și cum amenință el America. Când am ajuns în Coreea ni s'a spus că vom fi torturați și omorîți dacă vom fi luați prizonieri. Când am fost capturați și tratați ca prieteni, nu ca prizonieri, mulți dintre noi s'au gândit la început că totul este numai propagandă. Dar acum ne-am convins că există o societate în care vorbele nu se deosebesc de fapte, o societate în care există libertate de gândire.

In „modul de viață american" ni se țin discursuri pompoase despre pace și libertate, dar în realitate și una și alta sunt călcate în picioare. Unii dintre noi suntem negri. Trăind în lagărele de prizonieri de război, am întâlnit pentru prima oară oameni care ne tratau ca egali". Acesta este adevărul cu privire la tratamentul de care s'au bucurat prizonierii de război americani în R.P.D. Coreeană.

Un aspect dela festivitatea de deschidere a Olimpiadei sportive, la care au participat sportivii prizonieri de război americani, englezi și de alte naționalități, din toate lagărele nord-coreene.

Militarul englez Roberts din regimentul britanic de pușcași Ulster s'a reîntors acasă, din prizonierat. Intrebat de un gazetar american amator de știri senzaționale dacă a avut de suferit brutalități în lagărele din Coreea de Nord, Roberts a răspuns: **„Brutalități? Nicidecum! Un tratament civilizat — asta da!"**

In lagărele care au funcționat în Republica Populară Democrată Coreeană prizonierilor americani le era permis să folosească timpul după propria lor dorință, să scrie, să citească, să-și îmbogățească cunoștințele politice și culturale.

Committee No. 12
NDS
OREA
FOR PEACE

Ofițerul american Paul Liles, președintele organizației de luptă pentru pace din lagărele de prizonieri americani.

INTER CAMP
OLYMPICS
INTER CAMP
OLYMPICS
2ND PLACE
3
2

La sfârșitul jocurilor olimpice inter-lagăre, echipele victorioase au fost premiate, în cadrul unei festivități.

Victimele barbariei americane acuză!

In fața Comisiei neutre pentru repatrierea prizonierilor de război chinezi și coreeni, vin zilnic sute de prizonieri, care nu numai că cer reîntoarcerea grabnică în patrie — deși americanii pretind că aceștia ar refuza repatrierea — dar îi acuză pe inchizitorii americani de a le fi aplicat un tratament cu adevărat barbar în tot timpul prizonieratului. Pentru a înșela Comisia neutră, banditii lisânmaniști, aflați la ordinul intervenționiștilor americani, au tatuat pe pieptul multor prizonieri coreeni și chinezi steagul călăului Li Sân Man, spre a pretinde apoi că cei tatuați sunt anticomuniști și că refuză să se repatrieze. Dar și acest truc meschin s'a soldat cu un eșec lamentabil. In fotografie: victime ale ororilor americane din lagărele Coreei de sud, cer în fața Comisiei neutre pedepsirea celor vinovați de fărădelegile comise în lagărele morții patronate de imperialismul american.

Cu ajutorul macaralei-turn tip SBK-1, un panou de beton este transportat spre locul de montaj.

O CASĂ CONSTRUITĂ IN CÂTEVA ORE

Ați văzut ce ușor construesc copiii case în miniatură din cuburi și cu plăci anume potrivite? Tot atât de ușor au construit și cei patru oameni pe care i-am văzut, o casă, dar o casă adevărată, din panouri mari de beton, prevăzute cu uși și ferestre. Privindu-i, aveai impresia că sunt niște copii mai mari, care se joacă; operația n'a durat mai mult de cincisprezece-douăzeci de minute pentru așezarea fiecărui panou, ceeace înseamnă ceva mai mult de o oră pentru montarea unei camere cu plafon cu tot.

„Jocul" acesta l-am văzut nu de mult, pe șantierul Institutului de Cercetări Științifice pentru Construcții de pe șoseaua Pantelimon, și el constituia experimentarea practică încununată de succes a posibilității construirii caselor de locuit din panouri mari, prefabricate.

Luând exemplu dela constructorii sovietici care folosesc panouri prefabricate încă din anul 1944 și care au ajuns să clădească astfel case cu câte 7—8 etaje și cu peste 90 de apartamente, constructorii noștri au pornit să aplice și ei această ingenioasă metodă, menită să accelereze ritmul construcțiilor în țara noastră, să ușureze munca oamenilor și să asigure continuitatea muncii pe șantiere în tot timpul anului.

Panourile, în dimensiunile de 3,60 m. lățime și 2,90 m. înălțime, au fost executate în atelierele de prototipuri ale Institutului, după documentația sovietică. In greutate de câte 2.700 kg., ele pot fi manipulate ușor cu ajutorul macaralei.

La montaj, panourile-pereți se leagă între ele prin sudură, fiind prevăzute pentru aceasta pe fiecare margine cu plăcuțe metalice. Cele care servesc de planșee se leagă deasemenea prin sudură, dar și prin centuri de beton armat, care întăresc întreaga construcție, dela fundație până la acoperiș.

Pentru construirea acestei case, pe șantier n'a fost nevoie decât să se toarne fundațiile, în care au fost prevăzute golurile pentru conductele sanitare, iar pentru montajul panourilor a fost deajuns o echipă compusă din trei muncitori și un tehnician. In acest chip șantierul devine numai un loc de montaj, unde activitatea poate continua chiar în condiții atmosferice neprielnice și unde nu mai sunt necesare cheltuieli pentru baracamente, pentru schelărie, etc.

Experiența cu această nouă metodă de construcție reușind în totul și avantajele ei fiind evidente, constructorii noștri au trecut la proiectarea unor clădiri cu câte 1—3 etaje din asemenea panouri mari, prefabricate, care vor fi realizate în curând, în serie.

V. CRIȘAN

CUVINTE INCRUCIȘATE

ORIZONTAL: 7. Piesă de teatru de B. Lavreniev. 8. Poezie de St. O. Iosif. 9. Corp geometric. 11. Circulă sub apă. 12. Știința sovietică luptă s'o prelungească. 13. Localitate în Ardeal. 14. Lucrător în metalurgie. 17. Minereu. 18. Inventator celebru. 19. Listă de greșeli. 23. Insulă în Mediterană. 24. Inceată. 25. Scăpărător. 28. Funcție importantă în conducerea statului. 29. Așa a devenit ostașul erou Eftimie Croitoru. 30. Făuritor de statui. 31. Invățat pe de rost.

VERTICAL: 1. Poieniță. 2. Ocean. 3. Așa știu s lupte fiii clasei muncitoare! 4. Scriitor dela Vrancea. 5. Slatină. 6. Sector important al economiei naționale. 10. Compozitor român contemporan. 11. Ascultă mai mult glasul inimii. 15. Secundă. 16. Brutar. 18. Continuă să existe. 20. Unitar. 21. Sârguință. 22. Localitate în apropiere de Dunăre. 26. Album cu hărți. 27. Nume.

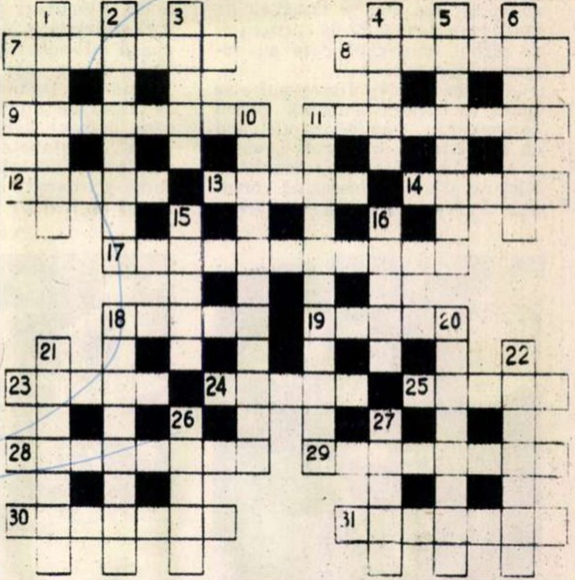

CU ȘI FĂRĂ SEMNE...

de A. NOL

Desene de GION

— Păi... coane Fănică... — spuse Mache Ciupitu — păi, apropo, cum o să-i știu eu pe ăia... contra .. care, vasăzică sunt contra noastră, a d-voastră, adică... a guvernului... apropo?

— N'aveți grijă — spuse conu' Fănică — sistemul e sistem. La cabina de vot am luat eu toate măsurile: observatorul... om cu cretă... în fine, ce să mai... Voi numai la spatele ălora care ies să fiți atenți. Nu vedeți nici cap, nici picioare. Spinarea... E însemnată? E contra...

— ...contra noastră, a guvernului — spuse tare Tase Gibeacă, ținându-se cu amândouă mâinile de o sticlă de Drăgășani care se clătina amețitor. Să-i altoim... să-i...

— Bine, bine — spuse conu' Fănică. Atunci mâine la școală, la localul de vot, devreme, cam de la șapte dimineața...

A doua zi, dimineața...

Un cetățean ieșea din localul de vot, nesupărat de nimeni. Nimeni nu-i spusese nimic; nicio vorbuliță. Ba unii chiar se feriră să nu-i șteargă cumva semnul făcut pe spate: o cruce albă, trasă cu creta...

Cetățeanul trecu colțul. Și deodată, cineva îl îmbrânci. Altul îl apucă de guler:

— Dece mă înjuri de mamă? Mă, nenorocitule, mama e moartă de opt ani și tu mă înjuri de mamă?

Trosc, pleosc! Trosc, pleosc! Pumni, palme, ciomege.

Odihniți, hrăniți, plini de „farmecul" dimineții limpezi, băieții lui Tase și ai lui Mache lucrau cu zel...

Cam pe la prânz, o delegație a opoziției se duse la prefect, să protesteze.

— Domnule prefect, asta-i o barbarie... E nemaipomenit ceeace se petrece sub ochii jandarmilor și polițiștilor.

— Ce s'a întâmplat?

Alegătorii noștri sunt maltratați în mod bestial și Dvs. nu știți nimic! Opt au fost transportați la spital, patru zac la farmacie. Capete sparte, picioare schilodite. E o rușine, domnule prefect! Telegrafiem la București...

Deabia plecară opoziționiștii și prefectul trimise după Fănică Rădulescu. Poftindu-l în cabinet, îi spuse amical:

— Coane Fănică, nu se poate chiar așa... -ați schilodit, le-ați umflat capetele, i-ați însemnat pe toți... Vorba aia, au corpurile delicte pe ei... Bătaie, bătaie, nu zic fără bătaie, că fără bătaie n'ar avea niciun haz alegerile! — dar nici așa... Bateți și voi... mai așa... fără dovezi... fără să rămână semne.

— Da, da... mersi, mă duc imediat... Semnele, va să zică...

Conu Fănică trecu pe la Mache și-i spuse repede, telegrafic, ca să nu fie observat de cineva din opoziție:

— Ciupitule, schimbă tactica: bateți fără semne!

Și plecă.

Ciupitul convocă pe Gibeacă și când amândouă echipele fură în păr, le spuse:

— Fraților s'a schimbat politica... Nu-i mai altoim pe ăi care au semne pe spate. Mi-a spus șefu': „bateți fără semne!" Se vede treaba că ăi cu crucea pe spate ne-au votat, și noi, ca proștii, i-am cotonogit... Fiți cu ochii în patru: nu bateți cu semne. Dar pe ăi fără semn... fir'ar mama lor...!

*

După două, trei ore lui conu' Fănică să-i vie rău, nu alta: toți alegătorii lui erau cu nasurile roșii, cu ochii umflați, cu capetele sparte, cu mâinile bandajate...

Confuzia n'a durat mult, dar în cele câteva ore se poate spune că s'a petrecut un fapt unic în alegerile de altădată: guvernamentalii au fost bătuți în alegeri... Nu la vot, desigur, — ci la ieșirea din localul de vot.

MONOVERB GEOGRAFIC

(4 — 9)

1953-1954

T

CRIPTOGRAMĂ

(3, 5, 2, 9)

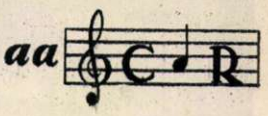

METAGRAMĂ

Două silabe sunt în... joc.
Și tot cu ele faci pe loc,
De vrei, o rudă aliată,
Sau una mai apropiată.

Acest număr conține patru planșe în culori cu reproduceri după ilustrațiile pictorului Eugen Taru, laureat al Premiului de Stat, la un volum de nuvele de M. E. Saltâcov-Scedrin, aflat sub tipar la Editura ARLUS — Cartea Rusă.

REDACȚIA: BUCUREȘTI Căsuța Poștală 56
PIAȚA SCÂNTEII Tel. 7.60.10 Int. 1787
ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presei.
PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 9 lei
6 luni: 18 lei
un an: 36 lei

Coperta și interiorul imprimate la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin". — Planșele în culori imprimate la Intreprinderea Poligrafică Sibiu.

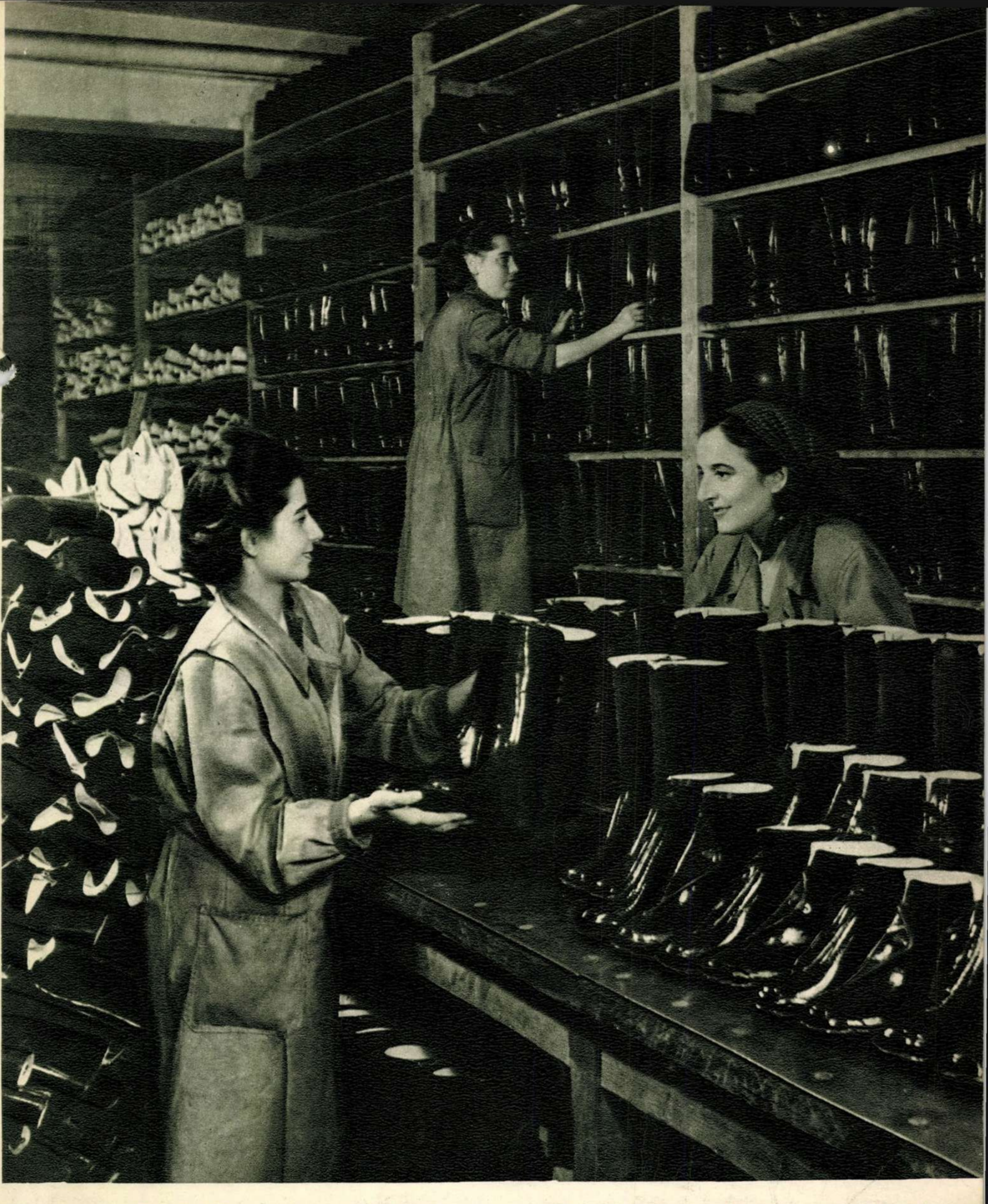

Fabrica de cauciuc „Quadrat" din București produce – printre altele – din ce în ce mai multă încălțăminte de cauciuc de calitate superioară. In fotografie: un aspect din fabrică – încălțămintea finisată este preluată pentru a fi expediată magazinelor din satele și orașele țării.

Prețul 1,50 lei

38969

FLACARA

Nr. 16 — 1 DECEMBRIE 1953

In ultimii ani în cartierele oraşelor, în sate şi în comune au luat fiinţă mii de cercuri de citit, în cadrul cărora cei ce muncesc citesc în comun şi discută cărţi şi broşuri literare, politice, ştiinţifice, articole de gazetă, etc. In fotografie: în casa deputatei Coman P. Elena din comuna Zorleni, raionul Bârlad, au venit câţiva ţărani muncitori la cercul de citit. Deputata le citeşte un articol apărut în presă cu privire la sarcinile şi realizările sfaturilor populare.

COPERTA I-a: Agitatorii duc cuvântul partidului în cele mai îndepărtate colţuri ale ţării. In creierul munţilor, la gura de exploatare forestieră Piciorul Caprei din Cislău, regiunea Ploeşti, agitatorul Constantin Avram vorbeşte muncitorilor forestieri din brigada de doborâtori a lui Constantin Podosu, despre apropiatele alegeri de deputaţi în sfaturile populare.

COPERTA IV-a: Membrii echipei artistice a spitalului din comuna Bicşad, raionul Oaş, regiunea Baia Mare, pregătesc, în cinstea alegerilor, o nouă scenetă teatrală, care demască felul în care organiza burghezia alegerile, pe vremea când în ţara noastră stăpâneau exploatatorii. Precum se vede, în scenetă nu va lipsi nici mardeiaşul electoral cu „tradiţionala" bâtă...

FLACĂRA

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Nr. 16 (24) 1 DECEMBRIE 1953 ANUL II

REVISTĂ BILUNARĂ SOCIAL — POLITICĂ ȘI LITERAR — ARTISTICĂ

INTÂLNIRI RODNICE

La punctul de agitație din cartierul Militari e sărbătoare astă seară. Petre Dumitrescu, candidat al F.D.P. pentru circumscripția raională electorală Nr. 205 a venit în mijlocul alegătorilor săi. Candidatul e muncitor la F.C. „Gh. Gheorghiu-Dej"; alegătorii sunt muncitori, funcționari, gospodine. O seară de sfat, în care cetățenii arată ce s'a făcut în cartier prin grija Sfatului Popular și prin munca lor, dar, mai ales, ce ar trebui să se mai facă. Iată, o bătrânică vorbește despre străzile care s'au pavat și electrificat, despre parcurile care ar trebui să se amenajeze. Un tânăr vorbește despre școlile ce s'au construit, despre magazinele alimentare și textile ce ar mai fi necesare. Rând pe rând cetățenii arată ce s'a realizat pentru îmbunătățirea condițiilor de lucru în fabricile în care lucrează, despre căminele în care copiii le cresc sănătoși și fericiți. Totodată ei arată și greutățile și lipsurile care mai sunt. Ion Motaș și Constantin Munteanu spun că trebue îmbunătățită aprovizionarea cartierului și că trebue să se dea mai multă atenție distribuirii curentului electric. Și cu toții se angajază să lupte pentru învingerea tuturor greutăților, pentru obținerea de noi realizări de interes obștesc, pentru sprijinirea din toate puterile a politicii partidului nostru, al cărui scop suprem este îmbunătățirea necontenită a vieții celor ce muncesc.

Asemenea întâlniri rodnice, care strâng și mai mult legătura între alegători și candidații lor, au loc în toată țara, în toate orașele și satele patriei. Ele sunt fapte firești pentru noi, au intrat de ani de zile în tradiția noastră, și arată adâncul democratism al orânduirii noastre de stat care își trage puterea din legătura strânsă cu masele.

Asemenea fapte nu s'ar fi putut petrece cu zece ani în urmă. Cei mai vârstnici își amintesc cu desgust de adunările electorale ale partidelor burgheze. Cațavencii și Farfurizii tuturor partidelor și partiduțelor aflate în marea dispută asupra modului în care se poate roade mai bine ciolanul puterii, descindeau în preajma alegerilor prin mahalale și sate. Nimeni nu-i cunoștea și ei nu cunoșteau pe nimeni. Impărțeau însă cu dărnicie promisiuni demagogice, bomboane pentru copii și strângeri de mână oricui, și își tăvăleau în noroi „adversarii" din partidele burgheze concurente, pentru ca apoi, seara, la o cupă de șampanie în café-urile de lux să se înțeleagă cum să jefuiască mai bine țara și poporul. Despre dorințele și năzuințele maselor nu se interesa nimeni, iar din promisiunile făcute în preajma alegerilor se alegeau praful și pulberea...

Iată, însă, astăzi, altfel de întâlniri în preajma alegerilor: întâlnirile între cetățeni și candidații F.D.P. Ca apa de foc se deosebesc aceste întâlniri de întrunirile electorale ale Cațavencilor liberali, țărăniști, cuziști, legionari, etc. Candidații F.D.P. și alegătorii cu care se întâlnesc și stau pe îndelete de vorbă sunt cu toții oameni ieșiți din rândurile poporului muncitor, cetățeni cinstiți, legați între ei prin bucuriile vieții noi, prin dorința comună de a îmbunătăți necontenit traiul celor ce muncesc, prin hotărîrea puternică de a-și construi un viitor fericit și îmbelșugat. Intre oamenii care se cunosc din munca și viața de zi cu zi, care iubesc la fel patria și poporul, între oamenii preocupați de grădinița de copii din cartier, ori de sădirea puieților pe bulevard, de bunul mers al întreprinderii sau de aprovizionarea cartierului — lucrurile se spun dela inimă la inimă, iar gândurile se înfăptuiesc prin muncă dusă umăr la umăr.

Iată dece întâlnirile dintre candidații F.D.P. și alegători contribuie din plin la mobilizarea întregului popor la lupta pentru realizarea programului de măsuri economice adoptat de partid în vederea ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc. Ele contribuie la cimentarea colaborării dintre candidați și alegătorii lor, în vederea muncii viitoare de sprijinire a sfaturilor populare în lupta pentru continua îmbunătățire a nivelului nostru de trai.

F.D.P.
PUNCTUL DE AGITAȚIE Nr. 1
Com. BUDEȘTI.

La punctul de agitație din comuna Budești, raionul Oltenița. Ore întregi au stat de vorbă țăranii din comună cu tov. Radu Vlasceanu, agronom la S.M.T.-Budești, candidat al F.D.P. în circumscripția electorală raională Nr. 49 (în mijlocul grupului din partea din stânga a fotografiei). I-au arătat pe îndelete realizările lor de până acum și cele ce mai trebuesc înfăptuite în comună și în întregul raion. Cu toate acestea, la plecare, ei nu se îndură să se despartă atât de repede de candidatul lor, ci îl mai însoțesc o bucată de drum, manifestându-și astfel dragostea pentru cel propus să devină gospodar al treburilor publice.

Locotenentul major M. Rudit, candidat al F. D. P. în circumscripția electorală raională Nr. 76 din raionul Nicolae Bălcescu din Capitală, în mijlocul alegătorilor din circumscripție.

Zece copii a născut și a crescut mama eroină Neagu Maria, gospodină din București, pe care cetățenii din circumscripția orășenească Nr. 343 au propus-o candidată în alegerile pentru Sfatul Popular Orășenesc. Poate tocmai de aceea, în întâlnirile cu cetățenii din circumscripție, ea acordă atâta atenție celor mici, constructorii de mâine ai socialismului !...

CU TOATĂ

Academicianul Nicolae Profiri este unul dintre intelectualii noştri înaintaţi, ataşaţi cauzei clasei muncitoare, care şi-a pus tot talentul şi toate cunoştinţele sale în slujba poporului, a construirii socialismului, a apărării păcii.

Ca profesor la Institutul Politehnic, el contribue din plin la educarea tinerei noastre generaţii de tehnicieni în spiritul progresului, al însuşirii ştiinţei şi tehnicii înaintate, în spiritul punerii tuturor cunoştinţelor în slujba vieţii, în slujba poporului muncitor. Ca preşedinte al A. S. I. T., academicianul Nicolae Profiri desfăşoară o intensă activitate pentru ridicarea nivelului ştiinţific al inginerilor şi tehnicienilor. Pentru bogata activitate ştiinţifică pe care o desfăşoară, pentru devotamentul cu care-şi pune roadele muncii în folosul poporului muncitor, eu l-am propus pe tov. acad. N. Profiri candidat al F.D.P. în circumscripţia orăşenească Nr. 332, încredinţat fiind că şi pe tărâm obştesc va depune aceeaşi muncă rodnică.

Richard KLEIN
Medic asistent la Institutul de Imunologie — Bucureşti

Aproape zilnic, noi, gospodinele din cartier ne întâlnim dimineaţa în drum spre cumpărături. In magazine sau la piaţă ne împărtăşim una alteia bucuriile sau necazurile. Iar când avem vreo nemulţumire sau vreo nelămurire, ne adresăm Eugeniei Niculescu; ea ne explică lucrurile, ne dă cele mai bune sfaturi. O cunoaştem de mult: este una din cele mai vrednice gospodine din cartier. Acum cinci luni, noi, gospodinele din circumscripţiile 27 şi 28, am ales-o pe Eugenia Niculescu preşedinta unei adunări de delegate din raionul „23 August". Tot atunci am ales-o şi în comisia de femei de pe lângă sfatul popular raional. In comisia de femei ea se ocupă cu problemele sanitare. Ne sfătuieşte cum să ne îngrijim sănătatea, cum să ne îngrijim copiii, controlează zilnic felul în care sunt îngrijiţi bolnavii din diferitele unităţi sanitare ale raionului, etc.

La adunările noastre zilnice ea ne însufleţeşte să pornim diferite acţiuni pentru înfrumuseţarea cartierului şi a vieţii cetăţenilor. La îndemnul ei ne-am angajat cu toate să facem muncă voluntară pentru a preface un maidan din cartier, într'o grădiniţă. Ea s'a dus la sfatul popular şi după câteva zile ne-a vestit că putem începe munca. Secţia gospodărie comunală a Sfatului ne trimisese flori, iarbă, pueţi şi prin muncă voluntară am făcut grădina.

Pe zece dintre noi, tovarăşa Eugenia le-a îndrumat spre producţie; pe altele le-a antrenat în comisiile permanente, în echipele de control obştesc, în acţiunea de alfabetizare sau în comitetele de părinţi de pe lângă şcoli. Şi pentru toate îndrumările, ajutorul şi dragostea cu care munceşte să rezolve treburile obşteşti, noi am căpătat încredere în ea. Deaceea, de curând noi am propus-o candidată în circumscripţia electorală Nr. 45 pentru sfatul popular al raionului „23 August". Munca ei de până acum ne dă convingerea că Eugenia Niculescu, cu sprijinul nostru, îşi va îndeplini şi de aici înainte sarcinile.

Sevastiţa PIERSICA
Responsabila comisiei de femei de pe lângă Sfatul Popular al raionului 23 August

Elena NEAGOE
gospodină

Victoria LAZU
gospodină

Numele lui Ştefan Covaci, strungar stahanovist la uzinele „Electromotor", e cunoscut nu numai muncitorilor din Timişoara, ci oamenilor muncii din întreaga ţară. Mulţi l-au cunoscut cu prilejul demonstraţiilor ce le-a făcut, în diferite uzine cu privire la aplicarea metodei Colesov. Şi mulţi au auzit despre succesele pe care le obţine, despre dorinţa lui de a cunoaşte alte şi alte metode avansate, cu ajutorul cărora să-şi înoiască munca.

Nu de mult strungarii dela „Electromotor" l-au trimis la Reşiţa să participe la demonstraţia metodei de aşchiere rapidă a metalelor, făcută de vestitul stahanovist sovietic Vitalii Seminschi dela „Crasnâi Excavator" din Chiev, care ne-a vizitat ţara. Intors dela demonstraţia strungarului sovietic, Ştefan Covaci le-a povestit amănunţit tovarăşilor săi de lucru în ce constă superioritatea metodei de aşchiere rapidă şi le-a arătat triumfător o plăcuţă de ceramică.

— Mi-a dăruit-o noul meu prieten Vitalii Cuprianovici.

Cu ajutorul cuţitului prevăzut cu plăcuţă de ceramică, după metoda stahanovistului sovietic şi folosind experienţa înaintată a acestuia, Ştefan Covaci a izbutit să strunjească peste 2000 metri şpan pe minut în loc de 600—700 cât strunjea înainte.

Dar Ştefan Covaci nu se va opri aici. Partidul ne învaţă să ne întărim succesele cu succese noi. Şi stahanovistul Covaci ascultă cuvântul partidului.

Pentru hărnicia, devotamentul, dragostea cu care munceşte şi-şi ajută tovarăşii, muncitorii dela „Electromotor" — Timişoara l-au propus candidat în circumscripţia electorală Nr. 56 pentru alegerile de deputaţi în sfatul popular regional.

Pentru mine, faptul că am fost propus de cetăţenii circumscripţiei raionale electorale Nr. 101 candidat al F.D.P. în alegerile de deputaţi în sfatul popular al raionului Stalin, a fost revelator, emoţionant. A fost o regăsire între publicul spectator şi mine. O regăsire dincolo de decorurile teatrului, care-mi spune odată mai mult că sunt preţuit în regimul nostru de democraţie populară, că oamenii muncii au încredere în mine. Mă voi strădui să răspund cu cinste acestei preţuiri şi încrederi.

Niculae BĂLTĂŢEANU
artist al poporului din R. P. R

Povestea din trecut a vieţii lui Nae Marinache seamănă cu a sutelor de mii de ţărani săraci: cioban la moşieri şi chiaburi, slugă umilită şi asuprită. Dar în anii de după eliberarea ţării noastre, Nae Marinache împreună cu alţi ţărani muncitori din comuna Broşteni au hotărît să-şi schimbe cu toţii cursul vieţii, urmând învăţăturile partidului, care le-a arătat calea spre o viaţă luminoasă şi îmbelşugată. In 1952, în primăvară, strădania lui Nae Marinache şi a altor ţărani muncitori din sat în frunte cu comuniştii a dat rod: în Broşteni a luat fiinţă gospodăria colectivă „Ion Fonaghi". Marinache a fost ales preşedintele ei.

In vara lui 1952 partidul i-a făcut cinstea de a-l trimite, împreună cu alţi ţărani, în Uniunea Sovietică, ţara înfloritoarelor colhozuri. Acolo el a cunoscut munca şi viaţa îmbelşugată a colhoznicilor din Uzbechistan. Acolo a văzut el felul în care luptă colhozurile pentru a da patriei socialiste tot mai multe alimente şi materii prime. In toamna lui 1952 a fost ales deputat în Marea Adunare Naţională. Câte evenimente într'un singur an din viaţa unui om până mai eri slugă chinuită şi batjocorită de boeri!

Grijii şi încrederii ce i-au fost arătate de partid şi de oamenii muncii, Nae Marinache s'a străduit să le răspundă prin fapte. In campaniile agricole, în conducerea treburilor gospodăriei, în toate acţiunile menite să contribue la sporirea producţiei agricole şi la îmbunătăţirea nivelului de trai al celor ce muncesc, Nae Marinache — înarmat cu experienţa agrotehnicii sovietice — s'a achitat cu cinste de sarcinile ce-i reveneau. El se străduieşte, împreună cu colectivul de conducere, să dezvolte fermele zootehnice, să îmbunătăţească calitatea produselor. Astfel, gospodăria trimite tot mai multe produse pe piaţă, iar colectiviştii îşi măresc veniturile. In scurtă vreme numele lui s'a făcut cunoscut şi în cuprinsul regiunii. Pentru munca lui neobosită şi plină de devotament, cetăţenii circumscripţiei electorale Nr.27 Ploeşti l-au propus candidat pentru sfatul popular regional. L-au propus pentrucă-l socotesc ca pe unul din cei mai vrednici de a se ocupa de treburile obşteşti ale regiunii.

Tov. Nae Mar'nache (stânga) stă de vorbă cu ciobanii ce îngrijesc de turma gospodăriei.

INCREDEREA

Când, de curând, într'o seară la punctul de agitaţie 215 s'a făcut propunerea ca Gheorghe Mihăescu, deputat în Sfatul Popular al raionului N. Bălcescu, să fie desemnat candidat al F.D.P. în circumscripţia electorală orăşenească 215, eu m'am ridicat şi am sprijinit această propunere. Am susţinut cu căldură propunerea, fiindcă era vorba de un tovarăş cinstit, devotat, pe care-l cunosc bine. In munca lui de gospodar al treburilor obşteşti ale raionului el a dovedit pricepere, energie, dragoste faţă de cetăţeni, grijă pentru îmbunătăţirea şi înfrumuseţarea vieţii lor. La îndemnul lui cetăţenii au pornit să ridice prin muncă voluntară piaţa „Gh. Coşbuc". Din iniţiativa lui s'au reparat străzi, s'au înfiinţat noi centre de pâine şi s'a amenajat casa de cultură „N. Bălcescu".

In producţie, la secţia de patiserie a fabricii de produse zaharoase „Bucureşti", unde lucrează, tovarăşul Gheorghe Mihăescu este fruntaş în muncă. Toate acestea m'au făcut să sprijin candidatura lui Gheorghe Mihăescu.

Dumitru OLTEANU
muncitor la fabrica de produse zaharoase „Bucureşti".

Iată un grup de ţărani muncitori din comuna Certeza, raionul Negreşti, regiunea Baia Mare. Ei îl înconjoară cu dragoste pe ţăranul muncitor Petre Mihoc,

candidat în circumscripţia raională electorală Nr. 48. Fiecare îl cunoaşte bine pe Mihoc. El este printre cei dintâi săteni din comună care luptă pentru îmbunătăţirea vieţii ţăranilor muncitori.

Ca şi atâtea alte sate, şi Certeza a cunoscut în anii aceştia multe prefaceri. „Unde se pomenea înainte vreme casă de naşteri într'un sat, aşa cum s'a făcut de curând la noi, în Certeza?" le spune Mihoc tovarăşilor lui.

Candidatul vorbeşte cu alegătorii despre cele câte s'au făcut în sat, dar mai ales despre cele ce mai trebuesc făcute. Aceştia îl ascultă cu dragoste şi se angajază să-l sprijine.

Când s'a alcătuit gospodăria colectivă „Ilie Pintilie" din comuna Bălţaţi, raionul Tg. Frumos, pe Maria Mocanu n'o preocupau problemele de interes obştesc.

Partidul, viaţa noastră de azi, au transformat-o însă pe Maria Mocanu. In gospodărie, calităţile ei de bună organizatoare, care stătuseră nefolosite, au ieşit la iveală. Colectiviştii şi toţi ţăranii muncitori din sat au început s'o aprecieze şi au ales-o preşedintă a cooperativei. De atunci cooperativa a început să fie mai bine aprovizionată şi tot mai mulţi colectivişti şi ţărani muncitori îşi vând prisosul de produse la cooperativă, după îndemnul Mariei.

Prin activitatea ei şi a tovarăşilor săi de muncă cooperativa din Bălţaţi contribuie tot mai mult la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. Tocmai deaceea a fost ea propusă candidat pentru circumscripţia raională electorală Nr. 3.

Pe inginerul Calcantraur Grigore îl cunoaştem, acei ce muncim la „Vulcan", din 1940. Pe atunci lucra ca constructor tehnic. Priceput s'a dovedit dela început, dar abia după alungarea patronilor din întreprindere, el a putut să-şi pună toată capacitatea în folosul patriei. Voia să înveţe, să ajungă inginer. S'a înscris la Facultatea de Mecanică, a studiat foarte serios şi curând a absolvit-o. Experienţa sa îndelungată în producţie, ca şi noile cunoştinţe tehnice căpătate, le-a pus în slujba cauzei socialismului. Secţia utilaj, condusă de inginerul Calcantraur, munceşte totdeauna cu spor. Incă dela sfârşitul lunii Octombrie proiectele necesare pentru realizarea planului pe anul ce vine erau lansate în producţie de secţia lui.

Dar nu numai în producţie l-am cunoscut pe inginerul Calcantraur. Mulţi dintre noi l-am avut propagandist la Cursul scurt de Istorie a P.C.U.S. sau i-am văzut roadele muncii în afara uzinei, ca deputat al sfatului popular, ales de noi cu trei ani în urmă. Şi în munca obştească a dovedit aceeaşi însufleţire şi pricepere. Astfel, în circumscripţia sa, cu sprijinul său, au luat fiinţă un magazin „Ferometal", un centru de lapte, o librărie, s'a mărit numărul centrelor de pâine, s'au înfrumuseţat parcurile, etc. Toate acestea ne-au făcut pe noi, muncitorii uzinelor „Vulcan", ca, pentru alegerile de deputaţi în sfaturile populare, să-l propunem pe inginerul Grigore Calcantraur candidat al F.D.P. în circumscripţia electorală raională 190 din raionul Lenin.

Coman MARIN
preşedintele comitetului de întreprindere al uzinelor „Vulcan".
Gh. POPESCU
secretarul organizaţiei de bază Nr. 7.
Luţai IOAN
tehnician, serviciul proiectări
Mantu DANIEL
maistru, atelierul de fierărie.

Lucrez împreună cu tovarăşa Vasas Klara, candidata noastră în circumscripţia electorală Nr. 13, din 1948, de când a venit la liceul nostru ca referentă. Prin munca ei însufleţită, pusă în slujba bunului mers al şcolii, şi-a câştigat preţuirea şi încrederea noastră. De curând ea a fost primită candidată de partid.

Am fost şi eu la adunarea în care i s'a propus candidatura în alegerile pentru sfaturile populare. Imi ascultam tovarăşii de muncă cum vorbesc, şi-mi ziceam: asuprirea naţională este acum pentru noi doar amintire despre un trecut ce nu se mai poate întoarce. Iată, noi, oamenii muncii maghiari, ne propunem candidaţi din rândurile noastre, avem drepturi egale cu ceilalţi cetăţeni ai patriei.

Am luat şi eu cuvântul şi am susţinut cu bucurie candidatura tovarăşei Vasas, pentrucă nu mă îndoesc că ea va munci cu aceeaşi râvnă pentru folosul obştesc, cum munceşte şi ca referentă la liceul nostru.

Emil BEDE
secretar al Liceului Mixt din comuna Cristur, raionul Odorhei, Regiunea Autonomă Maghiară.

Tovarăşul Ion Sorescu este un activist iubit de oamenii muncii din regiunea Ploeşti. Fiu de muncitor petrolist, el însuşi un muncitor care a dovedit în munca sa devotament, pricepere, spirit gospodăresc, Ion Sorescu a fost ridicat de partid în munca de răspundere de a conduce activitatea sindicală într'una din cele mai importante regiuni industriale ale ţării, Ploeşti. Printr'o muncă stăruitoare, dusă cu pricepere şi însufleţire, el a contribuit în bună măsură la lărgirea şi intensificarea întrecerii socialiste în întreprinderile din regiune, la extinderea metodelor avansate de muncă, la îmbunătăţirea activităţii sindicale.

Aceasta a dus la succesul pe care industria din regiune l-a obţinut în anul acesta: 34 de întreprinderi şi-au îndeplinit înainte de termen planul anual şi lucrează în contul anului viitor. Cunoscut şi iubit, preţuit de oamenii muncii, Ion Sorescu a fost propus candidat al F.D.P. în circumscripţia electorală regională Nr. 107.

Despre ţăranca muncitoare Maria Voinea, sătenii din Mărgineni (regiunea Bacău) au de spus numai vorbe bune.

In sat se ştie că mâinile ei dibace n'au stat degeaba în aceşti ultimi ani. Despre aceasta ar putea vorbi, de pildă, acei ce vizitează căminul cultural din comună şi care ştiu că la temelia acestuia, Maria Voinea a aşezat cu mâna ei multe cărămizi. La îndemnul ei au venit să dea o mână de ajutor la construirea căminului şi ţărăncile muncitoare Ecaterina Dobrescu, Aneta Dănilă şi altele.

Pentru ca lampa lui Ilici să strălucească şi în comuna Mărgineni, Maria Voinea a mers din casă în casă, a lămurit şi mobilizat numeroşi ţărani muncitori la transportul stâlpilor, la săpatul gropilor, la trasul firelor, etc.

Niciodată nu s'au gândit primarii de ieri sau Jean Brăescu, stăpân al vechilor Mărgineni, să facă şosea până la Bacău. Şi iată că ceeace n'a făcut burghezia în zeci de ani, au făcut ţăranii muncitori, ajutaţi de deputaţii sfatului popular, în numai două luni. Ţăranii muncitori, care cunosc contribuţia Mariei Voinea la toate aceste realizări, au propus-o candidată în circumscripţia electorală comunală Nr. 5 Mărgineni, raionul Bacău.

Sidonia GRUNOV
Corespondent.

MĂESTRIA TEATRULUI SOVIETIC

Vera Petrovna Marețcaia, artistă a poporului din U.R.S.S., laureată a Premiului Stalin.

Nicolai Dmitrievici Mordvinov, artist al poporului din U.R.S.S., laureat al Premiului Stalin.

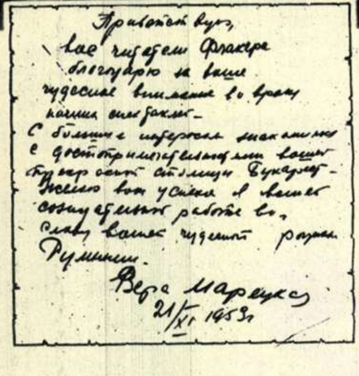

Приветствую
вас читателей Флакэры
благодарю за ваше
чудесное внимание во время
наших спектаклей.
С большим интересом знакомлюсь
с достопримечательностями вашей
прекрасной столицы Бухареста.
Желаю вам успеха в вашей
созидательной работе во
славу вашей чудесной родины
Румынии.
Вера Марецкая
21/XI 1953 г.

Vă salut cititori ai „FLACĂRII" și vă mulțumesc pentru admirabila atenție cu care ați urmărit spectacolele noastre.

Iau cunoștință cu mult interes de remarcabilele realizări din frumoasa voastră capitală—București.

Vă doresc succes în munca constructivă pentru gloria minunatei voastre patrii—România.

Vera MAREȚCAIA
artistă a poporului din U. R. S. S.
laureată a Premiului Stalin

21 Noembrie 1953

Iubitorii de teatru din țara noastră au avut bucuria de a cunoaște nemijlocit, în zilele celei de a doua jumătăți a lunii Noembrie, înalta măestrie a artei scenice sovietice. Sosit din R. P. Bulgaria, unde a întreprins un turneu, ansamblul teatrului „Mossoviet" din Moscova a prezentat și la noi o serie de spectacole de mare valoare: „Uraganul" de Beloțercovschi, „Othello" de Shakespeare, „O mândrețe de bărbat" de Ostrovschi, „O întâmplare ciudată" de C. Goldoni, precum și seara de creație a Verei Marețcaia.

Ansamblul „Mossoviet"-ului, alcătuit din 150 de persoane și condus de regizorul principal al teatrului, I. A. Zavadschi, artist al poporului din U. R. S. S. și laureat al Premiului Stalin, a dat reprezentații și pe scenele cluburilor noastre muncitorești, continuând astfel vechea tradiție a „Mossoviet"-ului, care acum 30 de ani a prezentat primele sale spectacole în fabrici, în mijlocul muncitorilor sovietici.

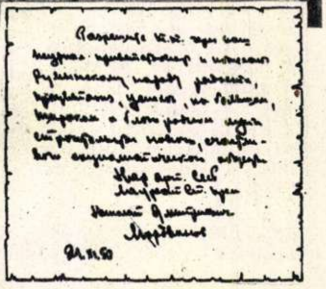

21.11.53

Permiteți-mi să salut poporul român prin revista dvs. și să-i urez bucurie, înflorire și succes pe marele, largul și nobilul drum al construirii noii societăți, socialiste, fericite.

Nicolai DMITRIEVICI MORDVINOV
artist al poporului din U. R. S. S.
laureat al Premiului Stalin

21 Noembrie 1953.

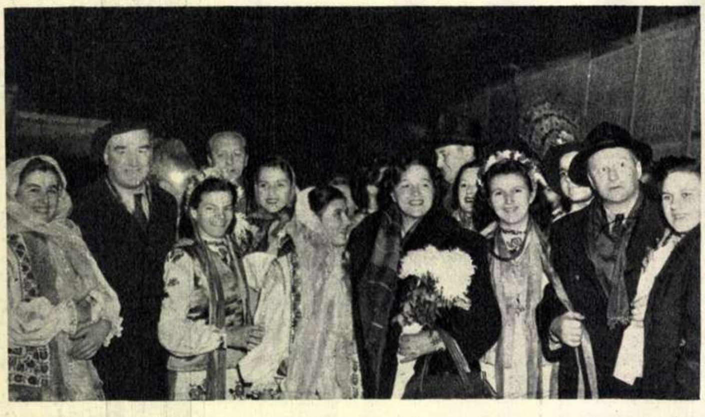

Ansamblul „Mossoviet", după terminarea spectacolului prezentat în mijlocul muncitorilor dela fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej".

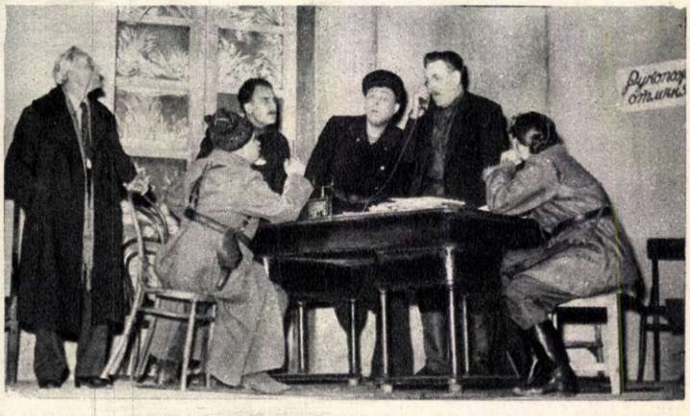

Scenă din piesa „Uraganul" de V. N. Bill-Beloțercovschi, piesă ce evocă aspecte mărețe din timpul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Vera Marețcaia și Nicolai Mordvinov într'o scenă din comedia „Hangița" de C. Goldoni

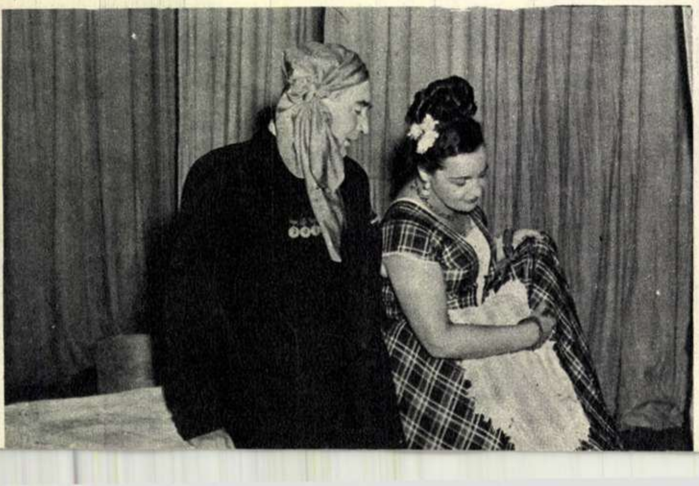

Scenă din piesa „O întâmplare ciudată" de C. Goldoni.

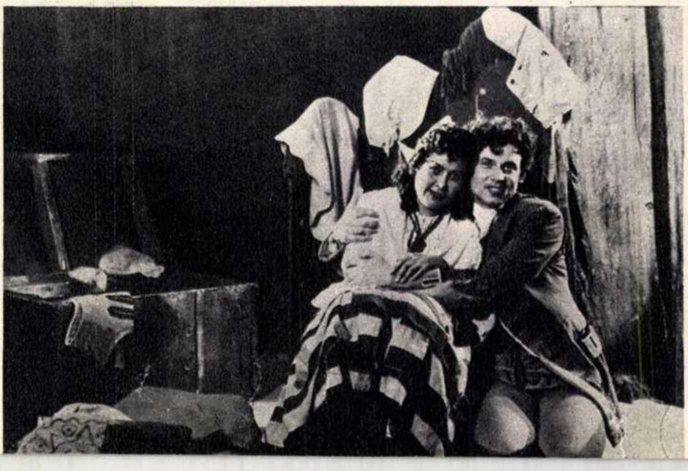

Îţi mulţumesc, tovarăşe!

Afară fulguia uşor. Zorile nu străpunseseră încă întunericul. Zgribulit într'o şubă miţoasă, un om înalt, destul de vârstnic, îşi făcea drum prin nămeţi, îndreptându-se spre mina Aninoasa. După prima creastă de deal care desparte Petroşanii de Aninoasa, pe cărările care şerpuiesc în vale până la intrarea în mină, se zăreau o puzderie de licurici — lămpile minerilor. Ele înaintau mereu, în acelaş pas, în aceeaşi direcţie. Drumeţul avea acum o orientare precisă. Işi scoase bricheta şi lumină cadranul ceasului de buzunar. Ora 6 dimineaţa. „Tocmai bine“ — gândi el mulţumit. „Peste 10 minute voi putea coborî şi eu în abataj, împreună cu primele echipe“.

La intrarea în mină cineva ridică felinarul şi urmări cu mare curiozitate figura noului sosit. După ce-şi dădu seama că-i e cunoscută, minerul schiţă un zâmbet larg şi, râzând apoi cu bucurie de neaşteptata întâlnire, i se adresă: „Nu mă recunoaşteţi, tovarăşe profesor?... Sunt maistrul Mureşan! Ne-am cunoscut la Petrila...“

— Dumneata eşti, tovarăşe Mureşan? — izbucni bucuros profesorul. Şi cei doi prieteni îşi strânseră mâinile cu emoţie.

*

Cu câţiva ani în urmă, când profesorul coborîse în mina dela Petrila pentru construirea unui circular automat, minerul Ion Mureşan îi fusese unul dintre cei mai preţioşi colaboratori, contribuind cu importante sugestii la punerea în practică a noului proiect.

— Tovarăşe profesor — întrebă minerul de cum se urcară în ascensor — aveţi vreo nouă idee? V'aţi gândit cumva la un nou proiect?

— Da, Mureşene, răspunse profesorul Paul Eugen. Am vorbit cu direcţiunea... Mi-a spus că o greutate mare pentru mineri este faptul că nu se fabrică încă la noi troliile de adâncire pentru puţuri. Pe mine m'a frământat mult acest lucru. Am studiat timp îndelungat materiale documentare sovietice şi cred că în curând vom putea fabrica şi noi maşinile astea. Deaceea am venit la Aninoasa, să stau de vorbă cu muncitorii, cu maiştrii...

— E o idee straşnică, tovarăşe profesor — spuse mulţumit minerul. Eu nu lucrez la troliu, dar dacă staţi de vorbă cu Grigore Gălăbuţ, cred că poate să vă spună lucruri interesante şi...

— Stai puţin, tovarăşe Mureşan, îl întrerupse profesorul. Unde lucrează acest Gălăbuţ? Doar îl ştiu bine... M'am întâlnit cu el, acum un an, la o consfătuire. Nu-i minerul ăla voinic, şef de echipă, care a aplicat metoda sovietică de armare cu cadre metalice Juravliov-Pocrovschi? Atunci tocmai el e cel pe care-l caut...

— El o fi, tovarăşe profesor... Are un băiat Aurel, student la Institutul de mine „Gh. Gheorghiu-Dej“ din Petroşani, la dvs...

— Ştiu!... făcu mulţumit profesorul. E bun student, băiatul lui Gălăbuţ! Mai are un an şi taică-său are să-l vadă inginer.

— Şi, te pomeneşti, tovarăşe profesor — glumi Mureşan — că inginerul ăsta o veni curând în mină să-i spună lui taică-său, care munceşte de 30 de ani, ce are de făcut...

— O să-i spună, foarte bine, că doar de asta a învăţat... Şi ce, parcă stahanovistul n'o să-l ajute la rândul său pe inginer? Eu la cine mă duc acum să cer ajutorul? Nu mă duc la stahanovist?

— Am spus-o şi eu în glumă, tovarăşe profesor! Cum să nu fie mândru Gălăbuţ? Când s'a mai auzit, în trecut, ca un copil de miner să înveţe carte la Universitate?...

Discuţia celor doi ar fi continuat încă multă vreme, dacă ascensorul nu s'ar fi oprit chiar deasupra galeriei în care lucra Gălăbuţ Grigore.

Işi iuţiră pasul spre abatajul frontal. Când Mureşan îl strigă pe Grigore să se apropie, stahanovistul schiţă un gest scurt, care spunea că nu poate părăsi locul.

— Mergem noi acolo, tovarăşe Mureşan! — hotărî profesorul.

Zărind la lumina felinarelor chipul noului sosit, Grigore întrerupse contactul ciocanului de abataj. Ii strânse oaspetelui mâna cu tărie şi-i spuse vesel: „La ultima consfătuire mi-aţi promis că veniţi la Aninoasa. Şi-acum iată-vă în mină. Aveţi cumva vreun gând nou?“

In câteva cuvinte profesorul îi făcu cunoscut scopul vizitei sale şi încheie:

— Aş dori să stăm de vorbă, tovarăşe Gălăbuţ!... Dumneata cunoşti bine problema...

Stahanovistul îl privi îngândurat, privi stratul de cărbune, apoi, puţin stânjenit, îi spuse:

— Doresc din toată inima... Acum însă e greu... Ştiţi... astăzi avem schimb de onoare... Vin eu după amiază pe la dumneavoastră.

— Nu, tovarăşe Grigore, răspunse profesorul. Vin eu la dumneata. Şi, după un calcul rapid, îl întrebă: „Ai ceva treburi seara la opt?“

— Nu, n'am nicio treabă.

— Rămâne stabilit atunci: deseară la opt sunt la dumneata. Vezi-ţi de treabă şi spor!

Dar n'a plecat profesorul. S'a rezemat de peretele galeriei şi a urmărit îndelung munca stahanovistului.

*

Oaspetele îşi scoase tabachera şi-l invită pe miner să fumeze. Stahanovistul clipi şiret şi, arătându-i profesorului sticla cu vişinată, îi spuse zâmbind: „Mulţumesc, nu fumez, tovarăşe profesor! Imi face în schimb soţia o vişinată, că poţi să pleci pe jos cu ea pe viscol, până la Sinaia!...“

In casă era o căldură plăcută. Tinca, nevasta minerului, trebăluia prin odaie, păşind în vârful picioarelor, ca să nu stingherească discuţia. Grigore o înştiinţase încă dela prânz, de când ajunsese acasă: „Avem deseară musafiri... Vine la noi profesorul universitar Paul Eugen dela Institutul din Petroşani. Pregăteşte vişinata, ceva dulciuri... Şi vezi... nu'ncepe să mă lauzi cum ţi-e obiceiul, Tinco! Avem de lucru“. Nevastă-sa se uită la el gata să se supere, până ce Grigore îşi dădu drumul râsului.

... Discuţia era în toi. Profesorul îşi scoase din servietă o schiţă de proiect, pe care i-o înfăţişă stahanovistului. Socotea că va trebui să-i explice lui Gălăbuţ fiecare amănunt tehnic al schiţei şi abia după aceea să-i ceară părerea despre modul practic de construire a maşinii. Dar Paul Eugen se convinse pe dată că stahanovistul putea să descifreze lesne semnele convenţionale ale schiţei. O făcea cu atâta uşurinţă, de parcă ar fi avut în faţă nu un proiect, ci însăşi construcţia vie a troliului...

Proiectul noii maşini pentru adâncirea puţurilor îl entuziasmă la culme pe miner. Gălăbuţ observă cablul înfăşurat pe două tobe dispuse pe aceeaşi axă, analiză capacitatea cupelor pentru ridicarea cărbunilor, privi apoi armătura metalică ce putea fi desfăcută lesne şi aşezată în orice loc, la orice adâncime... Concentrat asupra proiectului, îşi ridică deodată privirea şi chibzui vreme de câteva minute. Profesorul interveni nerăbdător:

— Ce te frământă, tovarăşe Gălăbuţ? Am făcut vreo greşală?

— Nu cred să aibă greşeli proiectul, tovarăşe profesor. Dumneavoastră ştiţi mai bine... Aduce multe lucruri noi; de exemplu, corpurile demontabile şi posibilitatea de a muta maşina în orice loc, la orice adâncime... Tipurile vechi de troliu cu care lucrăm, nu au avantajele astea.

— Şi crezi că totul e bun? — întrebă profesorul.

— Proiectul, după câte îmi dau seama, e bun... Dar... nu ştiu cum să vă explic ar mai trebui ceva la el...

„Mulţumesc, tovarăşe colaborator!“ Profesorul universitar Paul Eugen se desparte de colaboratorul său, stahanovistul Grigore Gălăbuţ, cu o călduroasă strângere de mână.

Colaboratorii, împreună cu tov. Cristea Aron directorul exploatării, şi tov. Fila Ion, secretarul Comitetului de Partid. „Iată — spune profesorul Paul Eugen — a apărut în proiect şi pedala de siguranţă propusă de dumneata, tovarăşe Gălăbuţ“.

— Ce anume tovarăşe Gălăbuţ ?

Incurajat de invitaţia profesorului, stahanovistul luă creionul, întinse mai bine proiectul pe masă şi însemnă cu vârful de grafit trei puncte.

— Gândirea mea, tovarăşe profesor — începu stahanovistul — nu ştiu dacă o să vă folosească chiar aşa de mult. Eu însă vi-o spun aşa cum este, că poate... de, dumneavoastră ca profesor veţi alege... Şi ce e rău din gândirea mea, daţi laoparte, că doar n'are ce să mă supere. Mai întâi... eu cred, tovarăşe profesor, că aici la bază, ar fi necesară o pedală de siguranţă. Eu gândesc că pedala asta îl ajută mult pe miner să înlăture unele accidente. Şi apoi mă gândesc că şi pe cablu s'ar putea monta un electromagnet, care să pună în funcţiune frâna, atunci când cupele cu cărbuni nu sunt manevrate la vreme şi urcă prea sus. Se întâmplă uneori — căută să explice mai bine minerul — ca semnalele ălor din puţ să se strice, şi minerii dela suprafaţă să nu ştie când sosesc cupele; deaceea ar fi bun electromagnetul pe cablu. Şi ultima gândire ar fi asta: pe axa motorului s'ar putea pune deasemeni o frână de manevră. Ea ar aduce mai multă siguranţă în munca noastră...

Profesorul rămăsese cu privirea pironită asupra proiectului. Minerul îi urmărea fiecare gest, cu nerăbdarea ce ţi-o prilejuieşte apropierea unui răspuns important. Il văzu că-şi aprinde o ţigară şi că, în loc să-i răspundă, urmăreşte rotogoalele de fum ce se înălţau leneşe spre tavan.

— Sugestiile dumitale sunt foarte preţioase — spuse într'un târziu profesorul. — Ele vor completa de minune proiectul maşinii. Mă gândesc numai că ajutorul pe care l-aş fi primit din partea colegilor mei ingineri, în ziua studierii proiectului, l-am primit cu un ceas mai devreme, din partea dumitale...

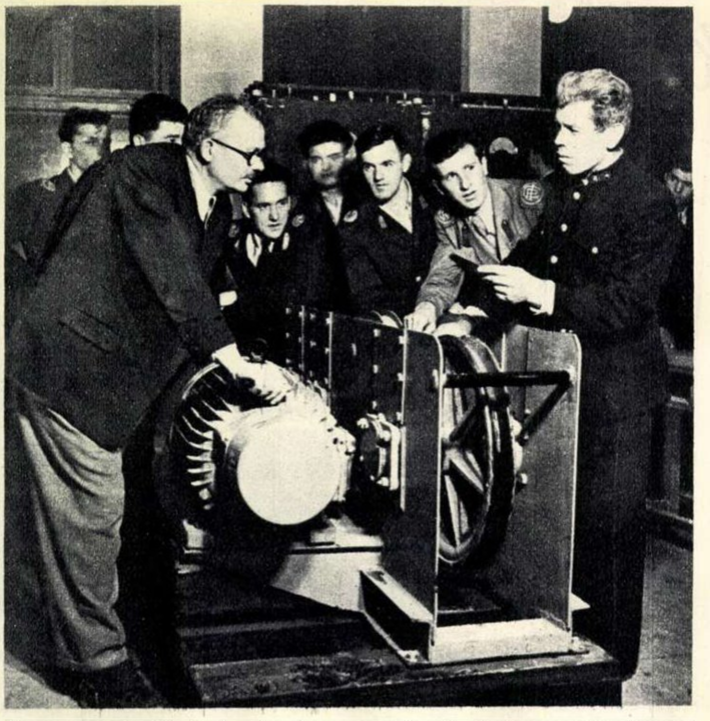
„Acestea sunt maşini noi, dar curând vom avea şi mai noi, şi poate, chiar d-voastră o să le proiectaţi — spune Gălăbuţ studenţilor Institutului Cărbunelui din Petroşani. Iar noi vă vom da tot sprijinul".

★

Nu de mult, pe sălile Institutului de mine „Gh. Gheorghiu-Dej" din Petroşani păşea un om îngrijit îmbrăcat, care întreba pe fiecare tânăr întâlnit pe culoar unde poate fi găsit profesorul Paul Eugen. Un student îi spuse că profesorul ţine curs la anul IV şi nu poate fi deranjat în timpul lecţiei. „Dacă e ceva urgent, însă, adăugă tânărul, spuneţi-mi vă rog cine-l caută, şi-i comunic".

— Urgent nu e, nu vreau să-l deranjez pe tovarăşul profesor, dar mi-a scris la Eforie, unde am fost în concediu, că proiectula fost aprobat şi mă roagă să trec pe la Institut.

— Faceţi, desigur, parte din colectivul de constructori-colaboratori ai noii maşini? — se interesă curios studentul.

— Nu, nu sunt colaborator... Eu sunt minerul Gălăbuţ Grigore dela Aninoasa — se recomandă modest vizitatorul.

— Ahaa! dumneavoastră sunteţi stahanovistul Gălăbuţ? —izbucni entuziasmat, studentul. Păi... cum nu sunteţi colaborator? Dar aici ce scrie? Şi conducându-l în sala alăturată, studentul îi arătă minerului macheta şi fotografia primului troliu de adâncire a puţurilor, construit în R.P.R. In timp ce tânărul fugi să-l anunţe pe profesor de sosirea oaspetelui, stahanovistul putu să citească pe plăcuţa din josul machetei că, printre colaboratorii care au ajutat la elaborarea proiectului noii maşini, se află şi el.

Când sosi în întâmpinarea vechiului său prieten, profesorul se simţi la fel de bucuros dar şi de... încurcat, ca odinioară minerul, când l-a întâmpinat în galerie, la Aninoasa.

— Te-ai ţinut de cuvânt, tovarăşe Grigore!... Imi pare tare bine c'ai venit!... Dar acum... să vezi... am trei cursuri la rând. Spune mai bine, tovarăşe Grigore, unde te pot găsi după amiază?

— Nu, tovarăşe profesor; acum vin eu la dumneavoastră. La ora patru sunteţi acasă ?

— Da, la ora patru sunt liber!

— No bine, rămâne stabilit... La revedere, tovarăşe profesor.

— La revedere şi mulţumesc c'ai venit, tovarăşe colaborator...

A. SIMOVICI

DIN EXPERIENŢA COMISIEI NOASTRE DE FEMEI

La cererea tovarăşei Lia Slobozinschi, stahanovistă la Fabrica de încălţăminte „Flacăra Roşie", care şi-a exprimat dorinţa de a găsi oglindită în paginile revistei activitatea unei comisii de femei de pe lângă un Sfat Popular, publicăm materialul de mai jos:

Din comisia de femei de pe lângă Sfatul Popular al oraşului Arad facem parte 15 tovarăşe. Numărul nu este prea mare, e drept, dar noi am reuşit să obţinem unele realizări frumoase tocmai pentrucă tovarăşele noastre au pus suflet în munca lor. Mulţumită şi muncii duse de această comisie, multe gospodine din Arad au pus umărul la rezolvarea treburilor obşteşti. Astfel, femeile de pe strada Xenopol au făcut o clacă pentru a repara lingeria de pat a spitalului Nr. 2. Alte tovarăşe au confecţionat 60 halate pentru bătrânii dela căminul de bătrâni, iar altele au muncit cu drag la organizarea de manifestări culturale, izbutind să realizeze — numai la una dintre ele — suma de 4.000 lei, sumă ce a fost alocată amenajării unui dispensar pe lângă căminul de bătrâni.

Impreună, lucrul merge mai cu spor... La una din clăcile organizate de comisia de femei de pe lângă Sfatul Popular al oraşului Arad.

Pentru a putea răspunde bine sarcinilor noastre, noi am organizat un cerc de lectură. Am studiat broşuri, reviste şi cărţi în care se vorbea despre experienţa în muncă a femeilor sovietice, am discutat în comisie cum putem aplica această experienţă şi am luat apoi o serie de măsuri organizatorice. Aplicând cele învăţate, noi am organizat câteva colective; tovarăşele din colectivul sanitar au sarcina de a vizita pe bolnavii din cartierul lor, de a sprijini în diferite acţiuni personalul sanitar, de a ţine legătura între bolnavii din spital şi familiile lor, etc; femeile care muncesc în colectivul de învăţământ fac vizite la domiciliul elevilor pentru a constata condiţiile lor de învăţământ şi a ţine legătura între şcoală şi familia elevului, etc.

Deosebit de important este rolul colectivului de control obştesc, care trebue să sesizeze lipsurile ce se manifestă în diferitele domenii de activitate. Femeile din Aradul Nou, de pildă, cărora li s'a lămurit acest rol, au sesizat faptul că acolo ar mai fi necesar un centru de distribuire a pâinii. In urma acestei sesizări, centrul a fost înfiinţat.

Pentru o mai bună desfăşurare a muncii, au fost numite responsabile pe cartiere, care îndrumează munca delegatelor de pe străzile respective.

In prezent, tovarăşele din comisia noastră desfăşoară o intensă muncă agitatorică printre gospodine, arătându-le importanţa şi semnificaţia alegerilor de deputaţi în sfaturile populare. Noi ne străduim să întărim în această perioadă munca comisiei pe linia noastră obişnuită, atrăgând un cât mai mare număr de femei în diferitele acţiuni de folos obştesc. Şi dacă astăzi comisia noastră mai are multe lipsuri în munca ei, noi credem că ele pot fi înlăturate şi vom lupta cu tărie pentru aceasta.

Iuliana CIUDAN

responsabila comisiei de femei de pe lângă Sfatul Popular al oraşului Arad

ŞCOALA DE FLUERAŞI

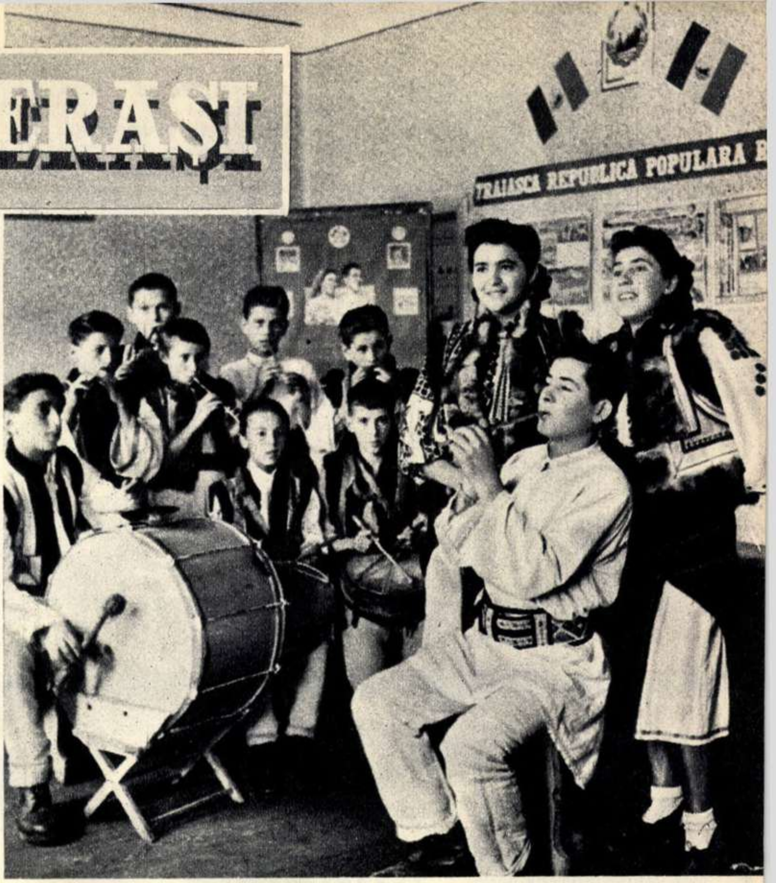

O repetiţie a orchestrei în sala Căminului Cultural din comună.

La ceasul acesta, când pe sub stâncile Rarăului caprele sălbatece adulmecă răcoarea vânturilor şi ascultă parcă murmurul lin al izvoarelor, într'una din încăperile căminului cultural din Capul Satului încep repetiţiile şcolii de muzică. O droaie de băieţandri cu iţăraşi şi bondiţe, unii dintre ei cu cravate roşii la gât, se strâng roată în jurul bădiţei Mihai, „instructorul", un om mărunt de stat, smead, cu o mustaţă tuşinată, cu mijlocul încins de un şerpar numai mărgele şi înflorituri de meşină.

— Bădiţă Mihai, întâi şi întâi numărul dumitale, se roagă Mircea Sfărghiu, unul dintre „şcolari".

— Da, repetă dumneata întâi, sare Stelian Şalău, şi-şi ghionteşte colegii să stăruie şi ei.

— Cu coaja de mesteacăn, cu cobza şi cu toba! hotărăşte Vasile Bărbanţă şi bădiţa Mihai râde la el, dojenindu-l cu blândeţe:

— Vrei să-mi furi meşteşugul, aşa-i?

— Vreau să-l învăţ, nu să-l fur, bădiţă... şopteşte Vasilică, şi-şi pleacă sfios genele mari ca de fată.

Bădiţa Mihai îşi trece uşor mâna aspră peste creştet. Apoi scoate din şerpar coaja de mesteacăn, o potriveşte la gură, ia cobza din mâna unuia dintre „şcolari" şi s'aşează pe scaun, în faţa tobei.

Şi dintr'odată încăperea se umple de freamătul lin, subţire, al coajei de mesteacăn, în vreme ce cobza îi ţine isonul, iar toba numără un tact molcom, înăbuşit.

Bădiţa Mihai cântă la trei instrumente în acelaş timp şi „şcolarii", odrasle de muncitori ceferişti şi de ţărani muncitori, ascultă tăcuţi şi mândri totodată de priceperea instructorului lor.

La fereşti se ivesc capete curioase. Megieşii n'au răbdare să stea acasă, atunci când dinspre cămin se aude murmurul fluerelor, zumzetul cobzei şi freamătul acela lin, subţire, al coajei de mesteacăn...

La o vreme bădiţa Mihai conteneşte. Se ridică depe scaun şi, privindu-şi elevii, rosteşte:

— Gata! Voi la rând! Cercaţi instrumentele!

Şapte fluere scot câteva arpegii din ţevile de aramă, frunzaşii îşi umezesc frunzele, iar toboşarii şi cel cu discurile îşi încearcă şi ei instrumentele.

— Bun! dă din cap bădiţa Mihai şi ridică un deget numărând tactul: unu... doi... trei!

Fluerele şi frunzele încep să se învolbure. Tobele bârâie, discurile vibrează lovite uşor, când mai tare, când mai încet. Rând pe rând, cresc melodiile: Catiuşa, Polobocul, Marşul Partizanilor, doine străvechi şi cântece de bucurie.

*

Pe vremuri, bădiţa Mihai Lăcătuş a fost păstor. Şi-a petrecut tinereţea în munţi, la stânile bogaţilor. Singurătatea pădurilor, viaţa amară, au strâns în el simţăminte pentru care n'ajungeau cuvintele. Bădiţa Mihai simţea un îndemn nedesluşit să-şi povestească amarul în viers, un viers în care cuvintele să fie înlocuite cu clătinarea frunzelor în vânturi de toamnă, cu vuietul apelor pornite la vale primăvara, cu susurul moale al ierburilor...

Şi acolo, în munţii Câmpulungului Moldovenesc, la poalele Rarăului ori pe obcinele din preajma lui, omul a prins a învăţa să-şi povestească aleanul pe glasul fluerului, al frunzei, al coajei de mesteacăn, al cobzei...

Işi făurea singur fluerele. Din lemn de soc ori de alun.

Şi, într'o zi, i-a răsărit în minte gândul să alcătuiască un taraf de fluere. Cu cine? Cu strungăraşii, băieţii dela stână.

Şi iată că în munţi a început un fel de şcoală de muzică. Vreo trei-patru strungăraşi începură să înveţe a cânta din fluer. Ştiau ei, nu-i vorbă, să doinească, dar lui Mihai Lăcătuş nu-i plăcea. Să sufli în fluer şi să ţii isonul dând drumul unei mormăieli ca de urs din gâtlej? Asta nu-i meşteşug! Glasul fluerului trebue să s'aleagă curat, ca apa izvorului.

Şi profesorul s'a pus pe muncă.

După ce a izbutit să-şi „cioplească" şcolarii, s'a ivit un alt neajuns: fiecare fluer cânta în legea lui: unul mai subţire, altul mai gros, altul şi mai gros... Linia melodică nu se mai desluşea.

Omul a început să se frământe. La asta nu se gândise şi nici nu vedea cum s'ar putea face ca toate fluerele să aibă acelaş glas, acelaş ton. S'a hotărît să coboare în sat, să stea de vorbă cu cineva priceput în muzică. A găsit pe unul din mai marii satului. Când i-a spus ce vrea, a pufnit în râs. „Orchestră de fluere?... Păi fluerul nu mai slujeşte decât ca piesă de muzeu! Cine mai ascultă azi cântecele voastre?..."

Era în preajma războiului. In sat horele se chemau „baluri", iar tarafurile „jazuri". Mihai Lăcătuş s'a mirat: „Cum aşa? Cân-

Inţeleaptă e povaţa celui vârstnic! Mihai Lăcătuş lucrează la găurirea unui fluier ascultând sfaturile lui Moş Pircu, unul dintre cei mai bătrâni fluieraşi din partea locului.

„Şcoala de muzică" a bădiţei Mihai Lăcătuş dă examen în faţa baciului Forminte, la stâna dela poalele Rărăului.

tecele noastre nu mai au cătare?" L-a privit lung pe cel ce-i râsese în nas și a dat din cap: „Domnule, fluerul nostru încă n'a ajuns vremea să-l acopere colbul în muzeu. Să știi dela mine: fluerul și cântecele noastre îs inima și sufletul nostru!"

Și Mihai Lăcătuș s'a întors în munți, scârbit dar și îndârjit. A început să cioplească, împreună cu strungărașii, școlarii lui, fluere noi, toate pe aceeași măsură. Și într'o zi a izbutit: patru fluere aveau acelaș glas, de parcă ar fi fost frați gemeni.

Și taraful a prins a ospeți și pe la alte stâni, ba cobora și în sat, la Depoul C.F.R., să cânte la serbările muncitorilor...

*

Treceau trupele sovietice prin Câmpulung și Mihai Lăcătuș stătea seri dearândul de vorbă cu oștenii. Vreo câțiva au poposit și în căsuța lui. Cântau din balalaică.

Unul înalt, blond, Piotr, l-a întrebat odată:

— Voi n'aveți instrumente? Nu iubiți muzica?

— Avem! a răspuns el, copleșit de o fierbinte bucurie...

Atâta așteptase, doar! Să-l ațâțe cineva. A scos fluerul și a „zis" o doină străveche. Oștenii l-au ascultat, apoi au început să-și înstrune balalaicile și să-l acompanieze. Atât de minunat a răsunat doina, încât pe Mihai Lăcătuș l-au podidit lacrimile.

— Harașo! Ocini harașo! s'a îmbujorat Piotr. Sânteți bogați, cetățene! Neasemuit de bogați! Cântați-vă cântecele cu mândrie, cetățene! Auzi?...

*

Au trecut anii. Pe Mihai Lăcătuș l-a căutat într'o zi la stână un om înalt, venit dela raion.

— Noroc, tovarășe.

— Noroc.

— Uite, am venit să-ți spun că ai fost numit directorul căminului cultural. Ești un om priceput în munca artistică. Ne trebue un cor, o echipă de teatru...

— Eu, tovarăși, eu? abia putu să îngăime Lăcătuș. Dar oare m'oi pricepe? Apoi după câteva clipe adăugă repede:

— Dar o orchestră de fluere, să nu ne facem tovarășe?

— Directorul știe ce trebue... Nouă ne ceri ajutor... Ți l-om da din toată inima.

Și astfel, „școala" de muzică și-a mutat sediul la căminul cultural.

Acum, școala lui Mihai Lăcătuș are fluere de diferite tonalități, acordate la terță sau la octavă, are tobă, discuri și, mai mult decât atât, are soliști. Valeria Prundeanu, solistă vocală, e fată de țăran muncitor, iar Mihai Candrea, solist fluerar, e muncitor. Amândoi au câștigat premiul I pe regiune la concursurile organizate în cinstea Festivalului. Ba mai mult, au cântat și la radio, ba în curând țara întreagă are să-i audă cântând și într'un film.

Școala de muzică e vestită în toată regiunea. A dat până acum șase „promoții" de fluerași, frunzași și buciumași. Despre buciumașul Nisioi Onisim sau despre duetul de fluere acordat la octavă, au auzit cele mai îndepărtate sate.

Insuși bădița Mihai a minunat pe oameni la București cu priceperea lui și a cucerit premiul I la concursul pe țară al soliștilor, cu tilinca.

Multe cântece de-ale lui au îmbogățit comoara Institutului de Folclor. De multe ori bădița Mihai își amintește o întâmplare veche; întâmplare cu mai marele satului care l-a luat în râs cândva.

„He-hei, s'a împlinit vorba mea: fluerul nostru încă n'a ajuns vremea să-l acopere colbul în muzeu... Că fluerul și cântecele noastre îs inima și sufletul nostru".

. . . .

Era într'o după amiază caldă de August. Școala de muzică a venit în ospeție la stâna baciului Forminte, buciumaș vestit și el, fost școlar al lui bădița Mihai Lacătuș.

— Am venit, tovarășe Forminte, să dăm un festival la voi, lămuri Mihai Lăcătuș. Am învățat cântece noi și, în afară de asta, împlinim un an de muncă. Dacă-i așa, musai să facem și un examen de sfârșit de an. Uite, ici, băieți, unul ca unul: Vasile Barbânță, Șalău Stelian, Sfărghiu Mircea și Toader, Sabie Gheorghe, Hrițcu Ștefan, Corduneanu Mihai... Strașnic de talentați!...

Baciul Forminte a dat din cap. A ridicat apoi buciumul spre tivitura de smarald a zărilor și i-a dat glas. In poiană s'au strâns și ceilalți ciobani, cu turmele de mioare. Bădița Mihai a ridicat degetul numărând tactul:

— Unu!... doi!... trei!...

Și dintr'odată cele șapte fluere au prins a se'nvolbura. Părea că peste munți răsare soarele sorbind roua. Părea că din cetiniș vine fâlfâit ușor de paseri. Părea că din ierburi murmură izvoarele și că văzduhul se umple de mireasma fânului cosit. In zare, Rarăul sclipea.

La un semn, peste murmurul fluerelor și al frunzelor a început să se toarcă, întâi lin, apoi tot mai tare, glasul Valeriei Prundeanu, fata aceea cu obrazul ars de soare și cu cosițe bătute de flori roșii, ca și când șipotul de sub Pietrele Doamnei ar fi venit și el în poiană să-și alăture glasul la cântecul acela de tinerețe și bucurie.

Baciul Forminte își netezea mustața. Simțea un nod în gât și o înrourare printre gene. Obrazul îi era scăldat în lumină.

— Bine, măi băieți! Bine!... Așa școală zic și eu... Cât privește examenul, cred, măi Mihai, că le poți da nota cinci la toți... Pentru Valerica și pentru flăcăul ăsta al lui Candrea, cinci n'ajunge... Trebue să născocești tu o notă mai mare...

Iar cât despre festival, — se împieptoșă baciul Forminte și tuși scurt și grav, — eu... în numele colectivului stânii cooperatiste pe care o conduc, vă mulțumesc din inimă și... mai poftim...

Dragoș VICOL

Cuvântul Cartierului

Un colț de stradă bucureșteană. Unele după altele tramvaiele se opresc în stație, pentru a lua sau a-și lăsa călătorii. Ca în fiecare seară, strada este un furnicar de oameni. Unii se duc după cumpărături, alții se grăbesc să nu întârzie la filmul ce rulează la cinematograful „Alexandru Sahia"; iar alții au ieșit pur și simplu să se plimbe. Ajungând însă în acest colț al Căii Văcărești, mulți se opresc. Unii dau pentru prima dată de panoul mare și frumos ornamentat, așezat lângă vitrina unui restaurant. Sunt trecători întâmplători prin acest cartier. Totuși, se opresc, atrași de luminițele care parcă, izvorîte din panou, te cheamă să citești titlurile de articole, desenate frumos, cu migală, așezate deasupra unor foi de hârtie îngrijit bătute la mașină. Ei, dar asta este o gazetă de stradă!...

Este într'adevăr gazeta de stradă a organizației a 3-a de cartier P. M. R. și a Sfatului Popular al raionului Tudor Vladimirescu. Cei mai mulți dintre trecători au aflat mai de mult de existența ei. Sunt trei ani de când apare „Cuvântul cartierului". Și în acești trei ani oamenii s'au obișnuit să afle și aici cuvântul partidului, să cunoască unele dintre realizările, dorințele și păsurile cetățenilor din cartier. Dar nu numai atât. Prin „Ochiul gazetei" — una din rubrici — ei au criticat multe lucruri greșite și au reușit de multe ori să contribuie la înlăturarea unor lipsuri ce mai dăinuiau în activitatea unor organe economice sau administrative din raion. Astfel, mulțumită și criticilor aduse prin această rubrică, responsabilul magazinului „Alimentara" din calea Văcărești Nr. 30 care avea o atitudine nejustă față de cumpărători, a fost înlocuit. De altfel, pentru frumoasa prezentare a gazetei, pentru faptul că ea a reușit să oglindească adesea destul de bine problemele care frământă pe cetățenii cartierului, gazeta a primit de curând, în cadrul concursului gazetelor de perete, premiul III pe Capitală. Acest fapt a dat un nou imbold în muncă colectivului gazetei de stradă, care depune o muncă neobosită pentru ca gazeta să fie cât mai atrăgătoare, cu articole care să intereseze pe cetățeni, să reprezinte înseși gândurile și preocupările lor. Totodată, colectivul se străduiește să afle părerile cititorilor, să obțină dela ei diferite sugestii...

Iată, spre exemplu, în astă-seară. S'au schimbat articolele și acum gazeta își așteaptă cititorii. Aceștia nu întârzie să se arate. Ei știu că vor găsi în gazetă articole noi în legătură cu problema care stă acum în centrul preocupărilor întregului popor — alegerile de deputați în sfaturile populare. Imediat după apariția în ziare a Decretului cu privire la alegerea deputaților în sfaturile populare, cetățenii cartierului au citit la gazeta lor un articol în care li se lămurea o seamă de lucruri. Deasemenea, gazeta mai publica un articol în care era criticată activitatea unor deputați — Cizec Elisabeta, Hoer Elisabeta, Georgescu Marcel — care, așa cum se arăta, „s'au dezinteresat complect de treburile obștești, au neglijat îndatoririle lor".

Au urmat alte numere ale gazetei, cu alte articole: despre alegerile din trecut și cele de azi, despre activitatea punctului de agitație din cartier, despre activitatea căminului cultural, despre bucuria unui tânăr care votează pentru prima oară...

Atunci când în fața gazetei cineva stăruie mai mult, apare ca din întâmplare lângă el un cetățean care, după câte se pare, cunoaște bine conținutul gazetei. Și astfel se naște o discuție. De fapt, unul dintre ei mai mult întreabă, ascultă ce i se spune despre gazetă, și-și notează în gând observațiile. Este întotdeauna câte un membru al colectivului de redacție al acestei gazete fruntașe. Și ceeace aude din partea cititorilor, el va duce în colectivul său, făcând astfel ca gazeta să fie și mai interesantă, și mai folositoare cartierului, și mai mult citită.

Cuvântul Cartierului

„Ia să vedem, ce mai scrie nou la gazetă noastră?" își spun cetățenii oprindu-se cu interes în fața gazetei de stradă „Cuvântul cartierului"

I. CIOARĂ

„Aici, este patria noastră, Republica Populară Română !" spune elevul Biro Mihai, colegilor săi adunați în jurul globului pământesc. Ei, ca și ceilalți copii din comuna Corund raionul Odorhei, Regiunea Autonomă Maghiară, învață acum într'o școală nouă, luminoasă și încăpătoare, bucurându-se, la fel ca toți copiii de vârstă școlară din patria noastră, de dreptul la învățământ în limba maternă.

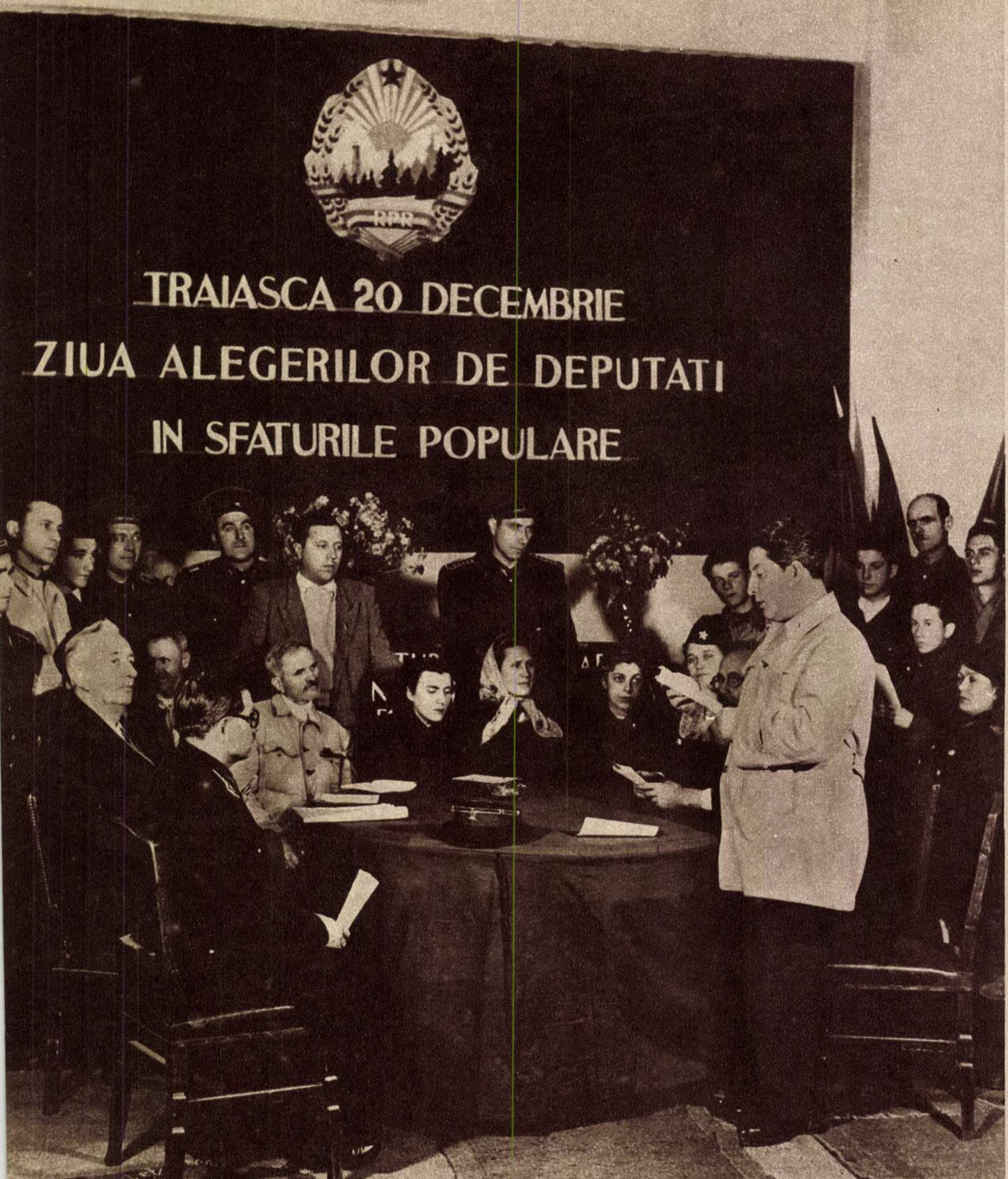
RPR
TRAIASCA 20 DECEMBRIE
ZIUA ALEGERILOR DE DEPUTATI
IN SFATURILE POPULARE

Ceferiştii şi călătorii care au poposit în seara aceasta la punctul de agitaţie din Gara de Nord, au bucuria să asculte minunatele versuri despre viaţa nouă a patriei noastre, pe care le recită tov. Marcel Anghelescu, artist emerit al R. P. R.

Vulturenii de azi și de demult

de Eusebiu **CAMILAR**
Laureat al Premiului de Stat

Ilustrații de Niki Popescu
laureat al Premiului de Stat

I.

Am asociat definitiv „toamna cea bogată, de toate 'ndestulată“ cu culesul câmpului, cu migrarea păsărilor și cu plecarea copiilor la școli. Imi aduc aminte că, oridecâteori plecam, plecau și niște vultureni din pădurea Mănăstioarei; îmi erau prieteni vechi și stimați pentru sborul lor magnific care-mi dezvolta noțiunile înălțimii și o altă noțiune, plină de dorințele cumplite ale depărtării... Pot mărturisi că acei vultureni, care m'au văzut în atâtea toamne plecând cu traista 'n băț, mi-au zămislit dorul cunoașterii și vânturării lumii. Ii iertam în sine-mi când părăseau înălțimile cerești și picau glonț drept spre puicuțele și rățuștele mamei. Odată, un vecin l-a pălit pe unul cu ciomagul și i-a rupt o aripă... Hei, dar asta e altă istorie!

Mi-am amintit vulturenii de demult, la începutul acestei toamne, colindând meleagurile natale. Nu i-am mai văzut, — le-o fi pierit sămânța. Ori, poate, își vor fi mutat cuiburile la codri mai deși, căci cei de pe la noi au pierit în acea vreme sub topoare și sub furtuni.

Cum veneam pe o cărare dinspre gară, am întâlnit multe zeci de copii veseli și îmbrăcați frumos.

— Incotro, vultureni?

— La școală, la școală!

— Cum asta? Atât de mulți?

— He, he... mai vine alt rând, în urmă!

— Tu, la ce școală?

— Eu? La Siderurgie, la Reșița!

— Tu?

— La Comerț!

— Tu?

— La liceu, într'a zecea!

— Tu?

— La liceul militar!

— Tu?

— La Aviație!

— Tu?

— La Mine!

Cum îmi răspundeau la întrebare, treceau înainte și parcă nu se mai sfârșeau; am numărat șaizeci și toți erau dintr'un singur sat. Incheia coloana unul cu bereta de marinar; la mersul rar și legănat, la fața gravă, îi mai lipsea pipa, spre a-l putea decreta în voie căpitan de cursă lungă, vechi lup de mare, trecut prin nenumărate întâmplări. Am stăruit destul de mult lângă acel țânc al pământului și am aflat că e al șaselea dintr'o familie cu zece copii, toți dați la școli. Mi-a vorbit despre viitorul lui: în câțiva ani va fi matroz pe mări! Când l-am întrebat ce făcea înainte, mi-a arătat o luncă uscată de arșiță, năbărîtă de ciulini: acolo păștea două oi, singura avuție mai de soi a familiei lui. I-am urat drum bun și vânt prielnic; apoi am rămas în cărare, m'am uitat îndelung în urma întregii pleiade și mi-am adus iar aminte de vulturenii copilăriei mele.

Noi, cei din generațiile mai de demult, oftam când îi vedeam pe feciorii de chiaburi ducându-se la „studenție“. Se duceau în trăsuri împodobite cu lăicere și plesneau de fală fălcile părinților chiaburi, care ne sfidau că rămâneam să paștem porcii și gâștele; uneori ne plesneau cu biciul, spre a ne feri din drum, pesemne spre a nu le deochia „studenții“ însemnați încă din naștere cu tâmpenia în căutătură...

Altfel erau plecările copiilor săraci. Pentru a ne putea „domni“ cât de cât, părinții trebuiau să vândă junca dela pripon sau oaia din ocol. Curgeau și lacrimi. Dar să lăsăm acestea și să istorisim cum a fost dat la învățătură scriitorul acestei istorii cu vultureni.

II.

Intr'o zi, cum mă hârjoneam cu câinii și învățam berbecii a împunge, pe malul Hancei, numai ce-l aud pe tata:

— Nu ești bun de nimic! Marș la Pomârla și te fă popă! Surdul Mocanului e surd și umblă în falon.

Apoi tata și-a îmblânzit glasul:

— Te-am auzit deseori cântând! Și știu că oamenii care cântă sunt buni. Du-te la maică-ta să te primenească. Am să te petrec până la gară. Vând fasolele din vara asta și te domnesc...

Niciodată n'am să uit cum, înainte de a pune fasolele în sac, tata le-a tot mângâiat cu amândouă mâinile; le lua în pumni, le privea lung, lung, și iar le dădea drumul înapoi. Le îmblătise cu un hadarg, le trecuse prin vânturătoare, iar după ce le-a strâns movilă, a spus, îngustându-și ochii, către frații și surorile mele:

— Na! Oare ce-i mai bine? Să vă cumpăr cu ele opinci, ori să le vând întru domnirea nevrednicului?...

— ...întru domnirea nevrednicului, au răspuns într'un glas frații și surorile.

A ieșit la față Safira, sora mai mare:

— Măcar unul din noi să trăiască bine! Du-le, vinde-le. S'or mai face fasole și la anu...

— Bine! Bun! a dat tata răspuns. Dar să nu-mi cereți opinci.

Și s'a întors spre mine:

— Ești gata pentru fabrica de popi?

— Gata! au răspuns în locul meu frații și surorile.

Tata a înșfăcat sacul, și l-a aburcat pe umăr și a ieșit în drum. Eu, înainte de a părăsi ograda, m'am uitat lung la toate lucrurile. Mai lung m'am uitat la Mănăstioara fumurie și am văzut vulturenii în șirag. Plecau — și eu plecam odată cu dânșii. Era către o înserare mohorîtă. Mai apoi, în crâșmă, tata a mângâiat iar fasolele. Oamenii din jur, niște bogătani roșcovani, așezați la mese, făceau glume, râdeau:

— La carte, bade Toma? Nu vinde fasolele degeaba! Dămi-l mie argat și ai să câștigi bani buni!

Cel ce grăise avea mustăți mari. Plesnea de gras, încât, când s'a întors spre mine să mă cântărească și mai bine din ochi, banca a gemut sub dânsul.

— Ha? ce spui, bre Toma? Cât ai cere pe lună pentru pieritura asta?

Tata n'a dat niciun răspuns. A deșertat fasolele în lădoiul crâșmarului, a luat pentru ele o monedă mare, argintie, a pus-o în pungă și am ieșit amândoi din crâșmă, în râsul din ce în ce mai puternic al roșcovanilor.

— Cum are să iasă cărturar dintr'un calic? striga cel cu mustăți mari. Prostul de Toma! Mai bine bea fasolele!...

Auzindu-l, tata s'a întors spre mine:

— Să nu mă faci de râs! Căci ar însemna să iasă pe placul lor!

— Da, da... am răspuns eu și grăbeam amândoi. Pe sus, pluteau vulturenii și nu mi-a mai fost așa de urât întâiul drum către meleagurile străine.

Sburau larg și domol, ținând drumul fără abatere. S'au rotit mult deasupra gării și nu i-am mai văzut după aceea, căci tata m'a luat de mână și m'a tras într'un colț ferit de lume. Nu mi-a spus nimic. Și-a scos din pungă moneda argintie. A ținut-o mult în palma lui neagră și bătătorită, privind-o lung.

— Dece? l-am întrebat repede, când am văzut cum i se scurg două lacrimi peste monedă.

— Ich! a gemut tata. Na-ți-o, dar să nu mă faci de râs!

L-am lăsat în gară și trenul mă ducea pentru prima dată în lume, printr'o noapte neagră, ploioasă. Mă gândeam că poate vulturenii merg și ei cu mine, pe deasupra trenului.

III

La început, n'am înțeles pentru ce m'au respins. Răspunsesem la toate întrebările, ca pe ață, iar de cântat cântasem ca o pasăre măiastră! Cum de fusese primit Hudubău, care nu răspunsese nimic, iar la cântare hârâise ca dintr'un poloboc? Mi s'a spus:

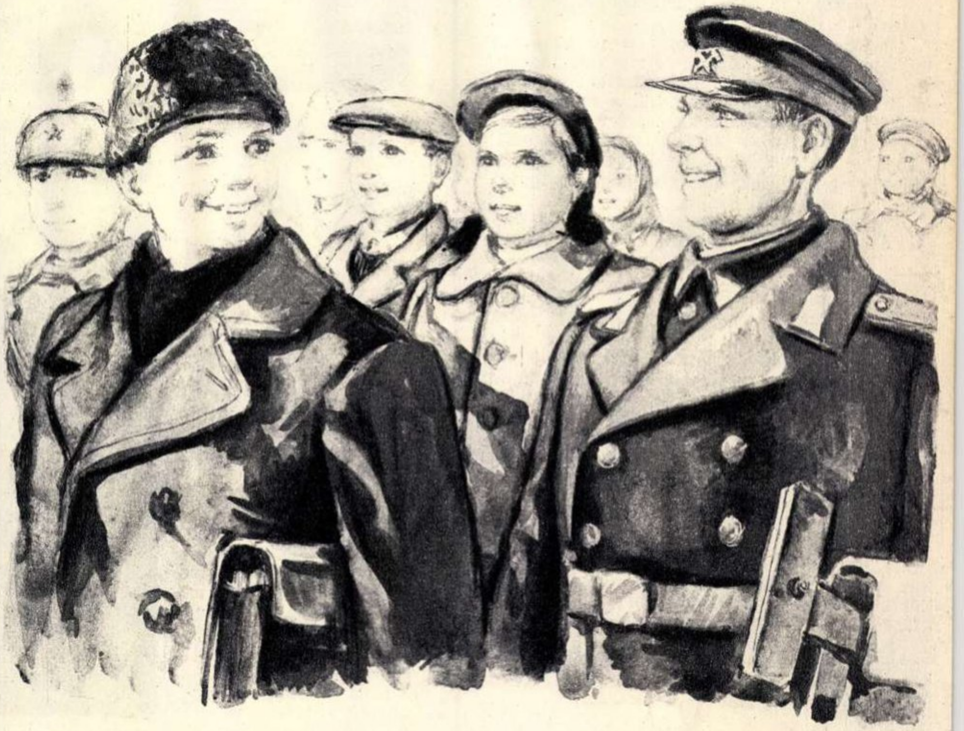

— Toate-s bune, dar n'avem loc în internat! Mai încearcă la anul...

— Știi câți bani mă ții? Il sfădea mai apoi pe Hudubău tatăl său: până azi prubele la examen mă țin la o pereche de boi plăvani!

Din vorbele lui am priceput că nu-mi voi putea face niciodată intrare în lume. De unde pereche de boi plăvani?!

M'am întors acasă cu banii cheltuiți. Picase o zăpadă timpurie. Nu m'au dojenit nici părinții, nici frații, nici surorile, că rămăseseră din pricina mea fără opinci.

— Ei, vezi? Ți-am spus eu! a râs spre tata a doua zi roșcovanul cu mustăți mari. Din calic nu iese cărturar! Cu cât mi-l dai?

— Basta! a răspuns tata și a scrâșnit. Mi-a tras un pumn, dar și-a cerut îndată iertare, cu niște vorbe moi și calde dar cu niște ochi plini de o înfricoșată întunecime.

— Hai, că nu mă las! Am să te fac „ofițir“, să crape de pizmă roșcovanii!

Și m'a dus la școala de „ofițiri.“ M'a împins în ogradă, iar el a rămas la poartă, să mă aștepte.

— Ce-s părinții tăi m'a întrebat un doctor înainte de a mă sui pe cântar, la vizita medicală.

— Țărani săraci...

— Nu te mai sui!... Respins!

— Dece? am îndrăznit eu.

— Altul la rând! rosti doctorul și făcu o scurtă plecăciune spre un băiat subțire și palid, parcă atunci prins pe apă. In ușe, stătea un general cu față aspră, pe semne tatăl băiatului.

— Ei, dece? m'a întrebat tata, la poartă.

— Lipsă la cântar!

— Bine! bun! a gemut el. Dar tot nu mă las!

Și adause, apucând spre gară:

— Vai de omul sărac!

— Și... încotro? am îndrăznit eu.

— Ți-am spus că nu mă las! Hai pe la alte uși, pe la alte prube...

IV

N'am să stărui istorisind cum până la urmă n'am găsit loc în niciun internat. M'a găzduit tata la una Ruța, din ulița Calicimii, și a prins să-mi care merinde cu sacul, cale de 16 kilometri. Parcă-l văd: bătrânul, sleit de vlagă, urca dealurile prin ploile mari și prin vifornițe. „Domnirea nevrednicului“ a fost cea mai cruntă ambiție a vieții lui. Șchiopăta de reumatism, dar nu se lăsa. Era o luptă surdă și înverșunată între el, pălmașul, și roșcovanii putrezi de avere. Care pe care! Treceau roșcovanii în căruțe cu doi cai, îl stropeau cu glod, el se ferea prin șanț, cu sacul pe spate, urca dealurile cu sufletul la gură, dar nu se lăsa. Ajungea la Ruța în zori, pe când băteau toate clopotele târgului. Imi spunea:

— Citește... învață... Păstrează cinstea învățăturii!

Uneori rămânea la gazdă peste noapte și mă punea să citesc Istoria cu glas tare. Asculta cu mirare și evlavie întâmplările voevozilor și-și ducea arătătorul la buze, a tăcere, când intra baba Ruța să primenească focul.

— Ha... toate ai să le știi, golanul tatei... râdea el, domol, după ce închideam cartea. Să-mi răspunzi acum dece trag nourii la munți, la apele mari și la păduri...

Vorbeam acum ca între bărbați de-o seamă, iar când mi-a răsărit puful pe buze, mi-a spus:

— Deacum mai vino tu sâmbăta acasă și-ți ia merinde, că eu nu mai pot, mă ucid reumatismele...

In vacanțele de vară mergeam cu el la coasă, pe Jijia sau pe la viile boierești din jurul Iașului; așa adunam bani pentru învățătură. Iar toamna, când plecam spre târg, se stârneau și vulturenii Mănăstioarei. Codrii erau împodobiți cu găteli galbene și roșii. Spre seară erau și mai fumurii. Plecam plin de nădejde, ars de dorul necunoscutului. In urma mea, an de an, ogorul părintesc se strâmta, vândut așchie cu așchie, întru „domnirea nevrednicului“.

•

Am amintit aceste întâmplări înfrumusețate cu vultureni, dintr'un regret că anii nu se perindă a doua oară, spre a lua viața dela capăt. Cât n'aș da să fiu unul din țâncii întâlniți pe o cărare spre gară, în toamna 1953!

Școlile sunt atât de multe, și-s atât de larg deschise, cum copiii de pe vremea vulturenilor din pădurea Mănăstioarei nu le-ar fi putut râvni nici în cele mai temerare visuri...

DUPĂ CONGRESUL DELA VIENA

Lucrările celui de-al III-lea Congres Mondial al Sindicatelor, care a avut loc la Viena, au stârnit un viu interes în întreaga lume. Oamenii muncii din țara noastră au urmărit zi de zi desbaterile ample ale Congresului, relatate de către presa noastră cotidiană. Intors dela Viena, tov. Stelian Moraru, președintele Consiliului Central al Sindicatelor a vorbit activiștilor și muncitorilor, întruniți în sala Floreasca, despre sarcinile importante trasate mișcării sindicale de Congres.

SĂ RIDICĂM NEINCETAT NIVELUL DE TRAI MATERIAL ȘI CULTURAL AL OAMENILOR MUNCII
ALEGERILE DELA 20 DECEMBRIE CONSTITUIE O NOUĂ EXPRESIE A VOINȚEI NECLINTITE A POPORULUI NOSTRU DE A APĂRA PACEA

LA UN CONSILIU ORĂȘENESC F. D. P.

Apropierea alegerilor de deputați în sfaturile populare face ca activitatea consiliilor F. D. P. să se intensifice tot mai mult, în vederea asigurării în perioada campaniei electorale a unei munci politice cât mai susținute pentru coordonarea activității tuturor organizațiilor de masă și a instituțiilor culturale. In clișeul nostru, un aspect dela una din ședințele de lucru ale Consiliului orășenesc F. D. P. Pitești.

CANDIDAȚII NOȘTRI

Tovarășul Aurel Truță, directorul Atelierelor C. F. R. „Constantin David“, a fost propus candidat pentru circumscripția electorală orășenească Nr. 346. Alegătorii, care îl cunosc bine pe director și-i prețuiesc munca, l-au înconjurat cu dragoste pe candidatul lor și l-au felicitat călduros. Iată-l în fotografia noastră pe muncitorul Nicolae Golea, strângând cu putere mâna tovarășului Aurel Truță și exprimând încrederea pe care colectivul de muncitori și tehnicieni ai Atelierelor o are în el.

fotocronica FLACĂRII

PENTRU DEZVOLTAREA AGRICULTURII NOASTRE

O nouă întreprindere de mașini agricole a început să funcționeze anul acesta în București: este fabrica de batoze „Tudor Vladimirescu", ridicată la marginea orașului.

Bine utilată, această nouă întreprindere produce un mare număr de batoze, atât de necesare agriculturii noastre. In fotografii: 1) Un aspect din curtea întreprinderii, unde numeroase batoze așteaptă să ia drumul stațiunilor de mașini și tractoare din diferitele părți ale țării; 2) Hala de strungărie a întreprinderii.

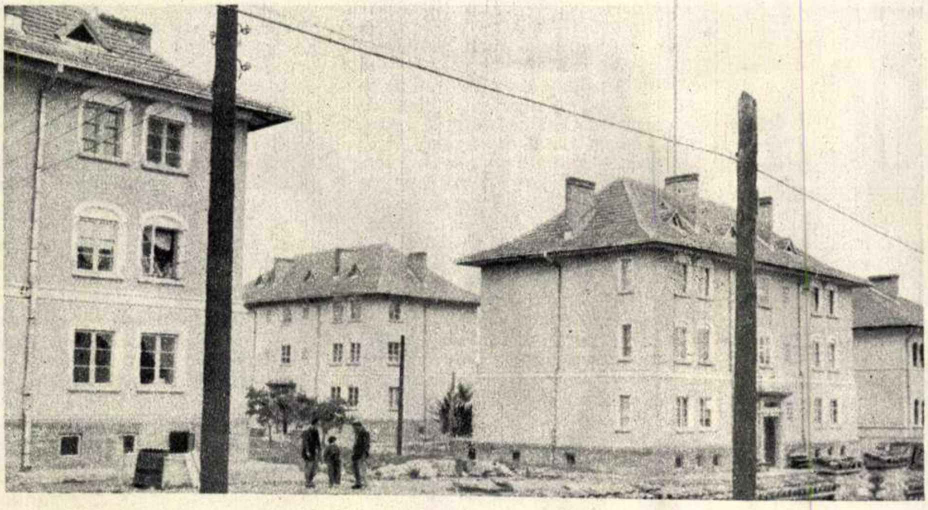

CASE PENTRU CEFERIȘTII CRAIOVENI

Pe strada Solomon din Craiova au fost construite anul acesta o serie de blocuri muncitorești destinate muncitorilor ceferiști. Noile locuințe sunt spațioase, pline de lumină și sunt prevăzute cu tot confortul modern. Numeroși muncitori, tehnicieni și funcționari au și luat în primire noile apartamente.

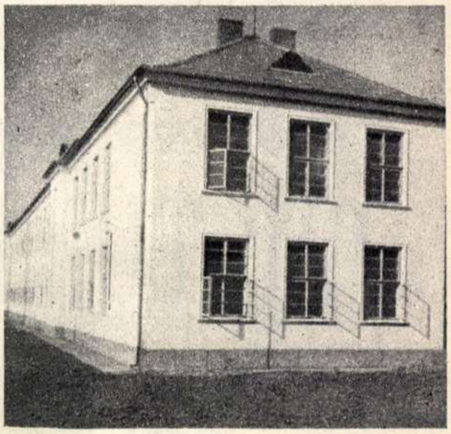

NOUL LOCAL AL ȘCOLII MEDII TEHNICE DIN TURDA

Până în anul 1953 școala medie tehnică de sticlă și ceramică din Turda a funcționat într'o clădire necorespunzătoare. O nouă clădire, recent construită, permite ca elevii să aibă asigurate condiții optime pentru însușirea temeinică a cunoștințelor predate. Deocamdată nu este terminat decât acest corp de clădire; se vor mai construi încă două corpuri de clădiri, una pentru internat și alta pentru sălile de sport și de festivități.

I. ISTRATE
corespondent

O EXPOZIȚIE AGRICOLĂ LA ROȘIORII DE VEDE

In agricultura noastră se obțin recolte din ce în ce mai îmbelșugate. Odată cu productivitatea culturilor cerealiere, cresc și calitățile nutritive ale plantelor și, datorită aplicării învățăturilor agrobiologiei miciuriniste, se obțin noi soiuri de plante. Expoziția agricolă raională din Roșiorii de Vede, unde a fost luată fotografia noastră, oglindește o parte din aceste realizări.

„Dinamo" - Tbilisi, una din cele mai valoroase echipe de fotbal ale Uniunii Sovietice, a întreprins de curând un turneu în țara noastră. Miile de spectatori din București, Arad și Cluj au apreciat jocul echipei gruzine, care se caracterizează prin viteză, execuții tehnice avansate și trecerea rapidă din atac în apărare și invers. In clișeu: Inaintașii echipei „Dinamo"-Tbilisi pun la încercare poarta dinamoviștilor bucureșteni apărată de Birtașu.

Un harnic gospodar

SOVIETUL LOCAL

Donbassul Nou. Astfel se numeşte unul dintre cele mai tinere oraşe de mineri din Uniunea Sovietică. Nu de mult, prin aceste locuri nu era decât o mică aşezare, care nici măcar nu purta vreun nume. Erau doar câteva grupuri de case, ridicate cu încetul în apropierea minei Nr. 18 „I. V. Stalin“, din raionul Snejneansc, regiunea Stalino. Astăzi, în locul pe care se aflau situate cele câteva case izolate de altădată se află un adevărat oraş. O localitate frumoasă, cu cartiere mari, cu numeroase clădiri moderne, instituţii obşteşti şi întreprinderi.

Dezvoltarea oraşului Donbassul Nou este strâns legată de activitatea Sovietului orăşenesc al deputaţilor oamenilor muncii. Şi dacă oraşul are astăzi cinci şcoli, un spital, un sanatoriu de noapte, o bibliotecă publică, numeroase magazine, etc., acestea se datoresc în cea mai bună măsură felului în care deputaţii Sovietului orăşenesc au ştiut să-şi îndeplinească mandatul încredinţat de alegători.

Sovietul orăşenesc din Donbassul Nou şi-a întocmit planuri vaste de dezvoltare a oraşului. Deputaţii Sovietului se îngrijesc necontenit de înfrumuseţarea localităţii şi ca viaţa locuitorilor oraşului, în marea lor majoritate muncitori mineri, să fie cât mai plăcută. Ei se pot mândri cu numeroase realizări în această direcţie. Importante lucrări de amenajare şi înfrumuseţare a oraşului au fost începute anul trecut. Printre acestea este şi clădirea noului Palat al Culturii, construcţie ce va fi curând inaugurată.

Preşedinte al Comitetului Executiv al Sovietului orăşenesc din Donbassul Nou este Valentina Alexeevna Maliutina. Minerii din Donbassul Nou i-au acordat cu încredere votul lor în alegerile pentru Sovietele locale, tocmai pentrucă o cunosc de multă vreme şi preţuiesc calităţile ei de gospodar al treburilor obşteşti. Ea este de ani de zile cunoscută în oraş unde, în calitate de învăţătoare, a depus o îndelungată activitate. Nici ca deputată în Sovietul orăşenesc ea n'a desminţit încrederea ce i-a fost acordată.

Comitetul Executiv al Sovietului, şi în primul rând preşedinta acestuia, controlează îndeaproape felul în care se desfăşoară muncile de amenajare a oraşului. Sarcina aceasta este considerată de Valentina Alexeevna atât de importantă, încât îi acordă primele ore ale zilei sale de muncă. Ea trece zilnic pe străzile oraşului, inspectează şantierele tuturor construcţiilor şi dă îndrumări preţioase celor ce muncesc pe aceste şantiere. In acelaş timp, ea strânge necontenit legăturile cu cetăţenii oraşului, atrăgându-i în munca pentru binele obştesc.

In fotografiile noastre redăm câteva imagini în legătură cu activitatea preşedintei Sovietului orăşenesc din Donbassul Nou. Iată, în prima fotografie, pe Valentina Alexeevna Maliutina făcând o inspecţie pe străzile oraşului. Ea este însoţită de A. A. Raico (stânga), şeful sectorului fruntaş al minei, deputat în Sovietul orăşenesc, şi de meşterul L. A. Holodorev, care-i dă lămuriri cu privire la lucrările în curs.

In cea de a doua fotografie avem o imagine dela policlinica recent inaugurată Valentinei Alexeevna îi place să vină des pe la policlinică pentru a vedea cum se desfăşoară munca şi ce mai este necesar pentru permanenta ei îmbunătăţire. In fotografie o putem vedea stând de vorbă cu O. A. Sidorenco, medicul-şef al policlinicii.

Deosebit de legată se simte Valentina Alexeevna de şcoală. Dealtfel, întreg Sovietul orăşenesc acordă atenţie învăţământului din oraş. Preşedinta Sovietului, ca fostă învăţătoare, se simte mai ales atrasă de vizitarea şcolii unde a funcţionat mulţi ani şi unde se poate întâlni cu fostele ei eleve, aşa cum vedem în fotografia treia.

Cu prilejul ultimelor alegeri de deputaţi în Sovietele locale, Valentina Alexeevna Maliutina a fost pentru a doua oară aleasă în Sovietul orăşenesc din Donbassul Nou. Acest lucru este deosebit de grăitor, deoarece alegătorii sovietici nu aleg pentru a doua oară în Soviet decât pe acei deputaţi care au dat dovadă că au meritat pe deplin încrederea ce le-a fost acordată.

Oamenii sovietici ştiu că lupta pentru construirea comunismului nu se dă numai pe marile şantiere, că ea nu se concretizează numai prin construcţii grandioase de hidrocentrale, canale, giganţi ai industriei, etc., sau prin realizările mari din domeniul agriculturii şi zootehniei. Oamenii sovietici ştiu că lupta pentru comunism se dă şi prin munca de toate zilele pe care o duc Sovietele, — organele locale ale puterii de stat. Ei sunt conştienţi de acest lucru atunci când aleg din rândurile lor pe deputaţii Sovietelor locale. Tocmai de aceea, deputaţii sunt aleşi dintre cei mai buni şi mai pricepuţi oameni ai muncii manuale şi intelectuale, devotaţi până la capăt cauzei fericirii poporului sovietic, comunismul.

Din nou împreună

Iată clipa emoționantă a reîntoarcerii Galiei Conovalova. Mama își îmbrățișează cu lacrimi în ochi copilul regăsit. Dela stânga spre dreapta: I. G. Conovalov, tatăl Galiei. Alexandra Ivanovna, mama, Galia și căpitanul de miliție A. F. Manin,

In zilele Marelui Război pentru Apărarea Patriei, doi micuți locuitori ai unui sat moldovenesc — Fedea și Fedora Adamenco — au rămas orfani. Tatăl lor a căzut pe front, mama murise. Imbolnăvindu-se grav, copiii au fost internați în spitale diferite și de atunci orice legătură între ei a fost ruptă.

După război, Fedea a încercat să-și regăsească surioara. De căutarea ei s'au ocupat Cuzma Andreevici Bondarev și Andrei Fedoseevici Manin din Miliția orașului Chișinău. Au fost trimise circulări în diferite orașe și cămine de copii. Răspunsurile primite nu erau însă deloc îmbucurătoare: fetița nu era de găsit nicăieri. Bondarev și Manin nu au întrerupt însă treaba începută și au continuat să culeagă informațiuni despre fetițe cu nume de familie asemănătoare. Intr'una din zile, din raionul Ceadâr-Lunga a sosit o comunicare: există o fetiță cu numele Adamenco. In urma cercetărilor s'a dovedit că fetița este într'adevăr sora lui Fedea.

Organele Miliției din Chișinău nu sunt la primul caz când ajută la găsirea unor copii dispăruți în zilele războiului.

In toamna anului 1941 în apropiere de Bielgorod, aviația fascistă a atacat un eșalon de cale ferată cu care erau evacuate spre spatele frontului familiile oamenilor muncii. Explozia unei bombe a rupt eșalonul în două: locomotiva, cu o parte din garnitură, și-a continuat cursa, iar câteva vagoane au rămas pe loc. In timpul acestui bombardament, școlarul Iosif Bernștein s'a pierdut de familia sa.

S'a scurs an după an fără ca familia Bernștein să primească vreo veste despre soarta copilului. Abia de curând, la ușa locuinței din Chișinău a acestei familii a bătut Andrei Fedoseevici Manin.

— Am găsit pe fiul dvs. — a spus Manin — el locuește și lucrează la Stalingrad.

... Cuzma Andreevici și Andrei Fedoseevici scot din dulap dosare groase cu hârtii, răsfoiesc actele îngrijit îndosariate și povestesc întâmplări emoționante.

Iată o scrisoare din Gruzia, purtând stampila poștei din orașul Țhacai. Militarul S. D. Junea roagă să fie căutată sora sa, Nadejda.

— Nadia își așteaptă de mult fratele — spune Cuzma Andreevici Bondarev. — Ea a fost crescută într'o casă de copii lângă Chișinău, dar găsirea ei n'a fost treabă ușoară: numele de familie îi fusese denaturat, iar pronumele tatălui fusese uitat complect de fetiță.

In fața noastră se află o scrisoare, foarte scurtă, sosită dela o casă de copii din regiunea Harcov. Pe o coală de caiet, cu un scris nesigur, de copil, erau caligrafiate următoarele rânduri: „Șefului Miliției. Ajutați-mi să-mi găsesc tatăl și mama". Semnat: Conovalova Galia.

Atât. Niciun fel de date suplimentare fără de care cercetările sunt aproape imposibile. A fost nevoie să se scrie responsabilului căminului de copii. Acesta a comunicat că Galia are doisprezece ani, că și-a pierdut părinții spre sfârșitul războiului și nu ține minte pronumele lor.

Cercetările au continuat zi de zi, pas cu pas, fiind conduse de Andrei Fedoseevici Manin. Numeroși cetățeni cu numele de Conovalov au trecut pe la el, dar fără niciun rezultat. El și-a oprit atenția asupra lui Ivan Conovalov — însoțitor de tren din gara Chișinău.

Chiar a doua zi feroviarul și soția lui au și venit la Manin. Când Andrei Fedoseevici a pomenit de Galia, Conovalov fu cuprins de emoție și sări de pe scaun. Da, demult își caută el fiica pierdută!

Ivan Gheorghievici Conovalov și-a luat concediu și a plecat după Galia. Inapoiat împreună cu ea la Chișinău, el se duse imediat dela gară la Miliție, pentru a mulțumi încăodată, din suflet, celui care a contribuit cu atâta căldură la găsirea Galiei.

AL. TVARDOVSCHI

MAMA ŞI FIICA

Se grăbeşte maşina
Peste-al colbului pled...
– Vin la tine, Catrina ?
– Nu, la fata mea, cred...

Vin, zorind dincotrova,
Către lanul de in...
– Cine este Frolova ?
– Două-avem, precum ştim:

Caterina Frolova –
Mie-mi spune aşa –
Şi Natalia Frolova
Care-i chiar fata mea.

Cea în rochie movă!...
Vreţi să-i spun c'aţi sosit?...
– Caterina Frolova,
Noi la tine-am venit...

Ea spre fete zâmbeşte!
– De, sânt oaspeţii mei...
Ce să-i faci? Ei, fireşte,
Voi vorbi eu cu ei.

Ele, iată, din inişti,
Impreună-au ieşit,
Şi-au pornit către mirişti
Către-un crâng umbruit.

E maşina cam mică...
De din umbrele ei,
Un bărbat se ridică
Şi-apoi două femei...

– Caterina Frolova,
Pentru inul crescut,
Tot colhozul „Osnova"
Iţi trimite salut...

Să trăeşti ani o sută
Cetăţenii-ţi doresc...
Te propun deputată
Pentru sfatul sătesc.

Pentru-a ta hărnicie,
Pentru muncă şi spor,
Iţi vor da cetăţenii
Cu mult drag, votul lor.

Mama, uite, păleşte –
Gânduri multe-i vin, roi..
Către-ai săi ea priveşte,
Către oaspeţi apoi...

Glasul mamei răsună :
– Mulţumesc, vă zic... Dar...
Poate... fata-i mai bună,
Că-i mai tânără doar.

Ci, cu vină'n privire,
Ei grăiră aşa :
– De-am veni în peţire
Am peţi-o pe ea...

Şi, în juru-i, pe-aproape,
Lumea sta şi privea...
Să-şi felicite mama,
Fiica dragă venea.

Mai trecută e mama,
Fata-i numai lumini
Dar la fel le sânt ochii
Vii, de dragoste plini.

Câtă forţă se-ascunde,
Şi în ea, şi în ea!...
Frumuseţi cum arare
Dat îţi este-a vedea.

Da, la fel le sânt ochii
Luminoşi şi adânci.
– Mamă... Buna mea, mamă, –
Mamă, nu cumva plângi?...

In româneşte de AUREL COVACI

PÂINEA CEA MAI BUNĂ

de Petru VINTILĂ

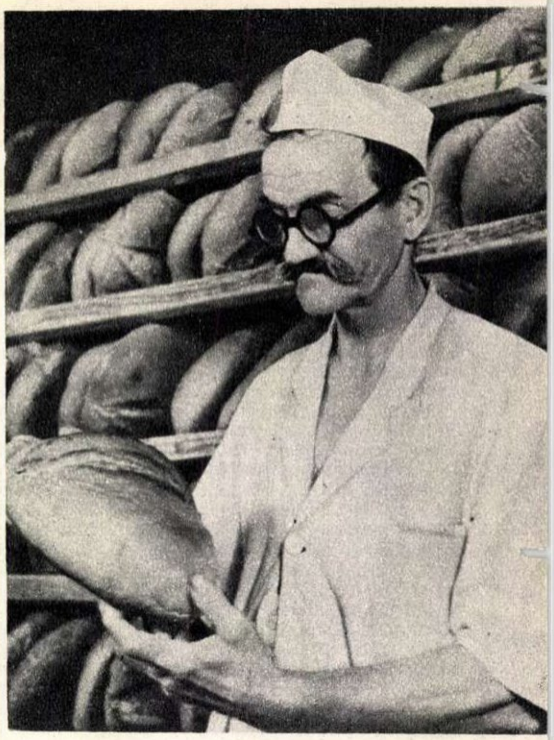

„Da, e bună!...“ De mai bine de 40 de ani de când trăiește printre pâini, recepționerul Ion Ștefănescu s'a învățat să cunoască dintr'o aruncătură de ochi calitatea pâinii.

E o dimineață ca toate celelalte...

Prin ferestrele laboratorului razele soarelui pătrund sglobii, luminând din plin balanțele de înaltă precizie și siluetele aparatelor de analiză și control.

Un nou transport de făină a intrat în dimineața aceasta în fabrica de pâine „Constantin David“. Laboranții Ion Mărgău și Maria Ianoș iau probele făinii. E liniște în laborator; vuietul fabricii abia pătrunde până aci. Un dram de făină, nici măcar atâta cât iei pe vârful unui cuțitaș, a fost așezat în fața puternicei lentile microscopice. Maria Ianoș cercetează cu atenție peisajul ciudat oferit de stratul de făină gros doar cât unghia și notează într'un registru cele dintâi cifre și formule care vorbesc despre calitatea făinei.

Dela microscop la balanța farmaceutică, iar de aci la aparatele care înregistrează cantitatea de gluten, umiditatea și aciditatea făinii — probele de făină sau de aluat parcurg un circuit de însemnătate deosebită în lupta pentru obținerea unei pâini de calitate superioară. Preocuparea aceasta pentru calitate este vădită, de altminteri, în cursul întregului proces de fabricație: amestecul de făină, apă și sare e riguros controlat; aluatul nu trebue să stea în consola malaxorului nici cu un minut mai mult decât timpul prescris; aceeași farmaceutică indicație trebue îndeplinită și la aluatul pus la dospit. Acolo însă unde lupta pentru calitate câștigă un caracter mai deosebit este fără îndoială sala cuptoarelor.

Către această sală o bandă rulantă își îndreaptă fără încetare încărcătura ei de aluat. O altă bandă rulantă transportă spre magazie mii de pâini pe oră; pâini rumene și calde. Nu se oprește nici măcar o singură clipă această ingenioasă și neobosită instalație mecanică. Nici cuptoarele nu se opresc. Așezați la rând, acești uriași de cărămidă învăpăiată înghit mii și mii de kilograme de aluat alb și aromat, viitoarele pâini.

La capătul sălii cuptoarelor, lângă ascensorul care urcă la magazie sute și sute de cărucioare cu pâini rumene, stă la o masă unul din cei mai bătrâni lucrători ai fabricii. Este recepționerul de calitate Ion Ștefănescu. Acest muncitor cu mustățile stufoase și albe, pline parcă de pulberea făinii, trăiește de mai bine de 40 ani între instalațiile de fabricat pâine. S'a învățat să deosebească dintr'o aruncătură de ochi o pâine coaptă de alta crudă. Cu un simplu ciocănit în coaja pâinii, ca într'un original diapazon, el deosebește pâinea de bună calitate, de cealaltă. „Ordinul Muncii“ clasa III-a, care strălucește în zilele de sărbătoare pe pieptul său, arată din plin prețuirea de care se bucură contribuția în lupta pentru calitate adusă de acest lucrător conștiincios, ajuns la o înaltă calificare și măestrie profesională.

I se întâmplă uneori să rețină câte o pâine și s'o întoarcă la cuptor pentru a fi coaptă din nou. Atunci strigă supărat cocătorului cu pricina:

— Așa-ți faci datoria, tovarășe? Păi ce-au să spună cumpărătorii despre asemenea pâine?

Din ce în ce mai rar se întâmplă însă astfel de intervenții ale recepționerilor de calitate. Aceasta pentrucă în fața cuptoarelor, în toate cele trei schimburi, lucrează numai brigăzi de calitate. Una dintre ele, alcătuită în întregime din tineri, are istoria cea mai interesantă. La început brigada asta era cea mai slabă: dădea procentul cel mai ridicat de pâini cu defecte — arse ori necoapte. Zilnic se întâmpla ba să lipsească unul, ba să întârzie altul dintre membrii ei. Brigada exista numai cu numele, fiindcă lipseau două din elementele ei primordiale: coeziunea și disciplina.

Intre toți, tânărul cocător Florian Șerbănescu deținea recordul lipsurilor și întârzierilor; iar atunci când venea la lucru, se ținea mai mult de șotii. Nu-și arăta interesul pe care tinerețea sa avântată era îndreptățită să-l dovedească. In răstimp de 8 ore rămânea în urmă uneori chiar și cu zece cuptoare. Iar pâinea scoasă din cuptorul pe care-l deservea, cășuna multă supărare recepționerului de calitate Ion Ștefănescu. Cât despre întreceri, tocmai brigada aceasta de tineret, dela care în mod firesc s'ar fi așteptat cele mai bune rezultate, era, lună de lună, codașă.

Conducătorul brigăzii, cocătorul Mihai Dumitru, încercase în repetate rânduri să schimbe situația. Stătuse de vorbă cu Florian Șerbănescu, socotind că acesta nu e suficient de pregătit din punct de vedere profesional. Se așeza lângă el, să-l vadă cum mânuiește lopata, cum umple cuptorul și cum îl descarcă. S'a convins repede că Florian Șerbănescu putea să fie un bun cocător. Avea experiență și mișcări repezi și sigure. Știa să calculeze timpul de copt, se vedea limpede că și pâinea lui poate fi de bună calitate. Dar cum pleca Mihai Dumitru de lângă el, Șerbănescu iar se apuca de șotii. Unora le plăceau snoavele pe care le povestea. Alții, însă, îi spuneau:

— Povestești frumos, Floriane, dar pâinea pe care-o scoseși văzuși cum arată?

Șerbănescu dădea vina pe cuptor ori pe aluat și a doua zi iar o lua dela început — uitând de pâine, parcă ar fi stat de vorbă undeva într'un parc și nu în fața cuptorului, unde se cere atenție încordată și control neîncetat. Uneori îl oprea din povestit glasul supărat al bătrânului Ion Ștefănescu, experimentatul recepționer de calitate.

— Tovarășe, dece nu-ți faci datoria? Dacă-ți recunoaște vreun cumpărător pâinea după ștanță și te 'ntreabă dece nu lucrezi ca lumea, ce-i spui?

Mihai Dumitru își amintea să-i fi spus și el, la început:

— Eu, tovarășe, văd că ai în tine un fel de șmecherie. Pare-se că-ți place să chiulești și să faci treabă de mântuială.

Pe urmă, săptămâni întregi dearândul, la critica întemeiată a responsabilului brigăzii, Șerbănescu răspundea:

— N'am voie să glumesc? Poate că vrei să viu la lucru cu guler ștaif!... Și să stau neclintit parcă aș fi înghițit o coadă de mătură!...

Se dovedea a fi tare greu s'o scoată la capăt cu Șerbănescu. Până la urmă la îndemnul organizației de partid, problema a fost discutată într'o adunare a brigăzii. A fost o ședință furtunoasă. S'au ridicat cu toții și l-au criticat.

— Florian dă un procent prea mare de pâine sub calitate!

— La fotbal este printre cei mai buni! Dece nu-și dă interesul și aici?

— Apreciem voioșia tovarășului Șerbănescu, dar să nu ardă pâinile!

— Și nouă ne place veselia. Și nouă ne plac glumele, ne place fotbalul, ne place dansul. Dar toate la locul și la vremea lor.

L-au criticat și fetele. Critica lor l-a durut cel mai mult. Fiindcă Florian Șerbănescu e tânăr. Și, ca toți tinerii, este cu deosebire mândru. Cineva a pus degetul pe rană!

— Poate că nu-i în stare să fie cocător. Aci se cere iuțeală și pricepere deosebită.

Când i s'a cerut să răspundă, cocătorul Florian Șerbănescu a răspuns scurt:

— O să mă vedeți de azi înainte!

Mii de franzele albe, proaspăt scoase din cuptoarele fabricii vor porni în curând de aici spre nenumăratele centre de pâine ale Capitalei.

După aceea brigada a ajuns să-și merite numele: brigadă de calitate. Media ei zilnică de depășire a planului este astăzi de 40 — 50 la sută și calitatea pâinii s'a îmbunătățit. Florian Șerbănescu nu și-a schimbat voioșia care-l caracterizează. Numai că acum știe să deosebească momentul în care trebue făcută o glumă de acela în care pâinea cere să fie scoasă din cuptor. Au venit și alți tineri în brigadă. Tineri abia ieșiți de pe băncile școlilor profesionale de panificație. Florian Șerbănescu i-ar fi întâmpinat până nu de mult cu o vorbă „hoață“, cu o glumă. Acum, însă, când se întâmplă ca unul dintre membrii brigăzii lui să calce pe-alături de drum, când mai scapă pâini arse ori necoapte, vorbele lui sună pline de-o adâncă seriozitate:

— Ințelegeți? Preluăm lucrul din mers, după metoda Jandarova. Vine schimbul și-ți ia lopata din mână. Nu micșorezi ritmul de lucru nici când vezi că se apropie sfârșitul schimbului. Nu ții cont că trebue să pleci: cuptorul ți-e plin fără încetare și predai totul în ordine deplină.

Unuia cu fața zâmbitoare și șugubeață i-a spus:

— Eu, tovarășe, văd că ai în tine un fel de șmecherie...

I s'a părut că vorbele sunt într'adevăr ale lui și că niciodată până atunci nu le auzise dela altcineva. Și i-a arătat spre bătrânul așezat ca o strajă neadormită la masa din capătul sălii cuptoarelor:

— Il vezi? Tovarășului Ion Ștefănescu i-au trecut prin mâini milioane de pâini. I se mai întâmplă și azi să refuze unele pâini necoapte bine sau arse. E pretențios bătrânul. Dar pâinea scoasă de brigada noastră îi place cel mai mult. Zice că-i pâinea cea mai bună. Adeseori ne spune: „Se cunoaște că-i pâine făcută de-o brigadă de calitate....“

Pâini rumene și bine coapte ies astăzi din cuptorul la care lucrează cocătorul Șerbănescu Florian.

ACI SE RECAPĂTĂ SĂNĂTATEA

La poalele Pietricicăi se înalță o clădire masivă și elegantă, scăldată în lumina soarelui: este Spitalul Unificat Nr. 1 din Piatra Neamț.

de

Conf. Dr. F. GOTTLIEB

Mădălina DASCĂLU

In orașul Piatra Neamț, în mijlocul unei grădini situată ceva mai departe de șosea, chiar la poalele muntelui Pietricica, se înalță clădirea mare și albă a Spitalului Unificat Nr. 1. Alături, într'o altă clădire — mai mică — se află pavilionul de pediatrie, cu o capacitate de 50 de paturi.

Coridoare largi, luminoase, curate, străbat spitalul în toate direcțiile. Pe marginea lor sunt înșirate saloane mai mici sau mai mari, având dela două până la douăzeci de paturi.

Buna organizare întărește încrederea bolnavilor

Ceeace caracterizează întregul spital este curățenia și liniștea desăvârșită care domnește aici zi și noapte și faptul că concepția înaintată, pavlovistă, a biruit mentalitatea veche.

Cine a trăit o vreme în spital știe cât de neplăcut îl impresionează pe bolnav orice întârziere, fie cât de mică, în facerea unei injecții sau în administrarea tratamentului medical indicat. Deaceea, pentru a înlătura cu totul aceste nemulțumiri, conducerea spitalului a organizat în cele mai mici amănunte îngrijirea de către surori a bolnavilor. De pildă, la secția de boli interne a fost desemnată o anumită soră, care să se ocupe cu administrarea injecțiilor și medicamentelor. Pornind dimineața, și mergând dela pat la pat, această soră execută tot tratamentul indicat de medici pentru bolnavi. Pe o măsuță cu rotile, ea are la îndemână tot ce-i trebue pentru îngrijirea pacienților: fiole, eprubete, vată sterilizată, seringi și ace suficiente, substanțe desinfectante, toate medicamentele necesare. In acest timp, celelalte surori se ocupă cu grijă de bolnavi, discută cu ei, îi supraveghează, asistă la vizitele medicilor, dându-le lămuriri și explicații în legătură cu mersul tratamentului cutărui ori cutărui pacient.

„Poșta bolnavilor“

Membrii familiilor pot vizita bolnavii numai de două ori pe săptămână, în anumite zile. Aceasta este o măsură luată în interesul pacienților, care au nevoie de liniște și odihnă. Totuși, timpul dintre două vizite ale familiei i se pare uneori unui bolnav nemăsurat de lung. Aici spitalul a venit cu o îmbunătățire. In fiecare zi, Maria Corbu, sora șefă dela secția de chirurgie, trece cu un caiet prin fața patului fiecărui bolnav care vrea să comunice ceva acasă. Omul scrie în caiet cum se simte, sau dacă dorește ceva; caietul merge apoi la biroul de informații aflat la poarta spitalului, unde rămâne în timpul zilei pentru ca familia respectivă să ia cunoștință de dorințele celui drag. Seara, aceeași soră aduce bolnavilor răspunsurile. Acest sistem contribue la crearea unei atmosfere plăcute în jurul pacienților. E un fel original de corespondență, numită de pacienți „poșta bolnavilor“.

Operația nu mai sperie azi pe nimeni

Se înrădăcinase în trecut, în timpul regimului burghezo-moșieresc, ideia că spitalele sunt așezăminte în care nu poți avea prea multă încredere, fiind destinate doar oamenilor săraci, care n'aveau posibilitatea să-și plătească întreținerea într'un sanatoriu medical particular. Această părere izvora din faptul că numeroși medici își comercializau cunoștințele și statul exploatatorilor nu acorda niciun fel de grijă apărării sănătății celor mulți.

Astăzi, însă, starea de lucruri s'a schimbat. Medicii care fac comerț din știința lor sunt din ce în ce mai puțini, iar statul alocă fonduri uriașe pentru sănătatea publică. In spitale nu mai există tratamente preferențiale: aceeași îngrijire medicală se acordă tuturor pacienților. Astăzi dispare și credința că sala de operații este o sală de tortură pentru bolnavi. Aplicând învățătura pavlovistă, medicii pregătesc înainte de operație pe pacienți, acordând o atenție specială stării lor sufletești,

Mamele ce nasc în secția de ginecologie știu că pruncii lor vin pe lume într'o instituție bine utilată, în care personalul și aparatura sunt pregătite pentru orice fel de intervenție. In fotografie: colțul pregătit cu tot ce este necesar reanimării noilor născuți ce și-au pierdut respirația.

Schimbul de mâine — elevele-surori — vin la practică.

pentru ca operaţia să nu-i înspăimânte.

In spitalul din Piatra Neamţ medicii secţiei chirurgicale încep pregătirea bolnavilor chiar din momentul internării lor. Discuţiile asupra caracterului operaţiei şi al efectului acestui tratament câştigă cu încetul încrederea bolnavului. Medicii îi explică rolul şi felul anesteziei, cauzele pentru care i se leagă mâinile în timpul intervenţiei chirurgicale, motivele pentru care chirurgul şi asistenţii săi poartă halate speciale, mănuşi şi măşti. Se evită deasemenea, ca, în momentul intrării bolnavului în sala de operaţii, acesta să vadă instrumentele chirurgicale ori pansamente pline de sânge rămase dela operaţiile anterioare. Pacienţii care urmează să fie operaţi, sunt aşezaţi în camere în care se află convalescenţi operaţi mai înainte, pentru ca, convinşi de utilitatea intervenţiei chirurgicale, să manifeste optimism şi încredere în timpul operaţiei pe care ei înşişi o vor suporta. Deasemenea, circulaţia personalului sanitar este redusă la minimum, iar discuţiile în timpul operaţiei sunt oprite cu totul, pentru a nu turbura şi a nu impresiona în mod neplăcut pe bolnav. Au existat odinioară chirurgi care — socotind probabil că devin cu atât mai celebri cu cât ţipă mai tare — îşi înjurau asistenţii în timpul cât operau, trânteau cu zgomot pe jos instrumentele care nu le mai trebuiau, ba apostrofau chiar şi pe bolnavul cuprins de dureri în timpul unei intervenţii chirurgicale prelungite, când starea de anestezie trecea. Asemenea medici nu se mai întâlnesc azi aici. Datorită bunei organizări, s'a creat posibilitatea ca 91,5 la sută din pacienţii care aveau nevoie de intervenţii chirurgicale urgente să fie operaţi în primele şase ore după internarea în spital, iar îngrijirea temeinică a bolnavilor a dus la o apreciabilă scădere a mortalităţii post-operatorii: dela 1,94 la sută în trimestrul I al anului 1952, la 0,33 la sută în trimestrul II al anului 1953.

Metode noi, succese noi

Invăţătura marelui fiziolog sovietic I. P. Pavlov este aplicată la spitalul din Piatra Neamţ de întregul personal sanitar, sub forma regimului terapeutic de cruţare sau prin diferite alte mijloace de tratament, după pilda spitalelor din Macarovo şi Vinogradov din U.R.S.S. O mare însemnătate se acordă tratamentului prin medicamente liniştitoare, care influenţează direct asupra sistemului nervos. O altă metodă sovietică aplicată aci este metoda blocadei novocainice a lui Vişnevschi, folosită cu rezultate pozitive în sciatică, hipertensiune arterială, maladia ulceroasă şi în prevenirea şi înlăturarea şocului traumatic şi operator. La fel, metoda administrării albastrului de metilen în injecţii intravenoase, e utilizată ca mijloc de diagnostic cât şi de tratament în ocluziile intestinale dinamice. In acest spital se mai întrebuinţează şi metoda psiho-profilaxiei analgezice a naşterii, după Velvorschi. Este o metodă de influenţare a psihicului gravidei în preajma naşterii. Explicându-i-se viitoarei mame felul cum se va desfăşura naşterea, purtându-se cu ea discuţii cu caracter ştiinţific, se obţine o diminuare foarte mare a senzaţiilor dureroase pe care le are femeia la naştere

Se perfecţionează cadre vechi — cresc cadre noi

O preocupare principală a tuturor secţiilor spitalului este ridicarea nivelului ştiinţific al cadrelor medicale. Tovarăşul dr. Iacomi, medicul-şef al spitalului, este preocupat, pe lângă activitatea sa operativă de chirurg, de cercetarea şi perfecţionarea tehnicii operatorii în bolile glandei tiroide. Tovarăşa dr. L. Baraş a urmat un curs de specializare în ortopedie şi traumatologie, pentru a-şi putea îmbogăţi şi mai mult munca în acest domeniu. Medicul consultant dr. Dorina Munteanu dela secţia de chirurgie îşi desăvârşeşte la rându-i, mereu, calificarea profesională.

*

O contribuţie însemnată la buna funcţionare a spitalului au adus-o şi oamenii muncii din oraşul Piatra Neamţ şi comunele din împrejurimi. Mulţi muncitori dela diferite fabrici au lucrat voluntar pentru amenajarea acestui aşezământ de sănătate. Tovarăşul Victor Lozinschi, fruntaş în producţie la întreprinderea „Secera şi Ciocanul", a executat unele reparaţii la uşi şi ferestre; tovarăşul Marcu Rechter dela fabrica de prelucrare a lemnului a confecţionat din deşeuri tăvi de lemn şi dulapuri pentru păstrarea alimentelor; tovarăşul Cornel Botezatu a instalat semnale luminoase în locul soneriilor zgomotoase, etc. In felul acesta, prin munca salariaţilor săi şi cu sprijinul oamenilor muncii din raion, Spitalul Unificat Nr. 1 din Piatra Neamţ a ajuns o instituţie fruntaşă, care, prin realizările sale, stimulează la întrecere toate spitalele de pe cuprinsul patriei noastre.

Calmul şi optimismul medicilor şi personalului auxiliar, cercetarea atentă a felului cum se administrează medicamentele şi cum evoluează boala, fac ca orele de vizită medicală să fie pentru bolnavi ore de adevărată reconfortare şi întărire a nădejdii într'o grabnică vindecare

In sala de operaţii Nr. 1: surorile fac pregătiri pentru o intervenţie chirurgicală

FAPTE CARE VORBESC

In centrul preocupărilor permanente ale partidului nostru, firul conducător al întregii sale politici și scopul cel mai de seamă al luptei sale, este omul și nevoile lui. Analizând lipsurile din domeniul construcției economice, plenara lărgită din August 1953 a C. C. al P.M.R. a indicat măsuri concrete pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale oamenilor muncii: dezvoltarea progresivă a industriei ușoare și alimentare, lichidarea rapidă a rămânerii în urmă a agriculturii.

Pe linia traducerii în fapte a acestor indicații, Consiliul de Miniștri al R. P. R. a luat în ultimul timp hotărîri menite să ducă la îmbunătățirea traiului celor ce muncesc, cum sunt recentele hotărîri referitoare la îmbunătățirea sistemului de salarizare și la reducerea impozitelor asupra salariilor muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor și funcționarilor, precum și la reducerea impozitului pe veniturile oamenilor de litere, artă și știință. Aceeași grijă o dovedesc și măsurile luate pentru reducerea prețurilor de vânzare a medicamentelor; anularea restanțelor la produsele de toamnă provenite din cote obligatorii din 1952 ; acordarea unor scutiri și reduceri de impozite și taxe gospodăriilor agricole individuale și gospodăriilor agricole colective; reducerea unor norme și prime de asigurare; reducerea tarifelor la apă, salubritate și canalizare. O înrâurire considerabilă asupra aprovizionării pieței cu produse agricole va avea, deasemenea, Hotărîrea cu privire la îmbunătățirea și dezvoltarea sistemului de contractare și achiziție de animale și produse animale.

Oamenii muncii din orașele și satele patriei noastre luptă din toate puterile pentru îndeplinirea Hotărîrilor partidului și guvernului.

In campania alegerilor de deputați în sfaturile populare lupta aceasta s'a intensificat și mai mult. Sunt nenumărate exemplele care dovedesc acest lucru. Textilistele dela Industria Bumbacului „A" au dat peste plan în luna Octombrie, 313 kgr. fire, din care se pot fabrica 2.300 m. țesături. Tovarășele lor dela secția țesătorie a fabricii „Libertatea" din Sibiu au depășit planul de producție. în ultima vreme, cu 4,3% și au mărit productivitatea muncii cu 7%, prin introducerea micii mecanizări în atelierele de repansat. Gospodăriile agricole de stat din Satu Mare, Ardud și Carei au terminat, primele din regiunea Baia Mare, însămânțările. Fapte peste fapte, care mai de care mai grăitoare, care mai de care mai semnificative, pentru belșugul lunilor și anilor viitori.

Mai multe produse de larg consum, de calitate cât mai bună pentru oamenii muncii! — iată lozinca muncitorilor și

Fabrica „Tehnica lemnului". Tovarășul Petre Coliu (dreapta), maistru în secția de șlefuit, discută cu stahanovistul Ștefan Varga schița unui model nou de mobilă. Inginerul Ovidiu Ploscaru le dă cu drag îndrumări tehnice.

Ca să sortezi mătasea, trebue să pui în muncă atenție, gingășie și migală. Iat-o pe stahanovista Ioana Dumitraș (stânga) dela filatura de mătase artificială din Lupeni, lucrând cu atenție pentru a da fire trainice și frumoase, din care se vor face țesături de calitate.

Mai mult fier şi mai mult oţel însemnează mai multă pâine, mai multe ţesături, mai multe bunuri de tot soiul. Oţelarul stahanovist Vasile Costache din Hunedoara, iniţiatorul acţiunii pentru folosirea maximală a cuptorului Martin, traduce zilnic în viaţă această lozincă.

Unul din sectoarele importante ale gospodăriei agricole de stat „Alexandru Sahia" din comuna Mânăstirea, raionul Olteniţa, este crescătoria de raţe. Priveliştea e aici deosebit de pitorească. Uneori ai impre
că te găseşti în ini
Deltei.

Vânzătorii din comerţul de stat au o sarcină importantă în buna deservire a cumpărătorilor. Tov. Bela Schienkel dela magazinul „Confecţia" din Capitală îşi cunoaşte această sarcină şi vine în ajutorul celor ce-şi fac aci cumpărăturile, recomandându-le mărfurile cele mai bune şi mai ieftine.

Un obiect de porţelan, pe lângă că este util, trebue să încânte şi privirea. Tocmai deaceea lucrează cu atâta atenţie muncitoarele dela fabrica de obiecte de menaj „Porţelanul" din Cluj.

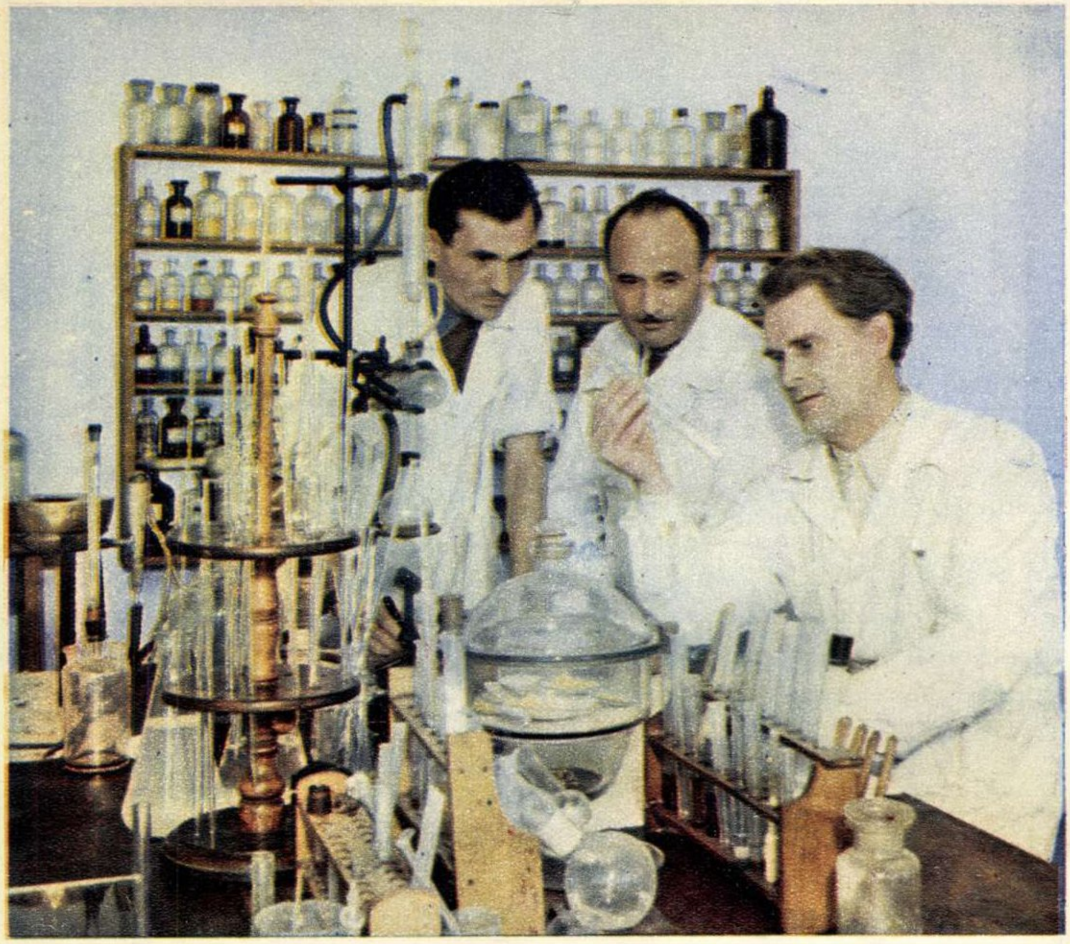

La Institutul de Cercetări Farmaceutice din Cluj, s'a elaborat, printre altele, şi Cloromicetina, un nou şi preţios antibiotic. In fotografie: aspect de muncă în laboratorul în care se prepară acest medicament.

tehnicienilor din industria uşoară şi alimentară. Ei se străduiesc să lichideze lipsurile şi rămânerile în urmă, atitudinea nepăsătoare a unora faţă de calitatea mărfurilor produse, lucrul de mântuială, birocratismul. Grija lor principală e aceea de a mări mereu numărul sortimentelor fabricate, de a le înfrumuseţa şi îmbunătăţi aspectul, spre a satisface cele mai exigente cerinţe ale cumpărătorilor. Fabrica de confecţii „Gh. Gheorghiu-Dej" are în lucru 320 sortimente noi. Cooperativa meşteşugărească „21 Decembrie" din Cluj a început să producă lămpi de gătit cu petrol. La „Flacăra"-Ploeşti sporeşte mereu producţia de vase emailate, maşini de tocat carne şi sobe de diferite tipuri. Intreprinderea de Industrie Locală din Cluj fabrică azi nu mai puţin de 300 sortimente de produse de larg consum, printre care sobe de faianţă, lacăte, săpun de rufe, cărucioare şi jucării pentru copii. Pentru activitatea sa neobosită în slujba celor ce muncesc, tehnicianul şef Victor Farkaş de aici a fost propus candidat în circumscripţia orăşenească Nr. 180 pentru alegerile de deputaţi în sfaturile populare. Candidat în alegeri a fost propus, în circumscripţia comunală Nr. 6 Plăeşti, raionul Turda, şi tovarăşul Denes Nagy, brigadier la gospodăria colectivă „Sandor Petőfi" din comună; brigada pe care o conduce a recoltat în toamna acestui an 5.200 kgr. porumb la hectar.

Şi, paralel cu mărirea numărului sortimentelor, se construesc noi întreprinderi, se dezvoltă cele existente.

Fabrica de zahăr „Ilie Pintilie" din Roman şi-a mărit capacitatea de producţie. La Piatra Neamţ s'a repus în funcţiune fabrica de ulei comestibil „Pietricica". O întreprindere nouă de produse lactate a luat fiinţă la Vişeul de Sus, în Maramureş. La fabrica de confecţii „6 Martie" din Piteşti, inginerul Simion Plutici a construit o maşină automată de rihtuit care reduce timpul operaţiei de rihtuire dela 20 la numai 4 minute.

Apropierea alegerilor de deputaţi în sfaturile populare face să crească elanul creator al oamenilor muncii. Aceştia luptă cu tot mai multă dârzenie pentru transformarea în fapte a indicaţiilor date de partidul nostru, pentru biruirea tuturor greutăţilor care ne mai stau în cale, pentru construirea socialismului în patria noastră.

UTIA NOASTRA ... LUPTA
SI SOCIALI
STAHANOVIST

Câte bucurii nu vor aduce micuţilor aceste minunate şi gingaşe cărucioare! Stahanovistul Emerik Kiss dela fabrica „Ideal" din Mediaş e conştient că la aceasta contribue şi munca sa.

Însemnările unui agitator

Aşadar, iarna a sosit. A nins toată noaptea şi pe geamuri au început să înflorească desene de ghiaţă. Nu-i nimic bătrâne, ai scurtă şi căciulă de oaie. Hai la drum!

Şoseaua Moineşti-Comăneşti e plină de mineri ce se îndreaptă spre lucru. Cu mulţi dintre ei am lucrat în aceeaşi mină ani şi ani de zile sub patronii hrăpăreţi. Tot printre ei mă aflu şi acum când minele sunt ale întregului popor. Primii cu care mă întâlnesc sunt minerii Ion Popescu, Victor Pandele, şi alţi câţiva.

— Tovarăşi, le spun eu deadreptul, vă aduc o veste mare: primul candidat al raionului nostru, propus în adunarea de ieri dela Moineşti, este tovarăşul Gheorghiu-Dej.

Această veste trece din om în om şi grupul în care ne găsim se face mai numeros. In sufletele muncitorilor de prin aceste locuri, unde iubitul conducător al poporului nostru a muncit şi a luptat în anii tinereţii sale, s'au păstrat amintiri adânci despre tovarăşul Gheorghiu-Dej.

Ne amintim de nenumărate momente de pe când era ucenic electrician la fosta întreprindere „Steaua Română" din Moineşti, întâmplări auzite dela atâţia muncitori care l-au cunoscut. Apoi, din vorbă în vorbă, ajungem şi la traiul de ieri şi de azi al minerilor.

— Să nu uităm niciodată, spun eu, de opincile şi zdrenţele cu care intram în abataje, înotând în apă până la brâu.

— Mie are grijă să-mi amintească de acele vremuri reumatismul, spune Popescu zâmbind. Vara aceasta, cura la Herculane i-a venit în bună parte de hac. Când o să-mi treacă de tot...

— ... Tot n'ai să uiţi ce-ai pătimit atunci, îi iau eu vorba din gură. Ai să-ţi aminteşti de fiecare dată când intri în abataj că pe vremea patronilor nu lucrai ca acum, cu perforatoare, haveze şi locomotive de mină.

Amintindu-şi de viaţa din trecut, fiecare parcă simte nevoia să pomenească ceva din cele realizate la Comăneşti în anii regimului de democraţie populară: de spitalul cel mare, de podurile de pe Urminiş şi Trotuş, de şoselele reparate, de cele două şcoli noi, de minunatele locuinţe muncitoreşti...

... Mă despart de grupul de mineri şi o iau spre satul Verneşti. Tai pe o potecă, printre rânduri proaspete de arătură. Mă aud strigat din urmă.

— „Nu călca pe pământ boieresc, că pun biciul pe tine, nene Vasile!"

Intorc capul şi văd două femei. M'au strigat, imitând pe vechilul de altădată şi râd acum cu poftă. Le recunosc: sunt Elena Hârjabă şi Maria Lungu, prima din ele soţie de ţăran muncitor din Văsieşti, cealaltă — soţie de miner. Pe moşia foştilor prinţi Ghica, al căror castel îl zărim de după piscurile brazilor, am lucrat doar împreună, înainte de m'am făcut miner. Impreună am îndurat bătaia logofeţilor, foamea, truda şi umilinţa.

— Te-am auzit aseară vorbind „la radio" de dreptul la vot al femeilor, îmi spune Maria. Ai spus-o bine: dintr'o turmă de muieri flămânde şi neştiutoare de pe moşia Ghiculeştilor, am ajuns azi în rând cu oamenii. E drept tot ce-ai spus acolo, dar ai uitat să aminteşti că mai lipseşte ceva...

Ştiu la ce se referă Maria Lungu deoarece mi-o spune de câte ori mă întâlneşte: e vorba de baia populară din Moineşti, care stă neterminată cam de multă vreme.

— E vina mea că n'am amintit. Dar că nu s'a construit, e vina sfatului popular, în primul rând, şi apoi a Intreprinderii de Construcţii din Bacău. Mai sunt lipsuri destule la sfatul nostru popular, şi — ai dreptate ! — e bine să le scoatem la iveală. Vom face astfel ca şi baia publică să se termine repede, lele Marie! La fel cum s'au terminat şcoala din sat, drumurile şi staţia de radioficare, de care sfatul s'a îngrijit la vreme.

In vecinătatea locului de muncă, agitatorul Lungu Vasile (mijloc) lămureşte tovarăşilor Ion Caidaş şi Constantin Prisăcaru dela atelierele centrale „Sovrompetrol" din Moineşti unele probleme legate de alegeri.

Le chem la punctul de agitaţie din comună. Femeile îmi promit că vor veni. O iau apoi spre Văsieşti. Aci, în cerdacul cooperativei, îl întâlnesc pe Gheorghe Paşcu, muncitor la I.F.E.T., vorbind cu doi ţărani. Veniseră dela punctul de agitaţie, iar Paşcu le povestea ceva din alegerile de altădată.

— Nene Paşcule, vezi că ai o cruce albă pe spate, îi strig eu în glumă.

— Hai noroc, Vasile! Apoi să mă crezi că tocmai de crucea lui Sporici le vorbeam oamenilor iştia.

Fostul agent electoral Sporici locuise şi ţinuse crâşmă chiar aci în casa unde stăm noi de vorbă. Lui îi argăţise Paşcu ani în şir. In timpul alegerilor de pe vremuri localul de vot se instala în crâşma lui. Printr'o gaură făcută în tavan, Sporici urmărea din pod pe cei care votau. El vedea cine a votat împotriva liberalilor şi-l arăta apoi oamenilor lui să-l însemneze cu cridă în spinare. Afară, în stradă, aşteptau bătăuşii şi jandarmii plutonierului Negoiţă...

— Atunci să fi văzut vot „egal, direct şi secret" în beciurile postului. Ce-am păţit eu acolo, oi spune şi la morţi!

... Trebue să mă grăbesc să ajung la timp la Moineşti, la postul de radio-amplificare. In seara aceasta am de ţinut o conferinţă în cadrul emisiunii locale cu privire la alegerile ce se apropie... Ajung la timp. Intru în cabină. S'a aprins becul semnalizator... Imi desfac foaia cu însemnările şi încep să citesc:

— Dragi cetăţeni...

Vasile LUNGU
activist al Comitetului
Raional P.M.R. Moineşti

DOI OSTAŞI

de Victor TULBURE

Lumini clipesc în taina înserării
Şi vântul parcă trece'n vârf de paşi.
Stau undeva, la marginile ţării,
Cu arma'n mâini, de veghe, doi ostaşi.

Şi unul s'a gândit, văzând spre casă
Cosaşi trecând: „e secerişu'n toi
Şi mie-mi place, roua când se lasă,
Să trec prin coasă grâul din zăvoi".

Şi celălalt cu ochi aprinşi ca para
Zărind tăişul coasei — a zis şi el:
„Poate'n cuptorul meu din Hunedoara,
Cu mâna mea călii acest oţel".

Foşneşte codrul undeva — pe-aproape
Şi primul şi-aminti atunci de-un crâng,
Intreaga noapte stele bat din pleoape
Şi-acolo fete şi flăcăi se strâng.

„O stradă cu castani îmi vine'n minte.."
Zâmbi celalt, visând doi ochi căprui...
Sfioasă eşti, tu dragoste cuminte
Şi greu ţi-e'ntâiul „te iubesc" să spui.

Se'nalţă luna'n taina înnoptării
Şi vântul parcă trece'n vârf de paşi.
Cu arma'n mâini, la marginile ţării,
In patrulare pleacă doi ostaşi...

Şi spre apus, spre alte lumi, în depărtare
Privind, mai tare armele şi-au strâns.
Ori auzit-au scrâşnet de zăvoare?
Ori poate-un prunc flămând în somn a plâns?

Nu. Niciun sgomot nu-i. E zarea mută
Şi dorm în noapte codrii legănaţi.
Dar parc'o voce — doar de ei ştiută —
A patriei, le spune: să veghiaţi!

MARELE DAR

de Nicolae TĂUTU

Daruri n'au primit în viaţă
Buni-mi ce-au robit cu greu,
N'au avut vreo dimineaţă
Luminoasă cum am eu!

Dimineaţă fericită
Cum e asta, când din zori,
Lângă urna 'mpodobită
Văd buchete mari de flori.

M'am gătit ca-niciodată.
Rochie nouă... De-ar vedea
Cum i-arată astăzi fata,
Tatăl ce s'ar bucura!...

Ba, mi-am prins de sărbătoare
Şi-o basma de borangic;
Am ţesut pe ea o floare,
Am ţesut pe ea un spic...

Se cuvine: prima dată
Azi votez!... Marele dar
Mă'nfioară. Faţa toată
Arde ca un mac de jar.

Am s'aduc azi mărturie
Optsprezece ani ai mei,
Despre calda bucurie
Despre snopii noştri grei.

Pentru marea fericire
Ce-o'mplinim muncind, luptând
Anii mei, drept mulţumire,
Vor păşi în primul rând.

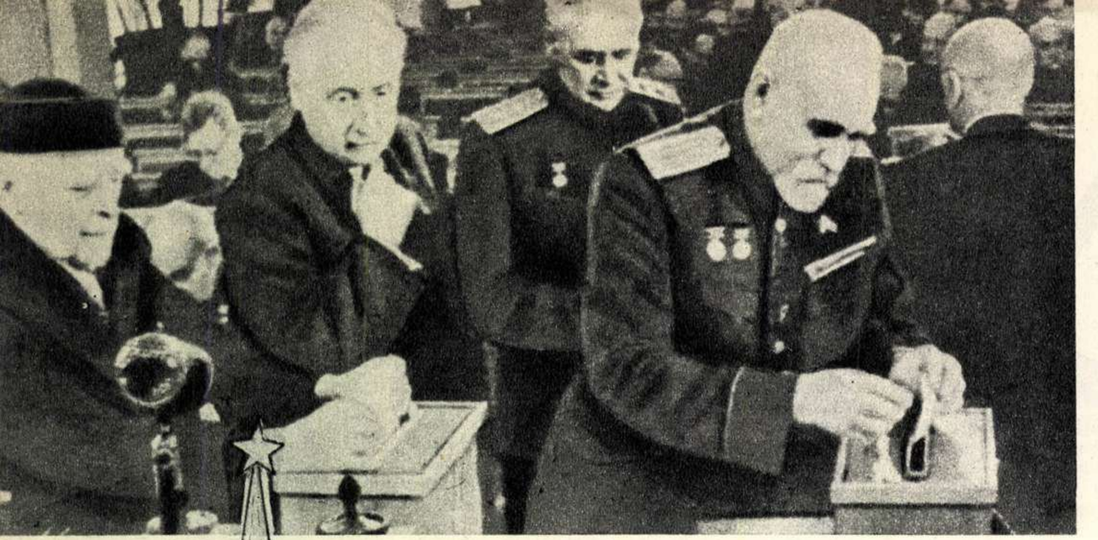

ALEGERI LA ACADEMIA DE ŞTIINŢE A U.R.S.S.

Recent a avut loc la Moscova, Adunarea Generală a Academiei de Ştiinţe a U. R. S. S. la care au luat parte membri activi şi membri corespondenţi ai Academiei, precum şi numeroşi reprezentanţi ai vieţii ştiinţifice din Moscova şi din republicile unionale.

Această Adunare Generală a avut o importanţă deosebită şi prin faptul că în cadrul ei s'au desfăşurat alegerile de noi academicieni şi membri corespondenţi ai celui mai înalt for ştiinţific al ţării.

In cuvântul de deschidere, rostit de academicianul Alexandr Nesmeianov, s'a subliniat faptul că aceste alegeri sunt cele mai mari din istoria de 228 de ani a Academiei.

In fotografie: academicienii G. M. Krjijanovschi (stânga) şi E.N. Pavlovschi, depunând buletinele de vot în urne.

ACTUALITĂŢI

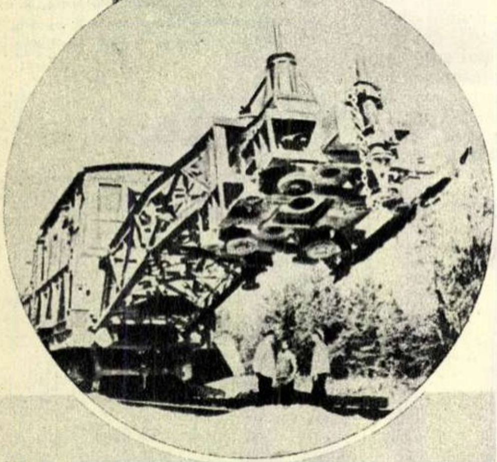

Tehnica cea mai înaintată folosită la construcţia căii ferate din Siberia de Sud

Noua linie ferată ce se construieşte în Siberia de Sud, pe traseul ce leagă Uralul de regiunea Cuzbass, se întinde pe sute de kilometri. Harta acestei întinse regiuni s'a îmbogăţit cu un drum de fier, având punctul de întâlnire între Culunda şi Barnaul.

Constructorii noii linii ferate au înfruntat cu dârzenie imense obstacole în munca de construire a terasamentului. Ei au croit drum prin munţi stâncoşi, prin nesfârşite păduri de molifţi, peste albiile apelor repezi ale Cazahstanului. Şi totul s'a desfăşurat într'un timp uluitor de scurt. Aceasta a fost cu putinţă datorită avântului în muncă al constructorilor căii ferate din Sudul Siberiei precum şi datorită mijloacelor tehnice înaintate folosite de ei în muncă.

Şi la această mare construcţie a fost folosită maşina de aşezat linii de cale ferată, care după cum se ştie a fost inventată de constructorul sovietic V. I. Platov. Modul de funcţionare al acestei maşini care uşurează atât de mult munca omului este următorul: Colosul de oţel înaintează pas cu pas, aşezând, una după alta, liniile de oţel cu traverse gata montate (fotografia de jos). Operaţiunea de aşezare a unei asemenea linii de 12 metri nu durează decât 12 secunde. Intr'un singur schimb, o brigadă fruntaşă condusă de I. D. Voicenco a reuşit să aşeze 3 kilometri de şine.

După ce maşina de aşezat linii şi-a făcut datoria, şi după ce a fost turnat pietrişul necesar, intră în funcţiune maşina de balastat (fotografia din medalion), care nivelează terasamentul, fixând definitiv şinele şi traversele.

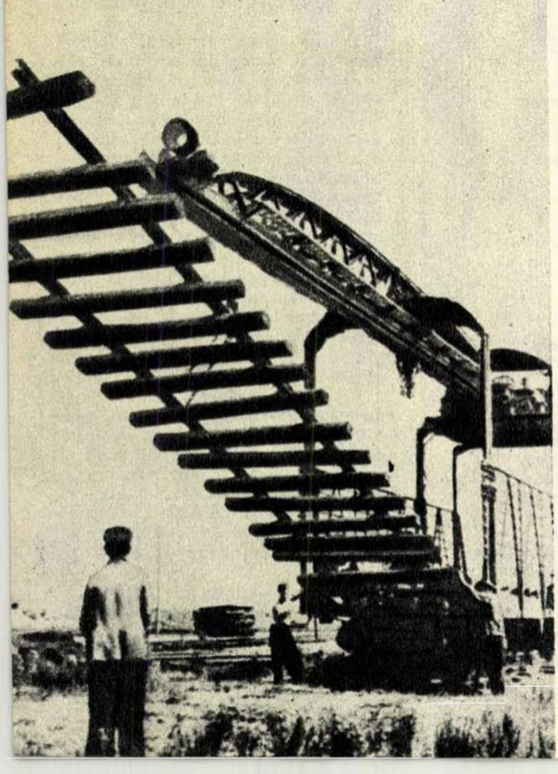

CULESUL AURULUI ALB IN AZERBAIDJAN

Măsurile largi elaborate de către P.C.U.S. şi de către Statul Sovietic pentru asigurarea unui impetuos ritm de creştere a agriculturii şi a industriei uşoare în vederea făuririi unui belşug de bunuri de larg consum, — au găsit un puternic răsunet şi în Azerbaidjanul sovietic.

Avântându-se în marea bătălie a recoltei, harnicii colhoznici şi sovhoznici din însoritul Azerbaidjan au cules în această toamnă uriaşe cantităţi de aur alb de pe mănoasele plantaţii ale republicii.

Un rol hotărîtor în obţinerea recoltei-record l-au avut şi noile maşini de cules bumbac sosite din Uzbechistan. Aceste maşini, purtând marca uzinei „Taşselmaş", au fost trimise ca un ajutor frăţesc de către colhozurile din Uzbechistan, deşi acestea se aflau în întrecere cu cele din Azerbaidjan. Mai mult, odată cu maşinile de cules bumbac a sosit în Azerbaidjan şi un grup mare de ingineri specialişti ai uzinelor „Taşselmaş".

Acest ajutor substanţial acordat cultivatorilor de bumbac din Azerbaidjan a fost preţuit cum se cuvine, căci el a contribuit nu numai la uşurarea muncii pe plantaţii, dar şi la terminarea cu succes a bătăliei recoltei de bumbac. In fotografie: Noile maşini de cules bumbacul, pe plantaţiile colhozului Nizami din R.S.S Azerbaidjană.

Aceste maşini care dau rezultate excepţionale, înlocuiesc fiecare în parte, munca a 40-50 de culegători de bumbac. Dat fiind însă că al cincilea plan cincinal prevede dezvoltarea continuă a culturii bumbacului în U.R.S.S., industria sovietică produce acum, în număr mare, o serie de noi maşini agricole şi mai perfecţionate,

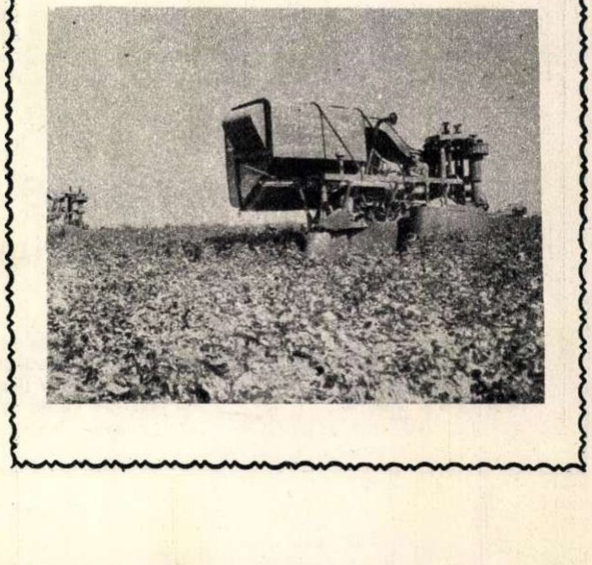

UN NOU MAGAZIN UNIVERSAL

„Dispunem de magazine universale bune, magazine alimentare și de mărfuri industriale, în care se manifestă o adevărată preocupare pentru necesitățile cumpărătorului, pentru organizarea comerțului la un înalt nivel" — a arătat A. I. Micoian. ministrul comerțului al U. R. S. S., cu prilejul recentei consfătuiri unionale a lucrătorilor din comerțul sovietic.

In fotografie: noul magazin universal deschis nu de mult în centrul orașului miner Voroșilovsc din regiunea Voroșilovgrad,

DIN U.R.S.S.

PLUTE URIAŞE PE VOLGA

Industria forestieră sovietică face în fiecare an progrese însemnate, furnizând marilor șantiere ale comunismului cantități din ce în ce mai mari de material lemnos de cea mai bună calitate.

Orașele și satele așezate de o parte și de alta a Volgăi și a altor fluvii și râuri de pe întinsul marii Uniuni Sovietice sunt aprovizionate cu materialul lemnos pentru construcții, adus pe calea apei, cu ajutorul unor plute de dimensiuni neobișnuite până acum.

Asemenea plute uriașe, constituite în adevărate caravane, pot fi văzute zilnic, lunecând alene pe apele liniștite ale Volgăi. Sunt mari transporturi de material lemnos, care se trimit pe Volga în jos, în cele mai bune condițiuni și cu cheltueli de transport infime.

Nu mai puțin de 60 de garnituri de tren ar fi fost necesare, dacă cei aproape 100.000 de metri cubi de bușteni din fotografia noastră ar fi fost transportați pe calea ferată. Dar, cu ajutorul apei, vasul „Valeri Cicalov", la care a fost remorcată pluta-gigant, transportă, mai rapid și direct, materialul lemnos la destinație.

Lungimea plutei este de 500 m. iar lățimea — 200 m. Cursa este condusă de căpitanul Alexandr Dmitrievici Grigoriev — inițiatorul metodei de conducere a plutelor de mare tonaj pe Volga.

Caravana de plute este astfel organizată, încât atunci când ea trece pe sub pod sau prin locuri unde albia fluviului se îngustează, pluta poate fi fragmentată rapid în grupuri mici de bușteni. 100 de oameni însoțesc pluta care parcurge itinerariul Cosmodemiansc-Stalingrad, o distanță de peste 1600 kilometri, în timpul record de zece zile.

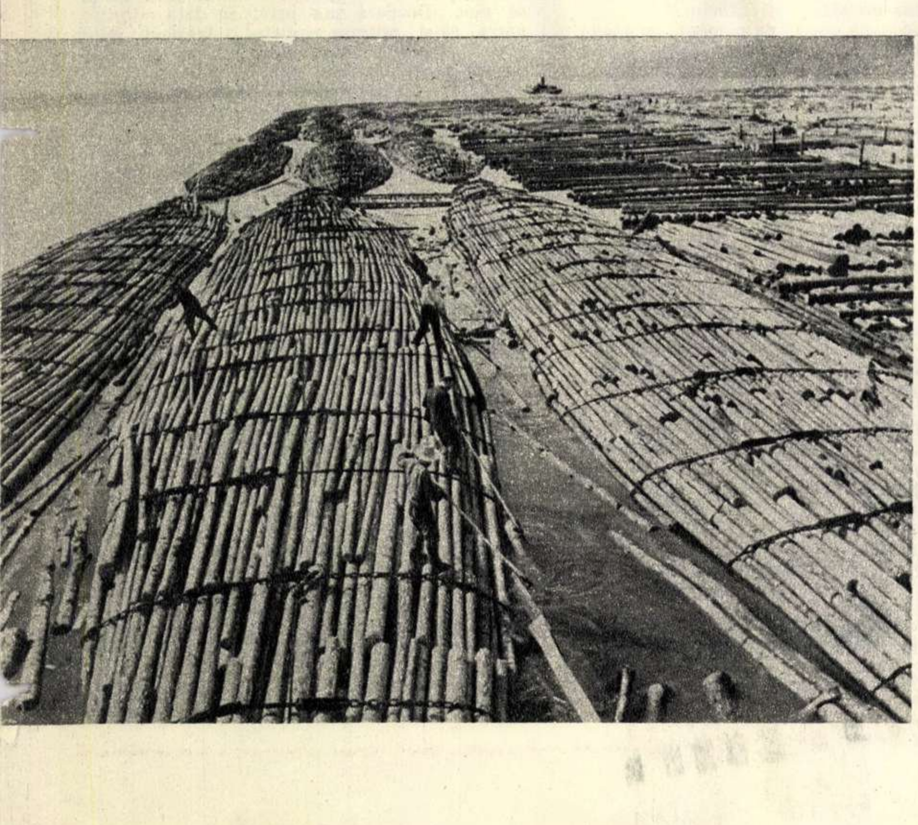

GAZ-69

Un nou tip de automobil în U.R.S.S.

GAZ — 69 coboară cu îndrăzneală panta.

Nici la deal nu-i drumul greu

La uzina de automobile „V. M Molotov" din orașul Gorchi a fost experimentat recent un nou tip de automobil, care, atât prin construcția sa, cât și prin calitățile sale deosebite, este considerat drept una din cele mai de seamă realizări ale industriei automobilistice sovietice.

Noua mașină, care poartă marca „G A Z" și numărul de ordine 69, a fost construită pentru a circula mai ales în acele regiuni rurale în care, pe lângă șoselele pietruite, mai există încă drumuri pe care nu le poate parcurge ușor orice mașină obișnuită. Mașina tip GAZ — 69 dispune de o rezistență deosebită și poate învinge cele mai grele obstacole pe parcurs. GAZ — 69 nu dă înapoi în fața pantelor abrupte, a drumurilor nisipoase sau mocirloase ori a povârnișurilor primejdioase. Noua mașină a fost supusă unor încercări dintre cele mai grele și de fiecare dată a trecut cu succes examenul. GAZ — 69 servește cu aceeași eficacitate atât la transportul de pasageri, cât și la cel al mărfurilor.

In mașină pot lua loc opt persoane inclusiv șoferul. La nevoie banchetele se strâng și mașina devine o camionetă cu o capacitate de 500 kgr. In afară de aceasta, i se poate atașa și o remorcă cu o încărcătură de încă 500 kgr.

Datorită calităților deosebite pe care le are GAZ — 69, acest tip a început să fie produs în serie. In curând GAZ — 69, va fi una din cele mai populare mașini din Uniunea Sovietică.

Incă de pe acum, sute de colhozuri din Uniunea Sovietică adresează conducerii uzinei de automobile „V. M. Molotov" comenzi în legătură cu cumpărarea de mașini GAZ — 69. Pentru a face față cererilor din ce în ce mai mari, colectivul uzinei luptă să îndeplinească cu cinste prevederile planului de producție și să-și imbunătățească necontenit tehnica metodelor de producție, astfel, ca să dea țării automobile din ce în ce mai bune.

Forțarea cursului unei ape.

Teren nisipos. Mașina derapează. Şoferul pune în funcțiune mecanismul de cuplaj. Şi GAZ — 69 își continuă drumul.

Iată și remorca mașinii. De data aceasta este vorba de un transport de păsări, după cum vedeți, cu coteț cu tot...

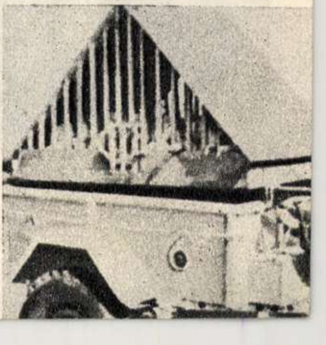

CHININA

povestire de Sabahattin Ali

Ilustraţii de Radu VIOREL

Sabahattin Ali s'a născut în anul 1907 în orăşelul Aivalâc din Anatolia. In copilărie călătoreşte mult prin Turcia împreună cu familia sa, iar mai târziu, fiind învăţător la diverse şcoli rurale, are prilejul să cunoască în adâncime viaţa grea a poporului său.

A început să scrie de timpuriu. Pe la începutul deceniului al treilea, devine colaborator activ al revistei „Resimli Ai", publicaţie care grupa în acea vreme în jurul ei intelectualitatea democrată. Scrie versuri satirice împotriva dictatorului Turciei de pe acea vreme, Mustafa Kemal, şi ca urmare e închis în fortăreaţa dela Sinope. Aici leagă o trainică prietenie cu deţinuţii politici comunişti. Ieşind din închisoare, publică câteva romane şi culegeri de povestiri.

După cel de al doilea război mondial, Sabahattin Ali se ridică în apărarea independenţei naţionale a Turciei. Editează ziarul satiric „Marco-Paşa" (simbol al dreptăţii populare). In coloanele acestui ziar, Sabahattin Ali demască pe fasciştii turci, pe politicienii şi scribii vânduţi celor ce jefuiesc şi asupresc poporul muncitor. Reacţiunea înfuriată de atitudinea fermă a scriitorului, îi arde cărţile pe rug, şi-i suspendă ziarul în repetate rânduri. Dar de fiecare dată ziarul apare sub denumiri noi. Atunci guvernanţii fascişti pun la cale înlăturarea lui. In Aprilie 1948 este asasinat de un agent plătit al siguranţei turce.

„Dacă noi nu am fost destul de vigilenţi, fiţi vigilenţi voi!" Aşa se încheie una din ultimele sale povestiri. Opera lui cheamă la vigilenţă pe toţi oamenii care luptă pentru triumful păcii în lume.

Urcasem pe muntele împădurit a cărui colină începea chiar dela marginea oraşului. Rătăcisem multă vreme fără o ţintă anumită, la început printre tufişuri, apoi printre pini. De câteva ore stăteam pe creastă, privind câmpia ce se întindea în faţa mea ca o grădină înflorită; priveam orăşelul dela poalele muntelui, cu casele acoperite cu olane de culoare închisă, cu minaretele albe, cu coşurile înalte, din cărămidă roşie, ale fabricilor... Plopii îmbrăcaţi în frunze argintii îşi ridicau mândrele siluete alături de munţii inundaţi în valuri liliachii de razele soarelui.

Mi-era greu să plec de aici, însă de dimineaţă nu mai pusesem o picătură de apă în gură şi-mi era sete. Buzele mi se aspriseră, începând să crape; limba, uscată, mi se lipea de cerul gurii. Umblasem la întâmplare, necunoscând cărările şi, cine ştie, poate că am fost la cinci paşi de izvorul cu apă limpede şi rece. Alegând cu ochii drumul cel mai scurt, am început să cobor, pentru a ajunge cât mai repede pe câmpie, unde gândeam că voi găsi cu ce să-mi potolesc setea.

Rătăcind aşa vreme îndelungată, am observat la vreo trei sute de paşi înaintea mea o parcelă de pământ cultivat şi câţiva puieţi de măslini. Acolo trebue să fie un om sau, cel puţin, o ieşire la drum! Puieţii tăiaţi cu grijă şi altoiţi, pământul afânat — totul arăta că mâna omului atinsese acest colţ uitat. Şi aceasta însemna că undeva prin apropiere trebuia să fie apă, deoarece puieţii nu pot creşte fără umezeală.

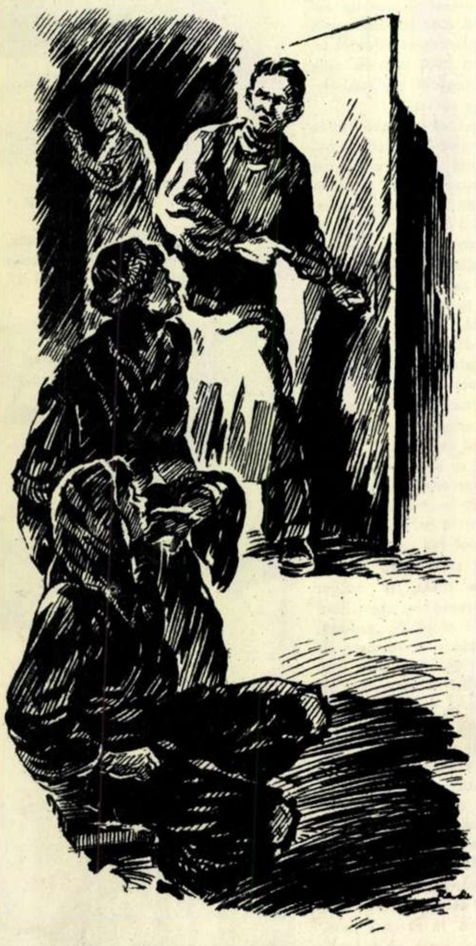

Inviorat de speranţă, mi-am încordat puterile pentru a străbate înainte.

Dar nu mai avui putere să merg mai departe. M'am aşezat la întâmplare şi am închis ochii. Odihnindu-mă puţin, i-am deschis şi am privit împrejur: vâlceaua se întindea largă; în faţă se afla o fâneaţă proaspăt cosită, ceva mai jos un mic ogor semănat cu porumb, alături o fântână, iar mai departe — un bordei din cărămizi crude, nearse. Atunci mi-am amintit că mi-e sete şi, ridicându-mă, m'am repezit spre fântână. Ajuns lângă ea am privit în jur, aşteptând să se ivească cineva. Şi pentrucă nu apăru nimeni, mă apropiai de bordei şi întrebai tare:

— Ei, se află cineva pe-aici?

N'am primit niciun răspuns. Văzând că uşa bordeiului acoperit cu crengi este întredeschisă, am băgat capul şi am privit înăuntru. Intr'un colţ se găsea un culcuş mic, acoperit cu cârpe. Lângă vatra stinsă erau nişte strachini de lut. Imprejur, nicio fiinţă. Apropiindu-mă din nou de fântână, am scos apă şi am băut din căldare. Pe urmă am făcut înconjurul parcelei. In îngrăditură, printre ştiuleţii de porumb, erau semănaţi dovleci. Câteva tulpini de fasole se încolăceau împrejurul aracilor subţiri.

„In tot cazul, proprietarii n'au plecat pentru mult timp" — mă gândii. Judecând după aspectul exterior, s'ar fi putut spune că gospodăria nu era părăsită; totuşi, oarecare semne de părăsire îţi săreau în ochi: porumbul nu fusese stropit de câteva zile şi frunzele lui începuseră să îngălbenească; legumele din grădină, coapte de mult, nu fuseseră culese; se vedea că pe vatra căsuţei focul nu mai fusese aprins de câteva săptămâni.

M'am aşezat pe pragul de pământ, cu gândul să mă odihnesc. Soarele se ascunsese de mult după deal. Razele lui se înălţau tot mai mult de pe piciorul plaiului spre piscul muntelui. Din văgăuna de unde venisem, vântul aducea o adiere de miros răşinos de pini. Puţin mai departe, pe paiele rămase dela seceriş, ţârâiau lăcustele, zumzăiau gândacii. In vale se vedea o parte a câmpiei; ţărani se întorceau cu carele în satele lor, ridicând nori de praf pe drumul mărginit de copaci.

Atunci am observat că cineva urcă încet prin vâlcea. Când drumeţul s'a apropiat îndeajuns, am băgat de seamă că duce în spinare un sac greu. Se vedea că acest drumeţ era proprietarul parcelei. M'am ridicat în întâmpinarea lui. Neştiind cine şi ce fel de om este, am hotărît că e mai bine să mă întâlnesc cu el în drum.

Cărarea, care se vedea bine de sus, printre tufe, se pierdu repede. După câteva sute de metri am încetinit pasul, crezând că drumeţul se va ivi în curând. Dar nu apăru nimeni. Inaintai spre câmpie şi observai lângă potecă o umbră. Când m'am apropiat îndeajuns, am văzut un om stând jos, cu fruntea plecată, iar lângă el un altul întins pe pământ.

— Te salut, concetăţene! — i-am spus.

O voce tânără dar posomorîtă mormăi;

— Bună ziua!

Abia atunci am desluşit că pe pământ zăcea o femeie. Din şalvarii cârpiţi îi ieşeau afară picioarele goale.

— Ce are? E bolnavă? — l-am întrebat pe bărbat.

— Da...

Am tăcut, îngenunchind alături de el.

— Ograda şi semănăturile de sus sunt ale tale?

— Ale mele!

— O să strângi o recoltă frumoasă, pentrucă le îngrijeşti bine... Până într'un an, doi, măslinii vor da roade.

El strâmbă din buze.

— Peste cinci, şase ani... poate...

Am rămas mirat, observând după obrazul şi vocea lui cât de tânăr este.

— E sora ta?

— Nu, nevasta!

— O! Devreme te-ai însurat, — încercai eu să zâmbesc.

— Ce să-i faci!...

— De ce boală suferă?

— Are friguri.

— Şi nu i-ai dat chinină?

— Ce-i cu dumneata effendi? — se miră el. De unde să luăm noi chinină?

— La punctul antimalaric ai fost?

— De acolo venim.

— Şi ce v'au spus?

— Au spus că n'au nimic!

— Nu se poate!

— Ba chiar aşa au spus!

La fiecare întrebare, tânărul dădea răspunsuri scurte, precise. Aştepta probabil să mă ridic şi să plec. Deodată mă privi în faţă, dorind parcă să-şi uşureze sufletul. Arătând spre soţia sa, care tremura toată din cauza crizei puternice de malarie, spuse:

— Priviţi-o cât suferă, effendi! Doctorii nu mai au frică de Allah, dacă ne-au dat afară spunând că n'au nimic.

Ridicându-mă în picioare, o privii pe bolnavă. Cu greu puteai crede că era o femeie matură: trupul ei, uscat de febră, părea neobişnuit de mic. In semiîntuneric, faţa ei, acoperită cu picături de sudoare, semăna grozav cu a unui copil.

— Se vede fiule, că nu ai putut lămuri cum trebue cazul — i-am zis eu.

— Cum îi poţi lămuri pe acei care nu vor să înţeleagă, bey?

Mă privi în faţă, apoi lăsă din nou ochii în jos, continuând:

— Ascultă, effendi, am să-ţi povestesc totul dela început... Dacă te mint, facă Allah să nu mă ridic viu din locul ăsta... Alié s'a îmbolnăvit în satul nostru. Eu făceam armata, iar când m'am întors, am aflat...

L-am întrerupt:

— Câţi ani ai?

El ocoli întrebarea:

— Sunt doi ani de când m'am întors din armată.

— Şi când te-ai însurat?

— Cu trei luni înainte de încorporare. Alié a venit la mine. In orăşel n'au vrut să ne cunune; spuneau că e prea tânără. Nici tatăl ei, un bătrân iuruc[1]), n'a vrut s'o mărite cu mine. „N'o să-mi dau fata unui locuitor dela şes" — spunea el. Dar... Slavă lui Allah! Imam-ul [2] din satul nostru a avut milă de noi, ne-a citit rugăciunea şi ne-a cununat.

---

[1]) Iuruc — trib semi-nomad din regiunea centrală a Anatoliei.

. . . .

Vă spun, ea s'a îmbolnăvit în satul nostru pe când eu eram militar. Satul e aşezat lângă mlaştină... Se spune că ştima frigurilor iubeşte locurile acestea... Era în timpul secerişului când am observat că Alié e bolnavă. Atunci n'am ţinut seamă că ploaia putea doborî spicele. Mi-am luat nevasta şi am coborît în oraş, ducând-o la punctul antimalaric. Oricum, am făcut armata şi cunosc toate drumurile. Doctorul, un băiat tânăr, blond, care îşi lăsase mustăţi, şi-a pus ochelarii mari pe nas şi aproape fără să se uite la noi s'a adresat sanitarului îmbrăcat în halat alb: — „Ia-i sânge". Pe urmă ne-a dat afară: — „Veniţi peste două zile!" — ne-a spus.

Peste două zile am trimis-o pe Alié singură. Eu rămăsesem să strâng recolta. Doctorul s'a prefăcut a-i vorbi cu blândeţe: — „Ţi-am văzut sângele, drăguţo. N'ai nimic. Intoarce-te acasă liniştită". — „Fie-ţi milă, doctore, priveşte-mă — s'a rugat ea — nicio picătură de sânge nu mi-a mai rămas în obraz... Sunt bolnavă de multă vreme; pentru numele lui Allah dă-mi puţină chinină!" El a strigat la ea: „Tu n'ai malarie. Eu sunt doctor şi ştiu. Iar dacă ai altă boală, eu n'am nicio putere. Du-te la doctorul municipiului!" Alié s'a dus la doctorul municipiului. Acela, numai ce-a privit-o şi i-a spus: „Draga mea, dece ai venit aici? Ai friguri; du-te la punctul antimalaric!" Alié s'a întors acasă şi a zăcut trei zile în pat, fără să se poată ridica. I-am dat tinctură de ienupăr... Ce-i puteam face? Era o adevărată nenorocire! Nimic nu-i ajuta, iar pe mine mă durea inima. La sfârşitul celei de a treia zi, nevastă-mea îşi reveni şi am coborît din nou în oraşel. Doctorul dela punctul antimalaric ne-a recunoscut: „Dece aţi venit iar, cerşetori de chinină?" „Ai milă bey, — l-am implorat — dumneata ai spus că ea nu are nimic, dar de trei zile nu s'a putut ridica din pat. Pentru numele lui Allah examineaz-o şi dă-i un medicament care să-i vindece boala!" Doctorul nici nu şi-a întors capul. — „I-am făcut analiza sângelui — vorbi el. — Soţia ta nu are malarie, iar restul nu mă priveşte..."

Atunci am hotărît să-l mint şi i-am spus că medicul municipiului a văzut-o, i-a pipăit splina, a găsit că nu are altceva decât malarie şi ne-a îndrumat la el.

Doctorul mă privi urît: „Dacă-i aşa, adu-o aici când e în criză, să-i mai luăm odată sânge!"... am căzut în genunchi: — „Noi stăm în munţi! Sunt trei ore de drum. In timpul crizei nici nu se poate mişca, dar să mai venim aici!" Atunci el se înfurie şi se repezi la mine, strigând: „Sunteţi nişte ţărani necioplişi. Nu vreţi să pricepeţi că eu vorbesc omeneşte. Există lege, ordine. Eu vă arăt cum trebue să procedaţi, iar voi vă opuneţi! Plecaţi de aici!" L-a chemat pe sanitarul în halat alb şi i-a poruncit: „Dă-i afară pe aceşti ticăloşi!"

Când am ieşit, i-am spus nevestei: — „Rămâi colea, culcată lângă uşă. Frigurile blestemate te vor cuprinde... atunci mergem şi dai sânge". Ne-am aşezat pe pământ, lângă perete, aşteptând seara. Doctorul a plecat devreme. Când sanitarul a închis în urma lui, l-am întrebat: — „Frate, unde locueşte doctorul?" El ne privi, gândind pesemne: „Ce oameni supărători!" şi ne răspunse: „Doctorul nu are casa lui; e singur şi vine să doarmă aici". „Asta e bine, m'am gândit eu. — Să-l aşteptăm aici". Când s'a întunecat, criza a izbucnit şi a cuprins-o pe Alié. „Ard — gemea ea. — Mor, Mustafa". Am aşezat-o uşor pe piatră, sprijinindu-i capul pe genunchii mei...

Am aşteptat, am aşteptat, dar blestematul de doctor nu venea. Insfârşit, tocmai pe la miezul nopţii apăru, clătinându-se într'o parte şi'n alta. — „Vai de mine, dar e beat! Dacă începe să-i ia sânge, o poate răni rău pe sărmana femeie!" — îmi trecu prin minte. Şi parcă un drac mi-a şoptit: „I-aş da acum una în cap beţivanului ăsta, să se întindă cât e de lung"... Dar ce puteam să fac? Medicamentul pentru Alié se afla în mâinile lui.

Ajungând la uşă şi tot clătinându-se, n'a reuşit să vâre cheia în gaura broaştei. M'am apropiat şi i-am deschis. Apoi am stat drept în faţa lui şi i-am spus: „Domnule doctor, bolnava este la uşa dumneavoastră... Arde de friguri... luaţi-i sânge!" El mă privi ţintă cu ochii lui albaştri, îmi tuşi în faţă şi ţipă aşa de tare, că în casele vecine oamenii s'au trezit şi s'au repezit la ferestre: „Tot dumneata? Nici noaptea nu pot avea linişte din cauza voastră? Ce, ziua e mică? Puţin mă ocup eu de voi în orele de lucru? Porci ce sunteţi!... Obraznici!..." A trezit cu ţipetele lui întreg cartierul, apoi mi-a închis uşa în nas. Atras de sgomot, un paznic de noapte a venit şi ne-a alungat. Am luat-o pe Alié în spate şi am plecat afară din oraş. In păduricea de măslini am aşezat-o pe iarba acoperită cu brumă... Ei, bey, poate crezi că de atunci n'am mai fost la doctor?... E adevărat că nu se poate merge acolo cu bucurie. Totuşi, noi am mers! Priveşte numai pe sărmana fată: se topeşte pe zi ce trece; poate să şi moară. La ce îmi mai trebuie pământul şi livada, dacă ea moare? Jur să distrug căsuţa noastră, să nimicesc grădina, să astup fântâna, să rup una câte una toate plantele şi să plec unde-mi văd ochii!... Eh, ce să mai vorbim!

Vreo cinci zile a zăcut culcată în casă. Insfârşit, am găsit la oraş vreo zece prafuri de chinină, cumpărate cu zece curuşi [3] bucata. I le-am dat şi au ajutat-o. In acest timp am cules recolta, am muşuroit livada. Dar acum s'a terminat chinina, iar febra a început iarăşi s'o chinuiască. De unde să iau în fiecare zi treizeci-patruzeci de curuşi ca să-i cumpăr chinină? Chiar dacă aş avea bani, tot nu e atât de simplu s'o găsesc... Pe scurt, într'o zi, Alié mi-a spus: „Mustafa, în ultimul timp, atacul de friguri mă cuprinde ziua. Hai să coborîm în zori în oraş: când va începe criza, să ne găsim la locul nostru, la uşa punctului antimalaric. Şi, iată, azi dimineaţă ne-am dus... Am ajuns acolo şi ne-am aşezat. Am aşteptat până seara...

Dar blestematele de friguri n'au venit. Se vede că şi ele sunt împotriva noastră. Doctorul şi-a pus pe cap şapca şi a plecat, iar criza nici nu începuse... Ne-am ridicat şi am plecat acasă... Pe drumul întoarcerii, când am urcat dealul, pe Alié au prins-o frigurile, pe neaşteptate, fără să ne dea vreme să ajungem acasă!... Mi-am luat nevasta în spinare şi am adus-o până aici... E uşoară ca o pasăre, dar drumul e abrupt şi n'am avut putere. M'am oprit aici...

Mustafa tăcu şi se posomorî iar. In jurul nostru se făcuse întuneric beznă; cerul se umpluse de stele. Am văzut cum tremurau picioarele goale ale femeii care zăcea pe pământ. Ca să nu atragă atenţia mea, om străin, Alié îşi reţinea răsuflarea, respirând cu întreruperi. Dintre buzele ei, întredeschise, ieşeau horcăituri surde.

— Hai să te ajut s'o duci până acasă — i-am propus.

— Nu te osteni, bey... M'am odihnit acum şi am s'o duc singur. Până acasă nu mai e mult...

Am vrut să-i ajut măcar cu ceva, dar n'am ştiut cu ce. Nimic nu mi-a trecut în ceasul acela prin minte. In oraşelul vecin veneam numai rareori, ocazional, deaceea nu-l cunoşteam pe medicul local. M'am ridicat, convins cu amărăciune că nu pot face nimic pentru ei... Deodată îmi veni o ideie.

— Ascultă, Mustafa — i-am zis. — Fă ce-am să-ţi spun: caută o bucată de sticlă şi spal'o bine... Când va începe criza, împunge cu un ac vârful degetului arătător al nevestei tale, mâzgăleşte cu sângele ei sticluţa şi du-o la doctor...

Mustafa mă privi neîncrezător:

— Parcă o să iasă ceva?

— Dece nu? In sângele bolnavilor de friguri există întotdeauna microbi. Doctorii vor cerceta, îi vor găsi şi au să-ţi dea chinină!

— Bine, bey! — spuse el, dar după tonul cu care vorbise am înţeles că se gândise cam în felul următor: „Mai fac o încercare. Deşi nu prea cred ca vorba dumitale să aibă vreun preţ".

Până la oraşel erau vreo trei ore de mers şi, ca să nu întârzii, n'am vrut să rămân mai mult în locul acela. I-am lăsat unde îi găsisem şi am coborît povârnişul.

Peste două zile, în amurg, l-am întâlnit pe Mustafa în piaţa oraşului. Işi târa cu greutate picioarele, privind cu durere la bucata de sticlă pe care o ţinea în mână. M'am apropiat de el.

— Cum merge treaba, Mustafa?

La început nu m'a recunoscut, sau n'a vrut să mă recunoască, şi m'a privit îndelung, de parcă să-şi aducă aminte cine sunt. Pe urmă, a vorbit.

— Dumneata eşti domnul acela pe care l-am întâlnit în munţi? Acum te recunosc!

— Ei, ce-ai făcut?

— Am făcut cum mi-ai spus, bey — răspunse el, zâmbind cu amărăciune. — I-am dus doctorului sticluţa, i-am povestit cum am înfipt acul în degetul femeii şi cum am cules sângele, când ea a avut criza. Cum a mai sărit doctorul de pe scaun şi s'a holbat la mine când m'a auzit! — „In felul ăsta voi strângeţi dracu' ştie cât sânge dela bolnavii de malarie şi mă înşelaţi ca să căpătaţi dela mine chinină mai multă. Asta e excrocherie! Fă bine şi ia-o repede din loc, că de nu chem poliţia!" Sanitarul în halat alb m'a prins tare de braţe şi m'a aruncat afară în brânci, prin uşa deschisă...

Mustafa trânti la pământ cu răutate bucata de sticlă, strivi cu piciorul gol cioburile şi, fără să mai rostească vreun cuvânt, fără să-mi mai arunce vreo privire, se depărtă.

Mult timp nu mi-am putut lua ochii dela el... Pe urmă m'am întors şi am păşit mai departe pe drumul meu.

Trecând pe lângă punctul antimalaric, am auzit cum tânărul medic blond, cu ochii albaştri, cu mustăţi subţiri şi cu ochelari mari spunea bolborosind înfuriat sanitarului, care închidea poarta clădirii.

— De câte ori ţi-am spus să nu-i mai laşi înăuntru la mine pe aceşti dobitoci? Au auzit fără îndoială că pe piaţă chinina se vinde cu un preţ foarte ridicat şi toţi se dau drept bolnavi de malarie, ca să obţină medicamentul şi să-l speculeze. Ştiu eu cât sunt de tâlhari nemernicii ăştia de ţărani!...

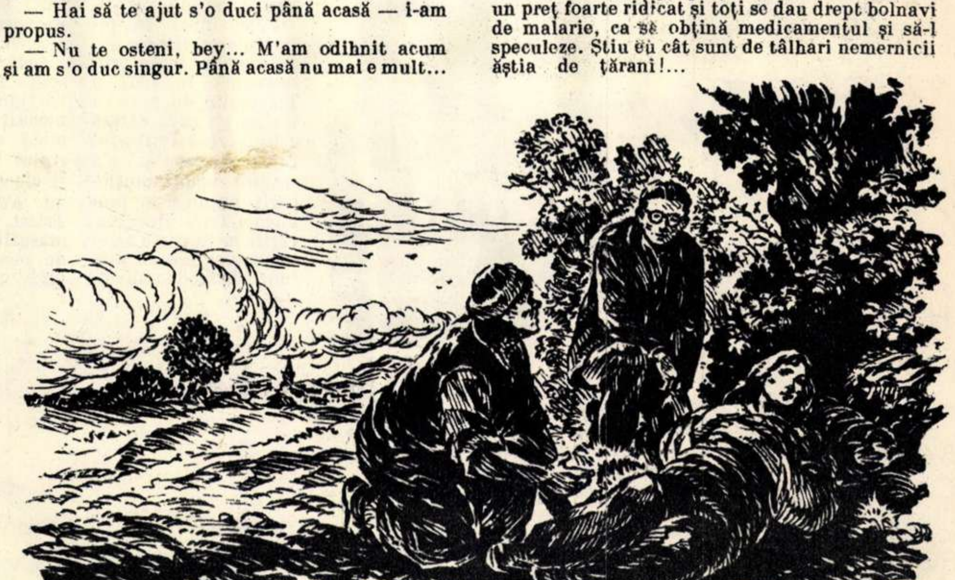

---

[2] Preot turc.

[3] Curuş sau piastru — a suta parte dintr'o liră turcească.

Urzeli imperialiste LA TRIEST

NO ENTRY
VIETATO
L'ENTRARE

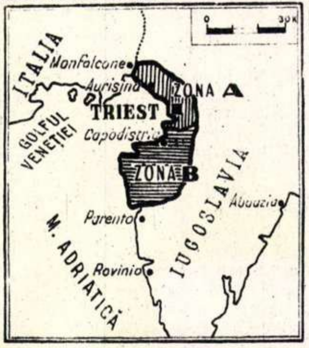

„Intrarea oprită". Pretutindeni în Triest întâlneşti această inscripţie în limbile engleză şi italiană. Clădirile transformate în cazărmi sau depozite militare de către ocupanţii americano-englezi, sunt păzite cu străşnicie.

Pe luciul argintiu al Adriaticei, un vas comercial sub pavilion scandinav lunecă alene spre miază-noapte. Curând silueta navei pătrunde în apele cenuşii ale golfului Veneţiei, îndreptându-se spre nord-est. Ţărmul este încă departe, totuşi vedetele rapide americane au şi ieşit în larg, în întâmpinarea vasului scandinav.

Este oare vorba de o uzanţă de ospitalitate? Nicidecum! Este primul contact cu Teritoriul Liber Triest, pe care vasele străine nu-l pot lua decât prin intermediul cerberilor americani.

După controlul de rigoare, vasul musafir este escortat spre Triest. Acest mare port la Adriatica era renumit odinioară ca un important centru comercial internaţional. Dar pe hărţile generalilor americani, Triestul figurează astăzi nu ca port comercial, ci ca una din bazele militaro-navale ale S.U.A. pe continentul european.

Rada portului este înţesată de vase de război americane şi engleze, a căror prezenţă vrea să însemne că ocupanţii anglo-americani n'au de gând să redea vreodată adevărata libertate Teritoriului Liber Triest. Cât de „liber" este acest teritoriu de 743 km. pătraţi, cu o populaţie de 300.000 italieni şi sloveni, o arată pancartele şi tăbliţele pe care le întâlneşti la tot pasul purtând inscripţii ca: Vietato! (interzis); No entry! (intrarea interzisă); Vietato avvicinarsi! (apropierea interzisă). Călătorul străin care vizitează azi Triestul se simte aici ca într'un adevărat lagăr militar.

In 1945, după capitularea Germaniei hitleriste, Triestul a fost împărţit în două zone de ocupaţie: Zona A, cu o suprafaţă mai mică, dar cu populaţie mai densă, a fost ocupată de trupele Statelor Unite şi Angliei, iar zona B de cele iugoslave.

Sub această triplă ocupaţie trăieşte de opt ani populaţia din regiunea Triest. Din an în an, jugul ocupaţiei a devenit mai apăsător; Triestul a rămas numai pe hârtie un „teritoriu liber", devenind în schimb un centru de urzeli agresive şi o bază americană de război.

Călcându-şi în picioare propriile lor angajamente, luate prin semnarea, în 1947, a Tratatului de pace cu Italia, pe baza căruia a fost creat Teritoriul Liber Triest şi s'a stabilit modul soluţionării paşnice a problemei Triestului, cercurile militariste americano-engleze au prelungit în mod samavolnic regimul lor de ocupaţie şi sabotează în fel şi chip rezolvarea problemei Triestului.

Hotărîrea arbitrară luată de guvernele S.U.A. şi Angliei la 8 Octombrie 1953 cu privire la transferarea zonei A către guvernul italian nu înseamnă în fapt decât scindarea Teritoriului Liber Triest, ceeace constitue o nouă şi grosolană încălcare a prevederilor referitoare la Triest, din Tratatul de pace cu Italia.

Ridicându-se cu energie împotriva acestei noi samavolnicii, guvernul Uniunii Sovietice, care a depus în ultimii ani toate eforturile pentru soluţionarea paşnică a problemei Triestului, a adresat guvernelor S.U.A. şi Angliei o notă diplomatică în care se reaminteşte acestor guverne că „împărţirea Teritoriului Liber Triest este incompatibilă cu sarcinile menţinerii păcii şi securităţii şi nu poate decât să provoace noi complicaţii în această regiune a Europei".

Cele ce se petrec în prezent la Triest, ascuţirea fricţiunilor italo-iugoslave, nemulţumirea făţiş exprimată de populaţia Teritoriului Liber Triest, precum şi ciocnirile sângeroase care au avut loc deunăzi la Triest, arată limpede că măsurile unilaterale luate de ocupanţii americano-englezi nu fac decât să agraveze încordarea existentă în această regiune.

Niciodată în ultimii ani atmosfera la Triest n'a fost atât de încărcată ca în prezent. Până şi presa burgheză din occident vorbeşte acum despre Triest ca despre „un butoi de pulbere", o arenă a unor puternice răbufniri a contradicţiilor interimperialiste.

Situaţia creată la Triest constitue o gravă primejdie pentru pacea în această parte a Europei.

Şi nimeni nu poate tăgădui că azi, ca şi în trecut, întreaga răspundere pentru situaţia creată o poartă cercurile agresive americano-engleze şi toţi acei care, împreună cu ele, se opun soluţionării paşnice a problemei Triestului.

Impotriva uneltirilor anglo-americane şi a târgului ruşinos ce se face pe seama Triestului în culisele diplomatice, populaţia Teritoriului Liber Triest rezistă cu îndârjire, refuzând să facă jocul organizatorilor de războaie imperialiste.

„Este nevoie — arăta de curând secretarul general al Partidului Comunist din Triest, Vittorio Vidali — de o acţiune puternică, largă şi unită pentru a ne apăra casa de pârjol, adică pentru a zădărnici scindarea Teritoriului Liber Triest şi a pune capăt uneltirilor americane..."

CONFINI PROVVISORIO
ITALIA-IUGOSLAVIA
ITALIJO - JUGOSLAVIJO

Patrulă militară americană la frontiera italo-iugoslavă

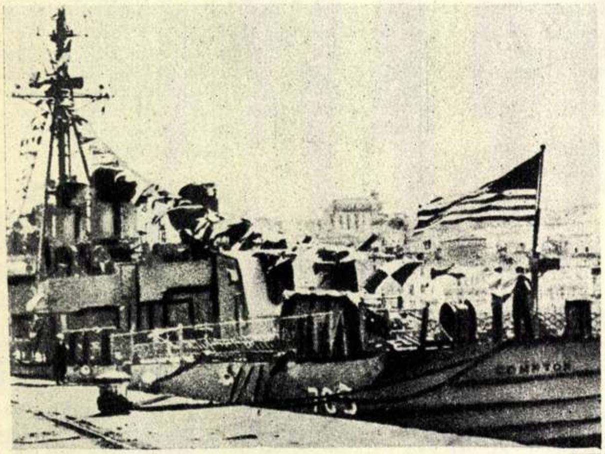

In portul Triest, transformat în bază militară americană.

Acolo unde odinioară se întindeau minunatele plaje însorite ale Triestului, se văd acum ziduri nesfârşite de sârmă ghimpată. Intregul litoral triestin a fost transformat într'o „zonă moartă", unde nu poate pătrunde niciun străin, adică niciun localnic. Ocupanţii americani au întins acest păienjeniş de sârmă ghimpată în jurul tuturor obiectivelor militare. La Triest, numărul acestor „obiective" militare este atât de mare, încât oraşul întreg pare transformat într'o zonă de front. Nu degeaba, locuitorii din Triest spun că, pentru ei, sârma ghimpată a devenit simbolul jugului ocupaţiei americano-engleze.

MĂRTURIILE UNOR MUNCITORI ENGLEZI

Trei muncitori englezi, Paddy Mc Mahon, T. W. Lewis și James Gemmill, care au vizitat România în vara acestui an, au publicat, la întoarcerea lor în Anglia, o interesantă carte cuprinzând impresiile ce le-au cules în patria noastră. Autorii cărții vorbesc cu admirație sinceră despre minunatele realizări pe care poporul nostru muncitor le-a înfăptuit în cei 9 ani dela eliberarea țării.

In carte se insistă în deosebi asupra marilor drepturi și libertăți de care se bucură azi oamenii muncii din R.P.R.

In fotografie: coperta cărții intitulată „Trei muncitori britanici în România". In medalion: autorii cărții.

Three
British Workers
in Rumania
6d
Paddy McMahon
Councillor T W Lewis
James Gemmill

ZILNIC O CRIMĂ

Revista „Schweizer Illustrierte" publică sub acest titlu fotografia lui Elli Thomas, însoțitoarea permanentă a ministrului de externe american Dulles, care se îngrijește ca în fiecare seară să procure șefului ei, ca hrană spirituală, unul sau două romane polițiste, pe care acesta le citește noaptea, înainte de culcare.

Revista „Neue Berliner Illustrierte", care reproduce, sub acelaș titlu, fotografia de mai sus, arată că dl. Dulles se delectează cu romanele criminale și polițiste.

CIFRE CONCLUDENTE

Nimic nu poate ilustra mai bine situația grea în care se zbat oamenii muncii din Austria capitalistă, decât aceste grafice (apărute în ziarul vienez „Oesterreichische Volksstimme"), care arată pe deoparte creșterea continuă a șomajului în Austria, iar pe de altă parte procentul tot mai mare de impozite pe care muncitorul austriac este obligat să le plătească.

In acelaș timp sarcinile fiscale ale marilor afaceriști devin pe zi ce trece tot mai mici.

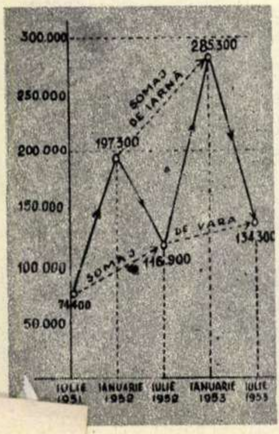

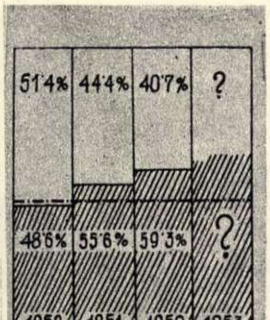

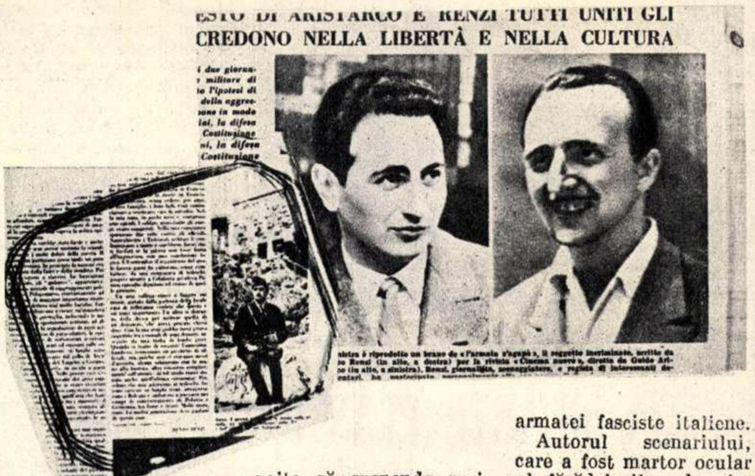

ESTO DI ARISTARCO E RENZI TUTTI UNITI GLI
CREDONO NELLA LIBERTÀ E NELLA CULTURA

Scandalosul proces înscenat de reacțiunea italiană celor doi scenariști progresiști Renzo Renzi și Guido Aristarco s'a soldat cu un lamentabil eșec. Deși organizatorii acestui nou complot împotriva libertăților cetățenești ale poporului italian au reușit să obțină o sentință de condamnare a „acuzaților", la câte 6—7 luni închisoare, totuși presiunea opiniei publice a fost atât de puternică, încât autoritățile judiciare italiene au fost nevoite să suspende rușinoasa sentință.

Dar în ce constă „vina" celor doi oameni de cultură italieni? Renzo Renzi (fotografia din dreapta) s'a făcut vinovat de faptul că a cutezat să scrie, iar Guido Aristarco (fotografia din stânga) că a publicat în revista „Cinema Nuove", pe care o conduce, un scenariu în care se arată, în chip veridic, documentat, excesele făptuite de trupele mussoliniene pe teritoriul Greciei, în perioada ocupației, precum și alte aspecte ale descompunerii armatei fasciste italiene.

Autorul scenariului, care a fost martor ocular al fărădelegilor descrise de el, a ținut să demaște chipul bestial al militarismului mussolinian. Cum însă fasciștii de ieri își au protectori și în Italia de azi, procesul rușinos pus la cale de reacționarii italieni nu este lipsit de tâlc. Numai că și de astă dată forța poporului muncitor italian s'a dovedit mai puternică decât jalnicii apărători ai vestigiilor fascismului mussolinian.

In medalionul din stânga reproducem o parte din textul scenariului „incriminat", apărut în revista „Cinema Nuove".

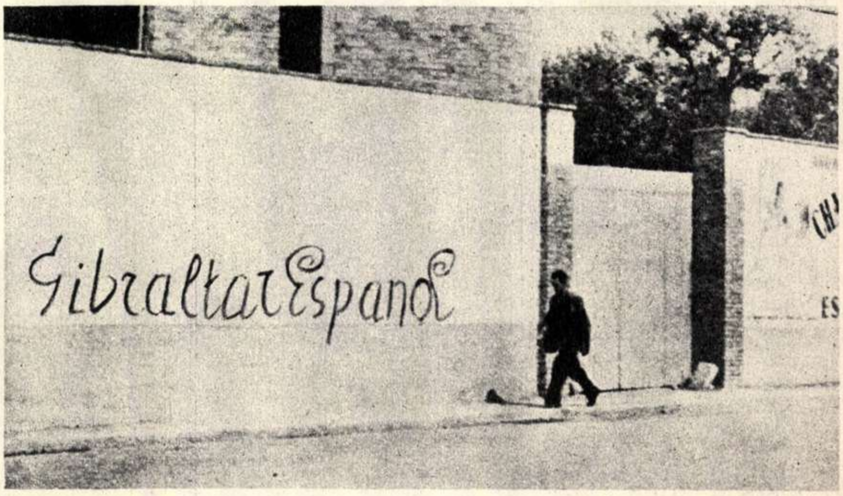

DUPĂ INCHEIEREA TÂRGULUI AMERICANO-SPANIOL

Nici nu s'a uscat bine cerneala de pe acordurile economice și militare semnate de guvernanții dela Madrid cu S.U.A. și iată că pe străzile orașelor spaniole au și început să apară inscripții antibritanice, ca aceea din fotografia noastră „Gibraltarul Spaniei". Desigur, această subită reluare a campaniei franchiste de revendicare a Gibraltarului nu este câtuși de puțin întâmplătoare.

Unul din scopurile principale urmărite de campania pseudopatriotică în jurul Gibraltarului este aceea de a abate atenția poporului spaniol dela consecințele dezastroase ce le va avea pentru el alianța agresivă americano-spaniolă.

Pe de altă parte, cercurile londoneze își dau seama că și de astă dată Franco face jocul americanilor care nu-și ascund intenția de a slăbi și în această zonă pozițiile partenerilor britanici.

Presa engleză vorbește deschis despre faptul că guvernul dela Madrid cere Gibraltarul din ordinul Washingtonului.

După cum se vede disputa anglo-spaniolă în jurul Gibraltarului constituie încă o răbufnire a contradicțiilor dintre imperialiștii americani și englezi, contradicții care se ascut necontenit.

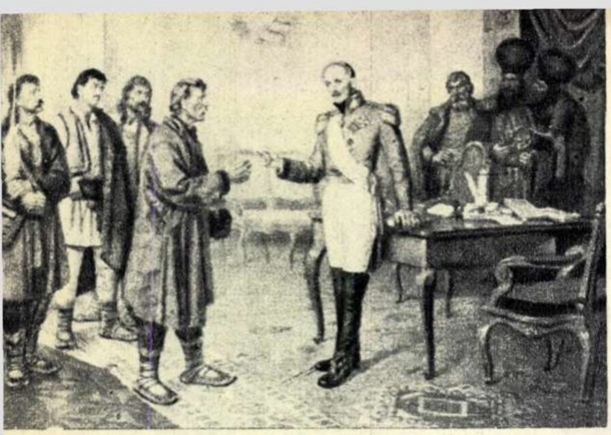

P. Vedenivschi şi M. Dăscălescu (Iaşi): „Generalul Kisselef în momentul când face dreptate unor ţărani".

EXPOZIŢIA DE ARTE PLASTICE
DIN IAŞI

de Gh. **ŞARU**

pictor, laureat al Premiului de Stat

Expoziţia inter-regională de artă plastică deschisă la Iaşi a făcut dovada unei evidente creşteri a nivelului calitativ al operelor pictorilor şi sculptorilor moldoveni. Mai puţin în ce priveşte tematica lucrărilor plastice — a cărei sferă rămâne încă destul de îngustă — mai mult însă în ce priveşte mijloacele realiste de expresie plastică, aceşti artişti au înregistrat succese reale în lupta împotriva formalismului.

Este ştiut că la trecutele expoziţii anuale de artă plastică pictorii şi sculptorii din oraşe însemnate ale ţării — ca Iaşi, Bacău, Piatra Neamţ — au fost prezenţi cu un număr cu totul insuficient de lucrări valoroase, dat fiind că în cea mai mare parte a operelor lor se simţea influenţa dăunătoare a curentelor antirealiste, decadente.

De astă dată, însă, se poate face remarca îmbucurătoare că printre cele circa 80 de lucrări aflate în expoziţia inter-regională dela Iaşi, se găsesc unele de o reală valoare, care-şi rezervă locuri de cinste pe panourile Expoziţiei anuale de Stat. Imbucurător este deasemeni faptul că la această expoziţie inter-regională întâlneşti, alături de numele unor artişti plastici cu o mai îndelungată practică şi activitate artistică — ca Briese Otto, Popa Niculae, Vedenivschi Pantelimon — şi artişti tineri de talent ca pictorul Hatmanu Dan, sculptorul Florea Vladimir, etc.

In lucrările acestora se fac simţite eforturile de a folosi un colorit veridic, apropiat de natură, şi de a înlătura efectele căutate, tipic formaliste; se vede preocuparea de a rezolva realist problemele volumului, ale perspectivei, ale umbrei şi luminii, toate acestea servind reliefării conţinutului de idei al tablourilor respective.

Vorbind despre lucrările de valoare ale expoziţiei dela Iaşi, trebue să pomenim în primul rând de compoziţia istorică de mari dimensiuni a pictorilor P. Vedenivschi şi M. Dăscălescu, intitulată „Generalul Kisselef în momentul când face dreptate unor ţărani". Impresionantă atât prin noutatea tematicii cât şi prin realizarea ei artistică, lucrarea evocă un aspect plin de tâlc al prieteniei dintre poporul nostru şi marele popor rus; evocarea se face cu mijloace plastice remarcabile prin simplitatea şi sobrietatea lor. Dacă din punct de vedere compoziţional taboul are unele scăderi (dispunerea personagiilor în scenă este stângace, de o simetrie puţin artificială), în ansamblu el este o operă cu deosebire meritorie.

Pictorul Dan Hatmanu aduce şi el în expoziţie o lucrare valoroasă, ce surprinde un aspect, mărunt în aparenţă dar bogat în semnificaţie, din viaţa actuală a ţăranului nostru muncitor: în faţa unei oglinzi, într'o cooperativă cu rafturi ticsite de marfă, un ţăran îşi încearcă o pălărie nouă, sub privirile bucuroase ale membrilor familiei sale. Pictat cu mult talent, vădind grija pentru caracterizarea justă a personagiilor şi pentru o tratare realistă a subiectului, tabloul merită aprecierea călduroasă de care se bucură din partea publicului. Printre alte lucrări de calitate aflate în expoziţie menţionăm deasemeni portretul cronicarului moldovean Miron Costin de pictorul ieşean Niculae Popa, care ne prezintă un Costin înţelept, gânditor, plin de umanitate. Calităţile lucrării le constituie compoziţia ei, frumoasa repartizare a umbrii şi luminii, înţelegerea justă a detaliului anatomic, tehnica bună în redarea materiei.

In cadrul expoziţiei interregionale dela Iaşi au mai fost expuse o serie de sculpturi bine realizate. Menţionăm interesantul grup sculptural „Ion Vodă cel Cumplit în luptele dela Răşcani," creat de Eftimie Bârleanu, frumosul discobol al lui Vladimir Florea — în care sculptorul dovedeşte priceperea sa în redarea dinamică a mişcării — precum şi lucrările lui Vasile Condurache: „Nicolae Bălcescu" şi „O colectivistă în faţa holdelor".

Cu toate aceste aspecte pozitive, lipsa principală pe care o vădeşte această expoziţie o constituie sărăcia tematicii şi slaba oglindire a noului în lucrările plastice. Majoritatea lucrărilor expuse înfăţişează acelaşi bătrân şi pitoresc Iaşi, pictat de ani şi ani de artiştii ieşeni, aceleaşi naturi moarte neinteresante, autorii lor neglijând noul, atât de puternic prezent în peisagiul nostru şi în viaţa oamenilor muncii. Şi această lipsă trebue să dea de gândit artiştilor din Iaşi, Bacău, Focşani şi Piatra Neamţ — care expun aci — dacă vor să nu rămână în urma nivelului general de dezvoltare a artelor plastice din ţara noastră.

Noi aşteptăm însă cu încredere — şi expoziţia ne îndreptăţeşte aşteptarea — noi opere valoroase dela artiştii plastici din aceste oraşe.

Dan Hatmanu (Iaşi): „Intr'o cooperativă".

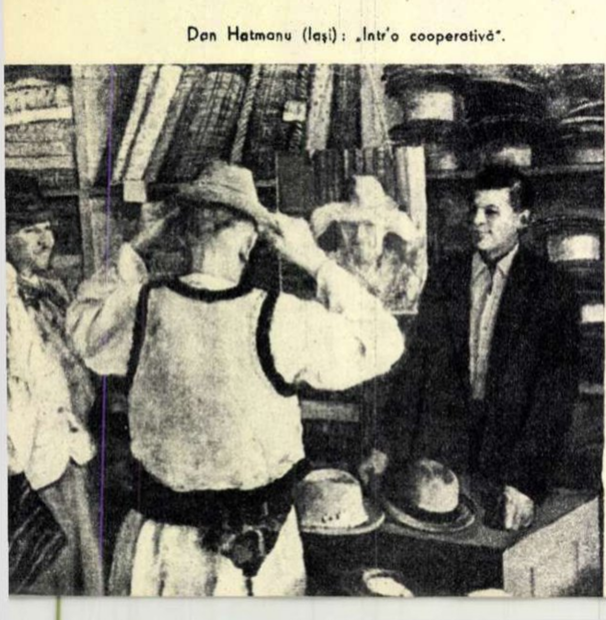

LA UN CONSILIU F. D. P.

Sediul Consiliului raional F.D.P. Focşani. De aici se conduce şi se coordonează întreaga activitate ce se desfăşoară în perioada de pregătire a alegerilor în raionul Focşani. Aici agitatorii vin în fiecare sâmbătă să primească instrucţiuni şi tot aici aduc ei rapoarte cu privire la activitatea ce se desfăşoară la punctele de agitaţie.

Dacă vrei să cunoşti această activitate, este deajuns să răsfoieşti carnetele cu notiţe ale agitatorilor şi rapoartele lor, dar mai ales dările de seamă ale Consiliului raional F.D.P. Din acestea poţi afla că în 108 cămine culturale din raion s'a prelucrat decretul cu privire la alegerea de deputaţi în sfaturile populare. Au participat 6016 cetăţeni. S'au întocmit numai în săptămâna aceasta 86 gazete de perete la sate. 120 ţărani muncitori au scris articole despre drepturile şi libertăţile democratice de astăzi, ca şi despre lipsa de drepturi din timpul stăpânirii exploatatorilor.

•

La 30 Septembrie, când s'a constituit Consiliul raional F. D. P. Focşani, cei 27 de membri ai consiliului, prezidat de tov. Ion Isac au trecut imediat la delimitarea sectoarelor lor de activitate. Ei şi-au luat sarcina să îndrumeze şi să coordoneze fiecare munca în câte o comună. De atunci ei au muncit neobosit. S'au deplasat în comunele respective, unde au ajutat la delimitarea circumscripţiilor electorale şi la întocmirea listelor de alegători. Pentru a sprijini măsurile economice elaborate de plenara lărgită din 19—20 August a C. C. al P.M.R., s'a format un colectiv economic compus din mai mulţi membri ai Consiliului, care are ca sarcină să mobilizeze şi să îndrumeze pe oamenii muncii, precum şi să urmărească aplicarea măsurilor economice în raionul Focşani.

Colectivul acesta, ţinând seamă de problemele ridicate, de apropierea iernii s'a deplasat în gara Odobeşti, unde se descarcă lemnele de foc sosite din pădure. A urmărit repartiţia lor, pentru ca oamenii muncii să aibă asigurată căldura pe timpul iernii.

In comuna Cârligele, în cinstea alegerilor, se ridică un cămin cultural. Mai e puţin şi va fi terminat şi podul de pe apa Milcovului, spre comuna Mirceşti. Colectivul economic al Consiliului raional F.D.P. sprijină sfaturile populare din comunele respective pentru ca materialele de construcţie să fie procurate din timp şi construcţiile să fie gata la termenul fixat.

In acelaş timp Consiliul raional F.D.P. urmăreşte şi sprijină comitetele executive ale sfaturilor populare, pentru ca acestea, prin secţiile lor de gospodărie comunală şi industrie locală, să amenajeze localurile secţiilor de votare şi să le pavoazeze pentru marea sărbătoare ce va avea loc la 20 Decembrie.

Iar după ce sesiunea de instalare a noilor deputaţi se va fi terminat, Consiliul F.D.P. Focşani îşi va încheia munca sa, care a ajutat ca în fruntea conducerii treburilor obşteşti să stea cei mai destoinici şi cinstiţi cetăţeni, apărători ai intereselor poporului muncitor.

La Consiliul raional F. D. P. Focşani s'au adunat câţiva agitatori din întreprinderi. Tovarăşul Isac Ion, preşedintele Consiliului, face un instructaj în legătură cu problemele muncii de agitaţie.

CANDIDAȚI AI POPORULUI

Stahanovista filatoare Teodora Beraru dela întreprinderea textilă „11 Iunie" din Găvana a fost propusă candidată pentru circumscripția electorală regională Nr. 4 din regiunea Pitești.

Minerul stahanovist Alexandru Frățilă dela mina „Rafira" din Comănești a fost propus candidat în circumscripția electorală raională Nr. 6 din raionul Moinești.

Profesorul Dr. Tiberiu Andrașofschi, director al Institutului Medico-Farmaceutic din Tg. Mureș, a fost propus candidat în circumscripția electorală regională Nr. 7 din Regiunea Autonomă Maghiară.

Ţesătoarea fruntaşă în producţie Dorobanţu Melania dela „Textila Roşie" din Iaşi, utemistă.

Utemistul fruntaş în producţie Bencheş Ioan, muncitor în secţia lăzi a întreprinderii forestiere I.F.I.L. din Nehoiu.

VOR VOTA PENTRU PRIMA DATĂ

Tinereţe luminoasă!

Nu există domeniu de activitate în care tineretului muncitor din patria noastră să nu-i fie deschise toate porţile, să nu-i fie asigurate toate posibilităţile de dezvoltare. Nu există niciun tărâm al vieţii publice sau private în care tineretul să nu se bucure de depline drepturi şi libertăţi. In condiţiile noi de dezvoltare, care au fost create prin grija partidului faţă de tineret, este firesc ca tineretul să răspundă printr'o dragoste profundă faţă de patrie şi faţă de cauza socialismului.

Tinerii din patria noastră muncesc, învaţă, fac sport, îşi însuşesc comorile culturii şi se odihnesc în condiţiuni pe care niciodată tineretul muncitor nu le-a putut avea în România burghezo-moşierească şi pe care nu le pot avea tinerii din ţările capitaliste, coloniale sau dependente.

Tineretul preţuieşte profund aceste cuceriri pe care le-a obţinut datorită luptei celor mai buni fii ai poporului — comuniştii. Pentru consolidarea vieţii lor, pentru triumful păcii şi al socialismului, tinerii muncitori din ţara noastră vor da cu încredere şi bucurie votul lor, la 20 Decembrie, candidaţilor Frontului Democraţiei Populare, cei mai buni fii ai poporului muncitor.

In rândurile alegătorilor care se vor prezenta la urne la 20 Decembrie, vor fi şi numeroşi tineri care anul acesta îşi vor exercita pentru prima oară dreptul de vot. Sunt tinerii care împlinesc vârsta de 18 ani şi care, conform prevederilor Constituţiei noastre, au dreptul, dela această vârstă, să-şi spună cuvântul — în mod egal cu ceilalţi cetăţeni ai ţării — în ce priveşte administrarea treburilor publice.

Iată, în fotografiile alăturate, câţiva din miile de tineri care la 20 Decembrie 1953, având vârsta de 18 ani împliniţi, vor vota pentru întâia dată.

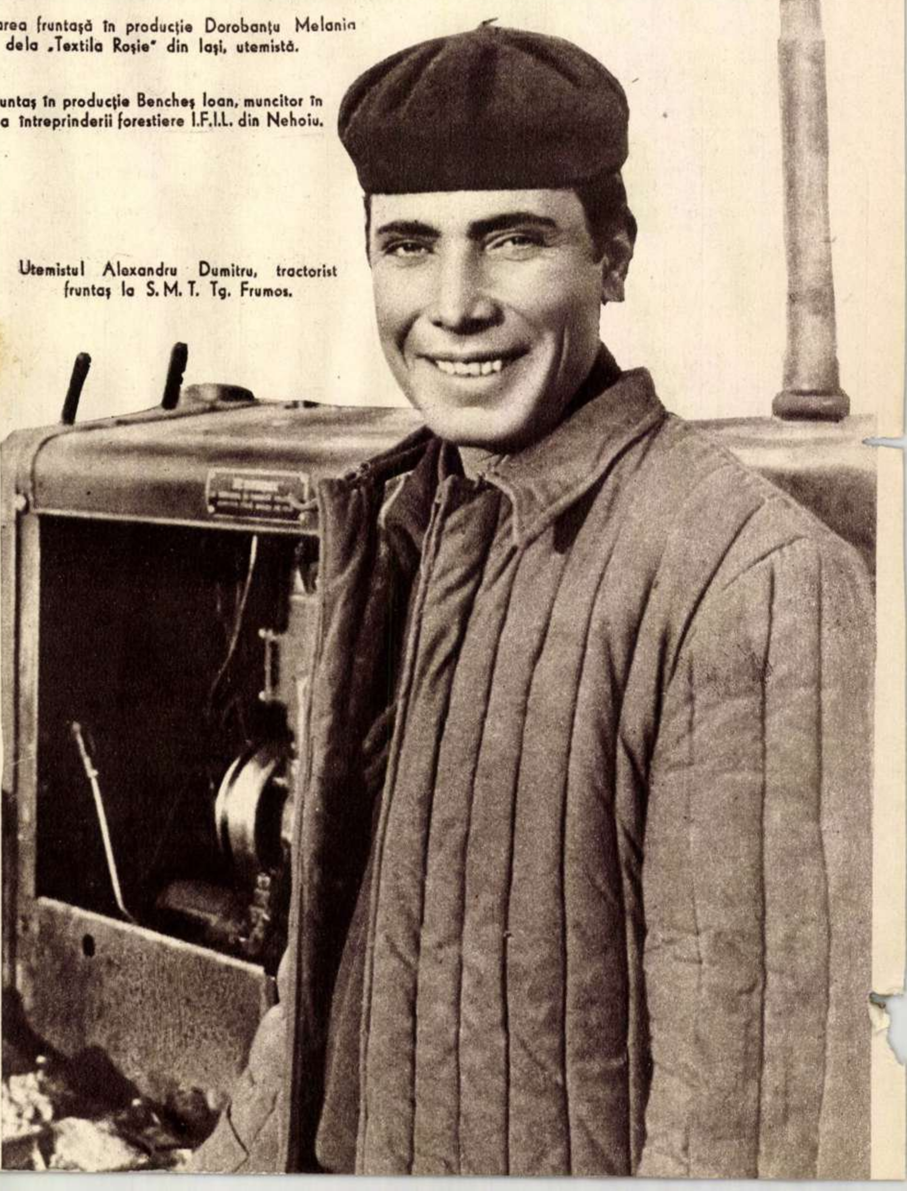

Utemistul Alexandru Dumitru, tractorist fruntaş la S. M. T. Tg. Frumos.

„SINISTRUL SENATOR...“

de Valentin **SILVESTRU**

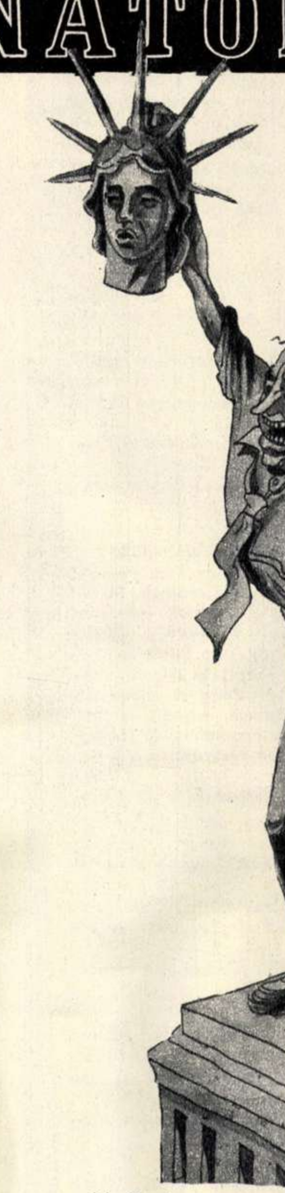

Mc Carthy: „Libertatea a murit. Trăiască libertatea!“

(Desen de HARRI PARSCHAU — „Frischer Wind“)

După cum se ştie, falimentul este o împrejurare profund nefericită în viaţa unui comerciant sau industriaş. Falitul se fereşte de ochii confraţilor săi, spoliatori mai mici sau mai mari, ascunzându-şi fiasco-ul cum poate mai bine. Se înţelege deci cât de ridicol era dom'Nae Caţavencu — unul din eroii piesei lui Caragiale „O scrisoare pierdută“ — atunci când, uitând de toate acestea, cerea în gura mare, ca şi „ţărişoara“ lui să-şi aibă faliţii ei, la rând cu alte state europene. „Anglia-şi are faliţii săi — zicea eminentul orator, om politic, economist şi gazetar. — Franţa-şi are faliţii săi, până şi chiar Austria-şi are faliţii săi... Numai noi să n'avem faliţii noştri?... Această stare de lucruri este intolerabilă, ea nu mai poate dura!“...

Pare-se că un aşişderea sentiment de regret a încercat şi senatorul american Joseph Raymund Mc Carthy din Wisconsin, atunci când a găsit cu cale să-şi facă intrarea gălăgioasă în arena politică americană, în calitate de aprig anticomunist. Anticomunismul este mai vechi decât dl. senator; a şi fost declarat în stare de faliment încă înainte ca Mc Carthy să-şi înceapă activitatea de scormonitor în lada de gunoi a istoriei. Cu toate acestea, el s'a hotărît să-şi ia sarcina de a creşte în serie anticomunişti americani sută'n sută. „Germania hitleristă — şi-a zis Mc Carthy — a avut anticomuniştii săi, Italia fascistă şi-a avut anticomuniştii săi... Până şi Iugoslavia de azi îşi are anticomuniştii săi... Numai noi să n'avem anticomuniştii noştri? Această stare de lucruri este intolerabilă!...“

Şi dl. Joseph Raymund Mc Carthy s'a înscris drept candidat la postul de falit politic, după modelele prea puţin glorioşilor săi predecesori (se ştie că anticomunistul Nr. 1 al Germaniei şi-a încheiat cariera în catacombele Reichstagului, în timp ce colegul său italian a sfârşit-o spânzurat cu capul în jos). Desigur, ar fi nedrept să-l socotim pe senatorul statului Wisconsin iniţiatorul curentului comunistofag în Statele Unite. Au mai fost şi alţii care au încercat să „distrugă“ comunismul cel puţin în America. Dar dl. senator se vrea acum unul din principalii purtători de cuvânt ai clicilor monopoliste din S.U.A., adică ai acelora care se străduiesc să facă din anticomunism un fel de filozofie modernă şi să transforme continentul american într'un ţinut al mâncătorilor de „roşii“.

Dar nici senatorul din Wisconsin şi nici ceilalţi gealaţi ai fascismului american nu au apărut aşa, la întâmplare. Mâncătorii de „roşii“ sunt copiii alintaţi ai însuşi „modului de viaţă american“ şi ai isteriei războinice ce decurge din acesta. Huliganul din Wisconsin, care se consideră încă de pe acum şeriful tribului de comunistofagi din America de azi, nu este decât unul din învăţăceii întru crime ai ministrului înebunit de propriile aiureli antisovietice războinice, Forrestal.

Mc Carthy şi-a început zornăitoarea-i carieră ca avocat. Cum avocatura nu i-a adus însă prea mari satisfacţiuni, concomitent cu biroul de avocat şi-a deschis şi o băcănie. (După cât se spune, această modestă întreprindere a fost prima sa şcoală politică). Cunoscând ca avocat cele mai puţin primejdioase moduri de a călca legea şi experimentându-se la tejghea asupra mânuirii fără greş a diverselor soiuri de balanţe, Mc Carthy a fost declarat copt pentru a îmbrăca roba de magistrat american. Din nefericire pentru el, cel de-al doilea război mondial i-a întrerupt şi activitatea de împărţitor de dreptate contra cost şi la cântar; angajându-se în chip spectaculos în armată, eroul nostru a pornit vijelios spre Extremul Orient. Datorită unui accident (şi-a scrântit piciorul pe vapor), el n'a mai apucat să distrugă Japonia cu mâinile sale, şi a trebuit să se întoarcă acasă cu o glorie aproximativă. Dar după şase ani de campanie aprigă, susţinută cu martori care au jurat că piciorul său a fost ciuruit de şrapnele duşmane, Mc Carthy a primit totuşi diverse decoraţii de bravură.

Actualmente, ocupaţia sa principală este aceea de agent comercial neoficial al trustului de băuturi dulci „Pepsi-Cola“, iar ca „başca ce mai pică“ e proteguitorul oficial al comercianţilor de blănuri şi susţinătorul — să zicem — moral al industriaşilor de case prefabricate. Preocupările sale politice şi „cioclopedice“ sunt deci foarte strâns împletite cu vulpile de Alaska, casele-cutii şi limonada la sticlă. Evident, nu trebue făcută vreo confuzie între limonadă şi ceeace preferă deobicei ca băutură onorabilul senator. Descriind gingaşa personalitate a eroului-băcan-judecător, scriitorul american Raymond Cartier ni-l înfăţişează ca un „om... brutal. Chipul lui este aproape bestial... Bea enorm. Este aproape ignorant şi creerul îi e învăluit de umbre întunecate“.

Alintat şi legănat de organizaţia reacţionară „Legiunea americană“ şi alăptat cu regularitate de trustul de presă Hearst, noul şi totuşi atât de bătrânul copil teribil al partidului republican şi-a început activitatea prin descoperirea „persoanelor suspecte“. Unul din cei dintâi „suspecţi“ descoperit de ochiul neadormit al părintelui comercianţilor de blănuri a fost Charlie Chaplin, declarat puţin timp după aceea „indezirabil în S.U.A.“ Savantul de reputaţie mondială Albert Einstein a fost trecut în catalogul mccarthyst cu titlul de „duşman“, după ce domnul senator i-a dat acest titlu în public, arătând că pentru el, ori Einstein ori un Jones oarecare, sunt unul şi acelaş lucru. Preşedintele sindicatului minerilor nici n'a mai fost etichetat, ci notat pur şi simplu la rubrica „curăţabili“.

Catalogarea, etichetarea şi trecerea oamenilor pe listele negre, nu este decât una din metodele de lucru ale lui Mc Carthy. Senatorul a căutat să contribue la răspândirea „credinţei“ sale, sigilând biblioteci, arestând editori de cărţi progresiste, înfiinţând un straşnic „control al gândirii“ asupra activităţii ziariştilor, scriitorilor, profesorilor. El a pus la index nu numai cărţile vestite ale unor autori străini, dar chiar şi volume ale unor clasici americani, ca Thomas Paine (sec. XVIII). El a interzis ca „subversive“ operele a şapte din cei mai buni compozitori americani. Drept care, discipolii săi — specializaţi în arderea cărţilor şi urmărirea cu motocicletele poliţiei federale a clasicilor decedaţi acum câteva sute de ani — au început să prefacă în ţăndări discurile cu operele compozitorilor în cauză. Se spune că, uneori, seara, privind la Statuia Libertăţii, domnul senator de Wisconsin murmură printre dinţi unul şi acelaş cuvânt: „dinamită“.

Unele ziare şi chiar personalităţi politice americane, vorbind despre senatorul-filozof, l-au denumit pe rând: „aţâţător la ură“ (Harry Truman), „sinistrul senator“ („Daily Herald“), „aventurier politic“ (ziaristul Broth Barnaby), etc. Scriitorul R. Cartier a definit mccarthysmul drept un „lanţ fantastic de exagerări, de falsificări, de calomnii, de interpretări frauduloase şi, adeseori, de minciuni în cea mai pură stare“. Revista „Picture Post“ scria de curând despre sfera de operaţiuni a lui Mc Carthy: „Scena, ecranul, şcoala, presa... Şi merge tot aşa mai departe şi nimeni nu ştie unde va sfârşi.“

Trebue să spunem totuşi că Mc Carthy a binevoit să informeze publicul american cu privire la această chestiune:

„Eu — a declarat el — voi sfârşi fie la Casa Albă, fie într'o celulă de închisoare!“

Cronicarul cinematografic al unui ziar englez, Donald Zec i-a cerut lui Charlie Chaplin să-l imortalizeze pe gălăgiosul senator din Wisconsin — ceeace Chaplin a şi început să facă — într'un film satiric. Dealtfel, ziarul britanic „The People“ e de părere că „peste câţiva ani le va fi ruşine americanilor să pomenească măcar numele acestui senator“.

Care sunt rezultatele furibundului atac al lui Mc Carthy împotriva resturilor de libertăţi publice? Revista „Capital Times“ şi-a trimis reporterii chiar în Wisconsin, feuda negustorului de limonadă, pentru a pune cetăţenilor această simplă întrebare: „Ce este un comunist?“ Adică ce spune decalogul mccarthyst că este, şi ce trebue făcut cu un asemenea om când l-ai „descoperit“? După cum relatează însăşi această publicaţie, din 241 de interogaţi, 141 au refuzat să răspundă, ceeace înseamnă că prima etapă a campaniei mccarthyste de „distrugere“ a comunismului a pocnit ca un balon de săpun. Dintre răspunsurile celorlalţi 100 de cetăţeni care au binevoit să-l informeze pe d. Mc Carthy despre opinia lor (şi cărora li se publică şi fotografiile, ca să nu se creadă că e cumva vreo mistificare), unele sunt pitoreşti ca, de pildă, acel al unei bătrâne care a declarat cu adâncă convingere: „Nu ştiu mai nimic. Nici nu ştiu ce este un comunist... Dar ei trebue să fie alungaţi odată dela Casa Albă“. Alte răspunsuri au fost şi mai edificatoare. Astfel, un student proaspăt izgonit din universitate, pentrucă fusese găsit citind biografia lui Abraham Lincoln, a spus: „Comunist...

Lista Mc Carthy

Revista franceză „Lettres Françaises“ a publicat recent o listă incompletă a scriitorilor şi artiştilor ale căror opere au fost de curând interzise, distruse sau arse de către autorităţile americane şi de gealaţii lui Mc Carthy.

Reproducem mai jos numai o parte din lista neagră a lui Mc Carthy. Este de remarcat faptul că pe această listă figurează chiar şi unii scriitori, care nu pot fi consideraţi câtuşi de puţin progresişti.

JAMES S. ALLEN: „Reconstrucţia — o bătălie pentru democraţie“; „Problema negrilor în S.U.A.“; „Monopolurile mondiale şi pacea“; „Imperialismul atomic“.

HERBERT APTHEKER: „Istoria poporului negru în S.U.A.“; „A fi liber“; „Revolte sclavilor negri americani“; „Esseuri asupra istoriei poporului negru“.

GEOFFREY CHAUCER: „Povestirile lui Cantorbery“, ilustrate de Rokwell Kent.

JOSEPH E. DAVIES: „Misiune la Moscova“.

THÉODOR DREISER.

ILYA EHRENBURG.

ALBERT EINSTEIN: „Teoria relativităţii“.

HOWARD FAST: „Cetăţeanul Tom Paine“; „Drumul libertăţii“; „Haym Solomon, fiu al libertăţii“; „Americanul“; „Patrick Henry şi chila fregatei“; „Ultima frontieră“; „Neînfrântul“; „Opere alese de Tom Paine“.

PHILIP S. FONER: „Evreii în istoria americană, 1654 — 1865“; „Viaţa şi opera lui Frederic Douglass“; „Istoria mişcării muncitoreşti în S.U.A.“; „Opere complete de Thomas Paine“; „Jack London, un răzvrătit în S.U.A.“.

WILIAM Z. FOSTER.

SIGMUND FREUD: „Introducere în psihanaliză“.

MAXIM GORCHI.

LOUIS HARAP: „Originile sociale ale artelor“.

ŞTEFAN HEYM: „Cruciaţii“; „Ostatecii“.

IULIUS H. HLAVATY: „Rezumat asupra geometriei solidelor“.

LANGSTON HUGHES: „Câmpii ale miracolului“; „Nu fără a râde“.

ROCKWELL KENT.

KENNETH SCOTT LATOURETTE: „Bilant american în Extremul Orient, 1945—1951“.

RICHARD E. LAUTERBACH: „Ruşii aşa cum sunt“.

ALLAN LOMEX: „Cântece populare americane“.

TROFIM LÎSENCO.

THOMAS MANN: „Iosif în Egipt“; „Eseu asupra a trei decade“; „Muntele magic“.

ALBERT MALTZ: „Crucea şi săgeata“.

WILLIAM M. MANDELL: „Ghid al U.R.S.S.“; „Extremul Orient sovietic“.

SOMERSET MAUGHAM: „Servitute umană“; „Bere şi prăjituri“.

GUY DE MAUPASSANT.

HERMAN MELVILLE: „Moby Dick“, cu ilustraţii de Rokwell Kent.

ESLANDA GOODE ROBESON: „Călătorie în Africa“.

LAWRENCE K. ROSINGER: „Criza în China“; „Politica Chinei în timpul războiului“; „Relaţii politice şi economice indo-americane“.

BUDD SCHULBERG: „Ce îl face pe Samy să alerge?“

EDWIN SEAVER: „Marile pagini ale humorului american“.

LILIAN SMITH: „Fructe ciudate“.

BERNHARDT G. STERN: „Metodele americane în medicină“; „Medicina în uzină“

MARK TWAIN: „Un Iankeu din Connecticut la curtea regelui Artur“.

LOUIS UNTERMEYER: „Comori ale poeziei engleze şi americane“.

HAROLD M. VINACRE: „Statele Unite şi Extremul Orient, 1945 — 1951“.

THÉODORE WHITE şi ANNALEE JACOBY: „Furtună în China“.

DOXEY A. WILKERSON: „Problemele învăţământului la negri“.

EMILE ZOLA: „Nana“.

---

este numele pe care-l dă Mc Carthy duşmanilor săi, când vrea să se descotorosească de dânşii“.

„Mc Carthy a ajuns atât de departe — scrie revista „New Statesman and Nation“ — pentru că formula lui .. corespunde cu obiectivele unor interese puternice în America contemporană“. Nu întâmplător, patronii arhimiliardari din Wall-Street obişnuesc să spună despre valetul Mc Carthy: „Este omul nostru“.

„Dictatorii financiari din S.U.A. — scria zilele trecute într'un sugestiv foileton satiric ziaristul sovietic D. Zaslavschi — văd în Mc Carthy o sperietoare bună pentru oamenii slabi de înger. Dar poporul american nu este format din găini. Statele Unite nu sunt o fermă de păsări. Cu cât mai năpraznic tună şi fulgeră Mc Carthy, cu atât mai puternică este rezistenţa pe care o opune opinia publică gangsterului cu titlu de senator. Steaua lui Mc Carthy este în primejdie să apună“.

Mare şi influent este cercul magnaţilor monopolişti care îşi asmute acum câinele de pază: Mc Carthy. Dar pe zi ce trece devine mai evidentă, chiar şi pentru şerifii transoceanici nulitatea acestui personaj de bâlci politicianist. Nu încape îndoială că în ziua când interesele morganilor, rockefellerilor, melonilor, cele ale proprietarilor de animale îmblănite, şi ale negustorilor de „Pepsi-Cola“ vor cere-o, Mc Carthy va fi aruncat ca o păpuşă de cârpă într'un cufăr uitat, de blănuri roase de molii şi sticle de limonadă cu gâtul spart.

Caţavencu, ca orator, avea o pasiune fierbinte. In timpul celebrului său discurs, s'a bătut cu pumnii în piept, a hohotit gros, a izbucnit în lacrimi, a consumat două pahare cu apă, a urcat tonul până la răcnet şi l-a coborît până la o şoaptă dulce, a fost patetic şi autoritar, blând şi cavernos, teribil şi surâzător. Dar tot nu şi-a putut duce discursul până la capăt: a fost întrerupt, tocmai când îi era lumea mai dragă, din cauză că... orele „erau foarte înaintate“.

Senatorul Mc Carthy aflat în centrul arenei politice americane şi luminat, deocamdată, cu toate reflectoarele, ţine şi el discursuri sforăitoare, de pe urma cărora izbucnesc vâlvătăile rugurilor de cărţi, se deslănţuie pogromuri, se sparg capete şi se spânzură oameni, pe motiv că gândesc altfel decât Mc Carthy sau pentrucă îşi îngădue pur şi simplu să gândească... Dar ora istoriei e foarte înaintată pentru faliţii politici comunistofagi. In lume s'a născut şi creşte ceva puternic şi mare, care depăşeşte în putere rugurile sinistrului inchizitor al Americii moderne: acest ceva, pe care Mc Carthy şi alţii ca el nu vor, nu pot şi nici n'au cu ce să-l înţeleagă, este conştiinţa omenirii.

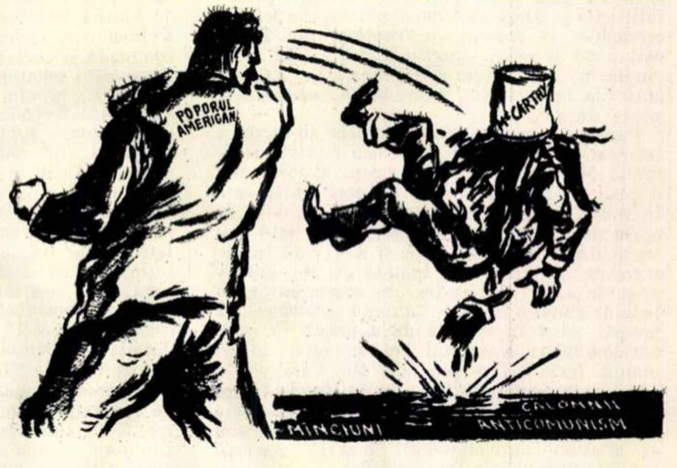

(Reprodus din ziarul „Daily Worker“ din New-York)

INCHIZITORII DE CĂRŢI

La primăria unui oraş din America s'a adunat un grup pitoresc de tineri îmbrăcaţi în costume de diferite culori, şi cu părul pomădat, care mestecau cu fălcile lor puternice chewing-gum.

— Poftiţi vă rog — se adresă grupului de tineri primarul, un bărbat vânjos, cu părul cărunt.

Când toţi luară loc, primarul se ridică şi spuse următoarele:

— Sunt foarte bucuros că am prilejul să vă cunosc, dragi prieteni. Sper că va fi rodnică colaborarea noastră. Chestiunea pentru care v'am convocat aici vă este în general cunoscută...

Flăcăii au dat din cap afirmativ.

— Vouă, ca studenţi ai celei mai mari universităţi din statul nostru, vă revine fericirea de a sluji idealurilor progresului şi libertăţii americane. După cum sper că înţelegeţi, există tot felul de cărţi. Veţi primi imediat o listă a acelor cărţi pe care noi, americanii cu idei democratice, le considerăm ca dăunătoare. Veţi întâlni nume cunoscute. Nu vă intimidaţi. Noi am cântărit totul, şi „pro“ şi „contra“.

— Nu ştim ce-i aia intimidare! — îl întrerupse pe primar un tânăr cu părul roşcat, care stătea în faţă.

— Foarte bine! Debarasaţi-vă de ploconirea faţă de nume cu prestigiu. Shakespeare, Maupassant, Longfellow — toţi aceştia sunt astăzi pentru noi duşmanii Americii. S'a înţeles? I s'a răspuns printr'un murmur de voci nu prea sigure.

— Dumneata desigur ştii ce a scris Shakespeare? — se adresă primarul tânărului cu părul roşcat.

— Shakespeare? Habar n'am. Dacă-mi daţi adresa lui, cu plăcere îi vom sparge geamurile casei... Cât despre cărţile lui, ce-i drept e drept, nu le-am citit. Tatăl meu citeşte toată viaţa numai ziarul său şi totuşi aceasta nu-l împiedică să facă dolari!

Primarul constată foarte repede că nimeni din cei prezenţi nu ştie nimic despre scriitorii menţionaţi de el. Oarecum jenat de această situaţie, el se consultă câtva timp cu ajutorul său. După aceea întrebă posomorît:

— Dar să citiţi ştiţi, nu?

Se auziră murmure de ofensă. Unul din flăcăi spuse cu voce de bas:

— Credeţi oare că noi nu învăţăm nimic?

— Cu atât mai bine. Inseamnă că veţi proceda în felul următor: dacă cumva într'o carte pe care o răsfoiţi, descoperiţi cuvântul „comunist“ o veţi pune imediat deoparte. E limpede?.

Un cor prietenesc de glasuri îl convinse pe primar că tinerii au înţeles bine ultima lui indicaţie.

— Fiţi liniştit. Incepând de mâine cărţile care conţin cuvântul „comunist“ vor fi ridicate din librăriile şi bibliotecile oraşului nostru — spuse tânărul cu părul roşcat.

— Consider că aţi înţeles cu toţii. Aşa e? Acum — la lucru prieteni!...

Cu această chemare, primarul oraşului încheie consfătuirea „experţilor universitari“ pentru interzicerea „literaturii subversive“ din oraşul său.

Cele relatate de noi nu sunt o simplă născocire. Un fapt identic s'a petrecut în oraşul Cleveland şi el a fost relatat cititorilor săi de revista franceză „Democratie Nouvelle“, care cu acest prilej a amintit cuvintele fostului preşedinte al Statelor Unite, Thomas Jefferson: „Libertatea noastră depinde de libertatea presei“.

In America din zilele noastre aceste cuvinte răsună ca o amară ironie.

(din „Sovetscaia Cultura“)

Tovarășul Antal ia cuvântul

de István **ASZTALOS**
Laureat al Premiului de Stat

Ilustrația de Niki POPESCU
Laureat al Premiului de Stat

Ianos Antal e cazangiu și, din fire, om peste măsură de tăcut. E atât de scump la vorbă, de parcă ar da-o pe bani. Iată dece tovarășul Kovács, președintele sindicatului, nu e mulțumit de el, cu toate că e fruntaș în producție.

— ... e în regulă, tovarășe, de muncit muncești, știu, dar nu se poate să taci la toate ședințele. Ar trebui să iei și tu cuvântul. E vorba de munca sindicatului, despre problemele producției, de alegerile care se apropie... Și, la urma urmii, țara e și a ta — spune el, măsurându-l cu o privire aspră pe Ianos Antal, care stă întunecat și din ce în ce mai stingher.

— Nu mă pricep eu la d'al de astea... Eu lucrez, și gata — repeta într'una, încăpățânat.

— Păi tocmai asta e, tovarășe! Lucrezi bine, ești fruntaș, toată lumea te apreciază, părerea ta are greutate. Dar nu înțeleg dece nu vrei să iei niciodată cuvântul?

Zăpăcit, Ianos Antal se propti pe celălalt picior.

— Ce mă tot bați la cap că nu vreau? — mormăi. Tăcu un răstimp apoi spuse cu năduf: — Ce vrei? Să spun prostii?... Nu mă pricep, și pace! Mi-e rușine... Și nu-mi place să râdă lumea de mine...

Președintele îl privi mirat.

— Să râdă de tine? Dece?... I-auzi!... Spui cum poți. Știi tu bine ce trebue spus, cum să nu știi!

Și fără să-i mai dea răgaz de gândire, președintele continuă să-i vorbească, convingător:

— Are să meargă, tovarășe. Nu trebue să spui decât ceeace simți. Știu ei muncitorii foarte bine cine ești.

Și atâta i-a tot vorbit, încât până la urmă Ianos Antal s'a înduplecat. I-a făgăduit că-și va lua inima'n dinți și va lua cuvântul. Și chiar azi, la ședința-fulger. Președintele i-a spus: „Dacă vorbești azi, cu atât mai bine, că e ședință pentru alegeri. Numa' să nu uiți că mi-ai făgăduit!“

Ei, de făgăduit i-a făgăduit, dar pe măsură ce timpul trecea, omul simțea că o greutate tot mai mare îi apasă inima. N'avea obiceiul să se uite la ceasul din atelier, dar acum nu-și mai lua ochii dela el. Ceasul acela afurisit mergea și până acum prea repede pentru el. Ce n'ar fi dat Ianos Antal să-l vadă înțepenit, să știe că timpul s'a oprit și producția crește, crește fără încetare! — dar acum arătătoarele parcă o luaseră la goană ca niciodată...

Pe Ianos Antal îl impresionau în mod deosebit oamenii care știau să vorbească la ședințe; în taină îi invidia chiar. Și după fiecare ședință îl mustra conștiința că el iar a tăcut...

... Trebuia spus și cutare și cutare lucru. Lucruri importante, la care nimeni nu s'a gândit. El însă nu îndrăznea să deschidă gura. I-a păgubit pe ceilalți, a păgubit întreprinderea, țara întreagă — se mustra el însuși adeseori. Și-și mai spunea că gândurile nerostite sunt ca și copiii nenăscuți: nimeni nu se bucură de ele.

— Ei, o să iau și eu cuvântul odată — încerca să se liniștească.

Și iată că a sosit sorocul... Tii!... fir'ar să fie de ședință! Ce mama dracului să spun? — se frământa omul, și, cuprins de panică, începu să caute cuvintele pe care avea să le rostească. Dar parcă ar fi avut de furcă cu un sac de purici; până să găsească al patrulea cuvânt, primele trei o și luau razna din capul lui.

De agitat ce era, nu se mai putea gândi la nimic.

Insfârșit, minutarele arătau orele patru și jumătate și sirena fabricii sună încetarea muncii.

— La cantină, tovarăși! Să trecem în sala cantinei... Avem ședință! — strigă cineva.

Ianos Antal se urni greoi din loc, pornind și el spre cantină. Arăta ca un om care se duce la dentist să-și scoată o măsea!...

Intră odată cu ceilalți în sala mare și înaintă printre bănci. Nu mai vedea, nu mai auzea nimic.

— ... O să le spun cum se purtau pe vremuri „domnii“ și cum trăiesc eu acum — încercă el să-și adune gândurile. Dar când băgă de seamă că a ajuns în rândul întâi, totul i se învălmăși în minte. — Or să râdă de mine, nu-i chip să nu râdă... dumnezeule, ce rușine!...

Ședința începuse, dar el nu era în stare să urmărească cuvântarea tovarășului Kovács. Totuși, acesta spunea lucruri atât de interesante, încât încetul cu încetul Ianos Antal își uită necazul și se pomeni că-l ascultă cu încântare.

— ... Pentru sfaturile populare o să alegem pe fiii cei mai buni ai poporului. Pe oamenii care și-au închinat și își închină toată viața cauzei clasei noastre muncitoare...

— Ce frumos știe el să le potrivească! — se gândea în sine Ianos Antal. — Ca niturile în pereții cazanului... Bun tovarăș, bun muncitor!... Era mândru de Kovács.

Când Kovács își termină cuvântarea și invită pe cei de față să-și spuie părerea, Ianos Antal simți deodată că i se tulbură în stomac chiar și cafeaua pe care o înghițise de dimineață.

Câțiva inși se înscriseră pe rând la cuvânt. Oamenii vorbiră unii pe scurt, alții mai pe larg. Numai Ianos Antal nu îndrăzni să-și ridice privirea.

— Cine mai are ceva de spus? — auzi într'un târziu glasul președintelui. Urmă o tăcere îndelungată, atât de apăsătoare, încât Ianos Antal nu mai putu s'o suporte. I se părea că nu numai tovarășul Kovács, ci întreaga adunare îl privește iscoditor.

I se puse un nod în gât.

— Eu! — rosti apoi, ridicându-și mâna grea, muncită.

Tovarășul Kovács se grăbi să anunțe:

— Ianos Antal, fruntaș în producție la cazangerie, are cuvântul. Ei, dă-i drumul! — îi făcu semn cu ochiul.

Ianos Antal se ridică și își rotește privirea prin sala mare. Inima i se sbate de parcă-i sare afară din piept.

Incepu să vorbească, se poticni, apoi începu din nou:

— Mai demult, tovarăși... într'un cuvânt, cum să spun?... Mai de mult, alegerile... nu-i așa?... Se poticni iar și se uită zăpăcit în toate părțile. — Intr'un cuvânt, alegerile... — ar fi vrut să continue, dar buzele i se mișcau fără glas.

In tăcerea penibilă a sălii, omul se gândi înspăimântat că n'o să fie în stare să mai scoată niciun cuvânt. Se uita cuprins de panică la tovarășii care așteptau să-și continue cuvântarea. Deodată, o liniște ciudată i se strecură în suflet.

— Ce dracu, doar n'o să mă fâstâcesc ca un copil!

— Degeaba, tovarăși, nu merge — spuse însfârșit, cu un oftat greu, clătinând din cap. — Nu mă pricep la vorbă, tovarăși. Câte bătăi n'am mâncat, încă de mic copil, ca să nu m'amestec în vorbă! De câte ori nu mi s'a spus să tac din gură! Așa că m'am desvățat să vorbesc, tovarăși. Mă bătea și învățătorul, mă bătea și meșterul. Gura! — țipau la mine și unul și celălalt. Și bietul taică-meu mă znopea într'una. Nu-i ajunge că domnii îi sug sângele și măduva din oase — nici acasă să nu aibă o leacă de hodină? — se plângea săracul. Hei, dacă aș putea să vă povestesc câte am tras în viața mea! — clătină iar din cap.

— Dar asta e, nu mă pricep să povestesc!... Meșterul m'a bătut cu coada ciocanului. Patru ani la rând m'a bătut... Tăcu, uitându-se în gol, dus pe gânduri... — Odată — n'am să uit cât oi trăi — m'a bătut și poliția. Am mers și eu la o manifestație unde s'a cerut să ni se mărească salariile. Fata mea cea mai mare era micuță pe vremea aceea și nevastă-mea n'o putea alăpta. N'aveam o lețcaie'n casă.

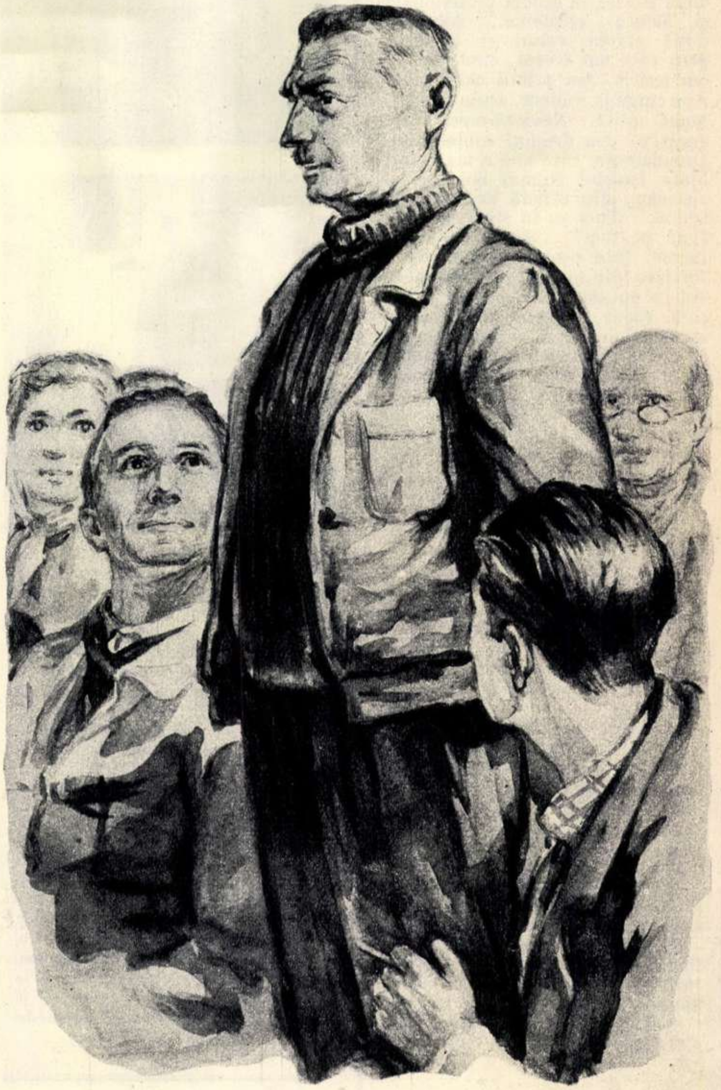

n'aveam ce mânca şi nevesti-mi îi secase laptele. Nişte vecine cumsecade s'au îndurat să alăpteze copila. Noi manifestam şi ceream să fim plătiţi mai omeneşte. Mi-au zdrobit falca, patru măsele mi-au scos... M'au lovit peste gură cu vâna de bou... Numai că eu nu mă pricep să vă înşir tot ce am simţit atunci în inimă!... Apoi ne-au mânat la urne, să-i votăm pe dumnealor. Să votăm vâna de bou...

Antal privi din nou pe tovarăşii săi, care încuviinţau dând din cap.

— Bine le spui, tovarăşe, foarte bine — strigă cineva.

Ianos Antal nu auzea; el privea acum în depărtări, în lumea amintirilor.

— Nevastă-mea spăla întruna, spăla mereu. Rufele altora! De-ale noastre nici nu avea ce să spele. Casa noastră părea o băltoacă, o albie de pârâu. Veşnic era umedă, veşnic murdară... Dar nu ne era îngăduit să crâcnim ... Să muncim pentru ei, să-i votăm pe ei şi să ne şi batem pentru ei — asta da, aveam dreptul! Ba chiar ne îndemnau s'o facem.

Se uită la tovarăşii din capul mesei şi mai ales la Kovács. Acum se simţea liniştit de tot.

— Toate astea le ştiu eu foarte bine şi ştiu deasemenea că între viaţa mea de acum şi cea de pe vremuri e o deosebire ca dela cer la pământ. Fie-mea, pe care au alăptat-o mame străine, e azi studentă la Universitate. Celelalte două învaţă la şcoala profesională şi băiatul aşişderea... Aşa că, după atâtea valuri şi necazuri prin câte am trecut, sunt azi un om fericit. Am primit casă bună. Apa curge la robinet, acolo în casă, lângă plită. Nevastă-mea n'are decât să dea drumul robinetului. Dumnezeule, câtă apă a mai cărat biata femeie! Numai Someşul şi cişmeaua din stradă ar putea să spună... Nu-s eu în stare să vi le spun pe toate!... Ce ştiu eu? Să lucrez. Iaca pentru ce muncesc... Aş face din noapte zi, dacă mi-ar sta în putere, ca să putem munci fără răgaz, pentru ca banditii aceia să nu se mai caţăre vreodată în spinarea noastră. Ca lucrurile să meargă şi mai bine, şi dacă mai sunt neajunsuri, să înceteze... Şi chiar pentru asta votez! Şi pentrucă acum nimeni nu mă mai loveşte peste gură când vorbesc. Şi nevastă-mea la fel, şi fata şi băiatul deasemenea... Votăm cu toţii...

Glasul îi tremura. Urmă, cu fraze şi mai scurte şi mai răspicate:

— Eu ştiu, tovarăşi, că votez împotriva războiului... Partidul ne învaţă că e în putinţa noastră să apărăm pacea. Ei bine, o vom apăra! Le ştiu toate astea, tovarăşi, numai că nu mă pricep să le spun. Degeaba, nu merge, nu merge — şi pace!

Deodată îşi ridică glasul:

— Intr'un cuvânt îmi iau angajamentul ca în timpul ce ne mai desparte până la alegeri să îndeplinesc zilnic norma cu o sută patruzeci la sută. In felul acesta, pentru mine, anul nou va sosi cu o lună mai repede...

Nu mai putu să continue: o furtună de aplauze izbucni. Dela un cap la altul, sala vuia.

— Bine, tovarăşe Antal! Foarte, foarte bine! — îi strigă Kovács, râzând. Iar un strungar bătrân spuse cu mândrie vecinului său:

— Ei, ce zici, tovarăşe? Dacă s'ar mai şi pricepe să vorbească!?...

Doi clasici englezi despre

FARSA ALEGERILOR BURGHEZE

Operele clasicilor sunt atât de actuale încât ne-am permis a ilustra câteva fragmente din Charles Dickens şi J. Swift cu desene şi fotografii moderne. Trebue totuşi menţionat că episoadele şi personagiile marilor humorişti — datorită „evoluţiei" moravurilor — rămân din punct de vedere al grotescului de multe ori în urma celor contemporane.

Alegerea unui membru al parlamentului în Eatanswill — târg bătrân, loial şi patriot

din „Mr. Pickwick" de Ch. DICKENS

„...şi drapelele fluturau şi muzica cânta şi agenţii înjurau şi cei douăzeci de membri ai comitetului pălăvrăgeau şi mulţimea zbiera şi caii nechezau şi dădeau înapoi şi surugii asudau şi toate fiinţele, toate lucrurile din acel colţişor se străduiau, se frământau spre binele, spre onoarea, spre renumele, spre fericirea onorabilului Samuel Slumkey de Slumkey — Hall, unul din candidaţii propuşi pentru reprezentarea târgului Eatanswill în parlamentul regatului.

— Nu s'a uitat nimic, sper? întrebă onorabilul.

— Nimic, scumpe domn; nici cel mai mărunt lucru. Vor fi douăzeci de oameni bine spălaţi, cărora le veţi da mâna la poartă; şase copii în braţele mamelor, pe care o să-i mângâiaţi pe păr şi pe care îi veţi întreba ce vârstă au. Mai cu seamă nu uitaţi copiii, scumpe domn. Chestiile astea produc totdeauna un efect bun.

— O să mă gândesc, zise onorabilul.

— Şi poate, scumpe domn, dacă puteţi, aveţi grijă să sărutaţi unul din copilaşi; aşa ceva produce mare impresie asupra mulţimii.

— Efectul n'ar fi acelaş dacă v'aţi însărcina pe dumneavoastră cu treaba asta? întrebă dl. Samuel Slumkey.

— Mi-e teamă că nu, scumpe domn. Dar, dacă puteţi Dvs... cred că aşa ceva v'ar face foarte popular...

— Foarte bine, zise onorabilul Slumkey, cu un aer resemnat, trebue să trecem şi prin asta, ce să-i faci?

— Aranjaţi procesiunea! strigară cei douăzeci membri ai comitetului.

In mijlocul aclamaţiei gloatei, muzicanţi, agenţi, membri ai comitetului, electori, cavaleri, trăsuri — îşi luară fiecare locul.

Intr'o tăcere solemnă procesiunea aştepta ca onorabilul Samuel Slumkey să se urce în butcă.

Şi dintr'odată, din mulţime izbucni o aclamaţie.

— A venit! strigă măruntelul Parker cu atât mai aprins cu cât poziţia sa nu-i permitea să vadă ce se petrece în faţă.

O altă aclamaţie mai violentă.

— A mângâiat copiii pe păr! continuă dl. Parker tremurând de nerăbdare.

Un tunet de aplauze sfâşie cerul.

— L-a sărutat pe unul! strigă prichindelul încântat.

Un alt tunet.

— A sărutat pe altul!

Un al treilea tunet asurzitor.

— Ii pupă pe toţi! vociferă micul gentilom entuziast şi chiar în acel moment procesiunea se puse în mişcare..."

I SAVED a NATION
I like Ike too but I NEED Senator TAFT

Care politician burghez din S.U.A. n'ar surâde cu milă citind această pagină din Dickens? Şi surâsul ar fi justificat, desigur: la bâlciul electoral din Eatanswill nu se foloseau — pentru prostirea cetăţenilor — nici mascaţi, nici girls-uri despuiate. Acolo erau utilizaţi doar nişte bieţi cai în loc de elefanţii folosiţi astăzi în S.U.A. Fotografiile noastre, luate în Statele Unite, anul trecut, nu reprezintă de-altfel decât unele modeste scene din perioada ultimelor alegeri prezidenţiale din S. U. A.

...Când partidele dintr'un stat se înfierbântă prea tare, doctorul le oferă un chip minunat de împăcare. Metoda este următoarea: iei câte o sută de conducători din fiecare partid; îi aşezi perechi, perechi după grosimea capetelor; apoi pui doi meşteri pricepuţi să taie cu ferăstrăul căpăţânile fiecărei perechi în acelaş timp, în aşa fel încât creierii să fie împărţiţi în două jumătăţi egale. Jumătăţile de creier astfel obţinute le schimbi între ele, punând pe fiecare din ele în capul omului din partidul potrivnic. E drept că treaba aceasta cere oarecare îndemânare, dar profesorul îi asigură că dacă este îndeplinită cu pricepere dă roade minunate.

...Cât despre deosebirea dintre cei doi creieri, în ce priveşte mărimea şi calitatea, doctorul ne încredinţează că atunci când e vorba de şefi de partide, lucrul n'are nicio importanţă...

J. SWIFT - „Călătoria lui Gulliver în Laputa".

Swift se gândea la „jumătate de cap." Dar — după cum arată desenul apărut în „France d'abord" din 6 Nov. 1952 — capetele se pot schimba cu totul întrucât, fiind vorba de şefii unor astfel de partide, „lucrul n'are nicio importanţă..." Măgarul (semnul electoral al partidului „democrat" din S.U.A.), nu-şi schimbă cu nimic conţinutul dacă i se taie capul şi i se pune în loc cel al elefantului (semnul electoral al partidului republican) şi viceversa...

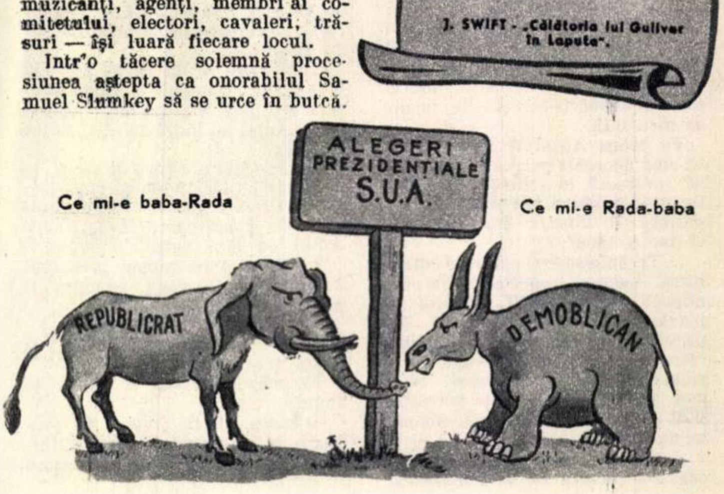
Ce mi-e baba-Rada

Ce mi-e Rada-baba

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

GUVERNELE BURGHEZO-MOȘIEREȘTI ȘI PARLAMENTARISMUL

Din partea tov. Ana Tarko, filatoare fruntașă la filatura „Dacia" din București am primit o scrisoare în care ni se scrie:

„Am citit în romanul „Domnul general guvernează" de I. Ludo că, în 1920, generalul Neață — în care am recunoscut lesne pe generalul Averescu — deși n'avea niciun reprezentant în Parlament, a ajuns șef de guvern. Cum a fost cu putință un asemenea lucru?"

Rugându-l pe scriitorul I. Ludo să răspundă acestei întrebări, d-sa transmite cititorului său cele de mai jos:

La întrebarea tov. Ana Tarko voi răspunde cu o anecdotă adevărată. In urmă cu cincizeci de ani, P. P. Carp, șeful partidului conservator-junimist, îl întreabă pe un cunoscut al său:

— Ia spune-mi, te rog: cum faci tu că-ți duci traiul ăsta de bogătaș — fără parale?

La care, celălalt, prompt, îi răspunde:

— Te-am întrebat eu vreodată, coane Petrache, cum faci dumneata că guvernezi țara — fără partid?

Nu l-a întrebat, fiindcă știa de mai înainte ce o să-i spună. Oridecâteori i se atrăgea atenția că, în afară de cei câțiva boieri dela club, n'are pe nimeni în spatele său, conu Petrache striga: „Dați-mi puterea și vă dau parlamentul!" Aici se ascundea întreg secretul guvernării fără partid, care era secretul tuturor politicienilor, deci și al lui Averescu.

Generalul Averescu a fost însărcinat în 1920 să formeze guvernul nu pentrucă ar fi fost sprijinit de majorități parlamentare, ci, dimpotrivă, pentrucă n'a avut niciun reprezentant în tot parlamentul. In 1919, palatul, care vedea în presupusa lui popularitate o primejdie pentru național-liberali, i-a făgăduit lui Averescu că-l va chema în curând la putere, dacă el și clubul lui politic — fabricat din niște deșeuri liberalo-conservatoare — se retrage din alegeri. Averescu s'a retras și după un an s'a văzut prim-ministru. Fără partid, fără nimeni în parlament, fără nicio luptă în alegeri — prim-ministru. Pe ce, oare, se sprijinea dreptul lui Averescu de a guverna țara? Pe voința poporului — nu! Prin abținerea sa dela alegeri, însuși Averescu a împiedicat poporul să-și exprime voința. Așa dar, pe ce?

Pe voința regelui, pe voința reginei, pe voința lui I. Brătianu — și pe lichelismul acestui general slugarnic, crud, invidios, ros de ambiții, care se numea Alexandru Averescu.

Trecem peste amănuntul că odată prim-ministru al țării, generalul, care, cu o zi mai înainte n'avea nici picior de prieten politic în parlament, acum, după alegerile organizate de el, avea câteva sute de perechi de picioare. Instructiv, însă, pentru cei care nu cunosc imensa farsă electorală desfășurată dealungul celor optzeci de ani de regim burghezo-moșieresc, sunt rezultatele obținute de Averescu, personal, în cei șapte ani cât s'a jucat de-a politica pe spatele țării.

La alegerile din 1920, Averescu obține în județul Bacău, unde zicea că e „împărat", 60,5% din voturi. Nu-i peste măsură de mult, dar e bine! Peste doi ani, în 1922, în acelaș județ Bacău, acelaș Averescu, numai că deastădată în opoziție, — dela 60,5%, cade la 3,5%. De aici, am putea deduce că, după doi ani de guvernare, Averescu s'a făcut, în județul Bacău, de 20 de ori mai puțin iubit ca în 1920. Totuși să nu ne grăbim cu concluziile, pentrucă, în 1926, acelaș Averescu, din nou la putere, obține în acelaș județ Bacău, 62,8%. De unde rezultă că, după patru ani de opoziție, generalul s'a făcut în județul Bacău de 20 de ori mai iubit ca în 1922. Să nu ne grăbim, însă, nici de data aceasta, deoarece, peste un an, în 1927, acelaș Averescu, în acelaș județ Bacău, întrunește numai 1,8% din voturi— ceeace ar fi o dovadă că în 1927, Averescu, după un an de guvernare, este, în județul Bacău, de 34 de ori mai puțin iubit ca în 1926, de 30 de ori mai puțin iubit ca în 1920 — și așa mai departe.

Are vreun amestec poporul în „dragostea" aceasta electorală atât de capricioasă? Niciunul. Partidele burghezo-moșierești nu dela popor așteptau să primească puterea. Dar nici dela parlamentele lor cârpite din suveici, din urne cu fund dublu, din chinoroz, din poli rupți în două, din crucea cu tibișir, din cimitire, din revolvere și bâte — nu așteptau ele puterea. Nu dela acea aristocrație politică aleasă cu sprițuri, mititei și fălci scâlciate aveau ele să-și ceară puterea. Știau toți oamenii politici burghezi că nu din sălile de vot luate cu asalt de către bandele electorale cu pistolul în mână, vine puterea, ci din alt local de vot, unul singur, dar singurul hotărîtor: palatul regal. Parlamentul burghez nu era decât o simplă unealtă — de care, de multe ori, partidele de guvernământ se puteau dispensa și pe care partidele acestea și-o procurau, abia după ce regele le dădea puterea pe mână. Parlamentul burghez ieșit din fraudă, violență, corupție, furt și demagogie, nu era decât o formă ipocrită, bună să dea o pecete, căreia i se zicea democratică, tuturor fărădelegilor legalizate, îndreptate împotriva poporului.

I. LUDO

GAVRIIL MUZICESCU ȘI MUZICA RUSĂ

Gavriil Muzicescu

Gavriil Muzicescu (1847-1903) este primul mare clasic al muzicii românești care și-a făcut studiile muzicale în Rusia.

Prestigiul de care se bucura cultura muzicală rusă, datorită mai ales „grupului celor cinci" (Mussorgschi, Cesar Cui, Borodin, Balachirev și Rimschi - Corsacov) l-a determinat pe Muzicescu să plece la Petersburg, unde a studiat timp de doi ani (1870—1872) armonia, contrapunctul și compoziția. La sfârșitul cursurilor, a obținut titlul de laureat al Conservatorului din Petersburg.

Crescut în mediul progresist al „grupului celor cinci", Muzicescu și-a însușit ideile înnoitoare ale muzicii ruse, devenind — după înapoierea sa în țară — un propagator al culturii muzicale ruse, un înflăcărat culegător și susținător al cântecului popular, un luptător pentru dezvoltarea mișcării corale la noi și, mai ales, un deschizător de drumuri în domeniul creației realiste românești. Infruntând disprețul burghezo-moșierimii față de creația populară, Muzicescu — sub influența ideilor progresiste ale clasicilor ruși — a realizat o cotitură însemnată în dezvoltarea muzicii noastre. Contactul permanent pe care l-a ținut cu muzica rusă în tot timpul vieții sale (se găsea în corespondență cu o serie de compozitori, printre care și Rubinștein) l-a ajutat pe Muzicescu în introducerea unor reforme radicale în învățământul muzical, în armonizarea și prelucrarea cântecului popular, în interpretarea corală, etc.

In anul 1884 i s'a tipărit la Petersburg, romanța pentru voce, vioară și pian, intitulată „Mama și copiii" (op. 26). Textul este în limba rusă, și este inspirat după o poezie clasică grecească. Lucrarea este una din cele mai vechi tipărituri de muzică clasică românească, apărută în Rusia.

Luând ca model armonizările de cântece populare ale lui Glinca, Mussorgschi, Rimschi-Corsacov și Ceaicovschi, Muzicescu a fost primul compozitor român care a ridicat în mod științific problema culegerii, armonizării și tratării în forme artistice, a folclorului nostru.

Folosind experiența corurilor rusești, Muzicescu a dat modele de interpretare corală realistă, îndemnând pe George Dima și Timotei Popovici în Ardeal, pe Ion Vidu în Banat și pe I. Șt. Paulian în Oltenia, să promoveze cu fermitate repertoriul popular.

Astăzi, când se împlinesc 50 ani dela moartea lui Gavriil Muzicescu, oamenii muncii din țara noastră cinstesc memoria marelui compozitor, a cărui contribuție covârșitoare la progresul muzicii românești este rodul trainicei prietenii între poporul rus și poporul patriei noastre.

Viorel COSMA

Pagina de titlu a lucrării pentru voce, vioară și pian „Mama și copiii" de Gavriil Muzicescu, tipărită în Rusia

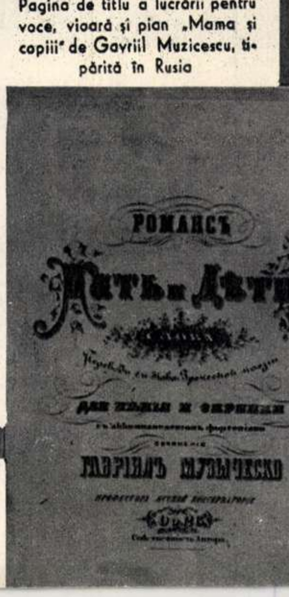

РОМАНСЪ

МАТЬ и ДѢТИ

ГАВРIИЛЪ МУЗЫЧЕСКО

ARTISTA POPORULUI

O ZI DIN VIAȚA LUCIEI STURDZA BULANDRA

O cameră liniștită, învăluită în lumina caldă a unei dimineți de toamnă târzie. Pe pereți, pe etajere, pretutindeni sumedenie de fotografii. In multe din ele deslușești acelaș chip energic și inteligent de femeie, cu o privire vioaie, pătrunzătoare. Multe lucruri îți pot povesti în graiul lor mut fotografiile acestea, unele șterse, puțin îngălbenite de vreme, altele noi, strălucitoare. Din ele afli drumul străbătut de o mare actriță, dealungul a cinci decenii și jumătate de pasionantă activitate artistică: iat-o, tânără și înflăcărată, în „Maria Stuart“, iat-o, în plină maturitate, sbuciumata și ambițioasa doamnă Clara din „Vlaicu Vodă“ de Al. Davilla; iat-o, vârstnică, în moșiereasa Gurmâjscaia din „Pădurea“ lui Ostrovschi sau în hrăpăreața negustoreasă Vassa din „Vassa Jelesnova“ de Maxim Gorchi, rolul pe care-l interpretează la vârsta de 80 de ani.

...E ora nouă dimineața. In cameră e liniște. Lângă fereastră, pe o mescioară, se află un caiet. Alături, manualul de limba rusă, al Ninei Potapova, deschis la pagina 409... A trecut un ceas de când, aplecată asupra caietului, interpreta atâtor și atâtor roluri, scrie, citește, studiază. Sârguincioasă, își pregătește „lecția pe astăzi“ cu grija unui școlar silitor: copiază în rusește un fragment din „Pescărușul“ lui Cehov. Țârâitul telefonului întrerupe liniștea din încăpere.

— Allo? Da, eu sunt, Lucia Sturdza Bulandra. Bună dimineața, tovarășe... Mulțumesc frumos, dar nu uitasem. Ședința dela sfatul popular e notată în carnetul meu pentru ora nouă și jumătate... Sigur, n'aveți grijă, nu știți că nu obișnuesc să întârzii?...

Artista poporului Lucia Sturdza Bulandra, laureată a Premiului de Stat, la masa ei de lucru, studiind o nouă piesă din repertoriul Teatrului Municipal pe care îl conduce.

Scenă din piesa „Vassa Jelesnova“ de Maxim Gorchi: în rolul Vassei, Lucia Sturdza Bulandra.

Ceasul din Piața Nicolae Bălcescu arăta ora nouă și jumătate când deputata Lucia Sturdza Bulandra intra în sala de ședințe a Sfatului Popular al Capitalei.

In jurul unei mese lungi, chipuri cunoscute: stahanoviști, muncitori înaintați, oameni de știință și cultură. Un profesor cărunt discută cu muncitorul Panait Ștefan, directorul întreprinderii „Steaua Roșie“. De ei se apropie apoi compozitorul Alfred Mendelsohn. Ei își întrerup însă curând discuția, deoarece începe ședința. O vor relua chiar în cadrul acesteia.

Pe ordinea de zi, un singur punct: activitatea cultural-artistică în cadrul perioadei de pregătire a alegerilor de deputați pentru sfaturile populare.

— Tovarășa Lucia Sturdza Bulandra are cuvântul...

In încăpere răsună glasul cu sonorități calde al marii actrițe. Glasul atât de cunoscut și de îndrăgit de generațiile de spectatori care o văd pe scenă de atâția zeci de ani ...

— Eu aș dori să vă vorbesc despre un aspect al muncii culturale care pe mine mă interesează în mod special. Este vorba despre munca de instructaj pe care actorii dela teatrul pe care-l conduc, „Municipalul“, o desfășoară cu echipele de amatori dela întreprinderile „Vulcan“, „Electromagnetica“, Intreprinderile poligrafice Nr. 2 și 3... Aș dori să veniți odată la o repetiție, să vedeți cu câtă dragoste, cu cât talent interpretează tinerii noștri muncitori...

Vocea ei se însuflețește. Minute întregi cei din sală o ascultă cu atenția încordată.

— ... Da, ar trebui să ne ocupăm tot mai mult de această problemă, tovarăși, după cum ar trebui să le cerem mai hotărît scriitorilor noștri să scrie mai mult teatru, mai multe poezii pentru echipele de artiști amatori... Eu am mai spus acest lucru scriitorilor, de câte ori am avut prilejul... Și acum aș vrea să vă spun că, în cinstea alegerilor, colectivul teatrului nostru repetă trei piese originale într'un act: „In vizită“ de Mihai Davidoglu — care, în treacăt fie spus, ne tot promite o lucrare dramatică în trei acte pentru „Municipal“ — „Pisica de mare“ de Virgil Teodorescu și „Ghimpele“ de E. Gustav și C. Beiu.

...Cu un timbru prelung și grav, un orologiu sună de douăsprezece ori. Ședința a luat sfârșit.

— Nu mai rămâneți câteva minute printre noi, tovarășă Bulandra, să mai stăm puțin de vorbă? întreabă directorul secțiunii de artă a sfatului, tov. Florian Păunescu.

— Imi pare rău, dar nu mai pot sta acum, dragi tovarăși. Azi n'am fost încă la teatru... Să lipsesc o dimineață întreagă de acolo, socotesc că nu mi-e îngăduit.

★

Orele 12,30. Pe scena Teatrului Municipal repetiție cu „Liubov Iarovaia“. Din distribuție fac parte câțiva interpreți noi. Se repetă dialogul dintre Cutov și Malinin, șefii bandelor contrarevoluționare...

Interpretul lui Cutov este rugat de directorul de scenă să reia pasagiul pe care l-a interpretat.

Actorul repetă ultimele replici.

— Să nu te superi că te întrerup, tovarășe!

Vocea caldă, puternică, care a răsunat din sală, este a Luciei Sturdza Bulandra, directoarea teatrului.

— Cred că trebue să exprimi mai puternic josnicia și ipocrizia acestui dușman. Nu privi pe nimeni drept în ochi, privește înlături: un asemenea individ nu are curajul să se uite drept în ochii omului. Fă să apară în jocul dumitale o falsă stăpânire de sine, să reiasă din gesturile, din mersul dumitale, lașitatea ascunsă sub masca fanfaronadei, viclenia și caracterul josnic al personagiului. Cred că așa ar fi mai bine...

Artista s'a ridicat din fotoliu. Prin gesturi expresive, prin cuvinte convingătoare ea explică, mimează, interpretează, izbutind dintr'odată să contureze imaginea justă a personagiului întruchipat.

Repetiția se apropie de sfârșit. Sunt orele două. Incă o replică, încă o intonație. Gata. Directoarea Teatrului Municipal e mulțumită.

— Tovarășe, ai izbutit! Ingădue-mi să te felicit!

★

...Din nou acasă. E trei după amiază. Culcată pe canapeaua din camera plină cu cărți și fotografii, actrița se odihnește. Totuși, nu doarme. Citește studiul publicistului S. Zamanschi din revista sovietică „Teatr“: „O înaltă măestrie în domeniul satirei“. Din când în când se oprește, reflectează câteva clipe, apoi notează câte o idee în caietul ei plin de însemnări. Așa trec două ore...

La ora cinci, cu o vioiciune de om tânăr, Lucia Sturdza Bulandra e în picioare. Peste câteva minute coboară sprintenă treptele și spune veselă șoferului care o așteaptă în mașina ce s'a oprit în fața casei:

— Să-i dăm drumul repede tovarășe Grigoruță; la cinci și jumătate avem ședință la teatru...

★

In cabina Nr. 5, o mică consfătuire de producție. Se discută problemele tehnice ale montării piesei „Treizeci de arginți“ de Howard Fast. In jurul actriței, prim-regizorul teatrului, W. Siegfried, directorul de scenă Ion Olteanu, pictorii scenografi Tony Gheorghiu și Elvira Postolache și directorul administrativ al teatrului, Aurel Banciu.

Impreună cu ei, Lucia Sturdza Bulandra studiază machetele de decoruri, examinează proiectele de costume, stabilește planul de repetiții pentru săptămâna viitoare. In încăperea alăturată contabilul șef Alecu Dumitrescu așteaptă cu răbdare; directoarea „Municipalului“ mai trebue să semneze o sumedenie de hârtii. Prin megafonul instalat deasupra ușii, în cabină, se aude vocea regizorului Bob Boleslav: „E șase și jumătate. Peste o oră începe spectacolul. Tovarășii actori sunt rugați să poftească în cabine. E șase și jumătate.“

— Ieșiți afară, le spune râzând actrița, celor din cabină. Joc astăseară și trebue să mă îmbrac.

★

Cortina coboară după ultima replică din piesa lui Maxim Gorchi „Vassa Jelesnova“. Apoi se ridică iar în aplauzele spectatorilor. Pe scenă, Vassa—Lucia Sturdza Bulandra —se înclină și mulțumește, plină de modestie. Aplauzele nu mai contenesc; ele exprimă simțămintele de dragoste și recunoștință ale spectatorilor pentru arta marii actrițe — a cărei activitate scenică de 55 de ani a fost recent sărbătorită și răsplătită prin conferirea Ordinului „Steaua Republicii Populare Române“, clasa I-a.

Cortina se lasă și se ridică de câteva ori.

★

E noapte târziu... Locuința Luciei Sturdza Bulandra este cufundată în întuneric. Numai în camera de studiu, mescioara și fotoliul de lângă fereastră au intrat în cercul de lumină aruncat de lampa mică, cu abat-jour. Pe mescioară, o ceașcă de lapte. Alături, un text dactilografiat: o nouă piesă românească.

E liniște deplină. Atentă, actrița citește. Apoi ridică ochii de pe pagini, privește minutarele ceasornicului, care gonesc neostenite, surâde și-și spune: „hai, să mă duc la culcare; și mâine e o zi!“

Alexandru ASSAN

La Stockholm, cu boxerii noștri

Stockholmul, oraș întemeiat cu 700 de ani în urmă de Birger Jarl, se întinde pe insulele care mărginesc Mälaren-ul, cel mai mare lac din Suedia. Peste podurile care leagă aceste insule gonesc din zori și până noaptea sute de mașini, tramvaie și biciclete. Mai ales biciclete, care, întocmai ca și în celelalte țări scandinave, sunt mijlocul favorit de locomoție al cetățenilor. Ancorate în port, zeci de vase pescărești și de comerț așteaptă clipa plecării în larg. Casele de pe mal și din inima orașului sunt mari, dar aspectul lor este cenușiu, parcă acoperit de o anume tristețe. Dealtfel, străzile și casele Stockholmului poartă în ele ceva din ceața care coboară adeseori peste acest oraș nordic.

Dintre celelalte orașe pe care le-am vizitat, doar Göteborgul păstrează caracteristicile marilor porturi, cu circulație intensă, cu aerul mereu umed și cu oameni în haine marinărești pe care-i întâlnești la tot pasul. Micul oraș Sundsvall, așezat doar la 200 de kilometri de cercul polar, pare că s'a ridicat numai și numai pentru a împrejmui marea fabrică de celuloză care constituie faima regiunii. La Jönköping, orașul trustului chibriturilor, sunt grădini cum nu se întâlnesc în toată Suedia. Dar ceeace ne-a impresionat în mod deosebit a fost micuța localitate balneară Saltsjöbaden, situată la 25 de kilometri de Stockholm, pe malurile golfului maritim Saltsjön. Apele mării scaldă aci un țărm cu locuri nespus de pitorești.

Viața de astăzi a Suediei poartă din ce în ce mai mult amprenta „modului de viață american". Afișele multicolore ale cinematografelor vestesc că au sosit noi filme de peste Ocean: filme cu gangsteri, filme cu „senzații tari", filme cu aventuri războinice care preamăresc crima și agresiunea. Librăriile sunt inundate de romane care fac apel la cele mai josnice instincte ale omului, iar literatura pentru copii este alcătuită aproape exclusiv din faimoasele „comics-uri". Presa reacționară publică articole calomnioase despre lagărul păcii și al democrației, încercând să zugrăvească în culori false realizările noastre minunate. Incepând cu filmele de cinematograf și terminând cu jucăriile „războinice" pe care le-am văzut în multe magazine pentru copii, toate converg spre unul și acelaș țel: creșterea unei generații care să poată deveni oricând carne de tun în slujba imperialismului.

Dar poporul suedez, vrednicii muncitori, marinari și pescari, cea mai mare parte a tineretului acestei țări, își dau seama cât de primejdios este drumul pe care merg stăpânii Suediei de astăzi. Deaceea suedezii cinstiți luptă din toate puterile pentru pace și independență, pentru bunăstare. Am întâlnit în Suedia mulți oameni care ne-au vorbit cu prietenie despre țara noastră, despre minunatele realizări ale regimului nostru democrat-popular. Am discutat cu zeci de tineri care au participat la Festival și care își amintesc cu dragoste de clipele petrecute la București. Reîntorși în patrie, ei însuflețesc masele, le îndeamnă să-și strângă rândurile în năzuința comună spre destinderea încordării internaționale, spre pace și prietenie.

*

Boxerii noștri au vizitat timp de aproape două săptămâni Suedia, susținând întâlniri prietenești la Stockholm, Sundsvall, Göteborg și Jönköping. Pretutindeni, reprezentanții noștri au impresionat prin înalta lor pregătire tehnică, prin puternicul lor spirit de luptă, și prin deplina lor sportivitate față de adversarii din ring. Victoriile categorice repurtate de boxerii români în Suedia au fost comentate foarte elogios de aproape toate ziarele suedeze. De multe ori, comportarea pugiliștilor români era însoțită de aprecieri superlative și de numeroase fotografii luate în timpul luptelor.

In ajunul sosirii noastre la Stockholm, multe ziare considerau că boxerii suedezi — care tocmai se pregăteau pentru o întâlnire cu reprezentativa Germaniei occidentale — „vor face o bună verificare înaintea matchului cu germanii". După prima reuniune, aceste „păreri" s'au schimbat ca prin farmec. Evoluând la „Ericksdalhallen", cea mai mare sală de sport din Stockholm, la numai o jumătate de oră după sosirea pe aeroportul Bromma, boxerii noștri au reușit să cucerească o victorie strălucită în întâlnirea cu unii dintre cei mai buni boxeri ai Suediei, care au fost desemnați să reprezinte culorile acestei țări în Germania occidentală.

Intotdeauna, omul care dădea „tonul" victoriilor noastre a fost Otto Bostiog, mezinul echipei.

Tânărul strungar dela atelierele C.F.R. Craiova, boxerul Bostiog, care nu are mai mult de 20 de ani, a luptat mereu cu dârzenia sa caracteristică, a lovit cu putere și, chiar în momentele grele ale matchurilor, nu a renunțat să lupte cu însuflețire până la ultima picătură de energie. Prin vitalitatea sa, prin hotărîrea pe care a pus-o în joc, pentru a obține victoria, vrednicul sportiv Otto Bostiog a fost o pildă și un imbold pentru tovarășii săi de echipă.

Foarte temut de pugiliștii suedezi a fost campionul nostru, maestrul sportului Dumitru Ciobotaru. Fulgerătoarea sa victorie asupra campionului european Soticaș, realizată la București în cadrul întrecerilor sportive ale Festivalului, i-a „speriat" cu adevărat pe boxerii de categorie grea din Suedia. Mai ales după ce Folke Strandberg a fost nevoit să plece steagul după prima rafală de pumni primită din partea lui Ciobotaru, organizatorii au avut mult de furcă până să-i găsească reprezentantului nostru un alt adversar. Dar pentrucă spectatorii suedezi țineau să-l vadă „la lucru" pe Ciobotaru, organizatorii i-au adus la Jönköping un boxer din... Danemarca. Nici acesta însă nu a putut rezista măcar o repriză în fața atacului dezlănțuit al lui Ciobotaru. Dealtfel în total Ciobotaru a boxat în Suedia numai ...un minut!

Dar fie că se numea Bostiog sau Linca, Ciobotaru sau Fiat, Adam sau Șerbu, fiecare dintre reprezentanții noștri au avut merite egale în obținerea marilor victorii din Suedia.

Este greu de descris patriotismul fierbinte cu care au luptat boxerii noștri, voința de a învinge care i-a caracterizat pe toți, dela primul și până la ultimul. In grelele momente ale întâlnirilor pe care le-au susținut, gândurile fiecăruia dintre ei se îndreptau către tovarășii lor de muncă din patrie, către masele de sportivi care le urmăreau cu dragoste și încredere performanțele. Gândurile acestea le-au dat puteri nebănuite, i-au însuflețit în luptă și i-au condus spre victorie.

Prin succesele obținute în Suedia, boxerii noștri au arătat poporului suedez că în țara noastră, pe lângă celelalte realizări ale regimului de democrație populară, se dezvoltă și o puternică mișcare sportivă, din rândurile căreia ies mereu la iveală talente tinere, care au drumul larg deschis spre cele mai înalte culmi ale măestriei sportive.

Marius GODEANU

Maestrul emerit al sportului Gheorghe Fiat a cucerit în Suedia patru strălucite victorii înainte de limită. In clișeu rutinatul boxer Helge Nielsen din Göteborg căzut la podea în urma unei puternice lovituri a lui Fiat.

Dârz disputată a fost întâlnirea dintre reprezentantul nostru Șerbu Neacșu (dreapta) și valorosul boxer suedez Uno Andreasson.

La Sundsvall, Dumitru Adam (dreapta) a repurtat o victorie categorică în fața lui Gunnar Gerdsdorff, fost campion al Suediei. In această întâlnire, Gerdsdorff a fost trântit de șase ori la podea.

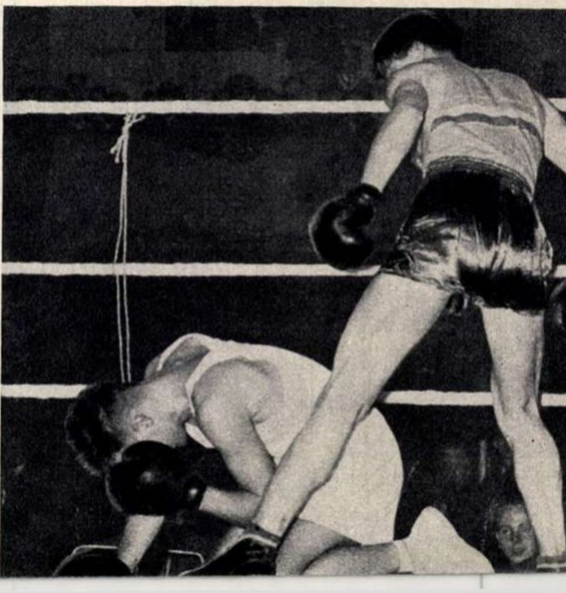

După o repriză în care a avut inițiativa, boxeurul suedez Morgan Brundin din Göteborg nu a mai putut rezista atacurilor deslănțuite ale tânărului nostru reprezentant Otto Bostiog și a căzut la podea cu câteva secunde înainte ca gongul să anunțe sfârșitul matchului.

O EMISIUNE DE TIMBRE INCHINATĂ OAMENILOR DE ŞTIINŢĂ RUŞI ŞI SOVIETICI

Emisiunea de timbre închinată memoriei unor cunoscuţi oameni de ştiinţă ruşi şi sovietici îmbogăţeşte, prin frumuseţea şi semnificaţia ei, şirul emisiunilor filatelice consacrate celor mai de seamă figuri şi evenimente din istoria Statului Sovietic.

Seria de timbre este formată din 16 valori, dantelate, fiecare din ele având valoarea nominală de câte 40 de copeici.

Timbrele emisiunii ne înfăţişează pe următorii savanţi: exploratorul Stepan Petrovici Craşeninnicov (culoare violetă pe hârtie albă), eminentul chimist Dimitrii Ivanovici Mendeleev (culoare albastră închisă pe hârtie albastră), cunoscutul biolog C. A. Timiriazev (culoare brun roşcat pe hârtie roz), chimistul Alexandr M. Butlerov (culoare portocalie pe hârtie albastră), inventatorul P. N. Iablocicov (culoare neagră-cenuşie pe hârtie albă), exploratorul P. N. Cozlov (culoare portocalie pe hârtie albă), savantul A. N. Severţov (culoare neagră pe hârtie roz), fizicianul A. C. Stoletov (culoare verde pe hârtie roz), matematiciana Sofia Covalevscaia (culoare violetă pe hârtie roz), zoologul Alexandr O. Covalevschi (culoare albastră închisă pe hârtie roz), matematicianul N. I. Lobacevschi (culoare brună pe hârtie albă), fizicianul P. N. Lebedev (culoare albastră pe hârtie albă), inventatorul C. E. Ţiolcovschi (culoare brună pe hârtie albastră), exploratorul şi antropologul N. N. Micluho-Maclai (culoare portocalie pe hârtie roz), inventatorul becului electric A. N. Lodâghin (culoare verde pe hârtie albă) şi fizicianul N. S. Curnacov (culoare brună pe hârtie roz). Imprimarea timbrelor s'a făcut în heliogravură.

CUVINTE INCRUCIŞATE

ORIZONTAL:

7. Cunoscut fotbalist din ţara noastră. 9. Omenesc. 10. Transmite cinematograful la domiciliu. 11. Cunoscut jucător de tenis de masă din R. Cehoslovacă. 13. Personaj dintr'o piesă de W. Shakespeare. 15. Minimul necesar în agrotehnică. 17. Posibilităţi. 18. Listă. 19. Iarba dracului. 21. Instrument optic. 22. Sferturi. 23. O găseşti în stema Republicii. 24. Metal. 26. Vechi de tot. 27. Calamitate a naturii împotriva căreia ştiinţa sovietică luptă cu succes. 29. Ce face omul care nu are memorie? 32. Localitate în Ardeal. 34. Prietenie. 35. Fluviu în U.R.S.S 36. Gaz fluorescent.

VERTICAL:

1. Cauciuc sintetic. 2. Traseu. 3. Strânge recolta. 4. Minereu. 5. Lupta spadasinilor. 6. Defecţiune la motor. 8. Metal. 12. Fără articol. 14. Specialist în domeniul energeticii. 15. Cercetează stelele. 16. Pastă făinoasă. 19. Cunoscut jucător sovietic de şah. 20. Tăgădueşte. 25. Insufleţit. 26. Ici, colo, nicăieri. 28. Gram. (pop.). 30. Ritm suitor în poezie. 31. Ca oţetul. 32. Oraş renumit pentru industria sa de lentile şi porţelanuri. 33. Fabulist grec.

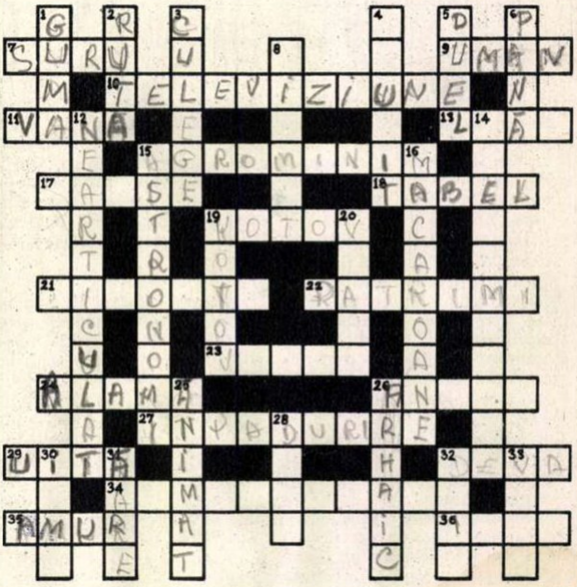

ŞAH ŞAH ŞAH

PE MARGINEA TURNEULUI MARILOR MAEŞTRI

Cele 210 partide ale turneului candidaţilor la campionatul lumii constitue un material de observaţii foarte interesant. Rezultatele înregistrate, exprimate în cifre, cuprind toată amploarea şi dârzenia luptei care s'a dat dealungul celor 30 de runde ale acestui mare concurs. Cele câteva observaţii statistice care urmează vor permite cititorilor noştri să-şi dea seama mai bine de diferitele aspecte ale acestei întreceri între cei mai buni jucători de şah din lume.

In primul rând trebue să constatăm că victoria finală a fost determinată de faptul că marele maestru sovietic Vasili Smîslov s'a dovedit a fi un jucător imbatabil. Cele 9 partide câştigate de el în cadrul turneului şi faptul că nu a pierdut decât o singură partidă (la compatriotul său Kotov) l-au calificat pe merit drept cel mai bun jucător, urmând ca anul viitor să-l înfrunte pe Botvinnic în lupta cea mare pentru cucerirea titlului de campion mondial la şah.

Analizând rezultatele competiţiei dela Zürich, pe matchuri (participanţii au jucat între ei câte 2 partide, care au constituit un mic match), constatăm rezultate foarte interesante. Smîslov şi Bronştein nu au pierdut decât câte un singur match, în timp ce suedezul Stahlberg şi iugoslavul Gligorici au suferit cele mai multe înfrângeri.

Campion al remizelor a fost Bronştein, care a terminat la egalitate 20 de partide. Urmează Najdorf şi Boleslavschi, cu câte 19 remize, Smîslov şi Petrosian 18, Averbach 17, Keres şi Reshevsky, câte 16. Cele mai multe pierderi au fost înregistrate de Stahlberg (15 partide) urmat de Euwe (10) şi Gligorici (8).

Intre premiaţi, cel mai bun rezultat a fost obţinut de Smîslov şi Bronştein, care au realizat câte 3½ puncte din 4 partide, împotriva concurenţilor lor direcţi Keres şi Reshevsky. Este de remarcat că Reshevsky n'a reuşit să câştige decât o singură partidă din cele 16 jucate cu primii 9 clasaţi, pierzând 4 (2 la Bronştein, 1 la Smîslov şi 1 la Kotov).

Rezultatul col mai bun împotriva primilor 4 clasaţi a fost obţinut de către marele maestru sovietic Kotov, care a realizat 4½ puncte din 8 partide. Câte 4 puncte au obţinut Najdorf şi Averbach, iar Petrosian şi Taimanov, câte 3½. Este de remarcat că, deşi din primele 7 partide n'a realizat decât 2 puncte, Kotov a revenit puternic şi a realizat 9½ puncte din următoarele 13 partide, ceeace constitue o performanţă excepţională, având în vedere nivelul înalt la care s'a desfăşurat concursul.

Cele mai multe victorii cu 2:0 au fost obţinute de sahiştii sovietici Smîslov, Keres, Petrosian şi Taimanov, care au câştigat câte două matchuri cu acest scor. In general se remarcă în acest turneu un procentaj mai mare de victorii cu 2:0 faţă de alte concursuri de acelaş gen. Astfel, de exemplu, la turneul candidaţilor la campionatul mondial dela Amsterdam, din 1938, numai un singur match s'a terminat cu 2:0, faţă de 17 cu acest rezultat în turneul dela Zürich.

Prima jumătate a concursului a fost câştigată de Smîslov cu 9½ (din 15), iar a doua de Keres, cu 9 puncte.

După cum arată cifrele de mai sus, la turneul candidaţilor s'a manifestat odată mai mult categorica superioritate a jucătorilor sovietici de şah care, prin jocul lor de mare clasă, şi-au demonstrat combativitatea şi măestria, obţinând cele mai bune rezultate, pentru onoarea sportivă a patriei lor.

SOLUŢIA PROBLEMEI DIN Nr. 14

Problema de L. I. KUBBEL publicată în cronica noastră precedentă (Alb:Rf3, Tf1,Nd2; Negru:Rh2,Ne3,Ph3. Mat în 5 mutări) are următoarea soluţie:

Ideea de mat constă în aducerea nebunului alb pe diagonala h2-b8 pentru a da mat regelui negru. Lucrul acesta nu poate fi realizat prin 1.Na5,b4 sau c3, deoarece negrul răspunde Nb6,c5 sau d4 şi albul nu poate lua nebunul advers căci negrul e „pat"! Deaceea albul foloseşte o subtilitate. El joacă întâi 1.Ne1 ameninţând 2.Ng3 mat. Negrul nu se poate apăra prin 1...Nf2, deoarece ar urma mat prin 2.T:f2+Rg1! 3.Te2!(Probabil, mutarea cea mai dificilă a problemei) 3...h2 (sau 3...Rf1 4.Ng3 h2 5.Te1 mat; sau 3...Rh1 4.Ng3 şi 5.Te1 mat) 4.Nf2+Rf1 (sau h1) 5. Te1 mat. Incercarea de a para ameninţarea albului prin 1...Nf4 duce la alt mat, şi mai frumos: 2. Nf2! Nf4-oriunde pe diagonala h2-b8, adică la e5, d6,c7 sau b8 3.Ng1+Rh1 4. Ng1-d4 (sau c5,b6,a7, în raport cu câmpul pe care s'a deplasat nebunul negru) 4...Rh2 5. N:e5 (sau d6,c7,b8) mat

PENTRU CITITORII NOŞTRI

Abonaţii noştri, pentru a-şi asigura primirea fără întrerupere a revistei „FLACĂRA" sunt rugaţi să-şi prelungească din timp abonamentele pe anul 1954. In acest scop se vor adresa la orice oficiu poştal, centru de difuzare a presei, la factori poştali sau la difuzorii voluntari din întreprindere.

REDACŢIA: BUCUREŞTI PIAŢA SCÂNTEII Căsuţa Poştală 56 Tel. 7.60.10 Int. 1787 **ABONAMENTE:** la toate oficiile poştale din ţară şi la secţiile raionale de difuzare a presei. **PREŢUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 9 lei 6 luni: 18 lei un an: 36 lei

Tipărit la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".

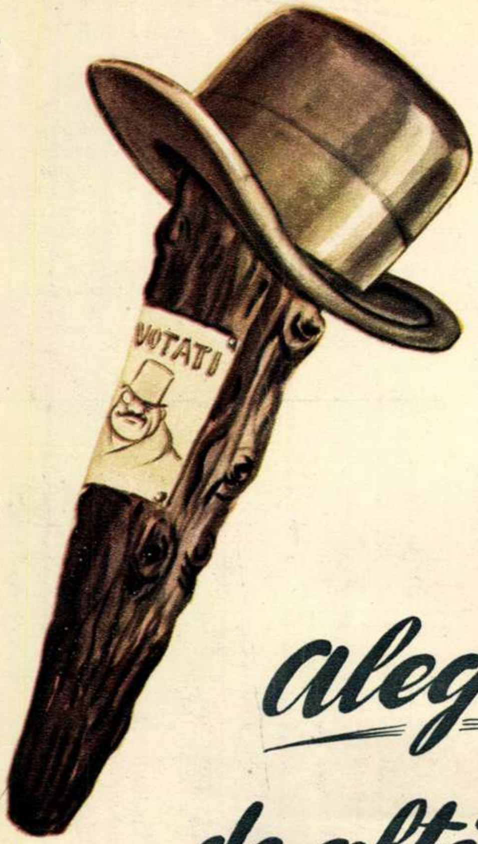

alegeri de altădată

Desene de Cik DAMADIAN
laureat al Premiului de Stat

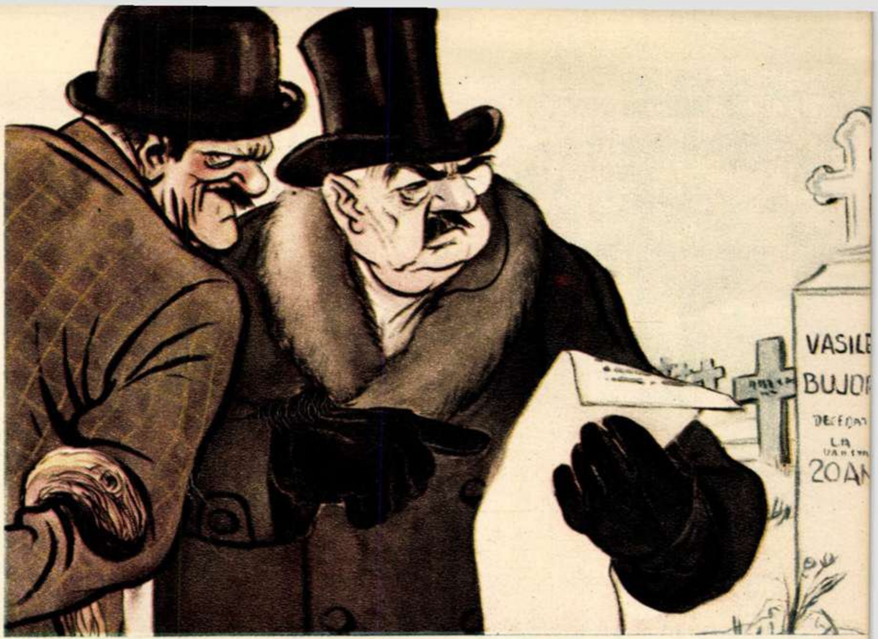
VASIL
BUJO
DECEDAT
LA
VÂRSTA
20 AN

— Dar pe ăsta dece nu l-ai trecut pe lista de alegători !?
— Nu vedeți ? N'a împlinit încă vârsta !

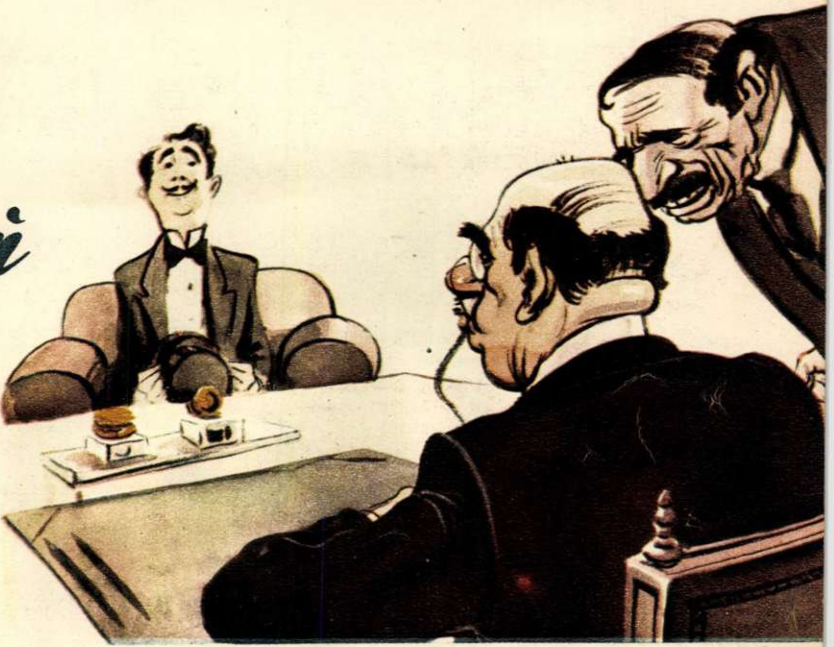

— Nu știe să facă nimic, dar e fiu de moșier !
— Perfect ! Să-l alegem consilier municipal !

Ultimele directive înainte de alegeri.

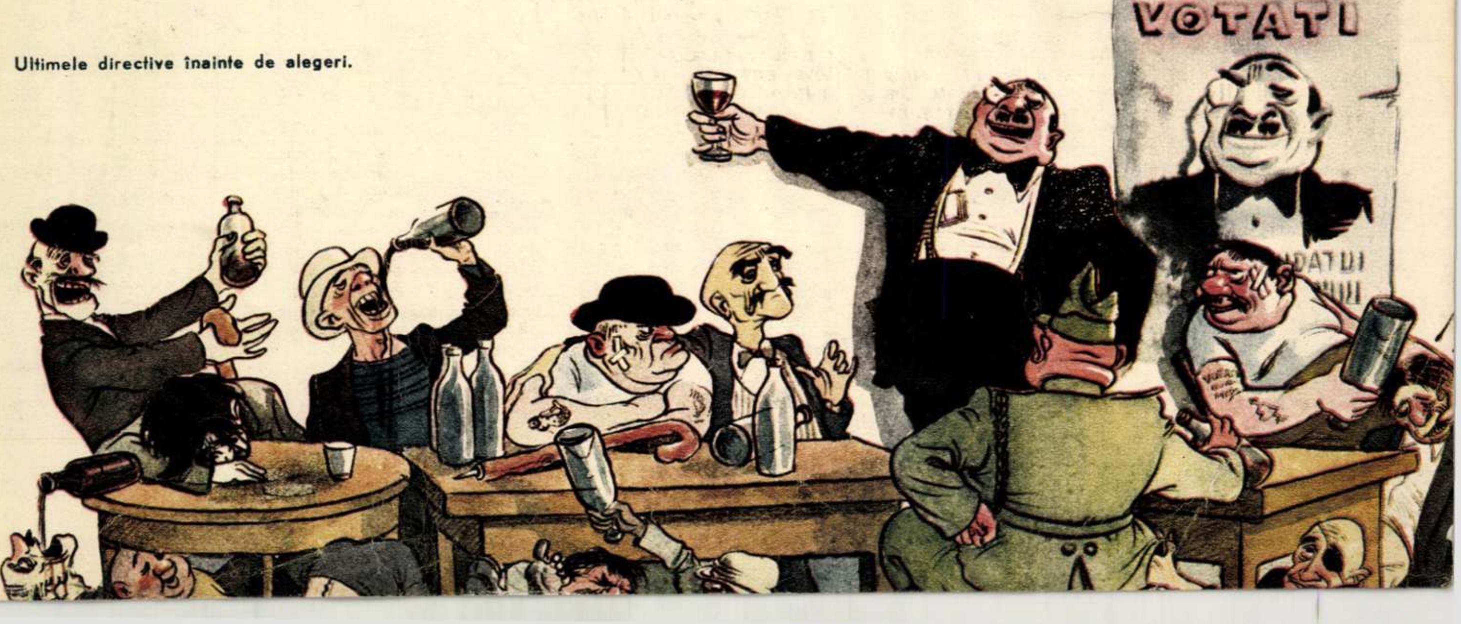

PREȚUL 1,50 LEI

Bibl. Cent. Reg.
Tg. Mureș
Ex 2

80

05
F63

FLACARA

Nr. 17 — 15 DECEMBRIE 1953

Părinţii noştri vor vota
pentru viitorul nostru fericit

Intâlnire între tinerii țărani muncitori din comuna Moldova-Sulița, raionul Câmpulung Moldovenesc, regiunea Suceava și Alexa T. Rebenciuc, candidat în alegerile pentru sfatul popular al comunei. Om mai în vârstă, tovarășul Rebenciuc povestește tineretului din comună despre felul în care se țineau alegerile în timpul regimului burghezo-moșierese, despre lipsa de drepturi a oamenilor muncii în trecut. Cunoscând samavolniciile la care exploatatorii supuneau poporul muncitor, tineretul învață să aprecieze și mai bine, să lupte cu și mai multă tărie pentru apărarea libertăților de care se bucură astăzi.

STRIGĂTURI

de Mihai **BENIUC**

Anii mai pe-atâția fie,
Timpul nouă nu ne fură
Penele din pălărie,
Zâmbetele de pe gură.

Dacă n'am plâns la răstriște,
Ci scrâșnit-am și-am lovit,
Apoi bolta să se miște
Azi când e de chiuit!

N-oi fi tânăr eu ca Vasu
Și nici hâtru ca Arjan.
Dar mai țin cu vremea pasul,
Nu mă dau bătut șuhan.

Fiecare cu-ale sale —
Țării-i trebue cărbune,
Păcură, hidrocentrale,
Cântece și glume bune.

Zică cine ce gândește,
Dar conac, boier, vătaf
Nouă zău nu ne lipsește,
Și de-ar fi, l-am face praf!

Viața știm că nu e horă,
Dar nici munca nu e chin,
Dacă vezi că orice oră
Face traiul mai senin.

Mai avem de'nvins la rele
Și la sat și la oraș,
Dar avem noi și zăbele
Pentru calul nărăvaș.

Iar celor ce-ar vrea să strice
Intre oameni buna pace
Noi atâta le vom zice:
Avem ac de-așa cojoace!

1954

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ BILUNARĂ
SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ
Nr. 17 - DECEMBRIE 1953

SĂ NE DĂM VOTUL PENTRU BUNĂSTARE, PENTRU SOCIALISM

Mai e puțin până la 20 Decembrie, ziua sărbătorească în care oamenii muncii din țara noastră își vor alege reprezentanții în sfaturile populare, organele locale ale puterii de stat. Prin structura și activitatea lor, prin contribuția pe care o aduc la strângerea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, prin atragerea la conducerea treburilor publice a maselor largi de cetățeni, fără deosebire de naționalitate, sfaturile populare reprezintă o cucerire revoluționară de seamă a poporului nostru. Ar fi fost oare posibil în regimurile trecute ca masele largi de oameni ai muncii să-și aleagă deputați din rândurile lor, să ia parte directă la gospodărirea orașelor și satelor, să-și transpună în viață gândurile și inițiativele? Orice om al muncii, orice cetățean al țării noastre, știe bine că lucrurile acestea nu ar fi fost cu putință. Ele nu se pot petrece decât în regimurile democrat-populare, pentru care voința și năzuințele poporului constituie înseși izvoarele din care statul își trage puterea.

E încă trează în mintea oamenilor amintirea fostelor primării, organele administrative ale orânduirii burghezo-moșierești, instrumente docile de aplicare a legiuirilor dușmănoase poporului. Primarii și așa zișii consilieri comunali burghezi nici nu se gândeau la traiul cetățenilor. Puținele realizări edilitare ale primăriilor burgheze erau, pe de o parte, praf aruncat în ochii lumii, iar pe de alta, sacul fără fund al afacerilor necurate. In Focșani, de pildă, toți trepădușii politici țipau că e nevoie de un nou local pentru uzina electrică. Și era, într'adevăr, nevoie... Fiecare nou primar își punea în „program“ zidirea acestei clădiri. Timp de douăzeci de ani se constata, însă, unul și acelaș lucru: la schimbarea primarului, uzina rămânea tot sub chip de piatră fundamentală, iar fondurile acreditate uzinei luau forma unor moșii, mori sau cirezi de vite, proprietate personală... Uzina electrică din Focșani a fost zidită și utilată cu mașini noi, abia în anii puterii populare, de către sfatul popular al orașului.

Fapte ca acesta petrecut la Focșani, se întâmplau în toate orașele și satele țării. „Părinții comunei“ se dovedeau a fi niște hoți cu certificate de bună purtare politică, care-și însușeau banul obștesc și aplicau cu străşnicie măsuri împotriva poporului.

Aceste vremi au apus însă pentru totdeauna. Astăzi orașele și satele patriei sunt gospodărite nemijlocit de poporul muncitor prin deputații sfaturilor populare. Noile organe locale ale puterii de stat își au rădăcinile în voința și năzuințele maselor, ele sunt expresia libertății și drepturilor oamenilor muncii, a vigoarei și priceperii lor creatoare descătușate.

Activitatea desfășurată de sfaturile populare este bogată și multilaterală. Indrumate de partid, activând în strânsă legătură și cu sprijinul larg al maselor, sfaturile populare au desfășurat o bogată muncă creatoare în toate domeniile vieții obștești, vădind grijă față de oameni și nevoile lor materiale și culturale.

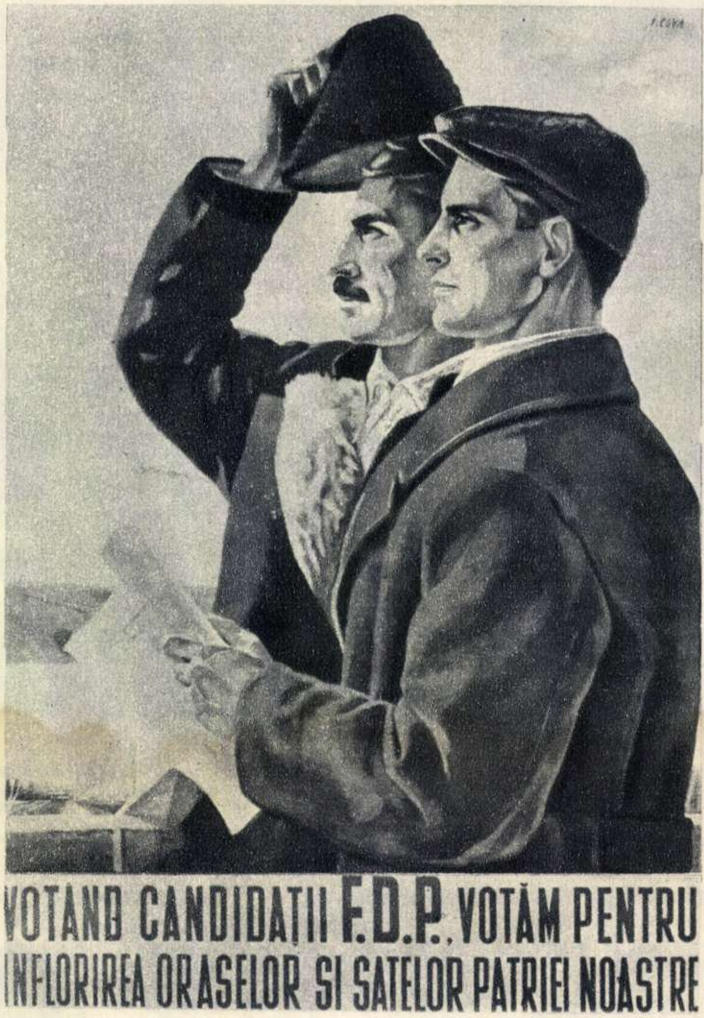
F. COVA
VOTÂND CANDIDAȚII F.D.P. VOTĂM PENTRU
ÎNFLORIREA ORAȘELOR ȘI SATELOR PATRIEI NOASTRE

Multe sfaturi populare, organizatoare ale vieții economice locale, s'au străduit necontenit să dezvolte industria locală producătoare de bunuri de larg consum, au contribuit la lărgirea schimburilor de mărfuri între oraș și sat, în vederea unei cât mai bune aprovizionări a populației. Sfatul Popular al raionului Șimleul Silvaniei, de pildă, a creat și dezvoltat întreprinderea locală „Măgura“. In trei ani, această întreprindere s'a lărgit cu numeroase secții. S'au construit din resurse locale două fabrici de cărămidă, două mori țărănești, o moară modernă pentru făină și griș, s'a construit o uzină electrică, s'a mărit capacitatea secției de olărie, au fost puse în funcțiune două uscătorii de fructe și legume, s'a mărit numărul sortimentelor la produse alimentare și, în curând, va intra în exploatare și mina de lignit.

Antrenând în activitatea lor mase cât mai largi de oameni ai muncii, sfaturile populare au adus o mare contribuție la opera de înfrumusețare a orașelor și la lupta pentru ridicarea nivelului sanitar și cultural al populației. La Constanța s'a amenajat un parc nou. La Roșiorii de Vede s'au pavat și electrificat numeroase străzi. In Bicsad, și în alte sate din țara Oașului s'a aprins lumina electrică. In comuna Furculești, din raionul Alexandria, s'a construit un spital. Nu există oraș în care să nu se fi amenajat parcuri, să nu fi apărut secții noi ale întreprinderilor de interes local, să nu fi fost înființate lăcașuri de cultură. In numeroase sate s'au construit cămine culturale, școli, s'a introdus lumina electrică. Sfaturile populare, sprijinite activ de cetățeni, schimbă fața orașelor și satelor patriei, luptă pentru lichidarea rămânerii în urmă a unor sate, orașe, raioane sau regiuni, pentru îmbunătățirea și înfrumusețarea traiului oamenilor muncii.

Programul de măsuri economice inițiat de partid pentru ridicarea nivelului de trai al poporului, a dat un nou imbold activității sfaturilor populare. Acțiunea pornită de Sfatul Popular al regiunii Stalin pentru întâmpinarea alegerilor cu cât mai multe realizări în domeniul folosirii resurselor locale, a fost urmată de sfaturile populare din toate colțurile țării și a dat bogate roade. Sfatul Popular al orașului Turda, de exemplu, a extins rețeaua de gaz metan cu 1.800 metri, racordând la rețea și 50 de imobile. Sfatul Popular al Capitalei a lărgit rețeaua de magazine alimentare și textile, de restaurante, cofetării, etc. Pretutindeni, în orașele și satele țării, sfaturile populare au realizări asemănătoare în lupta pentru înfăptuirea măsurilor economice inițiate de partid.

Ziua de 20 Decembrie, ziua sărbătorească a alegerilor, eveniment politic deosebit în viața poporului nostru, este întâmpinată de oamenii muncii cu realizări deosebite. In ziua aceasta ei aleg pe gospodarii treburilor obștești. Oamenii muncii se prezintă în fața urnelor cu conștiința că de alegerea pe care o fac depinde în viitor bunul mers al sfaturilor populare. Pentru ei ziua alegerilor constitue un nou prilej de manifestare a conștiinței cetățenești, a maturității lor politice. In cinstea acesteia, dealtfel, întrecerea socialistă a luat un avânt deosebit, oamenii muncii dorind s'o întâmpine cu cât mai multe realizări. Astfel, brigada stahanovistului Mihai Ștefan dela Petrila a îndeplinit planul cincinal, realizând într'un singur an două norme anuale. Brigada „Olga Bancic“ dela filatura „Dacia“ din Capitală a depășit norma zilnică cu 115%, obținând drapelul de brigadă fruntașă pe întreaga fabrică. Succese frumoase au obținut și oamenii muncii de pe ogoare.

Peste câteva zile oamenii muncii vor alege ca deputați ai sfaturilor populare pe cei mai buni dintre ei. Intre candidați și alegători există o legătură strânsă, o identitate de interese și năzuințe. Minerul Hajdu Iuliu dela Petrila, inginerul constructor Petre Opriș din Baia Mare, țăranul muncitor Constantin Butușină din comuna Vlădia, raionul Caracal, zecile de mii de candidați ai Frontului Democrației Populare în alegerile de deputați pentru sfaturile populare sunt oameni cunoscuți și iubiți de alegătorii lor, care le-au dat încrederea propunându-i candidați.

Cetățenii patriei noastre sunt conștienți că, votând pentru candidații Frontului Democrației Populare, vor vota pentru întărirea Republicii, a cuceririlor noastre revoluționare, își vor arăta hotărîrea de neclintit de a merge mai departe, sub conducerea partidului pe calea fericirii și a bunei stări, calea socialismului victorios.

PENTRU COLABORAREA STRANSA

Intâlnirile dintre candidații Frontului Democrației Populare și alegătorii lor, care au loc în întreaga țară, sunt prilejuri de reafirmare a încrederii cetățenilor în candidații propuși, de trecere în revistă a realizărilor dobândite de sfaturile populare, ca și de dezbatere în comun a problemelor legate de mai buna gospodărire a satelor, orașelor, raioanelor și regiunilor patriei. Desfășurându-se într'o caldă atmosferă de colaborare, vădind preocupările și năzuințele comune ale alegătorilor și candidaților, strădania lor de a lupta pentru înlăturarea lipsurilor și înfrângerea greutăților care mai sunt, aceste consfătuiri constitue adevărate școli de educație cetățenească și contribue la strângerea legăturilor între masele de cetățeni și viitorii deputați.

Strângeri tovărășești de mână, până la o apropiată revedere... Consfătuirea a fost rodnică. Cetățenii circumscripției electorale orășenești Nr. 3 din Galați au dezbătut împreună cu candidatul lor, Gheorghe Zugravu, secretarul comitetului de partid dela Direcția Regională a Navigației Civile, problemele de interes obștesc care-i preocupă.

La clubul „Vasile Roaită", al muncitorilor din schela „Sovrompetrol" Băicoi... Candidata F.D.P. în circumscripția electorală regională Nr. 95, maistrul sondor Elena Moise, a povestit alegătorilor săi viața sa chinuită din trecut. Acum le vorbește despre viața nouă, fericită pe care o datorește Partidului nostru.

Două prietene care votează pentru prima oară

Amândouă lucrează la fabrica „Țesătura" din Iași. Elisabeta Bulea e fruntașă la secția ringuri, iar Elena Crețu, fruntașă în laboratorul secției de filatură. Amândouă sunt prietene nedespărțite și amândouă au împlinit nu de mult 18 ani.

Anul acesta cele două prietene votează pentru prima oară. In cinstea alegerilor, Elisabeta a dat zilnic cu 4% mai multe fire peste plan, fire pe care Elena le-a găsit ca fiind de calitate superioară. In circumscripția electorală de care aparțin aceste tinere, candidat al F.D.P. este Eremia Axintoaie, fierar fruntaș la Atelierele C.F.R. „Ilie Pintilie". Ele îl cunosc bine pe tovarășul Axintoaie și-i acordă toată încrederea lor.

Mândre că și ele vor vota, Elisabeta Bulea și Elena Crețu (în fotografie, primele două din stânga) s'au dus încă din primele zile după afișarea listelor de alegători, să controleze dacă numele lor au fost înscrise.

Un eveniment fericit în viața mea

Sunt una dintre cei peste 1.700 elevi ai Școlii Profesionale de Siderurgie și Metalurgie Prelucrătoare din Reșița. Școala noastră e nouă, ridicată în anii puterii populare prin grija partidului și guvernului. Are cinci corpuri de clădiri cu câte trei etaje și în ea avem la dispoziție clase luminoase, laboratoare, biblioteci, cămine, cantine...

Eu sunt elevă în anul III și, împreună cu colegii mei, caut să răspund grijii și dragostei ce ni se poartă străduindu-mă să cunosc și să stăpânesc tehnica, să-mi însușesc cât mai multe cunoștințe, pe care să le pun apoi în slujba construirii socialismului, a îmbunătățirii vieții celor ce muncesc.

Am împlinit anul acesta — ca și alți colegi — 18 ani. Peste puțin timp ne vom afla pentru prima dată în fața urnelor de vot. Pentru acest eveniment al vieții noastre, al țării noastre, noi ne-am sporit eforturile în învățătură. Vom folosi dreptul pe care-l avem dând primul nostru vot candidaților F.D.P., cei mai buni fii ai poporului nostru muncitor, cu convingerea că ei vor lupta hotărît pentru îmbunătățirea și înfrumusețarea vieții noastre.

Elena UDRESCU

Elevă anul III la Școala Profesională de Siderurgie și Metalurgie Prelucrătoare - Reșița.

DIN VIITOR

La şcoala de băieţi Nr. 50 din Şoseaua Panduri... Cetăţeni din circumscripţia raională electorală Nr. 86, stau de vorbă cu candidata lor, gospodina Evantia Trandafirescu, care le vorbeşte despre munca de până acum a sfatului popular al raionului Lenin şi despre ceeace, cu forţe unite, trebue să realizeze cetăţenii şi deputaţii raionului.

Plini de interes ascultă ţăranii muncitori din comuna Plopşor, raionul Filiaşi, cuvintele lui Constantin Lupulescu, strungar la Atelierele C. F. R., candidat al F. D. P. pentru circumscripţia raională electorală Nr. 40. După ce le-a dat răspuns la diferitele probleme pe care le-au ridicat alegătorii, ca: aprovizionarea cu lemne, permiterea păşunatului vitelor în diferite locuri, etc.—candidatul îi cheamă pe aceştia să lupte pentru aplicarea în viaţă a programului de măsuri economice iniţiat de partid în vederea ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc (stânga jos).

La punctul de agitaţie Nr. 11 din raionul Tudor Vladimirescu... Candidatul circumscripţiei raionale electorale Nr. 23, medicul Isak Cracauer, director al Spitalului de copii din calea Călăraşi, stă de vorbă cu cetăţenii care l-au propus candidat despre sarcinile ce revin deputaţilor sfatului popular şi oamenilor muncii din raion pentru îmbunătăţirea necontenită a asistenţei sanitare (dreapta jos).

UN CANDIDAT AL VIEŢII NOI

Când, la adunarea populară pentru desemnarea unui candidat al F.D.P. pentru circumscripţia electorală regională Nr. 63 din Regiunea Autonomă Maghiară, un tovarăş l-a propus pe scriitorul Kovács György, laureat al Premiului de Stat, cetăţenii comunei Brateş din raionul Tg. Secuesc au aplaudat cu bucurie şi i-au susţinut cu căldură candidatura.

Ca scriitor, Kovács György desfăşoară o muncă intensă şi rodnică. El lucrează cu însufleţire la redactarea Almanahului Literar „Igaz Szo“ (Cuvânt adevărat) al Filialei Uniunii Scriitorilor din R.P.R. din Regiunea Autonomă Maghiară. Apreciatul său roman „Cu ghiarele şi cu dinţii“ va fi curând urmat de un volum ce se află sub tipar şi care, sub forma notelor de călătorie, este consacrat vizitei scriitorului în Uniunea Sovietică, minunatelor realităţi şi fapte văzute acolo. In prezent Kovács György pregăteşte pentru tipar primul volum al unui nou roman.

Scriitorul Kovács György, care este şi deputat în Marea Adunare Naţională, desfăşoară o activitate cetăţenească neobosită. La sugestiile lui, s'a construit podul din comuna Brateş, s'a reconstruit cinematograful din Covasna şi s'au făcut alte lucrări de interes obştesc.

În zilele din preajma alegerilor, el a vorbit pe larg ţăranilor muncitori despre Hotărîrea Guvernului şi Partidului cu privire la îmbunătăţirea şi dezvoltarea sistemului de contractare şi achiziţii de animale şi produse animale.

Cutreerând din casă'n casă comuna Cernatul de Jos, el a stat mai îndelung de vorbă cu ţăranul muncitor Handré András. Acesta i-a povestit că şi-a îndeplinit obligaţia de predare a cotelor către stat, pe întreg anul. Apoi i-a arătat cu mândrie boul, pentru a cărui îngrăşare făcuse contract.

— „M'am angajat să-l îngraş până la 600 kgr, i-a spus el lui Kovács György, dar tare aş vrea să-l fac de 700.“

In urma muncii de lămurire desfăşurate de deputaţii sfatului popular şi de Kovács György, ţăranii muncitori din Cernat au contractat îngrăşarea a 18 vite, iar cei din Breţcu 40 de vite.

Operele literare ale lui Kovács György sunt izvorîte din munca şi viaţa poporului, se leagă prin mii de fire de masele muncitoare dela oraşe şi sate. In romanele lui Kovács György se oglindeşte însăşi viaţa: viaţa nouă a oamenilor liberi care l-au ales deputat în Marea Adunare Naţională, iar acum l-au propus candidat al F.D.P. în alegerile de deputaţi pentru sfaturile populare. Deputatul şi scriitorul va sluji şi în viitor poporul, va lupta pentru popor.

Ştefan IZSÁK
corespondent

BÂRLAD
UN ORAȘ CARE SE MUTĂ

Noul parc „Alexandru Vlahuță" este străjuit de o anfiladă de coloane. In fund, clădirea Sfatului Popular orășenesc.

Reportaj de Mihai POPESCU

Dela Iași până aci, o sută de kilometri. De aci până la Galați, aceeași distanță. Acesta a fost Bârladul, popas pe marea arteră comercială dela nord la sud, din Polonia în Levant, drum folosit în primele secole ale celui de al doilea mileniu. Deaceea, atunci, în primele secole ale celui de al doilea mileniu, Bârladul a fost un târg însemnat înscris în actele internaționale ca forum sau villa, oraș de reședință domnească. Țara de Jos a Moldovei își avea scaunul aci și vornicul ei purta de grijă treburilor întregii provincii. In trecutul îndepărtat, aci, în această așezare înfloritoare și bogată, cândva cheia Drumului Mare al Galaților, își aveau reședința domnii Bârlădeni și de multe ori și domnii Moldovei.

Năpaste fel și fel s'au abătut asupra Bârladului

Atunci, în negura vremurilor, o omenire întreagă s'a așezat în acest târg spre a se găsi în calea mărfurilor pornite de departe. Mulți negustori străini, în goană după averi, s'au desprins de caravane și, împământenindu-se, aici au rămas. De prin împrejurimi a poposit tot felul de lume și la mare faimă ajunsese Târgul Bârlazilor, despre care, la 1145, vechea cronică slavonească a Chievului pomenește ca despre o așezare foarte populată.

Noile autobuze domină trăsurile și casele din jur.

Călătoreau mărfuri, roiau negustori, curgea aur prin Târgul Bârladului și deaceea, de-alungul timpului, neîncetat a fost pustiit de râvnitorii bogățiilor sale. L-au ars tătarii la 1440 și 1444. Radu Vodă, domnul Valahiei, în 1450 l-a făcut scrum. In 1515 l-au șters din nou de pe fața pământului tătarii. A fost prădat în 1615. In 1650 a fost invadat din nou. Turcii l-au trecut prin foc și sabie în 1711. L-au făcut pulbere tătarii în 1758...

In urma pârjolului, pământul rămânea gol. Populația era măcelărită sau luată în robie. Cei ce reușeau să fugă, treceau munții și ca mărturie a refugiului locuitorilor în vremuri de bejenie, și azi se află în Transilvania un sat cu numele de Bârlad. Dar mai departe, pe acelaș drum, călătoreau mărfurile, în acelaș loc poposeau caravanele și, încet, încet, în jurul lor s'a grupat o omenire întreagă. Au revenit cei din împrejurimi și cei din locuri îndepărtate. S'au împământenit alți negustori și totul s'a orânduit la loc ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

...Au trecut aproape două veacuri și din nou trecutele vremuri de restriște s'au abătut asupra Bârladului. In 1918, valurile primului război mondial au trecut peste el și în 1944 hitleriștii i-au dat foc și i-au aruncat clădirile în aer.

Au trecut aproape două veacuri în care timp, dacă n'a mai fost pârjolit, alte năpaste s'au abătut peste orașul ce cândva a avut o mare faimă: locul vâlvătaielor l-au luat apele haine.

Indeobște, mai fiecare râu se umflă de două ori pe an. Odată în urma ploilor de toamnă și mai cu seamă primăvara, când se topesc zăpezile. Bârladul, nu. El își iese din matcă de trei ori pe an. Odată toamna, odată primăvara și încăodată prin Iunie, în urma ploilor de vară. Așa a fost mai în fiecare an, și primăvara, și vara, și toamna. Și azi își amintesc localnicii cele întâmplate în 1932, către sfârșitul lui Iunie. In înaltul cerului s'au învolburat și s'au rupt norii și în puhoi, împotriva orașului, au venit apele Bârladului și ale pârâului Cacaina, — Valea Seacă cum îi spun unii rușinați de prin partea locului. Bârladul a năvălit în partea de răsărit. Cacaina în cea de apus și 75 de străzi au devenit tot atâtea bulevarde de apă pe suprafața cărora au început să plutească tot felul de obiecte casnice. Familiile s'au urcat pe acoperișuri și s'au pierdut copii, și s'au irosit bătrâni. Intr'un târziu, când s'au retras apele, 426 de case nu mai erau deloc, din 827 abia de mai rămăsese ceva, și restul erau încercuite de o umezeală mucedă.

Vechea clădire a hotelului „Traian" se renovează prin grija Sfatului Popular.

Au fost și vremuri când apele nu erau așa de haine. Și pârjolul flăcărilor rămăsese undeva departe, în trecut. Atunci o altă năpastă s'a abătut peste fostul oraș de popas în calea caravanelor cu mărfuri. In Munții Vrancei se cutremurau înălțimile și în Bârlad neîncetat se năruiau casele. In 1896, de trei ori: la 17 Septembrie, 24 Noembrie și 11 Decembrie. Apoi în 1899, în 1900, în 1904, în 1905, în 1906, în 1907, în 1908, în 1909, în 1910, în 1914. Anul și cutremurul. Uneori chiar și de două ori pe an. In 1940, la 22 Octombrie, s'a zdruncinat orașul și la puțină vreme totul s'a așternut la pământ. O zguduitură verticală, apoi o răsucire puternică, la urmă o izbitură dela miază-zi spre miază-noapte și, la 10 Noembrie, 1566 de case s'au făcut una cu pământul și 3036 au rămas într'o rână. Dintr'un oraș întreg au scăpat doar 848 de clădiri. Și dintre oameni, unii s'au curmat odată cu locuințele, alții s'au betegit și o nemaipomenită jale a cuprins totul.

... Acesta a fost Bârladul, orașul cu năpaste de tot felul...

Aci se juca crichet, joc englezesc

După migrațiunea popoarelor, la începutul perioadei feudale, primul oraș de pe teritoriul patriei noastre trecut în hrisoave, este Bârladul. De el nu se vorbește numai în cronica veche slavonească a Chievului, din 1145. In documentele rămase de pe vremea lui Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare se pomenește deasemenea despre Bârlazi. La 1652 arhidiaconul Paul de Alep, care însoțea pe patriarhul Antohie Macarie într'o călătorie prin Moldova spre Moscova, descriind această călătorie spune că Bârladul era un târg foarte mare, cu trei biserici. Și așa, mai bine de 800 de ani, tot felul de mărturii vorbesc despre înflorirea și declinul târgului de pe malurile Bârladului.

In 1929, deși susținător al regimului capitalist, profesorul Ion Simionescu descrie astfel Bârladul:

„...Dealul din fața gării, fără să vrei, ți se pironește înainte. Cauți să-ți întorci ochii dela el, dar mereu te atrage, ca și un cerșetor care-și arată rănile deschise de lepră, întinsă până la genunchi. Dealurile sunt numai răni. Puhoaiele le împrospătează, le adâncesc, le lărgesc. Totul e galben, chiar primăvara...

...Căsuțele de stuh ale mahalagiilor par uneori ca niște insule de plaur plutitor, din Delta Dunării. Nimeni nu se preocupă de asanarea regiunii periferice, cuib de paludism, nici de acoperirea nisipurilor desgolite, printr'o perdea de verdeață...

O cișmea stricată lăsa să curgă mereu apă, făcând o mocirlă în care se bălăceau porcii, iar... locul din jur... era numai hârtii și gunoaie.

Prin străzi înguste și întortochiate, cu case jupuite de tencuială, ajungi în strada Regală, negustorească... Zid de case una lângă alta, cel mult cu două rânduri, cu firme pompoase (Au bon marché), cu mărfurile aninate la fațadă.

Ca un semn de modernizare, într'un colț nemăturat, câțiva copii ai negustorilor din jur, joacă crichetul.“

...Acesta a fost Bârladul, orașul cu trecut îndelungat...

Peste tot locul pâine și cărămizi

— Pregătiți-vă! Ați ajuns la Bârlad.

In goana trenului, nici în dreapta nici în stânga vreun semn care să anunțe apropierea unei stații. Cabină de mișcare, semafoare, macaze, căi ferate răsfirate, primele case mărunte ale orașului — nimic din aceste toate.

— De unde știți?

In locul unui răspuns, ceferistul de alături, printr'o mișcare largă cu mâna, către fereastră, arată în depărtare un delușor în vârful căruia, roșie, s'a înălțat o coșcogeamitea clădire. Din tren i se vede fațada întreagă, cât o are de mare. La capete, două aripi, tot așa de monumentale, desfășurate în adâncime. Totul este gata. Iți dai seama după ferestre și după geamurile ce sclipesc în bătaia soarelui de toamnă. In spate, la oarecare distanță, schelării înalte, în jurul unor alte volume. Măreața clădire din vârful colinei este o școală. Construcțiile din jur, înveșmântate în bile și scânduri sunt clădirile anexe. Așa se ivește noul Bârlad, printr'o impunătoare școală aninată deasupra unei coame de pământ de unde poate, în trecutul îndepărtat, temători de cruzimea vrăjmașilor, iscoade ale bârlădenilor vor fi privit adânc în depărtare. Așa se ivește Bârladul zilelor noastre.

Aproape douăzeci de trăsuri hârbuite, deșelate, cu cai costelivi și cu niște birjari gâlcevitori, au venit în întâmpinarea călătorilor. Intr'o parte, dominându-le cu o superioritate maiestuoasă, un autobuz din acelea noi, sovietice, mai înalt și decât casele din jur, proaspăt și curat, cu motorul în plină frământare, e venit și el aci, dintr'o lume înaintată ce reprezintă progresul, în întâmpinarea călătorilor.

Pentru prima oară în această așezare de oameni, lași trăsurile să se ducă, te uiți după culorile vesele ale autobuzului ce se depărtează — troleybus, cum îi spun bârlădenii — și agale o pornești pe drumul din față. Din locuințele particulare ce-l mărginesc, puține's în bună stare...

Adeseori, în fața acestei căsuțe modeste din str. Ștefan Gheorghiu Nr. 52, întâlnești grupuri de muncitori care, îmbrățișând-o cu privirea, spun cu mândrie: „Aci s'a născut tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej“...

La capătul acestui prim drum, dintr'o găunoasă gură de leu cu fălcile sparte și cu nasul rupt, curge continuu un fir anemic de apă. De aci, două ulițe înghesuite. Continui să te adâncești în oraș, lași în urmă piața și intri pe „strada mare“. Ai trecut de Valea Seacă te afli în plină vale și casele localnicilor nu mai sunt numai julite, ca cele întâlnite până acum, ci câte un brâu de umezeală, mai întunecat decât restul clădirii, le-a încins mai pe fiecare. Sunt vestigii ale trecutului Bârlad, pe care peste tot locul îl domină noul Bârlad. Iată un restaurant nou cu vitrine mari și luminoase. Iată un hotel în plină construcție cu ferestre mari și încăperi spațioase. Iată noua uzină electrică. Iată noile stații de transformare. Iată noul spital de copii. Iată, în construcție, noul palat cultural. Iată noul parc „Alexandru Vlahuță“. Iată noua hală a atelierelor metalurgice „1 Mai“. Iată noua uzină de apă, de unde pornește până în cele mai îndepărtate colțuri ale orașului apă bună de băut. Iată noua fabrică de ghiață. Iată, monumentală, noua școală medie tehnică metalurgică. Iată, pe deal, noile blocuri de locuințe muncitorești. Iată noul stadion al orașului. Iată o altă școală nouă. Iată noua fabrică de mobile. Iată noua baie comunală. Iată noua fabrică de pâine. Cea mai mare parte este gata. In fund se lucrează la alte construcții, grupul social al fabricii: vestiare, dușuri, cabinet medical. Și totul este nou. Nu numai clădirea, magazia de făină, sala de frământat, sala de modelat, sala cuptoarelor și magazia de pâine, — ci și utilajul: malaxoare noi, cuptoare noi, cernătoare noi, dela început până la sfârșit pâinea născându-se în urma frământării mașinilor. Zeci de mii de kilograme, vagoane de pâine pe zi. Neîncetat, de aci, pornesc în tot orașul căruțe doldora de pâine a cărei aromă, umflându-ți pieptul, o sorbi cu nesaț. Grăbite, se depărtează căruțele cu pâine spre a se întâlni, la tot pasul, cu alte căruțe, și mai cu seamă cu îngreunatele autocamioane, doldora de cărămizi. Din cele zece cuptoare ale fabricii, continuu se rostogolesc zeci de mii de pâini aurii, aburinde, în timp ce afară din oraș, lângă locul unde se află aluatul, cuptorul noii fabrici de cărămidă, alimentează continuu Bârladul cu zeci și zeci de mii de cărămizi roșiatice, aburinde. Dă gata presa mecanică 18 mii cărămizi în opt ore. Produce cuptorul 160 de mii de cărămizi în 48 de ore. In cuptoare, vâlvătaia focului nu se domolește o clipă. Și dacă pâinea este deajuns nu numai bârlădenilor, ci și țăranilor din împrejurimi, sutele de mii de cărămizi nu se ajung noului Bârlad, care, hămesit, cere și vrea cărămizi, mai multe cărămizi, din ce în ce mai multe cărămizi. Mereu, zi și noapte, continuu, cărămizi, din ce în ce mai multe cărămizi.

...Acesta este Bârladul de acum, Bârladul cărămizilor și al pâinii... Și biruitor se dezvoltă noul Bârlad. Alături de fântânile din care nu se mai adapă decât animalele, la robinetele cișmelelor se ivește apa curată a uriașului rezervor nou. Cacaina este dragată, spre a fi cât de cât domolită. Pe râpele desgolite se plantează perdele forestiere. Impotriva malariei se iau tot felul de măsuri sanitare. Și, odată cu aceste toate, pentru a scăpa de urgia apelor și a vânturilor din vale, orașul se mută pe deal. Pentru a le înfrunta, de se vor mai ivi cândva mișcările pământului, totul se clădește adânc, cu temelii de piatră, cu centuri puternice de beton armat.

Sus, pe deal, primele blocuri cu locuințe muncitorești au și fost date în folosință. Sunt clădiri mari, cu ferestrele în bătaia soarelui. Alături, stive nesfârșite de cărămizi roșietice stau gata să se transforme în alte locuințe, în timp ce în jurul lor mașini rutiere croiesc străzile și bulevardele noului oraș. Aci vechiul Bârlad nu se află și nici n'o să ajungă vreodată aci pe deal, unde crește și se dezvoltă Bârladul nou al vremurilor noastre. Și în afară de clădirile înălțate de instituțiile de stat și de Sfatul Popular, se ivesc din ce în ce mai des și locuințele celor ce părăsesc trecuta așezare atât de strâns legată de tristețe. Iar acolo, în vale, în preajma Bârladului, în apropierea apelor subterane, în calea vântului ce poartă valuri de praf, nu arareori întâlnești localnici ce se mută.

Se mută nu așa cum îndeobște știu oamenii—doar mobila și celelalte lucruri casnice—ci cu locuință cu tot. Casa este fărâmată și tot ceeace este sănătos, tot ceeace poate fi așezat la temelia celei noi, tot ceeace poate sta cu cinste în noul oraș, este luat și dus sus.

O asemenea treabă o face cu entuziasm familia Mariei Alecu. Un gând de mult înfiripat, o dorință îndelungată și-o înfăptuia dărâmând bătrâna casă în care a locuit. Primește în fiecare lună 480 lei, ajutor familial. Din ei și-a cumpărat dela Sfatul Popular un loc de casă... Și tare se mai miră atunci când careva nu-l știe:

— Nu-l știți? locul de lângă Cazacu.

— Cât ai dat pe el?

— Două sute de lei.

— E mare?

— E mare.

— Poți să faci pe el o casă?

Dealungul pârâurilor cu mașini de cusut aleargă viitoarele pufoaice.

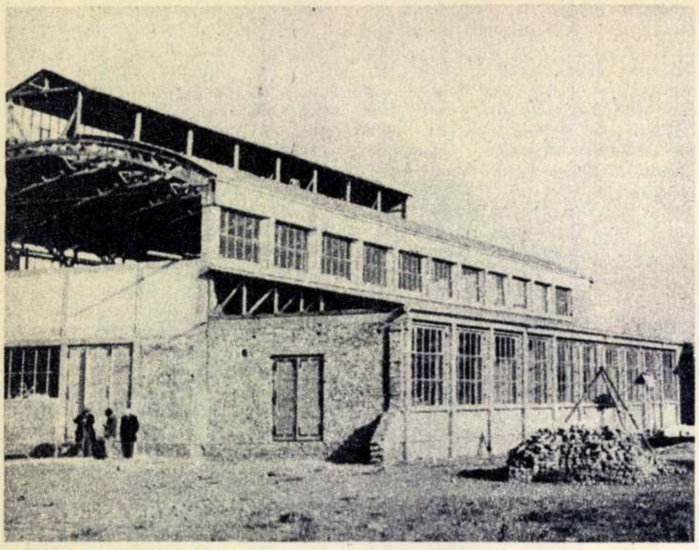

Incă puţin şi atelierele metalurgice „1 Mai" se vor muta aci.

— Ba bine că nu.

— O casă mare?

— Mare.

— Cât de mare?

— Mare.

Timp mai mult de vorbă, n'are. Viitoarea ei locuinţă va fi mare şi... gata. Deocamdată se grăbeşte, că trebue să se mute. Pe deal se mută, nu în vale; ea respectă cuvântul de ordine al noului Bârlad...

7 minute, 30 secunde, şi gata o pufoaică

Am văzut o statistică a întreprinderilor existente în urmă cu cinci ani în fostul oraş. Avea Bârladul, în 1948: patru ateliere de fierărie; trei mori mecanice; alte cinci, ţărăneşti; două fabrici de scărmănat lână, dacă fabrici se denumesc asemenea întreprinderi; una de lumânări; alta de săpun; şi alte cinci fabrici — aşa li se spunea — de ape gazoase. Dece atâtea întreprinderi de umplut sifoane — te lămureşti degrabă când afli că, tot pe atunci, în deverul cel mai mare erau cele 118 cârciumi, başca cele cărora li se spuneau restaurante.

In spatele noii fabrici de pâine am privit îndelung localul uneia din fostele mori. Să vezi şi să nu crezi. Şi în dreapta, şi în stânga, şi în faţă, şi în spate, ziduri umede şi năruite. Te străduești, cu mintea, să reconstitui localul, dar este peste putinţă. O bucată de perete, colo. Apoi o surpătură. Altă bucată, dincolo. Apoi altă dărâmătură. In toată această ruină, în mijloc, o singură încăpere în picioare, de care te miri cum de se mai ţine. Dai înlături câteva scânduri bătute în cuie — uşa prăpăditei încăperi. Inăuntru, un motor tot aşa de vechi, abia de îşi mai trage sufletul. Toate la un loc imagini bătrâne ale unui Bârlad ce apune alături de noile malaxoare, cuptoare, cernătoare, ale noii fabrici de pâine. Nu la mare depărtare de atelierele metalurgice „1 Mai", de fabrica de cărămidă, de fabrica de mobile, de fabrica de ghiaţă, de uzina de apă, de uzina electrică şi de fabrica de confecţii „Proletarul Roşu", unde am fost în aceeaşi dimineaţă.

Se află către marginea oraşului, pe şoseaua Tecuciului. Apropierea ei o sesizezi după zumzetul neîntrerupt al puzderiei de maşini de cusut. Şi dela poartă te întâmpină noul Bârlad. Un şanţ prelung, negru: se montează ţevile pentru aducerea apei în fabrică. In fund, creşa. Lângă ea, schelăriile unor noi construcţii, în dreptul cărora sunt descărcate maldăre de cărămizi. La uşa cantinei, o căruţă doldora de pâine cu miros îmbătător de belşug. Mai departe, un alt pavilion în construcţie. Alături, clădirea fabricii. Inăuntru, înşiruiri nesfârşite de maşini în plin lucru. Vine iarna şi, în întâmpinarea ei, noul Bârlad pregăteşte pufoaice. De parcă ar tăia lemne, un fierăstrău circular croeşte mii şi mii de bucăţi. Câteva mâini agere împreunează faţa, vatelina şi căptuşala, şi viitoarea haină o porneşte pe unul din numeroasele pârâuri ale maşinilor de cusut. Acţionate electric, toate au acelaş ritm. O primă maşină, o primă cusătură. A doua maşină, altă cusătură. A treia, o nouă cusătură. Şi aşa mereu. Totul stă pe loc, doar viitoarea haină aleargă. La un capăt s'au pornit nişte bucăţi, şi la celălalt te poţi înnoi cu o pufoaică. Cât să fi trecut? Ceva mai mult de cinci minute. Mai puţin decât norma: şapte minute şi 30 de secunde. Dela un capăt la altul al înşiruirii maşinilor de cusut gonesc viitoarele haine călduroase, pentru ca, în partea opusă locului de unde au plecat, să le aştepte graficul-orar al şirului de maşini. E un panou înălţat, cu opt ochiuri în scară, fiecare reprezentând o oră de lucru. A trecut primul ceas, sunt gata cele opt costume, primul glob s'a luminat. Acum este ora unu şi jumătate şi, după mai bine de cinci ore de lucru, la banda şapte ochiul al cincilea este încă întunecat, în timp ce la banda şase şi cel de al şaselea glob a dat să se lumineze. 7 minute şi 30 de secunde, un costum şi, aplicând graficul stahanovistei sovietice Valentina Hrisanova, uneori nici atât.

Am stat de vorbă cu Rifca Strileţ, şefa brigăzii de stahanovişti. Sunt 17. Zece la maşină, patru la vată, doi la finisat şi un călcător. Tânăra conducătoare a brigăzii are 22 de ani. In fabrică e de patru. Inainte a fost ucenică la croitorie, în vechiul Bârlad.

— Mai mult spălam vase, măturam pe jos sau duceam lucrul la cliente. Am plecat dela o patroană şi m'am dus la alta. Am spălat alte vase, şi am măturat alte scânduri. Am plecat şi de acolo. La a treia patroană era tot aşa. Până la urmă am venit la „Proletarul Roşu".

Timp să-ţi vorbească, n'are. Te priveşte o clipă şi apoi ochii îi aleargă pe râul de maşini. Unui vătuitor îi dă o dispoziţie. Unei maşiniste îi arată cum trebue să elimine o mişcare inutilă şi mereu, fără o clipă de răgaz, ajută desfăşurarea cursei viitoarelor pufoaice pe bulevardul maşinilor de cusut.

Am stat de vorbă cu conducătorii fabricii:

— Toate sunt croitorese?

— De unde! Câteva vechi, câteva dela Şcoala Medie Tehnică de Croitorie şi celelalte venite dela ţară şi calificate la locul de muncă.

— De câştigat, se câştigă bine?

— Cine munceşte bine, câştigă bine... In afară de salariu, tot felul de prime: primă pentru întrecere, primă de depăşire a planului, primă pentru reducerea preţului de cost...

Târziu, când am părăsit fabrica, cărămizile erau aranjate în stive şi mai dăinuia îmbietorul miros de pâine, în timp ce Bârladul cel nou la fiecare 7 minute şi 30 de secunde dă gata câte o nouă îmbrăcăminte de iarnă.

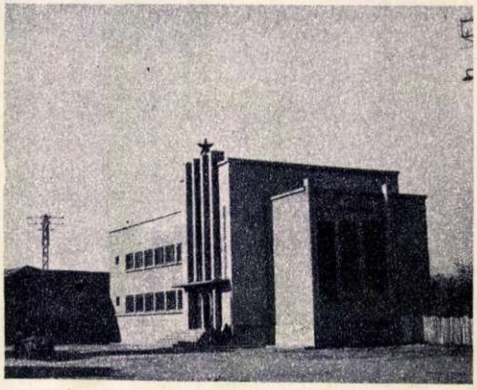

Oraşul nou alungă vestigiile trecutului. Noua clădire a băii comunale.

Maşinile rutiere croiesc străzile şi bulevardele noului oraş.

Bârlădean cu bârlădean nu se mai cunoaşte

Până nu de mult, bârlădenii se ştiau între ei. Pe stradă, îşi dădeau bineţe. Fiecare ştia despre oricare din ce familie este, cu ce se ocupă, câtă carte ştie, cu cine e însurat, ce beteşuguri are şi câte şi mai câte. Un mărunt oraş de provincie, unde despre toţi şi toate, totul era cunoscut. O oarecare zăpăceală o aduceau zilele de târg. Veneau la oraş mulţime de săteni şi atunci parcă mai scăpa câte cineva de sub observaţia generală. Dura însă numai o zi, şi apoi totul reintra în normal. Mai departe localnicii îşi dădeau bineţe, se cleveteau care pe care şi viaţa îşi urma cursul ei. Şi an de an mai împuţinată era populaţia Bârladului. O mărturisesc datele ultimelor recensăminte: în 1930 erau 26.204 locuitori, din care în 1941 nu se mai aflau decât 25.819. Incă 7 ani şi în 1948 nu mai erau decât 22.947, cu 11 la sută mai puţini. Şi aceasta, stăruind pe toate planurile, este încă una dintre imaginile Bârladului vechi ce apune.

De atunci au trecut numai cinci ani şi în aceeaşi aşezare, localnicii au crescut cu mai mult de 50%. Cine sunt, îi vezi din confruntarea celor două oraşe, vechi şi nou.

Dimineaţa, Bârladul este cât de cât gol. Gospodinele au plecat după cumpărături. Câte un bătrân leagănă o plasă în care a făcut tot felul de târguieli. Câţiva oameni mai în vârstă au pornit după treburi, dela un loc la altul. Incolo, oraşul e gol. Asemeni şi autobuzul, pornind dela deal, spre gară. Nefiind vreo oră de sosire a trenurilor, nu se văd nici trăsurile, nici birjarii. In faţa magazinelor se descarcă tot felul de mărfuri. La alimentare, cele de-ale gurii. La „Ferometal", aparate de radio. La librării, pachete cu cărţi. La textile, baloturi cu stofe. La mobile, dormitoare, sufragerii, birouri. Oamenii însă nu se prea văd. Toate acestea, până către sfârşitul după amiezii, când, deodată, în stradă forfotesc sute de fete şi băieţi. Mii de tineri ce parcă au răsărit din pământ. Nu i-ai văzut toată ziua şi acum, pe înserat, întreg oraşul le aparţine. Au blocat cofetăriile. La

Cicerone THEODORESCU

FEREASTRA

Copiii cu râsetul lor,
I-auzi prin fereastra vecină...
De-un tril cu zigzagul sonor
E casa vecinului plină.

E cântec, e joc, e lumină.
Sunt aripi ce zburdă în zbor...
Copiii, cu râsetul lor,
I-auzi prin fereastra vecină.

Şi-un gând te umbreşte, un nor:
— „Ai vrea râsul lor să mai ţină?
Veghiază la haita haină..."
...Ei nu ştiu, se joacă, n'au zor,

Copiii, cu râsetul lor...

RĂNI VECHI

Gropi negre, răni vechi, sfârtecate,
Le număr în gând, le repet...
Pământul e plin de stigmate,
Se vindecă încă încet.

Dau, domnii, la ei în palate,
Cu sângele lumii, banchet!
...Gropi negre. Răni vechi, sfârtecate.
Le număr în gând, le repet.

La noi sunt grădini parcelate
Şi 'n squaruri — copiii, buchet.
Şi jocuri şi flori berechet...
E-o forţă ce birue toate,

Gropi negre, răni vechi, vindecate...

Din volumul sub tipar: „Un cântec pe uliţa noastră".

restaurante, spuma berii le face mustăţi. La cinematograf, dau năvală. Până să înceapă teatrul, nu-şi mai găsesc astâmpărul. Sute şi mii de tineri. Băieţi şi fete, unii mai veseli decât alţii. Cine sunt, te-ai lămurit vizitând întreprinderile noului Bârlad. La fabrica de pâine, 95% sunt tineri, unii veniţi dela şcoala medie tehnică de panificaţie din Bucureşti. La fabrica de confecţii, dintre sutele de muncitori, 95% sunt tineri, printre care şi absolvenţi ai şcolilor medii tehnice de croitorie dela Oradea şi Curtea de Argeş. La fabrica de peste deal zeci şi zeci de tineri veniţi din împrejurimi, şi de prin părţile mai îndepărtate ale Bacăului, Romanului şi Buzăului. Şi bârlădean cu bârlădean nu se mai cunoaşte. Aceşti doi tineri, îmbrăcaţi în pufoaice, sunt dela Mânjeşti, din ţinutul Vasluiului. Sunt amândoi din acelaş sat şi împreună au venit la Bârlad. Cel mai mare are 14 ani. Celălalt 13. Fratele primului a venit cu un an înaintea lor. El are 16 ani şi acuma ştie şi meseria. E strungar. Cel mai răsărit o să se facă mecanic, celălalt, lăcătuş. Impreună, dimineaţa, ca brigadieri, lucrează la ridicarea fabricii şi către prânz intră în atelier. Şi sunt zeci şi zeci de harnici tineri ce înalţă o fabrică şi totdeodată se pregătesc să-i pună maşinile în mişcare.

Şi peste tot locul, pe stradă, în case, la spectacole, în birouri, în magazine, în întreprinderi, tumultuos, mereu biruitor, este Bârladul răsărit în soarele democraţiei populare.

Noile construcţii, estetice şi luminoase, domină vechile cocioabe, sparte şi mucede. Proaspătul local al băii comunale este peste drum de brâul plin de gunoaie şi murdării al unei temelii rămase aşa din 1926. Lângă marea hală în construcţie a atelierelor metalurgice „1 Mai", o clădire scoasă din ţâţâni ameninţă viaţa celor ce trec pe lângă ea. Pe străzile cu caldarâmul asemeni vadului plin de pietre al unui râu secat, asfaltul, înainte de a fi aşternut, fierbe în cazane. Sus pe deal, lângă o fostă şcoală sfârtecată de urgia hitleristă, maşini rutiere dau naştere unei noi artere. Noile autobuze aduc un iz de civilizaţie înaintată între căsuţele pipernicite, uliţele întortochiate şi trăsurile hârbuite. Lângă o căruţă ţărănească cu un stânjen de lemne pentru foc, un distribuitor descarcă butelii cu gaze lichefiate. Lângă un puţ din apa căruia nu mai beau decât animalele, o cişmea cu apă îngrijită, aşa cum au nevoie oamenii. Lângă telefoanele cu manivelă şi acumulator, la care învârţi până ţi se urăşte şi aştepţi până ce te lasă răbdarea, aparate noi automate, cu disc. Intre interioarele vechi şi mucegăite ale bătrânilor unde se află tot felul de inutilităţi, dela piedestale şchioape pirogravate până la carapace de broaşte ţestoase, — interioarele noi ale celor tineri, cu divane-studio şi sufragerii. Pe dealurile golaşe jefuite de păduri, de către negustorii hrăpăreţi, proaspete perdele forestiere. In locul pâlpâirilor palide şi fumegânde de lampă cu gaz, atotbiruitoarea lumină electrică. Impotriva neştiinţei de carte şi a lipsei de cultură, tot felul de şcoli pentru copii, pentru tineri şi pentru oameni mari, teatru, cinematografe, terenuri sportive. Acestea sunt cele două oraşe pe care, în Bârlad, omul le întâlneşte peste tot locul: pe stradă, în case, în birouri, în fabrici, pretutindeni.

Mă pregătesc să părăsesc oraşul aşezat în terase, pe coline şi în vale, ale cărui case, privite de departe, par unele în cârca altora. Pe stradă, câţiva copii curat îmbrăcaţi, grijuliu, cu călimările în mână, vin sau pleacă la şcoală. Câţiva copilandri, sosiţi prea devreme, aşteaptă cuminţi, în faţa bibliotecii oraşului, să vie bibliotecara. Din depărtare se aude şuieratul înfundat al unei sirene, glasul viitorului Bârlad. Incă puţin şi miile de tineri vor fi cu toţii pe „strada mare".

In piaţa prin care trec, în drum spre gară, târgul s'a terminat de mult. Nu se mai află nimeni. Au plecat şi ţăranii, şi cumpărătorii. In piaţă nu se află decât câţiva măturători şi totuşi, într'o margine a ei patru oameni tuciurii se omoară cântând. Unul are o goarnă, altul o trompetă, celălalt un trombon şi ultimul o tobă.

Alămurile sunt încreţite într'un hal fără de hal, de parcă cineva le-a mototolit şi apoi s'a căznit să le îndrepte. Burdufurile tobei sunt pline de petice. In piaţa goală toţi patru cântă de zor. Primii trei parcă se străduiesc să-şi scuipe afară bojocii şi al patrulea, tot căznind toba, deşi s'a lăsat frigul, e lac de apă. Şi în piaţă nu mai e nimeni. Cei câţiva măturători nu mai lucrează din cauza lor. In faţa muzicanţilor, parcă dus pe gânduri, se află un om mai în vârstă. Ceva mai departe, pe capra unei căruţe, stă o fată. S'a încotoşmănit în palton. Boneta, strident colorată, şi-a înfundat-o pe cap. In spatele ei, în căruţă, un dulap, o dormeză, o masă şi câteva scaune noi, pe care le cunoşti din vitrina magazinului cu mobile ce se vând în rate. Fata are privirea pierdută undeva departe. Omul în vârstă ascultă şi cei patru muzicanţi se omoară cântând în piaţa goală în care încep să se adune tot felul de curioşi. Plin de nedumerire, într'un târziu, îl întrebi pe cetăţean dece cântă acest fragment de fanfară:

— Imi mărit fata mâine, şi încerc muzica...

Pretutindeni tot felul de şcoli. Noul local al şcolii medii tehnice metalurgice.

IN CINSTEA ALEGERILOR

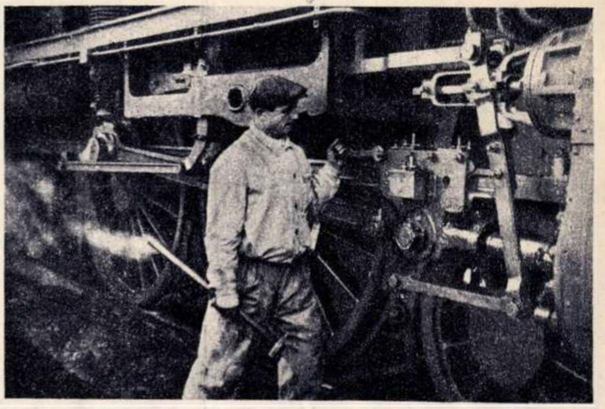

In depou, ca şi pe traseu, mecanicul Stanciu Ion, stahanovist cincisutist dela C. F. R Piteşti, îşi îngrijeşte locomotiva cu multă dragoste. Deaceea locomotiva sa funcţionează totdeauna în condiţiuni bune. Luna trecută, harnicul mecanic a parcurs 2868 km. remorcând cu locomotiva sa o încărcătură de 17.600 tone. El şi-a îndeplinit astfel cu cinste angajamentul luat în cinstea alegerilor de deputaţi în sfaturile populare.

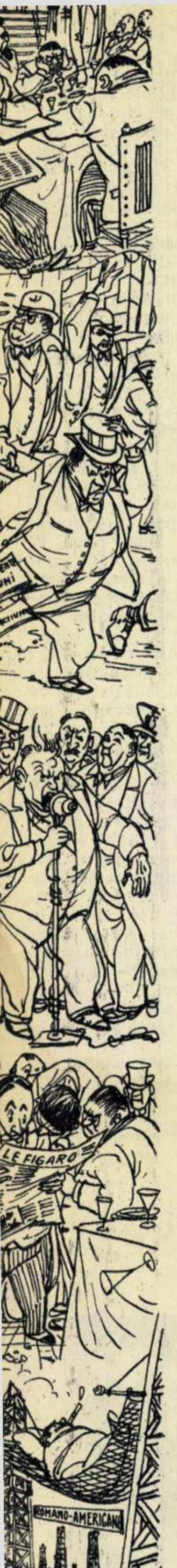

Foaie verde

de
Tudor ARGHEZI

Ilustraţia de GION

La Paris, între pahare,
Stau în coate, pe ziare,
Foşti curteni şi foşti boieri,
Câţiva bravi stăpâni de ieri.
Decând sunt pe dinafară,
Ei suspină după ţară,
Că se nimeriră toţi
Mari români şi patrioţi.
Doar odată-au şovăit,
De s'au strâns şi au fugit.
Când corabia se'nneacă,
Şobolanii, droaie, pleacă.
Din pârjol, ca de-obicei,
Au tulit-o'n câ rd şi ei,
Cu o muscă pe căciulă,
Groasă'n pântec şi sătulă.

Truda voastră 'n gol, Ioane,
V'au cărat-o'n geamantane,
S'aibă să benchetuiască
Din sudoare românească.
Tălmăcită în valută,
A'ncetat să le mai pută.
Gândul li se-abate'n ţară
Insă hoţul, bunăoară,
S'au grăbit cu'ntâietate
Să şi-l ia'n streinătate,
Cel cu pipota mai mare,
Să şi-l puie la păstrare
Unde sunt asigurate,
Miliardele furate,
In depozite secrete,
Incă depecând, băiete,
Se băteau în piept, la Moşi,
Pentru glie şi strămoşi.
Peste ţări şi peste ape
Işi simt ţara mai aproape.
Scumpe fură toate celea
Dar mai scumpă le-a fost pielea.
I-ai văzut? Când să răspundă
Au pierit într'o secundă,
Parcă nici n'ar mai fi fost.
Tu, Ioane, om cu rost
Ai rămas pe brazda ta,
A plivi şi seceră.
Putregaiul de strânsură
Ajunsese la coptură
Şi buboiul, prins de oase,
Ingrăşat cu vârf, crăpase.
Haimanaua fără ţară,
Pripăşită şi fugară,
Luând trecutul cu chirie,
Si-a făcut şi-o meserie:
Din senin şi dintr'o dată,
Se propune exilată.
Maimuţoii ciocoieşti
S'au trezit în tren Bălceşti.
— Daţi-le câte-o hârtie,
In trei limbi, de mărturie,
Că în timpurile grele
S'au gândit numai la piele
Şi că ceasurile mari
Le-au trăit schimbând dolari.

Zise unul mai cu vază:
„Ştiţi că'n ţară se votează?
„Ştirea ne interesează.
„Aflu că poporul tot
„Merge, om cu om, la vot,
„Şi, ce nu s'a pomenit
„In răstimpul fericit,
„Toată breasla, toţi golanii,
„Târgoveţii şi ţăranii,
„In opinci şi în obiele,
„Şi muierile, şi ele,
„Vizitii, grăjdari la noi
„Şi ciobanii, dela oi.
„Locul nostru cald, acuş
„O să-l ia un lăcătuş.
„Şi-unui advocat samsar
„Ii urmează un dogar.
„Cum vedeţi, mă rog frumos,
„Lumea s'a întors pe dos.

„V'amintiţi de ţara bună?
„Lucram bine împreună,
„Pân' a nu se-aprinde casa
„Şi-a o lua la sănătoasa,
„Cu bănet şi catrafuse,
„Val-vârtej.
Ce bine fuse!
„Ne scuipam, ne ocăram,
„Dar uşor ne şi 'mpăcam.
„Pentru drepturi şi putere,
„Alegeam după avere.
„Cu o mie de pogoane
„Nici nu-ţi mai păsa, cucoane.
„Cu o mie de hectare
„Alegeai un domn mai mare,
„Şi cu patruzeci de mii,
„Cu cirezi şi herghelii,
„Mori, ţiţei, păduri şi sate
„Şi-orişice, pe săturate,
„Erai autoritate.
„Ţi-era voia respectată
„In justiţie şi-armată
„Şi-l numeai şi îl scoteai,
„Orişicând, pe cine vreai,
„Admirând cum se 'nvârteşte
„Totul pe câteva deşte.
„Şi, fireşte, cei mai tineri,
„Veri, nepoţi, băieţi şi gineri,
„Trebuiau încurajaţi
„Să ajungă deputaţi,
„Senatori, bărbaţi de Stat.
„Un mandat de deputat
„Era, dragă, o arvună
„Care merge dimpreună,
„Ca vocala cu-o consună,
„Cu silabe e „Bu-get".
„Aveau dreptul, get-beget,
„Să se 'nfrupte din belşug,
„Ca viţeii, care sug.
„Nu e ţara lor, când vor?
„Nu e mama vaca lor?
„Nu mai ştiu care netot
„Născoci un singur vot,

„Că acum, după rezbel
„Voturile sunt la fel
„Şi conaşul
„Cu rândaşul
„E totuna şi egal.
„Ce desmăţ! Şi ce scandal!
„Trei colegii erau rele,
„Vai de păcatele mele?
„Uite, parcă mi-e ruşine
„Că votează orişicine.
„Vreai să fii şi tu ca mine?
„Ţi-arătam eu stăi niţel,
„Că nu suntem de un fel.
„Când vedeam că te întreci,
„Te turnam, legat la beci.
„Vreai şi tu să te alegi,
„Nemâncat de ani întregi
„Şi să faci, tu, alte legi,
„Zău? De fiştecare falcă
„Te-alegeai cu o scatoalcă,
„Să n'o uiţi cât mai trăieşti,
„Să nu uiţi nici cine eşti.
„Dacă nu-i mai dam de fund,
„Furam urna s'o ascund.
„Cei mai buni alegători
„Te votau de zece ori.
„La prostime, mai târziu,
„Dam cinzeaca de rachiu
„Şi de fitece fiţuică
„Polul şi un chil de ţuică.
„Câştigam, aşa, un loc,
„Numai cu un boloboc.
„Sigur ca să fii detot,
„Sculai şi pe morţi la vot.
„Minunata de metodă
„Îi tihnise şi lui Vodă".

*

Oratorul dela chef
Părea să le fie şef.
Cauză, necauză,
Se făcu-o pauză.
Dar în masă, deodată,
Se porni un pumn să bată.
Insemna, din asistenţă,
Că grăleşte-o Excelenţă.
Spânului, ca o femeie,
Ii venise o ideie.
Işi trecu mâna prin păr
Şi grăi, într'adevăr:
„Vreau să ştiţi ce m'am gândit,
„De trei zile nedormit.
„Nu glumesc, nu spui poveşti...
„Să le scrim la Bucureşti...
„Că le-am da, din timp, şi lor
„Hotărît, un ajutor.
„Prin tocmeli şi înţelegeri,
„Să le facem noi alegeri,
„Cum ştim noi şi le-am făcut,
„Pe tipicul cunoscut.
„Avem leacuri şi reţete
„Incercate şi concrete.
„Pentru feldefel de cazuri,
„Mutre, nazuri şi necazuri,
„Sfori sucite'n zeci de chipuri,
„Chiluluri, panglici şi tertipuri
„Şi, de s'ar ivi buclucul,
„Mângâieri cu cauciucul.
„Mă aştept că mai apoi
„Ieşim deputaţi şi noi.
„Dar nu punem în scrisoare:
„Domnule sau frăţioare
„Sau: stimate, onorate,
„Titluri vechi şi perimate,
„Ci dibaci, cum suntem iarăşi,
„Vom începe cu: Tovarăşi.
„Cred că, recunoscător,
„Cel mai mare'n rangul lor
„Ne dă'ndată, tuturor,
„Şi moşiile'ndărăt
„După cum o să v'arăt,
„Şi astfel, mai dai, mai lasă,
„Ne vedem şi noi acasă.
„Cât priveşte monarhia,
„S'a schimbat filosofia,
„Că suntem de doi, trei ani,
„Democraţi republicani.
„Suveranul mult iubit,
„E de altfel absorbit
„De supreme interese,
„De gâlceavă şi procese,
„Testamente şi'mpărţeală
„De moştenire regală.
„Intr'o ţară depărtată,
„A chemat în judecată
„Şi pe fosta ţiitoare,
„Una din moştenitoare,
„Grijuliu că banii-i scapă —
„Şi pe taică-su din groapă.
„Mândra noastră dinastie
„A căzut în ţigănie.
„Este vremea, se'nţelege,
„Să'nălţăm, în loc de rege,
„O prăjină'n Cişmigiu,
„Cu o teacă şi-un chipiu.
„Trebuie, iar înţeles,
„Să scrim clar şi'n stil ales.
„N'avem, la Paris, prezente
„Toate marile talente,
„Minţile mai eminente,
„Toate penele măiastre,
„Oare-ale culturii noastre?
„Nu-i ştiut? cultura toată
„E, cu noi, refugiată,
„Şi adevăratul stil
„E cu élita'n... exil.
„De asemenea se ştie
„Că plutim în poezie
„Şi fugind accelerat,
„Ne-am cătat şi adunat".

*

Într'adins ori din greşală,
Prin Paris trecea Păcală.
In iţari, cu traista'n băţ,
Se brodi pe la ospăţ
Şi'mbucând din mămăligă,
I-auzea pe domni că strigă.
Zise'n sine: „Să mă sui
„Şi trei vorbe să le spui:
„Puneţi-vă pofta'n cui.
„Ce a fost s'a isprăvit.
„Ce-aţi cătatără-aţi găsit.
„Ingrijiţi mai abitir
„De moşii în cimitir
„Şi mâncaţi şi înghiţiţi
„Banii ţării măsluiţi.
„Eu v'aş mai ura atât:
„Să vi se oprească'n gât.
„Că şi de-aţi mai avea parte
„De niscaiva paşapoarte
„Să vă'ntoarceţi să votaţi,
„V'aş da sfat să adăstaţi
„Că poporul
„Vă primeşte cu toporul.

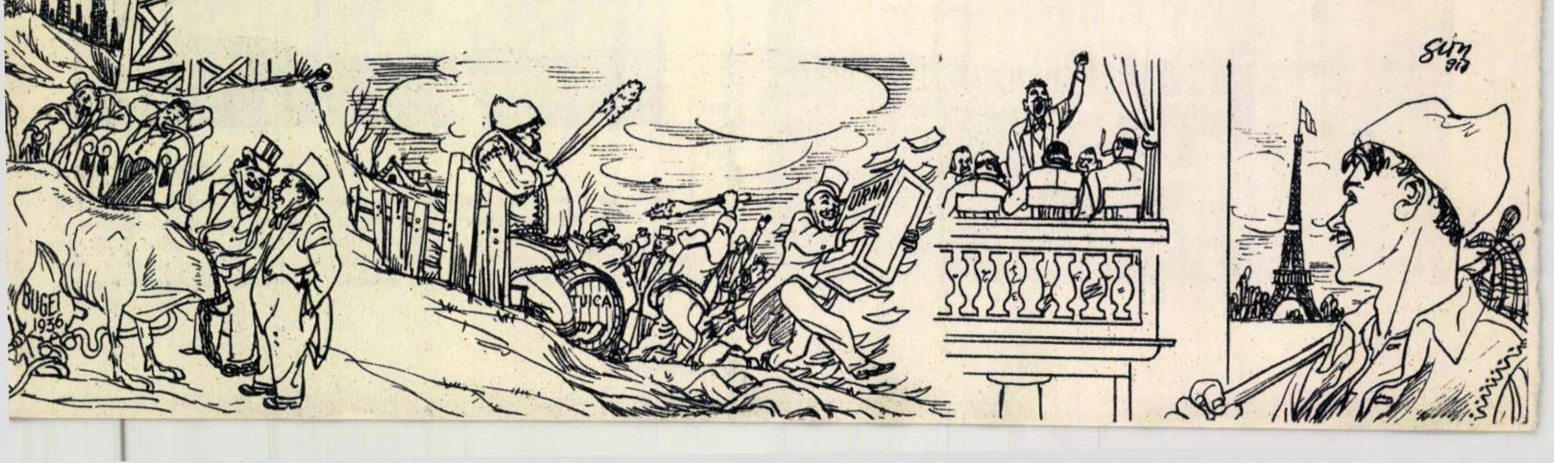

Ca şi în alte centre muncitoreşti, şi la Petroşani a fost înfiinţat, în anii puterii populare, un institut de învăţământ superior. Este Institutul de Mine „Gh. Gheorghiu-Dej", în care sute de studenţi – mineri sau fii de mineri, muncitori şi ţărani muncitori – se pregătesc să devină ingineri pricepuţi. Studenţii sunt recunoscători partidului şi guvernului pentru minunatele condiţii de studiu şi dezvoltare ce le-au fost create. Tinerii Ioan Văcaru, Zoi Opincaru, Elena Bluz şi Marian Rusu, – pe care-i vedem în fotografia noastră – ca şi numeroşi alţi studenţi care au împlinit anul acesta 18 ani – vo face dovada acestei recunoştinţe, dând primul lor vot, la 20 Decembrie, candidaţilor F. D. P.

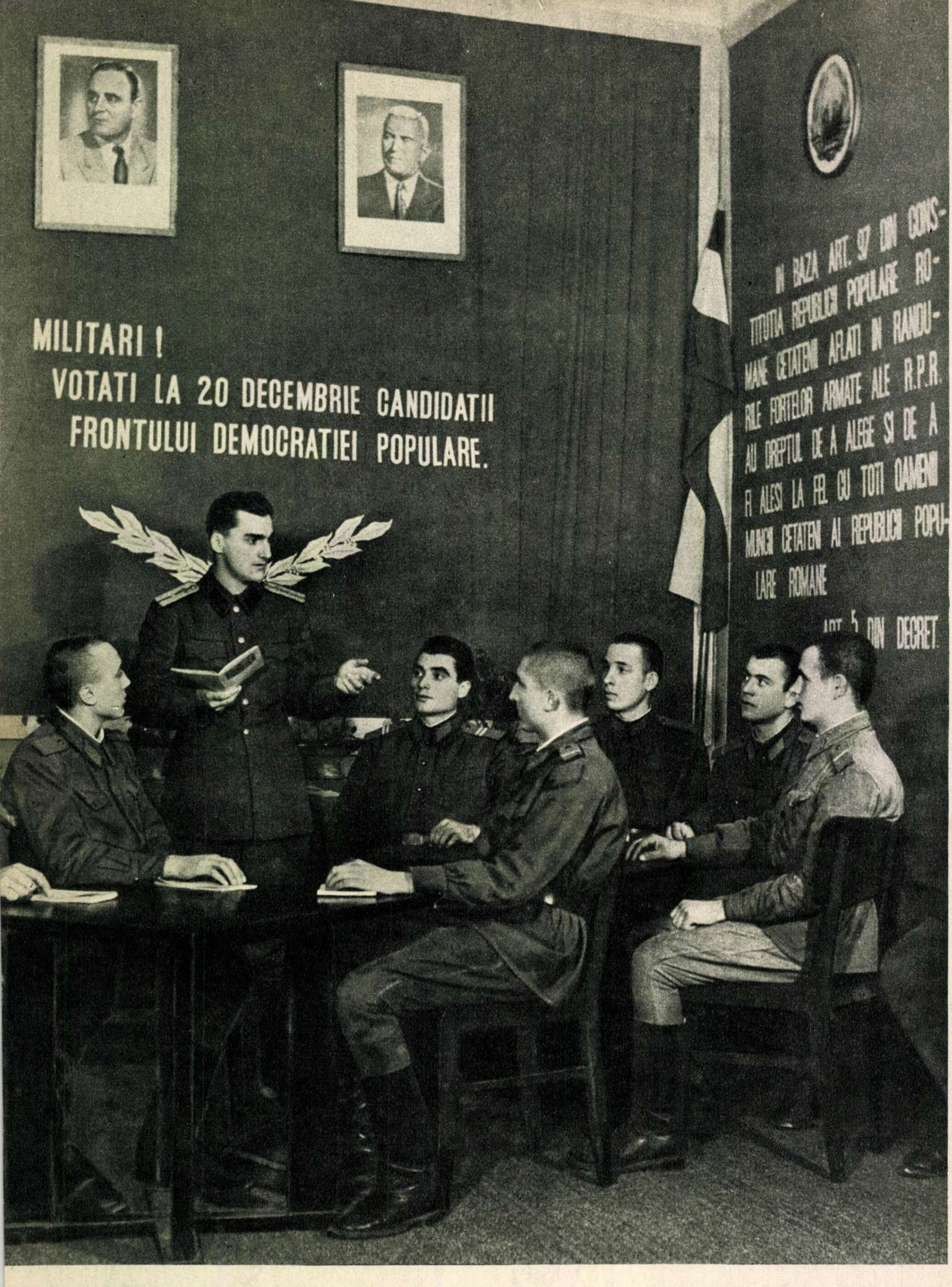
MILITARI !
VOTATI LA 20 DECEMBRIE CANDIDATII
FRONTULUI DEMOCRATIEI POPULARE.
IN BAZA ART. 97 DIN CONS-
TITUTIA REPUBLICII POPULARE RO-
MANE CETATENII AFLATI IN RANDU-
RILE FORTELOR ARMATE ALE R.P.R.
AU DREPTUL DE A ALEGE SI DE A
FI ALESI LA FEL CU TOTI OAMENII
MUNCII CETATENI AI REPUBLICII POPU-
LARE ROMANE
ART. 5 DIN DECRET.

Ostaşii Armatei noastre Populare sunt cetăţeni egali în drepturi cu toţi cetăţenii patriei. Şi la campania de pregătire a alegerilor ei participă la fel cu toţi fiii poporului muncitor. In fotografie: ostaşi dintr'o unitate militară s'au adunat la punctul de agitaţie. Ofiţerul Ioan Bejenaru le vorbeşte despre drepturile militarilor şi datoria lor de a participa activ la alegeri.

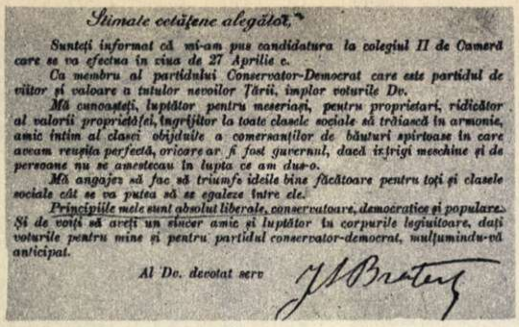

Stimate cetăţene alegător,

Sunteţi informat că mi-am pus candidatura la colegiul II de Cameră care se va efectua în ziua de 27 Aprilie c.

Ca membru al partidului Conservator-Democrat care este partidul de viitor şi valoare a tutulor nevoilor Ţării, implor voturile Dv.

Mă cunoaşteţi, luptător pentru meseriaşi, pentru proprietari, ridicător al valorii proprietăţei, îngrijitor la toate clasele sociale să trăiască în armonie, amic intim al clasei obijduite a comersanţilor de băuturi spirtoase în care aveam reuşita perfectă, oricare ar fi fost guvernul, dacă intrigi meschine şi de persoane nu se amestecau în lupta ce am dus-o.

Mă angajez să fac să triumfe ideile bine făcătoare pentru toţi şi clasele sociale cât se va putea să se egaleze între ele.

Principiile mele sunt absolut liberale, conservatoare, democratice şi populare. Şi de voiţi să aveţi un sincer amic şi luptător în corpurile legiuitoare, daţi voturile pentru mine şi pentru partidul conservator-democrat, mulţumindu-vă anticipat.

Al Dv. devotat serv

Două documente

Manifestul lui Nea Iancu Decalitru

Priveşte, cititorule, facsimilul de mai sus şi citeşte-i conţinutul. Dacă eşti mai tânăr în ani, fără îndoială că vei fi tentat să-l consideri drept o farsă reuşită sau drept un citat din spusele vreunui erou al lui Caragiale. De eşti însă mai vârstnic, textul de mai sus îţi va aminti de foarte multe alte texte asemănătoare pe care le-ai citit pe vremea când burghezo-moşierimea organiza în ţara noastră alegeri al căror ambalaj purtau eticheta: alegeri „libere" şi „democratice". Iar dacă eşti şi vârstnic şi bucureştean, desigur că-ţi vei aminti şi de autorul textului, avocatul I. A. Brătescu, supranumit „Iancu Decalitru". A fost un politician cunoscut în anii dinaintea primului război mondial nu numai pentrucă a trecut prin toate partidele burgheze, a fost deputat, şef de culoare (sector), ajutor de primar, etc. Dar şi pentrucă — înarmat cu „principiile... absolut liberale, conservatoare, democratice şi populare"—era „ridicător al valorii proprietăţii" şi, mai ales, se îngrijea de „clasa" ce-i era mai dragă: „clasa obijduită a comersanţilor de băuturi spirtoase" (dela care negoţ i se trage şi porecla de „Nae Decalitru")...

Aşa erau, dragă cititorule, „bărbaţii de stat" care se alegeau pentru a conduce România de eri!

Cartea de vizită electorală a d-lui senator

La prima aparenţă o carte de vizită, obişnuită prin dimensiuni, ieşind însă din comun prin cantitatea de text pe care o conţine. E cartea de vizită a fostului senator Ştefan Th. Moncea.

De fapt, după cum poţi observa, cititorule, ea conţine un adevărat „curriculum vitae" al domnului senator. Poţi afla din lectura ei unde s'a născut ilustrul om politic, de ce boli au suferit părinţii săi, când s'a căsătorit, câte progenituri a adus pe lume etc. Şi, mai ales, poţi afla că a fost un mare „binefăcător" şi un om fericit! De era liberal sau ţărănist, averescan sau cuzist — nu afli din cartea de vizită. La urma urmei, ca şi alţi politicieni burghezi, putea să fie azi într'un partid, mâine în altul, poimâine în celălalt. Din moment ce toate partidele burgheze erau o apă şi un pământ — amănuntul acesta nu mai interesează. Te interesează însă cu ce fel de mijloace — alături de urnele măsluite şi bâtele agenţilor electorali, ţuica şi mititeii, baionetele jandarmilor şi gratiile puşcăriilor — căutau domnii politicianişti burghezi să mascheze colosala farsă a alegerilor lor. Şi alăturata carte de vizită, ca şi manifestul de mai sus, grăieşte dela sine în această privinţă!

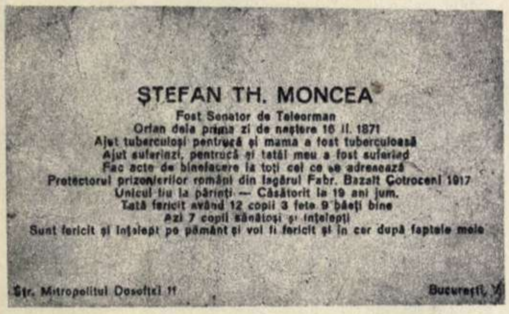

ŞTEFAN TH. MONCEA
Fost Senator de Teleorman
Orfan dela prima zi de naştere 16 II. 1871
Ajut tuberculoşi pentrucă şi mama a fost tuberculoasă
Ajut suferinzi, pentrucă şi tatăl meu a fost suferind
Fac acte de binefacere la toţi cei ce se adresează
Protectorul prizonierilor români din lagărul Fabr. Bazalt Cotroceni 1917
Unicul fiu la părinţi — Căsătorit la 19 ani jum.
Tată fericit având 12 copii 3 fete 9 băeţi bine
Azi 7 copii sănătoşi şi înţelepţi
Sunt fericit şi înţelept pe pământ şi voi fi fericit şi în cer după faptele mele

Str. Mitropolitul Dosoftei 11 — Bucureşti,

VOTĂM IN SAT LA NOI

— Aşa e la noi, la Ponorel. Cât cuprinzi cu ochii, numai piatră şi pădure, piatră şi pădure...

Stăm amândoi în mijlocul drumului, privind înălţimile ce străjuesc de-o parte şi de alta apele Arieşului. In frigul aspru al dimineţii, fuioare albe de aburi însoţesc fiecare cuvânt ce-l rostim.

—In jos, la vreo 18 kilometri de aci, se află Câmpenii, centrul raionului nostru, — continuă ţăranul muncitor Gheorghe Vâlcea, un moţ bătrânel, cu mişcări iuţi şi ochi neastâmpăraţi. In sus, la o jumătate oră de mers, Vidra Iancului. Inălţimii celei mari din stânga îi zice Creasta Poenii. După ea se găsesc crânguri cu zecile.

Şi arată cu mâna o culme prelungă ce însoţeşte malurile Arieşului până departe.

—In ziua alegerilor oamenii trebuiau să meargă la Câmpeni. Cei de aci, din Ponorel, o luau pe jos. Moţii de prin munţi îşi luau în traistă de ale mâncării şi porneau pe căluţi până la secţia de votare... Dar asta acum, în ultimii ani, încă era floare la ureche faţă de cum se petreceau lucrurile în trecut, când stăpâni erau domnii... De teama ciomăgaşilor, oamenii, mânaţi de jandari la vot, mergeau numai noaptea prin ăle coclauri, şi numai pe ocolite...

Moş Vâlcea dă uşor din cap.

— Aşa erau alegerile atunci. Oamenii ieşeau umpluţi de sânge, stâlciţi, în timp ce domnii, fie ei liberali, fie ţărănişti, îşi făceau frumuşel învârtelile... Dar să nu stăm pe loc. Vino să vezi unde o să fie secţia noastră de votare. Acum avem şi noi secţie de vot. Aşa spune legea...

Ajungem la şcoală, locul unde se va amenaja viitorul local de vot. Intâlnim aci pe învăţătorul Constantin Şerbănescu, propus candidat în alegerile pentru sfaturile populare. Sala mare, curată şi frumos pavoazată, în care am intrat, îşi aşteaptă numai cabinele de vot. Parcă ghicindu-mi gândurile, Gheorghe Vâlcea îmi spune:

— Cabinele pentru votare s'au dat deja în lucru la cooperativa meşteşugărească din comună. Şi adăugă de îndată: „Avem şi cooperativă în sat la noi..."

— In fiecare zi, spune învăţătorul Şerbănescu, mă întâlnesc cu zeci de oameni care mă întreabă dacă e adevărat că vom avea secţie de votare chiar la noi în sat şi că nu va trebui să mai mergem până la Câmpeni. Infiinţarea acestei secţii este pentru satul nostru un adevărat eveniment.

— Oamenilor le place de câte ori aud că se face ceva nou. Şi doar ar fi trebuit să se fi învăţat deacuma cu cele noi... — spune cu mândrie Gheorghe Vâlcea. — La noi, continuă el, aproape în fiecare lună Sfatul Popular, laolaltă cu oamenii din comună, dă la iveală câte ceva nou. Intr'o lună indiguirea Arieşului, într'alta repararea podurilor de peste râu, apoi căminul cultural cel nou...

— Căminul cultural, îl întrerup, nu e clădirea cea nouă, albă, pe care am zărit-o lângă Sfat?

— Nu. Aceea e casa de naşteri, ridicată şi ea tot în ultimul an. Căminul cultural e în altă parte a satului.

Directorul şcolii, tovarăşul Pleşa, ţine cu totdinadinsul să trecem şi pe la internatul şcolii — înfiinţat şi el nu demult — unde au întreţinere gratuită 65 de copii din satele vecine.

— S'au făcut multe la noi, îmi spune la despărţire învăţătorul Pleşa. Dar mai avem o dorinţă pe care vrem s'o îndeplinim. Am început construcţia unei microcentrale. Avem până acum turbina. Ne lipseşte dinamul... Când vom izbuti să-l avem, om prinde 'n chingă apele Arieşului şi om lumina satul ca ziua. Să-i vedem numa' la lucru pe cei pe care-i vom alege la 20 Decembrie! Mai ales că de data asta îi vom alege chiar aici, în sat la noi...

I. MURGU

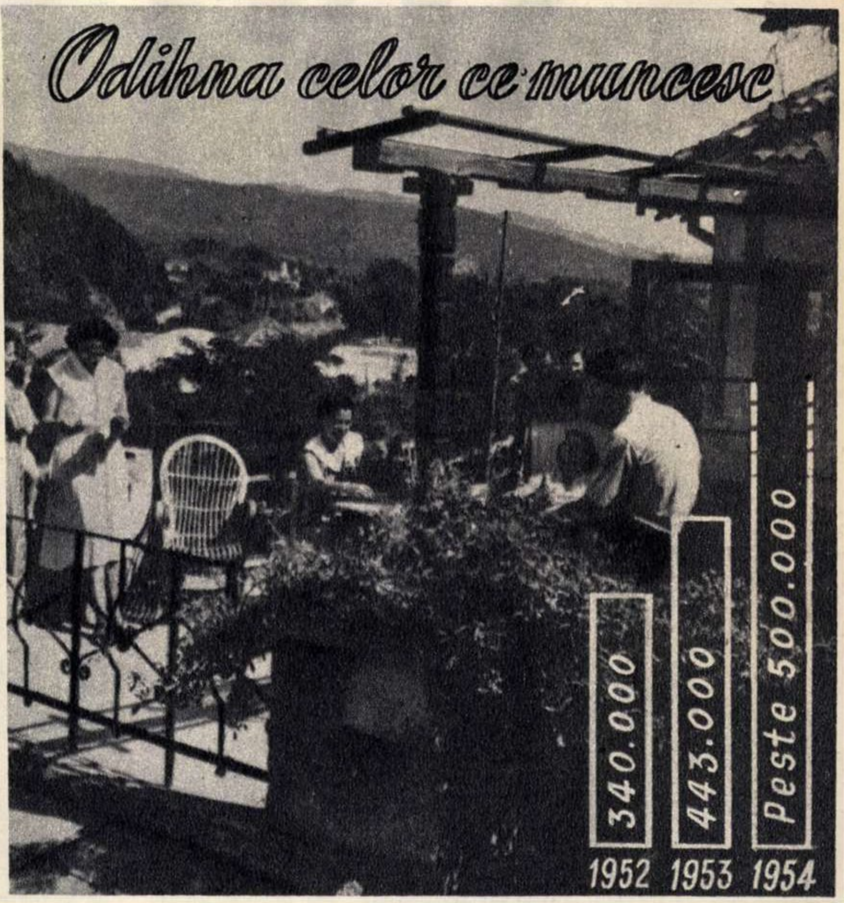

GOSPODARII DIN VALEA ROŞIE

reportaj de Dumitru IGNEA

O haltă nu prea arătoasă în câmpie: Valea Roşie. Cobori şi, cât te-ai şterge la ochi, trenul a şi pornit mai departe către Olteniţa. Din haltă, dacă coteşti spre stânga trecând linia, intri deadreptul pe drumul mare ce taie satul în două. Pe drum, spre inima satului, afli lucruri deosebite chiar dacă mergi de unul singur: în ograda Ocolului Silvic foşneşte puietul de stejar din care se vor ridica, semeţe, viitoarele păduri. Aruncând din mers o privire la casele pitite printre salcâmi, vezi că cele mai multe din ele sunt îngrijite de sclipesc mai dihai ca ghiocul, acoperite cu ţiglă şi zugrăvite pe dinafară cu multă măestrie. Zici: oameni gospodari şi harnici!

Mergând pe drum poţi afla sumedenie de lucruri. Dar tot e mai bine când te însoţeşti cu cineva de prin partea locului. Omul cu care mă' nsoţesc e puţintel la trup şi uscat. Mustaţa neagră o poartă tunsă scurt. Faţa îi este tăbăcită de vânt şi darnic înegrită de soare. Om dela şes. Vorbeşte repede, însoţindu-şi vorbele cu gesturi scurte.

— Gospodăria, zici? He, he, păi avem gospodărie mare! Să ai numai dumneata pingele s'o poţi cuprinde cu pasul!...

Tace câteva clipe şi, privind cu coada ochiului la pantofii mei, zâmbeşte hâtru, parcă bucuros la gândul că am să rămân fără pingele. Apoi continuă:

— E mare, ce mai! Gospodărie nu glumă. (Numără pe degete). De! Două sute patruzeci şi două de familii. Pământ ca la 1400 de pogoane, dacă nu mai bine. Başca oile, caii, porcii, acareturile...

Câteva clipe tace din nou, căutând cu privirea peste zăplazul unei ogrăzi, apoi vorbeşte tare de tot către omul din ogradă:

— Bre nea Ioane, bre! Ai măcinat?

Cel din ogradă dă din cap că nu, fără să scoată o vorbă.

— Nu-i nimica, zice însoţitorul şi, ca şi cum ar fi vorbit cu mine, complectează: măcinăm mâine. Bine că avem ce măcina, nu-i aşa?

Dau din cap a aprobare şi-l întreb:

— De când eşti colectivist?

Insoţitorul mă priveşte pieziş şi-mi răspunde cam în doi peri:

— Eu? Păi nu-s!... Nu te uita aşa la mine, că tot nu-s. Te miri că ştiu socoteala gospodăriei? Păi o ştiu. Cum să n'o ştiu! Pentrucă, de!... ochiul vede şi... mai ştii cum vine cazul? Poate anul ăsta, poate la anul... Vorba aia: dacă ştii bine, dacă cunoşti, ai o bază...

Poate că ar fi vrut să mai zică ceva, dar, ajungând în dreptul unei uliţe, coti iute, vorbindu-mi din mers:

— Cu bine! Eu o iau în sus. Gospodăria-i pe dreapta. O găseşti dumneata, că are firmă...

După huietul tractoarelor

In această zi de toamnă, în ograda gospodăriei agricole colective „11 Iunie" e linişte deplină. Singur paznicul îşi petrece vremea răscolind cu o furcă, sub un şopron, troienele de bumbac proaspăt cules. Din când în când se apleacă, culege din puful mătăsos câte o frunză ori un pai, îl dă de-oparte şi mormăie dojenitor: „Ei, fetelor, unde vă stau ochii, la flăcăi, ori la muncă? Las'că dau eu ochii cu voi". Când îl întreb unde se fac însămânţările de toamnă, se sprijină în furcă, mă cântăreşte din ochi cu luare aminte, apoi vorbeşte rar:

— Insămânţările? Ai mai fost pe la noi? N'ai mai fost! Atunci e cam greu, că noi avem tarla mare, tovarăşe. Se gândeşte o clipă: ştii ceva? Uite cum mergi: faci la dreapta pe prima uliţă şi mergi până dai de vii. De-acolo tai în două tarlaua de bumbac şi... mai departe te slujeşti de auz. Te iei după huietul tractoarelor. Ai grijă că huiet se mai aude şi din dreapta. Da' acolo nu se însămânţează. Se face arătură...

Lupta pentru pâine

Mihalea Gheorghe, vicepreşedintele gospodăriei, e un om trecut de 40 de ani. Te priveşte „de sus", nu pentrucă ar fi asta o meteahnă a lui, ci pentrucă altfel nu poate omul: e înalt şi bine legat. Când merge pe arătură, tractoriştii chiar se supără. Zic în glumă că-i nevoie să are din nou pe unde calcă el. Inainte de a intra în gospodărie, Mihalea avea grija lucratului a un hectar şi jumătate de pământ şi hrănitului a zece copii. Acum are tot zece copii, dar grija pentru lucrul pământului e mult mai mare: gospodăria are peste 700 de hectare. Aşa mai merge!

L-am găsit la însămânţat. Stătea de vorbă cu brigadierii, purtând dintr'o palmă în alta boabele rumene de grâu.

Privea dealungul tarlalei, vorbind tare, cu o voce groasă de bas:

— O să iasă grâu bun. Vezi ce 'nseamnă să ai ajutor de stat?

Şi, parcă voind să sublinieze cele spuse, întinse mâna către tractoarele ce înaintau spre tarla, trăgând după ele semănătoarele ce săltau sprintene peste bulgării ogorului. Două tractoare mergeau dealungul tarlalei. Al treilea le tăia drumul deacurmezişul.

-- Insămânţăm în cruce — continuă vorba Mihalea. Când creşte grâul, nici cât ai pune palma nu rămâne loc gol. Cu metoda asta a însămânţatului în cruce nu ne-am împăcat noi chiar aşa, dintr'odată. Cine dracu mai văzuse să bagi grâul în pământ de două ori pentru ca să răsară odată. Ziceam că e părăduială mare de sământă. Dar multe mai învaţă omul în muncă. Acum oamenii noştri nici nu mai însămânţează altfel...

Colectiviştii ţin la vicepreşedintele lor, îi apreciază calităţile de bun organizator, dar nu se sfiesc să vorbească şi despre unele din scăderile lui: din când în când se cam răsteşte la câte un colectivist. Meteahnă rea, zic oamenii. Şi ar fi tare bucuroşi cu toţii dacă vicepreşedintele s'ar lecui de această meteahnă.

...De când au intrat în gospodărie, ţăranii colectivişti din Valea Roşie pomenesc mereu cuvinte care înainte vreme le erau cu totul străine: agrominimul, agrotehnica, îngrăşăminte chimice, însămânţat în cruce, polenizare. Ei ştiu acum bine că toate acestea înseamnă pâine mai multă, viaţă mai bună şi mai uşoară.

Colectiviştii vor astăzi să înveţe. Şi învaţă. Când inginerul Dobrescu, agronomul, vine printre colectivişti, cu greu poate scăpa. Il năvălesc cu întrebările. Colectiviştii vor cu tot dinadinsul să afle tainele lucrării pământului după carte. Şi agronomul îi învaţă. Cu încetul, dar îi învaţă. Dobrescu mai răspunde şi de ogoarele cu păioase din alte părţi ale raionului, dar colectiviştii nu se sfiesc să-i spuie „agronomul nostru".

Dar Dobrescu nu e singurul căruia îi spun colectiviştii aşa. Tot „agronomul nostru" e şi inginerul Petre Ştefan, care-i îndrumă pe colectivişti la cultivarea bumbacului. Şi fiindcă gospodăria are vie şi livadă, îl cunosc şi pe tovarăşul Negrea, cel de-al treilea inginer, care se bucură asemenea celorlalţi doi de aceeaşi preţuire.

Cel mai bun prieten al colectiviştilor, „mâna noastră dreaptă", cum îi spun ei, este S.M.T.-ul. Pe tarlalele gospodăriei colective din Valea Roşie lucrează tractoarele S.M.T.-ului din Ulmeni. De cum

Tractoarele dela S.M.T. Ulmeni ară de zor pe tarlalele gospodăriei colective din Valea Roşie; brazda adâncă aduce rod bogat.

Colectiviştii lucrează cu sârguinţă la pavarea noii porcăreţe a gospodăriei.

încep arăturile și până se termină însămânțatul, tractoriștii nu se mai deslipesc de tarlaua gospodăriei. Colectiviștii au făcut legătură strânsă cu S.M.T.-ul. Colectivistul Ion Pârvu spune că „tractorul e mama bună a câmpului", că „fiecare tractor poartă în el o herghelie de cai".

Dar legătura aceasta e și mai strânsă pentrucă cinci tractoriști dela S.M.T.-ul din Ulmeni sunt din sat dela ei. Familiile lor sunt în gospodărie. Printre cei cinci se află și Constantin Surcel, țăranul care până mai deunăzi asuda din zori în noapte cu mâinile pe coarnele plugului și care s'a urcat pe tractor la 40 de ani, făcând fărâme haturile. El obișnuește să se mândrească zicând apăsat:

— Clasa muncitoare a făcut din mine un țăran învățat. M'a urcat pe tractor.

Din veniturile obținute în gospodăria colectivă, colectivistul Marin Dima și-a cumpărat o vacă. Familia lui îl primește cu bucurie la întoarcerea dela obor. Odată cu înflorirea gospodăriei celei mari, înflorește și mica gospodărie individuală a țăranilor colectiviști.

O familie harnică

Familia lui Ion Gh. D. Pârvu făcuse peste 1000 zile-muncă numai până în Septembrie. In toamnă Ion Pârvu și cu feciorul său, Petru, au început să lucreze în brigada de constructori. Clădesc. Nevastă-sa, Dobrița, cu cele două fiice, Stanca și Elena, și cu noră-sa, Alexandra, s'au dus la cules de bumbac. Pe cele opt pogoane ce le au în primire dela prima prașilă, capsulele începuseră să plesnească tot mai des: înflorea bumbacul. Puful alb îți lua ochii: părea că, înainte de vreme, se așternuse pe tarla o spuză de omăt. Cele patru colectiviste nu mai prididеau. Fiecare lua câte două rânduri în primire, desgolea capsulele cu iuțeală, ajungea la capăt și când întorceau capul vedeau din nou alb înaintea ochilor: alte capsule se deschiseseră împingând către soare puful orbitor de alb al bumbacului. Porneau din nou, cu și mai multă iuțeală: bumbacul nu îngăduie zăbavă!

Alexandra Pârvu — nora — era nemulțumită de acea zi. Strânsese numai 30 de kilograme. Cantitatea asta reprezenta de fapt o normă și jumătate, dar Alexandra nu se împăca cu acest rezultat.

— Azi am fost leneșă și gata! — spuse ea.

Se ridică, puse mâinile în șolduri și cuprinse cu privirea tarlaua până băt departe unde lucrau la cules bumbacul alte grupuri de colectiviste, apoi rosti cu hotărîre:

Colectivistul Ion Pârvu și-a primit partea de zarzavaturi care i se cuvine pentru zilele-muncă făcute în gospodărie.

— Dacă mâine nu culeg 40 de kilograme, înseamnă că nu-s colectivistă ca lumea. Asta-i! Ce zici, mamă, fac?

— Dacă-și pune omul în gând, face. Și trebue! Cu zăbava nu dovedește gospodăria să culeagă 6-7 vagoane de bumbac cât o să iasă de pe tarlaua asta...

Și, parcă hotărîtă să recolteze singură cele 6—7 vagoane, partea femeiască a familiei Pârvu porni cu și mai multă râvnă la cules. Am vrut să mai schimb o vorbă-două, dar cele patru colectiviste se și depărtaseră dealungul rândurilor de bumbac înflorit.

„Specialistul" gospodăriei

Când îl vezi pentru prima oară pe colectivistul Grigore Tudor e destul de greu să-ți faci o părere asupra îndeletnicirii lui. Privindu-i salopeta plină de pete de unsoare, motorină, ori rugină, zici că-i tractorist, mecanic, ori cazangiu. Dacă te uiți mai bine, bagi însă de seamă că palmele lui poartă urmele prafului roșcat de cărămidă, iar bocancii îi sunt stropiți de mortar. Și, tot cercetându-l, nu poți trece cu vederea că șapca poartă pe ea strujitura atelierului de lemnărie. Orientează-te, dacă poți!

Colectiviștii îi spun „specialistul gospodăriei". Ca să-l găsești pe Grigore Tudor în cuprinsul gospodăriei nu-i lucru tocmai ușor. La atelierul de fierărie cei ce lucrează în jurul celor trei focuri îți spun că a plecat la tâmplărie. Ce face el acolo? „Croiește niște căpriori", zice cineva. La atelierul de tâmplărie afli că a fost chemat „chiar acuma" la atelierul de mecanică pentru a verifica o semănătoare proaspăt reparată. In drum spre atelierul de mecanică nu poți să nu te gândești la cele trei ateliere pe care le-ai văzut și pe care colectiviștii le-au construit și amenajat în anul 1952, după cum nu poți trece indiferent nici pe lângă frumoasa lor crescătorie de păsări. Ajuns la mecanică, afli pe nerăsuflate două lucruri: primul că Grigore Tudor nu e acolo, și al doilea că gospodăria mai are încă un atelier — de rotărie — unde-l poți găsi sigur pe „specialist", dus pentru a verifica niște roate. Bineînțeles, te interesează cam câte ateliere mai are gospodăria și afli că „deocamdată numai astea patru". Și fiindcă în drum nu te-a răbdat inima să nu cântărești din ochi grajdul nou-nouț, zidit din cărămidă, în care încap 70 de cai, ajungi târziu la rotărie. „Specialistul" a șters-o și de aici. Afli din nou două lucruri: anume că „specialistului" i se mai spune și „constructorul" și că „chiar acum" s'a îndreptat către porcăreața cea nouă, ce se construește dincolo de tarlaua de porumb. Ajuns la construcția porcăreței, îl cauți din nou pe „specialist", pe „constructor". Firește, cauți un om cu niscaiva planuri în mână, ori unul care mânuie o ruletă. Nu-l vezi. Intrebi pe careva. Capeți iute răspunsul:

— A, tovarășul Tudor?... E pe schelă... zidește.

Iată-l, însfârșit! E un om de vreo 30 de ani, domol și scump la cuvinte când e vorba despre el. Dar despre gospodărie și în special despre construcții și atelaje îi place să vorbească mult. Și atunci însă, te impresionează modestia lui. Iți vorbește rar, cu cuvinte chibzuite și niciodată nu-l afli mulțumit de ce au realizat până atunci.

— Deocamdată atâta am putut face. Magazia de acolo în care încap multe vagoane de pâine (nu uită să adauge că e plină și că la sediul gospodăriei mai este una de mare capacitate); grajdul, care și el are perechea lui, tot la sediul gospodăriei din sat; două remize; cele patru ateliere și... porcăreața pentru 40 de scroafe.

Deocamdată atâta... Ce să-i faci?...

Din locul unde se construește porcăreața și până la construcțiile noi ce le tot punctează cu mâna Tudor, e o bucată bună de loc, pe care foșnesc în bătaia vântului cocenii de porumb. Intrebi dece au făcut porcăreața așa departe de grajd, de magazie. Tudor zâmbește, întinde mâna și începe din nou a trasa, de astădată prin lanul de porumb:

— E o socoteală: colo vom face încă o magazie mare. Dincolo încă un grajd, doar caii se înmulțesc. Pe stânga, încă două, trei remize pentru atelaje. Pe dreapta, ceva ateliere. Aici, lângă porcăreață, o pompă de apă. Pe urmă încă o porcăreață, două. Că doar n'o să rămânem la 40 de scroafe! Asta-i!... Nu rămâne el locul gol, n'avea grijă. O să primim

PUBLICATIE Nr. 185

— Da tovarășe, am terminat cu bine însămânțările! — comunică telefonic la raion președintele gospodăriei, Constantin Ganea.

și ajutor dela stat: o să avem și bani și material. Aicea însă ar trebui ca și cei dela raion, care ne planifică materialele de construcție, să fie mai operativi. De multe ori întârzie cu livrarea materialelor...

De jos am privit o bucată de vreme la oamenii care zideau, care preparau și cărau mortar sau dădeau la mână cărămizile — la brigada de țărani-constructori. Șuguiau, se îndemnau, fluierau.

Fiecare în felul lui. Oameni ca aceștia până nu de mult se băteau cu parii, se tăiau cu sapele ori cu coasele, se înjunghiau cu furcile pentru știrbirea hatului, ori pentru vaca scăpată în porumb. Acuma clădesc împreună. Cu mâinile lor au făcut cărămida, au croit căpriorii, au trasat, au pus temelie grajdurilor, magaziilor, atelierelor. Acum zidesc și-și fac socoteli ce vor mai zidi în viitor. In acelaș timp, ei critică tot ce-i ține pe loc. Munca în colectiv îi schimbă treptat.

Seara, după terminarea lucrului, brigadierii dau situația: astăzi, după cum arată fețele lor zâmbitoare, munca a fost mai rodnică ca deobicei.

Recolta de vin a fost și ea bună în acest an: colectiviștii vor realiza venituri serioase din valorificarea acesteia.

Nu departe de construcția nouă a porcăreței, trei tractoare fac arătură de toamnă. Cei de pe schele, fără a zăbovi în munca lor, trag din când în când cu ochiul la tractoare. Cum s'ar spune, nu le scapă din ochi. Schimbă vorbe între ei.

— Azi au mers bine! —zice unul.

— Au mers bine, dar parcă prea repede. Nu cumva ară la suprafață? complectează, cu neîncredere în glas, altul.

— Vezi-ți de treabă. Nu calcă ei condiția. E vorba de pâine. Ce-i drept, se cam grăbesc ei că prea au tot stat tractoarele în ultimele zile. Se strică cam des și le repară cam încet. In privința reparațiilor cei dela Ulmeni mai calcă și cu stângul din când în când...

Colectivistului Pârvu, discuția i-a ațâțat curiozitatea. Coboară iute de pe schelă, culege de pe jos o așchie de scândură și se îndreaptă cu pași hotărîți către arătură. Se oprește pe brazdele proaspăt răsturnate și, aplecându-se, bagă așchia în pământ. Apoi se întoarce și urcă pe schelă, ridicând așchia la vedere:

— Adâncime câtă trebue. După contract. Dacă cei dela S.M.T. ar respecta totdeauna timpul, n'ar mai fi nimica de zis...

Carnetul președintelui

E tare greu să cuprinzi dintr'odată toată complexitatea gospodăriei colective din Valea Roșie. Când crezi că știi totul, vezi că ești abia la început. Ai aflat despre grâu; ai văzut construcțiile noi; bumbacul l-ai pipăit cu mâna ta; un colectivist ți-a oferit o cană cu must, asigurându-te că peste câteva săptămâni, dacă mai vii, te cinstește cu un pahar de vin limpezit; cei 130 de cai nu i-ai văzut pe toți dintr'odată, dar le-ai simțit prezența în cele două mari grajduri; despre cele 700 de oi ți-a pomenit baciul venind la gospodărie cu câteva putini de brânză; de lângă mormanele de știuleți de porumb parcă nu ți-ar fi venit să te deslipești: prea aduceau a bulgări de soare adunați cu grijă sub remize...

Când pomenești despre toate acestea lui Constantin Ganea, președintele gospodăriei, el dă din cap a aprobare, zâmbește, apoi scoate un carnețel, îl răsfoiește și-ți răspunde:

— Da, oamenii muncesc bine!

Președintele Ganea a pornit dela oameni. El nici nu concepe bogăția gospodăriei deslipită de oameni. Cât ai clipi de câteva ori, a și pomenit o sumedenie de oameni.

Iacă, unul din ei a și intrat pe ușă. Vasile Costache colectivistul care conduce grădina de zarzavat.

— Mai livrăm ceva cooperativelor? îl întâmpină Ganea.

Costache stă puțin pe gânduri. Scoate și el un carnețel.

— Da, varză și ceva gogoșari. Am calculat. Tocmai voiam să-ți amintesc de discuția noastră. 32 de hectare de grădină e puțin, tovarășe Ganea. La anu' mărim suprafața... Altfel rămâne prea puțin pentru vânzarea la oraș....

— Să faci propuneri. O mărim. Cere orașul legume și noi avem datoria să-i dăm.

Vasile Costache e colectivist tânăr. Până a nu intra în gospodărie, tot la o grădină de zarzavat a lucrat; dar aceea era a unui bogătaș. Iordăchescu era stăpânul, el — sluga. Astăzi, Vasile Costache e stăpân laolaltă cu tovarășii lui, iar gospodăria l-a trimis la o școală legumicolă de cinci luni. „Lucrez după carte“, spune el cu mândrie.

Inainte de a pleca, Costache l-a anunțat pe președinte cu multă bucurie în glas că Gheorghe Păun, care lucrează cu familia la grădină, are deja peste 1000 zile-muncă.

— Harnică familie, complectează președintele. Au luat avans 2800 kilograme de grâu. Plus celelalte. Și abia o să ia la împărțirea veniturilor. Dar parcă sunt numai ei? Dacă scrii, tovarășe, pomenește și de Iancu Negdu, de Ispas Dănilă de... ce să ți-i mai înșir, că's mulți! Pomenește de ei că merită...

A sunat telefonul. Președintele ridică receptorul, ascultă atent, se încruntă puțin, apoi răspunde zâmbind:

— Stăm bine. In câteva zile terminăm însămânțatul la grâu. Cum? Deodată începe să zâmbească, apoi răspunde cam ironic: — Ce face? Să urgentăm cu scoaterea sfeclei? Asta-i bună! Să fii sănătos, tovarășe! Sfecla noastră o fi poate zahăr la ora asta! Ce, crezi că ne-am încurcat cu un fleac de 17 vagoane? Bumbacul? (Fața președintelui se posomorăște). Cu bumbacul nu stăm tocmai bine. Am predat trei vagoane. Unu îl avem depozitat aicea, dar ce e prost e că mai avem de cules vreo 3—4 vagoane. Și au venit ploile, tovarășe. O să facem tot ce ne stă în putință.

Inchide telefonul și se întoarce spre mine:

— Dela sfat, din Oltenița. La seziune, gospodăria noastră și-a luat ceva angajamente. Vor să știe cum stăm. Ai auzit că vorbeam despre bumbac. Nu-l dovedim la cules. Cred că am greșit însămânțând peste puterile noastre. La anu' trebue să judecăm mai bine planul.

Pe ușă își face loc cu greu Mihalea, vicepreședintele. Președintele îl ia dela ușă:

— Tovarășe Mihalea, zilele acestea concentrăm toate forțele la culesul bumbacului. Avem de trecut un hop destul de greu.

— Il trecem!

Când se lasă bine noaptea, la poarta gospodăriei intră unul câte unul brigadierii. Se așază la mese. își scot carnetele și se cufundă fiecare în lumea cifrelor.

Ion Veștemanu, șeful brigăzii a IV-a, are o veste bună de împărtășit și nu-l rabdă inima să tacă.

— In toamna asta or să plece de-ai noștri la școli.

Toți ridică atenți capul. Câțiva întreabă nerăbdători:

— Câți? Unde?

— Câți o fi nevoie, continuă Veștemanu. Gospodăria are trebuință de oameni învățați, de oameni cu carte. Progresăm! Asta-i...

Până noaptea târziu brigadierii își pun în ordine rezultatele muncii. Incolonează cifre care vorbesc despre munca celor 240 de familii de gospodari, despre rodul acestei munci harnice.

Rămas singur, președintele își notează în carnet: „Pentru ședința de săptămâna viitoare propun: mărirea fermei de oi până la 1000; păsări, la 1500; stupi, până la 110...“ Și creionul fuge mereu pe hârtie...

A terminat. Inchide carnetul, îl bagă în buzunar și, ieșind în curte, se adresează paznicului:

— Mâine de dimineață, dacă mă caută cineva, sunt la tarlaua de bumbac...

Valea Roșie - Noembrie 1953

Acum un sfert de veac...

de Ion NICULI

președintele Sfatului Popular al orașului Iași

Intr'o scrisoare adresată redacției noastre, tov. Niculina Cristescu, muncitoare fruntașă în secția de confecții a fabricii de ciorapi „Republica", din București, ne întreabă dacă nu am putea publica un material despre felul în care, în anii când stăpâneau exploatatorii, clasa muncitoare — înfrângând uneltirile și teroarea burgheziei — a reușit să trimită în consiliile comunale pe reprezentanții săi. Răspundem la această întrebare, publicând însemnările tovarășului Ion Niculi, președintele Sfatului Popular orășenesc Iași, cu privire la alegerile comunale din anul 1926.

Zilele trecute am fost chemat la circumscripția electorală orășenească Nr. 59 din Iași, pentru a declara dacă accept să candidez în alegerile pentru sfatul popular orășenesc. Oamenii muncii din străzile Tătărași, Trompetei și Călărași mă propuseseră candidat al lor. Desigur că propunerea mă bucura și am răspuns imediat chemării, ducându-mă să semnez acceptarea candidaturii — așa cum cere legea.

Sediul circumscripției electorale Nr. 59 este în una din vechile clădiri ale cartierului, la școala elementară Nr. 5 băieți. Intrând pe coridorul pardosit cu mozaic, al bătrânei școli, mi-am amintit de o scenă trăită demult, tot în această clădire, tot pe timpul unor alegeri.

...Era prin 1930. Parcă-l văd și acum, în colțul din partea stângă a coridorului, pe primarul liberal din acele vremuri, Toma. Intâmpina cu un zâmbet mieros pe alegătorii care, înspăimântați de baionetele jandarmilor și de parii bătăușilor electorali, căutau să scape cât mai repede de votul ce nu le aducea decât ponoase. In partea cealaltă a coridorului, întâmpinând la rându-i cu un zâmbet mieros pe cetățenii ce se îndreptau spre cabina de votare, stătea reprezentantul celui de al doilea „mare“ partid al burgheziei, candidatul țărănist Stamboliu.

Striga Toma: „Fraților...“ (La alegeri toți îi eram „frați“!) „...Fraților! Să mă votați pe mine! O să vă dau porumb... O să vă pavez mahalaua... Vă facem baie publică...“

Striga, din colțul său, și Stamboliu: „Fraților...“ (tot „frați“ eram și pentru candidatul țărănist în ziua alegerilor!) „...Fraților! Nu-l ascultați! Liberalii v'au mințit totdeauna, vă mint și acum. Votați-ne pe noi. Dacă mă alegeți, vă ieftenim pâinea... O să clădim un spital... O să vă dăm de lucru... Toată lumea să aibă de lucru...“

Oamenii priveau buimaci dela unul la altul. Ii auzeau pe amândoi ce-și spun și știau că amândoi spun minciuni...

Că mint, știau și ei înșiși — candidații celor două „mari“ partide ale bancherilor și stăpânilor de moșii. Și până la urmă și-o strigau în față unul altuia:

— Șobolani bugetivori!...

— Demagogi nerușinați!...

— Gheșeftarilor!...

— Delapidatorilor!... Hoților!...

In sinea lor, cetățenii îi aprobau și pe unii și pe alții. Nu îndrăzneau însă să schițeze nici măcar un zâmbet de aprobare, pentrucă știau că la ieșirea din localul de vot îi așteptau bătăușii năimiți de ambele partide, ca și de multe altele, mai mărunțele dar nu mai puțin ticăloase... Așa că oamenii intrau în cabinele de votare privind cu teamă spre pereții din dosul cărora știau că sunt urmăriți, prin găuri anume făcute pentru asigurarea votului „secret“, de ochi lacomi de trepăduși electorali. Și, în foarte puțin certa singurătate a cabinei de votare, oamenii simpli și cinstiți se vedeau de cele mai multe ori nevoiți să-și anuleze votul. Preferau ca în felul acesta să-și exprime protestul lor împotriva demagogiei burgheze, a înșelătoriei alegerilor patronate de exploatatori.

Lupta clasei muncitoare izbutea însă uneori — chiar și în acele vremuri — să răstoarne calculele burgheziei. Bătrânul oraș moldovenesc a trăit aspre și zguduitoare încercări, frământate lupte ale celor ce muncesc, conduși de Partidul Comunist, pentru pâine, pentru pace, pentru libertate. Printre acestea se înscriu și bătăliile date de toată acea lume a muncii și foamei ce forma amărâta populație a mahalalelor ieșene — pentru a trimite la conducerea primăriei pe adevărații ei reprezentanți. Sub stăpânirea burghezo-moșierească, muncitorimea ieșeană a izbutit o singură dată să aleagă în consiliul municipal și câțiva fii ai clasei muncitoare.

...Era la începutul lui 1926. La guvern se găsea clica brătienistă. Lupta maselor impusese guvernanților elaborarea unei așa zise „legi administrative“, care prevedea administrarea orașelor cu peste 100.000 locuitori nu prin comisiile interimare numite la centru, ca până atunci, ci prin consilii municipale alese de cetățeni. Iașul nostru intra în această categorie și în luna Februarie 1926 urmau să aibă loc primele alegeri.

Partidul nostru, partidul comuniștilor, deși aflat în cruntă ilegalitate, hotărîse să ia parte și el la alegeri. Desigur, nu putea fi vorba de o listă a Partidului Comunist, deoarece acesta era scos în afara legii. Existau însă alte mijloace de participare la alegeri: prin organizațiile de masă legale, create și conduse de partid, cum erau sindicatele și altele. Sarcina comuniștilor în aceste alegeri era clară: să izbutim a pătrunde în număr cât mai mare în consiliul municipal, pentru ca acolo să putem demasca toate tertipurile „edililor“ burghezi și să impunem satisfacerea a cât mai multe dintre revendicările oamenilor muncii

După indicațiile date de partid, s'a constituit un comitet format din conducătorii sindicatelor unitare care avea ca sarcină să redacteze punctele programului cu care urma să ne prezentăm în fața alegătorilor și să ia legătura cu partidele de opoziție, în vederea încheierii unui front comun de luptă în alegeri. Acest lucru ne era necesar deoarece, partidul nostru fiind ilegal, nu putea apare cu o listă proprie în alegeri. Mișcarea sindicală nu putea nici ea să pună liste proprii, nefiind partid politic. Trebuia, deci, să candidăm pe liste comune cu alte partide.

Prima sarcină era mai ușor de îndeplinit, deoarece reprezentanții muncitorimii ieșene, ei înșiși oameni ai muncii, loviți de exploatare, lipsa de drepturi și asuprire, cunoșteau nevoile maselor. Pe plan local noi ceream satisfacerea imediată a revendicărilor populației din cartierele muncitorești: introducerea iluminatului electric, a apei și a canalizării, înființarea de băi comunale și de cantine pentru copiii muncitorilor care învățau în școlile din cartierele periferice, reducerea impozitelor comunale și scutirea oamenilor muncii de prestație, pavaje pe străzile cartierelor noastre, etc. Noi formulaserăm deasemenea o serie de revendicări cu caracter general ca: legalizarea Partidului Comunist din România, amnistia generală politică, militară și agrară, confiscarea pământurilor regale și moșierești, trecerea poverii părții celei mai mari a impozitelor asupra marilor capitaliști, desființarea Siguranței burghezo-moșierești, o politică externă de pace și prietenie cu toate țările și în primul rând cu Uniunea Sovietică, etc.

Cea de a doua sarcină — aceea a luării legăturii cu alte partide — era mai dificilă.

Ne-am adresat în primul rând Partidului Social-Democrat, ai cărui conducători se pretindeau „socialiști“. Ce ne-au răspuns acești „conducători ai muncitorimii“ la scrisoarea pe care le-am făcut-o în numele conducerii sindicatelor unitare? Desigur, numai așa cum puteau să răspundă niște agenți ai siguranței: că sunt gata să trateze cu noi, cu condiția să le spunem cu adevărat în numele cărei organizații vorbim și, dacă reprezentăm Partidul Comunist, să le dăm numele conducătorilor noștri. Este dela sine înțeles că, în fața unei asemenea încercări de provocare, am renunțat la tratative...

Am căutat o altă formațiune politică cu care să candidăm pe listă comună. Grupările burgheze de opoziție, țărăniștii, averescanii, iorghiștii și alții, se aliaseră în cadrul așa numitei „opoziții unite“, cu scopul de a prezenta liste comune în alegeri și a înlătura dela conducerea primăriei pe liberali. Ne-am gândit să intrăm și noi în acest bloc al opoziției. Partidul nostru fiind de acord cu această formulă, am început tratativele. Desigur că reprezentanții partidelor burgheze de opoziție au primit cu mare grabă oferta noastră, deoarece câțiva candidați muncitori pe lista lor le atrăgeu în mod masiv voturile muncitorimii. Dar dacă aveau nevoie de voturile noastre — nu erau în acelaș timp de acord ca în platforma comună să includem și revendicările oamenilor muncii. După îndelungate tratative purtate la clubul național-țărănist din str. Coroiu, am izbutit să cădem de acord atât asupra unui program comun cu care să ne prezentăm în fața alegătorilor — cât și asupra candidaților noștri. Legea liberală era însă astfel ticluită, încât locurile în consiliul municipal se distribuiau pe baza faimoaselor „cincimi“. Lista care nu întrunea o cincime din voturi nu lua niciun loc, în schimb listele care aveau un număr cât de cât mai mare decât a cincea parte a voturilor, luau și locurile ce s'ar fi cuvenit celor ce nu izbutiseră să ia „cincimea“. Intrucât numărul consilierilor urma să fie de 30, ceeace însemna ca fiecare cincime să cuprindă 6 locuri, noi am cerut și obținut ca locurile 3 și 6 de pe lista „opoziției unite“ să ne fie rezervate, astfel ca, în cazul când falsurile ar fi făcut ca această listă să nu obțină decât o singură cincime, să fim siguri că vom avea doi reprezentanți în consiliul municipal. In afară de aceasta, urma să mai avem încă alți 3 candidați pe listă. Pe această temă ne-am ciorovăit cu fruntașii partidelor burgheze din opoziție timp de două săptămâni. Șarlatani cum erau, ei vroiau ca pe candidații muncitori să-i plaseze la coada listei, astfel ca aceștia

In acest birou, în care astăzi lucrează ca președinte al Comitetului Executiv al Sfatului Popular orășenesc, tov. Ion Niculi împreună cu alți trei muncitori consilieri municipali, au izbutit să pătrundă, în 1926, mulțumită luptei dârze a populației muncitoare ieșene, mobilizată și condusă de Partidul Comunist.

In sala în care se ţineau şedinţele consiliului municipal al primăriei burghezo-moşiereşti. „Iată — arată tov. I. Niculi — în colţul acesta al mesei stăteam noi în 1927, în timpul discuţiilor la buget. In consiliu eram doar 4 muncitori faţă de 48 reprezentanţi ai exploatatorilor. Dar nu ne simţeam câtuşi de puţin stingheri; în cealaltă parte a sălii şi pe coridor erau masaţi 600 muncitori care veniseră să protesteze împotriva uneltirilor burgheze!"

La punctul de agitaţie dela gospodăria agricolă de stat Prăjescu din raionul Paşcani. Tov. I. Niculi stă de vorbă cu muncitorii din gospodărie care l-au propus candidat în alegerile de deputaţi pentru Sfatul Popular al Regiunii Iaşi.

să aibă cât mai puţine şanse de a fi aleşi. Dar partidul nostru, care-şi cunoştea forţa, ne-a îndemnat să nu cedăm şi, în cele din urmă, au trebuit să cedeze „aliaţii" noştri, care încercau să ne tragă pe sfoară. Ei au fost siliţi să accepte a ne da nouă locurile 3, 6, 9, 12 şi 15 de pe listă. Am cerut consemnarea acestei înţelegeri într'un proces-verbal — ştiind prea bine cu cine avem de-aface. Ei au refuzat însă, pretinzând că sunt oameni „de cuvânt şi de onoare". Şi, ca să ne tragă totuşi pe sfoară punându-ne în faţa faptului îndeplinit, ei au tărăgănat depunerea listei de candidaţi până în ultima zi în care ea mai putea fi depusă. In această ultimă zi ne-am trezit cu o listă în care primul dintre muncitori figura pe locul 14, iar ceilalţi şi mai jos. A începe din nou târgueli, însemna a pierde posibilitatea de a mai depune lista. Am fost siliţi să o acceptăm aşa, căpătând încă o lecţie asupra valorii „cuvântului" şi „onoarei" burgheziei.

Calculele politicienilor burghezi erau clare: dacă lista va obţine una sau două cincimi din voturi, în consiliu nu va intra niciun reprezentant al muncitorimii; abia dela trei cincimi în sus vor fi şi consilieri-muncitori. Ei nu cunoşteau forţa partidului nostru şi scontau cel mult pe două cincimi. Dar în alegeri lista noastră a obţinut nu două, nu trei, ci patru cincimi. alegându-se în consiliu 24 din cei 30 candidaţi ai „opoziţiei unite". Intre aceşti 24 au intrat şi 4 muncitori, printre care şi o femeie, muncitoare textilistă.

Forţa muncitorimii ieşene s'a dovedit însă nu numai la urne ci şi în legătură cu ceeace a urmat după alegeri. Astfel, numai datorită ameninţării cu o demonstraţie muncitorească noi am obţinut ca la 14 Martie 1926 — după mai bine de 3 săptămâni dela alegeri — fostul primar să predea noului consiliu primăria. El refuza să recunoască rezultatul alegerilor şi tot tărăboiul politicienilor burghezi din „opoziţia unită" ar fi rămas fără rezultat dacă noi n'am fi început a agita muncitorimea.

Instalarea noului consiliu n'a însemnat însă şi înfăptuirea programului pe baza căruia cetăţenii i-au dat votul. Imediat după alegeri au început târguelile pentru scaunul de primar şi pentru desemnarea celor 7 membri ai „delegaţiei permanente", care aveau de fapt funcţii de ajutor de primar. In cele din urmă, averescanii — al căror partid între timp fusese adus la guvern — au izbutit să pună mâna pe locul de primar şi pe 2 locuri în delegaţia permanentă. Mai rămâneau 4 locuri pentru care s'a dat o adevărată bătălie. Şeful ţărăniştilor Costăchescu, cerea aceste locuri pentru Jacotă, pentru profesorul Stamboliu, pentru avocatul Lapteş şi pentru un oarecare Gheorghiu ce se pretindea reprezentant al pensionarilor; fruntaşul averescan Pogonat, vorbind nu în numele partidului său, ci în acel al funcţionarilor, mai cerea un loc: pentru „reprezentantul" funcţionărimii; grupările naţionaliste cereau şi ele locuri: Ifrim din partea naţionaliştilor români, exploatatorul de păduri Wurmbrand din partea unei grupări naţionaliste evreeşti, etc. (Acest Ifrim, naţionalist „integru", deşi era mare bogătaş, lua în fiecare zi pâine dela un brutar evreu din Str. Tătăraşi, fără a-i plăti. Era preşedinte la „Banca Neamului", unde a furat economiile oamenilor naivi ce i le încredinţaseră spre păstrare; era director, cu un salariu lunar de 36.000 lei, la „Fundaţiile Regale"; mai târziu, în timpul lui Antonescu, a ajuns şi primar şi s'a apucat să scoată pietrele funerare din cimitirul evreesc de lângă abator, pentru a pava străzile. Asemenea oameni erau fruntaşii burghezi ai Consiliului Municipal!)

Noi i-am lăsat să se ciorovăiască şi să se târguiască între ei, dar la un moment dat am cerut cuvântul. Când am afirmat că populaţia muncitoare cere celor pe care i-a votat să înceteze târguiala şi să se apuce a înfăptui ceeace au promis înainte de alegeri — cu toţii au amuţit. Iar când am arătat că pentru îndeplinirea programului pe baza căruia au fost votaţi este necesar ca şi un muncitor să facă parte din delegaţia permanentă, au sărit toţi ca arşi. Pogonat, decan al baroului avocaţilor şi fruntaş averescan, a răspuns că muncitorii ar trebui să fie mulţumiţi că au reprezentanţi ai lor în Consiliu, ceeace n'au avut niciodată. Naţionalistul Ifrim a arătat că trebue s'o lăsăm mai încet cu îndeplinirea programului că „nu se pot face toate peste noapte", că acei care au aşteptat cu îmbunătăţirea vieţii până atunci pot să mai aştepte şi să nu ţină Consiliul sub presiune. Şi aşa mai departe...

N'au avut însă încotro. Noi ne-am ţinut fermi pe poziţie. Tăria noastră îşi avea rădăcinile în conducerea luptei noastre de către partid, în sprijinul pe care ni-l dădeau masele. Până la urmă au trebuit să accepte ca unul dintre noi — şi sarcina i-a revenit semnatarului acestor rânduri — să facă parte din delegaţia permanentă.

Totuşi eram încă foarte departe de victorie. Puterea se afla în mâinile burgheziei. Şi aceasta a avut grijă ca, în Consiliul în care noi aveam o fracţiune destul de mică, de numai 4 consilieri, să mai introducă, pe lângă cei 30 consilieri aleşi la 20 Februarie 1926, încă 22, numiţi de guvern, aşa zişii consilieri „de drept".

Desigur că, în această proporţie fiind, voturile noastre în consiliu nu puteau schimba hotărîrile exploatatorilor. Făcând însă parte din acest consiliu şi, mai ales, având şi un loc în delegaţia permanentă care, de fapt, hotăra totul, noi izbuteam să aflăm din vreme ticăloşiile pe care ei le puneau la cale şi să le aducem la cunoştinţa maselor. Politicienii burghezi şi-au dat seama de rolul important ce ne revenea în acest sens şi tocmai deaceea cei 4 consilieri muncitori au fost puşi sub o severă supraveghere a poliţiei şi a siguranţei, cu scopul de a fi intimidaţi şi împiedicaţi să-şi îndeplinească datoria.

Noi nu ne-am lăsat însă intimidaţi, ci am luptat pentru a apăra interesele oamenilor muncii. Când, de pildă, Consiliul a vrut să mărească prestaţia dela 100 lei la 500 lei anual, noi am protestat cu energie. Iar în ziua când a avut loc şedinţa de discutare a bugetului, noi am anunţat partidul nostru, care a mobilizat muncitorimea pentru a protesta împotriva noilor ticăloşii ce se puneau la cale. 600 de muncitori au venit atunci la primărie, umplând până la refuz sala de consiliu, actuala sală în care se ţin sesiunile Sfatului Popular. Câţiva dintre capii grupărilor burgheze, încurajaţi de atacurile huliganice îndreptate împotriva noastră de presa de dreapta, au cerut scoaterea noastră în mod samavolnic din Consiliu. Prezenţa a 600 muncitori în localul primăriei i-a intimidat însă, cu toate că între timp localul fusese înconjurat de poliţişti, jandarmi şi pompieri cu tulumbele de apă gata pregătite să împrăştie mulţimea. Ei au renunţat să mai pretindă înfăptuirea acestei samavolnicii, după cum au fost siliţi să renunţe şi la o serie întreagă de alte ticăloşii pe care le proiectaseră în legătură cu bugetul discutat în acea şedinţă.

*

Doi ani a ţinut acel prim şi ultim consiliu municipal din Iaşi în care au existat şi consilieri muncitori. De atunci şi până la eliberarea patriei noastre de către Armata Sovietică, burghezia şi moşierimea au avut grijă să „vegheze" într'aşa un fel asupra alegerilor, ca nici picior de muncitor să nu mai ajungă în conducerea primăriei. In acest scop, stăpânii de eri au folosit falsul ca şi revolverele, ciomagul ca şi închisorile, pogromul ca şi lagărele de exterminare.

Muncitorimea ieşeană nu s'a lăsat însă intimidată. Ea a continuat să lupte pentru pace, pâine, libertate şi drepturi cetăţeneşti. Ea a mai participat şi la alegeri — cum a fost participarea la alegerile parlamentare din 1928, în cadrul Blocului Muncitoresc-Ţărănesc — făcând ca, cu toate falsificările, furtul de urne, ţuica, agenţii electorali, arestările samavolnice, etc, mii şi mii de oameni ai muncii să voteze pentru adevăraţii lor reprezentanţi.

Muncitorimea din Iaşi, condusă de Partidul Comunist, a continuat, în condiţiile cruntei terori burghezo-moşiereşti şi fasciste, tradiţiile ei de luptă. Astăzi oamenii muncii din Iaşi culeg roadele din ce în ce mai îmbelşugate ale acestei lupte. Alegerile de deputaţi în Sfaturile Populare, care vor avea loc la 20 Decembrie, sunt ele înşile dintre aceste roade. In fosta primărie a bătrânului Iaşi, unde o singură dată în timpul stăpânirii burghezo-moşiereşti au putut pătrunde muncitori şi numai 4 la număr, intră acum zecile de deputaţi ai noului organ al puterii locale, Sfatul Popular, oameni aleşi de poporul muncitor dintre fiii săi cei mai buni.

DEPUTAT IN SOVIETUL NOULUI ORAȘ

de Gleb GOLUBEV

Brigadierul echipei de montori Ivan Stepanovici Cuslea.

Când în adunarea colectivului expediției Ghidrospețstroi s'au propus candidaturile pentru Sovietul orășenesc al orașului Novaia Cahovca, numele brigadierului Ivan Stepanovici Cuslea din echipa de montori a fost cel dintâi menționat. El a ascultat oarecum stingherit cuvintele tovarășilor săi de muncă și aplauzele lor puternice.

— Te invidiez, prietene — i-a spus Ivan Niț, sudorul electric, vechi prieten al brigadierului. Te propunem pentru primul Soviet orășenesc al noului oraș. Este o mare cinste pentru d-ta...

Seara, Ivan Stepanovici se întorcea acasă. Zăpada scârțâia sub pașii săi. Globurile galbene ale felinarelor străluceau deasupra străzii Lenin. Cuslea o parcurgea zilnic, grăbindu-se la lucru și întorcându-se seara acasă. Uneori, se oprea în loc, își rotea privirea în jur și mai zăbovea pe gânduri. Strada era frumoasă, largă, cu case de piatră, cu ceas electric la intersecțiile străzilor. Iată și școala cea nouă; aici învață băieții lui. Alături e creșa de copii cu terase spațioase unde micuții dorm fără grijă în aerul proaspăt și curat. Mulți dintre copii au vârsta acestui oraș.

Orașul abia a împlinit un an. Acest lucru i se păru lui Ivan Stepanovici atât de curios, încât se opri și râse. Da, nu demult în aceste locuri se întindea stepa, vântul purta nisipuri înăbușitoare deasupra pământului crăpat de căldură. Astăzi aci este un oraș cu clădiri frumoase, școli, creșe, uzine, magazine, cluburi. In curând se va sărbători împlinirea unui an de existență a orașului. Și va fi ales pentru prima dată un Soviet, iar el, Cuslea, a fost propus candidat de deputat în acest Soviet...

...Ivan Stepanovici se opri la un colț de stradă și privi ferestrele luminate ale caselor. Și deodată își aminti că toată viața a trăit în asemenea orașe noi, construite de curând. De 25 de ani Cuslea participă la construirea de uzine și centrale hidroelectrice; de fapt viața lui n'a fost decât o necontenită construcție. Și-a dat contribuția la construirea hidrocentralei „Lenin" de pe Nipru, cea mai mare centrală din Europa și lângă ea a răsărit un oraș mare, plin de viață — Zaporojie. In timpul războiului Cuslea a montat baterii de cocs în Ural. Când termina lucrul la o construcție, pleca la alta. Iar în urma lui rămâneau uzine și orașe noi. Așa s'au petrecut lucrurile la Bacal, Gubaha, Verhne-Ciusovschie Gorodchi. Așa s'a întâmplat și la canalul Volga-Don, unde pe țărmul tinerei mări s'a înălțat un oraș nou — Țimleansc. Și aci s'au ridicat case frumoase și s'au aprins la ferestre lumini zglobii...

Pretutindeni unde se înalță cuptoare noi, hidrocentrale și uzine noi, unde podurile de oțel se avântă deasupra albiilor râurilor, întâlnești montori. Ei lucrează în aer liber. Vara îi dogorește arșița soarelui, iarna îi biciuește vântul tăios. Piese grele de oțel sunt îngemănate de ei, alcătuind construcții complicate. Traverse și țevi de oțel, panouri și planșeuri grele, sunt prinse una de alta cu o precizie de sutimi de milimetru. Cuslea îndrăgește această muncă pentrucă ea cere cunoștințe vaste, tărie, cutezanță.

Multe lucruri a învățat el la școala marilor construcții din țară. Cuslea a devenit maistru montator de precizie, — și de precizie a fost numită și această lucrare, în pofida proporțiilor uriașe ale construcțiilor. El este însărcinat să îndeplinească totdeauna muncile de cea mai mare răspundere.

La Cahovca a fost întrebat:

— Te pricepi bine la pompe? Trebue să montăm o pompă plutitoare pe un șlep.

Firește că montarea pompelor pe șlepuri nu-i cine știe ce lucru mare după ce ai montat porțile ecluzelor sau arcul de triumf al canalului Volga-Don.

Dar treaba n'a mers chiar atât de lesne. Montarea pompelor și motoarelor grele pe șlep trebuia să se facă fără macarale, căci macaralele plutitoare nu puteau să pătrundă în groapa de fundație

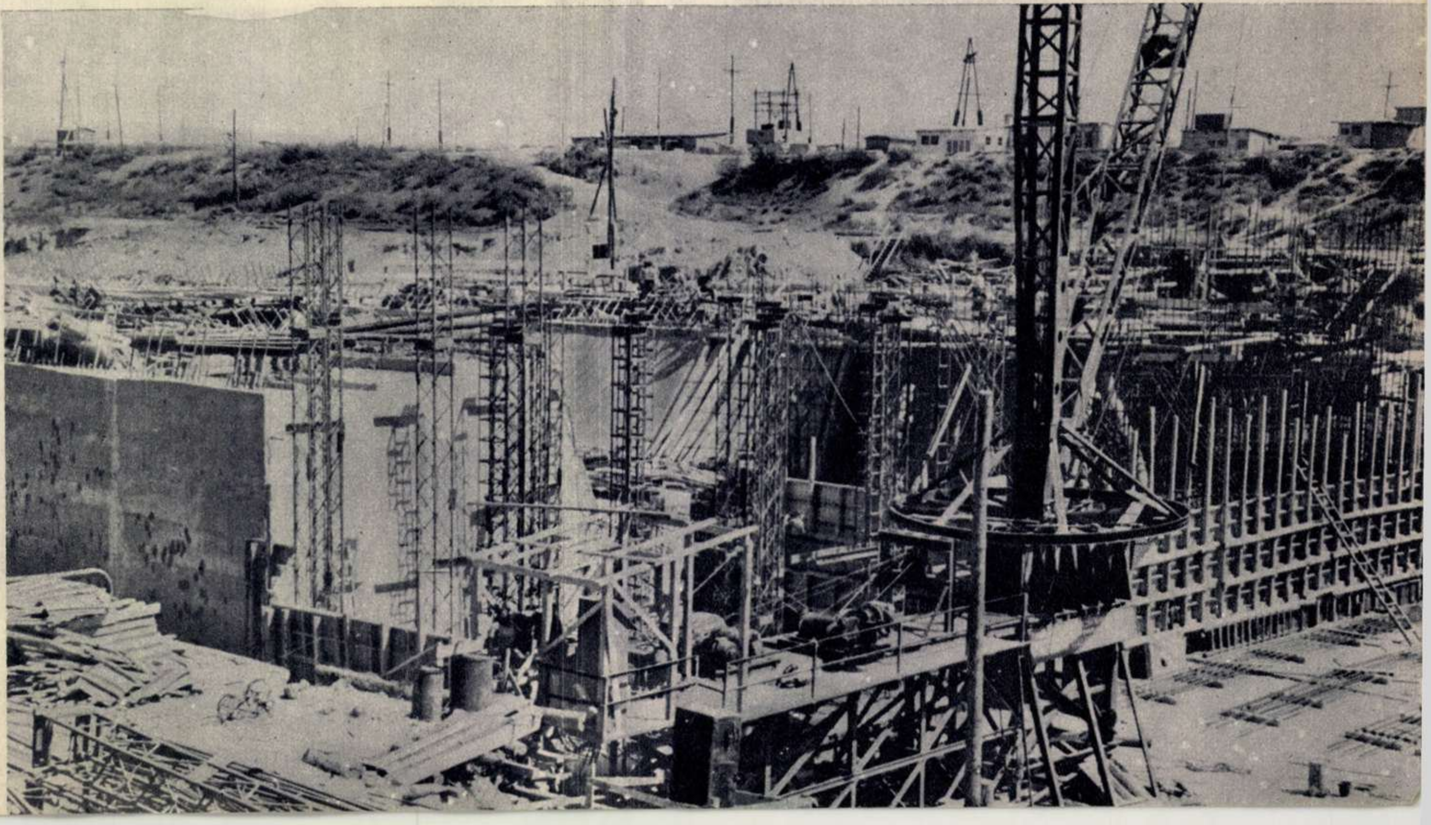

Tot mai sus se înalță țesătura metalică a viitoarei hidrocentrale Cahovca. Un aspect al șantierului pe care lucrează Ivan Stepanovici Cuslea.

In grădiniţa de copii Nr. 1 din Novaia Cahovca. Copiii ascultă cu atenţie o poveste interesantă.

a ecluzei. Macaraua automată nu putea fi folosită din pricina malului prea moale. Dealtfel braţul ei nu ar fi ajuns până la şlep. Aveai cu ce să-ţi baţi capul!

Inainte de a începe munca, Ivan Stepanovici a cercetat cu atenţie marginile gropii de fundaţie, a răscolit şlepul, iar seara a făcut tot felul de schiţe ingenioase, a chibzuit, a calculat.

Când, în cele din urmă, Cuslea a început montarea pompei, avea un plan precis şi bine gândit. Orice mişcare era calculată. Au fost folosite toate mijloacele: pompele au fost aduse pe şlep cu o rampă de lemn, coşurile grele au fost montate cu ajutorul unor pontoane şi al unor bărci. Toţi au constatat că în scurt timp Cuslea a ştiut să alcătuiască o brigadă puternică şi unită, deşi majoritatea — băieţi tineri — nu făcuseră niciodată până atunci lucrări de montare.

Impreună cu brigada lui Vasili Bibic, alt participant la lucrările centralei de pe Nipru, brigada lui Cuslea a montat în douăzeci şi două de zile staţiunea de pompe.

Cu o asemenea înfăptuire a intrat Ivan Cuslea în noul colectiv de muncă. Montarea staţiunii de pompe a fost de fapt un fel de examen de admitere.

Cuslea a primit o locuinţă într'o casă nouă, situată pe strada centrală a tânărului oraş — strada Lenin. Familia sa a venit din Zaporojie. Mutarea în noua casă a fost sărbătorită cum se cuvine. Copiii au început să meargă la şcoală. Au apărut alţi vecini, alte cunoştinţe; prieteni noi au început a-i trece pragul casei.

...In acele zile toată lumea din Novaia Cahovca era preocupată de un singur lucru: groapa de fundaţie...

— Allo! Groapa de fundaţie? Comunicaţi-mi cum staţi cu pomparea apei — întrebă la miezul nopţii dispecerul construcţiei.

— Ce noutăţi ne mai aduci dela groapa de fundaţie? — voiau să afle tinerele în salopete pătate de vopsea, adresându-se şoferului unei maşini oprită pentru o clipă la barieră. Acesta, scoţându-şi capul pe fereastra cabinei, răspundea voios:

— E'n regulă! Unsprezece metri!

Toţi înţelegeau ce vrea să spună.

Despre groapa de fundaţie se vorbea la cantină, se scria în ziarul şantierului, se discuta seara acasă. Groapa de fundaţie era inima construcţiei. Toată lumea se interesa de ea.

Acolo urmau să se ridice centrala şi barajul de beton. Tot ce se făcuse până atunci la Cahovca nu reprezenta decât pregătirile în vederea ofensivei. „Spatele frontului“ era acum întărit: oraşul fusese construit, şoselele erau gata, o puternică uzină de asfalt - beton funcţiona din plin, în curând urmau să fie puse în funcţie încă două fabrici automate de beton. Incepuse să funcţioneze o fabrică de cherestea.

Strada Stalin din Novaia Cahovca. In interioarele confortabile ale acestor clădiri noi locuesc constructorii hidrocentralei.

Cum mergeau lucrurile la groapa de fundaţie?

Prima staţiune plutitoare de pompe, montată de brigăzile lui Ivan Cuslea şi Vasili Bibic a şi pompat aproape un milion de metri cubi de apă.

Staţiunea de pompe ar fi putut pompa toată apa din groapa de fundaţie în câteva zile, dacă n'ar fi fost apele subterane. Ele se furişau de pe malul gropii, ţâşneau în izvoare reci din fundul ei, făceau să lunece mase uriaşe de pământ.

Acum însă groapa de fundaţie seamănă cu un lac întins. Dinspre fluviu suflă un vânt tăios, care biciueşte obrajii şi stârneşte maluri înspumate. Deasupra apei zboară un pescăruş singuratec; şlepul de lângă mal întregeşte acest tablou, care seamănă atât de puţin cu un vast şantier. Iar montorii, în hainele lor impermeabile, par nişte pescari pe ţărmul unui golf.

Brigada montează ultima staţiune de pompe, fără zarvă, în mod ritmic. Cuslea dă ordine cu voce hotărîtă, arătând drumul ţevii. Mic şi îndesat, el păşeşte înainte, iar uriaşul de oţel îl urmează în aer, dând ascultare celor mai mici indicaţii ale mâinii sale bătătorite şi zgâriate. Ţeava a fost pusă la locul ei. Cuslea şi-a şters sudoarea de pe fruntea arsă de soare.

— Suntem grăbiţi — spuse el cu un zâmbet luminos. Aici, ca să zic aşa, direcţia loviturii principale este groapa de fundaţie. La drept vorbind, m'au cam plictisit pompele astea. Vreau să termin cât mai repede şi să încep mai repede montarea macaralelor de pe turnuri.

— Şi pe urmă ce faci?

— Pe urmă ne întoarcem iarăşi aici. Vom ridica barajul, vom monta turbinele.

Se gândi puţin, făcu cu ochiul unui tânăr robust de lângă el şi adăugă:

— Iar după aceea plecăm în alt loc, să indiguim râurile. De lucru nu ne putem plânge; e deajuns...

Plecăm în oraş cu brigadierul Cuslea. In drum întâlnim maşini încărcate cu nisip şi pietriş, care se îndreaptă spre groapa de fundaţie.

Pe nesimţite, şoseaua cea largă se transformă în strada Stalin. Această stradă străbate tot oraşul. Aici nu vezi nicio baracă, nicio clădire provizorie, ridicată în grabă. In centru sunt case de piatră, cu mai multe etaje, cu încălzire centrală, apă şi băi. Mai departe, spre stepă, zăreşti căsuţe de lemn asemenea unor vile, cu terase largi, cu grădini. Oraşul se înalţă potrivit planului, iar numele noilor străzi este cunoscut încă înainte ca ele să se fi născut.

Trecem împreună cu Ivan Stepanovici Cuslea pe strada Lenin, pe lângă Institutul seral, pe lângă hotel, pe lângă biblioteci. Pe cer, alături de stelele ce scânteiază, se zăresc luminile de pe braţele macaralelor. In întuneric se poate distinge conturul clădirii, neterminate încă, a Palatului de Cultură. Oraşul seamănă cu un uriaş şantier; pretutindeni se văd schele. Pământul este răscolit, răsturnat, sfredelit. In aer se simte miros de smoală, de rumeguş şi de vopsea, miros de beton armat.

— Nu e chiar atât de urît acest oraş în construcţie, — spuse Ivan Cuslea, dându-şi şapca pe ceafă.

*

Centrele de agitaţie şi secţiile de votare erau luminate ca de sărbătoare. Pretutindeni se vedeau portretele montorilor, constructorilor, mecanizatorilor — oameni de seamă, propuşi ca deputaţi în primul Soviet al noului oraş.

Copiii lui Cuslea — Valerii şi Anatolii — învaţă la aceeaşi şcoală în noul oraş.

Am găsit şi portretul lui Ivan Cuslea. Alături se afla portretul lui Ivan Grigorievici Novicov. Cu peste treizeci de ani în urmă, el a luptat împotriva bandelor lui Vranghel, aici, pentru Cahovca. A venit la Cahovca cu unul dintre primele convoaie de vase, aducând încărcături pentru construcţie şi acum lucra ca maistru şef al conducerii energetice.

Privea zâmbitoare din portretul ei Nataşa Sacico — o fată de ispravă, tencuitoare de frunte. A absolvit aici pe şantier şcoala medie pentru tineretul muncitor şi acum urma Institutul seral de hidrotehnică, continuând să muncească la construirea oraşului. Alături de portretul ei se afla portretul unui alt candidat, Semion Proţei, student şi tâmplar, care a participat la asaltul asupra Berlinului. Se vedea deasemenea portretul tinerei profesoare Lidia Popelâşco, al inginerului Şabalin, şef de sector, al screperistului Bodacva.

— Părinţii oraşului — aşa se numeau odinioară, mi se pare, conducătorii oraşului — îmi zise zâmbind Ivan Stepanovici. Noi suntem într'adevăr părinţii lui. Noi i-am dat naştere, noi îl vom creşte.

(din „Ogonioc“)

Atunci când colectivul de tehnicieni dela F. C. „Gh. Gheorghiu-Dej" crează noi prototipuri de hăinuțe pentru copii, sunt invitați câțiva micuți dela căminul de zi să le probeze. După cum se vede, noile modele vin ca și turnate. Aceste prototipuri vor intra curând în fabrică unde se va începe lucrarea lor în serie. Numai în această fabrică se crează anul acesta cu 30% mai multe modele de îmbrăcăminte pentru copii față de câte s'au creat anul trecut.

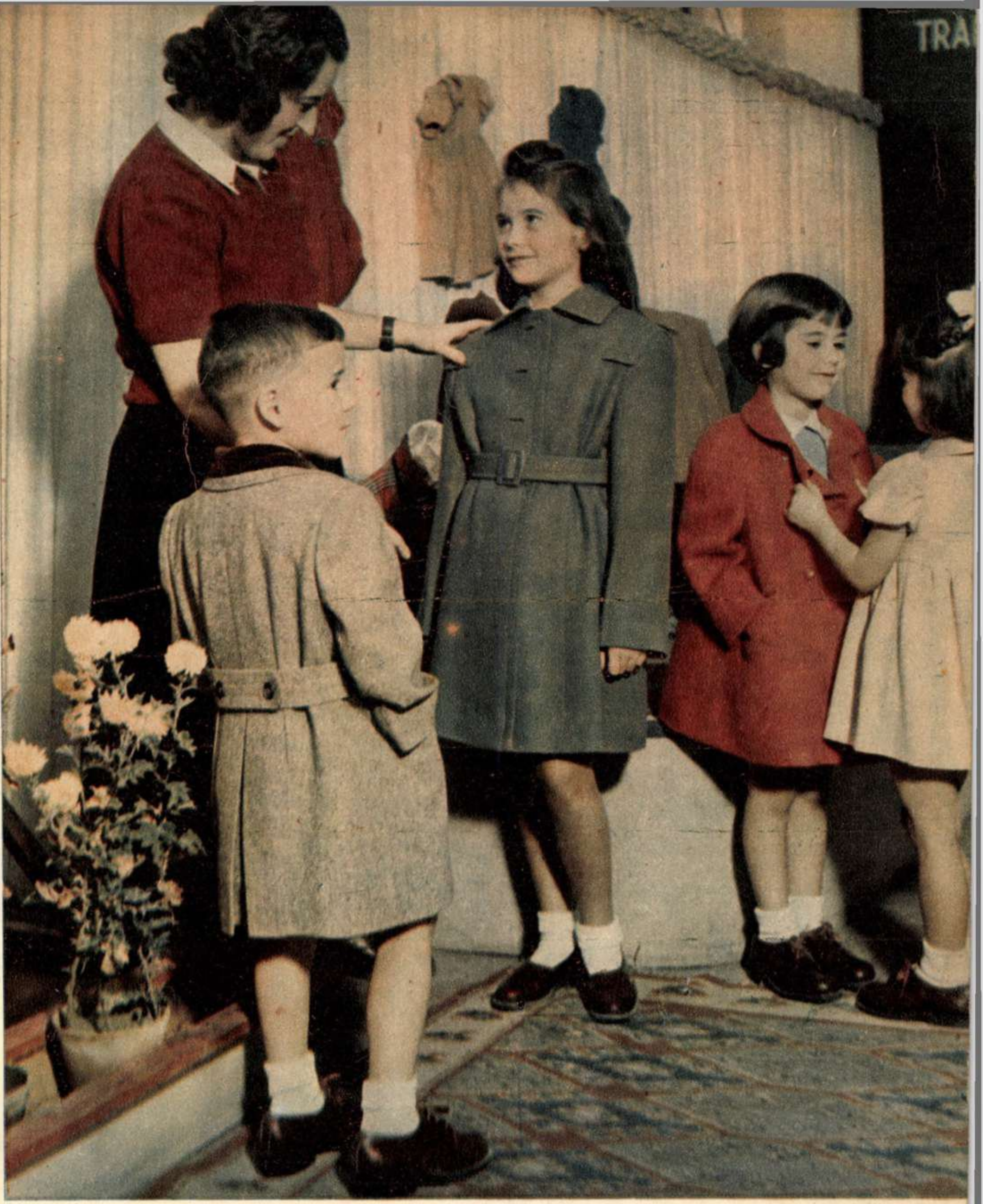

Călătorul de altădată care ar fi străbătut câmpia Bărăganului, văile Carpaților, ori alte ținuturi ale țării, și ar fi încercat să facă o statistică a copiilor care frecventează școala, ori a clădirilor de școală, ar fi rămas dezolat. Găseai o școală la 2 – 3 comune și aceea în local necorespunzător... Dacă, în 1953, același călător ar trece prin aceleași locuri cutreerate cu ani în urmă, ar putea vedea nenumărate școli clădite în anii puterii populare. Numai anul acesta au fost date în folosință peste 1200 de săli de clasă. Multe din școli sunt construite din inițiativa organelor locale ale puterii de stat, cu sprijinul cetățenilor. O asemenea școală, clădită prin autoimpunere în anii 1952 – 1953 este și cea din comuna Sadova, raionul Câmpulung, regiunea Suceava, pe care o prezentăm în fotografia noastră.

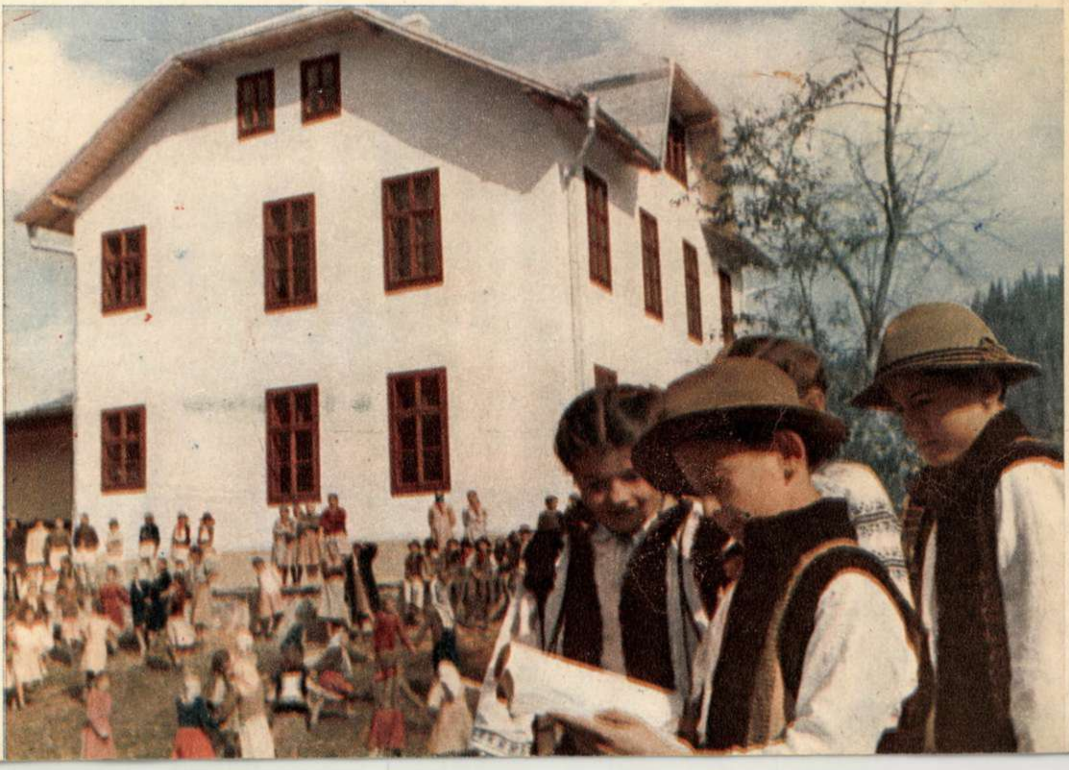

Răspândirea culturii fizice şi sportului în masele largi ale oamenilor muncii constituie una din preocupările permanente ale regimului nostru de democraţie populară.

Conştient de rolul important pe care-l are desvoltarea mişcării sportive, guvernul patriei noastre a prevăzut pentru anii 1951 – 1955 alocaţii bugetare în sumă de 4,4 miliarde lei pentru sprijinirea culturii fizice şi sportului.

Fiind asigurată o asemenea bază materială s'au putut construi şi amenaja în ultimii ani peste 6000 de terenuri şi instalaţii sportive, din care Parcul de Cultură şi Sport „23 August" cu stadionul său de 80.000 locuri, Stadionul Republicii, Parcul Sportiv Dinamo şi Complexul Sportiv Tunari sunt printre cele mai moderne din Europa.

Urmărind făurirea unui sport de tip nou, unui sport de masă, practicat pe baze ştiinţifice, noi ne călăuzim după experienţa şi învăţămintele sportivilor sovietici. De unde înainte de eliberarea ţării, literatura sportivă era inexistentă la noi, numai în ultimii trei ani s'au putut edita 276 titluri de cărţi tehnice de specialitate, cu un tiraj de peste 1.500.000 exemplare.

S'au creat Institute şi şcoli speciale care au dat până azi peste 1500 de antrenori bine pregătiţi. S'au creat condiţii ca oamenii muncii să poată practica sporturile preferate. Competiţiile de massă au antrenat astfel numai anul trecut peste 2.000.000 oameni ai muncii.

In acelaş timp, prin condiţiile create, s'au realizat mai multe recorduri de valoare mondială, s'au obţinut rezultate victorioase în multe competiţii internaţionale, s'a ridicat la un înalt nivel măestria sportivilor noştri.

In fotografia pe care o publicăm vedem un aspect al exerciţiilor de gimnastică pe care le fac studentele Institutului de Cultură Fizică în noua sală „Dinamo" din Capitală.

Un milion de artişti – atâţia oameni ai muncii cuprind formaţiile artistice de amatori din ţara noastră. Şi numai rostind cifra aceasta uriaşă ai imaginea neasemuitei înfloriri a artei poporului nostru, în condiţiile create de statul democrat popular. Iată-i, jucând un minunat dans popular, pe muncitorii şi muncitoarele din echipa artistică a întreprinderii Piscicole din Brăila.

Cu cinci ani în urmă, la 1 Ianuarie 1949, în oraşul Cluj se sărbătorea deschiderea unui nou lăcaş cultural: Opera maghiară de Stat. Infiinţarea acestei instituţii — care şi-a câştigat în decursul activităţii sale preţuirea şi admiraţia spectatorilor clujeni — se înscrie pe linia celorlalte realizări ale statului democrat-popular în vederea satisfacerii necesităţilor culturale mereu crescânde ale minorităţilor naţionale. Este grăitor în acest sens faptul că în Republica noastră Populară se editează zeci de ziare şi reviste în limbile minorităţilor naţionale, că în anul şcolar 1951 — 1952 au funcţionat în limbile materne ale minorităţilor naţionale 2267 şcoli elementare, 79 şcoli medii teoretice, 92 şcoli medii tehnice, 205 şcoli profesionale şi cursuri de calificare, o universitate şi 6 institute de învăţământ superior, cuprinzând un număr de 17 facultăţi. Oamenii muncii maghiari, germani, evrei, pot asculta pe scenele teatrelor de stat, rostite în limbile lor materne, piese ale lui Shakespeare, Gogol, Molière, Schiller, capodopere ale dramaturgiei sovietice, lucrări dramatice oglindind noile realităţi ale vieţii din patria noastră.

Planşa alăturată reprezintă pe tenorul Ferenc Otrok în rolul banului Bánk (dreapta) şi pe baritonul Viktor Vida în rolul ţăranului Tiborcz (stânga) într'o scenă din opera clasică maghiară „Bánk Bán" de Ferenc Erkel. Cu această operă nemuritoare, care evocă aspecte din lupta de acum câteva secole a patrioţilor maghiari împotriva asupritorilor străini, şi-a inaugurat activitatea, acum 5 ani, Opera maghiară de Stat din Cluj. Şi este semnificativ faptul că aceeaşi lucrare, datorită conţinutului ei progresist, a fost respinsă la un concurs organizat de teatrul din Cluj, cu aproape un secol şi jumătate în urmă, în 1814.

Industria aparatajului medical, ca şi cea a medicamentelor, a căpătat o largă dezvoltare, dovedind grija regimului democrat-popular pentru sănătatea celor ce muncesc. In patria noastră se fabrică astăzi medicamente şi utilaj pentru care înainte eram tributari ţărilor imperialiste. In fotografie: utemistul Peţenky Nicolae, verificând masa de comandă a unui aparat Roentgen produs de fabrica „Recas".

In anii puterii populare s'au ridicat în centrele muncitoreşti ale ţării, noi cartiere de locuit. Aşa s'a petrecut la Hunedoara, pe valea Jiului, la Reşiţa, Baia Mare şi în multe alte localităţi. Până la sfârşitul planului cincinal vor fi construite locuinţe pentru peste 50.000 de familii. In fotografia noastră: directorul trustului 7 construcţii-Petroşani, Segal Lazăr, urmărind lucrările pe şantierul din Vulcan, unde se clădesc blocuri pentru mineri.

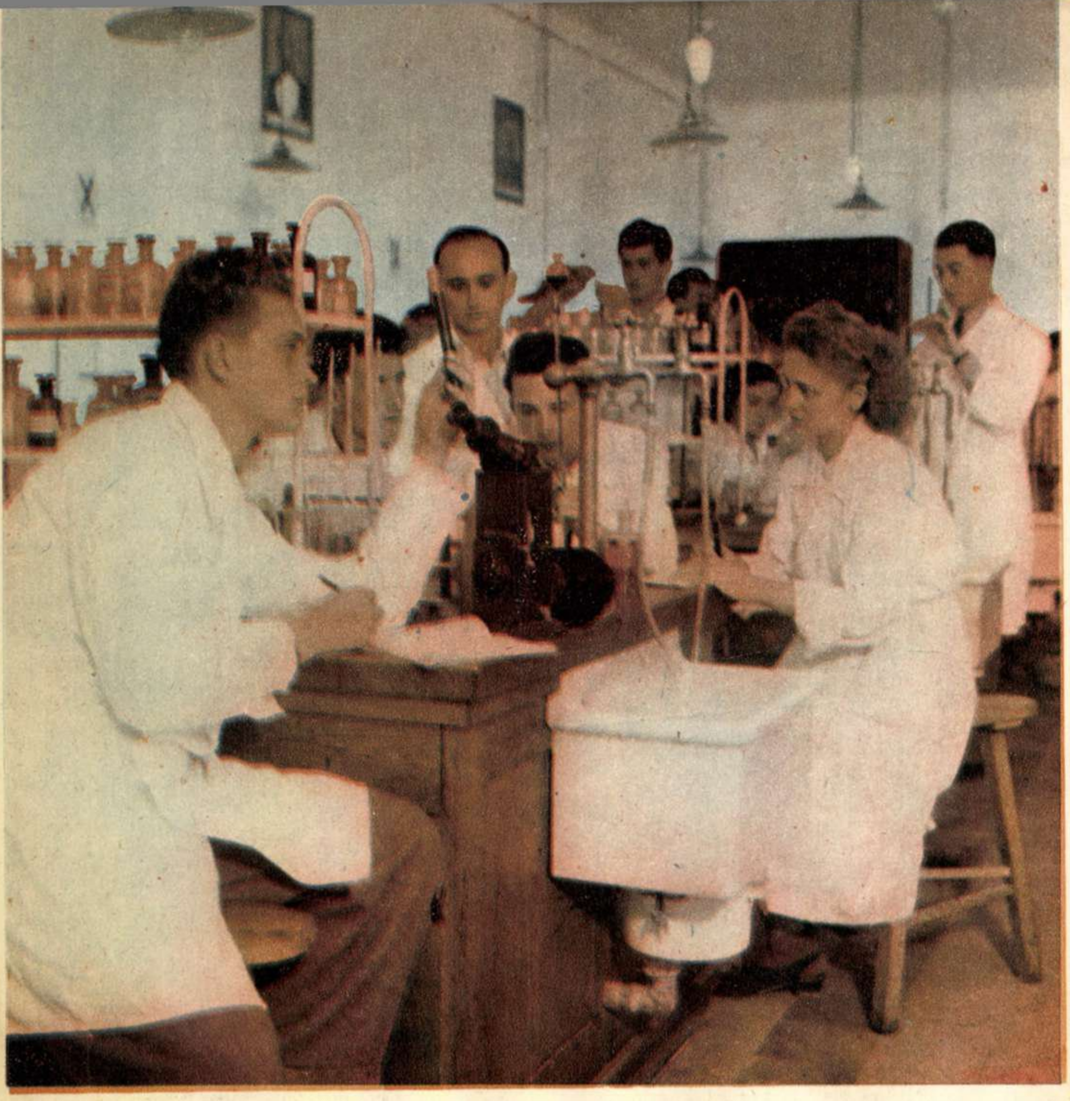

Numărul facultăților și institutelor de învățământ superior din țara noastră este azi de câteva ori mai mare decât în trecut, iar numărul studenților a atins cifra de 65.000. Numai la Institutul Medico-Farmaceutic din Târgu-Mureș — cu limbă de predare maghiară — studiază peste 900 de studenți. In fotografie — laboratorul de biochimie al Institutului, Piros Francisc (în prim plan) și colegii săi de grupă studiază compoziția sângelui.

*

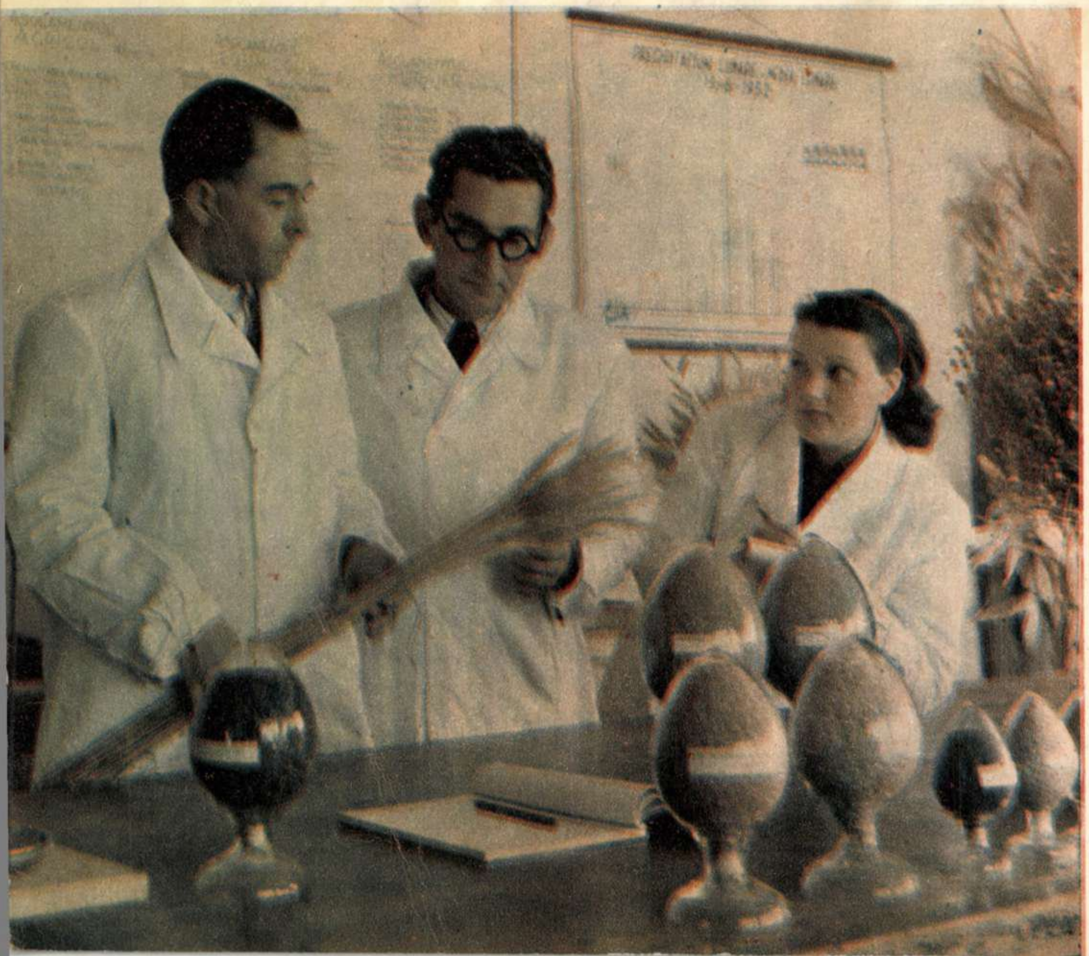

Regimul nostru de democrație populară acordă o mare atenție desvoltării agriculturii pe baza ultimelor cuceriri ale agrobiologiei sovietice. In acest scop, în țara noastră au fost create și activează institute științifice dotate cu utilaj modern, încadrate cu specialiști și susținute materialicește de stat. Unul dintre acestea este și Institutul de Cercetări Agronomice al R. P. R. (I. C. A. R.).

Prin munca oamenilor de știință din acest Institut s'au creat, în cei 5 ani ce au trecut dela înființarea sa, numeroase noi soiuri de cereale și plante industriale care contribuie la ridicarea producției agricole și la mai buna aprovizionare a industriei noastre ușoare cu materie primă de bună calitate. Printre acestea amintim crearea a 4 soiuri noi de grâu de toamnă, 2 soiuri noi de grâu de primăvară, 2 soiuri de ovăz, 2 soiuri de orz și 4 soiuri noi de plante textile și uleioase.

Una din principalele stațiuni experimentale ale I. C. A. R. este cea dela Tg. Frumos (regiunea Iași). Aici s'au creat o bună parte din acele soiuri noi de cereale cu care, pe bună dreptate, se mândresc agrobiologii Institutului: soiul de grâu de toamnă denumit „Tg. Frumos 16", soiul de ovăz denumit „Tg. Frumos 9" și soiul de grâu de primăvară „Academia R. P. R. 1948". Iată-l, în fotografia noastră, pe ing. Dalas Vladimir, creatorul ultimului soi de grâu la un experiment de laborator. Asistă colaboratorii săi, inginerii Berenghi Ion și Popovici Margareta.

UN CAPITOL dintr'o MĂREAȚĂ EPOPEE

de Iancu OLTEANU

La 13 Decembrie 1953 s'au împlinit 35 de ani dela sângerosul masacru din Piața Teatrului Național, săvârșit de guvernul burghezo-moșieresc împotriva muncitorilor care manifestau pașnic.

Cu acest prilej redacția revistei „Flacăra" a rugat pe muncitorul pensionar Iancu Olteanu, care a participat la demonstrația muncitorească dela 13 Decembrie 1918, să povestească cele ce s'au petrecut atunci...

Au trecut trei decenii și jumătate de atunci dar îmi amintesc totul de parcă ieri s'ar fi petrecut... Cu un an înainte, izbucnise Revoluția din Octombrie și descătușase a șasea parte a omenirii de sub jugul capitalist. Vestea despre izbânda proletariatului rus străbătea mări și țări.

In ciuda burgheziei muncitorii se ridicau la luptă.

In perioada aceea de puternic avânt revoluționar, oamenii muncii din România au sărbătorit prima aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, în condițiile teroarei ocupației germane. Imi aduc aminte că în acea vreme, noi, membrii unuia din grupurile comuniste, ne adunam pe ascuns în locuința unui tovarăș, într'o magazie dosnică de scânduri. Așa ne-am întrunit și când am sărbătorit pentru prima dată ziua de 7 Noembrie.

Muncitorii înaintați, revoluționari, erau urmăriți, persecutați, vânați pe stradă, arestați și condamnați pentru activitatea lor, la ani grei de temniță. Cu toate acestea, grevele și demonstrațiile se țineau lanț. Noi, muncitorii ne împleteam lupta pentru revendicările economice cu lupta politică pentru sprijinirea eroicului proletariat rus, pentru împiedicarea transformării țării noastre într'o bază de agresiune împotriva primului stat socialist din lume.

La mijlocul lunii Noembrie 1918, după încheierea păcii dela Buftea, trupele nemțești părăsesc România. Hohenzollernii, guvernul, armata și autoritățile revin în București, dela Iași, unde se refugiaseră. După venirea lor se înăsprește starea de asediu decretată la începutul războiului. Bântuia foametea. Lipseau alimentele. Specula înflorea. Salariile noastre, ale muncitorilor, erau de batjocură. Avântul organizării în sindicate creștea, căpătând caracter de masă. Atunci a fost organizat și sindicatul nostru al ospătarilor, în care m'am înscris și eu.

La începutul lunii Decembrie, 6.000 de muncitori ceferiști declară grevă, părăsesc atelierele și demonstrează pe străzi împotriva guvernului. Peste câteva zile, muncitorii tipografi dela atelierele „Sfetea" și „Minerva" intră și ei în grevă, cerând majorarea salariilor. Pentru a-și întări poziția și a intimida clasa muncitoare, guvernul refuză categoric să le satisfacă revendicările. Dar tipografii nu sunt singuri. Cu ei se solidarizează muncitorii dela C.F.R., „Vulcan", Regie, „Lemaître". „Wolff", „Lessel", Arsenal, Pirotehnie și alte întreprinderi. Lupta muncitorilor tipografi devine cauza noastră comună, cauza întregului proletariat din Capitală.

Câteva zile înainte de 13 Decembrie...

Delegația muncitorilor tipografi, având în frunte pe I. C. Frimu, se întoarce dela Ministerul Industriei și Comerțului fără niciun rezultat. Niciuna din revendicările tipografilor nu fusese acceptată de guvern. Mizeria cruntă a oamenilor muncii nu-i impresiona pe capitaliști.

Pe Calea Victoriei au loc zilnic manifestații muncitorești. Sunt purtate pancarte cu lozinci: „Salarii la nivelul scumpetei", „Libertăți democratice", „Pământ țăranilor". Muncitorii dela toate întreprinderile din Capitală demonstrează împotriva silniciei moșierilor și capitaliștilor: „Vrem ziua de lucru de 8 ore!", „Vrem drepturi!", „Vrem pâine!". „Jos starea de asediu!", „Jos cenzura!".

Sfetnicii apropiați ai regelui Ferdinand, capitaliști și moșieri, îl îndeamnă să ia măsurile cele mai severe.

Și măsurile se iau...

Se pregătește cu grijă, în cele mai mici amănunte îngrozitoarea crimă. Doar se știa că la 13 Decembrie urma să aibă loc o manifestație muncitorească! Sunt instruiți ofițerii batalionului 9 vânători de munte, unitate militară aleasă pentru represiune, aflată chiar sub comanda unui „vlăstar" regal renumit prin destrăbălări și jafuri, „alteța sa principele" Carol. Soldaților li se dă băutură din belșug, la etajul superior al Teatrului Național și în casele dimprejur sunt instalate cuiburi de mitraliere...

...In dimineața de 13 Decembrie 1918, solidarizându-se cu greviștii, muncitorii din toată Capitala încetează lucrul și vin la manifestație. Soldații iau poziție de luptă în capul străzii Câmpineanu (azi strada 13 Decembrie), blocând drumurile care duceau la sediul Consiliului General al Sindicatelor, din strada Sf. Ionică, oprind circulația. Cu toate aceste măsuri, sediul era plin de muncitori veniți acolo disdedimineață.

Mii de oameni ai muncii continuau să vină la demonstrație. Veneau din josul Căii Victoriei, dinspre cheiul Dâmboviței; veneau dinspre Calea Griviței, pe lângă palatul regal și prin străzile laterale. Grupurile de muncitori se alăturau unul altuia, formând șiruri, coloane, o masă compactă. Am venit și eu la manifestație, împreună cu tovarășii mei ospătari. Am ajuns cu toții până în piața Teatrului Național, demonstrând pe parcurs, făcând cunoscute revendicările noastre. Voiam să mergem la sediul din strada Sf. Ionică. Drumul era însă barat de armată. Soldații țineau armele întinse spre noi, cu baionetele prinse în vârf. Chipurile lor erau încruntate. Duhneau a rachiu.

Un tovarăș din fruntea coloanei, slăbit și tras la față, dar cu ochii arzând de flacăra urii împotriva exploatatorilor, se adresă ofițerilor:

— Dați-ne drumul.

Cei din jurul lui intervenіră:

— Vrem să mergem la sediul nostru!

Li se răspunde cu brutalitate:

— Nu-i voie.

Coloana protestează într'un singur glas:

— „Dați-ne drumul!", „Jos starea de asediu!" „Jos cenzura!", „Vrem drepturi!", „Trăiască Revoluția Rusă!".

La strigătul acesta, din piepturile noastre, ale tuturor, izbucni cântecul nostru de luptă. Cuvintele se auzeau limpezi, puternice, hotărîte: „Sculați, voi oropsiți ai vieții, Voi osândiți la foame, sus..."

Impresionați, probabil, de dârzenia glasurilor noastre, soldații din primul rând n'au mai opus rezistență. Și-au adus aminte de cei lăsați acasă sub crunta exploatare a boierului... I-au cutremurat figurile palide, suferința citită pe ele, cuvintele adevărate ale fraților lor:

— „Noi luptăm și pentru voi!" „Pentru pâine!" „Pentru pământ!" „Pentru dreptate!"

Dar, la ordinul generalului Mărgineanu, mitralierele instalate la ferestrele caselor începură să tragă în plin...

O clipă de tăcere... Apoi din piepturi se ridică mii de strigăte de protest. Se ridică brațele, se încleștează pumnii și se agită cu ură către grupul călăilor. Dar focul continuă. Am auzit gloanțele șuierând pe lângă mine și am văzut oameni căzând... Strigătele noastre de mânie erau acoperite de răpăitul mitralierelor și de zgomotul goarnelor puse anume să sune pentru a provoca panica. Jalea își întindea tot mai mult aripa întunecată asupra pieții Teatrului Național...

...Am început să ne risipim, urmăriți îndeaproape de jandarmii și polițiștii care împungeau cu baionetele, loveau cu paturile puștilor, călcau oameni în picioare. Mulți dintre acei care izbuteau să scape de gloanțe sau baionete erau prinși, arestați pe loc și expediați în subsolul prefecturii poliției, unde îi așteptau alți sbiri și alte chinuri.

...Au fost peste 100 morți și, după masacru, s'au făcut peste 2.000 arestări. Mulți au murit în urma rănilor căpătate și a schingiuirilor suferite la poliție. Printre ei se numără și neuitatul luptător revoluționar I. C. Frimu...

...Așa a fost atunci, în ziua aceea sângeroasă a lui Decembrie 1918... De atunci au trecut treizecișicinci de ani, plini de lupte și de victorii. Și toate luptele și victoriile câștigate se leagă de numele scump al partidului nostru.

Azi, în țara noastră, sub conducerea partidului, poporul nostru liber construește socialismul. Și eu, bătrânul în vârstă de 72 de ani, mă simt parcă întinerit cu fiecare victorie pe care poporul muncitor o cucerește în lupta pentru bunăstare și socialism.

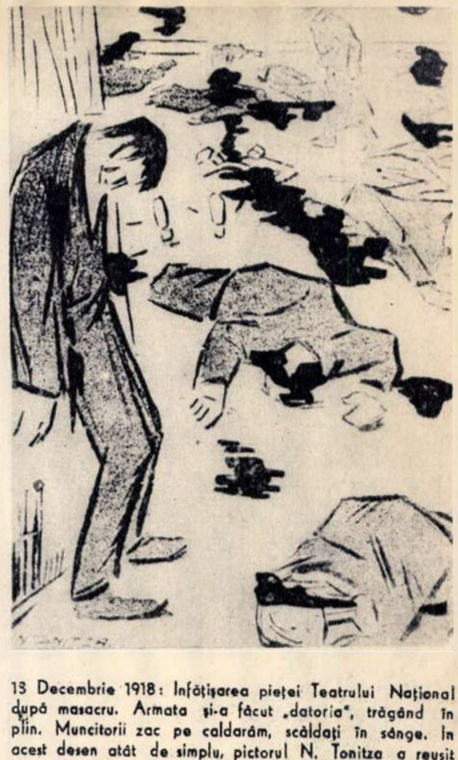

13 Decembrie 1918: Infățișarea pieței Teatrului Național după masacru. Armata și-a făcut „datoria", trăgând în plin. Muncitorii zac pe caldarâm, scăldați în sânge. In acest desen atât de simplu, pictorul N. Tonitza a reușit să redea în parte monstruozitatea crimei făptuite din ordinul guvernului burghezo-moșieresc. Textul ce însoțește desenul e plin de o amară ironie, care demască pe asasini: „**Ora 7 seara... E liniște în țară**".

INSEMNĂRILE UNUI MEDIC DE ȚARĂ

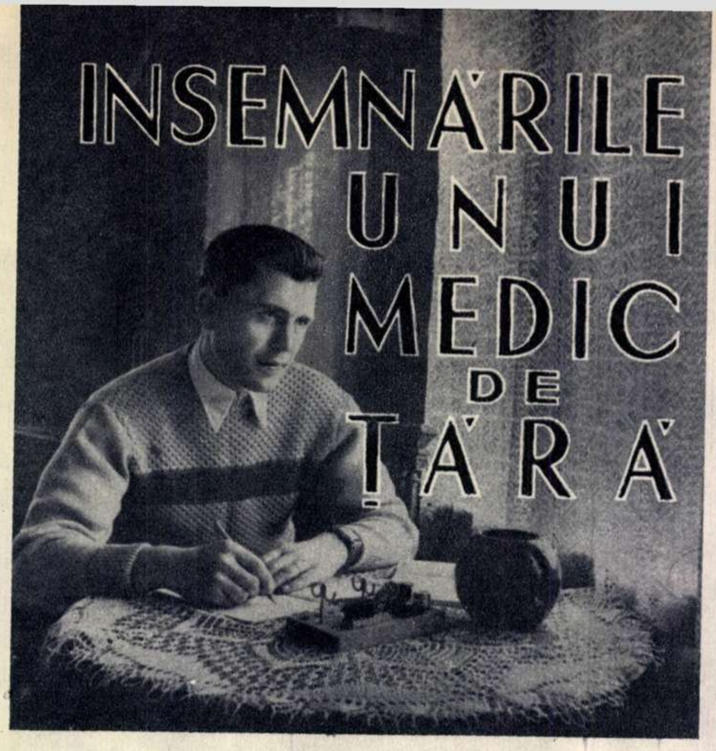

Pe autorul însemnărilor ce urmează, Gavril Șter, tânărul medic șef al raionului Șomcuta Mare și medic internist la Spitalul de Stat din Șomcuta, l-am cunoscut de curând, într'o preumblare făcută prin partea locului. Am mers împreună — în trăsura cu care colindă obișnuit satele raionului — cale de kilometri: pe șosele desfășurate în geometria largilor ogoare, pe drumuri pieptișe de deal, acoperite cu frunze sângerii de stejar și castan. Mi-a arătat multe lucruri făcute în anii aceștia și mi-a vorbit de cele pe care n'am prins să le văd. Era în glasul lui, în gesturile cu care arăta, bucuria aceea mare, trăită simplu, pe care n'o poate reda nici vorba cea mai meșteșugită.

„Stați bine“ — i-am spus într'un târziu, gândindu-mă la toate cele văzute. Și-a tras dela gură mărul din care voia să muște, m'a privit și mi-a spus gânditor: „Să nu crezi că totul e frumos ca mărul ăsta de Șomcuta... Avem și necazuri... Ici nu găsești local pentru casa de nașteri, colo n'ai încă tot instrumentarul care-ți trebue, dincolo mai ai încă de furcă cu doftoroaiele...“

Când a vorbit de doftoroaie, fără să vreau m'am gândit la însemnările doctorului Ulieru. I-am mărturisit gândul meu. „Le-ai citit?“ — m'a întrebat luminându-se la față. — „Eu aproape că le știu pe de rost... Bietul doctor Ulieru...“ A tăcut, gândindu-se cred, la viforul în care s'a zbătut înaintașul, la glasul acestui om care striga în pustiu. Pe urmă a oftat și mi-a spus stângaci: „Știi, după pilda lui Ulieru mi-am făcut și eu niște însemnări... Nu sunt literare... nu știu să fac poezie... Sunt medic. Mai bine zis, simplu cetățean din raionul ăsta... Da, ți le dau dacă vrei... Vezi, Ulieru a scris însemnări din lumea care-a murit la noi... Ale mele nu-s scrise cu talentul lui dar, așa cum sunt, arată altă lume...“

Treceam prin Săcălășeni, pe lângă căminul cultural, pe lângă casa de nașteri...

„Vorbeai de unele necazuri, doctore...“—i-am amintit într'un târziu când au început să se aprindă luminile caselor de pe dealuri. S'a încruntat puțin și s'a gândit. „Tata — e muncitor ceferist — spune un lucru înțelept: lupta e dușmanul greului. Cam așa spune și Solomiaș — nu-l cunoști? — prim secretarul raionului nostru de partid...“

Am așteptat o concluzie. Gavril Șter nu mi-a mai spus nimic. A clătinat capul și a strigat către vizitiu, tare, ca la un început de bătălie: „Mână, bade Timp, mână!“

Pe urmă am ajuns la Șomcuta. La Sfatul Popular Raional. „Eu am acum o ședință... Știi, sunt membru în comitetul executiv... Da, să-ți dau însemnările...“

Și iată-mă singură cu însemnările doctorului Șter...

Constanța COPORAN

Astăzi am fost la Herja, la „Drapelul Roșu“. Cu Rata până la Baia Mare și, de acolo, cu trenul muncitoresc până la buza dealului de unde începe urcușul spre mină. Am fost de zeci de ori la Herja, dar de fiecare dată parcă-i altfel... Să mi se pară, numai? In vagon m'am întâlnit ca deobicei cu o grămadă de cunoștințe: topitori dela uzinele „1 Mai“, mineri dela Herja. Vin aici la lucru de prin Baia Sprie, Satu-Nou de Sus, Unguraș, Tăuți. Inainte, drumurile astea lungi le făceau pe jos... Acum trenul îi ducea gonind; frunzele copacilor foșneau și orășelul se desfășura strălucitor în soare cu casele lui albe, cu blocurile noi muncitorești, ca o vedere frumoasă de pe o carte poștală ilustrată. Noi, câțiva mineri și cu mine, puneam țara la cale...

Pe urmă au apărut uzinele „1 Mai“ — cu coșurile lor înalte, cu geamurile sclipind în soare. Trenul a oprit și-au început să coboare topitorii. Veseli, gălăgioși. Era unul mai bătrânel și-l tot trăgea, în glumă, de ureche, pe unul tânăr, cu fața cum e cașul. „Auzi tu, fătul lui Andrieș, auzi tu? Ți-oi rupe urechiuța de nu ți-ăi pune nici amu echipamentul de protecție...“ De lângă mine de pe bancă, Mărieș îi privea zâmbind cum se îndepărtează, strângând din ochii albaștri, în soare. „Ehei... Feciorașii ăștia ce știu ei? Au scos capul din găoace și-au dat de cald... Să stea de vorbă cu noi, ăștia cu plete albe. Nici dracu, nici dumnezeu nu ne-'ntrebau de echipament de protecție... Hai, bade Dezideriu, cumu-i? Că doar ești veteran la Herja... Vernoczi clătina capul și ofta: „Mi amintesc de feciorașul ăla tânăr... Ca un mieluț... nu-i dăduse mustața dar îi mâncase silicoza plămânii. Tușea, tușea... Il știi, bade Mărieș... Ioan Sipoș îi zicea... O avea pe maică-sa, doi frați, să-i țină. Și într'o zi a fost lovit de colivie, la puț, la orizontul patru... S'a prăpădit mielușul... Și nimănuia dela birouri nu i-a păsat“...

Am rămas cu toții în tăcere. Se auzea numai duduitul surd al roților trenului și, la răstimpuri, clinchetul lămpii de abataj a lui Tulici, la atingerea cu nasturii hainei. Intr'un târziu, Mărieș ne-a adus din nou în lumea noastră... Și-a tras coatele de pe genunchi, și-a scos ochelarii, și-a frecat ușor ochii și a prins să zâmbească. „Și când te gândești câte s'au prefăcut numai în anii ăștia... Uite, știe și doctorul Șter, c'a fost al nostru, al minei în 1950, nu? Eu eram cu asigurările sociale... Da, doctorul Șter cunoaște cum a fost atunci...“

„Da, da“, i-am răspuns gândindu-mă la anul acela. Dădeam consultațiile într'un birou și toată zestrea mi-erau câteva pense, un bisturiu și o seringă... Nu puteam face nicio intervenție mai calificată, nu puteam lucra aseptic și mi se părea că biroul e plin de milioane de microbi care au chip și râd de mine...

Eu mă gândeam la anul acela... Eram absorbit... Nu-l auzeam pe Mărieș decât la răstimpuri, și atunci, în frânturi de fraze: „Și-acum dispensarul nostru mare... cabinetul pentru dinți... staționarul, dulapurile pline cu medicamente, instrumente...“

„Și două sterilizatoare electrice, aparatul Westergreen...“ — am adăugat eu. Mărieș a dat din cap: „Nu știu cum i-o zice, dar este, știu“. A spus „este, știu“ cu siguranța pe care i-o dau toamna gospodarului harnic, casa îndestulată, magazia plină cu lemne...

Priveam cu ochii întredeschiși pe fereastră și mă gândeam mai departe, la '950. Luptam pe atunci destul de primitiv cu silicoza...

La amintirea mea răspundea glasul lui Mărieș, cu fapte noi: „Pe urmă s'a introdus perforajul umed...“ Da, s'a inovat această muncă... Sfredelul perfora înainte în uscat. Se stârnea pulbere de quarț care intra în gură, în plămâni. S'au introdus canale cu apă in mijlocul sfredelelor. Și pulberea e țintuită locului, prefăcută în noroi... Dar lupta nu s'a terminat aici. Acum se experimentează o metodă sovietică menită să birue definitiv pulberea de quarț: introducerea în apa de injecție a unor substanțe tensio-active.

Mă gândesc din nou la ce-a fost... Minerul lucra încă ținând perforatorul în brațe. Azi perforatorul e susținut de ștulf*)...Aud vocea lui Mărieș: „Avem vagonet sanitar... La punctul sanitar din subteran e în fiecare schimb câte un oficiant...“

Ei, pe vremea când eram eu la Herja nu era vagonet sanitar și nu existau decât posturi de prim ajutor... Pe vremea aceea... Deatunci au trecut câțiva ani. Și, totuși, n'am îmbătrânit. Dimpotrivă. Privesc soarele, copacii, stâncile strălucitoare, îmi privesc tovarășii și, zău, mă simt mai tânăr. „Auzi, bade Mărieș — îi

Ca întotdeauna, și în această dimineață însorită medicul internist Gavril Șter printre bolnavii săi dela spitalul din Șomcuta.

---

*) n. r.: stativ pneumatic care servește la susținerea perforatoarelor grele.

In casa aceasta, aşezată în mijlocul unui parc frumos, se lăfăia înainte un bogătaş cu familia lui. In anii puterii populare s'a înfiinţat aici dispensarul anti-tuberculos din Şomcuta.

spun dintr'odată. Mă simt mai tânăr ca în '950".

El nu pare deloc mirat că m'am trezit vorbind aşa. Işi pune ochelarii, râde, şi cu degetul mare îşi arată pieptul. „Şi eu" — vrea să spună.

...Trenul a oprit apoi la rădăcina dealului. Am coborît şi am început să urcăm spre mină. Tulici, şugubăţul, ne-a propus să facem un cross până sus... Am intrat în curte. Babici, portarul, ne-a salutat cu două degete la şapcă... Babici, Babici, şi tu ai întinerit... Ţi-e a glumă...

M'am despărţit de mineri şi-am pornit-o spre dispensar. Doctorul Dorel Tănase consulta nişte fişe împreună cu doctorul Mladin dela Cluj, care conduce caravana de micro-radiofotografie. Comparau rezultatele micro-radiofotografiilor făcute minerilor acum un an, cu cele făcute acum o săptămână. M'am aşezat alături de ei. Fişa 112, 115,... Işi notau de zor „Da, da, doctore... — mi-a spus într'un târziu dr. Mladin — au scăzut simţitor îmbolnăvirile cu silicoză la voi, la Herja".

Insfârşit, după... lupte seculare cu telefonista am reuşit să vorbesc cu gara... Ne-a sosit dela „Centrofarm"-Satu Mare comanda de medicamente pentru circumscripţiile din raion: 800 flacoane de penicilină, 60 de auromicină, 250 streptomicină, 60 hidrazid şi toate celelalte medicamente cerute în fiolaj şi tablete. (In stocul acesta nu intră medicamentele necesare întreprinderilor şi spitalelor, care sunt aprovizionate direct). Mâine o să începem distribuirea. Pastilele şi sticluţele astea cu sănătate or să ajungă la Seini, la Poiana Codrului, la Ardusat...

Ce curios... Scriu lucrurile astea cu firescul cu care spun că respir, că mă hrănesc. Sutele de flacoane cu streptomicină, auromicină, miau devenit obişnuite. Obişnuit mi se pare şi faptul că ele sunt destinate sătenilor. Ei, doctore Ulieru, tu n'ai apucat să trăieşti acest ciudat simţământ „de obişnuit". Ai trăit în cealaltă lume — şi asta explică totul. Ai avut ca armă doar ştiinţa şi inima ta mare. Şi ca duşmani, burghezia, tuberculoza, mizeria şi incultura poporului... Eu trăiesc în lumea nouă. Sunt de invidiat. Pentru tot ce trăiesc şi tot ce fac. Pentru faptul că am auzit-o pe Maria Giurgea din Hovrila spunând uimită: „mi s'a făcut mie, la 75 de ani, penicilină"...

Săcălăşeni e o comună mare, aşezată ca la 15 Km. de Şomcuta. Aici e sediul circumscripţiei sanitare în care intră Remetea Chioarului şi alte sate. In totul o populaţie de aproape 9.000 de locuitori.

Deunăzi, trecând prin Săcălăşeni, m'a prins pe uliţă un unchiaş. „Păi bine, doctoraşul taichii, treabă-i asta? — mi-a spus. — A făcut Statul ditai dispensaru'n Săcălăşeni, ca să se doftoricească ciorile în el?" Nu ştiam ce vrea să spună. Pe urmă mi-a arătat că orele de consultaţii sunt fixate nepotrivit în timpul muncilor de vară, că oamenii nu-şi pot lăsa lucrul ca să vină la dispensar, şi m'a sfătuit să se dea consultaţii între 6—8 dimineaţa şi 8—9½ seara. I-am mulţumit pentru sfat şi, împreună cu medicul de circumscripţie, am hotărît chiar în acea zi noile ore de consultaţii. Să se folosească de dispensar nu ciorile — vorba unchiaşului — ci oamenii, că pentru ei a fost făcut. Destul s'au zbătut în boli cu ani în urmă.

Am rămas câteva ore în dispensar, la Săcălăşeni. Aş vrea să descriu dispensarul ăsta, să vorbesc despre el. Dacă însemnările mele, aşa modeste cum sunt, or să fie citite cândva de copiii mei, de generaţia lor, să ştie că 'n locul unde va fi, poate, pe vremea lor un spital, se afla în 1953 acest dispensar, înaintea căruia n'a fost nimic... Iată-l, în clădirea aceasta care, fără să semene a palat, e frumoasă şi bine întreţinută. Are cinci camere, utilaj, instrumentar. Mai lipsesc, e drept, o serie de lucruri. Necesar ar fi un „Roentgen"... Va fi, sunt sigur. Incetul cu încetul dispensarul se îmbogăţeşte. De curând a primit masa asta ginecologică, casoleta aceea mare, cristalizorul...

Ce idee... Eu mă uit la mese, casolete, fac socoteli şi alături s'a întâmplat adineauri un eveniment mare, la care am fost martor... O nouă cetăţeană a lumii şi-a scos la casa de naşteri primul strigăt, din prima zi de viaţă... Moaşa Dobra trebue să fie acum foarte ocupată. Poate se 'ngrijeşte de mamă, poate micuţa îi dă de lucru... Desigur, e acolo şi felcerul mamoş...

Acum „cetăţeana" a tăcut. Icneşte încet... Mai stau puţin şi mă duc iar s'o văd. Are 4 kilograme, scutecel alb. Nume n'are. „Ce faci, cetăţeano"? — o întreb. Maică-sa surâde uşor, în locul ei. Nu vreau să-i vorbesc; să n'o obosesc. Ii citesc fişa. Veronica Domşa... colectivistă din Remetea Chioarului... primipară *)...

„Bravo, norocoaso. N'ai apucat să-ţi aduci niciun copil pe pământ crud, aşa cum te-a adus maică-ta pe tine... Primul născut îţi gungureşte în scutecel alb, la o casă de naşteri".

Vizitez salonul lehuzelor, stau de vorbă cu cele şase mame. Apoi, înainte de plecare, trec pe la bucătărie să văd cum merge maşina de gătit pe care am trimis-o acum două săptămâni casei de naşteri. Văd pe plită supă cu găluşte, macaroane cu brânză, compot... Imi dau seama că mi-e tare foame, că e târziu, că familia mă aşteaptă cu masa... Imi iau rămas bun, mă sui în trăsură şi zburăm spre Şomcuta...

Ieri, Gheorghe Urda, preşedintele Sfatului, s'a interesat de cadrele medico-sanitare ale raionului nostru. M'am bucurat că am putut să-i dau o veste bună. La cererea noastră, în privinţa complectării schemei cu personal medical auxiliar cât mai calificat, secţia sanitară a regiunii ne-a repartizat încă doi felceri medicali. Unul a şi început să lucreze în cabinetul de interne pentru mineri al spitalului din Baia Sprie, înfiinţat anul trecut. Pe Emilia Tomuţan — celălalt felcer medical — am repartizat-o la punctul sanitar din Boiul Mare — circumscripţia Valea Chioarului. Am stat mult de vorbă cu ea, înainte să plece. Era neîncrezătoare. „Populaţia din Boiul e românească. Eu nu ştiu româneşte. Am să mă fac de râs". „N'ai să te faci — i-am spus. Munca ţi-o cunoşti bine, pe româneşte te descurci. Şi-apoi mai înveţi... Nici eu până acum câţiva ani n'am ştiut boabă ungureşte — şi am învăţat". „N'am să pot" — spunea într'una, cu ochii în lacrimi.

I-am vorbit despre şcoala pe care a urmat-o, despre faptul că noi aşteptăm mult dela dânsa. „Gândeşte-te, i-am spus, ai o misiune de onoare: să îngrijeşti de sănătatea unui sat întreg... Vorbele dumitale sună a dezertare"...

Am simţit că se ruşinează. Mi-a spus ceva, înghiţind mai mult vorbele. Pe urmă s'a ridicat de pe scaun, mi-a strâns mâna şi a coborît la trăsura care-o aştepta s'o ducă la Boiul.

Aparatul „Roentgen" dela spitalul din Şomcuta n'a funcţionat un timp. I s'a ars lampa. Am căutat alta, dar n'am găsit. „Trebue să fii mai energic. Vorbeşte cu secţia sanitară a regiunii să ceară dela Bucureşti. Nu putem lăsa aparatul să zacă, în timp ce e nevoe de el" — mi-a spus Solomiaş, prim secretarul de partid.

Am devenit, după sfatul lui, mai energic. Am vorbit cu regiunea şi iată azi, întorcându-se dela Bucureşti, doctorul Sasu, a adus o lampă nouă. Mâine dimineaţă aparatul va funcţiona. Parcă-l aud pe radiologul nostru, spunând cuiva pe sală: „Hai bade, hai, lasă-ţi desăguţa şi vino la „oglindă"...

Tocmai se spoiau sediul şi faţada dormitoarelor muncitorilor când am ajuns la Gospodăria de Stat din Satulung... De departe, la răstimpuri, adierea amiezii aducea zvon dela arie. In curtea largă, în jurul unor saci, se strânseseră vreo cinci oameni.

„Lasă, tovarăşe, c'am fi putut scoate mai mult de 1.400 kg. la hectar..." — spunea unul tânăr, pesemne tractorist, dând să bea apă dintr'o cană. „Grâuşoru-i frumos... Bine c'am scos 1.400 de kile" — vorbea un bătrân tot cântărind în căuşul palmei nişte boabe. Tractoristul şi-a tras cana dela gură şi a oftat a ciudă: „Mă omori, bade Gheorghe... Dece nu 'nţelegi, omule, c'am fi putut scoate şi mai mult dacă aplicam mai bine metodele sovietice?" Bătrânelul a rămas cu mâna nemişcată, gânditor. „O fi, eu nu zic... Dar bine că l-am scos şi aşa... A mai văzut Satulung grâuşor de-acesta?" Tractoristul nu şi-a mai tras cana dela gură. Dimpotrivă. A băut cu sete; când a terminat a plesnit din limbă ca după palincă şi a spus, scărpinându-se în ceafă: „Amu ce să mai zic? Fii sănătos, bade".

Am vizitat apoi, împreună cu directorul Pop, dormitoarele. Cu o lună în urmă găsisem aici dezordine, cearceafuri nu prea curate... Acuma era altfel. Paturile aveau saltele noi, aşternuturi proaspăt spălate. Pe o măsuţă, alături de o glastră cu flori proaspete de câmp am văzut câteva cărţi...

---

*) n. r. femeia care naşte pentru prima oară.

VAGONET
SANITAR

La „Drapelul Roșu" — Herja. Oficiantul sanitar face ultima revizie a trusei, înainte de intrarea în schimb, în subteran.

Am fost și la arie... Am vizitat postul de prim ajutor unde l-am găsit pe Mihai Manasici, medicul circumscripției, care venise să controleze activitatea sanitară.

„Cum merge?" — l-am întrebat. „Postul de prim ajutor șomează" — mi-a răspuns cu prefăcută disperare. Am râs și mi-am spus în sinea mea, întocmai ca badea Gheorghe pe care se înfuriase tractoristul: „Bine că-i așa..."

...Am plecat târziu din Satulung. Dădusem drumul mașinii Sfatului, cu care venisem, și tovarășii dela Gospodărie mi-au dat trăsura lor, să mă ducă la Pribilești. Am pornit-o încet sub cerul cu stele, în aerul parfumat de fân, de izmă, în tăcerea aceea întinsă care totuși nu mă lăsa să adorm... „Ehei" am auzit într'un târziu vocea omului de pe capră. „Ce-i, bade Crișan?" „Mă gândesc și eu" — mi-a răspuns. „Și la ce te gândești, bade Crișan?" A oprit puțin caii, s'a întors spre mine și mi-a spus încet, parcă cu grijă să nu sperie liniștea: „La odihna pe care mi-am petrecut-o la Borsec. Frumos a fost... Niciodată nu pusesem piciorul pe-acolo... nici ai mei". Pe urmă a îndemnat iar caii și mi-a tot povestit, până la Pribilești.

Spitalul din Șomcuta... Mi-am terminat consultațiile, mă spăl pe mâini și dau să plec la Sfat. Scârțâie ușa, se deschide și apare o bătrânică: plânsă, cu figura disperată. Intră încet și bâjbâie locul de parc'ar fi în beznă. O iau de braț, o așez pe scaun, o 'ntreb de nume. Rad Hermina, 68 ani. Nu vede, are fața și mâinile vinete, picioarele umflate, respiră greu. „Ce ai, mătușă?" — o întreb. Mă privește ca prin sită și-mi spune că i-a făcut cineva farmece. „Mi-a făcut cu oala... Dă-mi leacuri, că nu vreau să mor..."

I-am spus că nu-i vorba de farmece. Că e bolnavă de rinichi și inimă. Că-i trebuesc nu leacuri băbești ci medicamente. Că trebue să o internăm imediat în spital. A început din nou să plângă. In hohote. „Doftoroaie nu mai e în sat, aici nu-mi dați leacuri..." M'a dat înlături, n'am putut s'o rețin și a plecat. Am fost la ea acasă peste câteva zile. Boala i se agravase. Delira. Am internat-o imediat la spital. I-am făcut glucoză, strofantină, vitamina C., glucofilină... După câteva zile s'a simțit mai bine, iar după zece zile a părăsit sănătoasă spitalul. „Ei, cum e cu farmecele, mătușă Hermina?" Și-a ascuns râsul în colțul basmalei, a plecat ochii și mi-a zis rușinată: „Bată-vă norocul, cu medicamentele voastre".

Vezi, doctore Ulieru, și azi mai avem puțin de furcă cu leacurile băbești... Intunericul nu-l risipim într'o zi... Dar știu, sunt sigur, c'o să-l risipim. Lucrurile care-mi dau încrederea asta, n'au existat pe vremea ta...

Astăzi, contabilul secției mi-a făcut ordonanțări pentru sume care ating aproape 100.000 lei, cheltuite în trimestrul trecut pentru înzestrarea unităților din raion. 100.000 lei! zău dacă mai știu exact câte s'au cumpărat. Dela Combinatul „1 Mai"-Satu Mare am luat, prin virament, 22 de plăpumi pentru dispensarul antituberculos din Șomcuta; 30.000 lei a costat mobila dela „Tehnolemn" din Baia Mare; 42.000 lei s'au dat pentru instrumentar și utilaj... Mai sunt destule de cumpărat... Dar mai sunt și alte trimestre...

Aseară, la căminul cultural din Șomcuta a fost seară de teatru. Era lume multă. Am stat alături de colectivistul Ion Ardelean dela gospodăria noastră, „Gheorghe Coșbuc", înființată acum un an. „Ce-ți face puștiul?" l-am întrebat în pauză. „E bursucel, zdravăn, mulțumesc. Văd că tot îl mai ții minte de-amu patru ani" — mi-a spus cu bucurie de părinte. Da, îl țin minte. Era pe moarte. O dizenterie cumplită. Maică-sa plângea disperată. I-am dat medicamente, i-am spus cum să-l îngrijească, și Ionel s'a făcut bine...

„Dar cu colectiva, cum stați? Ești mulțumit?" — l-am întrebat. Tocmai în acea clipă s'a stins lumina și a început din nou piesa. Dar Ardelean n'a tăcut. Il dezlănțuisem cu întrebarea. Și-a început: „Am luat ca avans de 40%, bani, 265 kg. grâu, 460 porumb, 160 varză... 350, alte legume. Am primit lemne de construcție să-mi fac casă... mi-am luat de curând doi porci... ne-am luat băinărie..."

Din spate s'a auzit un „sst" necruțător... Ne-am uitat unul la altul, ne-am zâmbit complice și n'am mai vorbit până nu s'a făcut din nou lumină.

Păcat că nu trăiești vremurile noastre, doctore Ulieru. Ce putere de muncă ai fi căpătat văzând, auzind tot ce văd și aud eu... Uite, dispensarul uzinelor „1 Mai" din comuna Ferneziu. Un dispensar într'un bloc nou, modern, construit acum trei ani. Are utilaj bogat, instrumentar, un staționar cu 10 paturi... Ai fi fericit să lucrezi în condițiile acestea. Te-ai ocupa și tu de problema vitaminizării. Ți se pare ciudat termenul? E un lucru simplu în fond. Pentru prevenirea intoxicațiilor cu plumb, se administrează muncitorilor, în mod regulat, diferite vitamine...

Un lucru simplu, în fond, dar care n'a existat pe vremea ta... n'a putut exista...

Când am trecut ieri dimineață prin fața dispensarului anti-tuberculos din Șomcuta, ieșeau tocmai pe poartă două țărănci. Una, bătrână, purta un geamantan și o tot mângâia pe spate, pe cealaltă. A doua era tânără, frumoasă, și ochii-i mari erau plini de veselie — de veselia aceea inexprimabilă a reintrării în viață, pe care-o au toți cei ce părăsesc spitalele. Am intrat în vorbă cu ele. Nu m'am înșelat. Tânăra, Maria Todoran din Valea Rea, se ducea acum însănătoșită acasă. Avusese o pleurezie căreia i se stabilise o etiologie tuberculoasă. I s'a făcut streptomicină, a fost îngrijită aici și s'a vindecat. I-a fost controlată familia, copilul. Toți sunt sănătoși. „Amu... mergem acasă... bunăziua" — mi-a spus tânăra, fără să mai aștepte răspuns. Și i-am înțeles graba...

Am revăzut, împreună cu președintele sindicatului sanitar, listele cu personalul medico-sanitar din raion ce urmează să fie premiat pentru activitatea depusă în trimestrul care a trecut. Pe listă, printre primii, este doctorul Dorel Tănase dela „Drapelul Roșu" din Herja, cu un premiu de 500 lei. Tot dela Herja, și premiată tot cu 500 lei este și oficianta sanitară Ghizela Szabo, dela punctul sanitar din subteran. Un premiu frumos va lua și Vasile Achim, oficiantul din circumscripția Groși și mulți alții.

Nu pot să nu mă gândesc și cu prilejul ăsta la tine, doctore Ulieru, amintindu-mi de toate surorile și agenții sanitari care ți se plângeau că n'au primit de luni de zile leafa...

A venit toamna. Numai calendaristic. Pentrucă uite ce primăvară e pe stradă. Ies copiii dela școală. Râd, sar șodronul... Câtă energie au în ei... Intr'un grup se „discută" despre aparatul digestiv al porumbelului împăiat, din laboratorul de naturale... Intr'altul, despre cărțile noi... Mai încolo, a început o luptă grecoromană... Lângă gard vreo zece mai mici — precis din clasa întâia — fac o ciudată întrecere. Ridică mâinile în sus și strâmbă din nas... „Măi, cum îi zice jocului ăstuia?" — îi întreb mirat. „Antivariolic" — îmi răspunde unul înfipt, în timp ce ceilalți chicotesc. „Adică?" „Ne-a vaccinat azi doctorul dela spital, contra variolei. Și ne-a spus să nu stăm cu mâinile nemișcate."

Măi, măi...

In curând se va deschide la Seini, într'o casă frumoasă în care s'a lăfăit până mai acum câțiva ani un bogătaș, un preventoriu pentru copii. Se fac ultimele lucrări de amenajare: se construește o fântână cu pompă, se clădește din cărămidă o mașină de gătit, se instalează robinetele la spălătorie... Am văzut toate acestea și-apoi m'am dus la Sfatul Popular comunal. M'am interesat, în calitatea mea de membru în comitetul executiv al sfatului raional, de felul cum merg colectările. Tovarășii mi-au spus că au îndeplinit planul la grâu, secară, lapte, dar că sunt sub plan la carne, porumb, cartofi. Am analizat împreună felul în care și-au dus munca, i-am sfătuit cum să și-o îmbunătățească.

Săptămâna viitoare voi trece din nou pe la ei.

Administratorul gospodăriei anexe a spitalului din Șomcuta vorbește puțin. Și când vorbește, spune mai mult cifre. Ca acum, când, stând în săliță să dau un telefon, mi-am făcut de lucru întrebându-l cum merge treaba... „Bine, zice. Avem așa: 2 vaci cu lapte, 2 vițele, 2 cai de tracțiune, o iapă și un mânz, 29 de porci. Ba nu.... 28, că am tăiat ieri unul, 3000 kg. cartofi, 800 kg. varză, 2.400 kg. mere, 160 kg. magiun de prune..." „Și le ții minte pe toate?" — îl întrerup. „Ei, ce vorbă — îmi răspunde. Astea's cifre de uitat?"

Ieri am avut un necaz și o bucurie.

Necazul: deși avem toate cele necesare pentru înființarea unui staționar pe lângă fabrica de sticlă „Victoria Muncii" din Poiana Codrului, nu găsim local.

Bucuria: am fost anunțat că la cabinetul de stomatologie al spitalului din Baia Sprie va sosi curând mult așteptatul tur electric dentar. Imi închipui ce veselă o să fie doctorița Elefterescu când o să-l vadă...

Astăseară are loc la spitalul din Șomcuta a noua lecție a cursului de recalificare a personalului mediu auxiliar. Cursul e urmat de 10 surori medicale, care după terminarea lui vor putea primi diplomele.

„Te felicit" mi-a spus azi dimineață, strângându-mi mâna, președintele comitetului executiv al Sfatului Popular. „Pentruce?" — l-am întrebat nedumerit. „Cetățenii din comuna Ilba te-au propus eri candidat pentru circumscripția raională electorală Nr. 12. După cum vezi, oamenii sunt mulțumiți de munca dumitale, au încredere în dumneata".

Mi-a năvălit un val de sânge în inimă. Voiam să spun ceva și nu puteam. Să spun că pentru mine e o cinste, să spun că le mulțumesc oamenilor pentru încredere, să-mi iau angajamente... Dar am tăcut; eram tare emoționat.

...Știu, doctore Ulieru... In lumea în care-ai trăit n'ai fi putut fi emoționat așa cum am fost eu azi dimineață. N'ai fi putut...

Polonicul

Schiţă satirică

de Mihaela BARBU

Ilustraţie de Ioana POENARU DUSA

14 Septembrie. E îngrozitor. A trecut o lună, au trecut trei, cinci şi am rămas tot printre castroane, furculiţe şi linguri... Unde's tractoarele pe care le visam? Parcă aud: „Tovarăşe Floroiu, de-acum eşti directorul întreprinderii „Inox" a sfatului popular regional..."

Şi de-atunci am venit la „Inox", la furculiţe şi linguri. Cum să scap de aici? Şi cu cine să vorbesc ca să fiu înţeles? Ilieş, preşedintele Sfatului, îmi dă zor că e un lucru de cinste să fii directorul întreprinderii de obiecte de menaj a sfatului popular. Nu zic nu: o fi cinste — dar numai pentru cine nu cunoaşte tractoarele şi nu se gândeşte la lucruri grandioase. Dar eu sunt o fire care vede lucrurile în mare... Nu sunt d'alde Ioana Vereş, conducătorul tehnic, care se înflăcărează pentru orice castronaş... Şi nici măcar nu's femeie, să mă intereseze ibricele şi maşinile de tocat carne...

E îngrozitor. Şi nici măcar Sanda, nevastămea, nu mă înţelege. Ce să fac? Şi noaptea visez castroane şi cuţite.:. Nici în somn nu mai am astâmpăr.

20 Septembrie. Azi am avut o zi proastă. Mă doare groaznic capul şi gura mi-e amară. Ioana Vereş asta îmi dă de furcă. De dimineaţă am avut şedinţă ca să dăm ultima formă propunerilor de sortimente pe care ni le-a cerut sfatul popular. In cinstea alegerilor s'a angajat să sporească producţia de bunuri de larg consum a fabricilor din regiune şi noi trebue să-l ajutăm. Sigur, îmi dau seama de importanţa bunurilor de larg consum. Nu m'aş da înlături dela a fi director la o fabrică de stofe, să zicem. Dar cu lingurile e prea de tot!

Mare bătaie de cap să analizezi ibrice şi ulcele pe toate feţele ca să faci propuneri de noi sortimente... Ba mai cere şi sugestii. Sugestii mi-au trebuit? Numai ce-l aud pe Vlad Moraru, inginerul şef, că propune o „răzătoare demontabilă". „Ce comedie mai e şi asta?" — l-am întrebat. Il ştiam băiat serios, potolit... Mi-a vorbit zece minute despre fleacuri: că după ce răzui morcovi, scoţi nu ştiu ce şi răzui alt nu ştiu ce... M'am opus, fireşte. Atunci a intervenit ea, Ioana Vereş. Că o asemenea comedie ar fi necesară gospodinelor, că le-ar uşura munca... S'au mai băgat pe fir şi Costache şi Negruţă... Ce mai, au tăbărît cu toţii pe mine... Ce era să fac? Fie, am zis. Să trecem şi „răzătoarea demontabilă" pe listă... Dar în sinea mea am hotărît să pun capăt flecărelii.

Când colo cere şi Ioana Vereş cuvântul, să facă o propunere. Cine ştie cu ce năzbâtie mai vine — mi-am zis. Şi parcă am gândit într'un ceas rău. „Eu propun — parc'o aud — să punem pe listă şi fabricarea de polonice". Mă mir că n'am explodat. Polonice-mi mai trebuiau? „Pentru ce polonice, tovarăşă Vereş?" — am întrebat-o încetişor. „Gospodinelor le trebuesc linguri de supă" — mi-a răspuns ea, parcă în bătae de joc.

Atunci mi-a sărit ţandăra: „Uite ce e. Sunt împotriva polonicului! „Inox" nu va fabrica polonice!"

Pe urmă şedinţa s'a terminat şi eu am rămas cu durerea de cap. Asta e, dacă te zbaţi pentru fleacuri...

21 Septembrie. Povestea cu polonicul a început să mă îngrijoreze. Azi, trecând prin fabrică, m'am oprit să stau de vorbă cu maistrul Mihalea. Ciudat om şi ăsta. Vorbeşte cu atâta aprindere despre strecurători, de parc'ar vorbi de tractoare... Seamănă cu Ioana Vereş; pot să jur că, dac'ar fi femeie, ar fi Ioana Vereş în persoană... Vorbind ba de una, ba de alta, mi-a spus de acţiunea pornită în secţia lor în cinstea alegerilor, pentru descoperirea cât mai multor rezerve interne. Că Maria Păun a mărit capacitatea de producţie a unei prese, că Pavel Zaciu a început să strângă şuviţele de tablă, că Radu Maiu studiază o matriţă pentru nu ştiu ce... Intretimp a apărut şi Maiu. L-am felicitat pentru iniţiativa luată şi l-am întrebat ce vrea să facă cu matriţa. „Am discutat cu tovarăşa Vereş — mi-a răspuns. Vrem s'o adaptăm pentru fabricarea, fără cheltueli suplimentare, a polonicelor".

Eu simţeam că abia mă stăpânesc, şi el zâmbea...

L-am privit serios şi i-am spus cu demnitate: „Să ştii şi să ştie toată lumea, odată pentru totdeauna: La „Inox" nu se vor fabrica polonice niciodată!"

25 Septembrie. Polonicul ăsta e o invenţie drăcească: Nu mai scap de el. Toţi vorbesc de polonic, de parcă s'au molipsit. Până şi Sanda. Aseară, după ce a venit dela Sfat — e deputată — am discutat cu ea despre lucrurile care ne mai trebuesc prin casă, pe la bucătărie. De, gospodărie nouă, — ne-am căsătorit de câteva luni. „Ne trebue noptieră, o bibliotecă mai mare, o oglindă"... Bun, sigur. „Ne trebue o maşină de tocat carne, două crătiţi, o oală de supă..." Fie. Sunt atât de sătul de crătiţi, că am căzut de acord imediat. „Ne mai trebuesc linguri, furculiţe, un polonic..."

Am crezut că nu-mi aud bine urechile. „Cum, Sanda, am întrebat-o, şi tu?" Ea n'a înţeles, dar eu n'am lăsat-o să se gândească mult. „Uite ce e — i-am zis cu energie — în casa noastră nu vreau să mai aud rostindu-se acest cuvânt. Nu avem nevoie de polonic! Inţelegi?"

28 Septembrie. Blestemat instrument de tortură. M'a dus la râpă... Am fost dat la gazeta de perete... Eu, Mişu Floroiu, directorul, făcut de două parale într'o caricatură. E prea de tot. Şi nici măcar nu seamăn... In faţa mea au desenat un individ ciolănos şi speriat: polonicul, cică. Eu ţip: „Sunt împotriva polonicului! La „Inox" nu se vor fabrica polonice!" Şi el, polonicul, blestematul, se hlizeşte la mine...

Sub caricatură scrie că nu sunt pătruns de importanţa produselor pe care le fabricăm pentru populaţia din regiune şi sunt sfătuit să-mi schimb atitudinea. Asta-i prea de tot. E o calomnie. Dar nu vorbesc eu la toate şedinţele despre importanţa produselor de larg consum? Şi-apoi, parcă nu pot exista bunuri de larg consum fără polonice?... Cine-a pus oare la cale caricatura? Fără îndoială că Ioana Vereş... Am să vorbesc cu secretarul de partid. Şi cu Ilieş... Să le-arăt adevărul... M'a făcut de râs această Ioana Vereş. M'a lovit în demnitate... Numai de n'ar afla Sanda...

1 Octombrie. Maraş, secretarul de partid, nu mi-a dat dreptate. A ţinut-o morţiş că-mi subapreciez munca şi produsele pe care le fabricăm şi că nu-mi însuşesc critica. Ilieş, la fel. Mi-a zis că Sfatul se aştepta la mai mult sprijin din partea mea. Am căutat să le arăt că polonicul nu înseamnă toate bunurile de larg consum. Dar ei nu au vrut să mă înţeleagă...

4 Octombrie. Nu ştiu cum să'ncep... E îngrozitor ce s'a întâmplat... Polonicul ăsta blestemat mi-a stricat toată liniştea. Ieri, duminecă dimineaţa, Sanda a fost pe teren, într'un cartier; a lucrat cu cetăţenii la pavarea unei şosele. Ca să nu mă trezească disdedimineaţă, mi-a lăsat un bileţel: „Aşteaptă-mă până la 12. Dacă nu vin, mănâncă singur. Ai mâncarea şi oala cu supă pe maşină. Eu vin mai târziu".

Am aşteptat-o până la două. Pe urmă mi s'a făcut foame şi-am încălzit mâncarea. Am adus supa în casă şi-am dat să-mi pun în farfurie. Blestemată idee! Nu puteam să mănânc din oală? Am căutat prin dulap ceva cu care să pot turna. Nimic... Deodată, fără să vreau, mi-a încolţit în minte gândul că polonicul e necesar... M'am ferit imediat ca de-o maşină în viteză. Altceva, altceva... Iar m'am gândit la polonic. Ce dracul, mi-am zis, la altceva nu te duce mintea? Mi-era foame şi eram înfuriat. Am smuls din sertar o lingură şi-am început să umplu cu ea farfuria... lingură cu lingură... Mergea încet şi de aburul dulceag mi se făcuse şi mai foame. E groaznic... Am luat atunci oala cu supă de toarte, am înclinat-o spre farfurie şi — dezastru! — toată supa s'a răsturnat pe mine, pe masă, pe scaun şi podea... Şi tocmai atunci a intrat pe uşă Sanda... Mi-a venit să ţip, dar am tăcut. Din demnitate.

6 Octombrie. Am recunoscut că polonicul, afurisitul, nu e de prisos. „Asta-i foarte bine. mi-a zis Sanda. Atunci recunoşti că şi caricatura dela gazeta de perete a fabricii a fost justă?" Am rămas buimac. Vasăzică, Sanda ştie. Pe urmă mi-am revenit. „N'a fost justă — i-am răspuns, pentruc'a fost pornită dela Ioana Vereş... Şi femeia asta nu mă poate suferi". Sanda m'a privit câteva clipe şi m'a întrebat doar atât:

— Crezi că nici eu nu te pot suferi?

I-am răspuns că nu cred asta şi m'am tot gândit dece mi-o fi pus o asemenea întrebare.

7 Octombrie. Acum am aflat dece: la gazeta de perete din faţa Sfatului a apărut azi o caricatură care mă reprezintă cu supa turnată pe mine, cu tăeţei la butonieră... In articolaşul de sub caricatură scrie: „Directorul M. Floroiu, dela întreprinderea locală „Inox" s'a convins ieri definitiv de utilitatea polonicului...

...Vrem să credem că socoteşte justă această caricatură, şi că-şi va schimba felul de muncă".

Articolaşul e semnat de Sanda Floroiu, deputat în sfatul popular regional!

Ce să-ţi răspund, tovarăşă deputat? Mâine introducem pe lista de sortimente şi polonicul!..

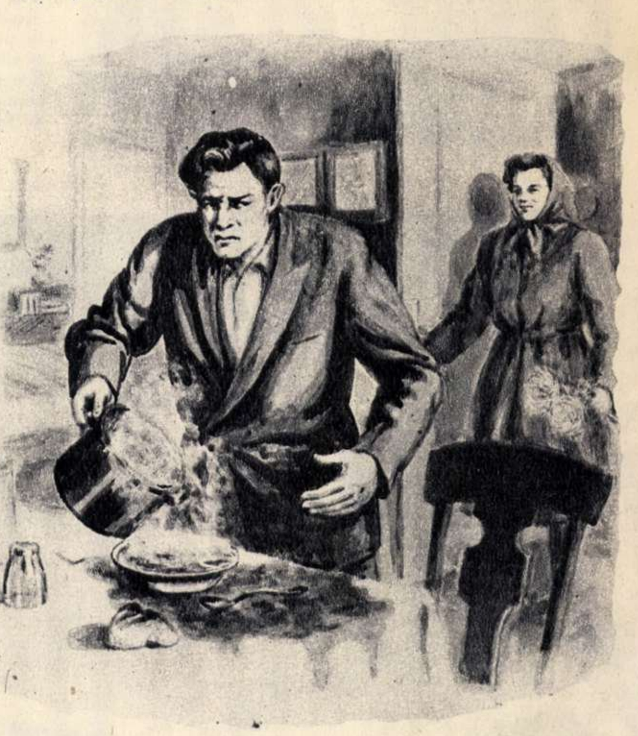

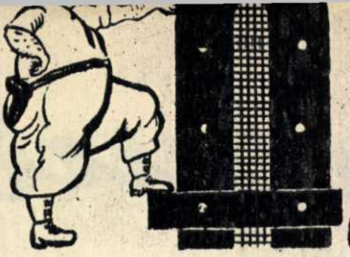

Alegeri

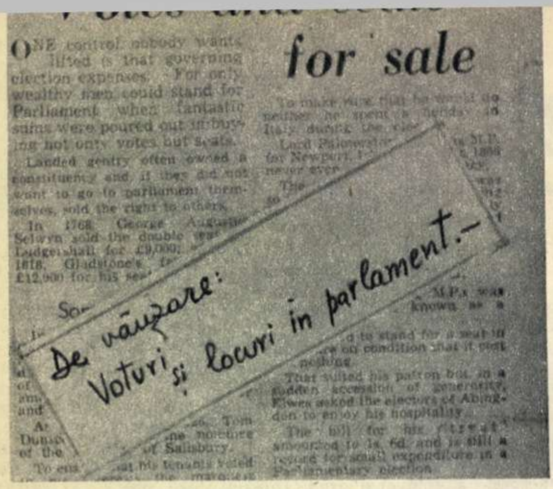

for sale

ONE control nobody wants lifted is that governing election expenses. For only wealthy men could stand for Parliament when fantastic sums were poured out in buying not only votes but seats.

Landed gentry often owned a constituency and, if they did not want to go to parliament themselves, sold the right to others.

De vânzare: Voturi și locuri în parlament.–

In țările capitaliste și alegerile sunt transformate în afaceri bănoase. Corupția cercurilor guvernamentale reacționare și a partidelor politice de dreapta merge atât de departe, încât politicienii burghezi nu se feresc să vorbească deschis despre matrapazlâcurile lor electorale. Fraudele electorale culminează deobicei cu vânzarea și cumpărarea de voturi și de locuri în parlament. Ziarul „New-York Times" a relatat că la congresul partidului republican din S. U. A. delegații au fost cumpărați cu câte 2.500 dolari fiecare... Fotografia de mai sus vorbește despre comerțul cu voturile în Anglia. Este reproducerea unui fragment dintr'un articol apărut într'un ziar londonez, în timpul ultimelor alegeri din Anglia.

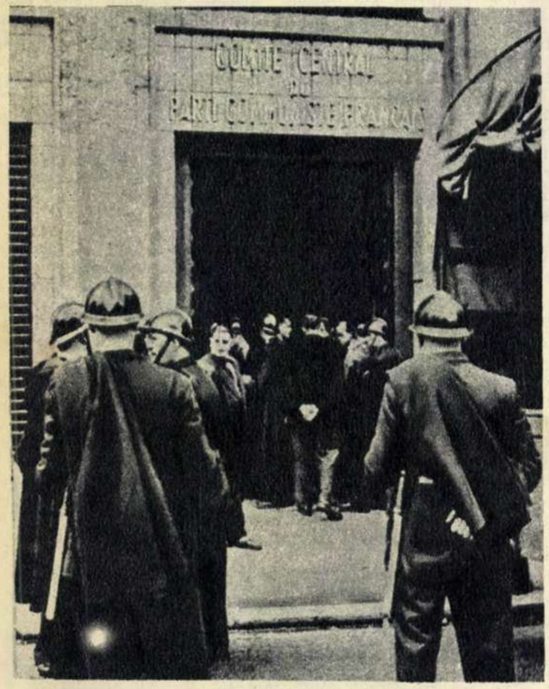

Oridecâteori au loc alegeri în vreuna din țările cuprinse în zona dolarului, avocații zeloși ai modului de viață capitalist ies în scenă, își dreg glasul și pornesc să dobiteze interminabile pledoarii patetice despre „democratismul votării", despre „libertăți constituționale", despre „dreptul poporului de a-și spune liber cuvântul" și despre multe altele. Trubadurii reacțiunii cântă pe toate tonurile și la toate răspântiile, încercând să convingă masele cum că alegerile de tip american ar constitui, chipurile, ultimul cuvânt al „civilizației contemporane".

Dar faptele nu vin în ajutorul zeloșilor apologeți ai capitalismului. Ele arată, dimpotrivă, că în lumea capitalistă alegerile nu sunt altceva decât farse menite să arunce praf în ochii alegătorilor.

Cu un cinism demn de un politician al dolarului, domnul Vincent Impelliteri, fostul primar al New-Yorkului, a ținut în cursul recentei campanii electorale din S.U.A., fulminante discursuri întru proslăvirea democrației occidentale. Postat la picioarele Statuii Libertății (nici nu se putea altfel!) Impelliteri a vorbit cu dezinvoltură despre nemaipomenitele „calități" ale sistemului electoral american. Nu a uitat, firește, să se refere și la „Declarația Independenței Statelor" adoptată la 4 Iulie 1776.

„Toți cetățenii americani care au împlinit vârsta de 21 de ani — a strigat Impelliteri, bătându-se cu pumnii în piept — au dreptul de vot".

Intr'adevăr, toți — în afară de chinezii din California, de indienii din Idaho, Washington, Mississippi, New-Mexico, de negrii din întreaga țară. Toți — în afară de neștiutorii de carte din 20 de state americane. Toți — în afară de acei cetățeni din Oregon, care nu știu să citească curgător 50 de cuvinte din instrucțiunile privitoare la alegeri; în afară de acei cetățeni din Alabama care nu știu să explice pe placul examinatorilor orice articol din Constituția americană. Toți — în afară de acei americani din Arkansas, Carolina de Sud, Tenessee, Texas — care nu pot plăti un impozit special; toți — în afară de acei cetățeni din Statul Georgia care nu posedă o anumită avere.

In S.U.A. ca și în celelalte țări capitaliste, milioane de cetățeni sunt lipsiți de dreptul de vot; în schimb însă votează nu rareori nebuni din ospicii precum și cimitire întregi de morți. Așa se explică dealtfel „minunea" din Kansas City, unde în alegerile din 1943 Harry Truman a reușit să obțină de două ori mai multe voturi decât numărul total al alegătorilor...

Șarlataniile electorale sunt însoțite întotdeauna de „teroarea fierbinte", care face adevărate ravagii în timpul cât durează mascarada alegerilor. Mii și mii de oameni simpli care au participat la alegerile ce au avut loc numai în acest an în Franța, Italia, Japonia, Germania occidentală, Filipine, Portugalia și în alte țări capitaliste, au simțit pe propria lor piele ce înseamnă „alegerile" de tip american.

Multe din fotografiile cuprinse în aceste două pagini arată cum nu se poate mai limpede ce înseamnă „desfășurarea normală" a alegerilor după tipic american.

In îndepărtatele insule filipineze au trebuit să opereze deunăzi peste 15.000 de polițiști și militari pentru „desfășurarea normală" a simulacrului electoral, care a dus la înlocuirea agentului american Quirino cu un alt om de încredere al Washingtonului—Magsaysay.

La fel de „normal" au decurs și alegerile din Germania occidentală. La Düsseldorf, Essen, Frankfurt pe Main, Karlsruhe, etc., în ziua de 6 Septembrie au staționat în fața circumscripțiilor electorale unități motorizate. Mai mult încă: înaintea alegerilor, diverse unități militare au efectuat manevre demonstrative. Pentru a înfricoșa pe alegători? Pentru a teroriza populația vestgermană? Ferească sfântul! Pentru desfășurarea „normală" a alegerilor „libere"!...

Unde duc toate aceste

Și în alegerile din Aprilie anul acesta, Partidul Comunist Francez s'a dovedit a fi cel mai puternic partid politic din Franța. Ingroziți de forța lui crescândă, guvernanții reacționari ai Franței nu s'au mulțumit numai cu modificarea arbitrară a legilor electorale în defavoarea Partidului Comunist; ei au luat drastice măsuri polițienești pentru a zădărnici cu orice preț victoria în alegeri a comuniștilor. In fotografie: detașamente de polițiști ai guvernului din Paris, postați până și la intrarea în sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Francez.

Nu este vorba de o scenă dintr'un film cu gangsteri, produs de studiourile din Hollywood. Fotografia noastră redă doar una din numeroasele încăierări violente care au avut loc, între delegați, în tot timpul desfășurării congresului partidului democrat din S. U. A., în ajunul alegerilor prezidențiale. Delegații ce reprezintă pe „democrații" din Texas s'au năpustit asupra adversarilor lor, tot „democrați" și tot delegați, încercând să-și impună punctul de vedere după toate regulile modului de viață american. Bineînțeles că, mai apoi, n'au lipsit nici ciocnirile dintre democrați și republicani...

de tip american

manevre electorale? La înlocuirea unui politician corupt cu altul și mai corupt, la intensificarea politicii de fascizare și militarizare a țării respective, la formarea de guverne marionete gata să scoată țara la mezat în interesul monopoliștilor americani și, în toate cazurile, la adâncirea mizeriei în care se zbat cei ce muncesc.

Pe baza alegerilor americane se formează apoi parlamente care, prin însăși compoziția lor, nu au și nu pot avea nimic comun cu interesele poporului. Ce poate fi mai convingător în această privință decât faptul că printre cei 531 membri ai Congresului S.U.A. nu există nici măcar un singur reprezentant al muncitorimii americane! Sau faptul că noul Bundestag al lui Adenauer este înțesat cu revanșarzi hitleriști și fabricanți de armament!

Aceasta nu-i împiedică totuși pe jalnicii impelliteri din occident să-și continue speculațiile pseudo-democratice pe teme electorale sau neelectorale. Numai că ei întâmpină din ce în ce mai mult rezistența popoarelor, care știu ce se ascunde sub firma alegerilor de tip american.

Iunie 1953. Alegeri de tip american în Italia. Detașamente de șoc militare și polițienești acționează împotriva muncitorilor greviști din Roma, care protestează împotriva șarlataniei electorale a reacțiunii dolarizate.

„Vina" acestui tânăr german, maltratat în chip bestial de polițiștii lui Adenauer, este aceea de a fi crezut în „libertatea votului" trâmbițată de fasciștii dela Bonn și de a-și fi exercitat „dreptul de vot"...

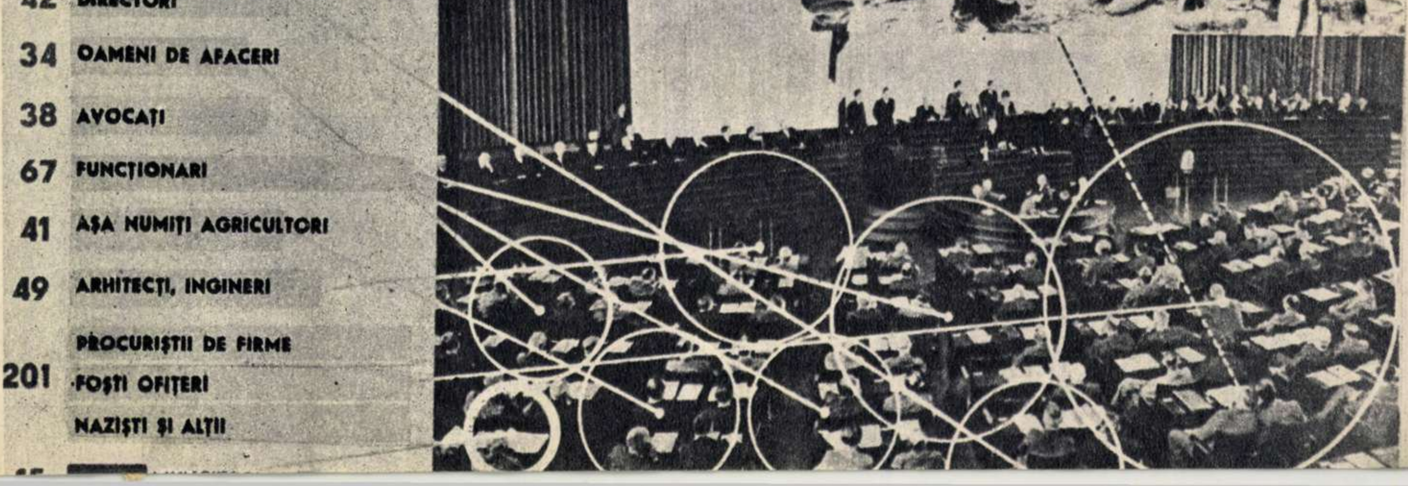

42 DIRECTORI
34 OAMENI DE AFACERI
38 AVOCAȚI
67 FUNCȚIONARI
41 AȘA NUMIȚI AGRICULTORI
49 ARHITECȚI, INGINERI
201 PROCURIȘTII DE FIRME FOȘTI OFIȚERI NAZIȘTI ȘI ALȚII

După „alegerile" americane din Germania occidentală. Noul Bundestag a fost „reorganizat" după chipul și asemănarea garniturii ministeriale dela Bonn. Aceste fotografii, publicate de revista berlineză „Zeit im Bild", dezvălue compoziția ultrareacționară a parlamentului dela Bonn. După cum se vede, cele mai multe mandate sunt deținute de hitleriști — ofițeri și civili — precum și de oameni de afaceri, legați cu trup și suflet de planurile agresive ale militariștilor dela Washington și Bonn. In fotografia de sus poate fi văzut fostul amiral hitlerist Heye, care și el ocupă azi un loc în Bundestagul lui Adenauer.

NE SCRIU CORESPONDENȚII

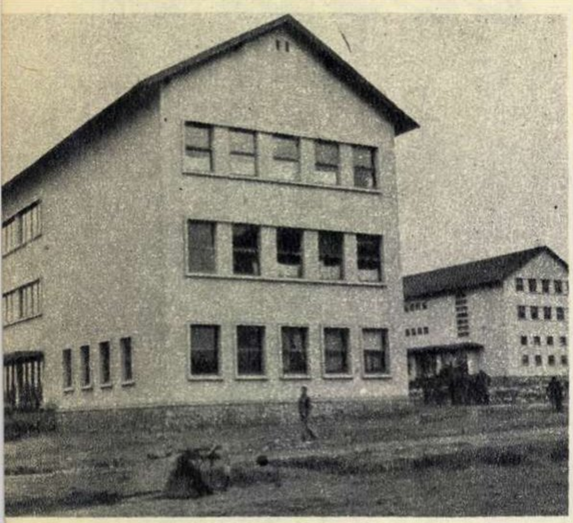

Clădirea școlii profesionale siderurgice „Gh. Gheorghiu-Dej" — din noul oraș muncitoresc Hunedoara.

136 COPII...

Inființate în anii puterii populare creșa și căminul de zi „23 August" de pe lângă întreprinderea „Sovrom-utilaj petrolifer" sunt dintre cele mai frumoase clădiri din cetatea oțelului — Reșița. Aici sunt îngrijiți cu dragoste 136 de copii ai muncitorilor, dintre care 54 au între opt săptămâni și 3 ani.

In fotografie: tovarășa Elisabeta Zangăl, care lucrează împreună cu soțul ei la întreprinderea „Sovrom-utilaj petrolifer", luându-și după terminarea lucrului, cele două fetițe dela creșă și cămin.

M. GLĂJA
corespondent-Reșița-

NOUL ORAȘ

La poalele dealului Chizid, pe o suprafață de câțiva kilometri, se înalță noul oraș Hunedoara. In primăvara anului 1948 numeroase camioane încărcate cu mobilă mergeau pe drumul ce duce spre bătrânul Chizid: se mutau în noul oraș muncitoresc, primele 40 de familii. Numai un an după aceea, alte 155 de familii ocupară aci locuințe noi.

Pentru muncitorii din Hunedoara a devenit un lucru obișnuit ca în fiecare an cei mai buni dintre ei — stahanoviști și fruntași — să se mute în orașul cel nou. In anii 1951—1952, au fost date aici în folosința muncitorilor, 342 apartamente nou construite.

Anul acesta, numai până în luna Septembrie, 132 apartamente noi și-au primit locatarii, iar până la sfârșitul anului se vor mai da în folosință alte 204 apartamente. Blocurile sunt spațioase, mari, cu câte două și trei etaje. Orașul va fi predominat de blocul Nr. 37, care va avea 96 de apartamente.

Pentru copiii siderurgiștilor s'a construit o creșă și un cămin de zi; pentru elevi, o școală nouă. Acum se construește și o farmacie. In partea de jos a orașului s'au început lucrările sălii de teatru și cinematograf, care va avea o capacitate de 800 de locuri; clădirea va cuprinde și o sală pentru spectacole de estradă, cu o capacitate de 400 locuri, și o sală de lectură.

Muncitorii, tehnicienii, inginerii și funcționarii Combinatului Siderurgic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" — au îndrăgit noul oraș. El a crescut odată cu ei. Noul oraș Hunedoara, în care sunt asigurate cele mai bune condiții de locuit este o mărturie vie a grijii părintești a partidului nostru față de viața celor ce muncesc.

Mircea NEAGU
corespondent

Un grup de locatari veseli ai căminului de zi care, finisat în interior, și-a primit micuții pensionari, în timp ce exteriorul se mai lucrează.

IN CURÂND VOR FI COAPTE PRIMELE PÂINI

Prin grija partidului nostru se ridică mereu noi și noi fabrici de produse de larg consum și de produse alimentare pentru populație. Iată una din ele: noua fabrică de pâine din Turda, la a cărei terminare lucrează cu însuflețire zeci de constructori. Noua fabrică va fi gata și va intra în funcțiune în Ianuarie 1954. Inzestrată cu utilaj modern, ea va putea aproviziona zilnic populația orașului cu pâinea necesară.

Ion ISTRATE
corespondent

La dispoziția colectivelor sportive și a tuturor iubitorilor de sport au fost create magazine speciale în care se găsesc diferite materiale și echipament sportiv. In fotografie: un aspect din magazinul „Intreprinderea pentru Difuzarea Materialelor Sportive", din București, strada Lipscani.

O operațiune finală: lăcuitul instrumentelor muzicale la I. P. E. I. L.-Reghin. Tânăra muncitoare Maria Kraus îndeplinește această operație cu multă plăcere. Viorile, mandolinele și chitarele produse aici sunt instrumente de bună calitate, pe care iubitorii de muzică le vor aprecia.

DOI MINIȘTRI *)

de Maria ARȘENE

— Domnu!... Domnu!...

Fănescu întoarse mirat capul. De pe trotuarul de vis-à-vis, un necunoscut îl striga făcându-i semne amicale cu mâna. Curios, fără să-l cunoască, se îndreptă totuși spre el. Acesta îl primi zgomotos, cu o explozie de veselie.

— Ce-i cu tine prin Capitală, Fănescule? Când ai venit? Bate laba ici. Aveam o presimțire c'o să te întâlnesc...

— Nu știu ce...

— Dar ce te uiți la mine, ca vițelul la poarta nouă?

— Scuzați, dar...

— Ce să te scuz, măi „cap în nori“? Te pomenești, că nu mă mai cunoști? Asta-i bună!

Și se porni pe un hohot puternic de râs, încât trecătorii întoarseră mirați capul.

— Nae?...

— Nae, mă uitucule. Nae Guriță, fostul tău camarad de școală, pe care l-ai uitat. Să mă fi schimbat atât de mult? (Işi mângâie obrajii grași și proaspăt rași). Ce dumnezeu? Nici cinci ani nu sunt... Stai! Carevasăzică 1926... Intr'adevăr, au trecut unsprezece ani de când nu ne-am mai văzut. Iți dai seama ce înseamnă unsprezece ani?... Dar cu ce ocazie pe la noi?

— „Pe la noi“? Tu stai în Capitală? Ești bucureștean?

— Sigur, măi. De zece ani. Spune-mi acum: când ai venit și pentru ce?

— Cu treburile... Tu cu ce te ocupi?

— Cu ce mă ocup? Dar bine, frate, provincial, provincial ăi fi, dar ca să n'ai habar până într'atât, de... Ce te frământi? Ești grăbit, poate?

— Chiar foarte grăbit. Să văd cât e ceasul. Nouă! Trebue să mă reped până la Banca Comerțului, unde am ceva de aranjat, apoi la unu plec cu acceleratul spre Cluj.

— O, dar ai timp destul! Până la unu, mai poți jertfi o oră unui vechi prieten, pe care nu l-ai văzut de atâta timp.

Domnul Nae Guriță îl luă frumușel de braț și, făcându-și loc prin mulțimea Căii Victoriei, ieșiră în Bulevard. Câteva minute mai târziu, erau instalați amândoi în fața unei măsuțe la o bodegă renumită prin vinurile, aperitivele și prețurile ei.

— O jumătate negru vârtos!

Chelnerul îi servește. Ciocnesc.

— Noroc! Bine te-am găsit.

— Ce zici, îți place?

— Hmm... Mda... N'ar fi rău.

— Ce faaace! Este cel mai strașnic din Capitală! Nu-i simți parfumul, aroma, buchetul? Ah! Provincialule, cum se cunoaște că-ți sunt mațele și cerul gurii argăsite de poșirca de pe la voi. Ascultă-mă și rușinează-te, prietene. Din ăst vin s'au înfruptat și l-au găsit excelent, Fotache, Cârnu, Buzagiu și toți corifeii politici din țară. Și tu, tu Vlăduță Fănescu, un biet moșieraș cu câteva pogoane...

— Pardon. Cinci sute hectare, moară și...

— Știu, știu, nu mi le mai înșira. Am aflat la o săptămână după nunta ta. Așa dar, Fotache, Cârnu și ceilalți, nu mai departe de săptămâna trecută, îmi spuneau...

— Il cunoști pe Fotache?

— Dacă-l cunosc? Auziți întrebare, oameni buni! Păi bine, băiețelule, Fotache, șeful celui mai mare partid din țară, îmi este ăl mai bun prieten, cu toate că facem politică diametral opusă.

— Tu?

— Te-ai speriat? Noroc!

— Noroc, dragă Nae. N'aș fi crezut...

— Hm. Naivule. Tot „cap în nori“ cum te-au poreclit în liceu ai rămas. (Către chelner): Băiete! Mai adu o jumătate și câteva cornuri.

— Și ce politică faci, dragă Nae?

— Ce politică pot face? Ce fel de politică poate face un cetățean adevărat? Politica neamului, politica nației suptă de străini. Politica contra veneticilor. Adevărata...

— Naționalistă?

— Fleac! Aceea nu-i politică. O fi ea naționalistă, dar e slabă. Nu izgonirea minorităților, cum vor naționaliștii, ci zdrobirea lor. Exterminarea! Ii strâng pe toți într'un țarc. Două cisterne cu benzină și foc! Asta-i politica realistă. O politică Super-Naționalistă!

— Atunci... Noroc și-mi pare bine că întâmplarea a făcut să ne întâlnim...

— Intâmplarea? Nicio întâmplare, dragă. Te așteptam. Și chiar dacă nu-mi ieșeai azi în cale, tot era să ne vedem, fiindcă ai fi primit mâine o telegramă din partea mea, prin care te chemam urgent la București.

— ?!?

— Nu mai holba așa ochii la mine, că mă enervezi. Faci o mutră... Hai noroc! Iți place vinul?

— Pe cinste.

— Ai să te lauzi la toată lumea că ți-am fost coleg și că ai băut un pahar de vârtos în tovărășia mea. Nu...

— In ce partid activezi?

— Ai răbdare. Noroc!

— Noroc și să trăiești.

— E bun?

— Excelent.

— (către chelner) Băiete! Inc'o juma! — Fane dragă, continuă, ca să vezi și să te convingi — știi că eu țin foarte mult la părerea ta — că nu ai de-aface cu un lăudăros, citește ici.

Domnul Nae scoase încet din buzunarul interior al hainei, o foaie de jurnal împăturită cu grijă, dete cu mâna la o parte paharele de pe masă și o întinse înaintea lui Fănescu, netezind-o ușurel cu podul palmei. Citește!

— Unde?

— Aici jos, sub titlul: Dezvelirea statuii lui Alexe Voinicu.

— Aha!... „Eri după amiază a avut loc în prezența întregului guvern cât și a unui numeros și select public, ceremonia dezvelirii...“

— Mai jos, mai jos. La asistență...

— Da... In numeroasa asistență din lumea politică notăm pe d-nii: Fotache, șeful partidului Intransigent, V. Cârnu, șeful conservatorilor, Buzagiu, fost ministru, președintele grupării naționaliste, Mazăre, fost ministru de interne, Ciocârlan, fost deputat, Aguride, fost prefect, etcetera“.

— Ei?

— Ei!?

— Cum ei, mă nătângule? Nu m'ai văzut?

— Unde?

— Citește înc'odată și fii atent. Incepe dela Fotache.

— ... Fotache, șeful partidului Intransigent; V. Cârnu, șeful conservatorilor; Buzagiu, fost ministru, președintele grupării naționaliste; Mazăre, fost ministru de interne; Ciocârlan, fost...

— Acum... Acum...

— ... deputat, Aguridă, fost prefect, etcetera.

— Acum m'ai văzut?

— Nu e, dragă, că doară n'am orbul găinilor și nici beat nu's.

— Ești prost, asta ești. Pe Mazăre l-ai citit?

— Da.

— Cine vine după el?

— Ciocârlan.

— Mai departe?

— Aguridă.

— Citește înainte!

— Atât!

— Cum atât? De ce sări? După Aguridă, cine vine?

— Nimeni.

— Nimeni, deșteptule? Dar pe etcetera unde l-ai lăsat?

— Pe etce...?

— Da, pe etcetera. Ce? Etcetera nu-i nimeni? Ia gândește-te, cine poate fi?

— ...!?!

— Eu, provincialule, eu, Nae Guriță. Eu sunt etcetera, fiindcă stăteam imediat lângă Aguridă, dar din lipsă de spațiu, reporterul.. O! A fost o ceartă în seara aceea, când ne-am reîntors dela ceremonie... Le-am spus-o verde 'n față: regret. Regret domnilor, nu atât pentru mine, cât pentru dumneavoastră. Fotache îngălbenise. Cârnu își mușca nervos vârful mustății...

— Cârnu? Păi n'are mustață. Nu-l știu eu? In fiecare zi îi apare fotografia în ziar.

— Taci din gură! Vorbești prostii. Atunci avea. Și-o lăsase să-i crească, de necaz că nu m'a putut atrage la el... Dar ce știi tu de toate ițele și dedesubturile politicii?... Noroc!

— Noroc!

— Merge?

— Ca untdelemnul. E fain. Tii! Am uitat să mă uit la ceas. Douăsprezece fără cinci? Hait! Am scăpat Banca. Ce mă fac? Am să pierd și trenul. Alerg...

— Numai cinci minute mai ai răbdare, Fănescule, ca să-ți pot spune, tocmai ce-i mai interesant pentru tine. (Țipând către chelner): Inc'o jumătate vârtos!

— Fii te rog mai scurt, căci pierd Banca și acceleratul. Ințelegi, afacerile întâi, pe urmă...

— Bine, frate. Iî... Aha! Ce le-am spus eu atunci domnilor acelora? Regret. Da, regret și plec. Eu îmi fac partidul meu. Partidul cinstei. Partidul neînstrăinaților. Partidul Super-Naționalist. Nu. Nu mai pot sta alături de voi... Au înlemnit, nu altceva. Motroc, actualul dela Finanțe, m'a luat ușurel de braț și a încercat să mă lingușească. Coane Guriță, nu te supăra... Nimic! — am urlat eu. Ați primit un străin în partid? Ați primit. Ce caută liftele alea la voi?... Motroc, iar rugător, către mine...

— Nae, Năică, Năicuță... Vin să te pup. Am scăpat de grijă.

— Ce-i dragă?

— Știi tu pentru ce am venit la București?

— Spune.

— Căutam pe cineva care să aibă trecere la Ministerul de Finanțe. Ce noroc pe mine că te-am întâlnit. Ptiu! Numai tu ai să mă ajuți.

— Te ajut, dragă. Te ajut cu plăcere. La Finanțe sunt ca la mine acasă. Imi dai cererea. Eu intru la orice oră. Două vorbe. Coane... Gata! Imi pune rezoluția. Numărul la registratură și s'a terminat. Fără ploconeli, fără multe amânări. In doi timpi și trei mișcări. Să aud numai ce-ți trebue! Un brevet de băuturi? O scădere de impozite? Anularea vreunei amenzi? Ori poate la vămi ai vreo încurcătură?

— Să vezi dragă. Am o scrisoare de recomandație, din partea unui senator, către Ionescu Cap, directorul Băncii Comerțului. Acesta trebue să mă recomande cumnată-si ce ține pe Popescu-Toc. Popescu-Toc este intim cu nepotul lui Vasilescu, subdirectorul dela Domenii. Or subdirectorul dela Domenii, e fratele vitreg al lui Motroc. Ințelegi?... Intre rubedenii...

— N'ai nevoie, Fănescule, de acești indivizi. Eu...

— Și Nachmansohn mi-a zis: Vezi dacă cumva dai de unul...

— Cinee?

— Nachmansohn, nu-l cunoști?

— Ce mi-l vâri pe Nachmansohn aici? Cine-i ăsta? Nu-l cunosc.

---

*) Această schiță a apărut în 1937 în „Adevărul Literar“ și în anul 1938 în culegerea de schițe „Camaradul Ștrul“.

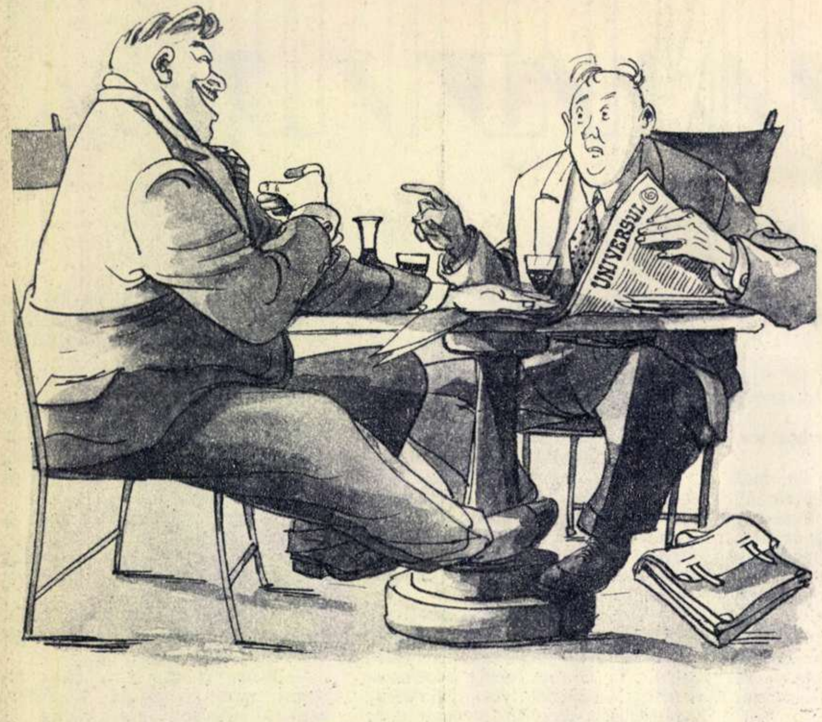

— Păi pentru Nachmansohn am venit, — dar dacă tu nu m'asculţi. Nachmansohn are un unchiu coşat...

— Nu te mai ascult! Am terminat! Să nu-mi ceri servicii pentru ăştia. Tu ştii cine sunt ovreii, mă? (Domnul Nae făcu nişte ochi fioroşi). Ştii mă?

— ...

— Din cauza lor m'am certat cu Fotache. A vrut să-i înscrie la el şi chiar i-a înscris. Dar eu n'am admis. N'am nevoie de ei. N'au putut ei să mă încânte pe mine... şi tu, tu îmi vii cu un Nachmansohn?... Drept cine mă iei? Nachmansohn?... Cum ţi-ai putut închipui că eu...?

— Dar e cetăţean român...

— A venit din Galiţia!

— E născut din moşi-strămoşi aici...

— Rău, care i-au lăsat!

— A făcut războiul...

— Nu l-am văzut... Destul ne-a împănat toată ţara. Cel puţin politica să răsufle... Ăsta a fost motivul care m'a despărţit de intransigenţi şi ceilalţi. Unii voiau să se'ncuscrească cu ei, alţii, deşi contra lor, erau prea slabi, prea nevolnici... Astfel că am fost silit să-mi fac partidul meu: Partidul Super-Naţionalist.

— Cum? Ţi-ai făcut partidul tău? Guriţă... nu-ţi bate joc de mine.

— Nicio bătaie de joc. Partidul este ca şi făcut. Statutele, programul, tactica, tot şi toate le am gata în cap, doar să le tipăresc şi să le dau drumul. Am adeziunile următorilor: (Dl. Nae se uită bănuitor împrejur, apoi cu vocea stinsă): Patrusprezece şefi de organizaţii ale Intransigenţilor, opt şefi dela conservatori şi nouă preşedinţi de circumscripţii din Capitală, ai naţionaliştilor. Nu aşteaptă decât primul semn şi trec cu toţi, cu căţel cu purcel, cu întreaga organizaţie şi membrii respectivi, la mine. Frumoasă lovitură. Ce zici? Ne adunăm cu toţii la Suzana. Vice-preşedintele partidului dă citire actului de constituire şi manifestului către ţară. A doua zi încep să curgă adeziunile. După o săptămână, facem prima întrunire în provincie. Invităm toată presa. Cerem puterea. Dacă nu ni se dă, trântim o demonstraţie monstră în Capitală şi succesiunea guvernului ne e asigurată. Poporul e cu noi.

— Extraordinar! N'aş fi crezut Guriţă, că...

— Să crezi băiatule, să crezi.

— Bravo, Nae. Mă felicit cu un astfel de prieten. Chelner, mai adu o jumătate şi...

— Stai! Lasă vinul. Comandă şampanie şi sandviciuri cu icre negre, că trebue să faci cinste...

— Eu? Dece?

— Aşa. Fiindcă în momentul acesta ţi s'a schimbat soarta.

— Cum?

— Domnule Fănescu. Domnule vice-preşedinte al noului partid Super-Naţionalist şi viitor ministru de finanţe. Şeful vostru, preşedintele partidului şi la rândul lui viitor prim-ministru, vă cere să'nchinaţi un pahar de şampanie pentru reuşita, prosperitatea şi victoria care...

— Nae!... Nae!... Naeee!!!... Simt că se'nvârteşte bodega cu mine. Nae!... trebue să te sărut... Aşa... şi pe obrazul celălalt.. Guriţă, prietene... ce are să zică Elena... Am plecat om... adică nu... ba da, tot om am plecat şi mă'ntorc.... Spune-mi, Guriţă, prietene, ce mă'ntorc? Ministru! Ministru... Ah! Ştii tu ce'nseamnă ziua aceasta pentru mine? Chelner! Chelner! Adu o sticlă, două, cât mai multă şampanie. Repede... repede... Ce şansă! Ce şansă! Bum! Auzi, Nae, cum pocneşte dopul, parc'ar fi aplauzele delirante ale mulţimii, la întrunirea monstră din Capitală...

— Noroc!

— Noroc, Nae. Trăiască partidul Super-Naţionalist. Am să lupt. Am să-i distrug. Pe toţi. Pe intransigenţi, pe conservatori, pe molatecii naţionalişti, pe lifte, pe... pe... Nachmansohn, pe toţi. Noroc!

— Noroc! Stai jos. Dar stai jos, că am să-ţi vorbesc serios. Fii liniştit şi ascultă-mă. Aşa... Ca vice-preşedinte ai o mare răspundere.

— Am, desigur... Neapărat că am...

— Şi cea dintâi răspundere şi grijă totodată, este procurarea de fonduri. Ne trebuesc primii bani pentru statute, manifeste, înregistrări, tipograf şi alte mărunţişuri. Asta numai până încep să curgă cotizaţiile, că pe urmă... Casă de fier să ai...

— Şi trebue mult?

— Aşi! Un mizilic colo, de o sută, două de mii.

— Numai atât? Facem rost. Nu duce grije.

— Ei, aşa-mi place. Inc'o cupă? Vivat!

— Vivat! Crescat! Floreat!... Gaudeamus... igitur...

— Sst! Taci din gură că ne aude lumea...

— Nu pot. Eu când am o bucurie...

— Suma aceasta ridicolă, dar totuşi absolut necesară, ne trebue până în trei zile. Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Aşa că tu pleci diseară... Ia vezi, cât e ceasul?

— Două... două şi jumătate... s'a dus Banca şi acceleratul... Dar nu-i nimic... Nu mai am nevoie. Nachmansohn? Ce-mi pasă acum de el? Am să-i scriu că... Ba nu. Mai bine... (Fănescu se scotoci prin buzunare şi aruncă un portvizit pe masă. Cotrobăi prin el şi scoase afară un plic închis şi un contract pe care-l rupse în bucăţele) Na! Na! S'a terminat cu el, cu Nachmansohn, cu punctul negru...

— Linişteşte-te, dragă, şi lasă-mă să termin. Pleci diseară acasă şi mâine te înapoiezi cu banii.

— Banii? Care bani?

— Suta de mii! Ce naiba, doar de ea vorbim.

— Eu?!!

— Tu, ministrul de Finanţe...

— Păi... n'am dragă. De unde să scot eu o sumă atât de mare?

— Nu dispui tu de o sută de mii de lei?

— O avere.

— Dar mia de pogoane a nevestii-ti? Arenda lor?

— Fleacuri. N'au fost decât... Ah! Ţie, acum, ca... preşedintele meu... adică cel mai bun... prieten, pot să-ţi mărturisesc. N'au fost decât cincizeci de hectare. Că socru-meu, nu l-ar ierta sfântuleţul... abia după nuntă am aflat... a fost un beţiv şi cartofor plin de datorii.

— ....!?

— Intr'un an dela însurătoare s'au topit şi cele cincizeci de hectare... Au zburat. De atunci am intrat secretar la Nachmansohn, la bancherul, la marele milionar Nach... mansohn... Banca Nachmansohn et Dumitrescu... cu şase mii pe lună. Adică am fost, că de azi trebue să mă consider demisionat.... I-am rupt scrisoarea de recomandaţie şi contractul de furnituri... Pierde mai mult de un milion...

— ? ! ?

— Dar nu te speria. Am o idee formidabilă. Să nu crezi că un ministru... Un viitor ministru de finanţe... Uite ce facem... Cumpărăm o sută, o mie, zece mii de cărţi poştale şi le trimitem la... hâc! — pardon, şampania e prea tare — la toţi partizanii. Câte o sută de lei de fiecare... Să ne ajute... Sau, ce mai tura-vura. Mă duc la Motroc. Ca vice-preşedinte al... Inţelegi?... Cu dobândă. Afacerile sunt afaceri... Imi dai cartea ta de vizită şi mă recomanzi. Vice... Vicele vostru... Eu am curaj.

— ? ! ?

— Ai o soluţie mai bună? Ce ai rămas aşa?

— Fănescule!

— Ei?

— Cât de beat sunt... eu... eu... tot... hâc! Ai dreptate, şampania a fost prea tare. Eu văd că tot... tot cu „norul în cap“, adică... cu capul în nori, ai rămas.

— Iar începi?

— Fănescule, Fănescule!

— ...

— Unde stă Nachmansohn?

— Cine? Nachmansohn?

— Da. El.

— Pentru ? ? ?

— Il înscriu în partid... Şi ne dă... suta de mii. Il fac... pe Dumitrescu, asociatul lui, ministru de finanţe şi atunci Banca Nachmansohn et Dumitrescu o să-şi aibă asigurate toate aprobările... Pe tine te trec la Invăţământ, că eşti băiat deştept, cult... Ai stofă'n tine...

— Asta n'am s'o admit niciodată! Nu pot. In... hâc!... partidul al cărui vice sunt... al cărui predestinat... ministru de finanţe... Nu admit!

— Nu-l admiţi tu pe Nachmansohn?

— Nachmansohn? Un venetic. O liftă! Un străin!

— E cetăţean...

— A... a... venit din Galiţia...

— E născut din moşi strămoşi...

— Rău, care i-au lăsat...

— A făcut războiul...

— Nu l-am văzut... Inutil să mai insişti... Nu admit şi pace.

— Totuşi am să-l înscriu.

— N'am să-ţi dau voie.

— Tu? Cine eşti tu?

— Vicepreşed...

— Dobitocule! Imbecilule! Te dau afară ca pe o măsea găunoasă.

— Ba eu am să te demit.

— Tu? Tu, măi?

— Eu, vezi bine că eu.

— Fănescule, ţine-ţi gura...

— Trădătorule! Eşti... eşti...

— Iţi distrugi cariera. Spune-mi unde stă Nachmansohn, să-i fac propunerea... O sută de mii... gândeşte-te...

— ... un ferment de dizoluţie...

— Adresa! Dă-mi adresa lui...

— Nu ţi-o dau!

— Dar ce ai cu el, săracul? A suferit alături cu noi...

— Trădătorule!

— Nu putem face deosebiri anticonstituţionale şi neumanitare...

— Vândutule!

— E om ca... hâc! Ca şi...

— Laşule! Lichea!

— Gândeşte-te înc'odată... Ţi-a dat să mănânci pâine...

— Eu plec. Nu mai pot sta la masă alături de un... cu un...

— Fănescule! Fănesculeee! Unde fugi? Adresa... Adresa... E om ca şi tine... Ca şi noi... Democraţie... Egalitate... Fraternitate... Adresaaaa...!

ORAȘUL ASASINAT

Ellenton. Mic orășel în California de Sud, ca sute de alte mici orășele din S.U.A. Case mărunte, în care viața celor mai mulți se scurge monotonă, cu micile ei variații de neînsemnate bucurii și multe amărăciuni. Ici colo, câte o grădiniță, îngrijită cu dragoste, care se ivește cu timiditate dinapoia vreunui gard. Cei din Ellenton își iubesc orașul în care s'au născut și trăiesc.

La marginea orașului, două, trei fabrici își înalță coșurile lor trufașe. Iar dincolo, câmpurile sărace ale micilor fermieri, care trudesc din zori și până'n noapte pentru bumbacul în schimbul căruia primesc mai nimic dela proprietarii marilor plantații.

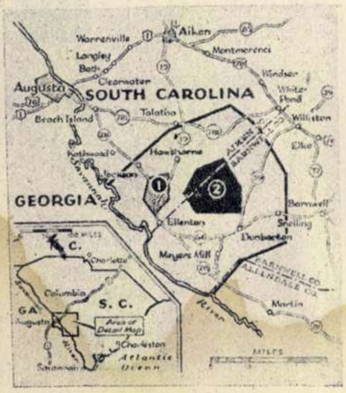

In fiecare zi și la aceleași ore sute de oameni bat aceleași drumuri, ducându-se la lucru sau căutând de lucru. Alții sădesc încă o floare în petecul lor de grădină sau povestesc copiilor despre jucării închipuite în vis de aceștia.

In fiecare zi...

Viața de fiecare zi a orașului este neschimbată. Ca și acum o lună, ca și acum un an. Dar niciunul din locuitorii Ellentonului nu bănuiește că la mii de kilometri depărtare, la Pentagon, se hotărăște soarta orașului lor.

Acolo, înapoia unor uși capitonate, câțiva experți militari și civili discută cu o înfățișare gravă și pe tonuri solemne. Cineva trece piesele unui dosar din mână în mână. Un ofițer superior, întinzând un bastonaș lung și subțire, arată pe uriașa hartă întinsă pe perete, un punct: Ellenton. Cu toții încuviințează, cu o mișcare a capului, apoi piesele din dosar trec la semnat. Mâna unuia înfige un steguleț negru în mijlocul rotogolului care marchează prezența orașului pe hartă, coperțile dosarului se închid cu un foșnet sec. Soarta orașului a fost pecetluită.

In dimineața asta e înăbușitor de cald. Așa sunt diminețile de vară în sud. Străduțele sunt aproape pustii și nimeni nu pare a fi observat mașina care a oprit brusc la o răscruce. Când însă o a doua mașină frânează și ea în urma celei dintâi, privirile oamenilor se ațintesc asupra amândorora. Unul câte unul, bărbați și femei, se strâng în apropiere.

Fără a se clinti de pe bancheta pe care stă răsturnat, ofițerul superior din prima mașină indică o serie de puncte din jurul său.

— Aci — și aci — și aci!

Trei însoțitori forfotesc în jurul lui, despăturind hărți și trăgând hașuri ciudate. Din cea de-a doua mașină năvălesc alți militari în uniformă, purtând aparate fotografice și blocknotesuri.

Țac! Țac! Aparatele fotografice au înregistrat vederile care vor aminti cândva lumii că pe locul acesta se înălțau case, creșteau flori și zburdau copii...

Primarul orașului se apropie cu o studiată curtuoazie. Mai mult intuește decât află ceeace se pregătește. Nu e bine să-și riște situația, răscolind secrete militare. Dar, din vorbă în vorbă, el și colonelul din mașină se și înțeleg. Iși oferă țigări, în timp ce „băieții" lucrează. Apoi primarul zâmbește, viclean:

— Ce v'a făcut să vă fixați asupra acestei regiuni?

— Calcule de investiții și de rentabilitate.

— Cine se va ocupa de strămutarea populației din zona interzisă?

— Populația, desigur!

— Cu ce va ajuta guvernul?

— Cu trupe de evacuare și 200 de policemeni bine echipați!

— La ce sumă se ridică costul operației?

— La câteva zeci de mii de dolari, plus despăgubirile care bineînțeles se vor acorda proprietarilor de fabrici și marilor plantatori.

— Cât va costa construcția?

— Câteva sute de milioane de dolari.

Grupul adunat în jurul mașinilor militare s'a mărit. Sunt muncitori și mici fermieri cu palmele bătătorite de muncă, transpirați, cu obrajii supți, femei cu ochii stinși, de fustele cărora se agață copii cu fețe speriate. Oamenii ascultă cu luare aminte; se căznesc să deslușească vorbirea enigmatică a străinilor. Nu înțeleg încă despre ce este vorba. Dar presimt că se petrec lucruri neobișnuite.

Redactorul care este în acelaș timp directorul și proprietarul gazetei locale, aflat ca din întâmplare lângă mașini, nu mai așteptă sfârșitul conversației. Peste câteva minute se află în cabina telefonică. Cu fața congestionată răcnește zețarului, prin aparat:

— Ediție specială. Titlu pe jumătate de pagină: „O gigantică acțiune pentru transformarea Ellentonului". Subtitlu: „Operă de ecarisaj social și edilitar".

— Cum vine asta?

— Curățire, idiotule!

— Ne curăță orașul? — tresare omul dela capătul celălalt al firului, îngrijorat.

— Nu mă mai întrerupe, n'auzi? — urlă redactorul. Notează mai departe: „Două sute policemeni pentru apărarea avutului locuitorilor din regiunile Aiken și Barnwell, Carolina de Sud. Zeci de mii de dolari pentru o miraculoasă operație. Milioane de dolari pentru o nemaipomenită construcție. O grandioasă manifestare a modului de viață american. O lovitură dată propagandei roșii". Trage o mie de foi și nu te mai bâlbâi!...

Când murmurul celor din Ellenton s'a transformat în tumult, mașinile s'au făcut nevăzute. Un ceas mai târziu, cele o mie de foi ale ediției speciale erau smulse din mâinile vânzătorilor de ziare. Indărătul frazelor umflate, cititorii au întrezărit un adevăr teribil. S'au strâns în fața casei primarului și i-au cerut să le spună și lor ce discutase cu neașteptații vizitatori. Dar acesta, zâmbind cu fățărnicie, întinse spre ei o mână în semn de... binecuvântare, apoi rosti cu cinism:

— Business! Colonelul din mașină e un vechi cunoscut al meu. Duceți-vă acasă! Guvernul vă are în grijă!

După câteva zile, o mulțime de militari, ducând cu ei tot felul de instrumente de măsurat, au invadat regiunea. Sute de lăzi misterioase au fost descărcate din camioane. S'au constituit depozite extrem de curioase — dar mai ales strașnic păzite. Și, însfârșit, un zvon de disperare a prins a umbla din gură în gură. Un zvon ce depășea orice putere de închipuire. Ellenton, Jackson, Dunbarton, Snelling, Meyers Mill, cinci orașe ale Carolinei de Sud, aveau să fie rase de pe fața pământului, pentru ca pe mormanele de ruine proaspete, Dupont de Nemours, regele nylonului, chimicalelor și oțelului, să ridice o matahală din ziduri înfricoșătoare, în care se vor fabrica bombe H, menite să prefacă în țărână alte orașe, din întreaga lume, la fel de „vinovate" ca și Ellentonul mizerilor culegători de bumbac și cojitori de coceni de porumb.

Lacrimi au țâșnit din ochii oamenilor. Din nou s'au adunat în fața casei primarului. Dar ușile erau încuiate pe dinafară. Paznicul plantat în fața intrării le-a spus că primăriei îi venise ordin de evacuare chiar în cursul nopții, iar capul orașului nu mai avusese timp să-și ia rămas bun dela ei...

Au bătut cu pumnii în gardul mut, dar fără folos. S'au convocat meetinguri de protest. S'au trimis petiții celor dela Washington, senatorilor, persoanelor influente. Au plecat delegați la Pentagon. In zilele acele, premergătoare „transformării" orașului, cei 200 de policemeni au „lucrat" însă mai vârtos ca oricând.

Secretarul particular al lui Dupont de Nemours e în legătură telefonică cu unul din generalii dela Pentagon.

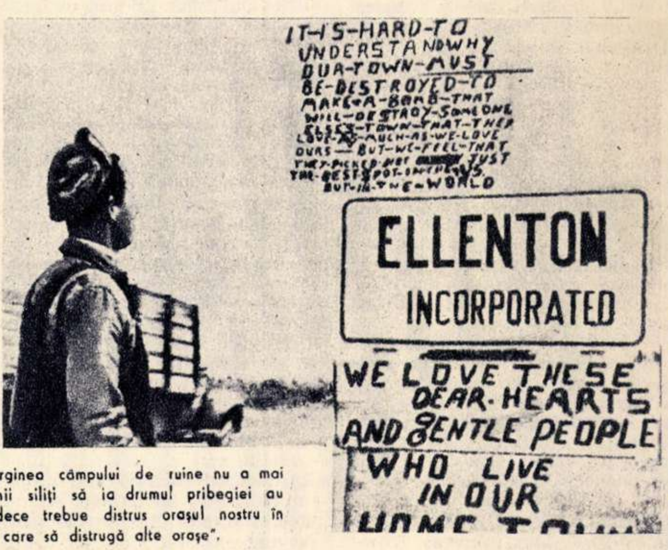

Pe locul unde a fost Ellentonul, la marginea câmpului de ruine nu a mai rămas decât o placardă pe care oamenii siliți să ia drumul pribegiei au scr.s, între altele: „E greu de înțeles dece trebue distrus orașul nostru în scopul de a se face o bombă care să distrugă alte orașe".

Undeva, în Europa occidentală... Ocupantul american fotografiază. Primul pas către alegerea obiectivului de distrus; primul pas către plasarea de noi capitaluri pentru construirea altor baze de război.

— Totul e pus la punct? — întrebă secretarul cu nervozitate. Trebue să raportez șefului în două ceasuri.

— Poți să-i spui că totul e O. K.! O regiune încântătoare. Căi de comunicație perfecte. 100.000 hectare, teren complect neaccidentat. Avem cinci orășele de aruncat în aer... Numai explozibilul — o nimica toată... E doar produs de firmele dumneavoastră.

— All right! Dar cum stăm cu opoziția?

— Vom avea grijă s'o anihilăm. Numai până la ora actuală s'au aruncat la coș 165 petiții venite din Ellenton, și 90 de proteste. Dar în cursul ultimelor 48 de ore au sosit la Washington încă vreo 15 delegații, așa că lucrurile ar putea să se complice.

— Nicio complicație. N'avem timp de pierdut...

— Deci procedăm în consecință.

— Se înțelege; până una, alta, să fie băgați la pușcărie!

Secretarul lui Dupont de Nemours își strânge însemnările. Pare satisfăcut. Astăzi, șeful va fi mulțumit de el. A perfectat doar un adevărat „business".

Ploaia biciuește obrajii miilor de cetățeni care părăsesc Ellentonul. Termenul de evacuare e scurt și nerespectarea sa e caz de pușcărie, anchetă pentru atitudine antiamericană sau pentru spionaj, etc. Imbrăcăminte, boccele, mobile, claie peste grămadă în cărucioare hodorogite, părinți ducându-și copiii în cârcă sau pe brațe, plângând, privind pe furiș în urmă-le, înjurând printre dinți sau scrâșnind de mânie... Convoiul de evacuați se urnește cu încetineală. Despărțirea e nespus de grea.

O femeie a smuls un mănunchi de flori dintr'o grădină proaspăt înverzită, la marginea orașului.

— Să-mi amintesc de locul unde ne-am întâlnit prima dată! — îi spune cu lacrimi în glas soțului ei, care pășește alături, tăcut.

— Mamă, mi-am uitat mingea acasă! — strigă un copil. Mă întorc să mi-o iau.

— E prea târziu!

— Or să-mi facă ceva?

— S'ar putea!

Un claxon puternic îi gonește înlături. Trece o mașină în plină viteză, urmată de un autocamion încărcat cu mobile luxoase și alte lucruri de preț, împachetate cu grijă. Un alt automobil luxos apare de după o cotitură. Cei care calcă în pas mărunt, recunosc în mașină pe proprietarul marii plantații dela miază-noapte, care le cumpăra bumbacul la prețuri fixate de el.

— Michael Foster are dece să se bucure! — rostește un bărbat printre dinți. Cu banii pe care i-a obținut dela guvern ca despăgubire pentru fabrica lui de celuloid. are să-și deschidă la New-Jersey două fabrici de fulmicoton.

O bătrânică cu glas tremurat îi spune celui de lângă ea, care o sprijină să nu se prăbușească:

— Acum trei luni fiul meu s'a întors de pe frontul din Coreea fără o mână. Când mă uit în jurul meu îmi vin în minte scenele pe care el mi le-a povestit că le-a văzut acolo. — Și, privind în urmă cu ochii înlăcrămați: orașul meu Ellenton! Aici l-am născut pe Robert al meu! N'am să mai revăd niciodată Ellentonul nostru!

Un tânăr cu fața crispată de amărăciune bate cu sete o placardă, pe stâlpul indicator, la ieșirea din oraș. Pe bucata de scândură, mâinile sale înscriu cu litere de sânge destinul orașului în care a muncit ca un rob. dar în care a și visat la o lume mai bună: „E greu de înțeles dece trebue distrus orașul nostru, în scopul de a se fabrica o bombă care, la rândul ei, va distruge orașele altora".

Cinci mii de suflete au luat drumul pribegiei în acele zile de Iulie. Ellenton n'avea să fie ultimul oraș sacrificat. Jackson, Dunbarton, Snelling și Meyers Mill, au devenit și ele acum orașe moarte, orașe pustii. Au rămas numai sentinelele, cu arma în poziție de tragere, să vegheze imensele depozite de explozibile. Zadarnice au fost plânsetele mamelor și copiilor alungați din căminele lor, ale bărbaților izgoniți de pe ogoarele pe care ani de zile le-au muncit cu trudă. Zadarnice protestele, petițiile și delegațiile.

In zorii unei zile de sărbătoare — 4 Iulie, ziua aniversării proclamării independenței Statelor Unite — o bubuitură asurzitoare a cutremurat ținutul dela est de râul Savannah.

Orașul Ellenton sărise în aer.

O voce calmă a raportat de îndată șefilor dela Washington:

— Operația a fost îndeplinită cu succes!

La Pentagon experții civili și militari au aruncat dosarul „Ellenton" într'un sertar. Apoi au scos altul și altul, și altul...

O mână a smuls stegulețul înfipt în inima cerculețului de pe uriașa hartă murală și, cu gesturi măsurate, a ras denumirea de Ellenton și tot ceeace ar mai fi putut aminti că acolo se aflase cândva o așezare omenească. Stegulețul s'a înfipt apoi în alt punct de pe harta Americii de Nord.

Câteva zile mai târziu, un tânăr ciudat îmbrăcat umbla pe șosea cu pas viu, îndreptându-se spre Ellenton. Pe cap mai purta cascheta de militar, iar bocancii din picioare erau rupți și îmbâcsiți de praf. Ochii săi cercetau zarea. De mult ar fi trebuit să se vadă acoperișurile orășelului.

FIRING LINE
200

Nu numai orașe ci și întinse ogoare roditoare cad pradă militarizării totale. Fotografia de mai sus prezintă una din zonele de manevre ale trupelor de ocupație americane în sectorul Leipheim, regiunea Ulm din Germania occidentală.

Deodată, la o cotitură, el tresări. Mersul i se încetini. Se opri uluit, mai făcu câțiva pași și iarăși se opri. Colo, în dreapta șoselei, se afla un câmp de ruine. Rezemat cu spatele de peretele unei case pe trei sferturi dărâmate, un soldat cu arma la umăr păzea dărâmăturile.

— Stai! — strigă sentinela, îndreptând arma spre el. Zonă interzisă!

Cu gâtlejul sugrumat de emoție, tânărul mai făcu un pas.

— Caut Ellenton! rosti el. Aș fi putut găsi de lucru la plantațiile de bumbac.

— Ellenton nu mai există!

— Cum... cum asta?

Sentinela îl măsură cu luare aminte. Apoi punându-și liniștit arma pe umăr, scoase o țigare și întinzându-i-o:

— Ai fost în Coreea?

Tânărul clătină din cap:

— Da!

— Atunci ce mai întrebi? Business, omule, business! Ia țigara și depărtează-te cât mai repede!

Șt. HORIA

BERT nu știe ce s'aleagă

de Ștefan IUREȘ

Poliția din White-Plains (New-York) a arestat recent o bandă de copii, dintre care niciunul nu atingea vârsta de zece ani, și care a comis în ultimele opt luni 29 de spargeri.

(Din presa occidentală)

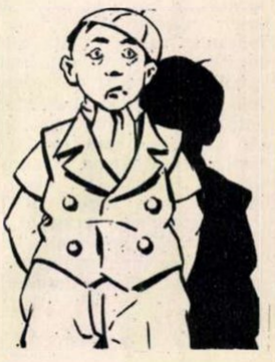

Bert nu știe ce s'aleagă:
Ștreang? Otravă? Glonț? Topor?
Și problema-i foarte gravă,
Că-i la primul său omor.

Unsprezece ani și-o lună...
N'a ucis pe nimenea!
Implinește doișpe-acușa...
Nu mai poate merge-așa!

Bill Know n'a știut ce-i frica:
La 5 ani a fost erou.
... Și Bert, astăzi, pe bunica
O străfulgeră din nou.

Gata! Cea din urmă zi!
... Bert se'ntunecă la față.
Mult îi va mai sâcâi
Cu: „.. învață Bert, învață" ?!

Dânsa țese, bătrânește,
Lângă nepoțelul ei.
„Hm... otrava nu greșește.
„Da, otravă-i dau, O.K.!"

Grijulie-i țese dânsa
Găurile la ciorapi.
„Sub topor e parcă însă
„Mai interesant să crapi!...

„Gloanțele? Banal! Dar lațul?
„Nu știu, e neserios.
„Poate doar să-i spânzur brațul
„Sau s'o țin cu capu'n jos..."

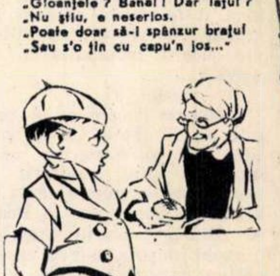

Neputând să hotărască
(Se întâmplă orișicui)
Bert a scos grăbit din tașcă
Pe învățătorii lui...

Și'nșirându-i dinainte
— Teanc de cărți destul de'nalt
Află victima ce simte
Intr'un caz, în celălalt...

Iar bunica cea mioapă
Țese, molfăind încet:
„Bine că începi odată
Să-ți faci lecțiile, Bert..."

ŞCOALA POPULARĂ DE ARTĂ DIN PETROŞANI

Alături de colegii săi, stahanovistul Hai Ioan (al doilea din stânga) deprinde noi noţiuni de desen în clasa aflată sub îndrumarea profesoarei Bianu Elena.

In magazia de instrumente a şcolii nu se află decât Şandor-baci. Scund, puţin adus din spate, cu ochelarii prinşi pe vârful nasului, bătrânul paznic şterge uşurel, cu o năframă mare, fiecare oboi, violoncel sau clarinet în parte. Apoi numără, notând cu o fărâmă de creion în caietul său cu pătrăţele: „nouă trompete, şapte viori, şase flaute...“

— Acum pot să înceapă a veni băieţii, instrumentele îs gata, şopteşte pentru sine bătrânul, răsucindu-şi mulţumit mustaţa tunsă mărunt.

„Băieţii“ lui Şandor-baci se numără cu sutele. Mai precis, sunt trei sute douăzeci la număr. Adică atâţia câţi elevi are şcoala populară de artă din Petroşani. Şi faptul că unii din ei au mustaţa colilie ca şi a lui, că sunt mineri, strungari, frezori, sau funcţionari, nu-l poate face pe Şandor-baci să-i numească altfel decât „băieţii“. La urma urmii, fie că-s elevi la şcoala elementară, fie că au trecut de prima tinereţe, cu toţii sunt ucenici în ale artei, cu toţii prind abia acum a desluşi taina notelor...

Până să se împlinească ora de începere a cursurilor, mai e vreme. Bătrânul paznic şi-a aşezat nişte note pe pupitru, mângâind foile cu palmele sale grele, brăzdate de şanţuri negre, înguste: Şandor-baci a minerit în inima pământului zeci de ani dearândul şi praful de cărbune, ca şi mândria de a fi fost miner, nu se şterg atât de repede. Apoi a luat în mâini uşurel acordeonul şi a început, asemeni unui şcolar sârguincios să desluşească notele. In încăpere a prins a tremura, stângace şi sfioasă, o melodie. O învăţase ieri, asistând la lecţia de acordeon. Astăzi o repeta singur...

Nu s'a auzit nici scârţâitul uşii, nici sgomotul paşilor. Ţinându-şi de mână copiii — pe Lenuţa, mezina, şi pe Costică care e elev într'a treia elementară — Ionescu Constantin a intrat în cameră încet, să nu-l stingherească pe Şandor-baci, „cel mai tânăr elev al şcolii“, cum îi spun ei în glumă. Dar „elevul“ i-a simţit: a întors capul şi le-a dat bineţe, zâmbind. Ionescu ştia ce o să urmeze: Şandor-baci o să-l întrebe ce se mai întâmplă la Petrila — acolo unde a minerit în tinereţe bătrânul şi unde lucrează azi ca funcţionar Ionescu — apoi îl va întreba cum merg lecţiile lui la violoncel, cât a mai progresat Costică la pian şi ce paşi noi a mai învăţat Lenuţa la baletul clasic. Dar Şandor-baci nu a mai avut timp să stea la taifas cu „familia de elevi“. In magazia instrumentelor au năvălit, aducând o pală de aer rece şi proaspăt, sumedenie de elevi.

— Şandor-baci, dă-mi repede basflügelhorn-ul, că mă aşteaptă profesorul, ceru impetuos Gheorghe Pinghert, frezorul de 17 ani dela uzina de utilaj miner.

— Mie îmi dai oboiul, sări şi Ana, fata stahanovistului miner Hotea.

— Dă-mi voie să ridic violoncelul, Şandor-baci, făcu Mâră Eufrosina, funcţionara dela Trustul de Construcţii.

— Mie vioara... mie clarinetul... mie eufoniul... acordeonul... fagotul... — se auziră din toate părţile voci mai tinere şi altele cu sonorităţi mai grave.

Peste câteva clipe, întreaga şcoală răsuna, asemeni unui palat fermecat din basme, de sunetele a zeci de felurite instrumente.

„Braţele întinse fără a fi încordate, ţinuta dreaptă, privirea înainte“. Sultana Tismănaru, profesoara de balet, învaţă pe micile ei eleve o nouă mişcare, plină de graţie.

•

Când treci prin faţa claselor şcolii de artă, poţi desluşi cele ce se petrec înăuntru numai după sunetele ce se aud de după uşă. Ici te întâmpină acordurile unui pian, dincolo sunetele puternice ale unui corn, mai încolo, la clasa de teatru, vocea unui tânăr ce recită versuri înaripate, dincolo viguroasele bătăi în podea ale dansatorilor de jocuri naţionale. Există însă o clasă de unde nu răzbate deobicei niciun sunet afară, în care liniştea stăpâneşte nestingherită: este clasa de desen. Aici l-am cunoscut pe Hai Ioan. Stătea în faţa şevaletului — şi am aflat apoi că lucra cu aceeaşi încordare pasionată de aproape trei ore încheiate — şi desena câteva obiecte simple, „abecedarul desenului“: o cutie pătrată, un glob. Printre ceilalţi elevi din clasă, mai toţi foarte tineri, Hai Ioan îţi atrăgea atenţia prin chipul lui matur, pe care anii începuseră să lase semne. S'a recomandat simplu continuând să deseneze: „Hai Ioan, maistru vopsitor“. Profesoara s'a grăbit însă să precizeze: „e unul din cei mai cunoscuţi stahanovişti dela Filatura Lupeni... Şi poate cel mai talentat şi sârguincios elev al meu“ a adăugat ea.

Am zăbovit de vorbă cu Hai mai târziu, când în clasa golită de elevi nu rămăsese decât el: desena şi atunci. Dar pe şevaletul lui apăruse un portret, lucrat cu destulă pricepere: era chipul lui Ciprian Porumbescu. Tăcut deobicei, Hai Ioan a devenit atunci mai guraliv:

„Prea bine n'a ieşit, e drept, dar priviţi umbrele dela pometi şi adâncimea privirii. Abia acum am învăţat să folosesc umbra, să redau perspectiva... Ştiţi, începu el, şi o umbră de zâmbet îi înflori la colţul gurii, nevastă-mea spune că nu-mi prea şade bine, mie, om în toată firea, că m'am apucat de şcoală acum, la bătrâneţe... Dar eu tot nu mă las până nu ajung pe băncile Institutului de Arte Plastice... Am visat doar atâţia ani să învăţ a mânui pensula — pe vremea când eram zugrav şi nu ştiam decât să dau cu bidineaua — şi să dau bir cu fugiţii acum, când statul ne-a făcut şcoală specială?

*

Cred că nicăieri nu poţi cunoaşte mai bine dragostea omului simplu pentru artă ca într'o astfel de şcoală populară. Când îl cunoşti pe Bacs Rudolf, bătrân miner dela Petrila, care îşi învaţă cu atâta drag elevii să pătrundă tainele cornului; când afli pasiunea cu care electricianul Enăchescu Ion studiază baletul clasic, şi seriozitatea cu care Marcela Ogneriu, un ghemuleţ de fată de 7 ani, învaţă dansurile populare, când o cunoşti pe activista de partid Margareta Chioreanu, care se interesează în mod special de studiul regiei, şi-l vezi pe minerul Mărcuş Adalbert învăţând să desluşească notele, ai imaginea emoţionantă a neasemuitei înfloriri artistice pe care o trăeşte azi Valea Jiului, acea vale a Jiului înecată odinioară în întunericul ignoranţei, şi unde astăzi se formează sute de artişti talentaţi, care vor da poate mâine ţării lor opere de valoare.

... Era seara târziu când am trecut apoi prin faţa şcolii. Luminate erau doar două geamuri. Am intrat pentru câteva clipe. In una din încăperi se afla tânărul director al şcolii, Ion Ungureanu; stătea în faţa unui pupitru şi învăţa să cânte la corn. In cealaltă cameră era Silvia Popa, curiera şcolii. Ţinea în mâini un acordeon — e drept, cu oarecare stângăcie — şi se străduia să înveţe notele...

Sanda FAUR

CIFRE GRĂITOARE

Numărul celor ce învaţă în şcolile elementare, medii, profesionale şi superioare este astăzi de două ori mai mare decât în anul 1938. — In 1938 existau în ţară 1577 instituţii preşcolare; astăzi avem 5781 asemenea instituţii. — Numărul şcolilor elementare şi medii a crescut până în anul 1953 cu aproape 1600 şcoli faţă de anul 1938. — Numărul institutelor de învăţământ superior a crescut dela 16 în 1938 — la 50 în 1953.

SCOALA POPORULUI IN SLUJBA POPORULUI
1938
1953

Aspect dela întâlnirea C. C. A. — Dinamo Bucureşti desfăşurată în a doua parte a campionatului (retur) pe Stadionul Republicii. Ozon se pregăteşte să centreze, urmărit cu atenţie, dela distanţă, de Victor Dumitrescu, fundaşul echipei C. C. A.

Toma, portarul echipei campioane C. C. A., a avut o comportare foarte bună în campionatul de anul acesta. Datorită intervenţiilor sale oportune şi îndrăzneţe s'au evitat multe goaluri. In fotografie: Toma are o intervenţie reuşită. El a fost mai iute decât Vaczi (Flamura Roşie Arad), unul dintre bunii înaintaşi din Divizia A.

Jozsi, interul echipei Locomotiva Tg. Mureş, are la activ 11 goaluri în acest campionat. Iată-l încercând să reia cu capul o minge cu efect în matchul Locomotiva Tg. Mureş. — C. C. A.

Deşi jenat de adversar, Birău (Dinamo Oraşul Stalin) are posibilitatea să tragă la poartă. (Stadionul R.P.R.: C.C.A. — Dinamo Oraşul Stalin)

DUPĂ ÎNCHEIEREA CAMPIONATULUI DE FOTBAL

Campionatul de fotbal al Diviziei A, una din cele mai populare competiţii sportive din ţara noastră, a luat sfârşit odată cu desfăşurarea celei de a 22-a etape.

La capătul pasionantei întreceri sportive care s'a deschis la 15 Martie 1953, echipa Casei Centrale a Armatei a realizat o frumoasă performanţă cucerind pentru a treia oară consecutiv titlul de echipă campioană a ţării. Pe locul doi s'a clasat Dinamo Bucureşti, cel mai serios candidat la primul loc, cu care echipa C.C.A. a avut din nou mult de furcă, iar pe locul trei formaţia textiliştilor arădeni: Flamura Roşie U.T.A.

Campionatul Diviziei A s'a încheiat de curând. Antrenorii şi jucătorii vor dezbate concluziile acestui campionat şi vor trage învăţămintele necesare viitoarei munci de instruire şi antrenament. Vor analiza desigur, problema trasului la poartă, în privinţa căruia tabela de clasificare pune problema cu seriozitate. Cele 300 de goaluri care s'au marcat în cele 22 de etape sau 121 de matchuri, dau o medie nu prea satisfăcătoare: 2 goaluri de joc sau 13 de etapă, ceeace reprezintă desigur puţin în comparaţie cu randamentul cerut unei linii de înaintare într'un campionat întreg. Dacă comparăm cifrele din anul acesta cu cele din campionatul din 1952 şi 1951, rezultatul constitue şi aici o notă slabă pentru înaintaşi: în 1951 şi 1952 s'au marcat cu aproape 30% mai mult decât anul acesta. Or, această scădere a randamentului, a eficacităţii liniilor de înaintare, indică antrenorilor un obiectiv de urmărit în viitor: să ajute pe jucători să-şi îmbunătăţească trasul la poartă.

Desigur că şi apărările echipelor au jucat mai bine, din moment ce nu au permis marcarea mai multor goaluri. Dar tabela de clasificare arată antrenorilor că numai unele linii defensive s'au comportat bine, în vreme ce altele au avut lipsuri. De pildă, Dinamo Bucureşti a primit 29 goaluri.

Este interesant de remarcat că şi în campionatul din 1952, tot primele cinci echipe clasate au avut un goal-average (raportul dintre goalurile date şi goalurile primite) pozitiv, adică dela coeficientul 1 în sus. Iar în 1951, în situaţia aceasta au fost numai primele patru clasate.

Tabela de clasificare însă, mai relevă şi alte lucruri interesante. De pildă echipa Casei Centrale a Armatei poate avea satisfacţia unei apărări foarte bune: a primit numai 14 goaluri, în timp ce toate celelalte echipe au primit peste 20. In schimb, echipa campioană de fotbal are toate motivele să se gândească în mod foarte serios la metodele de lucru pentru mărirea randamentului înaintaşilor, care au înscris numai 27 goaluri. Din acest punct de vedere desigur că echipa dinamoviştilor bucureşteni are rezultate mai bune: atacanţii săi au marcat cele mai multe goaluri: 37. Apărarea însă, mai provoacă bătaie de cap: a primit nu mai puţin de 29 puncte, adică tot atâtea câte a primit şi Progresul Oradea, ultima clasată.

Disproporţia aceasta între capacitatea de concretizare a înaintaşilor şi capacitatea de luptă a apărătorilor este şi mai evidentă la alte echipe. Iată, de pildă, Locomotiva Timişoara. In 22 de etape această echipă a primit 23 de goaluri. Deci, o medie de 1 goal, ceeace în fotbal este destul de normal. Acolo însă, unde pare o curiozitate de care numai fotbalul este capabil, este la numărul goalurilor marcate: feroviarii timişoreni au înscris 14 goaluri şi cu ele au realizat... 17 puncte de clasament!... Fireşte, este satisfăcător faptul că Locomotiva a realizat cu puţin „efort“ un astfel de rezultat, graţie căruia a evitat ultimul loc. Dar numai 14 goaluri marcate în 21 de jocuri trebue să dea de gândit acestei echipe.

Cele 11 rânduri ale tabelului de clasificare (după numărul echipelor participante) sunt izvor bogat de comentarii şi constatări, de note statistice şi de curiozităţi — pentru antrenori, pentru jucători, ca şi pentru pasionaţii fotbalului, pentru acei spectatori-statisticieni, care analizează până în cele mai mici amănunte clasamentul.

Cercetând rezultatele campionatului, iubitorii de sport pot face statistici din care rezultă că:

— au asistat peste 1.500.000 de spectatori;

— campionatul a durat 10.890 de minute de joc efectiv sau 181 ore şi 30 minute (socotind 121 jocuri a 90 minute, — durata unui joc);

— în acest campionat, s'a marcat câte un goal la fiecare 37 de minute;

— primul goal al campionatului l-a înscris Vakarcs I (Locomotiva Tg. Mureş), în poarta proprie, în min. 43 al jocului C.C.A.-Locomotiva Tg. Mureş, disputat la 14 Martie; iar ultimul, Dragoman (Ştiinţa Cluj) la 15 Noembrie, în min. 88 al partidei Ştiinţa Cluj — Locomotiva Griviţa Roşie;

— cele mai multe victorii le-a realizat C.C.A. (11) şi cele mai puţine Locomotiva Timişoara (4) — cele mai multe înfrângeri, Progresul Oradea (10) şi cele mai puţine C.C.A. (4);

— campionul matchurilor nule este Locomotiva Griviţa Roşie, cu 11 rezultate de egalitate, în timp ce Locomotiva Tg. Mureş şi Ştiinţa Cluj au cele mai puţine (câte 4);

— jucătorul care a marcat cele mai multe goaluri este Ozon, centrul înaintaş al echipei Dinamo Bucureşti (13 goaluri), urmat de interul echipei Locomotiva Tg. Mureş. Jozsi (11); Farcaş I centrul înaintaş al Minerului Petroşani, (10); Vaczi (Flamura Roşie Arad) şi Birău (Dinamo Oraşul Stalin) câte 9, etc.

*

Tabela de clasificare a fost completată; jucătorii şi spectatorii continuă însă să-şi depene amintirile şi să comenteze. Curând, după o scurtă perioadă de odihnă activă, echipele îşi vor începe pregătirile în vederea completării unei noi tabele de clasificare: aceea a campionatului pe 1954, de care jucătorii îşi vor lega noi speranţe — speranţele unei mai bune comportări şi clasificări.

Petre GAŢU

CABANA CEA NOUĂ

Era în ziua inaugurării cabanei „7 Noembrie", construite prin grija Consiliului Central al Sindicatelor în munții Ceahlăului, pe tăpșanul numit Chica Fântânelor.

Zorii apăreau cu mari flăcări roșiatice. Odată cu primele raze, tăpșanul se umplu de chemări. In straie de sărbătoare veneau oamenii din partea locului, pentru a lua parte la festivitatea inaugurării. Erau bărbați și femei, bătrâni și copii de-o șchioapă, — purtând unii desăguțe, alții flori.

Sosiră apoi turiști din Piatra Neamț, brigadieri ai hidrocentralei „V. I. Lenin" și, în urma lor, „fanfara forestierilor", formată numai din copii ai muncitorilor din codrii Neamțului. Omuleții de-o palmă ridicară alămurile și porniră să sufle de parcă ar fi vrut să dărâme cerul...

Locurile acestea unde hapsâni boieri moldoveni ridicaseră pe vremuri adăposturi de vânătoare pentru ei și odraslele lor — așa cum ne povestea moș Gheorghe Mătase, bătrân dulgher din satul Schit — și unde picior de țăran nu călcase decât pentru a slugări la petreceri, fremătau acum de voia bună a constructorilor hidrocentralei, a muncitorilor forestieri, a sătenilor din împrejurimi. Ei se bucurau pentrucă, prin grija regimului democrat-popular pentru cei ce muncesc, iubitorii de sport primeau în dar o nouă cabană, mare, înzestrată cu tot ce e necesar pentru a face odihna oamenilor muncii cât mai plăcută... In curând se deschise meetingul de inaugurare...

H. B.

S'AU REDESCHIS PORȚILE BAZINULUI ACOPERIT DELA FLOREASCA

S'a deschis bazinul acoperit dela Floreasca...

De doi ani de zile activitatea înotătorilor noștri continuă și după ce au trecut zilele călduroase ale verii. In loc de două, trei luni de activitate pe an, înotătorii, jucătorii de polo și săritorii de pe trambulină au acum posibilitatea să-și continue antrenamentele și în lunile în care străzile și câmpiile sunt acoperite de zăpadă și ghiață. Această largă posibilitate de antrenament, creată sportivilor de regimul democrat-popular, a dus la creșterea performanțelor înotătorilor noștri de frunte. Dacă în 1944 s'a câștigat campionatul țării la 100 m. liber cu rezultatul de un minut și zece secunde, în momentul de față, datorită faptului că înotătorii își pot continua activitatea în tot timpul anului, avem, numai dintre juniori, 12 sportivi care au rezultate între 1:02,3 și 1:10,0.

...La Floreasca au început antrenamentele. Și în timp ce afară temperatura oscilează în jurul lui 0 grade, în hala bazinului termometrul indică 20 de grade.

Printre înotătorii care se află aci mulți au avut cinstea să reprezinte culorile țării în întreceri internaționale. Fata cea blondă e maestra sportului Ecaterina Orosz, care la campionatele R.P.R. a urcat de șase ori podiumul învingătorilor. Iată-i și pe maeștrii sportului Felix Heitz, Iosif Novac, Vladimir Marchițiu, precum și pe înotătoarele Hilde Theis, Anca Roseti — campioane ale țării — Ileana Petrescu, Irmgard Wegmeth...

Câteva exerciții de gimnastică, câteva sărituri pe start-blocuri — și sportivii se avântă în apă... Antrenamentul înotătorilor a început.

Florin ȘERBAN

Aspect din timpul antrenamentului la bazinul acoperit dela Floreasca.

V. P. Cicalov

...Țăcănitul monoton al aparatului de transmisie a amuțit de mult...

„Altitudine 4.000 m.!"

Niciun răspuns.

Pilotul își întoarce privirile: în cabina de comandă, telegrafistul — cu capul lăsat pe tăblia aparatului de telegrafiat — moțăie. Nu-l strigă. Face un semn spre al treilea membru al echipajului să mai pregătească un ceai...

Au trecut încă opt ore și încă opt ore. Norii s'au resfirat și atunci, departe, sub avionul sovietic ANT-25 condus de V. P. Cicalov, a apărut orașul american Portland.

După 63 ore și 25 minute de zbor, avionul care a traversat pentru prima oară Oceanul Inghețat deasupra Polului Nord, a aterizat pe aerodromul Vancoover la data de 20 Iunie 1937 ora 16 și 30 de minute.

*

La 25 Decembrie 1953 se împlinesc 15 ani dela moartea legendarului pilot al marșruturilor aeriene sovietice, întemeietorul măestriei luptelor aeriene, care prin stilul său de zbor a trasat bazele deplinei stăpâniri a văzduhului.

Născut la 2 Februarie 1904 în satul Vasiliov (astăzi Cicalovsc) din regiunea Gorchi, V. P. Cicalov a intrat la vârsta de 12 ani în școala tehnică din Cerepoveț. In timpul Revoluției a devenit marinar în slujba Puterii Sovietice. In timpul unei rute, viitorul pilot vede pentru prima oară, la Nijni-Novgorod un hidroavion. Pasărea de oțel i-a făcut o puternică impresie. Se înscrie la o școală de aviație. V. P. Cicalov o termină printre primii și se angajază pilot la o escadrilă de bombardiere din Leningrad.

Anii primului cincinal îl găsesc pe Cicalov pilot experimentat și prețios sfătuitor al constructorilor de noi tipuri de avioane. Desele întâlniri cu conducătorii partidului și ai statului sovietic, I. V. Stalin și Ordjonikidze, au avut o influență puternică asupra lui Cicalov. In urma uneia din aceste întâlniri s'a născut ideea măreților marșruturi aeriene. Primul zbor de acest fel, executat în 1936 pe bordul avionului N O-25 pe ruta Moscova Petropavlovsc-Camciatca-Insula Udd (astăzi Cicalov) mărește și mai mult faima curajosului pilot, decorat de două ori cu Ordinul Lenin și înaltul titlu de Erou al Uniunii Sovietice. Tot în acelaș an, Cicalov este primit în rândurile partidului.

In ziua de 18 Iunie 1937 la ora 4 și 5 minute, pe bordul avionului ANT-25 cu motorul A. M.-34, Cicalov, Baiducov și Beliacov au pornit la drumul peste pol.

La aerodromul Vancoover din Portland (S.U.A.) au sosit pe numele lui Cicalov telegrame din toate colțurile Uniunii Sovietice. La 27 Iulie, pe baza ordinului Comisarului Poporului al Apărării, V. P. Cicalov este înaintat la gradul de colonel și decorat cu ordinul „Drapelul Roșu". In acelaș an, în Decembrie, este ales deputat în Sovietul Naționalităților al Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Moartea îl răpune timpuriu — la vârsta de 34 de ani — în timpul experimentării unui nou tip de avion.

Cicalov a luptat necontenit pentru progresul aviației patriei sale. Experiența sa, dezvoltată ulterior de către aviatorii sovietici, a contribuit la făurirea gloriei care înconjoară azi puternicele forțe aeriene ale primului stat socialist, puse în slujba construcției pașnice a comunismului și apărării păcii.

Fr. NICULESCU

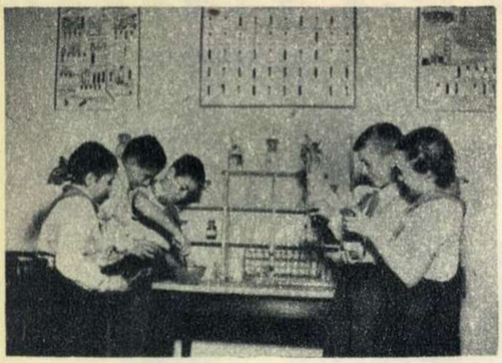

O experiență interesantă la cercul de chimie.

CASA PIONIERILOR DIN IAȘI

Pe peretele camerei e un tablou imens: Scufița-Roșie, mergând prin pădure spre bunica ei, se întâlnește cu lupul...

In fața tabloului, un grup de pionieri ascultă povestea Scufiței-Roșii și a lupului viclean. Toți urmăresc cu încordare firul povestirii...

In acelaș timp, în numeroasele încăperi ale clădirii alți copii participă la activitatea numeroaselor cercuri înființate în această Casă a Pionierilor.

In cercul de chimie, Mioara Calinschi pregătește, împreună cu tovarășii ei, materialul necesar experienței pe care o vor face... La cercul de geografie, copiii află lucruri noi despre Țara Socialismului... Iubitorii de istorie își îmbogățesc cunoștințele în cercul lor, învățând lucruri noi din lupta pentru libertate și independență a poporului nostru...

Casa Pionierilor din Iași, inaugurată cu prilejul zilei de 7 Noembrie, cuprinde numeroase cercuri științifice, tehnice și artistice, în care copiii învață lucruri folositoare, ce contribuie la creșterea lor în spiritul dragostei de țară, al dragostei de muncă, al dragostei față de marea noastră prietenă, Uniunea Sovietică. La Casa Pionierilor, copiii află faptele eroice ale pionierilor sovietici și ale comsomoliștilor, care trezesc în ei dorința de a le urma exemplul; aici la Casa lor nouă, pionierii cercetează operele clasicilor literaturii universale și românești, citesc cele mai bune lucrări ale literaturii pentru copii, deprind noțiuni științifice și tehnice noi; aici, mulți din ei învață să picteze și să deseneze, să cânte la pian și la vioară.

Inființarea Casei Pionierilor din Iași este o nouă dovadă a grijii părintești pe care o poartă partidul, copiilor noștri, a grijii clasei muncitoare pentru educarea socialistă a cetățenilor de mâine.

I. VIȘINOVSCHI
corespondent

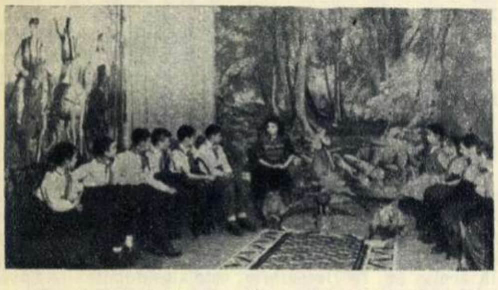

In camera poveștilor...

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

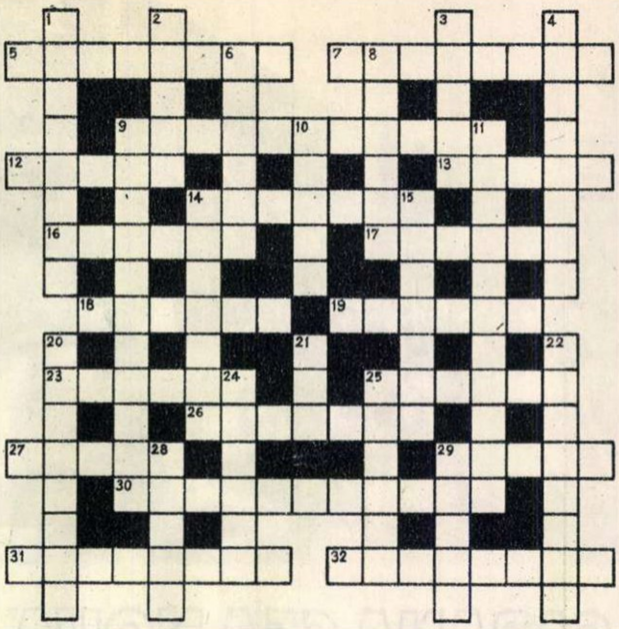

ORIZONTAL

5. Inainte de a fi ales. 7. După ce au fost aleși. 9. Ingrijesc de bunurile obștești ca de propria lor casă. 12. Pasăre cântătoare. 13. Important vas sanguin, direct legat de inimă. 14. Redarea evenimentelor în ordinea desfășurării lor. 16. Protectori legitimi. 17. Impreună cu judecătorul, face dreptate în numele poporului. 18. Vorbește tare. 19. Se dă lupta pentru producerea lor pe scară largă. 23. Fertil. 25. Roade ale livezilor și grădinilor. 26. Barbă albă. 27. Partea cea mai importantă a unei săli de spectacol. 29. Comună și râu în Moldova. 30. Elogiul calităților în muncă. 31. Vigoare. 32. Orașul gătit pentru sărbătoare.

VERTICAL

1. Condiția fizică principală pentru funcționarea normală a organismului. 2. Depozit de grâne. 3. Izvor. 4. Intărirea unei afirmații prin martor. 6. Tragi aer în plămâni. 8. Exclamație de bucurie la găsirea soluției unei probleme (datează de pe vremea lui Arhimede). 9. Recunoștință. 10. Cunoscut erou al uneia dintre primele opere ale lui Gorchi. 11. Clădire în curs de executare. 14. Cel care vorbește cel mai des la radio. 15. Insănătoșirea unui... teren. 20. In trei culori cum e drapelul patriei noastre. 21. Pronume. 22. După numărătoarea voturilor. 24. Toc de scris. 25. A executa ultima operațiune în procesul de producție al unui bun. 28. Sat lângă Sibiu în care s'a născut Gheorghe Lazăr. 29. Una din cele mai strălucitoare constelații de pe cer, vizibilă în serile de iarnă.

ȘAH — ȘAH — ȘAH — ȘAH

Partida care urmează, a fost jucată în semifinalele campionatului al XXI-lea al U.R.S.S. pe anul 1953.

GAMBITUL DAMEI

Alb: R. HOLMOV Negru: V. PANOV

1 d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 d5 4. Ng5 Cbd7 5. e3 c6 6. Cf3 Ne7 7. Tc1 0—0 8. Nd3 a6 (Poziția aceasta a survenit în foarte multe partide de concurs. Deobicei negrul continua cu manevra de eliberare a lui Capablanca: 8...d:c4 9. N:c4 Cd5 10. N:e7 D:e7 11. 0—0 C:c3, etc.) **9. 0—0 d:c4 10. N:c4 b5 11. Nd3 c5 12. De2 Nb7 13. Tfd1 c4!?** (Negrul își urmărește consecvent planul de atac pe flancul damei, dar cu înaintarea aceasta renunță la lupta în centru. Mai indicat era Db6) **14. Nc2 Cd5 15. N: e7 D:e7 16. e4 C: c3 17. b:c3 Tab8** (Intenția negrului este de a-și pune în mișcare pionii de pe flancul damei pentru a contrabalansa centrul puternic al albului) **18. a4 Cb6 19. a: b5 a: b5 20. Tb1 Nc6 21. De3** (Impiedică Ta8, la care ar urma d4-d5!) **21... Nd7 22. Tb4 f6 23. h3 Tb7 24. Ta1! Ta8?** (Trebuia jucat 24...Tfb8. Acum albul începe atacul în centru) **25. T: a8 + C:a8 26. e5!** (Amenințând 27. De4; la 26... Nc6 urmează 27. e:f6 g: f6 28. Ne4!, iar dacă negrul reia cu dama la f6, atunci 28. Ne4 Nd5 29. N:d5 e: d5 30. T: b5!) **26... f5 27. d5!** (Eliberând câmpul d4 pentru figuri. La 27... e: d5 decide 28. Cd4 g6 29. e6 Ne8 30. De5 și dacă 30... Cc7, atunci 31. N: f5 g:f5 32. C: f5 Dg5 33. f4!) **27... Cb6 28. d6 Dd8 29. Cd4 Cd5 30. Df3 Ta7** (Negrul încearcă să scape de legătură, dar pierde repede. Mai bine era 30... g6, dar și atunci, după 31. Tb1 Da5 32. N: f5! g: f5 33. C: f5 albul ar fi avut un atac puternic). **31. C: f5! C: b4 32. Ce7 + Rh8 33. N: h7! Ne8** (Negrul parează amenințarea Dh 5, dar permite un alt mat) **34. Df8 + ! R:h7 35. Dg8+ Rh6 36. Dh8 + Rg5 37. D: g7 + Rf4 38. Dg3 + Re4 39. De3 mat.**

COPERTA I: „Părinții noștri vor vota pentru viitorul nostru fericit". Acest adevăr îl simt și elevii școlii elementare Nr. 59 din București, așa cum îl simt toți fiii oamenilor muncii.

COPERTA IV: Agitatorul Teodor Mureșan arată colectiviștilor și țăranilor muncitori din comuna Bălțați, raionul Tg. Frumos, regiunea Iași, cum se va vota la 20 Decembrie.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÂNTEII Căsuța Poștală 56 Tel. 7.60.10 Int. 1787 **ABONAMENTE:** la toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presei. **PREȚUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 9 lei 6 luni: 18 lei un an: 36 lei

Tipărit la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".

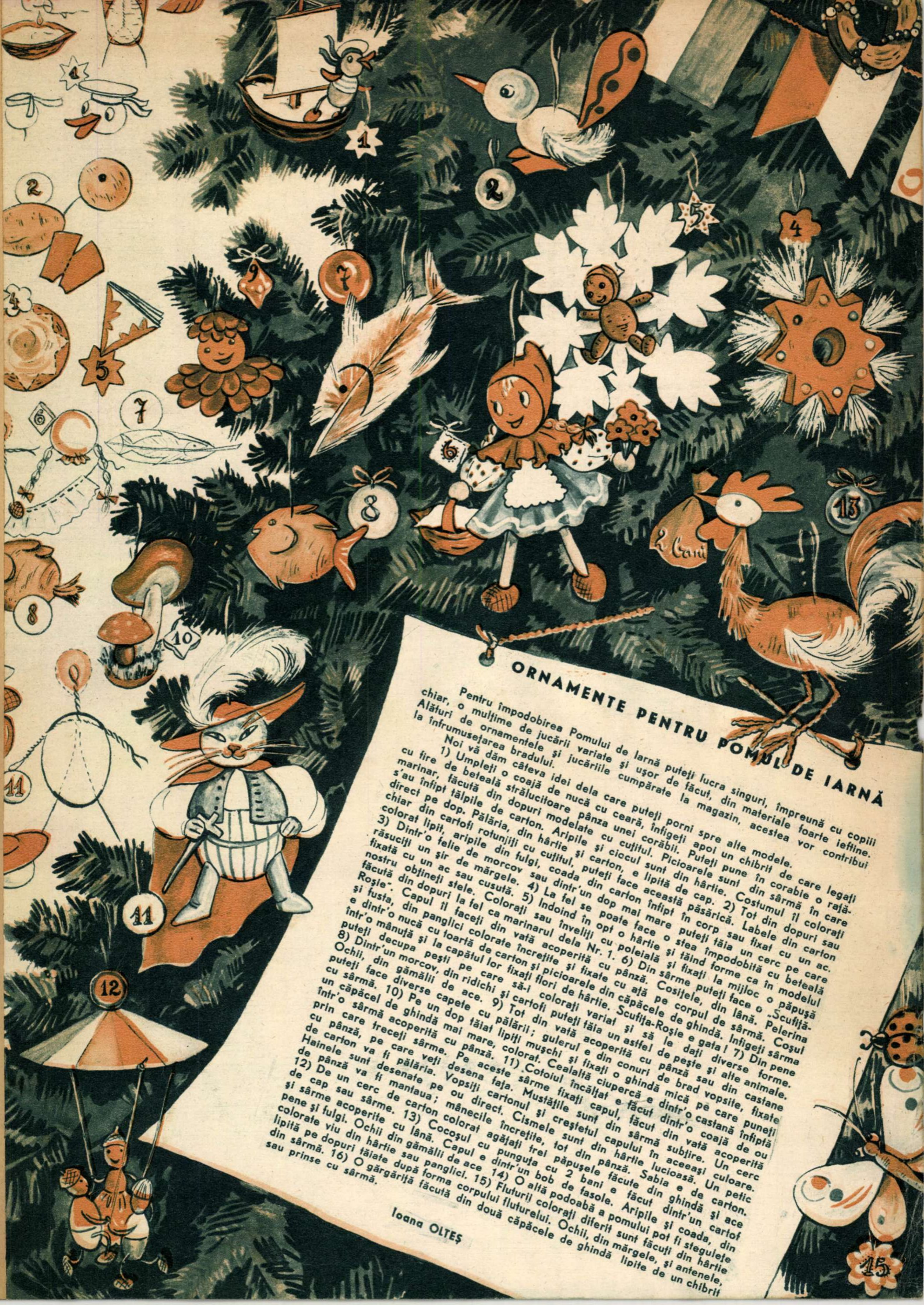

ORNAMENTE PENTRU POMUL DE IARNĂ

Pentru împodobirea Pomului de Iarnă puteţi lucra singuri, împreună cu copiii chiar, o mulţime de jucării variate şi uşor de făcut, din materiale foarte ieftine. Alături de ornamentele şi jucăriile cumpărate la magazin, acestea vor contribui la înfrumuseţarea bradului.

Noi vă dăm câteva idei dela care puteţi porni spre alte modele.

1) Umpleţi o coajă de nucă cu ceară, înfigeţi apoi un chibrit de care legaţi cu fire de beteală strălucitoare pânza unei corăbii. Puteţi pune în corabie o raţă-marinar, făcută din dopuri modelate cu cuţitul. Picioarele sunt din sârmă în care s'au înfipt tălpile de carton. Aripile şi ciocul sunt din hârtie. Costumul îl coloraţi direct pe dop. Pălăria, din hârtie şi carton, e lipită de cap. 2) Tot din dopuri sau chiar din cartofi rotunjiţi cu cuţitul, puteţi face această păsărică. Labele din carton colorat lipit, aripile din fulgi, coada din carton înfipt în corp sau fixat cu un ac.

3) Dintr'o felie de morcov sau dintr'un dop mai mare puteţi tăia un cerc pe care răsuciţi un şir de mărgele. 4) La fel se poate face o stea împodobită cu beteală fixată cu un ac sau cusută. 5) Indoind în opt o hârtie şi tăind forme ca în modelul nostru obţineţi stele. Coloraţi sau înveliţi cu poleială şi fixaţi la mijloc o păpuşă făcută din dopuri la fel ca marinarul dela Nr. 1. 6) Din sârme puteţi face o „Scufiţă-Roşie". Capul îl faceţi din vată acoperită cu pânză. Cosiţele, din lână. Pelerina şi fusta, din panglici colorate încreţite şi fixate cu aţă pe corpul de sârmă. Coşul e dintr'o nucă cu toartă de carton şi picioarele din căpăcele de ghindă. Infigeţi sârma într'o mânuţă şi la capătul lor fixaţi flori de hârtie. Scufiţa-Roşie e gata! 7) Din pene puteţi decupa peşti pe care să-i coloraţi variat şi să le daţi diverse forme.

8) Dintr'un morcov, din ridichi şi cartofi puteţi tăia un astfel de peşte şi alte animale. Ochii, din gămălii de ace. 9) Tot din vată acoperită cu pânză sau din castane puteţi face diverse capete cu pălării; gulerul e din conuri de brad vopsite, fixate cu sârmă. 10) Pe un dop tăiat lipiţi muşchi şi fixaţi o ghindă mică pe care puneţi un căpăcel de ghindă mai mare, colorat. Cealaltă ciupercă e dintr'o castană înfiptă într'o sârmă acoperită cu pânză. 11) Cotoiul încălţat e făcut dintr'o coajă de ou prin care treceţi sârme. Pe aceste sârme fixaţi capul, făcut din vată acoperită cu pânză, pe care veţi desena faţa. Mustăţile sunt din sârmă subţire. Un cerc de carton va fi pălăria. Vopsiţi cartonul şi creştetul capului în aceeaşi culoare. Hainele sunt desenate pe ou direct. Cismele sunt din hârtie lucioasă. Un petic de pânză va fi mantaua; mânecile încreţite, tot din pânză. Sabia e de carton.

12) De un cerc de carton colorat agăţaţi trei păpuşele făcute din ghindă şi ace de cap sau sârme. 13) Cocoşul cu punguţa cu 2 bani e făcut dintr'un cartof şi sârme acoperite cu lână. Capul e dintr'un bob de fasole. Aripile şi coada, din pene şi fulgi. Ochii din gămălii de ace. 14) O altă podoabă a pomului pot fi stegulete colorate viu din hârtie sau panglici. 15) Fluturii coloraţi diferit sunt făcuţi din hârtie lipită pe dopuri tăiate după forma corpului fluturelui. Ochii, din mărgele, şi antenele, din sârmă. 16) O gărgăriţă făcută din două căpăcele de ghindă lipite de un chibrit sau prinse cu sârmă.

Ioana OLTEŞ

PREȚUL 1,50 LEI